34 a-g.

Trøndelag Telegrafinspektorat

NORSK LOVTIDENDE

2NEN AVDELING.

Samling av lover, resolusjoner m. m.

Utgitt efter offentlig foranstaltning.

1927.

Utgiver:
For 1ste halvår: *Byråchef Young.*
For 2net halvår: *Byråchef M. Hofgaard.*

GRØNDAHL & SØNS BOKRYKKERI
OSLO.

NORSK LOVTIDENDE

SAMT AVDELING

Samling av love, resolusjoner m. m.

Utgitt efter offentlig foranstaltning

1927.

NORSK LOVTIDENDE

2nen avdeling.

1927.

Skriv*) frå Socialdepartementet um stengjingsfyresegner for Askøy herad. 4 janr.

Skrivelse**) fra Arbeidsdepartementet om forandring av § 7 i forskriftene for Horten brandvern. 4 janr.

Kongelig resolusjon,[1]) hvorved bestemmes: 5 janr.

I. — — — — — — — — — — — — — — — —

II. I medhold av § 23 i lov av 28 juli 1921 om Statens Pensjonskasse innhentes Stortingets samtykke til, at den ved kongelig resolusjon av 25 juni og Stortingets beslutning av 8 juli 1926 fastsatte bidragsregel fra og med pensjonskassens regnskapsår 1927 og til og med dens regnskapsår 1930 forandres derhen, at der utover $^5/_{10}$ av det samlede innskuddsbeløp, som er innbetalt det foregående år, skal kunne uttas av Pensjonsfondet et beløp tilstrekkelig til å dekke de i pensjonslovens § 23 omhandlede utgifter i nevnte regnskapsår, når statskassens tilskudd efter nevnte paragraf for budgetterminene 1927/28, 1928—1929, 1929—1930 og 1930—1931 fastsettes til henholdsvis kr. 3 000 000,00, kr. 3 500 000,00, kr. 4 000 000,00 og kr. 4 500 000,00.

III. — — — — — — — — — — — — — — — —

Kongelig resolusjon,[2]) hvorved bestemmes: 5 janr.

I. — — — — — — — — — — — — — — — —

II. Stortinget innbys til å bestemme:

1. Lønnen til Våler, Fet, Ullensaker og Nedre Eiker distriktslægestillinger inndras fra 1 juli 1927.
2. Lægedistriktene Askøy, Strinda, Kolvereid, Verdal, Skjerstad, Rødøy og Berg settes en lønnsklasse ned fra 1 juli 1927.

---

*) Bekjentgj. 8 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 1, hvor skrivelsen er inntatt.

**) Bekjentgj. 8 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 1, hvor forskriftenes § 7 i endret lydelse er inntatt.

[1]) Jfr. st.besl. 3 mai 1927. Budgett-innst. S. nr. 36 (kap. 412). St.tid. s. 1067—1073.

[2]) Jfr. st.besl. 5 mai 1927. Budgett-innst. S. nr. 54 (kap. 455). St.tid. s. 1132—1136.

5 janr. 3. — — — — — — — — — — — — — — — — —

4. Punkt 5, annet avsnitt, i det av Stortinget den 17 juli 1920 vedtatte lønnsregulativ for offentlige læger forandres således: «De øvrige fylkeslægeembeder avlønnes med en årlig lønn av kr. 2 500,00—kr. 4 000,00 efter Stortingets nærmere bestemmelse som tillegg til distriktslægelønnen.

5 janr. **Kongelig resolusjon,** hvorved Handelsdepartementet bemyndiges til å nedsette en komité på 3 medlemmer til å fremkomme med uttalelse og forslag om klasseinndelingen efter § 2, 2net ledd, i lov av 25 juni 1926 om offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse og dermed i forbindelse stående spørsmål.

5 janr. **Kongelig resolusjon,** hvorved bl. a. bestemmes, at Sogndal tollsted nedlegges som sådant fra 1 juli 1927 og at tollstedsdistriktet henlegges under Egersund tollstedsdistrikt.

5 janr. **Skrivelse***) fra Arbeidsdepartementet om forbud mot motorvognkjøring i 11 herreder i Sør-Trøndelag fylke.

6 janr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmannen i Nord-Trøndelag, hvori departementet foranlediget ved forespørsel fra en lensmann har uttalt, at det antar bestemmelsene i § 2 i lov av 26 juni 1925 om hundeavgift alene refererer sig til hunder som besidderen plikter å betale avgift for. Den som før 1 juli i avgiftsåret kommer i besiddelse av en hundehvalp, der efter dette tidspunkt fyller 3 måneder, plikter således alene å betale et halvt års avgift, og den som innen 31 oktober kommer i besiddelse av en hundehvalp, der først efter denne tid fyller 3 måneder, har ikke plikt til å betale hundeavgift før fra det påfølgende år.

6 janr. **Skrivelse****) fra Socialdepartementet om tillegg til lukningsvedtekten for Vang herred, Hedmark fylke.

7 janr. **Kongelig resolusjon*****) om nye vedtekter for handel med brukte og kasserte ting i Skien.

---

*) Bekjentgj. 8 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 1.
**) Bekjentgj. 8 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 1, hvor vedtektens § 1 i endret lydelse er inntatt.
***) Bekjentgj. 8 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 1, hvor de nye vedtekter er inntatt.

Kongelig resolusjon *) om dispensasjon for Steigen herred fra bestemmelsen i § 14 i lov om fiskerier i Nordland og Troms fylker av 3 august 1897. 7 janr.

Kongelig resolusjon, hvorved i medhold av § 3 i lov om ophevelse av magistratsembedene m. v. av 9 mars 1917, jfr. tilleggslov av 9 juni 1922, bestemmes, at politimesteren i Holmestrand inntil videre skal være medlem av Holmestrand helseråd i den tidligere magistrats sted. 7 janr.

Kongelig resolusjon, hvorved i medhold av § 1, 2net ledd, i lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918 bestemmes, at underlægen (reservelægen) og annenlærer og underjordmødre ved Kvinneklinikken i Bergen og de sykepleiersker (søstre) som i henhold til kontrakt med søsterhjemmet Betanien i Bergen av dette anbringes i tjeneste ved statens medisinale anstalter, ikke skal regnes for offentlige tjenestemenn. 7 janr.

Skrivelse **) fra Arbeidsdepartementet om tilleggsbestemmelser til bygningsloven for bebyggelsen i Sandvika. 8 janr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved Tomine H. Molands testamente av 8 november 1923 oprettede «Tomine H. Molands legat» til sanatorie- eller sykehusophold for ubemidlede tæring- eller kreftsyke hjemmehørende i Søndeled. 11 janr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved rentenist Morten Aakranns testamente av 23 juli 1909 oprettede «Rentenist Morten Aakranns legat» til myrsakens fremme. 11 janr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av godseier Carl Wedel-Jarlsberg oprettede «Godseier Carl Wedel-Jarlsbergs legat» til fremme av myrdyrkningen. 12 janr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved Hans Aslakson Skaardals gavebrev av 16 september 1925 oprettede «Hans Aslakson Skaardals legat for trengende i Holla». 12 janr.

Skrivelse ***) fra Socialdepartementet om forandring i lukningsvedtekten for Levanger. 12 janr.

---

*) Bekjentgj. 8 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 1.
**) Bekjentgj. 17 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 2, hvor tilleggsbestemmelsene er inntatt.
***) Bekjentgj. 17 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 2, hvor vedtektens § 1 i endret lydelse er inntatt.

13 janr. **Rundskrivelse***) fra Finansdepartementet til overkontrollørene for brennevins-, etyleter- og øltilvirkningen.

Gulltolltillegget er fra og med 10 januar iår nedsatt fra 30 til 20 pct.

Som følge herav fastsetter departementet overensstemmende med Stortingets beslutning av 17 mars 1926 og i medhold av bemyndigelse gitt ved samme, følgende tillegg som fra og med 10 januar 1927 og inntil videre trer istedenfor de i rundskrivelse herfra senest av 13 juli f. å. omhandlede tillegg til avgifts- og refusjonssatser for innenlands tilvirket brennevin:

Avgiftssatsen, kr. 2,62 pr. liter (100 pct.) tillegges kr. 2,10.

Refusjonssatsene, kr. 2,62, kr. 2,64 og kr. 2,67 henholdsvis for råspiritus, renset spiritus samt destillata og brennevin, som er denaturert eller på annen måte garantert mot drikk, tillegges respektive kr. 2,10, kr. 2,11 og kr. 2,14.

Den samlede avgiftssats vil således inntil videre utgjøre kr. 4,72 pr. liter (100 pct.), og de samlede refusjonssatser henholdsvis kr. 4,72, kr. 4,75 og kr. 4,81 pr. liter.

Angående avgiftsgodtgjørelse for brennevin som i overgangstiden efter 10 januar iår utføres til utlandet eller ved denaturering eller på annen måte garanteres mot drikk, finner departementet, at vedkommende utførsels- eller denatureringsangivelse under enhver omstendighet bør være ledsaget av sådan erklæring fra tilvirker og kontrollvesenet som foreskrevet i departementets rundskrivelse til overkontrollørene av 10 april 1926 vedkommende brennevinets skatteerleggelse.

Ved eventuell sammenblanding av brennevin, beskattet efter forskjellige avgiftssatser, blir likeledes som før den refusjonssats som motsvarer den laveste avgiftssats å legge til grunn ved godtgjørelsen for det hele parti.

Med ovenstående bes kontrollbetjeningen og eierne av de innen Deres distrikt værende brennerier, destillasjoner og brennevinsoplag samt mulige andre i branchen interesserte snarest mulig gjort bekjent.

13 janr. **Skriv****) frå Socialdepartementet um stengjingsfyresegner for Lavik herad.

13 janr. **Skrivelse*****) fra Arbeidsdepartementet om tilleggsbestemmelse til brandloven for Drammen.

---

*) Bekjentgj. 17 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 2.

**) Bekjentgj. 17 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 2, hvor stengjingsfyresegnene er inntatt.

***) Bekjentgj. 17 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 2, hvor tilleggsbestemmelsene er inntatt.

Kongelig resolusjon*) om tillegg til reglementet for eksportkasser for fersk sild (ikke frosset) av 23 april 1926. 14 janr.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 14 janr.

1. Den i § 3 i lov om overformynderiet i Oslo m. v. av 25 februar 1899, jfr. lov nr. 2 av 22 mai 1908, foreskrevne forvaltningsavgift av de under nevnte overformynderis bestyrelse stående midler for året 1926 blir å utre med 1,8 % av avkastningen av de under fællesforvaltningen stående midler og 2,4 % av avkastningen av midler utenfor fellesforvaltningen.

2. Den i samme lovs § 6, jfr. kongelig resolusjon av 22 september 1909 post I, omhandlede avgift til dannelse av et sikkerhetsfond av de under Oslo overformynderis fellesforvaltning stående midler fastsettes for året 1926 til 0,6 % av utbyttet av de nevnte fellesmidler i regnskapsåret.

Kongelig resolusjon, hvorved i medhold av post 11 i de ved kongelig resolusjon av 20 februar 1926 fastsatte konsesjonsbetingelser og i henhold til lov om fattigvesenet av 19 mai 1900 §§ 28 og 33 meddeles stadfestelse på den av vedkommende utvalg foreslåtte plan for De-No-Fa, A/S's sikkerhetsfond til Fredrikstad kommune. 14 janr.

Regler for innleggelse på Kvinneklinikken i Bergen, utferdiget av Socialdepartementet s. d. i henhold til kongelig resolusjon av 20 februar 1926.**) 14 janr.

§ 1. Kvinneklinikken i Bergen er en statsanstalt som mottar til kur og pleie svangre kvinner, fødende, barselkvinner og nyfødte barn og kvinner som lider av kvinnesykdommer, alt i den utstrekning som plassen og forholdene for øvrig tillater det. Overlægen, eller under hans forfall den forrettende overlæge bestemmer i hvert tilfelle hvilke plassøkende skal mottas.

§ 2. For syke som ønskes innlagt på Klinikkens gynekologiske avdeling (avd. for kvinnesykdommer) eller på dens isoleravd. må det alltid foreligge skriftlig innleggelsesbegjæring fra læge eller jordmor med fornødne oplysninger om sykdommens natur. Det samme gjelder også med hensyn til svangre kvinner som av særlige grunner finnes å burde ligge på klinikken før fødselen er begynt.

§ 3. Når nogen ønskes innlagt på klinikken må det

*) Bekjentgj. 17 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 2, hvor tillegget er inntatt.

**) Inntatt i Lovtid. 2nen avd. for s. å. pag. 90.

14 janr. som regel på forhånd og i betids gjøres henvendelse til forvalteren om plass og gis fornøden oplysning om den plassøkendes fulle navn, alder, stilling og hjemsted. Herfra undtatt innleggelse for øieblikkelig hjelp.

§ 4. Når nogen skal legges inn på klinikken må det følge garanti fra den som skal betale for opholdet der, forsåvidt dette ikke allerede blev ordnet i forbindelse med den i § 13 nevnte henvendelse. Skjer innleggelsen for privat regning må det hos forvalteren deponeres fornøden forskuddsbetaling. Nærmere regler for hvor stort dette beløp skal være fastsettes av styreren. Istedenfor forskuddsbetaling kan forvalteren godta annen sikkerket som finnes betryggende.

§ 5. Forlanges nogen av læge innlagt på klinikken som tiltrengende øieblikkelig hjelp skal vedkommende mottas såfremt det kan skaffes plass og forholdene for øvrig tillater det, selv om det ikke kan treffes nogen sådan forhåndsordning med hensyn til betalingen som nevnt i § 4 forsåvidt klinikklægen finner innleggelse uopsettelig. Det samme gjelder også når en kvinne hos hvem fødselen er begynt forlanges innlagt.

Når det gjelder den slags innleggelser som omhandles i denne paragraf må det også snarest gjørlig sørges for at betalingsspørsmålet blir ordnet på betryggende måte. Kan dette ikke skje har forvalteren snarest å gjøre henvendelse til fattigvesenet i vedkommendes opholdskommune om sikkerhet for opholdet på klinikken.

§ 6. Viser det sig at den i §§ 4 og 5 omhandlede forskuddsbetaling ikke vil strekke til eller at det samme vil bli tilfelle med stillet sikkerhet skal det i god tid forut sørges for at det blir innbetalt nytt forskudd eller stillet ny betryggende sikkerhet. Kan dette ikke skje og overlægen finner det påkrevet at vedkommende fremdeles blir behandlet på klinikken har forvalteren snarest gjørlig å gjøre fornøden henvendelse til fattigvesenet i vedkommendes opholdskommune om å overta utgiftene ved den fortsatte behandling.

§ 7. Anses det nødvendig uopholdelig å overflytte en innlagt fra en avdeling til en annen innen klinikken, skal rekvirenten underrettes og garantispørsmålet snarest ordnes.

Når en syk som er innlagt på klinikken må overflyttes til lasarett på grunn av smittsom sykdom, enten så den smittsomme sykdom er opstått før eller under opholdet på klinikken, skal melding herom av vedkommende klinikklæge gjennem forvalteren straks sendes Bergens helseråd.

§ 8. De faste kurpenger beregnes fullt ut så vel for innskrivningsdagen som utskrivningsdagen. De innlagte

kan ikke forlange ekstrapleie eller ekstraforpleining av nogen art. 14 janr.

§ 9. Socialdepartementet kan foreta forandringer i disse regler.

Reglement for jordmorskolen i Bergen, utferdiget av Socialdepartementet s. d. i henhold til kongelig resolusjon av 20 februar 1926.*) 14 janr.

§ 1. Jordmorskolen i Bergen optar kvinner som ønsker å utdanne sig til jordmødre.

§ 2. Skolen optar nye elever 2 ganger om året.

Kursene ved skolen begynner hvert år 1 mai og 1 november, forsåvidt styreren med Socialdepartementets samtykke ikke anderledes bestemmer, og har en varighet av 1 år. Socialdepartementet kan dog treffe bestemmelse om at kursenes varighet skal forlenges, forutsatt at Stortinget samtykker heri.

§ 3. Skolen optar ikke elever som ved kursets begynnelse er under 20 eller over 30 år gamle. Dog kan medisinaldirektøren i særlige tilfelle efter uttalelse fra skolens styrer gi tillatelse til å fravike denne regel.

§ 4. Den som ønsker å bli optatt som elev ved skolen må sende dens styrer egenhendig skreven søknad herom senest innen 2 måneder før kursets begynnelse. Søknaden skal være ledsaget av:

1. Aldersattest, med nøiaktig oplysning om fullt navn, fødselsår og fødselsdag, hjemsted samt om foreldrenes navn og stilling.
2. Vidnesbyrd om skoleutdannelse og utdannelse i praktisk arbeide samt attester om forhold og dyktighet i tidligere stillinger.
3. Lægeattest om helbredstilstand og legemlig skikkethet for jordmorgjerningen. Lægeundersøkelse som attesten gir uttrykk for må ikke ligge lenger tilbake i tid enn 2 måneder før ansøkningsfristens utløp. Medisinaldirektøren kan treffe bestemmelse om at omhandlede lægeattester ikke godtas medmindre de er avfattet overensstemmande med et av ham fastsatt skjema.

§ 5. Efter ansøkningsfristens utløp trer den i næste paragraf nevnte eksamenskommisjon sammen og treffer, efterat overjordmoren har hatt anledning til å uttale sig, bestemmelse om hvilke av ansøkerne som skal optas som elever ved skolen.

Skolens styrer gir derefter de optatte fornøden underretning.

*) Inntatt i Lovtid. 2nen avd. for s. å. pag. 90.

14 janr. § 6. Skolens eksamenskommisjon består av dens styrer og 2 av Socialdepartementet dertil opnevnte læger.

§ 7. Undervisningen ved skolen foregår efter en undervisningsplan som er godkjent av Socialdepartementet, og efter lærebøker som er godkjent av medisinaldirektøren.

§ 8. Elevene skal i det år kurset varer bo på klinikken og betaler en godtgjørelse som fastsettes av Stortinget.

Elevene skal under kurset følge de bestemmelser som til enhver tid gjelder om husorden og om deres arbeide ved skolen og ved klinikken.

De har i skoletiden stadig å følge undervisningen, så vel den praktiske som den teoretiske og i enhver henseende rette sig efter de forskrifter som er gitt.

§ 9. Elever som ved sin opførsel i eller utenfor skolen er til skade for denne, kan av styreren efter samråd med overjordmoren bortvises.

Elever som ikke kan følge med i undervisningen eller som av andre grunner anses uskikket for jordmorgjerningen, kan nektes adgang til å fortsette ved skolen. Beslutning herom treffes av eksamenskommisjonen innen utgangen av første halvår. Treffes beslutningen senere skal den forelegges medisinaldirektøren til godkjennelse. For øvrig kan beslutning efter denne paragraf som med begrunnelse skal innføres i skolens protokoll for optagelse av elever, av vedkommende innankes til medisinaldirektøren til omgjørelse.

§ 10. Kursene ved skolen avsluttes med avgangseksamen. Ved denne, som holdes 2 ganger om året, prøves elevene av eksamenskommisjonen overensstemmende med de lærebøker som er lagt til grunn for undervisningen. Læger og jordmødre har adgang til å være til stede. Andre kan av styreren gis adgang.

§ 11. Den som består skolens avgangseksamen får en av følgende karakterer:

Utmerket godt, Meget godt, Godt, så vel for den teoretiske som den praktiske prøve som for sitt forhold ved skolen.

Elevens karakter for forhold ved skolen avgjøres av skolens styrer efterat overjordmoren har hatt anledning til å uttale sig.

Karakterene innføres i skolens eksamensprotokoll. Denne underskrives efter endt eksamen av eksamenskommisjonen. Det gis ingen hovedkarakter. De enkelte karakterer anføres i eksamensbeviset. (Lærebrevet).

Opnår en elev ved den ene av prøvene ikke karakteren «Godt», men ved den annen prøve minst «Meget godt» kan eksamenskomisjonen efter innhentet uttalelse fra over-

jordmoren beslutte at det tillates eleven å forbli ved skolen ennu et ½ år for derefter å fremstille sig til ny eksamen. 14 janr.

§ 12. Forinnen nogen av de eksaminerte jordmødre får sitt eksamensbevis (lærebrev) skal hun i overvær av eksamenskommisjonen og overjordmoren avlegge løfte om at hun som jordmor alltid vil utføre sitt arbeide som hun kan forsvare for Gud og sin samvittighet og at hun efter beste evne vil søke å vedlikeholde sine kunnskaper.

§ 13. Dette reglement trer i kraft fra 1 mai 1927. Fra samme dag opheves reglementet for jordmorskolen i Bergen av 26 juni 1861 med forandring av 14 november 1870. Jfr. kongelig resolusjon av 6 juni 1861.

§ 14. Socialdepartementet kan foreta forandringer i nærværende reglement.

Skrivelse*) fra Justisdepartementet om endringer i politivedtektene for Svolvær. 14 janr.

Skrivelse**) fra Handelsdepartementet om Lofot-opsynets ikrafttreden i 1927. 14 janr.

Skrivelse***) fra Arbeidsdepartementet om tilleggsbestemmelser til bygningsloven for det Honefoss by omgivende byggebelte i Norderhov. 14 janr.

Skrivelse †) fra Socialdepartementet om herbergerlovens anvendelse i Kongsberg. 17 janr.

Skrivelse ††) fra Socialdepartementet om forandringer i lukningsvedtekten for Tolga herred. 19 janr.

Skrivelse fra Socialdepartementet, hvori meddeles departementet i skriv frå idag til fylkesmannen i Hordaland i medhold av lov frå 19 desember 1898 § 7 har fastsett at den del av Haus jordmordstrikt som ligg på fastlandet — Skuggestrandi — til solenge vert sams distrikt for jordmora i Haus distrikt og jordmora i Indre Arna distrikt. 19 janr.

Skrivelse †††) fra Arbeidsdepartementet om forbud mot motorvognkjøring i teleløsningen og ellers når føreforholdene gjør det nødvendig på hovedveiene i Bø herred, Nordland fylke. 20 janr.

*) Bekjentgj. 17 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 2, hvor vedtektens § 52 i endret lydelse er inntatt.
**) Bekjentgj. 17 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 2.
***) Bekjentgj. 17 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 2, hvor tilleggsbestemmelsene er inntatt.
†) Bekjentgj. 22 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 3.
††) Bekjentgj. 22 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 3, hvor vedtekten i dens endrede form er inntatt.
†††) Bekjentgj. 31 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4.

21 janr. **Plakat** *) om foranstaltning til bekjempelse av «margboreren» (Hylesinus (Myelophilus) piniperda) og «den grå furuskuddvikler» (Evetria Duplana).

I kraft av lov om bekjempelse av skadeinsekter og plantesykdommer av 21 juli 1916 bestemmes herved:

1. Innen Os og Fana herreder, Hordaland fylke skal det inntil videre være forbudt å la furutømmer eller avfall efter furutømmer (kvist undtatt) ligge ubarket i skog, på oplagsplass eller ved gård i tiden 1 april til 15 september. Stubber av furutrær skal barkes samtidig med at treet felles. Favnved av furu skal kløves så sterkt at barksiden ikke blir over 10 cm.
2. Efter påbud fra fylkesskogmesteren, skogforvalteren, statsentomologen, bestyreren eller den forstlige forsøksleder ved Vestlandets forstlige forsøksstasjon skal vedkommende eiere eller brukere være forpliktet til å hugge og avbarke stående skog i den utstrekning som de nevnte funksjonærer av hensyn til insektsfaren finner nødvendig. Kfr. nevnte lovs §§ 5, 6 og 2 c.
3. Overtredelse av foranstående bestemmelse medfører straffansvar.

Denne plakat trer i kraft straks.

21 janr. **Kongelig resolusjon** **) om nye helse- og tuberkuloseforskrifter for Mosjøen.

21 janr. **Kongelig resolusjon** *) om dispensasjon fra bestemmelsen i § 25 1ste ledd i lov om vårtorskefisket ved Romsdals amts kyst og fjorder av 1 juli 1907 for den havstrekning, som er tillagt Ona—Bjørnsunds opsynsdistrikt.

21 janr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes, at Aurskog lensmannsdistrikt i Akershus fylke for fremtiden blir å benevne Aurskog og Blaker lensmannsdistrikt.

21 janr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i henhold til lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918, jfr. lov av 14 desember s. å. meddeles stadfestelse på nedenstående reglement for tjenestemenn ved Kvinneklinikken i Bergen:

§ 1. De stillinger som går inn under tjenestemannsloven besettes efter almindelig konkurranse. Bekjentgjørelse

*) Bekjentgj. 22 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 3.
**) Bekjentgj. 22 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 3, hvor helseforskriftene m. v. er inntatt.

om ledighet skal innrykkes en gang i Norsk Kunngjørelses- 21 janr.
tidende og eventuelt i andre aviser med opgave over lønnsvilkår, innskuddsgrunnlag i Statens Pensjonskasse og med en ansøkningsfrist av minst 14 dager.

Ansettelsesrådet, jfr. § 3, kan bestemme at stillingene som overjordmor, kjøkkenbestyrerinne og husjomfru, vaskeribestyrerinne, maskinmester, fyrbøter, portner og vaktmester kan besettes uten forutgående bekjentgjørelse. Det samme gjelder oversykepleierske og sykepleierske, når de ansettes av klinikkens vedkommende (og ikke avgis fra søsterhjem m. v., jfr. kongelig resolusjon av 2 mai 1924 og 7 januar 1927).

Socialdepartementet kan i særskilte tilfelle endre disse regler.

§ 2. Stillingen som forvalter, kasserer og regnskapsfører besettes av Socialdepartementet efterat klinikkens styrer har avgitt innstilling om 3 av ansøkerne. Det samme gjelder også særskilt kasserer og regnskapsfører og kontorassistent, såfremt sådanne skal ansettes.

§ 3. Med hensyn til de øvrige stillinger henlegges ansettelsesretten til et ansettelsesråd bestående av:

a. for overjordmor, oversykepleierske (se § 1, 2. ledd), av styreren og de 2 censorer ved jordmorskolen;
b. for sykepleiersker (se § 1, 2. ledd) av styreren og oversykepleiersken eller overjordmoren på vedkommende avdeling;
c. for kjøkkenbestyrerinne og husjomfru, vaskeribestyrerinne, maskinmester, fyrbøter, portner og vaktmester, av styrer og forvalter.

Når den nærmest foresatte tjenestemyndighet ikke er medlem av ansettelsesrådet skal den ifølge tjenestemannsovens § 2 gi innstilling om ansettelsen.

I det i tjenestemannslovens § 2 nr. 3 og 4 omhandlede tilfelle blir saken å forelegge for medisinaldirektøren.

§ 4. I det ansettelsesbrev som vedkommende får skal det stå at tjenestemannen ansettes på de vilkår som er omhandlet i lov av 15 februar 1918 om offentlige tjenestemenn, jfr. lov av 14 desember s. å. og i dette reglement med de forandringer som senere måtte bli fastsatt og med plikt til å rette sig efter den til enhver tid for stillingen gjeldende instruks og øvrige bestemmelser.

Forsåvidt angår innehaver av stilling som er innlemmet i Statens Pensjonskasse, skal det stå i ansettelsesbrevet at han ansettes med de rettigheter og plikter som følger av de til enhver tid gjeldende bestemmelser med hensyn til pensjonsordning og aldersgrense, (og at han er pliktig til ut-

21 janr. trykkelig å vedta at staten har rett til å foreta endringer i pensjonsloven med bindende virkning for ham). For øvrig kan Socialdepartementet fastsette ansettelsesbrevets innhold.

§ 5. Forsåvidt Socialdepartementet i henhold til tjenestemannslovens § 16 bestemmer, at tjenestemannsutvalg skal oprettes gis de i § 18 nr. 2 og 3 omhandlede bestemmelser om utvalgets sammentreden med representanter for tjenestegiveren likeledes av departementet.

§ 6. Ved beregning av tjenestetid efter tjenestemannslovens § 19 kommer i betraktning all sammenhengende tjenestetid ved statens medisinale anstalter i stilling som går inn under tjenestemannsloven.

Departementet kan i enkelte tilfelle avgjøre hvorvidt det ved tjenestetidens beregning skal tas hensyn til annen lignende tjeneste i andre grener av statstjenesten.

§ 7. Ved beregning av tjenestetiden efter tjenestemannslovens § 20 tas hensyn til all sammenhengende tjenestetid som statstjenestemann.

§ 8. Tjenestemann som er opsagt i henhold til tjenestemannslovens § 19 kan innen 14 dager efterat opsigelsen er ham meddelt, anke den inn for Kongen, hvis opsigelsen er meddelt av departementet. Er opsigelsen meddelt av ansettelsesrådet skjer anken til departementet.

Anken fremsettes av tjenestemannen skriftlig for den myndighet som har opsagt ham. Er denne myndighet ansettelsesrådet, sendes saken ledsaget av rådets uttalelser uten ophold til departementet.

Er ansettelsesmyndighetens avgjørelse ikke truffet innen opsigelsesfristens utløp, vedblir tjenestemannen i sin stilling, inntil anken er avgjort.

§ 9. Ved anke over ordensstraf efter tjenestemannslovens § 21 og over avskjed efter lovens § 24 gjelder med hensyn til ankemyndighet, ankefrist og ankens fremsettelse det som er sagt i reglementets § 8.

§ 10. Ved anke over pålegg, som i henhold til tjenestemannslovens § 27 er gitt tjenestemannen om å bli stående i tjenesten også efter opsigelsesfristens utløp gjelder med hensyn til ankemyndighet og ankens fremsettelse det som er bestemt i reglementets § 8.

Ankemyndighetens avgjørelse må treffes innen 1 måned efter ankens fremsettelse.

§ 11. Socialdepartementet bemyndiges til å foreta endringer i og tillegg til dette reglement i den utstrekning som er nevnt i tjenestemannslovens § 29.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om endring i lukningsvedtekten for Lørenskog herred. 21 janr.

Skrivelse fra Socialdepartementet til fylkesmannen i Buskerud, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 desember 1898 § 7 bestemmes: 21 janr.

«At Lyngdal jordmordistrikt i Buskerud fylke opheves og henlegges til Flesberg jordmordistrikt således at dette kommer til å omfatte hele Flesberg herred i samme fylke.

Omreguleringen trer i kraft fra den tid fylkesmannen bestemmer.»

Skrivelse fra Finansdepartementet til en ligningsnevnd, hvori uttales, at der ingen adgang er til å pålegge en skattyder å betale honorar til en revisor, som har eftersett hans bøker efter ligningsmyndighetenes bestemmelse i henhold til landskattelovens § 83 (byskattelovens § 79) 4de ledd. Denne utgift må i likhet med andre ligningsutgifter utres av kommunen. At revisoren i henhold til den nevnte lovbestemmelse er utpekt av den skattepliktige er i så henseende uten betydning. 21 janr.

Skrivelse **) fra Justisdepartementet om endring i politivedtektene for Gildeskål herred. 22 janr.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet, hvori anføres, at ifølge meddelelse fra generalsekretæren for Folkenes Forbund av 14 januar 1927 har Frankrike ratifisert konvensjonen og vedtektene angående ordningen av de seilbare vannveier av internasjonal betydning. 24 janr.

Ratifikasjonsdokumentet er deponert i Folkenes Forbunds sekretariat 31 desember 1926.

Skrivelse ***) fra Justisdepartementet om ophevelse av § 14 i politivedtektene for Alstahaug herred og forandring av vedtektenes §§ 11 og 12. 24 janr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til kemneren i Oslo, hvori departementet angående forståelsen av byskattelovens § 104 (landskattelovens § 112) siste ledd uttaler følgende: 25 janr.

«Hensikten med denne bestemmelse har vært å fremtvinge innbetaling av større skattebeløp, selv om deres riktighet bestrides og skattyderen prosederer om skatteplikten.

*) Bekjentgj. 31 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor vedtektens § 3, 1ste ledd, i endret lydelse er inntatt.

**) Bekjentgj. 31 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor vedtektens § 13, 2. avsnitt i endret lydelse er inntatt.

***) Bekjentgj. 31 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor vedtektenes §§ 11 og 12 i endret lydelse er inntatt.

25 janr. Med hensyn til innbetalingen av skatten vil der kunne foreligge forskjellige tilfelle, således følgende:

1. Skatten betales ikke, og utpantning avholdes på vanlig måte. Kommunen antas da å være berettiget til å forlange auksjon avholdt i henhold til utpantningen uansett den omstendighet at skattyderen enten allerede har påanket eller vil påanke denne. For auksjonsretten vil der ikke kunne reises nogen tvist om ligningens materielle riktighet, men i tilfelle blott om der foreligger en i formell henseende riktig ligning og om utpantningen er avholdt av en stedlig og saklig kompetent myndighet. Jfr. departementets i Lovtidende inntatte skrivelse av 8 desember 1924 punkt 3.

2. Skattyderen tilbyr å innbetale skatten, men forbeholder sig efterpå å prosedere om skatteplikten. Dette tilfelle ligger helt utenfor ordlyden i byskattelovens § 104 siste ledd som forutsetter, at ligningen er bragt under prøvelse av domstolene. Om bestemmelsen da vil kunne påberopes anser man tvilsomt. Under enhver omstendighet må søksmål reises samtidig med eller straks efter innbetalingen. Nogen rett for skattyderen til å vente med søksmålet til 3 år efter innbetalingen foreligger ikke. En sådan forhaling med skattepliktens rettslige avgjørelse kan medføre betydelig ulempe for en kommunes økonomi. Nogen sådan forhaling hjemler bestemmelsen heller ikke, hvorledes man enn vil forstå den. Vedkommende oppebørselsbetjent må være berettiget til å opstille en passende frist innen hvilken søksmål må være anlagt. I saker av denne art har departementet, forsåvidt statsskatten angår, som regel satt en frist av 3 måneder, hvad man anser for tilstrekkelig for øiemedet. Hvis skattyderen ikke vil gå med på en sådan frist bør innbetalingen nektes mottatt eller i tilfelle tilbakebetaling finne sted, hvorpå skatten kan settes under inndrivelse på vanlig måte.»

26 janr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at ifølge den offisielle meddelelse fra det franske utenriksministerium har Østerrike og Spania ratifisert konvensjon undertegnet i Sèvres 6 oktober 1921 om endring i den i Paris 20 mai 1875 undertegnede konvensjon om det metriske system.

Ratifikasjonsdokumentene blev deponert i Paris henholdsvis den 15 og den 31 desember 1926.

27 janr. **Midlertidig handelsavtale***) mellem Norge og Tyrki.

---

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 1 for 1927 s. 67 flg.

Skrivelse *) fra Justisdepartementet om nye politivedtekter for Kyrkjebø herred. 27 janr.

Kongelig resolusjon **) om anvendelse av pleiebarnslovens §§ 1—9 for Vang herred, Opland fylke. 28 janr.

Kongelig resolusjon ***) om nye helse-, epidemi- og tuberkuloseforskrifter for Nedre-Eiker herred. 28 janr.

Kongelig resolusjon ***) om helse-, epidemi- og tuberkuloseforskrifter for Skatval herred, Nord-Trøndelag fylke. 28 janr.

Kongelig resolusjon †) om tilføielse til helseforskriftene for Haugesund. 28 janr.

Kongelig resolusjon, hvorved § 11 i det ved kongelig resolusjon av 29 august 1924 fastsatte reglement for Statens Tannlægeinstitutt forandres således: 28 janr.

For adgang til optagelse ved tannlægeinstituttet kreves bestått eksamen artium. I tilfelle av konkurranse avgjøres optagelsen i henhold til den ved artium opnådde karakter; dog skal studenter som har bestått første avdeling av medisinsk embedseksamen med hovedkarakter ikke under haud være fortrinsberettiget.

Alle som blir optatt som studerende ved instituttet må forplikte sig til efter fullført avgangseksamen for et tidsrum av minst 5 år å praktisere på et hvilket som helst sted som administrasjonen måtte henvise dem til og med de forpliktelser som måtte være knyttet til autorisasjonen.

Optagelse ved instituttet skjer en gang om året ved høstsemestrets begynnelse.

Søknad om optagelse innsendes til styret innen 10 juli ledsaget av aldersattest og vidnesbyrd om bestått artium.

Kongelig resolusjon, hvorved der i medhold av § 18 i lov om omsetning av brennevin m. v. av 1 august 1924 foretas et par forandringer i de ved kongelig resolusjon av 23 mars 1923 stadfestede vedtekter for A/S Lillehammer Øl- og Vinsamlag å regne fra og med 1 januar 1927. 28 janr.

*) Bekjentgj. 31 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor politivedtektene er inntatt.

**) Bekjentgj. 31 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4.

***) Bekjentgj. 31 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor helseforskriftene m. v. er inntatt.

†) Bekjentgj. 31 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor tilføielsen er inntatt.

28 janr. **Kongelig resolusjon,** hvorved Bergverksaktieselskapet Norge tillates inntil utgangen av 1927 å la driften hvile ved sine anvisninger i Nittedal og Nannestad herreder, Akershus fylke, på hvilke selskapet ved kongelige resolusjoner av 19 juni 1908 og 6 mai 1911 fikk konsesjon til bergverksdrift.

Ved denne tillatelse bortfaller ikke nødvendigheten av frist efter bergverksloven.

28 janr. **Kongelig resolusjon,** hvorved Forsvarsdepartementet bemyndiges til å foreta de tillempninger i de ved kongelig resolusjon av 21 september 1903 fastsatte «Regler om ansettelse, forfremmelse, forsettelse og avskjedigelse av hærens fastlønte underofficerer», som den nugjeldende hærordning og de økonomiske hensyn nødvendiggjør.

28 janr. **Kongelig resolusjon,** hvorved der i medhold av § 3 i midlertidig lov av 17 juli 1925 om utførselsavgift på torskelevertran til bestridelse av utgiftene ved fellesreklame i utlandet for norsk medisintran fastsettes nedenstående instruks gjeldende inntil videre for det i den nevnte lov omhandlede utvalg:

§ 1. Utvalget anvender under Handelsdepartementets overtilsyn de midler, som innkommer gjennem den av tollvesenet i henhold til loven oppebårne utførselsavgift av norsk medisintran (reklamefondet), til propaganda i utlandet for norsk medisintran overensstemmende med de til grunn for loven liggende forutsetninger.

§ 2. De innkomne midler, som av Handelsdepartementet gjøres rentebærende på fordelaktigste måte ved innsettelse i en eller flere banker, stilles av departementet til disposisjon for utvalgets formann, efterhvert som de trenges.

§ 3. Utvalget fatter i samlet møte beslutning om, hvorledes reklamen i store trekk skal legges an, hvilke reklame-midler man skal anvende, og i hvilke land reklamevirksomhet skal iverksettes.

Hvis beslutninger av denne art ikke er enstemmige, kan minoriteten innanke saken for departementet, og beslutningen blir da ikke gyldig, medmindre den approberes av departementet.

Alle andre saker av større viktighet blir likeledes å avgjøre i samlet møte. Dog kan i spesielle, presserende saker beslutning fattes også ved skriftlig tilsagn av utvalgets medlemmer uten avholdelse av møte.

Andre saker enn de ovenfor nevnte avgjøres av utval-

gets formann — eventuelt i samråd med et av utvalgets øvrige medlemmer. 28 janr.

Saker, som faller inn under 3dje ledd, 2net punktum, eller 4de ledd, blir å referere i første samlede møte.

§ 4. Formannen leder utvalgets virksomhet. Han har å sørge for iverksettelsen av de av utvalget fattede beslutninger. Han fører utvalgets korrespondanse, eventuelt ved hjelp av en antatt lønnet sekretær, anviser regninger til utbetaling av reklamefondets kasse og sammenkaller utvalgets medlemmer til møte. Han har å sørge for, at der føres ordentlig og nøiaktig regnskap over de innkomne midler og deres anvendelse.

Når formannen har forfall, utføres hans funksjoner av viceformannen.

§ 5. Møter i utvalget avholdes så ofte som der er behov derfor, dog minst 2 ganger årlig. Møtene berammes med betimelig varsel. Møtet er alene beslutningsdyktig, når samtlige medlemmer av utvalget eller eventuelt deres varamenn er til stede. Over møtets forhandlinger føres protokoll.

§ 6. Utvalget avlegger en gang om året regnskap for anvendelsen av reklamefondets midler. Regnskapet foranlediges revidert gjennem Statsrevisjonen og forelegges Handelsdepartementet i revidert stand til godkjennelse.

§ 7. Utvalget har rett til å ansette sekretær, kasserere og andre nødvendige funksjonærer og til å bestemme disses lønn.

§ 8. Hvervet som medlem av utvalget er ulønnet. Dog kan Handelsdepartementet tilstå formannen en godtgjørelse for hans arbeide som sådan.

Utvalgets medlemmer tilstås en godtgjørelse for sitt arbeide av kr. 25,00 pr. møtedag samt på reiser foretatt i utvalgets anliggender skyss- og kostgodtgjørelse som for medlemmer av offentlige kommisjoner og komiteer bestemt. Som møtedager regnes under fravær fra hjemmet de dager, som medgår fra avreisen til hjemkomsten. Disse utgifter utres av reklamefondets midler.

Rundskrivelse fra riksadvokaten til statsadvokatene. 28 janr.

Norsk Brandvern Forening har i en henvendelse til mig uttalt, at det formentlig vilde være til fordel for efterforskningene angående brande, om der kunde finne et intimere samarbeide sted mellem politimestrene og de teknisk utdannede brandchefer. Der henvises i denne forbindelse til en artikkel i Kommunalt Tidsskrift nr. 8 for 1925 av foreningens sekretær, ingeniør Harald Meyer. Norske

28 janr. kommunale Ingeniørveseners Forening har også gitt denne tanke sin tilslutning.

Jeg er enig i at et sådant samarbeide er ønskelig og anmoder Dem derfor om å pålegge politimestrene regelmessig å oversende efterforskningsdokumentene vedrørende brande til de teknisk utdannede brandchefer til uttalelse før efterforskningene avsluttes. Der vedlegges en fortegnelse over de kommuner, hvor teknisk utdannede brandchefer for tiden vites ansatt.

Skulde politimestrene anse det ønskelig å innhente en av disse brandchefers uttalelse i anledning av brande i distrikt, hvor teknisk utdannet brandchef ikke has, blir vedkommende å foranledige opnevnt som sakkyndig overensstemmende med herom gjeldende forskrifter.

28 janr. **Rundskrivelse** fra riksadvokaten til statsadvokatene.

Ad: Brandefterforskning.

Norsk Brandvern Forening har henledet min opmerksomhet på en del punkter, der er av interesse for efterforskningen i anledning av brande.

1. Det fremgår således av efterforskninger at viktige bevismidler ikke sjelden blir fjernet eller forandret før der har vært adgang til å dra den fulle nytte av dem. Ved et inntruffet tilfelle vilde det ha vært av interesse å få konstatert om feil ved det elektriske anlegg kunde ha vært årsak til branden, men hverken elektrisitetsverket eller statens tilsynsmann kunde uttale noget bestemt herom, da viktige deler av anlegget (apparattavle og stikkontakt) straks efter branden var fjernet. Ved efterforskningens påbegynnelse må derfor straks dras omsorg for at bevismidler der kan være av betydning for opklaring av brandens årsak ikke fjernes. Kan branden tenkes å stå i forbindelse med det elektriske anlegg, skal der straks like overfor elektrisitetsverket nedlegges forbud mot enhver forandring eller utbedring av anlegget fra dettes eller de autoriserte montørers side, før der av politiet er gitt tillatelse hertil.
2. Så vel av efterforskninger som av foretatte kontrollundersøkelser fremgår videre, at der særlig på landsbygden ennu i stor utstrekning påtreffes forfalskede sikringer, idet der dels anvendes for store, dels direkte kortsluttede (overbundne) sikringer. Da sådan forfalskning kan danne den direkte foranledning til brand, bør efterforskningen snarest mulig bringe på det rene om denslags er foretatt, idet sikringstavlene undersøkes og sikringenes størrelse noteres. Samtidig undersøkes hvilke

sikringer eventuelt måtte være «gått». For å komme 28 janr.
denne meget brandfarlige foreteelse tillivs, bør politiet påtale ethvert tilfelle av grov forfalskning, kortslutning, av sikringer som måtte komme til politiets kunnskap, selv om tilfellet ikke har ledet til at brand er opstått. Kortslutning av sikringer betegner en overtredelse av «Forskrifter for elektriske anlegg» av 17 desbr. 1919 §§ 465—468, § 480, jfr. § 22, likesom forholdet rammes av strfl.s § 352, 2.

3. Man påtreffer ofte i efterforskningsdokumentene følgende bemerkning fra politiets side: «Branden kan ikke skyldes det elektriske anlegg, da lyset brente efterat branden var brutt ut.» Den omstendighet at det elektriske lys ses å brenne efterat branden er brutt ut, utelukker imidlertid ikke at branden kan skyldes det elektriske anlegg. En overophetet stikkontakt kan således bevirke antendelse uten at nogen sikring går og lyset av den grunn slukker. Det samme gjelder antendelse på grunn av dårlig isolasjon i bevegelige kabler fra stikkontakter. I siste tilfelle kan sikringen i stikkontakten gå, men også dette kan inntreffe efterat antendelse allerede har funnet sted. Det elektriske lys i vedkommende rum kan brenne like fullt.

Hvis det elektriske lys ses å brenne i samme rum som branden er opstått, eller i umiddelbart tilstøtende rum, er det eneste man med nogenlunde sannsynlighet kan slutte sig til, at branden ikke skyldes kortslutning i lysledningene, idet sikringene i så fall vilde ha virket, hvis de var iorden, og altså slukket lyset.

I enhver bygning er det elektriske anlegg delt op i forskjellige deler, kurser, og hver av disse kurser har sine sikringer. Hvis en brand er opstått som følge av kortslutning, «går» derfor kun sikringene for vedkommende del av anlegget og slukker altså lyset kun i de rum som hører til denne del, mens lyset i de øvrige rum vil fortsette å brenne. Man må derfor ikke slå sig til ro med den forannevnte antagelse, at feilen ikke kan ligge hos det elektriske anlegg, men i tilfelle lyset brenner efterat branden er utbrudt, konstatere i hvilke rum dette skjer, og gjøre bemerkning herom. Dette kan være av betydning ved de senere undersøkelser.

4. Ved enhver brand, der kan tenkes å stå i forbindelse med det elektriske anlegg, bør der innhentes uttalelse fra elektrisitetsverket og i viktigere tilfelle dessuten fra statens tilsynsmann ved elektrisitetsvesenet.

28 janr. Der henvises for øvrig i denne forbindelse til min rundskrivelse av 23 februar 1924.

5. Jeg vil også henlede opmerksomheten på det ønskelige i at de optatte forklaringer i større utstrekning enn nu er tilfelle støttes av enkle skisser med målangivelse. Er f. eks. et uthus brent, bør i et situasjonsriss dettes beliggenhet i forhold til den øvrige bebyggelse angis, videre hvor de elektriske ledninger eventuelt har vært ført inn, hvor apparattavlen var anbragt, hvor ildsted eventuelt var anbragt, det sted hvor branden antas opstått, osv. Ruminndelingen i selve huset bør vises.

Ved brande der kan tilskrives feil ved ildsteder, piper, røkrør e. l. kan det være av interesse å få en skisse av ildstedets plasering med angivelse av avstander fra vegg, for landsbygdens vedkommende dessuten av selve pipens anordning, brandmures utstrekning og tykkelse, anordning av rørs gjennemføring gjennem vegg osv. Enhver skisse må være orientert (inntegnet nord —syd linje).

6. Jeg henleder samtidig opmerksomheten på den nytte man under efterforskningen vil kunne ha av den med min rundskrivelse av 19 januar 1921 sendte «Veiledning angående efterforskninger i brandsaker». Den bør benyttes i størst mulig utstrekning.

7. Ikke minst under hensyn til den siste tids sterke økning i antallet av brande anmoder jeg påtalemyndighetens tjenestemenn om å fremme brandefterforskningene under anvendelse av størst mulig energi og omhyggelighet og med tilkallelse av sakkyndig bistand, hvor sådan antas å kunne være formålstjenlig.

28 janr. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om tilleggsbestemmelse til bygningsloven for den nye bydel på vestsiden av Torsbekken i Sarpsborg.

29 janr. **Skrivelse** **) fra Arbeidsdepartementet om byggeforskrifter for Askim bygningskommune.

29 janr. **Skrivelse** ***) fra Arbeidsdepartementet om tilleggsbestemmelse til bygningsloven for Selbak —Kjølberg bygningskommune.

---

*) Bekjentgj. 31 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor tilleggsbestemmelsen er inntatt.

**) Bekjentgj. 7 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5, hvor byggeforskriftene er inntatt.

***) Bekjentgj. 7 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5, hvor tilleggsbestemmelsen er inntatt.

Skrivelse*) fra Arbeidsdepartementet om byggeforskrifter og regler for brandvernets ordning i Aurlandsvangen bygningskommune. 29 janr.

Telegram fra Finansdepartementet til en lensmann, hvori uttales, at en autorisert lensmannsbetjent ikke inngår under uttrykket «tjener» i landskattelovens § 31 (byskattelovens § 26) tredje ledd. 30 janr.

Skrivelse**) fra Arbeidsdepartementet om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning og ellers når føreforholdene gjør det nødvendig på hovedveiene i Vik herred, Nordland fylke. 31 janr.

Skrivelse***) fra Forsvarsdepartementet, hvori meddeles, at kommanderende admiral har fastsatt nedenstående nye bestemmelser om forbudte sjøområder: 31 janr.

I medhold av lov om forsvarshemmeligheter av 18 august 1914 og kongelig resolusjon av 6 november s. å. er det forbudt utenlandske fartøier å ferdes i nedenfor angitte sjøområder.

Tidligere gitte bestemmelser om grenser for forbudte sjøområder settes ut av kraft.

Ved Oscarsborg: Farvannet innenfor linjen Slottet på Hurumlandet (Fergested)—Søndre Småskjær—Kaholmen fyrlykt—Bjørnehodet (N. Håøen) NO.pynt—Bjørnehodet (N. Håøen) V.pynt—Bjørnnes (odden NV. av Engene dynamittfabrikk).

- Horten: Karljohansverns havn innenfor linjen Løvøen N.pynt—Østøen N.pynt—Vealøs NO.pynt—Møringen O.pynt.
- Rauø: Ankerplassene i Rauøfjorden langs østsiden av Rauø.
- Bolærne: Farvannet mellem og omkring Bolærne begrenset av linjen Espelund (S.pynt)—Huikjæla fyrlykt (Ramshl.)—St. Rauer S.pynt—Fuglehuk fyr—Garnholmen O.pynt—Hesteboene og videre fra pynt til pynt langs nordsiden av Mellem- og Vestre Bolærne, Haneflu og Masselø tilbake til Espelund.

I Tønsbergfjorden: Farvannet mellem linjene Tinvik—Håholmene—Langø N.pynt—(søndre begrensning), og Trælsodden—Kausen fyrlykt (nordre begrensning). Gjennemfart til og fra Tønsberg er dog tillatt.

---

*) Bekjentgj. 7 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5, hvor byggeforskriftene m. v. er inntatt.
**) Bekjentgj. 7 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5.
***) Bekjentgj. 21 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7.

31 janr. I Topdalsfjorden: Ankerplassen i Marviken.
Ved Lille Bergen: Farvannet mellem Flatø-Håø og Holsenø.
- Herlø: Farvannet på østsiden av Herlø begrenset av linjen Illinganes (Sundet)—Parisholmen S.pynt—Parisholmen fyrlykt—Basholm båke—Herlø NO.-pynt.
I Ofototen: Ramsundet mellem Vargenes og Tjeldsund.

2 febr. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Brandbu herred.

2 febr. **Skrivelse** **) fra Arbeidsdepartementet om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning på veistrekningen fra Tonstad grense til Tjørhom i Øvre Sirdal herred, Vest-Agder fylke.

2 febr. **Skrivelse** **) fra Arbeidsdepartementet om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning på en del hovedveier i Fåberg, Eina, Fluberg, Etnedal, Nord-Aurdal, Vestre Slidre, Øystre Slidre og Vang herreder, Opland fylke.

3 febr. **Skrivelse** fra Poststyret, hvori meddeles, at i henhold til skrivelse fra Utenriksdepartementet av 26 januar d. år har Syd-Rhodesia sluttet sig til overenskomsten om brev og esker med angitt verdi, avsluttet i Stockholm 1924. Bestemmelsene vedkommende postopkrav på brev og esker og bestemmelsen om utveksling av verdiesker vil ikke bli satt i verk i Syd-Rhodesia.

4 febr. **Kongelig resolusjon** **) om sløifning av undtagelsen fra forsikringsplikt for laste- og lossearbeidere i Oslo.

4 febr. **Kongelig resolusjon** ***) om helse- og tuberkuloseforskrifter for Lillesand.

4 febr. **Kongelig resolusjon** **) om midlertidig forbud mot benyttelse av flyndrenot i Borgenfjorden med nærmeste parti i Trondhjemsfjorden.

4 febr. **Kongelig resolusjon**. 1. Det tillates at der på en dertil skjenket tomt av gården Heggedal i Asker prestegjeld i Oslo bispedømme — med dispensasjon fra bestemmelsen i kirkelovens § 24, siste ledd — opføres et kapell efter en av arkitekt Fritz Holland utarbeidet plan. Oslo stiftsdireksjon bemyndiges til å samtykke i mindre vesentlige endrin-

*) Bekjentgj. 7 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5, hvor vedtekten er inntatt.
**) Bekjentgj. 7 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5.
***) Bekjentgj. 7 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7, hvor helseforskriftene m. v. er inntatt.

ger i byggeplanen om sådanne under arbeidets gang måtte vise sig ønskelige eller nødvendige. 4 febr.

2. Til denne kirke som blir å benevne Heggedal kapell, henlegges der inntil videre — og så lenge kapellet anstendig vedlikeholdes — 8 gudstjenester årlig, som fordeles utover året efter Oslo biskops nærmere bestemmelse.

Kongelig resolusjon, om godkjennelse av den i medhold av § 2 i lov om utvidelse av kjøpstaden Moss's grenser av 10 juli 1925 i tiden 21 september 1925—29 juli 1926 avholdte åstedsforretning til bestemmelse av den i lovens § 1 beskrevne grenselinje. 4 febr.

Kongelig resolusjon, hvorved godkjennes nedsettelsen av en komité til utredning av spørsmålet om potetkreftens bekjempelse. 4 febr.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes, at Glemmen lensmannsbestilling i Østfold fylke for fremtiden blir å benevne Glemmen og Kråkerøy lensmannsbestilling. 4 febr.

Rundskrivelse *) fra Socialdepartementet om forbud mot handel med lægemidlet «Jordan-Bade-Kur» og ophevelse av forbudet mot handel med lægemidlet «Albromin» («Ortocain»). 4 febr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en skattefoged hvori meddeles at departementet antar at der under forutsetning av at utpantning ikke er avholdt må kunne beregnes avskrivningsgebyr av 2nen halvdel av statsskatt som innbetales før den fastsatte forfallsdag 1 mars på grunn av at 1ste halvdel er betalt for sent. 5 febr.

Instruks for stadsfysikus i Trondhjem, utferdiget av Socialdepartementet s. d. i henhold til kongelig resolusjon av 3 desember 1920. 7 febr.

§ 1. Stadsfysikus fører innseende med byens sundhetsvesen og sykepleie. Han skal ha sin opmerksomhet henvendt på alt som kan tjene til fremme av byens medisinal- og sundhetsvesen og skal treffe eller bringe i forslag de foranstaltninger som i den henseende påkreves.

Han skal rette sig efter de til enhver tid gjeldende lover og øvrige bestemmelser om medisinal- og sundhetsvesenet og føre innseende med deres overholdelse innen det område som er underlagt hans embedsvirksomhet. Dersom overtredelser eller misligheter blir ham bekjent skal han treffe eller foranledige truffet de forføininger som han i hvert tilfelle anser nødvendige.

*) Bekjentgj. 4 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6.

7 febr. § 2. Som ordfører i byens helseråd har han å lede dettes forhandlinger og å utføre de forretninger som enten ved lov eller ved bestemmelse, truffet i henhold til lov, til enhver tid er helserådets ordfører pålagt.

§ 3. Han er de i kommunens tjeneste ansatte lægers, tannlægers og jordmødres samt den underordnede sundhetsbetjenings nærmeste foresatte og har å påse at de utfører de forretninger som påhviler dem.

Han fører likeledes tilsyn med at byens øvrige læger, tannlæger og jordmødre overholder de bestemmelser som gjelder for deres virksomhet.

§ 4. Han fører den overordnede hygieniske kontroll med byens offentlige innretninger og bygninger, såsom skoler, stiftelser, fengsler og sykehus. I de sistes styre er han pliktig til å inntre som medlem, forsåvidt det måtte forlanges.

Han skal også føre hygienisk tilsyn med private skoler, sykehus, og stiftelser i byen, om fornødiges efter beslutning av helserådet som omhandlet i § 6 i sundhetsloven av 16 mai 1860.

§ 5. Han har å yde sin hjelp til anbringelse av ubemidlede sinnssyke, føre tilsyn med forpleiningen av sådanne syke som forpleies i byen, utføre eller påse utført undersøkelser og avgi erklæringer alt efter de til enhver tid gjeldende lover og bestemmelser om sinnssyke.

§ 6. Han utfører lægetilsynet ved byens fengsler, forsåvidt ikke egen fengsels- eller politilæge utfører dette arbeide.

For øvrig må han ikke uten særskilt tillatelse fra det departement, hvorunder det civile medisinalvesen hører, overta fast lægestilling ved noget sykehus eller annen offentlig innretning eller stiftelse eller i det hele utøve privat lægepraksis.

§ 7. Han er forpliktet til, når det av øvrigheten eller retten forlanges, mot særlig godtgjørelse å fungere som rettsmedisinsk sakkyndig og å avgi skjønn og betenkninger, hvortil lægevidenskapelig sakkunnskap er nødvendig, undtagen i saker, hvis behandling krever en spesialutdannelse, som han ikke er i besiddelse av.

§ 8. Han fører tilsyn med vaksinasjonen i byen og har efter begjæring fra medisinaldirektøren mot derfor fastsatt godtgjørelse selv å utføre vaksinasjon og revaksinasjon og ellers å besørge dette utført av en annen læge eller av autorisert vaksinatør.

§ 9. Han har å føre kontroll med apotekvesenet og hvert år, samt ellers så ofte han finner det fornødent eller det av departementet eller medisinaldirektøren forlanges, å foreta visitasjon av byens apotek.

§ 10. Han har mot særskilt godtgjørelse å avgi de i

lov om behandling av lik av 4. juni 1898 omhandlede erklæringer. 7 febr.

§ 11. Han har å avgi de uttalelser og erklæringer, som i stillingens medfør måtte avfordres ham av fylkeslægen, fylkesmannen, medisinaldirektøren eller departementet, samt av byens magistrat, formannskap, skolestyre og fattigstyre.

§ 12. Hver måned innsender han til medisinaldirektøren innberetning om epidemiske og smittsomme sykdommer. Ved utbrudd av særlig truende art bør medisinaldirektøren underrettes telegrafisk.

Ved begynnelsen av hvert år utarbeider han på grunnlag av de fra byens læger, tannlæger og jordmødre innkomne befalte årlige medisinalberetninger og sine egne erfaringer en hovedberetning om sundhetstilstanden og medisinalforholdene i byen i det forløpne år, hvilken han med de nevnte beretninger og øvrige bilag gjennem fylkesmannen innsender til medisinaldirektøren.

§ 13. Han skal som regel være til stede på helserådets kontor eller det kontor, som kommunen holder for ham, til sådan tid som helserådet bestemmer, med medisinaldirektørens approbasjon om stadsfysikus så måtte ønske.

§ 14. Han fører kopibok og journal over alle innkomne og utferdigede skrivelser, samt for øvrig de protokoller, som måtte bli stadsfysici eller helserådsordførere pålagt å utføre.

§ 15. Han har å finne sig i de endringer i og tillegg til denne instruks som måtte bli bestemt, og har i øvrig å rette sig efter de lover og forskrifter som for hans embede er eller måtte bli gitt.

§ 16. Hvor det motsatte ikke er bestemt plikter han å utføre de i instruksen omhandlede hverv uten særskilt godtgjørelse.

Skrivelse fra Handelsdepartementet, hvori meddeles, at i henhold til skrivelse fra Utenriksdepartementet av 31 januar d. år har kongeriket Hedjaz og Sultanatet Nejd med tilliggelser fra 1 januar 1927 tiltrådt følgende postavtaler avsluttet i Stockholm 1924: 8 febr.

1. Verdenspostkonvensjonen.
2. Overenskomsten om brev og esker med angitt verdi.
3. Overenskomsten om postpakker.
4. Overenskomsten om postanvisninger.
5. Overenskomsten om postinkassasjoner.
6. Overenskomsten om abonnement på blad og tidsskrifter.

Med hensyn til deltagelsen i utgiftene til det internasjonale byrå, regnes Hedjaz til 7de klasse.

10 febr. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet.

I anledning av kommunenes budgettbehandling har departementet i det senere hvert år sendt ut en rundskrivelse, hvori departementet har fremholdt, hvad kommunenes vedkommende særlig bør være opmerksom på under behandlingen av kommunenes anliggender. Idet departementet henviser til disse rundskrivelser og særlig til den siste — av 4 mars 1926 — som bl. a. inneholder det viktigste av, hvad der er sagt i de tidligere rundskrivelser, skal departementet iår fremkomme med nedenstående bemerkninger.

I overmåde mange kommuner er lånegjelden uforholdsmessig stor, og det er klart, at det er av den største betydning, at kommunene hurtigst mulig avbetaler mest mulig på denne gjeld. Departementet vil derfor henstille til kommunene å føre op på sine budgetter mest mulig til avdragning på gjelden, idet man samtidig pånv vil innskjerpe, at der ikke er adgang til uten approbasjonsmyndighetens samtykke å fravike de fastsatte amortisasjonsvilkår. Der er således ikke adgang til uten approbasjonsmyndighetens samtykke å betale mindre avdrag enn fastsatt ved approbasjonen, selvom vedkommende kreditor samtykker heri. Man vil i forbindelse hermed henstille til fylkesmennene ved gjennemgåelsen av kommunenes budgetter å være nøie opmerksom på, at der på disse opføres, hvad der er nødvendig til avdragning og forrentning av kommunens gjeld. Opføres ikke nødvendige beløp hertil, forutsettes fylkesmannen å forelegge saken for departementet, som derpå efter fornøden undersøkelse av kommunens økonomiske forhold avgjør, hvordan der skal forholdes.

I forbindelse med foranstående vil departementet innskjerpe, at renter og avdrag er løpende utgifter, som efter kommunelovene (landskommunelovens § 22, bykommunelovens § 20) ikke må dekkes ved lån. Der er således heller ikke lovlig adgang til å legge rentene til lånekapitalen.

Departementet vil samtidig innskjerpe lovens bestemmelse (i de ovennevnte paragrafer) om, at underskudd fra forrige budgettår føres op til dekning i budgettet. At dette blir gjort, må strengt påses så vel av de kommunale myndigheter som av fylkesmennene. Det er departementet bekjent, at et regnskapsmessig overskudd i et budgettår i enkelte tilfelle har vært inntektsført på budgettet, hvorved det beløp, som utlignes på formue og inntekt er blitt tilsvarende redusert. Et slikt regnskapsmessig overskudd vil imidlertid på grunn av de nuværende store skatterestanser i almindelighet ikke

være noget reelt overskudd, og det må derfor i almindelighet anses som helt uriktig å føre et sådant overskudd til inntekt på næste års budgett. Man henviser for øvrig for byenes vedkommende til departementets rundskrivelse til fylkesmennene av 18 mars 1924. 10 febr.

Skattetrykket er nu i overmåde mange kommuner meget sterkt — i adskillige kommuner så sterkt, at det må forutses, at det i lengden ikke vil kunne bæres av skattyderne. Det er i slike kommuner absolutt nødvendig, at utgiftene bringes ned, så skattetrykket lettes, og departementet vil inntrengende henstille, at de kommunale myndigheter gjør hvad det er mulig i denne henseende. Kan en utgift undgås, må den sløifes, selvom bevilgningen tilgodeser et i og for sig ønskelig formål. Under sin behandling av budgettene fra kommuner rundt omkring i landet har departementet særlig festet sig ved utgiftene til skolevesenet og fattigvesenet. Disse utgifter er nu uforholdsmessig store, og de kommunale myndigheter bør ha sin særlige opmerksomhet henvendt på spørsmålet om å søke opnådd besparelser på disse områder. Med hensyn til skolevesenet henleder man opmerksomheten på de i ot.prp.nr. 5 og 6 for iår fremsatte forslag om nedsettelse av statsbidraget til forskjellige utgifter, jfr. Kirkedepartementets to rundskrivelser av 11 desember f. å. til fylkesmennene og skoledirektørene. Hvad spesielt angår fattigutgiftene, som i mange kommuner er særlig store, må de kommunale myndigheter ved gjennemgåelse av regninger for rekvirerte varer og på andre måter føre skarp kontroll med midlenes forsvarlige anvendelse. Fylkesskatten er også blitt en utgift, som tynger overmåde sterkt på herredenes budgetter, og det er tvingende nødvendig, at der så vel av fylkesmennene som av fylkestingene gjøres de største anstrengelser for å redusere fylkeskommunenes utgifter.

Skatterestansene er overmåde store i de allerfleste kommuner og gjennemgående fremdeles økende. Idet man med hensyn til skatteinndrivningen henholder sig til den forannevnte rundskrivelse fra departementet av 4 mars 1926, skal man fremheve nødvendigheten av, at der på budgettet opføres tilstrekkelige beløp til å dekke sviktningen i skatteinntektene.

Det hender ofte, at budgettbehandlingen i kommunene foregår så sent at ligningsarbeidet ikke kan tilendebringes og skattelisten legges ut før utpå høsten. Dette er selvsagt yderst uheldig, idet skatteinnbetalingen herved forsinkes, hvorved vedkommende kommune lett kommer i vanskeligheter. Departementet finner derfor under henvisning til landskommunelovens § 22 og bykommunelovens § 20 (begges 1ste punktum) å burde henstille, at budgettbehandlingen foregår så tidlig som mulig, og at ligningsmyn-

10 febr. dighetene til bruk ved budgettbehandlingen snarest skje kan tilveiebringer de nødvendige beregninger over formue og inntekt i kommunen for vedkommende termin. Kommunenes vedkommende må være opmerksom på, at fylkesmennene ved sin behandling av kommunenes budgetter ofte vil måtte sende disse tilbake for å få nærmere oplysninger eller av andre grunner, hvorved budgettets endelige godkjennelse og skattelistens utlegning vil forsinkes, og at ytterligere forsinkelse ikke er til å undgå, såfremt saken — hvad der nu hyppig er tilfelle — må sendes inn til Finansdepartementet av hensyn til inntektsskattøren (jfr. landskatteloveus § 73 og byskattelovens § 66) eller til nærværende departement.

Departementet har gang på gang — så vel i rundskrivelser som ved behandlingen av saker fra de enkelte kommuner — innskjerpet, at det for bedømmelsen av, om en beslutning om å opta lån trenger approbasjon efter landskommunelovens § 46 og bykommunelovens § 43 er ganske likegyldig, om lånet foreløbig optas som «midlertidig». Hvad det kommer an på er, om lånet skal reelt innfris i løpet av 5 år fra optagelsen eller ikke. Er det ikke helt på det rene, at lånet vil bli reelt innfridd, ikke bare konvertert ved ny gjeldsstiftelse, innen utløpet av det nevnte tidsrum, er approbasjon som nevnt nødvendig, uansett om lånet optas som «midlertidig». Departementet har inntrykk av, at der tiltross for departementets stadige innskjerpen herav fremdeles er kommuner, som ikke er tilstrekkelig opmerksom på dette, og man finner det derfor påkrevet pånу å fremholde ovenstående, idet departementet går ut fra, at alle kommuner for eftertiden vil holde sig det anførte efterrettelig. Departementet vil også henstille til fylkesmennene ved gjennemgåelsen av generalutskriftene for de enkelte kommuner å være nøie opmerksom herpå og foranledige innsendt til approbasjon av Kongen eller departementet alle beslutninger om optagelse av lån, som efter foranstående trenger sådan approbasjon. Som nevnt i tidligere rundskrivelser bør i almindelighet enhver beslutning om optagelse av midlertidige lån sendes inn til departementet, medmindre minst ⅕ av lånebeløpet skal føres op på hvert av de årlige budgetter i 5-årsperioden.

Departementet har gjentagne ganger fremhevet, at besluttede foranstaltninger ikke må settes i verk, før den nødvendige approbasjon foreligger. Man har imidlertid erfaring for, at kommunene ikke alltid forholder sig overensstemmende hermed, og departementet finner derfor grunn til pånу sterkt å fremholde denne for øvrig ganske selvsagte regel, hvis overtredelse vil kunne medføre ansvar for vedkommende kommunale myndigheter.

Departementet vil tilslutt fremholde, at kommunene må ha klart for øie, at det under de overmåde vanskelige økonomiske forhold, som f. t. råder i vårt land, er tvingende nødvendig å vise den største resignasjon overfor spørsmål om nye foretagender og bevilgninger av kommunale midler i det hele, og at beslutninger herom ikke kan påregnes approbert, medmindre foretagendet eller bevilgningen må sies å være nødvendig. 10 febr.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 10 febr.

Ifølge meddelelse fra generalsekretæren for Folkenes Forbund har Schweiz 3 januar 1927 deponert sitt ratifikasjonsdokument vedrørende den internasjonale overenskomst om forenkling av tollformaliteter av 3 november 1923 med tilhørende protokoll.

Kongelig resolusjon *), hvorved § 1, nr. 6 i den ved kongelig resolusjon av 23 mars 1923 fastsatte Gebyrtariff ved Norges utenrikske stasjoner endres således: 11 febr.

		I Europa.	Utenfor Europa.
6. a)	Optagelse av sjøforklaring . . Undersøkelse og forhør i straffesaker eller undersøkelser i henhold til § 324 i lov om sjøfarten av 20 juli 1893 eller § 20 i lov om statskontroll med skibes sjødyktighet av 9 juni 1903 er gebyrfri.	kr. 20,00	kr. 30,00
b)	Mottagelse av ed eller forsikring på ære og samvittighet Forsåvidt tjenestemannens medvirkning til avfattelse av erklæringen ønskes, beregnes dessuten gebyr efter tariffens § 1, nr. 22.	» 10,00	» 15,00

*) Bekjentgj. 14 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6.

11 febr. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet.

Den nye rettergangsordning.

Domsogn for herreds- og byrettene. Tinglag. Faste tingdager. Kunngjøring av tingdager og tinglysning. Loddtrekningskretser for domsmenn. Overgangsbestemmelser m. v.

Ved kongelig resolusjon av 11 februar 1927*) er det bestemt:

I.

I henhold til lov om domstolene av 13 august 1915 § 22 bestemmes, at hvert av de nuværende embedsdistrikter for underdommere fra 1 juli 1927 skal utgjøre ett domssogn. Svalbard er eget domssogn.

II.

I henhold til samme lovbestemmelse fastsettes inndelingen av rikets domssogn i tinglag (rettskretser) for tvistemål og straffesaker fra 1 juli 1927 overensstemmende med en fremlagt plan.

Fra samme tid opheves de hittil gjeldende bestemmelser om inndeling av underrettsdistriktene i tinglag.

III.

I henhold til § 26 i loven om domstolene bestemmes, at herreds- og byrettene fra 1 juli 1927 og inntil videre skal ha faste tingdager for hvert tinglag. Tid og sted for tingene kunngjøres av retten ved opslag på de faste rettssteder og ved innrykning 1 gang i Norsk Kunngjørelsestidende.

På samme måte kunngjøres tid og sted for de i lov om rettergangsordningens ikrafttreden av 14 august 1918 § 5 omhandlede tinglysningsting.

De hittil gjeldende bestemmelser om avholdelse av sakting, månedsting og byting opheves fra 1 juli 1927.

IV.

I henhold til § 86 i loven om domstolene bestemmes, at rikets domssogn fra 1 juli 1927 overensstemmende med en fremlagt plan deles i loddtrekningskretser for uttrekning av domsmenn til herreds- og byrettene i tvistemål- og straffesaker, således at domsmenn av de almindelige utvalg bare kan trekkes fra den krets som retten holdes i.

De hittil gjeldende bestemmelser om loddtrekningskretser for uttrekning av domsmenn i straffesaker opheves fra 1 juli 1927.

---

*) Bekjentgj. 14 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6.

V. 11 febr.

I henhold til lov om rettergangsordningens ikrafttreden av 14 august 1918 § 98, jfr. lov nr. 6 av 17 juli 1925, bestemmes:

1. Den inndeling av domssognene i tinglag som fastsettes ved post II i denne resolusjon skal fra 1 juli 1927 også gjelde for de saker som behandles efter den eldre lovgivning.

I disse saker er vidner dog bare forpliktet til å møte i den utstrekning som den hittil gjeldende inndeling i tinglag og månedstingkretser medfører.

2. De tingdager som fra 1 juli 1927 blir fastsatt for herreds- og byrettene i henhold til post III i denne resolusjon, skal inntil videre være tingdager også for de saker som behandles efter den eldre lovgivning.

3. De saker som behandles efter den eldre lovgivning kan fra 1 juli 1927 efter bestemmelse av retten også foretas ved ekstrarett eller ved tinglysningstingene.

PLAN

fastsatt i henhold til lov om domstolene av 13 august 1915 § 22, for inndeling av rikets domssogn i tinglag (post II i resolusjonen).

Følgende domssogn deles fra 1 juli 1927 i tinglag for tvistemål og straffesaker (i de domssogn som ikke er nevnt nedenfor danner hele domssognet ett tinglag):

I Akershus fylke:

Follo i 2 tinglag:

1) Drøbak kjøpstad.
2) Follo tinglag: domssognets landdistrikt med Son, Hølen og Hvitsten ladesteder.

I Hedmark fylke:

Sør-Hedmark i 2 tinglag:

1) Hamar kjøpstad.
2) Sør-Hedmark tinglag: domssognets landdistrikt.

Vinger og Odal i 2 tinglag:

1) Kongsvinger kjøpstad.
2) Vinger og Odal tinglag: domssognets landdistrikt.

11 febr.

Nord-Østerdal i 2 tinglag:

1) Nord-Østerdal tinglag: Alvdal, Foldal, Tynset, Kvikne, Tolga og Os herreder.
2) Rendal og Engerdal tinglag: Ytre Rendal, Øvre Rendal og Engerdal herreder.

I Opland fylke:

Nord-Gudbrandsdal i 2 tinglag:

1) Ottadal tinglag: Skjåk, Lom og Vågå herreder.
2) Nord-Gudbrandsdal tinglag: Lesja, Dovre, Sel, Heidal og Nord-Fron herreder.

Sør-Gudbrandsdal i 2 tinglag:

1) Lillehammer kjøpstad.
2) Sør-Gudbrandsdal tinglag: domssognets landdistrikt.

Toten i 2 tinglag:

1) Gjøvik kjøpstad.
2) Toten tinglag: domssognets landdistrikt.

Valdres i 2 tinglag:

1) Sør-Valdres tinglag: Sør-Aurdal, Etnedal og Nord-Aurdal herreder.
2) Nord-Valdres tinglag: Vestre Slidre, Øystre Slidre og Vang herreder.

I Buskerud fylke:

Ringerike i 2 tinglag:

1) Hønefoss kjøpstad.
2) Ringerike tinglag: domssognets landdistrikt.

Numedal og Sandsvær i 3 tinglag:

1) Kongsberg kjøpstad.
2) Sandsvær tinglag: Øvre Sandsvær og Ytre Sandsvær herreder.
3) Numedal tinglag: Flesberg, Rollag, Nore og Opdal herreder.

I Vestfold fylke:

Nord-Jarlsberg i 2 tinglag:

1) Holmestrand kjøpstad.
2) Nord-Jarlsberg tinglag: domssognets landdistrikt med Svelvik ladested.

Mellem-Jarlsberg i 2 tinglag: 11 febr.

1) Horten kjøpstad.
2) Mellem-Jarlsberg tinglag: domssognets landdistrikt med Åsgårdstrand ladested.

I Telemark fylke:

Bamble i 2 tinglag:

1) Brevik kjøpstad.
2) Bamble tinglag: domssognets landdistrikt med Langesund og Stathelle ladesteder.

Gjerpen i 2 tinglag:

1) Porsgrund kjøpstad.
2) Gjerpen tinglag: domssognets landdistrikt.

Heddal i 2 tinglag:

1) Notodden kjøpstad.
2) Heddal tinglag: domssognets landdistrikt.

Vest-Telemark i 2 tinglag:

1) Søndre tinglag: Kviteseid, Nissedal og Fyresdal herreder.
2) Nordre tinglag: Lårdal, Mo, Vinje og Rauland herreder.

Kragerø i 2 tinglag:

1) Kragerø kjøpstad.
2) Landtinglaget: domssognets landdistrikt.

I Aust-Agder fylke:

Sand i 2 tinglag:

1) Grimstad kjøpstad.
2) Sand tinglag: domssognets landdistrikt med Lillesand ladested.

Setesdal i 2 tinglag:

1) Søndre tinglag: Bygland, Evje, Hornnes, Iveland og Vegusdal herreder.
2) Nordre tinglag: Hylestad, Valle og Bykle herreder.

I Vest-Agder fylke:

Mandal i 2 tinglag:

1) Mandal kjøpstad.
2) Landtinglaget: domssognets landdistrikt.

11 febr. Flekkefjord i 2 tinglag:

1) Flekkefjord kjøpstad.
2) Landtinglaget: domssognets landdistrikt.

I Hordaland fylke:

Hardanger i 2 tinglag:

1) Hardanger tinglag: Varaldsøy, Strandebarm, Jondal, Kvam, Kinsarvik, Ullensvang og Odda herreder.
2) Røldal tinglag: Røldal herred.

I Sogn og Fjordane fylke:

Sunnfjord i 2 tinglag:

1) Indre tinglag: Førde, Jølster, Naustdal og Gaular herreder.
2) Ytre tinglag: Fjaler, Askvoll, Kinn, Bru, Eikefjord, Vevring og Bremanger herreder, Florø ladested.

Nordfjord i 2 tinglag:

1) Indre tinglag: Eid, Hornindal, Stryn, Innvik, Gloppen og Breim herreder.
2) Ytre tinglag: Selje, Nord-Vågsøy, Sør-Vågsøy og Davik herreder.

I Møre fylke:

Romsdal i 2 tinglag:

1) Molde kjøpstad.
2) Romsdal tinglag: domssognets landdistrikt.

Nordmøre i 3 tinglag:

1) Ytre tinglag: Edøy, Bratvær, Hopen, Aure, Stemshaug, Valsøyfjord, Tustna, Halsa, Straumsnes, Gjemnes, Øre, Frei, Kvernes, Bremsnes, Kornstad, Eide og Grip herreder.
2) Tingvoll og Sunndal tinglag: Tingvoll, Sunndal, Øksendal og Ålvundeid herreder.
3) Surnadal og Stangvik tinglag: Surnadal, Rindal, Stangvik og Åsskard herreder.

I Sør-Trøndelag fylke:

Orkdal i 2 tinglag:

1) Orkdal tinglag: Orkdal, Orkanger, Orkland og Meldal herreder.
2) Rennebu og Opdal tinglag: Rennebu og Opdal herreder.

Strinda og Selbu i 2 tinglag: 11 febr.

1) Strinda tinglag: Børsa, Geitastrand, Børseskogn, Buvik, Byneset, Leinstrand, Strinda, Malvik, Klæbu og Tiller herreder.
2) Selbu tinglag: Selbu og Tydal herreder.

I Nord-Trøndelag fylke:

Stjør- og Verdal i 2 tinglag:

1) Levanger kjøpstad.
2) Stjør- og Verdal tinglag: Domssognets landdistrikt.

Namdal i 3 tinglag:

1) Ytre Namdal tinglag: Nærøy, Vikna, Leka, Gravvik, Kolvereid og Foldereid herreder.
2) Namsos tinglag: Namsos ladested, Vemundvik, Klinga, Otterøy, Fosnes, Flatanger, Overhalla, Høylandet, Grong, Harran, Namsskogan og Røyrvik herreder.
3) Lierne tinglag: Nordli og Sørli herreder.

I Nordland fylke:

Alstahaug i 2 tinglag:

1) Alstahaug tinglag: Tjøtta, Stamnes, Alstahaug, Leirfjord, Herøy og Nordvik herreder.
2) Vefsn tinglag: Mosjøen ladested, Vefsn og Hattfjelldal herreder.

Rana i 2 tinglag:

1) Rana tinglag: Mo ladested, Nord-Rana, Hemnes, Korgen, Nesna og Dønnes herreder.
2) Nord-Helgeland tinglag: Lurøy, Træna, Rødøy og Meløy herreder.

I Finnmark fylke:

Alta i 2 tinglag:

1) Alta tinglag: Alta, Talvik og Loppa herreder.
2) Kautokeino tinglag: Kautokeino herred.

Hammerfest i 2 tinglag:

1) Vestre tinglag: Hasvik, Kvalsund og Sørøysund herreder.
2) Østre tinglag: Måsøy, Kjelvik og Kistrand herreder.

11 febr. Tana i 2 tinglag:

1) Tana tinglag: Tana, Nesseby, Lebesby, Gamvik og Berlevåg herreder.
2) Karasjok og Polmak tinglag: Karasjok og Polmak herreder.

PLAN

fastsatt i henhold til lov om domstolene av 13 august 1915 § 86, for deling av rikets domssogn i loddtrekningskretser for uttrekning av domsmenn til herreds- og byrettene (post IV i resolusjonen).

Følgende domssogn deles fra 1 juli 1927 i loddtrekningskretser for tvistemål og straffesaker (i de domssogn som ikke er nevnt nedenfor blir domsmenn av de almindelige utvalg å trekke fra helé domssognet):

I Akershus fylke:

Follo i 2 kretser:

1) Drøbak kjøpstad.
2) Domssognets landdistrikt med Son, Hølen og Hvitsten ladesteder.

I Hedmark fylke:

Sør-Hedmark i 2 kretser:

1) Hamar kjøpstad.
2) Domssognets landdistrikt.

Vinger og Odal i 2 kretser:

1) Kongsvinger kjøpstad.
2) Domssognets landdistrikt.

Sør-Østerdal i 2 kretser:

1) Elverum, Åmot, Stor-Elvdal og Sollia herreder.
2) Trysil herred.

Nord-Østerdal i 3 kretser:

1) Tynset, Tolga, Os og Kvikne.
2) Alvdal, Foldal, Øvre Rendal og Ytre Rendal herreder. Til rettsmøter i Ytre Rendal medtas dessuten domsmenn fra Engerdal.
3) Til rettsmøter i Engerdal tas domsmenn fra Engerdal og Ytre Rendal.

I Opland fylke: 11 febr.

Nord-Gudbrandsdal i 3 kretser:

1) Skjåk, Lom og Vågå.
2) Lesja og Dovre.
3) Sel, Heidal og Nord-Fron herreder.

Sør-Gudbrandsdal i 2 kretser:

1) Lillehammer kjøpstad.
2) Domssognets landdistrikt.

Toten i 2 kretser:

1) Gjøvik kjøpstad.
2) Domssognets landdistrikt.

Hadeland og Land i 2 kretser:

1) Jevnaker, Lunner, Gran og Brandbu.
2) Fluberg, Søndre Land, Nordre Land og Torpa herreder.

Valdres i 2 kretser:

1) Sør-Aurdal, Etnedal og Nord-Aurdal.
2) Vestre Slidre, Øystre Slidre og Vang herreder.

I Buskerud fylke:

Ringerike i 2 kretser:

1) Hønefoss kjøpstad.
2) Domssognets landdistrikt.

Hallingdal i 3 kretser:

1) Flå og Nes.
2) Gol og Hemsedal.
3) Ål og Hol herreder.

Eiker, Modum og Sigdal i 2 kretser:

1) Øvre Eiker, Nedre Eiker og Modum.
2) Sigdal og Krødsherad herreder.

Numedal og Sandsvær i 3 kretser:

1) Kongsberg kjøpstad.
2) Ytre Sandsvær og Øvre Sandsvær.
3) Flesberg, Rollag, Nore og Opdal herreder.

I Vestfold fylke:

Nord-Jarlsberg i 2 kretser:

1) Holmestrand kjøpstad.
2) Domssognets landdistrikt med Svelvik ladested.

11 febr. Mellem-Jarlsberg i 2 kretser:

1) Horten kjøpstad.
2) Domssognets landdistrikt med Åsgårdstrand ladested.

I Telemark fylke:

Bamble i 2 kretser:

1) Brevik kjøpstad.
2) Domssognets landdistrikt med Langesund og Stathelle ladesteder.

Gjerpen i 2 kretser:

1) Porsgrund kjøpstad.
2) Domssognets landdistrikt.

Heddal i 2 kretser:

1) Notodden kjøpstad.
2) Domssognets landdistrikt.

Vest-Telemark i 3 kretser:

1) Kviteseid og Nissedal.
2) Fyresdal og Mo.
3) Lårdal, Vinje og Rauland herreder.

Kragerø i 2 kretser:

1) Kragerø kjøpstad.
2) Domssognets landdistrikt.

I Aust-Agder fylke:

Holt i 2 kretser:

1) Tvedestrand ladested, Holt, Dyvåg, Flosta og Vegårshei.
2) Søndeled og Gjerstad herreder.

Nedenes i 2 kretser:

1) Froland, Øyestad, His, Tromøy, Østre Moland og Stokken.
2) Herefoss, Mykland, Åmli, Gjøvdal og Tovdal herreder.

Sand i 2 kretser:

1) Grimstad kjøpstad.
2) Domssognets landdistrikt med Lillesand ladested.

Setesdal i 2 kretser:

1) Bygland, Evje, Hornnes, Iveland og Vegusdal.
2) Hylestad, Valle og Bykle herreder.

I Vest-Agder fylke: 11 febr.

Mandal i 3 kretser:

1) Mandal kjøpstad.
2) Halse og Harkmark, Holum, Øyslebø, Laudal, Finsland, Konsmo, Vigmostad, Sør-Audnedal og Spangereid.
3) Bjelland, Grindheim og Åseral herreder.

Lyngdal i 2 kretser:

1) Lista, Herad, Spind, Austad, Lyngdal og Kvås herreder, Farsund ladested.
2) Hægebostad og Eiken herreder.

Flekkefjord i 3 kretser:

1) Flekkefjord kjøpstad.
2) Nes, Hidra, Feda, Kvinesdal, Fjotland, Gyland og Bakke herreder. Til rettsmøter i Bakke medtas dessuten domsmenn fra Tonstad og Øvre Sirdal.
3) Til rettsmøter i Tonstad og Øvre Sirdal tas domsmenn fra Tonstad, Øvre Sirdal og Bakke.

I Rogaland fylke:

Ryfylke i 3 kretser:

1) Vikedal, Sandeid, Imsland, Sand, Sauda og Suldal.
2) Nedstrand, Sjernarøy, Hjelmeland, Fister, Årdal, Jelsa og Erfjord.
3) Høle, Forsand, Strand, Finnøy, Rennesøy, Kvitingsøy og Mosterøy herreder.

I Hordaland fylke:

Hardanger i 2 kretser:

1) Varaldsøy, Strandebarm, Jondal, Kvam, Kinsarvik, Ullensvang og Odda herreder.
2) Til rettsmøter i Røldal tas domsmenn fra Røldal og Odda herreder.

Voss i 2 kretser:

1) Voss, Vossestrand og Evanger.
2) Granvin, Ulvik og Eidfjord herreder.

I Sogn og Fjordane fylke:

Ytre Sogn i 2 kretser:

1) Leikanger, Balestrand, Vik og Kyrkjebø.
2) Lavik, Brekke, Hyllestad, Gulen og Solund herreder.

11 febr.

Sunnfjord i 3 kretser:

1) Førde, Jølster, Naustdal og Gaular.
2) Kinn, Bru, Eikefjord, Vevring og Bremanger herreder, Florø ladested.
3) Fjaler og Askvoll herreder.

Nordfjord i 2 kretser:

1) Selje, Nord-Vågsøy, Sør-Vågsøy og Davik.
2) Eid, Hornindal, Stryn, Innvik, Gloppen og Breim herreder.

I Møre fylke:

Søre Sunnmøre i 3 kretser:

1) Vannylven, Søvde, Sande og Rovde.
2) Herøy, Ulstein og Hareid.
3) Volda, Dalsfjord, Ørsta, Vartdal og Hjørundfjord herreder.

Nordre Sunnmøre i 2 kretser:

1) Ørskog, Sykkylven, Skodje, Vatne, Borgund, Giske, Haram og Vigra.
2) Sunnylven, Norddal, Stranda og Stordal herreder.

Romsdal i 5 kretser:

1) Molde kjøpstad.
2) Vestnes, Tresfjord, Voll, Eid og Veøy.
3) Grytten og Hen.
4) Nesset, Eresfjord og Vistdal.
5) Bolsøy, Fræna, Bud, Hustad, Nord-Aukra, Sør-Aukra og Sandøy herreder.

Nordmøre i 4 kretser:

1) Edøy, Bratvær, Hopen, Aure, Stemshaug, Valsøyfjord, Tustna og Halsa.
2) Straumsnes, Gjemnes, Øre, Frei, Kvernes, Bremsnes, Kornstad, Eide og Grip.
3) Tingvoll, Sunndal, Øksendal og Ålvundeid.
4) Surnadal, Rindal, Stangvik og Åsskard herreder.

I Sør-Trøndelag fylke;

Hitra i 2 kretser:

1) Agdenes, Hemne, Vinje, Snilfjord og Heim.
2) Sandstad, Fillan, Hitra, Kvenvær, Sør-Frøya og Nord-Frøya herreder.

11 febr.

Fosen i 3 kretser:

1) Osen, Roan, Stoksund og Å.
2) Jøssund, Nes, Bjugn, Stjørna og Ørland.
3) Rissa, Stadsbygd og Lensvik herreder.

Orkdal i 2 kretser:

1) Orkdal, Orkanger, Orkland og Meldal.
2) Rennebu og Opdal herreder.

Strinda og Selbu i 2 kretser:

1) Børsa, Geitastrand, Børseskogn, Buvik, Byneset, Leinstrand, Strinda, Malvik, Klæbu og Tiller.
2) Selbu og Tydal herreder.

I Nord-Trøndelag fylke:

Stjør- og Verdal i 3 kretser:

1) Levanger kjøpstad.
2) Verdal, Frol, Skogn, Åsen, Frosta og Leksvik.
3) Meråker, Hegra, Stjørdal, Lånke og Skatval herreder.

Namdal i 4 kretser:

1) Nærøy, Vikna, Leka, Gravvik, Kolvereid og Foldereid.
2) Namsos ladested, Overhalla, Vemundvik, Klinga, Otterøy, Fosnes og Flatanger.
3) Grong, Harran, Namsskogan, Røyrvik og Høylandet herreder.
4) Til rettsmøter i Nordli og Sørli herreder tas domsmenn fra disse herreder og Grong herred.

I Nordland fylke:

Alstahaug i 2 kretser:

1) Tjøtta, Stamnes, Alstahaug, Leirfjord, Herøy og Nordvik herreder.
2) Mosjøen ladested, Vefsn og Hatfjelldal herreder, dog således at domsmenn fra Hatfjelldal ikke medtas til rettsmøter som holdes i Mosjøen og Vefsn.

Rana i 3 kretser:

1) Mo ladested, Nord-Rana, Hemnes og Korgen.
2) Nesna, Dønnes, Lurøy og Træna.
3) Rødøy og Meløy herreder.

Salten i 3 kretser:

1) Bodin, Gildeskål og Beiarn.
2) Saltdal, Fauske og Skjerstad.
3) Sørfold, Nordfold og Kjerringøy herreder.

11 febr.

Steigen i 3 kretser:

1) Steigen, Leiranger og Hamarøy.
2) Lødingen, Tjeldsund og Tysfjord.
3) Ankenes, Evenes og Ballangen herreder.

Lofoten i 3 kretser:

1) Svolvær ladested, Vågan og Gimsøy herreder.
2) Buksnes, Hol og Borge.
3) Flakstad, Moskenes og Værøy herreder.

Vesterålen i 3 kretser:

1) Hadsel og Bø.
2) Øksnes, Langenes og Sortland.
3) Bjørnskinn, Dverberg og Andenes herreder.

I Troms fylke:

Trondenes i 2 kretser:

1) Harstad ladested, Trondenes, Skånland, Sandtorg, Kvæfjord og Bjarkøy herreder. Til rettsmøter i Bjarkøy medtas dessuten domsmenn fra Berg og Torsken herreder.
2) Til rettsmøter i Berg og Torsken tas domsmenn fra Berg, Torsken og Bjarkøy herreder.

Senja i 3 kretser:

1) Ibestad, Andørja, Gratangen, Astafjord og Lavangen.
2) Salangen og Bardu.
3) Tranøy, Dyrøy og Sørreisa herreder.

Malangen i 2 kretser:

1) Balsfjord, Malangen og Hillesøy.
2) Lenvik, Målselv og Øverbygd herreder.

Lyngen i 3 kretser:

1) Tromsøysund, Karlsøy og Helgøy.
2) Lyngen og Sørfjord.
3) Skjervøy, Nordreisa og Kvænangen herreder.

I Finnmark fylke:

Varanger i 2 kretser:

1) Vadsø kjøpstad og Nord-Varanger herred.
2) Sør-Varanger herred.

I Alta, Hammerfest og Tana foretas loddtrekning bare mellem domsmennene i det herred hvor rettsstedet ligger og det av de tilstøtende herreder som har lettest adkomst til rettsstedet. Har flere av de tilstø-

tende herreder nogenlunde like lett adkomst til rettsstedet, tas domsmennene i alle disse herreder med ved loddtrekningen. 11 febr.

Til nærmere forklaring av de bestemmelser som er truffet har departementet i rundskrivelse til fylkesmennene av 22 februar 1927 uttalt følgende:

I.

Domssogn.

Efter den hittil gjeldende jurisdiksjonsinndeling har en kjøpstad i almindelighet vært regnet som særskilt underrettsdistrikt, ikke bare når byen har egen byfoged eller byrett, men også når den er en del av en sorenskrivers distrikt. Efter bestemmelsen i post I i resolusjonen vil en by ikke være eget domssogn når den hører med til en sorenskrivers embedsdistrikt. Derimot vil en kjøpstad som regel være eget tinglag, se post II i resolusjonen.

II.

Tinglag.

Inndelingen av domssognene i tinglag har bl. a. betydning for utstrekningen av møteplikten for vidner og parter (tvistemålslovens §§ 199 og 115) og for uttrekning av domsmenn av de særlige utvalg (domstolslovens § 87, jfr. § 72).

Ved de bestemmelser som nu er truffet er den gamle tinglagsinndeling helt ophevet, og der er gjennemført en ordning med langt større tinglag enn før. Imidlertid er det rettergangslovenes forutsetning, at en sak i almindelighet bør foretas i den del av tinglaget hvor den hører hjemme, og dette må der tas hensyn til ved fastsettelsen av rettssteder i henhold til domstolslovens § 25, således at der blir *flere rettssteder* for det enkelte tinglag. Om fastsettelsen av rettssteder henviser man for øvrig til rundskrivelse av 23 februar*) om den nye rettergangsordning.

Den inndeling i tinglag som er bestemt ved resolusjonen, gjelder både for straffesaker og for tvistemål. Straffeprosesslovens § 31 som nu bestemmer inndelingen i rettskretser for meddoms- og forhørsrettene, er ophevet fra 1 juli 1927.

Den nye tinglagsordning skal fra 1 juli 1927 også gjelde for de saker som blir å behandle efter de eldre prosessregler, se overgangsbestemmelsen i post V nr. 1 i resolusjonen.

---

*) Inntatt s. 70 flg.

11 febr.

III.

Faste tingdager.

Når der er truffet en helt almindelig bestemmelse om at der inntil videre skal være faste tingdager i alle tinglag, er dette først og fremst skjedd av hensyn til bestemmelsen i lov om rettergangsordningens ikrafttreden av 14 august 1918 § 98 om behandlingen av de saker som er iretteført eller berammet til foretagelse før den nye lovs ikrafttreden. En ordning med faste ting må nemlig under enhver omstendighet opretholdes for disse saker. Og for å få en praktisk ordning i overgangstiden er det derfor fastsatt at der i alle tinglag inntil videre skal være faste tingdager til behandling av saker under den nye rettergangsordning, samtidig som det i post V nr. 2 i resolusjonen er bestemt at disse tingdager også skal være tingdager for de eldre saker.

Hvad angår betydningen av de faste tingdager for de saker som blir å behandle efter den nye rettergangsmåte, skal departementet henlede opmerksomheten på bestemmelsen i domstolslovens § 26, 2net ledd, om at rett også kan settes utenfor tingdagene når særlige grunner gjør det hensiktsmessig, eller når nogen av sakens parter krever det og overtar utgiftene. Departementet skal med hensyn til anvendelsen av denne bestemmelse fremheve, at hensynet til utgiftene for det offentlige ved rettergangen bl. a. må komme i betraktning ved bedømmelsen av, om der — uten at nogen av partene har krevet det — er tilstrekkelig grunn til å gå utenfor de faste tingdager. Særlig i distrikter hvor avstandene er store vil hensynet til reiseutgiftene tilsi, at sakene i størst mulig utstrekning blir berammet til foretagelse på tingene, og at også tingdagene fastsettes med såvidt mulig sammenhengende reiser for øie.

På samme måte som under den hittil gjeldende tingordning kan der i forbindelse med tingene holdes skiftesamlinger hvor dette er hensiktsmessig.

Efter domstolslovens § 26 skal tingdagene fastsettes av retten med godkjennelse av fylkesmannen. Disse tingberammelser blir å utferdige så snart rettsstedene er fastsatt, se rundskrivelse av 23 februar om den nye rettergangsordning.

IV.

Loddtrekningskretser for domsmenn.

Man henleder opmerksomheten på at inndelingen i loddtrekningskretser gjelder både for tvistemål og for straffesaker, og at alle eldre bestemmelser om loddtrekningskretser for straffesaker er ophevet fra 1 juli 1927.

Når det er bestemt at loddtrekningskretsene skal være 11 febr.
de samme for straffesaker som for tvistemål, er dette bl. a. skjedd med bestemmelsen i domstolslovens § 99, 1ste ledd, for øie. Efter denne bestemmelse plikter domsmenn av de almindelige utvalg å gjøre tjeneste i alle de saker som behandles i umiddelbar rekkefølge på samme rettssted, hvad enten det er tvistemål eller straffesaker eller begge slags saker. Av hensyn til arbeidsordningen ved domstolene og utgiftene til reiser kan det ofte være praktisk å beramme straffesaker og tvistemål således, at sakene blir foretatt umiddelbart efter hverandre på samme rettssted. Når loddtrekningskretsen er den samme for alle saker, vil det i så fall ikke være nødvendig å trekke mer enn ett sett domsmenn (jfr. dog bestemmelsen i domstolslovens § 99 om at det såvidt mulig skal iakttas, at samme sett domsmenn ikke kommer til å forrette mer enn seks dager).

V.

Overgangsbestemmelser.

1. Tinglagsordningen. Møteplikt for vidner.

Såfremt der bare blev truffet den bestemmelse at den nye tinglagsordning også skal gjelde for de eldre saker, vilde dette føre til en faktisk utvidelse av møteplikten for vidner i disse saker. Imidlertid vil de nye regler om vidnegodtgjørelse ikke komme til anvendelse i de saker det her gjelder, og den rimeligste ordning er da at grensene for vidnenes møteplikt blir de samme som hittil. Det er derfor bestemt at møteplikten for vidner i disse saker skal være begrenset overensstemmende med den hittil gjeldende inddeling i tinglag og månedstingkretser. Bestemmelsen vil medføre, at månedstingkretsen alltid blir avgjørende for utstrekningen av møteplikten i de domssogn som nu har månedsting, så grensene for de gamle tinglag bare får betydning der hvor månedsting nu ikke blir holdt.

2. Faste tingdager.

Man henviser til det som er nevnt ovenfor under III.

3. Behandling av de eldre saker ved ekstrarett og tinglysningsting.

Da man må gå ut fra, at antallet av faste ting i almindelighet vil bli mindre enn under den eldre tingordning, er det fastsatt at de saker som efter ikrafttredelseslovens § 98 skal behandles efter den eldre lovgivning, efter rettens be-

11 febr. stemmelse også kan foretas ved ekstrarett eller ved tinglysningstingene. Herved er der åpnet adgang til å foreta de samme rettergangsskritt ved tinglysningstingene som ved et almindelig ting — således også vidneførsel — selvfølgelig forutsatt at vidnene er pliktige til å møte. Såfremt en sak blir overført til behandling ved ekstrarett, skal dette efter bestemmelsen i ikrafttredelseslovens § 98 skje uten forøket utgift for partene.

I sammenheng med de nye bestemmelser om jurisdiksjonsordningen skal departementet nevne at det spørsmål har vært reist, om de nye rettergangslover må antas å ha avskaffet de nuværende betegnelser sorenskriverembede og sorenskriver, byfogedembede og byfoged. Efter departementets mening er dette ikke tilfellet. Når rettergangslovene kaller underrettene for herreds- og byretter og de faste dommere ved disse domstoler for herreds- og bydommere, er dette en betegnelse av domstolene og dommerne som sådanne, og der er ikke gitt nogen bestemmelse om hvordan embedene skal betegnes eller hvilken titel innehaverne av embedene skal ha. Departementet finner heller ikke grunn til å utvirke nogen forandring i den navneskikk som nu gjelder for disse embeder og embedsmenn, og betegnelsene: sorenskriverembede og sorenskriver, byfogedembede og byfoged vil derfor fremdeles bli brukt. Som følge herav vil der heller ikke bli å anskaffe nye stempler eller segl til sorenskriver- og byfogedembedene.

Denne rundskrivelse bedes sendt til underdommerne i herr fylkesmannens distrikt.

11 febr. **Kongelig resolusjon***). 1. Socialdepartementet gis inntil videre myndighet til å gi personer som av et helseråd er godkjent til å foreta utgasning av hus, skib eller annet rum med deri værende forråd av varer og gjenstander med blåsyre- eller andre lignende giftige preparater, tillatelse til å innføre sådanne preparater på betingelser som departementet fastsetter. 2. § 17, første ledd, litra b. i kongelig plakat av 4 juni 1904 om utlevering av gifter og andre stoffer fra apotek gis følgende tillegg:

»Til personer som av et helseråd er godkjent til å foreta utryddelse av skadelige dyr i hus, skib eller annet rum med deri værende forråd av varer og gjenstander, kan sådanne stoffer utleveres efter attest fra helserådet og mot forsikring som i litra a. nevnt«.

*) Bekjentgj. 14 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6.

Kongelig resolusjon *) om nye helse-, epidemi- og tuberkuloseforskrifter for Utsire herred, Rogaland fylke. 11 febr.

Kongelig resolusjon **) om ophevelse av kongelig resolusjon av 6 februar 1920 om vedtekt for boligformidlingen i Kristiansand S. 11 febr.

Kongelig resolusjon ***) om nye skogvedtekter for Horg herred, Sør-Trøndelag fylke. 11 febr.

Kongelig resolusjon, hvorved den i henhold til § 20 i lov om Den norske Stats Fiskeribank av 1 august 1919 ved kongelig resolusjon av 22 oktober 1926 besluttede forhøielse av rentefoten med ½ procent for de i banklovens §§ 17, 18 og 19 omhandlede lån opheves fra 1 mars 1927. 11 febr.

Kongelig resolusjon, hvorved Poststyret får fullmakt til å treffe avtale med poststyrene i Sverige og Danmark og i tilfelle i Finnland om en forsøksvis ordning med nedsettelse av portoen for tidender og tidsskrifter som utkommer minst 3 ganger om uken og som sendes som trykksaker direkte fra utgiverne i det vesentlige i overensstemmelse med hvad der er fremholdt i Handelsdepartementets foredrag av 11 februar 1927. 11 febr.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 11 febr.

1. Det ved kongelig resolusjon av 2 oktober 1925 fastsatte gebyr for offentlige og kommunale institusjoners portonotering, se det vedkommende reglements § 3, endres til
   4 % årlig av portobeløpets første kr. 30 000,00
   2 % —»— —»— næste » 30 000,00
   1 % —»— det overskytende.
2. Gebyret for privates portonotering fastsettes til samme beløp.
3. Forandringen gjelder fra 1 januar d. å.

Kongelig resolusjon, hvorved Handelsdepartementet bemyndiges til å gi private selskaper tillatelse til utsendelse av kringkastet stoff fra telegrafvesenets radiostasjoner i det vesentlige på de vilkår som er omhandlet i Handelsdepartementets foredrag av 11 februar 1927. 11 febr.

*) Bekjentgj. 14 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6, hvor helseforskriftene m. v. er inntatt.
**) Bekjentgj. 14 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6.
***) Bekjentgj. 14 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6, hvor skogvedtektene er inntatt.

11 febr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der opnevnes en komité på 4 medlemmer med det opdrag ved selvsyn å sette sig inn i utøvelsen av schächtning ved Kjøbenhavn slaktehus for på grunnlag herav å avgi uttalelse til Landbruksdepartementet om sitt inntrykk av schächtning som slaktemåte i almindelighet og i sammenligning med slaktning efter forutgående bedøvelse.

11 febr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge meddelelse fra generalsekretæren for Folkenes Forbund har Bulgaria den 10 desember 1926 deponert sitt ratifikasjonsdokument vedrørende den internasjonale overenskomst om forenkling av tollformaliteter av 3 november 1923 med tilhørende protokoll.

11 febr. **Skrivelse** fra Handelsdepartementet, hvori meddeles, at Poststyret ved kongelig resolusjon av 26 mars 1926 er bemyndiget til å treffe avtaler med fremmede poststyrer om utveksling av pakker av vekt over 5 kg.

Sådanne avtaler er ved skriftveksel truffet med en del fremmede poststyrer*).

Ordningen er trådt i kraft fra 1 juli 1926.

Ved kongelig resolusjon av 9 juli 1926 er Poststyret bemyndiget til å avslutte overenskomst med poststyret på Island om redusert porto for pakker, som utveksles direkte mellem de to land.

Ved skriftveksel mellem de to poststyrer er portoen fastsatt til følgende beløp i gullfrank:

For pakker av vekt		inntil	1	kg.			120 c
—	—	over	1	inntil	3	kg.	180 c
—	—	»	3	»	5	»	230 c
—	—	»	5	»	10	»	400 c

Ordningen er trådt i kraft fra 1 september 1926.

Ved kongelig resolusjon av 8 oktober 1926 er Poststyret bemyndiget til å treffe avtale med det danske og det islandske poststyre om beregning av halv internasjonal transittgodtgjørelse for brev og brevkort som sendes fra Island på den ene side og til Norge og Danmark på den annen side eller omvendt og som befordres over skandinavisk postområde eller direkte med norske eller danske skib.

Sådan avtale er truffet ved skriftveksel mellem poststyrene og ordningen er gjort gjeldende fra 1 januar 1926.

*) Nemlig poststyrene i Tyskland, England, Belgien, Schweiz, Finnland, Polen og Frankrike.

Skrivelse*) fra Socialdepartementet om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Herad herred, Vest-Agder fylke. 12 febr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til fylkesmannen i Troms fylke foranlediget ved en forespørsel fra en ligningsnevnd om, hvorvidt barselpenger, som utbetales av Riksforsikringsanstalten, er skattepliktig inntekt på motttagerens hånd. 12 febr.

Depastementet uttaler følgende:

«Spørsmålet antas å stille sig forskjellig efter barselpengenes art. Spørsmålet antas å måtte besvares benektende, forsåvidt angår barselpenger, som utbetales i henhold til sykeforsikringslovens (tilleggslov av 17 juli 1925) § 16 B, 2 punkt, kfr. departementets i Lovtidende inntatte skrivelse av 17 september 1926. Disse barselpenger må antas å være erstatning for hustruens manglende eller nedsatte evne til å utføre sitt arbeide i huset. Men dette arbeide er undtatt for beskatning, kfr. landskattelovens § 42, byskattelovens § 36, begges siste punktum.

Derimot antas barselpenger, som utbetales i henhold til sykeforsikringslovens § 16 A. ledd d, (tilleggslov av 17 juli 1925) å være skattbar inntekt, idet disse barselpenger må betraktes som erstatning for tapt arbeidsinntekt på samme måte som almindelige sykepenger».

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av kjøbmann Vilh. Behrens oprettede «Johan D. Behrens stipendiatfond» for norske sanginstruktører og komponister av korsanger. 15 febr.

Rundskrivelse fra Finansdepartementet til fylkesmennene. 15 febr.

Under henvisning til rundskrivelse herfra senest av 16 august f. å. angående fastsettelse av kurser for beregning av stempelavgiften av veksler som lyder på utenlandsk myntsort meddeles, at der fra 1 mars d. å. er fastsatt følgende kurser for omberegning av sådanne vekslers pålydende til norsk mynt.

		Norsk krone
Frankrike	1 franc	= 0,15
Belgien	1 franc	= 0,54
Danmark	1 krone	= 1,04
Finnland	1 mark	= 0,10
Italia	1 lire	= 0,17
Nederland	1 gylden	= 1,56

*) Bekjentgj. 21 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7, hvor vedtekten er inntatt.

15 febr.

			Norsk krone
Schweitz	1	franc	= 0,75
Spania	1	peseta	= 0,66
Storbritannia	1	pund (£)	= 18,90
Tyskland	1	gullmark	= 0,92
Sverige	1	krone	= 1,04
Tsjekkoslovaki (Pragerkroner)	1	krone	= 0,12
Amerikas forenede Stater	1	dollar ($)	= 3,89
Østerrike	1	schilling	= 0,55

Forekommer veksler lydende på annen myntsort enn nevnt ovenfor blir stempelverdien i norske kroner å beregne efter vedkommende myntsorts verdi i norske kroner på stemplingstiden.

Ovenstående kurser blir å anvende ved stempling av veksler, hvis stempelplikt her i landet inntrer 1 mars d. å. eller senere, og blir gjeldende foreløbig i 6 måneder, idet departementet senere vil bestemme, hvilke kurser derefter skal gjelde.

Man skal anmode hr. fylkesmannen om å meddele dette til børser, banker og bankfirmaer samt dommere, notari publici og lensmenn i Deres embedsdistrikt.

15 febr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til fylkesmannen i Hedmark fylke, hvori uttales følgende:

«Departementet har i skrivelse av 14 februar 1924 (inntatt i Lovtidende) uttalt, at der ikke antas å være adgang til å iligne skogeiere et tillegg til den prosentvise beregnede inntekt for skogens «bestyrelse». Denne uttalelse har imidlertid fått en form, som kan gi anledning til misforståelse. Der antas nemlig ikke prinsipielt å kunne være noget til hinder for, at en skogeier ilignes inntektsskatt for sitt personlige arbeide med å øve opsyn med skogen og lede skogdriften, forsåvidt dette arbeide i det pågjeldende år er av nogen større betydning».

17 febr. **Skrivelse***) fra Arbeidsdepartementet, hvorved bestemmes:

I henhold til lov om motorvogner av 20 februar 1926 har Arbeidsdepartementet fastsatt nærmere regler for opkrevning og regnskapsførsel m. v. vedkommende veiavgift og kontrollavgift av motorvogner (jfr. motorvognlovens §§ 22—26 og 34, Stortingsbeslutning av 19 april 1926, Arbeidsdepartementets forskrifter av 20 desember 1926, §§ 51—53 og cirkulære av s. d., post 21—27 og 33).

Disse nærmere regler blir straks gjeldende.

*) Bekjentgj. 21 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7.

Reglene er sålydende: 17 febr.

Avgiftenes opkrevning.

1. Veiavgift og kontrollavgift for motorvogner m. v. som anmeldes og registreres i årets løp, innbetales til Statens oppebørselsbetjenter (skattefoged, byfoged, skifteforvalter) i forbindelse med registreringen overensstemmende med bestemmelsene i Arbeidsdepartementets cirkulære av 20 desember 1926 post 21—24.

De avgifter, som av praktiske grunner måtte bli mottatt av vedkommende politimester under registreringen, sendes oppebørselsbetjenten senest innen hver måneds utgang.

2. Senere opkreves årlig avgift hos den person som den 1 januar i avgiftsåret står opført i politiets register som vedkommende motorvogns eier (innehaver av prøvenummer) og innbetales i det distrikt hvor vognen (prøvenummeret) er opført.

Avgiften opkreves efter fortegnelser som av politiet hvert år sendes oppebørselsbetjenten senest innen 31 januar i avgiftsåret, (for 1927 innen utgangen av februar). Særskilt fortegnelse avgis for prøvenummer gjeldende hele året.

Til oppebørselsbetjent i by avgir politiet fortegnelser i et eksemplar. For landdistriktenes vedkommende avgis derimot fortegnelsene in duplo avfattet særskilt for hvert lensmanns- resp. skatteopkreverdistrikt.

Ved utgangen av avgiftsåret avgir politiet til oppebørselsbetjenten tilleggsfortegnelse i et eksemplar over de i årets løp registrerte motorkjøretøier og tildelte prøvenummer (for året).

3. Så snart oppebørselsbetjenten mottar årsfortegnelse (hovedfortegnelsen) fra politiet innrykker han i de for øiemedet hensiktsmessige aviser en kort bekjentgjørelse om avgiftens innbetaling omkostningsfritt innen utgangen av februar måned (for 1927 innen utgangen av mars måned).

For landdistriktenes vedkommende skal bekjentgjørelsen tillike inneholde, at avgiften betales til lensmennene (skatteopkreverne), som derfor også — senest samtidig med bekjentgjørelsen — tilstilles sitt eksemplar av årsfortegnelsen.

Omkostningene ved bekjentgjørelsen bæres av veiavgiftene og anføres som en utgiftspost i oppebørselsbetjentenes regnskaper under vedleggelse av kvitteringer.

4. Når betalingsfristen er utløpet, varsler opkreverne (skjema 231) de vogneiere som ikke har betalt avgiften om at

17 febr.

kjøretillatelsen for vedkommende vogn (prøvenummer) er bortfalt, og pålegger dem innen en bestemt kort frist å innlevere vognkortet og kjennemerkene til politiet.

I byene tilstiller oppebørselsbetjenten samtidig politiet opgave over restansene med underretning om fristen for innlevering av vognkort og kjennemerker likesom han senere underretter politiet om stedfunne innbetalinger på restansene. Efter fristens utløp inndrar politiet vognkort og kjennemerker for de vogner (prøvenummer) for hvilke avgiftene fremdeles ikke er betalt.

I landdistriktene gir lensmennene rapport til overordnet politimyndighet, når der er foretatt inndragning av kjennemerker, likesom disse merker samtidig innsendes.

Lensmennene tilkommer for reiser til sådan inndragning skyss- og kostgodtgjørelse som for sine øvrige offentlige reiser bestemt. Disse utgifter bæres av veiavgiftene efter attesterte regninger som anvises av Veidirektøren på vedkommende oppebørselsbetjent.

5. Utpantning for resterende avgifter bør i almindelighet være avholdt innen utgangen av mai måned i avgiftsåret.

Regnskapsførsel.

6. Angående politiets regnskapsførsel henvises til Arbeidsdepartementets cirkulære av 20 desember 1926, post 33 samt vedkommende skjemaer (242 og 243).

Politiet fører kassabok med rubrikker for de forskjellige avgifter (skjema 244). Ved årets utgang innsendes til Arbeidsdepartementet regnskap (utdrag av kassaboken) med inntekts- og utgiftsbilag.

7. Den avgift som opkreves av oppebørselsbetjentene går i forholdet mellem landskattefogdene og lensmennene (skatteopkreverne) inn i mellemregnskapet som en særskilt post, der med hensyn til optagelse i kontoballanser, månedlige remisser, avgivelse av restanselister m. v. i enhver henseende er underkastet reglene for regnskapsførselen vedkommende skatter til staten (skjema til restanseliste, 245).

8. Oppebørselsbetjentene har å innbetale innkomne avgifter i Norges Bank så ofte det finnes hensiktsmessig og minst en gang hvert kvartal.

Samtidig med innbetalingen avgis innberetning derom til Arbeidsdepartementet.

Veiavgift innbetales i Norges Bank på konto: Avgift av motorvogner (veiavgifter) mens kontrollavgift

innbetales på konto: Kontrollavgift vedkommende motorvogner. 17 febr.

9. Oppebørselsbetjentene fører to særskilte regnskaper over avgiftene, nemlig:
   a. for avgift av motorvogner (veiavgifter) (skjema 246).
   b. » kontrollavgift av motorvogner (skjema 247).

   Regnskapene bilegges med:

   På inntektssiden.

   1. politiets årsfortegnelse,
   2. » tilleggsfortegnelse over de i årets løp registrerte vogner, samt tildelte prøvenummer (for året).

   Med hensyn til opgaver over gummiringer, se cirkulæret av 20 desember 1926, post 27.

   På utgiftssiden.

   1. Norges Banks kvitteringer,
   2. anviste regninger for skyss- og kostgodtgjørelse,
   3. kvitteringer for bekjentgjørelsesutgifter,
   4. Arbeidsdepartementets skrivelser om frafalt eller eftergitt avgift,
   5. restanseliste.

10. Så vel politiets som oppebørselsbetjentenes regnskaper avgis for kalenderåret og senest innen utgangen av efterfølgende års februar måned.

Telegram fra Finansdepartementet til et ligningskontor, hvori uttales, at utbytte utbetalt av reguleringsfond oprettet ved nedskrivning av aktiekapital i et selskap antas å være skattefritt på aktionærenes hånd, jfr. aktiebeskatningsloven av 13 juli 1921 § 3. 17 febr.

Lov*) [1]) inneholdende forandringer i reglement for Riksretten av 18 september 1815. 18 febr. Nr. 1.

§ 1. Når Riksrettens dom avsies, offentliggjøres voteringen enten ved oplesning i retten i forbindelse med dommen eller på annen måte, som retten bestemmer. Gjelder voteringen en kjennelse, som avsies under sakens gang, kan retten beslutte, at offentliggjørelse skal finne sted allerede på et tidligere tidspunkt.

§ 2. Forut for voteringen kan foregå en rådslagning, som ikke offentliggjøres.

§ 3. De utgifter, som er nevnt i Riksrettsreglementets § 18 dømmes den anklagede til å utrede, hvis han finnes

*) Bekjentgj. 21 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7.
[1]) St.besl. 11 februar. Se Innst. O. VIII. St.tid., forh. i Ot. s. 43—47; i Lt. s. 2—9.

18 febr. Nr. 1. mere eller mindre skyldig. Dog begrenses omkostningsansvaret til et beløp, som avpasses efter billighet, så at det ikke kommer til at stå i misforhold til domfeltes skyld og vilkår.

§ 4. Den i Riksrettsreglementets § 16 fastsatte frist av 3 dager mellem prosedyre og domsvotering forlenges til 6 dager.

§ 5. Denne lov trer i kraft straks.

Samtidig opheves tredje ledd av § 18 og siste punktum av § 20 i reglement for Riksretten av 18 september 1815, § 8 i ansvarlighetsloven av 7 juli 1828 forsåvidt den setter straff for å åpenbare, av hvilken mening noget medlem av Riksretten har vært under voteringen i nogen sak samt forsåvidt den setter straff for å undlate offentlig kunngjørelse om en i Riksretten påkjent saks utfall.

18 febr. Nr. 2. **Lov***)[1]) om forandring i lov av 8 juni 1895 om forandringer i lovgivningen om pant.

I § 2 i lov inneholdende forandringer i lovgivningen om pant av 8 juni 1895 tilføies som tredje ledd:

Bestemmelsen i første ledd får tilsvarende anvendelse ved jernbane og sporveisanlegg, som er åpent for almenheten. Strekker anlegget sig gjennem flere embedskretser, må tinglysning for å få virkning for tilbehøret foretas i alle kretser.

18 febr. Nr. 3. **Lov***)[2]) om forandringer i sportellovgivningen.

I.

I lov om betaling for offentlige forretninger av 6 august 1897, jfr. lov av 26 april 1918, skal efternevnte bestemmelser lyde således:

§ 1. I saker som angår en formuesverdi, betales for behandlingen:

a.	når verdien ikke overstiger kr. 100,00 . . .	kr.	10,00
b.	når verdien overstiger kr. 100,00, men ikke er over kr. 500,00	»	20,00
c.	når verdien er over kr. 500,00, men ikke over kr. 1 000,00	»	40,00
d.	når verdien er over kr. 1 000,00, men ikke over kr. 2 000,00	»	60,00

*) Bekjentgj. 21 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7.

[1]) St.besl. 11 februar. Se Ot. prp. nr. 7. Innst. O. nr. 4. St.tid., forh. i Ot. s. 47—48; i Lt. s. 9—11.

[2]) St.besl. 14 februar. Se Ot. prp. nr. 4, jfr. Ot. prp. nr. 44 for 1926. Innst. O. VII med tillegg. St.tid., forh. i Ot. s. 63—77; i Lt. s. 23—25.

e. når verdien er over kr. 2 000,00, men ikke over kr. 5 000,00 . . . . . kr. 80,00
f. når verdien er over kr. 5 000,00, men ikke over kr. 10 000,00 . . . . . » 100,00
g. når verdien er over kr. 10 000,00, men ikke over kr. 25 000,00 . . . . . » 150,00
h. når verdien er over kr. 25 000,00, men ikke over kr. 50 000,00 . . . . . » 200,00
i. når verdien er over kr. 50 000,00, men ikke over kr. 100 000,00 . . . . . » 300,00
j. når verdien er over kr. 100 000,00, men ikke over kr. 200 000,00 . . . . . » 500,00
k. når verdien er over kr. 200 000,00, men ikke over kr. 300 000,00 . . . . . » 700,00
l. når verdien er over kr. 300 000,00, men ikke over kr. 500 000,00 . . . . . » 1000,00

Er verdien over kr. 500 000,00, forhøies betalingen med et tillegg av 100 kroner for hvert påbegynt 100 000 kroner av det overskytende beløp. Dog betales ikke høiere gebyr enn kr. 3 000,00.

Ved bestemmelsen av sakens verdi følges de regler som er gitt i lov om rettergangsmåten for tvistemål §§ 8—15.

I saker som ikke har formuesverdi, betales for behandlingen kr. 50,00. Angår saken tillike formueskrav, beregnes gebyret for dens behandling efter det krav som betinger det høieste gebyr.

Har en sak vært avvist og ny sak derefter blir anlagt, betales for denne halvparten av ovennevnte beløp, og høist kr. 50,00.

Anlegges saker om formuesverdi mot flere samforpliktede, betales for den ene sak efter foranstående regler. For hver av de øvrige saker betales halvparten av beløpet og høist kr. 50,00.

Hvis saken blir pådømt, forlikt eller hevet, uten at hovedforhandling er berammet, betales halvparten av ovennevnte beløp. Det samme gjelder hvis saken uten saksforberedelse blir pådømt, forlikt eller hevet i det første møte under hovedforhandlingen.

De her bestemte gebyrer erlegges også for behandlingen av tvister som foretas i søksmåls former for herreds- eller byretten i egenskap av skifterett eller namsrett eller skjønnsrett i ekspropriasjonssaker.

§ 3, første ledd pkt. 8.

8. Krav fra en ektefelle på ophevelse av formuesfellesskap.

Siste ledd.

18 febr. Nr. 3.

For opnevnelse av voldgiftsmenn i henhold til lov om rettergangsmåten for tvistemål § 455 betales kr. 10,00.

§ 4, første ledd.

For bevisoptagelse utenfor rettssak, for bevisoptagelse og partsavhøring til bruk i en sak som behandles av en annen myndighet enn den anmodede rett, betales kr. 10,00.

§ 5. For behandling av en skjønnssak betales kr. 40,00. Er skjønn forlangt av begge parter, betales kun enkelt gebyr.

For behandling av en overskjønnssak betales kr. 100,00 når underskjønnet har hørt under herreds- eller byretten.

§ 7. Blir en sådan sak eller forretning som nevnt i §§ 1—6 behandlet på et annet sted enn det faste rettssted eller embedskontoret, av hensyn til begjæring fra nogen part, betales dessuten:

for første dag . . . . . kr. 10,00
for hver følgende dag . . . . . » 20,00

I skjønnssaker erlegges sådan betaling selv om behandlingen på et annet sted enn det faste rettssted eller embedskontoret ikke er foranlediget av nogen part.

Betaling for første dag beregnes kun én gang under samme sak eller forretning.

§ 10. Er utsettelse av et rettsmøte foranlediget ved forsømmelse av en part eller hans lovlige stedfortreder eller prosessfullmektig, skal retten ved kjennelse pålegge parten å betale halvt behandlingsgebyr, dog høist kr. 40,00, for det nye rettsmøte uten hensyn til om der for øvrig blir pålagt ham ansvar til det offentlige eller motparten.

Rettens avgjørelse om betingelsene for pålegget er gjenstand for kjæremål.

§ 11, bokstav d.

d. Sjøforklaringer som optas i anledning av at nogen ombordværende er omkommet, så vel som bevisoptagelser om skibsmannskaps død, for å fri sig for ansvar for tollovertredelser eller for å føre bevis for en begivenhet som regelmessig oplyses fra kirkebok, men tilfeldig ikke kan bevises på den måte, så vel som avgjørelser angående godtagelse av bevis for en tidligere ektefelles død.

§ 14. For avhjemling av takst over fast eiendom betales kr. 10,00, uansett om avhjemlingen omfatter flere eiendommer, når disse tilhører samme eier.

Blir forretningen holdt på åstedet, får § 7 tilsvarende anvendelse som for skjønnssaker bestemt.

§ 18. For den forberedende behandling av en ankesak ved den rett som ankeerklæringen skal inngis til, betales av hver som anker kr. 25,00.

§ 19. For behandling av en ankesak ved lagmannsrett

(overrett) betales av hver som anker kr. 75,00, men kr. 100,00 når ankegjenstandens verdi er over kr. 2 000,00. 18 febr. Nr. 3.

For behandling av en ankesak ved Høiesterett betales av hver som anker kr. 150,00. Er ankegjenstandens verdi over kr. 10 000,00 betales gebyr som i § 1, første og annet ledd bestemt, med tillegg av 50 pct. For behandling av sak som bare med kjæremålsutvalgets samtykke kan påankes til Høiesterett, betales samme gebyr som ved lagmannsrett (overrett).

Ankegjenstandens verdi bestemmes efter reglene i tvistemålslovens § 358, dog således at krav og påstander som ikke er påkjent i underinstansen regnes med.

Blir en sak som har vært avvist fra ankedomstolen, innbragt for denne pány, betales kr. 75,00 ved lagmannsrett (overrett) og ved Høiesterett for sak som bare kan påankes med kjæremålsutvalgets samtykke. For øvrig betales ved Høiesterett kr. 150,00.

Påankes saker om pengekrav mot flere samforpliktede, betales for den ene sak efter foranstående regler, og for hver av de øvrige saker ved lagmannsrett (overrett) kr. 75,00, ved Høiesterett kr. 150,00.

Blir anken avgjort uten ankeforhandling, eller blir anken tatt tilbake før ankeforhandlingen eller den skriftlige ankebehandling er påbegynt, eller blir saken avsluttet i det første rettsmøte under ankeforhandlingen ved uteblivelsesdom eller uteblivelseskjennelse eller ved forlik, nedsettes betalingen til det halve.

Blir saken behandlet på et annet sted enn det faste rettssted, betales dessuten det dobbelte av de i § 7 fastsatte avgifter.

Bestemmelsene i § 10 får tilsvarende anvendelse, dog således at gebyret settes til kr. 50,00 ved lagmannsrett (overrett) og kr. 75,00 ved Høiesterett.

§ 20. For behandling av følgende forretninger betales kr. 25,00:

1. Ansøkning om tillatelse til anke uten hensyn til ankegjenstandens verdi, eller til anke fra overrett til Høiesterett;
2. Begjæring om opreisning;
3. Begjæring om gjenoptagelse av en i ankeinstans avgjort sak.

§ 22. For behandlingen av et kjæremål ved lagmannsrett (overrett) eller Høiesteretts kjæremålsutvalg betales kr. 25,00.

For behandlingen av en begjæring om å få overdratt

18 febr. Nr. 3.

behandlingen av en sak fra en domstol til en annen av samme orden betales kr. 25,00.

§ 26. For skifterettens behandling av bo betales:

a) i konkursboer:
2 av hundre av de første kr. 20 000,00,
1 —»— næste kr. 80 000,00,
½ —»— av det overskytende beløp;

b) i andre boer:
1 av hundre.

Dog betales i intet tilfelle mindre enn kr. 5,00.

Gebyret blir å beregne av boets masse uten fradrag for gjeld.

§ 30. For forsegling eller registrering betales alene forsåvidt forretningen utenfor kjøpstædene begjæres avholdt ved skifteforvalteren. I så fall erlegges kr. 20,00 for hver forretningsdag. Dette gebyr utredes av boet, såfremt forretningens avholdelse ved skifteforvalteren er begjært av en annen skifterett. Ellers utredes gebyret av den som har begjært forretningen, medmindre utredelsen av boet vedtas i skiftesamling.

§ 32. For kjennelse hvorved en begjært skiftebehandling nektes, betales kr. 20,00.

§ 37, siste ledd.

Mindre gebyr enn kr. 10,00 beregnes ikke for auksjon hvorved salg finner sted, om der enn ikke selges så meget at gebyret vilde gå op til nevnte beløp.

§ 43. Når en begjæring om auksjon nektes antatt, eller når auksjon efter en antatt begjæring nektes fremme eller innstilles, eller når ved auksjon intet bud gjøres eller intet av de gjorte bud antas og stadfestes, betales kr. 10,00.

§ 45. For skrivning av auksjonsskjøte betales kr. 10,00.

§ 48, første ledd.

For tinglysning av:

a) testament, ektepakt, interessentskapskontrakt, bygselseddel, utskiftning, attest, fullmakt, bevilling, stevning eller avkall,

b) ethvert dokument som ikke lyder på bestemt sum eller verdi,

betales kr. 5,00.

§ 49, siste ledd.

For hvert overskytende kr. 3 000,00 eller del derav betales kr. 2,00.

§ 53. Panteboksføreren skal forsyne ethvert dokument med attest om foretatt tinglysning eller avlysning.

Er der mangler ved hjemmelen, eller inneholder dokumentet uriktig betegnelse av fast eiendom, uriktig skyldan-

givelse eller lignende, skal panteboksføreren gi dokumentet anmerkning om det. 18 febr. Nr. 3.

Er det tinglyste dokument en pantobligasjon, skal anmerkning også gjøres om tinglyste heftelser eller dokumenter som er til hinder for eller kan øve innflydelse på den rettighet som er stiftet ved dokumentet.

Sådan anmerkning skal på begjæring også ellers gjøres når en panterett tinglyses, og når et skjøte tinglyses. Er sådan anmerkning ikke begjært, skal panteboksføreren, såfremt der finnes heftelser og dokumenter som i foregående ledd nevnt, gi påtegning om at påhvilende heftelser på begjæring vil bli anmerket. For anmerkning som således begjæres, betales kr. 2,00.

§ 57, første og annet ledd.

For ekteskapsstiftelse, oprettelse av testament eller beskikkelse, så vel som for annen notarialforretning for hvilken ikke anderledes er bestemt, betales kr. 10,00.

Varer nogen forretning lenger enn 6 timer, betales derhos kr. 4,00 for hver overskytende time eller del derav.

§ 58, første ledd.

For protest av veksel, check eller anvisning betales for hver person hos hvem protest skjer:

når beløpet ikke er over kr. 2 000,00 kr. 5,00;

når beløpet er over kr. 2 000,00 kr. 10,00.

§ 59. For bekreftelse av gjenpart av et dokument betales kr. 1,00 for hvert ark eller del derav.

§ 62. For avholdelse av utleggsforretning eller annen tvangsforretning, for hvilken ikke noget annet er bestemt, betales:

a. når forretningen ikke angår en bestemt sum, kr. 10,00;

b. når forretningen angår en bestemt sum, og hovedstolen er:

ikke over kr. 200,00	kr.	6,00
over kr. 200,00 til kr. 1 000,00 . .	»	9,00
over kr. 1 000,00 til kr. 2 000,00 . .	»	12,00
over kr. 2 000,00 til kr. 5 000,00 . .	»	15,00
over kr. 5 000,00 til kr. 10 000,00 .	»	20,00
over kr. 10 000,00 til kr. 20 000,00.	»	25,00
over kr. 20 000,00	»	30,00

Når forretningen, efterat den er påbegynt, blir nektet fremme eller innstillet, betales fullt gebyr.

Når utpantning i fast eiendom avholdes for de avgifter og erstatningskrav som nevnes i lov nr. 3 av 3 juli 1914 § 3 annet ledd, betales intet.

§ 69, første ledd.

18 febr. Nr. 3.

I kjøpstad eller ladested betales for borgerskaps- eller næringsbrev:

a. på handelsnæring eller utskibningsrett kr. 50,00;
b. på håndverks- eller skippernæring kr. 25,00.

§ 70. For bevilling til utskjenkning eller utsalg av brennevin eller av øl, vin, mjød og cider i kjøpstad eller ladested betales kr. 20,00.

§ 71. For brev på landhandel betales kr. 16,00.

§ 72, første og annet ledd.

For registrering av den første anmeldelse av et selskaps firma betales kr. 20,00 og av enkeltmannsfirma kr. 10,00.

For registrering av senere anmeldelse vedkommende et tidligere anmeldt firma så vel som for anmeldelse om meddelt, forandret eller tilbakekalt prokura betales kr. 4,00; dog registreres anmeldelse av ophør med en forretning uten betaling.

§ 74. For en opmålingsforretning betales kr. 10,00 samt, når den målte grunn er over 5 ar, ytterligere kr. 2,00 for hvert overskytende 5 ar eller del derav, dog således at betalingen aldri overstiger kr. 50,00. For denne betaling leveres tillike forretningen beskreven.

Bestemmelsene i nærværende paragraf kommer alene til anvendelse i de byer, for hvilke det ikke i medhold av lovgivningen er gitt særskilte forskrifter om betalingen for opmålingsforretninger.

§ 75. For utskrift av protokoll eller dokument, som opbevares i nogen retts, dommers, rettsskrivers, skifteforvalters, auksjonsforvalters, notarius's, politimesters, magistrats, manntallsførers, eller rådstuskrivers arkiv, betales kr. 1,60 for hvert ark eller del derav.

For nevnte betaling skal utskriften tillike bekreftes.

§ 76. For attest, som utferdiges av nogen i § 75 nevnt autoritet, og som ikke hensiktsmessig kan meddeles i form av utskrift, betales kr. 3,00, forsåvidt ikke annen betaling derfor er fastsatt.

Den samme betaling erlegges for attest, som utferdiges av politiet om vernepliktige mannskapers tillatelse til utvandring i henhold til lov om verneplikt og utskrivning av 19 juli 1910. Utføres politimesterforretningene av en lensmann, kommer dog bestemmelsen i § 142, annet ledd, til anvendelse. Blir samtidig utstedt to eller flere likelydende attester, betales for den ene kr. 3,00 og for hver av de øvrige kr. 1,00.

§ 77. For en panteattest betales kr. 6,00. Angår attesten flere særskilte eiendommer, erlegges ytterligere kr. 3,00 for hver eiendom flere enn en.

§ 81, femte ledd (nytt).

Den som paa en annens vegne begjærer et rettergangs- 18 febr.
skritt eller en annen offentlig forretning, er medansvarlig for Nr. 3.
gebyrene og for det offentliges øvrige krav efter lov om rettergangsmåten for tvistemål §§ 169—170.

§ 84, tredje ledd (nytt).

Gebyr for behandling av rettssak efter §§ 1 og 19 kan også på grunn av andre særlige forhold nedsettes, dog ikke under 50 kr. ved herreds- eller byrett, 75 kr. ved lagmannsrett (overrett) og 150 kr. ved Høiesterett.

§ 96, annet og tredje ledd.

Rettsvidner som benyttes under skifte- og konkursbehandling eller akkordforhandling, tilkommer kr. 1,20. Ved rettsmøter som bare holdes for å avsi dom, kjennelse eller skifteutlodning, får de ingen betaling. Registreringsvidner tilkommer kr. 3,00, når registreringen ikke avholdes i bo som ifølge lovgivningen om skifte i mindre dødsboer ikke kommer inn under skifterettens behandling. I særegne tilfelle kan retten bestemme forhøiet betaling for rettsvidne ved registrering.

Vidner ved tvangsforretninger tilkommer kr. 1,20.

§ 109. Læge tilkommer for forretning, som begjæres av det offentlige:

a. Salær:
for en obduksjonsforretning . . . . . kr. 40,00,
for enhver annen undersøkelses- eller synsforretning . . . . . » 20,00,
b. lovbestemt skyss- og kostgodtgjørelse,
c. i fornødent fall godtgjørelse for utlegg til vidner som av ham antas, og om hvis godtgjørelse han treffer overenskomst.

For denne betaling leveres forretningen behørig beskreven.

For bekreftede utskrifter tilkommer lægen kr. 1,60 for hvert ark eller del derav.

Benytter lægen annen eksaminert læge til sin bistand, tilkommer denne:

a. Salær:
ved en obduksjonsforretning . . . . . kr. 20,00,
ved enhver annen undersøkelses- eller synsforretning . . . . . » 10,00,
b. samme skyss- og kostgodtgjørelse som førstnevnte.

§ 111. Autorisert translatør tilkommer for utførelse av skriftlige oversettelser til eller fra fremmede sprog en godtgjørelse av 3 øre pr. ord, beregnet efter hvad vedkommende dokument utgjør i oversettelse. Ved beregningen regnes et ord gjennemsnittlig å utgjøre 6 bokstaver. Minste

18 febr. Nr. 3.

betaling for en oversettelse er dog kr. 5,00. For denne betaling leveres oversettelsen renskrevet (maskin- eller håndskrevet) og bekreftet. Forlanges den i flere eksemplarer, betales der for hver gjenpart et tillegg av 10 pct. av den ovenfor nevnte godtgjørelse. For denne betaling kan gjenparten forlanges bekreftet.

Under helt ekstraordinære forhold, f. eks. når oversettelsesarbeidet på grunn av sakens presserende natur må utføres som nattarbeide, kan translatøren treffe avtale med vedkommende rekvirent om en inntil 100 pct. høiere betaling. Ellers er han forpliktet til å utføre arbeidet for den vanlige godtgjørelse.

Når en autorisert translatør tilkalles som tolk i retten, skal denne, forsåvidt ingen annen overenskomst er truffet, tilkjenne ham betaling som avpasses efter det arbeide som er anvendt og lengden av den reise som maatte være tilbakelagt. Det samme gjelder når annen sprogkyndig mann har mättet tilkalles. Fastsettelsen av betalingen er gjenstand for revisjon og kan forandres av vedkommende regjeringsdepartement.

§ 113. Beskikket landmåler tilkommer for en kartforretning:

a. Salær:
for hver dag som medgår til forretningen i marken iberegnet reisedagen, kr. 20,00, for kartets tegning en betaling som i mangel av mindelig overenskomst fastsettes av dommeren på det sted hvor forretningen er avholdt, eller av den rett for hvilken kartet fremlegges,
b. lovbestemt skyss- og kostgodtgjørelse,
c. for beskrivelsen av forretningen med bekreftning kr. 0,80 for hvert ark eller del derav,
d. godtgjørelse for utlegg til kartvidner som han antar og om hvis godtgjørelse han treffer overenskomst.

§ 114. For forkynnelser, som utføres av et stevnevidne alene, såsom av forliksinnkallelse, stevning, dom eller kjennelse i en civil sak, betales kr. 2,40. For forkynnelser, som utføres av et stevnevidne under tilkallelse av et vidne, såsom av beskikkelse, betales kr. 3,60. Betalingen beregnes særskilt for hver person, for hvem forkynnelsen skjer.

For denne betaling meddeles tillike de foreskrevne bevidnelser om forkynnelsen. For bevidnelse efter lov om domstolene § 163 betales kr. 0,50.

Forlanges ellers nogen attest om hvad der er forrettet, betales kr. 1,20.

For å bekrefte avskrift av et dokument som skal forkynnes, tilkommer stevnevidnet kr. 0,30 for hvert ark eller

del derav. Utferdiger han selv avskriften, tilkommer han for beskrivelse og bekreftning kr. 1,20 for hvert ark eller del derav, og hvis avskriften optas efter meddelelse gjennem telefon den dobbelte betaling. 18 febr. Nr. 3.

For å bekrefte at flere eksemplarer av et dokument som skal forkynnes, er likelydende, tilkommer stevnevidnet intet for det første eksemplar, men for de øvrige samme betaling som for å bekrefte avskrifter.

I distrikter hvor betalingen for forkynnelser måtte vise sig utilstrekkelig, kan Kongen efter herredsstyrets anbefaling bestemme en passende forhøielse, likesom tidligere fastsatt forhøielse fremdeles blir gjeldende.

For forkynnelse i anbefalt brev med de foreskrevne bevidnelser betales kr. 0,80.

§ 116, tredje ledd (nytt).

For annen notarialforretning tilkommer lensmannen kr. 5,00, når ikke annet er bestemt. For utskrift eller attest betales ikke. Lensmannen betaler i tilfelle selv notarialvidne.

§ 117, første og annet ledd.

For tilsigelse tilkommer lensmannen, når hans tjeneste dertil forlanges, kr. 2,00 for hver person som tilsis.

Hvis samme person samtidig tilsis til forskjellige forretninger, betales kr. 2,00 for hver forretning.

§ 119, første ledd.

For lesning eller opslag av stevninger eller av bekjentgjørelser om auksjoner, skifter eller andre private forretninger tilkommer lensmannen kr. 1,60 for hver gang lesning eller opslag finner sted.

§ 120, første og annet ledd.

For å bestyre besiktelses-, skjønns- og takstforretning tilkommer lensmannen kr. 8,00 for hver forretningsdag.

I de i lov angående rett til hval av 22 mai 1869 § 7, jfr. §§ 3 og 4, omhandlede tilfelle tilkommer han for hver forretning kr. 30,00.

§ 122, første og annet punktum.

For forseglingsforretning tilkommer lensmannen kr. 4,00.

For registrering tilkommer lensmannen kr. 8,00.

§ 124. Når namsmannen efter saksøkerens begjæring meddeler dem, som er forpliktet efter en utlagt fordring eller annen rettighet, underretning om utlegget med forbud mot å betale eller yde til saksøkte, tilkommer der ham kr. 0,80 for hver underretning som meddeles skriftlig.

§ 125. For utpantning tilkommer bestyreren:

når summen ikke er over		kr. 10,00	. .	kr.	1,00
over kr.	10,00, men ikke over kr.		20,00	»	1,50
» »	20,00,	—»—	»	50,00	» 2,25

18 febr. Nr. 3.

over kr. 50,00, men ikke over kr. 200,00 kr. 3,00
» » 200,00, —»— » 500,00 » 4,50
» » 500,00, —»— » 1 000,00 » 6,00
» » 1 000,00 . . . . . » 7,50

Den samme betaling — dog i intet tilfelle over kr. 3,00 — erlegges også, når skyldneren, før forretningen avholdes, men efterat bestyreren i den anledning har begitt sig på reisen, betaler, hvad han skylder.

Utpantning, der avholdes efter begjæring av samme ansøker, anses i henseende til gebyrets beregning som én forretning, selv om det skjer efter forskjellige restanselister, når den enten avholdes hos samme skyldner eller til samme tid hos flere fellesforpliktede.

Vedkommer fordringen flere faste eiendommer, eller må utpantning foretas på forskjellige steder, erlegges særskilt betaling for hver eiendom og for ethvert av de steder, hvor bestyreren må innfinne sig.

Må forretningen utsettes, får § 63 tilsvarende anvendelse.

Når ved utpantning intet eller utilstrekkelig utlegg erholdes, utredes betalingen av saksøkeren.

Uten særskilt betaling har bestyreren på forlangende å meddele saksøkeren en bekreftet utskrift av utpantningsforretningen. For senere utskrifter betales efter § 142.

For påkrav efter lov om tvangsfullbyrdelse § 102 tilkommer der namsmannen kr. 0,80.

§ 126, første ledd.

Når nogen, efterat restanseliste er utferdiget, men før utpantning foregår, innbetaler skyldig restanse eller avdrag på samme til lensmannen, tilkommer denne i avskrivningspenger kr. 0,15 for hver kr. 10,00 eller del derav som innbetales, dog ikke over kr. 1,50.

§ 128, første og annet ledd.

For å forberede en tvangsauksjon eller annen i § 37 nevnt auksjon tilkommer namsmannen kr. 8,00.

For å avholde auksjonen tilkommer namsmannen kr. 8,00 for hver dag, forretningen varer, samt lovbestemt skyssgodtgjørelse. Avholdes flere enn én forretning på samme dag, tilkommer han halv betaling for hver av de øvrige forretninger.

§ 131. For å motta penger eller verdipapirer, som skal tas i forvaring av lensmannen (namsmannen), tilkommer denne to av tusen, dog aldri under kr. 2,00 eller over kr. 20,00 for hver særskilt deposisjon.

For verdipapirer beregnes gebyret efter deres antagelige salgsverdi.

§ 133. For meddelelse av skjerpeseddel tilkommer

lensmannen kr. 2,00 og for mottagelse av anmeldelse om funn av ertser og metaller kr. 3,00. 18 febr. Nr. 3.

§ 134. For utstedelse av brev på landhandel i henhold til lov av 21 juli 1894 tilkommer lensmannen kr. 10,00.

§ 140. For reise i anledning av innstrandet eller i sjøen bjerget skib og gods tilkommer lensmannen av statskassen lovbestemt skyss- og kostgodtgjørelse. Når det bjergedes verdi utgjør kr. 500,00 eller derover, tilkommer han dessuten for hver dag han opholder sig på stedet, en betaling av kr. 8,00, som utredes av det bjergede.

§ 142. For utskrifter med bekreftning så vel som for attester tilkommer lensmannen (namsmannen), når ikke annet i nærværende lov er bestemt, kr. 1,60 for hvert ark eller del derav.

For attester om vernepliktige mannskapers tillatelse til utvandring tilkommer lensmannen samme betaling som bestemt i § 76, annet ledd.

For å bekrefte underskrifter tilkommer lensmannen eller stevnevidnet kr. 0,50 for hver underskrift.

§ 144. For forkynnelse som utføres av et stevnevidne alene, såsom av forliksinnkallelse, stevning, dom eller kjennelse i civil sak, betales i kjøpstædene kr. 1,60. For forkynnelser som utføres av et stevnevidne under tilkallelse av et vidne, såsom av beskikkelse, betales kr. 2,40. Betalingen beregnes særskilt for hver person for hvem forkynnelse skjer.

For denne betaling meddeles tillike den foreskrevne bevidnelse om forkynnelsen. For bevidnelse efter lov om domstolene § 163 betales kr. 0,50.

Forlanges ellers nogen attest om hvad der er forrettet, betales kr. 1,20.

For å bekrefte avskrift av dokument der skal forkynnes, tilkommer stevnevidnet kr. 0,30 for hvert ark eller del derav. Utferdiger han selv avskriften, tilkommer han for beskrivelse og bekreftning kr. 1,20 for hvert ark eller del derav, og hvis avskriften optas efter meddelelse gjennem telefon, den dobbelte betaling.

For å bekrefte, at flere eksemplarer av et dokument som skal forkynnes, er likelydende, tilkommer stevnevidnet intet for det første eksemplar, men for de øvrige samme betaling som for å bekrefte avskrifter.

For forkynnelse i anbefalt brev med de foreskrevne bevidnelser betales kr. 0,80.

For de forkynnelser, som omhandles i § 115, erlegges ingen betaling.

§ 145. For å bekrefte underskrifter tilkommer stevnevidnet kr. 0,50 for hver underskrift.

18 febr. Nr. 3.

§ 147. For tilsigelse betales kr. 1,60 for hver person som tilsis. Tilsis samme person samtidig til flere forretninger, betales kr. 1,60 for hver forretning.

§ 150, første ledd.

For opslag av plakat om auksjon, skifte eller annen forretning, av proklama eller av annet dokument betales kr. 1,00 for hvert sted hvor opslag skjer.

§ 152, første ledd.

For utpantning tilkommer bestyreren:

når summen ikke er over kr.	25,00	. .	kr.	0,60
over kr.	25,00	men ikke over kr.	50,00	»	0,90
» »	50,00	—»—	» 100,00	»	1,50
» »	100,00	—»—	» 200,00	»	2,25
» »	200,00	—»—	» 400,00	»	3,00
» »	400,00	—»—	» 600,00	»	4,50
» »	600,00	—»—	» 1 000,00	»	6,00
» »	1 000,00	. . . . .		»	7,50

§ 155. For frivillig auksjon eller licitasjon, som efter forlangende avholdes av vedkommende offentlige tjenestemann betales:

a. for avholdelse i kjøpstædene og ladestedene kr. 12,00 og på landet kr. 8,00 for hver forretningsdag samt lovbestemt skyssgodtgjørelse;
b. for plakater kr. 1,00 for hvert eksemplar;
c. for bekreftet utskrift av auksjonsprotokollen kr. 1,60 for hvert ark eller del derav;
d. for skrivning av auksjonsskjøte kr. 10,00.

Til hver av vidnene ved sådan forretning betales kr. 4,00 for hver forretningsdag.

For vidnenes opnevnelse og tilsigelse erlegges ingen betaling.

§ 158, første punktum.

Utgifter ved husrum til herreds- og byrettenes rettsmøter som holdes på de i lov om domstolene av 13 august 1915 § 25, første ledd, omhandlede rettssteder, utredes av vedkommende kommuner, som dog når rettsmøte i straffesaker holdes utenfor de faste tingdager, får den i § 160 bestemte godtgjørelse.

II.

Denne lov trer i kraft 1 juli 1927.

Fra samme tid opheves:

1. lov av 14 mai 1917 (nr. 4) om midlertidig forhøielse av godtgjørelsen til vidner og sakkyndige samt skjønns- og meddomsmenn;
2. lov av 12 juli 1918 (nr. 5) med tilleggslover av 18 juli 1919 (nr. 1) og 20 mai 1921 (nr. 1) om midlertidig for-

høielse av betaling som efter sportelloven tilkommer lensmenn og andre tjenestemenn for visse forretninger; 18 febr. Nr. 3.

3. lov av 20 mai 1921 (nr. 2) om midlertidig forhøielse av betalingen efter sportelloven for husrum til rettsmøter m. v.;
4. avsnitt I og III i lov av 10 juni 1921 om midlertidig forhøielse av betaling som efter sportelloven tilkommer statskassen for visse forretninger m. v.;
5. lov av 1 august 1924 (nr. 3) om midlertidig forhøielse av betaling som efter sportelloven tilkommer statskassen for visse forretninger m. v.

Disse lovbestemmelser skal dog fremdeles gjelde ved forretninger som behandles efter den eldre prosesslovgivnings bestemmelser, jfr. avsnitt II i lov av 26 april 1918 om forandringer i sportelloven.

Kongelig resolusjon*), hvorved i henhold til lov om Svalbard av 17 juli 1925 § 13, annet ledd, bestemmes: 18 febr.

Panteboken og panteregistret for Svalbard innrettes og føres efter de regler som gjelder ellers i riket, med de undtagelser som følger av de forskrifter som er eller blir gitt om Svalbard og av følgende særlige bestemmelser:

1. Realpanteregistret føres i 2 deler, en for bergverksutmål og en for grunnstykker og andre rettigheter enn utmål.
   Registrene har særskilt folium for hvert utmål, hver fast eiendom, hvert bortleiet stykke av statens grunn og for særlige rettigheter efter panteboksførerens bestemmelse.
2. a. Bergverksutmål betegnes i registret som «utmål nr.....», og gis det nr. de har fått av bergmesteren.
   b. Grunnstykker og andre rettigheter enn utmål betegnes ved matrikkel-nr. og løpe-nr.
   Den grunn som tilhører staten efter Svalbardlovens § 22, annet ledd, og grunnstykker som tilkjennes nogen til eiendom efter Svalbardtraktaten, får det matrikkel-nr. Handelsdepartementet bestemmer, og løpe-nr. 1. Grunnstykker og rettigheter som utskilles fra et matrikkel-nr. får samme matrikkel-nr. med løpe-nr. fastsatt av panteboksføreren.
3. Hjemmelsdokument til fast eiendom kan ikke kreves tinglyst medmindre eiendommen er gitt navn.
4. Delebrev efter Svalbardlovens § 25, 2. ledd, kan panteboksføreren nekte å tinglyse hvis han ikke finder grensebeskrivelsen tilfredsstillende.

*) Bekjentgj. 21 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7.

18 febr. 5. Dokument avfattet på fremmed sprog kan ikke kreves tinglyst. En av rekvirenten innlevert behørig attestert oversettelse tinglyses, påføres tinglysningsattest og anmerkninger efter de gjeldende forskrifter og vedheftes originaldokumentet under embedets segl.

6. Når utmål på grunn som har særskilt folium, tinglyses, gjør panteboksføreren anmerkning på grunnens folium om utmålet og på utmålets folium om hvilken grunn det ligger på. Likeså gjør han anmerkning på begge folier når han åpner folium for grunn som det ligger tinglyst utmål på.

18 febr. **Kongelig resolusjon***) om helse-, epidemi- og tuberkuloseforskrifter for Tjøtta og Vevelstad herreder, Nordland fylke.

18 febr. **Kongelig resolusjon**, hvorved Brekken kommune fra 1 januar 1926 å regne utskilles fra fellesskapet om Røros arbeidskontor, således at dette fra nevnte tidspunkt kun omfatter kommunene Røros, Røros landsogn og Glomås.

18 febr. **Skrivelse****) fra Justisdepartementet om endring i reglementet for filmkontrollen.

21 febr. **Skrivelse*****) fra Justisdepartementet om tillegg til politivedtektene for Øymark herred, Østfold fylke.

22 febr. **Husorden** for Kvinneklinikken i Bergen, d. d. utferdiget av Socialdepartementet i henhold til kongelig resolusjon av 20 februar 1926 †).

§ 1. Alle som står i klinikkens tjeneste har å bidra til at husordenen overholdes og så snart det merkes uregelmessigheter i så henseende å melde dette av.

§ 2. Klinikkens funksjonærer (betjening) avlegger hver for sig et løfte om taushetsplikt, og skal overensstemmende hermed bevare taushet om alt det som erfares på klinikken om de innlagte og deres personlige forhold.

§ 3. Klinikkens funksjonærer må ikke forlange særskilt godtgjørelse for det arbeide som påligger dem i klinikkens tjeneste. Gaver som kan sidestilles med slike godtgjørelser og drikkepenger må ikke mottas uten styrerens samtykke.

---

*) Bekjentgj. 21 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7, hvor helseforskriftene m. v. er inntatt.

**) Bekjentgj. 28 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor reglementets § 8 a i endret lydelse er inntatt.

***) Bekjentgj. 28 februar i Lovtid. 1ste avd. nr 8, hvor vedtektenes § 5 i endret lydelse er inntatt.

†) Inntatt i Lovtid. 2nen avd. for s. å. pag. 90.

§ 4. Besøk så vel til klinikkens funksjonærer som til de innlagte må bare finne sted til de tider som av styreren fastsettes og under den kontroll han finner påkrevet. 22 febr.

§ 5. De som er innlagt på klinikken må ikke uten vedkommende klinikklæges samtykke forlate klinikkens område eller gå inn i noget annet sykerum enn det som de selv opholder sig i.

§ 6. De fastsatte spisetider for klinikkens funksjonærer og belegg skal overholdes. Servering utenfor disse tider tillates bare undtagelsesvis.

§ 7. Til den tid da overlægens og underlægens (reservelægens) regelmessige daglige besøk på sykestuene finner sted, skal disse være rengjort og de innlagtes måltider og stell ferdig.

§ 8. Enhver som legges inn på klinikken skal før innleggelsen på vedkommende avdeling bades, medmindre klinikklægen eller vakthavende jordmor finner at det ikke bør skje.

De som behandles på klinikken og de barn som forpleies der, skal bruke klinikkens sengetøi og påklædning. Dog kan overlægen gi tillatelse til at der brukes privat tøi. Sådant tøi må være helt og egnet til bruk på klinikken likesom det må være tydelig navnet. Klinikken er ikke ansvarlig for vask eller reparasjon av slikt privat tøi. Klinikkens tøi må behandles ordentlig.

§ 9. Ved innleggelsen tas det tøi som vedkommende har med sig i opbevaring av vakthavende jordmor og utleveres mot kvittering ved utskrivningen. Skulde tøiet være særlig smussig eller befengt med utøi, eller skulde en innlagt lide av smittsom sykdom, blir tøiet enten straks hjemsendt eller den innlagte må finne sig i at det vaskes eller desinfiseres. Klinikken er ikke ansvarlig for at tøi blir skadet ved vask eller desinfeksjon.

Penger og verdisaker, som de innlagte har med sig eller som de mottar under opholdet på klinikken, blir som regel å overlevere til forvalteren mot dennes skriftlige erkjennelse. For slike saker som de innlagte ønsker å ha hos sig, overtar klinikken intet ansvar.

§ 10. Både klinikkens funksjonærer og de innlagte har å iaktta ro, orden og renlighet. Ild må behandles med den største forsiktighet.

Ingen av funksjonærene som bor på klinikken må motta fremmede i losji eller motta besøk i tiden fra klokken 10 aften til klokken 6 morgen uten styrerens samtykke. Der må ikke avholdes sammenkomster hvorved klinikkens daglige eller natlige ro forstyrres.

22 febr. § 11. Alle som er innlagt på klinikken skal følge de regler som klinikklægene foreskriver, og finne sig i de undersøkelser som disse finner påkrevet.

De innlagte må ikke på egen hånd ta medisin eller behandle sig selv.

§ 12. Socialdepartementet kan foreta endringer i foranstående bestemmelser.

22 febr. **Skrivelse***) fra Socialdepartementet om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Kjøpsnes og Kjøpsvik i Tysfjord herred, Nordland fylke.

22 febr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til Hypothekbankens direksjon, hvori uttales, at bankens lånekontorer antas å ha plikt til å besvare en forespørsel fra en ligningsnevnd om en rekke skattyderes lån i banken; jfr. landskattelovens § 66, byskattelovens § 58.

23 febr. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmennene.

Den nye rettergangsordning.

Rettssteder og rettslokaler for herreds- og byrettene. Berammelse av faste tingdager og tinglysningsting.

I.

Rettssteder.

Efter bestemmelsen i domstolslovens § 25 skal rettsstedene fastsettes av fylkesmannen. Hvert tinglag — se rundskrivelse av 11 februar om rettergangsordningen**) — skal ha et fast rettssted, men hvor størrelsen av tinglaget eller andre grunner gjør det hensiktsmessig, kan fylkesmannen fastsette flere rettssteder. Man gjør for øvrig opmerksom på at der efter domstolslovens § 25, 2net ledd, kan settes rett også på andre steder enn de fastsatte rettssteder, når dette er hensiktsmessig.

Når det gjelder fastsettelse av rettssteder for et tinglag, må der legges en avgjørende vekt på rettergangslovenes forutsetning om at en sak regelmessig bør foretas i den del av tinglaget hvor den hører hjemme og hvor det må antas å falle lettest for vidner og parter å møte. Det har i det hele vært forutsetningen at der ved fastsettelsen av rettssteder skal vises størst mulig hensynsfullhet overfor de tilvante forhold. Som en veiledende regel vil det derfor gjelde at de nuværende tingsteder inntil videre bør fastsettes som rettssteder

*) Bekjentgj. 28 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor vedtekten er inntatt.

**) Inntatt s. 30 flg.

også under den nye ordning, når de ligger hensiktsmessig til og tilfredsstillende rettslokaler kan stilles til rådighet, jfr. om rettslokalene nedenfor under II. 23 febr.

Hvad angår de hensyn som for øvrig kommer betraktning ved fastsettelsen av rettsstedene, skal departementet nevne at rettspersonale, parter og vidner i mange distrikter vil være henvist til å overnatte på rettsstedet i større utstrekning enn hittil. I så fall må der ved fastsettelsen av rettsstedene også tas hensyn til hvordan det stiller sig med losjiforholdene på de steder som der kan være spørsmål om å velge mellem.

Det regelmessige forhold vil være at der fastsettes rettssteder som ligger innenfor grensene av vedkommende tinglag. Men der er efter rettergangslovene adgang til å legge rettsstedet utenfor tinglaget — f. eks. i en by som støter til tinglaget — når dette på grunn av samferdselsforholdene er den hensiktsmessige ordning.

Forsåvidt angår de byer som danner eget tinglag, er det en selvfølge at byen er rettssted, uten at det er påkrevet å treffe formelig bestemmelse herom.

II.

Rettslokaler.

Efter sportellovens § 158 (jfr. lov av 26 april 1918 og lov av 18 februar 1927) påhviler det vedkommende kommuner å skaffe det nødvendige husrum til alle rettsmøter i tvistemål og straffesaker som holdes på de av fylkesmannen fastsatte rettssteder, uten hensyn til om rettsmøtene holdes på eller utenfor de faste tingdager. Hvad angår utgiftene til lokaler på rettsstedene er bestemmelsen den, at kommunene bærer alle utgifter ved husrum til behandling av tvistemål. For straffesakenes vedkommende bærer kommunene utgiften, når rettsmøte blir holdt på en fast tingdag. For andre rettsmøter oppebærer kommunene betaling av statskassen efter sportellovens § 160.

Med hensyn til den innbyrdes fordeling av kommunenes utgifter til rettslokaler henviser man til sportellovens § 158, 1ste ledd, 2net og 3dje punktum.

Efter domstolslovens § 25 må rettslokalene være godkjent av fylkesmannen. Ved bedømmelsen av om godkjennelse skal gis må der legges vekt på, at det under den nye rettergangsordning er av vesentlig betydning å skaffe domstolene så tilfredsstillende lokaler som efter omstendighetene mulig. Av de rettslokaler som

23 febr. for tiden er i bruk på rettsstedene er mange utilstrekkelige og litet svarende til de former rettergangen nu vil få, og de nuværende rettslokaler kan derfor ikke alltid uten videre godkjennes til bruk under den nye ordning. Imidlertid vil departementet innskjerpe, at der ved de krav som stilles, under de nuværende vanskelige forhold må tas tilbørlig hensyn til vedkommende kommunes økonomi.

Om foreløbig godkjennelse av rettslokaler, se nedenfor.

III.

Berammelse av faste tingdager og tinglysningsting.

Ved kongelig resolusjon av 11 februar 1927 er det bestemt, at der inntil videre skal være faste tingdager for herreds- og byrettene, og at disse tingdager også skal være rettsdager for de saker som skal behandles efter den eldre prosesslovgivning, jfr. rundskrivelse av 11 februar om rettergangsordningen.

Ved de bestemmelser som er truffet er det ikke avgjort noget om, hvor mange faste tingdager de enkelte tinglag skal ha. Dette fastsettes av retten med godkjennelse av fylkesmannen. Når der er fastsatt flere rettssteder for et tinglag, er det således også retten som med godkjennelse av fylkesmannen bestemmer, om der skal være faste ting på de forskjellige rettssteder, og i tilfelle til hvilke tider. Departementet skal gjøre opmerksom på, at det efter den bestemmelse som er truffet om faste tingdager for hvert tinglag ikke er ubetinget nødvendig å ha faste ting på hvert rettssted i tinglaget. Såfremt den sakmengde man må regne med på et rettssted er liten, kan der efter omstendighetene være grunn til ikke å ha faste ting på vedkommende sted.

Efter lov om rettergangsordningens ikrafttreden av 14 august 1918 § 5 skal tinglysning foretas ved særskilte tinglysningsting som holdes på embedskontoret under ett for hele embedskretsen. Også tinglysningstingene fastsettes av retten med godkjennelse av fylkesmannen.

Ikrafttredelseslovens § 5 bestemmer videre at tinglysning i regelen bør kunne foregå minst to ganger hver uke i byene og minst to ganger hver måned på landet. Departementet skal gjøre opmerksom på, at denne bestemmelse ikke gir nogen helt ufravikelig forskrift om hvor ofte tinglysningsting skal holdes. Hvad landdistriktene angår, går man visstnok ut fra at der iallfall i de fleste sorenskriverier ikke bør bli spørsmål om å fravike regelen om to tinglysningsting i måneden. Derimot kan der for byenes vedkommende være

grunn til ikke å holde tinglysningsting så ofte som to ganger i uken, når det gjelder mindre byer som hører med til en sorenskrivers embedsdistrikt. Blandt annet av hensyn til embedsreisene kan en ordning med så hyppige tinglysningsting her medføre ulemper, og ordningen er så meget mindre hensiktsmessig som alle tinglysningsting efter ikrafttredelseslovens § 5 må holdes for hele embedsdistriktet, uten at der er adgang til å holde særskilte ting for byen. Departementet antar derfor at man i de distrikter det her gjelder ikke strengt kan følge den almindelige anvisning som loven gir, men må fastsette tinglysningstingene således at der ikke blir lagt vanskeligheter i veien for en hensiktsmessig arbeidsordning ved embedskontoret. 23 febr.

Da tinglysningstingene skal kunngjøres efter de samme regler som de faste tingdager, bør der for hvert domssogn utferdiges én tingberammelse for tingdager og tinglysningsting, efter mønster av det skjema som er trykt som bilag til denne rundskrivelse. Tingberammelsen skal kunngjøres ved opslag på de retssteder som er fastsatt og ved innrykning i Norsk Kunngjørelsestidende, se kongelig resolusjon av 11 februar 1927 (gjengitt i rundskrivelse av 11 februar).

To avtrykk av tingberammelsen sendes inn til Justisdepartementet.

De faste tingdager og tinglysningstingene blir første gang å fastsette for 2. halvår 1927, senere for kalenderåret.

Departementet skal i denne sammenheng til slutt gjøre opmerksom på at den nuværende ordning med formynderting under ledelse av sorenskriveren vil bli ophevet fra 1 juli d. å., såfremt forslaget til ny lov om vergemål for umyndige*) blir vedtatt av Stortinget, og at berammelsen av formynderting i så fall vil falle bort.

Under henvisning til det som er nevnt i det foregående skal departementet anmode om at følgende forføininger må bli truffet:

1) Underdommerne sender uten ophold til hr. fylkesmannen forslag til fastsettelse av rettssteder for hvert tinglag, ledsaget av en uttalelse om rettslokalene på de steder som blir bragt i forslag.

På grunnlag av disse forslag fastsetter hr. fylkesmannen rettsstedene, samtidig med at spørsmålet om godkjennelse av rettslokalene blir avgjort. Innberetning om de bestemmelser som blir truffet sendes til departementet.

Ved rundskrivelse fra departementet av 11 november

*) Se lov av 22 april 1927 (nr. 3).

23 febr. 1920 blev der innhentet uttalelser fra underdommere og fra herreds- og bystyrene bl. a. om rettssteder og rettslokaler under den nye rettergangsordning. Til veiledning ved de avgjørelser som nu skal treffes vedlegger man disse erklæringer. Da der er gått flere år siden uttalelsene blev avgitt og da bestemmelse om tinglagsinndelingen nu er truffet, har departementet antatt at spørsmålet om rettssteder og rettslokaler på ny bør forelegges for underdommerne. Derimot finner man det ikke påkrevet å innhente nye uttalelser fra alle herreds- og bystyrer. Departementet går imidlertid ut fra at dommerne underhånden konfererer med vedkommende kommunale myndigheter, såfremt rettslokale-spørsmålet gir særlig grunn til det og det kan skje uten tidsspille. Er der tvil om godkjennelsen av et rettslokale og en nærmere forhandling med de kommunale myndigheter vil ta tid, kan der i tilfelle være grunn til å gi en foreløbig godkjennelse.

2) Sammen med forslaget om rettssteder m. v. sender dommerne forslag til fastsettelse av faste tingdager og tinglysningsting for 2net halvår 1927. Forslaget avgis overensstemmende med skjemaet for tingberammelser (se bilaget til denne rundskrivelse). I de domssogn hvor tinglysningsvesenet er lagt til særskilte embedsmenn (byskrivere og herredsskrivere) vil disse embedsmenn ha å sende inn forslag til fastsettelse av tinglysningstingene.

Så snart rettsstedene for et domssogn er fastsatt og rettslokalene godkjent, treffer hr. fylkesmannen bestemmelse om godkjennelse av den tingberammelse som er foreslått. Dommeren sørger for at den godkjente tingberammelse blir kunngjort uten ophold, og 2 avtrykk av berammelsen sendes av dommeren direkte til departementet.

Det er av betydning at de avgjørelser som er nevnt i det foregående, blir truffet så snart som mulig. Man skal derfor anmode om at behandlingen av saken må bli påskyndet, således at tingberammmelsene kan være utferdiget og sendt til kunngjøring *innen 15 april førstk.*

Bilag. 23 febr.

Tingberammelse

for Numedal og Sandsvær domssogn

for året.....

A. *Faste tingdager.*

1) For *Kongsberg* kjøpstad på rådhuset i Kongsberg kl..... tirsdagene den.....

2) For *Numedal* tinglag på ..... (rettssted og rettslokale) kl..... den.....

på .....

på .....

3) For *Sandsvær* tinglag paa .....

B. *Tinglysningsting*

holdes for hele embedskretsen på sorenskriverkontoret i Kongsberg kl..... den .....

25 febr. **Lov**[*][1] **om forandringer i lovene om den nye rettergangsordning.**

I.

I lov om domstolene av 13 august 1915 gjøres følgende forandringer:

1) § 57 skal lyde:

Forliksmenn med varamenn velges for 3 år av kommunestyret.

Valget foregår samme år som valget av representanter til kommunestyret og såvidt mulig innen utgangen av oktober måned. Det gjelder for de 3 følgende kalenderår. For valget gjelder de samme regler som for formannskapsvalg, derunder også reglene om adgang til forholdstallsvalg. Anvendes forholdstallsvalg kan det stemmes på det dobbelte antall. Kongen kan gi nærmere forskrifter om fremgangsmåten.

2) § 58 skal lyde:

Valget innberettes til fylkesmannen. Finner han valget lovlig, utferdiger han opnevnelse for de valgte, ellers påbyr han at det i fornøden utstrekning skal holdes nytt valg.

Ved opnevnelsen skal rekkefølgen både for forliksmennene og for varamennene bestemmes efter deres stemmetall, eller når stemmetallet er likt, ved loddtrekning.

Fylkesmannen fører tilsyn med forliksmennenes virksomhet.

3) For byer kan Kongen bestemme, at de gjøremål som omhandles i lov om domstolene av 13 august 1915 §§ 80, 81, 83, 94, 95 og 101, skal utføres av en annen tjenestemann i stedet for manntallsføreren.

4) § 202 første ledd skal lyde:

En part som åpenbart uten grunn har anlagt søksmål eller latt det komme til søksmål eller erklært anke eller begjært opfriskning eller gjenoptagelse, skal pålegges å erstatte det offentlige helt eller delvis utgiftene ved saken; ved siden herav kan han straffes med bøter.

5) § 228 skal lyde:

For hver sakførertillatelse betales til statskassen 40 kroner.

II.

I lov om rettergangsmåten for tvistemål av 13 august 1915 gjøres følgende forandringer:

1) § 20 skal lyde:

Utsendt utenriksk tjenestemann, som opholder sig uten-

*) Bekjentgj. 28 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 8.

[1]) St.besl. 22 februar. Se Ot. prp. nr. 1. Innst. O. VI med tillegg. St.tid., forh. i Ot. s. 38—41, 57—63, 77—78; i Lt. s. 12—23.

lands i norsk statstjeneste, har hjemting i Oslo, hvis han ikke har sin bopel et annet sted i riket. Det samme gjelder norsk statsborger som ledsager sådan tjenestemann. 25 febr.

2) § 200 første ledd skal lyde:

Retten innkaller vidnene gjennem forkynnelse av vidnestevning. Når den finner grunn til det, kan retten pålegge partene å besørge innkallelsen. Vidnestevningen må dog underskrives av retten.

III.

I lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 gjøres følgende forandringer:

1) § 3 post 6 skal lyde:

Gjeldsbrev som lyder på bestemt pengesum, kan hvis den ikke betales til forfallstid, uten søksmål inndrives hos utstederen og enhver som ved påtegning på gjeldsbrevet har endossert det eller stillet sig som selvskyldnerkausjonist for beløpet, hvis gjeldsbrevet og i tilfelle påtegningen inneholder vedtagelse av at gjelden kan inndrives uten søksmål; er gjeldsbrevet ikke utstedt til bank eller annen innretning, hvis plan er fastsatt ved lov eller godkjent av Kongen eller det departement han bemyndiger eller til bank som er under offentlig administrasjon må underskriften derhos være bekreftet av en norsk notarius, lensmann, namsmann eller forliksmann. Vekselobligasjon endossert til bank eller annen innretning som foran anført for lån i samme anses som gjeldsbrev utstedt til bank.

2) § 18 skal lyde:

Tvangsfullbyrdelsen hører under namsretten og namsmannen.

Namsrett er herreds- eller byretten.

Namsmann er på landet lensmannen, når ikke annet er bestemt. I byene og hvor det ellers er påkrevet, ansettes særskilte namsmenn. For byer kan dog Kongen bestemme at også forretninger som loven legger til namsmannen, skal utføres av namsretten. Er der flere namsmenn på samme sted, fastsetter namsretten fordelingen av forretningene mellem dem.

Til utpantning for skatt og andre offentlige avgifter kan der antas særskilte namsmenn.

Kongen gir nærmere regler om i hvilken utstrekning namsretten og namsmannen kan utføre forretningene ved fullmektig.

3) § 262 skal lyde:

Andre midlertidige forføininger enn arrest kan efter begjæring av en part foretas for å sikre et krav som går ut på annet enn penger, selv om ikke noget tvangsgrunnlag foreligger:

25 febr. 1. når motpartens adferd gir grunn til å frykte for at kravets forfølgning eller gjennemførelse ellers vil bli forspilt eller i vesentlig grad vanskeliggjort, særlig ved en forandring i den bestående tilstand;

2. når det finnes nødvendig å få en midlertidig ordning i et omtvistet rettsforhold for å avverge en vesentlig skade eller ulempe eller hindre voldsomheter som motpartens adferd gir grunn til å frykte for.

IV.

I lov om rettergangsordningens ikrafttreden av 14 august 1918 gjøres følgende forandringer:

1) § 4 siste punktum opheves.

2) § 94 skal lyde:

Valg av forliksmenn, lagrettemenn, domsmenn, skjønnsmenn og rettsvidner overensstemmende med loven om domstolene foretas første gang i første halvår 1927. Valgene gjelder fra lovens ikrafttreden til utgangen av 1928. Til grunn for valgene legges det manntall som i 1925 er satt op over dem som har stemmerett ved kommunale valg. Valget av forliksmenn foregår såvidt mulig innen utgangen av april 1927. De møter som omhandles i domstolslovens §§ 74 og 75 holdes henholdsvis innen 1 mai og 1 juni 1927.

De forretninger, som ved loven om domstolene er pålagt lagmennene og herreds- eller bydommerne, utføres om fornødent av de nuværende lagmenn og underdommere.

3) I § 95 føies til som nytt siste ledd:

Bestemmelsene i domstolslovens § 219, annet ledd, gjelder ikke for dem, som tidligere har bevilling som overrettssakførere.

4) I § 97 tilføies som tredje ledd:

Bestemmelsen i tvistemålslovens § 279, femte punktum, får ikke anvendelse på forliksfullmakt i gjeldsbrev (vekselobligasjon) som er utstedt før 1 juli 1927.

5) § 103, annet ledd, skal lyde:

Denne bestemmelse kommer ikke til anvendelse på eldre voldgiftsdommer og gjeldsbrev, herfra dog undtatt gjeldsbrev som er utstedt efter 31 desember 1926.

6) § 105 skal lyde:

Hvis der i henhold til den hittil gjeldende lovgivning er adgang til å forlange eksekusjon eller auksjon uten foregående lovmål og dom i henhold til et før denne lovs ikrafttreden oprettet dokument står denne adgang fremdeles åpen efter det nevnte tidspunkt, uansett de i loven om tvangsfullbyrdelse opstillede betingelser herfor. Likeså skal adgangen til tvangsfullbyrdelse i henhold til Norske lovs 6te boks 14de

kapitels 6te artikel fremdeles stå åpen, såfremt leieforholdet 25 febr.
er inngått før nærværende lovs ikrafttreden.

Fullbyrdelsen innledes og foretas efter reglene i lov om tvangsfullbyrdelse.

V.

Forandringer i andre lover vedkommende rettergangsordningen.

1) I lov om skjønn, ekspropriasjonssaker og odelsløsning av 1 juni 1917 § 38 føies til som et nytt ledd:

Når et skjønn som er styrt av en lensmann, ikke kan være gjenstand for overskjønn, kan det av en sådan grunn som er nevnt i første ledd, påklages overensstemmende med § 31.

2) Lov nr. 6 av 17 juli 1925 om forandringer i og tillegg til lovene om den nye rettergangsordning avsnitt V § 19 skal lyde:

De satser som er fastsatt i lov av 21 juli 1916 om vidners og sakkyndiges godtgjørelse m. v. kan Kongen forhøie med op til 100 pct.

3) I § 1 i lov nr. 13 av 17 juli 1925 om midlertidige forandringer i rettergangsordningen føies til som et nytt ledd:

Kjæremål i straffesaker skal høre under Høiesteretts kjæremålsutvalg også når det angår en avgjørelse som er truffet av en herreds- eller byrett.

4) I § 3 i samme lov føies til som annet og tredje ledd:

Tvistemålslovens § 368 trer ikke i kraft. Bestemmelsene i samme lovs §§ 366 og 367 skal også gjelde ved anke til Høiesterett.

Bestemmelsene i lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 § 5, siste ledd og § 7, siste ledd, skal også gjelde, når dommen er bragt inn for Høiesterett.

5) § 7 i samme lov skal lyde:

Overskjønn efter lov om skjønn, ekspropriasjonssaker og odelsløsning av 1 juni 1917 skal i alle tilfelle høre under herreds- eller byretten, men kan ikke styres av den samme dommer som har styrt underskjønnet, undtagen i henhold til nevnte lovs § 63, annet ledd. Fylkesmannen bestemmer for anledningen hvilken dommer skal styre overskjønnet. Om nødvendig opnevner han en person med de for dommere foreskrevne egenskaper.

Samme lovs § 39 trer ikke i kraft.

VI.

Forandringer i andre lover.

1) § 13, første og annet ledd, i lov om utskiftning m. v. av 13 mars 1882, jfr. tilleggslov av 3 juni 1921 og lov om

25 febr. rettergangsordningens ikrafttreden av 14 august 1918 § 26, skal lyde:

I hvert herred, hvor offentlig utskiftning foregår eller er forlangt, skal der innrettes et særskilt utvalg av menn for utskiftningsforretninger; i dette utvalg, der for øvrig kommer istand på samme måte som det almindelige utvalg av skjønnsmenn, kan optas menn, som ikke besitter de for manntallsførte rettsvidner foreskrevne egenskaper. Er ikke sådant særskilt utvalg istandbragt, tas mennene av det sedvanlige utvalg.

For hver forretning opnevnes mennene av herredsdommeren under iakttagelse av de i loven om skjønn m. v. av 1 juni 1917 § 13 inneholdte bestemmelser. Ved opnevnelsen er dommeren ikke bundet til herredet, like så litt plikter han å følge nogen viss orden, men han kan stadig opnevne de samme menn, såfremt disse derimot ingen innsigelse gjør. Angår utskiftningen skog, myr eller annen herlighet av større verdi, påses såvidt mulig at menn med særegen kyndighet opnevnes.

2) § 75 i lov om småbruk- og boliglån m. v. av 23 juli 1915 med tilleggslover, jfr. lov nr. 4 av 14 august 1918 § 80 og lov nr. 6 av 17 juli 1925 avsnitt IV p. 9, skal lyde:

Hvis skyldige renter og avdrag av lån, som er gitt i henhold til denne lov, ikke blir betalt i rette tid, kan derav beregnes 1 pct. høiere årlig rente enn den rente som gjelder for lånet. Denne rente erlegges fra forfallsdag, til betaling skjer.

Hvis lån, som er gitt uten pant i fast eiendom, blir misligholdt ved at renter og avdrag ikke blir betalt i rette tid, eller på annen måte, har banken adgang til å opsi restlånet til innbetaling med 3 måneders varsel.

Lån, som er gitt i henhold til denne lov, må ikke inndrives på grunn av misligholdelse, og pant, som er stillet for lån, må ikke fraselges eieren, før den som har garantert for lånet er underrettet.

3) Lov om alderstrygd av 7 desember 1923 § 43, annet ledd, skal lyde:

Trygdestyret og i tilfelle Riksforsikringens appellkommisjon kan, hvor det finnes nødvendig for avgjørelsen av en sak efter denne lov, kreve bevisoptagelse efter reglene for tvistemål. Kongen kan gi nærmere forskrifter herom.

4) Lov om luftfart av 7 desember 1923 § 5, annet ledd, skal lyde:

Reglene i lov om registrering av skibe av 4 mai 1901 § 33, 1ste og 2net ledd får tilsvarende anvendelse, når det gjelder registerførerens avgjørelse efter denne lov.

Samme lovs § 34, siste ledd, opheves.

5) I de midlertidige lover av 17 juli 1925 (nr. 4) og 25 juni 1926 (nr. 8) angående forlengelse av leietiden for husmenn, bygselmenn og leilendinger skal avsnitt I, 2net ledd, lyde: 25 febr.

Leievilkårene skal være de samme som før, dog kan grunneieren, hvis han finner at avgiften er for lavt satt, fordre dette spørsmål avgjort ved et skjønn, avgitt av lensmannen og to skjønnsmenn. Varsel gis som ved innkallelse til forliksrådet. Omkostningene ved skjønnet bæres av grunneieren, hvis avgiften ikke forhøies, og av den annen part, hvis forhøielse finner sted.

Avsnitt I, fjerde ledd, i de samme lover skal lyde:

I tvisttilfelle avgjøres det av forliksrådet med endelig virkning, hvem der skal anses som husmann, bygselmann eller leilending i forhold til denne lov.

6) I midlertidig lov av 17 juli 1925 om offentlig administrasjon av banker skal følgende bestemmelser lyde:

§ 24, fjerde og femte ledd:

Kjennelsen kan påkjæres til Høiesteretts kjæremålsutvalg innen 3 uker, og kunngjørelsen skal inneholde oplysning herom. For øvrig får akkordforhandlingslovens § 29 og, så langt den passer, lov av 21 juli 1916 om skifte- og konkurssaker tilsvarende anvendelse, dog således at kommissæren trer i skifterettens sted.

Så snart kjæremålsfristen er utløpet eller et erklært kjæremål er avgjort, kunngjør og melder kommissæren resultatet av akkordforhandlingen på den måte som er bestemt i § 3.

§ 37. Fristen for anke over likvidasjonskommissærens utlodninger og påankelige kjennelser er 4 uker.

§ 38. Lov om skifte- og konkurssaker av 21 juli 1916 og bestemmelsene i konkurslovens 4de kapitel og §§ 56, 96, 98, 99—104, 107, 116, 119, 120, 121, 122 og 127 får tilsvarende anvendelse med de endringer som følger av denne lov.

§ 40. Når loven om skifte- og konkurssaker eller bestemmelser i konkursloven ved nærværende lov er gitt tilsvarende anvendelse, trer Finansdepartementets bestemmelse om, at banken skal likvidere, i stedet for konkursens åpning, den dømmende kommissær i stedet for skifteretten, administrasjonsstyret i stedet for bestyreren og kontrollkomitéen i stedet for kreditorutvalget.

§ 17, 9de ledd, 3dje punktum opheves.

7) Følgende lovbestemmelser opheves:

Lov om utenriksvesenet av 7 juli 1922, jfr. tilleggslov av 12 mars 1926, § 11, annet ledd.

25 febr. Lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 § 11.
Lov om sparebanker av 4 juli 1924 § 65.
Lov om Norges Kommunalbank av 12 februar 1926 § 15.
Lov om folkeskolen i kjøpstædene av 26 juni 1889, jfr. tilleggslov av 10 juli 1926, § 14, fjerde ledds annet punktum.

VII.

Denne lov trer i kraft 1 juli 1927 tillikemed lov om skjønn, ekspropriasjonssaker og odelsløsning av 1 juni 1917.

25 febr. **Kongelig kunngjørelse***)[1]) om stempelavgift til statskassen fra 1 juli 1927 av visse tobakksvarer.

Fra 1 juli 1927 skal til statskassen erlegges stempelavgift av cigarer og cigaretter, cigaretthylser, snus og røketobakk efter følgende satser:

I.

A. Av cigarer:

Kr.	0,50	pr.	100	stykker	av verdi			inntil kr.		3,00
»	1,00	»	—	—	over kr.	3,00	—	»		5,00
»	1,50	»	—	—	— »	5,00	—	»		7,00
»	2,00	»	—	—	— »	7,00	—	»		9,00
»	2,50	»	—	—	— »	9,00	—	»		11,00
»	3,00	»	—	—	— »	11,00	—	»		13,00
»	3,50	»	—	—	— »	13,00	—	»		15,00
»	4,00	»	—	—	— »	15,00	—	»		17,00
»	4,50	»	—	—	— »	17,00	—	»		19,00
»	5,00	»	—	—	— »	19,00	—	»		21,00
»	6,00	»	—	—	— »	21,00	—	»		24,00
»	7,00	»	—	—	— »	24,00	—	»		28,00
»	8,00	»	—	—	— »	28,00	—	»		32,00
»	9,00	»	—	—	— »	32,00	—	»		36,00
»	10,00	»	—	—	— »	36,00	—	»		40,00
»	11,00	»	—	—	— »	40,00	—	»		44,00
»	12,00	»	—	—	— »	44,00	—	»		48,00
»	13,00	»	—	—	— »	48,00	—	»		52,00
»	14,00	»	—	—	— »	52,00	—	»		56,00
»	15,00	»	—	—	— »	56,00	—	»		60,00
»	17,00	»	—	—	— »	60,00	—	»		68,00

med et tillegg av kr. 2,00 pr. 100 stkr. for hver kr. 8,00 eller del derav, hvormed disses verdi overstiger kr. 68,00.

*) Bekjentgj. 28 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 8.
[1]) Se St. prp. nr. 7. Innst. S. nr. 17, St.tid. s. 274—277.

25 febr.

B. Av cigaretter:

Kr.	1,00	pr. 100 stykker av verdi				inntil kr.	2,50
»	1,50	» »	—»—	over kr.	2,50	» »	4,00
»	2,00	» »	—»—	» »	4,00	» »	5,50
»	2,80	» »	—»—	» »	5,50	» »	7,50
»	4,00	» »	—»—	» »	7,50	» »	10,00
»	5,00	» »	—»—	» »	10,00	» »	12,50
»	6,50	» »	—»—	» »	12,50	» »	15,00
«	8,00	» »	—»—	» »	15,00	» »	18,00
»	10,00	» »	—»—	» »	18,00	» »	24,00

med et tillegg av kr. 3,00 pr. 100 stkr. for hver kr. 6,00 eller del derav, hvormed disses verdi overstiger kr. 24,00.

C. Av cigaretthylser:

Kr. 0,50 pr. 100 stkr. eller del derav.

D. Av snus:

Kr. 0,25 pr. 50 gram av pakningens innhold eller del derav.

E. Av røketobakk, herunder karvet skråtobakk:

Kr.	0,10	pr. netto	100 gram, når detaljprisen, pakningens verdi og stempelavgift iberegnet, utgjør inntil kr.					1,00
»	0,16	» —	—»—	over	kr. 1,00	—	»	1,50
»	0,20	» —	—»—	—	» 1,50	—	»	2,00
»	0,30	» —	—»—	—	» 2,00	—	»	2,50
»	0,40	» —	—»—	—	» 2,50	—	»	3,00
»	0,50	» —	—»—	—	» 3,00	—	»	3,50
»	0,60	» —	—»—	—	» 3,50	—	»	4,00

med et tillegg av kr. 0,10 pr. netto 100 gram for hver kr. 0,50 eller del derav, hvormed detaljprisen overstiger kr. 4,00.

II.

Finans- og Tolldepartementet bemyndiges til å bestemme sådan forandring av de for cigar- og cigarettstempelavgiften gjeldende verdiklasser og avgiftssatser, som det måtte finne hensiktsmessig.

25 febr. **Kongelig kunngjørrelse***)[1]) om 1) omsetningsavgift til statskassen av kullsyreholdige, alkoholfrie drikkevarer, og 2) omsetningsavgift til statskassen av innenlands tilvirket fruktvin.

I.

Omsetningsavgift til statskassen av kullsyreholdige, alkoholfrie drikkevarer.

Fra 1 juli 1927 skal overensstemmende med de om omsetningsavgiften for kullsyreholdige, alkoholfrie drikkevarer gjeldende lovbestemmelser erlegges avgift til statskassen av omsetningen av de nevnte varer med 15 — femten — øre pr. liter.

II.

Omsetningsavgift til statskassen av innenlands tilvirket fruktvin.

Den, som driver forhandling av her i landet fremstillet fruktvin, som er innkjøpt av ham hos tilvirkeren, skal fra 1 juli 1927 til statskassen erlegge en avgift av 25 øre for hver liter sådan fruktvin, som han omsetter til bruk her i landet.

Avgiften blir å beregne og erlegge for hvert halvår, således at det for et halvår pliktige avgiftsbeløp blir å innbetale innen utgangen av den 15de dag i den næst påfølgende måned.

De nærmere bestemmelser, som måtte være nødvendige for avgiftens beregning og betaling, utferdiges av vedkommende regjeringsdepartement.

25 febr. **Kongelig kunngjørelse***)[2]) om avgift til statskassen av jord, som i budgetterminen fra 1 juli 1927 til 30 juni 1928 anvendes til dyrkning av tobakk.

Av jord, som i budgetterminen fra 1 juli 1927 til 30 juni 1928 anvendes til dyrkning av tobakk, erlegges en avgift til statskassen av 10 øre pr. kvadratmeter, dog således, at der av det av en dyrker på en eiendom beplantede areal svares en avgift av minst kr. 20,00. Avgiften påhviler den, som for egen regning dyrker eller ved andre lar dyrke tobakk.

Ved utførsel til utlandet kan den erlagte avgift tilbakebetales; de nærmere regler herfor fastsettes av Finans- og Tolldepartementet.

---

*) Bekjentgj. 28 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 8.
[1]) Se St. prp. nr. 8. Innst. S. nr. 16. St.tid. s. 273—274.
[2]) Se St. prp. nr. 6. Innst. S. nr. 9. St.tid. s. 272.

Kongelig kunngjørelse*)[1]) om avgift til statskassen fra 1 juli 1927 1) av sirup, som anvendes til tilvirkning av drops, og 2) av mais og innenlands tilvirket maisstivelse som anvendes til tilvirkning av stivelsesukker eller stivelsesirup. 25 febr.

I.

Fra 1 juli 1927 erlegges til statskassen avgift av sirup som anvendes til tilvirkning av drops med 16 øre pr. kg.

II.

Fra 1 juli 1927 erlegges til statskassen avgift av mais og innenlands tilvirket maisstivelse som anvendes til tilvirkning av stivelsesukker eller stivelsesirup med følgende beløp:

1. av mais 5 øre pr. kg.;
2. av innenlands tilvirket maisstivelse 10 øre pr. kg.

Kongelig resolusjon*) om fredning av 2 einere på gården Skjeldås, gr.nr. 92, br.nr. 1, i Ullensvang herred. 25 febr.

Kongelig resolsujon*), hvorved i henhold til lov om domstolene av 13 august 1915 § 67, 3 bestemmes, at alle tjenestemenn som er ansatt ved toll-, fyr-, post-, telegraf-, telefon- og jernbanevesenet inntil videre skal ha rett til å kreve sig fritatt for å velges til lagrettemenn og domsmenn. 25 febr.

Kongelig resolusjon*) om takstregulativ for benyttelse av dampskibskaien på Rundø molo i Herøy herred. 25 febr.

Kongelig resolusjon*) om forhøielse av jordkonsessjonsgrensen i Hedrum herred, Vestfold fylke, til 4 ha. for utenbygds og 30 ha. for innenbygds. 25 febr.

Kongelig resolusjon, hvorved der blandt de i § 1 i reglement for magisterprøven ved Universitetet, fastsatt ved kongelig resolusjon av 26 oktober 1921, opregnede hovedfag hvori magistergrad kan opnås, — tilføies: marin biologi. 25 febr.

Kongelig resolusjon, hvorved i medhold av lov om magistratsembedenes ophevelse av 9 mars 1917, jfr. lov av 9 juni 1922, § 3, bestemmes, at borgermesteren i Kristiansand inntil videre skal være medlem i magistratens sted av byens fattigstyre istedenfor forsorgsvesenets sekretær, jfr. kongelig resolusjon av 20 juli 1923. 25 febr.

Kongelig resolusjon. 1. Fra den tid, som av fylkesmannen i Nordland bestemmes, deles det nuværende 25 febr.

*) Bekjentgj. 28 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 8.
[1]) Se St. prp. nr. 9. Innst. S. nr. 10. St.tid. s. 272—273.

25 febr. Vefsn sogn efter de grenser som er angitt av Vefsn herredsstyre i møte den 30 desember 1926 i 3 sogn nemlig Vefsn, Drevja og Grane.

2. Fra samme tid deles Vefsn herred på de av herredsstyret i møter den 2 april og 20 oktober 1921 og 30 desember 1926 fastsatte vilkår i 3 herreder, Vefsn, Drevja og Grane, svarende til de i post 1 nevnte sogn av samme navn.

25 febr. **Kongelig resolusjon,** hvorved Borge herred i Nordland fra den tid som fylkesmannen i Nordland bestemmer og på de vilkår som Borge herredsstyre har besluttet i møter den 17 november 1924 og 5 mai 1926 deles i to herreder, Borge herred omfattende Borge sogn og Valberg herred omfattende Valberg sogn.

25 febr. **Kongelig resolusjon,** hvorved renten for ikke fortrinsberettigede lån av Den Norske Stats Småbruk og Boligbank i medhold av lov om småbruks- og boliglån m. v., § 15, 2net ledd, (Lov av 4 juli 1925) fastsettes til 5 % p. a.

25 febr. **Kongelig resolusjon,** hvorved der i medhold av de ved kongelig resolusjon av 10 september 1926 fastsatte konsesjonsbetingelser og i henhold til lov om fattigvesenet av 19 mai 1900 §§ 28 og 33 meddeles stadfestelse på plan for et sikkerhetsfond ved «Jan» Kemiske Fabrik A/S, Fredriksstad, overensstemmende med et fremlagt utkast.

25 febr. **Kongelig resolusjon,** hvorved der tillates oprettet et nytt apotek i Gjøvik i vestre bydel, begrenset mot øst av Øvre Torvgate, på et sted som Socialdepartementet nærmere fastsetter.

25 febr. **Stortingsbeslutning** [1]), hvorved Stortiget samtykker i at der foretas nedsettelse av Statsbanenes takster overensstemmende med Arbeidsdepartementets innstilling av 5 januar 1927.

25 febr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at ifølge skrivelse fra generalsekretæren for Folkenes Forbund av 8 februar 1927 har Østerrike den 20 januar 1927 deponert ratifikasjonsdokumentet for sin tiltredelse til overenskomst og vedtekter om den internasjonale jernveisordning og undertegningsprotokoll, Genf 9 desember 1923.

[1]) Se St. prp. nr. 1 kap. 1101. Innst. S. 27. St.tid. s. 306—310, 614—634.

Skrivelse fra Finansdepartementet til et ligningskontor, hvori uttales, at et nærmere omhandlet utbytte av Bærumsbanen må bli å beskatte efter bestemmelsene i byskattelovens § 22, landskattelovens § 27 så vel til kommune som stat. Den omstendighet at utbyttet utdeles av fond antas ikke å bevirke at det ikke skulde bli å inntektsbeskatte. 25 febr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en sorenskriver, hvori meddeles at departementet antar at når begge parter i en prosess har fått benefisium blir utskrifter av dommen å meddele begge parter uten betaling i henhold til sportellovens § 79. 28 febr.

Det kan ikke antas at departementet ved sin skrivelse av 22 mars 1899 har villet uttale at det kun er når utskriften av en benefisert part begjæres til påanke at den skal leveres uten betaling.

Der henvises for øvrig til skrivelser i Lovtidende av 26 juni 1917 og 23 januar 1924.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. Ifølge underretning mottatt fra den amerikanske regjering har Meksikos ambassadør i Washington i note av 14 januar 1927 meddelt det amerikanske utenriksministerium at Meksiko har tiltrått Washington-overenskomsten av 6 februar 1922 angående den politikk som skal befølges i anliggender vedrørende Kina. 2 mars.

Skrivelse fra Socialdepartementet til fylkesmannen i Sør-Trøndelag, hvorved i henhold til lov om jordmødre av 19 desember 1898 § 7 bestemmes: 2 mars.

1. At Klæbu jordmordistrikt som består av Klæbu og Tiller herreder og Bratsberg sogn av Strinda herred opheves.

2. At Bratsberg sogn henlegges til Strinda jordmor-distrikt og Klæbu og Tiller herreder henlegges til Leinstrand jordmordistrikt.

Omreguleringen trer i kraft fra den tid fylkesmannen bestemmer.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene. 3 mars.

Den nye rettergangsordning.

Valg av forliksmenn, lagrettemenn, domsmenn, skjønnsmenn og rettsvidner våren 1927.

A. Forliksmenn.

Fra 1 juli 1927 da den nye rettergangsordning trer i kraft, skal forliksrådene avløse de tidligere forlikskommisjoner. De nuværende forlikskommissærers funksjonstid utløper ved ut-

3 mars. gangen av juni 1927, og valget av de nye forliksmenn skal efter lov av 25 februar 1927 foregå såvidt mulig innen utløpet av april iår. Det er herreds- og bystyrene som skal velge forliksmennene.

I anledning av de valg på forliksmenn som nu forestår skal departementet gi en oversikt over de bestemmelser som gjelder om forliksrådenes sammensetning og fremgangsmåten ved valgene m. v. Hvad angår forliksrådenes virksomhet under den nye rettergangsordning vil der i en nær fremtid bli utgitt en fremstilling til veiledning for de forliksmenn som skal tre i funksjon fra 1 juli.

I. Forliksrådenes sammensetning og vilkårene for å kunne velges til forliksmann.

Om organisasjonen av forliksrådene bestemmer lov om domstolene av 13 august 1915 § 27:

I hver kommune skal der være et forliksråd. Med godkjennelse av fylkesmannen kan kommunestyret dele en kommune i flere forliksrådskretser.

Forliksrådet skal ha tre forliksmenn og likeså mange varamenn. Varamennene tilkalles i den rekkefølge, opnevnelsen viser.

Kommunestyret velger en av forliksmennene til formann. Har han forfall, trer den av de andre, som er nevnt først i opnevnelsen, og som kan gjøre tjeneste, i hans sted.

Som det fremgår av denne bestemmelse er der åpnet adgang til å dele en kommune i flere forliksrådskretser. Da det på forhånd er vanskelig å ha nogen sikker mening om sakmengden ved forliksrådene, antar departementet at der ikke er grunn til å foreta nogen sådan deling allerede iår.

Om vilkårene for å kunne velges til forliksmann bestemmer domstolslovens § 56:

Forliksmenn må ha fylt 25 år.

Fylkesmenn, embedsmenn ved påtalemyndigheten og praktiserende sakførere kan ikke være forliksmenn. Embedsmenn i dømmende stilling kan ikke være forliksmenn i sin egen embedskrets.

Folk, som ikke bor i kommunen, eller som har fylt 65 år eller har vært forliksmenn i de siste seks år, kan nekte å ta imot valg.

Som det sees, avviker denne bestemmelse på enkelte punkter fra de hittil gjeldende regler om valgbarhetsbetingelsene for forlikskommissærer. Man gjør således opmerksom på bestemmelsen om at fylkesmenn og påtalemyndighetens embedsmenn ikke kan velges til forliksmenn (derimot vil en lensmann kunne velges). For sakførere er det avgjørende om de faktisk praktiserer, ikke om de har rett til å praktisere. Folk

som bor utenfor kommunen er efter den nye lov valgbare til 3 mars.
forliksmenn, men de har rett til å undslå sig for valg.

Med hensyn til valgbarheten skal departementet for øvrig gjøre opmerksom på at forliksmenn under den nye rettergangsordning er dommere og at domstolslovens § 53 derfor gjelder også for dem: de må være norske statsborgere — menn eller kvinner — som er vederheftige og som ikke er fradømt stemmerett i offentlige anliggender.

II. Fremgangsmåten ved valget m. v.

Om fremgangsmåten ved valget og fylkesmannens opnevnelse av de forliksmenn som er valgt og om suppleringsvalg på forliksmenn m. v. gir domstolsloven følgende bestemmelser:

§ 57.

Forliksmenn med varamenn velges for 3 år av kommunestyret. Valget foregår samme år som valget av representanter til kommunestyret og såvidt mulig innen utgangen av oktober måned. Det gjelder for de 3 følgende kalenderår. For valget gjelder de samme regler som for formannskapsvalg, derunder også reglene om adgang til forholdstallsvalg. Anvendes forholdstallsvalg, kan det stemmes på det dobbelte antall. Kongen kan gi nærmere forskrifter om fremgangsmåten.

§ 58.

Valget innberettes til fylkesmannen. Finner han valget lovlig, utferdiger han opnevnelse for de valgte, ellers påbyr han at det i fornøden utstrekning skal holdes nytt valg.

Ved opnevnelsen skal rekkefølgen både for forliksmennene og for varamennene bestemmes efter deres stemmetall, eller når stemmetallet er likt, ved loddtrekning.

Fylkesmannen fører tilsyn med forliksmennenes virksomhet.

§ 59.

Når en forliksmann dør eller flytter fra kommunen, eller når det oplyses, at han mangler nogen av de betingelser, som er nevnt i § 53, eller når han kommer i en stilling, som efter § 56 er uforenelig med hvervet, foretar kommunestyret nytt valg for den tid, som er igjen.

Kommunestyret kan tillate en forliksmann å fratre sin stilling før tiden og foretar i så fall nytt valg for den tid, som er igjen.

Kommer en forliksmann i noget tilfelle, som medfører suspensjon av stemmerett, avgjør fylkesmannen, om han kan vedbli å gjøre tjeneste.

Har nogen forfall så forliksrådet ikke kan holde beslutningsdyktig møte, kan fylkesmannen efter nærmere bestemmelse av

3 mars. *Kongen opnevne stedfortredere for kortere tid eller for den enkelte sak. Er der ikke tid til å innhente fylkesmannens bestemmelse, kan to forrettende forliksmenn midlertidig tilkalle en stedfortreder, når partene samtykker.*

Den, som opnevnes til forliksmann eller varamann efter denne paragraf, kommer i rekkefølgen efter dem, som er opnevnt tidligere.

I anledning av bestemmelsene i domstolslovens § 57 om, at valgene såvidt mulig skal holdes innen utgangen av oktober måned, og at de gjelder for de 3 følgende kalenderår, skal man gjøre opmerksom på at disse bestemmelser ikke gjelder for de valg som skal holdes iår, se nedenfor under III.

Om fremgangsmåten ved selve valget bestemmer domstolsloven, som det sees, at de samme regler som for formannskapsvalg skal gjelde, derunder også reglene om adgang til forholdstallsvalg. På ett punkt avviker dog reglene om valg av forliksmenn fra de bestemmelser som gjelder om formannskapsvalg. Domstolsloven bestemmer nemlig, at dersom forholdstallsvalg anvendes, kan der stemmes på det dobbelte antall. Da valget gjelder 3 forliksmenn, er der altså adgang til å føre op inntil 6 navn på valglister og stemmesedler, mens bestemmelsen i kommunevalgloven av 10 juli 1925 § 13, 1, c, 2net punktum og § 29, 3 om adgangen til å føre op inntil 10 overskytende navn ikke kommer til anvendelse.

Bortsett herfra kommer reglene om formannskapsvalg helt ut til anvendelse ved valget på forliksmenn — se om disse regler lovene av 30 september 1921 (jfr. lover av 10 juli 1925) om kommunestyre på landet og i byene, henholdsvis § 8 og § 6, og de bestemmelser i kommunevalgloven som disse paragrafer henviser til. Departementet skal henlede opmerksomheten på, at dersom valget foregår som flertallsvalg, skal der stemmes ved samme seddel på forliksmenn og på varamenn, se de ovenfor nevnte bestemmelser i kommunestyrelovene og kommunevalglovens § 38, 2.

Om valg av formann i forliksrådet bestemmer domstolslovens § 27 — bestemmelsen er inntatt ovenfor under I — at kommunestyret velger en av forliksmennene til formann. Denne bestemmelse er slik å forstå, at herreds- eller bystyret først velger 3 forliksmenn med varamenn, uten at det ved dette valg avgjøres noget om hvem der skal være formann. Derefter foretas særskilt valg på formann blandt de 3 forliksmenn som er valgt. Ved dette valg blir der å gå frem efter de almindelige regler i kommunestyrelovene av 1921 om valg som foretas av kommunestyret, se landslovens § 17 og bylovens § 16.

Når valget på forliksmenn med varamenn og på formann i forliksrådet er holdt, sendes innberetning om valget til fylkesmannen, som utferdiger opnevnelse for dem som er valgt — se bestemmelsene i domstolslovens § 58 som er inntatt ovenfor. Regelen i § 58 om den rekkefølge som skal iakttas ved opnevnelsen må sammenholdes med bestemmelsen i § 27 om valg av formann i forliksrådet, således at formannen alltid settes først i opnevnelsen, mens rekkefølgen for de to øvrige forliksmenn og for varamennene bestemmes efter stemmetallet. 3 mars.

III. Forliksmannsvalget våren 1927.

Ved lov av 25 februar 1927 er det bestemt at valg av forliksmenn foretas første gang i første halvår 1927 og at valget såvidt mulig skal foregå innen utgangen av april måned. Om fremgangsmåten ved valget gjelder forøvrig de regler som er gjengitt ovenfor under II.

Departementet skal i anledning av de valg på forliksmenn som skal foretas iår særskilt gjøre opmerksom på, at de nye rettergangslover har gjennemført en fullstendig omlegning av de tidligere forlikskommisjoners virksomhet, og at hvervet som medlem av forliksrådet kommer til å stille store krav til hver enkelt forliksmanns skjønnsomhet og innsikt. Ikke minst er det maktpåliggende at der iår, da den nye ordning skal settes ut i livet, blir valgt forliksmenn som både tilfredsstiller disse krav og har lett for å sette sig inn i de gjøremål som kommer til å påhvile forliksrådene under den nye rettergangsordning.

Det er av vesentlig betydning at den frist som er satt for valget (utgangen av april førstk.) blir overholdt, og man skal derfor anmode hr. fylkesmannen om å ha Deres særlige opmerksomhet henvendt på at fristen ikke blir oversittet.

Valgene iår gjelder for tiden fra 1 juli 1927 til utgangen av 1928. Det næste valg på forliksmenn skal altså holdes høsten 1928 overensstemmende med domstolslovens § 57.

B. Lagrettemenn, domsmenn, skjønnsmenn og rettsvidner.

Ved ikrafttredelsen av den nye rettergangsordning den 1. juli 1927 ophører funksjonstiden for de nuværende lagrettemenn, domsmenn, skjønsmenn og rettsvidner, og nye valg på disse ombudsmenn skal holdes våren 1927.

Med hensyn til de nuværende medlemmer av sjøretter, handelsretter og håndverksretter skal departementet gjøre opmerksom på, at disse retter er ophevet som

3 mars. særskilte domstoler fra 1 juli 1927. Fra denne tid faller derfor de særskilte valg på sjøretts-, handelsretts- og håndverksrettsmedlemmer bort, og de nuværende innehavere av disse hverv trer ut av funksjon fra 1 juli, selv om de er valgt for lengere tid. Dog skal de vedbli å gjøre tjeneste i saker som de er opnevnt i efter den hittil gjeldende lovgivning (lov om rettergangsordningens ikrafttreden av 14 august 1918 § 98). Denne regel gjelder også for meddomsmenn som efter den eldre lovgivning er opnevnt i civile meddomsrettssaker.

I. Bestemmelsene i domstolsloven om utvalg av lagrettemenn, domsmenn, skjønnsmenn og rettsvidner.

Loven om domstolene gir i §§ 64—83 følgende bestemmelser:

§ 64.

Lagrettemenn og domsmenn velges hvert tredje år. Valget foregår i de samme år som kommunevalgene og gjelder for de tre følgende kalenderår.

Anm. Bestemmelsene i denne § gjelder ikke for det første valg som skal holdes efter de nye rettergangslover. Ved lov av 25 februar 1927 om forandringer i lovene om den nye rettergangsordning er det bestemt, at valget foretas første gang i første halvår 1927 og gjelder fra lovens ikrafttreden (1 juli 1927) til utgangen av 1928.

Det næste valg skal altså holdes høsten 1928.

§ 65.

Valgbare er menn og kvinner, som har fylt 25 år, og som er vederheftige og valgbare ved kommunale valg.

§ 66.

Utelukket fra valg er:

1. *statsrådets medlemmer;*
2. *øvrighetspersoner;*
3. *embedsmenn i dømmende stilling og rettsskrivere;*
4. *tjenestemenn ved påtalemyndigheten, politiet og fengslene;*
5. *prester i statskirken og andre anerkjente trossamfund;*
6. *praktiserende sakførere.*

§ 67.

Rett til å kreve sig fritatt for valg har:[1])

1. *praktiserende læger og jordmødre;*
2. *faste loser;*
3. *de tjenestemenn ved toll-, fyr-, post-, telegraf-, telefon- og jernbanevesenet, som Kongen bestemmer;*[2])
4. *de, som tilveiebringer antagelig oplysning om, at de ikke kan gjøre tjeneste uten fare for helbreden eller uten å for-*

sømme viktige private eller offentlige forretninger, eller som gjør det sannsynlig, at de ikke uten vanskelighet kan bære det tap av arbeidsfortjeneste, som hvervet fører med sig; 3 mars.

5. *de, som har fylt 65 år.*

Begjæring om fritagelse efter nr. 1—4 gjelder bare for det enkelte valg.

[1]) Efter lov nr. 13 av 17 juli 1925 § 5 kan også d o m s m e n n v e d o v e r r e t t e n e kreve sig fritatt for å velges til lagrettemenn, domsmenn ved herreds- og byretter, skjønnsmenn og rettsvidner.

[2]) Ved kgl. res. av 25 februar 1927 er det bestemt, at alle disse tjenestemenn inntil videre skal ha rett til å kreve sig fritatt.

§ 68.

Har nogen efter siste valg gjort tjeneste som lagrettemann tre ganger eller som lagrettemann eller domsmann mer enn tyve dager, reisedager iberegnet, kan han kreve sig fritatt.

Som tjenstgjøring regnes det også, at en lagrettemann har møtt frem til tjeneste på rettsstedet og har opholdt sig der til den siste uttrekning av lagrette for den enkelte sak, eller inntil han har fått samtykke av retten til å forlate rettsstedet.

Denne fritagelsesgrunn gjelder ikke ved valg til det særlige utvalg efter § 72.

§ 69.

De fritagelser for å overta ombud, som er gitt ved andre lover, gjelder ikke for hvervet som lagrettemann eller domsmann.

§ 70, 2net og tredje ledd[1]).

I ethvert lagsogn for straffesaker skal der være et utvalg av lagrettemenn.[2]) *Til dette velges i regelen femti ganger så mange lagrettemenn, som der er fastsatt lagmannsting for straffesaker for året, med tillegg av de ting, som antas å ville bli holdt på særskilte rettssteder. Omfatter et lagsogn bare én kjøpstad, skal det ha seks ganger så mange lagrettemenn, som det antas, at der vil bli behandlet lagmannsrettssaker i løpet av et år.*

Efter disse regler bestemmer lagmannen antallet; derefter fordeler han tallet mellem lagsognets kommuner efter folkemengden ved siste almindelige folketelling. Hver kommune skal dog ha minst én domsmann og én lagrettemann. Før utgangen av august måned[3]) *underretter lagmannen kommunestyrene om fordelingen.*

[1]) Efter lov nr. 13 av 17 juli 1925 kommer 1 s t e ledd av denne § inntil videre ikke til anvendelse. Dette ledd er derfor ikke tatt med her.

3 mars. [2]) Av lagrettemenn skal der aldri være mere enn e t t utvalg. De nye lover har ikke opretholdt bestemmelsen i straffeprosesslovens § 47 om s æ r s k i l t e u t v a l g av sjøkyndige lagrettemenn.

[3]) For valget i 1927 er ikke gitt nogen særskilt fristbestemmelse. Lagmannen forutsettes å underrette kommunestyrene snarest mulig og s e n e s t i n n e n u t g a n g e n a v m a r s 1 9 2 7.

§ 71.

I ethvert domssogn skal der være et almindelig utvalg av domsmenn for herreds- og byrettssaker. Til dette velges fire ganger så mange domsmenn, som det antas, at der i løpet av et år vil falle rettsdager i tvistemål og straffesaker med domsmenn fra dette utvalg.

Efter disse regler bestemmer dommeren antallet av domsmenn; derefter fordeler han tallet mellem domssognets kommuner efter folkemengden ved siste almindelige folketelling. Hver kommune skal dog, hvis det er mulig, ha minst fire domsmenn. Før utgangen av august måned[1]) *underretter dommeren kommunestyrene om fordelingen.*

[1]) Se om valget i 1927 anm. 3 ved § 70. Dommerne underretter kommunestyrene snarest mulig og s e n e s t i n n e n u t g a n g e n a v m a r s 1 9 2 7.

§ 72.

I de kommuner, som Kongen bestemmer, skal der være et særskilt utvalg av domsmenn, som har særlig kyndighet i handel, sjøvesen, industri, håndverk og bygningsvesen. Hvilke av disse bedrifter utvalget skal omfatte, og antallet av domsmenn for hver bedrift, bestemmer likeledes Kongen.

Hvor særlige forhold gjør det påkrevet, kan Kongen bestemme, at der i utvalget skal optas et bestemt antall domsmenn som er bosatt i en tilstøtende kommune, men har sin virksomhet i den kommune som utvalget oprettes for. Valget foretas i bostedskommunen efter reglene i §§ 74 og 75.

Før Kongen treffer nogen bestemmelse efter denne paragraf, skal uttalelse innhentes fra kommunestyret eller kommunestyrene.

A n m. Man gjør opmerksom på at særskilte domsmannsutvalg ikke kan oprettes uten efter bestemmelse av Kongen. De kommuner som skal ha særskilte utvalg vil få underretning gjennem vedkommende fylkesmann.

§ 73.

Til grunn for valget av lagrettemenn og domsmenn legges det manntall, som samme år er satt op over dem, som har stemmerett ved kommunale valg.

Anm. Ved valget i 1927 skal legges til grunn det mann- 3 mars.
tall som er satt op i 1925 over dem som har stemmerett ved kommunale valg (lov av 25 februar 1927).

§ 74.

Senest 15 november[1]) *holder formannskapet og manntallsføreren*[2]) *eller manntallsførerne et forberedende møte, som ordføreren berammer. I dette møte avgjøres alle begjæringer om fritagelse for valg, og forslag avgis til valg av lagrettemenn og av domsmenn* [så vel] *ved herreds- eller byretten* [som ved lagmannsretten].[3]) *For at beslutning skal kunne fattes, må minst to tredjedeler av formennene, deriblandt ordføreren eller viceordføreren, og manntallsføreren eller manntallsførerne være til stede. Står stemmene likt, gjør ordførerens stemme utslaget. Møtets beslutninger legges ut til almindelig eftersyn i to uker. I kunngjørelsen herom opfordres enhver, som har noget å innvende, til å komme med det til formannskapet innen en frist, som dette har satt.*

I kjøpstædene kan kommunestyret med samtykke av vedkommende regjeringsdepartement bestemme, at de beslutninger, som første ledd handler om, skal fattes av en nevnd bestående av manntallsføreren og mindst fire medlemmer av formannskapet, som dette velger. Manntallsføreren sammenkaller nevnden. Den velger selv sin formann. For at beslutning skal kunne fattes, må manntallsføreren og minst to tredjedeler av de andre medlemmer være til stede. Står stemmene likt, gjør formannens stemme utslaget. Nevndens beslutninger legges ut til almindelig eftersyn i to uker. I kunngjørelsen herom opfordres enhver, som har noget å innvende, til å komme med det til formannskapet innen en frist, som nevnden har satt.

[1]) Ved valget i 1927: senest 1 mai (lov av 25 februar 1927).
[2]) Manntallsføreren er efter denne § den som fører det kommunale manntall.
[3]) Til lagmannsrettene skal inntil videre ikke velges domsmenn, se anm. 3 ved § 75.

§ 75.

Senest 15 desember[1]) *holder kommunestyret og manntallsføreren*[2]) *eller manntallsførerne et valgmøte, som ordføreren berammer. Møtet kan holdes, selv om manntallsførerne er fraværende. I dette møte avgjøres de forlangender og besværinger, som er kommet inn, og derefter velges lagrettemenn og domsmenn. Valget foregår på den måte, at der først gruppevis velges domsmenn til det særlige utvalg, hvis kommunen skal ha et særlig utvalg; derefter velges* [domsmenn ved lagmannsretten[3]) så] *lagrettemenn og tilsist domsmenn ved herreds- eller byretten. Ingen kan velges til mer enn ett av de sistnevnte tre*[4]) *utvalg.*

3 mars. *I de kjøpstæder, hvor en særskilt nevnd har truffet de avgjørelser, som § 74 handler om, holdes valgmøtet av formannskapet og manntallsføreren. Om dette møte gjelder det samme, som er bestemt i § 74 tredje og fjerde punktum.*

[1]) Ved valget i 1927: s e n e s t 1 j u n i (lov av 25 februar 1927).

[2]) Manntallsføreren er den som fører det kommunale manntall.

[3]) Bestemmelsen om valg av d o m s m e n n til lagmannsretten forutsetter at lagmannsrettene også dømmer i tvistemål (civile saker), således som det var bestemt i rettergangslovene av 1915. Dette er forandret ved den midlertidige lov nr. 13 av 17 juli 1925. Efter denne lov skal lagmannsrettene inntil videre bare dømme i straffesaker som hittil, o g d e r b l i r d e r f o r i n n t i l v i d e r e *ikke* å v e l g e *domsmenn* t i l l a g m a n n s r e t t e n e, *men bare lagrettemenn.*

[4]) Når loven sier t r e utvalg, er medregnet utvalg av domsmenn ved lagmannsretten. Se foregående anm. om at dette utvalg inntil videre ikke skal oprettes.

§ 76.

Til lagrettemenn og domsmenn bør bare velges folk, som på grunn av sin rettsindighet, dyktighet og selvstendighet anses for særlig skikket til hvervet, og som ikke på grunn av utilstrekkelig kjennskap til det norske sprog eller av andre årsaker vil ha vanskelig for å opfylle de plikter, som hvervet fører med sig.

Til det særlige utvalg bør bare velges folk, som dessuten gjennem sin virksomhet er blitt særlig kyndige i en eller flere av de bedrifter, som utvalget omfatter, eller som har godtgjort sin kyndighet gjennem en avlagt prøve. Såvidt mulig påses, at kyndighet i de forskjellige grener innenfor hver bedrift kommer med. For hver, som velges, skal det anføres, hvilken eller hvilke bedriftsgrener han er særlig kyndig i.

§ 77.

Rettsvidner velges blandt dem, som er opført i det kommunale manntall,[1]) *og hvis stemmerett ikke er suspendert. Valget foregår i det møte, som § 75 handler om. Står stemmene likt, gjør ordførerens stemme utslaget.*

I utvalget må ikke optas mindre enn en ottendedel av tallet på dem, som kan velges til rettsvidner.

Fra valg undtas de, som er valgt til lagrettemenn og domsmenn, eller som er utelukket fra valg eller fritatt for valg efter §§ 66—68, jfr. § 69. Skulde denne regel i nogen kommune føre til, at der ikke blir rettsvidner nok, kan fylkesmannen bestemme, at rettsvidner for kommunen også skal kunne velges blandt lagrettemenn og domsmenn.

På valget av rettsvidner får § 76 første ledd tilsvarende anvendelse. 3 mars.

Hvor det efter forholdene er hensiktsmessig, kan kommunestyret bestemme, at der ikke skal velges rettsvidner, men at alle, som efter foranstående bestemmelser er valgbare, skal forrette som rettsvidner.

[1]) Ved valget i 1927 skal legges til grunn det kommunale manntall som er satt op i 1 9 2 5 (lov av 25 februar 1927).

§ 78.

Skulde det i Finnmark fylke vise sig, at der i nogen kommune ikke blir rettsvidner nok med kjennskap til det norske sprog, kan fylkesmannen bestemme, at der skal velges et særskilt utvalg av rettsvidner, som er utelukket fra det almindelige utvalg, fordi de ikke har tilstrekkelig kjennskap til landets sprog.

§ 79.

Når ikke annet er bestemt ved lov, skal alle lagrettemenn og domsmenn i kommunen tilsammen utgjøre det utvalg, hvorav skjønnsmenn skal opnevnes til å foreta takster og skjønn utenfor tvistemål samt utskiftninger, skyldsetninger og lignende forretninger.

Hvor forholdene gjør det ønskelig, kan kommunestyret beslutte å øke utvalget med så mange skjønnsmenn, som det selv bestemmer. Valget foregår derefter i det møte, som § 75 handler om, blandt dem, som kan velges til rettsvidner efter § 77.

I Finnmark får § 78 tilsvarende anvendelse.

Anm. Lovens almindelige regel er altså, at lagrettemennene og domsmennene i kommunen tilsammen utgjør utvalget av skjønnsmenn til de forretninger som er nevnt i 1ste ledd (om utskiftninger se dog nedenfor). Men der er adgang for kommunestyret til å beslutte, at utvalget av lagrettemenn og domsmenn skal økes med så mange skjønnsmenn som kommunestyret selv bestemmer. Departementet skal her gjøre opmerksom på, at mens domsmenn til en sak trekkes fra utvalget for hele domssognet (eller loddtrekningsdistriktet), skal skjønnsmenn efter den almindelige regel i skjønnsloven tas fra utvalget i den enkelte kommune. Såfremt antallet av lagrettemenn og domsmenn i en kommune er forholdsvis begrenset, kan det derfor være grunn til å øke utvalget av lagrettemenn og domsmenn med flere eller færre skjønnsmenn, for at ikke utvalget av skjønnsmenn i kommunen skal bli for litet.

Når et herredsstyre (bystyre) har besluttet å øke utvalget, foregår valget av skjønnsmenn i det møte som er omhandlet

3 mars. i § 75 — efterat domsmennene er valgt og før der velges rettsvidner.

Om menn til utskiftningsforretninger bestemmer utskiftningsloven av 13 mars 1882 § 13, 1ste ledd (som bestemmelsen lyder efter lov av 25 februar 1927):

«I hvert herred hvor offentlig utskiftning foregår eller er forlangt, skal der innrettes et særskilt utvalg av menn for utskiftningsforretninger; i dette utvalg, der for øvrig kommer istand på samme måte som det almindelige utvalg av skjønnsmenn, kan optas menn som ikke besidder de for manntallsførte rettsvidner foreskrevne egenskaper. Er ikke sådant særskilt utvalg istandbragt, tas mennene av det sedvanlige utvalg.»

Regelen er altså, at der skal oprettes et særskilt utvalg av menn til utskiftninger når der i et herred foregår eller er forlangt offentlig utskiftning, men ellers ikke. Skal særskilte utskiftningsmenn velges, foregår valget i det møte som er omhandlet i domstolslovens § 75. Om valget av utskiftningsmenn skal foretas før eller efter valget av lagrettemenn og domsmenn (skjønnsmenn) er ikke sagt i loven, og herredsstyret antas derfor i så henseende å stå fritt. Men det naturlige er at utskiftningsmennene blir valgt, efter at det almindelige utvalg av skjønnsmenn er istandbragt. — Der er efter loven ikke noget til hinder for, at den som er valgt til lagrettemann eller til domsmann (skjønnsmann) tillike kan velges til utskiftningsmann.

§ 80.

Fortegnelse over de valgte lagrettemenn og domsmenn og over dem, som er særskilt valgt til skjønnsmenn efter § 79, føres av vedkommende manntallsfører[1]) *og kunngjøres ved opslag eller utlegning på rettsstedene. Til herreds- eller byretten sender manntallsføreren gjenpart av alle fortegnelsene. Til lagmannsretten sender han gjenpart av fortegnelsene over lagrettemenn* [og domsmenn ved lagmannsretten og over domsmenn i det særlige utvalg.][2])

Fortegnelse over rettsvidner føres av vedkommende manntallsfører, hvis ikke Kongen bestemmer noget annet. Fortegnelsene skal ligge til eftersyn hos manntallsførerne.

[1]) På landet er det lensmannen som fører fortegnelsene (og utfører de gjøremål som er nevnt i §§ 81 og 83). For byene er der — på samme måte som efter den hittil gjeldende lovgivning — adgang for Kongen til å bestemme, at de omhandlede forretninger utføres av en annen tjenestemann istedenfor manntallsføreren (lov av 25 februar 1927). Da der ikke nu vil bli gjort nogen forandring i de bestemmelser som tidligere er truffet herom (kgl.

resolusjoner av 22 juni og 6 oktober 1922) kommer disse gjøremål også i byene til å tilligge de samme tjenestemenn som under den hittil gjeldende rettergangsordning utfører de tilsvarende forretninger. 3 mars.

[2]) Da der inntil videre ikke skal velges domsmenn til lagmannsretten (se anm. 3 ved § 75), er det bare fortegnelsen over lagrettemenn som skal sendes til lagmannsretten.

§ 81.

Når nogen, som er innført i fortegnelsene, dør eller flytter fra kretsen eller på grunn av åndelige eller legemlige mangler varig er blitt ute av stand til å gjøre tjeneste, skal manntallsføreren[1]) *slette ham.*

Hvis det oplyses, at nogen, som er innført i fortegnelsene, mangler nogen av valgbarhetsbetingelsene efter § 65 eller § 77, eller at han er i en stilling, som er uforenelig med hvervet, skal han likeledes slettes.

Er nogen kommet i en stilling, som fritar for valg efter § 67 nr. 1—4, jfr. § 77, kan han kreve å bli slettet av fortegnelsen.

En lagrettemann eller domsmann, som har flyttet til en annen kommune i kretsen, overføres til fortegnelsen for denne kommune.

[1]) Se anm. 1 ved § 80.

§ 82.

Når nogen mener, at han urettelig er innført eller ikke innført i fortegnelsene eller urettelig slettet eller nektet å bli slettet eller urettelig valgt, kan han klage til lagmannsretten, hvis det gjelder dens [almindelige] *utvalg av* [domsmenn[1]) og] *lagrettemenn, men ellers til den herreds- eller byrett, fortegnelsen gjelder. Avgjørelsen treffes ved kjennelse.*

Når retten finner, at nogen er urettelig innført eller valgt eller ikke slettet i de tilfelle, som § 81 første, annet og tredje ledd nevner, skal den også av eget tiltak avsi kjennelse om å slette ham.

[1]) Se anm. 3 ved § 75.

§ 83.

Alle endringer i fortegnelsene over lagrettemenn, domsmenn og særskilt valgte skjønnsmenn, som foregår i tiden mellem valgene skal manntallsførerne[1]) *uten ophold innberette til vedkommende dommere.*

Likeledes gjør manntallsførerne innberetning når nogen, som står i disse fortegnelser, blir siktet for en straffbar handling, som kan antas å medføre tap av stemmerett i offentlige anliggender.

[1]) Se anm. 1 ved § 80.

3 mars.

II. Valgene i 1927.

Efter lov av 25 februar 1927 om forandringer i rettergangslovene skal valg av lagrettemenn, domsmenn, skjønnsmenn og rettsvidner foretas første gang i første halvår 1927. Valgene gjelder for tiden fra 1 juli 1927 til utgangen av 1928. Til grunn for valgene legges det manntall som i 1925 er satt opover dem som har stemmerett ved kommunale valg. De møter som omhandles i domstolslovens §§ 74 og 75 holdes henholdsvis innen 1 mai og 1 juni 1927.

Bortsett fra det som følger av disse bestemmelser blir der ved de valg som skal foretas iår å gå frem efter de regler som er gjengitt ovenfor under I. Til lettelse for de myndigheter som får med valgene å gjøre skal departementet gi en oversikt over rekkefølgen i de forføininger som skal treffes:

1. Lagmennene sender snarest mulig og senest innen utgangen av mars d. å. underretning til kommunestyrene om fordelingen av lagrettemenn (domstolslovens § 70).

2. Underdommerne sender innen samme tid underretning til kommunestyrene om fordelingen av domsmenn for herreds- og byrettssaker (§ 71).

3. Det forberedende valgmøte som er omhandlet i domstolslovens § 74 holdes innen 1 mai 1927. Møtets beslutninger legges ut til almindelig eftersyn i 2 uker. Der utferdiges kunngjørelse om at beslutningene er utlagt, se § 74, 1ste ledd i slutningen.

4. Det endelige valgmøte (§ 75) holdes innen 1 juni 1927. Rekkefølgen i valgene er, at først velges domsmenn til det særlige utvalg (§ 72), såfremt kommunen skal ha et slikt utvalg. Derefter velges lagrettemenn og så domsmenn ved herreds- eller byretten. Til slutt velges rettsvidner (§ 77), medmindre herreds- eller bystyret har bestemt at der ikke skal velges rettsvidner, men at alle som er valgbare til rettsvidner skal forrette som sådanne (§ 77, siste ledd).

Såfremt skjønnsmenn skal velges i henhold til § 79, 2net ledd, foretas dette valg efterat domsmennene er valgt og før valget på rettsvidner. Skal der oprettes særskilt utvalg av menn til utskiftningsforretninger, bør dette valg foretas efter at det almindelige skjønnsmannsutvalg er istandbragt (se ovenfor under I, anm. til § 79).

5. De kommunale myndigheter sender uten ophold meddelelse om utfallet av valgene til den tjenestemann som fører

fortegnelsene over lagrettemenn, domsmenn (skjønnsmenn) og rettsvidner (om hvem der fører fortegnelsene, se ovenfor under I, anm. 1 ved § 80). Denne tjenestemann sørger for at fortegnelsene over lagrettemenn og domsmenn (og i tilfelle skjønnsmenn) blir slått op eller utlagt på rettsstedene, likesom han sender gjenpart av alle disse fortegnelser til herreds- eller byretten. Til lagmannsretten sender han gjenpart av fortegnelsen over lagrettemenn. 3 mars.

Som nevnt ovenfor gjelder valget iår for tiden fra 1 juli 1927 til utgangen av 1928. Det næste valg på lagrettemenn, domsmenn, skjønsmenn og rettsvidner skal altså holdes høsten 1928 overensstemmende med domstolslovens § 64.

Departementet skal i anledning av de valg på forliksmenn, lagrettemenn og domsmenn som nu forestår til slutt fremheve, at lægdommerinstitusjonen efter de nye lover har fått en fremskutt plass også i den civile rettergangsordning. Skal rettergangsreformen i så henseende svare til sin hensikt, er det maktpåliggende at der — som innskjerpet i domstolslovens § 76 — bare blir valgt innsiktsfulle, rettsindige og uavhengige folk til de offentlige hverv det her gjelder, og at de som deltar i valgene ikke har for øie noget annet hensyn enn dette.

Denne rundskrivelse bedes sendt til samtlige underdommere, manntallsførere og kommunestyrer i herr fylkesmannens distrikt.

Skrivelse fra Socialdepartementet til fylkesmannen i Finnmark, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 desember 1898 § 7 bestemmes: 3 mars.

«At Hasvik jordmordistrikt i Finnmark fylke deles i

1. Hasvik jordmordistrikt, omfattende strekningen fra og med Øifjord til og med Bårvik samt Stjernøen og

2. Breivikbotn jordmordistrikt omfattende strekningen fra og med Haraldseng til og med Galten.

Delingen trer i kraft fra den tid fylkesmannen bestemmer.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om at hund skal holdes bundet eller forsvarlig innestengt i den tid bufe beiter i Nes herred, Buskerud fylke. 3 mars.

---

*) Bekjentgj. 7 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 9.

3 mars. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til Akershus fylkesskattestyre, hvori departementet med hensyn til forståelsen av uttrykket «selvstendig skognæring» i landskattelovens § 58 uttaler, at plikten til å levere næringsopgave må påhvile alle, som sitter med virkelig salgsskog, hvad enten de i øieblikket driver noget av den eller ikke. Utenfor regelen om plikt til å levere næringsopgave antas å falle skog tilliggende gårdsbruk, som bare eller vesentlig er til husbehov og derhos mindre særskilte skogteiger som vesentlig har tomteverdi eller av andre grunner ikke kan drives som egentlig salgsskog.

4 mars. **Kongelig resolusjon** *) om endringer i helseforskriftene for Bærum herred.

4 mars. **Kongelig resolusjon** *), hvorved der i medhold av lov av 27 juni 1924 om handel med kraftfôr, kunstgjødsel og såvarer utferdiges nedenstående forskrifter:

I. Anmeldelse og bokførsel.

Enhver som driver handel med eller til salg tilvirker eller innfører kraftfôr eller kunstgjødsel eller som driver handel med eller innfører såvarer til salg skal før virksomheten begynner gjøre anmeldelse herom til Landbruksdepartementet og skal føre de bøker som av dette anses nødvendig for en virksom kontroll.

II. Garantibestemmelser og forskrifter.

A. For kraftfôr.

§ 1. Undtatt fra bestemmelsene i lovens § 4 om prøveuttagning ved import av kraftfôr er partier på under 500 kg. av én sort.

§ 2. Ved ethvert salg av over 200 kg. kraftfôr av én sort skal selgeren på faktura eller annet skriftlig dokument gi kjøperen oplysning om:

a) Varens betegnelse (navn).
b) Varens partinummer i henhold til selgerens bøker, dog ikke ved salg fra fabrikk til mellemmann.
c) Varens innhold av næringsstoffer angitt i procent protein, fett og stivelse hver for sig henholdsvis efter varens art.

For kraftfôrblandinger dessuten blandingsbestanddelenes art og mengdeforhold angitt i vektprocent.

For melassefôr må angis opsugningsmaterialets art og varens sukkerinnhold.

Bestemmelsen i punkt b gjelder inntil videre ikke for mølleavfallsprodukter av innenlandsk tilvirkning, korn og belgfrukter.

Bestemmelsen i punkt c gjelder ikke for korn og belgfrukter.

*) Bekjentgj. 7 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 9, hvor endringene m. v. er anført.
**) Bekjentgj. 7 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 9.

§ 3. Ved salg av en hvilken som helst mengde kraftfôr skal emballagen, før varen leveres, forsynes med et tydelig merke (stempel eller merkelapp) utvisende: 4 mars.

a) Selgerens navn.
b) Varens betegnelse (navn).
c) Varens partinummer i henhold til selgerens bøker, dog ikke ved salg fra fabrikk til mellemmann.

Bestemmelsen i punkt c gjelder inntil videre ikke for mølleavfallsprodukter av innenlandsk tilvirkning, korn og belgfrukter.

Ved forsendelse av ensartede partier på minst 5 000 kg. av én varesort, hvor forveksling av varesort ikke godt kan finne sted, forlanges dog ikke merkning av hvert enkelt kolli. Dog skal jernbane- eller dampskibsangivelsen være påført varens betegnelse (navn).

§ 4. Ved salg av en hvilken som helst mengde kraftfôr skal nedenfor nevnte varebetegnelser og kraftfôrsorter tilfredsstille følgende krav, dog med sådant spillerum, som omhandlet under romertall IV.

1. Sildemel.

a) Saltfattig sildemel: Fett + protein minst 75 pct., vann høist 11 pct., salt høist 3 pct.
b) Lettsaltet sildemel: Fett + protein minst 70 pct., vann høist 12 pct., salt høist 6 pct.
c) Saltriktsildemel: Fett + protein minst 65 pct., vann høist 12 pct., salt høist 12 pct.
d) Salt- og benrikt sildemel: Fett + protein minst 55 pct., vann høist 12 pct., salt høist 12 pct.

I den ovenfor under a—d nevnte garanti for fett + protein medregnes i maksimum 12 pct. fett.

Ingen av de ovennevnte fire sorter må inneholde over 15 pct. fett.

Sildemel må betegnes som tilhørende en av ovennevnte sorter og skal være tilvirket utelukkende av sild eller brisling eller deler derav samt være av frisk beskaffenhet og tjenlig til fôr.

2. Hvalkjøttmel.

Fett høist 20 pct.
Fett + protein minst 82 pct.
Vann høist 10 pct.

Varen skal være tilvirket utelukkende av hvalkjøtt, samt være av frisk beskaffenhet og tjenlig til fôr.

Benholdig hvalkjøttmel må alene selges under betegnelsen hvalfôrmel og med opgave over protein- og fettinnhold.

4 mars.

3. Levermel.

Fett høist 32 pct.

Fett + protein minst 75 pct.

Vann høist 10 pct.

Varen skal være av frisk beskaffenhet og tjenlig til fôr.

4. Fiskemel (benrikt).

Protein minst 50 pct., salt høist 3 pct.

Varen skal være av frisk beskaffenhet og tjenlig til fôr.

Ved bedømmelsen av, hvorvidt de under 1—4 nevnte kraftfôrsorter er av frisk beskaffenhet og tjenlig til fôr tas bl. a. hensyn til lukt, utseende, ammoniakkinnhold og eventuelt innhold av muggsopp og fremmede bestanddeler.

5. Bomullsfrømel.

Fett + protein minst 50 pct.

Fett høist 12 pct.

Varen skal bestå utelukkende av pressede og malte kjerner av «bomullsfrø» og være av ren, frisk beskaffenhet.

6. Rapsmel (Rapskaker).

Fett + protein minst 38 pct.

Varen skal være tilvirket utelukkende av rapsarter (Brassica-arter) og må være av ren, frisk beskaffenhet.

Erucamel («Jambafôrmel»), fett + protein minst 40 pct., skal være tilvirket utelukkende av frø av Eruca sativa og være av ren, frisk beskaffenhet.

7. Linmel (Linkaker).

Fett + protein minst 36 pct.

Varen skal være tilvirket utelukkende av presset linfrø og være av ren, frisk beskaffenhet.

8. Jordnøttmel (Jordnøttkaker).

Der skjelnes mellem:

a) 1ste sort: Fett + protein minst 55 pct.

b) 2nen sort: Fett + protein minst 50 pct.

Jordnøttmel ekstrahert: Protein + fett minst 55 pct.

Fett for alle sorter høist 12 pct.

Varen skal være tilvirket utelukkende av jordnøttkjerner og være av ren, frisk beskaffenhet.

9. Kokosmel.

a) Presset (også kaker): Fett + protein minst 28 pct.

b) Ekstrahert: Fett + protein minst 26 pct.

Varen skal være tilvirket utelukkende av kokosnøttkjerner (kopra) og være av ren, frisk beskaffenhet.

10. Soyakakemel. 4 mars.

Fett + protein minst 48 pct.

Soyagrøp: Protein minst 45 pct.

Varen skal være tilvirket utelukkende av Soyabønner og være av ren, frisk beskaffenhet.

11. Solsikkemel.

a) Presset: Fett + protein minst 50 pct.

b) Ekstrahert: Fett + protein minst 45 pct.

Varen skal være tilvirket utelukkende av solsikkefrø og være av ren, frisk beskaffenhet.

12. Palmekjernemel.

Presset og ekstrahert: Fett + protein minst 20 pct.

Varen skal være tilvirket utelukkende av palmekjerne og være av ren, frisk beskaffenhet.

13. Sesammel.

Fett + protein minst 45 pct.

Varen skal være tilvirket utelukkende av sesamfrø og være av ren, frisk beskaffenhet.

14. Mølleavfallsprodukter.

Alle mølleavfallsprodukter skal selges under garanti for innhold av protein og stivelse (sistnevnte bestemt polarimetrisk) og være tilvirket utelukkende av den kornart navnet tilsier, samt være av ren[1], frisk beskaffenhet.

Havrefôrmel må inneholde minst 15 pct. stivelse (bestemt polarimetrisk) og minst 7 pct. protein.

For risfôrmel og formalingsprodukter av ris skal foruten protein- og stivelseinnholdet også fettinnholdet opgis.

Risfôrmel må inneholde minst 25 pct. stivelse (bestemt polarimetrisk).

15. Korn og belgfrukter

må ikke inneholde over 0,15 pct. hele ondartede ugressfrø.

Til ondartet ugressfrø regnes de frøslag som til enhver tid står opført som sådan på Statens Frøkontrollanstalters liste.

16. Melasse.

Flytende melasse må inneholde minst 48 pct. sukker og ikke over 25 pct. vann.

Kraftfôr, som ikke kan henføres til nogen av de under punkt 1—16 anførte klasser, skal være tilvirket utelukkende av det rå-

[1] Også fri for ugressfrø.

4 mars. materiale, navnet tilsier, være av ren, frisk beskaffenhet, samt selges efter garantert innhold.

Ved bedømmelsen av hvorvidt de forskjellige kraftfôrsorter er av ren beskaffenhet tas hensyn til mengden av de ved makroskopisk og mikroskopisk undersøkelse funne fremmede bestanddeler.

§ 5. Tilvirkning og salg av kraftfôrblandinger kan bare skje på de betingelser, som fastsettes av Landbruksdepartementet.

§ 6.

1) Import av kraftfôrblandinger er forbudt.
2) Det er likeledes forbudt å innføre uavskallet bomullsfrømel (hvoriblandt såkalt Bismarckmel), mølleprodukter med under 15 pct. stivelse (bestemt polarimetrisk), kakaoskaller og andre sterkt skallholdige, nærmest verdiløse fôrstoffer.
3) Avrensningsfrø fra frørenserier, møller og andre industrielle bedrifter må ikke avhendes eller selges, medmindre ugressfrøets spireevne på forhånd er ødelagt ved finmaling eller andre midler.

B. For kunstgjødsel.

§ 1. Undtatt fra bestemmelsene i lovens § 4 om prøveuttagning ved import av kunstgjødsel er partier på under 500 kg. av én sort.

§ 2. Ved ethvert salg av over 200 kg. kunstgjødsel av én sort skal selgeren på faktura eller annet skriftlig dokument gi kjøperen oplysning om:

a) Varens betegnelse (navn), som ikke må være villedende.
b) Varens partinummer i henhold til selgerens bøker, dog ikke ved salg fra fabrikk til mellemmann.
   For innenlandske produkter av konstant sammensetning, f. eks. Norgesalpeter, kreves dog ikke partinummer.
c) Varens innhold av plantenæringsstoffer angitt i procent kvelstoff, fosforsyre, kali og kalk henholdsvis efter varens art, samt den form, hvori disse bestanddeler inngår i varen.

I superfosfat må garanteres innhold av vannopløselig fosforsyre.

I thomasfosfat må garanteres innhold av citronsyreopløselig fosforsyre.

I kaligjødsel må garanteres innhold av vannopløselig kali. «Dalen-kali» garanteres efter innhold av kali opløselig i 4 pct.s saltsyre. Minst 75 pct. av den garanterte kalimengde skal være vannopløselig.

I gjødselkalk og kalkstensmel må angis innhold av kalk (CaO).

Kalkstensmel må inneholde minst 70 pct. finmel (under 0,2 4 mars.
mm.). For gjødselstoffer som er så hygroskopiske at procentinnholdet av kvelstoff ikke kan garanteres, f. eks. Norgesalpeter, kan varens innhold av kvelstoff angis i antall kg. pr. fat eller sekk.

Kjøperen har rett til å forutsette at varen er normalt tørr og tilstrekkelig finpulverisert, samt at den ikke inneholder for plantene skadelige (giftige) bestanddeler.

§ 3. Ved salg av en hvilken som helst mengde kunstgjødsel skal emballagen før varen leveres forsynes med et tydelig merke (stempel eller merkelapp) utvisende:

a) Selgerens navn.
b) Varens betegnelse (navn).
c) Varens partinummer i henhold til selgerens bøker.

For innenlandske produkter av konstant sammensetning, f. eks. Norgesalpeter, kreves dog ikke partinummer.

Ved forsendelse av ensartede partier på minst 5 000 kg. av én varesort, hvor forveksling av varesort ikke godt kan finne sted, forlanges dog ikke merkning av hvert enkelt kolli. Dog skal jernbane- eller dampskibsangivelsen være påført varens betegnelse (navn).

§ 4. Tilvirkning og salg av kunstgjødselblandinger kan bare skje på de betingelser som fastsettes av Landbruksdepartementet.

§ 5. Import av kunstgjødselblandinger er forbudt.

C. For såvarer.

§ 1. Undtatt fra bestemmelsene i lovens § 4 om prøveuttagning ved import av såvare er partier på under 500 kg. såkorn, erter og vikker og lignende storfrøede sorter og under 10 kg. annen såvare av én sort.

§ 2. Ved ethvert salg av over 50 kg. såkorn, erter, vikker og lignende storfrøede sorter og over 5 kg. annen såvare av én sort skal selgeren på faktura eller annet særskilt skriftlig dokument gi kjøperen oplysning om:

a) Varens betegnelse (art og såvidt mulig sort).
b) Varens partinummer i henhold til forretningens bøker.
c) Spireevne (renfrøets).
d) Renhet (for gressfrø: renfrø tillagt forekommende innblanding av i pris minst likeverdig fremmed kulturfrø. For annen utsed: renfrø undtatt forekommende innblanding av fremmed kulturfrø).
e) Innhold av ugressfrø.
f) Avlssted for høivekster, vintersed og andre overvintrende planter.

Består varen av blandinger eller «blandfrø» skal dessuten blandingsbestanddelenes art og mengdeforhold angis.

4 mars. Emballagen skal alltid forsynes med tydelig merke utvisende: Selgerens navn, varens betegnelse og varens partinummer, samt renhet og spireevne angitt i procent.

§ 3. Ved salg av en mindre mengde såvare enn under § 2 nevnt kreves intet særskilt skriftlig garantidokument, men emballagen (hver sekk, pose eller lignende) skal forsynes med tydelig merke utvisende:

a) Selgerens navn.
b) Varens betegnelse (art og såvidt mulig sort).
c) Spireevne (renfrøets).
d) Renhet.
e) Innhold av ugressfrø.
f) Avlssted for høivekster, vintersed og andre overvintrende planter.

Bestemmelsen i punkt e gjelder ikke for grønnsaks- og havefrø.

Foregår salget fra butikk eller utsalg skal dessuten emballagen hvorfra såvaren selges være forsynt med en plakat, hvorpå der tydelig er anført de samme opgaver som under punkt a—f nevnt.

Foranstående bestemmelser gjelder dog ikke ved salg av grønnsaks- og havefrø i «porsjoner». Ved sådant salg skal nærmeste emballage merkes med:

1. Selgerens navn, såfremt det gjelder salg til forbruker.
2. Artens og sortens betegnelse.
3. Frøets spireevne.

§ 4. Under navn av «blandfrø» må kun selges timotei, hvori inngår minst 25 pct. kløverarter.

§ 5. Det skal være forbudt å avhende eller selge til forbrukere:

Timotei	som inneholder over	1,0	pct.	ugressfrø
Rødkløver	—»—	0,5	»	—
Alsikekløver	—»—	0,75	»	—
Blandfrø	—»—	1,0	»	—
Korn og belgfrukter	—»—	0,15	»	—

§ 6. Det skal være forbudt å innføre såvare, som efter § 1 er undtatt fra prøveuttagning ved innførsel, medmindre emballagen er merket som foreskrevet i § 3 a—f.

§ 7. Det skal være forbudt å innføre frø av alsikekløver, rødkløver, hvitkløver, timotei samt turnips og kålrot medmindre innførselstillatelse p å f o r h å n d er erhvervet hos Landbruksdepartementet, som fastsetter betingelsene for tillatelsen.

§ 8. Frø av rødkløver (Trifolium pratense), alsikekløver (Trifolium hybridum) og timotei (Phleum pratense) samt av alle arter av gran (Picea) og alle arter av furu (Pinus) — med undtagelse av

brødfuruartene (Pinus cembra og Pinus sibirica) — må ved inn- 4 mars.
førsel til Norge være innesluttet i sekk. Sådan sekk må ikke utleveres, førenn den utvendig er tydelig og iøinefallende merket med ordene «utenlandsk frø». Merkning kan foretas av tollvesenet på mottagerens bekostning. Alt fra utlandet kommende frø anses som utenlandsk.

Frøet skal derhos av tollvesenet behandles med farveopløsning, før det utleveres.

På forretningspapirer skal forannevnte frøsorter uttrykkelig betegnes som «utenlandsk frø». Salget skal foregå enten fra originalemballagen eller annen på tilsvarende måte merket emballage, medmindre Landbruksdepartementet anderledes bestemmer for visse sorter farvet frø.

De nærmere regler for merkning, farvning m. v. utferdiges av Landbruksdepartementet.

III. Overtredelse av foranstående påbud og forbud er belagt med straff.

IV. Regler for erstatningsberegninger og spillerum.

A. For kraftfôr.

§ 1. Selgeren kan betinge sig, at den leverte vare skal kunne avvike litt fra det garanterte innhold.

De tillatte avvikelser (spillerum) skal være:

For garantert innhold av fett + protein i fôrstoffer med 40 pct. protein og derover	3 pct.
I sildemel medregnes kun høist 12 pct. fett.	
For garantert innhold av fett + protein i fôrstoffer med under 40 pct. protein	2 »
For protein alene i fôrstoffer med 35 pct. protein og derover	2 »
» protein alene i fôrstoffer med under 35 pct. protein	1 »
» fett, alene (i hvalkjøtt og levermel)	2 »
» garantert innhold av sukker samt stivelse, bestemt polarimetrisk	1,5 »
» maksimalt innhold av vann	1 »
» maksimalt innhold av koksalt:	
Saltfattig sildemel	0,5 »
Lettsaltet sildemel	1 »
Saltrikt sildemel	1 »
Salt- og benrikt sildemel	1 »

Uttrykkes det garanterte innhold ved to tall (grenseverdier) kommer det ovenfor anførte spillerum ikke til anvendelse.

§ 2. Viser efteranalysen av en på forskriftsmessig måte uttatt gjennemsnittsprøve, at det mottatte parti har mindre innhold enn

4 mars. garantert, men mindreinnholdet er lavere enn det i § 1 anførte spillerum, kan kjøperen ikke kreve erstatning. Er derimot mindreinnholdet større enn det forbeholdte spillerum, ydes erstatning, og i så tilfelle fullt ut for det manglende, uansett spillerummet.

§ 3. Ved manglende innhold av verdistoffer eller verdistoffgrupper (fett + protein) erstattes det manglende efter prisen på verdistoffene (eller verdistoffgruppene) i det solgte kraftfôrparti.

Et mindre innhold av et verdistoff — inntil 10 pct. av den garanterte mengde — kan erstattes av et overskudd av et annet verdistoff.

B. Kunstgjødsel.

§ 1. De tillatte avvikelser fra det garanterte innhold (spillerum) skal være:

For garantert innhold av kvelstoff (i alle former) 0,25 pct.
» garantert innhold av fosforsyre (i alle former) 0,5 »
» garantert innhold av kali i kaligjødsel med 20 pct. kali og derover ..... 1 »
» kali i kaligjødsel med under 20 pct. kali .. 0,5 »

Uttrykkes det garanterte innhold ved to tall (grenseverdier) kommer de ovenanførte spillerum ikke til anvendelse.

§ 2. Viser efteranalysen av en på forskriftsmessig måte uttatt gjennemsnittsprøve, at det mottatte parti er underholdig og at mindreinnholdet er større enn det i § 1 anførte spillerum, ydes erstatning og i så tilfelle fullt ut for det manglende, uansett spillerummet.

§ 3. For de ensidige gjødselstoffers vedkommende finnes verdistoffets pris ved divisjon av varens pris pr. 100 kg. med det garanterte innhold.

Ved sammensatte gjødselstoffer kan et mindreinnhold av et verdistoff — inntil 10 pct. av den garanterte mengde — erstattes av et overskudd av et annet verdistoff i forhold til vedkommende verdistoffers pengeverdi (se nedenfor). Som overskudd regnes den mengde av verdistoffet, som er til stede over det garanterte innhold uten hensyn til det forbeholdte spillerum.

Ved erstatningsberegningen legges de for tiden på vedkommende salgssted gjeldende priser på verdistoffene i de ensidige gjødselstoffer til grunn. Herved regnes kvelstoff i organisk form og fosforsyre i benmel og animalske guanoer å ha en pris av 75 pct. av prisen henholdsvis på kvelstoff i Norgesalpeter og på vannopløselig fosforsyre i superfosfat.

§ 4. Viser efteranalysen av et gjødselparti, at der mangler 10 pct. eller mere av det garanterte innhold (f. eks. 2 pct. eller mere fosforsyre i superfosfat garantert 20 pct.) blir der ved erstatningsberegningen å ta hensyn til den bevirkede forholdsvise stigning i transportutgiftene.

C. Såvarer. 4 mars.

§ 1. De tillatte avvikelser fra det garanterte innhold (spillerum) skal være:

1. For renhet:
   a) For frø av kornartene, belgplantene, timotei, turnips, kålrot og andre korsblomstrede samt betefamilien:
      1 pct. når garantitallet er 98 pct. eller derover.
      2 pct. når garantitallet er fra 85 til 98 pct.
      3 pct. når garantitallet er under 85 pct.
   b) For alle øvrige frøslag:
      1 pct. når garantitallet er 98 pct. eller derover.
      2 pct. når garantitallet er fra 95 til 98 pct.
      3 pct. når garantitallet er fra 85 til 95 pct.
      4 pct. når garantitallet er under 85 pct.
2. For spireevne av det rene frø:
   3 pct. når garantitallet er 97 pct. eller derover
   4 pct. når garantitallet er fra 93 til 97 pct.
   5 pct. når garantitallet er fra 87 til 93 pct.
   6 pct. når garantitallet er fra 80 til 87 pct.
   7 pct. når garantitallet er fra 70 til 80 pct.
   8 pct. når garantitallet er under 70 pct.
3. For spirehastighet:
   1 1/2 gang spillerummet for spireevne.
4. For innhold av spiredyktig renfrø:
   4 pct. når garantitallet er 90 pct. eller derover.
   5 pct. når garantitallet er fra 75 til 90 pct.
   6 pct. når garantitallet er under 75 pct.
5. For hårde frø:
   3 pct. når garantitallet er 5 pct. eller derunder.
   4 pct. når garantitallet er over 5 til og med 10 pct.
   5 pct. når garantitallet er over 10 pct.
6. For ugressfrø:
   50 pct. av garantitallet når dette er 0,5 pct. eller derunder.
   25 pct. av garantitallet når dette er over 0,5 pct. Minste spillerum 0,1 pct.
7. For ondartet ugressfrø:
   50 pct. av garantitallet. Minste spillerum 100 ondartet ugressfrø pr. kg. av varen, hvilket også gjelder når varen er garantert «fri for ondartet ugressfrø».
8. For fremmede kulturfrø:
   0,5 pct. når garantitallet er 2 pct. eller derunder.
   1 pct. når garantitallet er over 2 til og med 5 pct.
   2 pct. når garantitallet er over 5 til og med 10 pct.
   3 pct. når garantitallet er over 10 pct.

4 mars.

9. For 1000 kornvekt:
6 pct. av garantitallet for kløver og lignende belgplanter.
10 pct. for andre frøarter.

10. For hektolitervekt:
1 kg. pr. hektoliter.

11. For vanninnhold: 1 pct.

Uttrykkes garantien ved to tall (grenseverdier) kommer det ovenfor nevnte spillerum ikke til anvendelse.

§ 2. Viser efteranalysen av en på forskriftsmessig måte uttatt gjennemsnittsprøve, at det mottatte frøparti er ringere enn garantert, men forskjellen mellem garantitallet og analysen er mindre enn de i § 1 anførte spillerum, kan kjøperen ikke gjøre krav på erstatning.

Er den nevnte forskjell større enn spillerummet, ydes erstatning og i så tilfelle fullt ut uten hensyn til spillerummet.

For renhet og spireevne beregnes erstatningens størrelse på grunnlag av den betalte pris pr. kg. såvare. (Eks. En vare er garantert å ha et innhold av rent spiredyktig frø av 92 pct. Efteranalysen viser 85 pct. Der mangler altså 7 pct. av 92. Erstatningen blir da

$$\frac{100}{92} \times 7 = 7{,}6 \text{ pct. av varens salgspris).}$$

§ 3. For større innhold av ugressfrø enn garantert ydes en erstatning beregnet efter 15 pct. av varens salgspris for hver pct. ugressfrø.

For større innhold av ondartet ugressfrø enn garantert ydes dessuten en erstatning av 10 pct. av varens salgspris for hver 500 stk. ondartet ugressfrø pr. kg. av varen.

§ 4. Erstatning for mindrevektig såvare:

For hver erstatningspliktig pct. betales i erstatning 0,5 pct. av varens pris.

Eksempel: Garantert 1,8 g. pr. 1000 korn. Funnet 1,6 g. Pris 150 øre pr. kg. Å erstatte blir $100 - \frac{1{,}6 \times 100}{1.8} = 11$ pct. eller 5,5 pct. av varens pris = 8 øre pr. kg.

§ 5. For hver pct. utover det garanterte maksimumsinnhold av vann betales der i erstatning 1 pct. av varens pris.

Almindelige bestemmelser angående erstatningskrav og utlevering av restprøver.

Selgeren har ikke plikt til å yde erstatning efter foranstående regler, hvis prøveuttagningen ikke er foregått senest innen 8 dager efter varens mottagelse og prøven straks innsendt til efteranalyse eller hvis prøven ikke er uttatt på forskriftsmessig måte (se «For-

skrifter for uttagning av prøver av kraftfôr, kunstgjødsel og såvarer»). 4 mars.

Selgeren har heller ikke plikt til å yde erstatning, når krav derom ikke er fremsatt innen 5 dager efterat kjøperen har mottatt analysebeviset fra kontrollstasjonen.

I tilfelle erstatningskrav er reist kan selgeren forlange å få utlevert fra kontrollstasjonen en del av vedkommende prøve (restprøve) i merket og forseglet stand for eventuell efteranalyse ved en annen kontrollstasjon.

Anmodning om utlevering av restprøve må for fôr- og gjødselstoffers vedkommende være fremkommet innen 3 måneder efter utstedelsen av det oprinnelige analysebevis. Prøver av såvarer opbevares ved kontrollstasjonen minst ett år efter mottagelsesdagen. Innen denne tid må anmodning om utlevering av restprøve være fremsendt.

V.

Landbruksdepartementet bemyndiges til å utferdige de nærmere forskrifter til lovens gjennemførelse og kan dispensere fra de under romertall I og II inneholdte påbud og forbud.

VI.

Nærværende resolusjon trer i kraft 1 mai 1927.

Samtidig opheves de ved kongelig resolusjon av 12 september 1924 utferdigede forskrifter om handel med kraftfôr, kunstgjødsel og såvarer.

Kongelig resolusjon*) om nye skogvedtekter for Hof herred, Hedmark fylke. 4 mars.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes, at rektor-, lektor- og adjunktembeder ved offentlige høiere almenskoler, likesom også tilsvarende stillinger ved statsunderstøttede kommunale høiere almenskoler, herefter inntil videre ikke blir å besette fast, men ved midlertidig konstitusjon. 4 mars.

Kongelig resolusjon, hvorved der i henhold til lov om verneplikt og utskrivning av 19 juli 1910 § 19 for Leksvik innrulleringskrets i Innherad bataljonsutskrivningsdistrikt velges 2 kretsforstandere, en for Leksvik hovedsogn og en for Stranda annekssogn. 4 mars.

Skrivelse fra Justisdepartementet, og Fengselsstyret, til riksadvokaten. 4 mars

Fangetallet i landsfengslene har i den siste tid vært så høit at det er påkrevet at straff i noget større utstrekning enn før sones i vedkommende krets- eller hjelpefengsel. Man

*) Bekjentgj. 7 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 9, hvor skogvedtektene er inntatt.

4 mars. har derfor funnet å burde forandre innsettelsesreglene i dette øiemed og har samtidig også foretatt endel andre forandringer som har vist sig ønskelige.

Inntil videre skal derfor gjelde følgende

Regler for straffangers innsettelse i de forskjellige fengsler.

§ 1. I landsfengsel innsettes efter de nedenfor gitte nærmere regler personer som er ilagt straff av fengsel i 6 måneder eller mere. Skal domfelte ha så stort fradrag for varetekt at straffetiden i landsfengslet vilde bli 4 måneder eller mindre, om han er domfelt i Oslo, Akershus eller Østfold fylke, og ellers 5 måneder eller mindre, blir dog straffen å avsone i et kretsfengsel eller et hjelpefengsel som er tillatt brukt til avsoning av så lang straff. Antar påtalemyndigheten i noget tilfelle at en domfelt på grunn av særlige omstendigheter bør sendes til landsfengsel tross den korte gjenstående straffetid, blir saken å forelegge for Fengselsstyret.

Subsidiær frihetsstraff sones ikke i landsfengsel, medmindre avsoningen skal skje i forbindelse med annen frihetsstraff som efter de almindelige regler skal sones i landsfengsel.

Med hensyn til fordelingen mellem de forskjellige landsfengsler gjelder:

a. I Botsfengslet innsettes

1. Menn som ved innsettelsen er under 24 år.
2. Menn som er ilagt straff av tidsbegrenset fengsel i ikke over 6 år og ikke tidligere har avsont straff i Botsfengslet.
3. Menn som ved innsettelsen har fylt 24, men ikke 30 år, er ilagt straff av tidsbegrenset fengsel i ikke over 6 år, ikke tidligere har været innsatt i felles-landsfengsel eller i tvangsarbeidshus og tidligere har avsont straff i Botsfengslet én gang — såfremt Fengselsstyret bestemmer at de skal sone straffen i dette fengsel. For disse personer blir spørsmålet herom i hvert tilfelle å forelegge for Fengselsstyret — i fornødent fall telegrafisk — med oplysning om domfeltes fulle navn, fødselsdag og -år, om når han sist er løslatt fra Botsfengslet, og om hans nye forbrydelse og straff.

b. I Akershus landsfengsel innsettes de menn som ikke efter foranstående skal til Botsfengslet.

c. Kvinner settes inn i Landsfengslet for Kvinner.

§ 2. I kretsfengslene — i Oslo, Hamar, Drammen, Skien, Kristiansand, Stavanger, Bergen, Ålesund, Trondhjem, Bodø, Tromsø og Vadsø — settes inn menn og kvinner som er ilagt straff av fengsel i kortere tid enn 6 måneder eller av hefte, samt menn som er ilagt militær arrest. Jfr. §§ 5 og 6. 4 mars.

§ 3. I de større hjelpefengsler settes inn menn og kvinner som skal sone straff av fengsel eller hefte i en tid av inntil 60 dager — heri ikke medregnet dager som muligens fragår i straffen på grunn av varetekt — samt menn som skal utholde militær arrest. Jfr. §§ 5 og 6.

Til de større hjelpefengsler regnes fengslene i: Fredrikshald, Sarpsborg, Fredrikstad, Moss, Eidsberg, Kongsvinger, Gjøvik, Nes, Hønefoss, Kongsberg, Holmestrand, Horten, Tønsberg, Sandefjord, Larvik, Kragerø, Arendal, Haugesund, Vossevangen, Molde, Kristiansund, Steinkjer, Namsos, Kabelvåg og Hammerfest samt Hjelpefengslet for Kvinner (i Oslo).[1])

§ 4. Mindre hjelpefengsler kan, når det efter fengslets innretning og forholdene for øvrig finnes hensiktsmessig, av fylkesmannen tillates brukt også til avsoning av straff.

I så fall kan i sådant fengsel innsettes menn og kvinner som i en tid av inntil 10 dager — heri ikke medregnet dager som muligens fragår i straffen på grunn av utholdt varetektsfengsel — skal sone straff av fengsel eller hefte, samt menn som skal sone militær arrest. Jfr. §§ 5 og 6.[2])

§ 5. Ved anvendelsen av foranstående regler iakttas følgende:

a. Militær arrest avsones ikke i kretsfengsel eller hjelpefengsel, medmindre benyttelse av militært arrestlokale vilde medføre uforholdsmessig ulempe eller bekostning.
b. Når en straffart omsettes til en strengere, kommer bare den nedsatte straffetid i betraktning.
c. Flere frihetsstraffer av samme art regnes sammen. Skal nogen samtidig utstå fengsel og hefte, regnes likeledes efter den sammenlagte straffetid hvor det gjelder spørs-

[1]) Som en midlertidig ordning kan av disse fengsler inntil videre følgende brukes som kretsfengsler: Fredrikshald, Sarpsborg, Fredrikstad, Moss, Eidsberg, Kongsvinger, Gjøvik, Nes, Horten, Tønsberg, Larvik, Kragerø, Arendal, Haugesund, Vossevangen, Kristiansund og Steinkjer samt Hjelpefengslet for Kvinner.

[2]) Som en midlertidig ordning kan følgende småfengsler inntil videre brukes som større hjelpefengsler: Porsgrund, Brevik, Stathelle, Hornnes, Mandal og Flekkefjord.

Fengslet i Vik er tillatt brukt til avsoning av straff av fengsel eller hefte i inntil 30 dager. I Vardø fengsel kan avsones en straff av fengsel eller hefte inntil 15 dager.

4 mars. målet om hvorvidt en person skal settes i kretsfengsel eller i større eller mindre hjelpefengsel.

d. For personer løslatt på prøve gjelder de særlige regler i § 7.

§ 6. Hvor bestemmelsene i §§ 2—5 tilsteder valg mellem kretsfengsel og hjelpefengsel, så vel som hvor det kan være spørsmål om forskjellige kretsfengsler eller forskjellige hjelpefengsler, benyttes det fengsel som det efter omstendighetene i hvert enkelt tilfelle finnes hensiktsmessigst å bruke.

Er det grunn til tvil om hvorvidt dette fengsel har plass, må undersøkelse herom først anstilles. Sitter domfelte fengslet, benyttes telefon eller telegraf hvor derved tid kan vinnes.

§ 7. Med hensyn til innsettelse av personer som er løslatt på prøve, uten at løslatelsen er blitt endelig, forholdes efter følgende regler:

Er en sådan person ilagt straff av fengsel i 6 måneder eller mere, settes han inn i det landsfengsel hvor den nye straff efter de almindelige regler skal utstås.

Er den på prøve løslatte ilagt straff av fengsel i kortere tid enn 6 måneder, og han sitter i varetekt i et kretsfengsel eller i et hjelpefengsel hvor straff kan utstås, påbegynnes fullbyrdelsen av den nye straff i dette fengsel. Ellers fullbyrdes ikke den nye straff, før det er mottatt meddelelse fra Fengselsstyret om hvorvidt reststraffen skal utstås, og i så fall om hvor den domfelte skal settes inn.

Hvis den på prøve løslatte er ilagt annen frihetsstraff, utstår han denne i det fengsel som han efter de almindelige regler skal settes inn i.

Når reststraff skal avsones uten at den løslatte er dømt til ny frihetsstraff, bestemmer Fengselsstyret for hvert tilfelle hvor reststraffen skal utstås.

§ 8. Finner påtalemyndigheten av særlige grunner at en straff bør fullbyrdes i et fengsel som efter de almindelige regler ikke kan benyttes, sendes ansøkning herom til Fengselsstyret som avgjør spørsmålet. Sakens akter må følge med og likeledes lægeerklæring hvis der er spørsmål om innsettelse i Botsfengslet.

Hermed bedes statsadvokatene og politimestrene gjort bekjent.

5 mars. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Nittedal.

*) Bekjentgj. 12 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 10, hvor vedtekten er inntatt.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om fyresegner for herbyrge og vertshus i Haram herred, Møre fylke. 9 mars.

Kongelig resolusjon **), hvorved sprengstoffene trinol, tetryl og hexyl med hjemmel i § 12, jfr. §§ 7 og 8, i ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 med senere tilleggslover inntil videre tillates befordret med jernbane som almindelig il- og fraktgods på de av ildsfarlighetsinspektøren opstilte betingelser, nemlig: 11 mars.

«1. Sprengstoffet skal tilfredsstille de til enhver tid gjeldende offentlige bestemmelser for renhet. Tetryl og hexyl skal være tilsatt minst 25 % vann.
2. Sprengstoffet skal være pakket i solide og tette beholdere av tre. En beholder må ikke inneholde mer enn 50 kg. sprengstoff, tørt beregnet.
3. Beholderne skal være tydelig merket:

EKSPLOSIV
Trinol (Tetryl, resp. Hexyl)

og dessuten være påført avsenderens navn eller fabrikkmerke og vekten av sprengstoffet i beholderen.
4. Fraktbrevet skal være påført en erklæring fra avsenderen (fabrikkbestyreren) om at pakningen er i overensstemmelse med disse forskrifter.
5. Forsendelsen må skje i lukket vogn.
6. Hvis der med samme tog sendes mer enn 200 kg. av trinol, tetryl eller hexyl må annet sprengstoff ikke medfølge toget.
7. Sendes mer enn 100 kg. trinol, tetryl eller hexyl med samme tog skal vognen (vognene) med sprengstoff være skilt fra lokomotiv og passasjervogn ved minst 3 vogner, som enten er tomme eller er lastet med ufarlig gods, likesom minst 2 sådanne vogner skal følge efter vogn med sprengstoff.
8. Dynamitt og lignende sprengstoffer, eksplosive tendmidler, ildsfarlige væsker og annet lett antendelig gods må ikke lastes i samme vogn som trinol, tetryl og hexyl.
9. Forsendelsen kan efter jernbanens bestemmelse foregå med godstog eller almindelig persontog.»

Kongelig resolusjon **) om ophevelse av plakaten av 1 mai 1923 om bekjempelse av heggbladlus innen 10 herreder i Hedmark fylke. 11 mars.

*) Bekjentgj. 12 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 10, hvor fyresegnene er inntatt.
**) Bekjentgj. 12 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 10.

11 mars. **Kongelig resolusjon***) om ophevelse av bestemmelsen av 26 september 1887 for Soknedal herred i Sør-Trøndelag fylke, at gjerde skal anses for lovlig når det kun er så tett og sterkt at det freder for hest og storfe.

11 mars. **Kongelig resolusjon***) om at lakseloven av 8 april 1905 skal være gjeldende for den innerste helt norske del av Iddefjorden m. v.

11 mars. **Kongelig resolusjon**, hvorved i henhold til lov nr. 1 av 26 juni 1925 bestemmes:

1. Tilsynsmannen for Den norske evangelisk-lutherske frikirkes Kinamisjon gis rett til å stifte ekteskap innen nevnte misjons virkefelt i Kina.
2. Som vigselsformular benyttes det ritual som ved den norske regjerings resolusjon av 21 september 1905 er godkjent til bruk for Den norske evangelisk-lutherske frikirke.
3. Istedenfor lysning minst 14 dager før vigselen sendes inn meddelelse til det norske generalkonsulat i Shanghai om at ekteskap aktes inngått.
4. Melding om ekteskapets inngåelse skjer ved innsendelse av vigselsattest til nevnte generalkonsulat ledsaget av innberetning overensstemmende med anordnet skjema.

11 mars. **Kongelig resolusjon**, hvorved sikkerhetsfondet ved Klodeborg Gruber forhøies til kr. 4 000, som opsamles ved at grubenes eier av egne midler innbetaler til fondets kasserer kr. 50,00 årlig og rentene av kapitalen tillegges fondet.

11 mars. **Kongelig resolusjon**, hvorved nedenstående instruks for direktøren for det civile medisinalvesen approberes istedenfor den hittil gjeldende instruks av 2 mai 1891:

§ 1. Medisinaldirektøren står direkte under det departement som det civile medisinalvesen hører under. Han skal ha sin opmerksomhet henvendt på alt som kan tjene til å fremme landets sundhets- og medisinalvesen og skal treffe eller bringe i forslag de foranstaltninger, som i så henseende måtte ånses påkrevet.

§ 2. Han har å føre tilsyn med, at de gjeldende bestemmelser om det offentlige sundhetsvesen gjennemføres, å bistå helserådene med råd og veiledning, samt å føre tilsyn

*) Bekjentgj. 12 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 10.

med apotekvesenet og med lægenes, tannlægenes og jordmødrenes virksomhet. Han har å foreta de i den anledning nødvendige inspeksjoner. Videre fører han tilsyn med statens medisinale anstalter i den utstrekning hvortil han finner grunn eller efter spesiell opfordring fra departementet. 11 mars.

§ 3. Han sender innen den fastsatte tid til departementet forslag til budgett for det civile medisinalvesens forskjellige poster, eller avgir sin uttalelse i de tilfelle hvor det påligger nogen annen å utarbeide forslag.

§ 4. Han har å avgi innstilling ved besettelse av civile lægeembeder- og stillinger og ved meddelelse av apotekbevillinger. Han har til departementet å avgi forslag eller uttalelse om oprettelse av nye apotek og om enhver foranstaltning vedkommende medisinalvesenet, som han ikke selv kan treffe endelig beslutning om.

§ 5. Han besetter reservelæge- underlægestillinger ved statens medisinale anstalter samt assistentlægestillinger ved Rikshospitalet (2nen assistentstillingene ved spesialavdelingene undtatt). Pleiestiftelsen for spedalske og det animale vaksineinstitutt. Han utarbeider instrukser for disse stillinger.

For andre lægestillinger ved statens medisinale anstalter, som besettes av Kongen eller av departementet utarbeider han forslag til instrukser.

§ 6. Han approberer forsåvidt det gjelder andre enn jordmødre, fylkesmannens autorisasjon av hjelpevaksinatører og sender innberetning herom til styreren for Det animale Vaksineinstitutt (jfr. kongelig resolusjon av 12 februar 1926).

Han meddeler approbasjon på fylkesmannens bestemmelse om (jfr. kongelig resolusjon 1 august 1903) at den ordinære vaksinasjon i vaksinasjonskretser der forholdene gjør det ønskelig, alene skal foretas hvert annet år istedenfor hvert år, og sender styreren for Det animale Vaksineinstitutt innberetning.

Han antar læge som ordfører for og medlem av det i lov om bygningskommuner m. v. av 22 februar 1924 § 3 2net avsnitt omhandlede styre, såfremt det er truffet bestemmelse om at en annen enn helserådets ordfører skal være medlem.

Han opnevner varamenn for medlemmene av kommisjonen til avholdelse av farmasøitisk medhjelpereksamen.

§ 7. Han har å treffe bestemmelse

a) i henhold til § 6 i lov om jordmødre av 19 desember 1898 med hensyn til de midler som jordmødrene kan anvende ved fødselshjelp, jfr. kongelig resolusjon av 15 august 1924,

11 mars. b) i henhold til plakat av 4 juni 1904 § 10 om lægemidlers utlevering fra apotek hvorved tannlæger bemyndiges til å forskrive bestemte sterktvirkende midler til innvortes bruk, til innånding eller innsprøitning under hud eller slimhinde.

§ 8. Han har å gi regler

a) om de i § 12 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sykdommer av 8 mai 1900 omhandlede meldinger, jfr. kongelig resolusjon av 15 august 1924.

b) om de i §§ 17 og 20 i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 omhandlede innberetninger.

Videre har han i tilfelle å fastsette den i sistnevnte lovs § 19 omhandlede godtgjørelse.

§ 9. Han utferdiger de bestemmelser hvorefter lægenes årlige medisinalberetninger og spesielle beretninger om smittsomme eller andre sykdommer blir å avgi. Disse beretninger skal han med de bemerkninger, hvortil han måtte finne grunn stille til rådighet for Det statistiske Centralbyrå.

§ 10. Han utferdiger de i kongelig resolusjon av 10 juni 1871 omhandlede rettelser i og tillegg til de gjeldende medisinaltakster og foretar revisjon av regninger over medisin levert for statskassens regning.

§ 11. Han utgir de årlige fortegnelser over eksaminerte eller autoriserte læger, tannlæger og dyrlæger.

§ 12. Han utfører for øvrig de gjøremål som lovgivningen har henlagt til medisinalstyrelsen, når noget annet ikke uttrykkelig er bestemt eller fremgår av sammenhengen.

§ 13. Han avgir besvarelser og erklæringer angående saker, hvis avgjørelse beror på sakkyndig skjønn eller innsikt.

§ 14. Han er departementets konsulent i saker vedkommende det civile medisinalvesen. Han har dessuten på begjæring å bistå de øvrige regjeringsdepartementer med avgivelse av betenkninger, forsåvidt det utkreves medisinal sakkyndighet.

§ 15. Direktøren har å finne sig i mulige forandringer i og tillegg til denne instruks og med hensyn til omfanget av de ham underlagte gjøremål.

11 mars. **Kongelig resolusjon.** 1. I henhold til § 1 i lov av 15 februar 1918 om offentlige tjenestemenn bestemmes, at reservelæger ved statens medisinale anstalter ikke blir å regne som offentlige tjenestemenn. 2. Kongelig resolusjon av 15 august 1919 opheves, forsåvidt angår bestemmelsen om at ansettelsen av reservelæger ved statens medisinale anstalter henlegges til Socialdepartementet.

Skrivelse*) fra Arbeidsdepartementet om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning og ellers når føreforholdene gjør det nødvendig på en del hovedveier i 18 herreder i Sogn og Fjordane fylke. 11 mars.

Skrivelse**) fra Justisdepartementet om endring i politivedtektene for Larvik. 12 mars.

Skrivelse***) fra Justisdepartementet om tillegg til politivedtektene for Kongsvinger. 14 mars.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av fru Mathilde Wedel-Jarlsberg oprettede «Godseier Herman Wedel-Jarlsbergs legat» til myrsakens fremme. 15 mars.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved maskinmester Hans Hagbart Henriksens testamente av 8 mars 1919 oprettede «Maskinmester Hans Hagbart Henriksens legat» til myrsakens fremme. 15 mars.

Skrivelse†) fra Justisdepartementet om tillegg til politivedtektene for Berg herred, Østfold fylke. 15 mars.

Skrivelse*) fra Arbeidsdepartementet om forbud mot motorvognkjøring i teleleløsning og ellers når føreforholdene gjør det nødvendig på hovedveiene i 11 herreder i Nord-Trøndelag fylke. 16 mars.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet, hvori anføres, at ifølge meddelelse fra generalsekretæren for Folkenes Forbund har Tsjekkoslovaki 10 februar 1927 deponert sitt ratifikasjonsdokument vedrørende den internasjonale overenskomst om forenkling av tollformaliteter av 3 november 1923 med tilhørende protokoll. 17 mars.

Lov*)[1]) om forlenget gyldighet av midlertidig lov av 21 mars 1919 om erhvervelse av fast eiendom i fiskeridistriktene. 18 mars.

Midlertidig lov av 21 mars 1919 om erhvervelse av fast eiendom i fiskeridistriktene vedblir å gjelde inntil 21 mars 1929.

---

*) Bekjentgj. 19 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11.
**) Bekjentgj. 19 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor vedtektenes § 11 i endret lydelse er inntatt.
***) Bekjentgj. 19 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor tillegget (om torvhandel) er inntatt.
†) Bekjentgj. 19 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor tillegget (en ny § 11) er inntatt.
[1]) St.besl. 17 mars. Se Ot. prp. nr. 27. Innst. O. nr. 18. St.tid., forh. i Ot. s. 135—137; i Lt. s. 25.

18 mars. **Kongelig kunngjørelse***)[1]) om omsetningsavgift til statskassen fra 1 juli 1927 av sjokolade- og sukkervarer.

Fra 1 juli 1927 skal til statskassen erlegges omsetningsavgift av sjokolade- og sukkervarer efter følgende satser:

For kokesjokolade, hvormed forstås sjokolade med høist 26 pct. fettinnhold og i pakninger på minst 125 gram, 10 — ti — av hundre av varens avgiftspliktige verdi.

For de øvrige varer, som i henhold til loven kan ilegges avgift, erlegges denne med 33⅓ — trettitre og en tredjedel — av hundre av varenes avgiftspliktige verdi.

18 mars. **Kongelig resolusjon***) om at luftfart for privat regning med tilhørende stasjonsbetjening skal henføres under fareklasse nr. 22.

18 mars. **Kongelig resolusjon****) om helse- og tuberkuloseforskrifter for Sør-Odal herred.

18 mars. **Kongelig resolusjon*****), hvorved der utferdiges følgende bestemmelser som gjeldende fra og med 1 juni 1927 inntil videre angående legitimasjonskort for handelsreisende:

1. For innehavere av eller reisende for fabrikker eller handelsfirmaer etablert i Norge, som under reise i utlandet akter å opta bestillinger eller gjøre innkjøp, skal der være adgang til på forlangende å få utstedt legitimasjonskort for handelsreisende overensstemmende med artikkel 10 i den internasjonale overenskomst†) om forenkling av tollformaliteter av 3 november 1923.
2. Kortet utstedes av føreren av handelsregistret for det sted, hvor vedkommende firma (fabrikk eller handlende) har sitt forretningskontor (hovedkontor).
3. For kortets utstedelse erlegges et gebyr av fem kroner, som tilfaller vedkommende tjenestemann. Denne plikter selv å bestride de utgifter, som utstedelsen av legitimasjonskortene medfører.
4. Handelsdepartementet bemyndiges til å fastsette de nærmere bestemmelser vedrørende ordningens gjennemførelse.

18 mars. **Kongelig resolusjon***) om bemyndigelse for Finans- og Tolldepartementet til å tilstå tollfri innførsel av kjemmet kunstsilke, der skal anvendes til fremstilling av ullgarn melert med kunstsilke.

---

*) Bekjentgj. 19 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11.
**) Bekjentgj. 19 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor helseforskriftene m. v. er inntatt.
***) Bekjentgj. 26 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12.
†) Inntatt i «Overenskomster» nr. 8 for 1926 s. 337.
[1]) Se St. prp. nr. 5. Innst. S. nr. 37. St.tid. s. 644.

Kongelig resolusjon, hvorved den ved kongelig resolusjon av 29 juni 1923 meddelte stadfestelse på de av Fredrikstad bystyre i møter den 3 og 31 mai 1923 godkjente og av en generalforsamling den 8 juni 1923 vedtatte vedtekter for A/S Fredrikstad samlag forlenges i medhold av § 23, 1ste ledd, i monopolloven av 16 september 1921 fra og med 1 januar 1929 til og med 30 juni 1929. 18 mars.

Kongelig resolusjon, hvorved der i henhold til fattiglovens §§ 28 og 33, jfr. post 12 i kongelig resolusjon av 28 mai 1926, meddeles stadfestelse på en plan for et sikkerhetsfond ved A/S Christiania Portland Cementfabriks anlegg på Langøen i Våle. 18 mars.

Kongelig resolusjon*), hvorved der i medhold av lov angående jernveier til almindelig benyttelse av 12 august 1848 (kfr. lov av 23 april 1898) meddeles A/S Ekebergbanen konsesjon på anlegg og drift av en dobbeltsporet elektrisk sidelinje til Ekebergbanen fra Sportsplassen til Brandfjell ved Simensbråten overensstemmende med Arbeidsdepartementets forslag i foredrag av 18 mars 1927. 18 mars.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en skattefoged, hvori meddeles at departementet antar, at den omstendighet at en arvelaters foreldre er skilt ved dødsfallet er uten betydning for arveavgiftsberegningen. Kun kr. 3000,00 er derfor fritatt for arveavgift. 18 mars.

Skrivelse**) fra Arbeidsdepartementet om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning og ellers når føreforholdene gjør det nødvendig på hovedveiene i Andenes herred, Nordland fylke. 19 mars.

Skrivelse***) fra Socialdepartementet om herberger- og beverterlovens anvendelse i Lebesby herred, Finnmark fylke, og vedtekt for herberger- og beverternæringen i Lebesby. 21 mars.

Skrivelse†) fra Handelsdepartementet om forandring i justerreglementet. 21 mars.

---

*) Jfr. St.besl. 11 mars. Se St. prp. nr. 30. Innst. S. nr. 31. St.tid. s. 706.
**) Bekjentgj. 26 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12.
***) Bekjentgj. 26 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12, hvor vedtekten er inntatt.
†) Bekjentgj. 26 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12.

24 mars. **Rundskrivelse** fra medisinaldirektøren til helserådenes ordførere.

For i nogen grad å forminske statens, byenes og fylkenes utgifter i anledning farlige smittsomme og epidemiske sykdommer er det blitt foreslått, at skarlagensfeber ikke lenger skulde henregnes til de sykdommer, som skal være gjenstand for det offentliges særlige forsorg efter sundhetsloven av 16 mai 1860. Av hensyn til de farlige komplikasjoner, som man av og til fremdeles, om enn sjeldnere enn før, ser ved denne sykdom, har jeg efter samråd med universitetslæreren i hygiene og med statens epidemilæge funnet å måtte fraråde en ordning som nevnt.

Socialdepartementet har i henhold hertil erklært sig enig i, at skarlagensfeber fremdeles bør gå inn under sundhetslovens bestemmelser om farlige smittsomme sykdommer, dog således at isolasjon på sykehus bare foretas i undtagelsestilfelle, hvor epidemien er særlig ondartet eller viser sig å medføre farlige komplikasioner.

Nærværende rundskrivelse fremsendes gjennem fylkene med henstillen om, at 1 eksemplar derav må bli tilstillet hver av fylkets helserådsordførere.

25 mars. **Lov***)[1] inneholdende tillegg til lov om forsikring av norske fartøier mot krigsfare av 16 juli 1915 (med tilleggslover av 26 mai 1916, 14 mai 1917 og 12 juli 1918).

§ 1. Overskudd som i henhold til krigsforsikringslovens § 10 ved Krigsforsikringens ophør skal utlignes på de forsikrede fartøier i forhold til de erlagte premier, fordeles efter følgende regler:

1. Så snart Krigsforsikringens avviklingsstyre finner at der er anledning til en foreløbig utlodning, utferdiger styret et utkast til utlodningsliste, der angir for hvert enkelt rederi det beløp for hvilket rederiet skal være andelsberettiget i overskuddet. For hvert enkelt rederi gis derhos i utlodningslisten en spesifikasjon over hvorledes det andelsberettigede beløp fordeler sig på de enkelte fartøier, rederiet har hatt forsikret. Videre inneholder listen oplysning om hvor stort beløp der i henhold til utkastet tilfaller de enkelte rederier som deres andel i overskuddet, og oplysninger om de disposisjoner over og utbetalinger av disse andeler som tidligere er foretatt.

*) Bekjentgj. 26 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12.
[1]) St.besl. 21 mars. Se Ot. prp. nr. 18. Innst. O. nr. 12. St.tid., forh. i Ot. s. 110—111; i Lt. s. 25.

2. Styrets utkast til utlodningsliste skal ligge til eftersyn på styrets kontor i 8 uker efterat bekjentgjørelse derom er offentliggjort 2 ganger i «Norsk Kunngjørelsestidende» og dessuten i de aviser som av vedkommende regjeringsdepartement bestemmes. Kunngjørelsen skal gi oplysning om hvordan og innen hvilken tid der er anledning til å fremsette innvendinger. 25 mars.

De bemerkninger ved utkastet som måtte fremkomme, tar styret under overveielse og istandbringer snarest mulig utlodningsliste, der likeledes skal ligge til eftersyn på styrets kontor i 4 uker, efterat bekjentgjørelse derom er offentliggjort. Om bekjentgjørelsen gjelder hvad foran i denne post er bestemt med hensyn til bekjentgjørelse om utkastets utleggelse.

3. Vil nogen angripe utlodningen, må søksmål herom være reist ved Oslo byrett innen 6 uker, regnet fra annen gangs bekjentgjørelse i «Norsk Kunngjørelsestidende». Forliksmegling finner ikke sted.

4. Så snart tiden innen hvilken søksmål må være reist, er forløpet, avgjør Krigsforsikringens avviklingsstyre hvorvidt noget av de reiste søksmål har medført at de i utlodningslisten bestemte utlodninger tildels eller i det hele ikke for tiden kan foregå. I den utstrekning utlodningen finnes å kunne iverksettes, skal styret snarest mulig tilstille de andelsberettigede rederier eller andre der har erhvervet rett til beløpene, deres tilkommende ifølge utlodningslisten. For de rettighetshavere hvis opholdssted er ubekjent, eller som ikke kan gi fyldestgjørende kvittering, anbringes beløpene i en autorisert sparebank eller — med samtykke fra vedkommende regjeringsdepartement — på annen betryggende måte.

5. Enhver som ikke har angrepet en foreløbig utlodning ved søksmål som i post 3 nevnt, anses å ha vedtatt dens bestemmelser også for alle følgende utlodninger. Utlodningslistene til disse skal ligge til eftersyn på styrets kontor i 4 uker efter offentliggjørelse som i post 2 omhandlet. Bestemmelsene i post 3 og 4 kommer til tilsvarende anvendelse.

6. Krigsforsikringens avviklingsstyre forestår forvaltningen av de i bank overensstemmende med post 4 innsatte beløp og treffer bestemmelse angående deres utbetaling til rette vedkommende, likesom det har å motta søksmål angående deres utbetaling. Retten til de således avsatte beløp foreldes i 10 år regnet fra innsettelsen. De beløp for hvilke kravet således er foreldet, tilfaller «Norges Rederforbunds Sjømandsfond av 1918.» Til bestridelse

25 mars. av forvaltningsomkostningene avsettes av beløpene et av styret med vedkommende regjeringsdepartements samtykke bestemt beløp. Hvad der herav måtte bli tilovers, når avviklingen helt er tilendebragt, tilfaller likeledes nevnte fond.

§ 2. Krigsforsikringens aviklingsstyre skal være berettiget til med 6 måneders varsel med preklusiv virkning å innkalle enhver fordringshaver til å anmelde og bevisliggjøre sine krav overfor Krigsforsikringen. Innkallelsen skal kunngjøres 2 ganger i «Norsk Kunngjørelsestidende» og dessuten i de aviser som av vedkommende regjeringsdepartement bestemmes.

§ 3. Denne lov trer i kraft straks.

25 mars. **Kongelig resolusjon***), hvorved i henhold til lov om domstolene av 13 august 1915 § 72, jfr. lov nr. 6 av 17 juli 1925 bestemmes, at der i Oslo fra 1 juli 1927 skal være følgende særskilte utvalg av domsmenn med særlig kyndighet:

i handel: 180 hvorav 10 som er bosatt i Aker herred men har sin virksomhet i Oslo;
i sjøvesen: 30 hvorav 2 fra Aker;
i industri: 20 hvorav 2 fra Aker;
i håndverk: 120 hvorav 2 fra Aker;
i bygningsvesen: 30.

25 mars. **Kongelig resolusjon****) om nye helse- og tuberkuloseforskrifter for Son.

25 mars. **Kongelig resolusjon***). Avsnitt VI i de ved kongelig resolusjon av 4 mars 1927 utferdigede forskrifter for handel med kraftfôr, kunstgjødsel og såvarer skal lyde:

Nærværende resolusjon trer i kraft 1 juli 1927.

Samtidig opheves de ved kongelig resolusjon av 12 september 1924 utferdigede forskrifter om handel med kraftfôr, kunstgjødsel og såvarer.

25 mars. **Kongelig resolusjon***) om forbud mot bruk av kastenot i Nordreisaelven i Nordreisa herred, Troms fylke.

25 mars. **Kongelig resolusjon*****) om forbud mot å la ren beite i visse barskogstrekninger og på visse mosemarker i Alta herred, Finnmark fylke.

*) Bekjentgj. 26 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12.
**) Bekjentgj. 26 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12, hvor helseforskriftene m. v. er inntatt.
***) Bekjentgj. 26 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12, hvor bestemmelsene er inntatt.

Kongelig resolusjon*) om skogvedtekter for Flå herred, Sør-Trøndelag fylke. 25 mars.

Kongelig resolusjon,**) hvorved i medhold av lov nr. 2 av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at i Vestfold fylke skal spilljakt på tiur og århane være tillatt i tiden fra og med 5 mai til og med 21 mai. 25 mars.

Denne bestemmelse trer i kraft straks og gjelder inntil videre, dog ikke lenger enn til 30 juni 1930.

Instruks for stadsfysikus i Oslo, utferdiget av Socialdepartementet i henhold til bemyndigelse i kongelig resolusjon av 9 mars 1859, jfr. kongelig resolusjon av 3 juni 1913. 28 mars.

§ 1. Stadsfysikus fører innseende med byens sundhetsvesen og sykepleie. Han skal ha sin opmerksomhet henvendt på alt som kan tjene til fremme av byens sundhets- og medisinalvesen, og skal treffe eller bringe i forslag de foranstaltninger som i den henseende påkreves.

§ 2. Han har innseende med at de læger, tannlæger, jordmødre og dyrlæger og det øvrige medisinalpersonale som virker i byen følger de lover og bestemmelser som vedkommer sundhetspleien og medisinalvesenet og har i tilfelle av misligheter å treffe eller foranledige truffet de fornødne foranstaltninger.

§ 3. Som ordfører i byens helseråd har han å lede dettes forhandlinger og å utføre de forretninger som enten ved lov eller ved bestemmelse truffet i henhold til lov til enhver tid er helserådets ordfører pålagt.

Han er chef for det personale som kommunestyret stiller til stadsfysikatets disposisjon.

§ 4. Han er medlem av bygnings- og regulerinskommisjonen, eller av de utvalg som måtte tre istedenfor disse.

Han plikter å delta i sykehusutvalgets møter, hvis dette forlanges av formannskapet, og på forlangende av byens ordfører å møte i formannskap eller bystyre ved behandlingen av saker hvor hans nærvær måtte anses ønskelig.

§ 5. Han har å yde sin hjelp til anbringelse av ubemidlede sinnssyke, føre tilsyn med forpleiningen av sådanne syke som forpleies i byen, utføre eller påse utført undersøkelser og avgi erklæringer, alt efter de til enhver tid gjeldende lover og bestemmelser om sinnssyke.

§ 6. Han er forpliktet til å forestå utførelsen av den offentlige vaksinasjon i byen, samt å gi hjelpevaksinatører

*) Bekjentgj. 26 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12, hvor skogvedtektene er inntatt.

**) Bekjentgj. 26 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12.

28 mars. og elevene ved jordmorskolen i Oslo undervisning i vaksinasjon mot å oppebære den herfor til enhver tid bestemte godtgjørelse.

§ 7. Han har minst én gang hvert år å foreta visitasjon av byens samtlige apotek.

§ 8. Han har mot særskilt godtgjørelse å avgi de i lov om behandling av lik av 4 juni 1898 omhandlede erklæringer.

§ 9. Hver uke innsender han til medisinaldirektøren innberetning om sådanne epidemiske smittsomme sykdommer for hvilke daglig anmeldelse er påbudt.

I begynnelsen av hver måned innsender han en oversikt over byens sykdoms- og dødsstatistikk efter skjema, som av medisinalstyrelsen måtte bestemmes.

Ved begynnelsen av hvert år utarbeider han på grunnlag av de fra byens læger, tannlæger og jordmødre innkomne befalte årlige medisinalberetninger og sine egne erfaringer en hovedberetning om sundhetstilstanden og medisinalforholdene i byen i det forløpne år, hvilken han med de nevnte beretninger og øvrige bilag gjennem fylkesmannen innsender til medisinaldirektøren.

§ 10. Han er pliktig til å avgi de uttalelser og erklæringer om spørsmål av medisinal art som medisinaldirektøren eller departementet krever.

§ 11. Han må ikke uten særskilt tillatelse av departementet overta lægestilling ved noget sykehus eller offentlig innretning, heller ikke ved siden av sitt embede ha annen offentlig ansettelse eller drive privat lægevirksomhet — bortsett fra enkelte leilighetsvis forekommende tilfelle.

§ 12. Han har å finne sig i de forandringer i og tillegg til denne instruks som måtte bli bestemt, og har for øvrig å rette sig efter de lover, anordninger og forskrifter som er eller måtte bli gitt for hans embede.

§ 13. Hvor det motsatte ikke er bestemt plikter han å utføre de i instruksen omhandlede hverv uten særskilt godtgjørelse.

30 mars. **Instruks** for forvalteren ved Kvinneklinikken i Bergen, utferdiget av Socialdepartementet d. d. i henhold til kongelig resolusjon av 20 februar 1926.

§ 1. Forvalteren er pliktig til å bo på klinikken og være til stede på dennes kontor i den av styreren med departementets samtykke fastsatte kontortid. Dessuten er han pliktig til også utenfor den fastsatte kontortid å anvende sin arbeidstid til utførelsen av det arbeide som påhviler stillingen, dersom det trenges uten herfor å oppebære nogen

særskilt godtgjørelse. Han må ikke uten styrerens samtykke 30 mars.
påta sig forretninger som er klinikken uvedkommende.

§ 2. Han har å påse at orden og renslighet overholdes på klinikken, at den fastsatte husorden overholdes og at betjeningen opfyller sine plikter.

§ 3. Han mottar alle anmeldelser om de som ønskes innlagt på klinikken og har å påse at den fastsatte forskuddsbetaling for kur og pleie deponeres eller at det stilles betryggende sikkerhet for betalingen for opholdet på klinikken.

Forlanges nogen av læge innlagt paa klinikken for øieblikkelig hjelp skal vedkommende mottas såfremt det er plass og forholdene for øvrig tillater det, selv om det ikke kan treffes nogen sådan forhåndsordning med hensyn til betalingen som omhandlet i denne paragrafs 1ste avsnitt, forutsatt at klinikklægen finner innleggelse uopsettelig. Det samme gjelder også når en kvinne hos hvem fødselen er begynt forlanges innlagt.

Når det gjelder den slags innleggelser som omhandlet i forrige avsnitt har forvalteren å påse at det snarest gjørlig sørges for at betalingsspørsmålet blir ordnet på betryggende måte. Kan dette ikke skje har forvalteren snarest å gjøre henvendelse til fattigvesenet i vedkommendes opholdskommune med begjæring om garanti for de ved opholdet på klinikken forbundne utgifter.

§ 4. Strekker den i § 3 nevnte forskuddsbetaling eller garanti ikke til og vedkommende ikke lenger kan deponere forskudd eller skaffe betryggende sikkerhet har forvalteren, såfremt overlægen finner at fortsatt behandling på klinikken er påkrevet, snarest å gjøre henvendelse til fattigvesenet i vedkommendes opholdskommune om å overta utgiftene ved den fortsatte behandling.

§ 5. Anses det påkrevet at en innlagt uten ophold blir overflyttet fra en avdeling til en annen innen klinikken, har forvalteren å underrette den som betaler for opholdet om overflytningen og sørge for at betalingsspørsmålet snarest blir ordnet på betryggende måte.

Når en som er innlagt på klinikken må overflyttes til lasarett på grunn av smittsom sykdom enten den smittsomme sykdom er opstått før eller under opholdet på klinikken, har forvalteren å gi den som betaler for opholdet fornøden underretning. Bergens helseråd skal likeledes ha melding.

§ 6. Forvalteren sørger for det som skal iakttas ved de innlagtes utskrivning. Den som betaler for den utskrevnes ophold på klinikken gis fornøden underretning.

30 mars. § 7. Når en som er innlagt på klinikken avgår ved døden har forvalteren å underrette den som betaler for vedkommendes ophold på klinikken eller dennes pårørende om dødsfallet med anmodning å sørge for at liket snarest mulig bringes bort fra klinikken. Hvis dette ikke skjer har forvalteren å besørge det nødvendige for å få liket begravet på vedkommendes regning. Er dødsårsaken smittsom sykdom har man uten å avvente svar å foreta det nødvendige skritt til begravelsen og gi helserådet underretning.

§ 8. Forvalteren mottar de penger og andre eiendeler som overlates ham til opbevaring. De penger eller andre verdisaker han således måtte ha mottatt leverer han til kassereren om særskilt sådan ansettes. Det samme gjelder også med hensyn til de mottatte deposita til sikkerhetsstillelse for klinikkens mulige krav. Styreren fastsetter de nærmere regler for hvor ofte sådan avlevering skal finne sted.

§ 9. Når forvalteren har fått melding fra rette vedkommende om at en innlagt skal utskrives eller er avgått ved døden har han uten ophold å gi kassereren de oplysninger som trenges for dennes opgjør med den utskrevne, eller den som skal betale for vedkommendes ophold på klinikken.

§ 10. Forvalteren fører tilsyn med klinikkens eiendom, bygninger, anlegg og øvrige innretninger. Han sørger for at så vel disses som klinikkens inventar til enhver tid holdes i forsvarlig stand og besørger de påkrevede reparasjoner utført.

Gjelder det arbeider som krever særskilt utgift har han dog på forhånd å innhente styrerens bestemmelse om arbeidets iverksettelse. Under alle arbeiders utførelse har han å påse at de arbeidere, som anvendes til dette, gjør sin plikt og at arbeidet blir forsvarlig utført. Han attesterer alle regninger for sådanne arbeider før de forelegges styreren til anvisning.

§ 11. Forvalteren fører tilsyn med og har ansvaret for hele klinikkens inventar. Herfra er dog undtatt alt det som er henlagt under vaskeribebestyrerinnens forvaltning. Videre er undtatt undervisningsmateriell, instrumenter og apparater til sykebehandling.

Styreren gir de nærmere regler for hvorledes inventaret skal anvendes og fordeles i klinikken. Forvalteren har ved optellinger av og til og ved stadig tilsyn å kontrollere om inventaret virkelig er til stede og om det i tilfelle er forsvarlig behandlet. Såfremt han finner at nogen har forbrutt sig i omhandlede henseende har han å forelegge saken for styreren.

§ 12. Forvalteren lar opsamle og opbevare kassable 30 mars.
inventarsaker og forelegger dem med en innholdsfortegnelse for styreren til kassasjon minst 1 gang i kvartalet efter dennes nærmere ordre. Han har nøiaktig å efterkomme styrerens bestemmelse med hensyn til sistnevnte inventarsaker. Spesielt har han å sørge for at de kasserte ting er bortskaffet på den måte som styreren har bestemt innen næste kassasjonsforretning.

§ 13. Forvalteren har efter nærmere konferanse med styreren å besørge anskaffet eller innkjøpt til klinikken alt det som trenges. Når det gjelder større bestillinger benyttes anbud. Jfr. kongelig resolusjon av 16 desember 1899 med senere tillegg. Han mottar de ting som innkjøpes og anstiller ved mottagelsen fornøden undersøkelse så vel med hensyn til mengde som beskaffenhet. Han sørger for tingenes hensiktsmessige opbevaring og utlevering til rette vedkommende mot kvittering. Han har å attestere alle regninger vedkommende de av ham innkjøpte ting før regningene forelegges styreren til anvisning. Støtter den krevede betaling sig til anbud eller kontrakt, har han å sørge for at dette uttrykkelig er anført i regningen og at den tillike er formet således at den i alle enkeltheter kan sammenholdes med anbudet eller kontrakten.

§ 14. Forvalteren mottar alle rekvisisjoner fra lægene og vaskeribestyrerinnen på ting som er henlagt under disses tilsyn.

§ 15. Forvalteren optar ved hver regnskapstermins utgang sammen med styreren eller den funksjonær denne dertil måtte bemyndige fullstendig spesifisert fortegnelse over de beholdninger av forbruksgjenstander som han har i sin forvaring med angivelse av prisene. Fortegnelsen attesteres av den som har gjennemgått beholdningene med forvalteren.

§ 16. Forvalteren avgir forslag til styreren om ansettelse og avskjedigelse av de ham underordnede funksjonærer ved klinikken, forsåvidt de ikke går inn under tjenestemannsloven.

§ 17. Forvalteren fører en lønningsliste over alt «dagarbeide» ved klinikken.

§ 18. Forvalteren fører følgende gjennemtrukne av styreren autoriserte bøker:

1. Bok, hvori innføres en fullstendig fortegnelse over de i klinikken opbevarte effekter som tilhører de innlagte med tilføielse av vedkommendes løpenr. og navn.

2. Bok, hvori innføres en fullstendig fortegnelse over de penger og andre verdigjenstander som er overgitt i forvalterens varetekt med angivelse av vedkommendes navn og

30 mars. løpenr. samt datum så vel for mottagelsen som for avleveringen til kassereren av mottatte pengebeløp.

3. Rekvisisjonsbok til innførelse av de almindelige rekvisisjoner. Disse innføres in duplo, hvorav det ene eksemplar uttas og tilstilles leverandøren; de undertegnes begge av forvalteren.

Dessuten fører han de bøker som for øvrig måtte bestemmes.

Samtlige de av ham førte bøker må alltid holdes à jour.

§ 19. Forvalteren er pliktig til så ofte det forlanges å påvise for styreren eller enhver annen vedkommende alt det som står under hans forvaltning og de herhen hørende papirer og bøker og på enhver måte å være behjelpelig ved undersøkelse som angår ham. Videre er han når som helst pliktig til å meddele enhver rette vedkommende alle oplysninger som hans stilling ved klinikken gjør det mulig for ham å skaffe.

§ 20. Forvalteren har å rette sig efter de forskrifter som av styreren til enhver tid måtte gis for å utfylle og gjennemføre instruksens bestemmelser.

Han har å finne sig i de forandringer og tillegg til denne instruks som departementet måtte bestemme.

31 mars. **Kongelig resolusjon** *) om husleiereguleringens avvikling i Ålesund.

31 mars. **Skrivelse** **) fra Arbeidsdepartementet om byggeforskrifter for Orkanger.

1 april. **Skrivelse** ***) fra Justisdepartementet om politivedtekter for Glåmos herred, Sør-Trøndelag fylke.

2 april. **Stortingsbeslutning** [1]) om vedtagelse av premiesatser for ulykkesforsikring for sjømenn —, sålydende —:

Stortinget samtykker i de premiesatser som er fastsatt ved kongelig resolusjon av 1 oktober 1926 [2]) i henhold til § 10 i lov om ulykkesforsikring for sjømenn av 18 august 1911 med tilleggslover av 30 juli 1915, 15 juni 1917 og 17 juli 1925.

2 april. **Stortingsbeslutning** [3]) angående ny opgjørstariff for pensjonistklassen i den yngre avdeling av Pensjonskassen for Statens Tjenestemenn —, sålydende:

*) Bekjentgj. 6 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13.
**) Bekjentgj. 6 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor byggeforskriftene er inntatt.
***) Bekjentgj. 6 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor politivedtektene er inntatt.
[1]) Se St. prp. nr. 28. Innst. S. nr. 60. St.tid. s. 795.
[2]) Inntatt i Lovtid. 1ste avd. for s. å. pag. 491, i 2nen avd. pag. 359.
[3]) Se St. prp. nr. 42 for 1926. Innst. S. nr. 50. St.tid. s. 792—795.

Stortinget samtykker i: 2 april.

I.

Som pensjons- og opgjørstariff for Den yngre avdeling i Pensjonskassen for Statens Tjenestemenn fastsattes i henhold til lov om denne kasse av 1 juli 1893, § 6, livrenteverdiene efter den dødelighetstabell, som blev utarbeidet av hr. Oscar Schjøll i betenkning av november 1890, på grunnlag av Enkekassens erfaringer om menns dødelighet i tiden 1845—1885 og 4 procent rentefot. Disse livrenteverdier forhøies med et sikkerhets- og administrasjonstillegg på 5 procent.

Tariffen gjelder fra 1 januar 1924 å regne.

II.

Maksimumsgrensen for officerers pensjon av Pensjonskassen for Statens Tjenestemenn, som ved kongelig resolusjon av 30 mai 1896 blev fastsatt til kr. 3 500,00, heves til kr. 5 400,00 fra 1 januar 1924 å regne.

Maksimumsgrensen kan reguleres nedad forsåvidt sådan nedregulering finner sted for nuværende pensjonister i Statens Pensjonskasse.

Stortingsbeslutning[1]) om ny gebyrtariff for skibskontrollens besiktigelser: 2 april.

Stortinget godkjenner den i St. prp. nr. 29 — 1927 foreslåtte tariff for opkrevning av gebyrer til statskassen for besiktelser som utføres av skibskontrollen —, sålydende:

For besiktelser og certifikater i henhold til lov om statskontroll med skibes sjødyktighet av 9 juni 1903 med senere tilleggslover og for arbeider som forlanges utført av skibskontrollen skal der fra 1 juli 1927 betales gebyrer til statskassen efter nedenstående regler:

§ 1. Almindelige bestemmelser.

1. De fastsatte gebyrer gjelder for besiktelser som utføres i Norge. Utføres besiktelsen i utlandet betales også utgifter som måtte være påløpet utover disse gebyrer.
2. Når en besiktelse som er forlangt utført utenfor besiktelsesmannens bosted (stasjon) ikke kan foretas ved besiktelsesmannens ankomst på grunn av årsaker som ikke kan legges denne til last, skal der betales et ekstragebyr av kr. 20,00. (I dette tilfelle refunderes også reiseutgiftene, se § 2,2.)
3. For godkjennelse av apparater og anordninger bestemt til skibsbruk betales de direkte utlegg som påløper ved en undersøkelse eller prøve.
4. For spesielle besiktelser for hvilke efterfølgende satser ikke måtte passe, kan sjøfartsdirektøren fastsette gebyrer under hensyntagen til besiktelsenes art, omfang og de forhold hvorunder de er utført.
5. Kongen kan på andragende innrømme hel eller delvis fritagelse for erleggelse av de i denne tariff fastsatte gebyrer.

[1]) Se St. prp. nr. 29. Innst. S. nr. 57. St.tid. s. 795.

2 april.

§ 2. Reiseutgifter.

Reiseutgifter betales i almindelighet av det offentlige, men skal refunderes av rederiet:

1. Når foreskreven besiktelse eller eftersyn hvorfor skibet plikter å betale gebyr, utføres i utlandet.
2. Når en rekvirert besiktelse ikke kan foretas ved besiktelsesmannens ankomst på grunn av årsaker som ikke kan legges denne tillast.
3. Når reisen er foretatt for å føre tilsyn med bygning av skib eller dets maskineri, samt når den er foretatt i anledning av besiktelse til avgivelse av kjennelse for hvad der skal kreves ved en reparasjon eller ombygning eller lignende.
4. Når reisen er foretatt av en besiktelsesinstitusjon i anledning av påsetning av lastemerke. I dette tilfelle skjer betalingen direkte til vedkommende besiktelsesinstitusjon efter den av denne anvendte beregningsmåte.

§ 3. Beregning av skrog, maskineri og kjelers størrelse.

1. Gebyr opkreves i almindelighet efter vedkommende skibs registrerte bruttodrektighet.

Er skibet ikke målt beregnes bruttodrektigheten efter følgende formel:

$$(L \times B \times D) \cdot 0{,}2635$$

hvor L er skibets lengde mellem perpendikulærene.
B skibets største bredde, og
D er dybde i risset.

Alle mål angitt i meter. Benyttes engelske fot er konstanten 0,0075.

2. Gebyr for besiktelse av skibers maskineri fastsettes efter maskineriets hestekraft, som beregnes efter nedenstående formler:

a) For stempeldampmaskiner:

$$N = \frac{\sqrt[3]{P}(D^2 \sqrt[3]{S} + 284\,H)}{1962} K.^{1})$$

hvor
N = hestekraften,
D = lavtrykk-cylinderens diameter i centimeter (tommer) (hvor der er flere lavtrykk-cylindre tas summen av diametrenes kvadrater),
S = stempelslagets lengde i centimeter (tommer),
H = kjelenes heteflate i kvadratmeter (kvadratfot),
P = sikkerhetsventil-trykket i kg. (pund) pr. kvadratcentimeter (tomme),
K = 5 for 2 trinns og 5,5 for 3 trinnsekspansjonsmaskiner.

Når forsert (kunstig øket) trekk anvendes, settes 355 H (3,75 H) istedenfor 284 H (3 H).

Kjelenes heteflate, H, beregnes for almindelige cylindriske dampkjeler ved å ta:

1. Den hele ytre flate av rørene fra rørplate til rørplate d. e. den utvendige omkrets × lengden mellem rørplatene.

---

[1]) Benyttes engelske mål forandres konstantene 284 og 1962 til henholdsvis 3 og 540. I grensetilfelle må dog størrelsen utregnes på basis av metriske mål.

2 april.

2. Ildkassenes utvendige flate, d. e. den flate som berøres av vannet ned til 76 mm. under fyrgangenes centerlinje.
3. Bakre rørplates areal ned til 76 mm. under fyrgangenes centerlinje med fradrag av rørenes utvendige tverrsnittsareal.
4. Fyrgangenes utvendige flate ned til 76 mm. under deres centerlinje, hvilket for glatte fyrgangers vedkommende beregnes ved å ta omkretsen svarende til den ytre diameter ned til nevnte punkt multiplisert med lengden mellem rørplatene. For korrugerte fyrganger av de almindelige typer blir diameteren for beregning av heteflaten summen av den største diameter utvendig og den minste diameter innvendig dividert med 2, men den derved utkomne heteflate for fyrgangen tillegges 10 prosent.

b) For dampturbiner:

$$N = Kt \; H \; \sqrt[3]{P}$$

hvor
N = hestekraften,
P = sikkerhetsventil-trykket i kg. pr. kvadratcentimeter,
H = heteflaten i kvadratmeter, bestemt som i a) anført,
Kt = 1,6 for naturlig trekk og 1,85 for forsert (kunstig øket) trekk.

c) For normale, enkeltvirkende dieselmotorer og glødehodemotorer m. v.:

$$N = \frac{A \cdot D^2 \sqrt[3]{S}}{C}$$

hvor
N = hestekraften,
A = antall cylindre,
D = cylinderdiameter i milimeter,
S = stempelslagets lengde i millimeter,
C = 15100 for 4 takt og 8400 for 2 takt dieselmotorer og lignende høitrykksmotorer,
C = 18900 for 4 takt og 12600 for 2 takt glødehodemotorer,
C = 12000 for 4 takt (med omdreiningsantall under 400) og 8500 for 2 takt petroleums- og bensinmotorer med elektrisk tending.

d) For andre maskiner (og kjeler) enn de ovenfor under a), b) og c) nevnte samt for 4 takt petroleums- og bensinmotorer med elektrisk tending og med omdreiningsantall over 400 fastsettes hestekraften av sjøfartsdirektøren.

§ 4. Gebyrer.

A. Skib med passasjercertifikat:

1. Fullstendig (årlig) besiktelse av skrog:

under 5 tonn				kr.	15,00
fra og med	5	men under	10	tonn »	20,00
—»—	10	—»—	25	» »	30,00
—»—	25	—»—	50	» »	40,00
—»—	50	—»—	100	» »	50,00
—»—	100	—»—	150	» »	70,00
—»—	150	—»—	200	» »	90,00
—»—	200	—»—	300	» »	100,00
—»—	300	—»—	400	» »	120,00
—»—	400	—»—	500	» »	150,00
—»—	500	—»—	600	» »	180,00

2 april.

fra og med	600	men under	700	tonn	kr.	210,00
—»—	700	—»—	800	»	»	240,00
—»—	800	—»—	1 000	»	»	260,00
—»—	1 000	—»—	1 200	»	»	290,00
—»—	1 200	—»—	1 500	»	»	320,00
—»—	1 500	—»—	2 000	»	»	350,00
—»—	2 000	—»—	2 500	»	»	380,00
—»—	2 500	—»—	3 000	»	»	410,00
—»—	3 000	—»—	4 000	»	»	450,00
—»—	4 000	—»—	6 000	»	»	490,00

—»— 6 000 tonn og derover stigende med kr. 40,00 for hvert påbegynt 2 000 tonn inntil 10 000 tonn og senere kr. 20,00 pr. 2 000 tonn.

2. a. Fullstendig (årlig) besiktelse av dampmaskineri med kjeler etc.:

under 10 hk.					kr.	15,00
fra og med	10	men under	20	hk.	»	20,00
—»—	20	—»—	50	»	»	30,00
—»—	50	—»—	100	»	»	40,00
—»—	100	—»—	150	»	»	50,00
—»—	150	—»—	200	»	»	60,00
—»—	200	—»—	250	»	»	70,00
—»—	250	—»—	300	»	»	90,00
—»—	300	—»—	400	»	»	110,00
—»—	400	—»—	500	»	»	130,00
—»—	500	—»—	600	»	»	160,00
—»—	600	—»—	800	»	»	190,00
—»—	800	—»—	1 000	»	»	220,00
—»—	1 000	—»—	1 200	»	»	240,00
—»—	1 200	—»—	1 500	»	»	260,00
—»—	1 500	—»—	2 000	»	»	280,00
—»—	2 000	—»—	2 500	»	»	300,00
—»—	2 500	—»—	3 500	»	»	320,00
—»—	3 500	—»—	4 500	»	»	340,00
—»—	4 500 hk. og derover				»	350,00

2. b. Fullstendig (årlig) besiktelse av motormaskineri:

under 20 hk.					kr.	15,00
fra og med	20	men under	30	hk.	»	20,00
—»—	30	—»—	50	»	»	25,00
—»—	50	—»—	70	»	»	30,00
—»—	70	—»—	100	»	»	35,00
—»—	100	—»—	150	»	»	40,00
—»—	150	—»—	200	»	»	50,00
—»—	200	—»—	250	»	»	60,00
—»—	250	—»—	300	»	»	70,00
—»—	300	—»—	400	»	»	90,00
—»—	400	—»—	500	»	»	110,00
—»—	500	—»—	600	»	»	130,00
—»—	600	—»—	800	»	»	160,00
—»—	800	—»—	1 000	»	»	190,00
—»—	1 000	—»—	1 200	»	»	220,00
—»—	1 200	—»—	1 500	»	»	240,00
—»—	1 500	—»—	2 000	»	»	260,00
—»—	2 000	—»—	2 500	»	»	280,00
—»—	2 500	—»—	3 500	»	»	300,00
—»—	3 500	—»—	4 500	»	»	320,00
—»—	4 500 hk. og derover				»	340,00

3. Fullstendig (årlig) besiktelse av innredning og utrustning: 2 april.

på skib under	25	tonn			kr.	10,00
fra og med	25	men under	50	tonn	»	20,00
—»—	50	—»—	100	»	»	30,00
—»—	100	—»—	200	»	»	40,00
—»—	200	—»—	500	»	»	50,00
—»—	500	—»—	900	»	»	90,00
—»—	900	—»—	1 400	»	»	105,00
—»—	1 400	—»—	2 000	»	»	120,00
—»—	2 000	—»—	2 500	»	»	135,00
—»—	2 500	—»—	3 000	»	»	150,00
—»—	3 000	—»—	5 000	»	»	165,00
—»—	5 000	—»—	10 000	»	»	180,00
	10 000	tonn og derover			»	210,00

4. Når skrog, maskineri eller utstyr ikke tidligere har vært besiktet av skibskontrollen, betales for første gangs fullstendige besiktelse et tillegg av 50 pct. til det vanlige gebyr.
5. Bunnbesiktelse som ikke foretas samtidig med skrogbesiktelsen:

for skib under	25	tonn			kr.	10,00
fra og med	25	men under	50	tonn	»	20,00
—»—	50	—»—	100	»	»	30,00
—»—	100	—»—	200	»	»	40,00
—»—	200	—»—	400	»	»	60,00
—»—	400	—»—	600	»	»	80,00
—»—	600	—»—	800	»	»	100,00
—»—	800	—»—	1 200	»	»	130,00
—»—	1 200	tonn og derover			»	160,00

6. Besiktelse av propellaksel i forbindelse med bunnbesiktelse, når maskinen er:

			under 75	hk.	kr.	5,00
fra og med	75	men under	200	hk.	»	10,00
—»—	200	—»—	400	»	»	15,00
—»—	400	hk. og derover			»	20,00

Når besiktelsen av propellaksel ikke foretas i forbindelse med bunnbesiktelsen, men som en særskilt besiktelse, blir gebyret det dobbelte av ovenanførte satser.

Utføres besiktelsen av propellakslen samtidig med en fullstendig maskinbesiktelse, blir intet særskilt gebyr å beregne.

Hvis i dobbeltskrueskib begge aksler besiktes samtidig beregnes gebyr som ovenfor for den ene aksel og halvt gebyr for den annen aksel.

7. For fullstendig (årlig) besiktelse av dampmaskineri alene eller kjeler alene betales 3/5 av det under punkt 2 opførte gebyr, minimum kr. 10,00.
8. For besiktelse under og efter havarireparasjon betales for skrogbesiktelse som for bunnbesiktelse og for besiktelse av dampmaskineri, kjeler eller motormaskineri ⅗ av det under punkt 2a eller b opførte gebyr. Minimumsgebyr kr. 10,00.

Er havariet av så stort omfang at utbedringen må regnes som hovedreparasjon, betales gebyr efter punkt 9.

9. For besiktelse under og efter hovedreparasjon betales et tillegg av 50 pct. til gebyret for den tilsvarende fullstendige besiktelse.
10. For eftersyn i anledning av forandring av certifikat eller for-

2 april. lengelse av certifikats gyldighet og for besiktelse av pålegg som ikke utføres under den besiktelse, hvorunder de gis, betales 1/5 av det for den tilsvarende fullstendige besiktelse eller forutgående partielle besiktelse fastsatte gebyr.

Minimum ..... kr. 10,00
Maksimum ..... » 80,00

11. For utferdigelse av passasjercertifikat:

til skib under	25	tonn	.....	kr.	5,00
fra og med	25	men under	50	tonn »	10,00
—»—	50	—»—	100	» »	15,00
—»—	100	—»—	200	» »	25,00
—»—	200	—»—	500	» »	40,00
—»—	500	—»—	900	» »	55,00
—»—	900	—»—	1 400	» »	85,00
—»—	1 400	—»—	2 000	» »	100,00
—»—	2 000	—»—	2 500	» »	140,00
—»—	2 500	—»—	3 000	» »	190,00
—»—	3 000	—»—	5 000	» »	240,00
—»—	5 000	tonn og derover	....	»	250,00

12. For utferdigelse av gjenpart av passasjercertifikat kr. 5,00.

B. Skib med fartscertifikat:

1. Fullstendig besiktelse av skrog:

under 50 tonn			.....	kr.	60,00
fra og med	50	men under	100	tonn »	70,00
—»—	100	—»—	150	» »	80,00
—»—	150	—»—	200	» »	100,00
—»—	200	—»—	250	» »	120,00
—»—	250	—»—	300	» »	150,00
—»—	300	—»—	350	» »	180,00
—»—	350	—»—	400	» »	210,00
—»—	400	—»—	500	» »	240,00
—»—	500	—»—	600	» »	270,00
—»—	600	—»—	700	» »	300,00
—»—	700	—»—	800	» »	340,00
—»—	800	—»—	900	» »	380,00
—»—	900	—»—	1 000	» »	420,00
—»—	1 000	—»—	1 200	» »	460,00
—»—	1 200	—»—	1 500	» »	500,00
—»—	1 500	—»—	2 000	» »	560,00
—»—	2 000	—»—	2 500	» »	630,00
—»—	2 500	—»—	3 000	» »	700,00
—»—	3 000	—»—	4 000	» »	780,00
—»—	4 000	—»—	5 000	» »	880,00
—»—	5 000	tonn og derover	stigende med kr.		100,00

for hvert påbegynt 1 000 tonn.

2. a. Fullstendig besiktelse av dampmaskineri med kjeler etc.:

under 20 hk.			.....	kr.	40,00
fra og med	20	men under	30	hk. »	60,00
—»—	30	—»—	50	» »	70,00
—»—	50	—»—	75	» »	80,00
—»—	75	—»—	100	» »	90,00
—»—	100	—»—	150	» »	100,00
—»—	150	—»—	200	» »	110,00
—»—	200	—»—	300	» »	120,00
—»—	300	—»—	400	» »	140,00

2 april.

fra og med	400	men under	500	hk.	kr.	160,00
—»—	500	—»—	600	»	»	180,00
—»—	600	—»—	800	»	»	210,00
—»—	800	—»—	1 000	»	»	240,00
—»—	1 000	—»—	1 200	»	»	270,00
—»—	1 200	—»—	1 500	»	»	300,00
—»—	1 500	—»—	2 000	»	»	320,00
—»—	2 000	—»—	2 500	»	»	340,00
—»—	2 500	—»—	3 500	»	»	360,00
—»—	3 500	—»—	4 500	»	»	380,00
—»—	4 500 hk. og derover				»	400,00

2. b. Fullstendig besiktelse av motormaskineri:

under 30 hk.					kr.	40,00
fra og med	30	men under	50	hk.	»	60,00
—»—	50	—»—	75	»	»	70,00
—»—	75	—»—	100	»	»	80,00
—»—	100	—»—	150	»	»	90,00
—»—	150	—»—	200	»	»	100,00
—»—	200	—»—	300	»	»	110,00
—»—	300	—»—	400	»	»	120,00
—»—	400	—»—	500	»	»	140,00
—»—	500	—»—	600	»	»	160,00
—»—	600	—»—	800	»	»	180,00
—»—	800	—»—	1 000	»	»	210,00
—»—	1 000	—»—	1 200	»	»	240,00
—»—	1 200	—»—	1 500	»	»	270,00
—»—	1 500	—»—	2 000	»	»	300,00
—»—	2 000	—»—	2 500	»	»	320,00
—»—	2 500	—»—	3 500	»	»	340,00
—»—	3 500	—»—	4 500	»	»	360,00
—»—	4 500 hk. og derover				»	380,00

3. Fullstendig besiktelse av innredning og utrustning:

på skib under	50	tonn			kr.	15,00
fra og med	50	men under	100	tonn	»	25,00
—»—	100	—»—	200	»	»	30,00
—»—	200	—»—	500	»	»	40,00
—»—	500	—»—	900	»	»	80,00
—»—	900	—»—	1 400	»	»	120,00
—»—	1 400	—»—	2 000	»	»	160,00
—»—	2 000	—»—	2 500	»	»	200,00
—»—	2 500	—»—	3 000	»	»	240,00
—»—	3 000	—»—	4 000	»	»	280,00
—»—	4 000	—»—	6 000	»	»	310,00
—»—	6 000	—»—	8 000	»	»	340,00
—»—	8 000	—»—	10 000	»	»	370,00
—»—	10 000	—»—	12 000	»	»	400,00
—»—	12 000	tonn og derover			»	450,00

4. Når skrog, maskineri eller utstyr ikke tidligere har vært besiktet av skibskontrollen, betales for første gangs fullstendige besiktelse et tillegg av 50 pct. til det vanlige gebyr.

5. Bunnbesiktelse som ikke foretas samtidig med skrogbesiktelsen:

for skib under			50	tons	kr.	20,00
fra og med	50	men under	100	»	»	30,00
—»—	100	—»—	200	»	»	40,00
—»—	200	—»—	400	»	»	60,00
—»—	400	—»—	600	»	»	80,00

2 april.

fra og med	600	men under	800	tonn	kr.	100,00
—»—	800	—»—	1 000	»	»	130,00
—»—	1 000 tonn og derover				»	160,00

6. Besiktelse av propellaksel i forbindelse med bunnbesiktelse når maskinen er:

under 75 hk.					kr.	5,00
fra og med	75	men under	200	hk.	»	10,00
—»—	200	—»—	400	»	»	15,00
—»—	400 hk. og derover				»	15,00

Når besiktelsen av propellaksel ikke foretas i forbindelse med bunnbesiktelsen, men som en særskilt besiktelse, blir gebyret det dobbelte av ovenanførte satser.

Utføres besiktelsen av propellakslen samtidig med en fullstendig maskinbesiktelse, blir intet særskilt gebyr å beregne.

Hvis i dobbeltskrueskib begge aksler besiktes samtidig beregnes gebyr som ovenfor for den ene aksel og halvt gebyr for den annen aksel.

7. For fullstendig besiktelse av dampmaskineri alene eller kjeler alene betales 3/5 av det under punkt 2 opførte gebyr.

8. For besiktelse under og efter havarireparasjon betales for skrogbesiktelse som for bunnbesiktelse og for besiktelse av dampmaskineri, kjeler eller motormaskineri ⅗ av det under punkt 2 a. eller b. opførte gebyr.

Er havariet av så stort omfang at utbedringen må regnes som hovedreparasjon, betales som for en fullstendig skrog- eller maskinbesiktelse.

9. For besiktelse av donkeykjeler på motorskib eller av donkeykjeler med maskineri etc. eller annet maskineri med vinsj etc. på seilskib kr. 40,00. Under og efter hovedreparasjon kr. 60,00.

10. For eftersyn i anledning av forandring av certifikat eller forlengelse av certifikats gyldighet og for besiktelse av påleggg, som ikke utføres under den besiktelse hvorunder de gis, betales 1/5 av det for den tilsvarende fullstendige besiktelse eller forutgående partielle besiktelse fastsatte gebyr.

Minimum	kr.	10,00
Maksimum	»	80,00

11. For utferdigelse av fartscertifikat:

til skib under 50 tonn					kr.	24,00
fra og med	50	men under	100	tonn	»	30,00
—»—	100	—»—	200	»	»	60,00
—»—	200	—»—	500	»	»	90,00
—»—	500	—»—	900	»	»	135,00
—»—	900	—»—	1 400	»	»	195,00
—»—	1 400	—»—	2 000	»	»	240,00
—»—	2 000	—»—	2 500	»	»	330,00
—»—	2 500	—»—	3 000	»	»	450,00
—»—	3 000	—»—	5 000	»	»	510,00
—»—	5 000 tonn og derover				»	600,00

12. For utferdigelse av gjenpart av fartscertifikat kr. 5,00.

C. Lastemerker.

1. For opmåling, beregning og påsetning av almindelige dødvektfribord og utstedelse av fribordcertifikat:

2 april.

for skib *) under 300 tonn ..... kr. 19,00 (£ 1.1.0)
fra og med 300 men under 1 000 tonn » 38,00 (£ 2.2.0)
—»— 1 000 —»— 2 000 » » 57,00 (£ 3.3.0)
—»— 2 000 —»— 3 000 » » 76,00 (£ 4.4.0)
—»— 3 000 —»— 4 000 » » 95,00 (£ 5.5.0)
—»— 4 000 tonn og derover .. » 114,00 (£ 6.6.0)

2. For beregning m. v. og påsetning av trelastfribord og utstedelse av trelastfribordcertifikat betales lignende gebyr som fastsatt for de almindelige dødvektfribord.
3. For ommåling for fribord og fornyelse av tidcertifikat betales halvdelen av foran anførte gebyrer.
4. For utferdigelse av gjenpart av fribordcertifikat kr. 5,00.
5. Utføres påsetning av lastemerke på annet sted enn det hvor opmåling og beregning har funnet sted, betales et tillegg til ovennevnte gebyr av kr. 19,00 (£ 1.1.0). *)
6. Såfremt lastemerke beregnes og påsettes av en klassifikasjonsinstitusjon, betales gebyret direkte til denne i henhold til sjødyktighetslovens § 14, 2net ledd.

D. Avgangsbesiktelse av emigrantskib.

For eftersyn før avgang av passasjerskib i fart mellem Europa og fremmede verdensdeler, som fører mer enn 50 passasjerer kr. 60,00.

Dette gebyr betales direkte til besiktelseskommisjonen.

E. Fartstillatelser.

For skib som har ombord eller på slep fartøi

under 200 passasjerer kr. 10,00
over 200 —»— » 20,00

F. Sjødyktighetsbesiktelser.

For sjødyktighetsbesiktelse og utferdigelse av sjødyktighetsattest for skib som innkjøpes fra utlandet (sjødyktighetslovens § 35 punkt 1):

for skib under 500 tonn ..... kr. 40,00
for skib på 500 tonn og derover ..... » 60,00

G. Prøvning og besiktelse av materialer.

1. For materialprøvning i forbindelse med besiktelse av materialer beregnes gebyret efter den medgåtte tid med kr. 5,00 for hver påbegynt time, dog minst kr. 10,00 pr. undersøkt stykke materiale og ikke over kr. 50,00 for en dags arbeide på samme sted.

   Der skal dog ikke betales noget sådant gebyr når prøvningen eller besiktelsen foregår på det verksted, hvor skroget eller maskineriet bygges og byggingen foregår under skibskontrollens spesielle tilsyn.
2. For besiktelse av aksler eller andre smidde deler samt støpegods, når besiktelsen ikke foretas samtidig med byggingstilsyn eller materialprøvning, pr. stykke:

for aksler under 3 eng. tommers diameter ..... kr. 10,00
fra og med 3 men under 5 eng. tommers diameter .. » 20,00
fra og med 5 men under 8 eng. tommers diameter .. » 30,00
fra og med 8 men under 12 eng. tommers diameter .. » 50,00
fra og med 12 og derover ..... » 70,00

*) Til de anførte satser beregnes inntil videre et tillegg av 50 pct. når besiktelsene er utført i Norge og 100 pct. når de er utført i utlandet.

2 april.

for andre smidde deler og støpegods under ¼ tonns vekt ..... » 10,00
fra ¼ men under ½ tonns vekt ..... » 20,00
fra ½ men under 5 tonns vekt ..... » 40,00
fra 5 og derover ..... » 60,00

H. Approbasjon av tegninger.

For forhånds approbasjon av tegninger når sådan uttrykkelig forelanges(se også I,2):

1. For byggingstegninger vedkommende skroget på skib over registreringspliktig størrelse
   under 50 tonn ..... kr. 40,00
   fra og med 50 tonn men under 100 tonn ..... » 60,00
   For større skib efter sjøfartsdirektørens bestemmelse.
2. For tegninger vedkommende maskineriet på skib over registreringspliktig størrelse:
   for maskiner under 20 hk. ..... kr. 10,00
   fra og med 20 men under 50 hk. ..... » 20,00
   fra og med 50 men under 100 hk. ..... » 30,00
   fra og med 100 men under 200 hk. ..... » 40,00
   For større maskiner efter sjøfartsdirektørens bestemmelse.
3. For kjeltegninger:
   for kjeler med heteflate under 30 m.² (305 □′) kr. 20,00
   fra og med 30 men under 50 m.² (538 □′) ..... » 30,00
   Innsendes der samtidig til approbasjon tegninger av flere kjeler, bestemt for samme skib, og av samme konstruksjon og størrelse, betales der kun gebyr for en kjele.
4. For tegninger av innredning og utstyr med redningsmidler etc. på skib med fartscertifikat:

under 100 tonn				kr.	20,00
fra og med	100	men under	200	tonn »	30,00
—»—	200	—»—	500	» »	40,00
—»—	500	—»—	1 000	» »	50,00
—»—	1 000	—»—	2 000	» »	60,00
—»—	2 000	—»—	5 000	» »	70,00
—»—	5 000	—»—	10 000	» »	80,00
—»—	10 000	tonn og derover		»	90,00

5. For tegninger av innredning og utstyr med redningsmidler etc. på skib med passasjercertifikat:

under 25 tonn				kr.	10,00
fra og med	25	men under	100	tonn »	20,00
—»—	100	—»—	200	» »	30,00
—»—	200	—»—	500	» »	40,00
—»—	500	—»—	1 000	» »	60,00
—»—	1 000	—»—	2 000	» »	80,00
—»—	2 000	—»—	5 000	» »	100,00
—»—	5 000	—»—	10 000	» »	130,00
—»—	10 000	tonn og derover		»	160,00

6. For tegninger av skrog, maskineri, kjele og utstyr på skib under registreringspliktig størrelse:
   for skib under 4 tonn ..... kr. 20,00
   fra og med 4 men under 10 tonn » 30,00
   —»— 10 —»— 25 » » 40,00
7. For enkelte tegninger av mindre detaljer kr. 20,00.

I. Kjennelse og byggingstilsyn.

1. Når der forlanges kjennelse for hvilke arbeider må utføres ved en hovedreparasjon eller ombygging av skrog eller maski-

neri betales for denne samt for forutgående besiktelse det samme gebyr som er fastsatt for fullstendig besiktelse av skrog eller maskineri på et skib med fartscertifikat. 2 april.

Blir de i kjennelsen omhandlede arbeider eller ombygging utført, betales for den efterfølgende besiktelse halvdelen av de for fullstendig besiktelse av skrog eller maskineri efter § 4 A 1 og 2 eller B 1 og 2 fastsatte gebyrer.

2. For byggingstilsyn med skib med tilhørende maskineri betales det dobbelte gebyr, som er fastsatt for fullstendig besiktelse av skrog eller maskineri på et skib med fartscertifikat. Dette gebyr omfatter også approbasjon av byggingstegningene.

K. Overtidsbetaling.

Når en foreskreven besiktelse efter skriftlig anmodning utføres om natten eller på søn- eller helligdager, betales et tilleggsgebyr av kr. 40,00.

Som natt regnes tiden mellem kl. 7 aften og kl. 8 morgen.

L. Lektere.

For besiktelse av og for utferdigelse av fartscertifikat m. v. for lektere betales ⅔ av de foran for skib med fartscertifikat opstilte gebyrer.

M. For prøvetur, som ikke kan avholdes i direkte tilknytning til den fullstendige besiktelse betales kr. 15,00.

Skrivelse*) fra Socialdepartementet om endringer i lukningsvedtekten for Svolvær. 2 april.

Stortingsbeslutning**) um nye reglar for rikstilskot for fylkesskular m. v. —, solydande: 4 april.

§ 1. Dersom Stortinget løyver dei midlar som trengst, vert det ytt rikstilskot til

a. fylkesskular,
b. folkehøgskular,
c. private ungdomsskular.

§ 2. Til fylkesskular vert ytt femdubbelt mot det som vedkomande fylkesting yter av fylkeskassa til slike skular, og elles på desse vilkår:

a. Skipnad og undervisningsplan vert vedteken av fylkestinget, men må godkjennast av Kyrkjedepartementet.
b. Ein ny skule må ha minst 25 elevar som fyller 17 år innan 1ste januar i skuleåret.

Dersom ein skule som er i gang, ikkje dei 3 siste åri har havt minst 20 elevar i medeltal, har han ikkje rett til rikstilskot.

For å kunna reknast med må vedkomande ha vore elev ved kurset i minst 3 månadar.

c. Skulen må ikkje leggjast eller flyttast for nær ein annan godkjend ungdomsskule.

Vedkomande regjeringsdepartement kann etter søknad av fylkesskulestyret gjera undantak frå regelen i litr. b. um elevtalet og aldersgrensa.

Budgettframlegg vert for kvart år å innsenda til Kyrkjedepartementet.

---

*) Bekjentgj. 6 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor vedtektens § 1 i endret lydelse er inntatt.

**) Se prp. nr. 21. Innst. S. nr. 44. St. tid. s. 814—836, 840.

4 april. § 3. Ein fylkesskule skal styrast av fylkesskulestyret, som ogso har å tilsetja lærarar ved skulen. Tilsetjing og uppsegjing av lærarar vert å godkjenna av Kyrkjedepartementet.

§ 4. Skal ein folkehøgskule eller ein privat ungdomsskule få riksstudnad, må han vera godkjend av Kyrkje- og Undervisningsdepartementet. Denne godkjenningi gjeld styraren av skulen, som må vera fullt ansvarleg og rådig for skulen i det pedagogiske og for bruken av dei rikstilskot som skulen fær. Skifter ein riksstudd skule styrar, må den nye styraren difor søkja um å få godkjenning.

Ein godkjend styrar kann ikkje segjast upp utan departementet sitt samtykke.

Skal departementet kunna gjeva ein skule sovori godkjenning, må vedkomande styrar som regel ha styrt ein ungdomsskule i 2 på kvarandre fylgjande vinterkurs, eller ha vore lærar ved ein slik skule i minst 5 år. I alle tilfelle må det krevjast vitnemål som departementet finn trygge og fullgode, frå kunnige personar, um at styraren er velskikka til å vera styrar for ein skule for vaksen ungdom.

§ 5. For å få riksstudnad vert elles for folkehøgskulane og dei private ungdomsskular sett desse vilkår:

a. At skuleplanen tydeleg klårgjer at skulen er ålmenndanande og er skipa for vaksen ungdom, og at denne planen vert godkjend av Kyrke- og Undervisningsdepartementet.
   Kurset må vara minst 24 skulevikor.
b. At styraren sjølv vel og i tilfelle segjer upp sine medlærarar, og at valet og uppsegjingi av lærarer og deira løner vert godkjend av nemnde departement. Uppsegjing av godkjende lærarar vert straks å melda til departementet, idet samstundes ogso grunnane til uppsegjingi vert uppgjevne.
c. At skulen er fast og vert halden i eigne eller leigde rom. Desse må vera so store og gode, og skulen må ha eit sovore utstyr med læremidlar og inventar som pedagogiske og sanitære krav tilsegjer og som Kyrkjedepartementet kann godtaka. Departementet kann fritaka frå vilkåret um at skulen skal vera fast.
d. Ein ny skule må ha minst 25 elevar som fyller 17 år innan 1ste januar i skuleåret.
   Dersom ein skule som er i gang, ikkje dei 3 siste åri har havt minst 20 elevar i medeltal, har han ikkje rett til rikstilskot. Frå dette siste vilkåret kann i serskilde høve Kyrkjedepartementet gjera undantak.
   For å kunna reknast med må vedkomande ha vore elev ved kurset i minst 3 månader.
e. At skulen ikkje ligg for nær ein fast fylkesskule eller ein annan godkjend fast folkehøgskule eller privat ungdomsskule.

§ 6. Når søknaden til ein av dei i § 1 nemde skular og elles umsynet til romet og undervisningi tillet det, kann som undantak ungdomar som fyller 16 år innan 1ste januar i skuleåret, få tilgjenge til skulen.

§ 7. Til godkjende folkehøgskular og private ungdomsskular yter staten $^5/_6$ av alle dei utgifter som skulen har anna, enn alderstilleggi som heilt vert å bera av staten. Det er vilkor for rikstilskot at vedkomande fylke yter eller garanterar $^1/_6$ av dei utgifter til skulen som staten gjev rikstilskot til. Frå dette vilkåret kann departementet gjera undantak; men då må det som vantar på fullt fylkestilskot, skaffas på onnor vis.

Ein skule som søkjer um rikstilskot, må samstundes senda inn budgettframlegg for det skuleår søknaden gjeld. Søknaden vert å

senda Kyrkedepartementet gjennom vedkomande fylkesskulestyre og tilsynsmannen um sovoren er tilsett. 4 april.

Dersom ein fylkesskule, folkehøgskule eller privat ungdomsskule har kortere sumarkurs for vaksen ungdom, får skulen til dette eit rikstilskot som svarar til det femdubbelte av det som fylket løyver til kurset.

§ 8. For lærarar i full post ved dei i § 1 nemnde skular vert å rekna ei grunnlønn for vinterkurset på minst kr. 3 500,00, like eins for lærarinnor i full post som underviser i boklege fag. For kjøkenlærarinnor i full post vert å rekna ei grunnlønn på kr. 2 800,00. Med departementet sitt samtykke kann grunnløni i serskilde høve setjast noko høgare.

For styrarar vert dessutan å rekna eit serskilt styrartillegg på kr. 1 000,00 årleg.

Ennvidare vert å rekna 6 alderstillegg på kr. 400.00 for lærarar (lærarinnor) i full post ved desse skular etter 3, 6, 9, 12, 15 og 18 års tjenestetid. For kjøkkenlærarinnor i full post vert å rekna 4 alderstillegg à kr. 300,00 etter 3, 6. 9 og 12 år.

Staten ber åleine utgiftene ved desse alderstillegg.

For retten til alderstillegg ved alle dei i § 1 nemnde skular gjeld same reglar som for lærarar i folkeskulen fastsett.

§ 9. Til vikarkassa for alle skulane som er nemnde i § 1, yter staten eit årlegt tilskot som svarer til den sum som årspengane for medlemene utgjer. Reglane for vikarkassa må godkjennast av Kyrkjedepartementet.

§ 10. Lærarpostane ved dei skular som er nemnde i § 1, skal tilsetjast på uppsegjing, og uppsegjingsfresten for båe sidor skal vera minst 3 månader.

Det skal ogso vera høve til å tilsetja lærarar på prøve, men prøvetidi kann ikkje vara lenger enn 1 år.

Skulane må forplikta lærarane sine til å gjera innskot i statens pensjonskasse og underkasta seg dei reglar for aldersgrense og andre ting som lovi for pensjonskassa fastset.

Like eins må dei forplikta lærararne til å vera med i vikarkassa.

§ 11. Som tilskot til stipend for trengande elevar ved fylkesskular yter staten det femdubbelte av det fylket yter til dette.

Til stipend for trengande elevar ved folkehøgskular, private ungdomsskular og til elevar som søkjer ein fylkesskule utanum fylket, vert fullnøgjelege å yta av staten.

Desse stipend har Kyrkjedepartementet å byta ut etter framlegg av styraren i vedkomande skule og etter tilråding av fylkesskulestyret i det fylket skulen ligg.

Ved utbytingi kan det bli teke umsyn til um vedkomande elev etter måten treng store reiseutgifter til og frå skulen.

På jamnen bør ikkje nokon elev få meir enn kr. 250,00 i stipend.

Ein elev som har fått pengehjelp, er pliktig å vera med i heile det kurset pengehjelpi gjeld, dersom ikkje sers hindringer kjem i vegen. I so fall vert pengehjelpi minka i samhøve med tidi for uppheldet ved skulen.

§ 12. Kyrkje- og Undervisningsdepartementet har overtilsynet med dei riksstudde skulane som er umtala i desse reglar. Tilsynet kann førast ved ein tilsynsmann, som vert tilsett av Kongen. Dessutan har fylkesskulestyret og skuledirektøren ogso rett til å føra tilsyn med dei her nemnde skular.

Desse skulane skal kvart år senda melding til Kyrkjedeparte-

4 april. mentet um si verksemd. Rekneskapsutdrag som syner alle skulen sine innkomor og utlogor, skal fylgja. Sjølve regnskapen med vedlegg vert å senda inn til vedkomande fylkesrevisjon.

§ 13. Til forskrift um rikstilskot o. a. vedkomande dei i § 1 nemnde skular skal desse reglane gjelda:

1. Ingen må gå i gang med å byggja nye skulebygnader som heilt eller for ein del skal reknast med i grunnlaget for rikstilskotet, utan at Kyrkjedepartementet på fyrehand har samtykt at arbeidet vert sett i gang. Planar med kostnadsoverslag må difor i god tid leggjast fram for departementet til godkjenning. Det same gjeld utviding, eller når eldre bygningar skal storvølast. Like eins skal kjøpesummen når ein skule vert overdregen frå ein eigar til ein annan, eller når andre bygningar og utstyr vert kjøpte til slik skuleverksemnd som det her er tale um, på fyrehand verta godkjend av departementet.
2. For dei etternemnde romi yter staten tilskot til husleige: sjølve klasseromi, skulekjøken (der det er eige skulekjøken), gymnastikkrom, vedrom for skulen, kontor, boksamlingsrom (der det er serleg rom til dette) og baderom.

   Like eins upptil ein halvpart av: skulekjøkenet (dersom det vert nytta både til skulekjøken og internat), matsal, kjeller og møterom (daglegstove).
3. Når det gjeld å finna det verdet som skal delast millom det som trengst til sjølve skuleverksemdi og dei delane av anlegget som vert nytta til anna bruk, skal ein berre ta umsyn til dei utlegg skulen verkeleg har. Det er soleis innkjøpssummen eller byggekostnaden som skal leggjast til grunn.
4. Gåvor som skulane har nytta til å betala av på gjeld, skal reknast frå det samla verdet fyrr dette vert delt på dei 2 deildene som er umtala i post 3. Sameleis gjer ein med lånesummar som er rentefrie.
5. Det verdet som soleis 'kjem fram, skal delast millom det som høyrer sjølve skuleverksemdi til, og det som høyrer dei andre deildene til, i samhøve med kor store dei samla golvflatone er i kvar av dei 2 deildene. I visse høve kann ein og ta andre umsyn, m. a. til høgdi i romi.
6. Godtgjersla for vedlikehald, eigedomskat, trygding o. a. vert å utrekna etter golvflata med frå kr. 1,60 til kr. 2,20 pr. kvm., etter den staden der skulen ligg i landet.
7. Kyrkjedepartementet fastset kor stor husleigekapitalen og godtgjersla for vedlikehald skal vera. I visse høve kan nyttast skyn.
8. Årlege tilskot frå kommunor eller private skal ikkje reknast med når rikstilskotet skal fastsetjast. Men summane skal setjast upp i rekneskapen og i rekneskapsutdraget.
9. Kvar skule skal ha eigne rom for brensel som vert nytta til sjølve skulen, og det må førast rekneskap over det som går med i kvar deild både til brensel, ljos og reingjering. Der det av serlege grunnar er uråd å finna ut det som er gått med til kvar deild, må ein dela desse utgiftene millom dei 2 deildene etter skyn. I rekneskapen og rekneskapsutdraget må i so fall segjast frå um korleis utgiftene er delt, og ein må gjeva vitnemål um at delingi er gjort etter beste skyn.
10. Til inventar og læremidlar ved folkehøgskulane og dei private ungdomsskulane yter staten til vederlag for renteutlegg og vedlikehald 8 pct. av innkjøpsverdet. For det som er innkjøpt ved

private tilskot, yter staten 3 pct. til vedlikehald. Innkjøpet greier skulane sjølve, samstundes som det innkjøpte inventar og materiell vert skulane sin eigedom. Det inventar og materiell som alt er kjøpt med tilskot frå staten, må skuleeigarane løysa inn. 4 april.

Ved fylkesskulane yter staten til å kjøpa inn og halda vedlike inventar og materiell $^5/_6$ etter reglane.

11. Til frie foredrag ved skulane kann ein årleg bruka upptil kr. 200,00 ved kvar skule.

12. Staten yter ikkje tilskot til desse utlegg: Til eksamen, avishald, lysingar som vedkjem internatet, til å prenta årsmeldingar, skulemateriell til elevane, arbeidsmateriell for sløyd og saum.

Derimot yter staten tilskot til verkty for arbeidsfagi.

Like eins yter staten, der det er eige skulekjøken, tilskot til å kjøpa inn eller halda vedlike slikt skulekjøkenmateriell som trengst til upplæringi. Men til mat som går med i denne upplæringi, yter ikkje staten noko.

Til boksamlingar for fylkesskulane yter staten vanleg tilskot.

Til doktortilsyn og medisin for elevane ved fylkesskulane, folkehøgskulane og dei private ungdomsskulane yter ikkje staten noko.

Til flytningsutgifter for skulane yter staten ikkje noko.

§ 14. Desse reglar gjeld frå 1 juli 1927.

Såfremt Stortinget vedtar lønnsregulering fra 1 juli førstk. eller fra et senere tidspunkt i kommende budgett-termin, blir sådan regulering å gjøre gjeldende uansett tidligere vedtak under de enkelte budgetter eller ved regulativ.

Skrivelse*) fra Arbeidsdepartementet om regler for brandvernets ordning i Måløy brand- og bygningskommune. 4 april.

Lov**)[1]) om innførsel og omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl. 5 april.

Kapitel 1.

Om innførsel og omsetning av brennevin.

§ 1. Brennevin[2]) må ikke innføres fra utlandet av andre enn staten eller selskap som Kongen gir rett til det, på de vilkår Kongen setter.[3])

Blir innførsel helt eller delvis forbeholdt staten, kan denne efter Kongens nærmere bestemmelse helt eller delvis overta omsetningen. I så fall skal av nettoutbyttet 20 pct. tilfalle det fond til å bekjempe drikkeondet som Stortinget oprettet ved beslutning av 17 juni 1913. De øvrige 80 pct. tilfaller inntil videre det fond for uførhets- og alderstrygd som Stortinget oprettet ved beslutning av 5 august 1897.

Blir innførsel helt eller delvis forbeholdt et selskap, kan

*) Bekjentgj. 6 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor reglene er inntatt.

**) Bekjentgj. 6 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13.

[1]) St.besl. 4 april. Se Ot. prp. nr. 9. Innst. O. XI. St.tid., forh. i Ot. s. 304—418 (420), 432—441; i Lt. s. 26—69, 136.

[2]) Jfr. § 31. [3]) Jfr. kgl. res. 13 mai 1927.

5 april. dette efter Kongens nærmere bestemmelse helt eller delvis gis rett til omsetning.[1]) Utbyttet til selskapets medlemmer må ikke overstige 6 pct. av den innskutte kapital. Resten av nettoutbyttet tilfaller de foran nevnte fond med de nevnte andeler. For øvrig gir vedkommende regjeringsdepartement nærmere forskrifter om selskapets virksomhet.

Blir selskapet oprettet som aktieselskap, kan aktielovens regler om valg av tillitsmenn og tjenestemenn og om fastsettelse av godtgjørelse for disse med Kongens godkjennelse fravikes ved bestemmelse i selskapets vedtekter.

For enkelte budgetterminer kan Kongen med Stortingets samtykke bestemme at nettoutbyttet, henholdsvis resten av nettoutbyttet, helt eller delvis skal tilfalle statskassen. Den del som ikke måtte tilfalle statskassen fordeles mellem de forannevnte fond med de i annet ledd fastsatte andeler.

§ 2. Frasett salg og skjenking som er tillatt i medhold av §§ 4, 5, 6 og 7,[2]) kan inntil 30 juni 1929 salg og skjenking av brennevin[3]) bare drives i byer, som hadde brennevinssamlag i 1916 og hvor bystyret gir bevilling[4]) til det.

Bevillingen kan enten gis til staten eller til selskap som har rett til omsetning efter § 1, eller til de ved lovens ikrafttreden bestående samlag[5]) for salg av vin. For selskap gjelder bevillingen inntil 30 juni 1929 og for samlag inntil utløpet av det tidsrum for hvilket samlagets vedtekter måtte bli meddelt stadfestelse,[5]) dog ikke utover 30 juni 1929. Bevilling kan i samme kommune ikke gis samtidig både til selskap og til samlag.

Bystyret bestemmer om bevillingen skal gjelde bare salg eller bare skjenking eller både salg og skjenking. Bevilling til salg omfatter også rett til sending[6]) utenfor kjøpstaden.

Skjenkebevilling kan lyde på at skjenking av brennevin bare må skje til reisende eller til spisegjester.[7])

Samtidig med bevillingen bestemmer bystyret antallet av salgs- og skjenkesteder. Valget av bestyrer for hvert salgs- og skjenkested og disse steders beliggenhet i kommunen skal godkjennes av formannskapet. Vedkommende regjeringsdepartement kan gi nærmere forskrifter om utøvelse av skjenkerett ved bestyrer.[8])

§ 3.

1. I de byer som den 1 januar i vedkommende kommunevalgår hadde en hjemmehørende folkemengde av minst fire tusen innbyggere, kan der holdes almindelig avstemning blandt kommunens stemmeberettigede innvånere, om bystyret skal gi sådan bevilling som nevnt i § 2, forsåvidt angår tiden efter 30 juni 1929. Avstemning kan første

[1]) Jfr. kgl. res. 13 mai 1927. [2]) Jfr. også § 12, nr. 1.
[3]) Jfr. § 12, nr. 2. [4]) Jfr. § 36. [5]) Jfr. § 73, nr. 2.
[6]) Jfr. § 4, nr. 4, § 14 næst siste ledd og § 46.
[7]) Jfr. § 21, siste ledd. [8]) Jfr. § 14 siste ledd og § 23, nr. 1.

gang holdes efter kommunevalget i 1928, senere med seks år mellemrum. 5 april.

2. Krav om avstemning må være innsendt til bystyret innen kl. 8 eftermiddag 1 februar eller — hvis denne dag faller på en helligdag — 2 februar i vedkommende kommunevalgår og være underskrevet av minst en tyvendedel av de stemmeberettigede, som er opført i siste kommunevalgs manntall.
3. Avstemningen skal foregå en av de første 14 dager efter kommunevalget. Den skal være bekjentgjort minst 30 dager forut. Ved avstemningen benyttes samme manntall som ved kommunevalget, og valgstyret for dette forretter som stemmestyre.
4. Stemmegivningen skjer ved personlig fremmøte, hemmelig og ved sedler, på hvilke der skal stå «For bevilling» eller «Mot bevilling».

   I hvert valglokale skal der under tilsyn av stemmestyrene ligge utlagt et tilstrekkelig antall av begge sorter stemmesedler.
5. Ethvert medlem av stemmestyret kan inngi klage til den tjenestemann Kongen bestemmer, innen kl. 12 middag den 8 dag efter avstemningsdagen.
6. Med de endringer, som følger av foranstående bestemmelser, gjelder for avstemninger i henhold til nærværende paragraf tilsvarende regler som ved kommunevalg. Kongen eller den han bemyndiger kan gi utfyllende forskrifter.
7. Viser avstemningen, at der blandt de godkjente stemmer er et flertall for bevilling, skal bystyret gi bevilling.[1]) Er der et flertall mot, kan bystyret ikke gi bevilling.
8. Kommer der ikke før den datum som er nevnt i nr. 2, krav om avstemning, skal bystyret i de byer, som er omhandlet i nr. 1 og hvor bevilling er gitt, gi fornyet bevilling[1]) for de følgende seks år.
9. De bevillinger som bystyret gir efter denne paragraf gjelder første gang fra 1 juli 1929 til og med 31 desember 1934, senere for seks år regnet fra hver 1 januar. Bestemmelsene i § 2, 4 og 5 ledd, får tilsvarende anvendelse.

§ 4.

1. Hvis der ikke innen to måneder efterat denne lov er trådt i kraft, i noen av de byer som er omhandlet i § 2, av bystyret er gitt bevilling til salg av brennevin, kan Kongen gi sådan bevilling til staten eller til selskap som har rett til omsetning efter § 1. Bevillingen utøves i den by Kongen bestemmer.
2. Hvis der som følge av de i § 3 nevnte avstemninger ikke i noen by blir gitt bevilling til salg av brennevin, kan Kongen for tiden efter 30 juni 1929 gi bevilling som nevnt i

[1]) Jfr. § 36.

5 april. foregående ledd til staten eller til selskap som har rett til omsetning efter § 1. Bevillingen gjelder for seks år og kan fornyes hver gang resultatet av senere avstemninger blir som nevnt i foregående punktum.

3. Hvis et selskap har fått rett til innførsel og omsetning efter § 1, kan Kongen også uten at den i denne paragrafs 1 og 2 ledd nevnte betingelse foreligger, gi selskapet salgsbevilling i den kommune hvor selskapets hovedkontor ligger.

4. Bevilling til salg efter denne paragraf omfatter også rett til sending[1]) utenfor kommunen.

§ 5. Råspiritus kan av tilvirker overdras til destillasjon; rå og renset spiritus kan overføres til offentlig oplag overensstemmende med kap. 3 i lov av 15 august 1908 om tilvirkning, omdestillasjon og beskatning av brennevin m. v.

§ 6. Om den såkalte «Borregårdsrett» gjelder loven av 13 juli 1917. For utøvelsen av denne rettighet skal der betales en årlig avgift, som fastsettes av departementet, efterat erklæring er innhentet fra formannskapet i Sarpsborg. Avgiften skal fastsettes innen 15 oktober for det følgende år og blir å betale i to terminer innen hvert års 15 januar og 15 juli, hver gang med det halve beløp. Hvis ikke avgiften er betalt i rette tid, tapes rettigheten, men vedkommende er like fullt pliktig til å betale den for den løpende termin skyldige avgift. Denne blir i tilfelle av manglende betaling å inndrive ved utpantning. Avgiften tilfaller de fond som er nevnt i § 1 med de der fastsatte andeler.

§ 7.[2]) Kongen eller den Kongen bemyndiger kan på nærmere fastsatte vilkår gi restauratører på passasjerskib i fart mellem Norge og utlandet og på passasjerskib som går særskilte turistturer av flere dagers varighet, bevilling til å skjenke brennevin ombord i skibet til passasjerene.

Før tillatelsen blir gitt, skal departementet eske erklæring fra politiet og vedkommende kommunale myndigheter i den utstrekning som departementet i hvert tilfelle finner nødvendig.

For bevillingen betales efter departementets skjønn en avgift, som tilfaller de fond som er nevnt i § 1 med de der nevnte andeler.

§ 8.

1. Salg eller skjenking av brennevin må ikke skje til noen som åpenbart er under 21 år.[3])

2. Utsalgsstedenes virksomhet bør ordnes slik, at salg og skjenking av brennevin gjør minst mulig skade og minst mulig hindrer edruelighetens fremme.

I dette øiemed skal utsalgsstedene søke hindret at

[1]) Jfr. § 46. [2]) Jfr. § 25, nr. 1 og § 10, siste ledd.
[3]) Jfr. lov nr. 5 av 31 mai 1900 §§ 22 og 23.

brennevin blir solgt til noen, som med skjellig grunn må antas å ville misbruke eller hjelpe andre til å misbruke brennevin, eller til noen i slik mengde at formodningen er for misbruk. 5 april.

3. Statens og kommunens tjenestemenn er forpliktet til å gi den som har fått bevilling, de oplysninger som kreves for å gjennemføre bestemmelsene i nærværende paragraf.
4. Kongen eller den Kongen bemyndiger kan gi forskrifter for å gjennemføre foranstående bestemmelser.

§ 9. Salg og skjenking av brennevin må bare skje mot kontant, og der må ikke gis rabatt. Heller ikke må brennevin selges mot efterkrav.

Disse bestemmelser gjelder ikke salg imellem salgs- eller skjenkeberettigede innbyrdes og heller ikke salg i henhold til § 5 eller til medisinsk, teknisk eller videnskapelig bruk.

§ 10.[1]) Salg av brennevin kan skje fra kl. 11 formiddag til kl. 5 eftermiddag. På dager før søn- og helligdager samt før 1 og 17 mai kan dog salget påbegynnes før kl. 11 formiddag, hvis bystyret gir tillatelse hertil.

Skjenking av brennevin kan skje fra kl. 3 eftermiddag til kl. 11 aften. Innenfor disse grenser fastsetter kommunestyret skjenketiden. Politimesteren kan når særlige grunner foreligger, tillate at skjenking finner sted inntil et senere klokkeslett.

Salg og skjenking må ikke skje efter kl. 1 eftermiddag dagen før søn- og helligdager, samt dagen før 1 og 17 mai, likesålitt som på selve disse dager.

I den tid salg er forbudt, er det heller ikke tillatt til noen i salgskommunen eller tilgrensende kommuner å levere eller sende ut brennevin, som er solgt i lovlig tid.[2])

Bestemmelsene i denne paragraf gjelder ikke skjenking som skjer i medhold av § 7.

§ 11.

1. Brennevin må ikke sendes i posten, uten når sådan sending er tillatt i henhold til de bestemmelser som gjelder for salg og sending av brennevin til medisinsk, teknisk og videnskapelig bruk.
2. Når Kongen finner det påkrevet til edruelighetens fremme kan han:
   a. påby at brennevin til hvis befordring brukes samferdselsmidler i almenhetens eller forretningsmessig tjeneste som jernbaner, motorvogner, dampskib eller kanaler, skal merkes med avsenderens og mottagerens navn og adresse;
   b. når det foreligger forhold som nevnt i § 34, forby bruk av samferdselsmiddel som nevnt til befordring av brennevin.

[1]) Jfr. § 27. [2]) Jfr. § 27, første ledd.

5 april. § 12.

1. Ved denne lov gjøres ingen forandring i lov om brennevin til medisinsk bruk av 20 november 1923.
2. Skjenking av brennevin som inneholder over 60 volumprosent alkohol er forbudt.

Salg og sending[1]) av brennevin over 60 volumprosent alkohol kan bare skje til medisinsk, teknisk eller videnskapelig bruk overensstemmende med lov eller forskrifter, utferdiget av Kongen eller den Kongen bemyndiger.

Dog kan Kongen bestemme, at enkelte særlige sorter brennevin som måtte ha en alkoholstyrke av over 60 volumprosent, skal være undtatt fra bestemmelsene i de to foregående ledd.

Kapitel 2.

Om innførsel og omsetning av vin, fruktvin, mjød og øl.[2])

§ 13.[3]) Kongen kan bestemme at vin, fruktvin og mjød samt øl av nærmere fastsatt alkoholstyrke ikke må innføres fra utlandet av andre enn staten eller av selskap som Kongen gir rett til det, på de vilkår han setter.

Blir innførsel helt eller delvis forbeholdt staten, kan denne også efter Kongens nærmere bestemmelse helt eller delvis overta omsetningen.

I så fall skal nettoutbyttet tilfalle de fond som er nevnt i § 1 med de der fastsatte andeler.[4])

Blir innførsel helt eller delvis forbeholdt et selskap, kan dette også efter Kongens nærmere bestemmelse helt eller delvis gis rett til omsetning. Utbyttet av virksomheten til selskapets medlemmer må ikke overstige 6 pct. av den innskutte kapital. Resten av nettoutbyttet tilfaller de foran nevnte fond med de nevnte andeler.[4]) For øvrig gir departementet nærmere forskrifter om selskapets virksomhet. Blir selskapet oprettet som aktieselskap, gjelder § 1, næstsiste ledd.

§ 14. Frasett salg efter §§ 15, 18 og 19[5]) kan salg av vin, fruktvin, mjød og øl bare drives av den som får bevilling[6]) til det.

Bevilling til salg kan gjelde alle eller flere eller en enkelt av de drikkevarer som er omhandlet i dette kapitel.

Bevillingen kan gjelde bare øl som ikke inneholder over 2,50 volumprosent alkohol, eller bare øl som ikke inneholder over den volumprosent alkohol Kongen bestemmer.

Inntil Kongen anderledes bestemmer, må der i en kommune ikke gis bevilling til salg av fruktvin eller mjød, medmindre der i samme kommune også gis bevilling til salg av vin[7]).

[1]) Jfr. § 46. [2]) Jfr. § 31. [3]) Jfr. § 1.
[4]) Jfr. lov av 17 juli 1925 og lov nr. 6 av 25 juni 1926.
[5]) Jfr. også § 25. [6]) Jfr. § 17 og § 36. [7]) Jfr. § 21, tredje ledd.

Bevilling kan for inntil 6 år ad gangen gis enten til sta- 5 april.
ten eller til selskap som har rett til omsetning efter § 13. Bevilling kan også gis til samlag som består ved lovens ikrafttreden, jfr. § 73 nr. 2. Bevillingen omfatter også rett til sending[1]) utenfor kommunen.

Bestemmelsen i § 2 siste ledd har tilsvarende anvendelse.

§ 15.

1. Blir der for noen av de drikkevarer som er omhandlet i dette kapitel, ikke gitt noen bevilling i medhold av § 14 kan Kongen gi sådan bevilling til staten eller til selskap som har rett til omsetning efter § 13. Bevillingen gjelder for nærmere fastsatt tid og utøves i den by Kongen bestemmer.
2. Hvis et selskap har fått rett til innførsel og omsetning efter § 13 kan Kongen også uten at den i denne paragrafs 1ste ledd nevnte betingelse foreligger, gi selskapet salgsbevilling i den kommune hvor selskapets hovedkontor ligger.
3. Bevilling til salg efter denne paragraf omfatter også rett til sending[1]) utenfor kommunen.

§ 16. Bevilling til salg av øl med sådan alkoholstyrke som Kongen bestemmer, kan også gis til myndig mann eller kvinne, som kan antas ikke å ville misbruke salgsretten.

Bevillingen må ikke utøves samtidig på flere steder innen kommunen. Det skal bestemmes i bevillingen:

a. enten at den skal ophøre 31 desember i løpet av et tidsrum av høist 3 år fra rettens begynnelsesdag;
b. eller at den bare kan utøves en bestemt del av året, f. eks. turisttiden, eller i badesesongen;
c. eller at den bare kan utøves ved en enkelt bestemt leilighet.

Til bevillingen kan knyttes som vilkår at den bare må utøves i visse lokaler eller i visse strøk av kommunen.

§ 17. Salgsbevilling gis[2]) på landet av herredsstyret, i by av bystyret eller — efter dettes bemyndigelse — av formannskapet. Før bevilling er gitt, skal der være esket erklæring fra politiet.

§ 18. Kongen kan bestemme, at ølbryggerier ikke her i landet kan selge øl med sådan alkoholstyrke som Kongen bestemmer, til andre enn staten eller til selskap som har rett til omsetning efter § 13 eller til samlag.

I øvrig kan ølbryggeri selge øl til annet bryggeri, til dem som har rett til å selge eller skjenke øl og til forbrukere umiddelbart fra bryggeriet. Øl kan på sedvanlig måte bringes om fra bryggeri til kjøperens bopel eller til salgs- eller skjenkested, dog ikke på søn- og helligdager og, for landets vedkommende, heller ikke efter kl. 5 eftermiddag før disse dager. Salg av øl under ombringelsen er forbudt.

Herredsstyret kan med to tredjedels flertall forby[3]) salg

[1]) Jfr. § 46. [2]) Jfr. § 36. [3]) Jfr. § 38.

5 april. under et visst kvantum av øl som inneholder over 2,50 volumprosent alkohol, umiddelbart fra bryggeri. Det kan også — likeledes med to tredjedels flertall — forby all ombringelse av øl i herredet.[1])

Om bryggerienes salg til utførsel gjelder bestemmelsene i handelslovgivningen.[2])

§ 19. Tilvirkere av fruktvin og mjød kan ikke her i landet selge sine varer til andre enn staten eller selskap, som har rett til omsetning efter § 13, eller samlag. Om salg til utførsel gjelder bestemmelsene i handelslovgivningen.[2])

§ 20. Den som vil skjenke[3]) vin, fruktvin, mjød eller øl, må ha bevilling.

Dog kan enhver som gjør sig en næring av å drive herberge (hotell, pensjonat, losjihus o. lign.) eller bevertning med mat og drikke, uten bevilling skjenke øl som ikke inneholder over 2,50 volumprosent alkohol.

§ 21. Skjenkebevilling kan gjelde alle eller flere eller en enkelt av de drikkevarer som er omhandlet i dette kapitel.

Bevillingen kan gjelde bare øl som ikke inneholder over 2,50 volumprosent alkohol, eller bare øl som ikke inneholder over den volumprosent alkohol Kongen bestemmer.

Inntil Kongen anderledes bestemmer, må der i en kommune ikke gis bevilling til skjenking av fruktvin eller mjød, medmindre der i samme kommune også gis bevilling til skjenking av vin.[4])

Bevillingen kan enten være almindelig eller lyde på innskrenket rett således at skjenking bare må skje til reisende, til spisegjester eller til medlemmer av sluttet selskap i dettes lokale.[5])

§ 22. Til skjenkebevilling kan knyttes som vilkår:

a. at en almindelig eller innskrenket skjenkerett bare må utøves i visse lokaler eller i visse strøk av kommunen;
b. at en almindelig skjenkerett på landet ikke må utøves under kirketjeneste, offentlig valg, ting eller løsøreauksjon innen 1 km. fra forretningsstedet i tidsrummet fra to timer før forretningen er begynt til to timer efter den er ferdig;
c. at varieté eller lignende prestasjoner ikke må finne sted i bevertningslokale eller visse deler av eller tilliggelser til det.

§ 23.

1. Skjenkebevilling kan for inntil 6 år ad gangen gis til staten eller til selskap som har rett til omsetning efter § 13. Bevilling kan også gis til samlag som består ved lovens ikrafttreden, jfr. § 73 nr. 2. Bestemmelsen i § 2 siste ledd får tilsvarende anvendelse. Kommunestyret kan bestemme,[6]) at almindelig skjenkerett — frasett skjenking

[1]) Jfr. § 38. [2]) Jfr. lov om handelsnæring av 16 juli 1907 § 17.
[3]) Jfr. § 35. [4]) Jfr. § 14, fjerde ledd. [5]) Jfr. § 2, fjerde ledd.
[6]) Jfr. § 38.

av øl som ikke inneholder over 2,50 volumprosent alkohol — ikke samtidig må gis til noen annen innen kommunen. 5 april.

2. Har kommunestyret ikke truffet bestemmelse som nevnt i forrige ledd, kan skjenkebevilling også gis til myndig mann eller kvinne som kan antas ikke å ville misbruke skjenkeretten. Bestemmelsene i § 16, annet ledd, får tilsvarende anvendelse.

§ 24. Skjenkebevilling gis [1]) på landet av herredsstyret.

I byene er det bystyret eller formannskapet efter bystyrets bemyndigelse som gir [1]) bevilling. Er det overlatt til formannskapet, bestemmer bystyret årlig det tall, som det finner at de almindelige skjenkeretter — frasett skjenking av øl som ikke inneholder over 2,50 volumprosent alkohol — blir innskrenket til i det følgende år. Slik bestemmelse er dog ikke til hinder for, at der blir gitt bevilling utenfor tallet, når bystyret eller efter dettes bemyndigelse, formannskapet, finner at der er særlige grunner for det.

Før bevilling blir gitt, skal der være esket erklæring fra politiet.

§ 25.

1.[2]) Departementet kan på nærmere fastsatte vilkår gi restauratører på passasjerskib bevilling til ombord i skibet å skjenke til passasjerene og, med førerens samtykke, til mannskapet og andre som stadig følger med skibet. § 7, annet ledd, har tilsvarende anvendelse.

2. Departementet kan gi Hovedstyret for Statsbanene bevilling til — i forbindelse med bevertning med mat og drikke — å skjenke til de reisende i særskilte spisevogner på lengre ruter. Om skjenkingen gir Hovedstyret nærmere forskrifter som godkjennes av departementet.

3. Bevilling efter nr. 1 og 2 kan ha det innhold som er nevnt i § 21, første og annet ledd.

4. For bevilling efter nr. 1 og 2 betales efter departementets skjønn en årlig avgift. Den tilfaller de fond som er omhandlet i § 13 med de der nevnte andeler.[3])

§ 26. Kongen kan for samlag kreve foretatt de forandringer i vedtektene som finnes nødvendige for å opfylle forskriftene i § 8, jfr. § 9.

Formannen i samlagets styre opnevnes av fylkesmannen. Av de andre medlemmer velges halvparten av kommunestyret og halvparten av samlaget. Formannen og de kommunevalgte medlemmer behøver ikke å være aktieeiere i samlaget. Deres valg gjelder for to år om gangen.

Samlagets regnskaper føres efter skjemaer som utferdiges av departementet, og revideres hvert år av to revisorer, hvorav en velges av kommunestyret og en av fylkesmannen. Reviso-

[1]) Jfr. § 36. [2]) Jfr. § 7.
[3]) Jfr, lov nr. 16 av 17 juli 1925 og lov nr. 6 av 25 juni 1926

5 april. renes godtgjørelse bestemmes av fylkesmannen efter innhentet erklæring fra samlaget og utredes av dette. De nærmere bestemmelser om tiden for regnskapenes avleggelse og deres revisjon m. v. fastsettes av departementet, som også deciderer regnskapene.

Angående utbyttet av samlagets virksomhet gjelder bestemmelsene i § 13, siste ledd.[1])

Samlag kan ha medlemmer som efter sin borgerlige stilling ikke kan få salgs- eller skjenkebevilling i eget navn.

§ 27. Kommunestyret kan fastsette [2]) innskrenkninger i tiden for salg av de drikkevarer som omhandles i dette kapitel. Innskrenkningen må i kommuner, som har salg eller skjenking av brennevin, ikke gå videre enn til det som gjelder for brennevin.[3]) I den tid salg er forbudt, må varen heller ikke til noen i salgskommunen eller tilgrensende kommuner leveres eller sendes ut fra salgssted eller lager, selv om salget er foregått i lovlig tid.[4])

Tidsinnskrenkning som nevnt i forrige ledds første punktum, kan kommunestyret også sette [2]) for utøvelsen av almindelig skjenkerett.

Herredsstyret kan bemyndige politimesteren eller lensmannen til for enkelt leilighet å tillate skjenking og til, likeledes for enkelt leilighet, å gjøre særlige undtagelser fra tidsinnskrenkninger som er satt i henhold til denne paragrafs annet ledd.

Bystyret kan gi politimesteren almindelig bemyndigelse til for enkelt leilighet å tillate at en skjenkerett blir utøvet på et annet sted eller et annet lokale enn fastsatt efter § 22 a og til, likeledes for enkelt leilighet, å gjøre særlige undtagelser fra tidsinnskrenkninger som er satt i henhold til denne paragrafs annet ledd.

§ 28. På landet ved eller i nærheten av militære øvelsesplasser, innen en avstand av 1 km. fra disse, må salg eller skjenking av de drikkevarer som omhandles i dette kapitel, ikke finne sted mens øvelsene foregår, uten de militære myndigheter samtykker i det og efter regler som disse myndigheter gir med bifall av departementet.

§ 29.

1. For rettigheter til salg efter § 16 skal der betales en avgift som fastsettes av kommunestyret såvidt mulig før 1 november forut for det kalenderår avgiften gjelder.
2. Avgiften skal være ens for alle rettigheter i kommunen. Den skal ikke være under kr. 100,00 og ikke over kr. 200,00 for et helt år. For rettigheter utelukkende til salg av øl, som ikke inneholder over 2,50 volumprosent alkohol, skal der ikke betales nogen avgift.
3. Avgiften må være betalt, før rettigheten kan utøves.

[1]) Jfr. lov nr. 16 av 17 juli 1925 og lov nr. 6 av 25 juni 1926.
[2]) Jfr. § 38. [3]) Jfr. § 10. [4]) Jfr. § 10, næst siste ledd.

4. Kommunestyret eller efter dettes bemyndigelse formannskapet kan helt eller delvis eftergi avgiften, når det måtte falle særdeles trykkende å betale den. 5 april.
5. Avgiften tilfaller de fond som er nevnt i § 13 med de der nevnte andeler.[1])

§ 30.

1. For rettigheter til skjenking efter § 23, annet ledd, har § 29 nr. 1 og 3—5 tilsvarende anvendelse.
2. Avgiften skal ikke være under kr. 300,00 på landet og kr. 600,00 i by og ikke over kr. 1 500,00 på landet og kr. 3 000,00 i by for et helt år. Disse grenser kan nedsettes eller forhøies av kommunestyret med samtykke av Kongen eller den han bemyndiger. Avgiften fastsettes skjønnsmessig av kommunestyret under hensyn til den inntekt rettigheten kan antas å gi innehaveren.

Kapitel 3.

Almindelige bestemmelser.

§ 31. I denne lov forståes:

ved fruktvin en drikk, som er tilvirket av frukt, bær- eller plantesaft gjennem alkoholgjæring — uten tilsetning av tilvirket alkohol — og som ikke inneholder over 21 volumprosent alkohol;

ved vin en drikk, som er tilvirket av druesaft gjennem alkoholgjæring, og som ikke inneholder over 21 volumprosent alkohol;

ved brennevin tilvirket alkohol ublandet eller i blanding. Som brennevin regnes dog ikke væsker, som ved denaturering eller av andre grunner er uhensiktsmessig som berusningsmiddel og heller ikke væsker, hvortil der bare er tilsatt den mengde alkohol som er nødvendig for opløsning eller holdbarhet. Vin, fruktvin og mjød av større alkoholstyrke enn 21 volumprosent regnes som brennevin. Kongen eller den Kongen bemyndiger, avgjør, om en væske efter foranstående skal anses som brennevin.

§ 32. Kongen eller den Kongen bemyndiger gir forskrifter:

a. om innførsel av prøver på de drikkevarer[2]) som omhandles i denne lov;
b. om forbrukeres adgang til gjennem dem som har rett til innførsel å få innkjøpt vin[3]) av bestemte merker;
c. om utførsel og gjennemførsel fra og til utlandet av brennevin og vin;
d. om sending, salg og kjøp av vin til medisinsk, teknisk eller videnskapelig bruk;

[1]) Jfr. lov nr. 16 av 17 juli 1925 og lov nr. 6 av 25 juni 1926.
[2]) Jfr. for brennevin kgl. res. av 24 juni 1927.
[3]) Jfr. kgl. res. av 26 januar 1923.

5 april. e. om mellemmenns optagelse av bestilling på brennevin,[1]) vin, fruktvin, mjød og øl[2]) med en alkoholstyrke av over 4,75 volumprosent, og om deres adgang til å henvende sig til forbrukerne om kjøp av sådan drikk. I forskriftene kan det bestemmes, at optagelse av bestilling bare kan skje hos salgs- eller skjenkeberettigede.

§ 33.

1. Selskap eller samlag for omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød eller øl efter denne lov erlegger hvert år en avgift til almennyttige formål av sådan art som Kongen med Stortingets samtykke bestemmer.
2. Avgiften erlegges av nettoformuen, således som denne foreligger ved utgangen av siste inntektsår (regnskapsår) og av nettoinntekten for samme år. Ved ansettelsen av formue og inntekt følges reglene i skattelovene av 18 august 1911 med tilleggslover. Avgiften beregnes efter de prosentsatser som av vedkommende regjeringsdepartement i medhold av skattelov for landet § 74, skattelov for byene § 67, hvert år fastsettes for rederiselskaper. Ansettelsen av formue og inntekt og beregningen av avgift foretas av de ordinære ligningsmyndigheter i det distrikt, hvor selskapet eller samlaget har kontor (hovedkontor) eller hvor bestyrelsen foregår, i forbindelse med årets ligning.

   Opgave over den ansatte formue og inntekt samt den beregnede avgift sendes vedkommende regjeringsdepartement snarest mulig efter avslutningen av ligningsforretningen i det pågjeldende distrikt.
3. For årene 1927—1928, 1928—1929 og 1929—1930 erlegges avgiften med følgende prosenter av det beløp som fremkommer efter punkt 2:

   For 1927—1928 25 pct.
   » 1928—1929 50 »
   » 1929—1930 75 »

   Ved ansettelsen av avgiften for disse år kommer skattelovenes bestemmelser om gjennemsnittsberegning ikke til anvendelse.
4. Avgiften fordeles av Kongen eller den Kongen bemyndiger, mellem fylkeskommunene og kjøpstædene i forhold til folkemengden.
5. Kongen eller den Kongen bemyndiger gir nærmere forskrifter om gjennemførelsen av foranstående bestemmelser.

§ 34.[3]) Når Kongen finner det påkrevet på grunn av sær-

[1]) Jfr. kgl. res. av 24 juni 1927. [2]) Jfr. kgl. res. av 20 mai 1927.
[3]) Jfr. § 11, nr. 2, b.

lige forhold som krig, indre uroligheter, store arbeidsstans- 5 april.
ninger, forholdene ved større industrielle bedrifter eller anleggsarbeider, stor tilstrømning av folk til visse tider av året, faretruende utbredelse av smittsomme sykdommer, dyrtid, store ildsvåder eller annen stor ulykke, kan han midlertidig innskrenke eller forby salg eller skjenking eller både salg og skjenking av alle eller enkelte av de drikkevarer, som er nevnt i denne lov.

Likeså kan Kongen, når der foreligger forhold som foran nevnt, helt eller delvis midlertidig forby innførsel til riket eller forsendelse innen riket eller både innførsel og forsendelse av alle eller enkelte av de i loven nevnte drikkevarer.

Innskrenkning eller forbud som foran nevnt kan gjelde en enkelt kommune eller deler av den, større landsdeler eller det hele rike og kan også gjelde salg eller forsendelse fra salgssted utenfor en kommune til noen i kommunen.

Kongen eller den Kongen bemyndiger, kan gi de forskrifter, som trenges for å gjennemføre bestemmelsene i de foregående ledd.

§ 35. Som skjenking regnes det, når den som selger noen av de drikkevarer som omhandles i denne lov, tillater at noe av det solgte blir fortært på stedet. Det samme gjelder, når han vet om, at det fortæres i deler av hans hus, som han har rådighet over, eller på andre steder i hans besiddelse eller på husets nærmeste tilliggelser.

Bestyrer av salgssted eller skjenkested for selskap eller samlag har i forhold til det offentlige samme ansvar som den, som i eget navn har fått rett til salg eller skjenking.

§ 36. Kommunale salgs- og skjenkebevillinger utstedes på landet av ordføreren og i byene av ordføreren eller av den tjenestemann som formannskapet bestemmer. Departementet fastsetter formular for bevillingene.

§ 37. Der skal sendes melding til stedets politi om enhver rett til salg eller skjenking med oplysning om de vilkår som er knyttet til den.

§ 38. Beslutninger, som fattes av herredsstyre eller bystyre i henhold til denne lovs § 18, tredje ledd, § 23, første ledds fjerde punktum og § 27, første og annet ledd blir å bekjentgjøre innen utgangen av oktober på den måte, som herreds- eller bystyret bestemmer. De trer i kraft fra næste års begynnelse.

Samme regel gjelder når slike beslutninger omgjøres.

§ 39. Når en salgs- eller skjenkevirksomhet er ophørt ifølge lov av 7 juni 1917, uten at utøveren er blitt tilkjent erstatning, kan Kongen i tilfelle hvor billighet taler for det, tilstå ham eller hans enke et vederlag av statskassen med en sum en gang for alle eller med et årlig beløp.

5 april.

Kapitel 4.

Straffe- og påtalebestemmelser.

§ 40. Ved rusdrikk forståes i dette kapitel brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl som inneholder over 2,50 volumprosent alkohol.

§ 41. De i dette kapitel omhandlede overtredelser er forseelser uansett straffens størrelse.

§ 42. De i dette kapitel omhandlede forseelser er straffbare også om de er begått av uaktsomhet.

§ 43. Forsøk på de i dette kapitel omhandlede forseelser er straffbare og straffes med den for den fullbyrdede forseelse bestemte straff.

§ 44. Medvirkning til noen i dette kapitel omhandlet forseelse er straffbar og straffes med den for den fullbyrdede forseelse bestemte straff.

Som medvirker anses også utlending, som i utlandet utruster eller deltar i utrustning av fartøi med kjennskap til, at det skal ulovlig innføre rusdrikk her til landet, såfremt innførsel finner sted.

§ 45. Med straff efter denne lov kan som tilleggsstraff forbindes tap for kortere eller lengere tid av:

a) retten til å være fører av fartøi og annet befordringsmiddel eller til å være styrmann eller maskinist, og

b) rett til salg eller skjenking av rusdrikk.

Sistnevnte rett tapes ved idømmelse av fengselsstraff for en av de forbrytelser, som omhandles i den almindelige borgerlige straffelovs kapitel 15, 17, 18, 24, 25, 26, 27 og 31.

§ 46. Sending omfatter i denne lov overføring og ombringelse.

§ 47. Den som ved innførsel, utførsel, sending, utlevering, overdragelse mot vederlag (heri innbefattet skjenking), forskrivning eller rekvisisjon av rusdrikk, eller av øl der ikke inneholder over 2,50 volumprosent alkohol, overtrer noen av denne lovs bestemmelser, eller som overtrer noen med hjemmel av loven utferdiget bevilling eller forskrift, straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 måneder eller med begge straffer.

Den som drar ut til eller søker forbindelse med fartøi, som er innenfor eller utenfor tollgrensen med brennevin, som antas bestemt til å overdras mot vederlag, eller fartøi, som brukes til hjelp ved formidling av salg eller overføring av brennevin fra annet fartøi, straffes som foran nevnt, medmindre hans forhold gir særskilt grunn til å anta, at ulovlig innførsel av brennevin ikke er tilsiktet dermed.

Gjelder overtredelsen brennevin, er straffen bøter inntil

kr. 50 000,00 eller fengsel inntil 6 måneder eller begge disse straffer. 5 april.

§ 48. Som i § 47 nevnt straffes:

a) Fører av fartøi på 250 registertonn netto eller derunder, som er eller har vært innenfor den almindelige territorialgrense med mer brennevin enn til rimelig bruk ombord, medmindre det godtgjøres at fartøiet gikk i lovlig fart og av tvingende grunner var kommet innenfor territorialgrensen.

b) Fører av fartøi på over 250 registertonn netto som er eller har vært innenfor den almindelige territorialgrense med mer brennevin enn til rimelig bruk ombord, når det antas at brennevinet av føreren eller noen annen aktes ulovlig innført eller utlosset.

§ 49.

a) Fører av fartøi eller annet befordringsmiddel, i hvilket finnes rusdrikk, som formodes å ha vært eller å skulle være gjenstand for ulovlig innførsel eller omsetning og hvis besidder ikke kjennes, straffes med bøter, medmindre føreren antas å ha vist tilbørlig aktsomhet.

b) Den som forvarer rusdrikk, som formodes å ha vært eller å skulle være gjenstand for ulovlig innførsel eller omsetning og ikke kan eller vil opgi, hvem der er eier eller står i eierens sted, straffes med bøter.

§ 50. Eier eller besidder av rusdrikk, som finnes ombord i fartøi således anbragt, at den antas å ha vært eller å skulle være gjenstand for ulovlig innførsel eller omsetning, straffes med bøter.

§ 51. Den, som fra fartøi innenfor den ytterste tollgrense uten tollvesenets samtykke utlosser rusdrikk, straffes som i § 47 nevnt.

§ 52.

a) Som i § 47 nevnt straffes den, som på vegne av selskap eller sammenslutning, der tilvirker eller omsetter rusdrikk, utdeler eller fordeler sådan drikk som andel, utbytte eller gave.

Dette gjelder også, om utdelingen eller fordelingen skjer ved eller i anledning av selskapets eller sammenslutningens ophør eller opløsning.

b) Med samme straff anses mottageren av sådan rusdrikk som nevnt i litr. a.

§ 53. Den, som ved eller i forbindelse med basarer eller lignende tilstelninger eller ved andre sådanne anledninger lar bortauksjonere eller bortlodde rusdrikk, som han ikke har rett til å selge, straffes med bøter.

5 april. § 54. Som i § 47 straffes den, som i forbindelse med kjøp eller salg — fra vareboder eller almindelige salgssteder eller under de almindelige fiskerier — skjenker eller på annen måte overdrar rusdrikk, selv om det skjer uten godtgjørelse.

§ 55. Den, som skjenker eller utdeler rusdrikk ved kirke, forsamlingshus, ting (rettssted), valg, auksjon eller annen offentlig forsamling, straffes som i § 47 nevnt, selv om det skjer uten godtgjørelse.

§ 56. Den, som mot betaling beverter med mat eller drikke eller holder keglebane eller biljard eller som befatter sig med annet sådant erhverv, straffes som i § 47 nevnt, såfremt han uten å ha lovlig adgang dertil skjenker noen gjest rusdrikk, selv om det skjer uten godtgjørelse.

§ 57. Den, som har rett til å skjenke rusdrikk, eller øl der ikke inneholder over 2,50 volumprosent alkohol, straffes med bøter, såfremt han ikke hindrer, at der i hans bevertningssted eller dets tilliggelser

a) voldes støi eller annen ulempe for husets øvrige beboere eller omboende, eller

b) foregår spill med kort, terninger eller lignende, forsåvidt politiet har forbudt dette.

§ 58. Den, som lar løse og ledige personer samles i sitt hus og der fortære medbragt eller tilveiebragt rusdrikk, straffes med bøter.

§ 59. Den, som på bevertningssted med tilliggelser, herunder innbefattet dampskibs- og jernbanerestaurasjoner og restaurasjonsvogner, hvor der bevertes med mat eller drikke, fortærer eller overlater andre til fortæring sådan rusdrikk, som bevertningens innehaver overhodet eller på det tidspunkt ikke har rett til å skjenke, straffes med bøter.

Med samme straff anses verten og hans folk, når de lar sådan fortæring foregå.

§ 60. Fortæres rusdrikk i forening eller sammenslutning, hvor sådan rusdrikk ikke lovlig kan selges eller skjenkes, og har foreningen eller noen av dens medlemmer eller noen, som er i dens tjeneste medvirket til, at rusdrikken blev tilveiebragt eller opbevart for medlemmene, straffes foreningens styremedlemmer og den, som har stilt husrum til rådighet for foreningen, samt den, som har forestått tilveiebringelsen eller opbevaringen som i § 47 nevnt.

§ 61. Har den, som straffes for noen i denne lov omhandlet overtredelse, tidligere vært straffet efter denne lov eller efter lov nr. 8 av 17 mai 1904 med tilleggslover eller efter lov nr. 4 av 1 august 1924 med tilleggslover eller efter tollovens bestemmelser om smugling av rusdrikk, er straffen, under de i den almindelige borgerlige straffelov av 22 mai 1902 § 61 anførte betingelser for skjerpet straff i gjentagelses-

tilfelle, bøter inntil kr. 50 000,00 og fengsel inntil 2 år eller begge straffer. 5 april.

§ 62. Hvis den, som dømmes efter denne lov til fengselsstraff, antas helt eller delvis å skaffe sig midlene til sin livsførsel ved sådanne overtredelser, kan retten efter påstand av påtalemyndigheten bemyndige denne til å hensette domfelte i tvangsarbeidshus. I dette kan domfelte beholdes inntil 18 måneder, men inntil 3 år, såfremt han tidligere har vært i tvangsarbeidshus for tilsvarende overtredelse eller efter loven av 31 mai 1900 (jfr. lov av 9 mars 1918) om løsgjengeri, betleri og drukkenskap.

Personer under 18 år kan ikke anbringes i tvangsarbeidshus.

Blir domfelte hensatt i tvangsarbeidshus, kan fullbyrdelsen av den idømte straff efter påtalemyndighetens bestemmelse helt eller delvis falle bort. Gjelder dommen tillike en annen straffbar handling, kommer denne bestemmelse til anvendelse på den del av den idømte felles fengselsstraff, som ifølge domsgrunnene faller på overtredelsen efter denne lov.

Når omstendighetene taler for å stille domfelte på prøve, kan påtalemyndigheten vente med å fatte beslutning om hensettelse i tvangsarbeidshus inntil 1 år, efter at dommen er blitt fullbyrdet.

Adgangen til å sette en domfelt i tvangsarbeidshus faller bort ved foreldelse efter 3 års forløp. Bestemmelsene i straffelovens § 72, siste ledd, og § 73 får tilsvarende anvendelse.

§ 63.

a) Ulovlig innført rusdrikk med tilhørende emballasje skal inndras, uansett hos hvem den finnes eller av hvem den eies. Er den ikke lengere påvislig, kan dens verdi helt eller delvis inndras hos den, der er skyldig i og den der har medvirket til den ulovlige innførsel.

Det samme gjelder rusdrikk, der er eller har vært gjenstand for salg eller skjenking av noen, der er uberettiget til å selge eller skjenke sådan rusdrikk.

Foranstående bestemmelser gjelder også øl, som ikke inneholder over 2,50 volumprosent alkohol.

b) Fartøi og annet befordringsmiddel, som benyttes eller er benyttet ved ulovlig innførsel eller sending (transport) av brennevin, kan inndras, når det antas, at hovedhensikten har vært dets benyttelse til sådan innførsel eller sending, og at dets eier forstod eller burde ha forstått dette.

Er der ikke anledning til inndragning eller vilde denne ramme uforholdsmessig hårdt, kan fartøiets og befordringsmidlets verdi, helt eller delvis, inndras hos lovovertrederen. Det kan i dette tilfelle tilbakeholdes, inntil

5 april. inndragningsbeløpet er betalt eller der for dette er stillet betryggende sikkerhet.

c) Bestemmelsen i litr. b har tilsvarende anvendelse på andre ting, heri innbefattet våben og utstyr av enhver art, som antas brukt som eller bestemt til hjelpemiddel ved ulovlig innførsel eller sending av brennevin.

d) Tinglig heftelse i fartøi og i annet befordringsmiddel, som inndras med hjemmel av bestemmelsen i litr. b, kan inndras.

Er heftelsen stiftet, før der blev innledet forfølgning til straffellelse eller sak til inndragning av fartøiet eller befordringsmidlet, kan den inndras, når det antas, at hovedhensikten har vært fartøiets eller befordringsmidlets benyttelse til ulovlig innførsel eller sending av brennevin og at rettighetshaveren forstod eller burde ha forstått dette. Er heftelsen stiftet efter nevnte tid, kan den inndras, medmindre det antas, at rettighetshaveren ikke forstod eller burde ha forstått det.

Når et befordringsmiddel er solgt på avbetaling med forbehold av eiendomsrett, blir kjøperen å betrakte som eier og selgeren som rettighetshaver.

e) Inndragning med hjemmel av foranstående bestemmelse er ikke straff og kan foretas, selv om straffansvar ikke kan gjøres eller ikke gjøres gjeldende.

§ 64. Rusdrikk, og øl der ikke inneholder over 2,50 volumprosent alkohol, som antas å ha vært gjenstand for overtredelse av denne lov og hvis eier og besidder ikke kjennes, tilfaller statskassen, såfremt eier eller besidder ikke har meldt sig innen 14 dager, efter at varen kom i det offentliges besiddelse.

§ 65. Straffeprosesslovens § 228, jfr. § 240 har anvendelse uten hensyn til straffens størrelse, når det gjelder overtredelse av denne lov.

§ 66. Det i § 45 litr. a nevnte rettighetstap kan gjøres til gjenstand for forelegg, forsåvidt angår fører av annet befordringsmiddel enn fartøi. Sådant forelegg kan finne sted, selv om hovedstraff ikke forelegges.

§ 67. Vil påtalemyndigheten i sak efter denne lov påstå fengselsstraff over 3 måneder eller innsettelse i tvangsarbeidshus, skal offentlig forsvarer beskikkes i det tilfelle, da straffeprosesslovens §§ 100—102 påbyr dette for saker angående forbrytelser.

§ 68. a. Krav på inndragning av rusdrikk med hjemmel av § 63 litr. a gjøres gjeldende like overfor lovovertrederen uten at eier eller besidder behøver å gjøres til part. Kjennes eller finnes ikke lovovertrederen gjøres kravet gjeldende mot besidderen.

b. Krav på inndragning av fartøi, annet befordringsmid- 5 april.
del og andre ting med hjemmel av § 63 litr. b og c gjøres gjeldende mot eieren og krav på inndragning av tinglig heftelse med hjemmel av § 63 litr. d mot rettighetshaveren.

Kan forkynnelse av forelegg, stevning, tiltalebeslutning, dom, ankeerklæring m. v. ikke foregå på noen i straffeprosesslovens §§ 146—153 nevnt måte (heri innbefattet at utenlandsk myndighet undlater å besørge lovlig forkynnelse for dersteds værende eier eller rettighetshaver), kan forkynnelsen foregå på den i straffeprosesslovens § 154 omhandlede måte.

Når forkynnelse har funnet sted, kan inndragningssaken under enhver omstendighet fremmes mot den uteblevne eier og rettighetshaver, såfremt han ikke har godtgjort lovlig forfall. Som sådant anses det, at han uten egen skyld så sent er kommet til kunnskap om den efter straffeprosesslovens § 154 skjedde forkynnelse, at han ikke har kunnet nå rettsstedet til tektetid. I så tilfelle blir saken å omberamme, såfremt vedkommende samtidig opgir sitt opholdssted, således at ny stevning kan forkynnes for ham på dette.

c. Fristen for utenlandsk eiers og rettighetshavers begjæring om fornyet behandling ved lagmannsrett eller erklæring av anke er fire uker regnet fra dommens forkynnelse.

d. Ovenstående forskrifter finner tilsvarende anvendelse på tilkjennegivende i henhold til straffeprosesslovens §§ 382 og 383 i. f., jfr. § 402.

§ 69. Til fornyet behandling ved lagmannsrett efter tiltaltes begjæring kreves samtykke av Høiesteretts kjæremålsutvalg i alle saker, efter denne lov.

§ 70. Vedkommende regjeringsdepartement bestemmer, hvorledes der skal forholdes med gjenstander og verdier, som inndras og med rusdrikk og øl som omhandles i § 64.

Efter forslag av politimester eller tollinspektør kan departementet tilstå politi og tolltjenestemenn og andre, som har tatt virksom del i saken og har vist særlig iver og dyktighet en belønning, som utredes av det for anledningen vunne utbytte av inndratt vare eller av vare, som omhandles i § 64.

§ 71. Tollvesenets tjenestemenn skal straks melde til politiet tilfelle av ulovlig innførsel og dermed sammenhengende sending av rusdrikk samt overtredelser av §§ 48, 49 litr. a, 50 og 51.

Er noen i dette kapitel omhandlet lovovertredelse tillike straffbar efter tollovgivningen, behandles den alene som overtredelse av nærværende lov. Påtalemyndigheten skal i dette tilfelle underrette Finans- og Tolldepartementet om forfølgningen og dens utfall.

Har noen overtrådt ikke alene nærværende lov, men også

5 april. begått noen overtredelse, som alene er straffbar efter tollovgivningen, behandles denne overtredelse i forbindelse med førstnevnte (straffeprosesslovens § 133), såfremt ovennevnte departement ikke ønsker å behandle den efter tollovgivningen.

Finner påtalemyndigheten i noe tilfelle, som er nevnt i annet eller tredje ledd, ikke å kunne eller burde innlede eller fortsette forfølgning, skal den straks herom underrette departementet, som da kan bringe tollovgivningen i anvendelse, forsåvidt dertil måtte være anledning. I sådant tilfelle skal siktede ikke gis den i straffeprosesslovens § 86, annet ledd, nevnte meddelelse om forfølgningens innstillen, forinnen departementet har fattet sin beslutning.

Kongen gir nærmere forskrifter om det i denne paragraf omhandlede forhold mellem påtalemyndigheten og tollmyndighetene.

Kapitel 5.

Ikrafttredelse m. v.

§ 72. For Svalbard kan innførsel, omsetning og utdeling av rusdrikk (jfr. § 40) skje efter forskrifter som utferdiges av Kongen.[1])

§ 73.

1. Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.[2]) Fra samme tid opheves lov av 1 august 1924 om innførsel og omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl, med tilleggslover av 17 juli 1925 (nr. 15) og 25 juni 1926 (nr. 5). Midlertidige lover (nr. 16) av 17 juli 1925 og (nr. 6) av 25 juni 1926 om forandringer i rusdrikkloven av 1 august 1924 skal fremdeles gjelde med den forandring at paragrafhenvisningene i de nevnte tilleggslover skal gjelde de tilsvarende paragrafer i nærværende lov.
2. Bevilling til salg eller skjenking av brennevin, vin, øl m. v. kan ikke gis til nye samlag efter denne lovs ikrafttreden. Samlag som består ved lovens ikrafttreden, kan efter bestemmelse av Kongen få sine vedtekter fornyet inntil 30 juni 1932.

5 april. **Kongelig resolusjon***), hvorved bestemmes, at foranstående lov av 5 april 1927 settes i kraft straks, jfr. lovens § 73, 1. ledd.

5 april. **Kongelig resolusjon***), hvorved med hjemmel av §§ 1 og 13 i lov av 5 april 1927 om innførsel og omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl bestemmes, at § 1 i den A/S Vinmonopolet ved kongelig resolusjon av 31 mars 1922, jfr. kongelig resolusjon av 22 juni 1922 og kongelig resolu-

*) Bekjentgj. 6 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13.
[1]) Jfr. kgl. res. av 19 juli 1927.
[2]) Jfr. kgl. res. av 5 april 1927.

sjon av 13 april 1923 meddelte konsesjon fra og med 5 april 1927 inntil videre forandres således: 5 april.

Med hjemmel av §§ 1 og 13 i lov av 5 april 1927 om innførsel og omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl meddeles A/S Vinmonopolet:

a. Enerett til innførsel og handel med brennevin; — eneretten til detaljhandel med brennevin som nydelsesmiddel, dog med samme begrensninger og på samme vilkår som nedenfor i litra b. fastsatt for vin m. v. — eneretten til detaljhandel med brennevin til medisinsk, teknisk og videnskapelig bruk i den utstrekning sådan detaljhandel ikke er underlagt apotek eller medisindispenserende læger.

b. Enerett til innførsel av vin, fruktvin, mjød og øl samt til handel med disse varer og med innenlandsk tilvirket øl over 4,75 prosent alkoholstyrke — dog med forbehold av samlagenes rett til handel i de kommuner hvor samlag består — og for detaljutsalgs vedkommende i den utstrekning hvortil selskapet på de vilkår som efter gjeldende lov kan opstilles ved bevilling til samlag, får bevilling av kommunestyrene. Kongen kan pålegge selskapet å overta detaljsalget i en kommune, forsåvidt kommunestyret ønsker det. Blir intet annet detaljutsalg oprettet i landet, har selskapet rett til detaljutsalg på det sted, som Kongen bestemmer.

Enn videre skal selskapet ha enerett til innførsel og rett til forhandling av skattefritt, denaturert brennevin efter vedkommende regjeringsdepartements nærmere bestemmelse.

Kongelig resolusjon*), hvorved i henhold til lov om domstolene av 13 august 1915 § 72, jfr. lov nr. 6 av 17 juli 1925, bestemmes at der i nedennevnte kommuner fra 1 juli 1927 ved herreds- og byrettene skal være følgende særskilte utvalg av domsmenn med særlig kyndighet i handel, sjøvesen, industri, håndverk og bygningsvesen:**) 5 april.

Østfold fylke.

Fredrikshald domssogn. (Fredrikshald kjøpstad.)

Handel:	10 domsmenn.
Sjøvesen:	10 »

Sarpsborg domssogn. (Sarpsborg kjøpstad.)

Handel:	12 domsmenn.
Sjøvesen:	10 »
Håndverk:	8 »
Bygningsvesen:	8 »

*) Bekjentgj. 13 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.

**) For Oslo er truffet særskilt bestemmelse ved kongelig resolusjon av 25 mars 1927, inntatt i Lovtid. 1ste avd. for s. å., pag. 176.

5 april. *Fredrikstad domssogn. (Fredrikstad kjøpstad.)*

Handel:	15	domsmenn.
Sjøvesen:	12	»
Håndverk:	10	»
Bygningsvesen:	8	»

Moss domssogn. (Moss kjøpstad.)

Handel:	10	domsmenn.
Sjøvesen:	8	»

derav 2 som er bosatt i Jeløy herred, men har sin virksomhet i Moss.

Onsøy domssogn.

Onsøy herred.

Sjøvesen:	3	domsmenn.

Hvaler herred.

Sjøvesen:	3	domsmenn.

Glemmen herred.

Sjøvesen:	3	domsmenn.

Kråkerøy herred.

Sjøvesen:	3	domsmenn.

Akershus fylke.

Aker domssogn.

Aker herred.

Handel:	20	domsmenn.
Sjøvesen:	8	»
Industri:	10	»
Håndverk:	15	»
Bygningsvesen:	30	»

Bærum herred.

Handel:	10	domsmenn.
Sjøvesen:	4	»
Håndverk:	8	»
Bygningsvesen:	15	»

Asker herred.

Handel:	6	domsmenn.
Sjøvesen:	4	»
Håndverk:	6	»
Bygningsvesen:	8	»

Follo domssogn.

Drøbak kjøpstad.

Handel:	8	domsmenn.
Sjøvesen:	8	»

5 april.

Hedmark fylke.

Sør-Hedmark domssogn.

Hamar kjøpstad.
Handel: 8 domsmenn.

Opland fylke.

Sør-Gudbrandsdal domssogn.

Lillehammer kjøpstad.
Handel: 8 domsmenn.

Toten domssogn.

Gjøvik kjøpstad.
Handel: 8 domsmenn.

Buskerud fylke.

Drammen domssogn. (Drammen kjøpstad.)

Handel: 30 domsmenn.
Sjøvesen: 15 »
Håndverk: 15 »
Bygningsvesen: 12 »

Numedal og Sandsvær domssogn.

Kongsberg kjøpstad.
Handel: 10 domsmenn.

Ringerike domssogn.

Hønefoss kjøpstad.
Handel: 8 domsmenn.

Vestfold fylke.

Tønsberg domssogn. (Tønsberg kjøpstad.)

Handel: 15 domsmenn.
Sjøvesen: 12 »
Håndverk: 8 »
Bygningsvesen: 8 »

Sandefjord domssogn. (Sandefjord kjøpstad.)

Handel: 9 domsmenn.
Sjøvesen: 9 » , derav 3 som er bosatt i Sandeherad, men har sin virksomhet i Sandefjord.

5 april.

Larvik domssogn. (Larvik kjøpstad.)

Handel: 12 domsmenn.
Sjøvesen: 12 »
Håndverk: 8 »
Bygningsvesen: 8 »

Nord-Jarlsberg domssogn.

Holmestrand kjøpstad.
Sjøvesen: 6 domsmenn.
Svelvik ladested.
Sjøvesen: 3 domsmenn.
Strømm herred.
Sjøvesen: 3 domsmenn.

Mellem-Jarlsberg domssogn.

Horten kjøpstad.
Handel: 8 domsmenn.
Sjøvesen: 8 »

Sør-Jarlsberg domssogn.

Sem herred.
Sjøvesen: 5 domsmenn.
Nøtterøy herred.
Sjøvesen: 5 domsmenn.
Tjøme herred.
Sjøvesen: 3 domsmenn.
Stokke herred.
Sjøvesen: 3 domsmenn.

Larvik sorenskriveris domssogn.

Sandeherad herred.
Sjøvesen: 3 domsmenn.
Tjølling herred.
Sjøvesen: 3 domsmenn.
Fredriksvern herred.
Sjøvesen: 3 domsmenn.
Brunlanes herred.
Sjøvesen: 3 domsmenn.

Telemark fylke.

Skien domssogn. (Skien kjøpstad.)

Handel: 15 domsmenn.
Sjøvesen: 6 »
Håndverk: 6 »
Bygningsvesen: 12 »

5 april.

Bamble domssogn.

Brevik kjøpstad.
Sjøvesen: 6 domsmenn.
Langesund ladested.
Sjøvesen: 6 domsmenn.
Stathelle ladested.
Sjøvesen: 4 domsmenn.
Bamble herred.
Sjøvesen: 4 domsmenn.

Gjerpen domssogn.

Porsgrund kjøpstad.
Handel: 12 domsmenn.
Sjøvesen: 12 »
Håndverk: 6 »
Bygningsvesen: 6 »
Gjerpen herred.
Sjøvesen: 4 domsmenn.
Solum herred.
Sjøvesen: 4 domsmenn.

Kragerø domssogn.

Kragerø kjøpstad.
Handel: 10 domsmenn.
Sjøvesen: 8 »
Skåtøy herred.
Sjøvesen: 8 domsmenn.

Aust-Agder fylke.

Arendal domssogn. (Arendal kjøpstad.)

Handel: 12 domsmenn.
Sjøvesen: 12 »
Håndverk: 8
Bygningsvesen: 10 »

Risør domssogn. (Risør kjøpstad.)

Sjøvesen: 6 domsmenn.

Holt domssogn.

Tvedestrand ladested.
Handel: 6 domsmenn.
Sjøvesen: 4 »
Dyvåg herred.
Sjøvesen: 2 domsmenn.
Flosta herred.
Sjøvesen: 2 domsmenn.

5 april.

Holt herred.
Sjøvesen: 2 domsmenn.
Søndeled herred.
Sjøvesen: 2 domsmenn.

Nedenes domssogn.

His herred.
Sjøvesen: 3 domsmenn.
Tromøy herred.
Sjøvesen: 4 domsmenn.
Øyestad herred.
Sjøvesen: 7 domsmenn.
Stokken herred.
Sjøvesen: 2 domsmenn.
Østre Moland herred.
Sjøvesen: 2 domsmenn.

Sand domssogn.

Grimstad kjøpstad.
Handel: 8 domsmenn.
Sjøvesen: 8 »
Lillesand ladested.
Handel: 6 domsmenn.
Sjøvesen: 6 »

Vest-Agder fylke.

Kristiansand domssogn. (Kristiansand kjøpstad.)

Handel: 12 domsmenn.
Sjøvesen: 12 »
Håndverk: 12 »
Bygningsvesen: 12 »

Torridal domssogn.

Søgne herred.
Sjøvesen: 6 domsmenn.

Mandal domssogn.

Mandal kjøpstad.
Handel: 6 domsmenn.
Sjøvesen: 6 »

Lyngdal domssogn.

Farsund ladested.
Sjøvesen: 6 domsmenn.
Vanse herred.
Sjøvesen: 4 domsmenn.

5 april.

Flekkefjord domssogn.

Flekkefjord kjøpstad.

Handel: 8 domsmenn.
Sjøvesen: 6 »

Rogaland fylke.

Stavanger domssogn. (Stavanger kjøpstad.)

Handel: 20 domsmenn.
Sjøvesen: 16 »
Industri: 12 »
Håndverk: 20 »
Bygningsvesen: 20 »

Haugesund domssogn. (Haugesund kjøpstad.)

Handel: 15 domsmenn.
Sjøvesen: 10 »
Håndverk: 8 »
Bygningsvesen: 10 »

Dalane domssogn.

Egersund ladested.

Sjøvesen: 6 domsmenn.

Jæren domssogn.

Sandnes ladested.

Handel: 8 domsmenn.
Sjøvesen: 6 »

Karmsund domssogn.

Kopervik ladested.

Handel: 6 domsmenn.
Sjøvesen: 6 »

Skudeneshavn ladested.

Sjøvesen: 6 domsmenn.

Bergen.

Handel: 60 domsmenn.
Sjøvesen: 24 »
Håndverk: 16 »
Bygningsvesen: 40 »

Hordaland fylke.

Midhordland domssogn.

Fana herred.

Sjøvesen: 6 domsmenn.

Laksevåg herred.

Sjøvesen: 4 domsmenn.

5 april.

Sogn og Fjordane fylke.

Sunnfjord domssogn.

Florø ladested.

Sjøvesen: 5 domsmenn.

Kinn herred.

Sjøvesen: 3 domsmenn.

Møre fylke.

Ålesund domssogn. (Ålesund kjøpstad.)

Handel: 15 domsmenn.
Sjøvesen: 15 »
Håndverk: 10 »
Bygningsvesen: 10 »

Kristiansund domssogn. (Kristiansund kjøpstad.)

Handel: 15 domsmenn.
Sjøvesen: 15 »
Håndverk: 8 »
Bygningsvesen: 10 »

Romsdal domssogn.

Molde kjøpstad.

Handel: 8 domsmenn.
Sjøvesen: 8 »

Sør-Trøndelag fylke.

Trondhjem domssogn. (Trondhjem kjøpstad.)

Handel: 30 domsmenn.
Sjøvesen: 18 »
Håndverk: 8 »
Bygningsvesen: 30 »

Nord-Trøndelag fylke.

Stjør- og Verdal domssogn.

Levanger kjøpstad.

Sjøvesen: 6 domsmenn.

Inderøy domssogn.

Steinkjer ladested.

Handel: 6 domsmenn.
Sjøvesen: 6 »

Namdal domssogn.

Namsos ladested.

Sjøvesen: 8 domsmenn.

Nordland fylke. 5 april.

Bodø domssogn. (Bodø kjøpstad.)
Handel: 12 domsmenn.
Sjøvesen: 12 »

Narvik domssogn. (Narvik kjøpstad.)
Handel: 12 domsmenn.
Sjøvesen: 12 »

Brønnøy domssogn.
Brønnøysund ladested.
Sjøvesen: 6 domsmenn.

Alstahaug domssogn.
Mosjøen ladested.
Handel: 6 domsmenn.
Sjøvesen: 6 »
Stamnes herred.
Sjøvesen: 8 domsmenn.

Lofoten domssogn.
Svolvær ladested.
Sjøvesen: 6 domsmenn.
Vågan herred.
Sjøvesen: 6 domsmenn.

Vesterålen domssogn.
Hadsel herred.
Sjøvesen: 6 domsmenn.
Sortland herred.
Sjøvesen: 4 domsmenn.

Troms fylke.

Tromsø domssogn. (Tromsø kjøpstad.)
Handel: 10 domsmenn.
Sjøvesen: 12 »
Håndverk: 8 »
Bygningsvesen: 8 »

Trondenes domssogn.
Harstad ladested.
Handel: 9 domsmenn.
Sjøvesen: 9 »

5 april. **Finnmark fylke.**

Hammerfest domssogn. (Hammerfest kjøpstad.)

Handel: 6 domsmenn.
Sjøvesen: 6 »

Vardø domssogn.

Vardø kjøpstad.
Sjøvesen: 10 domsmenn.

Varanger domssogn.

Vadsø kjøpstad.
Handel: 6 domsmenn.
Sjøvesen: 3 »
Nord-Varanger herred.
Sjøvesen: 3 domsmenn.
Sør-Varanger herred.
Sjøvesen: 4 domsmenn.

6 april. **Skrivelse***) fra Arbeidsdepartementet om byggeforskrifter for Vang byggebelte og bygningsdistrikt, Hedmark fylke.

8 april. Nr. 1. **Lov****) [1]) om forandring av § 32, 1ste ledd, og § 36 i lov av 9 oktober 1905 med senere forandringer om det kongelige Frederiks Universitet.

§ 32, 1ste ledd, skal herefter lyde:

Enhver som her i riket har bestått artium og medbringer fyldestgjørende vidnesbyrd om sedelig forhold er berettiget til mot å erlegge den derfor til enhver tid foreskrevne avgift å immatrikuleres som akademisk borger ved Universitetet.

§ 36. Om og i tilfelle med hvilket beløp der skal erlegges avgift for immatrikulering ved Universitetet, for anmeldelser til Universitetets eksamener og for adgang til å studere ved Universitetets institutter og laboratorier bestemmes av Stortinget efterat Det akademiske kollegium er hørt.

8 april. Nr. 2. **Lov****) [2]) om adgang for kommunene til å utligne en tilleggsskatt på større inntekter for budgettåret 1927—1928.

§ 1. For det kommunale budgettår 1927—1928 skal kommunene, når den ordinære inntektsskatt utskrives med minst

---

*) Bekjentgj. 13 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14, hvor byggeforskriftene er inntatt.

**) Bekjentgj. 13 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.

[1]) St.besl. 30 mars. Se Ot. prp. nr. 21. Innst. O. nr. 14. St.tid., forh. i Ot. s. 112—113; i Lt. s. 69—70.

[2]) St.besl. 30 mars. Se Ot. prp. nr. 13. Innst. O. nr. 16. St tid., forh. i Ot. s. 268—270; i Lt. s. 26.

10 pct., være berettiget til å utligne en tilleggsskatt på inntekter av sådan størrelse som i § 2 anført. Består et herred av flere sogn, er det tilstrekkelig at skatten i ett av sognene utskrives med minst 10 pct. Sådan tilleggsskatt pålegges også rederiselskaper og dermed likestilte selskaper, forsåvidt angår den del av selskapets inntekt, der er skattepliktig til vedkommende kommune, forutsatt at denne del når den fastsatte grense. 8 april. Nr. 2.

§ 2. Den i § 1 omhandlede tilleggsskatt utlignes på den måte, at de pågjeldende skattepliktiges inntekt efter fradrag av den skattefri del, før den ordinære inntektsskatt utregnes, gis et procentvis av inntekten beregnet tillegg. Beregningen av dette tillegg skjer efter nedenstående tabell.

Når den skattbare inntekt er

over kr.	12 000,00	men ikke over kr.	20 000,00	tillegg 1	pct.
» »	20 000,00	—»—	» 30 000,00	tillegg 1½	pct.
» »	30 000,00	—»—	» 40 000,00	tillegg 2	pct.
» »	40 000,00	—»—	» 60 000,00	tillegg 2½	pct.
» »	60 000,00	—»—	» 80 000,00	tillegg 3	pct.
» »	80 000,00	—»—	» 100 000,00	tillegg 3½	pct.
» »	100 000,00	—»—	» 125 000,00	tillegg 4	pct.
» »	125 000,00	—»—	» 150 000,00	tillegg 4½	pct.
» »	150 000,00	tillegg 5 pct.			

Tillegget kan — for alle inntekter underett — forhøies til det dobbelte, det 3-dobbelte, det 4-dobbelte eller 5-dobbelte.

§ 3. Denne lov trer i kraft straks.

Lov*)[1]) om forandringer i lov av 13 juli 1905 om fredning og bevaring av fortidslevninger. 8 april. Nr. 3.

I.

Overskriften til kap. 2 i lov av 13 juli 1905 om fredning og bevaring av fortidslevninger skal herefter lyde så: Løse fortidslevninger fra oldtiden eller middelalderen (oldsaker), bygninger og andre gjenstander av kunst- eller kulturhistorisk interesse fra nyere tid.

II.

§ 10 i lov av 13 juli 1905 om fredning og bevaring av fortidslevninger skal herefter lyde så:

Løse fortidslevninger fra Norges oldtid eller middelalder må ikke føres ut av landet. Det samme gjelder bygninger og deler av sådanne og andre gjenstander av kunst-, kultur- eller personalhistorisk interesse — såsom malerier, møbler, husgeråd, drakter, våben, redskaper o. l. — fra nyere tid,

*) Bekjentgj. 13 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.

[1]) St.besl. 7 april. Se Ot. prp. nr. 24. St.tid., forh. i Ot. s. 431—432; i Lt. s. 149.

8 april. Nr. 3. men eldre enn hundre år, samt — uten tidsbegrensning — minner om fremskutte personligheter i norsk utvikling.

Vedkommende regjeringsdepartement kan dog i særlige tilfelle gi tillatelse til utførsel av ting som er omhandlet i første ledd og kan gi nærmere regler som må iakttas, når nogen ønsker å utføre ting som kan formodes å gå inn under bestemmelsene i denne paragraf.

III.

Denne lov trer i kraft straks.

8 april. **Kongelig resolusjon***) om fredning av en eik på skibsreder W. Wilhelmsens eiendom på Nøtterøy.

8 april. **Kongelig resolusjon***), hvorved de ved Regjeringens resolusjon av 29 oktober 1925 fastsatte forskrifter angående fremstilling og bruk av acetylengass ombord i norske skib forandres således, at også kontrollen med gassanlegg i skib som ikke er kontrollpliktige i henhold til lov om skibes sjødyktighet av 9 juni 1903 med tilleggslover overtas av skibskontrollen.

8 april. **Kongelig resolusjon****) om nye helse-, epidemi- og tuberkuloseforskrifter for Nore herred, Buskerud fylke.

8 april. **Kongelig resolusjon****) om nye helse- og tuberkuloseforskrifter for Rindal herred, Møre fylke.

8 april. **Kongelig resolusjon****) om nye helse-, epidemi- og tuberkuloseforskrifter for Vik herred, Nordland fylke.

8 april. **Kongelig resolusjon***), hvorved der i medhold av § 6 i lov angående lappene i kongerikene Norge og Sverige av 2 juni 1883, jfr. lov nr. 2 av 29 juni 1922, treffes bestemmelser om endring av distriktsgrensene i visse deler av Nord-Trøndelag fylke (med tilstøtende trakter i Nordland fylke) —, sålydende:

I.

Den ved kongelig resolusjon av 10 juli 1894, jfr. de kongelige resolusjoner av 23 juli 1909 og 29 juni 1923, fastsatte distriktsinndeling for de områder av Nord-Trøndelag fylke og tilstøtende trakter av Nordland fylke som omfattes av fellesansvarlighetsdistriktene nr. 9 Luru, nr. 10 Sandøla, nr. 11 Røyrvik og nr. 12 Trones opheves fra og med 1 mai 1927 å regne.

---

*) Bekjentgj. 13 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.

**) Bekjentgj. 13 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14, hvor helseforskriftene m. v. er inntatt.

II. 8 april.

Fra og med samme dag og inntil videre skal ovennevnte område av Nord-Trøndelag fylke og tilstøtende trakter av Nordland fylke være inndelt i 10 fellesansvarlighetsdistrikter med betegnelse og grenser som nedenfor anført:

Distrikt nr. 9 A, Luru.

Omfattende deler av Snåsa, Nordli og Sørli herreder innen følgende grenser: mot syd riksgrensen fra grenserøs nr. 184, Kingsjø røs, til Holderen vann, derfra videre efter vassdraget gjennem Skjelbreden, Grønningen, Eggetjern og Imsmenningen vann, derfra efter Imsa elv med dens fortsettelse: Jørstadelven, inntil denne krysses av jernbanen. Mot nordvest og nord efter jernbanen fra nevnte kryssning til Agle stasjon, derfra over til elven Skjerva og opefter denne til seteren Holmen, derfra i rett linje til elvene Lurus og Almas sammenløp, videre efter Alma til Oksvold tjern, så efter «Prestveien» til vestre ende av Laksjøen og følgende denne sjø og vassdraget op til Eidet (i Nordli).

Mot øst den offentlige vei fra Nordlivassdraget ved Eidet sydover forbi Løvsjøli til Aune i Sørli og derfra efter Sørlivassdraget til riksgrensen, videre langs riksgrensen til grenserøs nr. 184, Kingsjø røs.

Distrikt nr. 9 B, Hartkjøl.

Omfattende deler av Nordli og Sørli herreder innen følgende grenser:

Mot vest grensen mot distrikt 9 A, Luru.

Mot nord fra Eidet langs Sandsjøen til dennes nordøstligste bukt. Derfra efter Kalvvikbekken til Limannsviken i «Kvesjøen» og over denne sjø ut til grenserøs nr. 193, «Kvesjørøs».

Mot øst riksgrensen til Sørlivassdraget ved Rengen.

Distrikt nr. 10 A, Sandøla.

Omfattende deler av Snåsa, Kvam, Overhalla, Grong, Harran og Namsskogan herreder innen følgende grenser:

Mot vest fra grensen mellem Snåsa og Kvam herreder ved Snåsavatnet, langs herredsgrensen til sydligste bukt av Ytre Bangsjø, efter denne til Bågna elvs utløp av vannet, efter Bågna elv til grensen mellem Overhalla og Klinga herreder, derefter langs denne herredsgrense til Namsen elv.

Mot nord Namsen elv op til Grøndalselvens utløp i samme, derfra op langs Grøndalselven til dennes sammenløp med Skorovasselven.

8 april. Mot øst fra sammenløpet mellem Grøndalselven og Skorovasselven, op langs Grøndalselven til Grøndalsvatnet, derfra til øverste Nesåvatn (726) videre over Nesåpiggen til Rundhaugen, derfra herredsgrensen mellem Nordli og Grong til Sandøla.

Mot syd Sandøla elv ned til dennes sammenløp med Luru og op efter denne til Lone, derfra jernbanen til Agle og videre efter banen (Luru distrikts nordgrense) til Snåsa stasjon og derfra ned til Snåsavatnet ved Sem og efter dette vann til herredsgrensen mellem Snåsa og Kvam.

Distrikt nr. 10 B, Brandsfjell.

Omfattende deler av Snåsa, Grong og Nordli herreder innen følgende grenser:

Mot syd fra Eidet langs nordgrensen for distrikt 9 A Luru til Agle jernbanestasjon.

Mot vest Sandøla distrikts sydgrense (østgrensen) mellem Agle stasjon og Sandøla elv.

Mot nord denne elv og videre op efter vassdraget i Nordli til Sandsjøen ved Eidet.

Distrikt nr. 10 C, Havdal.

Omfattende deler av Namsskogan og Nordli herreder innen følgende grenser:

Mot syd fra grenserøs 193 efter nordgrensen for distrikt 9 B, Hartkjøl til Eidet, derfra langs nordgrensen for distrikt 10 B, Brandsfjell til herredsgrensen mellem Nordli og Grong herreder ved Sandøla elv.

Mot vest den østlige grense for distrikt 10 A, Sandøla.

Mot nord fra Skorovasselvens utløp i Grøndalselven op langs Skorovasselven til Lille Skorovatn.

Derpå rett i øst til Staldvikelven og efter denne til Tunnsjøen, samt følgende denne sjø til Tunnsjø kapell og videre efter vassdragene i sydøstlig retning til riksgrensen omtrent 1 km. nord for grenserøs nr. 196 «Linnebotn røs».

Mot øst riksgrensen sydover til Kvesjø røs.

Distrikt nr. 10 D, Bogna.

Omfattende deler av Kvam, Beitstad, Namdalseid, Klinga og Overhalla herreder innen følgende grenser:

Mot syd Snåsavatnet fra herredsgrensen mellem Snåsa og Kvam til gården Langhammer, efter landeveien til Følling gård og videre efter forbindelsesveien med Beitstad inntil gården Heltuv, derfra efter hovedveien til gården Vikan,

så over innerste bukt av Trondhjemsfjorden «Hjelbotten» til «Hjelosen». 8 april.

Mot vest: Hovedveien over Namdalseidet, østgrensen for Fosen distrikt, samt Lyngen og Namsen fjorder til Namsen elv.

Mot nord: Namsen elv op til herredsgrensen mellem Klinga og Overhalla.

Mot øst vestgrensen for distrikt 10 A, Sandøla fra Namsen elv til Snåsavatnet.

Distrikt nr. 11 A, Røyrvik.

Omfattende deler av Namsskogan og Røyrvik herreder i Nord-Trøndelag og av Vefsn og Hattfjelldal herreder i Nordland innen følgende grenser:

Mot syd: Fra Vegteren vann op langs Huddingselven til Huddingsvatnet og derpå efter dette til dets nordligste bukt.

Mot øst: Fra Huddingsvatnets nordligste bukt efter elven op til Fiskløsvatnet, efter dette vann til den midtre bukt ved dets nordbredd, derfra op på høidepunktet 1042 på rektangelkartet og videre nordøstover i rette linjer mellem sistnevnte punkt, høidepunktet 938 på Ruøpsesvarddo, høidepunktet 1000 på Rurukcokka, høidepunkt 990 på Geitvarddo og sydvestre bukt av Getsvatnet, efter dette til Orrevasselvens utløp og nedefter denne elv til Lotterelvens vestre nedløp i den, derfra opefter Lotterelven til det vann, hvorfra elven løper ut, fra dette vann omtrent rett nordover over høide 1189 i Nobrien cokka, over høidene 1221, 1220 og 1092 i Vierma cokka og videre til vannet med høidetallet 886 øverst i Viermadalen.

Mot nord: Fra vannet med høidetallet 886 i Viermadalen i rett linje til den sydøstligste bukt i Store Kjukkelvatn, videre en linje gjennem nevnte vann nordenom den store holmen i vannet til vannets vestligste bukt, derfra i rett linje til Kroken (735) vest for Lille Kjukkelen, derfra efter vassdraget gjennem Søndre Bisegvatn til Nordre Bisegvatn, derfra i rett linje nordenom Tomasvatn til Store Majavatn.

Mot vest: Fra Store Majavatnets sydøstligste bukt i rett linje over Bjørntjernet til Sandskarbekkens utløp i Smalvatnet, derfra efter Smalvatnet, Smalvasselven og Mellingelven til Namsen, efter denne elv til Sør Namsenvatnet og videre efter dette vann til dets sydligste bukt, derfra til Vegterli seter og Vegteren vann og over dette til Huddingselven.

8 april.

Distrikt nr. 11 B, Østre Røyrvik.

Omfattende deler av Nordli og Røyrvik herreder i Nord-Trøndelag og en ubetydelig del av Hattfjelldal herred i Nordland innen følgende grenser:

Mot syd: Nordgrensen for distrikt 10 C, Havdal, fra omtrent midt på Tunnsjøen til riksgrensen.

Mot øst: Riksgrensen til omtrent 4 km. nordenfor grenserøs 203, Sipmekrøs, til den bekk som kommer fra vannet med høidetallet 1067.

Mot nord: Efter nevnte bekk til vannet med høidetallet 1067, derfra i rett linje til fjelltoppen 1340, derfra høideryggen til fjelltoppen 1326, derfra fylkesgrensen til omtrent en kilometer sydvest for nevnte fjelltopp, derfra i rett linje til Store Børgefjell til utspringet for den elv som herfra løper ut i vannet med høidetallet 886 i Viermadalen, og efter denne elv til nevnte vann.

Mot vest: Øst- og sydgrensen for distrikt 11 A, Røyrvik, fra vannet med høidetallet 886 i Viermadalen til Vegteren vann, videre efter veien til Røyrviken kapell, derfra over Limingen vann til Troldviken, herfra efter rideveien til Tunnsjø—Røyrviken og videre over Tunnsjøen efter en linje på østsiden av de to store øer som ligger i dette vann, ned til nordgrensen for distrikt 10 C, Havdal.

Distrikt nr. 12 A, Stenfjell.

Omfattende deler av Namsskogan og Røyrvik herreder og Nordli herreds del av Gudfjelløen i Tunnsjøen innen følgende grenser:

Mot syd: Fra Grøndalselvens utløp i Namsen efter nordgrensen for distrikt 10 A, Sandøla, og 10 C, Havdal, til omtrent midt på Tunnsjøen.

Mot øst og nord: Vestgrensen for distrikt 11 B, Østre Røyrvik, til Vegteren vann, derfra vestgrensen for distrikt 11 A, Røyrvik, til Namsen elv.

Mot nord og vest: Namsen elv til Grøndalselvens utløp i den.

Distrikt nr. 12 B, Frøiningsfjell.

Omfattende deler av Namsskogan herred i Nord-Trøndelag og Vefsn i Nordland innen følgende grenser:

Mot syd: Fra Grøndalselvens utløp i Namsen langs Namsen til det punkt ved denne elv hvor grensen mellem Trones kapellsogn og Harran annekssogn på vestsiden forlater elven, derfra efter nevnte sognegrense inntil søndre Kjølstadfjell.

Mot vest og nord: Fra søndre Kjølstadfjell efter grensen mellem Trones kapellsogn og Høilandets annekssogn inntil Kvernfjellet og videre herredsgrensen mot Foldereid inntil Storfjellets høieste punkt ca. 1 km. nordenfor Nonsvatnets nordøstlige bukt. Fra sistnevnte punkt følges fylkesgrensen mot Nordland inntil høidepunktet 908 på Kløftfjellet, derfra til høieste punkt av Majaklumpen og i retning øst—nordøst til Store Majavatn. 8 april.

Mot øst: Vestgrensen for distrikt 11 A, Røyrvik, fra Store Majavatn til Namsen og videre Namsen elv til Grøndalselvens utløp i den.

Kongelig resolusjon, hvorved der i henhold til lov om forsømte barns behandling av 6 juni 1896 § 1 meddeles stadfestelse på fremlagt utkast til statutter for Nes kommunale barnehjem, Romerike. 8 april.

Kongelig resolusjon, hvorved der foretas et par forandringer i den ved kongelig resolusjon av 21 oktober 1915 stadfestede plan for sikkerhetsfond ved A/S Bjørkåsen Gruber i Ballangen herred. 8 april.

Rundskrivelse fra Justisdepartementetet til fylkesmennene. 8 april.

Den nye rettergangsordning.
Rundskrivelse nr. 5.

Valg av fagkyndige domsmenn ved herreds- og byrettene våren 1927.

I henhold til lov om domstolene av 13 august 1915 § 72 (jfr. lov nr. 6 av 17 juli 1925) er det ved kongelig resolusjon av 5. april 1927 fastsatt, hvilke kommuner fra 1 juli 1927 skal ha særskilt utvalg av domsmenn som har særlig kyndighet i handel, sjøvesen, industri, håndverk eller bygningsvesen. Som bilag til denne rundskrivelse er trykt en fortegnelse*) over disse kommuner, med opgave over de grupper av fagkyndige domsmenn som hver kommune skal ha, og antallet av domsmenn i hver gruppe.

Departementet skal gjøre opmerksom på at det ikke iår har latt sig gjøre å innhente uttalelser på forhånd fra kommunestyrene om oprettelse av særskilte domsmannsutvalg. Som følge herav, og da valget iår bare skal gjelde til utgangen av 1928, er bestemmelsen om særskilte utvalg foreløbig truffet som en midlertidig ordning. Til forklaring av den ordning som foreløbig er bestemt skal man videre nevne, at

*) Se kongelig resolusjon av 5 april 1927, s. 167.

8 april. når særskilte domsmannsutvalg bare er besluttet oprettet i et forholdsvis begrenset antall kommuner, er grunnen den at man efter departementets mening her bør gå frem med en viss forsiktighet, inntil man har fått mere erfaring for hvordan ordningen med utvalg av fagkyndige domsmenn kommer til å virke. I denne sammenheng skal departementet for øvrig henlede underdommernes opmerksomhet på at domstolslovens § 88 åpner adgang til å tilkalle fagkyndige domsmenn, selv om der ved en herreds- eller byrett ikke er oprettet særskilt domsmannsutvalg.

I anledning av de bestemmelser som er truffet om utvalg av domsmenn med kyndighet i sjøvesen, skal departementet gjøre opmerksom på at sjølovens § 313 er ophevet fra 1 juli 1927, og at ordningen med særskilte sjørettsdistrikter nu faller bort. Fra 1 juli 1927 får herreds- og byrettene de samme rettskretser i saker om sjøfartsforhold som i andre saker.

Med hensyn til fremgangsmåten ved valget til de særskilte domsmannsutvalg henviser departementet til de oplysninger som er gitt i rundskrivelse nr. 4*) om den nye rettergangsordning. Når en kommune skal ha særskilt utvalg av fagkyndige domsmenn, blir forslag til valg også for disse domsmenns vedkommende å avgi i det forberedende valgmøte som er omhandlet i domstolslovens § 74 og som iår skal holdes innen 1 mai.

I de tilfelle hvor det — undtagelsesvis — er bestemt, at der i utvalget for en kommune skal optas domsmenn som har sin virksomhet i denne kommune, men er bosatt i en tilstøtende kommune (domstolslovens § 72, annet ledd), er det å merke at valget av disse domsmenn skal foretas i bostedskommunen.

Departementet skal anmode om at følgende forføininger må bli truffet:

1) Herr fylkesmannen underretter uten ophold manntallsførerne og kommunestyrene i de kommuner som skal ha særskilte domsmannsutvalg (eller som skal velge domsmenn til et særskilt utvalg i nabokommunen) — se bilaget til denne rundskrivelse.
2) Et avtrykk av denne rundskrivelse sendes til alle underdommere i herr fylkesmannens distrikt.

---

*) Justisdepartementets rundskrivelse av 3 mars 1927, s. 87 flg.

3) Såfremt der i et domssogn er kommuner, som hittil har hatt utvalg av fagkyndige (f. eks. bygningskyndige) domsmenn, men ikke skal ha slikt utvalg fra 1 juli 1927, anmodes vedkommende dommer om å underrette disse kommuner, for at mulige misforståelser skal kunne forebygges. 8 april.

Da det forberedende valgmøte skal holdes innen 1 mai førstk., skal man anmode om at ekspedisjonen av saken må bli påskyndet mest mulig.

En del avtrykk av denne rundskrivelse vedlegges.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om lukningsvedtekt for barber- og frisørforretninger i Rjukan. 8 april.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av kjøbmand L. P. Sterud oprettede «Laura og L. P. Steruds legat til Moss folkeskole». 8 april.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved John Nilsen Krogstadsanden og h. Marit Altsdatters gjensidige testamente av 24 oktober 1919 oprettede «John Nilsen og Marit Altsdatter Krogstadsandens legat» til Horg gamlehjem. 8 april.

Skrivelse **) fra Arbeidsdepartementet om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning og ellers når føreforholdene gjør det nødvendig i en del herreder i Møre fylke. 9 april.

Modifikasjon ***) i den norske-spanske handelsoverenskomst av 7 oktober 1922. 7 april. 11 april.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet, hvori anføres at ifølge offisiell meddelelse fra generalsekretæren for Folkenes Forbund av 12 mars 1927 har Finnlands representant den 3 mars 1927 undertegnet, uten forbehold om ratifikasjon, den fakultative bestemmelse i undertegningsprotokollen av 16 desember 1920 angående vedtektene for den faste domstol for mellemfolkelig rettspleie, idet han har avgitt en erklæring om at den finske regjering anerkjenner som obligatorisk, uten videre og uten særskilt overenskomst, overfor ethvert annet medlem av Folkenes Forbund eller enhver annen stat som påtar sig samme forplik- 11 april.

---

*) Bekjentgj. 13 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14, hvor vedtekten er inntatt.

**) Bekjentgj. 25 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.

***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 4 for 1927 s. 103.

11 april. telse, d. v. s. på betingelse av gjensidighet, domstolens domsmyndighet for et nytt tidsrum av 10 år fra 6 april 1927 å regne.

11 april. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at republikken Santo Domingo 3 februar 1927 har tiltrådt Svalbardtraktaten av 9 februar 1920.

11 april. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av Jensine og Joakim Haug ved gavebrev av 15 april 1925 oprettede «Jensine og Joakim Haugs legat» til trengende i Jelsa herred.

12 april. **Konvensjon***) mellem Norge og Frankrike om vin og spirituosa.

13 april. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori anføres at ifølge meddelelse fra generalsekretæren for Folkenes Forbund har det franske Utenriksministerium i skrivelse av 22 februar 1927 meddelt at den franske lov om godkjennelse av overenskomsten om forenkling av tollformaliteter av 3 november 1923 m. v., overensstemmende med dennes art. 29, har erklært at overenskomstens bestemmelser ikke finner anvendelse på kolonier som er stillet under fransk suverenitet.

16 april. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori anføres, at ifølge meddelelse fra generalsekretæren for Folkenes Forbund av 29 mars d. å. har Tyskland den 11 mars d. å. deponert sitt ratifikasjonsdokument vedrørende protokollen av 16 desember 1920 angående vedtektene for den faste domstol for mellemfolkelig rettspleie.

16 april. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori anføres, at ifølge meddelelse fra generalsekretæren for Folkenes Forbund av 29 f. m. har Østerrike den 13 mars d. å. deponert ratifikasjonsdokumentet vedrørende sin tidligere avgitte erklæring, hvorved Østerrike anerkjenner som obligatorisk, uten videre og uten særskilt overenskomst, overfor ethvert annet medlem av Folkenes Forbund eller enhver annen stat som påtar sig samme forpliktelse, d. v. s. på betingelse av gjensidighet, den faste domstol for mellemfolkelig rettspleie, dens domsmyndighet, for et nytt tidsrum av 10 år regnet fra dagen før ratifikasjonsdokumentets deponering.

19 april. **Skrivelse****) fra Arbeidsdepartementet angående bestemmelse om den største tillatte hastighet for kjøring med motorvogn og motorsykkel i Stathelle.

---

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 4 for 1927 s. 114 flg.
**) Bekjentgj. 25 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.

Jaktregler*) for Opdal bygdealmenning, Sør-Trøndelag fylke. 20 april.

Skrivelse**) fra Handelsdepartementet om ophør av Lofotopsynet, jfr. skrivelse av 26 april. 20 april.

Skrivelse fra Handelsdepartementet til Statsrevisjonen, hvori uttales: 21 april.

«Med uttrykket «Offentlig automobilrute« i regulativet for offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse av 23 juli 1926 menes enhver automobilrute igangsatt for offentlig befordring av reisende, jfr. lov om motorvogner av 20 februar 1926 nr. 2 § 21, hvad enten ruten drives helt for privat regning eller den drives med bidrag av stat eller kommune eller helt for det offentliges regning.»

Skrivelse***) fra Landbruksdepartementet om at hund skal holdes bundet eller forsvarlig innestengt i den tid bufe beiter i Hidra herred, Vest-Agder fylke. 21 april.

Skrivelse*) fra Arbeidsdepartementet om regler for brandvernets ordning på Osøren, Hordaland fylke. 21 april.

Skrivelse fra Finansdepartementet til Hordaland fylkesskattestyre, hvori på forespørsel fra en ligningsnevnd uttales at der ikke vil være adgang til å utlegge skatteliste for kommuneskattligningen særskilt, idet de utlagte skattelister antas å måtte omfatte så vel kommune- som statsskattligningen, jfr. landsskattelovens § 138 og § 86, 2net ledd. 21 april.

Lov***)[1]) om forandring i lov om godtgjørelse til stortingsmenn av 11 august 1924, nr. 1. 22 april. Nr. 1.

I.

Følgende paragrafer skal lyde:

§ 1, 1ste ledd. Den godtgjørelse som ifølge grunnlovens § 65 tilkommer enhver representant før deltagelse i Stortinget, fastsettes til seks tusen kroner for hvert ordentlig Storting uten hensyn til samlingstidens lengde.

§ 1, 3dje ledd. For deltagelse i et overordentlig Storting er godtgjørelsen otteogtyve kroner daglig.

§ 1, nytt 5te ledd. Medlemmer av stortingskomiteer som foretar reiser mellem sesjonene, får en godtgjørelse på disse

---

*) Bekjentgj. 25 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15, hvor reglene er inntatt.

**) Bekjentgj. 25 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15, kfr. nr. 16 (skr. av 26 april).

***) Bekjentgj. 25 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.

[1]) St.besl. 5 april. Innst. O. nr. 19, jfr. nr. 13. St.tid., forh. i Ot. s. 420—424; i Lt. s. 146—149.

22 april. Nr. 1. reiser av tyve kroner pr. dag og godtgjort utlegg til skyss, kost og ophold.

§ 4, siste ledd. Dør en representant eller innkalt varamann på reise til eller fra Stortinget eller under ophold ved dette eller under kur- eller sykebehandling, som i henhold til nærværende paragraf i sin helhet bekostes av det offentlige, godtgjør staten de utgifter som nødvendig medgår til begravelsen.

II.

Denne lov trer i kraft fra 1 oktober 1927.

22 april. Nr. 2. **Lov** *)[1] om tillegg til § 12 i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896 med tilleggslover.

I.

Som nytt femte avsnitt av § 12 i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896 med tilleggslover, senest av 18 juli 1924, inntas følgende bestemmelse:

Den som har bestått avgangseksamen ved Sjøkrigsskolens nederste avdeling, behøver for å erholde vidnesbyrd om bestått artium på reallinjen alene å underkaste sig skriftlig artiumsprøve i landsmål samt reallinjens muntlige prøver i tysk, historie (omfattende oldtiden, middelalderen og den nyere tid) og analytisk geometri.

De nuværende femte og sjette avsnitt av samme paragraf blir herefter henholdsvis sjette og syvende avsnitt.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

22 april. Nr. 3. **Lov** *)[2] om vergemål for umyndige.

1ste kapitel.

Umyndige.

§ 1. Med umyndige mener denne lov mindreårige og umyndiggjorte.

Mindreårig er den som ikke har fylt 21 år.

§ 2. Den som er umyndig, kan ikke selv råde over sine midler eller binde sig ved rettshandel, medmindre annet særlig er bestemt.

---

*) Bekjentgj. 25 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.

[1]) St.besl. 8 april. Se Ot. prp. nr. 26. Innst. O. nr. 31. St.tid., forh. i Ot. s. 444—445; i Lt. s. 149—150.

[2]) St.besl. 8 april. Se Ot. prp. nr. 26 for **1926**. Innst. O. II med tillegg. St.tid., forh. i Ot. s. 3—16, 48—57, 462; i Lt. s. 140—146, 153.

2net kapitel.

Verger.

§ 3. For mindreårig ektebarn er faren verge.

Er faren død eller forsvunnet, eller er han umyndig, er moren verge.

Er foreldrenes ekteskap opløst, omstøtt eller kjent ugyldig, eller er deres samliv hevet efter bevilling, er den av foreldrene verge, som skal ha omsorgen for barnet.

§ 4. For mindreårig barn utenfor ekteskap er moren verge.

Har fylkesmannen overlatt omsorgen for barnet til faren, er han verge.

§ 5. Blir en mindreårig adoptert, går vergemålet over til den adopterende.

Har ektefeller adoptert sammen, eller har den ene ektefelle adoptert den annens barn eller adoptivbarn, får § 3 tilsvarende anvendelse.

§ 6. For en mindreårig som ikke har verge efter reglene i de foregående paragrafer, og for den som er umyndiggjort, skal der opnevnes verge.

Den som er verge efter en av de foregående paragrafer kan på begjæring også opnevnes som sådan.

§ 7. Til verger skal velges menn eller kvinner, som er vederheftige og skikket for hvervet.

Har en mindreårigs far eller mor skriftlig tilkjennegitt hvem de ønsker til verge for barnet efter sin død, bør denne velges fremfor andre.

Skal der for et ektebarn opnevnes verge i stedet for faren, bør moren velges fremfor andre.

Til verge for en umyndiggjort som er gift, bør ektefellen opnevnes medmindre denne ønsker å bli fritatt, eller hensynet til den umyndiggjortes tarv krever at en annen velges.

Stefar eller stemor bør ikke opnevnes som verge, medmindre der finnes å foreligge særlige grunner til sådan opnevnelse.

§ 8. Fylkesmenn, skifteforvaltere, overformyndere, revisorer og decisorer for overformynderiregnskaper og lønte tjenestemenn ved overformynderiene kan ikke være verge i sitt distrikt.

§ 9. Rett til å nekte å bli opnevnt som verge har:

1. den som har fylt 60 år;
2. den som på grunn av sykdom eller svakhet ikke uten stor vanskelighet kan være verge;
3. den som allerede er opnevnt verge for to umyndige.

En opnevnt verge kan kreve ny verge opnevnt, når

22 april. Nr. 3.

han senere kommer i noget tilfelle som her under 1 eller 2 nevnt,

Fritas bør også:

1. den som på grunn av annen offentlig tjeneste vil få særlig bryderi av vergemålet;
2. den som før er opnevnt som verge for en umyndig, når dette vergemål er særlig byrdefullt;
3. den som på grunn av vergemålet tilsidesetter i vesentlig grad sine egne anliggender.

§ 10. Vergemålet skal fratas en verge, dersom han grovt eller gjentagne ganger forsømmer eller tilsidesetter sine plikter, eller når den umyndiges tarv ellers krever at en annen verge opnevnes.

§ 11. Vergemålet føres i den by- eller herredskommune hvor den umyndige bor.

§ 12. Flytter den umyndige til en annen kommune, kan overføring av vergemålet undlates når begge overformynderier er enige, eller departementet beslutter det.

§ 13. Vergen opnevnes i den kommune hvor vergemålet skal føres.

En som bor utenfor kommunen, kan opnevnes, om han er villig.

§ 14. Skifteforvalteren og overformynderne i den kommune hvor vergemålet føres opnevner verger og fratar eller fritar verger for vergemålet. Er der fast formann for overformynderiet, trer han i stedet for skifteforvalteren. Avgjørelsene treffes med stemmeflerhet.

Haster det, kan verge midlertidig opnevnes av skifteforvalteren eller den faste formann for overformynderiet.

§ 15. En verge er ugild til å handle for den umyndige, når han selv eller hans ektefelle eller en slektning eller besvogret i nedstigende linje, opstigende linje eller i første sidelinje eller nogen som han representerer, har en interesse som strider mot den umyndiges. En far eller mor kan som verge for eget barn vareta dets tarv overfor andre av sine barn eller andre slektninger eller besvogrede. Adoptivforhold regnes like med slektskap.

Er vergen ugild, opnevnes en setteverge i den kommune hvor verge trenges.

§ 16. Antas en verge ikke å kunne vareta den umyndiges tarv for en viss tid eller for visse saker, eller kan han ikke gjøre det uten større vanskelighet eller bekostning, opnevnes en hjelpeverge i den kommune hvor hjelpen trenges.

§ 17. Vergen har krav på vederlag av den umyndiges midler for nødvendige utlegg.

Når overformynderne og de faste formenn, eller i tilfelle

av at skifte foregår — skifteforvalteren — er enige, kan op- 22 april.
nevnt verge i særlige tilfelle også få vederlag for sitt arbeide. Nr. 3.

§ 18. Dersom den som en avgjørelse efter dette kapitel er gått imot, mener at beslutningen er i strid med loven, kan han kreve spørsmålet forelagt for vedkommende departement. Gjør han bruk av denne rett, kan han ikke senere bringe saken inn for domstolene.

3dje kapitel.

Overformyndere.

§ 19. I hver by og i hvert herred skal der være et overformynderi.

§ 20. Overformynderiet har vanlig to overformyndere. De velges, en hvert annet år, av formannskapet for fire år regnet fra 1 januar året efter valget. Første gang velges to; den ene skal efter loddtrekning fratre efter to års tjeneste.

Hvert annet år velges for de følgende to år to varamenn til å gjøre tjeneste når nogen av de valgte medlemmer er ugild eller har forfall. Ordenen mellem varamennene bestemmes ved valget.

§ 21. Til overformyndere eller varamenn kan bare velges vederheftige og duelige menn eller kvinner, som er valgbare ved kommunale valg og har fylt 30 år.

Fylkesmenn, skifteforvaltere, revisorer og decisorer for overformynderiregnskaper og lønte tjenestemenn ved overformynderiene kan ikke velges.

Den som har fylt 60 år eller som på grunn av sykdom eller svakhet ikke uten stor vanskelighet kan være overformynder kan nekte å ta imot valg. En fratredende formynder kan nekte å ta imot valg for så lang tid som han har gjort tjeneste.

§ 22. Når en overformynder dør eller flytter fra kommunen, eller når han ikke lenger fyller lovens krav til valgbarhet, eller når han av annen lovlig grunn fratrer før tiden, holder formannskapet nytt valg. Til det er holdt, gjør varamannen tjeneste. Er der mindre enn et år igjen av tjenestetiden, kan nytt valg undlates.

Blir en stilling som varamann ledig, kan der velges varamann for den gjenværende del av tjenestetiden.

§ 23. En overformynder kan kreve sig fritatt for andre ombud, medmindre annet er bestemt ved lov.

Bøker og skrivesaker kostes av kommunen. Kommunestyret kan bevilge til nødvendig kontorhjelp.

Overformynderne skal ikke ha vederlag for sitt arbeide eller for reiser. Foretas et arbeide eller en reise for en enkelt eller flere umyndige, kan dog fylkesmannen efter andragende

22 april. Nr. 3.

bestemme at utgiftene erstattes og et rimelig vederlag ydes av vedkommende, i hvis interesse arbeidet eller reisen er foretatt.

§ 24. Formannskapet avgjør hvem av overformynderne skal føre overformynderiets bøker og forvare dokumentene og de umyndiges verdipapirer og bankbøker. Denne overformynder (den forretningsførende) kan kvittere for innkomne midler, forsåvidt ikke § 68 krever medvirking av den annen overformynder. Han fastsetter møter, forbereder sakene og ekspederer dem i henhold til de vedtak som er gjort.

Den annen overformynder plikter så ofte han finner det hensiktsmessig og minst en gang hvert fjerdingår å holde eftersyn hos den forretningsførende overformynder, og se efter at regnskapene er ordentlig ført og at alle verdipapirer er til stede og i orden. Om sitt eftersyn skal han gjøre tilførsel i en eftersynsbok. Har han funnet noget å feste sig ved, skal han uten ophold melde fra til formannskapet.

Kongen gir nærmere forskrifter om forretningsførslen og om innretningen av bøker og lister.

§ 25. Begge overformyndere skal være med på de avgjørelser som er lagt under overformynderiet. Kan de ikke bli enige, og enstemmighet ikke kreves, skal saken legges frem for skifteforvalteren, som avgjør saken.

§ 26. Ingen kan som overformynder eller skifteforvalter være med på en beslutning, når han vilde være ugild som verge, eller når vergen er hans ektefelle, barn eller adoptivbarn.

§ 27. Overformynderne plikter å gi de bevidnelser og meldinger som Kongen foreskriver.

Fylkesmannen skal føre tilsyn med at overformynderne gjør sin plikt. Han kan holde eftersyn hos dem og kreve de oplysninger som han finner fornødne. Han kan fjerne en overformynder som han finner gjør sig skyldig i grov tjenesteforseelse. En således fjernet overformynder kan innanke fylkesmannens avgjørelse for vedkommende departement.

Formannskapet kan ved et opnevnt medlem når som helst holde eftersyn av overformyndernes bøker, verdipapirer og dokumenter.

§ 28. Trenges det kan Kongen efter søknad fra by- eller herredsstyret bestemme at overformynderiet skal ha en fast formann med en lønn som Kongen godkjenner.

Formannen skal ha de samme egenskaper som dommere. Han ansettes av formannskapet, og valget stadfestes av Kongen. Han skal stille en av formannskapet godkjent sikkerhet for et så stort beløp som Kongen bestemmer.

§ 29. Den faste formann skal føre tilsyn med vergene. Han skal på eget ansvar styre og gjøre regnskap for de midler som hører under overformynderiet. Han fører overformynderiets bøker og forvarer dokumenter, verdipapirer og bankbøker. 22 april. Nr. 3.

De øvrige saker som er lagt under overformynderiet eller dets medvirking, skal høre under det samlede overformynderi.

De valgte overformyndere skal føre tilsyn med formannens forvaltning og være med på å bedømme sikkerheten for midler som lånes ut. De skal også være med og avgjøre de saker vedkommende forvaltningen, som formannen eller en verge ønsker lagt frem for det samlede overformynderi.

Sakene avgjøres av det samlede overformynderi med stemmeflerhet, medmindre annet særlig er bestemt. Skifteforvalteren tar ikke del i nogen avgjørelse; men i de tilfelle hvor samtykke av skifteforvalteren ellers trenges, må formannen være enig i beslutningen.

Kongen gir nærmere forskrifter om forretningsordenen, efter uttalelse fra formannskapet.

§ 30. Er fast formann ansatt, skal hans lønn og de øvrige utgifter ved overformynderiet betales av kommunen.

Som tilskudd til dekning av kommunens utgifter efter foregående ledd svares en forvaltningsavgift av alle de midler som forvaltes av overformynderiet eller av vergene under overformynderiets tilsyn. Avgiften fastsettes av Kongen. Den må ikke være større enn 3 procent av midlenes avkastning i regnskapsåret.

Forvaltningsavgift skal ikke svares av midler som forvaltes av vergen i henhold til § 63, eller av midler som henstår hos foreldre eller andre som mot å være fri for renteplikt sørger for den umyndiges opfostring og underhold.

Kongen kan fastsette mindre lempninger for å lette utregningen av avgiften.

4de kapitel.

Den umyndiges handleevne.

§ 31. Har en mindreårig fylt 18 år, treffer han selv avtale om å ta tjeneste eller annet arbeide, og han kan selv si op avtale herom.

§ 32. Har en mindreårig fylt 15, men ikke 18 år, og har han tatt tjeneste eller annet arbeide, som han kan forsørge sig med, kan han også si op avtalen og ta lignende tjeneste eller arbeide.

Vergen kan med rimelig varsel til den annen part heve enhver arbeidsavtale inngått av eller for mindreårige mellem

22 april. Nr. 3.

15 og 18 år, såfremt han finner at hensynet til den mindreåriges opfostring eller velferd krever det.

§ 33. En mindreårig rår selv over midler som han har tjent ved egen virksomhet efter det fylte 15de år, eller som vergen eller nogen annen har latt ham få til egen rådighet.

Vergen kan ta fra ham rådigheten dersom hensynet til den mindreåriges tarv krever det. Har den mindreårige fylt 18 år, eller er han over 15 år og sørger for sig selv, trenges samtykke av overformynderiet.

§ 34. En umyndiggjort treffer selv avtale om å ta tjeneste eller annet arbeide, og kan selv si op avtale herom. Når hensynet til hans velferd krever det, kan overformynderiet bestemme at bare vergen skal kunne gjøre eller si op sådanne avtaler, og at vergen skal kunne heve en avtale som den umyndiggjorte tidligere har gjort.

Den umyndiggjorte rår selv over midler som han har tjent ved egen virksomhet efter at han blev gjort umyndig, eller som vergen eller nogen annen har latt ham få til egen rådighet. Med samtykke av overformynderiet kan vergen ta fra ham rådigheten når hensynet til hans tarv krever det.

§ 35. En umyndig som i henhold til § 46 har lov til å drive en erhvervsvirksomhet kan på egen hånd gjøre rettshandler som går inn under virksomheten.

Herfra er undtatt kjøp, salg og pantsettelse av fast eiendom, og sådanne rettshandler eller forføininger som efter § 50 nr. 1 eller 3—6 trenger samtykke av overformynderiet.

§ 36. Har en umyndig gjort en avtale som han ikke bindende kunde gjøre på egen hånd, og som han ikke gyldig har opfylt, kan den annen part gå fra avtalen. Erklæring om å ville gå fra avtalen kan den annen part gi til den umyndige selv.

Visste den annen part at medkontrahenten var umyndig og hadde han ikke grunn til å tro, at denne gyldig kunde inngå avtalen, kan han ikke fragå den før efter utløpet av den tid som måtte være avtalt medmindre vergen innen den tid nekter å approbere avtalen. Heller ikke kan den annen part gå fra en avtale om personlig arbeide fra den umyndiges side, så lenge denne opfyller sine forpliktelser.

§ 37. Blir en avtale som en umyndig ikke kunde slutte på egen hånd, ikke godkjent eller går den annen part fra avtalen efter § 36, skal hver av partene gi tilbake det han har mottatt, eller, om det ikke kan skje, erstatte verdien. Den umyndige plikter ikke å erstatte det han har fått, i videre omfang enn det er kommet ham til nytte.

5te kapitel.

Vergers rådighet og plikter.

§ 38. Vergen styrer den umyndiges formue og handler på hans vegne i formuessaker, medmindre annet er bestemt.

§ 39. Har ikke foreldre eller adoptivforeldre omsorg for den mindreårige, er det vergen som tar avgjørelser om hans underhold, opfostring og oplæring.

Er en umyndiggjort ute av stand til å dra forsvarlig omsorg for sig, skal vergen gjøre det.

§ 40. Har den umyndige fylt 12 år skal hans mening, når dertil er anledning, høres før der tas beslutning i spørsmål, som gjelder hans person. Har han fylt 15 år, skal hans mening høres også før der tas beslutning i andre spørsmål av viktighet.

Vergen skal også så vidt mulig rådføre sig med den som måtte ha omsorgen for den umyndige og med ektefellen, dersom han er gift. Lever den umyndiges far eller mor, og er foreldremyndigheten ikke frakjent denne, skal også han (hun) høres forsåvidt dertil er anledning, før bestemmelse tas.

§ 41. Kreves til en rettshandel samtykke enten av overformynderiet eller av den umyndige, og har vergen ikke fått det på forhånd, skal han forbeholde en passende frist til å få godkjenning.

§ 42. Er en avtale som nevnt i § 41 helt eller delvis opfylt og godkjenning nektes, får reglene i § 37 tilsvarende anvendelse. Det samme gjelder hvor avtalen er inngått i strid med § 41 og den annen part går fra den.

§ 43. Vergen skal sørge for at midler som skal styres av overformynderiet, blir sendt til dette, såfremt ikke skifteforvalteren eller en annen offentlig tjenestemann skal sørge for det.

§ 44. Vergen dekker av den umyndiges inntekter dennes nødvendige utgifter og betaler inn resten til overformynderiet.

Overformynderiet kan i tilfelle fastsette et beløp som vergen ikke må overskride, og bestemme at inntekten av midler i overformynderiet for en del ikke skal utbetales til vergen.

Strekker inntekten ikke til, kan kapitalen helt eller delvis brukes, når vergen og overformynderne er enige.

Overformynderiets avgjørelser kan efter klage omgjøres av fylkesmannen.

§ 45. Vergen kan la den umyndige få midler til egen rådighet i den utstrekning han finner det forsvarlig å la ham selv sørge for sine behov.

§ 46. Med enstemmig samtykke av overformynderiet kan

22 april. Nr. 3.

vergen gi en umyndig som har fylt 18 år, lov til å drive en viss erhvervsvirksomhet på egen hånd.

I dette øiemed kan der også overlates den umyndige til rådighet midler som styres av overformynderiet. Vergen skal føre tilsyn med virksomheten.

Tillatelsen kan kalles tilbake av overformynderne. De skal i så fall sammen med vergen bestemme om virksomheten skal fortsettes for den umyndiges regning eller avvikles. I tilfelle av meningsforskjell skal fylkesmannen treffe avgjørelsen.

§ 47. Er den som blir gjort umyndig, innehaver av eller deltager i en erhvervsvirksomhet som han ikke er skikket til å drive på egen hånd, treffes der bestemmelse om å fortsette eller avvikle virksomheten efter reglene i § 46, siste ledd.

§ 48. Blir der ved arvefall adgang for en umyndig til å overta en erhvervsvirksomhet alene eller sammen med andre arvinger, kan vergen med enstemmig samtykke av overformynderiet drive eller delta i virksomheten for den umyndiges regning, eller på hans vegne overta aktier i et aktieselskap som dannes av arvingene til å fortsette virksomheten.

§ 49. Fast eiendom som tilhører den umyndige, eller rettighet som ligger til sådan eiendom, kan vergen ikke avhende uten enstemmig samtykke av overformynderiet.

Fast eiendom som den umyndige selv vil ha bruk for, bør ikke selges.

§ 50. Fast eiendom som ikke selges, skal vergen gjøre inntektsbringende, som regel ved bortforpaktning eller bortleie.

Vergen må ha samtykke av overformynderiet til:

1. å forpakte bort eiendommen eller si op en bortforpaktning eller leie hus bort på andre vilkår enn vanlig opsigelse,
2. å drive eiendommen som jordbruk for den umyndiges regning,
3. å hugge til salg i den umyndiges skog eller selge trær i skogen på rot,
4. å kreve utskiftning,
5. å foreta grenseregulering,
6. å hefte servitutt på eiendommen.

§ 51. Overformynderiet avgjør om løsøre skal selges eller ikke, og om det i tilfelle skal leies bort.

§ 52. Vergen skal sørge for at bygninger og løsøre som tilhører den umyndige, blir holdt i stand. Han skal holde dem brandforsikret, og kan også tegne annen forsikring.

§ 53. Penger som ikke skal styres av overformynderiet, og som vergen ikke må ha i kasse til utbetalinger, skal han sette inn i sparebank på den umyndiges navn.

§ 54. Vergen må ikke gjøre sig nogen fordel av at han styrer den umyndiges midler. 22 april. Nr. 3.

§ 55. Uten samtykke av overformynderiet kan vergen ikke stifte gjeld for den umyndige eller pantsette hans eiendeler.

Kausjonsansvar kan ikke pådras den umyndige, og hans eiendeler kan ikke stilles som sikkerhet for andres gjeld.

§ 56. Vergen må ikke gi gaver eller understøttelser av den umyndiges midler i videre omfang enn god skikk og bruk krever. Gjelder det større beløp, bør han ha samtykke av overformynderiet.

§ 57. Blir fast eiendom, skib eller skibspart eller en aktie som ikke er fullt innbetalt, gitt til den umyndige, avgjør overformynderiet om gaven skal mottas.

Finner vergen at andre gaver bør avslås forelegger han spørsmålet for overformynderiet som avgjør saken.

§ 58. Har den umyndige odelsrett eller annen løsningsrett til fast eiendom, må vergen ha samtykke av overformynderiet for å gjøre retten gjeldende eller frafalle den.

§ 59. Innkjøp av fast eiendom kan foretas, når vergen og overformynderne enstemmig finner at særlige grunner taler for å erhverve eiendommen for den umyndige, og at kjøpet er økonomisk heldig.

§ 60. Livsforsikring, livrente eller føderåd kan erhverves for den umyndige, når vergen og overformynderne enstemmig finner at det vil være til gagn for ham.

§ 61. Vergen står under tilsyn av overformynderiet og rådfører sig med det når han er i tvil.

Vergen plikter å gi de oplysninger som overformynderiet krever vedkommende vergemålet. Efter tilsigelse skal han møte hos overformynderiet til muntlig forhandling, medmindre han har forfall.

De nærmere forskrifter om vergens forhold kan gis av Kongen.

6te kapitel.

Overformynderiets forvaltning av umyndiges midler.

§ 62. Umyndiges penger, bankinnskudd, obligasjoner, andre pengekrav eller aktier samt livspoliser skal forvaltes av overformynderiet.

Det samme gjelder særeiemidler, som ved gyldig bestemmelse av arvelater eller giver forlanges undergitt dets bestyrelse, idet utgifter ved bestyrelsen kan avholdes av særeiemidlene.

§ 63. Utgjør midlene ikke så meget som 500 kroner, er overformynderiet ikke pliktig til å forvalte dem.

22 april. Nr. 3.

Overformynderiet kan i så fall bestemme at pengebeløp skal settes inn i sparebank, og gi bankboken påtegning om hvor meget vergen til hver tid har rett til å heve.

§ 64. De midler overformynderiet forvalter skal helst lånes ut mot pant i fast eiendom.

Der må ikke på noget pant lånes mer enn seks tiendedeler av dets verdi. Hvor anbringelsen ikke skjer for den felles formuesmasse (jfr. § 69), må vergen høres og lånet kan ikke gis, hvis han ikke finner pantesikkerheten god nok.

Uten samtykke av fylkesmannen må lån ikke gis til vergen, overformynderne eller regnskapsrevisorene.

Kongen gir de nærmere forskrifter om sikkerhet, om takster, om lånevilkår og om pantobligasjonenes innhold.

§ 65. Er overformynderne og vergen enige, kan en umyndigs midler settes i norske statsobligasjoner, i hypotekbank- eller andre obligasjoner som er garantert av den norske stat, eller ihendehaverobligasjoner som er utstedt av en kredittforening i henhold til lov av 17 juni 1907.

§ 66. Kan penger ikke formålstjenlig anbringes som foran nevnt, skal de settes inn i sparebank.

§ 67. Når der kommer inn til overformynderiet midler som er satt fast på annen måte enn foran bestemt, skal følgende gjelde:

1. Pantobligasjoner i fast eiendom kan bli stående, dersom overformynderne og vergen er enige om at sikkerheten er tilstrekkelig.
2. Aktier og andre verdipapirer kan beholdes, dersom overformynderne, vergen og skifteforvalteren (overformynderiets faste formann) er enige om det.
3. Skifteutlegg med pant hos foreldre eller besteforeldre eller hos gjenlevende ektefelle efter nogen av dem bør, medmindre den umyndige trenger pengene, ikke innkreves så lenge sikkerheten er god og rentene betales i rett tid eller vederlag ydes ved underhold av den umyndige. Vil det ikke føre til økonomisk ulempe for skyldneren bør utlegget kreves betalt.

   Skifteutlegg med pant i fast eiendom hos odels- eller åsætesberettiget medarving av den umyndige kan på samme vilkår stå uinnkrevet.
4. Andre utestående krav bør som regel kreves inn ved forfall eller når de ved opsigelse kan bringes til å forfalle.

   Når overformynderne og vergen er enige, kan et krav selges eller helt eller delvis eftergis ved forlik eller akkord.

§ 68. Pantobligasjoner, ihendehaverobligasjoner, aktier, bankbøker og andre verdipapirer som er under overformyn-

deriets forvaltning, skal overformynderne gi påtegning om at de ikke kan rådes over uten samtykke av begge overformyndere. 22 april. Nr. 3.

Har overformynderiet fast formann, gis påtegningen av de valgte overformyndere. På bankbøker kan den gis av formannen.

Hvor der er ansatt kasserer og/eller bokholder skal enhver påtegning som foran nevnt paraferes av denne (disse).

§ 69. Har overformynderiet fast formann, kan formannskapet med stadfestelse av Kongen gjøre vedtak om at rede penger skal forvaltes som en felles formuesmasse.

Under den felles formuesmasse kan det samlede overformynderi inndra bankinnskudd, pantobligasjoner og andre verdipapirer, som er erhvervet for den umyndige gjennem verge og overformynderi, eller som vergen gir samtykke til å inndra.

§ 70. Overformynderiet kan holde utenfor fellesforvaltningen penger som ikke straks kan settes i pantobligasjoner eller verdipapirer, eller som trenges til forestående utbetalinger, eller som vergen og overformynderiet finner det best for den umyndige å forvalte særskilt.

Midler som efter testament eller givers bestemmelse skal forvaltes særskilt, kan ikke inndras i fellesmassen.

§ 71. Fellesmassens midler skal helst lånes ut mot pant i fast eiendom efter de regler som ellers gjelder.

Efter vedtak av det samlede overformynderi kan en del av fellesmassens midler settes i sådanne verdipapirer som nevnt i § 65.

Penger som overformynderiet ikke straks kan sette fast, eller som ved siden av en passende kassebeholdning trenges for forestående utbetalinger, skal det sette inn i sparebank.

Kongen kan dog i særlige tilfelle gi bemyndigelse til anbringelse av midler i annen bank enn sparebank på nærmere av vedkommende departement fastsatte vilkår. Sådan bemyndigelse kan når som helst trekkes tilbake.

§ 72. For å dekke forefallende utbetalinger kan overformynderiet med samtykke av fylkesmannen ta op midlertidige lån for fellesmassens regning.

§ 73. Av de midler som står under fellesforvaltning, utredes en avgift til et sikkerhetsfond.

Avgiften fastsettes hvert år av Kongen. Sammen med forvaltningsavgiften efter § 30, må den ikke overstige 3 pct. av overskuddet i regnskapsåret av fellesmassen.

Sikkerhetsfondet forvaltes som en del av fellesmassen. Inntektene går til fondet.

§ 74. Tap på fellesmassens midler, som ikke i henhold til § 92 skal dekkes av kommunen, dekkes av inntekten i regn-

22 april. Nr. 3.

skapsåret, dersom der allikevel kan utdeles et rimelig utbytte. Er tapet større kan det med samtykke av vedkommende departement fordeles på flere regnskapsår.

Blir tapet ikke dekket på denne måte, skal det som trenges tas av sikkerhetsfondet. Har fondet ikke midler nok, skal kommunekassen legge ut det manglende. Forskuddet med tillegg av 4 pct. renter betales tilbake av sikkerhetsfondet, efterhvert som det får midler.

§ 75. Som inntekt av fellesmassen regnes også gevinst ved salg av aktier eller ved innfrielse eller salg av obligasjoner.

Blir av den grunn inntekten i et regnskapsår uvanlig stor, kan en del av gevinsten med samtykke av vedkommende departement legges til sikkerhetsfondet.

§ 76. Det samlede årsoverskudd av fellesmassen med fradrag av avgiftene deles mellem de umyndige i forhold til hver enkelts andel. Utbytte kan utbetales på forhånd efter regler som Kongen gir.

7de kapitel.

Regnskaper.

§ 77. Snarest mulig efter utløpet av hvert kalenderår skal vergen sende regnskap til overformynderiet for de midler han har hatt under hender. Av hensyn hertil skal han efterhvert gjøre de fornødne optegnelser.

Overformynderiet kan frita vergen for årlig regnskap, når det kapital- eller inntektsbeløp vergen har hatt under hender, ikke er større enn til underhold for den umyndige.

Omfatter vergemålet drift av fast eiendom eller annen erhvervsvirksomhet, skal årlig regnskap alltid sendes.

§ 78. Sette- og hjelpeverger skal gi regnskap når deres hverv er til ende. Strekker hvervet sig utover et år, avlegger de årlig regnskap.

Regnskapet sendes til overformynderiet i den kommune hvor vergemålet føres, og sendes gjennem den faste verge som kan ledsage det med sin uttalelse.

§ 79. Når vergemålet ophører, skal vergen uten ophold sende sluttregnskap til overformynderiet. De midler han sitter inne med, skal han mot kvittering gi til eieren tillikemed avskrift av regnskapet.

Fratrer en verge i andre tilfelle, gjelder samme regel om regnskapsplikt. Midlene skal sendes til overformynderiet eller til den nye verge.

Er vergen død, hviler plikten på hans bo eller arvinger.

§ 80. Kongen gir de nærmere forskrifter om vergeregnskapet og vergens optegnelser, og om de legitimasjoner som skal følge med.

§ 81. Overformynderiet skal gå igjennem vergenes regn- 22 april.
skaper, og kan kreve oplysninger og legitimasjoner. Over- Nr. 3.
formynderiet skal skaffe sig visshet for at bankbøker og andre verdipapirer, som vergen har under forvaltning, er i behold.

§ 82. Overformynderiet kan holde vergemøter for å ta imot og gjennemgå regnskaper og til fremvisning av bankbøker og verdipapirer. Vergene kan kalles inn ved offentlig kunngjøring. Utgiftene ved møtene og kunngjøringen av dem skal kommunen betale.

§ 83. Innen utgangen av hvert års mars måned skal overformynderne eller den faste formann sende til fylkesmannen årsregnskap over de midler som hører under overformynderiets forvaltning. Årsregnskapet settes op på den måte Kongen bestemmer. Vergenes regnskap skal følge med.

Fylkesmannen kan forlenge fristen, når overformynderiets arbeidsmengde krever det.

§ 84. I landdistriktene skal med regnskapet følge bevidnelse fra skifteforvalteren eller lensmannen om at samtlige pantobligasjoner, verdipapirer og bankbøker har vært fremvist og er funnet i orden. Bevidnelsen meddeles uten betaling.

I byene skal overformynderrevisorene selv se efter at de umyndiges verdipapirer er til stede, og gi bevidnelse om det i antegnelsene til regnskapet.

Regnskapet skal videre være ledsaget av en bevidnelse fra panteboksføreren om at de opførte skifteutlegg stod uavlyst ved årets utgang. I bevidnelsen skal det oplyses om der i årets løp er tinglyst nogen prioritets vikning.

§ 85. Fylkestingene velger årlig to revisorer med varamenn til sammen å revidere overformynderiregnskapene for fylkets herreder, og to decisorer med varamenn, til sammen med fylkesmannen å decidere regnskapene. I byene velger formannskapet årlig to revisorer og to decisorer med varamenn. Er der fast ansatt kommunerevisor, kan formannskapet overdra revisjonen til ham. Fylkesmannen deltar i decisjonen.

For valgene gjelder reglene om utelukkelse fra og fritagelse for valg som overformyndere.

Revisorenes og decisorenes vederlag fastsettes av fylkestinget eller bystyret. For reiser får de samme betaling som fylkestingets medlemmer av fylkeskassen eller bykassen.

Nærmere forskrifter om revisorenes og decisorenes plikter gir Kongen.

§ 86. Fylkesmannen bestemmer fristene for når svar skal være gitt på revisjonsantegnelsene, og decisjonene efterkommet.

22 april. Nr. 3.

Undlater overformynderne eller vergene å efterkomme decisjonene i rett tid, kan fylkesmannen med samtykke av vedkommende departement saksøke dem for statskassens regning.

§ 87. Ved ophør av et vergemål skal overformynderiet uten ophold sende midlene til eieren med slutningsregnskap.

Midler som står under fellesforvaltning, kan bare kreves utbetalt til de tider som Kongen bestemmer. Eieren kan kreve at midlene blir stående under overformynderiets forvaltning i så lang tid og på de vilkår som Kongen bestemmer.

§ 88. Er eieren ikke villig til å ta imot og kvittere for midlene, eller er kvittering av annen grunn ikke å få, skal det meldes til fylkesmannen.

Penger skal settes inn i sparebank, og bankbøker deponeres i Norges Bank. Andre eiendeler kan fylkesmannen selge ved offentlig auksjon, eller han kan la dem bestyre for eierens regning. Om auksjonen skal eieren varsles i anbefalt brev, dersom han her i riket har kjent opholdssted eller kjent fullmektig som kan ta imot varslet.

8de kapitel.

Forskjellige bestemmelser.

§ 89. Denne lov er ikke til hinder for at en arvelater bestemmer ved testament at midler som han efterlater til en umyndig, men som han efter arveloven kunde ha rådet over til fordel for andre, skal forvaltes eller brukes på en nærmere fastsatt måte. Lovens bestemmelser om tilsyn av overformynderiet og om regnskapsplikt skal i ethvert fall gjelde.

Efter krav fra vergen eller overformynderne kan vedkommende departement sette arvelaterens bestemmelse ut av kraft helt eller delvis, dersom departementet finner at den er i strid med den umyndiges tarv.

Disse forskrifter skal også gjelde gaver.

§ 90. Når en myndigs midler efter særlig lovbestemmelse skal behandles som umyndiges midler eller forvaltes av overformynderiet, uten at verge skal opnevnes, kan overformynderiet ta en bestyrer til å utføre en verges gjøremål mot særskilt vederlag av avkastningen av midlene.

§ 91. Efter nærmere regler som Kongen gir kan et overformynderi som har fast formann overta forvaltningen av legatmidler og andre midler, som det ikke plikter å forvalte. Midlene kan inndras under fellesforvaltning.

Av midlene svares de samme avgifter som til enhver tid er fastsatt for de øvrige midler som forvaltes av overformynderiet.

§ 92. Kommunen er ansvarlig for tap som en overfor-

mynder ved pliktstridig eller forsømmelig forhold har påført en umyndig eller overformynderiets fellesmasse. På fellesmassens vegne kan fylkesmannen med departementets samtykke reise sak mot kommunen for statskassens regning. 22 april. Nr. 3.

Kommunen hefter ikke for tap av midler som efter bestemmelse av arvelater eller giver forvaltes på en fra lovens ordning avvikende måte.

Efter nærmere regler som Kongen gir kan kommunens utgifter til forsikring mot ansvar efter første ledd kreves dekket av de umyndiges midler.

§ 93. Offentlige tjenestemenn skal uten betaling gi overformynderne de oplysninger og bevidnelser som trenges for deres regnskaper.

§ 94. Når tvangsauksjon, herunder også konkursauksjon, kreves over fast eiendom som er pantsatt for midler som efter panteregistret står under et overformynderis forvaltning, skal auksjonsforvalteren varsle overformynderiet i så god tid at det kan la møte ved auksjonen. Krever auksjonsforvalteren i den anledning attest av pantebøkene skal den gis uten betaling.

9de kapitel.

Når loven trer i kraft.

§ 95. Denne lov trer i kraft den 1 juli 1927.

§ 96. Fra samme tid opheves alle andre bestemmelser som måtte stå i strid med denne lov.

Således opheves efternevnte bestemmelser, om de ennu er gjeldende:

Christian den 5tes Norske Lovs 1ste boks 21de kapitels 12te artikkel, 3dje boks 19de kapitel undtagen 41de artikkel, samme boks 20de kapitel og 5te boks 3dje kapitels 20de, 21de og 24de artikkel;

kammerrettsordningen av 18de mars 1720 II § 17;

forordning av 19de august 1735 om adskillig justitien og rettens betjenter vedkommende, § 25;

reskript av 4de desember 1761 angående visse præcautioner til sikkerhet for overformyndere og umyndiges midler i Trondhjem;

reskript av 29de oktober 1762 angående, at verger for arvemidler i Bergen skal innen en viss tid, efterat deres myndlinger er blitt myndige, forsyne sig med og forevise avkall;

plakat av 15de januar 1768 angående hvorledes med arv, som nogen, der går i slaveriet, måtte tilfalle, skal forholdes;

reskript av 12te oktober 1770 om påtegninger på umyndiges panteforeskrivninger og gjeldsbrever;

22 april. Nr. 3.

reskript av 24de januar 1772 angående avkalles utstedelse;

reskript av 3dje september 1772 angående visse præcautioner til sikkerhet for overformyndere og umyndiges midler i Skien;

reskript av 9de desember 1773 angående de umyndiges midler og overformyndervesenet på landet i Bergens stift;

reskript av 9de februar 1775 angående overformynderiene og de umyndiges midler i Akershus stifts kjøpstæder;

reskript av 6te april 1775 angående de umyndiges midler og overformyndervesenet på landet i Akershus stift;

reskript av 5te juli 1775 angående de umyndiges midler i Bergen;

reskript av 7de september 1775 angående de umyndiges midler og overformyndervesenet på landet i Kristiansands stift;

reskript av 23de februar 1776 angående visse præcautioner til sikkerhet for overformyndere og umyndiges midler i Kristiansand;

reskript av 11te april 1776 angående sikkerhet for de umyndiges midler i Trondhjems stift;

reskript av 28de august 1776 angående et skrin på hver kjøpstads rådstue til innkommende børnepenger, så og om pantene for Akershus stift;

reskript av 9de oktober 1776 angående at enhver borger, som ikke har fritagelsesbevilling for sin person, skal antage overformynderiet i kjøpstæderne;

reskript av 24de mai 1782 om visse præcautioner til sikkerhet for overformyndere og umyndiges midler i Kristiansands stifts kjøpstæder;

reskript av s. d. angående hvorledes med overformyndere i Kristiansands stift, og de umyndiges midlers utsettelse på sikre steder skal forholdes, m. v.;

reskript av s. d. angående hvem, enten overformynderne eller vergene der skal ha de for umyndige innkomne midler under hender for Kristiansands stift;

reskript av 25de juli 1788 angående de under embedsmenns skiftejurisdiksjoner i Kristiansands stift værende eller fallende umyndiges midler, § 1, § 2 siste punktum og §§ 3—15;

reskript av 10de juli 1789 angående det samme i Trondhjems stift, § 1, § 2 siste punktum og §§ 3—15;

reskript av 7de februar 1794 angående sikkerhet og riktighet for umyndiges midler samt de fra overformynderne innsendendes regnskaper for Akershus og Bergens stifter, § 1, § 2 siste punktum og §§ 3—25;

forordning av 12te september 1806 angående den sikker-

het, mot hvilken stiftelsers og umyndiges midler må utlånes, forsåvidt angår utlån av umyndiges midler eller andre midler, som bestyres av overformynderiet; 22 april. Nr. 3.

lov av 31te mai 1827 angående sikkerhet for umyndiges mot pant i jordegods utlagte arvemidler;

lov av 28de september 1857 inneholdende forandring i reglene for bestyrelsen av umyndiges midler, med senere tilleggslover av 4de juni 1877 og 23de april 1915;

lov av 11te april 1863 om kvinnens myndighet;

lov av 25de april 1863 inneholdende forandringer i reglene for bestyrelsen av umyndiges midler;

lov av 27de mars 1869 om myndighetsalderens nedsettelse m. m., §§ 1 og 2;

lov av 6te juni 1896 om behandlingen av forsømte barn, § 2, annet, tredje og fjerde ledd;

lov av 28de november 1898 om umyndiggjørelse § 28, siste ledd;

lov av 25de februar 1899 om overformynderiet i Kristiania m. v. med tilleggslov av 22de mai 1908;

lov av 17de juni 1907 om adgang for kredittforeninger til å utstede obligasjoner lydende på ihendehaveren, § 5;

lov av 29de juni 1911 om kvinner som verger m. v.;

lov av 18de august 1911 om ulykkesforsikring for sjømenn § 6, siste punktum, jfr. lov av 30te juli 1915;

lov av 13de august 1915 om ulykkesforsikring for industriarbeidere m. v., § 5, siste punktum;

lov av 9de mars 1917 om ophevelse av magistratsembedene m. v. §§ 4, 5 og 6;

lov av 10de desember 1920 um ulukketrygding for fiskarar, § 8, siste punktum.

§ 97. De som, når loven trer i kraft, har nådd mindreårighetsalder efter den tidligere lovgivning blir stående under kuratel efter de hittil gjeldende regler, men kan settes under vergemål i de tilfelle som er nevnt i § 1 nr. 1—4 i lov av 28 november 1898 om umyndiggjørelse.

§ 98. Offentlig skifte av et dødsbo med mindreårig arving som har fylt 18 år, er ikke nødvendig når vergen på vegne av den mindreårige og med hans samtykke vedgår arv og gjeld.

§ 99. Ved bestemmelsene i denne lovs §§ 31 og 32 gjøres ingen endring i de regler som inneholdes i § 3 i lov av 12 juni 1896 om forhyrings-, feste- og engagementskontorer og i §§ 16, 17 og 24 i lov av 25 juli 1913 om håndverksnæring.

§ 100. I lov av 1 juli 1887 om rettergangsmåten i straffesaker skal § 98 første ledd lyde således:

Har siktede ikke nådd myndighetsalderen, tilkommer de ham tillagte partsrettigheter også vergen.

22 april. Nr. 3.

§ 101. I lov av 29 juni 1888 om formuesforholdet mellem ektefeller skal efternevnte bestemmelser lyde således:

§ 2 siste ledd: Skal en umyndig være bundet ved ektepakt, må vergen ha meddelt samtykke og underskrift, vedkjent på samme måte som ovenfor sagt.

§ 12: Er hustruen umyndig, bestyres hennes særeie, således som for umyndiges midler er bestemt.

§ 33: Hustru som vil gjøre denne rett gjeldende, har derom skriftlig å henvende sig til skifteforvalteren, som da skal påtegne andragendet, hvad tid det innkom og i forening med overformynderne avgjøre, hvorvidt det bør innvilges. Herunder har de å innsamle oplysninger så vel fra mannen som fra troverdige og med ektefellenes stilling bekjente personer, så vidt mulig fra de nærmeste slektninger. Særlig hensyn bør tas til, om nogen av ektefellene har innbragt den hele fellesformue eller den vesentligste del av samme. Andragendet kan ikke innvilges uten efter enstemmig beslutning av skifteforvalteren og overformynderne. Beslutningen blir da å offentliggjøre på den i konkurslovens §§ 15 og 17 bestemte måte. Boet deles i fornødent fall ved skifterettens mellemkomst.

§ 37: De, som på den tid, da skifteforvalteren og overformynderne innvilger et forlangende om skifte av fellesboet, hadde fordringer på dette, kan efter forgjeves å ha søkt dekning hos den av dem, som har overtatt gjelden, holde sig til, hvad der ved skiftet tillas den annen, medmindre det bevises, at den, som har overtatt gjelden, beholdt tilstrekkelig formue tilbake til å dekke all gjelden.

§ 102. I lov av 28 november 1898 om umyndiggjørelse skal efternevnte bestemmelser lyde så:

§ 1. Den, som har fylt 21 år, kan settes under vergemål (umyndiggjøres):

1—4 (som før).

Også den som har fylt sitt 20de år, kan gjøres umyndig, når de ovenfor omhandlede vilkår foreligger, og det efter omstendighetene finnes nødvendig at vergemålet uavbrutt vedblir.

§ 3 første ledd: Begjæring om umyndiggjørelse kan fremsettes så vel av vedkommende selv, om han er myndig, som av hans ektefelle, slektninger i op- eller nedstigende linje, søsken eller likeså nær besvogrede, samt, om han er umyndig, av hans verge. Forholdet mellem adoptivforeldre og adoptivbarn og dettes slektninger i nedstigende linje regnes like med slektskap.

§ 8 siste ledd: Er den hvis umyndiggjørelse er begjært, ennu ikke 21 år gammel, blir den omhandlede meddelelse også å tilstille hans verge, medmindre han selv har fremsatt begjæringen.

§ 10 første ledd: Om rettsmøtene skal foruten den som er begjært umyndiggjort og i tilfelle hans verge tillike den som har fremsatt begjæringen eller senere sluttet sig til denne, så vidt mulig gis betimelig meddelelse. 22 april. Nr. 3.

§ 27: Anordnes vergemål, skal vergen med de nedenfor i § 28 bestemte undtagelser snarest mulig besørge boet registrert og vurdert. Registreringsforretningen sendes til overformynderiet.

For registreringen erlegges til statskassen den i lov om betaling for offentlige forretninger av 6 august 1897 § 28 bokstav c bestemte betaling.

§ 30 første ledd: Er den umyndiggjorte drikkfeldig eller forfallen til ødeleggende bruk av morfin eller annet berusende eller bedøvende middel, kan han settes i en av Kongen godkjent kuranstalt, såfremt vergen, overformynderne og skifteforvalteren er enige om det. I tilfelle av meningsforskjell treffer fylkesmannen avgjørelsen.

§ 103. I lov av 13 august 1915 om rettergangsmåten for tvistemål skal efternevnte bestemmelser lyde således:

§ 17, 2net ledd. For den som står under vergemål her i riket, trer vergens hjemting istedenfor hans eget, når søksmålet reises mot vergen.

§ 37. På en umyndig parts vegne reises søksmål av eller mot vergen, såfremt den umyndige ikke er over 18 år, og selv har råderett over sakens gjenstand.

§ 38. Reises saken av eller mot den umyndige selv, skal forliksklage og stevning også forkynnes for vergen.

Vergen kan efter forskriftene i §§ 75—77 tre inn i saken, slik som den står ved inntredelsen, og derefter utøve partsrettigheter på den umyndiges vegne ved siden av ham selv. De prosesshandlinger som vergen foretar, kommer den umyndige til gode, selv om de strider mot hans egne prosesshandlinger.

Når vergen er trådt inn skal alle forkynnelser og meddelelser til den umyndige også rettes til vergen.

§ 39. Dersom en sak som reises av eller mot vergen på den umyndiges vegne gjelder midler som bestyres av overformynderiet, skal bestemmelsene i § 38 tilsvarende gjelde overformynderiet.

§ 40, 3dje ledd. For en fremmed umyndig som ikke står under vergemål her i riket, skal midlertidig verge opnevnes når der er fare ved ophold, eller når der skal reises søksmål mot ham ved norsk domstol og det ikke ved rimelig undersøkelse har kunnet erfares hvem som er hans verge.

§ 41, 1ste ledd. Når der er grunn til å anta at en part ikke er prosessdyktig, eller at den som reiser sak eller sak-

22 april. Nr. 3.

søkes på en sådan parts vegne, ikke er hans lovlige stedfortreder, eller at forskriftene i § 38 eller § 39 ikke er iakttatt, skal retten av eget tiltak ta hensyn til det.

§ 419, 1ste ledd. I ekteskapssaker er partene prosessdyktige uten hensyn til alder. Prosessdyktig er også den som er satt under vergemål, når det ikke har sin grunn i åndssvakhet eller sinnssykdom. Er den umyndige part selv prosessdyktig, skal bestemmelsene i § 38 gjelde.

§ 430. For en umyndig som har fylt 15 år og ikke er sinnssyk eller åndssvak, kan vergen ikke reise søksmål om nedstamning uten hans samtykke.

§ 104. I lov av 17 juli 1925 om Svalbard skal § 14 første ledd lyde således:

Verge for umyndige opnevnes av sysselmannen.

§ 105. I de gjeldende regler om lagverge gjøres følgende endringer:

1) I det tilfelle som omhandles i § 3 i lov av 12 oktober 1857 om forsvundne og andre fraværende personer skal lagverge for eftertiden bare beskikkes om hustruen begjærer det.
2) Bestemmelsene i §§ 8, 9, 10, 13 og 14 i denne lov skal tilsvarende gjelde lagvergen.

22 april. Nr. 4.

Lov *)[1]) om utlendingers adgang til riket.

Første kapitel.

Innreise og arbeidstillatelse.

§ 1. Kongen kan bestemme:

a. at den som kommer til riket fra utlandet skal ha pass, medmindre han godtgjør å være norsk statsborger;
b. at pass ikke skal være gyldig for innreise i riket, medmindre det er påtegnet (visert) av norsk myndighet;
c. at den som kommer til riket, straks skal melde sig for vedkommende passkontrollør eller nærmeste politimyndighet.

§ 2. Dersom nogen som ikke er norsk statsborger kommer til riket for å søke eller motta erhverv, må han før innreisen ha skaffet sig særskilt tillatelse til det (arbeidstillatelse).

Utlending som opholder sig her i riket og som ikke før innreisen har fått arbeidstillatelse, må ikke ta arbeide uten særskilt tillatelse. Kongen gir nærmere regler om hvor-

*) Bekjentgj. 25 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.
[1]) St.besl. 8 april. Se Ot. prp. nr. 11 for 1926. Innst. O. III. St.tid., forh. i Ot. s. 16—23, 462; i Lt. s. 138—140, 153.

vidt utlending som ved denne lovs ikrafttreden har arbeide her i riket, må ha arbeidstillatelse. 22 april. Nr. 4.

Arbeidstillatelse som omhandlet i første og annet led gis av den myndighet som Kongen bestemmer. Av tillatelsen skal fremgå om den gjelder for bestemt eller ubestemt tid, og om den bare gjelder for et bestemt arbeide.

Uttalelse bør i almindelighet innhentes fra kommunal myndighet om og i hvilken utstrekning utlendinger bør tillates å ta arbeide i distriktet.

§ 3. Den som kommer til riket uten å ha gyldig pass eller annet påbudt legitimasjonspapir skal som regel nektes adgang til landet (avvises). Det samme gjelder når en utlending uten arbeidstillatelse kommer til riket for å søke eller motta erhverv.

Den som ikke er norsk statsborger, kan selv om han har gyldig pass, avvises efter beslutning av politimester eller av annen myndighet som vedkommende regjeringsdepartement foreskriver.

Sigøinere og andre omstreifere som ikke godtgjør å ha norsk statsborgerrett, skal nektes adgang til riket.

Den som avvises, skal føres ut av riket. Når særlige grunner taler for det, kan han føres til annet land enn det som han er kommet fra. Er han kommet med skib eller luftfartøi, plikter dette uten godtgjørelse av det offentlige å ta ham ombord igjen eller på annen måte bringe ham ut av landet efter politiets nærmere bestemmelse.

§ 4. Kongen kan gi nærmere forskrifter om:

a. vilkårene for å godta pass som gyldig for innreise;
b. at annet legitimasjonspapir kan godtas for innreise i stedet for pass;
c. hvem som kan visere pass, og når visering kan finne sted;
d. at pass ikke trenger å være visert;
e. hvem som skal være fri for meldeplikt efter § 1, bokstav c.

Bestemmelser som omhandlet i bokstav b, d og e bør vanligvis bare gjelde for borgere av land som tilstår norske borgere tilsvarende passlettelser.

Annet kapitel.

Ophold.

§ 5. Dersom nogen som ikke er norsk statsborger og ikke har fast bopel her i riket, kommer fra utlandet for å søke eller motta erhverv eller ta fast ophold her i riket, skal han før han begynner arbeide og senest 6te dag efter

22 april. Nr. 4.

ankomsten melde sig for politiet på det sted hvor han tar ophold.

Er nogen utlending som ikke har fast bopel her i riket, kommet fra utlandet uten å ha meldeplikt efter første ledd, skal han såfremt han opholder sig i riket over to måneder, innen denne frist melde sig for politiet på sitt opholdssted.

Kongen kan bestemme at også den som opholder sig her i landet i kortere tid enn to måneder uten å ha meldeplikt efter første ledd, skal melde sig for politiet.

§ 6. Om den som er meldepliktig efter § 5, skal få lov til å ta ophold, avgjøres av vedkommende politimester eller av en polititjenestemann på hans vegne.

Opholdstillatelse gis for høist et år om gangen. Har en utlending opholdt sig i riket i minst 2 år, kan tillatelsen efter nærmere regler som Kongen fastsetter, gis på ubestemt tid.

Opholdstillatelse kan ikke gis til utlending som søker eller har erhverv her i riket, medmindre sådan arbeidstillatelse som omhandlet i § 2 foreligger.

Blir opholdstillatelse ikke gitt, skal vedkommende pålegges å forlate riket og han kan føres ut.

Finner politiet at han bør nektes ophold i et distrikt, men at der ikke er grunn til å pålegge ham å forlate riket, skal han pålegges å forlate distriktet og innen en fastsatt frist melde sig for politiet i et annet distrikt for der å få avgjort om han skal tillates ophold i riket.

§ 7. Den som ikke er norsk statsborger og som har eller søker erhverv her, eller som har opholdt sig her i riket i over 2 måneder, skal melde av til politiet når han skifter bopel eller flytter til en annen kommune eller til utlandet. Meldingen skal skje før flytningen eller avreisen.

Han skal også melde sig for politiet på det sted som han flytter til. Meldingen skal skje før han tar arbeide eller begynner annet erhverv, og senest den 6te dag efter ankomsten.

§ 8. Om den som er meldepliktig efter § 7 skal få tillatelse til å opholde sig på det sted som han er flyttet til, avgjøres av vedkommende politimester eller en polititjenestemann på hans vegne.

Bestemmelsen i § 6, tredje ledd, får tilsvarende anvendelse.

Finner politiet ikke grunn til å gi opholdstillatelse i vedkommende distrikt, skal vedkommende pålegges å forlate distriktet.

§ 9. Den meldepliktige må for politiet forevise sine legitimasjonspapirer, og møte personlig om det kreves. Han

skal gi de oplysninger om sine personlige forhold som politiet krever. 22 april. Nr. 4.

§ 10. Innen utløpet av den frist som er satt i en opholdstillatelse skal vedkommende på ny melde sig for politiet på det sted hvor han opholder sig, for å få avgjort om fortsatt ophold skal tillates. § 6 får tilsvarende anvendelse.

§ 11. Blir opholdstillatelse gitt på bestemt tid, utsteder politiet meldebevis. Har vedkommende utlending tidligere fått meldebevis eller opholdsbok, gis påtegning om den fornyede opholdstillatelse.

Blir opholdstillatelse gitt på ubestemt tid, utstedes opholdsbok.

For utstedelse og fornyelse av meldebevis og opholdsbok betales sådan avgift som Kongen bestemmer. Foretar lensmann utstedelsen eller fornyelsen, tilfaller avgiften ham, men ellers statskassen.

§ 12. Opholdstillatelse som politiet har gitt efter §§ 6, 8 og 10 kan omgjøres av den myndighet som Kongen bestemmer.

Er opholdstillatelse nektet kan avgjørelsen ankes inn for den myndighet som Kongen bestemmer. Har vedkommende anket innen 48 timer efterat han er gjort kjent med beslutningen og adgangen til anke, skal avvisning ikke settes i verk før ankemyndighetens avgjørelse er falt.

§ 13. Dersom nogen som ikke er norsk statsborger, går fra en stilling ombord i et skib eller luftfartøi, må han ikke gå i land her i riket uten tillatelse fra vedkommende politimester.

Dersom nogen som ikke er norsk statsborger går i land fra en stilling ombord i et skib eller luftfartøi her i riket, skal skibets rederi dekke de utgifter som innen 3 måneder blir påført det offentlige ved at vedkommende har opholdt sig her i riket og må føres ut.

§ 14. Den som ikke er norsk statsborger må ikke søke erhverv ved håndverk eller annen håndtering under reise eller vandring fra sted til sted, medmindre han har særskilt tillatelse til det av politimesteren i vedkommende distrikt. Sådan tillatelse må ikke gis til sigøinere eller andre omstreifere.

Den som ikke er norsk statsborger må ha tillatelse av den som Kongen bestemmer (jfr. § 12) for å kunne gi eller delta i dramatiske forestillinger.

§ 15. Under krig eller når der er fare for krig eller under særlige forhold ellers kan Kongen gi ytterligere forskrifter om meldeplikt for dem som ikke er norske stats-

22 april. Nr. 4.

borgere eller som har fått norsk statsborgerrett på annen måte enn efter § 1 i lov av 8 august 1924 om norsk statsborgerrett.

Tredje kapitel.

Utvisning.

§ 16. Såfremt ikke annet er vedtatt ved avtale med fremmed stat, kan politimesteren eller en politiembedsmann på hans vegne vise ut av riket enhver som ikke er norsk statsborger:

a. når han uten skjellig grunn har undlatt å melde sig og legitimere sig som bestemt i §§ 5, 7, 9 og 10;
b. når han handler imot en beslutning om å nekte ham opphold i riket eller i en kommune;
c. når han faller det offentlige til byrde eller ikke sørger for sin familie;
d. når han under sitt opphold her i landet gir sig til å gå ledig eller drive omkring uten å kunne påvise lovlig erhverv, eller når det er grunn til å tro at han helt eller delvis skaffer sig midlene til sin livsførsel ved ulovlig virksomhet eller på uhederlig måte;
e. når han for mindre enn 5 år siden i utlandet har avsonet frihetsstraff på 6 måneder eller derover. Dette gjelder ikke når han er dømt for en politisk forbrydelse eller for handling som er gjort i sammenheng med en politisk forbrydelse og i den hensikt å fremme det mål som ved den er tilsiktet;
f. når han her i landet er dømt til fengsel i 6 måneder eller derover eller hefte i 3 år eller derover, eller når han i løpet av de siste 3 år flere ganger er dømt til frihetsstraff.

Den som er født her i riket og i de siste 3 år har hatt fast bosted eller stadig opphold her, kan ikke vises ut efter bokstav c, d, e eller f.

§ 17. Såfremt ikke annet er vedtatt ved avtale med fremmed stat, kan Kongen av hensyn til rikets sikkerhet eller interesser for øvrig beslutte utvist enhver som ikke er norsk statsborger.

§ 18. Den som det er spørsmål om å vise ut av riket efter § 16, skal fremstilles for vedkommende politiembedsmann som mottar og skriver ned hans forklaring.

Den beslutning som blir fattet meddeles vedkommende. Er beslutning om utvisning ikke fattet i vedkommendes nærvær, skal den meddeles ham på den måte som er bestemt for forkynnelser.

Den som politiet beslutter utvist efter § 16 skal gjøres kjent med at han innen 24 timer kan kreve saken forelagt for vedkommende fylkesmann. Krever han saken forelagt for fylkesmannen, skal beslutningen ikke settes i verk før fylkesmannens avgjørelse er truffet. 22 april. Nr. 4.

Alle beslutninger om utvisning som treffes av politiet eller fylkesmannen skal ved utløpet av hvert halvår meldes til vedkommende departement.

§ 19. Til spørsmålet om utvisning er avgjort kan vedkommende pågripes og settes i varetektsfengsel efter reglene i straffeprosesslovens §§ 231 flg. Også efterat utvisning er besluttet kan han på samme måte pågripes og settes i varetektsfengsel til utvisningen kan settes i verk.

Rettslige forklaringer skal i tilfelle optas ved forhørsrett efter straffeprosesslovens regler.

§ 20. Den som er besluttet utvist kan Kongen efter søknad gi adgang til riket.

Fjerde kapitel.

Forskjellige bestemmelser.

§ 21. Den som i medhold av denne lov føres ut av riket plikter å betale utgiftene dermed. Har han ikke midler til det utredes utgiftene av statskassen.

§ 22. Den som gjør sig en næring av å drive herberge (hotell, pensjonat, losjihus og lign.) skal føre nøiaktig bok over alle som han har i natteherberge, og gi politiet skriftlig melding om dem.

Kongen kan bestemme at andre som har i natteherberge nogen som ikke er norsk statsborger, skal melde dette skriftlig til politiet.

§ 23. Kongen kan bestemme at føreren av skib eller luftfartøi som kommer fra utlandet eller som går til utlandet, skal gi skriftlig melding til politiet om de reisende som skibet fører. På samme måte kan bestemmes at føreren av skib som går i innenlandsk rute skal gi skriftlig melding til politiet om de utenlandske reisende som skibet fører. De reisende plikter å gi til skibsføreren slike oplysninger som foreskrives.

§ 24. Kongen kan bestemme, at den som tar utlending i sin tjeneste eller gir ham lønnet arbeide, plikter å melde det skriftlig til politiet før arbeidet begynner, og at arbeidsgiver skal gi melding til politiet om de utlendinger som han har i sin tjeneste når sådan forskrift trer i kraft.

Den som tar i sin tjeneste utlending som på ansettelsestiden opholder sig i utlandet, plikter å godtgjøre reiseut-

22 april. Nr. 4.

giftene, dersom vedkommende utlending ikke har fått eller ikke får arbeidstillatelse.

§ 25. Arbeidsformidlings- og festekontorer kan ved forskrifter som gis av Kongen pålegges å gi skriftlig melding til politiet om utlendinger som søker eller får arbeide.

På samme måte kan kretssykekassene pålegges å gi melding til politiet om utlendinger som meldes inn.

§ 26. Kongen kan gi nærmere forskrifter til gjennemføring av denne lov.

Han kan også gi nærmere regler om hvorledes der skal gjøres med melding til folkeregistret og med melding efter fattiglovens § 19, når nogen har sendt melding til politiet efter denne lov.

Forsåvidt det ikke i den øvrige lovgivning er fastsatt avgift til statskassen for offentlige forretninger vedkommende passvesenet, kan Kongen fastsette sådanne avgifter.

§ 27. På Svalbard skal denne lov ikke gjelde.

Kongen kan gi forskrifter om kontroll med utlendinger som kommer fra Svalbard.

§ 28. Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Samtidig opheves:

Lov av 21 mars 1860 om avskaffelsen av det tvungne passvesen m. v. med midlertidige tilleggslover av 13 juli 1917 og 9 april 1920.

§§ 2 til og med 15 i lov nr. 1 av 4 mai 1901 om anmeldelse av reisende og fremmede, og i sin helhet tilleggslovene av 24 juni 1915 (nr. 1), 4 mai 1917 (nr. 2) og 24 mars 1922 (nr. 4).

§ 38 i den almindelige borgerlige straffelov av 22 mai 1902.

Lov nr. 1 av 4 mai 1917 om anmeldelse av reisende med skib.

Midlertidig lov nr. 3 av 13 juli 1917 om innskrenkning i utlendingers adgang til å opholde sig i visse kommuner.

§ 18 i lov nr. 3 av 8 august 1924 om norsk statsborgerrett.

22 april. Nr. 5.

Midlertidig lov*) [1]) om foreldelse av påtale i saker, som behandles ved Riksrett.

§ 1. For saker som er undergitt påtale ved Riksrett, gjelder ikke den almindelige borgerlige straffelovs foreldelsesregler.

§ 2. Denne lov trer i kraft straks.

---

*) Bekjentgj. 25 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.

[1]) St.besl. 8 april. Innst. O. nr. 38. St.tid., forh. Ot. s. 442—444; i Lt. s. 150—153.

Kongelig kunngjørelse*)[1]) om avgift til statskassen av apotekenes omsetning. 22 april.

Stortinget har den 2 april 1927 gjort følgende vedtak om avgift til statskassen av apotekenes omsetning:

Den som har fått bevilling til å drive et ikke salgbart apotek, enten i henhold til lov av 4 august 1909 med senere tilleggslover eller med plikt til å underkaste sig en ny apoteklovs bestemmelser, eller som frivillig har underkastet sig bestemmelsene om avgift, skal for budgettåret 1 juli 1927—30 juni 1928 svare avgift til statskassen av sin omsetning efter nedenstående regler:

§ 1.

1. De første kr. 25 000,00 av omsetningen skal være avgiftsfri.
2. Fra restbeløpet trekkes 25 pct. for frie handelsvarer m. v.
3. Av den tiloversblevne omsetning svares følgende avgifter:

Av 1ste	kr. 5 000,00	(eller deler derav)	1	pct.
» 2net	» 5 000,00	—»—	2	»
» 3dje	» 5 000,00	—»—	3	»
» 4de	» 5 000,00	—»—	4	»
» 5te	» 5 000,00	—»—	5	»
» 6te	» 5 000,00	—»—	6	»
» 7de	» 5 000,00	—»—	7	»
overstigende omsetning			8	»

§ 2. Til et apoteks omsetning regnes alle beløp, som er innkommet ved forhandling av varer, enten disse er gjenstand for apotekeres enehandel eller ikke. Dog blir ikke de beløp å medregne, som er innkommet for varer, som enten direkte eller gjennem mellemmenn forhandles til andre apotek.

Omsetning ved filialapotek og medikamentutsalg blir å beregne særskilt fra hovedapotek.

§ 3. Det departement, som medisinalvesenet hører under, kan helt eller delvis frafalle avgiften for apotekere, med hvem der er inngått eller inngåes overenskomst om avståelse av salgbare apotekprivilegier.

Departementet kan likeledes helt eller delvis frafalle avgiften, hvor det vilde falle særlig trykkende for vedkommende å utrede den.

§ 4. Avgiftsbeløp på mindre enn kr. 10,00 opkreves ikke.

Dette Stortingets vedtak bringes herved i utøvelse.

---

*) Bekjentgj. 25 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.

[1]) Se St. prp. nr. 2. Innst. S. nr. 29. St.tid. s. 786—792.

22 april. **Kongelig kunngjørelse***) [1]) om stempelavgift av dokumenter og av spillekort til statskassen for budgetterminen 1 juli 1927 til 30 juni 1928.

Stortinget har under 2 d. m. fattet følgende beslutning:

Post 1. I budgetterminen 1 juli 1927 til 30 juni 1928 svares stempelavgift til statskassen av de i lov om stemplet papir av 9 august 1839 § 2 og i tilleggslover av 11 april 1885 § 8, jfr. lov av 24 juni 1915 nr. 3, 17 mars 1902 § 1, 8 juni 1907 § 4, 26 juni 1914, 24 juni 1915 nr. 4 § 1, 9 juni 1916 nr. 4 § 1 og 18 juli 1917 nr. 2 § 1, omhandlede dokumenter samt av dokumenter, omhandlet i andre lover, som plikter den for visse nummer i tariffen for stempelpapir opførte avgift, efter følgende satser:

a. av veksler:

kr. 0,10	når pålydendet er			inntil kr.	200
- 0,20	—»—	over kr.	200	— -	400
- 0,30	—»—	— -	400	— -	600
- 0,40	—»—	— -	600	— -	800
- 0,50	—»—	— -	800	— -	1000
- 0,60	—»—	— -	1000	— -	1200
- 0,70	—»—	— -	1200	— -	1400
- 0,80	—»—	— -	1400	— -	1600
- 0,90	—»—	— -	1600	— -	1800
- 1,00	—»—	— -	1800	— -	2000

og når pålydendet er større, kr. 0,50 ytterligere for hvert 1000 kroner eller del derav;

b. av vekselobligasjoner, hvis pålydende beløp er over kr. 5000,00:

kr. 3,00	når pålydendet er			inntil kr.	6000
- 3,50	—»—	over kr.	6000	— -	7000

og når pålydendet er større, kr. 0,50 ytterligere for hvert 1 000 kroner eller del derav;

c. av firmaanmeldelser fra innenlandsk aktieselskap eller kommandittaktieselskap: kr. 1,00 for hvert 100 kroner eller del derav, som aktiekapitalen utgjør;

d. av forsikringskontrakter (poliser):

1. av kontrakter om transport- og sjøforsikring for varer og gjenstander, derunder skib, med undtagelse av kontrakter, hvorved forsikring overtas mot krigsfare

*) Bekjentgj. 25 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.

[1]) Se St. prp. nr. 15. Innst. S. nr. 36, jfr. innst. S. nr. 59. St.tid. s. 796—799.

av den ved lov av 21 august 1914, jfr. lov av 16 juli 22 april. 1915, oprettede gjensidige krigsforsikring for norske fartøier og av A/S Norsk Varekrigsforsikring:

Kr. 0,10 av hvert 1000 kroner eller del derav, som forsikringen lyder på, når den gjelder en bestemt transport eller reise eller en tid av inntil 6 måneder, og ellers kr. 0,20 for hvert 1000 kroner eller del derav, som forsikringen lyder på;

2. av kontrakter om andre arter forsikringer med undtagelse av livsforsikring, ulykkesforsikring, brandforsikring og husdyrforsikring:

kr. 0,10 av hver kontrakt;

e. av sluttsedler ved omsetning:

1. av aktier:

kr.	0,50	når pålydendet er				inntil kr.	100
-	1,00	—»—	over kr.	100	— -		200
-	1,50	—»—	— -	200	— -		300
-	2,00	—»—	— -	300	— -		400
-	3,00	—»—	— -	400	— -		600
-	4,00	—»—	— -	600	— -		800
-	5,00	—»—	— -	800	— -		1000
-	6,00	—»—	— -	1000	— -		1200
-	8,00	—»—	— -	1200	— -		1600
-	10,00	—»—	— -	1600	— -		2000

og når pålydendet er større, kr. 5,00 ytterligere for hvert 1000 kroner eller del derav;

2. av obligasjoner:

kr.	0,05	når pålydendet er				inntil kr.	100
-	0,10	—»—	over kr.	100	— -		200
-	0,15	—»—	— -	200	— -		300
-	0,20	—»—	— -	300	— -		400
-	0,25	—»—	— -	400	— -		500
-	0,50	—»—	— -	500	— -		1000
-	0,75	—»—	— -	1000	— -		1500
-	1,00	—»—	— -	1500	— -		2000
-	1,25	—»—	— -	2000	— -		2500
-	1,50	—»—	— -	2500	— -		3000

og når pålydendet er større, kr. 0,50 ytterligere for hvert 1000 kroner eller del derav;

f. av kvitteringer ved salg av edle stener og perler samt smykker av edle metaller:

kr. 10,00 når verdien er fra kr. 300,00 til kr. 350,00, og kr. 5,00 ytterligere for hvert verdibeløp av kr. 50,00 eller del derav;

22 april. **g.** av dokumenter angående overdragelse av fast eiendom eller bruksrett over fast eiendom eller stående ydelse av fast eiendom samt av dokumenter, som plikter den for visse nummer i stempelpapirtariffen opførte avgift, efter følgende

tariff for stempelpapir:

Nr.	1 til 50 øre for dokument med pålydende av inntil		over	50 kr. 50 -	inntil	100 kr.
- 2 -	1	kr.	—	100 -	—	150 -
- 3 -	1,50	-	—	150 -	—	250 -
- 4 -	2,50	-	—	250 -	—	500 -
- 5 -	5	-	—	500 -	—	1 000 -
- 6 -	10	-	—	1 000 -	—	1 500 -
- 7 -	15	-	—	1 500 -	—	2 000 -
- 8 -	20	-	—	2 000 -	—	2 500 -
- 9 -	25	-	—	2 500 -	—	3 000 -
- 10 -	30	-	—	3 000 -	—	3 500 -
- 11 -	35	-	—	3 500 -	—	4 000 -
- 12 -	40	-	—	4 000 -	—	4 500 -
- 13 -	45	-	—	4 500 -	—	5 000 -
- 14 -	50	-	—	5 000 -	—	5 500 -
- 15 -	55	-	—	5 500 -	—	6 000 -
- 16 -	60	-	—	6 000 -	—	6 500 -
- 17 -	65	-	—	6 500 -	—	7 000 -
- 18 -	70	-	—	7 000 -	—	7 500 -
- 19 -	75	-	—	7 500 -	—	8 000 -
- 20 -	80	-	—	8 000 -	—	8 500 -
- 21 -	85	-	—	8 500 -	—	9 000 -
- 22 -	90	-	—	9 000 -	—	9 500 -
- 23 -	95	-	—	9 500 -	—	10 000 -
- 24 -	100	-	—	10 000 -	—	11 000 -
- 25 -	110	-	—	11 000 -	—	12 000 -
- 26 -	120	-	—	12 000 -	—	13 000 -
- 27 -	130	-	—	13 000 -	—	14 000 -
- 28 -	140	-	—	14 000 -	—	15 000 -
- 29 -	150	-	—	15 000 -	—	16 000 -
- 30 -	160	-	—	16 000 -	—	17 000 -
- 31 -	170	-	—	17 000 -	—	18 000 -
- 32 -	180	-	—	18 000 -	—	19 000 -
- 33 -	190	-	—	19 000 -	—	20 000 -
- 34 -	200	-	—	20 000 -	—	21 500 -
- 35 -	215	-	—	21 500 -	—	23 000 -
- 36 -	230	-	—			

Nr. 37 til 245 kr. for dokument med pålydende av over 23 000 kr. inntil 24 500 kr. 22 april.

-	38	-	260	-	—	24 500	-	26 000	-
-	39	-	275	-	—	26 000	-	27 500	-
-	40	-	290	-	—	27 500	-	29 000	-
-	41	-	305	-	—	29 000	-	30 500	-
-	42	-	320	-	—	30 500	-	32 000	-
-	43	-	340	-	—	32 000	-	34 000	-
-	44	-	360	-	—	34 000	-	36 000	-
-	45	-	380	-	—	36 000	-	38 000	-
-	46	-	400	-	—	38 000	-	40 000	-
-	47	-	420	-	—	40 000	-	42 000	-
-	48	-	440	-	—	42 000	-	44 000	-
-	49	-	465	-	—	44 000	-	46 500	-
-	50	-	490	-	—	46 500	-	49 000	-
-	51	-	515	-	—	49 000	-	51 500	-
-	52	-	540	-	—	51 500	-	54 000	-
-	53	-	570	-	—	54 000	-	57 000	-
-	54	-	600	-	—	57 000	-	60 000	-
-	55	-	630	-	—	60 000	-	63 000	-
-	56	-	660	-	—	63 000	-	66 000	-
-	57	-	695	-	—	66 000	-	69 500	-
-	58	-	730	-	—	69 500	-	73 000	-
-	59	-	765	-	—	73 000	-	76 500	-
-	60	-	800	-	—	76 500	-	80 000	-
-	61	-	840	-	—	80 000	-	84 000	-
-	62	-	880	-	—	84 000	-	88 000	-
-	63	-	920	-	—	88 000	-	92 000	-
-	64	-	960	-	—	92 000	-	96 000	-
-	65	-	1 000	-	—	96 000	-	100 000	-
-	66	-	1 060	-	—	100 000	-	106 000	-
-	67	-	1 120	-	—	106 000	-	112 000	-
-	68	-	1 180	-	—	112 000	-	118 000	-
-	69	-	1 240	-	—	118 000	-	124 000	-
-	70	-	1 300	-	—	124 000	-	130 000	-
-	71	-	1 360	-	—	130 000	-	136 000	-
-	72	-	1 420	-	—	136 000	-	142 000	-
-	73	-	1 480	-	—	142 000	-	148 000	-
-	74	-	1 540	-	—	148 000	-	154 000	-
-	75	-	1 600	-	—	154 000	-	160 000	-
-	76	-	1 680	-	—	160 000	-	168 000	-
-	77	-	1 760	-	—	168 000	-	176 000	-
-	78	-	1 840	-	—	176 000	-	184 000	-
-	79	-	1 920	-	—	184 000	-	192 000	-
-	80	-	2 000	-	—	192 000	-	200 000	-

22 april. Nr. 81 til 2 100 kr. for dokument med pålydende av

			over	200 000 kr.	inntil	210 000 kr.
- 82	- 2 200	-	—	210 000	-	—	220 000 -
- 83	- 2 300	-	—	220 000	-	—	230 000 -
- 84	- 2 400	-	—	230 000	-	—	240 000 -
- 85	- 2 500	-	—	240 000	-	—	250 000 -
- 86	- 2 600	-	—	250 000	-	—	260 000 -
- 87	- 2 700	-	—	260 000	-	—	270 000 -
- 88	- 2 800	-	—	270 000	-	—	280 000 -
- 89	- 2 900	-	—	280 000	-	—	290 000 -
- 90	- 3 000	-	—	290 000	-	—	300 000 -
- 91	- 3 100	-	—	300 000	-	—	310 000 -
- 92	- 3 250	-	—	310 000	-	—	325 000 -
- 93	- 3 400	-	—	325 000	-	—	340 000 -
- 94	- 3 550	-	—	340 000	-	—	355 000 -
- 95	- 3 700	-	—	355 000	-	—	370 000 -
- 96	- 3 850	-	—	370 000	-	—	385 000 -
- 97	- 4 000	-	—	385 000	-	—	400 000 -
- 98	- 4 200	-	—	400 000	-	—	420 000 -
- 99	- 4 400	-	—	420 000	-	—	440 000 -
- 100	- 4 650	-	—	440 000	-	—	465 000 -
- 101	- 4 900	-	—	465 000	-	—	490 000 -
- 102	- 5 150	-	—	490 000	-	—	515 000 -
- 103	- 5 400	-	—	515 000	-	—	540 000 -
- 104	- 5 700	-	—	540 000	-	—	570 000 -
- 105	- 6 000	-	—	570 000	-	—	600 000 -
- 106	- 6 300	-	—	600 000	-	—	630 000 -
- 107	- 6 600	-	—	630 000	-	—	660 000 -
- 108	- 6 950	-	—	660 000	-	—	695 000 -
- 109	- 7 300	-	—	695 000	-	—	730 000 -
- 110	- 7 650	-	—	730 000	-	—	765 000 -
- 111	- 8 000	-	—	765 000	-	—	800 000 -
- 112	- 8 400	-	—	800 000	-	—	840 000 -
- 113	- 8 800	-	—	840 000	-	—	880 000 -
- 114	- 9 200	-	—	880 000	-	—	920 000 -
- 115	- 9 600	-	—	920 000	-	—	960 000 -
- 116	- 10 000	-	—	960 000	-	—	1 000 000 -
- 117	- 10 500	-	—	1 000 000	-	—	1 050 000 -
- 118	- 11 000	-	—	1 050 000	-	—	1 100 000 -

og så fremdeles kr. 500,00 for hvert antall av kr. 50 000,00, som summen er høiere enn kr. 1 100 000,00.

Post 2. I samme budgett-termin erlegges stempelavgift til statskassen av spillekort med kr. 1,00 for hvert spill.

Spillekort, som utføres til utlandet under befølgelse av den kontroll, som bestemmes av Finans- og Tolldepartementet, er fritatt for stempelavgift. 22 april.

Denne Stortingets beslutning bringes herved i utøvelse.

Kongelig kunngjørelse*)[1]) om avgifter til statskassen fra 1 juli 1927 av brennevinstilvirkningen og til denne tilvirkning anvendt mais, durra eller rug, av etyletertilvirkningen samt av øltilvirkningen. 22 april.

Stortinget har den 2 april 1927 fattet følgende beslutning:

«Fra 1 juli 1927 skal til statskassen erlegges:

A. Avgift av brennevinstilvirkningen ved de almindelige brennerier efter følgende regler:

1) Avgiften erlegges med kr. 2,62 — to kroner og to og seksti øre — for hver liter, beregnet til 100 pct. alkoholstyrke.
2) Når norsk brennevin, hvorav foranstående avgift er betalt, i partier på 1 — en — hektoliter og derover og med iakttagelse av de nærmere forskrifter med hensyn til kontrollen, som Finans- og Tolldepartementet bestemmer, utføres til utlandet, blir avgiften å tilbakebetale for råspiritus med kr. 2,62 — to kroner og to og seksti øre — for renset spiritus med kr. 2,64 — to kroner og fire og seksti øre — samt for til drikk tilberedte destillata, hvortil har vært anvendt fullstendig renset spiritus, med kr. 2,67 — to kroner og syv og seksti øre — pr. liter av 100 pct. alkoholstyrke, når andragende derom fremkommer innen to år efter utførselen. For at brennevin skal anses som renset, må det på en sådan måte, som av Finans- og Tolldepartementet nærmere bestemmes, godtgjøres, at det efter skatteligningen har undergått en fullstendig rensningsprosess ved omdestillasjon.
3) Når brennevin gjøres utjenlig til drikk (denatureres), eller det på annen fyldestgjørende måte finnes garantert mot å bli anvendt til drikk, kan Finans- og Tolldepartementet tillate, at det fritas for tilvirkningsavgiften på samme måte som ferdige destillata, der utføres til utlandet.

De foran under 1, 2 og 3 nevnte avgifts- og refusjonssatser blir inntil videre å gi et tillegg svarende i procent til de til enhver tid gjeldende tillegg til brennevinstollen.

Finans- og Tolldepartementet fastsetter de nærmere regler for beregningen av dette tillegg.

---

*) Bekjentgj. 25 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.
[1]) Se St. prp. nr. 4. Innst. S. nr. 51. St.tid. s. 805—806.

22 april. B. Avgift av mais, durra eller rug, hel eller formalt, som anvendes til brennevinsilvirkning ved almindelige brennerier, efter følgende regler:

1) Av mais erlegges en avgift av 5 — fem — øre pr. kg.
Når et til den forbrukte mais svarende kvantum brennevin, beregnet efter et utbytte av 0,375 liter brennevin av 100 pct. alkoholstyrke av 1 kg. mais, utføres til utlandet innen 30 april i den annen tilvirkningstermin efter den, i hvilken maisen er anvendt, blir efter Finans- og Tolldepartementets nærmere bestemmelse den erlagte avgift å godtgjøre med 13,4 — tretten og fire tiendedels — øre pr. liter.

2) Av durra og rug erlegges på samme måte, beregnet efter et utbytte av 0,30 liter brennevin av 100 pct. alkoholstyrke av 1 kg., en avgift av 4 — fire — øre pr. kg., og ved utførsel godtgjøres 13,4 — tretten og fire tiendedels — øre pr. liter.

3) Når brennevin, ved hvis tilvirkning der er anvendt beskattet mais, durra eller rug, gjøres utjenlig til drikk (denatureres), eller på annen fyldestgjørende måte finnes garantert mot å bli anvendt til drikk, kan Finans- og Tolldepartementet tillate godtgjort avgiften av den til brennevinet svarende mais, durra eller rug, beregnet efter et utbytte av 0,375 og 0,30 liter brennevin av 100 pct. alkoholstyrke av henholdsvis 1 kg. mais og 1 kg. durra eller rug, således at godtgjørelsen skjer med 13,4 — tretten og fire tiendedels — øre pr. liter brennevin av nevnte styrke.

C. Avgift av etyletertilvirkningen med kr. 3,50 — tre kroner og femti øre — pr. kg. etyleter, som tilvirkes. Når etyleter av innenlandsk tilvirkning denatureres, eller den på annen fyldestgjørende måte finnes å være garantert mot å bli anvendt til annet enn teknisk bruk, kan Finans- og Tolldepartementet tillate, at den fritas for tilvirkningsavgift; etyleterens eier har å erstatte omkostningene med denatureringen og kontrollen dermed.

D. Avgift av øltilvirkningen med følgende beløp for hver liter øl:

1) av øl inneholdende inntil 2,50 volumprocent alkohol 15 — femten — øre;
2) av øl, inneholdende over 2,50 inntil 4,75 volumprocent alkohol 25 — fem og tyve — øre;
3) av øl, inneholdende over 4,75 inntil 7 volumprocent alkohol 40 — firti — øre.»

Denne Stortingets beslutning bringes herved i utøvelse.

Kongelig resolusjon,*) hvorved i henhold til lov om rettergangsordningens ikrafttreden av 14 august 1918 § 107 bestemmes: 22 april.

1. Når odelsløsningssak efter 1 januar 1927, men før 1 juli samme år, av forlikskommisjonen er henvist til retten, blir den i lov om skjønn, ekspropriasjonssaker og odelsløsning av 1 juni 1917 § 60 fastsatte frist av fire uker for begjæring av odelstakst å regne fra 1 juli 1927.
2. Justisdepartementet bemyndiges til å gi de nærmere bestemmelser som det finner nødvendig til å gjennemføre lov om rettergangsordningens ikrafttreden av 14 august 1918.

Kongelig resolusjon,*) hvorved bestemmes: 22 april.

1. I medhold av lov om offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse av 25 juni 1926 § 2, 3. ledd, fastsettes at telefonformenn, verkstedformenn, instrumentmakere, montører, telefonarbeidere, budformenn, stasjonsbetjenter og telegrafbud på reiser utenfor arbeidsområdet for vedkommende stasjon, telefonanlegg eller lignende, men innenfor den telegrafinspektørkrets hvor de er ansatt, tilståes:

   A. Skyssgodtgjørelse efter de takster som til enhver tid gjelder for 2. plass med dampskib og 3. klasse med jernbane for vedkommende strekning. Nyttes annet befordringsmiddel gis godtgjørelse efter utlegg; dog slik at godtgjørelsen ikke må overstige hvad vedkommende vilde ha fått ved beregning efter det almindelige skyssregulativ.

   Marsjgodtgjørelse utbetales med kr. 0,32 pr. km.

   B. Kostgodtgjørelse med kr. 5,00 pr. døgn + et tillegg av kr. 4,00 for hver natt som må tilbringes utenfor hjemmet. Varer opholdet på et og samme sted lenger enn en uke (7 dager) minkes kostgodtgjørelsen til kr. 4,00 pr. døgn og tillegget pr. natt til kr. 3,00 for hele opholdet.

   Natt-tillegget bortfaller når det anvises tjenestemannen fritt kvarter av det offentlige. Vilkårene for å få kostgodtgjørelse og natt-tillegg er også for øvrig de samme som efter det almindelige kostregulativ.
2. Disse bestemmelser trer i kraft fra 1 mai 1927.

Kongelig resolusjon **) om nye vernskogvedtekter for Velfjord herred, Nordland fylke. 22 april.

---

*) Bekjentgj. 25 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.
**) Bekjentgj. 25 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15, hvor skogvedtektene er inntatt.

22 april. **Kongelig resolusjon** *) om flytning av spilljakttiden i Telemark fylke i året 1927.

22 april. **Kongelig resolusjon** *) om nedsettelse av konsesjonsgrensene for Vestre Moland herred, Aust-Agder fylke, til 25 dekar for dyrket mark og 500 dekar for skog.

22 april. **Kongelig resolusjon** *) om fredning av hjortekoller hele året og fastsettelse av jakttiden for kronhjort til tiden fra og med 15 til og med 30 september på øen Hitra i Sør-Trøndelag fylke.

22 april. **Kongelig resolusjon,** hvorved stadfestes de av Stortinget overensstemmende med Innst. S. nr. 39 for 1927 den 10 mars s. å. vedtatte statutter for «Det Norske Institutt for Kosmisk Fysikk», sålydende:

§ 1. Instituttets opgave er å foreta undersøkelser over nordlys, jordmagnetisme, jordstrømmer, luftelektrisitet og dermed nær sammenhengende fenomener.

§ 2. Instituttet omfatter:

A. Et observatorium i Nord-Norge for nordlys, jordmagnetisme, luftelektrisitet o. s. v. bygget for midler skjenket av «The International Education Board» som er stiftet av Rockefeller.

B. Et magnetisk byrå hvis hovedopgave er bearbeidelse av det jordmagnetiske observasjonsmateriale.

Dessuten vil instituttet i den utstrekning omstendighetene tillater det foreta undersøkelser av de nevnte fenomener også på andre steder.

§ 3. Ledelsen av det hele institutt (observatorium, byrå o. s. v.) ligger hos et styre på 5 medlemmer.

§ 4. I spissen for hver av de to i § 2 nevnte hovedavdelinger står en bestyrer, der som sådan er selvskreven medlem av styret. De tre øvrige styremedlemmer opnevnes av departementet efter regler gitt i § 7.

§ 5. Bestyrerne av de to hovedavdelinger utnevnes av Kongen eller den han dertil bemyndiger efter samme fremgangsmåte som den der anvendes ved besettelse av professorater.

De øvrige faste videnskapelige tjenestemenn ansettes av Kirkedepartementet efter styrets instilling.

De øvrige faste underordnede tjenestemenn ansettes av styret efter innstilling fra vedkommende avdelings bestyrer.

Reglement for personalet approberes av Kirkedepartementet.

§ 6. Hver av bestyrerne utarbeider budgettforslåg for sin avdeling. Disse forslag oversendes styret, der utarbeider det endelige budgettforslag for det hele institutt og oversender dette forslag til departementet.

§ 7. Funksjonstiden for hver av de tre av departementet opnevnte styremedlemmer er normalt 6 år. Efter første gangs opnevnelse utløper mandatene efter 2, 4 og 6 år. Rekkefølgen hvori mandatene utløper efter første gangs opnevnelse avgjøres ved loddtrekning der foretas av styret.

*) Bekjentgj. 25 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.

Når et medlems funksjonstid utløper, blir nytt medlem å op- 22 april.
nevne av departementet efterat styret har avgitt innstilling.
Gjenvalg kan finne sted. Må et medlem fratre før hans funksjonstid utløper, blir nytt medlem å opnevne for den resterende del av det fratrådte medlems funksjonstid.

§ 8. Styret velger en formann og en viceformann — idet en av disse fungerer som sekretær — med funksjonstid på to år.

§ 9. Styret har å planlegge og lede det videnskapelige arbeide ved instituttet og ha tilsyn med at det utføres så vidt mulig i overensstemmelse med planen. Styrets medlemmer fordeler arbeidet mellem sig på hensiktsmessig måte.

§ 10. Observatoriets hovedopgave er å tilveiebringe observasjonsmateriale i overensstemmelse med styrets plan eller med styrets samtykke samt å tilrettelegge materialet for bearbeidelse.

I den utstrekning tiden tillater vil observatoriets personale være forpliktet til å delta i bearbeidelsen av materialet efter styrets anvisning.

§ 11. Det magnetiske byrå har som hovedopgave:

1) Å bearbeide og besørge offentliggjort det ved nordlysobservatoriet tilveiebragte materiale over jordmagnetisme og jordstrømmer efter en av styret godkjent plan.

2) Å bearbeide og besørge offentliggjort det magnetiske materiale som foreligger eller vil bli skaffet tilveie fra andre norske magnetiske stasjoner som henhører under instituttet.

3) Å fullføre en generell bearbeidelse av det tidligere fra Haldde og Tromsø foreliggende magnetiske materiale.

4) I den utstrekning tiden tillater å delta i bearbeidelsen av det øvrige observasjonsmateriale fra nordlysobservatoriet eller andre stasjoner efter styrets anvisning.

§ 12. Når nordlysobservatoriet er ferdig så driften kan igangsettes og bestyrerne ved de to hovedavdelinger er ansatt, opnevnes de tre øvrige medlemmer av styret. Fra det tidspuukt dette skjer anses det endelige styre for å være etablert.

§ 13. Statuttene stadfestes av Kongen, og forandringer kan kun foretas av Kongen efterat styrets uttalelser er innhentet.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes, at grensen 22 april.
mellem Sigdal og Rollag herreder, Buskerud fylke, på strekningen fra Skålevatnet til Vardefjell skal gå efter følgende linje:

Fra Skålevatnets utløpsos går grensen sydvestover efter opmerket linje omtrent rettlinjet over Hara-åsen til nordenden av Store Ristjern. Den går videre gjennem dette tjern til utløpsoset og derfra efter bekken ned i Myklevatnet, går så gjennem dette vann til dets utløpsos og videre efter bekken ned til Låkåsetvatnet. Grensen går så gjennem dette vann op til nordøstenden slik at de to nordre holmer blir liggende i Sigdal og de to søndre i Rollag. Fra Låkåsetvatnets nordøstende går grensen omtrent rettlinjet efter opmerket linje mot nordvest til Meset-setrene og går her således at de to søndre setrer blir liggende i Rollag og den nordre i Sigdal. Fra Meset går grensen omtrent rettlinjet — fremdeles mot nordvest — efter opmerket linje til grenseros på Hellevollen, hvor den bøier mot nordøst og går

22 april. omtrent rettlinjet efter opmerket linje til grensemerke i et punkt som ligger ca. 240 m. nordvest for tjernet øst for høiden 764 (på originalkartet). I dette punkt påtreffes rettlinjen fra Gamalset seter til Vardefjellets søndre knatt, 944 m. o. h. Denne linje danner så grensen op til nevnte knatt, hvor grensen mellem Sigdal og Eggedal påtreffes.

22 april. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i medhold av § 8 i de ved kongelig resolusjon av 11 mars 1921 fastsatte konsesjonsbetingelser for A/S Trengereidbergets Kalkstensfelt og i medhold av truffen overenskomst for A/S Risnes Kalkstensbrudd samt i henhold til lov om fattigvesenet av 19 mai 1900 §§ 28 og 33 meddeles stadfestelse på plan for et felles sikkerhetsfond ved A/S Trengereidbergets Kalkstensfelt og A/S Risnes Kalkstensbrudd i Haus herred overensstemmende med et fremlagt utkast.

22 april. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i medhold av post 14—1 i de ved kongelig resolusjon av 3 oktober 1924 og 21 august 1925 fastsatte konsesjonsbetingelser og i henhold til fattiglovens §§ 28 og 33 meddeles stadfestelse på plan for Odda Smelteverk A/S's sikkerhetsfond overensstemmende med et fremlagt utkast.

22 april. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Legatet av 1914» til videre utdannelse av evnerik arbeiderungdom, hjemmehørende i Moss.

22 april. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til overlosen i Tromsø distrikt. Forsvarsdepartementet antar at der i likhet med hvad der gjelder om loseksamen, ikke kan tilstedes en kystlosaspirarant adgang til kystloseksamen før han har fylt 23 år.

23 april. **Rundskrivelse***) fra Justisdepartementet, hvorved i henhold til bemyndigelse i kongelig resolusjon av 22 april 1927, post 2, jfr. lov om rettergangsordningens ikrafttreden av 14 august 1918 § 107, er gitt følgende bestemmelser om behandlingen av tvistemål som før 1 juli 1927 påstevnes uten berammelse og iretteføres efter dette tidspunkt, når stevning er uttatt og forkynt for saksøkte før 1 juli:

1. Stevning uttas av saksøkeren efter de hittil gjeldende regler. Saksøkeren påstevner derfor saken til en av de faste tingdager som fastsettes overensstemmende med post III i kongelig resolusjon av 11 februar 1927. Nogen

*) Bekjentgj. 30 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.

berammelse av retten finner ikke sted. Forkynnelse foregår efter de hittil gjeldende regler. For kunngjøring av mortifikasjonsstevning gjelder derfor reglene i lov av 6 mars 1869 § 7 således som denne paragraf lyder før 1 juli 1927 (uten de forandringer som er bestemt i ikrafttredelseslovens § 22). 23 april.

2. Iretteførelse av saken skjer ved at saksøkeren møter og fremlegger stevningen, og samtidig fremlegger påstandsskrift som må inneholde det som er bestemt for stevninger i tvistemålslovens § 300. Av påstandsskriftet fremlegges så mange likelydende eksemplarer eller bekreftede avskrifter, at saksøkte (eller i tilfelle hver av de saksøkte) får et eksemplar og retten dessuten beholder ett (tvistemålslovens § 123 annet ledd).

3. I vekselsaker, mortifikasjonssaker og saker til erhvervelse av eiendomsdom eller dødsformodningsdom foretas hovedforhandling i det rettsmøte som saken iretteføres i. I andre tvistemål anses det rettsmøte som saken iretteføres i, som et rettsmøte under saksforberedelsen.

For alle de nevnte saker gjelder, at om saksøkte uteblir ved iretteførelsen av saken, kan uteblivelsesdom avsis efter reglene i tvistemålslovens § 344, selv om denne følge av uteblivelsen ikke er meddelt ham. Saksøkerens fremstilling av sakens sammenheng legges til grunn for dommen, selv om fremstillingen ikke er meddelt saksøkte og selv om stevningen ikke inneholder påstand. Men stevningen må selvfølgelig inneholde det som er nødvendig efter den hittil gjeldende lovgivning.

Blir ikke saken iretteført av saksøkeren, avvises den såfremt saksøkte møter og forlanger avvisning. Ellers foretas ingen saksbehandling.

En part anses ikke uteblitt når der møter prosessfullmektig for ham med behørig prosessfullmakt (tvistemålslovens §§ 46—47).

4. Møter saksøkte ved iretteførelsen av saken, blir den å undergi forberedende behandling efter reglene i tvistemålslovens §§ 302 flg. Av det påstandsskrift som saksøkeren fremlegger, får saksøkte i rettsmøtet et likelydende eksemplar eller bekreftet avskrift.

Beslutter dommeren muntlig saksforberedelse, innkaller han partene til personlig møte i et senere rettsmøte, jfr. tvistemålslovens § 303. Dog kan avhøring av partene finne sted i det rettsmøte som saken iretteføres i, dersom saksøkte samtykker og begge parter er til stede personlig. Blir partene innkalt til et senere rettsmøte, gjelder reglene i tvistemålslovens §§ 307—308, dersom en part uteblir.

23 april. Beslutter dommeren skriftlig saksforberedelse, meddeler han i det rettsmøte som saken iretteføres i, saksøkte tilkjennegivende om å gi tilsvar innen en bestemt frist overensstemmende med tvistemålslovens § 313. Denne meddelelse gis skriftlig og kan gis som påtegning på det eksemplar av saksøkerens påstandsskrift som leveres saksøkte (jfr. «pålegg om tilsvar» på side 4 i de formularer som utgis av Justisdepartementet). Hvis saksøkte ikke før utløpet av fristen har gitt noget tilsvar, gjelder reglene i tvistemålslovens §§ 315—316.

5. For øvrig blir saken å behandle efter reglene i de nye rettergangslover.

23 april. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmennene.

Den nye rettergangsordning.
Rundskrivelse nr. 6.

Overgangsbestemmelser om saker som er begynt før 1 juli 1927.

Ved lov om rettergangsordningens ikrafttreden av 14 august 1918 §§ 96—107, jfr. tilleggslover av 17 juli 1925 og 25 februar 1927, er truffet enkelte overgangsbestemmelser om behandlingen av saker som er begynt i forlikskommisjonen eller retten før 1 juli 1927, men ikke er avsluttet før den nye rettergangsordnings ikrafttreden.

Videre er det ved kongelig resolusjon av 22 april 1927 bestemt:

I henhold til lov om rettergangsordningens ikrafttreden av 14 august 1918 § 107 bestemmes:

1. *Når odelsløsningssak efter 1 januar 1927, men før 1 juli samme år, av forlikskommisjonen er henvist til retten, blir den i lov om skjønn, ekspropriasjonssaker og odelsløsning av 1 juni 1917 § 60 fastsatte frist av fire uker for begjæring av odelstakst å regne fra 1 juli 1927.*
2. *Justisdepartementet bemyndiges til å gi de nærmere bestemmelser som det finner nødvendig til å gjennemføre lov om rettergangsordningens ikrafttreden av 14 august 1918.*

Om nærmere bestemmelser som treffes av Justisdepartementet i medhold av resolusjonens post 2, se nedenfor under avsnitt B II.

Til veiledning ved behandling av saker i overgangstiden skal departementet bemerke:

A. *Odels-søksmål.* 23 april.

Ved ikrafttredelseslovens § 101 er det bestemt at når odelstakst er berammet før 1 juli 1927, blir odelssøksmålet, altså også løsningssaken, å behandle efter den eldre lovgivning også efter 1 juli.

En odelstakst vil som følge av bestemmelsene i odelslovens § 20 ikke kunne berammes før 1 juli 1927, medmindre saken før jul 1926 av forlikskommisjonen er henvist til retten (dessuten må «utsigelse» ha funnet sted). Er forliksmeglingen foregått efter 1 januar 1927, kan efter den eldre lovgivning utsigelse og påstevning av takst ikke skje før den følgende høst. Da således berammelse av takst ikke kan finne sted før 1 juli 1927, vil efter dette tidspunkt de nye rettergangslover gjelde for behandlingen av odelssøksmålet, så vel for taksten som for løsningssaken.

Det må her merkes at efter lov om skjønn, ekspropriasjonssaker og odelsløsning av 1 juni 1917, som trer i kraft 1 juli 1927, bortfaller den tidligere «utsigelse» som ledd i odelssøksmålet, og odelstakst må forlanges senest 4 uker efterat forliksrådet har henvist saken til retten, jfr. lovens § 60.

Det vilde imidlertid være lite rimelig å regne denne frist fra forliksmeglingen i de tilfelle hvor meglingen er foregått før 1 juli 1927, da der før den nye lovs ikrafttreden ikke er adgang til å forlange takst. Er meglingen foretatt 4 uker før 1 juli, vilde fristen endog være utløpet før der var adgang til å forlange takst. Ved den resolusjon som er gjengitt foran, er det bestemt at fristen for begjæring av odelstakst skal regnes fra den nye lovs ikrafttreden, altså 1 juli 1927, når forliksmeglingen har funnet sted efter 1 januar, men før 1 juli 1927.

B. *Tvistemål og andre saker som er begynt før 1 juli 1927.*

I. Ikrafttredelseslovens almindelige regler.

Ikrafttredelseslovens § 98 (jfr. lov nr. 6 av 17 juli 1925) bestemmer at tvistemål som før 1 juli 1927 enten er iretteført ved den dømmende rett eller av retten er berammet til foretagelse, også efter 1 juli skal behandles efter reglene i den hittil gjeldende prosesslovgivning, således også med hensyn til påanke.

Det samme gjelder for skiftetvister, skjønn og ekspropriasjonstakster, se ikrafttredelseslovens §§ 99—100. Om odelssøksmål se ovenfor under avsnitt A.

23 april. Berammelse av en sak før 1 juli vil bare bli å foreta såfremt berammelse av retten skal finne sted efter den eldre prosesslovgivnings regler, f. eks. i åstedssaker, sjørettssaker osv. Når berammelse i en slik sak er foretatt før 1 juli 1927, blir saken også efterat den nye rettergangsordning er trådt i kraft å behandle efter den gamle ordning, selv om saken først iretteføres efter 1 juli. Andre saker behandles efter den gamle ordning bare såfremt de er iretteført før 1 juli. Når saken således behandles efter den gamle ordning gjelder dette også for behandlingen i ankeinstansene, selv om påanken finner sted efter 1 juli 1927.

Alle saker som efter de eldre regler ikke er gjenstand for berammelse av retten før de iretteføres, behandles efter reglene i de nye rettergangslover såfremt iretteførelsen finner sted efter 1 juli 1927. Dette gjelder selv om saken er påstevnt før 1 juli. Men også når saken således efter 1 juli skal behandles efter de nye regler, vil de rettergangsskritt som er foretatt i saken før 1 juli beholde sin gyldighet, dersom de er lovlig foretatt efter de hittil gjeldende regler. Om forliksmegling før 1 juli se ikrafttredelseslovens § 97 annet ledd. For stevning som er uttatt og forkynt før 1 juli, kommer de eldre regler til anvendelse så vel for uttagelsen av stevningen som for forkynnelsen. Reglene i de nye rettergangslover kommer således overhodet ikke til anvendelse før 1 juli 1927.

Er stevning ikke blitt forkynt før 1 juli, kan saken bare innledes ved stevning som inngis til retten efter 1 juli og er overensstemmende med de nye regler.

Når iretteførelse skjer efter 1 juli av en sak som uten berammelse av retten er påstevnt — ved forkynt stevning — før 1 juli, vil de nye regler om saksbehandlingen ikke helt ut komme til anvendelse. De utfyllende overgangsbestemmelser som her er nødvendige, er Justisdepartementet bemyndiget til å gi, jfr. kongelig resolusjon av 22 april 1927 post 2 som er gjengitt ovenfor. Sådanne bestemmelser er gitt nedenfor under avsnitt II.

II. Tvistemål som uten berammelse påstevnes før 1 juli 1927 og iretteføres efter dette tidspunkt.

I medhold av ikrafttredelseslovens § 107, jfr. kongelig resolusjon av 22 april 1927, har departementet gitt følgende bestemmelser om saker som efter 1 juli 1927 behandles efter den nye rettergangsordning, men hvor stevning er uttatt og forkynt for saksøkte før 1 juli 1927:

1. Stevning uttas av saksøkeren efter de hittil 23 april.
gjeldende regler. Saksøkeren påstevner derfor saken til en av de faste tingdager som fastsettes overensstemmende med post III i kongelig resolusjon av 11 februar 1927. Nogen berammelse av retten finner ikke sted. Forkynnelse foregår efter de hittil gjeldende regler. For kunngjøring av mortifikasjonsstevning gjelder derfor reglene i lov av 6 mars 1869 § 7 således som denne paragraf lyder før 1 juli 1927 (uten de forandringer som er bestemt i ikrafttredelseslovens § 22).

2. Iretteførelse av saken skjer ved at saksøkeren møter og fremlegger stevningen, og samtidig fremlegger påstandsskrift som må inneholde det som er bestemt for stevninger i tvistemålslovens § 300. Av påstandsskriftet fremlegges så mange likelydende eksemplarer eller bekreftede avskrifter, at saksøkte (eller i tilfelle hver av de saksøkte) får et eksemplar og retten dessuten beholder ett (tvistemålslovens § 123 annet ledd).

3. I vekselsaker, mortifikasjonssaker og saker til erhvervelse av eiendomsdom eller dødsformodningsdom foretas hovedforhandling i det rettsmøte som saken iretteføres i. I andre tvistemål anses det rettsmøte som saken iretteføres i, som et rettsmøte under saksforberedelsen.

For alle de nevnte saker gjelder, at om saksøkte uteblir ved iretteførelsen av saken, kan uteblivelsesdom avsis efter reglene i tvistemålslovens § 344, selv om denne følge av uteblivelsen ikke er meddelt ham. Saksøkerens fremstilling av sakens sammenheng legges til grunn for dommen, selv om fremstillingen ikke er meddelt saksøkte og selv om stevningen ikke inneholder påstand. Men stevningen må selvfølgelig inneholde det som er nødvendig efter den hittil gjeldende lovgivning.

Blir ikke saken iretteført av saksøkeren, avvises den såfremt saksøkte møter og forlanger avvisning. Ellers foretas ingen saksbehandling.

En part anses ikke uteblitt når der møter prosessfullmektig for ham med behørig prosessfullmakt (tvistemålslovens §§ 46—47).

4. Møter saksøkte ved iretteførelsen av saken, blir den å undergi forberedende behandling efter reglene i tvistemålslovens §§ 302 flg. Av det påstandsskrift som saksøkeren fremlegger, får saksøkte i rettsmøtet et likelydende eksemplar eller bekreftet avskrift.

Beslutter dommeren muntlig saksforberedelse, innkaller han partene til personlig møte i et senere rettsmøte, jfr. tvistemålslovens § 303. Dog kan avhøring av partene

23 april. finne sted i det rettsmøte som saken iretteføres i, dersom saksøkte samtykker og begge parter er til stede personlig. Blir partene innkalt til et senere rettsmøte, gjelder reglene i tvistemålslovens §§ 307—308, dersom en part uteblir.

Beslutter dommeren skriftlig saksforberedelse, meddeler han i det rettsmøte som saken iretteføres i, saksøkte tilkjennegivende om å gi tilsvar innen en bestemt frist overensstemmende med tvistemålslovens § 313. Denne meddelelse gis skriftlig og kan gis som påtegning på det eksemplar av saksøkerens påstandsskrift som leveres saksøkte (jfr. «pålegg om tilsvar» på side 4 i de formularer som utgis av Justisdepartementet). Hvis saksøkte ikke før utløpet av fristen har gitt noget tilsvar, gjelder reglene i tvistemålslovens §§ 315—316.

5. For øvrig blir saken å behandle efter reglene i de nye rettergangslover.

C. *Tvangsfullbyrdelse.*

Om tvangsfullbyrdelse efter 1 juli 1927 i anledning av en sak som er begynt før dette tidspunkt, henviser man foreløbig til bestemmelsene i ikrafttredelseslovens §§ 103—106, jfr. tilleggslov av 25 februar 1927.

Departementet vil i en senere rundskrivelse gi en nærmere redegjørelse for overgangsbestemmelsene om tvangsfullbyrdelse.

Avtrykk av denne rundskrivelse bedes tilstillet alle dommere i hr. fylkesmannens distrikt. Avtrykk blir av departementet gjennem sakførerforeningene sendt til disses medlemmer.

23 april. **Brev** fra Justisdepartementet, Fengselsstyret, til en fylkesmann, hvori i anledning av en forespørsel fra et herreds formannskap uttales at de bidrag til tvangsarbeidshusenes drift som er pålagt hjemstavnskommunene i henhold til fengselsloven av 12 desember 1903 § 59, jfr. lov av 24 mars 1922, ikke er fattigutgifter. Utgiftene påhviler vedkommende herredskommune i sin helhet. Dette antas dog ikke å være til hinder for at de kommunale myndigheter bestemmer at utgiftene skal utredes av fattigvesenets budgett, hvis dette finnes hensiktsmessig.

23 april. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning på hoved-

*) Bekjentgj. 2 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.

veien fra Opland fylkesgrense mot Buskerud gjennem Sør-Aurdal til Bjørgo veiskil i Nord-Aurdal, Opland fylke. 23 april.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning og ellers når føreforholdene gjør det nødvendig på hovedveiene i Bjørnskinn og Bodin herreder, Nordland fylke. 23 april.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning på hovedveien gjennem Frøysådalen — fra Iveland stasjon til Birketveit i Iveland herred, Aust-Agder fylke. 23 april.

Rundskrivelse fra Finansdepartementet, hvori meddeles at departementet foranlediget ved innkomne forespørsler fra en del lensmenn har bestemt, at lensmenn kan innsende sine regninger over skyss- og kostgodtgjørelse på reiser til avholdelse av skattemøter kvartalsvis. Overensstemmende hermed blir foreldelsesfristen i disse tilfelle å regne fra utløpet av det kvartal, hvori reisen er foretatt, jfr. skyss- og kostloven av 25 juni 1926, § 5, 2net punktum. 23 april.

Herom bes lensmennene innen herr fylkesmannens distrikt gjort bekjent.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av ingeniør S. Kopsland, Argentina, ved gavebrev av 6 mars 1925 oprettede «ingeniør S. Kopslands legat til Gransherad kommune». 25 april.

Skrivelse *) fra Justisdepartementet om ophevelse av § 17 i politevedtektene for Nittedal herred. 25 april.

Skrivelse fra Handelsdepartementet, hvori meddeles, at departementet i medhold av § 8 i lov om gull- og sølvarbeiders finhet og stempling m. v. av 6 juni 1891 og kongelig resolusjon av 10 oktober s. å. d. d. har bestemt, at § 6 i de av Departementet for det Indre under 23 desember 1891 utferdigede forskrifter om guardeinens ansettelse m. v. herefter skal lyde som følger: 25 april.

For hver prøve erlegges inntil videre følgende betaling til guardeinen:

Av sølv.....kr. 5.00
Av gull..... » 10.00

*) Bekjentgj. 2 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.

26 april. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved enkefru Beret Malvigs testamente av 15 januar 1923 oprettede «Kirkesanger John Malvig og hustru Beret Malvigs legat», Steinkjer.

26 april. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Apoteker Johan Lothes og hustrus fond for utgivelse av videnskabelige arbeider ved Bergens Museum eller Bergens Universitet.»

26 april. **Skrivelse** *) fra Handelsdepartementet om ophør av Lofotopsynet.

27 april. **Bruksregler****) for Eidsvoll bygdealmenning.

27 april. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning og ellers når føreforholdene gjør det nødvendig på hovedveiene i Sigdal og Ådal herreder, Buskerud fylke.

28 april. **Skrivelse*****) fra Socialdepartementet om herbergerlovens anvendelse i Vardø herred og vedtekt for herberger- og beverternæringen sammesteds.

28 april. **Skrivelse** †) fra Arbeidsdepartementet om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning og ellers når forholdene gjør det nødvendig på hovedveiene i en del herreder i Troms fylke m. v.

29 april. Nr. 1. **Lov** *) [1]) om lægers rettigheter og plikter.

§ 1. Rett til å utøve lægevirksomhet og kalle sig læge har:

1. den som har bestått medisinsk embedseksamen her i riket og derefter har fått autorisasjon som læge av vedkommende regjeringsdepartement [2]);
2. den som, uten å ha underkastet sig medisinsk embedseksamen her i riket, av Kongen i henhold til gjeldende lov [3]) har fått tillatelse til å utøve lægevirksomhet, i den utstrekning tillatelsen bestemmer. Før sådan tillatelse gis, skal erklæring være innhentet fra det medisinske fakultet og medisinalstyrelsen.

*) Bekjentgj. 2 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.
**) Bekjentgj. 2 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 16 hvor bruksreglene er inntatt.
***) Bekjentgj. 2 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 16, hvor vedtekten er inntatt.
†) Bekjentgj. 7 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.
[1]) St.besl. 5 april. Se Ot. prp. nr. 28 for **1924**, jfr. Ot. prp. nr. 10 for **1925**. Innst. O. XIII for **1926** (A). St.tid., forh. i Ot. s. 270—300; i Lt. s. 137—138.
[2]) Socialdepartementet. [3]) Jfr. kvaksalverloven av 29 april 1871 med tilleggslover av 6 juni 1889 nr. 2 og 29 april 1927 nr. 4

29 april. Nr. 1.

§ 2. For å få autorisasjon må ansøkeren godtgjøre:

1. at han har medisinsk embedseksamen;
2. at han har utført den praktiske tjeneste, som Kongen til enhver tid setter som betingelse for å kunne utøve lægevirksomhet;
3. at han fører en hederlig vandel.

Videre må han skriftlig avgi løfte om å ville utøve lægevirksomheten overensstemmende med hvad ære og samvittighet krever.

Departementet kan ikke nekte autorisasjon, medmindre der foreligger de samme grunner, som kan medføre tap av en meddelt autorisasjon; se § 16.

Departementets nektelse kan bringes inn for Kongen.

§ 3. Kongen kan efter forslag fra det medisinske fakultet og medisinalstyrelsen bestemme at nærmere angitte undersøkelses-og behandlingsmåter, som kan medføre fare for den sykes liv eller helbred og til hvis anvendelse det er nødvendig å ha en særlig utdannelse utover den, som forlanges for å få medisinsk embedseksamen, bare skal kunne utøves av læger, som har særlig autorisasjon dertil av departementet.

Hvad der skal kreves av lægen for at han kan få sådan autorisasjon og i hvilken utstrekning den skal gjelde, fastsettes av departementet.

Departementets nektelse av å meddele autorisasjon kan bringes inn for Kongen.

§ 4. Når en læge vil gi avkall på sin autorisasjon og dermed på retten til å utøve lægevirksomhet, må han gjennem vedkommende offentlige læge og fylkesmann avgi erklæring om det til departementet. Erklæringen skal være ledsaget av det utferdigede autorisasjonsdokument.

På samme måte kan han gi avkall på særlig autorisasjon efter § 3.

§ 5. Enhver læge har rett til med de innskrenkninger, som bestemmes i lov eller i forskrift gitt med hjemmel i lov, å forskrive lægemidler, som er nødvendig for utøvelsen av hans virksomhet.

Kongen gir med den begrensning, som følger av lægens taushetsplikt, almindelige bestemmelser om resepters avfattelse og kan efter innhentet uttalelse fra det medisinske fakultet og medisinalstyrelsen fastsette, at resept for spesielt nevnte lægemidler skal opbevares på apotek til eftersyn for vedkommende tilsynsmyndighet. I fornødent fall kan sådan resept kreves fremlagt som bevismiddel under straffesak og under søksmål, som reises til fradømmelse av vedkommende læges rett til å utøve lægevirksomhet eller til fradømmelse av offentlig lægestilling.[1])

[1]) Jfr. straffeloven av 22 mai 1902 §§ 16 og 29, ikrafttredelsesloven av s. d. § 10 og lov nr. 1 av 26 juli 1912 § 10.

29 april. Nr. 1.

§ 6. Når en læge nedsetter sig for å drive lægevirksomhet i et distrikt, skal han melde dette til vedkommende offentlige læge.

Hvis en læge tillike regelmessig utstrekker sin virksomhet til andre distrikter, skal han også gi melding til den offentlige læge i disse distrikter.

På samme måte skal han melde flytning fra distriktet og ophør med lægevirksomheten.

§ 7. Enhver læge plikter på anmodning uopholdelig å yde den lægehjelp han evner personlig eller ved stedfortreder, når han efter de foreliggende oplysninger eller sitt kjennskap til sykdomstilfellet må anta, at lægehjelp er påtrengende nødvendig i anledning barnsnød, sværere ulykkestilfelle, forblødninger, forgiftninger, eller andre sykdomstilstander efter Kongens nærmere bestemmelse.

Er lægen syk, overanstrengt eller har han annet gyldig forfall eller er han over 70 år, inntrer ikke plikten. Det samme gjelder når han har forvisset sig om at hjelpen i betimelig tid kan bli ydet av annen læge som efter sin stilling er nærmere til å yde den.

§ 8. For den bistand en læge har ydet i henhold til foregående paragraf, kan han kreve en passende godtgjørelse av fattigvesenet på det sted, hvor lægehjelpen blev ydet, dersom han ikke efter påkrav får betalingen av den syke eller den som har betalingsplikten. Dette gjelder ikke læge som plikter å yde lægehjelpen uten særskilt betaling.

Forsåvidt den syke anses i henhold til fattiglovgivningen å trenge fattigvesenets hjelp, får den læge, som fører tilsynet med de fattige syke på stedet, bare den vanlige godtgjørelse for behandling av sådanne.[1])

Kravet på fattigvesenet kan fremsettes tidligst 1 måned og senest 6 måneder efterat bistanden blev ydet. Kravet må bare omfatte godtgjørelse for hjelp som er ydet i henhold til foregående paragraf som påtrengende nødvendig, og ikke godtgjørelse for mulig fortsatt lægehjelp.

Tvist om størrelsen av denne godtgjørelse av fattigvesenet avgjøres av medisinalstyrelsen. Enhver av partene kan innbringe dens avgjørelse for departementet.

§ 9. Det beløp, som efter foranstående paragraf er lagt ut av offentlig kasse, kan kreves erstattet efter de regler, som er fastsatt i fattiglovgivningen om refusjon og utpantning.

Når fattigvesenet søker erstatning, skal det sørge for, at også statskassen i tilfelle får refundert utlegg. Er erstatningen ikke tilstrekkelig til å dekke utleggene, skal den fordeles forholdsmessig.

§ 10. Når en læge får under behandling noget sykdomstilfelle, som han antar hører til de epidemiske og smittsomme sykdommer, som er gjenstand for det offentliges særlige for-

[1]) Jfr. lov nr. 1 av 26 juli 1912 § 5.

sorg[1]) skal han på hensiktsmessig måte gi de forskrifter, som han anser nødvendige for å hindre sykdommens videre utbredelse eller som er påbudt av rette myndighet.

Hvis han ikke selv er ordfører i stedets helseråd, skal han snarest melde til denne sykdommens natur og øvrige forhold, som kan være av interesse for det offentlige sundhetsvesen, og redegjøre for de forholdsregler han har gitt.

Hvis ordføreren i helserådet ikke er distriktets offentlige læge, skal helserådsordføreren innberette til denne om sykdomstilfellet og de foranstaltninger som er truffet.

Hvilke epidemiske og smittsomme sykdommer skal være gjenstand for det offentliges særlige forsorg, avgjøres av departementet, som kan fastsette meldingens form og fremsendelsesmåte.

§ 11. Enhver praktiserende læge skal for hvert år gi en almindelig beretning om sin virksomhet efter forskrifter som Kongen eller den han bemyndiger gir.

Enhver praktiserende læge skal ved utgangen av hver måned eller oftere, om helserådet fordrer det, sende dets ordfører en opgave over de tilfelle av epidemiske og smittsomme sykdommer, som lægen har iakttatt. Om avfattelsen av disse opgaver treffer medisinalstyrelsen nærmere bestemmelser.

§ 12. Kongen eller den han bemyndiger kan efter innhentet uttalelse fra det medisinske fakultet og medisinalstyrelsen treffe bestemmelse om plikt for læger til å gi andre innberetninger om sin virksomhet enn nevnt i foregående paragraf. De sykes navn kan i disse innberetninger ikke kreves opgitt.

Enhver læge er pliktig til å gjøre ordnede optegnelser over sin lægevirksomhet i den utstrekning at han kan gi innberetninger efter denne og foregående paragraf.

Kongen gir nærmere regler om på hvilken måte disse optegnelser skal gjøres, deres opbevaring og videre behandling.

I fornødent fall kan bekreftet utskrift av optegnelse kreves fremlagt som bevismiddel under straffesak og under søksmål som reises til fradømmelse av vedkommende læges rett til å utøve lægevirksomhet eller til fradømmelse av offentlig lægestilling.[2])

§ 13. Enhver læge skal ved sine reiser, forskrivning av lægemidler og øvrige forordninger iaktta den sparsomhet, som en forenelig med de sykes og det offentliges tarv.

§ 14. Enhver læge er pliktig til med de innskrenkninger, som er fastsatt i lov[3]), å iaktta taushet om det som blir betrodd ham under utøvelsen av hans kall eller som han derunder får rede på om folks legems- eller sykdomsforhold.

Samme taushetsplikt har lægens medhjelpere.

[1]) Jfr. lover av 16 mai 1860 og 8 mai 1900. [2]) Jfr. § 5.
[3]) Jfr. straffeprossessl. § 178, straffel. § 144, lov 16 mai 1860, lov 13 august 1915 nr. 6 § 205, lov 31 mai 1918 nr. 2 § 6.

29 april. Nr. 1.

§ 15. En læge har ikke rett til å utøve lægevirksomhet i den tid han selv eller hans ektefelle innehar bevilling som apoteker eller styrer apotek.

§ 16. Dersom en læge på grunn av sinnssykdom eller sjelelig svekkelse eller på grunn av misbruk av sterke drikke eller bedøvende midler anses uskikket til å utøve sin virksomhet, kan retten hertil frakjennes ham ved dom for den tid tilstanden varer.

Kongen kan, fra den tid han beslutter sak reist og inntil den er avgjort ved endelig dom, frata vedkommende retten til å utøve lægevirksomhet.

I sådanne saker faller forliksmegling bort. Hvis lægen gir avkall overensstemmende med § 4, første ledd, kan søksmål undlates eller saken heves.

§ 17. En læge, som i henhold til foregående paragraf er fradømt eller har gitt avkall på retten til å utøve lægevirksomhet, kan på ansøkning gis ny autorisasjon av departementet, når han på betryggende måte godtgjør, at der ikke lengere foreligger sådan tilstand som nevnt.

§ 18. Enhver som i medfør av bestemmelser i denne lov får kjennskap til forhold, som er omhandlet i §§ 5, 12, 14 og 16, har den samme taushetsplikt som lægen selv.

§ 19. Nærmere regler til gjennemførelse av bestemmelser i denne lov kan gis av Kongen.

§ 20. Overtredelse av bestemmelsene i denne lov eller av de med hjemmel i samme gitte forskrifter straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 måneder, forsåvidt strengere straff for tilfellet ikke er fastsatt i den almindelige straffelovgivning.

Hvis en læge undlater å avgi de i §§ 10 og 11 omhandlede opgaver og innberetninger innen de frister, som blir fastsatt, kan vedkommende fylkesmann ilegge ham en bot av fra kr. 5,00 til kr. 50,00 for hver uke eller måned han oversitter fristen. Boten kan inndrives ved utpantning og tilfaller efter departementets nærmere bestemmelse innretning med et formål, som kommer trengende læger eller lægers efterlatte til gode.

§ 21. Denne lov trer i kraft fra den tid, Kongen bestemmer.

Bestemmelsene i §§ 1, første ledd, og 2 får dog ikke anvendelse på de læger som ved lovens ikrafttreden efter de dagjeldende regler har erhvervet rett til å utøve lægevirksomhet.

Fra samme tid opheves:

Forordning om medicis og apotekere av 4 desember 1672, dens §§ 1—4, 7, 8, 9 og 10.

Kanc. Prom. av 6 september 1794 om å iaktta økonomi ved medisinalutgiftene.

Resolusjon av 13 februar (kanc. plakat av 3 mars) 1807 29 april.
om avgivelse av innberetninger. Nr. 1.

Resolusjon av 11 januar (kanc. plakat av 17 januar) 1809, dens §§ 1 og 2 om anmeldelse av opholdssted og underskrift på resepter samt dens § 8.

Kanc. Prom. av 21 februar 1809 om forpliktelse for de autoriserte læger til å motta til forpleining de syke, som et kantonerende eller marsjerende regiment måtte efterlate sig.

Resolusjon av 3 mai (kanc. plakat av 14 mai) 1813 angående den for læger fastsatte takst for tilsyn med syke,

samt for øvrig enhver bestemmelse, som måtte stå i strid med, hvad der er fastsatt i denne lov.

Lov *)[1]) om tannlægers rettigheter og plikter. 29 april.

§ 1. Rett til å utøve tannlægevirksomhet og kalle sig tannlæge har: Nr. 2.

1. Den som har bestått tannlægeeksamen her i riket og derefter har fått autorisasjon som tannlæge av vedkommende regjeringsdepartement[2]).
2. Den som, uten å ha underkastet sig tannlægeeksamen her i riket, av Kongen i henhold til gjeldende lov[3]) har fått tillatelse til å utøve tannlægevirksomhet, i den utstrekning tillatelsen bestemmer. Før sådan tillatelse gis, skal erklæring være innhentet fra styret for Statens Tannlægeinstitutt og medisinalstyrelsen.

Ret til å utøve tannlægevirksomhet har også enhver, som har rett til å utøve lægevirksomhet.

§ 2. For å få autorisasjon må ansøkeren godtgjøre:

1. at han har tannlægeeksamen;
2. at han har utført den praktiske tjeneste, som Kongen til enhver tid setter som betingelse for å kunne utøve tannlægevirksomhet;
3. at han fører en hederlig vandel.

Videre må han skriftlig avgi løfte om å ville utøve tannlægevirksomheten overensstemmende med hvad ære og samvittighet krever.

Departementet kan ikke nekte autorisasjon, medmindre der foreligger de samme grunner, som kan medføre tap av en meddelt autorisasjon; se § 9.

Departementets nektelse kan bringes inn for Kongen.

§ 3. Kongen kan efter forslag fra styret for Statens Tannlægeinstitutt og medisinalstyrelsen bestemme at nær-

*) Bekjentgj. 2 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.

[1]) St.besl. 5 april. Se Ot. prp. nr. 28 for **1924**, jfr. Ot. prp. nr. 10 for **1925**. Innst. O. XIII for **1926** (B). St.tid., forh. i Ot. s 270—284, 300—303; i Lt. s. 138.

[2]) Socialdepartementet. [3]) Jfr. kvaksalverloven av 29 april 1871 med tilleggslover 6 juni 1889 nr. 2 og 29 april 1927 nr. 4.

29 april. Nr. 2.

mere angitte undersøkelses- og behandlingsmåter, som kan medføre fare for den sykes liv eller helbred, og til hvis anvendelse det er nødvendig å ha en særlig utdannelse utover den, som forlanges for å få tannlægeeksamen, bare skal kunne utøves av tannlæger, som har særlig autorisasjon dertil av departementet.

Hvad der skal kreves av tannlægen for at han kan få sådan autorisasjon og i hvilken utstrekning den skal gjelde fastsettes av departementet.

Departementets nektelse av å meddele autorisasjon kan bringes inn for Kongen.

§ 4. Når en tannlæge vil gi avkall på sin autorisasjon og dermed på retten til å utøve tannlægevirksomhet, må han gjennem vedkommende offentlige læge og fylkesmann avgi erklæring om det til departementet. Erklæringen skal være ledsaget av det utferdigede autorisasjonsdokument.

På samme måte kan han gi avkall på særlig autorisasjon efter § 3.

§ 5. Bestemmelser om en tannlæges virksomhet og om de lægemidler som han er berettiget til å anvende, samt om de innberetninger han skal avgi, gis av Kongen eller den han bemyndiger.

Det kan derunder fastsettes, at resept for spesielt nevnte lægemidler skal opbevares på apotek til eftersyn for vedkommende tilsynsmyndighet.

I fornødent fall kan sådan resept kreves fremlagt som bevismiddel under straffesak og under søksmål som reises til fradømmelse av vedkommende tannlæges rett til å utøve tannlægevirksomhet eller til fradømmelse av offentlig tannlægestilling.[1])

§ 6. Når en tannlæge nedsetter sig for å drive tannlægevirksomhet i et distrikt, skal han melde dette til vedkommende offentlige læge.

Hvis en tannlæge tillike regelmessig utstrekker sin virksomhet til andre distrikter, skal han også gi melding til den offentlige læge i disse distrikter.

På samme måte skal han melde flytning fra distriktet og ophør med tannlægevirksomheten.

§ 7. Enhver tannlæge er pliktig til å gjøre ordnede optegnelser over sin tannlægevirksomhet i den utstrekning at han kan gi innberetninger efter § 5.

Kongen gir nærmere regler om på hvilken måte disse optegnelser skal gjøres, deres opbevaring og videre behandling.

I fornødent fall kan bekreftet utskrift av optegnelse kreves fremlagt som bevismiddel under straffesak og under søks-

[1]) Jfr. straffel. §§ 16 og 29, strl. ikrl. § 10.

mål som reises til fradømmelse av vedkommende tannlæges rett til å utøve tannlægevirksomhet eller til fradømmelse av offentlig tannlægestilling.[1]) 29 april. Nr. 2.

§ 8. Enhver tannlæge er pliktig til med de innskrenkninger, som er fastsatt i lov[2]), å iaktta taushet om det som blir betrodd ham under utøvelsen av hans kall eller som han derunder får rede på om folks legems- eller sykdomsforhold.

Samme taushetsplikt har tannlægens medhjelpere.

§ 9. Dersom en tannlæge på grunn av sinnssykdom eller sjelelig svekkelse eller på grunn av misbruk av sterke drikke eller bedøvende midler anses uskikket til å utøve sin virksomhet, kan retten hertil frakjennes ham ved dom for den tid tilstanden varer.

Kongen kan, fra den tid han beslutter sak reist og inntil den er avgjort ved endelig dom, frata vedkommende retten til å utøve tannlægevirksomhet.

I sådanne saker faller forliksmegling bort.

Hvis tannlægen gir avkall overensstemmende med § 4 første ledd, kan søksmål undlates eller saken heves.

§ 10. En tannlæge, som i henhold til foregående paragraf er fradømt eller har gitt avkall på retten til å utøve tannlægevirksomhet, kan på ansøkning gis ny autorisasjon av departementet, når han på betryggende måte godtgjør, at der ikke lenger foreligger sådan tilstand som nevnt.

§ 11. Enhver som i medfør av bestemmelser i denne lov får kjennskap til forhold som er omhandlet i §§ 5, 7, 8 og 9 har den samme taushetsplikt som tannlægen selv.

§ 12. Overtredelse av bestemmelsene i denne lov eller av de med hjemmel i samme gitte forskrifter straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 måneder, forsåvidt strengere straff for tilfellet ikke er fastsatt i den almindelige straffelovgivning.

Hvis en tannlæge undlater å avgi de i § 5 omhandlede innberetninger innen de frister, som blir fastsatt, kan vedkommende fylkesmann ilegge ham en bot av fra kr. 5,00 til kr. 50,00 for hver uke eller måned han oversitter fristen. Boten kan inndrives ved utpantning og tilfaller efter departementets nærmere bestemmelse innretning med et formål, som kommer trengende tannlæger eller tannlægers efterlatte til gode.

§ 13. Denne lov trer i kraft fra den tid, Kongen bestemmer.

Bestemmelsene i §§ 1, første ledd, og 2 får dog ikke anvendelse på de tannlæger og læger som ved lovens ikrafttreden efter de dagjeldende regler har rett til å praktisere.

---

[1]) Jfr. § 5.

[2]) Jfr. strprl. § 178, lov 13 august 1915 nr. 6 § 205, ikrl. § 144.

29 april. Nr. 3. **Lov***)[1]) om forandring i lov om utførelse av de offentlige lægeforretninger av 26 juli 1912, jfr. lov nr. 5 av 16 juli 1920.

I.

§ 8 i lov om utførelsen av de offentlige lægeforretninger av 26 juli 1912 skal lyde således:

For å kunne ansettes i nogen av de offentlige lægestillinger, som omhandles i denne lov, må vedkommende ha bestått medisinsk embedseksamen her i riket og ha autorisasjon [2]) som læge. Kongen kan dessuten gjøre adgangen til alle eller nogen av disse stillinger avhengig av en særskilt prøve.

II.

Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Loven kommer ikke til anvendelse på den, som innen lovens ikrafttreden har bestått medisinsk embedseksamen her i riket.

29 april. Nr. 4. **Lov***)[2]) om forandring av kvaksalverlovgivningen av 29 april 1871 med tilleggslov av 6 juni 1889.

I.

§ 3 i lov om forandring i kvaksalverlovgivningen av 29 april 1871, jfr. lov av 6 juni 1889 skal lyde således:

Hvis nogen, der hverken her i riket har autorisasjon som læge [4]) eller av Kongen er meddelt bevilling til å utøve lægepraksis, tar syke i kur, og han derhos enten:

a. har gitt sig titel eller betegnelse (såsom doktor eller læge), der er skikket til å bibringe almenheten den forestilling, at han er autorisert læge, eller som på annen måte for den, der har begjært eller samtykket i å benytte hans hjelp, uriktig har utgitt sig for å være autorisert til å yde denne; eller
b. anvender lægemidler, som det er forbudt apotekerne å utlevere til alle og enhver; — eller
c. er vesentlig omstreifer; eller
d. ikke har opholdt sig her i riket i 3 år; eller
e. her i riket har utstått straffarbeide [5]); straffes han med bøter eller fengsel.

*) Bekjentgj. 2 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.

[1]) St.besl. 5 april. Se Ot. prp. nr. 28 for **1924**, jfr. Ot. prp. nr. 10 for **1925**. Innst. O. XIII for **1926** (C). St.tid., forh. i Ot. s. 270—300, 303; i Lt. s. 138. [2]) Jfr. lov nr. 1 av 29 april 1927.

[3]) St.besl. 5 april. Se Ot. prp. nr. 28 for **1924**, jfr. Ot. prp. nr. 10 for **1925**. Innst. O. XIII for **1926** (D). St.tid., forh. i Ot. s. 270—300, 303—304; i Lt. s. 138

[4]) Jfr. lover nr. 1 og 2 av 29 april 1927. [5]) Jfr. strl. ikrl. §§ 4 og 7.

Med samme straff blir den å anse, der uten sådan hjem- 29 april.
mel, som i denne paragraf omhandlet, tar syke i kur og Nr. 4.
derunder uten vedkommende helseråds tillatelse behandler sådanne farlige epidemiske eller smittsomme sykdommer, som ifølge den gjeldende sundhetslovgivning antas å inngå under det offentliges særlige forsorg.[1])

På samme måte straffes den, som uten å ha autorisasjon som læge eller tannlæge her i riket tar syke i kur og derunder anvender undersøkelses- eller behandlingsmåter, hvortil der for læger eller tannlæger kreves særlig autorisasjon.[2])

II.

Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Kongelig kunngjørelse*)[3]) om arveavgift til statskassen for budgett-året 1 juli 1927 til 30 juni 1928. 29 april.

Stortinget har under 2 d. m. fattet følgende beslutning:

§ 1. I budgett-terminen 1 juli 1927—30 juni 1928 skal der til statskassen erlegges avgift av i dette tidsrum fallen arv, hvad enten den tilfaller arvinger efter loven, ved testament eller efter overenskomst, herunder arveforskudd, hvorav avgift ikke allerede er erlagt, og dødsgaver (jfr. lov av 23 september 1921 §§ 2 og 3).

§ 2. Avgiften erlegges efter nedenstående regler:

a. Av arv, som tilfaller arvelaterens slektninger i rett nedstigende linje samt adoptivbarn, der er adoptert før deres fylte 18de år, så vel som pleiebarn og stebarn, som finnes å kunne likestilles med sådanne adoptivbarn, erlegges:

av de første kr.	5 000,00	av hver enkelt arvelodd	intet	
» arveloddens næste kr.	10 000,00	.....	1	pct.
» — — »	10 000,00	.....	2	»
» — — »	10 000,00	.....	3	»
» — — »	20 000,00	.....	4	»
» — — »	30 000,00	.....	5	»
» — — »	30 000,00	.....	6	»
» — — »	30 000,00	.....	8	»
» — — »	40 000,00	.....	10	»
» — — »	50 000,00	.....	12	»
» — — »	50 000,00	.....	15	»
» — — »	100 000,00	.....	20	»
» — — »	100 000,00	.....	25	»
» dens overskytende beløp		.....	30	»

*) Bekjentgj. 2 mai i Lovtid. 1ste avd. nr, 16.
[1]) Jfr. lover 16 mai 1860 og 8 mai 1900.
[2]) Jfr. lover nr. 1 og 2 av 29 april 1927.
[3]) Se St. prp. nr. 13. Innst. S. nr. 41. St.tid. s. 799—805.

29 april. b. Av arv som tilfaller arvelaterens foreldre erlegges:

av de første kr.	3 000,00	.....	intet
» » næste »	10 000,00	.....	3 pct.
» » — »	10 000,00	.....	4 »
» » — »	20 000,00	.....	5 »
» » — »	20 000,00	.....	6 »
» » — »	30 000,00	.....	8 »
» » — »	30 000,00	.....	10 »
» » — »	40 000,00	.....	12 »
» » — »	40 000,00	.....	15 »
» » — »	50 000,00	.....	20 »
» » — »	50 000,00	.....	25 »
» » — »	100 000,00	.....	30 »
» » — »	100 000,00	.....	35 »
» det overskytende beløp		.....	40 »

c. Av arv, som tilfaller arvelaterens søsken eller disses slektninger i rett nedstigende linje eller arvelaterens ektefelles slektninger i rett nedstigende linje, rett opstigende linjes første ledd og første sidelinje eller ektefeller av arvelaterens slektninger i de samme linjer og ledd, erlegges:

av de første kr.	1 000,00 av hver enkelt arvelodd		intet
» arveloddens næste kr.	9 000,00	.....	6 pct.
» — — »	10 000,00	.....	7 »
» — — »	20 000,00	.....	8 »
» — — »	20 000,00	.....	10 »
» — — »	30 000,00	.....	12 »
» — — »	30 000,00	.....	15 »
» — — »	40 000,00	.....	20 »
» — — »	40 000,00	.....	25 »
» — — »	50 000,00	.....	30 »
» — — »	50 000,00	.....	35 »
» — — »	100 000,00	.....	40 »
» dens overskytende beløp		.....	50 »

d. Av arv, som tilfaller legater, stiftelser, selskaper og foreninger, forsåvidt de alene har almennyttige formål, og styret har sitt sæte her i landet, erlegges ingen avgift, medmindre der helt eller delvis er forbeholdt medlemmer av en bestemt familie fortrinsrett til nytelse av rentene, i hvilket tilfelle der blir å erlegge avgift med 10 pct.

e. Av all annen arv erlegges:

1. forsåvidt arven tilfaller vedkommende efter testament:

av de første kr.	1 000,00 av hver enkelt arvelodd		intet
» arveloddens næste kr.	9 000,00	.....	10 pct.
» — — »	10 000,00	.....	12 »
» — — »	20 000,00	.....	15 »
» — — »	20 000,00	.....	20 »

av arveloddens næste kr. 40 000,00 ..... 25 pct. 29 april.
» — — » 50 000,00 ..... 30 »
» — — » 50 000,00 ..... 35 »
» — — » 100 000,00 ..... 40 »
» dens overskytende beløp ..... 50 »

2. forsåvidt arven tilfaller vedkommende efter loven (ab intestato):
av de første kr. 1 000,00 av hver enkelt arvelodd intet
» arveloddens næste kr. 9 000,00 ..... 20 pct.
» — — » 10 000,00 ..... 25 »
» — — » 20 000,00 ..... 30 »
» — — » 20 000,00 ..... 35 »
» — — » 40 000,00 ..... 40 »
» — — » 50 000,00 ..... 45 »
» — — » 50 000,00 ..... 50 »
» — — » 100 000,00 ..... 55 »
» dens overskytende beløp ..... 60 »

§ 3. Fra avgiftsplikten undtas:

1. Arvemidler (arveforskudd, gaver) som tilfaller arvelaterens ektefelle.
2. Boer, hvis hele beholdne arvefalne formue er under kr. 2 000.
3. Arvemidler, der tilfaller personer, som stod i tyendeforhold til arvelateren ved dennes død forsåvidt angår den del av arven, som ikke overstiger et beløp av kr. 2 000,00.

Denne Stortingets beslutning bringes herved i utøvelse.

Midlertidig handelsavtale [1]) mellem Norge og Grekenland. 7 april. 29 april.

Skrivelse *) frå Justisdepartementet um politivedtekter for Tresfjord herad, Møre fylke. 30 april.

Stortingsbeslutning [2]) bl. a. inneholdende anmodning til Regjeringen om å utrede spørsmålet om å undta ekspedisjonschefene i regjeringsdepartementet fra bestemmelsen i universitetsfundasens § 39 og forelægge saken for Stortinget snarest mulig. (Departementsbudgettet). 2 mai.

Stortingsbeslutning [3]) bl. a. angående vedtagelse av avgifter for immatrikulering ved Universitetet, for anmeldelser til Universitetets eksamener og for adgang til å studere ved Universitetets institutter og laboratorier. (Universitetsbudgettet). 2 mai.

*) Bekjentgj. 7 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17, hvor politivedtektene er inntatt.
[1]) Inntatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1927 s. 130—132.
[2]) Se Budgett-innst. S. nr. 11. St.tid. s. 990—998, 1001—1007.
[3]) Se Budgett-innst. S. nr. 17. St.tid. s. 1018, 1026—1028.

2 mai. **Skrivelse** fra Justisdepartementet, Fengselsstyret, til riksadvokaten.

Transport av fanger og tvangsarbeidere.

Fra forskjellig hold er Styret gjort opmerksom på at bestemmelsene om hvilke dokumenter skal sendes med fanger eller tvangsarbeidere ved deres transport til fengsel eller tvangsarbeidshus, ofte ikke overholdes, og særlig at transportordren (følgebrevet) ofte er ufullstendig og meget skjødesløst avfattet. Herved voldes betydelige ulemper, ikke bare for den anstalt vedkommende skal settes inn i, men også for fangeføreren, som risikerer ikke å kunne få avlevert sin fange før manglene er avhjulpet.

Styret finner derfor å burde minne om at det i Reglement for landsfengslene kap. 16 § 2 er bestemt at følgende dokumenter skal sendes med enhver fange som skal settes inn i landsfengsel (jfr. brev til hr. riksadvokaten av 24 april 1912 og 12 juli 1922):

a. den eller de dommer (forelegg) som skal fullbyrdes, i original eller i fullstendig og bekreftet utskrift med fullbyrdelsesordre fra vedkommende myndighet,
b. de tilhørende rettsakter, deriblandt de saken vedkommende efterforsknings- og forundersøkelsesdokumenter og hvis den originale rettsbok over hovedforhandlingen ikke følger med, utskrift av denne forsåvidt angår det nye som måtte være fremkommet om domfeltes person eller forhold,
c. følgebrev fra vedkommende påtalemyndighet, inneholdende domfeltes signalement og meddelelse om de doms- og andre rettsakter som sendes med, samt forsåvidt efterforsknings- eller forundersøkelsesdokumentene ikke kan følge med, oplysning om hvor de er eller blir sendt,
d. opgave over alt som fangen har med sig, derunder innbefattet de klær han har på.

Forsåvidt angår tvangsarbeidere gjelder efter Reglement for tvangsarbeidshusene kap. 17 § 2 tilsvarende regler, inntatt i brev til hr. riksadvokaten av 31 oktober 1922.

Styret ber hr. riksadvokaten innskjerpe politiets tjenestemenn at disse bestemmelser blir omhyggelig fulgt. Forsåvidt rettsaktene ikke sendes med fangeføreren, må det nøie påses at i hvert fall de dommer eller forelegg som skal fullbyrdes, i original eller bekreftet avskrift — med gyldig fullbyrdelsesordre — er sendt fengslet eller arbeidshuset så betimelig at de kan være dette i hende senest samtidig med transportfangen. Da det ofte går nogen tid efter togets eller dampskibets ankomst, før posten utleveres, må aktene

i tilfelle sendes med et tidligere tog eller dampskib enn transportfangen. 2 mai.

Sendes fangen til Oslo med fangeførende skib uten særskilt fangefører, idet Oslo politi er anmodet om å ta mot fangen og besørge overføringen til vedkommende anstalt, bør aktene i betimelig tid sendes politimesteren i Oslo.

Transportordren (følgebrevet) må alltid inneholde oplysning om når og hvorledes aktene er sendt. Dessuten bør det i transportordren (følgebrevet) alltid anføres hvilket fengsel eller tvangsarbeidshus transportfangen skal settes inn i. For straffangers vedkommende bør også angis straffetidens lengde og den forbrydelse vedkommende er dømt for.

Skrivelse*) fra Socialdepartementet om nye lukningsvedtekter for utsalgssteder i Aker. 2 mai.

Stortingsbeslutning [1]) bl. a. angående forhøielse av semesteravgiften ved Norges tekniske høiskole ttil 75 kr. for hver student. 3 mai.

Stortingsbeslutning [2]) um innkjøp av «Aulestad» solydande: 3 mai.

1. Staten tek imot Bjørnstjerne Bjørnson og fru Karoline Bjørnson sin eigedom Aulestad — g.nr. 22 br.nr. 9 Østre Gausdal som nasjonaleigedom paa dei i tilraadingi nemde vilkår.
2. For budgett-terminen 1 juli 1927—30 juni 1928 vert å løyva under kap. 226 A. kr. 1 000,00 til vedlikehald og ettersyn med Aulestad.

Stortingsbeslutning [3]) om tillskudd til pensjonskasser —, saalydende: 3 mai.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

II.

Stortinget samtykker i, at i medhold av § 23 i lov av 28 juli 1921 om statens pensjonskasse, den ved kongelig resolusjon av 25 juni og Stortingets beslutning av 8 juli 1926 fastsatte bidragsregel fra og med pensjonskassens regnskapsår 1927 og til og med dets regnskapsår 1930 forandres derhen, at der utover $^5/_{10}$ av det samlede innskuddsbeløp, som er innbetalt det foregående år, skal kunne uttas av pensjons-

---

*) Bekjentgj. 7 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17, hvor lukningsvedtektene er inntatt.

[1]) Se Budgett-innst. S. nr. 20. St. tid. s. 1030.

[2]) Se St. prp. nr. 86 for **1926**. Tillegg til budgett-innst. S. nr. 22. St. tid. s. 1031—1032.

[3]) Jfr. kongelig resolusjon av 5 januar 1927. Se Budgett-innst. S. nr. 36. St. tid. s. 1067—1073.

3 mai. fondet et beløp tilstrekkelig til å dekke de i pensjonslovens § 23 omhandlede utgifter i nevnte regnskapsår når statskassens tilskudd efter nevnte paragraf for budgetterminene 1927—28, 1928—29, 1929—30 og 1930—31 fastsettes til henholdsvis kr. 3 000 000,00, kr. 3 500 000,00, kr. 4 000 000,00 og kr. 4 500 000,00.

3 mai. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om at hund skal holdes bundet eller forsvarlig innestengt i den tid bufe beiter i Suldal herred, Rogaland fylke.

3 mai. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om at hund skal holdes bundet eller forsvarlig innestengt i den tid bufe beiter i Klæbu herred, Sør-Trøndelag fylke.

3 mai. **Skrivelse** fra Finnsdepartementet til en ligningsnevnd, hvori uttales, at departementet ikke lenger finner å kunne fastholde den opfatning som er uttalt i dets i Lovtidende inntatte telegram av 17 mars 1913. Man antar, at bestemmelsen i landskattelovens § 89 første ledd angående tap av klageretten må forståes så, at undlatelse av å levere enten selvangivelse eller næringsopgave medfører tap av retten til å påklage årets ligning i dens helhet.

5 mai. **Lov** *)[1]) om arbeidstvister.

Nr. 1.

Første kapitel.

Innledning.

§ 1. *Betydningen av uttrykk, som loven bruker.*

Denne lov forstår ved:

1. Arbeider — enhver, som mot vederlag utfører arbeid av hvilken som helst art for:
   a. privat arbeidsgiver;
   b. stat eller kommune, såfremt han arbeider på akkord eller med en opsigelsesfrist av 14 dager eller derunder, og såfremt han ikke må regnes for offentlig tjenestemann.
2. Arbeidsgiver — enhver, som sysselsetter en eller flere arbeidere.
3. Fagforening — enhver sammenslutning av arbeidere eller av arbeideres foreninger, når sammenslutningen har det formål å vareta arbeidernes interesser overfor deres arbeidsgivere.
4. Arbeidsgiverforening — enhver sammenslut-

*) Bekjentgj. 7 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.

[1]) St.besl. 4 mai. Se Ot. prp. 54 for **1925.** Innst. O. III. for **1926.** St.tid., forh. i Ot. s. 463—634; i Lt. s. 200—221.

ning av arbeidsgivere eller arbeidsgiveres foreninger, når den har det formål å vareta arbeidsgivernes interesser overfor deres arbeidere. 5 mai. Nr. 1.

5. Arbeidsnedleggelse (streik) — en hel eller delvis arbeidsstans, som arbeidere i fellesskap eller i forståelse med hverandre iverksetter for å tvinge frem en løsning av en tvist mellem en fagforening og en arbeidsgiver eller arbeidsgiverforening.
6. Arbeidsstenging (lockout) — en hel eller delvis arbeidsstans, som en arbeidsgiver iverksetter for å tvinge frem en løsning av en tvist mellem ham selv eller en annen arbeidsgiver og en fagforening eller mellem en arbeidsgiverforening og en fagforening uten hensyn til, om andre arbeidere tas inn istedenfor de utestengte.
7. Arbeidsopsigelse — arbeidernes opsigelse av sine arbeidsplasser eller arbeidsgiveres opsigelse av arbeidere i hensikt å iverksette arbeidsnedleggelse eller arbeidsstenging.
8. Tariffavtale[1]) — en avtale mellem en fagforening og en arbeidsgiver eller arbeidsgiverforening om arbeids- og lønnsvilkår eller andre arbeidsforhold.

§ 2. *Oplysningsplikt.*

Fagforening[2]) og arbeidsgiverforening[3]) eller sammenslutninger av sådanne plikter[4]) på anmodning av vedkommende regjeringsdepartement[5]) eller riksmeglingsmannen å meddele oplysninger om foreningens eller sammenslutningens organisasjon, medlemsforhold m. v. En sammenslutning av foreninger plikter å gi sådan meddelelse også om sine underavdelinger.

§ 3. *Tariffavtaler.*

1. Tariffavtaler[6]) skal oprettes skriftlig og inneholde bestemmelser om utløpstid og opsigelsesfrist. Senest to uker, efterat avtalen er underskrevet, skal en bekreftet avskrift sendes[4]) til riksmeglingsmannen.
2. Hvis ikke annet er fastsatt om tiden for en tariffavtales gyldighet, anses den som sluttet for tre år, regnet fra den dag, den blev underskrevet.

   Blir en tariffavtale ikke sagt op innen den tid, som er fastsatt for opsigelse, eller hvis ingen opsigelsesfrist er nevnt i avtalen, minst tre måneder før gyldighetstiden utløper, anses avtalen fornyet for ett år. Opsigelse skal gis skriftlig.
3. Hvis en arbeidsavtale mellem en arbeider og en arbeidsgiver, som begge er bundet av en tariffavtale, inneholder

[1]) Jfr. § 3. [2]) Jfr. § 1, nr. 3. [3]) Jfr. § 1, nr. 4. [4]) Jfr. strf.l. § 339, nr. 1. [5]) o: Socialdepartementet. [6]) Jfr. § 1, nr. 18.

5 mai. Nr. 1.

noen bestemmelse, som strider mot tariffavtalen er denne bestemmelse ugyldig.

4. Et medlem eller en underavdeling av en forening blir ikke ved å utmeldes eller utstøtes fri for sine forpliktelser efter de tariffavtaler, som gjelder for foreningen ved uttredelsen.

§ 4. Har medlemmer av en fagforening [1]) eller arbeidsgiverforening [2]) brutt en tariffavtale [3]) eller gjort sig skyldig i ulovlig arbeidsstans,[4]) hefter foreningen, medmindre den godtgjør, at den ikke selv har skyld i eller ved de midler som står til dens rådighet, har søkt å hindre bruddet eller fortsettelsen av det tariffstridige forhold eller den ulovlige arbeidsstans.

§ 5. *Erstatning for brudd på tariffavtale og for ulovlig arbeidsstans.*

Ved fastsettelsen av erstatning for brudd på tariffavtale [3]) eller for ulovlig arbeidsstans,[4]) skal retten ikke bare ta hensyn til skadens størrelse, men også til den utviste skyld og til mislig forhold fra den skadelidendes side. Under særlig formildende forhold kan erstatningen falle helt bort.

§ 6. *Ulovlig arbeidsstans* [5]).

1. En tvist mellem en fagforening [1]) og en arbeidsgiver eller arbeidsgiverforening [2]) om en tariffavtales gyldighet [3]), forståelse eller bestående eller om krav, som grunner sig på en tariffavtale, må ikke søkes løst ved arbeidsnedleggelse [6]) eller arbeidsstengning [7]).
2. Har Arbeidsretten [8]) avgjort ved dom, at der foreligger tariffbrudd [3]) eller arbeidsstans [9]) i strid med § 6 nr. 1, og det tariffstridige forhold eller den ulovlige arbeidsstans ikke er bragt til ophør innen 4 dager efter domsavsigelsen, kan den skadelidende part eller den organisasjon han er medlem av begjære Arbeidsrettens [8]) samtykke til å iverksette arbeidsnedleggelse [6]) eller arbeidsstengning [7]).

Begjæring herom sendes Arbeidsrettens [8]) formann, som snarest mulig efter fristens utløp berammer møte til behandling av begjæringen. Arbeidsretten kan ikke gi samtykke, medmindre rettens formann og minst ett av de to medlemmer som er nevnt i § 10 nr. 3, siste ledd, er enige.

Iverksettelse av arbeidsstans [9]) med samtykke av Arbeidsretten berettiger ikke den annen part eller den organisasjon, hvorav han er eller har vært medlem, til å iverksette eller fortsette arbeidsnedleggelse [6]) eller arbeidsstengning [7]) i anledning av tvisten.

[1]) Jfr. § 1, nr. 3. [2]) Jfr. § 1, nr. 4. [3]) Jfr. § 1, nr. 8 og § 3.
[4]) Jfr. § 6. [5]) Jfr. § 1, nr. 5 og 6 og §§ 4, 5 og 40.
[6]) Jfr. § 1, nr. 5. [7]) Jfr. § 1, nr. 6. [8]) Jfr. 2net kapitel.
[9]) Jfr. § 1, nr. 5 og 6.

3. En tvist mellem en fagforening [1]) og en arbeidsgiver eller arbeidsgiverforening [2]) om ordningen av arbeids- eller lønnsvilkår eller andre arbeidsforhold, som ikke omfattes av en tariffavtale, [3]) må ikke søkes løst ved arbeidsnedleggelse [4]) eller arbeidsstenging, [5]) før de i §§ 29 og 36 bestemte frister er utløpet. Gjelder tvisten oprettelse av en tariffavtale, som skal avløse en tidligere tariffavtale, må dessuten gyldighetstiden [6]) for denne være utløpet. 5 mai. Nr. 1.

Så lenge arbeidsstans [7]) ikke må iverksettes (jfr. § 29) skal de arbeids- og lønnsvilkår, som gjaldt ved tvistens utbrudd, stå ved makt, hvis ikke partene enes om noe annet.

2net kapitel.

Arbeidsretten.

§ 7. *Arbeidsrettens sæte og domsmyndighet.*

Der oprettes en arbeidsrett med sæte i rikets hovedstad til å behandle de tvister, som er omhandlet i § 4 og § 6 nr. 1 og 2. [8])

Disse tvister kan ikke bringes inn for noen annen domstol. Men partene kan vedta privat voldgift.

Er arrest gjort for å sikre erstatningskrav, hvis avgjørelse hører under Arbeidsretten, må stevning til arrestens forfølgning innsendes overensstemmende med § 18 innen 6 dager.

§ 8. *Søksmål i anledning av en tariffavtale.*

Er en tariffavtale sluttet av en fagforening eller en arbeidsgiverforening, kan de enkelte medlemmers rettigheter eller plikter efter tariffavtalen bare gjøres gjeldende gjennem søksmål, som reises av eller mot foreningen på vedkommendes vegne.

Hvis en part vil nedlegge påstand mot særskilt nevnte medlemmer av en forening, skal disse stevnes ved siden av foreningen.

§ 9. *Krav, som utspringer av arbeidsavtaler.*

Under sak om en tariffavtale kan også inndras krav, som utspringer av en arbeidsavtale, hvis kravet vil få sin umiddelbare avgjørelse ved dommen i hovedsaken.

Har Arbeidsretten i sin domsslutning fastslått en viss forståelse av en tariffavtale, gjelder denne forståelse også for enhver arbeidsavtale, som er bygget på tariffavtalen.

§ 10. *Arbeidsrettens medlemmer.*

1. Arbeidsretten skal bestå av en formann og seks andre medlemmer.
2. Arbeidsrettens formann, dens øvrige medlemmer og to

[1]) Jfr. § 1, nr. 3. [2]) Jfr. § 1, nr. 4. [3]) Jfr. § 1, nr. 8 og § 3.
[4]) Jfr. § 1, nr. 5. [5]) Jfr. § 1, nr. 6. [6]) Jfr. § 3, nr. 2.
[7]) Jfr. § 1, nr. 5 og 6. [8]) Jfr. også § 9.

5 mai. Nr. 1.

varamenn for hvert av disse opnevnes av Kongen for tre år. Fire medlemmer med varamenn opnevnes efter innstilling som i § 11 bestemt.

3. Medlemmene av Arbeidsretten må være norske statsborgere, ha fylt 30 år, være vederheftige og ikke fradømt stemmerett i offentlige anliggender og adgang til å opnå offentlig tjeneste [1]), eller dømt efter nærværende lovs § 42. De må ikke være medlem av en fagforenings eller arbeidsgiverforenings styre, og de må ikke være fast ansatt i en sådan forenings tjeneste.

Formannen og det ene av de to medlemmer, som der ikke avgis innstilling om efter § 11, skal dessuten opfylle de betingelser som er foreskrevet for høiesterettsdommere. Det annet medlem må ikke inneha sådan stilling eller sådant hverv, at han kan betraktes som representant for noen av partene.

§ 11. *Innstillingsretten.*

1. Arbeidsgiverforening, som omfatter minst 100 arbeidsgivere, der tilsammen beskjeftiger minst 10 000 arbeidere, samt fagforening, som teller minst 10 000 arbeidere, kan hver for sig fremsette forslag til to medlemmer av retten med varamenn. Hvert forslag skal dog omfatte det dobbelte antall menn. De, som foreslåes, må ha erklært sig villige til å motta hvervet.
2. Blandt dem, som således er bragt i forslag, opnevnes to medlemmer med varamenn fra hver side. Er konkurrerende forslag fremkommet fra forskjellige foreninger av arbeidere eller arbeidsgivere, kommer antallet av medlemmer innen vedkommende foreninger i fortrinsvis betraktning ved valget av menn.
3. Er ikke innstilling kommet inn til vedkommende regjeringsdepartement innen en frist, som det selv fastsetter, skjer opnevnelsen uten innstilling.

§ 12. *Opnevnelse av nytt medlem.*

Hvis et rettsmedlem eller en varamann dør eller blir fritatt for sitt hverv eller ikke lenger fyller de krav, som § 10 nr. 3 stiller, skal nytt medlem eller ny varamann opnevnes for den tid, som er igjen.

Gjelder det et medlem eller en varamann, som er opnevnt efter innstilling overensstemmende med § 11, skal der gis vedkommende organisasjoner adgang til å avgi ny innstilling.

§ 13. *Ugildhet.*

1. Et medlem av Arbeidsretten er ugild i de samme tilfelle som en dommer i almindelige borgerlige saker. Når andre

[1]) Jfr. strf.l. § 30, nr. 2.

særlige omstendigheter foreligger, som er skikket til å svekke tilliten til et medlems uhildethet, skal han likeledes vike sæte. Spørsmål herom kan reises både av ham selv og av partene. 5 mai. Nr. 1.

2. Retten avgjør ved kjennelse [1]), om noen skal vike sæte som ugild.

§ 14. *Stedfortreder for en dommer, som er ugild eller har forfall.*

Hvis formannen er ugild eller har forfall, opnevner Kongen stedfortreder.

Hvis et annet medlem av retten er ugild eller har forfall, skal formannen tilkalle en av varamennene for dette medlem i den rekkefølge, opnevnelsen viser.

§ 15. *Rettens forhandlingsdyktighet.*

Retten er ikke forhandlings- eller beslutningsdyktig, uten at alle medlemmer er til stede.

Hvis et medlem av retten under forhandlingene får forfall, som må antas å ville vare lenger enn en uke, opnevnes stedfortreder efter § 14.

De rettsmedlemmer, som har begynt på en sak, skal føre den til ende, selv om deres tjenestetid løper ut under behandlingen av saken.

§ 16. *Dommered* [2]).

Ingen må gjøre tjeneste som medlem av Arbeidsretten før han har avlagt skriftlig ed på, at han samvittighetsfullt vil opfylle sine plikter.

Eden sendes til vedkommende regjeringsdepartement. Kongen fastsetter, hvordan den skal lyde.

§ 17. *Partenes representanter.*

Partene kan møte selv og ved fullmektig. Fler enn tre personer kan ikke møte for noen part.

Partenes representanter må være fullmyndige, norske statsborgere og ikke fradømt stemmerett i offentlige anliggender og adgang til å opnå offentlig tjeneste [3]).

Vedkommende departement kan dog dispensere fra påbudet om, at partenes representanter skal være norske statsborgere.

Fullmakten må være uinnskrenket.

§ 18. *Forberedelsen av saken.*

1. Saken bringes inn for Arbeidsretten ved en skriftlig stevning, som sendes til rettens formann. En bekreftet avskrift vedlegges.

[1]) Jfr. § 26 nr. 3 (efter 1 juli 1927 § 26 nr. 4).
[2]) Jfr. § 47, nr. 2. [3]) Jfr. strf.l. § 30, nr. 2.

5 mai. Nr. 1.

Stevningen skal inneholde:

a. begge parters fulle navn og adresse,
b. en fremstilling av saken og de krav som saksøkeren vil reise,
c. opgave over de bevis, som saksøkeren akter å føre, hvordan han tenker å skaffe dem til veie, og det, han akter å godtgjøre ved dem,
d. opgave over de bevis, som saksøkeren ønsker fremskaffet av motparten eller ved rettens hjelp,
e. forslag med hensyn til tid og sted for behandlingen av saken.

Er der mangler ved stevningen, skal formannen snarest mulig gjøre saksøkeren opmerksom på dem og forklare hvordan de bør rettes.

2. Med stevningen skal sendes utskrift av de forhandlinger, som er ført mellem partene om tvisten, eller bevis for, at sådanne forhandlinger er ført eller søkt fra saksøkerens side.

Mangler sådant bevis, skal formannen gjøre saksøkeren opmerksom herpå og meddele ham, at retten ikke kan behandle saken, medmindre forhandlinger er ført eller forgjeves søkt av saksøkeren.

3. Når stevningen er i orden, og formannen finner det godtgjort, at forhandlinger om tvisten har vært ført av partene eller forgjeves har vært søkt av saksøkeren, sender han uten ophold avskriften av stevningen til saksøkte. Samtidig anmoder han saksøkte om å gi skriftlig tilsvar innen en viss tid og i dette fremsette sine bemerkninger til stevningen, nevne de krav, som fra hans side vil bli reist, og gi bevisopgaver svarende til dem, som er nevnt under nr. 1 c og d. Med tilsvaret skal følge en bekreftet avskrift.
4. Så snart formannen har mottatt saksøktes tilsvar, eller så snart fristen for dette er utløpet, fastsetter han tid og sted for behandlingen av saken i retten. Rettsmøtet skal holdes snarest mulig. Det kan holdes også utenfor rettens faste sæte.
5. Formannen varsler de øvrige medlemmer av retten. Likeså varsler han varamann, hvis der kan ventes fremsatt en ugildhetsinnsigelse, som han tror kan bli godkjent av retten.
6. Formannen utferdiger innkallelse til partene og lar den forkynne med en varselfrist, som ikke må være under 48 timer, heri ikke medregnet den nødvendige reisetid. Har saksøkte gitt tilsvar, skal formannen sende avskriften til saksøkeren.

7. Formannen innkaller de vidner, sakkyndige eller andre personer, som han finner bør avhøres[1]). De som innkalles, har krav på aftensvarsel utenom den nødvendige reisetid. Til forberedelse av bevisførselen har formannen for øvrig samme myndighet som retten efter § 19.

§ 19. *Saksbehandlingen.*

1. Formannen leder forhandlingene.
2. Saken behandles og bevisene føres på den måte, som retten finner høvelig. Hovedforhandlingen skal være muntlig, medmindre begge parter samtykker i skriftlig behandling, og retten finner den ubetenkelig.
3. Retten skal sørge for, at saken blir fullt oplyst.
4. Retten kan innhente forklaringer av parter, sakkyndige og enhver annen, hvis prov kan være av betydning for saken[2]). Enhver kan nekte å svare på et spørsmål, når svaret kan utsette ham selv eller hans ektefelle, slektninger eller besvogrede i rett op- eller nedstigende linje, søsken eller likeså nær besvogrede for straff eller tap av den borgerlige aktelse. Det samme gjelder spørsmål, som på sådan måte berører hans forlovede, fosterforeldre eller fosterbarn, når retten så beslutter. Det som er bestemt om ektefeller, gjelder selv om ekteskapet er opløst.
5. Retten kan kreve fremlagt dokumenter, forretningsbøker og andre bevisligheter, som en part, eller noen som plikter å vidne i saken, har rådighet over[3]). Den kan pålegge en part eller et vidne å undersøke regnskapsbøker eller andre bevisligheter og å gjøre optegnelse derom og ta dem med sig[3]).
6. Retten kan foreta syn og gransking enten selv eller ved et eller flere av sine medlemmer eller ved opnevnte sakkyndige. Herunder kan også redskaper kreves brukt, maskiner satt i gang og arbeidsmåter påvist[3]).
7. Retten kan kreve bevis optatt ved enhver av de almindelige underretter. Bevisoptagelsen[4]) skal fremmes hurtigst mulig, om nødvendig ved ekstrarett. Dommeren skal av eget tiltak sørge for å fremme forretningen. Vidner gis aftensvarsel. Partene innkalles bare, når det er krevd i rettsanmodningen.

§ 20. *Partenes uteblivelse.*

Hvis noen av partene uteblir, og det er oplyst eller sannsynlig, at han har gyldig forfall, skal saken utsettes.

Er det ikke oplyst eller sannsynlig, at han har gyldig forfall, og den annen part møter, kan han kreve saken frem-

[1]) Jfr. §§ 21, 22 og 43, nr. 1. [2]) Jfr. § 43. nr. 2 og § 26, nr. 2.
[3]) Jfr. § 43, nr. 3, jfr. nr. 2 og § 26, nr. 2. [4]) Jfr. § 45, nr. 1.

5 mai. Nr. 1.

met. Saken skal i så fall så vidt gjørlig behandles, som om den uteblevne part hadde vært til stede.

Hvis begge parter uteblir, og det ikke er oplyst eller sannsynlig, at noen av dem har gyldig forfall, skal saken heves.

§ 21. *Møteplikt for vidner og parter*[1]).

1. Enhver plikter efter innkallelse fra rettens formann å møte som vidne for Arbeidsretten, når han bor eller opholder sig innenfor en sådan avstand fra rettsstedet, at han for å nå dette ikke behøver å reise over 600 km. med jernbane eller 300 km. med dampskib eller 100 km. på annen måte eller en tilsvarende veilengde dels på den ene og dels på den annen måte.

   Er det maktpåligende, at et vidne møter, kan formannen av eget tiltak eller efter ansøkning fra en av partene utvide møteplikten.
2. Enhver som er til stede på rettsstedet eller i nærheten av det, kan retten pålegge å fremstille sig uten ophold for å avgi vidnesbyrd. Møtende vidner kan den pålegge å komme igjen senere.
3. Vidner, som formannen har innkalt, kan kreve godtgjørelse av statskassen efter straffeprosesslovens regler for vidner i lagmannsrettssaker[2]). Vidner, som partene fremstiller, kan retten tilstå sådan godtgjørelse, når avhørelsen har vært av betydning for saken.
4. Om partenes plikt til å møte personlig efter særlig pålegg gjelder samme regler som for vidner efter nr. 1 og 2.

§ 22. *Sakkyndige.*

Enhver som plikter å vidne i saken, er efter opnevnelse av retten eller formannen pliktig til å gjøre tjeneste som sakkyndig[3]).

Opnevnte sakkyndige har krav på godtgjørelse for sitt arbeide efter reglene i straffeprosesslovens § 81 og samme krav på skyss- og kostpenger som sakkyndige i straffesaker[4]).

Deres tilkommende utredes av statskassen.

Sakkyndige, som ikke er opnevnt, kan retten efter omstendighetene tilstå sådan godtgjørelse.

§ 23. *Forhandlingenes offentlighet.*

Forhandlingene føres for åpne dører, hvis ikke retten beslutter å utelukke offentligheten. Dørene skal lukkes, når forhandlingene kommer inn på forretnings- eller foreningshemmeligheter eller annet som ikke uvedkommende bør få kunnskap om.

[1]) Jfr. § 43, nr. 1 og § 26, nr. 2. [2]) Jfr. str.prl. §§ 486—490.
[3]) Jfr. § 43, nr. 1 og 2 og § 26, nr. 2. [4]) Jfr. § 47, nr. 2.

De deler av fremlagte bøker, som ikke vedkommer saken, kan retten forsegle. 5 mai. Nr. 1.

Enhver, som har vært til stede under forhandlinger for lukkede dører, plikter å bevare taushet[1]) om det, som er forhandlet, hvis ikke retten tillater offentliggjørelse.

§ 24. *Rettsbok.*

I rettsboken føres inn tid og sted for rettsmøtet, navnene på dommere, rettsskriver, parter og deres representanter, vidner og sakkyndige.

Fremlagte dokumenter nevnes, og forhandlingenes gang gjengis i korthet. Påstander og innsigelser føres inn fullstendig eller vedlegges. Likeså føres inn alle rettens avgjørelser og forlik, som sluttes mellem partene.

Retten kan beslutte, at forhandlingene skal optas med hurtigskrift.

§ 25. *Rettens avgjørelser.*

1. Rettens avgjørelser treffes med stemmeflerhet. Jfr. dog § 6, nr. 2.

   Dom skal avsis snarest mulig, efter at saksbehandlingen er slutt. Går der mer enn 3 dager, før dom blir avsagt, skal grunnen nevnes i dommen.
2. Skrivfeil, regnefeil, utelatelser og andre åpenbare feil kan formannen rette av eget tiltak. Om rettelsen skal han uten ophold underrette partene gjennem anbefalt brev.

   Er noen av partene misfornøiet med rettelsen, kan han kreve saken forelagt for den samlede rett. Begjæringen må rettes til formannen senest en uke, efterat meddelelse om rettelsen er mottatt. Formannen skal uten ophold forelegge saken for retten.
3. Er dommen ufullstendig eller uklar, kan den rettes av den samlede rett efter begjæring fra en av partene, og efterat den annen part er hørt. Begjæringen må være kommet til formannen senest 2 uker efterat dommen er avsagt.
4. Prosessledende kjennelser og andre beslutninger kan retten omgjøre, hvis ingen erhvervet rett er til hinder for det.

§ 26. *Anke og kjæremål*[2]).

1. Kjennelse, hvorved en sak blir avvist eller tatt under behandling, kan ankes inn for Høiesterett, og anken skal foretas ved varslets utløp uten hensyn til sesjonene. Kjennelse, hvorved en sak er tatt under behandling, kan påankes, før dom er falt, men uten opsettende virkning.

   Ankefristen er en måned fra den dag, kjennelsen blev avsagt.

[1]) Jfr. § 42. [2]) Jfr. § 47, nr. 2.

5 mai. Nr. 1.

2. Den, som ikke er part, kan påkjære en kjennelse, som pålegger ham å avgi forklaring, ed eller forsikring, fremlegge dokumenter eller fremvise, forelegge eller gi adgang til andre ting eller gjøre tjeneste som sakkyndig, eller som ilegger ham straff- eller omkostningsansvar [1]). Partene kan påkjære kjennelser, som ilegger dem selv straff- og omkostningsansvar efter §§ 41 og 43.

Kjæremålet må erklæres straks, hvis vedkommende er til stede i retten, men ellers senest 3 dager efterat han har fått meddelelse om avgjørelsen. Såfremt noen har optrådt som motpart eller kan betraktes som motpart, skal han underrettes om kjæremålet. Kjæremålet har opsettende virkning for den kjærende.

Formannen sender uten ophold kjæremålserklæringen med de nødvendige dokumenter og utskrifter til Høiesteretts kjæremålsutvalg. Retten, den kjærende og andre, som kjæremålet har betydning for, kan gi skriftlig uttalelse om saken. Påberopes kjennsgjerninger, som ikke tidligere er nevnt, skal uttalelsen alltid sendes gjennem retten.

3. Arbeidsrettens dommer og andre kjennelser enn de, som nevnes under nr. 1 og 2, er endelige [2]) og kan fullbyrdes efter reglene for høiesterettsdommer, men dommen faller bort, hvis Høiesterett efter domsavsigelsen avgjør en anke efter nr. 1 derhen, at saken avvises fra Arbeidsretten.

3dje kapitel.

Megling.

§ 27. *Meglingsmenn og meglingsråd.*

1. Kongen opnevner en fast meglingsmann for det hele rike (riksmeglingsmann) og en fast meglingsmann for hver meglingskrets (kretsmeglingsmann).

Rikets inndeling i meglingskretser fastsettes av Kongen, efterat uttalelse er innhentet fra de organisasjoner, som omhandles i § 11.

De faste meglingsmenn må opfylle betingelsene i § 10 nr. 3, første avsnitt. De opnevnes for 3 år.

Riksmeglingsmannen er kretsmeglingsmennenes overordnede. Det nærmere forretningsforhold mellem dem fastsettes ved instruks, som utferdiges av Kongen.

2. Meglingsrådene skal bestå av en fast meglingsmann som formann og to andre meglere, som formannen opnevner blandt dem, som står i de utvalg, nr. 3 nevner, en av hvert utvalg.

[1]) Jfr. §§ 41 og 43. [2]) Jfr. dog § 25, nr. 2—4.

3. Vedkommende regjeringsdepartement opretter for hver meglingskrets to utvalg av personer, som er villige til å være meglere. Utvalgene oprettes for tre år. Størrelsen bestemmes av departementet. 5 mai. Nr. 1.

Til meglere kan bare velges norske statsborgere, som har fylt 30 år, er vederheftige og ikke fradømt stemmerett i offentlige anliggender og adgang til å opnå offentlig tjeneste [1]) eller dømt efter nærværende lovs § 42.

Forslag til disse utvalg avgis av de i § 11 omhandlede organisasjoner.

Er ikke lovlig forslag kommet inn til departementet innen en frist, som det selv fastsetter, skjer opnevnelsen uten innstilling.

§ 28. *Meldinger til meglingsmennene.*

1. Når arbeidsopsigelse [2]) foretas i anledning av en sådan tvist, som § 6 nr. 3 nevner, skal der straks sendes melding [3]) enten til riksmeglingsmannen eller til kretsmeglingsmannen for den krets, hvor bedriften eller foreningen, som foretar arbeidsopsigelsen, har sitt sæte. Kretsmeglingsmannen har uten ophold i telegram eller ved anbefalt brev å sende underretning om meldingen til riksmeglingsmannen.

Hvis partene er enige, kan meldingen rettes til hvilken som helst kretsmeglingsmann.

2. Meldingen sendes i telegram eller anbefalt brev og skal inneholde oplysning [3]) om, hvad tvisten gjelder, ved hvilke bedrifter opsigelse foretas, hvor mange arbeidere ved hver bedrift opsigelsen omfatter, når opsigelsesfristen løper ut og om forhandling mellem partene er åpnet samt om den fremdeles pågår eller er avbrutt.

Pågår forhandling, skal melding [3]) om senere avbrytelse på samme måte sendes av den, som har sendt den første melding.

Meldingene sendes av den fagforening, arbeidsgiver eller arbeidsgiverforening, som har foretatt opsigelsen. Er vedkommende tilknyttet Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, Norsk Arbeidsgiverforening eller andre organisasjoner som i § 11 nevnt, sendes meldingene gjennem disse organisasjoners styrer til riksmeglingsmannen.

Av meldingene sendes samtidig en gjenpart til motparten.

3. Melding som angår bedrift på Svalbard skal alltid sendes [3]) i telegram til riksmeglingsmannen. Sendes meldingen gjennem en av partenes hovedorganisasjoner, skal den

[1]) Jfr. strf.l. § 30, nr. 2. [2]) Jfr. § 1, nr. 7. [3]) Jfr. strf.l. § 339, nr. 1.

5 mai. Nr. 1.

uopholdelig videresendes til riksmeglingsmannen på hurtigste måte.

§ 29. *Regler om arbeidsstans.*

1. Arbeidsnedleggelse [1]) eller arbeidsstenging [2]) må ikke iverksettes, før opsigelsesfristen er utløpet, og ikke i noe tilfelle, før fire virkedager er forløpet fra meldingen [3]) om, at forhandlinger ikke er optatt eller at de er avbrutt eller arbeidsopsigelsen utvidet — er innkommet til meglingsmannen.
2. Så snart riksmeglingsmannen eller en kretsmeglingsmann har fått melding om, at forhandlinger ikke er optatt eller at de er avbrutt, eller så snart han på annen måte er blitt bekjent med avbrytelsen, skal han forby arbeidsstans, inntil megling efter dette kapitel er sluttet [4]), hvis han antar at arbeidsstansen enten på grunn av bedriftens art eller på grunn av sitt omfang vil medføre skade for almene interesser.

   Blir arbeidsopsigelsen utvidet, skal han under samme betingelser forby den derved tilsiktede arbeidsstans.

   Forbudet rettes i telegram eller i anbefalt brev til den fagforening, arbeidsgiver, arbeidsgiverforening eller hovedorganisasjon, som har sendt eller skulde ha sendt meldingen om arbeidsopsigelsen, og meddeles samtidig til motparten.

   Forbudet må, for å være bindende, være sendt innen utløpet av to dager, efterat meglingsmannen har fått melding om, at forhandlinger ikke er optatt eller at de er avbrutt eller arbeidsopsigelsen utvidet.

§ 30. *Meglingsmannens ugildhet og forfall.*

Reglene om ugildhet i § 13 gjelder også for de faste meglingsmenn.

Anser riksmeglingsmannen sig for ugild, eller har han forfall, eller er han optatt med megling i en annen sak, melder han det uten ophold til vedkommende regjeringsdepartement. Er departementet enig i, at han ikke bør behandle tvisten, overdrar det behandlingen til en kretsmeglingsmann eller til en, som det opnevner for saken.

Er en kretsmeglingsmann i noe tilfelle, som er nevnt i annet ledd, melder han det uten ophold til riksmeglingsmannen. Denne kan enten selv overta behandlingen av saken eller overdra den til en annen kretsmeglingsmann eller til en, som vedkommende regjeringsdepartement opnevner for saken.

---

[1]) Jfr. § 1, nr. 5. [2]) Jfr. § 1, nr. 6. [3]) Jfr. § 28.
[4]) Jfr. § 31, nr. 1 og § 36.

5 mai. Nr. 1.

§ 31. *Forberedelsen av meglingen.*

1. Når riksmeglingsmannen eller en kretsmeglingsmann i henhold til § 29 har forbudt arbeidsstans, skal han uten ophold skride til megling. Riksmeglingsmannen kan dog overdra meglingen til en kretsmeglingsmann. Han kan også selv overta meglingen i saker, som hører under kretsmeglingsmennene.

   Har flere kretsmeglingsmenn forbudt arbeidsstans i anledning av samme tvist, avgjør riksmeglingsmannen, hvem som skal behandle saken, hvis ikke partene blir enige om det.

   En kretsmeglingsmanns avgjørelse av, hvorvidt arbeidsstans skal forbys eller ikke, kan omgjøres av riksmeglingsmannen [1]).

2. Selv om arbeidsstans ikke forbys, kan riksmeglingsmannen eller en kretsmeglingsmann skride til megling i tvisten, enten av eget tiltak eller efter begjæring av en part.

3. Saken behandles av meglingsråd [2]), hvis begge parter forlanger det eller gir samtykke dertil, senest i første meglingsmøte.

   Skal riksmeglingsmannen være formann i meglingsrådet, opnevner han de andre meglere av utvalgene for hvilken som helst meglingskrets.

   Skal en kretsmeglingsmann være formann i meglingsrådet, opnevner han de to andre meglere. Står alle medlemmer av et utvalg i sådant forhold til tvisten, at kretsmeglingsmannen finner det betenkelig å opnevne noen av dem, kan han opnevne megler utenfor utvalget, fortrinsvis blandt dem som står i utvalget for en annen krets. I dette tilfelle bør vedkommende part få adgang til å foreslå megler.

4. Meglingsmannen fastsetter tid og sted for behandlingen av tvisten. Møte kan også holdes utenfor meglingskretsen.

   Han innkaller partene og varsler i tilfelle meglerne på den måte, han finner hovelig.

   Om innkallelse av vidner og andre, hvis forklaring kan være av betydning, og om forberedelse av bevisførselen for øvrig gjelder reglene i § 18 nr. 6 [3]), forsåvidt dertil er anledning.

§ 32. *Meglered* [4]).

Ingen må gjøre tjeneste som meglingsmann eller medlem av et meglingsråd, før han har avlagt sådan ed som nevnt i § 16.

[1]) Jfr. § 29, nr. 2, siste ledd. [2]) Jfr. § 27, nr. 2 og 3.
[3]) Feilaktig henvisning, se § 18, nr. 7. [4]) Jfr. § 47, nr. 2.

5 mai. Nr. 1.

§ 33. *Meglingsrådets forhandlingsdyktighet.*

Meglingsrådet er ikke forhandlings- og beslutningsdyktig, uten at alle tre meglere er til stede.

Får meglingsmannen forfall, får § 30 annet og tredje ledd tilsvarende anvendelse.

Får en annen megler forfall, opnevner meglingsmannen nytt medlem.

Den meglingsmann og de andre meglere, som har påbegynt behandlingen av saken, skal føre den til ende, selv om deres tjenestetid løper ut under saken.

§ 34. *Partenes representanter.*

Reglene i § 17 om partenes representanter gjelder også under megling for meglingsmannen og meglingsrådet. Men praktiserende advokater og sakførere må ikke brukes som fullmektig uten samtykke av meglingsmyndigheten.

§ 35. *Meglingen.*

1. Når meglingsmannen behandler saken alene, skal han på den måte og i de former, som han selv velger, hurtig og omhyggelig innhente alle nødvendige oplysninger til utredning av tvisten og efter evne søke å opnå enighet mellem partene om et rimelig forlik.

   Han kan innhente de oplysninger, som er nødvendige til utredning og bedømmelse av tvisten, selv om en eller begge parter uteblir.

   Til fremme av sine undersøkelser har meglingsmannen sådan myndighet som nevnt i § 19. Men han kan ikke kreve ed av vidner og sakkyndige. Reglene i §§ 21 og 22 gjelder også ved megling [1]).

   Kommer forlik i stand, skal tariffavtale i overensstemmelse hermed oprettes under medvirkning av meglingsmannen og undertegnes av partene eller deres representanter.
2. Behandles saken ved meglingsråd, har dette de samme plikter og den samme myndighet som meglingsmannen efter nr. 1. Meglingsmannen leder forhandlingene.
3. Meglingsmøtene skal holdes for lukkede døre [2]). Møtebok føres efter reglene i § 24.
4. Når avstemning over et meglingsforslag skal finne sted, skal organisasjonen dra omsorg for, at alle stemmeberettigede medlemmer før avstemningen får adgang til å gjøre sig bekjent med meglingsforslaget i dets helhet.
5. Når et meglingsforslag har vært underkastet avstemning og er blitt forkastet, skal partene gi meglingsmyndigheten skriftlig meddelelse om, hvor mange stemmer der er avgitt for og imot forslaget og hvor stort det samlede antall av stemmeberettigede er.

[1] Jfr. § 39, § 41 nr. 2 og § 43. [2]) Jfr. § 42 og § 23, siste ledd.

§ 36. *Meglingens slutning.*

1. Er der gått ti dager efterat forbudet mot arbeidsstans [1]) eller i tilfelle det første forbud blev avsendt [2]), kan hver av partene kreve meglingen sluttet, hvis vedkommende part ikke ved uteblivelse eller på annen måte har unddratt sig fra pliktmessig medvirken til meglingen.

Senest fire dager, efterat lovlig krav om avslutning av meglingen er fremsatt, skal meglingen sluttes [3]). Har meglingsmyndigheten forelagt partene et endelig forslag til løsning av tvisten, skal forslaget føres inn i møteboken.

2. Er forlik ikke kommet i stand, kan riksmæglingsmannen eller den kretsmeglingsmann, som har ledet meglingen, kunngjøre en beretning om saken på den måte, han finner høvelig.

Har en kretsmeglingsmann ledet meglingen, skal han snarest mulig sende riksmeglingsmannen beretning om saken. Denne skal inneholde det endelige meglingsforslag, hvis sådant er fremsatt.

Er meglingsrådets medlemmer uenige om beretningens innhold, kan mindretallet gi særskilt uttalelse.

§ 37. *Senere vedtagelse av et meglingsforslag.*

Vil noen av partene vedta meglingsmyndighetens forslag til løsning av tvisten, efterat meglingen er sluttet, kan erklæring derom sendes til meglingsmannen, som sender en avskrift av erklæringen til den annen part. Godkjenner også denne part forslaget, berammer meglingsmannen et møte mellem partene til oprettelse av tariffavtale.

§ 38. *Gjenoptagelse.*

Om meglingen er sluttet, kan partene i fellesskap kreve den gjenoptatt for den meglingsmann eller det meglingsråd som de selv ønsker.

Er der gått en måned, efterat meglingen blev sluttet, uten at tvisten enda er løst eller bragt inn til ny megling, skal den meglingsmann, som har behandlet saken, opfordre partene til nye forhandlinger.

For øvrig kan så vel riksmeglingsmannen som meglingsmannen når som helst rette sådan opfordring til partene.

§ 39. *Kjæremål.*

Sådanne kjennelser, som § 26 nr. 2 nevner, kan påkjæres efter de regler, som der er gitt.

Andre kjennelser av en meglingsmann eller et meglingsråd er endelige og kan fullbyrdes efter reglene for høiesterettsdommer.

[1]) Jfr. § 1, nr. 5 og 6. [2]) Jfr. § 29, nr. 2 og § 31, nr. 1.
[3]) Jfr. §§ 37 og 38.

5 mai. Nr. 1.

4de kapitel.

Straffebestemmelser.

§ 40. *Ulovlig arbeidsnedleggelse eller ulovlig arbeidsstenging.*

1. Med bøter [1]) fra 5 til 25 000 kroner eller med fengsel inntil 3 måneder eller med begge disse straffer, straffes
   a. den som er med på beslutning om å iverksette, fortsette, støtte med bidrag eller godkjenne ulovlig arbeidsnedleggelse [2]) eller ulovlig arbeidstenging [3]) eller som medvirker hertil;
   b. den som opfordrer til å begynne eller fortsette sådan arbeidsstans [4]) eller som støtter den eller innsamler eller utdeler innsamlede bidrag til dens iverksettelse eller fortsettelse eller som medvirker hertil.

   I dommen kan det bestemmes, at utlegg for bøtene kan tas hos den forening efter hvis foranledning den skyldige har handlet. Det samme gjelder den forening, hvis tillits- eller tjenestemann den skyldige er eller har vært, forsåvidt den straffbare handling er begått i hans virksomhet som sådan. Dette gjelder dog ikke, hvis han har handlet i strid med foreningens vedtekter eller beslutning som er fattet på foreningens vegne.
2. Med bøter fra 5 til 25 000 kroner eller med fengsel inntil 3 måneder straffes den arbeidsgiver eller arbeidsgivers representant, som foretar eller fortsetter ulovlig arbeidsstenging [3]).
3. Med bøter fra 5 til 25 000 kroner eller med fengsel inntil 3 måneder eller med begge disse straffer straffes den som under ulovlig arbeidsstans [4]):
   a. bevirker eller søker å bevirke, at noen taper eller opgir sitt arbeid eller ikke søker eller ikke får arbeid, når det skjer for å søke arbeidsstansen gjennemført;
   b. opfordrer eller medvirker til noen sådan handling som nevnt i litr. a;
   c. bevirker eller søker å bevirke, at en arbeidsgiver deltar i den ulovlige arbeidsstenging [3]) eller at han ikke beskjeftiger arbeidere, som er gjenstand for ulovlig arbeidsstenging, eller at en bedrift foretar andre handlinger eller undlatelser, hvorved den ulovlige arbeidsstenging støttes;
   d. opfordrer eller medvirker til noen sådan handling som nevnt i litr. c.

§ 41. *Fornærmelig adferd m. v.*

1. Den, som under et møte for Arbeidsretten fornærmer retten eller noen, som møter for den, eller forstyrrer møtet, krenker rettens verdighet eller ikke lyder påbud fra retten

[1]) Jfr. strf.l. § 28. [2]) Jfr, § 1, nr. 5 og § 6. [3]) Jfr. § 1, nr. 6 og § 6.
[4]) Jfr. § 1, nr. 5 og 6 og § 6.

eller formannen, kan utvises og ved kjennelse under saken ilegges bøter.

Den, som skriver noe usømmelig eller fornærmelig i et søksmålsskrift, kan likeledes ved kjennelse under saken ilegges bøter.

2. Bestemmelsene under nr. 1 gjelder også under saksbehandling for meglingsmyndighetene.

3. Om noen straffes efter denne paragraf, kan han dog forfølges på vanlig måte for gjerningen. Men bøtene kommer i betraktning ved straffutmålingen.

§ 42. *Brudd på taushetsplikt.*

Den, som bryter sin taushetsplikt efter § 23, jfr. § 35, straffes med bøter.

§ 43. *Uteblivelse m. v.*

1. Hvis et vidne eller noen, som ellers har fått særlig pålegg om å møte personlig, uteblir uten gyldig forfall eller ikke i tide har meldt forfall eller uten lov forlater møtet før det er slutt, kan han ved kjennelse under saken ilegges bøter og pålegges helt eller delvis å erstatte de omkostninger, som han har voldt.

Uteblir han efter ny innkallelse eller opfordring til å møte, kan han enda en gang ilegges bøter og omkostningsansvar.

Like med uteblivelse uten gyldig forfall regnes det, at en sakkyndig uten gyldig grunn nekter å overta sitt hverv eller forsømmer sin plikt, og at noen må avvises fordi han møter beruset.

2. Nekter noen uten gyldig grunn å forklare sig eller avlegge ed eller forsikring, kan han ved kjennelse under saken ileges bøter og pålegges helt eller delvis å erstatte de omkostninger, som er voldt ved nektelsen. Han kan ikke ilegges sådan straff og sådant omkostningsansvar mer enn to ganger i samme sak.

3. Hvis noen ikke efterkommer pålegg om å fremlegge et dokument eller fremvise, forelegge eller gi adgang til en ting eller å efterse og gjøre utdrag av et dokument eller lignende, regnes det like med, at han nekter å forklare sig.

§ 44. *Ansvar for kjæremål.*

For åpenbart grunnløst kjæremål [1]) kan Høiesteretts kjæremålsutvalg ilegge bøter og omkostningsansvar.

5te kapitel.
Slutningsbestemmelser.

§ 45. *Saksomkostninger.*

1. Der betales ikke for behandlingen av en sak ved Arbeidsretten og meglingsmyndighetene eller for bevisoptagelser til bruk for en sådan sak.

[1]) Jfr. § 26, nr. 2 og § 39.

5 mai. Nr. 1.

Men Arbeidsretten kan ved kjennelse pålegge en av partene eller begge å godtgjøre statskassen helt eller delvis dens utgifter ved behandlingen for denne rett.

2. Omkostningene ved en sak for Arbeidsretten kan den ene part få sig tilkjent hos den annen efter reglene for saksomkostninger i almindelige borgerlige saker. Derimot skal hver part i mangel av annen avtale selv bære sine omkostninger ved megling.

§ 46. *Lønninger m. v.*

1. Lønninger og honorarer til medlemmene av Arbeidsretten, riksmeglingsmannen, meglingsmennene og medlemmene av meglingsrådene utredes av statskassen. Utgiftene til kontorhold, lokaler og skriverhjelp under møtene utredes likeledes av statskassen.

2. Arbeidsrettens formann og riksmeglingsmannen skal ha fast årlig lønn.

Meglingsmennene skal ha fast årlig lønn og et honorar, bestemt av vedkommende regjeringsdepartement for hver enkelt sak.

De øvrige medlemmer av Arbeidsretten og meglingsrådene tilståes honorar for hver sak av vedkommende regjeringsdepartement. Arbeidsrettens medlemmer kan også tilståes fast lønn.

3. Under reiser har medlemmer av Arbeidsretten, meglingsmennene og medlemmene av meglingsrådene krav på skyss- og kostpenger efter lov av 9 august 1918 nr. 6. Kostpengene skal være som bestemt for første klasse i loven.

4. Kongen gir de nødvendige bestemmelser om utførelsen av rettsskriverforretningene ved Arbeidsretten og meglingsrådene.

§ 47. *Lovens ikrafttreden.*

1. Denne lov trer i kraft straks. Fra samme tid opheves lov om arbeidstvister av 6 august 1915.

2. Fra 1 juli 1927 skal følgende paragrafer lyde så:

§ 16. *Dommerløfte.*

Ingen må gjøre tjeneste som medlem av Arbeidsretten, før han har avlagt skriftlig forsikring om, at han samvittighetsfullt vil opfylle sine plikter.

Forsikringen sendes til vedkommende regjeringsdepartement. Kongen fastsetter, hvordan den skal lyde.

§ 22, annet ledd.

Opnevnte sakkyndige har krav på godtgjørelse efter reglene i lov av 21 juli 1916.

§ 26. *Kjæremål og anke.* 5 mai. Nr. 1.

1. Kjennelse, hvorved en sak blir avvist, kan påkjæres til Høiesteretts kjæremålsutvalg. Kjæremålsfristen er en måned.

2. Den, som ikke er part, kan påkjære en kjennelse, som pålegger ham å avgi forklaring, ed eller forsikring, fremlegge eller gi adgang til skriftlige bevis eller andre ting eller gjøre tjeneste som sakkyndig, eller som ilegger ham straff- eller omkostningsansvar. Partene kan påkjære kjennelser, som ilegger dem selv straff- og omkostningsansvar efter §§ 41 og 43.

Kjæremålet må erklæres straks, hvis vedkommende er til stede i retten, men ellers senest tre dager, efterat han har fått meddelelse om avgjørelsen. Såfremt noen har optrådt som motpart eller kan betraktes som motpart, bør han underrettes om kjæremålet. Kjæremålet har opsettende virkning for den kjærende.

3. Formannen sender uten ophold kjæremålserklæringen med de nødvendige dokumenter og utskrifter til Høiesteretts kjæremålsutvalg. Retten, den kjærende og andre, som kjæremålet har betydning for, kan gi skriftlig uttalelse om saken. Påberopes kjennsgjerninger, som ikke tidligere er nevnt, skal uttalelsen alltid sendes gjennem retten.

4. Arbeidsrettens dommer og andre kjennelser enn de, som nevnes under nr. 1 og 2, er endelige og kan fullbyrdes efter reglene for høiesterettsdommer. Dog kan en dom påankes til Høiesterett til ophevelse på det grunnlag, at saken ikke hører under Arbeidsrettens domsmyndighet. Fristen for sådan anke er en måned.

§ 32. *Meglerløfte.*

Ingen må gjøre tjeneste som meglingsmann, før han har avlagt sådan forsikring, som nevnt i § 16.

Midlertidig lov*)[1]) om tillegg til lov om arbeidstvister forsåvidt angår anvendelse av tvungen voldgift. 5 mai. Nr. 2.

§ 1. *Betingelsene for voldgift.*

1. Finner Kongen, at en sådan tvist, som lov om arbeidstvister § 6 nr. 3 nevner, utsetter betydelige samfundsinteresser for fare, og megling forgjeves er prøvet, kan Kongen — efter forestilling derom fra riksmeglingsmannen — bestemme, at tvisten skal avgjøres ved voldgift.

---

*) Bekjentgj. 7 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.

[1]) St.besl. 4 mai. Se Ot. prp. nr. 54 for **1925**. St.tid., forh. i Ot. s. 620—634; i Lt. s. 221.

5 mai. Nr. 2.

Henvisningen til voldgiftsavgjørelse kan begrenses til tvistespørsmål, som det ikke er lykkedes å løse under meglingen.

2. Når Kongen har bestemt at en tvist skal avgjøres ved voldgift, kan Kongen også forby enhver iverksettelse eller fortsettelse av arbeidsstans [1]) i anledning av tvisten.
3. Inntil voldgiftsdommen er avsagt, skal de arbeids- og lønnsvilkår, som gjaldt ved tvistens utbrudd, stå ved makt, hvis ikke partene enes om noe annet eller voldgiftsretten efter partenes ønske treffer særlig bestemmelse herom.

§ 2. *Voldgiftsrettens opnevnelse.*

1. Voldgiftsretten skal ha en formann og fire andre medlemmer.
2. Kongen opnevner for lovens gyldighetstid rettens formann og for hver sak to av dens medlemmer og varamenn for dem. Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon og Norsk Arbeidsgiverforening opnevner hver, likeledes for hver sak, ett medlem med varamann. Opnevnelsen skjer innen en frist Kongen fastsetter. Oversittes denne frist skjer opnevnelsen av Kongen.
3. Enhver norsk statsborger er pliktig til å overta hvervet.

§ 3. *Saksbehandlingen.*

1. Så snart rettens medlemmer er opnevnt, fastsetter formannen tid og sted for behandlingen av saken og utferdiger innkallelse til rettsmøtet med det varsel han finner passende. Saken skal fremmes så hurtig som mulig.
2. For øvrig gjelder om behandlingen for voldgiftsretten det som er fastsatt i lov om arbeidstvister §§ 13, 16, 17, 19, 21, 22, 23 og 24.
3. Voldgiftsretten kan henvise tvistepunkter som er innbragt for den, til avgjørelse ved forhandling og megling [2]), hvis begge parter samtykker i det og erklærer å ville medvirke til deres løsning uten iverksettelse av arbeidsstans.
4. Voldgiftsretten kan innhente de nødvendige oplysninger og pådømme tvisten, selv om en eller begge parter uteblir.

§ 4. *Voldgiftsrettens avgjørelse.*

1. På voldgiftsrettens avgjørelse får loven om arbeidstvister § 25 og § 26 nr. 2 tilsvarende anvendelse.
2. I voldgiftsdommen, som skal underskrives av alle voldgiftsmenn, bestemmes dommens gyldighetstid. En voldgiftsdom må ikke gis lenger gyldighetstid enn 2 år.
3. En voldgiftsdom er bortsett fra bestemmelsen i § 5 endelig og har de samme virkninger som en tariffavtale [3]).

[1]) Jfr. l. om arbeidstvister 5/5 1927 (nr. 1) § 1, nr. 5 og 6.
[2]) Jfr. samme lovs 3. kap. [3]) Jfr. samme lovs §§ 4, 5. 6 og 40, jfr. § 1, nr. 8 og § 3.

§ 5. *Gjenoptagelse av voldgiftssak.* 5 mai. Nr. 2.

1. Hvis der under dommens gyldighetstid inntreffer vesentlig forandring i forhold som må antas å være tillagt betydning ved fastsettelsen av voldgiftsdommens lønnsbestemmelser f. eks. vesentlig stigning eller nedgang i levevilkårene, vesentlig bedring eller forverrelse i vedkommende arbeidsgrens økonomiske forhold, kan saken tas op til ny behandling, hvis noen av partene fremsetter begjæring herom.
2. Begjæring om gjenoptagelse kan ikke inngis før 6 måneder er forløpet fra avsigelse av den oprinnelige voldgiftsdom eller ny dom efter denne paragraf.
3. Begjæringen rettes til voldgiftsrettens formann som skal gi den annen part anledning til å uttale sig. Formannen sammenkaller derpå den voldgiftsrett som har avsagt dommen. Hvis noen av rettens medlemmer ved lovlig forfall er hindret fra å møte ved den fornyede behandling, opnevnes stedfortreder med varamann overensstemmende med § 2.
4. Voldgiftsretten kan, hvis den finner grunn til det, fastsette nye lønnsbestemmelser.
5. Bestemmelsene i §§ 3 og 4 får tilsvarende anvendelse ved den fornyede behandling. Dog kan den nye dom ikke gis gyldighet utover den tid som er fastsatt i den første dom.

§ 6. *Straffebestemmelser.*

Straffebestemmelsene i lov om arbeidstvister [1]) får anvendelse på ulovlig [2]) arbeidsstans [3]) (arbeidsnedleggelse eller arbeidsstenging) efter denne lov.

§ 7. *Lovens ikrafttreden.*

1. Denne lov trer i kraft straks og gjelder til og med 1 august 1929, således at loven får anvendelse på tvist — også sådan som er opstått før denne lovs ikrafttreden — hvorom Kongen innen utløpet av nevnte dag har truffet bestemmelse efter lovens § 1, 1.
2. Nærmere forskrifter til gjennemførelse av loven gis av Kongen.

Regjeringens resolusjon *), hvorved med hjemmel i midlertidig lov om tillegg til lov om arbeidstvister forsåvidt angår anvendelse av tvungen voldgift av 5 mai 1927, bestemmes: 5 mai.

A. At efternevnte tvister som forgjeves har vært undergitt megling, efter forestilling derom fra Riksmeglingsmannen

*) Bekjentgj. 7 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.
[1]) Jfr. l. om arbeidstvister 4. kap. [2]) Jfr. § 1, nr. 2.
[3]) Jfr. l. om arbeidstvister § 1, nr. 5 og 6.

5 mai. skal avgjøres ved voldgift overensstemmende med lovens regler, nemlig:

1. Norsk Arbeidsgiverforening og Bergverkernes Landssammenslutning med Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon og Norsk Arbeidsmandsforbund, herunder Sulitelma A/B's Gruber med Norsk Arbeidsmandsforbund,
2. Norsk Arbeidsgiverforening og De Mekaniske Verksteders Landsforening med Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon og Norsk Jern- og Metalarbeiderforbund og Norsk Formerforbund, herunder også tvist mellem Catrineholms Emaljefabrikk og Norsk Jern- og Metalarbeiderforbund,
3. Norsk Arbeidsgiverforening og Skofabrikkenes Arbeidsgiverforening med Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon og Norsk Skotøiarbeiderforbund,
4. Norsk Arbeidsgiverforening og Tekstilfabrikkenes Landssammenslutning med Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon og Norsk Tekstilarbeiderforbund, herunder også tvist mellem Hansen & Co.'s Oljeklædefabrikk, Fredrikstad, som er tilsluttet Tekstilfabrikenes Landssammenslutning og Norsk Skrædderforbund,
5. Norsk Arbeidsgiverforening og Træindustriens Arbeidsgiverforening med Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon og Norsk Høvleriarbeiderforbund,
6. Norsk Arbeidsgiverforening og Skiensvasdragets Fellesfløtningsforening med Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon og Norsk Papirindustriarbeiderforbund angående oprettelse av tariffavtaler med fagforeningene ved Heggslensen, Tinnelvslensen, Gvarvlensen og Bandakkanalen.
7. Drammens Trævarefabrik med Norsk Bygningsarbeiderforbund,
8. Guldlistefabrikkene med Norsk Møbelindustriarbeiderbund, og
9. Gummifabrikken «National» med Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund.

B. At det i medhold av lovens § 2, nr. 2 settes Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon og Norsk Arbeidsgiverforening frist inntil fredag den 6 mai kl. 10 fm. til å opnevne medlemmer av voldgiftsretten.

5 mai. **Stortingsbeslutning**[1]) bl. a. om oprettelse av en stilling som handelsråd for de østeuropeiske land (Utenriksbudgettet).

[1]) Se Budgett-innst. S. nr. 66. St.tid. s. 1101—1123.

Stortingsbeslutning [1]) om bevilgning til distriktslæger m. v., sålydende: 5 mai.

— — — — — — — — —

II.

Stortinget samtykker i:

1. Lønnen til Vaaler, Fet, Ullensaker og Nedre Eiker distriktslægestillinger inndras fra 1 juli 1927.
2. Der tilståes medisinaldirektør Gram, fra den tid han tiltrer Oslo stadsfysikusembede, statens andel av embedets begge alderstillegg.
3. Punkt 5, annet avsnitt i det av Stortinget den 17 juli 1920 vedtatte lønnsregulativ for offentlige læger forandres således: «De øvrige fylkeslægeembeder avlønnes med en årlig lønn av kr. 2 500,00—kr. 4 000,00 efter Stortingets nærmere bestemmelse som tillegg til distriktslægelønnen».
4. Lønn for Skodje distriktslægestilling inndras fra den tid Socialdepartementet bestemmer og anvendes i stedet til lønn for et nytt lægedistrikt bestående av Nord-Aukra, Sør-Aukra og Sandøy herreder.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved Martin S. Faadals testamente av 30 juli 1913 oprettede «Martin S. Faadals legat» til drift av gamlehjem i Leinstrand. 5 mai.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved lærer O. A. Thorsens testamente av 7 oktober 1924 oprettede «Lærer O. A. Thorsens legat til beste for trengende i Hovin og Heli sogn i Spydeberg prestegjeld». 5 mai.

Kongelig resolusjon *), hvorved bl. a. forbys enhver iverksettelse av arbeidsstenging eller arbeidsnedleggelse i anledning av de tvister som ved Regjeringens resolusjon av 5 mai 1927 er undergitt voldgift. 6 mai.

Dette forbud trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon **). I. I henhold til lov om domstolene av 13 august 1915 § 20 treffes bestemmelse overensstemmende med en fremlagt plan om henleggelse av forretninger som hører under herreds- eller byrettene til særskilte embedsmenn i forskjellige domssogn. II. I henhold til lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 § 18, jfr. lov av 25 februar 1927 bestemmes følgende: (se nedenfor under II). 6 mai.

ad I.

1. I de domssogn som er nevnt nedenfor skal følgende forretninger som efter lovene om den nye rettergangsordning

[1]) Jfr. kongelig resolusjon av 5 januar 1927. Se Budgett-innst. S. nr. 54. St.tid. s. 1132—1136.

*) Bekjentgj. 7 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.

**) Bekjentgj. 9 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.

6 mai. ligger til herreds- og byrettene, fra 1 juli 1927 høre under de nedenfor nevnte særskilte embedsmenn:

Oslo.

Justissekretæren ved Oslo byrett:

Rettsskriverforretningene ved byretten, undtagen forretningene vedkommende tinglysningsvesenet.

Byfogden i Oslo:

1. Namsrettens forretninger, forsåvidt de ikke hører under auksjonsforvalteren. Dog skal behandlingen av en tvist i søksmåls former høre under Oslo byrett.
2. Notarialforretningene.

Auksjonsforvalteren i Oslo:

Namsrettens forretninger forsåvidt angår lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 kap. 9 og 10, §§ 189—214, 217 og 218, og lov om offentlige auksjoner og licitasjoner av 14 august 1918.

Skifteforvalterne i Oslo:

Skifte- og arvebehandling, konkursbehandling og akkordforhandling.

Byskriverne i Oslo:

Tinglysningsvesenet.

Aker.

Kriminaldommeren, skifte- og auksjonsforvalteren i Aker:

1. Dommerforretningene i straffesaker.
2. Skifte- og arvebehandling, konkursbehandling og akkordforhandling, bestyrelsen av åsætestakster.
3. Behandlingen av vergemålssaker.
4. Namsrettens forretninger forsåvidt angår lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 kap. 9 og 10, §§ 189—214, 217 og 218, og lov om offentlige auksjoner og licitasjoner av 14 august 1918.

Herredsskriveren i Aker:

Tinglysningsvesenet.

6 mai.

Drammen.

Skattefogden, skifte- og auksjonsforvalteren i Drammen:

1. Skifte- og arvebehandling, konkursbehandling og akkordforhandling.
2. Namsrettens forretninger forsåvidt angår lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 kap. 9 og 10, §§ 189—214, 217 og 218, og lov om offentlige auksjoner og licitasjoner av 14 august 1918.

Sandefjord.

Sorenskriveren i Larvik:

Dommerforretningene i straffesaker.

Risør.

Sorenskriveren i Holt:

Dommerforretningene i straffesaker.

Holt.

Byfogden i Risør:

Dommerforretningene i straffesaker i ladestedet Tvedestrand.

Arendal.

Sorenskriveren i Nedenes:

Dommerforretningene i straffesaker.

Sand.

Byfogden i Arendal:

Dommerforretningene i straffesaker i Grimstad.

Kristiansand.

Byskriveren i Kristiansand:

Rettskriverforretningene og tinglysningsvesenet.

Stavanger.

Byfogden i Stavanger:

1. Namsrettens forretninger, forsåvidt de ikke hører under auksjonsforvalteren. Dog skal behandlingen av en tvist i søksmåls former høre under Stavanger byrett.
2. Rettsskriverforretningene ved Stavanger byrett og tinglysningsvesenet.
3. Notarialforretningene.

6 mai. Skattefogden, skifte- og auksjonsforvalteren i Stavanger:

1. Skifte- og arvebehandling, konkursbehandling og akkordforhandling.
2. Namsrettens forretninger forsåvidt angår lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 kap. 9 og 10, §§ 189—214, 217 og 218, og lov om offentlige auksjoner og licitasjoner av 14 august 1918.

Haugesund.

Skattefogden i Haugesund:

1. Namsrettens forretninger. Dog skal behandlingen av en tvist i søksmåls former høre under byfogden i Haugesund, undtagen når tvisten gjelder en forretning som er omhandlet i lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 kap. 9 og 10, §§ 189—214, 217—218 eller lov om offentlige auksjoner og licitasjoner av 14 august 1918.
2. Tinglysningsvesenet.

Bergen.

Justissekretæren ved Bergen byrett:

Rettsskriverforretningene ved byretten, undtagen forretningene vedkommende tinglysningsvesenet.

Byfogden i Bergen:

1. Namsrettens forretninger, forsåvidt de ikke hører under auksjonsforvalteren. Dog skal behandlingen av en tvist i søksmåls former høre under Bergen byrett.
2. Skifte- og arvebehandling, konkursbehandling og akkordforhandling.
3. Notarialforretningene.

Byskriveren i Bergen:

1. Tinglysningsvesenet.
2. Namsrettens forretninger, forsåvidt angår lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 kap. 9 og 10, §§ 189—214, 217 og 218, og lov om offentlige auksjoner og licitasjoner av 14 august 1918.

Midhordland.

Herredsskriveren i Midhordland:

1. Tinglysningsvesenet.
2. Skifte- og arvebehandling, konkursbehandling og akkordforhandling.

3. Namsrettens forretninger, forsåvidt angår lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 kap. 9 og 10, §§ 189—214, 217 og 218, og lov om offentlige auksjoner og licitasjoner av 14 august 1918. 6 mai.

Ålesund.

Skattefogden, skifte- og auksjonsforvalteren i Ålesund:

1. Skifte- og arvebehandling, konkursbehandling og akkordforhandling.
2. Namsrettens forretninger forsåvidt angår lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 kap. 9 og 10, §§ 189—214, 217 og 218, og lov om offentlige auksjoner og licitasjoner av 14 august 1918.

Trondhjem.

Byfogden i Trondhjem:

1. Namsrettens forretninger forsåvidt de ikke hører under auksjonsforvalteren. Dog skal behandlingen av en tvist i søksmåls former høre under Trondhjem byrett.
2. Skifte- og arvebehandling, konkursbehandling og akkordforhandling.
3. Notarialforretningene.

Skattefogden og auksjonsforvalteren i Trondhjem:

Namsrettens forretninger forsåvidt angår lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 kap. 9 og 10, §§ 189—214, 217 og 218, og lov om offentlige auksjoner og licitasjoner av 14 august 1918.

Byskriveren i Trondhjem:

Rettsskriverforretningene ved Trondhjem byrett og tinglysningsvesenet.

2. Justisdepartementet gir nærmere forskrifter om fremgangsmåten ved behandlingen av en tvist for namsretten i søksmåls former efter lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 §§ 53—55, når namsrettens forretninger i en by er lagt til en særskilt embedsmann, men behandlingen av en tvist i søksmåls former hører under vedkommende byrett.

3. De forretninger som efter andre lover enn rettergangslovene av 13 august 1915 med tilleggslover hører under underdommerne, men ved særskilt bestemmelse er lagt til andre embedsmenn, skal efter 1 juli 1927 utføres av de samme embedsmenn som hittil.

6 mai.

ad II.

1) I følgende kjøpstæder skal de forretninger som loven legger til namsmannen, fra 1 juli 1927 inntil videre utføres av vedkommende namsrett:

Fredrikshald, Sarpsborg, Fredrikstad, Moss, Oslo, Drammen, Tønsberg, Sandefjord, Larvik, Skien, Risør, Arendal, Kristiansand, Stavanger, Haugesund, Bergen, Ålesund, Kristiansund, Trondhjem, Bodø, Narvik, Tromsø, Hammerfest.

2) I følgende kjøpstæder skal de tjenestemenn som efter de hittil gjeldende bestemmelser utfører eksekusjonsforretningene, fra 1 juli 1927 inntil videre tjenstgjøre som namsmenn:

Drøbak, Hamar, Kongsvinger, Lillehammer, Gjøvik, Hønefoss, Kongsberg, Holmestrand, Horten, Kragerø, Brevik, Porsgrund, Notodden, Grimstad, Mandal, Flekkefjord, Molde, Levanger, Vardø, Vadsø.

I ladestedene er vedkommende lensmann namsmann.

3) De tjenestemenn som i henhold til særskilt lovbestemmelse foretar utpantning, skal fra 1 juli 1927 utføre utpantningene som namsmenn.

4) Ved siden av bestemmelsen om dommerfullmektiger i lov om domstolene av 13 august 1915 § 23 skal følgende regler gjelde om namsrettens og namsmannens adgang til å utføre forretningene ved fullmektig:

a. På landet og i ladestedene kan lensmannen bruke en autorisert lensmannsbetjent som fullmektig ved utførelsen av de forretninger som hører under namsmannen.

Når det er overdratt til lensmannen å holde tvangsauksjon over fast eiendom på landet, kan lensmannen dog bare bruke fullmektig til å styre auksjonsmøtet, såfremt vedkommende namsrett i det enkelte tilfelle har gitt samtykke til det.

b. I de kjøpstæder hvor namsretten utfører de forretninger som efter loven hører under namsmannen, kan disse forretninger foretas ved fullmektig som namsretten selv antar.

Namsretten kan bruke vedkommende underfoged som fullmektig i samme utstrekning som efter de hittil gjeldende regler.

c. I de kjøpstæder hvor namsmannsforretningene ikke er lagt til vedkommende namsrett, kan namsmannen bruke fullmektig efter følgende regler:

Er det en lensmann som er namsmann kan han utføre forretningene ved en autorisert lensmannsbetjent som fullmektig.

Er namsmannsforretningene lagt til en annen tjene-

stemann, kan namsmannen bruke fullmektig når denne er godtatt av vedkommende namsrett. 6 mai.

d. Namsmann som utfører utpantninger kan foreta disse forretninger ved fullmektig som han selv antar.

Kongelig resolusjon*), hvorved følgende områder i Akershus fylke i medhold av § 6 i lov om foranstaltninger mot bipest m. v. av 21 juli 1916 erklæres for smittet av bipest: 1. Den del av Sørum herred som begrenses av Rømua og Glommen, Hovedbanens jernbanelinje samt herredsgrensene mot Ullensaker, Skedsmo og Fet. 2. Lillestrøm herred. 3. Den del av Skedsmo herred som begrenses av Nitelven og herredsgrensene mot Nittedal, Aker, Lørenskog og Fet. 4. Nittedal herred. 5. Bærum herred. 6 mai.

Denne resolusjon trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes, at der skal oprettes et uløn t konsulat i Dar-es-Salaam med distrikt omfattende Territoriet Tanganyika. 6 mai.

Kongelig resolusjon, hvorved i medhold av § 3 i lov om magistratsembedenes ophevelse av 9 mars 1917, jfr. lov av 9 juni 1922, bestemmes, at følgende tjenestemenn skal inntre i magistratens sted som medlemmer av efternevnte styrer og råd m. v. i Narvik: 6 mai.

1. Som medlem av Narvik fattigstyre, politimesteren i Narvik.
2. Som medlem av Narvik helseråd, sorenskriveren i Steigen.
3. Som medlem av Narvik skolestyre, fattiginspektøren i Narvik.
4. Som medlem av Narvik havnestyre og Narvik reguguleringskommisjon, borgermesteren i Narvik.

Kongelig resolusjon, hvorved gebyrene for leie av postbokser fastsettes til kr. 2,00 og kr. 3,50 pr. stk. for kvartal for henholdsvis små og store postbokser, dog således at gebyrene foreløbig, inntil departementet anderledes bestemmer, ikke forhøies ved de poststeder, hvor de nu er fastsatt til lavere satser. De nye gebyrer gjelder fra 1 januar 1928. 6 mai.

Skrivelse**) fra Socialdepartementet om forandring i lukningsvedtekten for Oslo. 6 mai.

*) Bekjentgj. 9 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.

**) Bekjentgj. 9 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18, hvor vedtektens § 1, 2net ledd, punkt 2. i endret lydelse er inntatt.

6 mai. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved handelsmann I. T. S. Greves og hustru Anna, f. Aanensens gjensidige testamente av 25 april 1920 oprettede «I. T. S. Greves og hustrus legat» til eldre trengende menn eller kvinner av handelsstanden og embedsstanden i Stavanger.

6 mai. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved frøken Sofie Olsens testamente av 6 september 1921 oprettede «Frøken Sofie Olsens fond for Fredensborg i Porsgrund».

7 mai. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til Overlosen i det sønnenfjeldske distrikt, hvori anføres, at veiledning av fartøier innen et havnedistrikts område er det offentlige losvesen uvedkommende.

9 mai. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved frøken Emma Otilie Ellefsens testamente av 27 juni 1908 oprettede «Frøken Emma Otilie Ellefsens legat til «Foreningen til Selvhjelp for (Norges) Blinde» (efter 1909: «Norges Blindeforbund»)».

9 mai. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Fondet til minne om de under verdenskrigen 1914—1918 forliste sjøfolk fra Kristiansund».

9 mai. **Skrivelse***) fra Arbeidsdepartementet om forandring av § 4 i de for Vestfold fylke gjeldende regler for bruk av kjøreredskaper på de offentlige veier i fylket, hvorefter § 4 kommer til å lyde således:

«Uten særskilt tillatelse av overingeniøren for veivesenet må der ikke transporteres tyngre lass enn 2000 kg. pr. aksel. For motorvogner gjelder særskilte bestemmelser fastsatt av Arbeidsdepartementet.»

9 mai. **Skrivelse***) fra Arbeidsdepartementet om innskrenkende bestemmelser for erhvervsmessig motorvognkjøring på veistrekningene Vadheim—Sandane med sidelinjer til Åmot i Stardalen, Sægrov på sydsiden av Jølstervatnet, Bygstad og Viksdalen, Sogn og Fjordane fylke.

10 mai. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles følgende: «Vennskaps-, handels- og sjøfartstraktaten mellem Norge og Meksiko av 15 desember 1885, som fra meksi-

*) Bekjentgj. 14 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19.

kansk side var opsagt til 26 november 1926 og senere for- 10 mai.
lenget inntil 26 mai 1927 er ved telegrammer utvekslet den 5 og 6 mai d. å. mellem den norske og den meksikanske utenriksminister blitt forlenget til 31 desember 1927.

Skrivelse*) fra Socialdepartementet om forandring 10 mai.
av § 1 i lukningsvedtekten for Skjerstad herred, Nordland fylke.

Rundskrivelse fra Handelsdepartementet til fylkesmen- 10 mai.
nene.

I Handelsdepartementets rundskrivelse til rikets amtmenn av 9 mars 1908 angående politiets utferdigelse av og regnskapsavleggelse for de i henhold til bestemmelsen i § 15 i lov om handelsnæring av 16 juli 1907 utferdigede handelspass, er det i § 6, 2 passus pålagt politiet ved hvert kvartals utløp til Stempelpapirforvalteren å innsende ekstrakt av regnskapet for det forløpne kvartal samt innen 1 måned efter budgetterminens utløp å innsende til Stempelpapirforvalteren regnskap over de i budgetterminen oppebårne avgifter, ledsaget av primakvitteringer for innbetalingene og av mulige ubenyttede blanketter.

Efter forslag av Stempelpapirforvalteren, hvilket forslag er tiltrått av Finansdepartementet, har Handelsdepartementet bestemt, at den pågjeldende passus i § 6 i Handelsdepartementets forannevnte rundskrivelse herefter skal lyde som følger:

«Derhos har politimesteren ved hvert kvartals utløp til Stempelpapirforvalteren å innsende ekstrakt av regnskapet for det forløpne kvartal, ledsaget av Norges Banks prima-kvitteringer for de i kvartalet innbetalte beløp og som bilag til ekstrakten for budgettterminens siste kvartal dessuten de i budgetterminen ubenyttede handelspassblanketter».

Politiets plikt til avgivelse av et samlet regnskap for de i budgetterminens løp oppebaarne handelspassgebyrer bortfaller således for fremtiden.

Idet man anmoder herr Fylkesmannen om å underrette politimestrene innen fylket om foranstående, skal man samtidig be henstillet til dem straks å innsende til Stempelpapirforvalteren Norges Banks prima-kvitteringer for de i de tre første kvartaler av inneværende budgettermin innbetalte handelspassgebyrer.

---

*) Bekjentgj. 14 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19, hvor § 1 i endret lydelse er inntatt.

10 mai. **Skrivelse***) fra Arbeidsdepartementet om byggeforskrifter for ladestedet Hvidsten og det bygningslovenn underlagte strøk omkring nevnte ladested.

11 mai. **Rundskrivelse****) fra Justisdepartementet, hvorved i henhold til post 2 i den plan, som ved kongelig resolusjon av 6 mai 1927 avsnitt I er bestemt om henleggelse av forretninger som hører under herreds- eller byrettene til særskilte embedsmenn i forskjellige domssogn, jfr. lov om domstolene § 20, er gitt følgende *forskrifter om fremgangsmåten ved behandlingen av en tvist for namsretten i søksmåls former efter lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 §§ 53—55, når namsrettens forretninger i en by er lagt til en særskilt embedsmann, men behandlingen av en tvist i søksmåls former hører under vedkommende byrett* (dette gjelder i Oslo, Stavanger, Haugesund, Bergen og Trondhjem):

Når en tvangsforretning (utpantning) er foretatt av en namsmann, blir klage efter tvangsfullbyrdelseslovens § 49 å forelegge for byfogden (i Haugesund skattefogden). Denne bestemmer, om tvisten skal avgjøres av ham ved kjennelse (tvangsf.l. § 50) eller om den skal behandles i søksmåls former (tvangsf.l. §§ 53—55).

Hører en tvangsforretning under byfogden (i Haugesund skattefogden) efter kongelig resolusjon av 6 mai 1927, og tvist reises under forretningen, er det likeledes byfogden (skattefogden) som avgjør, om tvisten skal behandles i søksmåls former.

Blir det bestemt at en tvist skal behandles i søksmåls former, fastsetter byfogden (skattefogden) frist til å reise søksmålet. Han underretter samtidig den almindelige byrett om at tvisten skal gå over til behandling i søksmåls former, og om den frist som er satt.

Stevning i saken inngis til den almindelige byrett.

Når fristen for saksanlegg er utløpet, sender byretten underretning til byfogden (skattefogden), om søksmål er reist eller ikke.

---

*) Bekjentgj. 14 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19, hvor byggeforskriftene er inntatt.

**) Bekjentgj. 30 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene. 11 mai.

Den nye rettergangsordning.
Rundskrivelse nr. 7.

Bestemmelser om domstolsordningen og om organisasjonen av namsmyndighetene efter domstolslovens § 20 og tvangsfullbyrdelseslovens § 18.

Ved kongelig resolusjon av 6 mai 1927 er det bestemt:

I.

I henhold til lov om domstolene av 13 august 1915 § 20 treffes bestemmelse overensstemmende med en fremlagt plan om henleggelse av forretninger som hører under herreds- eller byrettene til særskilte embedsmenn i forskjellige domssogn.

II.

I henhold til lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 § 18, jfr. lov av 25 februar 1927, bestemmes:

1. I følgende kjøpstæder skal de forretninger som loven legger til namsmannen, fra 1 juli 1927 inntil videre utføres av vedkommende namsrett:

Fredrikshald, Sarpsborg, Fredrikstad, Moss, Oslo, Drammen, Tønsberg, Sandefjord, Larvik, Skien, Risør, Arendal, Kristiansand, Stavanger, Haugesund, Bergen, Ålesund, Kristiansund, Trondhjem, Bodø, Narvik, Tromsø, Hammerfest.

2. I følgende kjøpstæder skal de tjenestemenn som efter de hittil gjeldende bestemmelser utfører eksekusjonsforretningene, fra 1 juli 1927 inntil videre tjenstgjøre som namsmenn:

Drøbak, Hamar, Kongsvinger, Lillehammer, Gjøvik, Hønefoss, Kongsberg, Holmestrand, Horten, Kragerø, Brevik, Porsgrund, Notodden, Grimstad, Mandal, Flekkefjord, Molde, Levanger, Vardø, Vadsø.

I ladestedene er vedkommende lensmann namsmann.

3. De tjenestemenn som i henhold til særskilt lovbestemmelse foretar utpantning, skal fra 1 juli 1927 utføre utpantningene som namsmenn.

4. Ved siden av bestemmelsen om dommerfullmektiger i lov om domstolene av 13 august 1915 § 23 skal følgende regler gjelde om namsrettens og namsmannens adgang til å utføre forretningene ved fullmektig:

a. På landet og i ladestedene kan lensmannen bruke en autorisert lensmannsbetjent som fullmektig ved utførelsen av de forretninger som hører under namsmannen.

Når det er overdratt til lensmannen å holde tvangsauksjon over fast eiendom på landet, kan lensmannen

11 mai. *dog bare bruke fullmektig til å styre auksjonsmøtet, såfremt vedkommende namsrett i det enkelte tilfelle har gitt samtykke til det.*

b. I de kjøpstæder hvor namsretten utfører de forretninger som efter loven hører under namsmannen, kan disse forretninger foretas ved fullmektig som namsretten selv antar.

Namsretten kan bruke vedkommende underfoged som fullmektig i samme utstrekning som efter de hittil gjeldende regler.

c. I de kjøpstæder hvor namsmannsforretningene ikke er lagt til vedkommende namsrett, kan namsmannen bruke fullmektig efter følgende regler:

Er det en lensmann som er namsmann, kan han utføre forretningene ved en autorisert lensmannsbetjent som fullmektig.

Er namsmannsforretningene lagt til en annen tjenestemann, kan namsmannen bruke fullmektig når denne er godtatt av vedkommende namsrett.

d. Namsmann som utfører utpantninger kan foreta disse forretninger ved fullmektig som han selv antar.

PLAN

for henleggelse av forretninger som hører under herreds- og byrettene til særskilte embedsmenn i forskjellige domssogn.

(Fastsatt i henhold til lov om domstolene av 13 august 1915 § 20).

1. I de domssogn som er nevnt nedenfor skal følgende forretninger som efter lovene om den nye rettergangsordning ligger til herreds- og byrettene, fra 1 juli 1927 høre under de nedenfor nevnte særskilte embedsmenn:

Oslo.

Justissekretæren ved Oslo byrett:

Rettsskriverforretningene ved byretten, undtagen forretningene vedkommende tinglysningsvesenet.

Byfogden i Oslo:

1. Namsrettens forretninger, forsåvidt de ikke hører under auksjonsforvalteren. Dog skal behandlingen av en tvist i søksmåls former høre under Oslo byrett.
2. Notarialforretningene.

Auksjonsforvalteren i Oslo:

Namsrettens forretninger forsåvidt angår lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 kap. 9 og 10, §§ 189—214, 217

og 218, og lov om offentlige auksjoner og licitasjoner av 11 mai. 14 august 1918.

Skifteforvalterne i Oslo:

Skifte- og arvebehandling, konkursbehandling og akkordforhandling.

Byskriverne i Oslo:

Tinglysningsvesenet.

Aker.

Kriminaldommeren, skifte- og auksjonsforvalteren i Aker:

1. Dommerforretningene i straffesaker.
2. Skifte- og arvebehandling, konkursbehandling og akkordforhandling, bestyrelsen av åsætestakster.
3. Behandlingen av vergemålssaker.
4. Namsrettens forretninger forsåvidt angår lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 kap. 9 og 10, §§ 189—214, 217 og 218, og lov om offentlige auksjoner og licitasjoner av 14 august 1918.

Herredsskriveren i Aker:

Tinglysningsvesenet.

Drammen.

Skattefogden, skifte- og auksjonsforvalteren i Drammen:

1. Skifte- og arvebehandling, konkursbehandling og akkordforhandling.
2. Namsrettens forretninger forsåvidt angår lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 kap. 9 og 10, §§ 189—214, 217 og 218, og lov om offentlige auksjoner og licitasjoner av 14 august 1918.

Sandefjord.

Sorenskriveren i Larvik:

Dommerforretningene i straffesaker.

Risør.

Sorenskriveren i Holt:

Dommerforretningene i straffesaker.

Holt.

Byfogden i Risør:

Dommerforretningene i straffesaker i ladestedet Tvedestrand.

11 mai.

Arendal.

Sorenskriveren i Nedenes:
Dommerforretningene i straffesaker.

Sand.

Byfogden i Arendal:
Dommerforretningene i straffesaker i Grimstad.

Kristiansand.

Byskriveren i Kristiansand:
Rettsskriverforretningene og tinglysningsvesenet.

Stavanger.

Byfogden i Stavanger:

1. Namsrettens forretninger, forsåvidt de ikke hører under auksjonsforvalteren. Dog skal behandlingen av en tvist i søksmåls former høre under Stavanger byrett.
2. Rettsskriverforretningene ved Stavanger byrett og tinglysningsvesenet.
3. Notarialforretningene.

Skattefogden, skifte- og auksjonsforvalteren i Stavanger:

1. Skifte- og arvebehandling, konkursbehandling og akkordforhandling.
2. Namsrettens forretninger forsåvidt angår lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 kap. 9 og 10, §§ 189—214, 217 og 218, og lov om offentlige auksjoner og licitasjoner av 14 august 1918.

Haugesund.

Skattefogden i Haugesund:

1. Namsrettens forretninger. Dog skal behandlingen av en tvist i søksmåls former høre under byfogden i Haugesund, undtagen når tvisten gjelder en forretning som er omhandlet i lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 kap. 9 og 10, §§ 189—214, 217—218 eller lov om offentlige auksjoner og licitasjoner av 14 august 1918.
2. Tinglysningsvesenet.

Bergen.

Justissekretæren ved Bergen byrett:
Rettsskriverforretningene ved byretten, undtagen forretningene vedkommende tinglysningsvesenet.

Byfogden i Bergen:

1. Namsrettens forretninger, forsåvidt de ikke hører under auksjonsforvalteren. Dog skal behandlingen av en tvist i søksmåls former høre under Bergen byrett.

2. Skifte- og arvebehandling, konkursbehandling og akkord- 11 mai.
forhandling.
3. Notarialforretningene.

Byskriveren i Bergen:

1. Tinglysningsvesenet.
2. Namsrettens forretninger, forsåvidt angår lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 kap. 9 og 10, §§ 189—214, 217 og 218, og lov om offentlige auksjoner og licitasjoner av 14 august 1918.

Midhordland.

Herredsskriveren i Midhordland:

1. Tinglysningsvesenet.
2. Skifte- og arvebehandling, konkursbehandling og akkordforhandling.
3. Namsrettens forretninger, forsåvidt angår lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 kap. 9 og 10, §§ 189—214, 217 og 218, og lov om offentlige auksjoner og licitasjoner av 14 august 1918.

Ålesund.

Skattefogden, skifte- og auksjonsforvalteren i Ålesund:

1. Skifte- og arvebehandling, konkursbehandling og akkordforhandling.
2. Namsrettens forretninger forsåvidt angår lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 kap. 9 og 10, §§ 189—214, 217 og 218, og lov om offentlige auksjoner og licitasjoner av 14 august 1918.

Trondhjem.

Byfogden i Trondhjem:

1. Namsrettens forretninger forsåvidt de ikke hører under auksjonsforvalteren. Dog skal behandlingen av en tvist i søksmåls former høre under Trondhjem byrett.
2. Skifte- og arvebehandling, konkursbehandling og akkordforhandling.
3. Notarialforretningene.

Skattefogden og auksjonsforvalteren i Trondhjem:

Namsrettens forretninger forsåvidt angår lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 kap. 9 og 10, §§ 189—214, 217 og 218, og lov om offentlige auksjoner og licitasjoner av 14 august 1918.

11 mai. Byskriveren i Trondhjem:
Rettsskriverforretningene ved Trondhjem byrett og tinglysningsvesenet.

2. Justisdepartementet gir nærmere forskrifter om fremgangsmåten ved behandlingen av en tvist for namsretten i søksmåls former efter lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 §§ 53—55, når namsrettens forretninger i en by er lagt til en særskilt embedsmann, men behandlingen av en tvist i søksmåls former hører under vedkommende byrett.

3. De forretninger som efter andre lover enn rettergangslovene av 13 august 1915 med tilleggslover hører under underdommerne, men ved særskilt bestemmelse er lagt til andre embedsmenn, skal efter 1 juli 1927 utføres av de samme embedsmenn som hittil.

Til nærmere forklaring av de bestemmelser som er truffet skal departementet meddele:

I.

Bestemmelsene efter domstolslovens § 20.

1. De almindelige bestemmelser.

I flere byer og i enkelte landdistrikter er under den nuværende embedsordning forskjellige av de forretninger som efter den eldre lovgivning hører under underdommeren og som efter de nye rettergangslover skal høre under herreds- eller byretten, lagt til andre embedsmenn enn de almindelige underdommere — byfogder (i byer med kollegial byrett), kriminaldommere, skifteforvaltere, auksjonsforvaltere, byskrivere og herredsskrivere.

Efter den bestemmelse som nu er truffet ved post I i resolusjonen, jfr. den plan som resolusjonen henviser til, skal embedsordningen fremdeles i alt vesentlig være den samme som hittil.*) Det nye som er bestemt gjelder bare organisasjonen av namsretten i de domssogn, hvor namsrettens forretninger ikke skal høre under den almindelige by- eller herredsrett. Men også i så henseende blir embedsordningen tilsvarende til den nuværende, forsåvidt som namsrettsforretningene i disse domssogn er lagt til de samme embedsmenn som efter den hittil gjeldende ordning utfører fogedforretningene og auksjonsforvalterforretningene.

*) I Haugesund er der, av grunner som ikke har noget med den nye rettergangsordning å gjøre, gjort en forandring i den tidligere forretningsfordeling mellem byfogden og skattefogden.

Med hensyn til den plan for embedsordningen som er fastsatt ved resolusjonen, gjør departementet særskilt opmerksom på at der i planen ikke er gitt nogen uttømmende opregning av alle de gjøremål som hører under vedkommende embedsmenn. Post 1 i planen gjelder bare de forretninger, som efter rettergangslovene hører under herreds- og byrettene, men kan legges til særskilte embedsmenn. Forsåvidt det tidligere er bestemt at nogen av de embedsmenn det her gjelder skal utføre forretninger som er nevnt i andre lover — f. eks. handelsregisterforretningene, se § 13 i lov av 9 mars 1917, jfr. lov av 9 juni 1922 — blir disse bestemmelser fremdeles gjeldende. For å undgå en mulig uklarhet om embedsordningen er der også gitt en uttrykkelig bestemmelse — se post 3 i planen — om at de forretninger som efter andre lover enn de nye rettergangslover hører under underdommerne, men ved særskilt bestemmelse er lagt til andre embedsmenn, efter 1 juli 1927 skal utføres av de samme embedsmenn som hittil. 11 mai.

Man gjør opmerksom på at de forretninger som vedkommer skibsregistreringsvesenet ikke er særskilt nevnt i planen, da disse forretninger efter den lovbestemte ordning hører under de embedsmenn som pantebokvesenet er lagt til (skibsregisterloven av 4 mai 1901 § 2).

2. Særskilte bestemmelser for enkelte domssogn om behandlingen av en tvist for namsretten i søksmåls former.

Med hensyn til de bestemmelser som er truffet for enkelte byer — Oslo, Stavanger, Haugesund, Bergen og Trondhjem — om behandlingen av en tvist for namsretten i søksmåls former, skal departementet bemerke:

I tilfelle av at en tvist for namsretten går over til behandling i søksmåls former efter tvangsfullbyrdelseslovens §§ 53—55, vil saksbehandlingen høre under den samme namsdommer som namsrettsforretningene for øvrig, såfremt ikke noget annet blir bestemt i henhold til domstolslovens § 20. Når en slik bestemmelse er truffet for de byer som er nevnt ovenfor, er grunnen først og fremst den at de fleste skattesaker vil bli innbragt for domstolene efter reglene i tvangsfullbyrdelseslovens §§ 53—55. Disse saker bør behandles ved de almindelige herreds- og byretter, og det har derfor vært nødvendig å treffe bestemmelse om dette for de domssogn hvor namsrettsforretningene vedkommende utlegg og utpantninger er lagt til særskilte embedsmenn. Av praktiske grunner er bestemmelsen dog ikke bare gjort gjeldende

11 mai. for skattesakene, men er gitt som en almindelig forskrift om tvistigheter som reises for vedkommende namsrett.*)

Man henleder opmerksomheten på, at der for de domssogn, som har særskilte auksjonsforvaltere — Oslo, Aker, Drammen, Stavanger, Haugesund, Bergen, Midhordland, Ålesund og Trondhjem — ikke er truffet bestemmelse om at en tvist som reises for auksjonsforvalteren og går over til behandling i søksmåls former, skal overføres til den almindelige by- eller herredsrett. Når en tvist under en tvangsauksjon går over til å behandles som søksmål, vil altså også søksmåls-behandlingen høre under vedkommende auksjonsforvalter.

I denne sammenheng skal man nevne at også en tvist som reises for skifteretten, kan bli behandlet i søksmåls former (lov om skifte- og konkurssaker av 21 juli 1916 § 11). Der er ikke truffet bestemmelse om at et slikt søksmål skal gå over til den almindelige herreds- eller byrett i de domssogn hvor skiftevesenet er lagt til særskilte skifteforvaltere. Behandlingen av en skiftetvist i søksmåls former vil således alltid høre under vedkommende skifteforvalter.

I henhold til den bestemmelse som er truffet under post 2 i planen, gir departementet følgende *forskrifter om fremgangsmåten ved behandlingen av en tvist for namsretten i søksmåls former efter lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 §§ 53—55, når namsrettens forretninger i en by er lagt til en særskilt embedsmann, men behandlingen av en tvist i søksmåls former hører under vedkommende byrett* (dette gjelder i Oslo, Stavanger, Haugesund, Bergen og Trondhjem):

Når en tvangsforretning (utpantning) er foretatt av en namsmann, blir klage efter tvangsfullbyrdelseslovens § 49 å forelegge for byfogden (i Haugesund skattefogden). Denne bestemmer, om tvisten skal avgjøres av ham ved kjennelse (tvangsf.l. § 50) eller om den skal behandles i søksmåls former (tvangsf.l. §§ 53—55).

Hører en tvangsforretning under byfogden (i Haugesund skattefogden) efter kgl. resolusjon av 6 mai 1927, og tvist reises under forretningen, er det likeledes byfogden (skattefogden) som avgjør, om tvisten skal behandles i søksmåls former.

Blir det bestemt at en tvist skal behandles i søksmåls former, fastsetter byfogden (skattefogden) frist til å reise

---

*) For Haugesund er, som det fremgår av planen, truffet en særskilt bestemmelse av hensyn til at vedkommende embedsmann her også er namsdommer for auksjonsvesenet m. v.

søksmålet. Han underretter samtidig den almindelige byrett 11 mai.
om at tvisten skal gå over til behandling i søksmåls former, og om den frist som er satt.

Stevning i saken inngis til den almindelige byrett.

Når fristen for saksanlegg er utløpet, sender byretten underretning til byfogden (skattefogden), om søksmål er reist eller ikke.

II.

Bestemmelsene efter tvangsfullbyrdelseslovens § 18.

1. Reglene om hvilke tjenestemenn skal utføre de forretninger som loven legger til namsmannen.

Efter bestemmelsene i tvangsfullbyrdelseslovens § 18 (som paragrafen lyder efter lov av 25 februar 1927) og resolusjonen av 6 mai 1927 blir ordningen følgende:

a. På landet og i ladestedene er det lensmannen som er namsmann — se lovens § 18 og resolusjonens post II nr. 2 i slutningen. Om særskilte namsmenn for utpantninger, se nedenfor.

b. I de kjøpstæder som er nevnt i resolusjonens post II nr. 1 (Fredrikshald m. fl.), skal namsretten inntil videre utføre de forretninger som loven legger til namsmannen. (Om særskilte namsmenn for utpantninger, se dog nedenfor). Dette svarer til den embedsordning som nu gjelder: den samme embedsmann som nu foretar utleggsforretninger m. v. (som regel byfogden), skal fremdeles utføre de tilsvarende forretninger. Til å utføre disse forretninger blir der i disse byer altså ikke ansatt særskilte namsmenn. Men namsretten kan bruke fullmektig til å foreta forretningene, se nedenfor.

I byer med egen auksjonsforvalter vil, efter den bestemmelse som er truffet, de namsmannsforretninger som vedkommer auksjonsvesenet, høre under auksjonsforvalteren og ikke under byfogden.

c. I de kjøpstæder som er nevnt i resolusjonen post II nr. 2 (Drøbak m. fl.) skal den tjenestemann som efter de hittil gjeldende bestemmelser utfører eksekusjonsforretningene — i almindelighet en lensmann som bor i byen, eller byens underfoged — inntil videre tjenstgjøre som namsmann. I disse byer blir der altså særskilte namsmenn, og de bestemmelser som er gitt i tvangsfullbyrdelsesloven om namsmannens gjøremål kommer helt ut til anvendelse også på disse namsmenn. Om særskilte namsmenn for utpantninger henvises til det følgende.

11 mai. d. Både på landet og i byene gjelder det, at de tjenestemenn som i henhold til særskilt lovbestemmelse foretar utpantningsforretninger, fra 1 juli 1927 skal utføre disse forretninger som namsmenn — se resolusjonens post II nr. 3. Efter den nuværende ordning har forskjellige tjenestemenn — f. eks. skattefogder og skatteopkrevere, kommunekasserere (efter bemyndigelse av fylkesmannen) og underfogder — myndighet til å holde utpantning, og denne ordning skal altså fremdeles gjelde. Disse tjenestemenn blir namsmenn, forsåvidt utpantningsforretningene angår, og den almindelige regel i tvangsfullbyrdelseslovens § 49 om adgangen til å klage til namsretten kommer også her til anvendelse.

2. Om adgangen for namsretten og namsmannen til å utføre forretningene ved fullmektig.

I anledning av de bestemmelser som er truffet i post II nr. 4 i resolusjonen skal departementet bemerke:

a. Namsretten.

Resolusjonen gir ikke bestemmelser om namsrettens adgang til å la en dommerfullmektig (edsvoren fullmektig) utføre forretningene — herom er forskriftene gitt i domstolslovens § 23.

Om namsrettens adgang til å bruke en fullmektig som ikke er dommerfullmektig er der gitt bestemmelse i resolusjonens post II nr. 4, avsnitt b. Bestemmelsen gjelder for de byer hvor namsmannsforretningene er lagt til namsretten (resolusjonens post II nr. 1), og den går ut på, at namsretten selv kan anta fullmektig til å utføre de forretninger som efter loven hører under namsmannen. Efter denne bestemmelse kan en byfoged, på samme måte som efter den hittil gjeldende ordning, la sin kontorfullmektig eller betjent foreta f. eks. en utleggs- eller utkastelsesforretning på byfogdens vegne. Den som utfører forretningen er altså i dette tilfelle ikke selvstendig namsmann. Såfremt der under forretningen reises innvending mot tvangsfullbyrdelsen, er de gjeldende bestemmelser ikke til hinder for at den som styrer forretningen selv avgjør, om innvendingen skal tas tilfølge eller ikke (i tilfelle vil avgjørelsen bli å treffe ved kjennelse, da bestyreren her handler på namsrettens vegne). Men han bør utsette forretningen, for at namsdommeren selv kan treffe avgjørelsen, i alle tilfelle hvor

det ikke er åpenbart at den innvending som er reist mot fullbyrdelsen, er ugrunnet. 11 mai.

I resolusjonen er det uttrykkelig sagt at namsretten kan bruke underfogden som fullmektig i samme utstrekning som efter de hittil gjeldende regler. I enkelte av de byer det her gjelder — de byer hvor namsmannens forretninger er lagt til namsretten — er det nu praksis at underfogden utfører utleggsforretninger på byfogdens vegne, og denne ordning kan altså fremdeles opretholdes. Når underfogden i disse byer utfører en tvangsforretning på vegne av byfogden, er han ikke namsmann, men fullmektig for namsdommeren på samme måte som når en byfogedbetjent utfører forretningen (anderledes i de byer hvor underfogden ved særskilt kgl. resolusjon er bemyndiget til å utføre eksekusjonsforretningene — der blir underfogden namsmann, se resolusjonens post II nr. 2).

Departementet skal i denne sammenheng gjøre opmerksom på, at den nye rettergangsordning ikke gjør nogen forandring i underfogdens organisasjonsmessige stilling eller medfører nogen innskrenkning i de plikter som påhviler underfogden i hans egenskap av medhjelper for byfogden i vedkommende by.

b. Namsmannen.

Om adgangen for en namsmann til å bruke fullmektig er bestemmelsene gitt ved resolusjonens post II nr. 4 avsnitt a, c, og d. Departementet finner det ikke nødvendig å gi nogen nærmere forklaring av disse forskrifter. Man henleder særlig opmerksomheten på, at når det efter tvangsfullbyrdelseslovens § 163 er overdratt til en lensmann å holde tvangsauksjon over en fast eiendom på landet — i kjøpstæder og ladesteder er det namsretten selv som holder tvangsauksjon — kan en autorisert lensmannsbetjent ikke styre auksjonsmøtet, medmindre vedkommende namsrett i det enkelte tilfelle har gitt samtykke til det.

I en særskilt rundskrivelse vil departementet gjøre rede for forskjellige overgangsbestemmelser for tvangsforretninger.

Denne rundskrivelse bes sendt til

1. alle embedsmenn i herr fylkesmannens distrikt som hører under dette departement, undtagen embedsmennene ved påtalemyndigheten og politiet;

11 mai. 2. skattefogdene på landet og i byene;
3. lensmennene;
4. underfogdene.

De praktiserende sakførere vil bli underrettet gjennem vedkommende krets av den norske sakførerforening.

12 mai. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på Randine Juvkams legat til innkjøp og utdeling av bibler til verdige trengende konfirmanter av begge kjønn i Bagn og Reinlid sogn.

12 mai. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved fru Ragna Weidemann, f. Sommerfeldts testamente av 25 juni 1921 oprettede «Verftsdirektør Haakon Sommerfeldt Weidemanns legat for fattige og syke i Dovre prestegjeld».

12 mai. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved Hans P. Weedings testamente av 7 august 1924 oprettede «Hans P. Weedings legat til friplasser ved kysthospitalet på Tromsøen».

13 mai. Nr. 1. **Lov***)[1]) om forandringer i lov om folkeskolen på landet av 26 juni 1889.

I.

Efternevnte paragrafer i lov om folkeskolen på landet av 26 juni 1889 skal lyde som følger:

§ 3. Ved et herreds inndeling i skolekretser skal det has for øie å tilveiebringe en hensiktsmessig klassedeling. Det blir derfor i fornødent fall å iaktta, at der, når det ikke er forbundet med for store vanskeligheter, til samme krets henlegges alle de bosteder fra hvilke de til folkeskolens annen avdeling hørende barn kan samles til et skolested.

For småskolens vedkommende kan en skolekrets deles i to eller flere småkretser.

Enlig beliggende bosteder, der på grunn av ringe barnetall ikke finnes hensiktsmessig å kunne danne egen skolekrets, kan henlegges til den av herredets kretser, der ligger bekvemmest for skolesøkningen (§ 17).

Ingen krets kan oprettes eller vedbli som sådan med et mindre antall skolesøkende barn enn 6. Undtagelser herfra kan dog under særlige omstendigheter skje med overtilsynets samtykke.

*) Bekjentgj. 14 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19.
[1]) St.besl. 4 mai. Se Ot. prp. nr. 5. Innst. O. IX. St.tid.. forh. i Ot. s. 113—135, 137—239, 445—459, i Lt. s. 70—131, 221.

Spørsmål om forandring i herredets kretsinndeling tar skolestyret op til behandling enten på eget initiativ eller fordi herredsstyret eller en krets eller overtilsynet krever det. Efterat vedkommende kretser og overtilsynet har hatt anledning til å uttale sig, blir saken å forelegge for herredsstyret, selv om den ikke får tilslutning av skolestyret. Herredsstyrets beslutning meddeles overtilsynet. Overtilsynet eller mindretallet i herredsstyret har rett til å innanke saken for fylkesskolestyret til endelig avgjørelse senest 6 uker efterat overtilsynet har mottatt saken til behandling. 13 mai. Nr. 1.

Barn i en skolekommune kan søke skole i en annen kommune når vedkommende skolestyrer er enige om det, og på vilkår man er blitt enig om.

§ 4. Folkeskolens 2 avdelinger skal i regelen undervises hver for sig i særskilte klasser. Klassenes elevantall skal i regelen ikke overstige i todelt skole 25, i tre- og firedelt skole 30. Er skolen delt i fem eller flere klasser kan hver klasse ha et elevantall av inntil 35. Er en folkeskole udelt, må klassenes elevantall ikke overstige 16. Disse tall må under ingen omstendigheter overskrides med mer enn 5 og kun når tvingende økonomiske hensyn eller hensynet til en hensiktsmessig klassedeling gjør det påkrevet.

For rett til klassedeling gjelder følgende regler: 3-deling minst 40 elever, 4-deling minst 60, 5-deling minst 110, 6-deling minst 140 og 7-deling minst 150.

På anbefaling fra overtilsynet skal Kirke- og Undervisningsdepartementet ha adgang til å dispensere fra bestemmelsen om retten til klassedeling.

Hvor det er nødvendig for en hensiktsmessig klassedeling kan eldste årskull av første avdeling henføres til annen avdeling.

Skolestyret skal hvert år gjennem overtilsynet sende opgave til Kirke- og Undervisningsdepartementet over tallet på klasser ved hver skole og elevtallet i klassene.

§ 24. Forsåvidt det ikke er tillagt en fullstendig lærerpost bolig, skal der ydes en husleiegodtgjørelse som Stortinget til enhver tid bestemmer henholdsvis for småskolen og for storskolen.

Ønsker et herred å skaffe en lærer jordvei, skal det ha adgang til å få avgitt prestegårdsjord samt til å få kjøpt bygselledig benefisert eller statens gods, således som i denne paragraf ovenfor bestemt.

Ingen nedsettelse må finne sted i den en lærerpost tillagte lønn i anledning av, at der er eller blir skaffet jordvei eller bolig eller begge deler til bruk for postens innehaver.

Denne bestemmelse skal dog ikke være til hinder for, at der for bruken av skolejord, som er eller måtte bli anskaf-

13 mai. Nr. 1.

fet foruten den, som ethvert herred efter nærværende paragrafs 1. ledd plikter å skaffe, betinges en bestemt årlig efter forholdene ansatt billig avgift. På sådan frivillig anskaffet skolejord, som måtte være erhvervet før 1 januar 1909, kan dog avgift kun legges med Kirke- og Undervisningsdepartementets samtykke. På skolejord, som frivillig er anskaffet efter 1 januar 1909, og til hvis anskaffelse bidrag er ydet av fylkesskolekassen, er adgangen til å legge avgift og dennes størrelse avhengig av fylkestingets bestemmelse. Denne avgift må dog ikke overstige 4 pct. av det beløp som kommunen eller kretsen av egne midler har anvendt til eiendommens anskaffelse og til opførelse av fornødne uthus og gjerder.

§ 25. Lønningsvilkårene for hjelpelærere og lærere i fortsettelsesskolen samt for timelærere og vikarierende lærere fastsettes av herredsstyret efter forslag av skolestyret.

§ 27. Utgår.

§ 29. Av de fullstendige lærerposter som avlønnes efter de for folkeskolens annen avdeling fastsatte lønningsvilkår, skal tredjedelen, og av poster som avlønnes efter de for småskolen fastsatte lønningsvilkår (§ 21), halvdelen holdes besatt på 3 måneders opsigelse.

Er antallet av lærerposter ikke delelig med 3, henholdsvis 2, holdes det antall poster som kommer nærmest opimot en tredjedel, henholdsvis halvdelen, besatt på opsigelse.

I ethvert fall skal minst en lærerpost av hver lønningsgruppe holdes besatt på opsigelse.

De øvrige fullstendige lærerposter blir å besette fast.

I en til fast besettelse bestemt lærerpost kan lærer eller lærerinne, der ikke tidligere har vært ansatt i fullstendig lærerpost i folkeskolen overensstemmende med de i § 30 inneholdte regler ansettes på prøve, dog ikke for lengere tid enn 1 år.

Reises der innen prøvetidens utløp tvil om, hvorvidt vedkommende bør vedbli, avgjøres dette efter § 30. I motsatt fall blir ansettelsen å betrakte som endelig.

§ 38.

1. Som bidrag til avlønning av de ved folkeskolen og ved den tvungne fortsettelsesskole (§ 5) ansatte lærere erholder ethvert herred ved hvert halvårs utgang av statskassen et beløp, som svarer til minst 55 hundredeler av den utredede lærerlønn for den i henhold til § 5 meddelte undervisning. Bidraget beregnes dog, forsåvidt folkeskolens lærere angår, ikke i noget tilfelle av en høiere ukelønn enn hvad Stortinget bestemmer for poster i storskolen og et forholdsvis mindre beløp for poster i småskolen og ikke for et større antall uker årlig enn 16 i småskolen og 18 i 2nen avdeling. I Finnmark fylke kan

bidraget beregnes av en høiere ukelønn hvis størrelse Stortinget bestemmer for poster i storskolen og et forholdsvis mindre beløp for poster i småskolen. 13 mai. Nr. 1.

2. Enn videre erholder ethvert herred av statskassen bidrag, som til lærernes avlønning til sine utgifter ved barns innlosjering på skolestedet (§ 17, 3dje ledd) og til de utgifter, som herredet plikter å utrede til lærernes vikarkasser, hvor sådanne er eller blir oprettet av herredet (§ 33).
3. For herreder, hvis bæreevne er ringe, forhøies statskassens bidrag med inntil 30 hundredeler.
4. Til forhøiet statsbidrag bevilges for hver budgettermin et beløp som svarer til 20 hundredeler av den sum, som fremkommer når man regner, at alle herreder oppebærer et statsbidrag av 55 hundredeler av de foran i nærværende paragrafs 1ste og 2net ledd omhandlede utgifter. Av dette beløp blir, så lenge denne lovs bestemmelser om minimumsskoletiden er gjeldende, kr. 200 000,00 å tilstå herredene til dekkelse av de økede utgifter ved alderstilleggenes forhøielse.

Kirke- og Undervisningsdepartementet avgjør efter å ha innhentet fylkestingenes erklæringer, hvilke herreder er berettiget til forhøiet statsbidrag, og hvor stort dette for hvert enkelt herred skal være.

De lovbestemte alderstillegg (§ 20) utredes av fylkesskolekassen.

Til fortsettelsesskolen (§ 1) blir i tilfelle å utrede bidrag av fylkesskolekassen efter de i § 46 inneholdte forskrifter.

Hvad der foruten disse bidrag og andre inntekter, som måtte være herredets folkeskoler tillagt, utkreves til bestridelse av folkeskolens og fortsettelsesskolens utgifter, utredes, forsåvidt ikke i denne lov anderledes bestemmes, av herredskassen efter bevilgning av herredsstyret.

§ 45.

1. For hvert fylke skal der være en fylkesskolekasse dannet ved bevilgning av fylkeskassen og bidrag av offentlige midler, beregnet som følger:
2. Av de utgifter som fylkesskolekassen plikter å utrede, nemlig fylkestilleggene, alderstilleggene og bidraget til fortsettelsesskoler, bærer staten 2 tredjedeler, i Troms og Finnmark fylker 3 fjerdedeler.

Av hvad fylkestinget bevilger utover de foran nevnte utgifter skal fylkesskolekassen være berettiget til å få det tredobbelte, i Troms og Finnmark fylker det firedobbelte av staten, dog således at statsbidraget ikke ydes utover en fylkesbevilgning som svarer til 60 øre pr. innbygger i fylket efter siste folketelling.

13 mai. Nr. 1.

For de fylker hvor den her foreslåtte regel vil bevirke en uforholdsmessig stor nedsettelse av statsbidraget, skal Kirke- og Undervisningsdepartementet ha adgang til å yde statsbidrag av en fylkesbevilgning på inntil 100 øre pr. innbygger.

3. Fylkesskolekassen skal til bestridelse av utgiftene ved fylkestilleggene av offentlige midler få et direkte bidrag svarende til kr. 150,00 for hvert tillegg i småskolen og kr. 250,00 for hvert tillegg i 2nen avdeling. Likeledes erholdes til 3 og 4 alderstillegg efter 9 og 12 års tjeneste kr. 100,00 for hvert tillegg i småskolen og kr. 150,00 for hvert tillegg i 2nen avdeling.

§ 46. Av fylkesskolekassen utredes efter fylkestingets bevilgning:

a. De lærere ifølge § 20 tilkommende fylkestillegg og alderstillegg.

b. De med fylkesskolestyret forbundne utgifter, deri lønn til fylkesskoleinspektør, når sådan besluttes ansatt.

c. Bidrag med inntil halvdelen til opførelse av skolehus (med eller uten lærerbolig) og til anskaffelse av innbo til skolehuset (§ 13), til opførelse av lærerbolig eller til avsavnsgodtgjørelse for sådan, til anskaffelse av jordvei (med bolig) for lærer eller avsavnsgodtgjørelse herfor samt til erhvervelse og istandbringelse av skolehaver.

d. Bidrag til skolenes forsyning med undervisningsmidler (§ 13) samt til boksamlinger for lærere.

e. Bidrag til fortsettelsesskoler.

Hvert herred er berettiget til å erholde tre fjerdedeler av utgiftene (skolerum og innbo ikke medregnet) til en eller flere fortsettelsesskoler med tilsammen inntil 6 måneders skoletid. Retten til bidrag er betinget av at skolen har minst 10 elever.

f. Bidrag til arbeidsskoler.

Enhver anvisning på fylkesskolekassen utferdiges av fylkesmannen. Med regnskapsførselen, regnskapets revisjon og decisjon forholdes efter de regler, som gjelder for andre fylkeskommunen tilhørende kasser.

II.

Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

13 mai. **Kongelig resolusjon** *), hvorved i forbindelse med sanksjon av foranstående lov av 13 mai 1927 (nr. 1) bestemmes: § 38,1 settes i kraft fra den tid, et nytt lønnsregulativ for offentlige tjenestemenn, omfattende også folkeskolelærerne, blir gjort gjeldende.

De øvrige endringer i loven settes i kraft fra 1 juli iår.

*) Bekjentgj. 14 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19.

Lov*)[1]) inneholdende forandring i lov om folkeskolen i kjøpstædene av 26 juni 1889.** 13 mai. Nr. 2.

I.

Efternevnte paragrafer i lov om folkeskolen i kjøpstædene av 26 juni 1889 skal lyde som følger:

§ 3. I første avdeling skal der meddeles undervisning i 18 timer ukentlig, i 2. og 3. avdeling i 24 timer. Kommunestyret kan efter at skolestyret er hørt, beslutte at antallet av de ukentlige timer i én eller flere klasser i første avdeling skal økes til 24 timer ukentlig og i én eller flere klasser i 2. og 3. avdeling til 30 timer ukentlig.

§ 14. De rum, der brukes til folkeskolene, skal være tilstrekkelig store og for øiemedet tjenlige. Hver skole skal være forsynt med fornødent innbo og lekeplass samt med de læremidler, som tiltrenges til felles bruk ved undervisningen. Dessuten skal elevene forsynes med materialer til håndarbeidsundervisningen.

Antallet av de klasserum, som brukes til folkeskolen, må være så stort, at eftermiddagsundervisning kan undgåes. Bestemmelsen skal være gjennemført i løpet av 20 år. Undtagelse herfra kan bare skje med Kirke- og Undervisningsdepartementets samtykke.

Innen noen plan for opførelse av ny skolebygning blir vedtatt, skal sundhetskommisjonen og overtilsynet ha hatt anledning til å uttale sig om den. Likeledes skal der gis sundhetskommisjonen anledning til å uttale sig om de øvrige rum, som aktes benyttet til skolen. Til skole må intet rum eller hus benyttes, mot hvis bruk i dette øiemed sundhetskommisjonen har nedlagt forbud.

Den grunn, bebygget eller ubebygget, som er nødvendig til anlegg av en folkeskole samt til skolehave, kan i mangel av mindelig overenskomst av Kongen bestemmes avgitt efter takst. Taksten blir å avholde efter reglene i lov inneholdende nærmere bestemmelser om rettergangsmåten i saker angående tvungen avståelse av grunn av 10 mai 1860, §§ 1—4.

Til å føre stadig tilsyn med skolens sundhetsforhold skal skolestyret anta en læge, såfremt kommunebestyrelsen dertil har gitt sitt samtykke.

Elevene skal sikres fornøden tannpleie. Denne bestemmelse skal være gjennemført i løpet av 20 år.

§ 15. Som bidrag til avlønning av de fullstendige lærerposter (§§ 23 og 24) og til inspektørstillinger (§ 44) erholder enhver kjøpstad ved hvert halvårs utgang av statskassen 35 hundredeler av den utredede grunnlønn, dog ikke av, hvad

*) Bekjentgj. 14 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19.

[1]) St.besl. 4 mai. Se Ot. prp. nr. 6. Innst. O. X. St.tid., forh. i Ot. s. 252—268, 459—461; i Lt. s. 131—136, 221.

13 mai. Nr. 2.

grunnlønnen måtte overstige et beløp som Stortinget bestemmer for poster på 36 timer om uken og et forholdsvis mindre beløp for poster med et mindre antall timer, samt ⅔ av de utredede alderstillegg, dog ikke av hvad alderstilleggene måtte overstige et beløp som Stortinget bestemmer for poster på 36 timer om uken og et forholdsvis mindre beløp for poster med et mindre antall timer. I Finnmark fylke kan dog statsbidrag beregnes av høiere grunnlønn og alderstillegg, hvis størrelse fastsettes av Stortinget.

I byer i Hålogaland bispedømme vil dessuten vanlig statsbidrag som til alderstillegg bli ydet av et ekstraordinært tillegg, som kan tilståes lærerne uten hensyn til tjenestetid.

Statsbidrag ydes ikke for undervisning utover 168 timer for alle klasser tilsammen.

Som bidrag til lønn for timelærerposter og for timeundervisning (§ 21, jfr. § 27), og som bidrag til de ved fortsettelsesskolen og ved tvangsskolen ansatte lærere erholder enhver kjøpstad ved hvert halvårs utgang av statskassen 35 hundredeler av den utredede lærerlønn.

Statskassens bidrag til lærerlønningen forhøies for kommuner, hvis bæreevne er ringe, inntil 50 pct. av den utredede grunnlønn innen de for denne ovenfor fastsatte grenser.

Vedkommende regjeringsdepartement avgjør, hvilke kommuner er berettiget til forhøiet statsbidrag, og hvor stort dette for hver enkelt skal være.

Til lærernes vikarkasse ydes ved hvert års utgang et bidrag av $^{2}/_{10}$ i henhold til § 33.

Statskassen utreder ¼ av kommunens lønnsutgifter til den i foregående paragraf omhandlede tannpleie.

Hvad der foruten de i nærværende paragraf omhandlede bidrag og andre inntekter, som måtte være folkeskolen tillagt, utkreves til bestridelse av folkeskolens utgifter, utredes av bykassen efter bevilgning av kommunestyret.

§ 26. Innen kommunestyrelsen fatter beslutning om noe forslag til forandring i vedtektens bestemmelser, skal skolestyret og overtilsynet ha hatt anledning til derom å ytre sig.

Den fattede beslutning undergis overtilsynets behandling efter reglene i § 23, siste ledd.

§ 27. Den i § 23 omhandlede vedtekt skal tillike inneholde de nødvendige bestemmelser om lønn for timelærere, vikarierende lærere og lærere ved fortsettelsesskolen.

§ 30. Inntil tredjedelen av de fullstendige lærerposter skal holdes besatt på tre måneders opsigelse.

De øvrige fullstendige lærerposter blir å besette fast.

I en til fast besettelse bestemt lærerpost kan lærer eller lærerinne, der ikke tidligere har vært ansatt i fullstendig lærerpost i folkeskolen, overensstemmende med de i § 31 inne-

holdte regler ansettes på prøve, dog ikke for lengere tid enn et år. 13 mai. Nr. 2.

Reises der innen prøvetidens utløp tvil om, hvorvidt vedkommende bør vedbli, avgjøres også dette efter § 31. I motsatt fall blir ansettelsen å betrakte som endelig.

II.

Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Kongelig resolusjon*), hvorved i forbindelse med sanksjon av foranstående lov av 13 mai 1927 (nr. 2) bestemmes: 13 mai.

§ 15, 1. ledd settes i kraft fra den tid et nytt lønnsregulativ for offentlige tjenestemenn, omfattende også folkeskolelærerne, blir gjort gjeldende.

De øvrige endringer i loven settes i kraft fra 1 juli iår.

Kongelig kunngjørelse**)[1]), hvorved en av Stortinget den 13 mai 1927 fattet beslutning om tollavgifter er bragt i utøvelse. 13 mai.

Kongelig kunngjørelse*)[2]) om omsetningsavgift til statskassen av til innenlandsk forbruk avhendet brennevin. 13 mai.

Stortinget har den 5 mai 1927 fattet sådan beslutning:

Fra den tid Kongen bestemmer skal der inntil videre erlegges en omsetningsavgift til statskassen av det brennevin, som selges til innenlandsk forbruk av A/S Vinmonopolet, svarende til 20 pct. av bruttosalgsbeløpet, avgiften iberegnet.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse utferdiges av Finans- og Tolldepartementet.

Denne Stortingets beslutning bringes herved i utøvelse straks.

Kongelig resolusjon.***) 1. I henhold til lov om domstolene av 13 august 1915 § 28 siste ledd bestemmes: 13 mai.

Tid og sted for forliksrådenes faste møter og for mottagelse av klager skal formannen kunngjøre ved opslag på forliksrådets faste møtested og på det nærmeste faste rettssted for det tinglag som forliksrådskretsen hører til.

2. I henhold til samme lovs § 59 fjerde ledd bestemmes,

---

*) Bekjentgj. 14 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19.

**) Bekjentgj. 19 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 20, hvor Stortingets beslutning av 13 mai 1927 er inntatt.

Denne beslutning er senere avløst av Stortingets beslutninger av 30 og 31 mai, 1, 3, 9, 10, 16, 24 og 27 juni 1927 om tollavgifter og de midlertidige tollsatser og de midlertidige tolltillegg, se Kongelig kunngjørelse av 8 juli 1927.

***) Bekjentgj. 4 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

[1]) Jfr. St. prp. nr. 3 for 1926. Innst. S. nr. 100. St.tid. s. 1423.

[2]) Se St.prp. nr. 55. Innst. S. nr. 68. St.tid. s. 1152—1156.

13 mai. at fylkesmannen i de tilfelle som er nevnt i bestemmelsen, kan opnevne stedfortredere for forliksmenn for den enkelte sak eller for et tidsrum av inntil 3 måneder.

3. Den forsikring som forliksmenn skal avgi i henhold til domstolslovens § 60, skal lyde således:

Enten:

«Jeg forsikrer at jeg som forliksmann samvittighetsfullt vil opfylle de plikter som loven pålegger forliksmenn — til å megle mellem partene og søke å bringe i stand forlik således som efter min beste overbevisning rett eller billighet tilsier — og til som dommer å handle og dømme således som jeg efter loven og for min samvittighet kan forsvare, og hverken av hat eller vennskap, hverken for gunst eller gave eller av annen årsak vike fra rett og rettferdighet.»

Eller:

«Eg lovar at eg som forliksmann samvitsfullt vil uppfylla dei skyldnader som lovi legg på forliksmenn — til å midla millom partane og freista få i stand forlik soleis som mi beste overtyding segjer er rett eller rimeleg — og til som domar å gjera og døma soleis som eg kann forsvara etter lovi og andsynes mitt eige samvit, korkje for hat eller venskap, korkje for gunst eller gåve eller for onnor årsak å vika av frå rett og rettferd.»

13 mai. **Kongelig resolusjon,***) hvorved bestemmes:

1) Det ved kongelig resolusjon av 24 oktober 1924 opprettede midlertidige hjelpepolitimesterembede omfattende Østfold fylke inndras fra 1 juni 1927.
2) Det samme dag stadfestede tillegg til den ved kongelig resolusjon av 6 februar 1920 bifalte påtaleinstruks med senere tillegg og endringer, inneholdende regler for hjelpepolitimesterens virksomhet m. v. opheves fra samme tidspunkt.

13 mai. **Kongelig resolusjon.***) Med hjemmel av §§ 1 og 13 i lov av 5 april 1927 om innførsel og omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl, jfr. brennevinstilvirkningsloven av 15 august 1908 med tilleggslov av 16 juli 1921 —, § 2, bestemmes, at § 1 i den A/S Vinmonopolet ved kongelig resolusjon av 31 mars 1922, jfr. kongelige resolusjoner av 22 juni 1922, 13 april 1923**) og 5 april 1927 meddelte konsesjon forandres overensstemmende med et fremlagt utkast.

---

*) Bekjentgj. 14 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19.
**) Inntatt i Lovtid. for 1923 1ste avd. s. 174, 2nen avd. s. 131.

Paragraf 1 skal lyde således: 13 mai.

«Med hjemmel av §§ 1 og 13 i lov av 5 april 1927 om innførsel og omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl, jfr. brennevinstilvirkningsloven av 15 august 1908 med tilleggslov av 16 juli 1921 § 2, meddeles A/S Vinmonopolet:

a. Enerett til innførsel og handel med brennevin samt til omdestillasjon herav; — eneretten til detaljhandel med brennevin som nytelsesmiddel, dog med samme begrensninger og på samme vilkår som nedenfor i litr. b fastsatt for vin m. v. — eneretten til detaljhandel med brennevin til medisinsk, teknisk og videnskapelig bruk i den utstrekning sådan detaljhandel ikke er underlagt apotek eller medisindispenserende læger.

b. Enerett til innførsel av vin, fruktvin, mjød og øl samt til handel med disse varer og — inntil Kongen anderledes bestemmer — med innenlandsk tilvirket øl over 4,75 procent alkoholstyrke — dog med forbehold av samlagenes rett til handel i de kommuner hvor samlag består — og for detaljutsalgs vedkommende i den utstrekning hvortil selskapet på de vilkår som efter gjeldende lov kan opstilles ved bevilling til samlag, får bevilling av kommunestyrene. Kongen kan pålegge selskapet å overta detaljsalget i en kommune, forsåvidt kommunestyret ønsker det. Blir intet annet detaljutsalg oprettet i landet, har selskapet rett til detaljutsalg på det sted, som Kongen bestemmer.

Enn videre skal selskapet ha enerett til innførsel og rett til forhandling av skattefritt, denaturert brennevin efter vedkommende regjeringsdepartements nærmere bestemmelse.»

Paragraf 12, 2. punktum skal lyde:

«Av disse opnevner vedkommende regjeringsdepartement 1 og de aktionærvalgte medlemmer av representantskapet 1, med varamenn.»

Kongelig resolusjon, hvorved godkjennes nedenstående 13 mai.
formular*) for vigsel i Larvik frie Misjonsmenighet i henhold til lov om inngåelse og opløsning av ekteskap av 31 mai 1918 § 27:

Om vigslen foregår i et misjonshus, bør organisten spille ved brudeparrets inntreden.

1. Sang. 2. Bønn. 3. Et passende bibelord og en kort tale til brudeparret 4. Sang. 5. Brudeparret reiser sig.

*) Vigselsformularen kan kun anvendes av dissentermenigheter hvis forstandere er autorisert av departementet i henhold til dissenterloven. Justisdepartementets approbasjon for formularen må søkes av sådanne menigheter hver for sig.

13 mai. Den som forretter vigslen henvender sig til brudeparret med følgende ord:

Kjære venner. Vi er her samlet for Guds åsyn og i disse vidners nærvær for å forene denne mann og denne kvinne i det hellige ekteskap, hvilket er anbefalet av Guds ord som en hederlig stand og bør ikke inngåes i lettsindighet, men med alvorlig betenkning og i Herrens frykt. Ekteskapet er av Gud innstiftet, det er bestemt til å være hellig og en for hele livet bestående pakt. Hør Herrens ord herom. Og Gud sa: Lader oss gjøre mennesker i vårt billede, efter vår lignelse og de skulle herske over havets fisker og over himmelens fugler og over kveget og over all jorden og over alt kryp, som rører sig på jorden. Og Gud skapte mennesket i sitt billede, i Guds billede skapte han det, mann og kvinne skapte han dem. 1. Mos. 26, 27.

6. Så tilspør jeg dig:

Vil du ha denne kvinne som hos dig står, til din lovlige ektehustru. Vil du love for Guds åsyn og i disse vidners nærvær å elske, ære, trøste, og beskytte henne, være henne en kjærlig og trofast ektemann, inntil døden skiller eder?

Svar: Ja, jeg vil.

Så tilspør jeg dig:

Vil du ha denne mann som hos dig står til din lovlige ektemann? Vil du love for Guds åsyn og i disse vidners nærvær å elske, trøste, ære og akte ham — være ham en kjærlig og trofast hustru inntil døden skiller eder?

Svar: Ja, jeg vil.

7. Efter at svaret er gitt, sier den forrettende: Giv hverandre hånden derpå.

Under det at brudeparret står hånd i hånd, legger den forrettende sin hånd på deres og sier:

Eftersom I nu for Herrens åsyn og i disse vidners nærvær har avlagt det hellige ekteskapsløfte og har bekreftet det ved å gi hverandre hånden, så forkynner jeg eder for rette ektefolk å være i Faderens, Sønnens og den Hellig-Ånds navn. Amen.

La oss høre hvad Herrens ord sier om denne pakt:

«Har I ikke lest, at han som skapte dem, fra bebegynnelsen av skapte dem til mann og kvinne og sa: Derfor skal mannen forlate sin far og mor og holde sig til sin hustru, og de to skal være ett kjød. Så er de da ikke lenger to, men ett kjød. Derfor, det som Gud har sammenføiet, det skal et menneske ikke adskille.»

Hør videre Herrens ords formaning: «Iklæ eder da, som Guds utvalgte, hellige og elskede, inderlig barm-

hjertighet, godhet, ydmyghet, sagtmodighet, langmodighet, så I tåler hverandre og tilgir hverandre, om nogen har klagemål imot nogen; som Kristus har tilgitt eder, således også I! Men over alt dette iklæ eder kjærligheten, som er fullkommenhetens sambånd. Og Kristi fred råde i eders hjerter, den hvortil I og blev kallet i ett legeme, og vær taknemmelige; La Kristi ord bo rikelig hos eder, så I lærer og formaner hverandre i all visdom med salmer og lovsange og åndelige viser, og synger yndig i eders hjerter for Gud. Og alt hvad I gjør i ord eller gjerning, gjør det alt i den Herre Jesu navn, takkende Gud Fader ved ham! — I hustruer! Underordne eder under eders menn, som det sømmer sig i Herren! I menn! Elsk eders hustruer og vær ikke bitre mot dem!» Kol. 3, 12—19. 13 mai.

8. Motta Herrens velsignelse: (Brudeparret bøier kne, forsamlingen reiser sig.) Bønn for brudeparret. Derefter velsignelsen: Herren velsigne eder og bevare eder. Herren la sitt åsyn lyse over eder, og være eder nådig. Herren løfte sitt åsyn på eder og give eder fred.
9. Sang.
10. Brudeparret gratuleres og lykkønskes.

Kongelig resolsujon, hvorved reglement for artium av 16 mai 1911 gis følgende tillegg: 13 mai.

XI. Om artium for kandidater som har bestått avgangseksamen ved Sjøkrigsskolens nederste avdeling.

§ 50. «De prøver som efter lovens § 12 kreves for at vernepliktige sjøofficerer kan opnå vidnesbyrd for bestått artium på reallinjen, avholdes i forbindelse med den ordinære artium for privatister.

Den hele prøve må tas samtidig og omfatter følgende fag:

1. Skriftlig prøve i landsmål, overensstemmende med den som gis ved årets artium.
2. Muntlig prøve i tysk, samme pensum som ved realartium.
3. Muntlig prøve i historie, samme pensum som ved realartium, men bare omfattende oldtidens, middelalderens og den nyere tids historie.
4. Muntlig prøve i analytisk geometri, samme omfang som ved realartium.

Der gis en karakter for hver av de fire disipliner. For å bestå prøven kreves:

At ingen karakter er dårligere enn Ng. tf. samt at summen av de fire karakterers tallverdi ikke er lavere enn 5. Hovedkarakter gis ikke, kun vidnesbyrd for bestått artium. Der betales en avgift av kr. 25,00.»

13 mai. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

I. Skifteforvalterforretningene og notarialforretningene i Haugesund legges fra 1 juli 1927 fra skifteforvalterembedet til byfogedembedet i Haugesund.

II. Haugesund skifteforvalterembedes navn forandres fra samme tid til Haugesunds skattefogedembede og henlegges fra samme tid under Finansdepartementets administrasjon.

13 mai. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i medhold av § 16 i vedtektene for A/S Vinmonopolet meddeles godkjennelse på de av A/S Vinmonopolets generalforsamling den 27 april 1927 besluttede forandringer i § 8, § 9 og § 13 i selskapets vedtekter.

13 mai. **Kongelig resolusjon**, hvorved de ved de kongelige resolusjoner 1 mai 1909 og 19 februar 1915 som gjeldende inntil videre fastsatte vedtekter for Valdresbanens pensjonskasse og for Valdresbanens enke- og understøttelseskasse forandres således:

§ 3 i de ved kongelig resolusjon av 1 mai 1909 fastsatte vedtekter for Valdresbanens pensjonskasse skal herefter lyde:

«For ethvert av medlemmene inneholdes hver gang de oppebærer lønning et innskudd til pensjonskassen, svarende til 5 pct. av de ordinære lønningsbeløp. Hertil tilskyter jernbanen det fornødne for i tilfelle å sette kassen i stand til å utrede de i § 9 nevnte pensjoner.»

§ 1 i de ved kongelig resolusjon av 19 februar 1915 fastsatte vedtekter for Valdresbanens enke- og understøttelseskasse skal herefter lyde:

«Til Valdresbanens enke- og understøttelseskasse erlegges av enhver betjent ved hans ansettelse en måneds lønn og ved enhver følgende lønnsforhøielse dennes beløp for en måned. Det første bidrag kan betales med $^1/_{12}$ avdrag i hver av de første 12 måneder efter ansettelsen. Dessuten tilskyter en hver betjent $1^1/_{12}$ pct. av sin lønn.

Med hensyn til hvem der er bidragydende og hvad der skal beregnes som lønn, følges samme regler som for pensjonskassen for Valdresbanens funksjonærer.»

§ 3 i enke- og understøttelseskassens vedtekter opheves.

13 mai. **Skrivelse***) fra Socialdepartementet om forandringer i lukningsvedtekten for Bergen.

*) Bekjentgj. 14 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19, hvor forandringene er anført.

Skrivelse*) fra Arbeidsdepartementet om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning og ellers når føreforholdene gjør det nødvendig på hovedveiene i Dverberg herred, Nordland fylke. 13 mai.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet: 14 mai.

Ifølge meddelelse fra generalsekretæren for Folkenes Forbund har den japanske regjering latt deponere i Forbundets sekretariat 26 mars 1927 en erklæring hvori den tar tilbake det forbehold som blev gjort ved erklæring av 23 juni 1925 med hensyn til den aldersgrense som er foreskrevet i artikkel 5 i den internasjonale overenskomst om undertrykkelse av handelen med kvinner og barn av 30 september 1921 og i paragraf B i slutningsprotokollen til overenskomsten av 4 mai 1910 om undertrykkelse av den hvite slavehandel (jfr. «Overenskomster» 1915 nr. 9 s. 593 og 1926 nr. 2 s. 54).

Rundskrivelse**) fra Justisdepartementet, hvorved departementet i henhold til bemyndigelse i kongelig resolusjon av 22 april 1927, post 2, jfr. lov om rettergangsordningens ikrafttreden av 14 august 1918 § 107, har bestemt, at der for en innkallelse som utfærdiges før 1 juli til et møte i forliksrådet efter 1 juli 1927 skal gjelde de samme regler som for innkallelser efter det nevnte tidspunkt, også med hensyn til fastsettelse av varselsfrist. 14 mai.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene. 14 mai.

Den nye rettergangsordning.
Rundskrivelse nr. 8.

Om forliksrådene.

I. Faste møtedager m. v.

Lov om domstolene av 13 august 1915, som trer i kraft 1 juli 1927, bestemmer i § 28:

«Forliksrådene skal ha faste møtedager, i regelen minst én hver måned. Tid og sted fastsetter kommunestyret med godkjennelse av fylkesmannen. Dessuten kan forliksrådets formann sette møte til andre tider og på andre steder, når det er påkrevet.

Tid og sted for de faste møter og for mottagelse av klager skal formannen kunngjøre i tide overensstemmende med forskrifter, som Kongen gir.»

---

*) Bekjentgj. 23 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.
**) Bekjentgj. 30 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.

14 mai. Såfremt ikke kommunestyret allerede har fastsatt tid og sted for de *faste møtedager* efter den nye lov, må dette gjøres snarest mulig. Forliksrådets formann (den som nu er valgt) må være opmerksom på at dette blir ordnet.

Bestemmelsen må godkjennes av fylkesmannen.

Ved fastsettelsen av tid og sted for de faste møtedager vil man de fleste steder kunne beholde den samme ordning som hittil. Dog må man være opmerksom på, at domsbehandling ved forliksrådet skal foregå i offentlig møte og til dette bør der ved fastsettelsen av lokale tas rimelig hensyn. Det er vedkommende kommune som utreder utgiftene til lokale i opvarmet, oplyst og rengjort stand, og med det nødvendige inventar (sportellovens § 89).

Tid og sted for *mottagelse av klager* fastsetter forliksrådets formann.

Om *kunngjøring* er det ved kongelig resolusjon av 13 mai 1927 truffet følgende bestemmelse (i henhold til domstolslovens § 28 siste ledd):

«Tid og sted for forliksrådenes faste møter og for mottagelse av klager skal formannen kunngjøre ved opslag på forliksrådets faste møtested og på det nærmeste faste rettssted for det tinglag som forliksrådskretsen hører til.»

Departementet skal anmode forliksrådenes formenn om å sørge for at sådan kunngjøring så vidt mulig blir foretatt innen 20 juni 1927.

Opslag på det faste rettssted plikter lensmannen å foreta uten betaling (sportellovens § 119, jfr. for byene § 150).

II. Dommerforsikring for forliksmenn.

Forliksrådets medlemmer er dommere. De skal derfor før de begynner å gjøre tjeneste i forliksrådet, avgi skriftlig forsikring overensstemmende med domstolslovens § 60. Også varamennene avgir forsikringen så snart opnevnelsen er foretatt.

Ved kongelig resolusjon av 13 mai 1927 er det bestemt hvordan forliksmennenes forsikring skal lyde. Ordlyden*) er trykt som bilag til denne rundskrivelse.

Denne forsikring skriver hver forliksmann og varamann på et særskilt dokument, og sender den til fylkesmannen som opbevarer den.

III. Stedfortredere for forliksmenn.

I domstolslovens § 59 er bestemt i hvilke tilfelle det er nødvendig å foreta nytt valg på forliksmenn, fordi en av de

*) Se kongelig resolusjon av 13 mai 1927, inntatt s. 299.

valgte forliksmenn ophører å fungere før utløpet av den van- 14 mai.
lige funksjonstid.

Har ellers en forliksmann forfall, eller er han ugild, blir varamann å tilkalle. Har så mange av forliksmennene og varamennene forfall, at det ikke kan holdes beslutningsdyktig møte, kan fylkesmannen efter nærmere bestemmelse av Kongen opnevne stedfortredere for kortere tid eller for den enkelte sak. Om dette er det ved kongelig resolusjon av 13 mai 1927 post 2 bestemt, at *fylkesmannen i de tilfelle som er nevnt i domstolslovens § 59 fjerde ledd kan opnevne stedfortredere for forliksmenn for den enkelte sak eller for et tidsrum av inntil 3 måneder.*

Er det ikke tid til å innhente fylkesmannens bestemmelse, kan to forrettende forliksmenn midlertidig tilkalle en stedfortreder, *når partene samtykker* (domstolslovens § 59 fjerde ledd, siste punktum).

IV. Om forliksrådenes virksomhet.

For valg av forliksmenn og for organisasjonen av forliksrådene efter de nye rettergangslover som trer i kraft 1 juli 1927, har departementet redegjort i rundskrivelse nr. 4 om den nye rettergangsordning, datert 3 mars 1927.

Om forliksrådenes virksomhet utgir sorenskriver E. Solem efter opdrag av Justisdepartementet en bok «Forliksrådene under den nye rettergangsordning».

Et eksemplar av denne bok blir av departementet om kort tid sendt til hvert forliksråd. Det skal tilhøre forliksrådet. For øvrig blir boken å få kjøpt hos bokhandlerne. Den kommer til å koste omkring 3 kroner.

Om de gjøremål som påhviler forliksmennene henviser man til fremstillingen i denne bok. Efter den nye rettergangsordning får forliksrådene en betydelig utvidet dømmende myndighet. Også ellers gjelder i stor utstrekning nye regler, som er helt forskjellige fra de tidligere. En forliksmann vil derfor ikke være i stand til å utføre tilfredsstillende de gjøremål som påhviler ham, uten at han har satt sig grundig inn i de nye regler.

I boken er inntatt de viktigste av de *lovbestemmelser* i lovene om domstolene og rettergangsmåten for tvistemål, som forliksrådet får bruk for.

Formularer. I boken om forliksrådenes virksomhet er inntatt formularer (på riksmål og landsmål) for de tilfelle som almindeligst vil forekomme i forliksrådet.

Forhandlingsbøker (rettsbøker). Det vil være praktisk for et forliksråd å ha to forhandlingsbøker — en for *megling* og en for *domsforhandling.* Det vil neppe være hensikts-

14 mai. messig å ha nogen trykt tekst i rettsbøkene. Om den måte bøkene skal føres på, henviser man til § 7 avsnitt IV i sorenskriver Solems bok og til formularene. Om overgang fra meglings- til domsforhandlingsboken se særlig eksempel nr. 2.

Dessuten bør det føres *dagbok* over klager som kommer inn.

Det er ikke noget i veien for at forliksrådet fortsetter å bruke de samme forhandlingsbøker som forlikskommisjonen tidligere har begynt på. Derimot vil eldre trykte blanketter (for utskrifter og lignende) ikke kunne brukes.

Utgiftene til rettsbøker for forliksrådet utredes av kommunen (sportellovens § 89).

V. Overgangsbestemmelser.

I lov om rettergangsordningens ikrafttreden av 14 august 1918 §§ 96 og 97 er gitt enkelte overgangsbestemmelser om forliksbehandling som er foretatt eller begynt før 1 juli 1927.

1. En megling som er foretatt før 1 juli 1927 har efter 1 juli virkning i samme utstrekning som en megling foretatt efter de nye regler. Ny forliksmegling er derfor ikke nødvendig om saken efter 1 juli 1927 påstevnes til retten.

2. Er behandlingen av en sak begynt i forlikskommisjonen før 1 juli 1927, men utsatt til behandling i et nytt møte efter 1 juli, blir saken da å behandle av det n y e f o r l i k s r å d. Men behandlingen skjer e f t e r d e g a m l e r e g l e r. Saken kan derfor ikke pådømmes efter bestemmelsene i de nye rettergangslover.

3. En kjennelse som er avsagt før 1 juli 1927, eller avsagt efter 1 juli i en sak som er utsatt fra et møte før 1 juli (jfr. punkt 2 ovenfor), kan påankes efter de eldre regler. De nye regler kommer således ikke her til anvendelse.

Det samme gjelder et forlik i en sak som er begynt før 1 juli 1927.

4. Når behandlingen av en sak i forliksrådet begynner efter 1 juli 1927, kommer d e n y e r e g l e r til anvendelse. Dette gjelder også om klagen er uttatt og berammet før 1 juli, såfremt den berammes til foretagelse første gang i forliksrådet i et møte som holdes efter 1 juli.

Når en klage kommer inn til forlikskommisjonen før 1 juli 1927 og partene skal innkalles til å møte efter 1 juli, blir *innkallelse å utferdige av den forlikskommissær som efter den hittil gjeldende ordning har skrevet ut innkallelser.* Det nye forliksråd trer nemlig ikke i funksjon før 1 juli, og kan derfor heller ikke utferdige innkallelse før dette tidspunkt, selv om det er til et møte som holdes efter 1 juli.

I henhold til ikrafttredelseslovens § 107, jfr. kongelig

resolusjon av 22 april 1927, har departementet bestemt at der for en innkallelse som utferdiges før 1 juli til et møte i forliksrådet efter 1 juli 1927 skal gjelde de samme regler som for innkallelser efter det nevnte tidspunkt, også med hensyn til fastsettelse av varselsfrist. 14 mai.

Innkallelsen blir derfor å utferdige overensstemmende med de nye formularer.

Man gjør opmerksom på at også i dette tilfelle må klagen inneholde en bestemt påstand forat uteblivelsesdom skal kunne bli avsagt.

Departementet henstiller at den nuværende forlikskommissær konfererer med den nyvalgte formann i forliksrådet om sådanne innkallelser, som utferdiges før 1 juli til et møte efter 1 juli 1927.

Denne rundskrivelse bes sendt til alle dommere, forliksmenn og varamenn, den nuværende forlikskommisjon og ordføreren i hver kommune i herr fylkesmannens distrikt.

Skriv *) frå Landbruksdepartementet um reglar for bruk av piggtråd til gjerde i Lårdal herad, Telemark fylke. 14 mai.

Stortingsbeslutning [1]) om innkjøp av legasjonshus i Kjøbenhavn —, sålydende: 18 mai.

Stortinget samtykker i at der av det ved dets beslutning av 4 august 1908 oprettede fond (Ministerhotellfondet) utredes det nødvendige beløp til innkjøp av eiendommen Øster allé nr. 33 til sendemannsbolig i Kjøbenhavn samt til dekning av de ved innkjøpet m. v. forbundne utgifter.

Skrivelse **) fra Socialdepartementet om forandring i lukningsvedtekten for Hamar. 18 mai.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved blindeskolebestyrer Peder Mikal Sydnes og hustru Elisabeth Dorothea, f. Sørensens gjensidige testamente av 14 januar 1921 oprettede «Stud. filol. Yngvar Sydnes's legat for en filologisk student ved Det kongelige Frederiks Universitet». 19 mai.

Skrivelse ***) fra Landbruksdepartementet om, at hund skal holdes bundet eller forsvarlig innestengt i den tid bufe beiter i Malvik herred, Sør-Trøndelag fylke. 19 mai.

---

*) Bekjentgj. 23 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.
**) Bekjentgj. 23 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor vedtekten i sin endrede form er inntatt.
***) Bekjentgj. 30 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.
[1]) Se St. prp. nr. 42. Innst. S. nr. 91. St.tid. s. 1469—1470.

20 mai. Nr. 1.

Lov*) [1]) om ektefellers formuesforhold.

1ste kapitel.

Underholdsplikt.

§ 1. Mann og hustru plikter gjennem tilskudd av penger, gjennem virksomhet i hjemmet eller på annen måte å bidra, hver efter sin evne, til å skaffe familien det underhold, som efter ektefellenes kår og stilling må anses passende. Til underholdet regnes det som kreves til det felles hushold og opfostringen av barnene samt til å tilfredsstille hver ektefelles særlige tarv.

Ektefellene er pliktige til å gi hverandre de oplysninger om sine økonomiske forhold som kreves til bedømmelse av deres underholdsplikt.

§ 2. Kan utgiftene til en ektefelles særlige tarv og utgiftene ved de gjøremål som han ellers efter skik og bruk og ektefellenes forhold har å utføre for familiens underhold, ikke dekkes av det bidrag han skal yde ifølge § 1, er den annen ektefelle pliktig til å stille de nødvendige pengemidler til hans forføining med passende beløp ad gangen. Dette gjelder dog ikke hvis en annen ordning er påkrevet, fordi ektefellen har vist sig uskikket til å stelle med penger eller andre særlige grunner foreligger.

Det som en ektefelle efter § 1 og foranstående ledd overlater den annen til dennes særlige tarv, betraktes som om mottageren selv hadde erhvervet det.

§ 3. Forsømmer en ektefelle å opfylle sin underholdsplikt, skal fylkesmannen efter begjæring pålegge ham å utrede bestemte pengebidrag til den annen ektefelle.

§ 4. Er samlivet mellem ektefeller hevet, får reglene i § 1 tilsvarende anvendelse med hensyn til gjensidig underholdsplikt mellem ektefellene.

Fylkesmannen skal efter begjæring pålegge den ektefelle, som efter disse regler plikter å yde tilskudd til underhold av den annen ektefelle, å utrede bidrag i penger.

En ektefelle, som hovedsakelig har skylden for ophevelsen av samlivet, har ikke rett til bidrag, hvis ikke særlige grunner taler for det.

Om underholdsbidrag efter ophevelse av samlivet ved bevilling gjelder, hvad der er bestemt i lov om inngåelse og oppløsning av ekteskap av 31 mai 1918 §§ 56, 58 og 59.

I de tilfelle som omhandles i paragrafens 3 første ledd, kan fylkesmannen efter begjæring pålegge den ene ektefelle å utlevere til den annen til bruk løsøre, som ved ophøret av

*) Bekjentgj. 23 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

[1]) St.besl. 14 mai. Se Ot. prp. nr. 58 for 1926. Innst. O. V. St.tid., forh. i Ot. s. 23—33, 643 (A); i Lt. s. 153—160, 222.

deres samliv hørte til det felles innbo eller til den annen ektefelles arbeidsredskap, i den utstrekning, hvori det under hensyn til hver av ektefellenes livsvilkår og omstendighetene for øvrig finnes rimelig. Fylkesmannens pålegg kan fullbyrdes uten søksmål og dom. 20 mai. Nr. 1.

Er eiendom som tilhører den ene ektefelle således utlevert den annen til bruk, skal avtaler som eieren måtte inngå med tredjemann om sådan eiendom, ikke medføre innskrenkning i den annen ektefelles bruksrett.

§ 5. Underholdsbidrag efter § 3 eller § 4 fastsettes og inndrives efter reglene i loven om foreldre og ektebarn.

Bidrag kan ikke pålegges for en tid som ligger mer enn tre år forut for fremsettelsen av begjæringen.

§ 6. Fylkesmannen kan ved avgjørelser efter § 3 eller § 4 fravike en avtale, som ektefellene måtte ha truffet om forholdet. Han bør dog rette sig efter avtalen, hvis ikke enten denne er åpenbart ubillig eller forholdene vesentlig har endret sig.

2net kapitel.

Rettshandler som binder den annen ektefelle.

§ 7. Under samlivet er hver av ektefellene i forhold til tredjemann berettiget til på begges ansvar å foreta sådanne rettshandler for det daglige hushold eller opfostringen av barnene som sedvanlig foretas i disse øiemed. Samme rett har hustruen med hensyn til rettshandler, som går ut på å skaffe det som er nødvendig til å tilfredsstille hennes særlige tarv overensstemmende med ektefellenes kår og stilling.

De nevnte rettshandler anses for å være foretatt på begge ektefellers ansvar, hvis ikke annet fremgår av omstendighetene.

En ektefelle som er umyndig på grunn av alder, kan allikevel selv foreta sådanne rettshandler som ovenfor nevnt.

Den ektefelle som ikke har foretatt rettshandelen, er ikke forpliktet ved den, hvis den annen part i avtalen forstod eller burde ha forstått at det som rettshandelen gikk ut på, ikke var påkrevet. Var i så fall den ektefelle som foretok rettshandelen umyndig, blir han heller ikke selv forpliktet.

§ 8. Misbruker en ektefelle sin rett efter § 7, kan fylkesmannen efter begjæring av den annen ektefelle frata ham retten. Er det en umyndig ektefelle som misbruker retten, kan den fratas ham også efter begjæring av vergen. Beslutningen kan gjøres om, når den annen ektefelle, og hvis retten er fratatt en umyndig ektefelle, også vergen begjærer det, eller når forholdene har endret sig.

Fylkesmannens avgjørelse kan bringes inn for vedkommende departement.

20 mai. Nr. 1.

Beslutningen innføres i ektepaktregistret. Den kunngjøres på den måte som fylkesmannen bestemmer. Like overfor tredjemann som er i god tro, får beslutningen ikke virkning, før den er kunngjort.

§ 9. Er den ene ektefelle under samlivet ved sykdom eller fravær hindret fra å vareta sine anliggender, uten at nogen er satt til å dra omsorg for dem, kan den annen ektefelle på hans vegne foreta sådanne forføininger, som ikke uten ulempe kan opsettes, oppebære hans inntekter og, hvis det er uomgjengelig nødvendig for å skaffe midler til familiens underhold, avhende eller pantsette hans eiendeler.

Fast eiendom kan ikke avhendes eller pantsettes uten samtykke av fylkesmannen.

§ 10. Har den ene ektefelle av den annen fått overlatt løsøre til bruk i sitt erhvervsvirke, blir forføininger over løsøret, som han foretar gjennem rettshandel, bindende for den annen ektefelle, medmindre den annen part i avtalen forstod eller burde ha forstått, at han ikke hadde rett til å foreta forføiningen.

3dje kapitel.

Formuesfellesskap.

§ 11. Det som hver av ektefellene eier ved inngåelsen av ekteskapet eller senere erhverver, blir felleseie, forsåvidt det ikke ved lov eller på lovlig måte er gjort til særeie. (Jfr. § 22).

På rettigheter som ikke kan overdras eller som i øvrig er av personlig art, får reglene om felleseie alene anvendelse i den utstrekning, hvori det er forenelig med de rettsregler, som særlig gjelder for disse rettigheter.

§ 12. Hver ektefelle råder over det som han har bragt inn i felleseiet, med de innskrenkninger, som følger av §§ 13—19.

Ved ekteskapets ophør, ved ophevelse av samlivet efter bevilling og ved ophevelse av formuesfellesskapet deles det beholdne felleseie likt mellem ektefellene eller deres arvinger, såfremt ikke undtagelse herfra gjelder i henhold til lov.

§ 13. En ektefelle plikter å utøve rådigheten over felleseie på sådan måte, at han ikke utilbørlig utsetter det for å forringes til skade for den annen ektefelle.

§ 14. En ektefelle må ikke uten skriftlig samtykke av den annen ektefelle avhende eller pantsette fast eiendom, som er felleseie, når eiendommen tjener til felles bolig, eller når den annen ektefelles eller begges erhvervsvirke er knyttet til den.

Det samme gjelder om bortleie eller bortforpaktning, såfremt den vil medføre, at eiendommen ikke lenger kan tjene til felles bolig eller som grunnlag for erhvervsvirket.

Det gjelder også om opsigelse av leilighet som tjener til felles bolig. 20 mai. Nr. 1.

Er den annen ektefelle umyndig, kreves samtykke av vergen. Kan uttalelse fra den annen ektefelle eller vergen ikke skaffes uten vesentlig forhaling, kan samtykke gis av fylkesmannen.

§ 15. En ektefelle må ikke uten samtykke av den annen ektefelle avhende eller pantsette løsøre, som er felleseie, når det hører til det felles innbo eller til den annen ektefelles nødvendige arbeidsredskap, eller det tjener til barnenes personlige bruk.

Er den annen ektefelle umyndig, kan han allikevel selv gi samtykke såfremt han ikke er sinnssyk. Er ektefellen sinnssyk eller kan uttalelse fra ham ikke innhentes uten vesentlig forhaling, er samtykke unødvendig.

§ 16. Har en ektefelle foretatt en rettshandel i strid med bestemmelsene i § 14 eller § 15, kan den annen ektefelle få den omstøtt ved dom, såfremt det antas, at den annen part i avtalen forstod eller burde ha forstått, at ektefellen ikke var berettiget til å foreta rettshandelen.

Søksmål må reises innen tre måneder efterat ektefellen fikk kunnskap om rettshandelen, og senest innen ett år efter tinglysningen, forsåvidt rettshandelen gjelder fast eiendom, eller efter overleveringen, forsåvidt den gjelder løsøre.

§ 17. Nekter den annen ektefelle eller vergen å gi samtykke i de tilfelle, som nevnes i §§ 14 og 15, kan fylkesmannen på begjæring gi tillatelse til å foreta rettshandelen, hvis han finner at der ikke er skjellig grunn til nektelsen.

§ 18. Såfremt en ektefelle ved å vanskjøtte sine økonomiske anliggender, ved misbruk av retten til å råde over felleseie eller ved annen utilbørlig adferd vesentlig forminsker felleseiet, kan den annen ektefelle, når skifte finner sted, kreve vederlag av det samlede beholdne felleseie. Strekker dette ikke til, kan han for halvparten av det overskytende beløp kreve vederlag av særeiemidler som måtte tilhøre ektefellen, forsåvidt de ikke trenges til dekning av gjeld.

§ 19. Rett til vederlag overensstemmende med § 18 opstår også såfremt den del av felleseiet som en ektefelle råder over, blir forminsket ved at han anvender midlene til forøkelse av sine særeiemidler eller til erhvervelse av rettigheter, som efter sin art er undtatt fra deling.

§ 20. Opnåes ikke under skiftet full dekning for de vederlagskrav som er nevnt i §§ 18 og 19, kan der ikke senere gjøres krav gjeldende for det overskytende.

§ 21. Opretter ektefellene en i overvær av to vidner datert og underskrevet fortegnelse over hvilke deler av felleseiet hver av dem råder over, skal den i tilfelle av tvist for-

20 mai. Nr. 1.

modes å være riktig, såfremt ikke særlige grunner taler derimot. Ved tvist under utleggsforretning som holdes innen seks måneder efter fortegnelsens oprettelse, eller under konkurs som åpnes innen denne frist, avgjøres det dog efter en prøvelse av samtlige omstendigheter, hvilken beviskraft fortegnelsen skal ha.

4de kapitel.

Særeie.

§ 22. Ved ektepakt oprettet før eller under ekteskapet kan det avtales, at det som en ektefelle eier eller senere erhverver og som ellers vilde være felleseie, helt eller delvis skal være hans særeie. Likeså kan det ved ektepakt avtales at bestående formuesfellesskap skal opheves. (Jfr. § 27).

§ 23. Til en gave kan knyttes det vilkår, at den skal være mottagerens særeie.

Likeså kan en arvelater ved testament bestemme, at arv efter ham skal være arvingens særeie. Dette gjelder også arv som efter loven tilkommer en livsarving.

§ 24. Det som trer istedenfor eiendom som er særeie, blir særeie, såfremt ikke annet gyldig er bestemt.

Avkastning av særeie blir felleseie, såfremt ikke annet gyldig er bestemt.

§ 25. Anvender en ektefelle særeiemidler til forøkelse av det felleseie som han råder over, kan han kreve vederlag av dette under skifte.

§ 26. Det som tilhører en ektefelle som særeie, kan ved ektepakt gjøres til felleseie, såfremt dette ikke strider mot arvelaters eller givers bestemmelse.

§ 27. En ektefelle som er umyndig kan med samtykke av vergen inngå ektepakt efter § 22 eller § 26.

§ 28. Overformynderiet er pliktig til å overta bestyrelsen av særeiemidler, som ved gyldig bestemmelse av arvelater eller giver forlanges undergitt dets bestyrelse på samme måte som for umyndiges midler bestemt.

De utgifter som bestyrelsen volder, kan avholdes av særeiemidlene.

§ 29. Bestemmelsene i § 21 får tilsvarende anvendelse med hensyn til særeie.

5te kapitel.

Gjeldsansvar.

§ 30. Hver av ektefellene hefter med det felleseie som han råder over, og med sitt særeie for de forpliktelser som påhviler ham, hvad enten de er opstått før eller under ekteskapet.

§ 31. Hustruens ansvar for gjeld som begge ektefeller hefter for efter § 7, er efter ekteskapets ophør eller ophevelse av samlivet ved bevilling begrenset til verdien av det særeie hun da hadde, og den del av felleseiet som tilfalt henne ved skiftet, med fradrag av annen gjeld som måtte påhvile henne. 20 mai. Nr 1.

Blir formuesfellesskapet ophevet efter reglene i 7de kapitel, er hustruens ansvar for gjeld av den nevnte art, som er stiftet før fremsettelsen av kravet om ophevelse av formuesfellesskapet, begrenset til verdien av det særeie hun da hadde, og den del av felleseiet som tilfalt henne ved skiftet, med fradrag av annen gjeld som måtte påhvile henne.

§ 32. Reglene i § 31 får ikke anvendelse, hvis hustruen har påtatt sig et videregående betalingsansvar.

6te kapitel.

Gaver og andre rettshandler mellem ektefeller.

§ 33. Gaver som den ene av partene før ekteskapet skjenker den annen for å tilfalle denne ved ekteskapets inngåelse, og gaver mellem ektefellene må for å være gyldige skje ved ektepakt. Dette gjelder dog ikke vanlige gaver, hvis verdi ikke står i misforhold til giverens kår, og heller ikke gave som består i erhvervelse av føderåd eller tegning av livrente eller livsforsikring til fordel for den annen ektefelle.

Avtale om, at det som den ene av partene fremtidig erhverver, uten vederlag skal tilfalle den annen ektefelle, er ugyldig.

§ 34. En ektefelle, hvis inntekt i løpet av et kalenderår har gitt overskudd, kan innen utløpet av det følgende år uten å oprette ektepakt vederlagsfritt overlate den annen ektefelle inntil halvparten av overskuddet. Forat en sådan rettshandel skal ha gyldighet mot ektefellens fordringshavere, må han oprette et dokument om den, hvori underskriften er bekreftet av to vidner og hvori han opgir størrelsen av overskuddet, og han må beholde utvilsomt tilstrekkelige midler til å dekke sine forpliktelser.

§ 35. Har ektefeller uten å oprette ektepakt truffet avtale om overdragelse av eiendeler fra den ene av dem til den annen, kan avtalen alene gjøres gjeldende mot overdragerens fordringshavere, såfremt det bevises eller efter omstendighetene kan antas, at den ikke er av den art at der kreves ektepakt.

§ 36. Har en ektefelle gitt den annen en gave, kan den som da hadde fordring på giveren, og som ikke kan få full dekning hos denne for sin fordring, holde sig til den annen ektefelle for verdien av det som er overført, medmindre det

20 mai. Nr. 1.

bevises at giveren beholdt utvilsomt tilstrekkelige midler til å dekke sine forpliktelser. Vederlag som måtte være ydet, fratrekkes ved beregningen av verdien av det overførte.

Er det overførte helt eller delvis gått tapt uten mottagerens skyld, er han forsåvidt fri for ansvar.

§ 37. Har en ektefelle ved skifte av felleseiet gitt avkall på nogen del av sin lodd i dette, kan den som da hadde fordring på ektefellen og som ikke kan få full dekning hos denne, holde sig til den annen ektefelle for verdien av det som denne har fått for meget, medmindre det bevises at den førstnevnte beholdt utvilsomt tilstrekkelige midler til å dekke sine forpliktelser.

§ 38. En ektefelle som har ydet den annen ektefelle bistand i dennes erhvervsvirke, uten at der er truffet overenskomst om vederlag, har krav på godtgjørelse for sitt arbeide, hvis det efter arbeidets art og forholdene for øvrig må anses rimelig at vederlag skal betales.

Kravet bortfaller som foreldet, hvis det ikke blir gjort gjeldende senest 6 måneder efter utgangen av det kalenderår, hvori bistanden er ydet. Avbrytes foreldelsen, er den nye foreldelsesfrist av samme lengde.

7de kapitel.

Ophevelse av formuesfellesskap efter krav fra den ene ektefelle.

§ 39. En ektefelle har rett til å få formuesfellesskapet ophevet:

1. når den annen ektefelle ved å vanskjøtte sine økonomiske anliggender, ved misbruk av retten til å råde over felleseie eller ved annen utilbørlig adferd vesentlig forminsker felleseiet eller utsetter det for å bli vesentlig forminsket;
2. når den annen ektefelles bo er kommet under konkursbehandling;
3. når den annen ektefelle ved inngåelsen av ekteskapet uten hans vitende hadde et arveberettiget barn utenfor ekteskap eller senere har fått et sådant barn. Kravet må i dette tilfelle fremsettes innen seks måneder, efterat han blev vitende om forholdet, og kan ikke fremsettes hvis barnet er død, medmindre det har efterlatt livsarving.

§ 40. For en ektefelle som er umyndig, kan vergen med hans eget og overformynderiets samtykke fremsette krav på ophevelse av formuesfellesskap efter § 39.

§ 41. Krav på ophevelse av formuesfellesskap fremsettes for skifteretten på det sted, hvor ektefellene har sin bopel. Har de ikke bopel i samme rettskrets, fremsettes det for skifte-

retten på det sted, hvor den ektefelle som kravet er rettet mot, har sin bopel. 20 mai. Nr. 1.

§ 42. Skifteretten skal så vidt mulig gi begge parter anledning til å uttale sig enten muntlig eller skriftlig.

Retten skal av eget tiltak dra omsorg for at saken blir fullstendig oplyst. For øvrig får reglene om behandlingen av skiftesaker tilsvarende anvendelse, forsåvidt dertil er anledning.

Avgjørelsen treffes ved kjennelse. Denne er gjenstand for anke.

Kjennelse som tar krav på ophevelse av formuesfellesskap tilfølge, skal uten hensyn til anke kunngjøres på den måte som er bestemt for ektepakter.

§ 43. Når krav på ophevelse av formuesfellesskap er tatt tilfølge, skal felleseiet skiftes mellem ektefellene overensstemmende med de regler som ellers gjelder om skifte mellem ektefeller.

Gjeld som en ektefelle har pådratt sig efterat kravet blev fremsatt, tas ikke i betraktning ved skiftet.

Det som en ektefelle erhverver efter samme tidspunkt, eller som tilfaller ham ved skiftet, blir hans særeie.

§ 44. Er formuesfellesskap ophevet efter § 39 nr. 3, kan den ektefelle som har fremsatt kravet, forlange delingen av felleseiet foretatt således at hver av ektefellene forlods uttar av det felleseie som han råder over, en så stor andel som svarer til hvad han bragte inn ved ekteskapets inngåelse eller senere har bragt inn gjennem arv eller gave.

Denne bestemmelse får også anvendelse ved deling av felleseie mellem en ektefelle og den annens arvinger, når den gjenlevende ektefelle ved den annens død hadde rett til å forlange formuesfellesskapet ophevet efter § 39 nr. 3. Kravet må fremsettes innen seks måneder efter dødsfallet.

8de kapitel.

Formene for ektepakt. Ektepaktregistret.

§ 45. Ektepakt må oprettes skriftlig under partenes hånd i overvær av minst to vidner. Kreves for en umyndig ektefelle samtykke av vergen, må dette gis på samme måte.

En ektepakt som er oprettet overensstemmende med disse regler, er bindende for ektefellene selv og deres arvinger.

§ 46. For at ektepakten skal vinne rettsbeskyttelse mot tredjemann, må den tinglyses.

En ektepakt som oprettes før ekteskapet, tinglyses i den rettskrets hvor ektefellene først tar bopel eller, hvis de ikke

20 mai. Nr. 1.

flytter sammen, ved begges personlige verneting. Virkningen av tinglysningen regnes fra inngåelsen av ekteskapet, hvis ektepakten blir tinglyst senest ved første ting efter inngåelsen.

En ektepakt som oprettes under ekteskapet, tinglyses ved ektefellenes personlige verneting.

Ny tinglysning er ikke nødvendig, om ektefellene flytter til en annen rettskrets.

For øvrig får de almindelige regler om tinglysning ved fast eiendoms verneting anvendelse også med hensyn til rettshandler, som er foretatt ved ektepakt.

§ 47. Under det offentlige kontor som Kongen bestemmer, skal for det hele rike føres et register over tinglyste ektepakter og de andre oplysninger om ektefellers formuesanliggender, som efter loven skal registreres.

En oversikt over det som innføres i ektepaktregistret, skal efterhånden utgis i trykken og forsynes med register for hvert år.

§ 48. Den som vil ha tinglyst en ektepakt eller annen bestemmelse, som skal innføres i ektepaktregistret, må sende med en avskrift av den eller betale lovbestemt gebyr for en avskrift.

Tillike innbetales til pantebokføreren et nærmere fastsatt beløp til dekning av utgiftene ved den i § 47 annet ledd nevnte kunngjørelse.

Den som fremsetter begjæring om beslutning av fylkesmannen efter § 8, innbetaler til ham det ovenfor i annet ledd nevnte beløp, og dessuten et beløp til dekning av utgiftene ved den kunngjørelse som fylkesmannen skal sørge for.

§ 49. Når tinglysning har funnet sted, skal pantebokføreren uten ophold sende avskrift av det tinglyste dokument til registerkontoret med oplysning om tiden for tinglysningen.

Avskrift av de beslutninger som omhandles i § 8, skal likeledes uten ophold innsendes til registerkontoret.

§ 50. Enhver har rett til å la sig vise ektepaktregistret, og kan mot en avgift få utskrift av hvad det inneholder vedkommende en ektefelle.

§ 51. Kongen gir de nærmere regler om innretningen og førelsen av ektepaktregistret og om utgivelsen og fordelingen av den oversikt, som er nevnt i § 47 annet ledd.

Likeså fastsetter Kongen størrelsen av de beløp som er nevnt i § 48 annet og tredje ledd og av den avgift, som er nevnt i § 50.

Slutningsbestemmelse.

Tiden for denne lovs ikrafttreden bestemmes ved særskilt lov.

Lov*)[1]) om ikrafttredelsen av lov om ekte- 20 mai.
fellers formuesforhold. Nr. 2.

I. Tiden for ikrafttredelsen.

§ 1. Lov om ektefellers formuesforhold og denne lov trer i kraft den 1 januar 1928. Denne lovs § 21 trer dog i kraft straks.

II. Lovbestemmelser som opheves.

§ 2. Efternevnte lovbestemmelser opheves, forsåvidt de ennu er gjeldende:

Christian den femtes Norske Lovs 1ste boks 21de kapitels 10de og 11te artikel, 5te boks første kapitels 13de artikel, 2net kapitels 19de, 24de, 26de og 27de artikel, 3dje kapitels 22de, 23de, 31te, 32te og 44de artikel.

Forordning, som bestemmer en enkemanns rett til å fordre erstatning ved skiftet efter sin avdøde hustru for kapitalinnskudd i Enkekassen, av 7 november 1788.

Forordning angående skifteforvaltningen i stervboer efter husmenn og inderster av landalmuen av 21 juni 1799.

Lov angående odelsretten og åsætesretten av 26 juni 1821 § 8 siste punktum.

Lov om arv av 31 juli 1854 § 14 annet og tredje punktum, § 18 annet ledd, § 36 siste ledd og § 37 annet ledd.

Lov om formuesforholdet mellem ektefeller av 29 juni 1888 med tilleggslove av 29 juni 1894, 6 mai 1899 og 10 april 1915.

Lov om umyndiggjørelse av 28 november 1898 § 29.

Enn videre opheves enhver annen bestemmelse som strider mot denne lov.

III. Lovbestemmelser som forandres.

§ 3. I lov om foreldre og ektebarn av 10 april 1915 skal § 1 lyde så:

Foreldre er pliktige til efter evne å utrede utgiftene ved sine barns tilbørlige opfostring, forsåvidt ikke barnet har selvstendig inntekt. Samme plikt har gjenlevende ektefelle, som sitter i uskiftet bo med den avdødes særkullbarn av tidligere ekteskap, like overfor disse.

Den, som forsømmer å opfylle sin underholdsplikt overfor sitt barn, skal efter begjæring pålegges å utrede bestemte pengebidrag til den, som har omsorgen for barnet. Under-

*) Bekjentgj. 23 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

[1]) St.besl. 14 mai. Se Ot. prp. nr. 58 for 1926. Innst. O. V. St.tid., forh. i Ot. s. 33—37, 643—645 (B); i Lt. s. 160—167, 222.

20 mai. Nr. 2.

holdsbidrag kan ikke pålegges for en tid, som ligger mer enn tre år forut for fremsettelsen av begjæringen.

§ 4. I lov om umyndiggjørelse av 28 november 1898 skal § 28 lyde således:

Er den umyndiggjorte gift og vergemålet overdras ektefellen, skal hans formue ikke inndras under overformynderiets bestyrelse eller tilsyn.

§ 5. I lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 skal efternevnte bestemmelser lyde således:

§ 65 første ledd: Hvis nogen påstår, at løsøre, som ved utleggsforretningen finnes i saksøktes besiddelse, helt eller delvis tilhører tredjemann, kan utlegg allikevel tas, når påstanden ikke blir godtgjort med det samme. Er det gjort sannsynlig, at påstanden er riktig, kan der gis en kort utsettelse for å fullstendiggjøre beviset. Påstanden innføres i utleggsboken, og tredjemann gis i tilfelle underretning. Det, som her er bestemt, får tilsvarende anvendelse, hvis det påståes, at løsøre, som ved utleggsforretningen finnes i ektefellers sambesiddelse, ikke tilhører den saksøkte ektefelle, men hører til den del av felleseiet, som den annen ektefelle råder over, eller til dennes særeie.

§ 235 annet ledd: Hvis det påståes, at nogen av disse ting tilhører en tredjemann, skal påstanden innføres i utleggsboken. Gjelder tvangsgrunnlaget en bestemt ting, skal den dog i alle tilfelle utleveres. Er tingen bare efter sin art bestemt i tvangsgrunnlaget, skal utlevering derimot nektes, hvis påstanden blir godtgjort med det samme, eller hvis den da blir gjort sannsynlig og beviset fullstendiggjøres efter en kort utsettelse. Namsmannen gir i tilfelle tredjemann underretning i anbefalt brev. Det, som her er bestemt, får tilsvarende anvendelse, hvis det påståes, at gjenstander, som finnes i ektefellers sambesiddelse, ikke tilhører den saksøkte ektefelle, men hører til den del av felleseiet, som den annen ektefelle råder over, eller til dennes særeie.

§ 6. I lov om inngåelse og opløsning av ekteskap av 31 mai 1918 skal efternevnte bestemmelser lyde således:

§ 37. Ved skifte av felleseie efter et ekteskaps omstøtelse kan enhver av ektefellene kreve at delingen foregår således, at hver av dem forlods uttar av det felleseie, som han råder over, en så stor andel, som svarer til, hvad han bragte inn ved ekteskapets inngåelse eller senere har bragt inn gjennem arv eller gave eller ved overdragelse av særeiemidler.

Det, som den ene ektefelle har skjenket den annen som særeie, kan kreves tilbake.

§ 40 første ledd: Hvis et ekteskap, som kan omstøtes, ophører ved den ene ektefelles død, og den gjenlevende ekte-

felle hadde adgang til å kreve ekteskapet omstøtt, har denne rett til å forlange deling av felleseiet efter reglene i § 37 samt erstatning og opreisning under de betingelser, som er nevnt i § 38. Kravene må fremsettes innen seks måneder efter dødsfallet. 20 mai. Nr. 2.

§ 54. Når det ekteskapelige samliv opheves ved bevilling, eller ekteskapet opløses ved bevilling eller dom, ophører det formuesfellesskap, som måtte bestå mellem ektefellene, og felleseiet deles efter de regler som gjelder for deling av felleseie i almindelighet.

Dog skal den ektefelle, som har fått bevilling til ophevelse av samlivet efter § 42 første ledd, ha rett til av det beholdne felleseie å utta det bohave, som han behøver for sig og sin husstand, enn videre levnetsmidler, husdyr og fôr overensstemmende med § 70 i lov av 13 august 1915 om tvangsfullbyrdelse samt inntil en verdi av seks hundre kroner de redskaper og andre løsøregjenstander, som er nødvendige til fortsettelse av hans næring, uten at han plikter å yde den annen ektefelle vederlag for den del av verdien, som måtte overstige hans lodd. Det samme skal gjelde bruksretten til ektefellene tilhørende husbygninger, forsåvidt de skjønnes nødvendige til bolig for den berettigede ektefelle eller til hans arbeidsvirksomhet. I bevillingen kan det bestemmes, at den krenkede ektefelle skal ha rett til alene å inntre i løpende husleiekontrakt, selv om kontrakten er oprettet i den annen ektefelles navn.

Likeså skal den ektefelle, efter hvis forlangende ekteskapet blir opløst på grunn av ekteskapsbrudd, ha rett til å kreve felleseiet delt således som nevnt i § 37, hvis der som frukt av det ulovlige samleie blir født et barn, som efter loven er arveberettiget efter den skyldige ektefelle og som lever på den tid, da sak til ekteskapets opløsning blir reist eller begjæring om påtale fremsatt.

Også ellers kan det, når hertil finnes grunn, i bevillingen eller dommen bestemmes, at felleseiets deling skal foregå på den måte, som er nevnt i § 37.

§ 55 første ledd: Når et ekteskap opløses ved dom på grunn av forhold, hvorved den ene ektefelle grovt har krenket den annen, kan denne foruten uttagning av eiendeler av felleseiet overensstemmende med § 54 annet ledd og erstatning for det formuestap, som han måtte lide ved opløsningen, tillike kreve opreisning for den ved krenkelsen lidte tort og annen skade av ikke økonomisk art. Erstatningen og opreisningen fastsettes av retten og avpasses efter billighet under hensyn til den utviste skyld og omstendighetene for øvrig.

§ 58, nytt annet ledd: Underholdsbidrag kan ikke pålegges for en tid, som ligger mer enn tre år forut for fremsettelsen av begjæringen om fastsettelse av bidrag.

20 mai. Nr. 2.

IV. Om visse tilfelle av pantsettelse fra en ektefelle til den annen.

§ 7. Hvis den ene ektefelle har gitt den annen pant til sikkerhet for gjeld, som ikke er stiftet gjennem selve pantsettelsen, og han derpå kommer under konkurs, kan panteretten ikke gjøres gjeldende mot boet av pantsetterens ektefelle, såfremt det ikke oplyses, at han da han foretok pantsettelsen, hverken var eller ved denne blev uvederheftig. Er panteretten av hans ektefelle overdratt til tredjemann, skal den ektefelle, som har overdratt panteretten, erstatte boet den derved voldte skade. Ved avgjørelse av spørsmål om, når pantsettelsen har funnet sted, gjelder konkurslovens § 47.

Det, som ovenfor er bestemt, skal også gjelde om panterett, som den ene ektefelle har erhvervet ved avsetning eller utlegg for gjeld hos den annen ektefelle, såfremt det ikke oplyses, at denne, da forretningen blev avholdt, var vederheftig.

Om tilbakesøkninger, som boet vil anstille i kraft av denne paragraf, gjelder, hvad der i konkurslovens § 49 er bestemt.

§ 8. Er gjenstanden eller rettigheten overdratt tredjemann, har boet også mot ham rett til å fordre gjenstanden eller rettigheten tilbakegitt eller skaden erstattet, såfremt han var vitende om, at det ved overdragelsen til ham var tilsiktet å legge hindringer i veien for boets rett, eller om, at skyldneren, da rettshandelen av ham blev inngått, var eller ved denne blev uvederheftig.

V. Skifte av felleseie.

§ 9. Når felleseiet skal skiftes, efterat ekteskapet er opphørt eller formuesfellesskapet ophevet eller det ekteskapelige samliv ophevet ved bevilling, kan delingen forlanges foretatt ved skifteretten.

Under den offentlige skiftebehandling inndras også ektefellenes særeie i den utstrekning, som denne lovs §§ 11 og 15 samt lov om ektefellers formuesforhold §§ 18 og 19 medfører.

§ 10. Er der, når felleseiet skal skiftes, gjeld, som begge ektefeller hefter for, kan enhver av dem forlange, at den annen betaler den del av gjelden, som faller på ham, eller at der stilles sikkerhet, som godkjennes av skiftemyndighetene, for dens betaling eller avsettes midler dertil.

Tilsvarende regel gjelder mellem en ektefelle og den annen ektefelles arvinger.

§ 11. Hver av ektefellene har rett til av det, som han har bragt inn i felleseiet, å beholde så meget, som er nødvendig

til å dekke de forpliktelser, som påhviler ham, derunder den del, som faller på ham, av de forpliktelser, som begge ektefeller hefter for, forsåvidt der ikke er avsatt midler i henhold til § 10. Foretas delingen ved skifteretten, har ektefellen rett til å få de nødvendige midler efter takst. 20 mai. Nr. 2.

Har en ektefelle pådratt sig forpliktelser ved å vanskjøtte sine økonomiske anliggender eller ved annen utilbørlig adferd eller til forøkelse av særeiemidler eller erhvervelse av rettigheter, som efter sin art er undtatt fra deling, kan han alene forlange dekning av midler som er felleseie, for den del av disse forpliktelser, som ikke kan dekkes av midler han måtte ha som særeie.

Den rett som er nevnt i første punktum, tilkommer også en avdød ektefelles arvinger.

§ 12. Det som er i behold av felleseiet, efterat der er avsatt midler til dekning av begge ektefellers forpliktelser overensstemmende med § 11, deles likt mellem ektefellene eller, om den ene er død, mellem dennes arvinger og den gjenlevende ektefelle, forsåvidt ikke annet følger av denne lovs §§ 13—14 eller § 16 eller andre særlige lovbestemmelser.

§ 13. Hver av ektefellene har rett til forlods å utta gjenstander, som utelukkende tjener til hans personlige bruk, forsåvidt gjenstandenes verdi ikke står i misforhold til ektefellenes formuesstilling.

§ 14. Har en ektefelle fått midler som er felleseie, til dekning av sådan gjeld som er nevnt i § 11 annet ledd, kan den annen ektefelle kreve vederlag herfor av det samlede beholdne felleseie.

§ 15. En ektefelle, som har fått sig tilkjent erstatning og opreisning i henhold til § 38 eller § 55 i lov om inngåelse og opløsning av ekteskap av 31 mai 1918, er berettiget til å få dette krav dekket under skiftet av den skyldige ektefelles lodd i felleseiet og, hvis dette ikke strekker til, av hans særeie.

Denne regel får også anvendelse i de tilfelle, som nevnes i samme lovs § 40, såfremt kravet fremsettes innen utløpet av den der fastsatte frist.

§ 16. Ved skifte efter den ene ektefelles død har den gjenlevende ektefelle rett til å utta det bohave, som han behøver for sig og sin husstand, enn videre levnetsmidler, husdyr og fôr overensstemmende med § 70 i lov av 13 august 1915 om tvangsfullbyrdelse samt inntil en verdi av seks hundre kroner de redskaper og andre løsøregjenstander, som er nødvendige til fortsettelse av hans næring, uten at han plikter å yde vederlag for den del av verdien, som måtte overstige hans lodd.

§ 17. Foretas skifte mellem ektefeller ved skifteretten, har hver av dem rett til efter takst å få fast eiendom, som han

20 mai. Nr. 2.

har bragt inn i felleseiet, samt det løsøre, han trenger til fortsettelse av sin næring, forsåvidt han kan stille den annen ektefelle sådan sikkerhet, som skifteretten finner tilstrekkelig. Hvor lang henstand der skal gis med betalingen, fastsettes av skifteretten under billig hensyn til begge parters tarv. I øvrig har hver av ektefellene rett til på sin lodd å beholde den eiendom, som han har bragt inn i felleseiet.

§ 18. Foretas skifte mellem en gjenlevende ektefelle og den avdøde ektefelles arvinger ved skifteretten, har den gjenlevende ektefelle rett til efter takst å få av det, som han har bragt inn i felleseiet, de gjenstander han ønsker, og av det, som den avdøde har bragt inn, det løsøre han trenger til fortsettelse av sin næring, såfremt han kan fyldestgjøre arvingene med penger eller på annen måte.

For de penger, som den gjenlevende ektefelle ved skiftet blir den avdødes umyndige livsarvinger skyldig, skal sådan sikkerhet, som vergen med overformynderiets samtykke finner betryggende, anses tilstrekkelig.

§ 19. Er der grunn til å frykte for, at en ektefelle vil forrykke formuesstillingen i tiden mellem fremsettelsen av krav om offentlig skifte eller ophevelse av formuesfellesskap og delingen, kan skifteretten av eget tiltak eller efter begjæring treffe midlertidige forføininger for å sikre den annen ektefelles eller dennes arvingers rettigheter.

Bestemmelsene i lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 §§ 265—268 får tilsvarende anvendelse. Settes eiendeler under særskilt forvaring eller bestyrelse, kan de ikke tjene til dekning av gjeld, som er stiftet efter fremsettelsen av kravet om ophevelse av formuesfellesskapet eller efter bevillingen til ophevelse av det ekteskapelige samliv eller efter ekteskapets ophør.

VI. Overgangsbestemmelser.

§ 20. Lov om ektefellers formuesforhold og denne lov kommer også til anvendelse overfor ektefeller, sm har inngått ekteskap før lovenes ikrafttreden.

Hadde ektefellene tidligere formuesfellesskap, anses den del av fellesboets midler som var undergitt en ektefelles rådighet, som bragt inn i felleseiet av denne. Gjeld, som påhvilte den del av fellesboet, som mannen rådet over, kan kreves fyldestgjort så vel av det felleseie han råder over som av hans særeie.

Er der av fellesboet utredet forpliktelser, som en ektefelle efter den tidligere lovgivning kunde kreve godtgjort av den annens særeie eller lodd i fellesboet, har han herfor rett til vederlag under skifte.

§ 21. Lov om ektefellers formuesforhold av 29 juni 1888, jfr. tilleggslov av 29 juni 1894, forandres for tiden inntil 1 januar 1928 således, at bestemmelsene i § 31 om hustruens enerett til å råde over hvad hun erhverver ved sin selvstendige virksomhet, får tilsvarende anvendelse på arv eller gave som hun herefter erhverver og som ikke blir hennes særeie. 20 mai. Nr. 2.

Ektefeller som har formuesfellesskap kan, begge eller en av dem, ved erklæring som tinglyses innen 1 januar 1928 og innføres i ektepaktregistret bestemme, at den eldre lovgivnings regler skal vedbli å gjelde om ordningen av formuesforholdet mellem dem.

For ekteskaper, hvor sådan erklæring er tinglyst, vedblir de bestemmelser, som opheves eller forandres ved denne lovs §§ 2, 4 og 6 fremdeles å gjelde, lov om formuesforholdet mellem ektefeller av 29 juni 1888 dog med den ovenfor nevnte forandring. Om skifte av fellesbo vedblir de nuværende regler å gjelde.

Den nye lovgivning kan senere bringes til anvendelse gjennem ektepakt, som angir, hvilke deler av felleseiet hver av ektefellene skal råde over, eller hvad der skal tilhøre hver av dem som særeie.

Tinglysning og kunngjørelse av erklæringen skjer uten gebyr eller utgift for ektefellene.

Lov*)[1]) om forandring i lov av 6 juni 1896 med senere tilleggslover om behandling av forsømte barn. 20 mai. Nr. 3.

§ 51 i lov av 6 juni 1896 med senere tilleggslover skal herefter lyde således:

De med vergerådets virksomhet forbundne utgifter til kontorhold samt til undersøkelser og inspeksjon utredes av vedkommende kommune; hvor fast formann beskikkes, lønnes han av staten.

De øvrige av denne lov flytende utgifter utredes av statskassen.

Midlertidig lov*)[2]) inneholdende tillegg til lov om laks- og sjøørretfiskeriene m. v. av 8 april 1905. 20 mai. Nr. 4.

§ 1. I året 1927 skal den ukentlige fredningstid, som er fastsatt i lov om laks- og sjøørretfiskeriene m. v. av 8 april 1905 § 20, være fra lørdag aften kl. 6 til mandag aften kl. 6.

---

*) Bekjentgj. 23 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

[1]) St.besl. 14 mai. Se Ot. prp. nr. 3 for **1926.** Innst. O. nr. 45. St.tid., forh. i Ot. s. 642—643; i Lt. s. 222.

[2]) St.besl. 19 mai. Se Ot. prp. nr. 43. Innst. O. nr. 65. St.tid., forh. i Ot. s. 650—653; i Lt. 222—229.

20 mai. Nr. 4. Herved gjøres ingen forandring i de bestemmelser, som er avgitt av Kongen i medhold av nevnte lov eller tidligere lover om laks- og sjøørretfiskeriene, og ved hvilke den almindelige ukefredning i visse tilfelle er forlenget eller forkortet.

§ 2. Nærværende lov trer i kraft straks.

20 mai. **Kongelig resolusjon**,*) hvorved der under henvisning til lov nr. 2 av 19 mars 1926 (angående forandring av straffelovens § 328) som setter straff av bøter eller fengsel inntil 3 måneder bl. a. for den som uhjemlet bruker offentlig våben, merke eller segl eller noget våben, merke eller segl som lett kan forveksles med et offentlig (kfr. også lov nr. 5 av 2 juli 1910 §§ 2 og 9 og lov av 7 juli 1922 § 2) fastsettes følgende forskrifter angående bruk av Rikets segl og Riksvåbenet:

1. Saker angående Rikets segl og Riksvåbenet i almindelighet behandles av Utenriksdepartementet.
2. Ved bruk av Rikets segl forholdes i overensstemmelse med Regjeringsinstruksens § 7 således som denne nu lyder ifølge kongelig resolusjon av 1 mai 1925.
3. Riksvåbenet må kun benyttes av Statens myndigheter i utøvelsen av deres offentlige virksomhet. Det kan således anbringes på gjenstander som brukes eller fremstilles under denne virksomhet; det kan enn videre anvendes på Norges Banks pengesedler og på Det Norske Pengelotteris loddsedler. Utenriksdepartementet kan dog i særlige tilfelle gi andre enn statsmyndigheter tillatelse til å bruke Riksvåbenet.
4. Det er intet til hinder for at Rikssegl og Riksvåben gjengis i plastisk fremstilling eller f. eks. malet, tegnet, vevet eller brodert, når kun den gjenstand hvorpå seglet eller våbenet er gjengitt, ikke benyttes til skiltning, annonse eller reklame m. v., men kun til dekorasjon, belærelse eller lignende. Avbildningen må heller ikke anvendes på en sådan måte at den uriktig gir inntrykk av at den som benytter den, innehar nogen offentlig stilling eller tjeneste.
5. Det påhviler det departement under hvilket vedkommende statsmyndighet eller statsinstitusjon hører, å påse at Riksvåbenet ikke benyttes i strid med ovenangitte forskrifter og at avbildningen også i formell henseende er korrekt; at offentlige tjenestemenn under utøvelsen av sine funksjoner anvender Riksvåbenet på attester og embedsmessige erklæringer m. v. i den utstrekning hvori det er påkrevet for at disse dokumenter kan ha den for

*) Bekjentgj. 23 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

øiemedet fornødne rettskraft, og enn videre at innehavere av ensartede statsstillinger (eksempelvis dommere, prester, tollembedsmenn), anvender ensartede typer av Riksvåbenet. I tilfelle av avvikelser i denne henseende kan dog også Utenriksdepartementet, selv om saken vedrører en institusjon som sorterer under et annet departement, påtale forholdet, om fornødent gjennem vedkommende fagdepartement. 20 mai.

6. Nærværende forskrifter trer i kraft den 15 juni 1927.

Kongelig resolusjon,*) hvorved bestemmes: 20 mai.

I. Kongelig resolusjon av 3 oktober 1924 om fastsettelse av alkoholstyrken for øl i henhold til §§ 6, 8, 10 og 13 i rusdrikkloven av 1 august 1924 opheves.

II. Med hjemmel av § 14, 3dje ledd og § 21, 2net ledd i lov av 5 april 1927 om innførsel og omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl fastsettes alkoholstyrken til 4,75 volumprosent og derunder for øl, hvortil der kan gis særskilt salgs- eller skjenkebevilling efter disse bestemmelser.

III. Med hjemmel av § 16, 1ste ledd i den under II nevnte lov bestemmes, at den adgang til å gi bevilling til salg av øl, som omhandles i bestemmelsen skal gjelde all slags øl (skatteklasse 1, 2 og 3).

IV. Foranstående bestemmelser trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon,*) hvorved bestemmes: 20 mai.

I. I medhold av § 32, litr. e, i lov av 5 april 1927 om innførsel og omsetning av brennevin, vin fruktvin, mjød og øl fastsettes forskrifter om optagelse av bestilling på øl med en alkoholstyrke av over 4,75 volumprosent overensstemmende med et fremlagt utkast.

II. De under I nevnte forskrifter trer i kraft straks.

III. De ved kongelig resolusjon av 13 november 1925 fastsatte forskrifter om optagelse av bestilling på vin, fruktvin, mjød og øl med en alkoholstyrke av over 4,75 volumprosent opheves fra samme tidspunkt, forsåvidt angår øl med en alkoholstyrke av over 4,75 volumprosent.

De i post I omhandlede forskrifter er sålydende:

§ 1. Mellemmann kan ikke opta eller formidle bestilling eller kjøp av øl som har en alkoholstyrke av over 4,75 volumprosent forinnen han har meldt til Departementet for Sociale Saker at han vil drive sådan virksomhet. Meldingen skal

*) Bekjentgj. 23 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

20 mai. innsendes gjennem det bryggeri som mellemmannen representerer og den skal være ledsaget av attest for hederlig vandel fra to i kommunen boende, kjente personer.

§ 2. Hvis departementet finner, at mellemmannens personlige forhold ikke yder tilstrekkelig sikkerhet mot misbruk ved virksomhetens utøvelse, kan departementet nekte mellemmannen å drive eller fortsette å drive virksomheten som mellemmann.

§ 3. Bestilling på øl av styrke som her omhandlet skal mellemmannen føre inn i en bestillingsbok med angivelse av hver enkelt bestilling, av bestillerens navn og adresse og av det bestilte kvantum. Er varen bestilt for senere levering, skal dette angis særskilt. Ved ekspedisjonen skal øllet være merket med vedkommende bestillers navn og adresse.

§ 4. Ved mellemmann forståes i disse forskrifter personer (handelsreisende, agenter eller andre) som for andres regning innleder eller formidler bestilling eller kjøp av øl som omhandlet i § 1.

§ 5. Overtredelse av disse forskrifter straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 måneder eller med begge disse straffer, jfr. § 47 i lov av 5 april 1927.

Den som er dømt for overtredelse av nærværende forskrifter, må ikke optre som mellemmann uten tillatelse av departementet.

20 mai. **Kongelig resolusjon***) om oprettelse av havnestyre for uthavnen Honningsvåg i Selje herred, Sogn og Fjordane fylke.

20 mai. **Kongelig resolusjon****) om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensen for innenbygdsboende for Våle herred, Vestfold fylke, til 500 dekar.

20 mai. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i henhold til lov om forsømte barns behandling av 6 juni 1896 § 1 meddeles stadfestelse på en fremlagt plan for Moss og Rygge kommuners barnehjem «Vesleheimen».

20 mai. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes: 1. Det avholdes et månedsting for Nordhordland sorenskriveri i juni måned 1927. 2. De nærmere bestemmelser om tid, sted og dagantall for tinget treffes av fylkesmannen i Hordaland.

---

*) Bekjentgj. 23 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor grensene for det havnestyret underlagte område er beskrevet.

**) Bekjentgj. 23 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

Kongelig resolusjon. For utførelse av besiktelse m. v. for skibskontrollen gis skibskontrollens besiktelsesmenn i bierhvervstilling og menn som opnevnes for den enkelte leilighet, betaling efter de regler, som er opstilt i et fremlagt utkast til salærtariff. 20 mai.

Tariffen gjøres gjeldende fra 1 juli 1927.

Kongelig resolusjon, hvorved de på ekstraordinær generalforsamling i A/S Holmestrand—Vittingfossbanen den 15 desember 1926 besluttede forandringer i banens vedtekter § 3, punkt b, og § 11 approberes. 20 mai.

Vedtektenes § 3, punkt b skal efter den approberte forandring lyde således:

«Stemmeberettigede aktionærer velger på generalforsamlingen 4 medlemmer med 4 suppleanter, der samtlige må være aktionærer. Av disse skal halvparten være fra Holmestrand og halvparten fra landdistriktene (Botne, Hof, Lardal og Ytre Sandsvær).»

Den approberte forandring i vedtektenes § 11 går ut på at følgende passus i nevnte § skal utgå.

«Ingen kan stemme på sig selv eller på den for hvem han møter som fullmektig.»

Kongelig resolusjon. 1. Bestemmelser for forholdet mellem Norges Geografiske Opmåling og Sjøkartverket fastsettes således som nedenfor anført. 2. Bestemmelsene av 23 august 1912 settes ut av kraft. 20 mai.

1. Sjøkartverket er i alt hvad angår det for sjøkartenes optagelse og utarbeidelse fornødne geodetiske grunnlag, de for sjøkartenes utgivelse fornødne tekniske arbeider, samarbeidet med Opmålingens øvrige avdelinger, kartsalget og den indre tjenesteorden ved kontorene underlagt Opmålingens direktør.

2. Alle andre anliggender vedkommende sjøkartenes optagelse og utarbeidelse administrerer Sjøkartverkets chef selvstendig og under eget ansvar. Han planlegger og leder således selvstendig sjøkartarbeidene i marken og kontorarbeidene, forsåvidt de ikke angår det geodetiske grunnlag og de for sjøkartenes utgivelse fornødne arbeider ved Opmålingens tekniske avdeling, hvorom han har å henvende sig til direktøren som Den tekniske avdelings og Sjøkartverkets felles foresatte.

3. Sjøkartverkets chef skal holde Opmålingens direktør a jour med sjøkartarbeidene samt innsende de fornødne oversikter over hvorledes arbeidene aktes fremmet.

20 mai. 4. All korrespondanse angående Sjøkartverkets anliggender med overordnet myndighet foregår gjennem Norges Geografiske Opmåling. Sådan korrespondanse med andre myndigheter og private personer kan derimot foregå direkte til og fra Sjøkartverket, medmindre den angår de i punkt 1 nevnte arbeider, hvorom skriftveksel må passere direktøren.

5. Chefen for Sjøkartverket opsetter budgett for de arbeider, som han direkte administrerer. Dette budgett optar direktøren på Opmålingens budgett med de bemerkninger, hvortil han finner grunn.

6.. Chefen for Sjøkartverket er ansvarlig for den riktige og økonomiske anvendelse av de til sjøkartarbeidene bevilgede midler og har tillike anvisningsmyndigheten for disse.

20 mai. **Kongelig resolusjon,** hvorved der fastsettes nedenstående plan for Norges Geografiske Opmåling:

§ 1. Norges Geografiske Opmåling har til formål å utføre alle arbeider vedkommende landets offisielle kartverker, å utgi disse samt geodetiske publikasjoner, offisielle farvannsbeskrivelser, underretninger for sjøfarende og landets topografiske beskrivelse. Enn videre besørger Opmålingen den for en eventuell økonomisk opmåling fornødne triangulering m. v.

§ 2. Opmålingen er i administrativ henseende underlagt Forsvarsdepartementet.

I spissen for Opmålingen står en direktør, under hvem sorterer sekretariat med bibliotek, regnskapsfører, kartsalget samt følgende 4 avdelinger:

I. Den geodetiske avdeling — geodetisk astronomi, basismålinger, triangulering, presisjonsnivellement, vannstandsobservasjoner m. v.

II. Landkartverket (Den topografisk-kartografiske avdeling) — topografisk kartlegning, landkarters konstruksjon, redaksjon, tegning og ajourhold, utarbeidelse av landets topografiske beskrivelse m. v.

III. Den tekniske avdeling — land- og sjøkartenes reproduksjon og trykning.

Avdelingen deles i 3 grupper: a) for kobberstikk, litografi og algrafi, b) for fotografi og galvanoplastikk, c) for trykning.

IV. Sjøkartverket (Den hydrografisk-kartografiske avdeling) — hydrografering, sjøkarters konstruksjon, redaksjon, tegning og ajourhold, utgivelse av farvannsbeskrivelser og efterretninger for sjøfarende m. v.

Sjøkartverket er selvstendig forsåvidt angår hydro- 20 mai.
graferingsarbeidet og det hydrografisk-kartografiske arbeide.

§ 3. Opmålingens faste personell består av:

Direktør, avdelingschefer, astronomer, geodeter, topografer, hydrografer, sekretær, regnskapsfører, bestyrer av kartsalget, inspektører, assistenter, karttegnere, gravører, litografer, algrafer, trykkere, trykkeriassistenter, falsersker, vaktmester og øvrige personell, alt i den utstrekning som bestemmes ved gitte bevilgninger.

Generalstabsofficerer kan beordres til tjenstgjøring ved Opmålingen.

Tilfeldig personell — vesentlig operatører for utførelse av målearbeider — antas av Opmålingen efter behovet og de gitte bevilgninger.

§ 4. Direktøren og avdelingschefene ansettes ved kongelig resolusjon.

Chefene for Opmålingens målende avdelinger velges som regel blandt dem som tjenstgjør eller har tjenstgjort i vedkommende avdeling i Opmålingen.

For ansettelse som chef for Den tekniske avdeling kreves praktisk utdannelse i faget samt eksamen fra teknisk høiskole som elektrokjemiker eller tilsvarende utdannelse.

§ 5. Astronomer, geodeter, topografer, hydrografer, sekretær, inspektører, regnskapsfører og bestyrer av kartsalget ansettes av Forsvarsdepartementet.

Det øvrige personell ansettes av et ansettelsesråd i Opmålingen bestående av direktøren og vedkommende forrettende avdelingschef (sekretæren). Også for dette personells vedkommende skjer dog ansettelsen av departementet, 1) når direktøren har forfall, 2) når der i rådet er uenighet med hensyn til hvem der bør ansettes, 3) når et av rådets medlemmer er inhabil på grunn av nært slektskap, i hvilket tilfelle departementet bestemmer ansettelsen efter innstilling fra det annet medlem.

§ 6. For ansettelse som astronom kreves matematisk-naturvidenskapelig embedseksamen fra Universitetet i Oslo med astronomi og matematikk som nødvendige fag eller tilsvarende utdannelse, samt praktisk øvelse som astronom i marken.

For å bli geodeter, topograf er og hydrograf er kreves enten 2 somres markarbeide m. v. eller tilsvarende annen praktisk utdannelse samt at vedkommende har vist sig skikket for fast ansettelse i Opmålingen.

20 mai. Dessuten kreves:

For geodeter og topografer eksamen fra Krigsskolens øverste avdeling eller fra Norges Tekniske Høiskoles bygningsingeniørlinje, for geodeter tillike eksamen i matematikk og geodesi på Den militære Høiskoles generalstabslinje eller den tekniske høiskole, eller for begges vedkommende en med forannevnte tilsvarende utdannelse, for hydrografer eksamen fra Sjøkrigsskolens øverste avdeling eller en utdannelse svarende dertil forsåvidt angår fag av betydning for hydrografen, såsom matematikk, landmåling, astronomi, geografi m. v.

Fornøden videre utdannelse for astronomer, geodeter, topografer og hydrografer anordnes av Opmålingen.

Som sekretær ansettes fortrinsvis en ansøker, der har tjenstgjort som geodet, topograf eller hydrograf.

Til opnåelse av stillingen som regnskapsfører og bestyrer av kartsalget kreves at vedkommende er i besiddelse av den fornødne ferdighet i regnskapsvesen.

Inspektører ved Den tekniske avdeling velges blandt vedkommende gruppes funksjonærer.

For assistenter ved de målende avdelinger kreves avgangseksamen fra en av hærens underofficersskoler *) med middelskoleeksamen (for assistenter ved Sjøkartverket avgangseksamen fra Marinens underofficersskole *)), fra tekniske mellemskole eller tilsvarende utdannelse.

For assistenter ved den fotografiske og galvanoplastiske gruppe kreves praktisk fagutdannelse og 2 års tjenstgjøring på prøve, derhos som regel middelskoleeksamen og eksamen fra teknisk mellemskole.

Gravører, litografer, algrafer og karttegnere velges blandt dem som under en elevtid på minst 4 år har vist sig skikket til forfremmelse.

Karttrykkere velges blandt trykkeriassistenter som har vist sig skikket til forfremmelse.

For ansettelse som elev kreves som regel middelskoleeksamen eller dertil svarende utdannelse, samt anlegg for arbeidet, idet prøvearbeider innleveres.

§ 7. Alt personell i Opmålingen ansettes med forpliktelse til å finne sig i de forandringer, som måtte bli bestemt i deres stillingers tjenesteplikter, enn videre til å finne sig i forandringer i gjeldende bestemmelser om pensjon og aldersgrenser. Det personell, som ikke er ansatt ved kongelig resolusjon, ansettes på betingelser som inneholdes i tjeneste-

*) Eller tilsvarende utdannelse efter vedtagelsen av ny forsvarsordning.

mannsloven av 15 februar 1918 og er forpliktet til å finne sig i forandringer i denne lov og i bestemmelser som utferdiges i henhold til denne lov. 20 mai.

Forsvarsdepartementet bemyndiges til å fastsette reglement for Opmålingen inneholdende bestemmelser som omhandlet i tjenestemannsloven.

§ 8. Forholdet til Norges geografiske kommisjon og Sjøkartverket fastsettes ved kongelig resolusjon.

Forsvarsdepartementet fastsetter instrukser for direktøren, chefen for Sjøkartverket, bestyreren av kartsalget og regnskapsføreren. Likeledes fastsetter departementet regler for generalstabsofficerenes tjenstgjøring i Opmålingen.

For øvrig organiseres arbeidet ved Opmålingen av direktøren.

§ 9. Forsvarsdepartementet bemyndiges til i denne plan og i de til den knyttede resolusjoner å foreta de forandringer, som måtte bli nødvendige på grunn av nye lover eller stortingsbeslutninger.

Stortingsbeslutning [1]) om makeskifte av et areal av Kontrasjæret med en tomt ved Majorstuen —, sålydende: 20 mai.

Stortinget samtykker i:

1. At Forsvarsdepartementet slutter overenskomst med Oslo kommune om makeskifte av et areal av Kontraskjæret med en tomt ved Majorstuen på de i Forsvarsdepartementets innstilling omhandlede vilkår.
2. Av kontantbeløpet ca. kr. 61 500,00 som kommunen i henhold til overenskomsten skal betale til staten tillates anvendt inntil kr. 17 000,00 til dekning av de med makeskiftet forbundne omkostninger og til utførelse av diverse arbeider på tomten ved Majorstuen med påstående bebyggelse m. v.
3. At resten ca. kr. 44 500,00 av kontantbeløpet hensettes for anvendelse efter Stortingets nærmere bestemmelse til bestridelse av de med en eventuell evakuering av Akershus-området forbundne utgifter.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av A/S Riksmålskaféen, Kristiansund, N., ved gavebrev av 21 februar 1927 oprettede «Kristiansunds Riksmaalskafés fond til Kristiansunds offentlige høiere almenskole». 20 mai.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av A/S Vaagans Øl- og Vinsamlag oprettede «Samlagsfondet i Vaagan» til Vaagan private middelskole m. v. 20 mai.

[1]) Se St. prp. nr. 48. Innst. S. nr. 87. St. tid. s. 1496.

24 mai. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge officiel meddelelse fra den italienske legasjon har republikken Venezuela sluttet sig til konvensjonen av 7 juni 1905 om oprettelse av et internasjonalt landbruksinstitutt i Rom og begjært sig opført i bidragsgruppe IV.

Tiltredelsen regnes fra 11 september 1926.

24 mai. **Skrivelse** fra Handelsdepartementet, Poststyret, hvori meddeles at i henhold til skrivelse fra Utenriksdepartementet av 10 ds. er et forslag fra det norske Poststyre om å opheve litra g, art. 9 i Verdenspostkonvensjonen avsluttet i Stockholm 1924, enstemmig vedtatt efter avstemning mellem Verdenspostforeningens land.

Verdenspostkonvensjonens art. 9, litra g, vedkommende de norske poststeder på Svalbard strykes derfor fra 21 juli d. å. å. regne.

24 mai. **Skrivelse***) fra Socialdepartementet om vedtektt for herberger- og beverternæringen i Måsøy herred, Finnmark fylke.

25 mai. **Skrivelse****) fra Arbeidsdepartementet om midlertidig forbud mot motorvognkjøring i Hammerfest.

27 mai. **Kongelig kunngjørelse****)[1]) om formues- og inntektsskatt til statskassen for budgett-terminen 1 juli 1927 til 30 juni 1928.

Stortinget har under 24 mai 1927 fattet følgende beslutning:

§ 1. For budgett-terminen fra 1 juli 1927 til 30 juni 1928 erlegges skatt til staten efter følgende regler:

I. Av innenlandske aktieselskaper og dermed likestilte innenlandske selskaper (lov av 13 juli 1921 § 8):

a. Formuesskatt med 2 av hvert kr. 1000,00.
b. Inntektsskatt med 6 pct. av selskapets hele inntekt i tilfelle med sådant fradrag som bestemt i lov av 13 juli 1921 § 7.
c. Fondsskatt med 10 pct. av den del av selskapets inntekt som ikke tildeles aktionærene (parthaverne) som utbytte.

II. Av sparebanker samt forbruks- og innkjøpsforeninger (landskattelovens § 52, byskattelovens § 42):

a. Formuesskatt, idet formuen ansettes overensstemmende med lov av 13 juli 1921 § 2:

*) Bekjentgj. 30 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 22, hvor vedtekten er inntatt.
**) Bekjentgj. 30 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.
[1]) Se St.prp. nr. 10; jfr. St.prp. nr. 1, kap. 2001. Innst. S. nr. 82. St.tid. s. 1642—1662.

27 mai.

Av formuens første kr.	10 000,00	kr.	0,30	av hvert tusen kroner
— næste »	40 000,00	»	0,50	—»—
— — »	50 000,00	»	1,00	—»—
— — »	50 000,00	»	1,50	—»—
— — »	50 000,00	»	2,00	—»—
— — »	100 000,00	»	2,50	—»—
— — »	200 000,00	»	3,00	—»—
— — »	500 000,00	»	3,50	—»—
— — »	1 000 000,00	»	4,00	—»—
— — »	2 000 000,00	»	5,00	—»—
— overskytende beløp		»	6,00	—»—

b. Inntektsskatt, idet inntekten ansettes overensstemmende med lov av 13 juli 1921 § 3 og skatten beregnes av inntektens antatte beløp:

av de første kr.	4 000,00	2	pct.
av de næste »	4 000,00	4	»
—»— »	4 000,00	6	»
—»— »	6 000,00	8	»
—»— »	7 000,00	10	»
—»— »	10 000,00	12	»
—»— »	15 000,00	14	»
—»— »	20 000,00	16	»
—»— »	20 000,00	18	»
—»— »	20 000,00	20	»
—»— »	30 000,00	22	»
—»— »	30 000,00	24	»
—»— »	30 000,00	26	»
—»— »	50 000,00	28	»
av det overskytende beløp		30	»

III. Av gjensidige livsforsikringsselskaper:

a. Formuesskatt som efter II a.

b. Inntektsskatt med 15 pct. av inntektens antatte beløp.

IV. Av i utlandet hjemmehørende aktieselskaper og dermed likestilte selskaper undtagen forsikringsselskaper:

a. Formuesskatt med 2 av hvert kr. 1000,00.

b. Inntektsskatt med 25 pct. av inntektens antatte beløp.

V. Av i utlandet bosatte aktionærer (parthavere) i aktieselskap og dermed likestilt selskap (med undtagelse av diplomatiske og konsulære tjenestemenn, som er norske statsborgere, forsåvidt de i henhold til lov av 13 juli 1921 § 5, jfr. tilleggslov av 14 juli 1922, lignes særskilt):

Inntektsskatt med 20 pct. av inntektens antatte beløp.

VI. Av andre skattepliktige:

a. Formuesskatt: som efter II a.

27 mai. b. Inntektsskatt: Av inntektens skattbare beløp bestemt efter reglene i § 6 erlegges:

av de første	kr.	4 000,00	2 pct.
av de næste	»	3 000,00	4 »
—»—	»	3 000,00	6 »
—»—	»	5 000,00	8 »
—»—	»	5 000,00	10 »
—»—	»	8 000,00	12 »
—»—	»	10 000,00	14 »
—»—	»	12 000,00	16 »
—»—	»	15 000,00	18 »
—»—	»	20 000,00	20 »
—»—	»	30 000,00	22 »
—»—	»	30 000,00	24 »
—»—	»	30 000,00	26 »
—»—	»	50 000,00	28 »
—»—	»	50 000,00	30 »
—»—	»	50 000,00	32 »
—»—	»	50 000,00	34 »
—»—	»	50 000,00	36 »
—»—	»	50 000,00	38 »
—»—	»	50 000,00	40 »
—»—	»	50 000,00	42 »
—»—	»	100 000,00	44 »
—»—	»	100 000,00	46 »
—»—	»	100 000,00	48 »
av det overskytende beløp			50 »

§ 2. Enhver, som efter de almindelige skattelover for landet og for byene av 18 august 1911 plikter å svare kommuneskatt, er med de undtagelser, som følger av nedenstående regler, pliktig til å svare skatt til staten av sin formue og inntekt. Dog skal kirker og milde stiftelser samt fylkes-, herreds- og bykommuner helt være fritatt for sådan skatt til staten; herredskommuner imidlertid med den undtagelse, som følger av lov av 22 februar 1921 § 27, jfr. §§ 36, 45 og 48. Når familiestiftelser og andre formuesmasser efter landskattelovens § 27, byskattelovens § 22, ilignes formuesskatt til kommunen, blir de også å iligne formuesskatt til staten.

Likeledes er den, som ikke har bopel i riket, men nyter lønn eller pensjon av den norske stat, skattepliktig av den inntekt, han således oppebærer. Av diplomatiske og konsulære embedsmenns lønninger blir skatt dog kun å erlegge i den utstrekning, som av Kongen med Stortingets samtykke bestemmes.

Selskap eller samlag for omsetning av brennevin, vin,

fruktvin, mjød eller øl ilignes skatt til staten av formue og inntekt. 27 mai.

§ 3. Med hensyn til stedet for skattskrivningen gjelder følgende bestemmelser:

a. Enhver skattepliktig skattlegges i det distrikt, hvor vedkommende efter bestemmelsene i landskattelovens §§ 20, 21, 23 og 24, byskattelovens §§ 15, 16, 18 og 19 blir å iligne kommuneskatt. I dette distrikt medtas ved statsskattskrivningen formue og inntekt, som skattlegges efter bestemmelsene i landskattelovens §§ 18 og 19, byskattelovens §§ 13 og 14 (jfr. de nevnte lovers §§ 82 og 75, begges tredje ledd). *Selskap eller samlag for omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød eller øl skattlegges i det distrikt, hvor kontoret (hovedkontoret) er, eller hvor bestyrelsen foregår.*

b. Har nogen, som av den norske stat oppebærer lønn eller pensjon, hvorav han er skattepliktig, tatt ophold i utlandet, skattskrives han i Oslo skattedistrikt. Ved ligningen i dette distrikt medtas for diplomatiske og konsulære tjenestemenn, som er norske statsborgere, ogsaa formue i og inntekt av aktier, hvorfor vedkommende lignes særskilt.

c. Opstår der tvist om, i hvilket distrikt en person skal skattskrives, avgjøres saken av vedkommende regjeringsdepartement.

d. Når nogen er ilignet statsskatt i et annet distrikt enn det, hvor skattskrivningen efter foranstående regler rettelig skulde skje, kan han ikke forlange sig fritatt for skattens erleggelse, medmindre den pågjeldende formue eller inntekt tillike er ilignet statsskatt i det rette distrikt. Derimot kan han i sådant tilfelle ved henvendelse til vedkommende regjeringsdepartement kreve skatten omberegnet, hvis den godtgjøres å være fremkommet ved feilaktige ligningsansettelser eller å være uriktig av andre grunner.

§ 4. Formuer under kr. 5000,00 er skattefri. Formuer på kr. 5000,00 og derover, men under kr. 20 000,00, tilhørende skattepliktige som efter § 6 tilkommer skattefritt fradrag ved inntektsansettelsen, blir blott å skattlegge, forsåvidt skattyderens inntekt ifølge bestemmelsene i §§ 5 og 6 er stor nok til, at han derav skal svare skatt. Formuer på kr. 20 000,00 og derover blir alltid å skattlegge. Formuen avrundes nedad til det nærmeste med 1000 delelige antall kroner.

§ 5. Inntekter under kr. 2000,00 er skattefri. Skattepliktige, som efter § 6 intet skattefritt fradrag gis, blir dog å iligne skatt, når inntekten utgjør minst kr. 1000,00.

27 mai. I utlandet bosatte aktionærer (parthavere) i aktieselskap og dermed likestilt selskap (§ 1 V) ilignes skatt, når inntekten — ansatt underett for samtlige aktionærer eller i tilfelle ved særskilt ligning — utgjør minst kr. 100,00.

Inntekten avrundes nedad til det nærmeste med 100 delelige antall kroner.

§ 6. Ved ansettelse til skatt av de i § 1 VI omhandlede skattepliktige befølges reglene for klasseinndeling i skattelovene av 18 august 1911 for landet § 75, for byene § 68 dog således, at hustru alltid henregnes til forsørgede. Av inntekten er skattefritt i 1ste klasse kr. 1000,00, i 2nen klasse kr. 1500,00, i 3dje klasse kr. 2000,00, i 4de klasse kr. 2400,00, i 5te klasse kr. 2800,00, i 6te klasse kr. 3200,00, i 7de klasse kr. 3600,00 og i 8de klasse kr. 4000,00.

Skattepliktige selskaper og innretninger, skattepliktige utlendinger (landskattelovens § 15, byskattelovens § 10, bokstav b og c og lov av 13 juli 1921 § 5) samt personer, som av den norske stat oppebærer lønn eller pensjon, men som ikke har fast bopel her i riket, gis intet skattefritt fradrag. Har de sistnevnte personer måttet ta ophold i utlandet som følge av sin stilling i den norske stats tjeneste, blir de dog å henregne til en av klassene 1—8 efter det antall personer, som de har å forsørge.

Dødsboer henføres til den avdødes skatteklasse.

§ 7. I øvrig blir skatten å utligne efter de gjeldende skattelover, derunder lov av 13 juli 1921, inneholdende midlertidige bestemmelser om utligning av skatt til staten på inntekt og formue med senere tilleggslover.

§ 8. Denne skattebeslutning trer i kraft straks.

Denne Stortingets beslutning bringes herved i utøvelse.

27 mai. **Kongelig kunngjørelse** *) [1]) om erleggelse av en ekstraordinær skatt til staten av formue for budgetterminen 1927—28 i henhold til Stortingets beslutning av 20 mai 1927.

Stortinget har den 20 mai d. å. fattet følgende beslutning:

Om erleggelse av en ekstraordinær skatt til staten av formue for budgetterminen 1927—28.

§ 1. For budgetterminen 1927—28 erlegges en ekstraordinær skatt til staten av formue efter følgende regler:

a. Personer (boer), som er skattepliktige efter lov om utskrivning av en ekstraordinær skatt til staten av formue av 28 juli 1921, § 3 bokstav a og c, samt personer, som

*) Bekjentgj. 30 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.

[1]) Se St.prp. nr. 11, jfr. St.prp. nr. 1, kap. 2002. Innst. S. nr. 79. St.tid. s. 1478—1491.

er skattepliktige efter samme paragrafs bokstav b, er- 27 mai.
legger:

Av de første	kr.	125 000,00	intet.	
— næste	»	75 000,00	0,4	pct.
— —	»	100 000,00	0,5	»
— —	»	100 000,00	0,6	»
— —	»	200 000,00	0,7	»
— —	»	200 000,00	0,8	»
— —	»	200 000,00	0,9	»
— —	»	250 000,00	1,0	»
— —	»	250 000,00	1,1	»
— —	»	500 000,00	1,2	»
— —	»	1 000 000,00	1,3	»
— —	»	2 000 000,00	1,4	»
— —	»	2 000 000,00	1,5	»
— —	»	3 000 000,00	1,75	»
— —	»	5 000 000,00	2,0	»
— —	»	5 000 000,00	2,25	»
— —	»	5 000 000,00	2,5	»
— —	»	5 000 000,00	2,75	»
Av det overskytende beløp			3,0	»

b. Utenlandske selskaper og innretninger, som er skattepliktige efter lov om utskrivning av en ekstraordinær skatt til staten av formue av 28 juli 1921 § 3 bokstav b, erlegger 0,5 pct. av formuens samlede beløp.

Skatt ilignes kun, forsåvidt skattebeløpet for den enkelte skattepliktige utgjør minst kr. 4,00. Omberegning av skatt efter avgjørelse av ankenevnden (lov av 28 juli 1921 § 19) finner alene sted, når avgjørelsen for den enkelte skattepliktige bevirker en forandring i skatten på minst kr. 10,00.

§ 2. For øvrig kommer til anvendelse bestemmelsene i skattelovene for landet og for byene av 18 august 1911 med tilleggslover samt i lov av 28 juli 1921 om utskrivning av en ekstraordinær skatt til staten av formue med tilleggslover av 20 juni 1924 samt av 12 februar og 3 juli 1926.

§ 3. Denne skattebeslutning trer i kraft straks.

Denne Stortingets beslutning bringes herved i utøvelse.

Kongelig kunngjørelse*)[1]) om erleggelse av for- 27 mai.
mues- og inntektsskatt til Svalbard for budgetterminen 1927—28.

Stortinget har under 18 mai d. å. fattet følgende beslutning:

Om formues- og inntektsskatt til Svalbard for budgetterminen 1 juli 1927 til 30 juni 1928.

*) Bekjentgj. 30 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.
[1]) Se St.prp. nr. 36. Innst. S. nr. 71. St.tid. s. 1470—1471.

27 mai. § 1. For budgetterminen 1 juli 1927 til 30 juni 1928 erlegges skatt til Svalbard efter følgende regler:

I. Av personer og selskaper, som skal svare skatt til Svalbard efter ligning (lov om skatt til Svalbard på formue og inntekt av 15 juli 1925 kap. 1):
   a. Formuesskatt med 2 av hvert kr. 1 000,00.
   b. Inntektsskatt med 10 pct.

II. Av enhver, som skal svare skatt til Svalbard av en procentvis ansatt del av arbeidsinntekten (lov om skatt til Svalbard på formue og inntekt av 15 juli 1925, kap. 2): Inntektsskatt med 4 pct. av den skattbare del av arbeidsinntekten, jfr. § 5.

§ 2. Tvist om en skattyder skal skattskrives i Norge eller til Svalbard, avgjøres av vedkommende regjeringsdepartement.

§ 3. Formuer under kr. 5 000,00 er skattefri. Formuen avrundes nedad til det nærmeste med 1 000 delelige antall kroner.

§ 4. Inntekter under kr. 2 000,00, forsåvidt angår de i § 1, avsnitt I, omhandlede skattydere, er skattefri. For disse skattydere avrundes inntekten nedad til det nærmeste med 100 delelige antall kroner.

§ 5. Ved ansettelsen til skatt av de i lov av 15 juli 1925 kap. 2 omhandlede skattepliktige befølges reglene for klasseinndeling i skattelovene av 18 august 1911 for landet § 75, for byene § 68, idet vedkommende regjeringsdepartement fastsetter bestemmelser om hvilke personer der ved klasseansettelsen skal henregnes til forsørgede. Av inntekten er skattefritt:

I 1ste	klasse	.... kr.	2 000,00
» 2nen	»	.... »	2 500,00
» 3dje	»	.... »	3 000,00
» 4de	»	.... »	3 400,00
» 5te	»	.... »	3 800,00
» 6te	»	.... »	4 200,00
» 7de	»	.... »	4 600,00
» 8de	»	.... »	5 000,00

§ 6. Adgangen til å få skattefritt fradrag efter § 5 er betinget av at vedkommende skattyder legitimerer sin forsørgelsesbyrde.

§ 7. I øvrig blir skatten å utligne efter lov av 15 juli 1925.

Denne Stortingets beslutning bringes herved i utøvelse.

Kongelig kunngjørelse*)[1]) om skatt til statskassen av motorvogner og lystfartøier samt av inngangspenger til forestillinger og fremvisninger m. v. for budgetterminen 1 juli 1927 til 30 juni 1928. 27 mai.

Stortinget har den 18 d. m. fattet følgende beslutning:

For budgetterminen fra 1 juli 1927 til 30 juni 1928 erlegges skatt til statskassen av motorvogner og lystfartøier samt av inngangspenger til forestillinger og fremvisninger m. v efter følgende regler:

A. For motorvogner erlegges:

2 av hundre av de første kr. 4 000 — eller deler derav — av vognens verdi.
4 av hundre av de næste kr. 3 000 av verdien — eller deler derav.
6 av hundre av de næste kr. 3 000 av verdien — eller deler derav.
10 av hundre av de næste kr. 3 000 av verdien — eller deler derav.
15 av hundre av overskytende beløp.

B. Lystfartøier, hvis verdi ikke overstiger kr. 2 500 er skattefri.

Av fartøier, hvis verdi overstiger kr. 2 500 erlegges skatten av fartøiets fulle verdi således:

4 av hundre av de første kr. 2 500 eller deler derav.
5 av hundre av de næste kr. 2 500 eller deler derav.
6 av hundre av de næste kr. 5 000 eller deler derav.
7 av hundre av de næste kr. 5 000 eller deler derav.
8 av hundre av de næste kr. 5 000 eller deler derav.
9 av hundre av de næste kr. 5 000 eller deler derav.
10 av hundre av de næste kr. 5 000 eller deler derav.
15 av hundre av overskytende beløp.

C. Av inngangspenger til forestillinger og fremvisninger m. v. erlegges:

I. For kinematograffremvisninger: 10 av hundre av inngangspengenes samlede beløp.
II. For andre forestillinger og fremvisninger m. v.: 12 av hundre av inngangspengenes samlede beløp.

Denne Stortingets beslutning bringes herved i utøvelse.

---

*) Bekjentgj. 30 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.
[1]) Se St.prp. nr. 12, jfr. St.prp. nr. 1, kap. 2003. Innst. S. nr. 72. St.tid. s. 1471—1476.

27 mai. **Kongelig kunngjørelse***)[1] om tollavgifter.

Stortinget har den 24 mai 1927 vedtatt følgende tollsatser under gruppen «Kornvarer»:

Lnr. 354, korn av hvete, kr. 2,20 pr. 100 kg.
Lnr. 361, gryn av hvete, kr. 3,80 pr. 100 kg.
Lnr. 366, mel av hvete, kr. 3,80 pr. 100 kg.

Denne Stortingets beslutning bringes herved straks i utøvelse.

27 mai. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

Nr. 1) i 3. ledd av § 2 i «Reglement[2] angående utdeling av aspirantstipendier for utdannelse til utenrikstjenesten og angående aspirantprøve» som nu lyder:

«1) Ekspedisjonschefen for Utenriksdepartementets administrative og rettslige Avdeling, som er nevndens formann» — gis følgende ordlyd:

«1) Et medlem som opnevnes av Utenriksdepartementet, og som er nevndens formann.»

27 mai. **Kongelig resolusjon**, hvorved saker om fortolkning av sportelloven av 6 august 1897 med senere tilleggslover skal fra 1 juli 1927 høre under Justisdepartementet.

27 mai. **Kongelig resolusjon****) om nye helse-, epidemi- og tuberkulosef orskrifter for Odda herred.

27 mai. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes, at beliggenheten av det i kongelig resolusjon av 25 februar 1927 omhandlede nye apotek i Gjøvik skal begrenses således, at apoteket ikke tillates lagt nærmere det eldre apotek enn Øvre Torvgate — Bjørnsonsgate.

27 mai. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes: Med hjemmel i § 3 i lov av 27 juni 1924 om utførselsavgift til bestridelse av utgiftene ved fellesreklame i utlandet for norsk hermetikk, skal §§ 6 og 8 i den ved kongelig resolusjon av 11 desember 1924 fastsatte instruks for det i den nevnte lov omhandlede utvalg herefter inntil vide lyde således:

§ 6. Utvalget avlegger én gang om året regnskap for anvendelsen av reklamefondets midler. Regnskapet foranlediges revidert gjennem Statsrevisjonen og forelegges Handelsdepartementet i revidert stand til godkjennelse.

---

*) Bekjentgj. 30 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.
**) Bekjentgj. 30 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 22, hvor helseforskriftene m. v. er inntatt.
[1]) Se St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 2, jfr. kap. 2011. Budgett-innst. S. nr. 90 b. St.tid. s. 1605—1639.
[2]) Se kongelig resolusjon av 12 oktober 1923.

§ 8. Hvervet som medlem av utvalget er ulønnet. Dog kan Handelsdepartementet tilstå formannen en godtgjørelse for hans arbeide som sådan. 27 mai.

Utvalgets medlemmer tilståes en godtgjørelse av kr. 25,00 pr. møtedag samt på reiser foretatt i utvalgets anliggender skyss- og kostgodtgjørelse som for medlemmer av offentlige kommisjoner og komiteer bestemt. Som møtedager regnes under fravær fra hjemmet de dager, som medgår fra avreisen til hjemkomsten. Disse utgifter utredes av reklamefondets midler.

Kongelig resolusjon*) om forandringer i regulativet for vareavgiften i Bergen. 27 mai.

Kongelig resolusjon, hvorved Arbeidsdepartementet bemyndiges til å utferdige bestemmelser om kjørehastighet m. v. og sikkerhetsforanstaltninger vedkommende sporveien til Ullevål haveby. I henhold til denne bemyndigelse har Arbeidsdepartementet idag fastsatt følgende bestemmelser som gjeldende inntil videre: 27 mai.

1. Sporveien fra Oslo bygrense ved Theresegates endepunkt til John Colletts allé i Aker (Ullevål haveby) kan med A/S Oslo Sporveies vognmateriell trafikeres med en hastighet av inntil 24 km. pr. time i begge retninger.

Enhver så vel op- som nedgående vogn skal innskrenke hastigheten over planovergangen for Kirkeveien og Ullevålsveien.

Enn videre skal der opstilles varselstavler ved alle planoverganger, der samtlige skal holdes oplyst i den mørke del av døgnet.

2. Togpersonalet skal i nærheten av veikrysninger nøie ha sin opmerksomhet henvendt på de veifarendes hester og andre dyr. Hvis disse viser sig urolige, skal kjørehastigheten innskrenkes; i nødsfall sporvognen endog stanses.

3. For øvrig gjelder de sikkerhetsforanstaltninger som til enhver tid er påbudt for drift og betjening av sporveier innen Oslo by.

4. I den mørke del av døgnet skal sporveislinjen være oplyst i sin helhet.

Skrivelse fra Handelsdepartementet til Statsrevisjonen, hvori departementet efter konferanse med Justisdepartementet uttaler at påtegning på pantedokument, hvorved panthaver i skib gir samtykke til at dettes navn forandres, antas ikke å skulle være gjenstand for særskilt registrering, hvorfor der ikke antas å bli spørsmål om gebyrberegning i et sådant tilfelle. 27 mai.

*) Bekjentgj. 30 mai i Lovtid. i 1ste avd. nr. 22.

28 mai. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til Statsrevisjonen, hvori uttales at departementet antar at gebyret for tinglesning av påtegning på tidligere tinglese skjøter og hjemmelsbreve hvovved hjemmelshaveren samtykker i skjøtets utstedelse, bör beregnes efter sportellovens § 51 siste punktum jfr. § 49 efter salgssum som blev betalt ved hjemmelshaverens salg av eiendommen, se note 2 til førstnevnte paragraf i departementets utgave av sportelloven.

31 mai. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmennene.

Den nye rettergangsordning.
Rundskrivelse nr. 10.

Om tvangsfullbyrdelse, offentlige auksjoner og skjønn.

A. Tvangsfullbyrdelsesloven.

I rundskrivelse nr. 7 er omhandlet *organisasjonen av namsmyndighetene* efter lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915, som trer i kraft 1 juli 1927.

Med hensyn til de *forretninger* som hører under namsmyndighetene skal departementet gjøre opmerksom på at man ikke i en rundskrivelse kan gi nogen nærmere fremstilling av namsrettens og namsmannens gjøremål under den nye ordning. Hvad særlig angår namsmannens virksomhet henviser man imidlertid til den fremstilling som sorenskriver E. Solem efter opdrag av Justisdepartementet har gitt i sin bok «Tvangsfullbyrdelse (og lensmannsskjønn) efter den nye rettergangsordning». Et eksemplar av denne bok er av departementet sendt til alle dommere og lensmenn. For øvrig er boken å få kjøpt i bokhandelen. I boken er inntatt en del formularer som også finnes i den formularbok som departementet nylig har gitt ut.

Overgangsbestemmelser.

I lov om rettergangsordningens ikrafttreden av 14 august 1918 §§ 103—106 (jfr. tilleggslov av 25 februar 1927) er gitt enkelte overgangsbestemmelser om tvangsfullbyrdelse som foretas efter 1 juli 1927 i henhold til et tvangsgrunnlag fra før dette tidspunkt.

Efter *§ 103* er det den almindelige regel at en tvangsforretning efter 1 juli 1927 holdes efter bestemmelsene i de nye lover, selv om tvangsgrunnlaget skriver sig fra tiden før rettergangsordningens ikrafttreden, og selv om forretningen er begjært eller begynt før 1 juli 1927 (om undtagelse for tvangsauksjon se § 104 og for arrest og forbud § 106).

Om tvangsforretninger i overgangstiden skal departementet nærmere bemerke: 31 mai.

1. En *utleggsforretning* («eksekusjon», avsetning, utpantning) må efter 1 juli holdes efter de nye regler, selv om det gjelder fortsettelse av en forretning som er begynt før 1 juli 1927. Men det må merkes at de rettergangsskritt og beslutninger som er foretatt før 1 juli, beholder sin gyldighet forsåvidt de er foretatt efter de da gjeldende regler. Er således utlegg gyldig begjært før 1 juli, trenges ingen ny begjæring som opfyller forskriftene i tvangsfl. § 26.

En utleggsforretning kan efter 1 juli holdes i henhold til et tvangsgrunnlag som er omhandlet i tvangsfl. § 3, selv om grunnlaget er eldre enn 1 juli 1927. Undtagelse gjelder for voldgiftsdommer som er avsagt før 1 juli 1927, og for gjeldsbrev som er utstedt før 1 januar 1927 (ikrafttrl. § 103, annet ledd, jfr. lov av 25 februar 1927). Efter et gjeldsbrev (vekselobligasjon og lign.) som opfyller forskriftene i tvangsfullbyrdelseslovens § 3 nr. 6 (jfr. tilleggslov av 25 februar 1927), kan efter 1 juli 1927 utleggsforretning begjæres uten forutgående søksmål eller forliksbehandling, såfremt gjeldsbrevet er utstedt efter 31 desember 1926 (selvfølgelig må også betingelsene efter tvangsfl. § 13 foreligge).*)

En eksekusjon eller utpantning som er holdt før 1 juli 1927, beholder sin gyldighet efter dette tidspunkt i den utstrekning som følger av de eldre regler. Den nye bestemmelse i tvangsfl. § 99, jfr. § 105, om foreldelse av panteretten efter utlegg antas derfor ikke å få anvendelse på eksekusjoner og utpantninger som er holdt før 1 juli 1927. For tvangsauksjon i henhold til en sådan eksekusjon eller utpantning gjelder de prosessuelle bestemmelser i de nye lover, mens adgangen til å begjære tvangsauksjon ikke berøres av den materielrettslige regel i tvangsfl. § 99.

Appell av en eksekusjon eller utpantning som er holdt før 1 juli 1927, må skje efter de eldre regler, selv om appellen iverksettes efter 1 juli 1927. Bestemmelsene om klage til namsretten får derfor ikke anvendelse på forretninger som er holdt før 1 juli.

2. En *tvangsauksjon* fremmes efter de eldre regler såfremt *berammelse* er foretatt før 1 juli 1927 (ikrafttrl. § 104). Er berammelse ikke foretatt før 1 juli, må auksjonen holdes

*) Efter et gjeldsbrev (vekselobligasjon) som er utstedt før 1 juli 1927 og inneholder *forliksfullmakt*, kan forlik sluttes i forliksrådet også efter 1 juli 1927, se ikrafttrl. § 97, tredje ledd (jfr. tilleggslov av 25 februar 1927). Et slikt forlik blir gyldig tvangsgrunnlag.

31 mai. efter de nye regler, hvad enten begjæringen om auksjon er fremsatt før eller efter 1 juli 1927.

Blir en tvangsauksjon som er berammet før 1 juli 1927 og følgelig skal holdes efter reglene i den eldre lovgivning, omberammet eller utsatt på bestemt tid, antas den fremdeles å måtte fremmes efter de eldre regler. Det samme antas å gjelde for en *gjentatt auksjon*, når der ved den første auksjon ikke er blitt antatt noget bud. Men er den første auksjon nektet fremme eller ophevet ved appell, kommer for den nye auksjon den nye lovs regler til anvendelse.

Efter ikrafttrl. § 105 kan også efter 1 juli 1927 tvangsauksjon forlanges uten foregående lovmål og dom i henhold til et dokument som er utstedt før de nye lovers ikrafttreden, såfremt der var adgang hertil efter den eldre lovgivning. Men også i så fall innledes og foretas auksjonen efter reglene i den nye lov om tvangsfullbyrdelse. Herom bemerkes nærmere:

Når det i en pantobligasjon eller et skadesløsbrev, utstedt før 1 juli 1927, er inntatt bestemmelse om at pantet kan settes til auksjon uten lovmål og dom («panteklausul»), kan også efter 1 juli 1927 tvangsauksjon begjæres når gjelden er misligholdt, selv om ikke betingelsene i tvangsfl. § 109 foreligger (jfr. for håndpant § 191, første og annet ledd). Saksøkte innkalles ikke til forliksrådet (således som efter den eldre lovgivning). Men underretning om at auksjonsbegjæringen er tatt til følge, skal efter reglene i tvangsfl. § 117 forkynnes for saksøkte (for håndpant må § 191, tredje ledd følges). Auksjonsbegjæringen må fremsettes efter den nye lovs regler, auksjonsvilkårene fastsettes og auksjonen for øvrig forberedes og holdes efter de nye regler.

3. Reglene i den nye lov om *andre dekningsmåter*, f. eks. underhåndssalg, anvisning av fordringer til innkreving (tvangsfl. §§ 219 flg.) eller utbetaling av kontante penger (§ 215), kommer til anvendelse også når utleggsforretningen er holdt før 1 juli 1927.

4. Ikrafttrl. § 105 (jfr. lov av 25 februar 1927) gir bl. a. adgang til efter 1 juli 1927 å forlange *utkastelse* i henhold til en leiekontrakt som er inngått før 1 juli 1927, såfremt betingelsene for utkastelse efter den eldre lovgivning er til stede. Bestemmelsen i tvangsfl. § 3 nr. 9 om at utkastelse uten foregående søksmål må være vedtatt i leiekontrakten, vil derfor bare gjelde for leieforhold som er inngått efter 1 juli 1927.

I alle tilfelle blir efter 1 juli 1927 utkastelsen å begjære og fremme efter reglene i den nye lov.

5. Om *arrest-* og *forbudsforretninger* gir ikrafttrl. § 106 31 mai.
overgangsbestemmelser.

Når *berammelse* av en sådan forretning er foretatt før 1 juli, skal den forfølges efter de eldre rettergangsregler, selv om forretningen holdes efter 1 juli. Forretningen styres av den myndighet som efter de eldre regler har foretatt berammelsen. Begjæringen om arresten og betingelsene for dens fremme bedømmes efter de eldre regler, således også med hensyn til den sikkerhet som saksøkeren skal stille. Selve arrestforretningen (forbudsforretningen) vil bli å foreta efter de eldre regler. Sak om forfølgning av arresten anlegges efter de eldre rettergangsregler, altså i almindelighet med innkallelse til megling i forliksrådet og påstevning til den første faste tingdag.

B. Loven om offentlige auksjoner.

Lov om offentlige auksjoner og licitasjoner av 14 august 1918 (nr. 3) trer i kraft 1 juli 1927. I lovens § 1 er det bestemt at reglene om tvangsauksjoner i loven om tvangsfullbyrdelse også får anvendelse på de såkalte «*nødvendige*» auksjoner.

§§ 2—13 i samme lov gir nærmere regler om *frivillige auksjoner*, og § 15 om licitasjoner. Efter lovens § 14 straffes overtredelser av bestemmelsene i §§ 4, 6, 7, 9, 10 og 12 med bøter.

Man henleder opmerksomheten på bestemmelsene i den nye lov, som avløser lov om auksjonsvesenet av 17. juni 1869. Derimot blir lov om inkasso-, auksjons- og rettshjelpsvirksomhet av 21 juni 1913 ikke ophevet eller forandret ved de nye rettergangslover.

Loven er omhandlet i sorenskriver Solems bok om tvangsfullbyrdelse side 68—70.

C. Skjønnsloven.

Ved lov av 25 februar 1927 avsnitt VII er det bestemt at lov om skjønn, ekspropriasjonssaker og odelsløsning av 1 juni 1917 trer i kraft 1 juli 1927, altså samtidig med de andre nye rettergangslover. Som følge derav er § 7 i lov nr. 13 av 17 juli 1915 forandret ved den nevnte lov av 25 februar 1927 avsnitt V p. 5.

I sorenskriver Solems bok om tvangsfullbyrdelse er på side 77—87 gitt en fremstilling av den nye skjønnslovs regler forsåvidt angår de skjønn som skal styres av en *lensmann*. På side 125—128 er enn videre tatt inn et *eksempel* på et lensmannsskjønn.

31 mai. Angående rettslige skjønn henleder man opmerksomheten på at efter lov av 25 februar 1927 V p. 5 skal et *overskjønn* alltid høre under herreds- og byretten, selv om underskjønnet har hørt under den samme rett. Men overskjønnet må styres av en annen dommer enn underskjønnet (undtagen i de tilfelle som omhandles i skjønnslovens § 63, annet ledd, jfr. lov nr. 6 av 17 juli 1925, avsnitt III). Når underskjønnet har vært styrt av en dommer, skal fylkesmannen i hvert enkelt tilfelle treffe bestemmelse om hvilken dommer skal styre overskjønnet. Herom har departementet uttalt i Ot. prp. nr. 1 for 1927 side 7: «Gjelder det en rett som består av flere faste dommere (f. eks. byrettene i Oslo og andre større byer), ordnes saken lett på den måte at en annen av dommerne styrer overskjønnet enn han som har styrt underskjønnet. Det bør i hvert enkelt tilfelle overlates til fylkesmannen å bestemme hvilken dommer skal styre overskjønnet. I mange tilfelle vil det være anledning til å opnevne en midlertidig hjelpedommer som pådømmer saker på eget ansvar, eller en annen dommer (for et annet distrikt) som er bosatt på eller i nærheten av samme sted. Derimot vil ikke herreds- eller bydommerens edsvorne fullmektig kunne styre overskjønnet når dommeren selv har styrt underskjønnet. Er der ikke anledning til således å opnevne en bestyrer, som er ansatt i dommerstilling, må der opnevnes en sakfører eller en annen person med de for dommere foreskrevne egenskaper.»

For skjønn og takster har ikrafttrl. § 100 den *overgangsbestemmelse*, at når *berammelse* er foretatt før 1 juli 1927, behandles skjønnet efter de eldre regler. Når underskjønnet er holdt efter den gamle ordning, blir også overskjønnet å holde efter de eldre regler, selv om påanke til overskjønn skjer efter 1 juli 1927.

Skal der holdes et *efterfølgende skjønn* i henhold til en dom i en sak som er behandlet efter de eldre rettergangsregler, blir også skjønnet å holde efter de eldre regler, selv om det påstevnes og berammes efter 1 juli 1927.

Denne rundskrivelse bes sendt til alle dommere (også auksjonsforvaltere), lensmenn, underfogder, skattefogder, kemnere og herredskasserere.

31 mai. **Skrivelse***) fra Socialdepartementet om forandring i lukningsvedtekten for Ålesund.

*) Bekjentgj. 4 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23, hvor vedtektens §§ 1 og 4 i endret lydelse er inntatt.

Skrivelse*) fra Arbeidsdepartementet om innskrenkende bestemmelser for motorvognkjøring på veistrekningene Øye—Tryggestad—Hellesylt og Tryggestad—Sogn og Fjordane fylkesgrense i Sunnylven og Hjørundfjord herreder. 31 mai.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved Peder Skjelfos og hustru Anne Olsen Skjelfos ved gavebrev av 26 januar 1878 oprettede «Peder Skjelfos og hustru Annas legat» til trengende i Ytterfjerdingen og på Tisbjørnrud skog i Hobøl prestegjeld. 1 juni.

Skrivelse*) fra Arbeidsdepartementet om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning på hovedveiene i Stor-Elvdal herred. 1 juni.

Skrivelse*) fra Arbeidsdepartementet om ophevelse av bestemmelsen om nedsatt hastighet for motorvognkjøring på hovedveistrekningen Buruen—Åsheim i Ytre Rendal. 1 juni.

Skrivelse fra Finansdepartementet til Oslo ligningskontor, hvori uttales, at hvis samtlige livsarvinger efter en avdød skattyder i fellesskap ønsker oplysninger om innholdet av hans selvangivelse antas sådanne oplysninger ikke å burde nektes. Departementet uttaler videre: 1 juni.

«Hvad angår spørsmålet om en persons rett til å få vite resultatet av en annen persons ligninger for tidligere år, skal man meddele, at i sin almindelighet antar man ikke, at ligningsmyndighetene er forpligtet til å meddele oplysninger av denne art til en privat forespørger. Hvor der imidlertid kan påvises virkelig interesse for spørgeren i å få oplysningene, antas det rettest at disse meddeles, selvsagt dog ikke utover selve ligningsresultatet, således som det fremgår av de i sin tid utlagte skattelister».

Skrivelse**) fra Arbeidsdepartementet om utvidelse av grensene for Østre Glemmen brand- og bygningskommune, Østfold fylke. 2 juni.

Skrivelse*) fra Arbeidsdepartementet om ophevelse av innskrenkningen i den frie motorvognkjøring på veistrekningen Rognan—Evensgård—Rusånes i Saltdal. 2 juni.

---

*) Bekjentgj. 8 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.
**) Bekjentgj. 4 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23, hvor de utvidede grenser er nærmere beskrevet.

2 juni. **Skrivelse***) fra Arbeidsdepartementet om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning m. v. på veier i Trondhjems bymark.

3 juni. Nr. 1. **Lov****) [1]) om endringer i lov om sykeforsikring av 6 august 1915 med tilleggslover.

I.

Paragraf 35 nr. 2 i lov om sykeforsikring av 6 august 1915 med tilleggslover av 15 juni 1917, 23 juli 1918, 10 desember 1920, 16 februar 1923, 17 juli 1923 og 1 juli 1926 skal lyde så:

2. Av den samlede kretssykekassene for året tilkommende premieandel blir en del å holde tilbake og legge til et reguleringsfond for sykeforsikringen. Kongen fastsetter, efterat uttalelse er innhentet fra Riksforsikringsanstalten, for et år om gangen, hvor stor brøkdel der av premieandelen skal legges til reguleringsfondet, dog må den aldri settes over 1/4.

Såfremt reguleringsfondet utgjør minst 1/5 av de utgifter for sist forløpne år, hvortil kretssykekassene får bidrag av staten, kan Kongen bestemme, at den i forrige ledd omhandlede brøkdel helt eller delvis skal anvendes til fradrag i statens tilskudd til sykeforsikringen, jfr. § 31, 5.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

3 juni Nr. 2. **Lov****) [2]) om forhøielse av den i havnelovens § 29, 1ste passus nr. 1 omhandlede avgift.

§ 1. Efter beslutning av vedkommende kommunestyre kan Kongen eller den, han dertil bemyndiger, treffe bestemmelse om, at den i lov om havne- og ringevesenet m. v. av 10 juli 1894, § 29, 1ste passus, nr. 1 og lov av 31 desember 1920 omhandlede avgift av fartøi, som alene losser eller lader varer, der er ankommet fra eller bestemt til utlandet, inntil videre ytterligere forhøies med inntil 40 pct.

Dog pliktes ikke avgift av varene i nogen havn med et større beløp enn hvad der svarer til avgift uten prosenttillegg av fartøiets nettodrektighet.

Bestemmelsen i nevnte § 29, 2net passus om størrelses-

*) Bekjentgj. 8 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.
**) Bekjentgj. 4 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.
[1]) St.besl. 25 mai. Se Ot.prp. nr. 20. Innst. O. nr. 55. St.tid., forh. i Ot. s 654—662; i Lt. s. 246—252.
[2]) St.besl. 25 mai. Se Ot.prp. nr. 17. Innst. O. nr. 54. St.tid., forh. i Ot. s. 653—654; i Lt. s. 229.

forholdet mellem avgiftssatsene efter paragrafens 1ste passus nr. 1 og 2 blir ikke gjeldende hvor avgiften efter nr. 1 forhøies i henhold til nærværende lov. 3 juni. Nr. 2.

§ 2. Denne lov trer i kraft straks.

Lov*)[1]) om forandringer i skatteloven for landet av 18 august 1911 med senere tilleggslover. 3 juni. Nr. 3.

I.

Følgende paragrafer i skatteloven for landet av 18 august 1911 skal herefter lyde således:

§ 26. Formues- og inntektsskatt kan ikke pålegges:

a. Kongen og den kongelig familie.
b. Staten og de samme tilhørende eiendommer, offentlige innretninger og fond.
c. Fylkes-, herreds- og bykommuner, forsåvidt angår eiendommer og innretninger innen kommunens område.
d. Norges Bank.
e. Hypotekbanken, Arbeiderbruk- og boligbanken, Den norske stats småbruk- og boligbank og hypotekforeninger, hvis planer er stadfestet av Kongen.
f. Norges Brandkasse og gjensidige brand- og husdyrforsikringsforeninger, hvis planer er stadfestet av Kongen, samt gjensidige skibsforsikringsselskaper, som ikke tegner høiere forsikring paa én kjøl enn kr. 40 000,00.
g. Selskap eller samlag for omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød eller øl.
h. Universitetet og offentlige skoler.
i. Kirker og milde stiftelser, undtagen forsåvidt angår fast eiendom i fremmede kommuner.
k. Selskaper og innretninger som ikke har erhverv til formål, såsom videnskapsselskaper, kunstforeninger, museer, soldathjem på ekserserplassene, fiskerhjem og selskapelige klubber.

Dersom disse institusjoner — soldathjem på ekserserplassene og fiskerhjem undtatt — driver økonomisk virksomhet — derunder også bortleie av fast eiendom som delvis benyttes til eget bruk — blir den deri nedlagte formue og den derav vunne inntekt å beskatte overensstemmende med skattelovens almindelige regler.

l. Det offentlige veivesen og jernbaner, som er til almindelig avbenyttelse.
m. Kanaler.

*) Bekjentgj. 4 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.
[1]) St.besl. 25 mai. Se Ot.prp. nr. 14. Innst. O. XIV. St.tid., forh. i Ot. s. 662—685; i Lt. s. 229—246.

3 juni. Nr. 3.

n. Vannledninger med tilhørende bassenger og dammer, som eies av nogen kommune.

o. Utlendinger, der opholder sig i Norge i studieøiemed.

De en kommune tilhørende kirkegårder, krematorier (med urnehall og urnelund), sykehus og sinnssykeasyler, som er beliggende utenfor vedkommende kommunes område, kan ikke pålegges formues- og inntektsskatt, uten forsåvidt der til den pågjeldende innretning er knyttet virksomhet utover dens egentlige formål. I så fall beskattes formuen i og inntekten av denne virksomhet uten fradrag av gjeld eller gjeldsrenter.

Av skibsrederi, som en fylkeskommune driver til lettelse for trafikken til og fra vedkommende fylke eller mellem de forskjellige steder innen fylket, svares ikke skatt, medmindre fylket oppebærer direkte utbytte av virksomheten.

§ 27. Bestemmelsene i foregående paragraf skal ikke være til hinder for, at skatt kan ilignes:

a. Statens og Oplysningsvesenets Fonds skoger, som er stillet under forstvesenets bestyrelse, herunder også skoger i statens almenninger.

b. Staten tilhørende vannfall, fabrikker og andre anlegg, der drives som erhverv, utover hvad der tjener almennyttige formål.

c. De en kommune tilhørende skoger, forsåvidt statsskatt angår.

d. Skoger tilhørende Norges Bank, forsåvidt herredsskatt angår.

Familiestiftelser og andre formuesmasser, hvis avkastning fortrinsvis tilfaller medlemmer av en bestemt slekt, kan ilignes formuesskatt.

Formue i og inntekter av aktier i Norges Bank, i selskap eller samlag for omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød eller øl, i jernbaner, samt i selskaper, der inngår under foregående paragrafs bokstav k, beskattes hos vedkommende aktieeier.

II.

Denne lov trer i kraft straks og anvendes første gang ved utskrivning av skatter for budgettåret 1927—28.

Selskaper og innretninger av den art som er nevnt i § 26 under bokstav k er ved ligningen for 1927—28 forpliktet til innen en av ligningsnevnden (ligningsrådet) fastsatt og bekjentgjort frist å avgi selvangivelse over formue og inntekt som kan bli gjenstand for beskatning. Fristens lengde skal være minst 3 uker fra bekjentgjørelsen. Er arbeidet med årets ligningsansettelser avsluttet, kan selvangivelse på tilsvarende måte kreves inngitt ved klagebehandlingen.

For beskatning av selskap eller samlag for omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød eller øl gjelder for årene 1927—1928, 1928—1929 og 1929—1930 følgende ordning: 3 juni. Nr. 3.

Distrikter som skattlegger sådant selskap eller samlag tilkommer for skatteåret 1927—1928 skatt av ¾ av den del av selskapets eller samlagets formue og inntekt som er skattepliktig i distriktet. For hvert efterfølgende år nedsettes den skattepliktige del av formuen og inntekten med ¼, således at beskatningen ophører med tredje år efter lovens ikraftreden. Gjennemsnittsligning kommer ikke til anvendelse, undtagen i tilfelle hvor sådan ligningsmåte har funnet anvendelse for det nærmest forutgående skatteår.

Ved fordelingen av inntekten fremgåes således at 3/10 av denne skattlegges i den eller de kommuner hvor selskapet har kontor og 7/10 i de kommuner hvor det har lager eller butikk. Mellem flere kontorkommuner eller mellem flere lager- og butikk-kommuner fordeles inntekten til beskatning i forhold til fortjenesten på den omsetning som er foregått henholdsvis ved kontoret eller ved lageret og butikken innen hvert distrikt. Beholdning av varer ved lager eller butikk skattlegges som formue i den kommune hvor lageret eller butikken er.

Avsnitt II, annet til fjerde ledd, i lov av 16 juli 1926 om forandringer i skatteloven for landet av 18 august 1911 opheves.

Lov*)[1] om forandringer i skatteloven for byene av 18 august 1911 med senere tilleggslover. 3 juni. Nr. 4.

I.

Følgende paragrafer i skatteloven for byene av 18 august 1911 skal herefter lyde således:

§ 21. Formues- og inntektsskatt kan ikke pålegges:

a. Kongen og den kongelige familie.
b. Staten og de samme tilhørende eiendommer, offentlige innretninger og fond.
c. Fylkes-, herreds- og bykommuner, forsåvidt angår eiendommer og innretninger innen kommunens område.
d. Norges Bank.
e. Hypotekbanken, Arbeiderbruk- og boligbanken, Den norske stats småbruk- og boligbank og hypotekforeninger, hvis planer er stadfestet av Kongen.
f. Norges Brandkasse og gjensidige brand- og husdyrforsikringsforeninger, hvis planer er stadfestet av Kongen,

*) Bekjentgj. 4 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.
[1]) St.besl. 25 mai. Se Ot prp. nr. 14. Innst. O. XIV. St.tid., forh. i Ot. s. 662—686; i Lt. s. 246.

3 juni. Nr. 4.

samt gjensidige skibsforsikringsselskaper, som ikke tegner høiere forsikring på én kjøl enn kr. 40 000,00.

g. Selskap eller samlag for omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød eller øl.

h. Universitetet og offentlige skoler.

i. Kirker og milde stiftelser, undtagen forsåvidt angår fast eiendom i fremmede kommuner.

k. Selskaper og innretninger som ikke har erhverv til formål, såsom videnskapsselskaper, kunstforeninger, muséer, soldathjem på ekserserplassene, fiskerhjem, selskapelige klubber.

Dersom disse institusjoner — soldathjem på ekserserplassene og fiskerhjem undtatt — driver økonomisk virksomhet — derunder også bortleie av fast eiendom som delvis benyttes til eget bruk — blir den deri nedlagte formue og den derav vunne inntekt å beskatte overensstemmende med skattelovens almindelige regler.

l. Det offentlige veivesen og jernbaner, som er til almindelig avbenyttelse.

m. Kanaler.

n. Vannledninger med tilhørende bassenger og dammer, som eies av nogen kommune.

o. Utlendinger, der opholder sig i Norge i studieøiemed.

De en kommune tilhørende kirkegårder, krematorier (med urnehall og urnelund), sykehuser og sinssykeasyler, som er beliggende utenfor vedkommende kommunes område, kan ikke pålegges formues- og inntektsskatt, uten forsåvidt der til den pågjeldende innretning er knyttet virksomhet utover dens egentlige formål. I så fall beskattes formuen i og inntekten av denne virksomhet uten fradrag av gjeld eller gjeldsrenter.

Av skibsrederi, som en fylkeskommune driver til lettelse for trafikken til og fra vedkommende fylke eller mellem de forskjellige steder innen fylket, svares ikke skatt, medmindre fylket oppebærer direkte utbytte av virksomheten.

§ 22. Familiestiftelser og andre formuesmasser, hvis avkastning fortrinsvis tilfaller medlemmer av en bestemt slekt, kan ilignes formuesskatt.

Formue i og inntekt av aktier i Norges Bank, i selskap eller samlag for omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød eller øl, i jernbaner samt i selskaper, der inngår under foregående paragrafs bokstav k, beskattes hos vedkommende aktieeier.

II.

Denne lov trer i kraft straks og anvendes første gang ved utskrivning av skatter for budgettåret 1927—28.

Selskaper og innretninger av den art som er nevnt i § 21 under bokstav k er ved ligningen for 1927—28 forpliktet til innen en av ligningsrådet fastsatt og bekjentgjort frist å avgi selvangivelse over formue og inntekt som kan bli gjenstand for beskatning. Fristens lengde skal være minst 3 uker fra bekjentgjørelsen. Er arbeidet med årets ligningsansettelser avsluttet, kan selvangivelse på tilsvarende måte kreves inngitt ved klagebehandlingen. 3 juni. Nr. 4.

For beskatning av selskap eller samlag for omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød eller øl gjelder for årene 1927—1928, 1928—1929 og 1929—1930 følgende ordning:

Distrikter som skattlegger sådant selskap eller samlag tilkommer for skatteåret 1927—1928 skatt av ¾ av den del av selskapets eller samlagets formue og inntekt som er skattepliktig i distriktet. For hvert efterfølgende år nedsettes den skattepliktige del av formuen og inntekten med ¼, således at beskatningen ophører med tredje år efter lovens ikrafttreden. Gjennemsnittsligning kommer ikke til anvendelse, undtagen i tilfelle hvor sådan ligningsmåte har funnet anvendelse for det nærmest forutgående skatteår.

Ved fordelingen av inntekten fremgåes således at 3/10 av denne skattlegges i den eller de kommuner hvor selskapet har kontor og 7/10 i de kommuner hvor det har lager eller butikk. Mellem flere kontorkommuner eller mellem flere lager- og butikk-kommuner fordeles inntekten til beskatning i forhold til fortjenesten på den omsetning som er foregått henholdsvis ved kontoret eller ved lageret og butikken innen hvert distrikt. Beholdning av varer ved lager eller butikk skattlegges som formue i den kommune hvor lageret eller butikken er.

Avsnitt II, annet til fjerde ledd, i lov av 16 juli 1926 om forandringer i skatteloven for byene av 18 august 1911 opheves.

Kongelig kunngjørelse*)[1]) om avgift til statskassen av kull, som utføres fra Svalbard. 3 juni.

Stortinget har den 18 mai 1927 fattet følgende beslutning:

For budgetterminen 1 juli 1927—30 juni 1928 skal der erlegges avgift til statskassen av kull, som utføres fra Svalbard, efter en sats av 1 pct. av verdien for de første 100 000 tonn og derefter efter satser fallende med 0,1 pct. av verdien for hvert ytterligere 100 000 tonn.

Denne Sortingets beslutning bringes herved i utøvelse.

*) Bekjentgj 4 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.
[1]) Se St.prp. nr. 36. Innst. S. nr. 71. St.tid. s. 1470—1471.

3 juni. **Kongelig kunngjørelse***)[1]) om fraktutjevningsavgift av kornvarer innført fra utlandet.

Stortinget har den 24 mai 1927 fattet følgende beslutning:

Fra 1. juli 1927 erlegges fraktutjevningsavgift av korn og malingsprodukter derav som innføres fra utlandet, efter følgende satser:

For korn av hvete, rug og bygg ..... kr. 1,10 pr. 100 kg.
» malingsprodukter av hvete skikket til menneskeføde ..... » 1,65 » 100 »
» malingsprodukter av rug og bygg skikket til menneskeføde ..... » 1,85 » 100 »

Av andre kornslag eller malingsprodukter enn de nevnte erlegges ingen avgift.

Avgiften innbetales av importøren til tollvesenet ved innførselen.

Kongen eller den han bemyndiger treffer nærmere bestemmelse om opkrevning og regnskapshold og om godtgjørelse til vedkommende tolloppebørselsbetjent, og kan dessuten fastsette:

a. nærmere regler om hvilke vareslag blir å anse som avgiftspliktige,
b. at avgift ikke blir å opkreve av varepartier som godtgjøres ikke å skulle brukes til mat, eller i tilfelle, at erlagt avgift for slike partier skal tilbakebetales,
c. at avgift på nærmere opstillede vilkår blir å tilbakebetale av varer som gjenutføres til utlandet.

Denne Stortingets beslutning bringes herved i utøvelse.

3 juni. **Kongelig resolusjon** *)[2]), hvorved Landbruksdepertementet bemyndiges til å treffe de nærmere bestemmelser som er omhandlet i § 5 i Stortingets beslutning av 24 mai 1927 om fraktutjevning ved innenlands sending av malingsprodukter av hvete, rug og bygg og innført korn av nevnte kornslag (III).

Stortingets ovennevnte beslutning av 24 mai 1927 er sålydende:

I henhold til § 11 i lov om landets kornforsyning av 25 juni 1926 fastsettes følgende bestemmelser om godtgjørelse av frakter og utbetaling av kjøregodtgjørelse ved innenlands sending av malingsprodukter av hvete, rug og bygg og innført korn av disse kornslag.

§ 1. Efter regler som er fastsatt i efterfølgende para-

---

*) Bekjentgj. 4 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

[1]) Se St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 2. Budgett-innst. S. nr. 90b. St.tid. s. 1605—1640.

[2]) Se St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 2. Budgett-innst. S. nr. 90b. St.tid. s. 1640—1641.

grafer, godtgjør Staten frakter og utbetaler kjøregodtgjørelse for korn og malingsprodukter av korn som sendes innenlands: 3 juni.

a. fra engrosforretning til den jernbanestasjon eller det stoppested for rutegående dampskib eller motorbåt, som er mottageren nærmest.
b. fra jernbanestasjon eller stoppested for rutegående dampskib eller motorbåt til avsidesliggende distrikter.
c. fra innførselshavn til engrosforretning, hvis vedkommende forretning er gitt rett til fraktrefusjon for slike sendinger.

For korn og malingsprodukter som sendes til eller fra bygdemøller, ydes godtgjørelse på nærmere vilkår, som opstilles for hver enkelt mølle.

§ 2. Frakt- og kjøregodtgjørelser betales bare for malingsprodukter av hvete, rug og bygg som er skikket til menneskeføde, og for innført korn av disse kornslag.

§ 3. Der godtgjøres i almindelighet bare frakter svarende til dem som betales ved sending ad billigste vei og på billigste måte. Tilsvarende bestemmelser gjelder også ved utbetaling av kjøregodtgjørelse.

§ 4. De bestemmelser som er eller blir fastsatt for kjøregodtgjørelser, gjelder hvor ikke annet uttrykkelig er bestemt, sending med alle transportmidler som brukes ved vareførsel til avsidesliggende distrikter, såsom hestekjøretøi, automobil, ro-, seil-, damp- eller motorbåt.

§ 5. Kongen eller den han bemyndiger til det, utferdiger alle nærmere regler og forskrifter som kreves til gjennemføring av disse bestemmelser. Der kan herunder gis forskrifter om, hvilke vareslag skal regnes som malingsprodukter skikket til menneskeføde og dessuten kan der fastsettes som betingelse for betaling av frakt- og kjøregodtgjørelser:

a. at vedkommende avsender (eller forsåvidt kjøregodtgjørelse angår mottageren) på forhånd er godkjent av den myndighet som behandlingen av disse spørsmål blir henlagt under. Godkjenningen kan gis for bestemt tid og på nærmere vilkår som nevnte myndighet fastsetter.
b. at betaling ydes bare for transport utover en viss minsteavstand og efter nærmere fastsatte satser.
c. at sendingen skal omfatte et visst minstekvantum, eller at betaling bare skjer efter de satser som er fastsatt for slike minstesendinger. Om det anses ønskelig kan det også bestemmes at betaling ydes efter lavere satser enn dem som er gjeldende for sendinger på vedkommende strekning,

3 juni. d. at sendingen skal foregå på en bestemt måte, innenfor visse områder, med bestemte transportmidler eller ad bestemte ruter.

Kongen eller den han bemyndiger kan videre gi regler om dispensasjon fra de i §§ 1—3 fastsatte bestemmelser og kan i særlige tilfelle fatte beslutning om innskrenkninger eller andre endringer i dem.

§ 6. De bestemmelser som foran er fastsatt eller de regler og forskrifter som utferdiges i medhold av dem, gir ikke nogen et rettskrav som kan gjøres gjeldende ved domstolene.

§ 7. Overtredelse av disse bestemmelser og av regler og forskrifter utferdiget i henhold til dem er belagt med straff. Den som gjør sig skyldig i slike overtredelser, kan dessuten fratas retten til å få betalt frakt- eller kjøregodtgjørelse av Staten.

§ 8. Disse bestemmelser trer i kraft fra 1 juli 1927.

3 juni. **Kongelig resolusjon***), hvorved bestemmes: I. Kongelig resolusjon av 19 oktober 1917 om enerett for Staten til å føre inn fra utlandet forskjellige slags korn- og melvarer opheves fra 1 juli 1927 i den utstrekning resolusjonen ennu er gjeldende. II. Landbruksdepartementet bemyndiges til å treffe de nærmere bestemmelser som måtte finnes nødvendige for å gjennemføre avviklingen av det midlertidige kornmonopol.

3 juni. **Kongelig resolusjon***), hvorved bestemmes:

1) Det ved kongelige resolusjoner av 19 januar og 15 desember 1923 og 10 desember 1926 fastsatte tillegg til § 3, litra e, i medisinaltakstens almindelige regler skal lyde således:

Utsalgsprisen for brennevin som selges i uanbrutt stand i hele og halve flasker, må ikke være høiere enn A/S Vinmonopolets til enhver tid gjeldende katalogpris for vedkomende sort med et tillegg av 25 %.

Utsalgsprisen for vin er bruttoprisen for vedkommende sort i A/S Vinmonopolets til enhver tid gjeldende priskatalog. Ved salg av vin til apotekere gir A/S Vinmonopolet inntil videre 20 % rabatt på bruttoprisen.

2) Bestemmelsene i punkt 1 gis også anvendelse på brennevin og vin som selges til veterinær-medisinsk bruk.

3) Bestemmelsene i punkt 1 og 2 trer i kraft fra 15 juni 1927.

3 juni. **Kongelig resolusjon****) om midlertidig forhøielse av visse satser i «Gebyrtariff for Norges utenrikske stasjoner» for 1927—28.

---

*) Bekjentgj. 4 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.
**) Bekjentgj. 8 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes, at det uløn te generalkonsulat i La Paz skal omdannes til uløn t konsulat med distrikt som hittil omfattende republikken Bolivia. 3 juni.

Kongelig resolusjon, hvorved notarialforretningene for kjøpstaden Gjøvik overføres fra 1 juli 1927 fra sorenskriveren i Toten til politimesteren i Vestopland. 3 juni.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes, at Karmsund sorenskriveris distrikt med ladestedene Kopervik og Skudeneshavn overføres fra 1 juli 1927 fra Rogaland politimesterembedes distrikt til Haugesund politimesterembede. 3 juni.

Kongelig resolusjon, hvorved der i medhold av post 14—1 i de ved kongelig resolusjon av 26 november 1926 fastsatte konsesjonsbetingelser og i henhold til fattiglovens §§ 28 og 33 meddeles stadfestelse på plan for sikkerhetsfond ved A/S Dale Fabrikker overensstemmende med et fremlagt utkast. 3 juni.

Kongelig resolusjon*) om helse-, epidemi- og tuberkulose-forskrifter for Lånke herred, Nord-Trøndelag fylke. 3 juni.

Kongelig resolusjon, hvorved der bl. a. fastsettes som gjeldende inntil videre nedenstående manøvreringsreglement for de ved kongelige resolusjoner av 16 september 1908 og 15. januar 1926 tillatte reguleringer i Tyavassdraget m. v. i Årdal herred, Sogn og Fjordane fylke: 3 juni.

1. Tyin.
   Øverste reguleringsgrense kote 1079,84
   Nederste —»— » 1072,50

   Reguleringshøide 7,34

   Mansbergvann.
   Opdemning inntil 2 m. over, og senkning inntil 6 m. under nuværende lavvannstand.
   Kirkevann.
   Senkning inntil 5 m. under nuværende lavvannstand.
   Biskopvann.
   Senkning inntil 4 m. under nuværende lavvannstand.

*) Bekjentgj. 8 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24, hvor helseforskriftene m. v. er inntatt.

3 juni. Skogsvann.
Opdemning inntil 4 m. over, og senkning inntil 4 m. under nuværende lavvannstad.
Krekjavann.
Opdemning inntil 4 m. over, og senkning inntil 6 m. under nuværende lavvannstand.
Reguleringsgrensene skal betegnes med faste og tydelige vannstandsmerker, som det offentlige godkjenner.
Vannstanden i Tyin må ikke overstige øverste reguleringsgrense uten at flomløpene er helt åpne.

2. Det skal ved manøvreringen has for øie, at vassdragets naturlige flomvannføring ikke forøkes. Heller ikke må dets naturlige lavvannføring forminskes til skade for andres rettigheter. For øvrig kan vannslipningen foregå efter kraftsstasjonens behov.
3. Til å forestå manøvreringen antas norsk statsborger, som godtas av vedkommende regjeringsdepartement.
Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet kan bestemme hvor damvokteren (-terne) skal bo og likeså om han (de) skal ha telefon i sin (-e) bolig (-er).
4. Det skal påsees at flomløpene ikke hindres av is eller lignende samt at dammene til enhver tid er i god stand.
Der føres protokoll over dammenes manøvrering, avleste vannstander samt observeres og noteres om det forlanges regnmengder, temperatur o. l. Av denne protokoll sendes ved hver måneds utgang avskrift til vassdragsdirektøren.
5. Mulig tvist om dette reglements forståelse blir å avgjøre av vedkommende regjeringsdepartement.
6. Forandringer i dette reglement kan bare foretas av Kongen efter at de interesserte har hatt anledning til å uttale sig.

3 juni. **Kongelig resolusjon***) om skattetakstvedtekter for Skien.

3 juni. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved frøken Birgitte Cecilie (Gitta) Legangers testamente av 20 juli 1918 og tilleggstestamente av 26 januar 1925 oprettede «Frøken Gitta Legangers legat» til eldre, verdige trengende kvinner — gifte, ugifte eller enker — av embeds- og borgerstanden samt dermed likestillede klassser, vesentlig hjemmehørende i Oslo.

---

*) Bekjentgj. 8 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24, hvor vedtektene er inntatt.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved Oluf Krabbes testamente av 20 mai 1925 oprettede «Marthe og Oluf Krabbes legat for gamle syke og verdig trengende innen Strandbygden». 3 juni.

Skrivelse*) fra Socialdepartementet om herberger- og beverterlovens anvendelse i Alta herred. 3 juni.

Skrivelse**) fra Arbeidsdepartementet om tilleggsbestemmelser til brandloven for Oslo. 3 juni.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved Johs. Christoffersens testamente av 21 desember 1925 oprettede «Johs. Christoffersen Haugens legat» til hjelp til innkjøp av arbeiderbruk i Lier samt til endel foreninger i Drammen. 7 juni.

Stortingsbeslutning[1]) om anvendelse av nettoutbyttet av Vinmonopolets brennevinsomsetning m. v. — sålydende: 8 juni.

I henhold til lov om innførsel og omsetning av brennevin m. v. av 5 april 1927 § 1, siste ledd, og lover nr. 16 av 17 juli 1925 og nr. 6 av 25 juni 1926 samtykker Stortinget i at nettoutbyttet av Vinmonopolets og samlagenes brennevinsomsetning samt av avgifter for bevillinger til skjenkning av brennevin på dampskib fra og med brennevinsforbudets ophevelse (5 april 1927) blir tatt til inntekt på statsbudgettet for så vidt angår budgetterminene 1926—27 og 1927—28.

Stortingsbeslutning[2]) om forsøksvis anvendelse av automobiler til supplering av togtrafikken ved Statsbanene —, sålydende: 8 juni.

Hovedstyret for Statsbanene bemyndiges til å la igangsette automobildrift på strekningen Stavanger—Sandnes og i lokaltrafikken ved Trondhjem. De hertil nødvendige midler, anslått til ca. kr. 160 000,00 utredes av Statsbanenes fornyelsesfond.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 8 juni.

Ifølge offisiell meddelelse fra det franske Utenriksministerium har Mexico ratifisert konvensjon undertegnet i Sèvres 6 oktober 1921 om endring i den i Paris

*) Bekjentgj. 8. juni i Lovtid 1ste avd. nr. 24.
**) Bekjentgj. 8 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24, hvor tilleggsbestemmelsene er inntatt.
[1]) Se St. prp. nr. 67. Innst. S. nr. 122. St. tid. s. 2006—2008.
[2]) Se St. prp. nr. 68. Innst. S. nr. 117. St.tid. 2008—2015.

8 juni. 20 mai 1875 undertegnede konvensjon om det metriske system.

Ratifikasjonsdokumentet blev deponert i Paris 15 april 1927.

8 juni. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved Frøken Emilie Gjessings testamente av 25 februar 1922 oprettede «Frøken Emilie Caroline Elise Gjessings legat» til Oslo Indremisjon.

10 juni. **Lov***) [1]) om politiet.

1ste kapitel.

Om politiets tjenestemenn.

§ 1. Med polititjenestemenn mener denne lov tjenestemenn ved politiet som har fått politimyndighet (§ 2). Loven gjelder ikke politiets embedsmenn, lensmenn, underlensmenn og lensmannsbetjenter medmindre nogen av dens bestemmelser uttrykkelig nevner disse tjenestemenn.

§ 2. Politimyndighet skal gis til de tjenestemenn som har å utføre den almindelige polititjeneste. Den kan gis ikke bare til de fast ansatte tjenestemenn, men også til dem som tjenstgjør midlertidig eller for enkelt leilighet.

Politimyndighet gis av politimesteren, eller i påtrengende tilfelle av annen politiembedsmann eller av lensmann, som skal gi melding om det til politimesteren.

Også lensmannsbetjenter må meddeles politimyndighet, forsåvidt de skal utføre polititjeneste.

Departementet gir politimyndighet til de polititjenestemenn som ikke står under nogen enkelt politimester.

Kjennemerket på at en polititjenestemann har politimyndighet, er at han er iført foreskrevet uniform eller har polititegn eller skriftlig fullmakt (politifullmakt).

§ 3. Polititjenestemenn og politiets øvrige tjenestemenn er undergitt de for statstjenestemenn gjeldende bestemmelser i lov av 15 februar 1918 om offentlige tjenestemenn.

I ansettelsesråd for tjenestestillinger som lønnes av en kommune skal der være ett medlem valgt av vedkommende kommunestyre.

Likeledes velges en representant av og blandt de kommunalt lønnede polititjenestemenn i vedkommende kommune; dog må i sådanne tilfelle disse utgjøre minst 10 mann.

---

*) Bekjentgj. 11 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.

[1]) St. besl. 25 mai. Se Ot. prp. nr. 20 og Dok. nr. 5 for 1926. Innst. O. XIII. St.tid., forh. i Ot. s. 687—707; i Lt. s. 252—265.

§ 4. Den som skal ansettes som fast polititjenestemann 10 juni.
må være norsk borger, ustraffet, edruelig og av et uplettet rykte. Han må ikke være under 21 år eller over 30 år. Han må ved lægeattest godtgjøre at han er fri for sådan kroppslyte, sykdom eller annen svakhet som kan være til avbrekk for hans tjenestedyktighet. Departementet kan for enkelt tilfelle gjøre undtagelse fra bestemmelsen om aldersgrense.

§ 5. Polititjenestemenn ansettes som regel for tjeneste i et bestemt distrikt, men plikter i påkommende tilfelle å gjøre tjeneste uten hensyn til distriktsgrenser.

Denne plikt har også politiembedsmenn og lensmenn.

§ 6. Kongen kan gi forskrifter om

1. uniform og polititegn,
2. særlig utdannelse for ansettelse i politiet, en viss tjenestetid og prøve som vilkår for oprykning i visse stillinger,
3. polititjenestemenns faglige utdannelse.

§ 7. Polititjenestemenn må ikke uten politimesterens samtykke ta annen offentlig eller privat lønnet stilling eller drive privat erhverv. Samtykket kan når som helst tas tilbake.

Politimesterens avgjørelse kan ankes inn for departementet av vedkommende tjenestemann. Hvor det gjelder tjenestestilling som lønnes av en kommune og der er oprettet sådant utvalg som i § 17 omhandlet har også dette ankerett.

§ 8. Kongen kan ved instruks bestemme at foruten de i lov av 15 februar 1918 om offentlige tjenestemenn § 21 bestemte ordensstraffer kan der ilegges polititjenestemenn følgende mildere ordensstraffer:

a) anmerkning på rulleblad av advarsel og irettesettelse;
b) tap av «frisett» eller annen tjenestefrihet i optil 14 dager.

Disse straffer skal kunne ilegges av politimesteren eller på hans vegne av vedkommende avdelingschef. Forinnen skal vedkommende tjenestemann være gitt anledning til å uttale sig.

Polititjenestemenn har rett til å forlange utskrift av sitt rulleblad.

§ 9. Polititjenestemenn må ikke i tjenesten nyte rusdrikk (jfr. § 31 i lov av 1 august 1924 nr. 4 om innførsel og omsetning av brennevin m. v.). De må også utenfor tjenesten vise streng edruelighet.

Dette gjelder også politiets embedsmenn og andre tjenestemenn som har politimyndighet.

§ 10. Polititjenestemenn må ikke være medlem av nogen forening eller organisasjon, hvorved de forplikter sig til eller kan forpliktes til å undlate sine tjenesteplikter eller annen optreden som er i strid med disse.

10 juni.

2net kapitel.

Om politiutgiftene.

§ 11. Kommunene skal ha til rådighet politi i den utstrekning det efter forholdene trenges for den offentlige orden, for efterforskning av lovbrudd og for utførelse av de øvrige opgaver som efter lov eller sedvane påhviler politiet.

§ 12. Staten bærer følgende politiutgifter:

a) lønn til politiets embedsmenn,
b) utgiftene til kontorlokaler og skrivesaker for politiembedsmenn i landdistriktene,
c) skyss- og kostgodtgjørelse for reiser i politiets tjeneste, medmindre utgiftene dermed påhviler andre.

§ 13. Staten bærer utgiftene til særlige politiforanstaltninger under uvanlige forhold, når det gjelder formål av særlig interesse for staten, eller den almindelige orden og sikkerhet er særlig truet.

Er der ikke ansatt særskilt politi for sådanne særlige politiforanstaltninger, kan departementet bestemme at politi fra annet distrikt skal sendes til hjelp. Kommunens godtgjørelse herfor blir, om der ikke er sluttet avtale, å utrede efter regler som fastsettes av departementet.

§ 14. Kommunene bærer de politiutgifter som ikke ifølge §§ 12 og 13 eller annen lovbestemmelse utredes av statskassen.

Har Stortinget bevilget midler til det, kan der ydes bidrag av statskassen til delvis dekning av kommunenes politiutgifter.

§ 15. I kommuner hvor der er minst 5 stadig tjenstgjørende kommunelønnede polititjenestemenn skal kommunestyret for disse og de øvrige ved politiet ansatte tjenestemenn fastsette vedtekt om lønn, godtgjørelse for overtidsarbeide og uniformsgodtgjørelse.

Vedtektene må godkjennes av departementet. Finner dette vedtektens satser utilstrekkelige, kommer denne lovs § 16 til anvendelse.

§ 16. Har et kommunestyre ikke bevilget tilstrekkelige midler til det politi som trenges i kommunen, kan politimesteren bringe saken inn for departementet. Finner også dette at bevilgningen er utilstrekkelig, skal saken pånytt forelegges for kommunestyret med departementets forslag til bevilgning. Blir dette forslag ikke vedtatt, kan departementet forelegge saken for Kongen til endelig avgjørelse.

Undlater kommunen å stille til rådighet de efter Kongens avgjørelse nødvendige midler, kan disse utlegges av statskassen og refunderes av kommunen.

§ 17. Kommune kan i samsvar med lovene av 30 september 1921 om kommunestyre på landet og i byene, hen-

holdsvis §§ 28—30 og §§ 29—31 oprette fast utvalg til å våke over kommunens interesser vedkommende politiet. Utvalget skal gjennemgå politimesterens forslag til politibudgett og for øvrig forberede alle saker angående bevilgning til politiformål, når utgiftene påhviler kommunen. Det skal videre gi uttalelse om kommunale vedtekter og forskrifter som utferdiges angående politiets virksomhet. 10 juni.

Utvalget kan gjøre henstillinger til politimesteren om forandringer i ordningen av tjenesten og om iverksettelse av politiforanstaltninger.

Anmoder utvalget om oplysninger angående polititjenesten, som politimesteren ikke finner å kunne gi, kan utvalget kreve spørsmålet forelagt for departementet.

Kongen kan gi nærmere regler om disse utvalgs gjøremål og virksomhet.

§ 18. Må politiet forsterkes fordi ett nytt anlegg settes i gang, kan det pålegges anlegget å utrede utgiftene dermed, både under anleggstiden og i de første år under driften. Gjør stedsforholdene det nødvendig, kan det også pålegges anlegget å skaffe arrestrum, tjenesterum og husrum for vedkommende polititjenestemenn.

Ved tvist får § 16 tilsvarende anvendelse.

§ 19. Trenges særlig politiopsyn ved offentlige forestillinger og forevisninger, offentlig dans og lignende, som er avhengig av offentlig samtykke, kan dette gjøres betinget av at der betales en særlig avgift til kommunekassen for politiopsynet.

Også avholdelse av sportsstevner, offentlige fester, og lignende, som der er adgang til mot betaling av inngangspenger, kan av politiet gjøres betinget av at der betales en særlig avgift til kommunekassen for politiopsynet.

Avgiftene kan kreves innbetalt til den av kommunestyret bestemte myndighet før tillatelsen meddeles.

3dje kapitel.

Forskjellige bestemmelser.

§ 20. På landet og i de ladesteder hvor der ikke er bosatt en politiembedsmann, bør lensmannen fremdeles ha ledelsen av polititjenesten under politimesteren.

Politimesteren kan under særegne omstendigheter med fylkesmannens samtykke bestemme en annen ordning av ordenspolititjenesten. Denne bestemmelse kan lensmannen anke inn for departementet.

Likeså skal bestemmelsen i første ledd ikke være til hinder for at efterforskningstjenesten utføres av andre underordnede polititjenestemenn, forsåvidt sådanne er stillet til for-

10 juni. føining, og denne fremgangsmåte i det enkelte tilfelle anses mest hensiktsmessig.

§ 21. Frivillig ordensvern må ikke oprettes uten politimesterens samtykke, og må bare virke under hans ledelse. Den som opretter eller er med i et ordensvern som ikke står under politimesterens ledelse, straffes med bøter eller med fengsel optil 6 måneder.

§ 22. Kongen utferdiger en almindelig instruks for riket om polititjenesten.

Politimestrene ufterdiger de utfyllende tjenesteregler som de stedlige forhold gjør påkrevet. Avskrift av disse tjenesteregler skal sendes til departementet, medmindre det bare gjelder for en enkelt anledning.

§ 23. Denne lov trer i kraft 1 januar 1928.

Dog kan Kongen bestemme at enkelte bestemmelser først trer i kraft 1 juli 1928.

10 juni. **Kongelig resolusjon,***) hvorved II i resolusjonen av 13 mai iår om sanksjon på lov om forandring i landsskoleloven gis følgende form:

§ 38, 1 settes i kraft fra den tid bestemmelsen om lærernes minstelønn inntas i lønnsregulativet for offentlige tjenestemenn og gjøres gjeldende, dog således at bestemmelsen om begrensning av statsbidraget til 16 uker i småskolen og 18 uker i 2. avdeling settes i kraft fra 1 juli iår.

De øvrige bestemmelser trer i kraft fra 1 juli iår.

10 juni. **Kongelig resolusjon,***) hvorved II i resolusjonen av 13 mai iår om sanksjon på lov inneholdende forandring i lov om folkeskolen i kjøpstædene gis følgende form:

§ 15, 1. ledd settes i kraft fra den tid bestemmelsen om lærernes minstelønn inntas i lønnsregulativet for offentlige tjenestemenn og gjøres gjeldende.

De øvrige endringer i loven settes i kraft fra 1 juli iår.

10 juni. **Kongelig resolusjon,***) hvorved i henhold til lov om domstolene av 13 august 1915 § 60 bestemmes:

Formen for den forsikring som dommere, undtagen forliksmenn og domsmenn, skal gi, fastsettes således:

Enten:

Jeg forsikrer at jeg samvittighetsfullt vil opfylle mine plikter som dommer — at jeg vil handle og dømme således som jeg efter loven og for min samvittighet kan forsvare,

---

*) Bekjentgj. 11 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.

og hverken av hat eller vennskap, hverken for gunst eller gave eller av annen årsak vike fra rett og rettferdighet. 10 juni.

Eller:

Eg lovar at eg samvitsfullt vil gjera min skyldnad som domar — at eg vil gjera og døma soleis som eg kann forsvara etter lovi og andsynes mitt eige samvit, og korkje for hat eller venskap, korkje for gunst eller gåve eller for onnor årsak vika av frå rett og rettferd.

Kongelig resolusjon,*) hvorved i henhold til postlovens § 58 bestemmes, at den i Stortingsbeslutning av 2 juni 1927 fastsatte lokalporto for brev og brevkort kommer til anvendelse for: 10 juni.

1. brev og brevkort som er bestemt til å utleveres eller utbringes fra innleveringspoststedet,
2. brev og brevkort som uten å behandles av mer enn ett poststed befordres med landpostbud (eller postfører som gjør landpostbudtjeneste) fra et poststed til steder i ruten eller omvendt eller innbyrdes mellem steder i ruten eller mellem steder i to forskjellige fra samme poststed utgående ruter.

Den i resolusjonen nevnte stortingsbeslutning av 2 juni 1927 [1]) er sålydende:

I.

Stortinget samtykker i at lokalporto for brev og brevkort fastsettes til:

Almindelige brev:

for vekt til og med	20 gram	10 øre
—»— —»—	125 »	20 »
—»— —»—	500 »	30 »

For ubetalt brev 10 øre mere.

Brevkort:

enkelt	10 øre
med betalt svar	20 »
ubetalt brevkort	20 »

II.

Beslutningen trer i kraft fra 1 juli 1927.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 10 juni.

I. Det av klokker D. M. Strømme konstruerte apparat for nadverforvaltning ved alterkalk tillates brukt i de menigheter som måtte ønske det.

*) Bekjentgj. 11 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.

[1]) St St. prp. nr. 31. Innst. S. nr. 106. St.tid. s. 1908—1932.

10 juni. II. Den felleskalk hvorpå vinnen gjennem en på kalken anbragt tut skjenkes direkte i enkeltkalken, tillates likeledes brukt i de menigheter som måtte ønske det.

III. Post III i kongelig resolusjon av 23 desember 1914 finner tilsvarende anvendelse efter Kirkedepartementets nærmere bestemmelse.

10 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved 2nen utgave av den av lektor Nils R. Brun utgitte «Kristendomslære» godkjennes som lærebok i kristendomskunnskap i folkeskolen.

10 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved Kirke- og Undervisningsdepartementet bemyndiges til å treffe de nødvendige bestemmelser om størrelse, opkrevning, eftergivelse m. v. av den avgift til statskassen, som efter lov nr. 2 av 14 mai 1926 skal utredes av offentlige stiftelser og legater til dekning av utgiftene ved revisjon av deres regnskaper m. v.

10 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

1. Stillingene som distriktslæger i Våler disirikt, Østfold, Fet distrikt, Akershus, og Nedre-Eiker distrikt, Buskerud, besluttes fra 1 juli 1927 ophevet.

2. Våler, Fet og Nedre-Eiker herreder henlegges fra samme tid og inntil videre til henholdsvis Skiptvet, Lillestrøm og Øvre Eiker lægedistrikter.

3. Øvre Eiker lægedistikt benevnes fra samme tid Eiker.

10 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

1. Poststyret bemyndiges til å treffe avtale med det det danske og svenske poststyre og med det finske poststyre om endringer henholdsvis i den skandinaviske postoverenskomst og i den norsk-finske postoverenskomst i alt vesentlig overensstemmende med hvad der er anført i Handelsdepartementets foredrag av 10 juni 1927.

2. Poststyret bemyndiges til å fastsette tidspunktet for endringenes ikrafttreden.

10 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i medhold av lov av 23 april 1898 meddeles godkjennelse av Trondhjem bystyres beslutning av 28 oktober 1926, gjentatt 16 desember 1926, om anlegg av en sporveislinje fra Elgseter bro gjennem Klostergaten, Christian Fredriksgate og Eidsvollsgate til krysset av Tyholdtveien—Festningsgaten med de i Arbeidsdepartementets foredrag av 10 juni 1927 nevnte forbehold.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes, at § 19 siste ledd, i det ved kongelig resolusjon av 12 november 1907, jfr. kongelige resolusjoner av 10 mai 1912, 1 mai 1915 og 20 september 1919, approberte reglement for Kongeriket Norges Hypotekbank herefter skal lyde således: 10 juni.

«Efter takst avholdt i henhold til § 15 kan lånes inntil $^5/_{10}$ av takstsummen for skoggrunnen og den del av skogen, som ifølge herredets vedtekter (eller lov av 7 juni 1916) ikke tillates hugget.»

Stortingsbeslutning[1]) om innlemmelse av nye stillinger og ophevelse av tidligere innlemmelser i Pensjonskassen, — sålydende: 10 juni.

Stortinget samtykker i:

I.

At samtlige nedenanførte stillinger — regnet fra det for deres innlemmelse nedenfor angitte tidspunkt — inngår under bestemmelsene i lov av 28 juli 1921 om Statens Pensjonskasse på betingelse av:

at stillingens inntekt (innskudds- og pensjonsgrunnlaget), regulativmessige alderstillegg medregnet, utgjør minst kr. 1 000,00 årlig, og

at stillingen, dersom den ikke er embede eller bestilling, besettes med minst 3 måneders opsigelsesfrist samt at stillingens innehaver finner sig i alle de forandringer, som måtte bli foretatt i pensjonsloven.

Tjenestestillinger
under
a. Kirke- og Undervisningsdepartementet.

Fra 1 oktober 1926:
Ved Bergens Diakonissehjem:
Prester eller andre teologisk utdannede funksjonærer.

b. Justisdepartementet:

Fra 1 juli 1926:
Ved Trustkontrollen:
Direktør,
Konsulent,
Sekretær,
Assistent.

c. Socialdepartementet:

Fra 1 juli 1926:
1. Ved Psykiatrisk Klinikk:
Kasserer og regnskapsfører,
Bestyrerinne og overpleierske,
Maskinist,
Kjøkkenbestyrerinne,
Portner,
Fyrbøter,
Pleier,
Pleierske.

[1]) Se St. prp. nr. 66. Innst. S. nr. 129. St.tid. 2094—2096.

10 juni.

2. Ved Rikshospitalet:
Assistent hos oldfruen.
3. Ved den nye Kvinneklinikk i Bergen:
Maskinmester,
Vaktmester og portner,
Fyrbøter,
Oversøster (overpleierske),
Søster (pleierske).

d. Landbruksdepartementet.

Fra 1 oktober 1926:
1. Ved Statens Meieriforsøk:
Assistent.
Fra 11 november 1926:
2. Ved Statens Frøkontrollstasjoner:
Bestyrer.

e. Finans- og Tolldepartementet:

Fra 1 mai 1926:
1. Ved Oslo Jernbanetollsteds nybygning:
Vaktmester.
Fra 1 juli 1926:
2. Ved Oslo Jernbanetollsteds nybygning:
Tilsynskone.
3. Ved Statens tollsteder:
Maskinmester,
Fyrbøter.

f. Handelsdepartementet:

Fra 1 juli 1926:
Postdirektør.

II.

At følgende tjenestemenn som innehavere av ovennevnte stillinger innlemmes i Statens Pensjonskasse med de rettigheter og forpliktelser, som pensjonsloven foreskriver:

1. Tjenestemenn, som ansettes efter det for vedkommende stillings innlemmelse ovenfor under I bestemte tidspunkt;
2. Tjenestemenn, som er ansatt før nevnte tidspunkt og som enten
   a) er tilpliktet å innlemmes i Statens Pensjonskasse eller til å gjøre innskudd i en ved lov oprettendes pensjonsinnretning eller
   b) ikke har forpliktelse som i litra a nevnt, men innen en av vedkommende fagdepartement fastsatt frist erklærer sig villige til inlemmelse i Statens Pensjonskasse på de vilkår, som omhandles i pensjonslovens § 24.

For tjenestemenn, som ved innlemmelsesbeslutningens tidspunkt er medlemmer av kommunale pensjonskasser, kan bestemmelsene ikke iverksettes, førenn vedkommende kommune har godkjent de særlige vilkår for disse tjenestemenns overgang til Statens Pensjonskasse som fastsettes av det departement, hvorunder denne kasse hører.

III.

Ved alle utbetalinger av lønn efter innlemmelsesdagen til tjenestemenn, der som følge av denne beslutning er innlemmet i Statens Pensjonskasse, blir der av vedkommende kassebetjent i lønnen å avholde et midlertidig pensjonsinnskudd til Statens

Pensjonskasse på minst 10 pct. av det kontante lønnsbeløp under kr. 10 000,00. 10 juni.

Utredes lønnen dels av Staten og dels av andre kasser, skjer inneholdelsen av den samlede lønn.

Det overlates til kassebetjenten efter konferanse med vedkommende tjenestemenn å inneholde noget mere enn det ovenfor fastsatte beløp, såfremt der er grunn til å anta, at innskuddsgrunnlaget blir fastsatt til et høiere beløp enn den kontante lønn.

Ved utbetalingene tas der forbehold overfor tjenestemannen om nøiaktig beriktigelse av de skyldige innbetalinger, når innskuddsgrunnlaget er fastsatt og beregningene av innskuddene foreligger.

De efter denne regel tilbakeholdte innskudd beholdes hos kassabetjenten uten å innsettes i bank på tjenestemannens navn, inntil nærmere meddelelse om innskuddets størrelse for hver enkelt tjenestemann mottas fra Pensjonskassen. De beløp som Pensjonskassen har krav på, blir derefter å tilstille denne, mens det for meget innbetalte i tilfelle tilbakebetales til vedkommende tjenestemann. Er det foreløbig inneholdte beløp ikke tilstrekkelig, inneholdes det manglende ved senere lønnsutbetalinger.

B.

Stortinget samtykker i, at den tidligere innlemmelsesbeslutning opheves for nedennevnte stillinger:

Fra 1 juli 1927:

1. Under Kirkedepartementet:
   Bibliotekassistenter ved Universitetsbiblioteket.
2. Under Socialdepartementet:
   Farmasøiter ved Rikshospitalets apotek, med den følge, at personer som efter nevnte dato får ansettelse i nogen av disse stillinger ikke blir medlemmer av Pensjonskassen.

Forandring*) av § 2 i bruksreglene for Haukås statsalmenning i Strinda herred. 11 juni.

Skrivelse**) fra Landbruksdepartementet, hvori meddeles, at departementet i henhold til kongelig resolusjon av 3 juni 1927 om fraktutjevning ved innenlands sending av malingsprodukter av hvete, rug og bygg og innført korn av disse kornslag d. d. i tilslutning til Stortingsbeslutning av 24 mai 1927 har utferdiget nedenstående nærmere bestemmelser om fraktutjevning innenlands, gjeldende fra 1 juli 1927 inntil videre: 11 juni.

1. Frakt godtgjøres kun for malingsprodukter av rug, hvete og bygg skikket til menneskeføde. Grensen mellem matmel og fôrmel angis ved typeprøve. Sådan typeprøve fåes tilsendt ved henvendelse til Statens Kornkontor.

*) Bekjentgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 26, hvor den nye § 2 i bruksreglene er inntatt.

**) Bekjentgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.

11 juni. For korn av rug, hvete og bygg fra engrosfirmaer godtgjøres frakt bare når kornet selges og sendes til bygdemøller. Utgifter til assuranse, ombordbringelse og ilandbringelse godtgjøres ikke.

2. Godtgjørelse for utlagt frakt utbetales engrosforretninger (grossister og møller m. v.) i korn og mel. Vedkommende forretning må på forhånd være godkjent av Statens Kornkontor. Der godtgjøres som regel bare den frakt som svarer til forsendelse efter billigste vei og på billigste måte fra nærmeste importhavn til forbruker eller detaljist. Under spesielle forhold kan Kornkontoret dispensere fra denne bestemmelse.

3. For korn av rug, hvete og bygg samt malingsprodukter herav fra oversjøiske havner godtgjøres billigste frakt (gjennemgangsfrakt) fra nærmeste importhavn til vedkommende importørs sted. Fra europeiske havner godtgjøres ved forsendelse til importører kun frakt fra nærmeste rimelige havn. I dette tilfelle vil der som regel ikke bli godtgjort frakt ved transport til importører utenfor Nord-Norge.

Som importhavner for hvete og malingsprodukter herav regnes:

Oslo, Larvik, Skien, Kristiansand S., Stavanger, Bergen, Trondhjem. For rug og bygg og produkter herav de samme havner og dessuten Moss, men for bygg og byggprodukter ikke Larvik.

4. Frakt som påføres varen ved transport fra grossist til grossist (firma som har rett til å få refundert frakt av Staten) eller fra mølle til grossist godtgjøres ikke. Kornkontoret kan dispensere fra denne bestemmelse.

5. Fraktutgiftene refunderes efter månedlige opgjør, som innsendes direkte til Statens Kornkontor. Opgjørene må være bilagt med opgaver, hvori spesifiseres: Dato for avsendelsen, mengde (antall sekker à 100 kg.) spesifisert for hver enkelt varemottager og for rug, hvete, bygg, rugmel, hvetemel, byggmel, hvetegryn og byggryn, forsendelsesmåte, varemottagerens navn og nærmeste jernbanestasjon eller dampskibsanløpssted, samt utlagt frakt. (Utekspedisjoner hvorfor frakt ikke påløper medtas ogsaa i opgavene.) Med fraktopgjørene innsendes enn videre månedlige beholdningsopgaver, hvori opføres tilgang og utekspedisjoner i månedens løp av korn og/eller malingsprodukter herav, spesifisert som ovenfor anført.

Ovennevnte opgave må være innsendt innen den 15 i den efterfølgende måned.

Fraktbrev innsendes ikke, undtagen for tilleggsfrakter.

Kvitterte fraktbrev må dog opbevares og innsendes når som helst på forlangende. Krav på tilleggsfrakter, som ikke er innkommet innen 3 måneder efter at forsendelsen har funnet sted, vil ikke bli refundert. 11 juni.

6. For å undgå forveksling skal der for avfallsprodukter av rug, hvete og bygg som importeres i sekkevekter over 80 kg. ved importen være påklistret sekkene en merkelapp, hvorpå der er trykt med iøienfallende skrift «fôrmel». Avfallsmel av rug, hvete og bygg malt ved møller der får fraktgodtgjørelse skal merkes på samme måte, forsåvidt de selges og sendes i sekkevekter over 80 kg. Denne merkning skal foretas straks melet er malt.

Firmaer der får fraktgodtgjørelse må merke mel til menneskeføde med «matmel», på samme måte som for avfallsmel, forsåvidt melet sendes i sekkevekter under 100 kg.

Mel hvorfor der ønskes godtgjort frakt må på fraktbrevet uttrykkelig være anført som «matmel». Opføres avfallsmel på samme fraktbrev, må dette uttrykkelig være anført som fôrmel.

7. Kjøregodtgjørelse for transport fra jernbanestasjon eller dampskibsstoppested utbetales fra 1 juli d. å. efter de hittil gjeldende regler, med 5 øre pr. 100 kg. pr. km. for transport utover 20 km.

8. For transport ved leilighetsfartøi og for avhentning sjøverts med egen båt godtgjøres godsrutefrakt ÷ 25 %.

Ved landverts transport med bil eller annet kjøretøi til steder som har jernbaneforbindelse godtgjøres frakt til mottagerens nærmeste jernbanestasjon efter jernbanens regulativ for vognladningsfrakt.

9. Bygdemøller ydes vanlig godtgjørelse for utfrakter i den utstrekning det finnes hensiktsmessig, eller det kan skje uten unødig fordyrelse av transporten. De enkelte bygdemøller må ved henvendelse til Statens Kornkontor få fastsatt de nærmere betingelser så vel som sine fraktdistrikter.

Rundskrivelse fra riksadvokaten til statsadvokatene. 11 juni.

Flere av landets aviser inntar bekjentgjørelser, der mere eller mindre åpenbart er beregnet på å skaffe utenlandske lotterier norske kunder. Således sees bl. a. inntatt annonser, hvori der tilbydes agenter høi provisjon for salg av «obligasjoner» eller — som det av og til uttrykkes — av «en meget efterspurt artikkel», hvorved der efter sammenhengen og underskriften åpenbart siktes til «obligasjoner» eller lotterisedler. Sådanne annonser har tildels vært ekspedert gjennem norske annonsebyråer.

11 juni. Da inntagelse i aviser og tidsskrifter av sådanne annonser er forbudt og forbudets overtredelse belagt med straff ifølge lov angående lotteri og andre lykkespill av 14 juni 1851 med tilleggslover, henstiller jeg til hr. statsadvokaten å anmode d'herrer politimestre innen Deres embedsdistrikt om å henlede avisenes og annonsebyråenes opmerksomhet på forholdet og såfremt der dessuaktet inntas avertissementer som de nevnte å gjøre straffansvar gjeldende mot vedkommende.

13 juni. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmennene.

Den nye rettergangsordning.
Rundskrivelse nr. 11.

Om ed og forsikring.

A. Dommere, skjønnsmenn, rettsvidner m. v.

Efter de nye rettergangslover skal dommere (derunder domsmenn og forliksmenn), lagrettemenn, skjønnsmenn, utskiftningsformenn, utskiftningsmenn og rettsvidner ikke avlegge ed, men forsikring. Reglene er også for øvrig til dels forskjellige fra de eldre bestemmelser. Man skal her gi en oversikt over de regler som gjelder efter 1. juli 1927.

1. *Dommere* (undtagen domsmenn).

Efter domstolslovens § 60 skal alle dommere, undtagen domsmenn, gi skriftlig forsikring om at de samvittighetsfullt vil opfylle sine plikter. Denne bestemmelse avløser lov om ed av 10 mai 1893 § 4, jfr. kgl. res. av 23 januar 1897, forsåvidt dommereden angår.

For forliksmenns forsikring er ordlyden fastsatt ved kgl. res. av 13 mai 1927, jfr. rundskrivelse nr. 8, datert 14 mai 1927. Formen for den forsikring som andre dommere (også dommerfullmektiger) skal gi, er fastsatt ved kgl. res. av 10 juni 1927.*) Forsikringen er trykt som bilag til denne rundskrivelse.

Den bestemmelse som er truffet ved resolusjonen av 10 juni 1927 kommer ikke til anvendelse på de dommere som tidligere har avlagt ed eller forsikring i henhold til den eldre lovgivning (lov om ed av 10 mai 1893 § 4, jfr. kgl. res. av 23 januar 1897 A I, 1 og 3).

Den som tidligere ikke har avlagt dommered (forsikring), skal efter 1 juli 1927 gi skriftlig forsikring overensstemmende med den nu fastsatte ordlyd, før han begynner sin virksomhet som dommer. Forsikringen sendes til fylkesmannen. I henhold til domstolslovens § 60 har departementet bestemt, at for-

*) Inntatt i Lovtid. 2nen avd. s. 366—367.

sikringen skal opbevares ved fylkeskon- 13 juni.
toret.

2. *Domsmenn* skal ikke gi skriftlig forsikring. Men rettens formann skal første gang nogen gjør tjeneste som domsmann, foreholde ham de plikter som påhviler en domsmann og ta imot hans forsikring således som omhandlet i domstolsl. § 100. Forsikringen mottas på den måte at rettens formann spør domsmannen: «Forsikrer De at De så vel i denne sak som i alle fremtidige saker vil gi vel akt på alt som forhandles i retten, og at De vil dømme således som De vet sannest og rettest å være efter loven og sakens bevisligheter?» Til dette svarer domsmannen, stående og med oprakt høire hånd: «Det forsikrer jeg». Under avgivelse av forsikring reiser alle tilstedeværende sig.

Disse regler gjelder også for fagkyndige domsmenn, så vel ved herreds- og byretten som ved overretten.

Det er å merke, at de nye regler om avgivelse av forsikring også kommer til anvendelse i saker som efter 1 juli 1927 behandles efter den eldre prosesslovgivnings regler.

Om en domsmann før 1 juli 1927 har avlagt ed eller forsikring som meddomsmann, rettsvidne eller skjønnsmann, skal han allikevel gi forsikring efter de nye regler første gang han gjør tjeneste som domsmann efter 1 juli 1927. Dog gir en meddomsmann som har møtt i en sak før 1 juli 1927, ikke ny forsikring om han efter dette tidspunkt møter i den samme sak.

Den som efter 1 juli 1927 har gitt forsikring som domsmann — hvad enten forsikringen er gitt under en straffesak eller en civil sak — skal senere ikke gi ny forsikring som domsmann i straffesaker eller civile saker. Straffeprosesslovens § 372, som hadde en annen regel, er ophevet ved tilleggsloven av 14 desember 1917.

Om en domsmann tidligere har gitt forsikring som skjønnsmann — selv om det er efter de nye regler — skal han allikevel gi forsikring første gang han gjør tjeneste som domsmann. Det samme gjelder om han tidligere har gitt forsikring som rettsvidne, utskiftningsmann eller lagrettemann.

3. *Lagrettemenn* gir sådan forsikring som omhandlet i straffeprosesslovens § 327 (jfr. tilleggslov av 14 desember 1917).

4. Om *skjønnsmenns* forsikring gir skjønnslovens § 20 tilsvarende regler som for domsmenn. Den som styrer skjønnet (altså som regel en dommer eller en lensmann) foreholder skjønnsmannen de plikter som påhviler en skjønnsmann, og gjør ham opmerksom på at den forsikring han nu avgir, også gjelder forsåvidt han kommer til å gjøre tjeneste som utskift-

13 juni. ningsmann. Derefter spør skjønnsbestyreren ham: «Forsikrer De at De så vel i denne sak som i alle fremtidige saker vil utføre Deres hverv som skjønnsmann samvittighetsfullt og efter beste overbevisning?» Til dette svarer skjønnsmannen stående og med oprakt høire hånd: «Det forsikrer jeg.»

Disse regler kommer til anvendelse i alle skjønnssaker efter 1 juli 1927, selv om saken behandles efter de eldre rettergangsregler, jfr. det som ovenfor er uttalt om domsmenn.

Om en skjønnsmann tidligere har gitt forsikring som domsmann, må han allikevel gi forsikring første gang han gjør tjeneste som skjønnsmann. Det samme gjelder om han tidligere har gitt forsikring som utskiftningsmann. Derimot skal en utskiftningsmann ikke gi ny forsikring såfremt han tidligere har gitt forsikring som skjønnsmann (jfr. nedenfor).

5. *Utskiftningsformenn* gir s k r i f t l i g forsikring overensstemmende med utskiftningslovens § 15 (jfr. ikrafttrl. av 14 august 1918 § 26), forsåvidt de ikke tidligere har avlagt ed eller forsikring efter den eldre lovgivning.

Utskiftningsmenn lar forsikring tilføre protokollen første gang de forretter som utskiftningsmenn. Forsikringen skal lyde: «Jeg forsikrer at jeg så vel i denne sak som i alle fremtidige saker med troskap og redelighet vil opfylle de plikter som påhviler mig som utskiftningsmann». Forsikringen underskrives i protokollen. Den som tidligere har avlagt ed eller forsikring som utskiftningsmann eller som efter 1 juli 1927 har gitt forsikring s o m s k j ø n n s m a n n, gir dog ikke nogen ny forsikring, jfr. utskiftningslovens § 15.

6. *Rettsvidne* gir forsikring første gang han gjør tjeneste som rettsvidne (domstolsl. § 104). Dommeren foreholder ham de plikter som påhviler et rettsvidne (domstolsl. § 103 annet ledd) og spør ham: «Forsikrer De at De så vel i denne sak som i alle fremtidige saker samvittighetsfullt vil opfylle de plikter som påhviler Dem som rettsvidne?» Rettsvidnet svarer stående og med oprakt høire hånd: «Det forsikrer jeg».

Rettsvidneforsikring avgis også av den som tidligere har gitt forsikring som domsmann eller skjønnsmann. Men den som tidligere har avlagt ed eller gitt forsikring som rettsvidne — hvad enten før eller efter 1 juli 1927 —, skal ikke gi ny forsikring som rettsvidne.

B. Stevnevidner.

Om forsikring for stevnevidner henviser man til en senere rundskrivelse om instruks for stevnevidner.

C. Parter, vidner og sakkyndige. 13 juni.

1. *Parter* skal efter de nye rettergangslover ikke avlegge ed (undtagen i farskapssaker, jfr. lov nr. 3 av 10 april 1915 § 12, som er forandret ved ikrafttrl. av 14 august 1918 § 79). Men i almindelighet skal partene i en civil sak bekrefte sin forklaring med forsikring på ære og samvittighet, se tvistemålslovens § 114.

Om formen for denne forsikring gjelder bestemmelsene i lov om ed av 10 mai 1893 § 2, jfr. § 3 som er forandret ved ikrafttrl. av 14 august 1918 § 34. Rettens formann foreholder partene — før forklaring blir avgitt — det ansvar som følger av uriktig forklaring og forsikring på ære og samvittighet. Efterat forklaringen er avgitt, spør dommeren: «Forsikrer De at De har sagt den rene og fulle sannhet og intet fordulgt?» Til dette svarer parten stående og med oprakt høire hånd: «Det forsikrer jeg på ære og samvittighet». Under avleggelse av forsikring skal alle tilstedeværende reise sig.

Når partene i en farskapssak skal avlegge ed eller forsikring, skjer dette i samme former som for vidneed, jfr. nedenfor.

2. *Vidner* skal som regel avlegge ed, jfr. nærmere tvistemålslovens §§ 218—219. Edfestelsen skal også i civile saker skje efterat vidnene har avgitt forklaring. For øvrig gjelder om formen for edfestelsen de samme regler som hittil, se lov om ed av 10 mai 1893 § 1 og kgl. res. av 23 januar 1897, jfr. lov nr. 1 av 29 april 1905 og kgl. res. av 22 juni 1905. Om formen for den forsikring på ære og samvittighet som i visse tilfelle trer i stedet for ed, gjelder også de samme regler som før, se lov om ed av 10 mai 1893 § 2, jfr. kgl. res. av 23 januar 1897.

Man gjør opmerksom på at efter domstolsl. § 43 kan også skifteretter, namsretter og andre særdomstoler opta forklaring og motta ed av vidner og sakkyndige. Undtagelse gjelder dog for forliksråd (se nærmere tvistemålsl. § 292) og utskiftningsretter (se utskiftningslovens § 63). Heller ikke en namsmann eller en lensmann (som styrer av skjønn) kan motta ed eller forsikring av vidner, sakkyndige eller parter.

3. *Sakkyndige* avlegger ed overensstemmende med reglene i tvistemålsl. § 247. Om formen for avleggelse av ed eller den forsikring på ære og samvittighet, som i visse tilfelle kan tre i stedet for ed, gjelder bestemmelsene i lov av 10 mai 1893 §§ 1—2 og lov av 29 april 1905, jfr. kgl. res. av 22 juni 1905. Dommeren spør den sakkyndige: «Sverger De at De har utført (vil utføre) Deres hverv samvittighetsfullt og efter beste overbevisning?» Og ved forsikring på ære og samvittighet: «Forsikrer De at — — — —».

13 juni. Denne rundskrivelse bes sendt til

1) alle embedsmenn i hr. fylkesmannens distrikt som hører under Justisdepartementet, undtagen embedsmennene ved påtalemyndigheten og politiet;
2) utskiftningsformennene, og
3) lensmennene.

13 juni. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av frøken Ildine Svestad ved gavebrev av 26 juni 1926 oprettede «Gedine Svestads legat til ungdomslaget «Ungskogen» i Stor-Elvdal».

13 juni. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til Overlosen i det sønnenfjelske distrikt hvori foranlediget ved, at en los av Portør stasjon hadde loset et lospliktig fartøi inn til Langesund, anføres, at sjøloser som ikke tilhører Færder krets og som blir antatt til losning av et fartøi med bestemmelsessted innenfor Færderlosenes losningsdistrikter, har å lose dette op til vedkommende vaktskøites plass og avlevere fartøiet til en los derfra. Kun hvis der her ingen los er å få, kan de fortsette losningen med rett til å beholde lospengene. I henhold hertil antar departementet, at Portørlosen i det foreliggende tilfelle blir å tilstå milepenger for den distanse, han har loset skibet utenskjærs, mens resten tilfaller Færder Felleskasse.

14 juni. **Kongelig resolusjon**,*) hvorved med hjemmel i midlertidig lov om tillegg til lov om arbeidstvister for såvidt angår anvendelse av tvungen voldgift av 5 mai 1927 bestemmes:

A. At efternevnte tvister som forgjeves har vært undergitt megling efter forestilling derom fra riksmeglingsmannen skal avgjøres ved voldgift overensstemmende med lovens regler, nemlig:

1. Norsk Arbeidsgiverforening og Norsk Hydro-Elektrisk Kvælstof A/S, og Rjukanbanen med Norsk Kemisk Industriarbeiderforbund og Norsk Murerforbund.
2. Norsk Arbeidsgiverforening og A/S Skiensfjordens Kalkbrudd med Norsk Kemisk Industriarbeiderforbund.
3. Norsk Arbeidsgiverforening og Den norske Galosche og Gummivarefabrikk med Norsk Kemisk Industriarbeiderforbund.
4. Norsk Arbeisgiverforening og Gummifabrikken National med Norsk Kemisk Industriarbeiderforbund.

*) Bekjentgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.

5. Norsk Arbeidsgiverforening og Lilleborg fabrikker i Oslo og Stavanger med Norsk Kemisk Industriarbeiderforbund. 14 juni.
6. Norsk Arbeidsgiverforening og Lysaker fabrik med Norsk Kemisk Industriarbeiderforbund.
7. Norsk Arbeidsgiverforening og de denne tilsluttede tobaksfabriker i Oslo og Kristiansand S. med Tobakarbeiderforbundet i Norge.
8. Norsk Arbeidsgiverforening og Bergens Bliktrykkeri med Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund.
9. Norsk Arbeidsgiverforening og Mineralvandfabrikkene, Nora fabriker A/S, og A. Parelius A/S Mineralvandfabrik med Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund.
10. Norsk Arbeidsgiverforening og Hylla Kalkverk i Trøndelagen med Norsk Bygningsarbeiderforbund.
11. Norsk Arbeidsgiverforening og Mjøndalens Kalkfabrik med Norsk Bygningsarbeiderforbund.
12. Norsk Arbeidsgiverforening og Osterhaugsgatens høvleris Trævarefabrik (maskinsnekkeriet og benkesnekkeriet) med Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Høvleriarbeiderforbund.
13. Norsk Arbeidsgiverforening og Felleskjøpet, Oslo samt Kristiania-grossistenes Arbeidsgiverforening og Trondhjems Forretningsstands gruppe forsåvidt angår kjørere, lagerarbeidere og chauffører med Norsk Transportarbeiderforbund.
14. Norsk Arbeidsgiverforening og de denne tilsluttede garvermestre i Oslo, Marcus og Ewald Omdals Finlærfabrik, Drammen, Lillestrøms Læderfabrik, Lillestrøm, E. Hagens Lærfabrik, Hamar, A. Schriwer, Skien og A. & Birger Lunke, Elverum med Norsk Skind-, Lær- og Gummiindustriarbeiderforbund.
15. Norsk Arbeidsgiverforening, Den norske Remfabrik, Viking Rem- og Pakningsfabrik og Christiania Remfabrik med Norsk Skind-, Lær- og Gummiindustriarbeiderforbund.
16. Norsk Arbeidsgiverforening og lærvarefabrikker i Oslo, Fredrikshald og Lillehammer med Norsk Skind-, Lær- og Gummiindustriarbeiderforbund.
17. Norsk Arbeidsgiverforening og Trondhjems Blikemballagefabrik med Norsk Jern- og Metalarbeiderforbund.
18. Norsk Arbeidsgiverforening og Løkeberg Lerindustri med Norsk Arbeidsmannsforbund.
19. Norsk Arbeisgiverforening og Elektrotekniske Firmaers Landsforening med Norsk Elektrikker- og Kraftstationsforbund.

14 juni. 20. Østlandske Stenindustriforening og de denne tilsluttede firmaer med Norsk Stenhuggerforbund.
21. Tricotagefabrikantene i Oslo med Norsk Skrædderforbund, og Tricotagearbeidernes forening.
22. A/S C. Hildisch Læderfabriker, Oslo, med Norsk Skind-, Lær- og Gummiindustriarbeiderforbund.

B. At enhver iverksettelse av arbeidsstengning eller arbeidsnedleggelse i anledning av de under A. nr. 1—19 nevnte tvister forbys.

Dette forbud trer i kraft straks.

C. At det i medhold av lovens § 2 nr. 2 settes Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Norsk Arbeidsgiverforening frist inntil torsdag den 16 juni kl. 9 morgen til å opnevne medlemmer av voldgiftsretten.

14 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved der foretas en del forandringer i det av Stortinget den 19 juli 1922 vedtatte lønnsregulativ med senere endringer for arbeidere ved hærens og marinens fabrikker og etablissementer m. v.

15 juni. **Skrivelse***) fra Landbruksdepartementet om fiskeriregler for Spirillen m. v. i Aadal herred, Buskerud fylke.

16 juni. Nr. 1. **Lov****)[1]) om forbud mot salg av usløiet torsk i Lofoten og Vesterålen.

§ 1. Under de store fiskerier innen Lofoten og Vesterålen sorenskriverier er kjøp og salg av usløiet torsk (skrei) forbudt. Undtatt herfra er småsalg efter vedkommende regjeringsdepartements nærmere bestemmelse.

§ 2. Overtredelse av denne lov eller bestemmelser utferdiget i henhold til loven straffes med bøter.

§ 3. Denne lov trer i kraft straks.

§ 4. Lov av 25 juli 1913 om salg av torsk efter vekt opheves.

16 juni. Nr. 2. **Lov****)[2]) om fredning av sildyngel.

§ 1. Optagning av sjøen, omsetning eller anvendelse av fangster av sild som antas å inneholde vesentlige mengder småsild under 1 år, er forbudt. Jfr. § 2.

---

*) Bekjentgj. 17 juni i Lovtid 1ste avd. nr. 26, hvor fiskerireglene er inntatt.

**) Bekjentgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.

[1]) St.besl. 11 juni. Se Ot. prp. nr. 11. Innst. O. nr. 71. St.tid., forh. i Ot. s. 724—734; i Lt. s. 266—267.

[2]) St.besl. 11 juni. Se Ot.prp. nr. 36. Innst. O. nr. 70. St.tid., forh. i Ot. s. 713—724; i Lt. s. 266.

Undtatt fra forbudet er dog fangster som utelukkende anvendes til menneskeføde og/eller agn, eller som er blandet med brisling, såfremt brislingen utgjør over 5 procent av fangsten, regnet efter tall. 16 juni. Nr. 2.

§ 2. Kongen eller den han overdrar det til, gir de nærmere regler for fangstens undersøkelse og bedømmelse.

§ 3. Overtredelse av denne lov straffes med bøter. Ulovlig gjort fangst eller dens verdi blir ved dom å inndra hos den skyldige, til fordel for statskassen.

Lov*)[1]) om forandring i lov om skibsmannskapers mønstring m. v. av 29 juni 1888 med tilleggslover av 28 mai 1892 og 26 juni 1925. 16 juni. Nr. 3.

I § 12 i lov om skibsmannskapers mønstring m. v. av 29 juni 1888 tilføies som fjerde ledd:

Fører av norsk fartøi, der går i innenriks fart, skal derhos føre en fortegnelse over alle personer under 18 år, som er beskjeftiget ombord i hans skib. Fortegnelsen som skal inneholde oplysning om vedkommendes fødselsår og -dag føres således som bestemmes av vedkommende regjeringsdepartement.

Lov*)[2]) om fastsettelse av Oslo havnedistrikts grense i Akerselven. 16 juni. Nr. 4.

Fra 1 juli 1927 skal grensen for Oslo havnedistrikt i Akerselven være sydsiden av de nuværende jernbanebroer over elven.

Kongelig resolusjon*), hvorved der i de ved kongelig resolusjon av 19 juli 1912 fastsatte «Forskrifter angående utøvelsen av den konsulære rettspleie» fastsettes nedenstående forandringer fra 1 juli 1927: 16 juni.

I.

Følgende paragrafer skal fra 1 juli 1927 lyde således:

§ 5, nr. 1.

1. Konsulardommeren avlegger den for dommere foreskrevne forsikring.

§ 8, første ledd.

Har nogen oversittet de frister som er foreskrevet i bestemmelsene om anke, kjæremål og opfriskning, kan

*) Bekjentgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.

[1]) St.besl. 11 juni. Se Ot.prp. nr. 25. Innst. O. nr. 63. St.tid., forh. i Ot. s. 712—713; i Lt. s. 266.

[2]) St.besl. 11 juni. Se Ot.prp. nr. 16. Innst. O. nr. 59. St.tid., forh. i Ot. s. 711; i Lt. s. 266.

16 juni. han ved skriftlig eller muntlig henvendelse til konsulardommeren begjære opreisning mot oversittelsen og fastsettelse av en ny frist, når han sannsynliggjør, at det ikke kan legges ham tillast at fristen er oversittet, eller når i øvrig særlige omstendigheter taler derfor og forsømmelsen ikke er forsettlig.

§ 17.

Når dom eller annen avgjørelse av konsulardommer eller konsularrett bringes inn for høiere rett, skjer dette til Oslo overrett, dersom ikke annet er bestemt.

§ 20, nr. 1.

1. Uteblir saksøkeren fra rettsmøtet, uten at det er oplyst eller sannsynlig at han har gyldig forfall, skal saken avvises eller frifinnende uteblivelsesdom avsies, dersom saksøkte møter og forlanger dom. Saksøkte kan i begge tilfelle kreve saksomkostninger tilkjent.

§ 31, nr. 2, annet ledd.

Uteblivelsesdommer gis tillike påtegning om innen hvilken tid den uteblevne i overensstemmelse med § 33 har adgang til å begjære saken opfrisket.

§ 33, nr. 1 og 2.

1. Når uteblivelsesdom er avsagt, kan den uteblevne part innen en viss frist, som konsulardommeren eller retten fastsetter efter omstendighetene i hvert tilfelle, og som ikke må gjøres kortere enn en uke efter dommens forkynnelse, ved skriftlig eller muntlig henvendelse til konsulardommeren begjære saken opfrisket.

2. Når sådan begjæring fremsettes innen den bestemte frist, skal konsulardommeren beramme tid og sted til sakens opfriskning og meddele den vinnende part underretning efter de for stevning gitte regler. Dersom den uteblevne part ved det til sakens opfriskning berammede møte påny uteblir uten gyldig forfall, forspiller han sin rett til videre procedyre i saken. Møter han, skal saken påny behandles og avgjøres uten hensyn til uteblivelsesdommen.

§ 34, nr. 1, 2, 5 og 6.

1. Vil en part i tilfelle hvor det er adgang til det, påanke en dom i borgerlig sak til høiere rett, må skriftlig ankeerklæring i tre eksemplarer inngis til konsulardommeren innen tre måneder efter forkynnelsen av dommen (§ 32, jfr. § 11).

Ankeerklæringen må inneholde en bestemt erklæring om hvilke deler av dommen anken

rettes mot, og angi de enkelte feil ved saks- 16 juni.
behandlingen eller avgjørelsen som anken grunnes på. Den må enn videre inneholde begrunnelsen av ankeerklæringen og den påstand som nedlegges, og i tilfelle sådant forbehold som omhandles i nr. 4.

Samtidig med at ankeerklæringen inngis har den ankende part å erlegge den lovbestemte betaling for behandlingen av saken ved den høiere rett.

2. Konsulardommeren lar ankeerklæringen forkynne for motparten efter at han har gitt den påtegning om at motparten — såfremt han vil imøtegå anken — må innlevere sitt skriftlige tilsvar til konsulardommeren innen en frist som denne fastsetter og som i almindelighet bør være fire uker. Ved forkynnelsen skal parten også gjøres bekjent med bestemmelsen i nr. 4, hvorom påtegning gjøres på ankeerklæringen. Tilsvaret skal inneholde partens påstand og begrunnelsen for denne, og i tilfelle sådant forbehold som omhandles i nr. 4.

5. Konsulardommeren skal gi ankeerklæring og tilsvar påtegning om tidspunktet for innleveringen. Finner han feil eller mangler ved ankeerklæringen eller tilsvaret, skal han gi vedkommende part anledning til å rette dem, såfremt det skjer innen utløpet av de fastsatte frister. Han skal veilede partene med utferdigelse av ankeerklæringen og tilsvaret.

Konsulardommeren skal på forlangende gi partene skriftlig bevidnelse om hvorvidt og i tilfelle når ankeerklæring er inngitt.

6. Når tilsvarsfristen er utløpet, innsender konsulardommeren straks alle sakens dokumenter til vedkommende høiere rett.

§ 35. Om sakens behandling for høiere rett gjelder de almindelige regler om rettergangsmåten for tvistemål forsåvidt ikke annet er bestemt. Saken behandles skriftlig når ikke begge parter møter.

Uteblivelsesdom avsies aldri. Den part som uteblir, anses å henholde sig til det

16 juni. som fra hans side er anført i sakens dokumenter.

§ 36 nr. 4 annet ledd og nr. 5. Finner konsulardommeren eller i tilfelle konsularretten kjæremålet grunnet, avhjelpes det hvis dertil er adgang. I motsatt fall skal konsulardommeren uten ophold oversende erklæringen tillikemed de fornødne dokumenter og utskrifter til vedkommende høiere rett.

Nr. 5 opheves.

§ 37 nr. 1.

1. Dommer fullbyrdes og foreløbige sikkerhetshandlinger foretas av konsulardommeren som derved, såvidt det efter forholdene på stedet lar sig gjøre, skal iaktta de i norsk lov gjeldende regler. En dom må ikke iverksettes før forkynnelse har funnet sted. Dom i en sak som gjøres til gjenstand for opfriskning eller påanke, kan på domhaverens begjæring og efter kjennelse av konsulardommeren fullbyrdes uansett opfriskningen eller påanken når opsettelse kunde medføre betydelig tap for nogen vedkommende, og der for følgene av dommens fullbyrdelse i det tilfelle at den senere forandres, stilles sådan sikkerhet som av konsulardommeren anses tilstrekkelig.

§ 61.

1. Vil tiltalte eller fornærmede, i tilfelle hvor det er adgang til det, begjære en straffesak innbragt til fornyet behandling for lagmannsretten i Oslo, faar bestemmelsene i § 60 tilsvarende anvendelse, dog således at en sakfører som har rett til å optre for lagmannsrett, kan tre i stedet for en høiesterettssakfører i det tilfelle som er omhandlet i § 60 nr. 4.

2. Ved behandlingen av saken for lagmannsrett er tiltaltes nærvær bare nødvendig

a) dersom retten finner det påkrevet til sakens oplysning, eller

b) dersom tiltalte er dømt til fengsel i mer enn seks måneder, eller påtalemyndigheten vil påstå ham idømt så høi straff.

§ 62, nytt annet ledd.

Det samme gjelder når det offentlige vil begjære fornyet behandling ved lagmannsrett.

II. 16 juni.

Overgangsbestemmelse.

De under avsnitt I omhandlede forandringer kommer ikke til anvendelse på saker som er innbragt for konsulardommeren før 1 juli 1927.

Kongelig resolusjon*) hvorved bestemmes: 16 juni.

I.

I henhold til lov nr. 6 av 17 juli 1925 avsnitt V § 19, jfr. tilleggslov av 25 februar 1927, fastsettes fra 1 juli 1927 sådan forhøielse av den godtgjørelse som tilkommer vidner efter lov nr. 2 av 21 juli 1916:

1. For reise med jernbane eller dampskib (jfr. lovens § 3) godtgjøres: Med jernbane det som billetten koter på III. klasse, dog ikke over 8 øre pr. km.; med dampskib nødvendige utlegg til billett og innskrivningspenger til annen plass, dog ikke over 50 øre pr. sjømil.

2. Godtgjørelsen efter lovens § 4 første ledd forhøies til kr. 2,40 for hvert døgn eller del av et døgn og kr. 1,60 for hver natt.

3. Godtgjørelsen efter § 5 forhøies således at den ikke må overstige kr. 2,40 pr. dag.

II.

I henhold til lov nr. 2 av 21 juli 1916 § 7 fastsettes nedenstående forskrifter om utbetaling av vidnegodtgjørelse:

§ 1. Vidner som av retten er innkalt til å avgi forklaring i en civil sak, skal efter begjæring utbetales et forskudd på reisegodtgjørelsen forsåvidt vidnet har krav paa godtgjørelse, jfr. lovens § 2.

Når et vidne har begjært å få forskudd, sørger retten for at vidnet blir tilstillet beløpet innen reisen tiltredes. Retten kan pålegge lensmannen i det distrikt hvor vidnet opholder sig, å utbetale forskuddet av offentlige midler. Retten skal i så fall straks refundere lensmannen beløpet.

§ 2. Når vidnet møter frem i retten, leveres der ham en blankett til regning over vidnegodtgjørelsen. Retten veileder vidnet med å skrive regningen, som underskrives av vidnet og attesteres av retten (rettsskriveren).

Vidnegodtgjørelsen utbetales såvidt mulig under vidnets fremmøte på rettsstedet.

Godtgjørelsen utredes av det forskudd som vedkommende part har innbetalt til retten i henhold til tvistemålslovens § 170.

Er tilstrekkelig forskudd ikke innbetalt, utredes godtgjørelsen av statskassen mot refusjon av parten.

*) Bekjentgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.

16 juni. § 3. For utbetaling av vidnegodtgjørelse i straffesaker skal fremdeles gjelde de regler som er fastsatt ved kongelig resolusjon av 14 desember 1889 med senere forandringer.

§ 4. Justisdepartementet kan gi nærmere regler til gjennemførelse av disse forskrifter.

16 juni. **Kongelig resolusjon***), hvorved det overlates til Justisdepartementet å gi sådanne forskrifter om rettsbøker m. v. som er nevnt i lov om rettergangsmåten for tvistemål av 13 august 1915 § 136.

16 juni. **Kongelig resolusjon***), om anvendelse av pleiebarnslovens § 2 for Vang herred, Opland fylke.

16 juni. **Kongelig resolusjon***), hvorved der i medhold av lov av 8 august 1924 om kvalitetskontroll med visse landbruksvarer utferdiges nedenstående regler om kontroll med innførsel og omsetning av honning:

§ 1. En vare må kun utbys til salg eller innføres under betegnelsen honning eller ordforbindelser, hvori ordet honning forekommer, når den alene består av det produkt som biene samler av blomstenes nektar og lagrer i bikuben.

Honning må ikke være tilsatt fremmede stoffer, såsom farvestoffer, konserveringsstoffer, sukker eller vann, og må være av ren og frisk beskaffenhet.

§ 2. Såfremt varen ikke tilfredsstiller foranstående krav, blir den å betrakte som surrogat, som ikke kan omsettes under betegnelsen honning eller ordforbindelser, hvori ordet honning forekommer. På emballasje for sådant surrogat og på fakturaer og andre forretningspapirer vedkommende samme må den nevnte betegnelse ikke forekomme, og det må heller ikke finnes avbildninger av bier, bikuber og utbyggede vokskaker o. l.

Det må ikke i reklameøiemed anvendes avbildninger eller benyttes uttrykk som er skikket til å fremkalle forveksling med honning.

Omsetning av honningkake er undtatt fra disse regler.

§ 3. Honning som innføres fra utlandet, skal være ledsaget av faktura med påtegnet erklæring fra avsenderen av varen om at den fyller kravene efter § 1 i disse regler. I motsatt fall blir varen å innføre og forhandle som surrogat, og tollvesenet skal straks varsle vedkommende kontrollør med opgivende av mottager og kvantum.

§ 4. All utenlandsk honning som utbys til salg i detalj, skal på lett synlig måte og med tydelige og i forhold til em-

*) Bekjentgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.

ballasjens størrelse passende store bokstaver på særskilt etikett være merket «Utenlandsk honning». 16 juni.

Dette gjelder selv om det på emballasjen ellers finnes betegnelser som er ment å skulle tilkjennegi produksjonsstedet, som Kuba-honning, Kalifornia-honning o. l.

§ 5. Ved omsetning av honning i detalj (av handlende eller direkte fra produsent til forbruker) skal honningen være innesluttet i en passende emballasje, helst av blikk eller glass. Blikkemballasje må være ny og all emballasje må være fullstendig ren.

Emballasjen skal være forsynt med etikett påstemplet «Ekte honning». Etiketten skal dessuten inneholde angivelse av produsentens navn eller navnet på vedkommende som forhandler varen.

Omsetning av norsk honning i detalj kan også foregå i løs vekt, hvis kjøperen selv holder emballasje. Ved sådant salg bortfaller de i denne paragraf gitte påbud om merkning av emballasjen.

Uttrykk som kløverhonning, lynghonning o. l. tillates anvendt ved siden av betegnelsen «Ekte honning», når produsenten eller selgeren vet at honningen for en vesentlig del er samlet fra disse blomster.

§ 6. Landbruksdepartementet kan utferdige nærmere bestemmelser angående gjennemførelsen av kontrollen, likesom det kan dispensere fra reglene.

§ 7. Disse regler trer i kraft 1 august 1927 og gjelder inntil videre.

§ 8. Overtredelse av disse bestemmelser straffes med bøter forsåvidt strengere straff ikke kommer til anvendelse efter den almindelige borgerlige straffelov.

Kongelig resolusjon*) om skogvedtekter for Botne herred, Vestfold fylke. 16 juni.

Kongelig resolusjon**), hvorved der i henhold til lov om luftfart av 7 desember 1923 § 34 meddeles det tyske luftfartsselskap Luft-Hansa A/G konsesjon til å drive erhvervsmessig luftfartsvirksomhet forsåvidt angår den del av ruteflyvningen Stettin—Kjøbenhavn—Göteborg—Oslo som foregår over norsk område. 16 juni.

Konsesjonen, som gjelder til 14 september 1927 meddeles på følgende betingelser:

1. At Forsvarsdepartementet meddeler fornøden flyvetillatelse i henhold til luftfartslovens § 15 b.

---

*) Bekjentgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 26, hvor skogvedtektene er inntatt.

**) Bekjentgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.

16 juni. 2. At Forsvarsdepartementet treffer bestemmelse angående godkjennelse av selskapets takster for befordring av personer eller gods, av de av selskapet utferdigede reglementer for tjeneste og for befordring av personer og gods samt fastsetter takster for bruken av innenlandske landingsstasjoner eller anlegg som benyttes.

3. At konsesjonshaveren forplikter sig til — om så måtte ønskes — å føre post fra Norge for godtgjørelse og efter øvrige vilkår som fastsettes av Poststyret bl. a. på grunnlag av hvad det betaler for postførsel i lignende rute.

4. At konsesjonshaveren velger Norsk Luftfartsselskap A/S, Oslo, som representant i Norge for formidlingen av saker like overfor de norske myndigheter, — samt at konsesjonshaveren overlater til dette selskap den lokale trafikk (ved Oslo m. v.) i forbindelse med ruten.

5. At de i Norge til enhver tid gjeldende bestemmelser om luftfart overholdes.

16 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved der foretas en forandring i den ved Regjeringens resolusjon av 5 november 1913 stadfestede plan for sikkerhetsfond ved A/S Grong Gruber.

16 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

1. Stillingen som distriktslæge i Ullensaker distrikt, Akershus fylke, besluttes fra 1 juli 1927 ophevet.
2. Ullensaker herred henlegges fra samme tid og inntil videre til Sørum lægedistrikt i samme fylke.

16 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved bl. a. bestemmes:

1. Det ved kongelig resolusjon av 7 juni 1918 oprettede direktorat for Provianteringsdepartementets penge- og regnskapsvesen blir ophevet fra og med 1 juli 1927.
2. — — — —
3. Landbruksdepartementet bemyndiges til å treffe de nærmere bestemmelser som er nødvendige for å gjennemføre avviklingen av direktoratet.

16 juni. **Skrivelse***) fra Arbeidsdepartementet om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning på gater og veier innen Harstad by.

17 juni. **Skrivelse****) fra Landbruksdepartementet om fiskeriregler for Henåen og Langsjøelven m. v. i Modum og Tyristrand herreder i Buskerud fylke.

---

*) Bekjentgj. 23 juni i Lovtid. 1ste adv. nr. 27.

**) Bekjentgj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 27, hvor fiskerireglene er inntatt.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved doktor Paul Andreas Ebeltofts testamente av 6 juli 1911 oprettede »Doktor Paul Andreas Ebeltofts legat til beste for innvånere av Tromsø by». 18 juni.

Lov*)[1]) om forandring i lov av 13 juli 1921, inneholdende midlertidige bestemmelser om utligning av skatt til staten på inntekt og formue. 21 juni. Nr. 1.

I.

§ 5 i lov av 13 juli 1921, inneholdende midlertidige bestemmelser om utligning av skatt til staten på inntekt og formue, skal herefter lyde således:

I utlandet bosatte aktionærer (parthavere) i aktieselskap og dermed likestilt selskap skattlegges underett i den kommune, hvor kontoret er eller bestyrelsen foregår, efter satser for formue og inntekt der fastsettes av Stortinget i den årlige skattebeslutning.

Dog blir en sådan aktionær (parthaver) å skattlegge særskilt, når han fremsetter forlangende herom for lignings-myndigheten og innen den lovbestemte frist innsender selvangivelse inneholdende alle for ligningen nødvendige oplysninger. Er vedkommende aktionær (parthaver) skattepliktig i flere distrikter, blir hans samlede formue og inntekt innen riket å skattlegge i det distrikt, hvor inntekten er størst, idet meddelelse fra de øvrige distrikter blir å tilstille ligningsmyndighetene i dette distrikt. Selvangivelse omfattende den hele formue og inntekt må i tilfelle innsendes i hvert distrikt. Adgangen for en aktionær til å begjære sådan særskilt ligning er betinget av, at de ham tilhørende aktier lyder på navn. Er vedkommende aktionær (parthaver) norsk statsborger og midlertidig bosatt i utlandet (jfr. landskattelovens § 17, byskattelovens § 12), er han berettiget til i sin her skattepliktige formue og inntekt å gjøre forholdsmessig fradrag for gjeld og gjeldsrenter, beregnet efter hans samlede formue og inntekt, uansett om den er skattepliktig her eller i utlandet.

Vedkommende regjeringsdepartement kan beslutte, at i utlandet bosatte aktionærer (parthavere) i aktieselskap eller dermed likestilt selskap blir å beskatte efter lavere satser enn de for sådanne skattepliktige ifølge skattebeslutningen almindelig gjeldende, hvis selskapets særlige forhold skulde finnes å gjøre det ønskelig, at vedkommende aktionærer

*) Bekjentgj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 27.

[1]) St.besl. 11 juni. Se Ot.prp. nr. 44. Innst. O. XVII. St.tid., forh. i Ot. s. 734—740; i Lt. s. 266.

21 juni. Nr. 1. (parthavere) bevarer sine interesser i selskapet, og hvis innfordring av skatt efter de almindelig gjeldende satser skulde finnes å ramme et betydelig antall aktionærer (parthavere) på en måte, som ikke antas å stemme med almene interesser. Herunder kan skattesatsene også graderes efter størrelsen av de enkelte aktionærers (parthaveres) interesser i vedkommende selskap.

Aktieselskap og dermed likestilt selskap er ansvarlig for skatt, som ilignes i utlandet bosatte aktionærer (parthavere). Selskapet kan, når det har betalt skatten, forlange sitt utlegg dekket av den skattepliktige og i tilfelle tilbakeholde eller avkorte dette i hvilket som helst beløp, som det er den skattepliktige skyldig. Ved utdeling av utbyttet (jfr. § 3) er selskapet berettiget til å tilbakeholde det fornødne beløp (i tilfelle friaktie m. v.) til dekning av den skatt, som er utlignet eller må antas å ville bli utlignet på formue i eller inntekt av vedkommende aktie for det inntektsår, hvori utdelingen skjer, eller tidligere år. Tilbakeholdelse for ikke utlignet skatt skjer på grunnlag av den foreliggende siste skattebeslutning og således at de skattesatser anvendes, der er bestemt for i utlandet bosatte aktionærer (parthavere), som lignes underett. Når tilbakehold skjer av skatt, som ennu ikke er utlignet, er selskapet forpliktet til å godtgjøre vedkommende aktionærer (parthavere) renter av det tilbakeholdte beløp med 5 pct. p. a. til skattens forfallsdag.

II.

Nærværende lov anvendes første gang ved utligning av statsskatt for 1927—1928 på grunnlag av inntektsåret 1926.

21 juni. Nr. 2. **Lov***)[1]) om midlertidig forhøielse av losbetalingen.

Fra 1 juli 1927 til 1 juli 1928 skal lospengene, som beregnes av så vel lospliktige som ikke lospliktige fartøier efter taksttabellene i lov om losvesenet av 26 mai 1899, jfr. lov av 2 april 1917, erlegges med et tillegg av 60 pct.

Av tillegget for de lospliktige fartøiers vedkommende tilfaller de 50 pct. vedkommende sportellønte los, mens de resterende 10 pct. henlegges til et fond, hvorav der efter Kongens nærmere bestemmelse utbetales grunnbidrag til loser samt bidrag til skøitehold og til bestridelse av utgifter ved losgutters lønn.

---

*) Bekjentgj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 27.

[1]) St.besl. 11 juni. Se Ot.prp. nr. 34. Innst. O. nr. 69. St.tid., forh. i Ot. s. 740; i Lt. s. 267.

For stasjoner, hvor losintradene er så betydelige, at de enkelte losers inntekter blir uforholdsmessig store, når de foruten taksten, tillike skal oppebære grunnbidrag og tillegg efter foranstående, kan Kongen eller den han dertil bemyndiger bestemme, at losenes anpart av tillegget skal nedsettes eller endog, at den helt skal bortfalle, likesom også, at der ikke skal tilståes dem noget grunnbidrag eller annet bidrag av fondet. 21 juni. Nr. 2.

Kongelig resolusjon*), hvorved det i forbindelse med sanksjon av foranstående lov av 21 juni 1927 (nr. 2) er gitt Forsvarsdepartementet bemyndigelse til å treffe de i sakens anledning nødvendige forføininger. 21 juni.

Lov*)[1]) om forandring i pantelovgivningen. 21 juni. Nr. 3.

I.

I lov inneholdende nærmere bestemmelser om pant og tinglysning av 12 oktober 1857 § 12 tilføies som annet punktum:

Som skib regnes også flytedokk.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon*), hvorhved bestemmes: 21 juni.

1. Med hjemmel i § 12, jfr. §§ 7 og 8, i ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 med senere tilleggslover bestemmes, at reglene i kongelig resolusjon av 28 april 1900, § 9, om transport av dynamitt m. v. med jernbanetog eller fartøi, som går med pasasjerer ikke gjøres gjeldende for transport på jernbane av helt gjennemgelatinert, røksvakt krutt, som er pakket i sterke, tette og forsvarlig lukkede trekasser, og ikke for håndvåbenpatroner, pakket i esker eller papiromslag og eskene (pakkene) støtt anbragt i solide og forsvarlig lukkede trekasser.
2. Således pakket helt gjennemgelatinert røksvakt krutt og håndvåbenpatroner tillates sendt uten vektsbegrensning også med personførende tog som almindelig gods eller ilgods på vilkår, som blir å fastsette av Socialdepartementet.

Kongelig resolusjon*) om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å meddele stadfestelse på de beslutninger, som kommunestyrene i rikets kjøp- og ladesteder måtte fatte 21 juni.

*) Bekjentgj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 27.

[1]) St.besl. 15 juni. Se Ot.prp. nr. 47. Innst. O. nr. 117. St.tid., forh. i Ot. s. 753—754; i Lt. s. 273.

21 juni. i henhold til lov av 3 juni 1927 om forhøielse av den i havnelovens § 29 1ste passus nr. 1 omhandlede avgift.

21 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved der meddeles approbasjon på Justisdepartementets kjøp av eiendommen matr. nr. 674 til Kirkegaten i Lillehammer til embedsbolig for politimesteren i Gudbrandsdal.

21 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved der meddeles approbasjon på Justisdepartementets kjøp av eiendommen matr. nr. 49 og 50 i Namsos til embedsbolig for politimesteren i Namdal.

21 juni. **Kongelig resolusjon***) om nye vedtekter for bruken av ild og lys i Hortens havn.

21 juni. **Stortingsbeslutning** [1]) om boliger for statens tjenestemenn, samfundsnyttig boligbygging m. v. — sålydende:

I.

Stortinget samtykker i:

1. At der av renteavkastningen av den del av Det norske Pengelotteris overskudd som ved Stortingets beslutning av 22 mai 1922 er forbeholdt Boligsaken, tillates anvendt til rentelettelser m. v. for vanskeligstillede statstjenestemenn inntil kr. 100 000,oo.
2. At der overtas garanti for et beløp inntil kr. 550 000,oo for tilståtte boliglån av Hjelpefondet for telegraf- og telefonvesenets tjenestemenn, og at den bemyndigelse som ved Stortingets beslutninger av 12 mai 1917, 11 april 1919, 18 juli 1919 og 19 juli 1920, blev gitt Handelsdepartementet og Socialdepartementet til å garantere for lån til erhvervelse og opførelse av boliger for statstjenestemenn opheves fra 1 juli 1927.
3. At vedkommende regjeringsdepartement bemyndiges til efter derom innkommet begjæring å la avlyse samtlige statskassens pantebrev for nedskrivningsbidrag av Boligfondet for Statens Tjenestemenn, særbevilgningen til nedskrivningsbidrag for posttjenestemenn og bevilgningene til fremme av samfundsnyttig boligbygging.

II.

Den del av bevilgningen til samfundsnyttig boligbygging, som innspares på nedskrivningsbidrag inndras i statskassen.

---

*) Bekjentgj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 27, hvor vedtektene er inntatt.

[1]) Se St.prp. nr. 44. Innst. S. nr. 110. St.tid. s. 2164—2176.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene. 21 juni.

Den nye rettergangsordning.
Rundskrivelse nr. 12.

Om vidnegodtgjørelse.

I. Straffesaker.

Bestemmelsene i straffeprosesslovens §§ 485—490 og lov nr. 4 av 14 mai 1917 om midlertidig forhøielse av godtgjørelsen til vidner i straffesaker m. v., jfr. kgl. resolusjon av 21 juli 1917, opheves fra 1 juli 1927 (jfr. lov nr. 11 av 14 desember 1917 avsnitt I og lov nr. 3 av 18 februar 1927 avsnitt II). Samtidig bortfaller også stortingsbeslutningen av 27 november 1917 om forhøiet reisegodtgjørelse til vidner (jfr. rundskrivelse av 1 desember 1917).

Fra samme tid trer *lov om vidners og sakkyndiges godtgjørelse av 21 juli 1916* i kraft.

Bestemmelser om vidnegodtgjørelse så vel i straffesaker som i civile saker er gitt i den nevnte lov av 21 juli 1916 §§ 1—8, jfr. §§ 11—12. I § 3 er fastsatt størrelsen av skyssgodtgjørelsen til vidner, og §§ 4—5 inneholder regler om kostgodtgjørelse og erstatning for tapt arbeidsfortjeneste. Ved lov nr. 6 av 17 juli 1925 avsnitt V § 19, jfr. lov av 25 februar 1927, er Kongen bemyndiget til å forhøie satsene i loven av 21 juli 1916. Bestemmelser om sådan forhøielse er truffet ved *kgl. resolusjon av 16 juni 1927* avsnitt I, som er sålydende:

«*I henhold til lov nr. 6 av 17 juli 1925 avsnitt V § 19, jfr. tilleggslov av 25 februar 1927, fastsettes fra 1 juli 1927 sådan forhøielse av den godtgjørelse som tilkommer vidner efter lov nr. 2 av 21 juli 1916:*

1. For reise med jernbane eller dampskib (jfr. lovens § 3) godtgjøres: Med jernbane det som billetten koster på III. klasse, dog ikke over 8 øre pr. km.; med dampskib nødvendige utlegg til billett og innskrivningspenger til annen plass, dog ikke over 50 øre pr. sjømil.

2. Godtgjørelsen efter lovens § 4 første ledd forhøies til kr. 2,40 for hvert døgn eller del av et døgn og kr. 1,60 for hver natt.

3. Godtgjørelsen efter § 5 forhøies således at den ikke må overstige kr. 2,40 pr. dag».

Om godtgjørelse for reise med annet befordringsmiddel enn jernbane eller dampskib henviser man til lovens § 3 tredje ledd. Efter denne bestemmelse kan vidnet kreve erstattet nødvendige utlegg til befordring. Herved iakttas at vidnet anses for å ha reist sammen med et annet vidne når dette har vært mulig. — Man gjør opmerksom på at godtgjørelsen efter lovens § 4, annet ledd, ikke er forhøiet.

21 juni. Ved resolusjonen av 16 juni 1927 avsnitt II (se nedenfor) er videre gitt forskrifter om utbetaling av vidnegodtgjørelse. Det er herved bestemt at for straffesaker vedblir de forskrifter som er gitt ved kgl. resolusjon av 14 desember 1889 (med senere forandringer) å gjelde også efter 1 juli 1927.

Forsåvidt angår straffesaker vil således fremdeles i det vesentlige gjelde de samme regler som hittil både med hensyn til utbetaling og beregning av godtgjørelsen. For regninger over vidnegodtgjørelse trykker departementet blanketter (prosess-skjema nr. 14, se nedenfor). Denne blankett kan også brukes i straffesaker.

II. Civile saker.

Efter den nye rettergangsordning får vidner krav på reisegodtgjørelse også i civile saker. Om når et vidne tilkommer godtgjørelse og hvor stor godtgjørelsen skal være, gjelder de samme regler som i straffesaker, se lov av 21 juli 1916 §§ 1—8, jfr. §§ 11—12, og kgl. resolusjon av 16 juni 1927 avsnitt I, som er gjengitt foran. Man henleder særlig opmerksomheten på at der efter hovedregelen bare skal utbetales vidnegodtgjørelse når reisen til rettsstedet utgjør minst 20 km., se lovens §§ 2 og 4.

Vidnegodtgjørelsen skal utredes av vedkommende part efter reglene i tvistemålslovens §§ 169—170. Retten må derfor sørge for at der i almindelighet på forhånd blir innbetalt det nødvendige beløp til vidnegodtgjørelse. Når det er saksøkeren som skal betale vidnene, må denne derfor allerede når stevningen inngis, også innbetale et beløp, som retten fastsetter, til bestridelse av godtgjørelsen til de vidner som antas å ville bli innkalt i saken. En nærmere fremstilling av disse regler er gitt i Harbek: Kommentar til sportelloven m. v. side 240—242.

Ved kgl. resolusjon av 16 juni 1927 avsnitt II er fastsatt følgende *forskrifter om utbetaling av vidnegodtgjørelse:*

§ 1.

Vidner som av retten er innkalt til å avgi forklaring i en civil sak, skal efter begjæring utbetales et forskudd på reisegodtgjørelsen forsåvidt vidnet har krav på godtgjørelse, jfr. lovens § 2.

Når et vidne har begjært å få forskudd, sørger retten for at vidnet blir tilstillet beløpet innen reisen tiltredes. Retten kan pålegge lensmannen i det distrikt hvor vidnet opholder sig, å utbetale forskuddet av offentlige midler. Retten skal i så fall straks refundere lensmannen beløpet.

§ 2. 21 juni.

Når vidnet møter frem i retten, leveres der ham en blankett til regning over vidnegodtgjørelsen. Retten veileder vidnet med å skrive regningen, som underskrives av vidnet og attesteres av retten (rettsskriveren).

Vidnegodtgjørelsen utbetales såvidt mulig under vidnets fremmøte på rettsstedet.

Godtgjørelsen utredes av det forskudd som vedkommende part har innbetalt til retten i henhold til tvistemålslovens § 170.

Er tilstrekkelig forskudd ikke innbetalt, utredes godtgjørelsen av statskassen mot refusjon av parten.

§ 3.

For utbetaling av vidnegodtgjørelse i straffesaker skal fremdeles gjelde de regler som er fastsatt ved kgl. resolusjon av 14 desember 1889 med senere forandringer.

§ 4.

Justisdepartementet kan gi nærmere regler til gjennemførelse av disse forskrifter.

Departementet har under trykning blanketter til regninger over vidnegodtgjørelse (prosess-skjema nr. 14). Blankettene blir omsendt og kan bestilles på samme måte som de andre prosess-skjemaer.

De nærmere regler om regnskapsføring av vidnegodtgjørelser vil bli omhandlet i en særskilt rundskrivelse om regnskapsholdet.

Man gjør opmerksom på at bestemmelsene om vidnegodtgjørelse *ikke* gjelder i civile saker som behandles efter den eldre prosesslovgivnings regler. I disse saker får derfor vidner heller ikke efter 1 juli 1927 krav på godtgjørelse.

Denne rundskrivelse bes sendt til alle dommere, politimestre, lensmenn, aktorer og forsvarere innen herr fylkesmannens distrikt.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på 21 juni. «Det norske Pengelotteris Fond for Musikselskapet «Harmonien» i Bergen».

Skrivelse*) fra Landbruksdepartementet om at hund 22 juni. skal holdes bundet eller forsvarlig innestengt i den tid bufe beiter i Kvikne herred, Hedmark fylke.

*) Bekjentgj. 27 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.

22 juni. **Skrivelse** fra Finans- og Tolldepartementet, hvori meddeles, at i henhold til Stortingets beslutning av 10 mai d. å. vil Sogndal tollsted bli nedlagt fra 1 juli d. å. og Sogndal tollstedsdistrikt bli henlagt under Egersund tolldistrikt.

Fra sistnevnte datum vil der inntil videre bli adgang til å få utført fortollinger ved Rægefjord tollstasjon.

23 juni. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av prost Amund Frøise og hustru Eveline, f. Huseby, oprettede «Student Ragnvald Frøises legat» til en teologisk student ved menighetsfakultetet i Oslo.

23 juni. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved fru Ragna Weidemann, f. Sommerfeldts testamente av 25 juni 1921 oprettede «Verftsdirektør Haakon Sommerfeldt Weidemanns legat til myrsakens fremme i Norge».

23 juni. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved læge Henrik Krenchel Jelstrups testamente av 23 januar 1926 oprettede «Læge Henrik Krenchel Jelstrups legat til fondet for vanføresaken i Norge».

23 juni. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, Armeen, hvori meddeles, at departementet i medhold av § 123 i «Disciplinærreglement for hæren og flåten», fastsatt ved kongelig resolusjon av 1 desember 1922*) under 17 juni 1927 har bestemt følgende 2 endringer:

I punkt 92 erstattes: «hvor refselsen er ilagt» med: «hvor den refsede har sin bopel». Som nytt ledd i samme punkt tilføies: «Hvis den refsede midlertidig opholder sig utenfor det sted, hvor han har sin egentlige bopel og dette ophold er av nogen varighet, sendes refselsesordren til politimesteren på den refsedes midlertidige opholdssted.»

Punkt 94 opheves.

Foranstående endringer trer straks i kraft.

24 juni. Nr. 1. **Lov**)[1] om forandringer i og tillegg til lov om statskontroll med skibes sjødyktighet.

I lov om statskontroll med skibes sjødyktighet av 9 juni 1903, jfr. tilleggslover av 18 september 1909 og 16 februar 1923 skal efternevnte bestemmelser lyde således:

---

*) Inntatt i Lovtid. 2nen avdeling s. å. pag. 517 flg.
**) Bekjentgj. 27 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.
[1]) St.besl. 11 juni. Se Ot. prp. nr. 42. Innst. O. nr. 68. St.tid., forh. i Ot. s. 713; i Lt. s. 266.

§ 84. Enhver som efter denne lovs ikrafttreden første gang fremstiller sig til dekkstjeneste på skib på 50 registertonn brutto og derover, skal godtgjøre ved vidnesbyrd fra en dertil av medisinalstyret bemyndiget læge, at han har evne til å skjelne de ved lov eller reglement påbudte farver for signallanterner. Likeledes skal han godtgjøre ved vidnesbyrd fra eksaminert læge, at han ikke lider av nogen betydeligere feil ved synsevnen for øvrig eller ved hørselen. Vidnesbyrdene blir å påføre sjømannens sjøfartsbok. 24 juni. Nr. 1.

Bestemmelsene i denne paragraf kan efter Kongens nærmere avgjørelse i den utstrekning som måtte anses påkrevet også gis anvendelse på dem som fremstiller sig til annen tjeneste ombord enn dekkstjeneste.

§ 93. De i nærværende kapitel fastsatte bestemmelser gjelder hvor ikke annet uttrykkelig er bestemt så vel innenriks som utenriks fart og kan ikke fravikes ved overenskomst mellem skibsfører og mannskap.

Kongen kan utferdige nærmere forskrifter om skibenes bemanning og om alder og fartstid som betingelse for tjenstgjøring i de stillinger bemanningsforskriftene omfatter. Likeledes kan Kongen eller den han dertil bemyndiger utferdige nærmere forskrifter om undersøkelse av sjømenns farvesans, syn, hørsel og sundhetstilstand.

Lov*)[1]) **om forandring i lov om fredning av kreps m. v. av 19 mai 1916.** 24 juni. Nr. 2.

I.

§ 2 i lov om fredning av kreps m. v. av 19 mai 1916 skal herefter lyde så:

Efter andragende overensstemmende med § 1 i lov om fredning av ferskvannsfisk av 30 mai 1894 kan Kongen for vassdrag eller del derav påby en årlig fredning av inntil 4 måneder, i hvilken det skal være forbudt å fange eller drepe kreps og å bruke, utsette eller la bli stående redskaper, som er innrettet til sådant fiske. I vassdrag eller del derav, hvor kreps tidligere manglet, men er innført i løpet av de siste 5 år, kan sådan fredningstid for et tidsrum av inntil 10 år omfatte det hele år.

På samme måte kan den i § 1 nevnte minimumsstørrelse av 9 cm. forhøies inntil 11 cm.

Hvor årsfredning er påbudt, skal det innen vedkommende kommunedistrikt eller -distrikter efter utløpet av den

*) Bekjentgj. 27 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.

[1]) St.besl. 11 juni. Se Ot. prp. nr. 32. Innst. O. nr. 61. St.tid., forh. i Ot. s. 711—712; i Lt. s. 266.

24 juni. Nr. 2. 3dje dag efter fredningens inntreden være forbudt å opbevare, falby, selge, kjøpe eller motta kreps.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

24 juni. **Kongelig resolusjon,***) hvorved i forbindelse med sanksjon av foranstående lov av 24 juni 1927 nr. 2 bestemmes:

I. Landbruksdepartementet bemyndiges til å utferdige de bestemmelser angående fangst av kreps, som det ifølge loven er tillagt Kongen å utferdige.

II. Bestemmelsen i foranstaaende post I trer i kraft straks.

24 juni. Nr. 3. **Lov***)[1]) om forandring i lov om militære rekvisisjoner i krigstilfelle av 27 juli 1896.

Følgende paragrafer i lov om militære rekvisisjoner i krigstilfelle av 27 juli 1896 skal herefter lyde således:

§ 3. Rekvisisjon av disposisjonsrett over jernbaner, sporveier, kanaler, telegrafer, telefoner og brevduer tilhørende nogen brevdueforening rettes direkte til vedkommende bestyrelse, driftsbestyrer eller trafikkchef. Det samme kan, om ønskes, skje med hensyn til dampskib tilhørende et dampskibsselskap.

Alle andre rekvisisjoner rettes regelmessig til vedkommende kommune, enten gjennem formannskapet eller i byene gjennem borgermester eller formannskap. Angår rekvisisjonen bestemt angitte gjenstander eller er knyttet til bestemt angitte lokaliteter, kan den også rettes til lensmannen eller politimesteren der i så fall har å dra omsorg for dens fyldestgjørelse. Alene forsåvidt tidens knapphet undtagelsesvis måtte gjøre det uomgjengelig nødvendig, kan en rekvisisjon umiddelbart rettes til den, som skal avgi det rekvirerte.

Kommunen bærer ansvaret for fyldestgjørelsen av alle til den rettede rekvisisjoner og treffer selv de fornødne bestemmelser om rekvisisjonsbyrdens fordeling innen kommunen eller om måten, hvorpå denne i tilfelle skal foretas.

De civile øvrighetspersoner, fylkesmenn, magistratsembedsmenn, politimestre og lensmenn har på enhver måte å bistå med rekvisjonenes forberedelse og fyldestgjørelse. Hvor rekvisisjon skal rettes til flere kommuner har de å bistå ved rekvisisjonsbyrdens fordeling mellem disse.

Er anvendelse av tvang nødvendig til rekvisisjonens fyldestgjørelse, kan politiet la det rekvirerte utta hos den

---

*) Bekjentgj. 27 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.

[1]) St.besl. 11 juni. Se Ot.prp. nr. 12. Innst. O. nr. 60. St.tid., forh. i Ot. s. 740—741; i Lt. s. 267.

til rekvisisjonens fyldestgjørelse forpliktede. Alene hvor den nevnte civile myndighet ikke has til stede og hvor en opsettelse kunde medføre vesentlig skade eller fare, kan vedkommende militære myndighet selv sette sig i besiddelse av det rekvirerte. 24 juni. Nr. 3.

§ 5. Benyttelse av jernbaner, sporveier, kanaler, telegrafer, telefoner, velocipeder, brevduer, militær transportskyss og andre arbeidsydelser samt ydelser av kvarter med eller uten kost, lys og brenne og av stallrum og furasje til hester og slaktekveg under deres innkvartering godtgjøres efter takster som av Kongen eller den, han dertil bemyndiger, fastsettes for det hele land eller for større deler derav.

Alle andre ydelser, tap og skadetilføielser til fyldestgjørelse av eller hitrørende fra rekvisisjoner efter denne lov erstattes efter skjønn. Skjønnet avgis som regel av en for hver kjøpstad og for hvert sorenskriveri anordnet kommisjon bestående av 3 medlemmer. Når Kongen eller den han bemyndiger bestemmer det, kan der også anordnes kommisjoner for større eller mindre områder og dannes flere kommisjoner innen hvert område. Av kommisjonens medlemmer blir det ene, der forretter som kommisjonens formann, å opnevne av den rekvisisjons-myndighet, som Kongen bestemmer, mens de to andre medlemmer opnevnes av sorenskriveren eller byfogden blandt de menn, der er opført i det i lagrettesloven av 28 august 1854 § 18 omhandlede utvalg. Når kommisjonen er anordnet for større områder enn kjøpstad eller sorenskriveri bestemmer Kongen eller den han bemyndiger hvilken sorenskriver eller byfoged skal foreta opnevnelsen.

Kommisjonens medlemmer oppebærer skyss- og kostgodtgjørelse som for offentlige tjenestemenn bestemt.

Handles der kun om mindre beløp, kan den rekvirerende myndighet, om den så foretrekker, i landdistriktene la skjønnet avgi av lensmannen som formann med 2 av denne opnevnte menn.

Såfremt det har vært umulig å gi skjønnsmennene anledning til å besiktige de rekvirerte gjenstander, skal rekvisisjons-myndigheten dra omsorg for, at de fornødne data til deres verdsettelse så vidt mulig kan foreligge, når skjønnet skal avgis.

Ved skjønnet legges dagens almindelige priser til grunn. Nogen overtakst finner ikke sted.

24 juni. Nr. 4.

Lov*)[1]) om forandring i og forlenget gyldighet av lovgivningen om medisinalavgift til Nordland og Tromsfylkeskommuner.

I.

1. Lov av 27 mai 1910, jfr. lover av 13 juli 1917, 29 juni 1920 og 13 juni 1924 inneholdende forandring i lovgivningen om medisinalavgiften i Nordland og Troms fylker blir gjeldende utover 1 juli 1927 og inntil videre, dog ikke lenger enn til 1 juli 1929.

I § 1 tilføies:

a) ordet «levende» efter «fersk» ved satsene for fersk eller frossen kveite, flyndre, laks samt annen fersk eller frossen fisk og sild. Satsen: «av hvert 100 kg. levende fisk . . . . . kr. 0,06» utgår.

b) efter «av hver tønne damptran»: («medisintran».)

2. I lov av 12 mai 1866 om medisinalavgift til Nordland og Troms fylkeskommuner tilføies:

som nytt annet (siste) ledd i § 2: «De til å yde lægehjelp under de større fiskerier i Nordland og Troms fylker antatte lægers godtgjørelse for reiser i denne anledning utredes i sin helhet av vedkommende fylkes medisinalfond.»

Som ny § 16:

Kongen kan bestemme:

1. At avsendere av de i denne lov omhandlede avgiftspliktige fiskevarer (og i tilfelle vedkommende ekspeditører) skal innsende opgaver — efter nærmere fastsatt skjema — til vedkommende tollmyndigheter over de avsendte varer.
2. At ingen avgiftspliktige fiskevarer må avsendes fra Nordland og Troms fylker til steder utenfor fylkene, før vedkommende varepartier er anmeldt overensstemmende med de regler som fastsettes av Kongen eller den han bemyndiger.

Som avsender i lovens betydning anses også fartøifører som for egen eller andres regning kjøper og forsender avgiftspliktige varer eller uten å benytte ekspeditør mottar slike varer til befordring.

II.

Denne lov trer i kraft 1 juli 1927.

---

*) Bekjentgj. 27 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.

[1]) St.besl. 15 juni. Se Ot.prp. nr. 31. Innst. O. nr. 109. St.tid., forh. i Ot. s. 754—762; i Lt. s. 273.

Fra samme tid opheves post II i lov nr. 1 av 4 juli 1884 og post I nr. 2 i lov nr. 1 av 13 juni 1924 inneholdende forandringer i lovgivningen om medisinalavgiften i Nordland og Troms fylker. 24 juni. Nr. 4.

Kongelig resolusjon,*) hvorved det i forbindelse med sanksjon av foranstående lov av 24 juni 1927, nr. 4, med hjemmel av § 16 i lov av 12 mai 1866 om medisinalavgift til Nordland og Troms fylker bestemmes, at de ved kongelig resolusjon av 3 desember 1915 utferdigede bestemmelser om meldeplikt og opkrevning av avgift fremdeles inntil videre blir gjeldende. 24 juni.

Lov*)[1]) om forandring i og forlenget gyldighet av lovgivningen om medisinalavgift i Finnmark. 24 juni. Nr. 5.

I.

1. Lov av 9 juni 1905, jfr. lover av 29 juni 1920 og 13 juni 1924, inneholdende forandring i lovgivningen om medisinalavgift i Finnmark, blir gjeldende utover 1 juli 1927 og inntil videre, dog ikke lenger enn til 1 juli 1929.

   § 1. litra e.) skal lyde således: «Av hvert 100 kg. fersk eller levende laks . . . 80 øre.»

   § 1. litra k.) skal lyde således: «Av hvert 100 kg. fiskeguano (hoder, rygger og lignende, så vel knust eller malet som hel) hvalguano, benmel og kraftfor . . . 6 øre».
2. I lov av 18 mai 1860 om medisinalavgift i Finnmark tilføies:

   som § 2: Forsåvidt ikke annen avtale er truffet, er kjøperen ved innkjøp av fiskevarer fra første hånd berettiget til fra den betingede pris å fratrekke medisinalavgiften;

   som nytt 3dje ledd til § 10: De til å yde lægehjelp under de større fiskerier i Finnmark antatte lægers godtgjørelse for reiser i denne anledning utredes i sin helhet av medisinalfondet.

II.

Denne lov trer i kraft 1 juli 1927.

Fra samme tid opheves §§ 2 og 3 i lov nr. 2 av 4 juli 1884 inneholdende forandring i og tillegg til lovgivningen om medisinalavgift i Finnmark.

---

*) Bekjentgj. 27 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.

[1]) St.besl. 15 juni. Se Ot.prp. nr. 30. Innst. O. nr. 110. St.tid., forh. i Ot. s. 762—763; i Lt. s. 273.

24 juni. **Kongelig kunngjørelse***)[1]) om skatt til statskassen av fortæring på bevertningssteder for budgetterminen 1 juli 1927—30 juni 1928.

For budgett-terminen fra 1 juli 1927—30 juni 1928 erlegges der til statskassen skatt av fortæring på bevertningssteder i overensstemmelse med lov av 18 mars 1925.

Skatten erlegges med 10 pct. av fortæringens kostende og beregnes av 10/11 av den samlede omsetnings beløp.

I omsetningens beløp medregnes skatten enten denne er innbefattet i prisen (som forhøielse) eller er særskilt opkrevet eller opført i utstedte regninger.

Denne Stortingets beslutning bringes herved i utøvelse.

24 juni. **Plakat***) angående endring i plakat av 29 juni 1922 (med tilleggsplakater) om innførsel av husdyr og smitteførende gjenstander.

I kraft av lov om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer av 14 juli 1894, dens § 17, fastsettes herved endring i kongelig plakat av 29 juni 1922 (med tilleggsplakater) om innførsel av husdyr og smitteførende gjenstander, hvorefter dens punkt VII skal lyde så:

VII. Fra Sverige og Danmark skal det inntil videre være forbudt å innføre gress, høi og halm samt matter, rep, flaskehylstere og fletningsarbeider av gress, høi eller halm samt å anvende sådant som emballage for varer fra disse land. Forbudet omfatter ikke blomster, kurver, hatter, huer og andre finere arbeider av strå.

Fra andre land enn Sverige og Danmark skal det inntil videre være forbudt å innføre ubearbeidet gress, høi og halm. Det skal likeledes være forbudt å benytte sådant gress, høi og halm, der har vært anvendt som emballage for varer fra fremmede land som fôr, strøelse o. l. for dyr og skal sådan emballage opbrennes ved ankomst til riket.

Brukte sekker og annen tidligere brukt emballage av vevet stoff skal det være forbudt å innføre samt å anvende som emballage for varer, der innføres til riket.

Landbruksdepartementet skal være bemyndiget til helt å forby anvendelse av gress, høi og halm som emballage for varer fra fremmed land eller landsdel. Det skal enn videre være bemyndiget til helt å forby innførsel av korn, mel, frø, grønnsaker, rotfrukter,

*) Bekjentgj. 27 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.

[1]) Se. St. prp. nr. 14, jfr. nr. 1, kap. 2023. Innst. S. nr. 134. St.tid. s. 2161.

poteter, planter, trær og busker, torvstrø, kraftfôrstoffer — såsom fôrmel, fôrkaker, oljekaker, kli og lignende stoffer til husdyrføde — samt mais fra fremmed land eller landsdel. 24 juni.

Landbruksdepartementet skal være bemyndiget til å dispensere fra de til enhver tid herom gjeldende innførselsbestemmelser samt til å opheve disse helt eller delvis og til igjen å sette dem i kraft. Departementet kan videre bestemme, at oprinnelsesbevis skal medfølge varen og for øvrig fastsette nærmere regler og vilkår for innførselen. Denne plakat trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon,*) hvorved i henhold til lov om domstolene av 13 august 1915 §§ 63 og 190 fastsettes nedenstående forskrifter om stevnevidners og polititjenestemenns utførelse av forkynnelser: 24 juni.

I. Om forsikring.

§ 1. Den som er antatt som stevnevidne og tidligere ikke har avlagt ed eller forsikring som stevnevidne skal før han begynner å gjøre tjeneste gi forsikring om, at han samvittighetsfullt vil opfylle sine plikter som stevnevidne og at han vil bevidne den rene sannhet om de forkynnelser som blir overdratt ham. Dette gjelder også de polititjenestemenn som det blir overdratt å utføre forkynnelser.

§ 2. Forsikringen avgis muntlig i rettsmøte til herreds- eller byretten. Høiesteretts stevnevidner avgir forsikring ved Oslo byrett, og stevnevidnene ved de store fiskerier for fiskeridommeren.

Før forsikringen blir avgitt skal dommeren ha forvisset sig om at stevnevidnet har et avtrykk av disse forskrifter, og at han kjenner de regler som gjelder om forkynnelser og de plikter stevnevidnet har.

II. Almindelige forskrifter om forkynnelser.

§ 3. Hvert hovedstevnevidne skal føre en paginert dagbok, som er innrettet efter skjema fastsatt av Justisdepartementet. Ethvert skrift som kommer til forkynnelse, føres inn i dagboken og får sitt nummer. Nummerrekken begynner med tallet 1 ved hvert årsskifte.

Dagboken autoriseres av herreds- eller byrettens formann, som også har tilsyn med at den blir ført riktig. Han skal efterse den minst en gang årlig.

For Høiesteretts stevnevidner, fiskeristevnevidnene og politiets tjenestemenn gjelder tilsvarende regler. Dagboken auto-

*) Bekjentgj. 27 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.

24 juni. riseres henholdsvis av Høiesteretts justissekretær, fiskeridommeren og politimesteren.

§ 4. Hvert skrift som kommer til forkynnelse skal straks noteres i dagboken. Alle skriftstykker skal forsynes med dagboksnummer og årstall. På det eksemplar som skal sendes tilbake, skrives også den datum da det er mottatt og antallet av de skriftstykker som er mottatt.

§ 5. Når stevnevidnet mottar noget til forkynnelse, skal han straks undersøke om skriftet lider av nogen mangel som kan hindre forkynnelsen. Han bør da uten ophold sette sig i forbindelse med den som har forlangt forkynnelsen og søke feilen avhjulpet.

Er det ikke sendt med tilstrekkelig antall eksemplarer eller avskrifter (domstolslovens § 160, jfr. § 177), tar stevnevidnet de avskrifter som trenges (lovens § 161). Er de eksemplarer eller avskrifter som er sendt inn ikke bekreftet, skal de bekreftes av stevnevidnet (lovens § 162).

§ 6. Hovedstevnevidnet bestemmer om en forkynnelse som skal skje ved de almindelige stevnevidner, blir å utføre av hovedstevnevidnet selv eller av et hjelpestevnevidne.

§ 7. Forkynnelsen utføres snarest mulig efterat skriftet er mottatt.

Når forkynnelsen er forlangt av en offentlig myndighet og skriftet er påtegnet «Haster», bør forkynnelsen utføres forut for andre forretninger. Går det mer enn 4 dager mellem mottagelsen og forkynnelsen av stevning i straffesak, skal stevnevidnet opgi grunnen til det i bevidnelsen på skriftet (se § 10) og i dagbokens rubrikk for anmerkninger.

Om forkynnelsen er utført en helligdag eller utenfor almindelig dagstid (lovens § 167), skal grunnen til dette opgis på samme måte.

§ 8. Forkynnelsen foretas nøiaktig efter reglene i domstolslovens §§ 167—177.

Den som noget skal forkynnes for, skal fortrinsvis søkes på bosted eller stadig arbeidssted. Uten at det er nødvendig bør forkynnelsen ikke bli foretatt på offentlig gate, forlystelses- eller bevertningssted, eller i det hele tatt på sted eller under forhold da det vil være forbundet med særlig ulempe eller ubehagelighet for vedkommende. Forkynnelsen skal alltid utføres så hensynsfullt som mulig.

§ 9. Treffes ikke vedkommende personlig og stevnevidnet har valget mellem flere personer som forkynnelsen kan foregå for (lovens §§ 169—171), bør den iverksettes for den som tidligst og sikrest kan gi underretning til vedkommende om forkynnelsen.

Den som forkynnelse på en annens vegne foregår for, skal

gjøres bekjent med bestemmelsene i lovens §§ 175 og 212 og gis den nødvendige veiledning om hvad han har å gjøre. 24 juni.

Dersom den som forkynnelse på en annens vegne foregår for, uberettiget nekter å motta forkynnelsen, og fastholder vegringen efterat han er gjort bekjent med ansvaret, skal bemerkning gjøres om det i bevidnelsen på skriftet (se § 10) og i dagbokens rubrikk for anmerkninger.

§ 10. Om forkynnelsen skal stevnevidnet gi bevidnelse således som bestemt i lovens § 177.

Er det sendt med et eksemplar av skriftet som skal sendes tilbake til den som har forlangt forkynnelsen, blir bevidnelsen skrevet på dette eksemplar. Ellers skal stevnevidnet gi bevidnelse i et særskilt skrift. Dette må inneholde en tydelig betegnelse av det skrift som er forkynt, og oplyse hvem det er som har latt forkynnelsen utføre.

Bevidnelsen må være så uttømmende at det av den kan ses, om forkynnelsen er utført på lovlig måte, og om den forkynnelsen gjelder må antas å ha fått underretning om forkynnelsen i betimelig tid. Bevidnelsen skal derfor oplyse:

1. *for hvem, hvor* og *når* (datum og klokkeslett) forkynnelsen er skjedd;
2. at der til den person som forkynnelsen er foregått for, er levert (eller i tilfelle efterlatt, se lovens § 176) et eksemplar eller en bekreftet avskrift av det forkynte skrift;
3. alt det som for øvrig er nødvendig til å avgjøre om forkynnelsen er lovlig og til å bedømme om vedkommende rettidig vil få underretning om forkynnelsen.

§ 11. Når forkynnelsen er skjedd og det nødvendige er optegnet i dagboken, blir skriftet — eller i tilfelle en særskilt bevidnelse om forkynnelsen, se § 177 siste ledd — snarest mulig å sende tilbake til den som har forlangt forkynnelsen, eller til den han måtte ha opgitt.

Har forkynnelsen ikke kunnet utføres, sendes alle skriftstykker tilbake med bevidnelse om dette. I bevidnelsen gis oplysning om de skritt som har vært foretatt for å utføre forkynnelsen, og om de omstendigheter som det er av interesse å kjenne til bedømmelse av hvordan man bør gå frem for å få utført forkynnelsen.

§ 12. Alle bevidnelser og bekreftninger skal av stevnevidnet (polititjenestemannen) utferdiges under påberop av avgitt forsikring således:

«Dette bevidnes (bekreftes) i henhold til avgitt forsikring.

N. N.
stevnevidne (politibetjent) i X.»

24 juni.

III. Særlige forskrifter om forkynnelser i straffesaker.

§ 13.

1. Dersom et forelegg forkynnes, og siktede treffes personlig, spør stevnevidnet ham om han vedtar forelegget. Vedtar han det, skriver stevnevidnet dette ned i en påtegning på forelegget, føier til tid og sted, leser vedtagelsen op for siktede og skriver under sammen med ham. Vedtas ikke forelegget på stedet, gir stevnevidnet siktede underretning om at vedtagelsen kan skje innen den frist som er satt i forelegget. Vedtagelsen skjer i så fall enten til den myndighet som har utferdiget forelegget eller til lensmannen, enten muntlig eller skriftlig ved påtegning på og tilbakesendelse av det eksemplar av forelegget som blir levert til siktede.

2. Når en fellende dom forkynnes, blir domfelte å aveske erklæring om han vedtar dommen. Blir den vedtatt, medunderskriver domfelte bevidnelsen. Vedtas den ikke, skal stevnevidnet tilkjennegi domfelte, at han i tilfelle innen 14 dager har for påtalemyndigheten eller herreds- eller bydommeren eller — dersom han er fengslet — for fengslets vaktmester å erklære anke eller begjære fornyet behandling ved høiere rett. Videre tilkjennegis det domfelte at han hos de nevnte myndigheter eller hos sin forsvarer, om han har hatt nogen, kan forlange bistand til å skrive erklæringen, og at han hos forsvareren kan kreve råd om hvorvidt anke bør erklæres eller fornyet behandling begjæres (se straffeprosesslovens §§ 383—386 og 402). Domfelte leveres et avtrykk av «Meddelelse til domfelte». At dette er iakttatt, blir å anføre i bevidnelsespåtegningen.

3. Når påtalemyndighetens erklæring om anke forkynnes for tiltalte (straffeprosesslovens § 382 siste punktum), skal stevnevidnet tilkjennegi ham, at saken vil bli foretatt så snart der er anledning til det, uten nogen ytterligere underretning til ham. Bevidnelse herom gis i påtegningen.

§ 14. Ved forkynnelse av vidnestevning for personer som tilkommer reisegodtgjørelse (lov nr. 2 av 21 juli 1916 § 2), gjør stevnevidnet opmerksom på at vidnet, om det er nødvendig, kan få forskudd på reisegodtgjørelsen ved å henvende sig til henholdsvis byfogden eller lensmannen (se forskrifter om utbetaling av vidnegodtgjørelse i straffesaker av 14 desember 1889 med senere forandringer §§ 3, 4, 7 og 17).

IV. Særlige forskrifter om beskikkelser.

§ 15. Forlanges en beskikkelse forkynt ved stevnevidne, blir den å utføre i forening med et tilkalt vidne. Blir muntlig svar avgitt, bør dette om mulig straks skrives ned og leses op for den beskikkede, som anmodes om å medunderskrive svaret.

Gjør han ikke det, skal det tilkalte vidne alltid medunder- 24 juni.
skrive bevidnelsespåtegningen.

V.

§ 16. Justisdepartementet kan gi nærmere bestemmelser til gjennemføring av disse forskrifter.

§ 17. Disse forskrifter trer i kraft 1 juli 1927.

Fra samme tid opheves de forskrifter angående stevnevidners og polititjenestemenns edfestelse og plikter med hensyn til forkynnelse m. m., som er fastsatt ved kongelig resolusjon av 12 desember 1892.

Kongelig resolusjon,*) hvorved bifalles nedenstående in- 24 juni.
struks inneholdende nærmere regler for rettenes ansettelse av godtgjørelse for aktorer og offentlige forsvarere i straffesaker, samt sakkyndige i straffesaker og civile saker ved andre domstoler enn Høiesterett:

I. Aktorer og forsvarere.

§ 1. For utførelsen av en straffesak med rettsmøte inntil 5 timer beregnes en godtgjørlese av efter omstendighetene:

a) for forsvarere ved lagmannsrett og krigsrett fra 40 til 60 kroner;
b) for aktorer ved hovedforhandling for herreds- eller byrett fra 40 til 55 kroner;
c) for forsvarere ved hovedforhandling for herreds- eller byrett fra 30 til 50 kroner.

Heri er innbefattet godtgjørelse for det forberedende arbeide.

Er saken vidtløftigere, det forberedende arbeide betydelig, eller varer rettsmøtet lenger enn 5 timer uten dog å medta mer enn 1 dag, kan godtgjørelsen forholdsvis forhøies, dog ikke med mer enn en halvdel av forannevnte maksimumsbeløp.

Varer hovedforhandlingen mer enn 1 dag, kommer foranstående bestemmelser også til anvendelse på efterfølgende dager eller deler derav.

§ 2. Reglene i § 1 for beregningen av godtgjørelse for aktorer og forsvarere ved herreds- og byrett finner tilsvarende anvendelse ved beregningen av godtgjørelse for aktorer og forsvarere ved bevisoptagelser og andre rettsmøter utenfor hovedforhandlingen, dog således at godtgjørelsen, hvor forretningen har vært ganske kortvarig, ikke bør overstige 25 kroner.

§ 3. I tilfelle av reise kan med den begrensning som flyter av straffeprosesslovens § 107, godtgjørelsen forhøies med

*) Bekjentgj. 27 juni i Lovtid. 1ste avd. nr 28, jfr. nr. 31.

24 juni. et passende beløp for reisedagene; dog må dette ikke overstige 35 kroner for hver full dag reisen med nødvendighet har medtatt utenfor rettsdagene.

II. Sakkyndige.

§ 4. For å gjøre tjeneste som sakkyndig i en straffesak eller civil sak beregnes for læger, hvor sportellovens § 109 ikke kommer til anvendelse, en godtgjørelse av efter omstendighetene inntil:

a) for hver full rettsdag 75 kroner;
b) for hver full dags arbeide utenfor retten 60 kroner;
c) for hver full reisedag 35 kroner.

§ 5. Retten kan i medhold av lov om vidners og sakkyndiges godtgjørelse av 21 juli 1916 § 10, tredje punktum, i stedet for betaling efter sportellovens § 109 fastsette den sakkyndiges godtgjørelse efter reglene i denne instruks

a) for psykiatrisk forretning,
b) når læge ved en i sportellovens § 109 omhandlet forretning til bruk under straffesak har hatt særlig meget eller byrdefullt arbeide, eller har overværet et rettslig eller utenrettslig møte og herunder påhørt eller deltatt i eksaminasjon av vidner eller siktede, eller besvart som sakkyndig spørsmål som er forelagt ham av retten, eller i forbindelse med forretningen har foretatt reise av minst 3 km. lengde fra lægens bopel eller 6 km. frem og tilbake.

§ 6. For andre sakkyndige enn læger beregnes en efter den sakkyndiges kvalifikasjoner og de øvrige omstendigheter avpasset godtgjørelse, som dog ikke må overstige den norm som er opstillet i § 4.

III. Almindelige bestemmelser.

§ 7. Er godtgjørelsen normert pr. full dag, blir et forholdsvis mindre beløp å beregne, forsåvidt kun en del av dagen er medgått. Som full retts- eller arbeidsdag betraktes det når forhandlingene eller arbeidet på en dag har vart 8 timer eller derover.

§ 8. Har en aktor eller forsvarer utført eller en sakkyndig gjort tjeneste som sådan under flere saker på samme reise, iakttas, at den samlede godtgjørelse for de enkelte saker ikke kommer til å overskride hvad der finnes å være rimelig betaling for den tid som er medgått til samtlige saker.

§ 9. Forsåvidt hjemmearbeidets varighet kommer i betraktning ved godtgjørelsens ansettelse, blir alene å ta hensyn til den tid som arbeidet, utført med tilbørlig flid, finnes med rimelighet å burde ha medtatt.

§ 10. Ved de opstilte satser for godtgjørelsens beregning 24 juni.
er det forutsetningen at arbeidet er utført med dyktighet og omhu. I motsatt fall nedsettes godtgjørelsen.

§ 11. Salærsatsene i denne instruks kan fravikes, hvis retten finner, at der i det enkelte tilfelle er sådanne særegne omstendigheter til stede at godtgjørelsen ellers vilde bli i vesentlig grad utilstrekkelig. I så fall blir de omstendigheter særlig å anføre som har begrunnet fravikelsen.

De i instruksen opstilte minimumsgrenser er alltid uforbindende for retten.

§ 12. Reglene i denne instruks trer i kraft 1 juli 1927 og gjelder inntil videre.

Fra samme tid opheves Den norske Regjerings resolusjon av 21 desember 1921.

Kongelig resolusjon,*) hvorved Justisdepartementet be- 24 juni.
myndiges til å fastsette de nærmere forskrifter og bestemmelser som nødvendiggjøres ved ikrafttredelsen av lov om vergemål for umyndige av 22 april 1927.

Kongelig resolusjon,*) hvorved bestemmes: 24 juni.

I. I medhold av § 32, a og e i lov av 5 april 1927 om innførsel av brennevin, vin fruktvin, mjød og øl fastsettes forskrifter om mellemmenns adgang til optagelse av bestilling på og innførsel av prøver av brennevin overensstemmende med et fremlagt utkast.

II. De under I nevnte forskrifter som trer i kraft straks er sålydende:

§ 1.

A. Mellemmann kan ikke innlede, opta eller avslutte bestilling eller kjøp av brennevin hos andre enn A/S Vinmonopolet.

B. Mellemmann kan ikke personlig ved fullmektig eller skriftlig gjøre henvendelser til andre enn A/S Vinmonopolet om kjøp eller bestilling av brennevin. Prislister kan ikke sendes til andre enn A/S Vinmonopolet.

C. Mellemmannens navn må ikke forekomme i forbindelse med det utenlandske firmas offentlige reklame.

§ 2.

A. Mellemmann som vil drive den efter § 1 tillatte virksomhet må sende melding herom til Det Kongelige Departement for Sociale Saker.

B. Mellemmannen skal til enhver tid holde Det Kongelige Departement for Sociale Saker underrettet om hvilke firmaer han representerer.

---

*) Bekjentgj. 27 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.

24 juni. C. Mellemmannen må ha løst handelsbrev eller handelspass.
D. Den som er dømt for overtredelse av nærværende forskrifter kan ikke optre som mellemmann uten Departementets tillatelse.

§ 3. Ved mellemmann forståes i disse forskrifter personer (handelsreisende, agenter eller andre) som for andres regning innleder eller avslutter kjøp eller bestilling av brennevin.

§ 4. Mellemmann kan til bruk for sin virksomhet få innført prøver i den utstrekning A/S Vinmonopolet finner sådan innførsel nødvendig.

§ 5. Overtredelse av disse forskrifter straffes med bøter inntil kr. 50 000,00 eller fengsel inntil 6 måneder eller begge disse straffer.

Disse forskrifter trer i kraft straks.

24 juni. **Kongelig resolusjon,***) hvorved bestemmes, at § 8 i regler for merkning av hermetisk nedlagte fiskevarer av 16 juli 1926 får følgende nye 3dje ledd:

«Betegnelsen «Kippered Herrings» og «Kippers Snacks» kan kun anvendes for hermetisk nedlagt røket og flekket vårsild, storsild og fetsild».

24 juni. **Kongelig resolusjon,***) hvorved bestemmes:

I. I medhold av § 19 i lov om landets kornforsyning av 25 juni 1926 bestemmes at nevnte lov trer i kraft 1 juli 1927.

II. Håndhevelsen og gjennemføringen av nevnte lov henlegges til Landbruksdepartementet, som bemyndiges til å treffe de avgjørelser og utferdige de bestemmelser loven i §§ 2, 5, 7, 10, 17 og i § 8 3dje ledd har lagt til Kongen.

24 juni. **Kongelig resolusjon,** hvorved der med hjemmel av lov om Statens Pensjonskasse av 28 juli 1921 og i medhold av Stortingets beslutning av 10 juni 1927 fattes bestemmelse om innlemmelse av nye stillinger og ophevelse av tidligere innlemmelser i Statens Pensjonskasse**) overensstemmende med et fremlagt utkast.

24 juni. **Skrivelse*****) fra Justisdepartementet om politivedtekter for Skien.

24 juni. **Skrivelse**†) fra Justisdepartementet om endring i politivedtektene for Strinda herred.

---

*) Bekjentgj. 27 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.
**) Jfr. St.besl. 10 juni 1927 (s. 369).
***) Bekjentgj. 1 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29, hvor politivedtektene er inntatt.
†) Bekjentgj. 1 juli i Lovtid 1ste avd. nr. 29, hvor endringen er inntatt.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene. 24 juni.

Den nye rettergangsordning.
Rundskrivelse nr. 13.

Om rettsbøker og prosessdokumenter m. v.

I. Løse rettsbøker.

Ved kgl. resolusjon av 16 juni 1927 er det bestemt:

«Det overlates til Justisdepartementet å gi sådanne forskrifter om rettsbøker m. v. som er nevnt i lov om rettergangsmåten for tvistemål av 13 august 1915 § 136».

I medhold av denne bestemmelse har departementet gitt følgende *forskrifter om rettsbøker:*

I tvistemål som behandles ved herreds- og byrettene skal der føres særskilt rettsbok for hver enkelt sak.

Det samme skal gjelde ved særskilte bevisoptagelser og ved forretninger som foretas ved herreds- og byrettene efter bestemmelsene i lov om skjønn, ekspropriasjonssaker og odelsløsning av 1 juni 1917.

Ved granskningsforretninger som foretas efter reglene i tvistemålslovens § 233 føres særskilt bok for hver forretning.

Dommer som avsies i tvistemål ved herreds- og byrettene, og kjennelser som avslutter saken, skal skrives av i en domsbok. Når uteblivelsesdom avsies i gjeldssaker — deriblandt vekselsaker — er det tilstrekkelig at domsslutningen føres inn i domsboken, såfremt der ikke er grunn til å anta at domsgrunnene kan få betydning for eftertiden.

De tidligere regler om rettsbøker skal fremdeles gjelde for de saker som efter bestemmelsene i lov om rettergangsordningens ikrafttreden av 14 august 1918 blir å behandle efter den eldre lovgivning.

Til nærmere forklaring av disse forskrifter skal departementet gjøre opmerksom på følgende:

1. De regler som tidligere er gitt om løse rettsbøker i straffesaker, gjelder inntil videre uforandret; se straffeprosesslovens § 132, kgl. res. av 2 januar 1897 og rundskrivelser fra Justisdepartementet bl. a. av 5 desember 1904 og 9 februar 1925.

Farskapssakene går inn under de nye bestemmelser om rettsbøker i tvistemål m. v. (jfr. tidligere kgl. res. av 23 desember 1919 og rundskrivelse av 26 juni 1920).

2. Forskriften om løse rettsbøker kommer også til anvendelse når en tvist som reises for namsretten eller skifteretten, går over til behandling i søksmåls former (tvangsfullbyrdelseslovens § 53 og skiftelovens § 11). For øvrig blir

24 juni. namsrettens og skifterettens forretninger inntil videre å føre inn i faste protokoller på samme måte som hittil, jfr. nedenfor.

Man gjør opmerksom på at regelen om løse rettsbøker ved bevisoptagelser også gjelder for bevisoptagelser utenfor rettssak, således ved sjøforklaringer.

3. De forretninger ved herreds- og byrettene som ikke er nevnt i forskriftene om løse rettsbøker skal føres i protokoller på samme måte som hittil, se nærmere nedenfor under V.

4. Der føres særskilt domsbok for tvistemål (for straffesaker se kgl. res. av 2 januar 1897 og rundskrivelse av 5 desember 1904). Overensstemmende med de regler som tidligere er gitt om domsprotokoller for civile saker blir domsboken å føre på løse blade som senere bindes inn til en protokoll.

Man gjør opmerksom på at en dom skal protokolleres i selve rettsboken, og at det er en avskrift som føres inn i domsboken. — Ved hver dom som føres inn i domsboken tilføies en bevidnelse — som underskrives av dommeren (rettsskriveren) — om at avskriften er riktig.

Når domsgrunnene henviser til fremlagte dokumenter eller tilførsler til rettsboken (tvistemålsl. § 144 punkt 3), må også det som omfattes av henvisningen tas inn i domsboken. Man henleder imidlertid opmerksomheten på, at dette i almindelighet ikke får nogen betydning ved uteblivelsesdommer i gjeldssaker, da som regel bare domsslutningen her skal føres inn i domsboken.

5. I forliksrådene skal ikke føres løse rettsbøker, se nærmere departementets rundskrivelse nr. 8 av 14 mai 1927, avsnitt IV.

Om rettsbøker ved overrettene og Høiesterett vil der senere bli gitt de forskrifter som måtte være nødvendige.

II. *Nærmere regler om innretningen av rettsbøkene, innheftning m. v.*

Med hensyn til de almindelige regler om hvordan rettsbøkene skal føres henviser departementet til bestemmelsene i tvistemålslovens 11te kapitel.

Departementet skal innskjerpe at protokollasjonen i rettsboken må være ordentlig og tydelig. Radering må ikke foretas. Er det nødvendig å foreta rettelser, bør dette gjøres som randbemerkninger; disse underskrives av den som styrer rettsmøtet.

Trykte skjemaer.

Efter mønster av formularene i departementets formularbok har departementet latt trykke skjemaer for rettsbøker og for de almindeligste av de prosessdokumenter som rettene får

bruk for. Et foreløbig oplag av disse skjemaer (prosess-skjema nr. 2 — 13) er sendt til dommerkontorene i disse dager. Man gjør opmerksom på at prosess-skjema nr. 2 (intimasjon til rettsbok) er formet slik at det kan brukes både under saksforberedelse og hovedforhandling, til bevisoptagelser m. v. For hovedforhandling med domsmenn er trykt et særskilt skjema (prosess-skjema nr. 3). — For granskningsforretninger som foretas efter reglene i tvistemålslovens § 233 har man foreløbig ansett det unødvendig å trykke noget særskilt skjema. Protokollasjonen av disse forretninger føres av de sakkyndige på løse ark, som senere blir heftet inn blandt dokumentene i vedkommende sak. 24 juni.

Foruten skjemaer til rettsbøker m. v. blir der sendt dommerkontorene et oplag av omslag for saksdokumenter (prosessskjema nr. 1) og av linjert, blankt papir til rettsbøker. *Alle disse rekvisitter vil for eftertiden bli levert fra Statens Trykksaksekspedisjon*, efter bestilling som sendes direkte til ekspedisjonen.

Departementet gjør opmerksom på *at prosess-skjema nr 1 (omslag for saksdokumenter) er beregnet på saker med et større antall dokumenter*. Til saker med få dokumenter, f. eks. vekselsaker, brukes det dokumentomslag som er opført som nr. 17 i Trykksakseksjonens prøvehefte. På omslaget skrives sakens nummer, partenes navn m. v. overensstemmende med den trykte tekst i prossess-skjema nr. 1.

Som nevnt i rundskrivelse nr. 9 om rettergangsordningen er de trykte skjemaer utferdiget i format Standard A 4 (210 × 297 mm.). Da rettsbøkene får dette format, må også prosessdokumenter som utferdiges av andre enn retten — f. eks. forliksklager, stevninger, skriftlige tilsvar o. s. v. — ha samme format. I overgangstiden, inntil de nye regler er innarbeidet, er der dog grunn til å gjennemføre bestemmelsen om formatet med nogen lempe, såfremt en streng håndhevelse av de nye regler i det enkelte tilfelle skulde medføre vesentlig ulempe for partene.

Skal der skrives prosessdokumenter som der ikke er trykt noget skjema for, bør dokumentene utferdiges efter mønster av de formularer som er brukt i departementets formularbok. I denne sammenheng skal departementet fremheve at også sakførerne bør følge disse formularer når de skriver forliksklager, stevninger og andre prosess-skrifter. At prosessskriftene blir utferdiget efter ensartede og knappe formularer, vil være til vesentlig lettelse både for domstolen og for partene under saksbehandlingen.

Innheftning m. v. av prosessdokumenter.

Eftersom dokumentene kommer inn til retten, blir de opført i dokumentfortegnelsen, som skal føres på

24 juni. 2nen side av dokumentomslaget. Hvert dokument får påtegning om sakens nummer i saklisten og dokumentets nummer i saken (se eksemplet i første avsnitt av formularboken). Til denne påtegning vil det være hensiktsmessig å bruke et stempel.

Når dommen er avsagt — eller saken er avsluttet ved kjennelse — foretas innheftning i omslaget av sakens dokumenter. Dog heftes ikke inn originaldokumenter som tilhører en part eller en tredjemann, såfremt det efter dokumentets art må antas at eieren vil kreve det tilbake (f. eks. uinnfridde pantobligasjoner, gjeldsbrev og lign.). Heller ikke foretas innheftning av dokumenter som efter sitt format eller utstyr ikke egner sig til innheftning. De dokumenter som ikke heftes inn vedlegges som bilag; de bør samles i en konvolutt som legges bakerst i dokumentomslaget.

Når et dokument vedlegges som bilag, gjøres notat om dette i dokumentfortegnelsen («bilag» tilføies i parentes).

Dokumentene heftes inn i den rekkefølge som dokumentnumrene viser (se eksemplet i første avnsnitt av formularboken).

Hvordan selve innheftningen skal foretas, vil fremgå av den måte dokumentomslaget er innrettet på: der slåes huller i dokumentene, svarende til gjennemhullingen i ryggen på omslaget, og dokumentene festes til omslaget med en snor. Forsegling er ikke nødvendig.

I de saker hvor prøveheftets nr. 17 blir brukt til dokumentomslag (se ovenfor) kan innheftning av dokumentene foretas efter gjennemhulling av selve omslaget.

De kontorer som ikke tidligere har gjennemhullingsapparat, kan ved henvendelse til Statens Trykksakekspedisjon få tilsendt et apparat som passer.

III. *Opbevaring av rettsbøker og dokumenter.*

1. Rettsbøker skal bero hos retten og kan ikke utlånes til partene eller deres sakførere, heller ikke efterat saken er avsluttet. Men efter tvistemålsl. § 135 har partene rett til å undersøke rettsbøker — og dokumenter — på rettens kontor, og kan kreve utskrifter av dem.

Om utlån av dokumenter skal departementet bemerke:

Når det gjelder originaldokumenter (og uerstattelige avskrifter) som er fremlagt i saken, bør det være den almindelige regel at de ikke lånes ut, men at partene henvises til å forlange utskrift eller til å undersøke dokumentene på rettens kontor (tvistemålsl. § 135). Retten vil dog ha adgang til efter sitt skjønn å imøtekomme en begjæring fra en part eller hans sakfører om utlån av et dokument som er frem-

lagt av motparten, men forutsetningen må i tilfelle være, at den part som er eier av dokumentet samtykker i utlån, og at dokumentet ikke er av den art som er nevnt i tvistemålsl. § 260. — Om tilbakelevering til retten av utlånte dokumenter se tvistemålsl. § 124. 24 juni.

Med hensyn til andre dokumenter — f. eks. forliksklage, stevning og andre prosess-skrifter — bør det også følges som en almindelig regel at de ikke lånes ut til partene, selv om rettergangslovene ikke kan antas likefrem å ha avskåret adgangen til utlån. Også når der blir reist spørsmål om utlån av slike dokumenter, bør vedkommende part i almindelighet henvises til å forlange utskrift eller til å gjøre sig bekjent med dokumentene på rettens kontor. Man gjør for øvrig her opmerksom på at en part alltid vil ha fått avskrifter av de prosess-skrifter som er utferdiget av motparten og av meddelelser fra retten. Spørsmålet om utlån vil derfor ikke opstå, såfremt parten har tatt avskrift til eget bruk av de prosess-skrifter som er utferdiget av ham selv. Departementet vil henstille til sakførerne å være opmerksom på dette, således at de alltid sørger for å beholde avskrifter av de prosess-skrifter (med bilag) som de leverer inn til retten.

2. Når en sak er påanket, skal alle sakens akter efter utløpet av tilsvarsfristen sendes til ankedomstolen (tvistemålsl. § 372). Det er selve dokumentomslaget med innheftede dokumenter og bilag som sendes.

Når ankedomstolen har avgjort saken, sendes aktene tilbake til vedkommende herreds- eller byrett, som opbevarer dem (tvistemålsl. § 393).

I de saker som efter ikrafttredelsesl. § 98 skal behandles efter den eldre lovgivning vedblir de tidligere regler om opbevaring av akter i apellsaker å gjelde (jfr. kgl. res. av 24 juni 1918 og rundskrivelse av 10 august s. å.).

3. Om tilbakelevering av fremlagte dokumenter som tilhører en av partene eller en tredjemann henvises til tvistemålsl. § 260. Som det fremgår av denne bestemmelse, er det overlatt til retten å bedømme når et fremlagt dokument kan leveres tilbake til den som eier det. Efter departementets mening bør det imidlertid gjelde som en almindelig regel, at et dokument ikke utleveres før endelig dom foreligger, medmindre der er særlige grunner til stede som tilsier at dokumentet bør leveres tilbake på et tidligere tidspunkt.

24 juni. 4. Om tilintetgjøring av rettsbøker og dokumenter, jfr. tvistemålsl. § 136, har departementet ikke for tiden funnet å burde gi nogen bestemmelse.

IV. *Saklister og stemmegivningsbøker.*

For straffesaker vil de nuværende saklister bli å føre som hittil.

For tvistemål og andre forretninger som ikke behandles efter straffeprosesslovens regler antar departementet at der inntil videre bør føres følgende saklister ved dommerkontorene:

A. En sakliste for tvistemål (herunder farskapssaker og vergemålssaker).
B. En liste for skjønn, ekspropriasjoner, bevisoptagelser til bruk for en annen domstol og bevisoptagelser utenfor rettssak (derunder sjøforklaringer).
C. En auksjonsliste.
D. En liste for forretninger under tvangsfullbyrdelse, undtagen auksjonsforfølgning.[1])

Skjemaer for disse lister er trykt som bilag til denne rundskrivelse. Departementet har ansett det unødvendig å anskaffe bøker med trykt tekst til saklistene B, C og D. Derimot er liste A under trykning, og den vil bli sendt til dommerkontorene. Det er forutsetningen at saklisteprotokollen brukes til den er utskrevet, selv om dette vil medføre at den blir i bruk gjennem flere år.

Hvad angår nummereringen i saklisten i 2. halvår 1927, vil departementet anse det for hensiktsmessig at den første sak under den nye ordning får nummer 1. Men sakene efter den nye ordning må da i 2. halvår 1927 få en særskilt betegnelse, så der ikke blir sammenblanding med de saker som er iretteført i 1. halvår. De nye saker kan f. eks. betegnes således: «Ny sak nr. 1/1927».

Blir der efter 1 juli 1927 iretteført saker som skal behandles efter den eldre prosesslovgivning, bør disse saker føres i de gamle saklister og gis nummer i denne.

Stemmegivningsbok (tvistemålsl. § 139) kan dommerkontoret selv anskaffe. Den kan ha et ganske enkelt utstyr.

V. *Om forskjellige forretningsprotokoller ved dommerkontorene.*

De forretninger som ikke er nevnt i forskriftene om løse rettsbøker blir inntil videre å føre i protokoller på

---

[1]) Ved de namsretter som namsmannens forretninger er henlagt til kan saklister for tvangsforretningene i det vesentlige føres som hittil.

samme måte som hittil. Dette gjelder således de forretninger som hører under skifteretten og namsretten (bortsett fra behandlingen av tvistigheter i søkmåls former). 24 juni.

Hvad skifterettens protokoller angår, blir der som hittil inntil videre å føre skifteforhandlings- og skifteutlodningsprotokoller. Ved namsretten kan den tidligere auksjonsprotokoll brukes under auksjonsforfølgning. Ved siden av auksjonsprotokollen må der føres en almindelig forhandlings- og forretningsbok for namsretten. Denne protokoll blir å bruke til forretninger under tvangsfullbyrdelsen som ikke vedkommer auksjoner. Således bør her innføres alle kjennelser og beslutninger i anledning av klager til namsretten over avgjørelser av namsmannen.

I de byer hvor namsmannens forretninger er lagt til namsretten (jfr. kgl. res. av 6 mai 1927 og departementets rundskrivelse nr. 7), vil der ved vedkommende embede bli å føre de samme protokoller for namsretten som hittil for fogedforretningene. Der bør imidlertid føres særskilt forretningsbok for de tvangsforretninger efter den nye tvangsfullbyrdelseslov som det ikke er hensiktsmessig å føre i de tidligere protokoller, således anvisning av fordringer til innkrevning efter tvangsfullbyrdelsesl. § 219.

Med hensyn til de protokoller som for øvrig føres ved dommerkontorene skal man gjøre opmerksom på at da de almindelige tingbøker efterhvert vil gå av bruk, undtagen ved tinglysningstingene, må en del forretninger som tidligere har vært foretatt på tingene og derfor har vært ført i tingbøkene, herefter føres i en særskilt protokoll. Dette gjelder forretninger som foretas i rettsmøte uten at de er ledd i nogen rettssak, således avhjemling av takster som ikke blir holdt efter bestemmelsene i skjønnsloven, avleggelse av stevnevidneforsikring efter domstolsl. § 63, jfr. kgl. res. av 24 juni 1927, og av troskapsløfte til konstitusjonen efter statsborgerlovens § 5. Til protokollasjonen av denslags forretninger kan de nuværende ekstrarettsprotokoller brukes inntil de er utskrevet.

De lovbestemmelser som har påbudt autorisasjon av dommernes protokoller er ophevet ved de nye rettergangslover, og således som anskaffelsen og istandbringelsen av disse protokoller nu er ordnet finner departementet det ikke påkrevet å foreskrive at protokollene ved dommerkontorene skal være autorisert av fylkesmannen. Derimot vil de tidligere regler om autorisasjon av lensmennenes protokoller fremdeles gjelde, jfr. nedenfor under VI.

24 juni. VI. *Om lensmennenes og andre namsmenns protokoller.*

Som nevnt ovenfor under V skal de forretninger som hører under namsretten fremdeles føres i faste protokoller. Det samme gjelder de forretninger som loven har lagt til namsmannen. Lensmennene og andre namsmenn kommer derfor til å føre de samme protokoller som hittil, og de nuværende protokoller kan fremdeles brukes (medmindre de er innrettet efter skjemaer med trykt tekst som vanskeliggjør bruken av protokollen overensstemmende med de nye formularer).

For lensmennenes vedkommende vil det være nødvendig å føre følgende protokoller for tvangsforretninger:

1) En protokoll for tvangsauksjoner.
2) En protokoll for utleggsforretninger og andre tvangsforretninger. I denne protokoll kan, foruten forretninger som gjelder arrest og andre midlertidige forføininger, også innføres f. eks. beslutninger om anvisning av fordringer til innkrevning efter tvangsfullbyrdelsesl. § 219. Man henleder i denne sammenheng opmerksomheten på bestemmelsen i tvangsfullbyrdelsesl. § 40 om at enhver tvangsforretning skal innføres i bok.
3) En eller flere utpantningsprotokoller.

Der er intet til hinder for at der føres flere protokoller enn her nevnt, når hensynet til forretningsmengden eller andre forhold gjør det hensiktsmessig. Heller ikke er der noget i veien for å innrette protokollene med trykte skjemaer i den utstrekning dette er praktisk.

Departementet har bestemt at de forretningsprotokoller som føres av namsmennene skal være autorisert av fylkesmannen overensstemmende med de forskrifter om autorisasjon av protokoller som hittil har vært gjeldende for vedkommende tjenestemenn.

Hvad for øvrig angår lensmennenes protokoller, skal departementet gjøre opmerksom på at skjønnsforretninger som styres av en lensmann blir å føre i en fast protokoll på samme måte som hittil. Protokollen skal være autorisert.

Denne rundskrivelse bes sendt til

1) alle embedsmenn i herr fylkesmannens distrikt som hører under Justisdepartementet,
2) lensmennene.

Til de praktiserende sakførere vil rundskrivelsen bli sendt gjennem vedkommende krets av Den norske Sakførerforening.

Bilag.

A. Sakliste for tvistemål.

Nr.	Når stevningen er mottatt	Partene og deres prosessfullmektiger	Hvad saken gjelder, og dens verdi	Muntlig saksforberedelse		Skriftlig saksforberedelse		Hovedforhandling		Avgjørelse under saksforberedelse		Avgjørelse under hovedforhandling		Anmerkninger (bl. a. for ankeerklæring og forberedelse av ankesak)
				Berammet til	Rettsmøter	Frist for saksøkte utløper	Frist for saksøkeren utløper	Berammet til	Rettsmøter	Når	Resultat	Når	Resultat	

24 juni.

B. Sakliste for skjønn- og bevisoptagelser m. v.

Nr.	Begjæring mottatt	Partene og deres prosessfullmektiger	Saken gjelder	Berammet til	Rettsmøter	Avgjørelser	Anmerkninger

C. Auksjonsliste.

Nr.	Begjæring mottatt	Partene og deres prosessfullmektiger	Pantet	Begjæringen avgjort	a. Auksjonsmøte	b. Sendt til namsmannen	Stadfestelse		Anmerkninger.
							Rettsmøte	Avgjørelse	

D. Sakliste for tvangsfullbyrdelse, undtagen auksjonsforfølgning.

Nr.	Saken mottatt	Partene og deres prosessfullmektiger	Saken gjelder	Avgjørelse		Anmerkninger
				Når	Resultat	

24 juni. **Skrivelse***) fra Landbruksdepartementet om fiskeriregler for Lensvik herred, Sør-Trøndelag fylke.

25 juni. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmennene.

Den nye rettergangsordning.

Rundskrivelse nr. 14.

Forskrifter for stevnevidner.

Ved de nye rettergangslovers ikrafttreden 1 juli 1927 opheves de tidligere bestemmelser om forkynnelser i straffeprosesslovens kap. 13 og lov av 4 juni 1892 kap. 1.

I stedet er gitt regler om stevnevidner i domstolslovens § 63 og om forkynnelser og meddelelser i samme lovs kapitel 9, jfr. også § 212.

Ved *kgl. res. av 24 juni 1927* er fastsatt forskrifter om den forsikring som stevnevidner skal gi (domstolslovens § 63 siste ledd) og om utførelsen av forkynnelser (jfr. lovens § 190).

Disse forskrifter er trykt i et hefte, hvor også er tatt inn de bestemmelser i domstolsloven som har særlig interesse for stevnevidner, og en del eksempler på bevidnelser om utført forkynnelse.

Departementet henviser til de fastsatte forskrifter, og skal forøvrig bemerke:

1. Forsikringen.

De stevnevidner og polititjenestemenn, som tidligere har avlagt stevnevidneed i henhold til de hittil gjeldende bestemmelser, avlegger ikke forsikring efter de nye regler. Den avlagte ed har gyldighet også som forsikring, og det er derfor ikke noget i veien for at et stevnevidne som har avlagt stevnevidneed avgir bevidnelse om forkynnelser m. v. «i henhold til avgitt forsikring».

Forsikringen avgis i rettsmøte. Rettsvidnene behøver ikke å være manntallsførte (domstolslovens § 102 annet ledd).

2. Dagbok for stevnevidner.

I henhold til forskriftenes § 3 har departementet fastsatt skjema for den dagbok som hvert hovedstevnevidne skal føre. Skjemaet er trykt i det samme hefte som forskriftene.

Skjemaet for dagboken er i det vesentlige overensstemmende med det som hittil har vært fastsatt. Det er ikke noget i veien for at de hittil brukte dagbøker fremdeles brukes til de er utskrevet.

En del eksemplarer av forskriftene bes sendt til alle dommere, politimestre, lensmenn og stevnevidner i hr. fylkesmannens distrikt.

---

*) Bekjentgj. 1 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29, hvor fiskereglene er inntatt.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved gårdbruker Anders Larsen Tvereggen og hustru Serine Siversdatter, født Blækkans gjensidige testamente av 14 mai 1903 oprettede legat til sykepleie i Nidarvold krets av Lade sogn. 25 juni.

Stortingsbeslutning [1]) om tilveiebringelse og forrentning av grunnfond og reservefond for Norges Kommunalbank, sålydende: 27 juni.

1. Som grunnfond for Norges Kommunalbank bevilges kr. 20 000 000,00 og som reservefond kr. 3 000 000,00. For grunnfondet utferdiges en 5 pct. rentebærende statsobligasjon til tilsvarende beløp og amortisabel i 20 år med like store årlige avdrag, mens reservefondet innbetales kontant til banken ved overførsel av det fornødne beløp fra Statens Reservefonds midler, som for øvrig inndras i statskassens beholdning.
2. Procentsatsen, hvorefter den del av grunnfondet og av reservefondet, som er tilskutt av staten, skal forrentes av banken, fastsettes til henholdsvis 5 pct. og 4½ pct. pr. år.
3. Stortinget samtykker i, at Finans- og Tolldepartementet inntil videre ansetter godtgjørelsen for Kommunalbankens styremedlemmer under forbehold av Stortingets senere godkjennelse, samt at det av Stortinget til enhver tid fastsatte lønnsregulativ for tjenestemenn og revisorer ved Hypotekbanken foreløbig gjøres gjeldende for de tilsvarende funksjonærer ved Kommunalbanken.

Rundskrivelse fra Finans- og Tolldepartementet. Ved Kirkedepartementets rundskrivelse av 14 juni 1927 er bestemt, at myndigheten til å anvise regninger på skyss- og kostgodtgjørelse til geistligheten av statskassen blir å overføre til fylkesmennene fra 1 juli 1927. 27 juni.

I anledning herav har nærværende departement efter konferanse med Statsrevisjonen bestemt, at disse utgifter av oppebørselsbetjentene blir å opta som en ny post i det nuværende regnskap over: «Utgifter vedkommende skyss- og kost for vergerådsmedlemmer«, jfr. departementets rundskrivelse 5 oktober 1926, som fremtidig blir å benevne: «Utgifter vedkommende skyss og kost for geistligheten og vergerådsmedlemmer.»

Samtidig blir utgiftene i kassarapporten vedkommende dette regnskap å opføre som særskilt post under kap. 211 [3].

Med ovenstående bes de innen hr. fylkesmannens distrikt værende oppebørselsesbetjenter (skattefogder og byfogder) gjort bekjent.

---

[1]) Se St.prp. nr. 74. Innst. S. nr. 142. St.tid. s. 2252.

28 juni. **Lov**[*])[1]) om innførsel, utførsel og salg av våben og ammunisjon samt deler derav.

Kap. 1.

Innledende bestemmelser.

§ 1. Ved våben efter nærværende lov forståes:

a. Ethvert automatisk eller annet skytevåben skikket til ved en drivladning av krutt, komprimert luft o. lign. å utskyte projektiler (kuler) av enhver art, kompakte eller hule, med eller uten sprengladning, væske- eller gassfylling (granater, granatkardesker, bomber), hagl, harpuner, piler m. v. i krigsøiemed eller til jakt- og sportsbruk.

b. Våben eller apparater for utskytning eller utsending av gass, signallys, raketter o. lign.

c. Bajonetter av enhver art og lengde samt hugg- og stikkvåben med en klingelengde av 35 cm. og derover.

Håndskytevåben er skytevåben av 15 mm. kaliber og derunder.

§ 2. Ved deler av våben forståes enhver til de i § 1 nevnte våben hørende del, hvorav våbnet er sammensatt eller kan sammensettes og uten hvilken våbnet er satt ut av funksjon eller ikke kan anvendes for sitt øiemed.

§ 3. Ved ammunisjon efter nærværende lov forståes:

a. Ethvert for utskytning ved de i § 1 nevnte våben bestemt projektil (kule) av enhver art og kaliber, kompakt eller hult, med eller uten sprengladning eller gassfylling, enn videre hagl og harpuner samt piler for luftgeværer.

b. Hånd- og geværgranater fylt med krutt eller annet sprengmiddel eller gass.

c. Ferdige patroner, d. v. s. hylser av papp eller metall med isatt projektil eller haglladning samt drivladning og tendmiddel (tendpatron, tendhette).

d. Krutt av enhver art i løs form eller opladd i karduser eller i hylser.

e. Sprengstoff av enhver art, i løs form eller i form av patroner, f. eks. dynamitt, de forskjellige slags sikkerhetssprengstoffer o. lign.

f. Giftige gassarter der kan komme til anvendelse i de i § 1, pkt. b og § 3, pkt. a, nevnte skytevåben og ammunisjon.

g. Tendmidler av enhver art (brandrør, tendpatroner, tendhetter, fenghetter, lunte).

---

*) Bekjentgj. 1 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.

[1]) St.besl. 11 juni. Se Ot.prp. nr. 56 for 1926. Innst. O. XVI. St.tid., forh. i Ot. s. 741—748; i Lt. s. 267—273.

§ 4. Ved deler av ammunisjon forståes hver enkelt av de deler, hvorav de i § 3, pkt. c, nevnte patroner består. 28 juni.

§ 5. Innførsel, utførsel og innenlandsk salg av våben og ammunisjon samt deler derav er forbudt uten overholdelse av de i nærværende lov og med hjemmel av denne gitte forskrifter.

Kongen eller den han dertil måtte bemyndige kan helt eller delvis dispensere fra loven og nevnte forskrifter, forsåvidt angår enkelte av de i §§ 1—4 omhandlede sorter våben og ammunisjon samt deler derav.

Kap. 2.

Om innførsel.

§ 6. Innførsel av våben og ammunisjon samt deler derav kan kun tillates autoriserte våben- og ammunisjonshandlende (jfr. § 15) samt våben- og ammunisjonsfabrikker. Dog kan også en hvilken som helst annen gis sådan tillatelse hvor det kun gjelder innførsel for personlig bruk.

Kongen kan bestemme at ammunisjon og deler derav som anvendes eller kan anvendes for militærvesenets våben kun tillates innført av staten.

§ 7. Andragende om innførselstillatelse må være innsendt til og innvilget av den myndighet, som Kongen måtte bestemme, før bestilling gjøres i utlandet.

For innførselstillatelsen betales til statskassen et av Kongen fastsatt gebyr. Statsinstitusjoner erlegger dog intet sådant innførselsgebyr.

§ 8. Våben og ammunisjon der medføres av enkeltpersoner ved innreise til landet uten innførselstillatelse eller hvor der for øvrig ved ankomsten ikke foreligger sådan tillatelse, tilbakeholdes av tollvesenet, inntil importspørsmålet er ordnet.

§ 9. Når bestemmelse om innførsel er truffet, utstedes for det ansøkte (tillatte) vareparti en skriftlig innførselstillatelse, lydende på ansøkerens navn. Denne innførselstillatelse, der gjelder på ubestemt tid, fremlegges ved fortollingen og tilbakeholdes av tollvesenet.

§ 10. En innførselstillatelse kan kun benyttes én gang. Er ikke det hele for innførsel bestemte (tillatte) parti ankommet i samme forsendelse, må ny innførselstillatelse for restpartiet innhentes.

§ 11. De nærmere regler for innførsel, fortolling m. v. fastsettes av vedkommende departement, som også kan gjøre

28 juni. avvikelse fra bestemmelsen i § 8, eller fastsette særskilte regler forsåvidt angår våben og ammunisjon for personlig bruk, som medføres av enkeltpersoner ved innreise til landet.

Kap. 3.

Om utførsel.

§ 12. Den som ønsker å forsende våben og ammunisjon eller deler derav til utlandet eller å medta sådanne varer ved avreise fra landet, må søke utvirket utførselstillatelse hertil.

§ 13. Andragende om utførselstillatelse innsendes til den i § 7 nevnte myndighet. Såfremt tillatelsen gis utsteder denne myndighet en skriftlig utførselstillatelse, lydende på ansøkerens navn med angivelse av varepartiets størrelse og art, bestemmelsessted samt forsendelsesmåte m. v.

Utførselstillatelsen avleveres til tollvesenet ved utklareringen.

For utførselstillatelse, der som regel gjøres gjeldende for et kortere tidsrum, men som på ansøkning kan forlenges, betales intet gebyr.

§ 14. De nærmere regler for utførsel og dennes eventuelle begrensning fastsettes av Kongen eller det departement, som denne måtte bestemme. Samme myndighet kan også gjøre avvikelse fra bestemmelsen i § 12, eller fastsette særskilte regler forsåvidt angår våben og ammunisjon for personlig bruk som medføres av enkeltpersoner ved avreise fra landet.

Kap. 4.

Om handel med våben og ammunisjon samt deler derav.

§ 15. Handel med våben og ammunisjon samt deler derav kan kun drives av dem som har erholdt bevilling til å drive sådan handel (autoriserte våben- og ammunisjonshandlende samt tilvirkere).

Sådan bevilling gis av vedkommende departement eller av den myndighet dette måtte bestemme.

Andragende om bevilling til å drive handel innsendes gjennem politimyndigheten (politimester, lensmann) i det distrikt, hvor ansøkeren er bosittende (det stedlige politi). I tilfelle anbefaling må andragendet ledsages av erklæring fra politimesteren i nevnte distrikt om at det fra politiets side intet vites i veien for at ansøkeren driver sådan virksomhet.

§ 16. De som får bevilling må: 28 juni.

a. strengt overholde de i denne lov eller med hjemmel i denne lov gitte forskrifter om innførsel, handel og opbevaring,
b. føre navnlig fortegnelse over alt salg av våben og deler derav, samt avlegge kvartalsvis rapport om dette salg til vedkommende myndighet efter nærmere fastsatt skjema,
c. føre protokoll over ethvert kjøp og salg av ammunisjon og deler derav (sprengstoffprotokoll) efter et av den i § 7 nevnte myndighet fastsatt skjema og efter herfor av samme myndighet nærmere bestemte regler,
d. finne sig i å la sin beholdning av våben og ammunisjon m. v. opbevare av det offentlige, såfremt der ikke hos kjøpmannen finnes eget, av det stedlige politi godkjent, lett kontrollerbart lagerrum.

§ 17. Ethvert salg (kjøp) av våben avgjøres av den i § 7 nevnte myndighet, til hvem andragendet innsendes.

Andragender om kjøp av våben må være anbefalt av politimyndigheten (politimester, lensmann) i det distrikt hvori kjøperen er bosatt ved en av denne myndighet utstedt attest, der skal inneholde opgave over kjøperens navn, stilling og bopel, våbnets art og hensikten med anskaffelsen. Intet våben som ikke er undtatt fra bestemmelsene (jfr. § 5) må utleveres kjøperen, forinnen skriftlig tillatelse hertil foreligger.

§ 18. Salg av ammunisjon kan foregå til personer, der herfor fremviser en tillatelse utstedt av den politimyndighet (politimester, lensmann), innen hvis distrikt kjøperen er bosatt. Tillatelsen gis alene for et bestemt kvantum ad gangen.

Sådan tillatelse kan også gis av den i § 7 nevnte myndighet enten for et bestemt kvantum ammunisjon eller som en generell tillatelse for en bestemt tid ad gangen.

§ 19. For autoriserte kjøpmenn, der ønsker å kjøpe våben og ammunisjon til videre forhandling, gjelder ikke bestemmelsene om politiattest i §§ 17 og 18. Heller ikke kreves det, at ammunisjonsfabrikker, som kun selger til autoriserte kjøpmenn, fører den i § 16 nevnte sprengstoffprotokoll.

§ 20. Skjemaer for de i §§ 17 og 18 nevnte politianbefalinger og -tillatelser fastsettes av den i § 7 nevnte myndighet.

Sådanne politierklæringer meddeles uten betaling.

§ 21. De nærmere regler for handel med våben og ammunisjon samt deler derav fastsettes av vedkommende

28 juni. departement. I disse regler inntas også nærmere bestemmelser om at underordnede myndigheters avgjørelse i henhold til §§ 17 og 18 kan bringes inn for vedkommende departement.

Kap. 5.

Forskjellige bestemmelser.

§ 22. Kontroll av den i § 16 nevnte sprengstoffprotokoll samt de hos kjøpmenn opbevarte ammunisjonsbeholdninger utøves av politiet. All øvrig kontroll utføres av den i § 7 nevnte myndighet, om nødvendig med assistanse av politiet.

§ 23. Kongen eller det departement han måtte bestemme kan gjøre undtagelse fra denne lov og for øvrig treffe de nærmere bestemmelser forsåvidt angår våben og ammunisjon samt deler derav bestemt for staten og skytterorganisasjonen.

Det samme gjelder salg av disse varer ved offentlig auksjon eller ved den som har innkjøpt dem (varene) til eget bruk.

§ 24. Denne lov skal også gjelde for Svalbard, dog med de endringer Kongen fastsetter av hensyn til de stedlige forhold.

Ved forsendelse av våben og ammunisjon samt deler derav mellem Norge og Svalbard gjelder samme regler som for innførsel og utførsel mellem Norge og utlandet. Det samme gjelder for forsendelser mellem Norge og fangstfelter utenfor landets territorialgrense.

Kongen kan dog gjøre undtagelse og fastsette særskilte forskrifter for disse forsendelser.

§ 25. Forsåvidt mellemfolkelige avtaler skulde gjøre det nødvendig, kan Kongen bestemme, at loven og de med hjemmel av denne utferdigede bestemmelser gjøres gjeldende også for annet krigsmateriell enn det som loven nevner.

Kap. 6.

Om straffebestemmelser.

§ 26. Overtredelse av denne lov eller av de i henhold til loven utferdigede forskrifter straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 måneder, medmindre forholdet rammes av en strengere straffebestemmelse.

Våben og ammunisjon samt deler derav som innføres eller søkes innført i strid med hvad derom bestemmes i denne lov eller i forskrift gitt med hjemmel av loven, kan besluttes inndratt til fordel for statskassen.

Enn videre kan vedkommende departement, om det måtte anses påkrevet, når som helst ta tilbake en tidligere meddelt autorisasjon til våben- eller ammunisjonsforhandlere.

Kap. 7. 28 juni.

Om lovens ikrafttreden.

§ 27. Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Fra samme tid opheves lov nr. 4 av 11 juni 1915 om forandring i § 6 i ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved Torgund Nilsdatter Loftsgaardens testamente av 1 april 1914 oprettede «Knut K. Vamres legat» til verdige trengende i Rollag sogn. 28 juni.

Skrivelse*) fra Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet om reglementer for fellesfløtning og behandling av krabbas- og bunntømmer i Bægna elv. 28 juni.

Kongelig kunngjørelse**)[1]) om tilleggene til tolltariffen fra 1 juli 1927. 30 juni.

De midlertidige tollsatser (luksustollsatsene) og de midlertidige tillegg forblir gjeldende utover 1 juli og inntil videre.

Stortingsbeslutning[2]) um godkjenning av semja millom staten og A/S Svalbard Kulgruber um okkupasjonskravi til selskapet på Svalbard m. v. — sålydende: 30 juni.

1. Stortinget godkjenner semja millom staten og A/S Svalbard Kulgruber um dei okkupasjonskrav på Svalbard som dette selskapet hev meldt til Svalbardkommissæren.
2. Stortinget samtykkjer i at det vert utbetala kr. 200 000,00 til A/S Svalbard Kulgruber i samhøve med semja. Summen vert å utreida av kontoen «Tilfeldige utgifter i almindelighet».

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene. 30 juni.

Salærinstruks.

Ved kongelig resolusjon av 24 juni 1927 er der fastsatt instruks inneholdende nærmere regler for rettenes ansettelse av godtgjørelse for aktorer og offentlige forsvarere i straffesaker, samt sakkyndige i straffesaker og civile saker ved andre domstoler enn Høiesterett.

Instruksen avløser den hittil gjeldende salærinstruks av 21 desember 1921, men er samtidig utvidet til å omfatte regler for ansettelse av salærer for sakkyndige også i civile saker.

---

*) Bekjentgj. 1 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29, hvor reglementene er inntatt.

**) Bekjentgj. 1 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.

[1]) Se innst. S. nr. 176. St.tid. s. 2289.

[2]) Se St.prp. nr. 81. Innst. S. nr. 164. St.tid. s. 2320.

30 juni. Derhos er med hjemmel av lov av 21 juli 1916 om vidners og sakkyndiges godtgjørelse m. v. inntatt i instruksen bestemmelser som svarer til bestemmelsene i kongelig resolusjon av 21 juli 1917 post III og kongelig resolusjon av 24 september 1918. Disse resolusjoner opheves nemlig fra 1 juli d. å. samtidig med at lov nr. 4 av 14 mai 1917 opheves.

Salærsatsene i den hittil gjeldende salærinstruks er bibeholdt i den nye instruks. Denne har også for øvrig i det vesentlige optatt bestemmelsene i den gjeldende instruks, dog med en viktig endring. Salærinstruksen av 21 desember 1921 § 1, tredje avsnitt lyder således: «Er saken vidtløftigere, det forberedende arbeide betydelig, eller varer rettsmøtet lenger enn 5 timer uten dog å medta mere enn 1 dag, kan godtgjørelsen forholdsvis forhøies, dog ikke utover det dobbelte av foran nevnte maksimumsbeløp.» I salærinstruksen av 24 juni 1927 har dette avsnitt fått følgende ordlyd: «Er saken vidtløftigere, det forberedende arbeide betydelig, eller varer rettsmøtet lenger enn 5 timer uten dog å medta mere enn 1 dag, kan godtgjørelsen forholdsvis forhøies, dog ikke med mere enn en halvdel av foran nevnte maksimumsbeløp.»

Idet departementet henleder opmerksomheten herpå, skal man bemerke, at man har inntrykk av at dommerne anvender den her omhandlede bestemmelse meget hyppig, og at dette har betydelige konsekvenser for det offentliges utgifter til salærer. Da bestemmelsen i den ordlyd den for tiden har, blev inntatt i salærinstruksen, var den ment å skulle være en undtagelsesbestemmelse. Det er fremdeles meningen at den skal være en undtagelsesbestemmelse. Den må ikke anvendes tilnærmelsesvis i den utstrekning som man har inntrykk av at bestemmelsen i resolusjonen av 21 desember 1921 § 1, tredje avsnitt er anvendt. Idet man herved innskjerper dette, skal man henstille til dommerne å utvise forsiktighet ved ansettelse av salærer i h. t. instruksens bestemmelser. Den rundhåndethet ved salæransettelsene som det stigende prisnivå under Verdenskrigen førte med sig, bør det nu være slutt med.

Videre finner man å burde bemerke at det av de domsutskrifter som i benefiserte saker sendes inn til departementet, fremgår at salæransettelsene gjennemgående er for høie. Departementet vil derfor benytte anledningen til å fremholde nødvendigheten av at også disse salærer nu reduseres i forhold til det synkende prisnivå. Departementet vil ta under overveielse å utferdige instruks også for disse salæransettelser, når man har vunnet erfaring for hvordan den nye rettergangsordning vil virke på dette område.

En del avtrykk av denne rundskrivelse og et særtrykk

inneholdende den nye salærinstruks følger vedlagt til fordeling mellem de innen hr. fylkesmannens embedsdistrikt ansatte herreds- og bydommere, politimestre, aktorer og forsvarere, samt faste sakkyndige. 30 juni.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene. 30 juni.

Departementet skal herved henlede opmerksomheten på lov om vergemål for umyndige av 22 april 1927. Efter § 95 trer loven i kraft den 1 juli 1927.

Ved kongelig resolusjon av 24 juni 1927 er Justisdepartementet bemyndiget til å utferdige de nødvendige overgangsbestemmelser i anledning av lovens ikrafttreden, likesom det er bestemt at anke i henhold til lovens §§ 18 og 27 i tilfelle skal skje til Justisdepartementet.

Efter loven er det overlatt til Kongen i en rekke tilfelle å gi de nærmere forskrifter og regler til utfylling og gjennemføring av lovens bestemmelser. Da loven først blev endelig vedtatt i april måned d. å., har man ennu ikke kunnet få disse forskrifter og regler m. v. utferdiget. Departementet bestemmer derfor herved i henhold til ovennevnte resolusjon at de hittil gjeldende regler og forskrifter av administrativ art vedkommende formynderlovgivningen fremdeles blir å følge, forsåvidt de ikke strider mot den nye lovs bestemmelser.

Idet departementet for øvrig henviser til loven, som er inntatt i Norsk Lovtidende nr. 15 for 25 april iår, skal man til de enkelte kapitler foreløbig bemerke:

Til 1ste kapitel. Umyndige.

Loven avskaffer kuratelet, og forstår ved umyndige så vel mindreårige (d. v. s. alle som ikke har fylt 21 år) som umyndiggjorte. Den nødvendige overgangsbestemmelse finnes i § 97.

De nugjeldende særregler om enkers samt fraskilte og separerte kvinners myndighet er ophevet. Derimot beholdes lagvergeinstitusjonen med de endringer som følger av lovens § 105. For eftertiden blir det en frivillig sak om lagverge skal benyttes.

Til 2net kapitel. Verger.

Efter § 14 blir det herefter samme regler for opnevnelse av verge i byene og på landet. Regelen i lov om skifte av mindre dødsboer av 27 mars 1869 § 2 i. f., hvorefter lensmannen i visse tilfelle kan tre i sorenskriverens sted ved opnevnelse av verge, må antas bortfalt.

Den som opnevnes som verge må uten ophold gis skriftlig underretning om beskikkelsen. Vil vergen benytte sig av sin rett til å undslå sig, eller finner han å burde begjære

30 juni. sig fritatt, må han straks meddele dette. Han er dog pliktig til å tjenstgjøre, inntil hans begjæring er avgjort, og må foreta hvad der ikke uten skade kan opsettes.

Skal verge beskikkes, fordi nogen av foreldrene er frakjent foreldremyndigheten, bør vergerådets uttalelse innhentes.

Bestemmelsen i § 17 om at der i særlige tilfelle kan tilståes vergen vederlag for hans arbeide er en undtagelsesbestemmelse, som må praktiseres med forsiktighet.

Vergehvervet må — i alle fall når det gjelder opnevnte verger — anses som offentlig tjeneste.

Til 3dje kapitel. Overformyndere.

Herefter skal hver by og hvert herred ha sitt overformynderi, se lovens § 19.

De nuværende overformyndere må fortsette å fungere, inntil formannskapet har valgt nye overformyndere (og varamenn) overensstemmende med lovens §§ 20 flg. Det er forutsetningen at formannskapet ved valget vil være opmerksom på ikke å velge personer i offentlig eller privat stilling, som vanskelig lar sig forene med hvervet. Sådanne valg bør snarest mulig foretas, og de som velges, vil straks ha å overta hvervet. Formannskapet må være opmerksom på at det efter lovens § 24 skal avgjøre, hvem av overformynderne skal fungere som den forretningsførende. Av lovens bestemmelser fremgår at denne overformynder (eller den faste formann hvor sådan er ansatt, jfr. § 29) skal forvare, d. v. s. ha i sin besiddelse, alle de umyndiges verdipapirer og bankbøker m. v., forsåvidt disse ikke i medhold av lovens bestemmelser er overgitt til vergen. Loven forandrer altså den nuværende ordning, hvorefter verdipapirer m. v. regelmessig beror hos vergen. Så snart den forretningsførende overformynder er opnevnt, må han sørge for at verdipapirer og bankbøker m. v. blir overført fra vergene til ham. Han vil ellers kunne pådra sig ansvar. Efter nevnte paragrafs 2net ledd har den annen overformynder plikt til minst én gang hvert fjerdingår å holde eftersyn hos den forretningsførende, og skal hver gang gjøre tilførsel herom i en eftersynsbok. Dette er en av lovens kontrollbestemmelser, der likesom de øvrige bestemmelser av samme art strengt må overholdes. Lovens øiemed er bl. a. å gjøre kontrollen med forvaltningen av de umyndiges midler mest mulig effektiv.

Bøker og skrivesaker til overformynderiet skal kostes av kommunen. Efterat portofriheten for overformyndernes korrespondanse er ophevet, vil også utgiftene til porto måtte utredes på samme måte.

For øvrig vil med hensyn til overformyndernes forret- 30 juni.
ningsførsel, om føringen av bøker og lister og innretningen av disse de hittil gjeldende regler inntil videre bli å følge, jfr. de ved kongelig resolusjon av 18 desember 1897 fastsatte regler.

Loven åpner i § 28 adgang til å ansette fast formann også i overformynderier på landet.

For de byers vedkommende som hittil har benyttet sig av adgangen til å ansette fast formann og til å innføre fellesforvaltning, blir de allerede stadfestede forskrifter fremdeles gjeldende så langt de er forenlige med den nye lov.

Til 5te kapitel. Vergers rådighet og plikter.

Vergen er efter § 38 den umyndiges representant i formuerettslige anliggender. Vergens forhold til den umyndiges øvrige rettslige anliggender — på familierettens, arverettens og prosessrettens område — behandles i vedkommende spesielle lover. En subsidiær utøvelse av foreldremyndighet er dog tillagt vergen efter § 39. Denne plikt for vergen inntrer ikke bare når foreldrene er forhindret fra å dra omsorg for den umyndige, men også når de forsømmer sin plikt.

Man finner grunn til å henlede opmerksomheten på vergens plikt til å sørge for at umyndiges midler, som skal forvaltes av overformynderiet, blir sendt til dette, se § 43.

Bestemmelsen om at skifteretten skal sende overformynderiet l o d d s e d d e l, når en umyndig (eller fraværende) tildeles arv, blir fremdeles å efterkomme. Likeledes blir v e r g e b ø k e r fremdeles å føre i samme utstrekning som hittil.

Til 6te kapitel. Overformynderiets forvaltning av umyndiges midler.

Bestemmelsen i § 62 om at overformynderiet skal forvalte de umyndiges midler må sammenholdes med bestemmelsene i §§ 24 (29) og 38, jfr. det som er anført foran til 3dje kapitel. Denne plikt lettes imidlertid ved bestemmelsen i § 63, hvorefter overformynderiet ikke behøver forvalte midler under 500 kroner. Som regel bør overformynderne beslutte at sådanne pengemidler settes i sparebank, og gi bankboken påtegning som i paragrafen nevnt.

Med hensyn til anbringelsen av umyndiges midler bestemmes at regler tilsvarende de nuværende inntil videre blir å følge under hensyntagen til den nye lovs forskrifter. I denne forbindelse henledes opmerksomheten på at lånegrensen i loven er satt til 6/10 av pantets verdi, og at adgangen til å anbringe umyndiges midler i kommuneobligasjoner er

30 juni. lukket. Det er forutsetningen at midlene i størst mulig utstrekning blir anbragt i pantobligasjoner og slike verdipapirer, som loven gir anvisning på. Først når sådan anbringelse ikke formålstjenlig kan skje, gir loven adgang til å sette penger i sparebank. Denne bestemmelse gjelder også overformynderier, hvor fellesforvaltning er innført. Inntil særskilt bemyndigelse er gitt overensstemmende med § 71, vil således også disse midler bare kunne anbringes i sparebank.

For øvrig bør bestemmelsene om uråd ighetspåtegning merkes. Påtegningen skal i alle tilfelle, også hvor overformynderiet har fast formann, gå ut på at vedkommende verdipapir eller bankbok ikke kan rådes over uten samtykke av begge (valgte) overformyndere.

Til 7de kapitel. Regnskaper.

Med hensyn til vergeregnskapene (årsregnskap efter § 77 og sluttregnskap efter § 79) skal man for tiden bare bemerke at regnskapene forutsettes å skulle være skriftlig avfattet. Når vergemålet ophører, blir midlene å utlevere til eieren mot kvittering, se §§ 79 og 87. Det formelige avkall er bortfalt. Verdipapirer og bankbøker må ved utleveringen være forsynt med frigjørelsespåtegning.

Istedenfor formynderting efter den eldre lovgivning trer nu vergemøter til kontroll av vergene, hvorom nærmere regler gis i § 82. I Innst. O. II for 1927 er til denne paragraf uttalt: «Komiteen går ut fra, at vergemøter ikke vil bli holdt i utrengsmål, og at der ikke blir tale om å innkalle verger som har innsendt tilfredsstillende skriftlige regnskaper, når vedkommende verge ikke har i sin varetekt verdipapirer eller bankbøker tilhørende den mindreårige, og disse dokumenter på denne måte ønskes forevist. Vergeinstitusjonen kan føre med sig såvidt meget arbeide, at dette ikke unødig bør økes.»

På samme måte som for overformynderne bestemt, vil de nuværende revisorer og decisorer ha å fungere inntil nye er valgt av fylkestinget (§ 85).

Regler tilsvarende de nuværende om overformynderienes regnskapsførsel og revisorers og decisorers plikter og gjøremål blir inntil videre å følge.

Til 8de kapitel. Forskjellige bestemmelser.

I § 92 pålegges kommunen ansvar for tap som en overformynder ved pliktstridig eller forsømmelig forhold påfører en umyndig eller fellesmassen. Loven åpner adgang til å forsikre mot dette ansvar uten utgift for kommunen. Departementet vil snarest mulig opta underhandlinger med et forsik-

ringsselskap om utferdigelse av en spesialpolise, som dekker 30 juni.
forsikring mot dette ansvar.

Auksjonsforvalternes opmerksomhet henledes på bestemmelsen i § 94 om at overformynderiet i tide skal varsles, når tvangsauksjon eller konkursauksjon begjæres over eiendom, som er pantsatt for midler under et overformynderis forvaltning.

Til 9de kapitel. Når loven trer i kraft.

Foruten de foran nevnte bestemmelser i §§ 97 og 105 bør merkes bestemmelsen i § 98 om at offentlig skifte av et dødsbo med mindreårig arving, som har fylt 18 år, ikke er nødvendig, når vergen på vegne av den mindreårige og med hans samtykke vedgår arv og gjeld.

Denne rundskrivelse bes sendt til alle skifte- og auksjonsforvaltere, overformyndere og formannskap i hr. fylkesmannens distrikt.

Kvaksalverloven av 29 april 1871, således som den lyder efter de ved lover av 6 juni 1889 (nr. 2) og 29 april 1927 (nr. 4) foretatte forandringer.

§ 1. Bevilling til med eller uten innskrenkning å utøve lægevirksomhet, kan av Kongen meddeles personer, som uten her i riket å ha underkastet sig medisinsk embedseksamen på fyldestgjørende måte godtgjør å besidde den fornødne kyndighet.

§ 2. Befinnes nogen, hvem en innskrenket bevilling efter § 1 er meddelt, å ta syke i kur i større utstrekning enn hans bevilling hjemler, og derunder tilføier den syke betydelig skade på legeme eller helbred (lov angående forbrydelser av 20 august 1842 kapitel 15 §§ 1 og 2)[1]) straffes han med [fengsel] [2]) eller bøter og har derhos sin bevilling forbrudt.

§ 3.[3]) Hvis nogen, der hverken her i riket har autorisasjon som læge eller av Kongen er meddelt bevilling til å utøve lægepraksis, tar syke i kur, og han derhos enten:

a. har gitt sig titel eller betegnelse (såsom doktor eller læge), der er skikket til å bibringe almenheten den forestilling, at han er autorisert læge, eller som på annen måte for den, der har begjært eller samtykket i å benytte hans hjelp, uriktig har utgitt sig for å være autorisert til å yde denne; eller
b. anvender lægemidler, som det er forbudt apotekerne å utlevere til alle og enhver; — eller

[1]) Se nu alm. borgerlig strfl. av 22. mai 1902 § 9.
[2]) Jfr. strl. ikrl. av 22 mai 1902 § 4 og §§ 7—9.
[3]) Lov nr. 4 av 29 april 1927. Forandringen (siste ledd) av § 3 trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

c. er vesentlig omstreifer; eller
d. ikke har opholdt sig her i riket i 3 år; eller
e. her i riket har utstått [straffarbeide][1]), straffes han med bøter eller [fengsel][1]).

Med samme straff blir den å anse, der uten sådan hjemmel, som i denne paragraf omhandlet, tar syke i kur og derunder uten vedkommende helseråds tillatelse behandler sådanne farlige epidemiske eller smittsomme sykdommer, som ifølge den gjeldende sundhetslovgivning antas å inngå under det offentliges særlige forsorg.

På samme måte straffes den, som uten å ha autorisasjon som læge eller tannlæge her i riket tar syke i kur og derunder anvender undersøkelses- eller behandlingsmåter, hvortil der for læger eller tannlæger kreves særlig autorisasjon.

§ 4. Den, der uten sådan hjemmel, som i § 3 er nevnt, tar syke i kur og derunder tilføier den syke betydelig skade på legeme eller helbred, straffes med [fengsel][1]) eller bøter og i gjentagelsestilfelle, eller når vedkommende før er dømt efter § 2, med [fengsel eller straffarbeide i 5te grad][1]).

§ 5. Er betydelig skade på legeme eller helbred[2]) tilføiet nogen, som på grunn av tyendeforhold, annet kontraktsforhold eller fattigdom har krav på lægehjelp for annens regning, straffes den, der til opfyllelse av den ham således påhvilende plikt har bevirket den syke tatt under kur av person, som ikke dertil er autorisert, med bøter.

§ 6. De i nærværende lov bestemte straffer kommer ikke til anvendelse, hvis forseelsen i den almindelige lovgivning er belagt med høiere straff.

§ 7. De ikke tidligere ophevede bestemmelser i forordning angående straff for kvaksalvere m. v. av 5 september 1794 samt, hvad der for øvrig i den gjeldende lovgivning måtte stå i strid med nærværende lov, settes herved ut av kraft.

Lov av 26 juli 1912 om utførelse av de offentlige lægeforretninger, således som den lyder efter de ved lover av 16 juli 1920 (nr. 5) og 29 april 1927 (nr. 3) foretatte forandringer.

§ 1. Riket deles i lægedistrikter, som består av en by eller av et eller flere herreder med eller uten en eller flere mindre byer. Distriktenes grenser fastsettes av Kongen, efter at vedkommende amtsting eller amtsutvalg og kommunestyrer har hatt anledning til å uttale sig.

§ 2. Efter de regler, som inneholdes i denne lov, ansettes en læge for hvert distrikt til å utføre de offentlige lægeforret-

[1]) Jfr. strl. ikrl. av 22 mai 1902 § 4 og §§ 7—9.
[2]) Se nu alm. borgerlig strfl. av 22 mai 1902 § 9.

ninger, derunder også å være ordfører i distriktets helseråd. Lægens bopel fastsettes av departementet, efter at vedkommende kommunestyre (kommunestyrer) har hatt anledning til å uttale sig.

§ 3. I lægedistrikt, som består av en enkelt by, oprettes der stadslægestilling, når staten og kommunen har gitt fornøden bevilgning. Stadslægen overtar ved siden av de offentlige lægeforretninger også tilsynet med byens fattige syke og med dens kommunale sykeinnretninger. Dette tilsyn kan dog overdras en annen læge i den utstrekning, kommunestyret bestemmer. Stadslægen beskikkes av Kongen, dog ikke som embedsmann. Før beskikkelsen skal byens magistrat og formannskap være gitt anledning til å uttale sig om ansøkerne. En tredjedel av stadslægens lønn utredes av staten, som dessuten i sin helhet bærer de alderstillegg, han skal ha.

§ 4. I byer, som har så mange offentlige lægeforretninger, at den læge, som utfører dem, ikke kan overta tilsynet med byens fattige syke og med dens kommunale sykeinnretninger, skal der oprettes stadsfysikat istedenfor stadslægestilling, når staten og kommunen har gitt fornøden bevilgning. Stadsfysikus skal utføre de offentlige lægeforretninger og ha et overordnet tilsyn med byens medisinal- og sundhetsvesen. Han utnevnes som embedsmann. Hans lønn og alderstillegg utredes av stat og kommune med en halvdel av hver.

§ 5. I lægedistrikt, som består av et eller flere herreder med eller uten en eller flere mindre byer, beskikker Kongen en distriktslæge, dog ikke som embedsmann. Hans lønn og alderstillegg utredes av staten.

Distriktslægen overtar ved siden av de offentlige lægeforretninger tilsynet med fattige syke i de kommuner, som hører til hans distrikt, når departementet ikke bestemmer noget annet. Tilsynet med epidemiske og smittsomme sykdommer i distriktet eller deler av det kan i særlige tilfelle av amtmannen overdras til en annen læge.

For tilsynet med fattige syke i de byer, som måtte høre til distriktet, har distriktslægen rett til godtgjørelse av byen. I mangel av mindelig overenskomst fastsettes denne av medisinalstyrelsen. Distriktslægen har også rett til godtgjørelse på samme måte for fattigtilsynet i herreder, hvor tilsynet medfører uforholdsmessig meget arbeide, som han ikke får vederlag for i form av kostgodtgjørelse. I mangel av mindelig overenskomst avgjør medisinalstyrelsen både, om distriktslægen skal ha godtgjørelse, og spørsmål om dennes størrelse.

Medisinalstyrelsens avgjørelser efter denne paragraf kan innankes for departementet både av vedkommende kommune og av distriktslægen.

§ 6. Stadslæger og distriktslæger skal være forpliktet til å yde lægehjelp til befolkningen i sine distrikter mot passende godtgjørelse og i den utstrekning, deres offentlige forretninger tillater. Godtgjørelsen kan efter andragende fra vedkommende kommunestyre, og når departementet dertil finner grunn, fastsettes ved et av departementet utferdiget regulativ. Hvis departementet bestemmer det, skal de også være forpliktet til å fungere som læge for distriktets kretssykekasser på de vilkår, departementet fastsetter i mangel av mindelig overenskomst.

Distriktslæger skal derhos ha plikt til efter departementets bestemmelse å avgi regelmessige fremmøter på bestemte steder innen sine distrikter, mot at vedkommende herred yder almindelig kostgodtgjørelse samt opvarmet kontorlokale, og at der tilståes dem almindelig skyssgodtgjørelse av statskassen. Andragende fra et herredsstyre herom skal imøtekommes, når det kan skje uten vesentlig fortrengsel for distriktslægens øvrige offentlige forretninger.

§ 7.[1]) For hvert fylke, byene Kristiania og Bergen undtatt, skal der oprettes et fylkeslægeembede.

Fylkeslægen skal tillike inneha stilling som distriktslæge innen fylket. I fylker, hvor det av hensyn til forretningsmengden må anses påkrevet, kan dog fylkeslæge ansettes uten tillike å overta distriktslægestilling, når den fornødne bevilgning av lønn er gitt.

Fylkeslægen skal føre et overordnet tilsyn med fylkets medisinal- og sundhetsvesen undtagen i de byer som har stadsfysikat.

Videre skal han overta for hele fylket de lægeforretninger, som omhandles i [lov nr. 2 av 27 juni 1891 § 2][2]). Han kan delta i helserådenes møter og i fylkestingets forhandlinger om medisinale anliggender, dog uten stemme.

Av embedslønnen, som fastsettes under hensyntagen til om fylkeslægen tillike innehar distriktslægestilling, utredes en halvdel av staten og en halvdel av fylkeskommunen, som dog efter regler som Kongen fastsetter, får tilbake fra byene innen fylket en andel som svarer til deres folkemengde og forretningenes omfang.

Fylkeslægene oppebærer kontorholdsgodtgjørelse av statskassen med de beløp som Stortinget bevilger.

§ 8.[3]) For å kunne ansettes i nogen av de offentlige lægestillinger, som omhandles i denne lov, må vedkommende ha be-

[1]) Lov nr. 5 av 16 juli 1920.
[2]) Se nu lov nr. 3 av 5. juni 1925 § 9.
[3]) Lov nr. 3 av 29 april 1927. Forandringen av § 8 trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Forandringen kommer ikke til anvendelse på den, som innen dens ikrafttreden har bestått medisinsk embedseksamen her i riket.

stått medisinsk embedseksamen her i riket og ha autorisasjon som læge. Kongen kan dessuten gjøre adgangen til alle eller nogen av disse stillinger avhengig av en særskilt prøve.

§ 9. De læger, som omhandles i denne lov, er forpliktet til å rette sig efter de instrukser, som til enhver tid måtte være utferdiget for dem.

§ 10. Kongen kan avskjedige en stadslæge eller distriktslæge, når han viser sig ute av stand til å utføre de forretninger, som tilligger stillingen, eller han tross advarsel blir ved med å vise et utilbørlig forhold i tjeneste eller liv. Før avgjørelse treffes, skal saken være forelagt amtmannen, amtslægen og vedkommende læge selv. Er han stadslæge, skal også magistrat[1]) og formannskap være gitt anledning til å uttale sig. Amtmannen skal også, når det gjelder en distriktslæge, innhente uttalelse fra vedkommende formannskap eller i by fra magistrat og formannskap, hvis han finner grunn til det.

§ 11. Såfremt der blir vedtatt lov om aldersgrenser, er de offentlige læger forpliktet til å gå av fra sin stilling ved den fastsatte alder med den pensjon, som måtte tilkomme dem av Pensjonskassen for Statens Tjenestemenn.

§ 12. For reiser, som amtslægene må gjøre til utførelse av sine forretninger, oppebærer de sedvanlig skyssgodtgjørelse samt kostgodtgjørelse som bestemt for 2nen klasse i lov nr. 2 av 10 juli 1894 § 17.[2]) Skyssgodtgjørelsen utredes av statskassen. Kostgodtgjørelsen utredes av amtskommunen mot delvis refusjon av vedkommende byer efter regler, som fastsettes av Kongen.

§ 13. Denne lovs bestemmelser blir efter Kongens nærmere anordning å sette i kraft, efterhvert som de fornødne bevilgninger gis til lønn m. v. for de læger, som omhandles i loven.

Fra lovens ikrafttreden blir de forretninger, som i den øvrige lovgivning er henlagt til den civile embedslæge, å utføre i vedkommende lægedistrikt av de læger, som omhandles i denne lov. Fra samme tid opheves alle eldre bestemmelser, som måtte være i strid med den.

§ 14. Så lenge der ikke er oprettet stadsfysikat eller stadslægestilling i en by, som utgjør eget lægedistrikt, skal de offentlige lægeforretninger i byen efter Kongens bestemmelse utføres av distriktslægen i et av de nærmestliggende distrikter mot sådan godtgjørelse av statskassen, som Kongen fastsetter. Tilsynet med byens fattige syke og med dens kommunale sykeinnretninger ordnes på den måte, kommunen bestemmer.

---

[1]) Jfr. lov av 9 mars 1917 om ophevelse av magistratsembedene m. v.
[2]) Se nu lov nr. 1 av 25 juni 1926.

§ 15. Ansettelse av amtslæge kan utstå inntil der er ansatt så mange stads- og distriktslæger i amtet efter denne lov, at innførelse av amtslægeinstitusjonen anses påkrevet.

§ 16. Kongen utferdiger de nærmere bestemmelser, som anses påkrevet til gjennemførelse av denne lov.

Lov av 18 mai 1860 om medisinalavgift i Finnmark.*)

(Således som den lyder efter senere endringer, jfr. lover av 3 desember 1868, 4 juli 1884, 11 juni 1903, 9 juni 1905, 27 mai 1910, 4 juni 1915, 29 juni 1920, 30 juni 1921, 13 juni 1924 og 24 juni 1927).

§ 1. Til fremme av medisinalvesenet i Finnmark skal ved utførsel fra fylket til utlandet eller til innenriks sted utenfor fylket erlegges følgende avgifter:

a.	av hvert 100 kg. fersk, levende eller frossen fisk	7 øre
b.	av hvert 100 kg. saltet fisk	12 øre
c.	av hvert 100 kg. tørret klippfisk	21 øre
d.	av hvert 100 kg. annen tørret fisk	28 øre
e.	av hvert 100 kg. fersk eller levende laks	80 øre
f.	av hvert 100 kg. saltet eller røket laks	120 øre
g.	av hver hl. lever	26 øre
h.	av hver tønne tran = 116 liter	46 øre
i.	av hver tønne grakse, hvorav tran ennu kan utvinnes	12 øre
k.	av hvert 100 kg. fiskeguano (hoder, rygger og lignende, så vel knust eller malet som hel), hvalguano, benmel og kraftfôr	6 øre
l.	av hvert 100 kg. hvalbarder	58 øre
m.	av hvert 100 kg. sel- og hvalrosskinn	29 øre
n.	av hvert 100 kg. sel- og hvalrosskinn med spekk	35 øre
o.	av hvert 100 kg. spekk av kobbe eller nise	40 øre
p.	av hvert 100 kg. kobbe, nise- og håkjerringkjøtt	10 øre

§ 2. Forsåvidt ikke annen avtale er truffet, er kjøperen ved innkjøp av fiskevarer fra første hånd berettiget til fra den betingede pris å fratrekke medisinalavgiften.

§ 3. Skjer utskibningen fra en kjøpstad enten til ut- eller innlandet, erlegges avgiften til tolloppebørselsbetjenten på utskibningsstedet. Inntas varene i et landdistrikt, erlegges avgiften, forsåvidt utførslen skjer til utlandet, ved det tollsted, hvor fartøiet klarerer for utgående, i annet fall enten ved ett av tollstedene i Finnmark eller i Tromsø.

Vedkommende oppebørselsbetjent har i dette tilfelle å tegne bemerkning derom på tollpasset eller tollekspedisjonen.

*) Man har i loven konsekvent gjennemført de i senere lovgivning fastsatte inndelingsnavn m. v.

§ 4. Forsåvidt ikke vedkommende avlader eller skipper ved konnossement eller lignende bevislighet kan godtgjøre størrelsen av den innehavende last, har han for tollopsynet på tro og love å opgi samme. Finner tollopsynet grunn til å betvile opgavens riktighet, beregnes avgiften i forhold til fartøiets drektighet og bestuvning efter regler, som for sådanne tilfelle foreskrives av Kongen.

§ 5. Ingen må utenfor Finnmark fylke under straff av bøter motta avgiftspliktige varer derfra til kjøp eller lagring uten kvittering eller bevis fra tollvesenet for, at medisinalavgiften er betalt.

§ 6. Overtredelser av de for denne avgifts ydelse foreskrevne regler behandles som overtredelser av tollovgivningen.

§ 7. Av avgiften dannes et fond, der forvaltes av Finnmark fylkesting i henhold til de regler, der gjelder om forvaltning av fylkeskommunenes midler, dog under iakttagelse av de nærmere forskrifter herom, som inneholdes i efterfølgende §§ 10, 11 og 12.

§ 8. I alle medisinalfondet vedkommende anliggender skal ordføreren for formannskapet i kjøpstad, som ikke har formannskap felles med det tilgrensende landdistrikt, være berettiget til sæte og stemme i fylkestinget.

§ 9. Vedkommende tolloppebørselsbetjenter innbetaler den falne avgift ved utgangen av hvert fjerdingår til den, hvem Kongen overdrar regnskapsførslen for Finnmark medisinalfond. Kongen bestemmer så vel regnskapsførerens som tolloppebørselsbetjentenes godtgjørelse for deres arbeide, dog således at samme ikke må overstige for førstnevntes vedkommende fire og for de sistnevntes to pct. av de oppebårne summer.

§ 10. Avgiften anvendes til medisinalvesenets fremme i Finnmark, fornemmelig til sykehusers og lægeboligers opførelse og vedlikeholdelse, til fri kur og pleie for syke fiskere, kosthold derunder innbefattet, hvad enten de hører hjemme i Finnmark eller ikke, så lenge de der opholder sig, samt til lignende forpleining av mannskapene på de fartøier, der fra Finnmark utekspederes til fangst eller fiskeri i Nordishavet, forsåvidt som de blir syke i tidsrummet mellem på- og avmønstringen, — alt efter de nærmere bestemmelser, der under tilbørlig hensyn til samtlige avgiftsyderes tarv vedtas av fondets bestyrelse med approbasjon av Kongen eller hvem han dertil bemyndiger.

Utgifter i anledning av jordmorvesenet, vaksinasjonsvesenet samt spedalskes og sinnssykes forpleining blir medisinalfondet uvedkommende.

De til å yde lægehjelp under de større fiskerier i Finnmark antatte lægers godtgjørelse for reiser i denne anledning utredes i sin helhet av medisinalfondet.

§ 11. Forsåvidt som medisinalfondets inntekter ikke måtte tilstrekke til vedlikeholdelse av de sykehuser, som er eller blir opført, eller til fri kur og pleie av syke i eller utenfor distriktet hjemmehørende fiskere, blir det manglende å utligne på Finnmark medisinaldistrikt efter de for utligning av fylkeskommunens og bykommunenes utgifter gjeldende regler, således at byene utreder en andel, der svarer til deres folkemengde i forhold til det hele medisinaldistrikts efter siste almindelige folketelling.

§ 12. Beretning om medisinalfondets inntekter og utgifter samt om de for sammes regning trufne foranstaltninger blir av fondets bestyrelse årlig å forelegge Nordland fylkesting og Troms fylkesting.

§ 13. Kongen kan bestemme:

1. at avsendere av avgiftspliktige varer efter denne lov og i tilfelle vedkommende ekspeditører skal innsende opgave efter nærmere fastsatt skjema til vedkommende tollmyndighet over de avsendte varer;
2. at ingen avgiftspliktige fiskevarer må avsendes fra Finnmark til steder utenfor Finnmark fylke, før varen er anmeldt overensstemmende med regler fastsatt av Kongen eller den han bemyndiger.

Som avsender i lovens betydning anses også fartøifører som for egen eller andres regning kjøper og forsender avgiftspliktige varer eller uten å benytte ekspeditør, mottar slike varer til befordring.

Loven av 24 juni 1927 har følgende bestemmelser om gyldighet og ikrafttreden m. v.:

I.

Lov av 9 juni 1905, jfr. lover av 29 juni 1920 og 13 juni 1924, inneholdende forandring i lovgivningen om medisinalavgift i Finnmark, blir gjeldende utover 1 juli 1927 og inntil videre, dog ikke lengere enn til 1. juli 1929.

II.

Denne lov trer i kraft 1 juli 1927.

Fra samme tid opheves §§ 2 og 3 i lov nr. 2 av 4 juli 1884 inneholdende forandring i og tillegg til lovgivningen om medisinalavgift i Finnmark.

Lov av 12 mai 1866 angående medisinalavgift til Nordland og Troms fylkeskommuner.*)

(Således som den lyder efter senere endringer ved lover av 4 juli 1884, 27 mai 1910, 30 juni 1915, 13 juli 1917, 29 juni 1920, 13 juni 1924 og 24 juni 1927).

§ 1. Av fiskevarer, som fra Nordland og Troms fylker utføres til utlandet eller innenriks sted utenfor nevnte fylker skal erlegges følgende avgift:

Av hvert	100 kg.	tørret fisk	kr. 0,24
» »	100 kg.	tørret klippfisk	» 0,18
» »	100 stk.	torsk	» 0,13
» »	100 kg.	saltet fisk	» 0,10
» »	100 kg.	kveite, fersk, levende eller frossen	» 0,30
» »	100 kg.	flyndre, fersk, levende eller frossen	» 0,20
» »	100 kg.	laks, fersk, levende eller frossen	» 0,75
» »	100 kg.	annen fersk, levende eller frossen fisk og sild	» 0,06
» »	100 kg.	saltet eller røket laks	» 1,00
» »	100 kg.	annen røket fisk og sild	» 0,12
» »	100 kg.	fersk eller frossen rogn	» 0,10
» hver	tønne	lever	» 0,20
» »	tønne	damptran («medisintran»)	» 0,60
» »	tønne	annen tran og sildolje	» 0,40
» »	tønne	upresset tran-grakse	» 0,07
» »	tønne	rogn (saltet)	» 0,15
» hvert	100 kg.	sild (saltet) dog ikke mindre enn 10 øre pr. tønne.	» 0,15
» »	100 kg.	sildemel og fôrmel av trangrakse	» 0,05
» »	100 kg.	tørret og upresset sild	» 0,10
» »	100 kg.	«fot» fra tran- og sildoljefabrikker	» 0,07
» »	100 kg.	fiskeguano (hoder, rygger og lignende, så vel knust eller malet som hel)	» 0,07
» »	100 kg.	hermetisk nedlagt sild- og fiskevarer, laks undtatt	» 0,25
» »	100 kg.	hermetisk nedlagt laks	» 1,00

Fiskevarer og andre produkter som hjembringes fra fangst i ubebodde polaregner eller av hvilke avgift er betalt til Finnmark medisinalfond, er fritatt for avgift. Avgiften erlegges både ved sjøverts og landverts utførsel.

§ 2. Avgiften anvendes til medisinalvesenets fremme i Nordland og Troms fylker og fornemmelig til:

*) Man har i denne lov konsekvent gjennemført de i senere lovgivning fastsatte inndelingsnavn m. v.

a) fri kur og pleie for
   1) syke fiskere, uten hensyn til om de er hjemmehørende i eller utenfor Nordland og Troms fylker, under deres bedrift ved de større fiskerier i bemeldte distrikter;
   2) syke i Nordland og Troms fylker hjemmehørende fiskere på deres reiser til og fra de større fiskerier i disse distrikter, likesom til og fra fiskeriene i Finnmark;
   3) utenfor Nordland og Troms fylker hjemmehørende fiskere, som, efter å ha deltatt i de større fiskerier innen bemeldte fylker, blir syke på reisen derfra til hjemstedet eller til og fra fiskeriene i Finnmark, dog kun så lenge de befinner sig innenfor grensene av Nordland og Troms fylker;
b) utgifter i anledning av ondartede, smittsomme og epidemiske sykdommer;
c) opførelse og vedlikeholdelse av sykehuser med tilhørende lægeboliger;
d) billig sykehusbehandling av fattige syke;

alt efter de nærmere bestemmelser, der vedtas av Nordland og Troms fylkesting, hver for sitt distrikts vedkommende.

De til å yde lægehjelp under de større fiskerier i Nordland og Troms fylker antatte lægers godtgjørelse for reiser i denne anledning utredes i sin helhet av vedkommende fylkes medisinalfond.

§ 3. Avgiften deles mellem Nordland og Troms fylker således, at Nordland fylke derav erholder fire femtedeler og Troms fylke én femtedel.

Omkostningene ved kur og pleie av syke fiskere efter § 2 utredes av det fond, innen hvis distrikt sykebehandlingen foregår.

§ 4. Den del av avgiften, der tilfaller Nordland fylke, forvaltes av dettes fylkesting og den del, der tilfaller Troms fylke, av dettes fylkesting, i henhold til de regler, der gjelder om forvaltning av fylkeskommuners midler.

§ 5. Avgiften opkreves ved tollstedene og ved tollstasjoner, hvor tollvesenet har opkrevningsbetjent.

Skjer utførsel av avgiftspliktige varer fra kjøpstad eller ladested innen distriktet, erlegges avgiften til tolloppebørsels- eller opkrevningsbetjenten på utførselsesstedet.

Inntas varene i landdistrikt, hvor ingen opkrevningsbetjent er ansatt, erlegges avgiften ved tollstedet i det distrikt, hvor fartøiet enten utlosser eller utklarerer til utlandet.

§ 6. Enhver fartøiefører, der til noget tollsted i riket fra

kjøpstad eller landdistrikt nordenfor Bergen innfører fiskevarer, har å avgi en på tro og love efter nedenstående formular in duplo avfattet angivelse, som inneholder forklaring, om varene er tilveiebragt ved fangst i polaregnene, om de er produsert i eller utenfor Hålogaland bispedømme og i første fall, innen hvilket medisinalfonds distrikt. Fartøiføreren kan efter eget valg angi klippfisk efter tall eller vekt. Angis vekten, regnes 90 kilogram lik med 100.

Når varene aktes utført landverts med jernbane, skal de angis til utførsel på den måte, som i lov om tollvesenet av 20 september 1845 er bestemt for varer, som utføres sjøverts.

§ 7. Har tollopsynet tvil om angivelsens riktighet og vedkommende ikke kan godtgjøre samme ved konnossement eller lignende bevislighet, beregnes avgiften efter tollopsynets skjønn, for hvilket fartøiets drektighet og det gjeldende bestuvningsreglement legges til grunn. Finner fartøiføreren sig misfornøiet med dette skjønn, kan han la angivelsens riktighet undersøke ved veining, måling eller telling av varene, når han er villig til utlosning ved tollboden eller på annet sted, som tollopsynet bestemmer.

§ 8. Fartøiører, der til fritagelse for avgift angir, at der av hans varer i det hele eller for en del annetsteds er betalt avgift, avleverer den ham herfor meddelte kvittering til vedkommende oppebørselsbetjent.

§ 9. Har en fartøiører erlagt avgift av et større parti varer enn det senere ved utlosning befinnes at fartøiet har innehatt, og dette godtgjøres på sådan måte som av tollopsynet finnes fyldestgjørende, tilbakebetales ham den formeget erlagte avgift.

På innenriks sted utenfor Nordland eller Troms fylker må ingen under straff av bøter motta avgiftspliktige fiskevarer fra disse fylker til kjøp eller lagring uten kvittering eller bevis fra tollvesenet for at medisinalavgiften er betalt.

§ 10. Overtredelse av de for denne avgifts ydelse foreskrevne regler behandles som overtredelser av tollovgivningen.

§ 11. Vedkommende tolloppebørselsbetjenter utbetaler den falne avgift, fordelt overensstemmende med § 3, ved utgangen av hvert fjerdingår til dem, hvem Kongen overdrar regnskapsførslen. Før sådan overdragelse finner sted, gis der vedkommende fylkesting anledning til å uttale sig om postens besettelse. Til hver regnskapsfører sendes fortegnelse over avgiftsbeløpene med vedføiet angivelse av fartøi og fører og ledsaget av samtlige i fjerdingåret mottatte angivelser samt av de i § 8 omhandlede kvitteringer.

§ 12. Kongen bestemmer så vel regnskapsførerens som tolloppebørselsbetjentenes godtgjørelse for deres arbeide, dog

således, at samme ikke må overstige for førstnevntes vedkommende fire og for sistnevntes to prosent av de oppebårne avgiftsbeløp.

§ 13. Forsåvidt ikke annen avtale er truffet, er kjøperen ved innkjøp av fiskevarer fra første hånd berettiget til fra den betingede pris å fratrekke medisinalavgiften.

§ 14. Beretning om medisinalfondenes inntekter og utgifter samt om de for sammes regning trufne foranstaltninger blir av fondenes bestyrelser årlig å avfatte til gjensidig utveksling og til foreleggelse for Finnmark fylkesting.

§ 15. (Om ikrafttreden av loven av 12 mai 1866 og opphevelse av eldre lover).

§ 16. Kongen kan bestemme:

1. At avsendere av de i denne lov omhandlede avgiftspliktige fiskevarer (og i tilfelle vedkommende ekspeditører) skal innsende opgaver — efter nærmere fastsatt skjema — til vedkommende tollmyndigheter over de avsendte varer.
2. At ingen avgiftspliktige fiskevarer må avsendes fra Nordland og Troms fylker til steder utenfor fylkene, før vedkommende varepartier er anmeldt overensstemmende med de regler som fastsettes av Kongen eller den han bemyndiger.

Som avsender i lovens betydning anses også fartøifører som for egen eller andres regning kjøper og forsender avgiftspliktige varer eller uten å benytte ekspeditør mottar slike varer til befordring.

Loven av 24 juni 1927 har følgende bestemmelser om gyldighet og ikrafttreden m. v.:

I.

Lov av 27 mai 1910, jfr. lover av 13 juli 1917, 29 juni 1920 og 13 juni 1924 inneholdende forandring i lovgivningen om medisinalavgiften i Nordland og Troms fylker blir gjeldende utover 1 juli 1927 og inntil videre, dog ikke lengere enn til 1 juli 1929.

II.

Denne lov trer i kraft 1 juli 1927.

Fra samme tid opheves post II i lov nr. 1 av 4 juli 1884 og post I nr. 2 i lov nr. 1 av 13 juni 1924 inneholdende forandringer i lovgivningen om medisinalavgiften i Nordland og Troms fylker.

Lov*)[1] om registrering av elektriske kraftledninger. 1 juli. Nr. 1.

§ 1. For hvert tinglysningsdistrikt skal der av den som tinglysningsvesenet hører under, føres et register (kraftledningsregistret) for høispente sterkstrømsledninger som er anlagt for statens regning eller med hjemmel av en konsesjon.

Registrering av en kraftledning skjer i den embedskrets hvor ledningen er. Strekker ledningen sig gjennem flere embedskretser, bestemmer vedkommende departement i hvilken krets registrering skal skje.

§ 2. De til en registrert kraftledning knyttede transformatoranlegg regnes som del av ledningen.

Er der til en registrert kraftledning knyttet elektriske ledningsanlegg som det ikke er adgang til særskilt å registrere efter denne lov, blir disse å anse som en del av den registrerte ledning, såfremt de tilhører eieren av denne.

Til en registrert kraftledning hører også ledningseierens rett til den av hensyn til ledningen fornødne benyttelse av grunnen.

§ 3. Registrering av en kraftledning finner bare sted såfremt eieren begjærer det. Registreringen må omfatte hele den ledning som er gjenstand for konsesjon.

Kongen gir forskrifter om hvilke oplysninger begjæringen skal inneholde og hvilke dokumenter og attester skal følge med, samt nærmere regler om innretningen av kraftledningsregistret.

§ 4. Er begjæringen i orden, blir ledningen å registrere og å gi eget folium i kraftledningsregistret, såfremt den som har begjært registreringen godtgjør å være eier av ledningen. Er han konsesjonshaver, anses hans adkomst for å være i orden såfremt han gir erklæring om at ledningen er bygget for hans regning og dette bekreftes av tilsynsmannen og den som har ansvaret for anlegget av ledningen.

På ledningens folium anmerkes:

1) hvem eier ledningen og hvilke dokumenter adkomsten støttes på;
2) om det er godtgjort at ledningseieren har tinglyst adkomst til den av hensyn til ledningen fornødne benyttelse av grunnen; sådan anmerkning blir å utslette, hvis der innen utløpet av den i § 6 nevnte frist ikke er registrert nogen erklæring som der nevnt;

---

*) Bekjentgj. 4 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.

[1]) St.besl. 21 juni. Se Ot. prp. nr. 35. Innst. O. nr. 96. St.tid., forh. i Ot. s. 784—788; i Lt. s. 274—275.

1 juli. Nr. 1.

3) om der før registreringen er tinglyst pant eller annen heftelse eller rettighet som omfatter ledningen eller enkelte deler av eller tilbehør til denne. Strekker ledningen sig gjennem flere registreringskretser, innhenter registerføreren oplysninger hos vedkommende panteboksførere om det der er tinglyst heftelser eller rettigheter som omfatter ledningen eller dens tilbehør. Det samme gjelder når ledningen er tilknyttet kraftstasjon eller annen fast eiendom utenfor registreringskretsen, eller ledningseieren har bopel (forretningssted) utenfor kretsen. Anmerkning om slike heftelser blir å utslette hvis de ikke er begjært registrert innen den i § 10 satte frist.

§ 5. Om registreringen sendes melding til vedkommende departement eller den myndighet som Kongen bestemmer. Denne fører en fortegnelse over registrerte ledninger.

Enn videre skal registerføreren besørge innrykket i Norsk Kunngjørelsestidende, samt i et eller flere blad som er almindelig lest i distriktet, en meddelelse om at ledningen er registrert. Meddelelsen skal angi hvor ledningen går og varsle om bestemmelsene i § 6, annet ledd og § 10. Den som har tinglyst pant i ledningen, skal i anbefalt brev varsles om registreringen og om bestemmelsen i § 10, hvis hans adresse kjennes.

Utgiftene til kunngjøringen betales av ledningseieren.

Strekker ledningen sig gjennem flere registreringskretser, skal der sendes panteboksføreren i disse sådan meddelelse som bestemmelsene i § 6, første ledd nødvendiggjør.

§ 6. Når ledningen er registrert, skal anmerkning herom gjøres i panteregistret for de eiendommer som ledningen går over.

Vil nogen overfor eier av eller rettighetshaver i ledningen gjøre innsigelse mot adkomsten til den av hensyn til ledningen fornødne benyttelse av grunnen, må erklæring herom være registrert på ledningens folium senest 2 år efterat den i § 5 omhandlede meddelelse har vært innrykket i Norsk Kunngjørelsestidende. At fristen oversittes hindrer dog ikke at sådan innsigelse gjøres gjeldende overfor den som ikke har vært i god tro.

§ 7. Ved overdragelse av eiendomsrett til og stiftelse av pant eller annen rettighet i registrert kraftledning er inntegning på ledningens folium i registret av det dokument som hjemler rettigheten, nødvendig i samme utstrekning hvori ellers tinglysning utfordres ved fast eiendom. Tinglysning, foretatt efter denne lovs ikrafttreden vedkommende rettighet i registrert kraftledning, har ingen rettsvirkning.

Bestemmelsene i lov om pant og tinglysning av 12 oktober 1857 § 4 får tilsvarende anvendelse ved pantsettelse av registrert kraftledning. Er bestemmelsene ikke iakttatt, skal registrering nektes. 1 juli. Nr. 1.

§ 8. Med ethvert dokument som innsendes til registrering efter § 7 skal der følge en tydelig avskrift, hvis overensstemmelse med originalen skal være bekreftet av den, som begjærer registreringen. Avskriften forblir ved registerførerens kontor.

Dokumentene skal så vidt mulig registreres samme dag de innkommer, eller — hvis de innkommer på en helligdag — den nærmest følgende søknedag. Dokumentene registreres i den orden de innkommer.

På det registrerte dokument anføres dagen for registreringen, og derhos anmerkning om alt, som ifølge registrets innhold stiller sig hindrende for den ved dokumentet tilståtte rett eller forholder sig anderledes enn i dokumentet anført. Navnlig anmerkes mangler ved utstederens adkomst samt så vel tidligere som samtidig registrerte heftelser.

§ 9. Den innbyrdes fortrinsrett mellem forskjellige registrerte adkomster og heftelser bestemmes ved registreringsdagen, dog således at de undtagelser og nærmere regler, som gjelder i forholdet mellem tinglyste adkomster og heftelser vedkommende fast eiendom finner tilsvarende anvendelse.

I konkurstilfelle har registrering ingen betydning, når dokumentet ikke er registrert senest dagen før konkursens åpning eller, om akkordforhandling har gått forut og konkurs umiddelbart derefter er åpnet, senest dagen før akkordforhandlingens åpning.

Hvad der i lov om konkurs og konkursboers behandling av 6 juni 1863 § 47 er foreskrevet om tinglysning, skal for rettshandler, der for å stifte rett mot tredjemann krever registrering, finne tilsvarende anvendelse på denne.

§ 10. Er der før ledningen blev registrert, rettsgyldig pådratt ledningen heftelser, som efter denne lov krever registrering, beholder de sin fortrinsrett såfremt de blir registrert innen 2 år efterat den i § 5 omhandlede meddelelse har vært innrykket i Norsk Kunngjørelsestidende.

§ 11. Om heftelsers utslettelse av registret gjelder de samme regler som for avlysning og utslettelse av tinglyste heftelser i fast eiendom.

§ 12. En kraftledning som kan være gjenstand for registrering efter denne lov, og som er en sammenhengende utvidelse av en registrert ledning og tilhører samme eier, kan efter begjæring av eieren overføres til samme folium i kraftledningsregistret som hovedledningen. Er nogen av led-

1 juli. Nr. 1. ningene beheftet, kan dog sådan sammenføining i registret bare skje på følgende betingelser:

a) Enhver rettighet må omfatte hele den registrerte ledning efter sammenføiningen.

b) Enhver rettighetshaver må ha samtykket i sammenføiningen og gitt erklæring om rettighetens prioritet i forhold til de andre rettigheter.

c) Det må efter rettighetshavernes erklæringer være klart, hvilken prioritet de forskjellige rettigheter har innbyrdes efter sammenføiningen.

Gjelder utvidelsen en ledning som ikke tidligere er registrert, får §§ 3, 5 og 6 tilsvarende anvendelse.

§ 13. Overdragelse av en del av registrert kraftledning kan bare registreres såfremt der er meddelt særskilt konsesjon for den solgte del og eieren begjærer oprettet eget folium for den. For sådan begjæring får bestemmelsene i § 3 tilsvarende anvendelse.

På foliet for den fraskilte del anmerkes de heftelser, som vedkommer denne.

Om registreringen sendes melding til vedkommende departement.

Foranstående bestemmelser kommer ikke til anvendelse, når et ledningsanlegg som i medhold av § 2, annet ledd, har vært å anse som en del av en registrert kraftledning, skifter eier på en sådan måte at den ophører å være del av den registrerte ledning. Sådant eierskifte er uten virkning for dem som før overdragelsen blev registrert, hadde panterett eller annen rettighet i ledningen.

§ 14. For registrering efter §§ 3, 12 og 13 betales gebyr, som Kongen fastsetter.

For registrering av den i § 6 omhandlede erklæring betales intet. Det samme gjelder for registrering efter § 10, såfremt heftelsen er tinglyst.

For registrering av andre dokumenter betales samme gebyr som for tinglysning.

Av dokumenter vedkommende overdragelse av registrert kraftledning svares ikke stempelavgift.

§ 15. Pant i registrert kraftledning kan bare stiftes når panteretten gjelder hele det ledningsanlegg som omfattes av registreringen, jfr. § 2.

I sterkstrømsledninger som er nevnt i § 1 kan efter denne lovs ikrafttreden viljesbestemt pant ikke stiftes, medmindre ledningen er registrert.

§ 16. Kongen kan gi nærmere regler til gjennemførelse av denne lov.

§ 17. Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Lov *)[1]) om forandringer i lov av 7 desember 1923 nr. 3 om kommuner som misligholder sine gjeldsforpliktelser. 1 juli. Nr. 2.

I.

§ 4 skal lyde:

«Eksekusjon, avsetning eller arrest i kommunens eiendeler kan ikke foretas i den tid som forløper fra utferdigelsen av pålegg efter § 1 til en måned efter utløpet av den i pålegget satte frist og heller ikke i den tid en kommune står under administrasjon. Rett som er stiftet ved sådan rettshandling i de siste tre måneder før administrasjonen blev vedtatt, kan ikke gjøres gjeldende overfor kommunen.»

II.

Tvangsinndrivelse i henhold til eksekusjon som er holdt i de siste 3 måneder før administrasjon blev vedtatt, men før denne lov trådte i kraft, stilles i bero så lenge administrasjonen varer.

III.

Denne lov trer i kraft straks.

Lov *)[2]) om veddemål ved totalisator. 1 juli. Nr. 3.

§ 1. Ved hesteveddeløp (kappritt, travløp) kan Kongen gi bevilling til å anordne veddemål ved såkalt totalisator.

Bevillingen gis for et tidsrum av inntil 5 år ad gangen og for et begrenset antall ganger hvert år.

Den gis til lag, hvis lover er godkjent av vedkommende departement og hvis formål bl. a. er å støtte hesteavlen.

Av innskuddenes samlede beløp skal 75 procent anvendes til fordeling mellem de vinnende efter regler som fastsettes av vedkommende departement.

De resterende 25 procent tilfaller det lag, som har fått bevillingen, efterat der er betalt en avgift til staten, hvis størrelse til enhver tid fastsettes av Kongen.

Statens andel blir å anvende til husdyrbrukets fremme på den måte Stortinget til enhver tid bestemmer.

§ 2. Lag som har fått sådan bevilling som nevnt i § 1, må ikke la personer under 18 år delta i veddemålene.

§ 3. Vedkommende departement utferdiger de nærmere bestemmelser som anses nødvendige til gjennemførelse av denne lov.

*) Bekjentgj. 4 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.

[1]) St.besl. 21 juni. Se Ot. prp. nr. 77 for **1925**. Innst. O. nr. 153 for **1925**. Innst. O. nr. 73. St.tid., forh. i Ot. s. 796—811; i Lt. s. 275.

[2]) St.besl. 23 juni. Se Ot. prp. nr. 60 for **1926**. Innst. O. nr. 107. St.tid., forh. i Ot. s. 764—782; i Lt. s. 275—277.

1 juli. Nr. 3. § 4. Overtredelse av denne lov eller de i medhold av loven utferdigede bestemmelser straffes med bøter forsåvidt ingen strengere straffebestemmelse kommer til anvendelse på forholdet.

Hvis avgiften til staten ikke betales innen den tid departementet fastsetter eller vedkommende lag ikke nøie overholder de bestemmelser som er utferdiget, kan Kongen tilbakekalle den gitte bevilling for den resterende del av tiden.

1 juli. Nr. 4. **Lov** *)[1]) om tillegg til § 22, b, i lov av 26 juni 1914 om forandring i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896.

I.

§ 22, b. siste avsnitt i lov av 26 juni 1914 om forandring i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896 skal herefter lyde således: For å bli optatt i 2. eller 3. klasse må eleven ha en alder som svarer til den i § 20, b, for optagelse i 1. klasse foreskrevne, og tillike ha en modenhet og i alle fag ha tilegnet sig de kunnskaper, som er målet for de foregående klassers undervisning; i 4. klasse optas ikke nye elever medmindre de overflyttes fra et annet fireårig gymnasium. Rektor kan i særskilte tilfelle gjøre undtagelse fra den fastsatte aldersgrense i denne paragraf.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

1 juli. Nr. 5. **Lov** *)[2]) om forandringer i lov om folkeskolen på landet av 26 juni 1889.

I.

Efternevnte paragrafer i lov om folkeskolen på landet av 26 juni 1889 skal lyde således:

§ 20.

1. For hvert fylke fastsetter fylkestinget lavmål av lønn for de i fullstendige lærerposter ansatte lærere. Lavmålet må være minst så høit som den lønn som er fastsatt av Stortinget.
2. Likeledes fastsetter fylkestinget for hver av de 2 nevnte grupper av fullstendige lærerposter samt for lærerposter med minst 24 uker (à minst 30 ukentlige timer) årlig undervisning i fortsettelsesskole eller i fortsettelsesskole og folkeskole tilsammen (§ 19, 2net ledd) eller i arbeids-

*) Bekjentgj. 4 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.

[1]) St.besl. 25 juni. Se Ot. prp. nr. 41. Innst. O. nr. 95 og 128. St.tid., forh. i Ot. s. 957—958; i Lt. s. 277.

[2]) St.besl. 25 juni. Se Ot. prp. nr. 46. Innst. O. nr. 118. St.tid., forh. i Ot. s. 958—962; i Lt. s. 277.

skole (§ 46, h) et fylkestillegg og 4 alderstillegg. Fylkestillegget er et lønnsbidrag til alle lærere i fullstendig post med fullstendig lærerutdannelse uten hensyn til tjenestetid. 1 juli. Nr. 5.

For lærere ansatt før nærværende lovs ikrafttreden kan Kirke- og Undervisningsdepartementet gjøre undtagelse fra bestemmelsen om, at fullstendig lærerutdannelse skal være betingelse for opnåelse av fylkestillegget.

Alderstilleggene opnåes efter 3, 6, 9 og 12 års tjeneste. Dessuten kan fylkestinget bestemme at der til enkelte poster knyttes et ekstraordinært fylkestillegg, som skal være av samme størrelse som alderstilleggene og tilfalle postens innehaver uten hensyn til tjenestetid. Fylkestingets beslutning herom må fattes for bestemte tidsrum ad gangen og trenger overtilsynets godkjennelse.

3. Tjenestetid som lærer i fullstendig lærerpost i by, ved fortsettelsesskole i by, ved abnormskole, eksamensberettiget middelskole, fylkes- eller folkehøiskole eller annen ungdomsskole, ved eksamensberettiget lærerskole, ved tvangsskole og skolehjem i post med minst 24 uker (å minst 30 ukentlige timer) årlig undervisning blir å medregne til opnåelse av alderstillegg. Tjeneste i nogen av de under ledd 2 og 3 nevnte poster med mindre antall årlige undervisningsuker enn 24 (å minst 30 ukentlige timer) regnes for en tilsvarende brøkdel av et tjenesteår.

4. Også tjeneste ved andre skoler enn de ovenfor nevnte skal der være adgang til å medregne til opnåelse av alderstillegg, når arbeidet ved vedkommende skole kan sidestilles med arbeidet ved folkeskolen. Hvorvidt og i hvilken utstrekning tjeneste ved sådanne skoler blir å medregne, avgjøres av Kirke- og Undervisningsdepartementet.

Tjenestetid som midlertidig ansatt eller vikarierende lærer i fullstendig lærerpost i minst 4 uker i trekk blir å medregne til opnåelse av alderstillegg. Er der i en kommune antatt såkalte faste vikarer, blir hele deres tjenestetid i sådan stilling å medregne.

5. Lærer som gjør tjeneste i en post som berettiger til alderstillegg, kan av skolestyret meddeles permisjon i inntil 3 måneder med rett til å få permisjonstiden medregnet til opnåelse av alderstillegg og med rett til å oppebære alderstillegg i permisjonstiden. Gjelder permisjonen lengere tid enn 3 måneder, kreves overtilsynets samtykke forat læreren i permisjonstiden skal få optjene og oppebære allerede optjente alderstillegg.

1 juli. Nr. 5.

6. Alderstilleggene beregnes fra den efter det fylte 3dje, 6te, 9de og 12te tjenesteår næst påfølgende 1 januar eller 1 juli.

7. Fylkesskolestyret har i anledning herav å innhente overtilsynets uttalelse om saken og gjennem fylkesmannen å forelegge den for fylkestinget. Dettes beslutning meddeles overtilsynet. Finner dette noget derved å erindre, har det med fylkesskolestyrets fornyede betenkning å la saken forelegge til endelig avgjørelse i nytt møte av fylkestinget.

Ved forandring av de fastsatte lønningslavmål eller alderstilleggenes beløp forholdes på samme måte som ved den første fastsettelse.

§ 45. — — —

Tjenestetid som lærer i fullstendig lærerpost på landet, i lærerpost ved fortsettelsesskolen og folkeskolen på landet med tilsammen minst 24 uker à minst 30 ukentlige timer samt i lærerposter med minst samme lesetid ved fortsettelsesskole på land og i by, ved abnormskole, eksamensberettiget middelskole, fylkes- eller folkehøiskole eller annen ungdomsskole, ved eksamensberettiget lærerskole, ved tvangsskole og skolehjem blir å medregne til opnåelse av alderstillegg. Tjeneste i nogen av de nevnte poster med mindre antall årlige undervisningsuker enn 24 (à minst 30 ukentlige timer) regnes for en tilsvarende brøkdel av et tjenesteår. 1 juli. Nr. 6.

Tjenestetid som midlertidig ansatt eller vikarierende lærer i fullstendig lærerpost i minst 4 uker i trekk blir å medregne til opnåelse av alderstillegg. Er der i en kommune antatt såkalte faste vikarer, blir hele deres tjenestetid i sådan stilling å medregne.

Alderstilleggene beregnes fra den efter det fylte 3dje, 6te, 9de, 12te eller 15de tjenesteår næstpåfølgende 1 januar eller 1 juli.

Også tjeneste ved andre skoler enn de ovenfor nevnte skal der være adgang til å medregne til opnåelse av alderstillegg, når arbeidet ved vedkommende skole kan sidestilles med arbeidet ved folkeskolen. Hvorvidt og i hvilken utstrekning tjeneste ved sådanne skoler blir å medregne, avgjøres av Kirke- og Undervisningsdepartementet.

Lærer som gjør tjeneste i en post som berettiger til alderstillegg, kan av skolestyret meddeles permisjon i inntil 3 måneder med rett til å få permisjonstiden medregnet til opnåelse av alderstillegg og med rett til å oppebære alderstillegg i permisjonstiden. Gjelder en permisjon lengere tid enn 3 måneder, kreves overtilsynets samtykke forat læreren i permisjonstiden skal få optjene og oppebære allerede optjente alderstillegg.

d. Størrelsen av det husleiebidrag som blir å tillegge fullstendig lærerpost, forsåvidt der ikke er tillagt posten fri bolig. Husleiebidraget må minst utgjøre et så stort beløp som det der er fastsatt av Stortinget.

e. Størrelsen av den godtgjørelse som tilkommer en skoles bestyrer eller tilsynshavende (§ 21).

f. Hvorledes der skal forholdes med godtgjørelse til vikar, når lærer har sykdomsforfall. Herom kan der treffes særskilte bestemmelser for menn og kvinner.

Lønnen for sommerferien fordeles mellem fratredende og tiltredende lærer, således at den fratredende oppebærer lønnen for juli, den tiltredende for august. Lærer som slutter ved sommerferiens begynnelse må fratre ved utgangen av juli.

1 juli. Nr. 6. Dersom en kommune tilstår lærere over 60 og lærerinner over 55 år nedsettelse i deres ukentlige lesetid med bibehold av full lønn, yder staten bidrag til deres avlønning som til lærere med full lesetid.

II.

Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

1 juli. **Kongelig resolusjon,***) hvorved bestemmes, at foranstående lov av 1 juli 1927, nr. 6, settes i kraft fra den tid bestemmelsen om lærernes minstelønn inntas i lønnsregulativet for offentlige tjenestemenn og gjøres gjeldende.

1 juli. **Plakat***) inneholdende almindelige regler for transport av husdyr.

I henhold til § 15, siste ledd i lov om den almindelige borgerlige straffelovs ikrafttreden av 22 mai 1902 fastsettes herved følgende almindelige regler for transport av husdyr:

§ 1. Transport av dyr tilsjøs eller tillands skal foregå på en sådan måte, at dyrene ikke unødig utsettes for lidelser.

Under transport på dampskib, jernbane, automobil eller annet kjøretøi skal dyrene anbringes slik at de ikke skader sig selv eller hverandre. Således må større dyr som hester og storfe holdes adskilt fra mindre, og der bør av den som besørger transporten anordnes solide og hensiktsmessige båser eller andre skilleinnretninger mellem dyrene i den utstrekning det er nødvendig for å hindre at dyrene skades.

Anordningen må være slik, at dyrene ikke slår sig under sjøgang, ved bilers slingring eller ved rangering av jernbanevogner. Således må fremstående vogn- eller skibsdeler om nødvendig innklædes.

Når undtas hester må hvert dyr ha så god plass at det får anledning til å legge sig og til å reise sig når reisen varer i mer enn 6 timer.

Hester og storfe skal holdes forsvarlig bundet. Remmer og tau som anvendes til binding må være sterke og så tykke, at de ikke skjærer sig inn i huden eller på annen måte forårsaker lidelse.

§ 2. Dyrene må under transporten få den nødvendige røkt og pleie. Der må sørges for tilstrekkelig fôr og vann for hele reisen forsåvidt denne er forutsatt å vare mer enn 6 timer. I kasser for transport av hunder, smågriser, fjærfe o. lign. bør der ved reiser av lengere varighet være ete- og drikkekar således anbragt at de ikke kan veltes av dyrene.

Når der ikke medfølger egen vokter, har den som utfører transporten (dampskibs-, jernbane- eller bilselskapet) ansva-

*) Bekjentgj. 4 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.

ret for at bestemmelsene i foregående ledd iakttas, men også når vokter medfølger må vedkommende ansvarshavende føre tilsyn med at dyrene får det nødvendige fôr og vann og ikke lider overlast under transporten. 1 juli.

Intet dyr må transporteres med benene sammenbundet.

Der må ved tilstrekkelig strøelse og rengjøring sørges for at ikke underlaget blir for glatt for dyrene.

§ 3. Ved transport til sjøs av storfe og hester må iakttas stor forsiktighet ved dyrenes innlastning og lossing. Seler og andre innretninger som anvendes må være sterke, bekvemme og passende for øiemedet. Høit drektige dyr må behandles med særlig forsiktighet. Under transporten anbringes dyrene på slik måte, at de lider minst mulig under skibets slingring (se for øvrig §§ 1 og 2).

§ 4. Ved transport på jernbane av storfe og hester må der ikke innlastes flere dyr i vognene enn at vokterne kan komme frem mellem dyrene. Rangering av vognene må skje med varsomhet og toget skal ordnes slik, at de kreaturførende vogner ikke unødig medfølger toget under rangering. Vogner med dyr må så vidt mulig befordres frem til bestemmelsesstedet så hurtig som den ved avsendelsen begjærte befordring betinger. Igjensetning av kreaturførende vogner bør kun rent undtagelsesvis finne sted. I tilfelle bør de gå foran vogner med andre varer.

Hvis det er uomgjengelig nødvendig å sette vogner med dyr igjen, må man sørge for at dyrene får rikelig fôr og vann og god anledning til å hvile sig (se for øvrig §§ 1 og 2).

Smådyr som fjærfe, kaniner, smågriser, hunder, katter o. lign. skal transporteres i kasser eller kurver så høie, at dyrene i stående stilling ikke støter mot lokket, og de må ha tilstrekkelig plass til å bevege sig om hverandre.

Kassene eller kurvene, som må ha tett bunn og for øvrig være sådan laget, at dyrene får tilstrekkelig luft og lys, må være rikelig forsynt med strø. Åpningene i dem må ikke være så store at dyrene får hode eller ben utenfor og derved utsettes for skade, og de må anbringes på sådan måte at der blir tilstrekkelig luftfornyelse til alle kasser eller kurver.

Fjærfe av forskjellige arter må holdes adskilt.

§ 6. Alle dyr som transporteres må, så vidt det er mulig, beskyttes mot å lide av varme om sommeren og av kulde og styggvær om vinteren både under selve transporten og på laste- og losseplassene. Ved dampskibsstoppesteder hvorfra der jevnlig sendes dyr, bør der være fjøs, hvor dyrene kan innsettes i ventetiden.

I tiden fra 1 oktober til 1 mai er anbringelse på åpent dekk som regel blott tillatt på korte reiser og på betingelse av at dyrene ikke skades av sjø, kulde, regn eller sne.

1 juli. § 7. Ved drivning må iakttas at dyrene ikke overanstrenges, men får tilstrekkelig hvile og at de får nødvendig fôr og vann.

Storfe, sauer og geiter bør som regel ikke drives lengre vei enn 30 km. pr. døgn og der må tas tilbørlig hensyn til sårbente dyr.

Flere dyr må ikke bindes sammen under drivningen og heller ikke må noget dyr føres fastbundet til kjøretøi på sådan måte at det lider overlast.

§ 8. Overtredelse av disse regler straffes efter straffelovens § 339,2 forsåvidt ingen strengere straffebestemmelse finner anvendelse på tilfellet.

§ 9. Disse regler trer i kraft den 1 september 1927.

1 juli. **Kongelig resolusjon,** *) hvorved der fastsettes nedenstående regler om utførsel av gjenstander som omhandles i § 10 i lov av 13 juli 1905 om fredning og bevaring av fortidslevninger med tilleggslov av 8 april 1927:

§ 1. Når der foreligger til utførsel gjenstander, som kan tenkes å utgjøre: 1. fortidslevninger fra Norges oldtid eller middelalder eller 2. bygninger og deler av sådanne og andre gjenstander av kunst-, kultur- eller personalhistorisk interesse fra nyere tid, men eldre enn hundre år, eller 3. — uten tidsbegrensning — minner om fremskutte personligheter i norsk utvikling, skal tollvesenet nekte utførselen, medmindre der foreligger sakkyndig uttalelse for, at gjenstanden ikke er forbudt utført, eller det for de under punkt 2. nevnte gjenstanders vedkommende godtgjøres, at de er yngre enn hundre år.

Til de under punkt 2 nevnte gjenstander henregnes selv om de ved oppussing eller forandring har fått et yngre utseende:

a. bygninger og deler av sådanne, som tømmer, bordklædning, stolper, takverk, taksten, spir, vindfløier, dører, vinduer, karmer, listverk, rammer, bryst-, fot-, tak- og veggpanel, tapeter, takfelter, gulvbord, gulvplanker, gulvheller og -stener, ovner og kaminer (skorstener) eller deler derav, dør- og vindusbeslag samt dørringer av jern, kobber, bronse eller messing;
b. møbler av enhver art som bord, benker, sofaer, stoler, krakker, kister, dragkister, skatoller, skaper, hyller, senger, vugger, stueklokker, veggur og standur;
c. alt husgeråd, som belyser kjøkkenstell, matstell, bordstell, og lysstell o. s. v.;

*) Bekjentgj. 4 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.

d. alle slags redskaper og alt slags verktøi av betydning for vårt kjennskap til utviklingen av våre næringsveier og vårt håndverk; 1 juli.
e. alle slags tekstiler, derunder drakter og draktdeler;
f. billeder (malerier, tegninger, kobberstikk, litografier og tverrsnitt etc.), skulpturer i tre, sten, voks, ler eller metall, bøker og dokumenter;
g. andre gjenstander av sten, platina, gull, sølv, kobber, messing, bronse, tinn, bly, horn, ben, voks, ler (fajanse, porselen, stentøi), glass, tre, ull, bomull, lin, silke etc. av kunst-, kultur- eller personalhistorisk interesse.

Til de under punkt 3. nevnte gjenstander henregnes sådanne gjenstander som under punkt 2. omhandlet, forsåvidt de utgjør minner om vedkommende personligheter. Til disse personligheter regnes sådanne, som har hatt almindelig anerkjent fremragende innvirkning på landets utvikling i økonomisk, politisk, videnskapelig eller kunstnerisk henseende.

§ 2. Bevidnelse om, hvorvidt en gjenstand i henhold til lovgivningen om fredning og bevaring av fortidslevninger er gjenstand for utførselsforbud, kan avgis av Stavanger Museum, Bergen Museum, Trondhjem Museum, Tromsø Museum og i Oslo av Norsk Folkemuseum og Riksantikvaren. Av disse vil Riksantikvaren særlig kunne avgi uttalelse om bygninger og deler av sådanne samt kirkeinventar som altre, prekestoler, benker, kalker o. l. og Folkemuseet om andre ting som skriver sig fra tiden efter Reformasjonens innførelse.

§ 3. Der kan gis tillatelse til utførsel av:

a. gjenstander fra tiden efter Reformasjonens innførelse, som er tilfalt som arv eller gave nogen i utlandet boende person, eller som aktes medbragt av nogen, der utvandrer for å ta varig bopel i utlandet;
b. gjenstander som av et offentlig norsk museum anses overflødig her og overdras til en lignende institusjon i annet land til opnåelse av visse fordeler eller for å vise erkjentlighet like overfor vedkommende museum i annet land eller landet selv, likeledes i særlige tilfelle enkelte gjenstander som det ellers kan være i landets interesse å gi plass i utenlandsk museum eller privatsamling;
c. gjenstander, som er innført i løpet av de siste hundre år, og ikke tidligere har hørt hjemme innen landet og heller ikke utgjør minner av vesentlig betydning om fremskutt personlighet i norsk utvikling.

§ 4. Enhver søknad om tillatelse til utførsel av de i § 3 nevnte gjenstander skal innsendes til departementet gjennem nogen av de i § 2 nevnte autoriteter eller institusjoner, som ledsager søknaden med sin uttalelse.

1 juli. Søknaden må angi grunnen til utførselen og inneholde oplysning om gjenstandens slags, materiale og utseende samt om mulig opgave over dens alder og tilvirkningssted. Såfremt gjenstanden ikke forevises, skal de nevnte oplysninger være bekreftet av offentlige tjenestemenn. Forsåvidt angår de i § 3 litr. a. og c. omhandlede tilfelle må der i almindelighet vedlegges søknaden fulle bevisligheter for, at de omstendigheter som skal begrunne utførselstillatelsen, virkelig er til stede.

1 juli. **Kongelig resolusjon***), om anvendelse av tvungen voldgift i 2 arbeidstvister.

1 juli. **Kongelig resolusjon,***) hvorved bestemmes at lov om arbeidstvister av 5 mai 1927 og midlertidig lov om tillegg til lov om arbeidstvister forsåvidt angår anvendelsen av tvungen voldgift av 5 mai 1927 skal gjelde for Svalbard, og at Svalbard forsåvidt lovens bestemmelser om megling angår henlegges direkte under riksmeglingsmannen.

Denne resolusjon trer i kraft straks.

1 juli. **Kongelig resolusjon,** hvorved det tillates at der opføres en ny kirke for Vikebygd sogn av Sveio prestegjeld i Bjørgvin bispedømme på den nedbrente sognekirkes tomt i det vesentlige efter en av arkitekt Torgeir Alvsaker utarbeidet plan. Bjørgvin stiftsdireksjon bemyndiges til å samtykke i mindre vesentlige endringer i byggeplanen, om sådanne under arbeidets gang måtte vise sig ønskelige eller nødvendige.

1 juli. **Kongelig resolusjon,** hvorved bl. a. bestemmes, at Larvik og Langestrand menigheter i Larvik by i henhold til den geistlige lønningslov av 14 juli 1897 § 24, jfr. lov av 25 februar 1921, fra 1 januar 1927 skal betraktes som en menighet med hensyn til beregningen av de prestene og klokkerne tilkommende erstatninger og lønnstilskudd.

1 juli. **Kongelig resolusjon.** I henhold til lov om betaling for offentlige forretninger av 6 august 1897 § 83 bestemmes:

Post 2 i kongelig resolusjon av 18 desember 1897, jfr. kongelig resolusjon av 24 april 1914 skal fra 1 juli 1927 lyde:

«Skyss- og kostgodtgjørelse og avholdelsessalær, som tilkommer en offentlig tjenestemann i henhold til lovens §§ 16, 36, 46, 67, 122 og 128, blir — utenfor tilfelle hvor

*) Bekjentgj. 4 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.

forretningen utføres av setteembedsmenn — å føre til utgift i vedkommende sportelregnskap. 1 juli.

I hvilken utstrekning andre omkostninger i anledning av civile saker som skal endelig utredes av statskassen, blir å føre til utgift i sportelregnskapet, bestemmes av vedkommende departement.»

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til lov om betaling for offentlige forretninger av 6 august 1897, jfr. tilleggslov av 26 april 1918 § 91 fastsettes nedenstående forskrifter om ansettelse av godtgjørelse til doms- og skjønnsmenn: 1 juli.

I. *Godtgjørelse til domsmenn i tvistemål ved herreds- og byrettene.*

§ 1. Når domsmenn i henhold til tvistemålslovens § 325 tas av de særlige utvalg hvor sådanne er oprettet (jfr. domstolslovens § 72 og § 87 annet ledd), blir reglene i § 2 å følge ved fastsettelsen av den godtgjørelse som efter sportelloven § 91 skal tilkjennes hver av domsmennene.

§ 2. Når rettsmøtet i en sak ikke varer over 5 timer, bør godtgjørelsen ikke overstige 10 kroner. Varer rettsmøtet over 5 timer, dog uten at der til saken medgår mer enn en dag, bør godtgjørelsen ikke overstige 15 kroner.

Varer hovedforhandlingen mer enn en dag, kommer reglene i første ledd også til anvendelse på de efterfølgende dager eller deler derav.

Den tid som i samlet rett medgår til rådslagning og domsavsigelse medtas ved angivelsen av rettsmøtets varighet. Derimot medtas ikke den tid som medgår til forberedende arbeide eller den tid som en domsmann i forbindelse med domsavsigelsen anvender på egen hånd, uten at retten er samlet.

For hver reisedag som medgår utenfor de dager da retten er samlet, kan tilkjennes en godtgjørelse av inntil 5 kroner.

§ 3. Reglene i § 2 kommer også til anvendelse når domsmenn i henhold til domstolslovens § 88, første ledd, jfr. tvistemålslovens § 325, annet ledd, tas utenfor utvalgene eller utenfor de kretser som er nevnt i domstolslovens §§ 86—87.

Blir domsmenn tatt utenfor embedskretsen (domstolslovens § 88. annet ledd), bør i almindelighet tilkjennes en noget høiere godtgjørelse, dog ikke utover 25 kroner for hver fulle dag hovedforhandlingen varer.

1 juli. II. *Godtgjørelse til domsmenn ved overrettene.*

§ 4. Godtgjørelsen til domsmenn ved overrettene (sportel lovens § 91, jfr. lov nr. 13 av 17 juli 1925 § 5) bør i almindelighet fastsettes således at hver domsmann får omkring 15 kroner for hver dag à 5 timer som han med nødvendighet har anvendt på saken.

III. *Godtgjørelse til skjønnsmenn.*

§ 5. Blir en skjønnsmann tatt blandt dem som er opført i de særlige utvalg for domsmenn hvor sådanne er oprettet, får reglene i § 2 tilsvarende anvendelse ved fastsettelsen av den godtgjørelse som skal tilkjennes efter sportellovens § 91.

Det samme gjelder når en skjønnsmann i medhold av skjønnslovens § 14 tas utenfor utvalget.

Tas skjønnsmenn utenfor kommunen, kan der efter omstendighetene tilkjennes en høiere godtgjørelse.

§ 6. For overskjønn gjelder samme regler som ved underskjønn, jfr. § 5.

1 juli. **Kongelig resolusjon,** hvorved med hjemmel i § 35, nr. 2, i lov om sykeforsikring, således som den lyder efter lov av 27 mai 1927, bestemmes at der av statens andel av sykeforsikringspremiene skal legges ¼ til sykeforsikringens reguleringsfond for året 1927.

1 juli. **Kongelig resolusjon.** 1. Stillingen som distriktslæge i Stange distrikt, Hedmark fylke, besluttes fra 1 juli 1927 ophevet. 2. Stange herred henlegges fra samme tid og inntil videre til Romedal distrikt i samme fylke.

1 juli. **Kongelig resolusjon,** hvorved Handelsdepartementets fiskeavdeling opheves fra og med 1 juli 1927.

1 juli. **Kongelig resolusjon,** hvorved bestemmes:

1. De ved kongelig resolusjon av 16 mai 1924 fastsatte tilleggsavgifter for Norsjø—Skienskanalen og Bandak—Norsjøkanalen blir gjeldende inntil 1 juli 1927.
2. Der meddeles stadfestelse på de av Telemark fylkesting og Skien formannskap i møte den 22 mars 1927 vedtatte beslutninger om forandringer i takstene for ovennevnte kanaler m. v.

Stortingsbeslutning *), hvorved Stortinget bl. a. samtykker i at Akers poltimesterembede overføres fra lønningsgruppe III til lønningsgruppe II. 1 juli.

Stortingsbeslutning **) hvorved Stortinget bl. a. samtykker i 1. juli.

a. at der ydes erstatning for tap påført ved foranstaltninger til bekjempelse av munn- og klovsyken i den utstrekning som foreslått i Landbruksdepartementets foredrag av 16 juni 1927,
b. at de med bekjempelsen av sykdommen forbundne utgifter utredes av staten i den utstrekning som i samme foredrag foreslått.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene. 1 juli.

Den nye rettergangsordning.

Rundskrivelse nr. 15.

Om betaling til domsmenn, skjønnsmenn, rettsvidner og sakkyndige.

I.

Domsmenn og skjønnsmenn av det almindelige utvalg.

For domsmenn i straffesaker vil fremdeles gjelde de samme regler som hittil (jfr. sportellovens § 98). De tilkommer ikke salær, men skyss- og kostgodtgjørelse efter regulativet for offentlige tjenestemenn, se særbestemmelsene i regulativets § 19, siste punktum og § 20, annet ledd.

Når domsmenn av det almindelige utvalg deltar i behandlingen av civile saker (tvistemål), tilkommer de godtgjørelse efter reglene i sportellovens § 90, jfr. § 92. Det samme gjelder når skjønnsmenn blir tatt av det almindelige utvalg eller av det økede utvalg som er omhandlet i domstolslovens § 79, annet ledd. Mennene skal ha 4 kroner for hvert døgn eller del av et døgn som medgår til saken («daggodtgjørelse»). Dessuten skal de ha skyss- og kostgodtgjørelse efter regulativet for offentlige tjenestemenn, forsåvidt de må foreta reise som berettiger til skyss- og kostgodtgjørelse. Hvad angår kostgodtgjørelsen er å merke, at i kostgodtgjørelsen for forretningsdagene kommer til fradrag daggodtgjørelsen (4 kroner pr. dag).

Efter det forslag til nytt regulativ for skyss- og kostgodtgjørelse som er fremsatt i St. prp. nr. 73 (1927), og er tiltrådt i Innst. S. nr. 165, vil domsmenn i civile saker og skjønnsmenn

*) Se St. prp. nr. 1, kap. 332. Tillegg til budgett-innst. S. nr. 33. St.tid. s. 2332.
**) Se St.prp. nr. 1, tillegg 7, kap. 685, 6. Tillegg til budgett-innst. S. nr. 93. St.tid. s. 2358.

1 juli. tilkomme skyssgodtgjørelse bare såfremt de har reist minst 10 km. eller 20 km. frem og tilbake (regulativets § 12) og kostgodtgjørelse bare såfremt de har reist minst 10 km. (20 km. frem og tilbake), og reisen har medtatt minst 5 timer (regulativets §§ 19 og 20). Særbestemmelsene i regulativets § 19 siste punktum og § 20 fjerde punktum vil efter forslaget bare gjelde straffesaker.

Om utbetaling av godtgjørelsen se nedenfor under avsnitt III.

II.

Fagkyndige domsmenn og skjønnsmenn.

Domsmenn i civile saker og skjønnsmenn som tas av de særlige utvalg (hvor sådanne er oprettet, se domstolslovens § 72 og rundskrivelser nr. 3 og 5) eller utenfor utvalgene eller utenfor de kretser som er bestemt i domstolslovens §§ 86 og 87 — for skjønnsmenns vedkommende utenfor kommunen —, tilkommer godtgjørelse efter sportellovens § 91. Daggodtgjørelsen fastsettes av rettens formann efter forskrifter som Kongen gir. Fastsettelsen er gjenstand for revisjon. Skyss- og kostgodtgjørelse tilkommer fagkyndige doms- og skjønnsmenn i samme utstrekning som domsmenn av de almindelige utvalg (se ovenfor under avsnitt I). Dog er å merke den forskjell at daggodtgjørelsen ikke kommer til fradrag i kostgodtgjørelsen.

Om fastsettelsen av daggodtgjørelsen er gitt nærmere *forskrifter ved kongelig resolusjon av 1 juli 1927.* Disse forskrifter er trykt som bilag til denne rundskrivelse*).

Efter sportellovens § 91, tredje ledd er fastsettelsen gjenstand for revisjon og kan forandres av Justisdepartementet. Sådan revisjon blir alltid å foreta når betalingen skal utredes til endelig utgift for det offentlige, eller når det forlanges av vedkommende doms- eller skjønnsmann eller av en av sakens parter. Før utbetaling finner sted, sendes da regningen gjennem fylkesmannen til departementet til revisjon. Om utbetalingen se for øvrig nedenfor under avsnitt III.

Bestemmelsene om betaling til doms- og skjønnsmenn i sportellovens §§ 90—92 gjelder ikke i de tilfelle hvor der i andre lover er gitt særskilte regler om betalingen, jfr. sportellovens § 94.

Om lukebesiktelser se sportellovens § 93.

---

*) Se Lovtid. 2nen avd. for i år s. 461 flg.

III. 1 juli.

Utbetaling av godtgjørelse til domsmenn og skjønnsmenn.

I straffesaker blir fremdeles å følge de samme regler som hittil.

I civile saker skal i almindelighet vedkommende part betale salæret (daggodtgjørelsen) til domsmenn og skjønnsmenn efter reglene i tvistemålslovens §§ 169—170. Skyss- og kostgodtgjørelsen skal utredes til endelig utgift for statskassen.

Også daggodtgjørelsen har doms- og skjønnsmennene krav på å få utbetalt av statskassen (sportellovens § 92). Men den skal refunderes av vedkommende part. Denne skal på forhånd ha innbetalt et beløp, som retten bestemmer, til dekning av disse utgifter.

Departementet har trykt regningsblanketter (prosess-skjemaer nr. 15 a, 15 b og 16) til bruk for doms- og skjønnsmenn. Blankettene blir omsendt og kan bestilles på samme måte som de andre prosess-skjemaer.

I straffesaker brukes enten prosess-skjema nr. 15 a (når domsmannen skal ha skyss- og kostgodtgjørelse) eller nr. 15 b (når han bare har krav på kostgodtgjørelse).

I civile saker brukes prosess-skjema nr. 16 for salær (daggodtgjørelse) og nr. 15 a forsåvidt doms- eller skjønnsmannen tilkommer reisegodtgjørelse. Daggodtgjørelsen og reisegodtgjørelsen bør ikke tas med i samme regning, av hensyn til at den ene i almindelighet skal refunderes av vedkommende part, mens den annen utredes til endelig utgift for statskassen.

Reisegodtgjørelsen til skjønns- og domsmenn i civile saker føres til utgift i sportelregnskapet. Regnskapsføringen for øvrig vil bli omhandlet i en særskilt rundskrivelse.

IV.

Rettsvidner.

I almindelighet får rettsvidner ingen betaling, se sportellovens § 95. Om undtagelser fra denne regel se sportellovens § 96.

Rettsvidner ved sjøforklaringer tilkommer betaling efter sportellovens § 96, første ledd, såfremt de i henhold til domstolslovens § 101 blir tatt av det særlige utvalg i de kommuner hvor sådant er oprettet, jfr. domstolslovens § 72 og rundskrivelser nr. 3 og 5.

Om betaling til rettsvidner ved skifte- og tvangsforretninger se sportellovens § 96, annet og følgende ledd.

Betalingen til rettsvidner utredes av vedkommende part.

1 juli. Bestemmelsen i sportellovens § 92 gjelder ikke for rettsvidner. Rettsvidner har derfor ikke krav på betaling av det offentlige. Under tvangsfullbyrdelse skal saksøkte erstatte saksøkeren dennes utgifter efter reglene i tvangsfullbyrdelseslovens § 60, jfr. § 82 og andre bestemmelser.

V.

Sakkyndige.

Sakkyndige som opnevnes av retten i en straffesak eller en civil sak tilkommer godtgjørelse efter reglene i lov nr. 2 av 21 juli 1916 §§ 9—10, jfr. § 12.

De har krav på skyss- og kostgodtgjørelse efter regulativet for offentlige tjenestemenn. Opnevnte sakkyndige som ikke har fast lønn, skal dessuten ha salær som fastsettes av retten efter nærmere regler som Kongen gir.

Ved *kongelig resolusjon av 24 juni 1927* er fastsatt ny instruks for rettenes ansettelse av godtgjørelse for aktorer og offentlige forsvarere i straffesaker og for sakkyndige i straffesaker og civile saker. Se herom Justisdepartementets rundskrivelse av 30 juni 1927 hvor den nye salærinstruks er trykt som bilag. Reglene om sakkyndige i salærinstruksen vil således bli å følge ved ansettelse av salær til sakkyndige også i civile saker.

Utbetaling av godtgjørelse til sakkyndige i straffesaker vil skje efter samme regler som hittil.

I civile saker skal godtgjørelsen til sakkyndige i almindelighet utredes av vedkommende part efter reglene i tvistemålslovens §§ 169—170. Dette gjelder både skyss- og kostgodtgjørelsen og salæret. Parten skal på forhånd innbetale et beløp, som retten fastsetter, til dekning av godtgjørelsen. Den sakkyndige har dog krav på å få sin godtgjørelse utbetalt av statskassen, uansett om parten refunderer beløpet. Man henviser herom til det som er uttalt i rundskrivelse nr. 12 om vidnegodtgjørelse. Regnskapsføringen vil for øvrig bli omhandlet i en særskilt rundskrivelse.

Denne rundskrivelse bes sendt til alle dommere, politimestre, aktorer og forsvarere i herr fylkesmannens distrikt.

1 juli. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmennene.

Den nye rettergangsordning.

Rundskrivelse nr. 16.

Regnskapshold for civile rettssaker ved herreds- og byrettene.

Den nye rettergangsordning vil medføre endel forandringer i regnskapsholdet ved dommerkontorene, forsåvidt rettssakene angår, og departementet skal i det følgende gi en oversikt

over hvordan regnskapsholdet bør legges an under den nye ordning. De bestemmelser som er truffet om dette, og de veiledende regler som gis i det følgende, tar i det vesentlige bare sikte på de forandringer som er en følge av bestemmelsene i de nye rettergangslover, mens systemet for regnskapsholdet for øvrig ikke nu er gjort til gjenstand for revisjon. 1 juli.

I. Mellemregnskapet med partene.

1. *Kontobok for rettssaker. Kasseførsel.*

Under den hittil gjeldende rettergangsordning har dommeren (rettsskriveren) ikke behøvet å ha noget mellemregnskap med partene, eller mellemregnskapet har vært ganske enkelt. Under den nye ordning vil dette bli anderledes, dels fordi de nye sportelbestemmelser vil gi anledning til delvis tilbakebetaling av gebyrer, dels fordi det vil påhvile dommeren å foreta utbetalinger til dekkelse av utgifter som skal bæres av vedkommende part (forkynnelsesgebyrer, godtgjørelser til vidner, sakkyndige, domsmenn og skjønnsmenn m. v.). *Det blir derfor nødvendig å føre en konto for hver sak.* Som bilag til denne rundskrivelse er trykt et eksempel på hvordan denne konto blir å føre. Som det vil ses er der én kontoside for saksøkeren og en for saksøkte, og hver kontoside er tospaltet, for debet og kredit. På sakens konto må føres alle inn- og utbetalinger som vedkommer saken. Selv om partene har sakførere og disse har løpende konto ved dommerkontoret i anledning av andre forretninger, skal alle utgifter vedkommende saken føres på s a k e n s konto.

Til kontobok for rettssaker forutsettes brukt en almindelig regnskapsbok som dommerkontoret selv anskaffer.

Alle inn- og utbetalinger vedkommende en sak må, foruten å føres på sakens konto, passere embedets kontorkasse — eller en særskilt kasse for rettssaker — og k a s s e f ø r e s på vanlig måte. Inntreffer det tilfelle at kontoen viser en saldo i vedkommende parts disfavør, må kassen stå i forskudd for beløpet inntil dette er refundert.

Om det særskilte s p o r t e l r e g n s k a p se nedenfor under II.

2. *Nærmere om regnskapsholdet.*

Når saken kommer inn til retten (stevningen blir innlevert) får saken sitt nummer i saklisten, og der blir straks åpnet en konto for saken. Her godskrives saksøkeren for det forskudd som er betalt til gebyrer og andre utgifter ved saken (se om forskuddsbetalingen nærmere nedenfor under 3). H e l e forskuddet godskrives kontoen, altså også den del som skal dekke behandlingsgebyret. Behandlingsgebyret blir nemlig først

1 juli. senere å godskrive sportelkassen, jfr. nedenfor under II. — Når saksøkte forlanger foretatt rettergangsskritt som medfører utgifter, blir det forskudd som innbetales av ham, på samme måte å godskrive hans konto. Eftersom der påløper utgifter som skal utredes av partene, blir vedkommende parts konto belastet med de utgifter som vedkommer ham. Dette gjelder således behandlingsgebyr, gebyr til stevnevidner for forkynnelser (sportellovens § 118), daggodtgjørelse til domsmenn og skjønnsmenn (sportellovens § 92), godtgjørelse til vidner, og salær og skyss- og kostgodtgjørelse til sakkyndige.

Om alle disse utgifter gjelder det at de blir å dekke av det forskudd som er innbetalt. Er forskuddet utilstrekkelig, blir beløpet allikevel å utbetale av kontorkassen (eller kassen for rettssaker — jfr. nedenfor) som får refusjon ved innbetaling fra vedkommende part. I sportelregnskapet skal de her omhandlede utgifter ikke føres, medmindre refusjonsbeløpet — ved forgjeves avholdt utpantning — viser sig å være uerholdelig hos vedkommende part og beløpet derfor kommer til endelig utgift for statskassen

Departementet gjør opmerksom på at når det efter tvistemålslovens § 200 blir overlatt til en part å besørge innkallelsen av vidner, må parten selv betale stevnevidnet for forkynnelsen.

Dommeren (rettsskriveren) må sørge for at kontoen alltid er à jour, og at f. eks. utgiftene til forkynnelse regelmessig blir betalt straks det forkynte skrift kommer tilbake med regning fra stevnevidnet.

Så snart behandlingen av en sak er avsluttet, må kontoen gjøres op for begge parter, og mulig saldo utbetales eller avkreves vedkommende part.

3. *Om forskuddsbetaling.*

Den almindelige regel er at der skal betales et forskudd til dekning av de utgifter ved saken som skal bæres av vedkommende part. Dette gjelder ikke bare de lovbestemte gebyrer for saksbehandling og særskilte rettergangsskritt, men også andre utgifter som efter et rimelig skjønn må antas å ville påløpe under behandlingen av saken. Henstand blir dog å gi, når vilkårene efter tvistemålslovens § 170, annet ledd eller sportellovens § 84, annet ledd er til stede.

Ved bedømmelsen av hvor stort forskudd bør kreves må det iakttas, at behandlingsgebyret for en sak skal innbetales med det fulle beløp selv om der er en mulighet for at en del av gebyret senere vil bli tilbakebe-

talt. Foruten behandlingsgebyret må der særlig regnes med utgifter til forkynnelser og porto, og til vidnegodtgjørelser såfremt de vidner som er tilbudt har krav på godtgjørelse. Er domsmenn forlangt, eller det gjelder en sak som alltid skal behandles med domsmenn, bør forskuddet også omfatte daggodtgjørelse til domsmennene. Hvad for øvrig angår beregningen av forskuddet skal departementet fremheve, at det er dommerens plikt å foreta et nøkternt skjønnsmessig overslag over de sannsynlige utgifter, og at han ikke kan kreve større forskudd enn nødvendig til å dekke disse utgifter. Såfremt det under sakens gang viser sig at det forskudd som er innbetalt, ikke er tilstrekkelig, blir det nødvendige tilleggsbeløp straks å avkreve vedkommende part. Selv om ikke beløpet straks blir innbetalt, må dog en sak som er påbegynt gå sin gang (jfr. Civilprosesskommisjonens motiver til tvistemålsloven s. 169). 1 juli.

Man henleder opmerksomheten på den nye bestemmelse i sportellovens § 81 siste ledd, hvorefter en sakfører er ansvarlig ved siden av parten for gebyrer og andre utgifter ved saken.

II. Sportelregnskapet.

Ved *kongelig resolusjon av 1 juli 1927* er det i henhold til sportellovens § 83 bestemt:

Post 2 i kongelig resolusjon av 18 desember 1897, jfr. kongelig resolusjon av 24 april 1914, skal fra 1 juli 1927 lyde:

«Skyss- og kostgodtgjørelse og avholdelsessalær, som tilkommer en offentlig tjenestemann i henhold til lovens §§ 16, 36, 46, 67, 122 og 128, blir — utenfor tilfelle hvor forretningen utføres av setteembedsmenn — å føre til utgift i vedkommende sportelregnskap. I hvilken utstrekning andre omkostninger i anledning av civile saker som skal endelig utredes av statskassen, blir å føre til utgift i sportelregnskapet, bestemmes av vedkommende departement.»

Efter den nye ordlyd av post 2 i den nevnte resolusjon skal følgende utgifter føres i sportelregnskapet:

a) Skyss- og kostgodtgjørelse til dommeren (sorenskriveren) i anledning av reiser til rettsmøter i alle civile saker (sportellovens § 16), herunder også farskapssaker, beneficerte saker m. v., og i anledning av skiftebehandling (§ 36), tvangsauksjoner (§ 46) og andre tvangsforretninger (§ 67);

b) Salær og skyssgodtgjørelse til lensmenn for forseglings- og registreringsforretninger (sportellovens § 122) og for tvangsauksjoner (§ 128).

I henhold til resolusjonen har Justisdepartementet efter konferanse med Finansdepartementet bestemt, at enn videre føl-

1 juli. gende utgifter skal føres i sportelregnskapet *forsåvidt de skal endelig utredes av statskassen:*

1. I vergemålssaker: Skyss- og kostgodtgjørelse til dommeren og til de forliksmenn som har deltatt i behandlingen av en vergemålssak.

2. Skyss- og kostgodtgjørelse til domsmenn i civile saker og skjønnsmenn.

3. I beneficerte saker, farskapssaker og vergemålssaker: Salær til domsmenn, godtgjørelse til vidner og sakkyndige, betaling for forkynnelser og mulige andre utgifter som påhviler det offentlige. (Derimot blir salær, reisegodtgjørelse m. v. til beskikkede sakførere å utbetale på samme måte som hittil.)

4. Utgifter i anledning av civile saker som blir endelig å utrede av statskassen fordi de — efter forgjeves avholdt utpantning — ikke kan fåes erstattet av vedkommende part.

Disse regler kommer til anvendelse også forsåvidt angår civile saker som efter 1 juli 1927 behandles efter den eldre prosesslovgivning (når det gjelder utgifter som efter de eldre regler skal utredes av statskassen).

For øvrig vedblir de hittil gjeldende regler om regnskapsførsel og avleggelse av sportelregnskap fremdeles å gjelde.

Til nærmere forklaring av hvordan sportelregnskapet blir å føre efter 1 juli 1927 skal departementet bemerke:

A. *Til inntekt* i sportelregnskapet føres behandlingsgebyret og andre gebyrer som tilfaller statskassen, i samme utstrekning som hittil.

Med hensyn til tidspunktet for sportelføringen gjelder som hittil den almindelige regel, at enhver sportel som tilfaller statskassen skal føres inn i sporteljournalen straks den forfaller til betaling, se nærmere kongelig resolusjon av 30 november 1872 og rundskrivelse av 5 desember 1872 post 1. Hvad særlig angår behandlingsgebyr for rettssaker, vil det imidlertid ofte forekomme at beløpet ikke kan endelig bestemmes straks. Bestemmelsen i sportellovens § 1, næst siste ledd medfører nemlig at en del av det innbetalte forskudd på behandlingsgebyret kan bli å betale tilbake. I disse tilfelle føres beløpet ikke inn i sporteljournalen, før dets endelige fastsettelse er på det rene. Det er altså bare nettogebyret som føres inn, og nogen tilbakebetaling av gebyrer som følge av sportellovens § 1, næst siste ledd, føres derfor ikke i sporteljournalen. — Sam-

tidig med at beløpet føres til inntekt i sporteljournalen, føres det til utgift på vedkommende parts konto (jfr. ovenfor under avsnitt I, 2), og beløpet innbetales i sportelkassen. 1 juli.

B. *Til utgift* i sporteljournalen føres de omkostninger som er omhandlet i den ovenfor nevnte resolusjon av 1 juli 1927 og i de bestemmelser som departementet har truffet i henhold til resolusjonen, se ovenfor. Det som føres til utgift i sporteljournalen, er bare utgifter som skal endelig utredes av statskassen. Omkostninger som utlegges av statskassen, men som skal refunderes av vedkommende part, føres ikke i sporteljournalen, men på vedkommende parts konto, selv om parten ikke har innbetalt tilstrekkelig forskudd til dekning av beløpet. Først når det efter forgjeves avholdt utpantning er på det rene at refusjon ikke kan fåes, kan beløpet føres til utgift i sportelregnskapet. Beløpet blir da fra sportelkassen å innbetale i kassen for rettssaker (jfr. ovenfor under avsnitt I).

Kassarapport.

Av sportelregnskapet blir ekstrakt å føre i de vanlige kvartalsvise kassarapporter. Til inntekt i denne føres summen av de sportler som i kvartalet er inntektsført i sporteljournalen.

Til utgift i kassarapporten føres summen av de utgifter som i kvartalet er utgiftsført i sporteljournalen, *fordelt på følgende særskilte poster:*

1. *Reiseutgifter* til dommeren (sorenskriveren), domsmenn og skjønnsmenn — undtagen reiseutgifter i anledning av farskapssaker og vergemålssaker —, og reiseutgifter og avholdelsessalær til lensmenn. Disse utgifter vedkommer kapitel 316 titel 3 i statsregnskapet, og i kassarapportens kapitelrubrikk anføres derfor: «316 — 3».

2. Utgifter i anledning av *beneficerte saker*, såsom salær til domsmenn, godtgjørelse til vidner og sakkyndige, betaling for forkynnelser og mulige andre utgifter, undtagen reiseutgifter til dommere og domsmenn. I kapitelrubrikken anføres: «336 — 2».

3. Alle utgifter i anledning av *vergemålssaker*, altså også reiseutgifter til dommere og domsmenn. I kapitelrubrikken anføres: «336 — 3».

4. Alle utgifter i anledning av *farskapssaker*, altså også reiseutgifter til dommere og domsmenn. I kapitelrubrikken anføres: «449 — 3».

5. De utgifter som blir endelig å utrede av statskassen fordi de ikke kan fåes refundert av vedkommende part. I kapitelrubrikken anføres: «2132».

Som eksempel på utgiftsposteringen i kassarapporten hitsettes:

1 juli.

		Utgift	
Kap.		Kr.	Øre
316—3	Reiseutgifter	362	50
336—2	Beneficerte saker	117	75
336—3	Vergemålssaker	54	30
449—3	Farskapssaker	89	20
2132	Uerholdelige beløp . . .	14	10

Med det årlige sportelregnskap må for samtlige utgiftsbeløp følge bilag med de nødvendige forklaringer til bruk ved revisjonen.

Det vil i forskjellige tilfelle forekomme at en part innbetaler gebyr — eller forskudd — for behandling av saken ved en annen domstol enn den som beløpet innbetales til, f. eks. ved inngivelse av ankeerklæring eller når der til bruk for en herreds- eller byrettssak skal foretas bevisoptagelse ved en annen rett. I disse tilfelle føres beløpet som vanlig til inntekt på partens konto, men ikke i sporteljournalen. Når pengene sendes til vedkommende rett hvor anken skal behandles eller bevisoptagelsen foretas, føres beløpet til utgift på partens konto. Ved den rett hvor rettergangsskrittet foretas, blir så gebyret å sportelføre. Dog blir selvfølgelig gebyret for den forberedende behandling av en ankesak (sportellovens § 18) å sportelføre ved den rett hvor den forberedende behandling foretas.

Løsøreauksjoner.

Efter tvangsfullbyrdelsesloven blir tvangsauksjon over løsøre å holde av namsmannen (undtagen i de byer hvor namsmannsforretningene er lagt til namsretten). Namsdommeren får derfor som regel ikke befatning med disse tvangsauksjoner undtagen forsåvidt angår sportelføringen. Statskassens gebyr efter sportellovens kapitel V skal nemlig også for løsøreauksjoner som holdes av namsmannen (lensmannen), føres til inntekt i sorenskriverens sportelregnskap, og namsmannens reiseutgifter og avholdelsessalær til utgift.

Alle lensmenn og andre namsmenn som holder tvangsauksjoner over løsøre, pålegges derfor å sende kvartalsopgave til namsretten over de tvangsauksjoner som er holdt, med opgave over gebyr og utgifter (med regnskapsbilag). Namsretten må påse at disse kvartalsopgaver blir sendt inn.

Denne rundskrivelse bes sendt til 1 juli.

1. alle dommere og rettsskrivere i hr. fylkesmannens distrikt;
2. lensmennene.

I de byer hvor en namsmann skal holde tvangsauksjoner over løsøre, forutsetter man at namsdommeren gir vedkommende namsmann fornøden underretning.

1 juli. **Bilag.**

Sak nr. 17/28 A.

Saksøker: Peder Aas v/ sakfører Iversen.

1928			Kassa	Kr.	Øre	Kr.	Øre
februar	3	Innbetalt v/ Iversen	30			100	00
	14	Lensm. i Brandbu forkynnelse av stevning + porto . . .	33	3	20		
	21	Porto	35	0	40		
		Telefon	»	0	50		
mars	14	Forkynnelse av partsinnkallelse, lensm. i Brandbu + porto	43	3	20		
		Portoutlegg	»	0	40		
	25	Behandlingsgebyr	47	60	00		
		Domsmenn	»	8	00		
		Vidnegodtgj. 3dje og 5te vidne	»	23	40		
	26	Utskrift av dom	»	1	60		
		Porto	»	0	20		
		Innbetalt v/ Iversen	»			0	90
				100	90	100	90

Saksøkt: Lars Holm v/ sakfører Langbek. 1 juli.

1928			Kassa	Kr.	Øre	Kr.	Øre
februar	28	Innbetalt v/ Langbek	36			30	00
mars	1	Telefon og porto	37	1	60		
	25	Vidnegodtgj. 4de og 6te vidne	47	20	80		
		Utskrift av dom	»	1	60		
		Porto	»	0	60		
		Sendt Langbek	»	5	40		
				30	00	30	00
april	15	Innbetalt v/Langbek i anl. av anke	55			150	00
		Forberedende ankebehandling	»	25	00		
		Lensm. i Brandbu forkynnelse	»	3	20		
		Porto	»	0	80		
mai	2	Sendt Oslo overrett	62	120	00		
		Porto	»	1	00		
				150	00	150	00

1 juli. **Skrivelse***) fra Socialdepartementet, hvori meddeles, at departementet med hjemmel i kongelig resolusjon av 21 juni d. å. har fastsatt følgende bestemmelser for transport på jernbane av helt gjennemgelatinert røksvakt krutt og håndvåbenpatroner:

Helt gjennemgelatinert, røksvakt krutt, pakket i sterke, tette og forsvarlig lukkede trekasser og håndvåbenpatroner, pakket i esker eller papiromslag og eskene (pakkene) støtt anbragt i solide og forsvarlig lukkede trekasser tillates sendt uten vektbegrensning med personførende tog som almindelig gods eller ilgods.

Forsendelsene må være tydelig merket med varens navn og kvantum f. eks.:

Ballistit (røksvakt krutt) 50 kg.

eller

6,5 mm. skarpe geværpatroner, 3.000 stk.

samt avsenderfirmaets navn eller fabrikkmerke.

Intet kolli må inneholde mer enn 50 kg. krutt.

Fraktbrevet skal være påført en av avsenderen undertegnet erklæring om at forsendelsen er overensstemmende med hvad der er bestemt i disse forskrifter.

Sprengstoff, eksplosive tendmidler, ildsfarlige væsker og annet lett antendelig gods må ikke lastes i samme vogn som røksvakt krutt og håndvåbenpatroner.

Frakten blir å beregne ved befordring som ilgods efter almindelig ilgodstakst, ved befordring som fraktgods efter almindelig fraktgodstakst i kl. 1—4.

Godsklassifikasjonen blir å gi tillføielse overensstemmende hermed.

2 juli. **Skrivelse** **) fra Justisdepartementet, hvormed oversendes en ved kongelig resolusjon av 24 juni 1927 bifalt instruks inneholdende nærmere regler for rettenes ansettelse av godtgjørelse for aktorer og offentlige forsvarere i straffesaker, samt sakkyndige i straffesaker og civile saker ved andre domstoler enn Høiesterett.

2 juli. **Skrivelse** **) fra Handelsdepartementet angående bestemmelse om sakte fart for damp- og motordrevne fartøier i Vrængen, Tjøme, Vestfold fylke.

---

*) Bekjentgj. 4 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.

**) Bekjentgj 6 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 31, hvor instruksen er inntatt, jfr. også Lovtid. 2nen avd. s. 407 flg.

Lov*)[1]) om forandring i lov om rettergangsmåten i straffesaker av 1 juli 1887. 4 juli. Nr. 1.

I.

I lov om rettergangsmåten i straffesaker av 1 juli 1887 skal følgende bestemmelser lyde:

§ 77. Kongen antar det fornødne antall personer med de for sakførere foreskrevne egenskaper til efter påtalemyndighetens nærmere bestemmelse å optre på det offentliges vegne:

1. ved behandlingen av saker angående forbrytelser, som påtales for herreds- eller byretten, samt ved tingsvidner og granskningsforretninger, der optas i henhold til §§ 296 og 297, og
2. i andre tilfelle for herreds- eller byretten som dømmende rett eller forhørsrett, når dette undtagelsesvis på grunn av sakenes beskaffenhet finnes fornødent.

Til å utføre saker ved Høiesterett, som riksadvokaten ikke selv eller ved sin fullmektig fører eller overlater en statsadvokat, antas høiesterettssakførere. Fullmektigen må for å kunne føre sakene ha de i domstolloven av 13 august 1915 § 220, første ledd foreskrevne egenskaper.

§ 89. Riksadvokaten har selv å avgjøre spørsmålet om tiltale, når der handles om

1. forbrytelser, for hvilke straffen er bestemt således, at fengsel på livstid kan anvendes,
2. forbrytelser, straffbare efter straffelovens kapitler 8, 9 eller 10 eller §§ 135, 137, 142, 144, 163—165, samt forbrytelser ved trykt skrift.

Har en sak særlig stor almen interesse skal riksadvokaten selv avgjøre spørsmålet om tiltale.

§ 180 gis følgende tillegg som 2net ledd:

«Et vidne kan likeledes nekte å svare på et spørsmål, når det ikke kan svare uten å åpenbare en forretnings- eller driftshemmelighet. Retten kan dog beslutte, at vidnesbyrd skal avgis, når den efter avveining av de stridende interesser finner det påkrevet. I så fall kan retten tillike bestemme at vidnesbyrdet bare skal meddeles den selv og partene i møte for lukkede dører og under pålegg av taushetsplikt.»

§ 377. I saker angående forseelser og i saker, som anlegges av det offentlige til inndragning efter § 2 nr. 1, er forsvarer unødvendig.

---

*) Bekjentgj. 6 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 31.

[1]) St.besl. 28 juni. Se Ot. prp. nr. 28. Innst. O. XV med tillegg. St.tid., forh. i Ot. s. 972—976; i Lt. s. 278.

4 juli. Nr. 1.

I saker angående forseelser mot straffelovens kapitel 33 blir dog sådan å beskikke, medmindre forelegg er utferdiget.

Hvis forelegg er utferdiget eller saken behandles ved de særlige fiskeridomstoler kan påtalemyndigheten undlate å avgi møte ved behandlingen av de i første ledd omhandlede saker, og skal retten i så fall iaktta, hvad der til sakens forberedelse utfordres.

Saker hvor forelegg er utferdiget kan fremmes efter begjæring av påtalemyndigheten uten at tiltalebeslutning utferdiges, idet domsmenn i disse saker bare tilkalles hvis retten finner det påkrevet.

Tiltaltes uteblivelse uten forfall eller nektelse av å avgi forklaring kan i de i 1ste ledd omhandlede saker anses som tilståelse, når intet foreligger, som taler derimot. Tilbyr tiltalte å underkaste sig en sådan formuesstraff, som retten finner passende, og der ikke er grunn til å betvile hans skyld, kan saken uten videre forhandling, efterat påtalemyndigheten og i tilfelle forsvareren er gitt adgang til å uttale sig om tilbudet, med doms virkning avgjøres ved fastsettelse av formuesstraffens størrelse.

Saker, der alene angår inndragning, behandles som saker angående forseelser.

§ 400. Sak, hvori dom er avsagt av herreds- eller byrett, kan av partene begjæres tatt under fornyet behandling ved lagmannsrett.

Til fornyet behandling efter tiltaltes begjæring kreves kjæremålsutvalgets samtykke:

1. når den idømte straff er bøter eller betinget frihetsstraff alene eller i forbindelse med bekjentgjørelse av dommen eller inndragning som tilleggsstraff, og saken angår en forseelse eller en forbrytelse mot straffelovens kapitler 22, 23, 28 eller 30;
2. når dommen er frifinnende, og saken angår en straffbar handling, for hvilken der ikke kan anvendes annen straff enn bøter eller fengsel inntil 3 måneder eller hefte inntil 6 måneder, i tilfelle i forbindelse med tilleggsstraff;
3. når saken angår et borgerlig rettskrav, som ifølge § 2 skal behandles efter denne lov;
4. når saken angår rentyveri.

Efter tiltaltes død kan alene påtalemyndigheten begjære fornyet behandling og da blott til gunst for tiltalte.

II.

Denne lov trer i kraft 1 august 1927.

Lov*)[1]) om forandring i lov om løsgjengeri, betleri og drukkenskap. 4 juli. Nr. 2.

I.

I lov om løsgjengeri, betleri og drukkenskap av 31 mai 1900 skal efternevnte bestemmelser lyde:

§ 7. Hvis nogen, som hengir sig til ørkesløshet eller driver omkring, opholder sig utenfor sitt bosted og ikke på opfordring efter § 3 gjør rede for sine erhvervskilder på tilfredsstillende måte, kan politiet gi ham pålegg om å vende tilbake til bostedet eller sende ham tilbake til det.

Hvis en omstreifer i det tilfelle, som første ledd nevner, eller ved løslatelsen fra straff eller tvangsarbeide for løsgjengeri ikke kan påvise fast bopel, kan politiet tilholde ham å skaffe sig sådan og skal i tilfelle så vidt mulig hjelpe ham med det. Kan eller vil han ikke skaffe sig fast bopel, er han pliktig til å motta en bopel, som blir anvist ham av det offentlige efter nærmere regler, som Kongen gir.

Har en omstreifer fått anvist bopel efter annet ledd, kan politiet i ethvert tilfelle, hvor han uten tillatelse forlater bostedet, før 5 år er gått, gi ham pålegg om å vende tilbake til bostedet eller sende ham tilbake til det. Det samme gjelder, når han innen 5 år forlater bopel, som han frivillig har latt sig anvise, og han flakker om fra sted til sted uten påviselig lovlig erhverv.

Inntil hjemsendelse eller anvisning av bopel kan foregå, kan personen holdes i fengslig forvaring.

Tvist om tilstedeværelsen av betingelsene for hjemsendelse eller om forpliktelsen til å motta en anvist bopel avgjøres ved kjennelse av forhørsretten. Denne avgjør likeledes ved kjennelse hvorvidt vedkommende skal holdes i fengslig forvaring inntil hjemsendelse eller anvisning av bopel kan foregå. Med hensyn til forhørsrettens kjennelse og kjæremål mot kjennelsen får straffeprosesslovens regler anvendelse.

§ 28. Påtale efter §§ 16, 17 og 19 kan undlates på betingelse av, at siktede avholder sig fra å nyte rusdrikk i et tidsrum av et år. I så fall bør han dog på forhånd avgi skriftlig avholdsløfte eller melde sig inn i en avholdsforening eller ta ophold på et kursted for alkoholister.

Den som med skjellig grunn mistenkes for forseelse mot denne lovs §§ 2, 4, 16, siste ledd, 17 eller 19, kan pågripes og settes i varetektsfengsel ikke bare under de betingelser som er nevnt i straffeprosesslovens § 229, jfr. § 240, men

*) Bekjentgj. 6 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 31.

[1]) St.besl. 28 juni. Se Ot. prp. nr. 28. Innst. O. XV. St.tid., forh. i Ot. s. 975—976; i Lt. s. 278.

4 juli. Nr. 2. også under de betingelser som er nevnt i samme lovs § 228, jfr. § 240, uansett at straffen er mindre enn der bestemt. Når det i en dom er gitt påtalemyndigheten bemyndigelse til å anbringe domfelte i tvangsarbeide eller kuranstalt (§§ 5, 18 og 19), kan retten beslutte fengslig forvaring inntil saken er avgjort ved endelig dom og spørsmålet om domfeltes anbringelse er avgjort.

Til fornyet behandling ved lagmannsrett efter tiltaltes begjæring kreves samtykke av Høiesteretts kjæremålsutvalg i alle saker, som angår forseelser mot denne lov.

Når påtalemyndigheten vil påstå anvendelse av § 5, første ledd, § 18, første ledd, eller § 19, siste ledd, skal offentlig forsvarer beskikkes efter de regler, som gjelder for straffesaker i almindelighet. I disse tilfelle er tiltaltes nærværelse under hovedforhandlingen alltid fornøden.

II.

Denne lov trer i kraft 1 august 1927.

4 juli. Nr. 3. **Lov***) [1]) **um namnebyte for byen Fredrikshald**

§ 1. Namnet på den byen som no heiter Fredrikshald skal frå 1 januar 1928 vera Halden.

§ 2. Frå den tid denne lovi er utferda og til 1 januar 1929 må ingen taka ibruk namnet Halden i eit firma, når han ikkje vilde havt rett til å bruka namnet Fredrikshald i eit firma som ellest lyder likt.

§ 3. Denne lovi tek til å gjelda straks.

4 juli. Nr. 4. **Lov***) [2]) **om uskiftet bo.**

§ 1. Efter den ene ektefelles død har den gjenlevende ektefelle rett til å overta det samlede felleseie uten å skifte med de felles livsarvinger.

Er der efter den avdøde mindreårige særkullbarn, enten alene eller sammen med fellesbarn, har den gjenlevende ektefelle rett til å overta felleseiet uskiftet, når overformynderiet gir samtykke. Samtykke bør som regel kun gis, når det må antas å være til gavn også for særkullbarnet, at den gjenlevende ektefelle sitter i uskiftet bo.

Har den avdøde ektefelle i testamentet uttalt og begrunnet at han anser det å være til den gjenlevende ektefelles og livsarvingenes beste at felleseiet skiftes, kan dog skifteretten, efterat overformynderiets uttalelse er innhentet, bestemme at

---

*) Bekjentgj. 6 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 31.

[1]) St.besl. 28 juni. Se Innst. O. XIX. St.tid., forh. i Ot. s. 976—997; i Lt. s. 278—287.

[2]) St.besl. 30 juni. Se Ot. prp. nr. 32 for 1926 og nr. 40 for 1927. Innst. O. XXI. St.tid., forh. i Ot. s. 998—1001; i Lt. s. 289.

skifte helt eller delvis skal finne sted, såfremt den antar at dette av den i testamentet nevnte grunn bør skje. 4 juli. Nr. 4.

§ 2. Den som ikke er istand til å dekke sine forpliktelser, eller som ved å vanskjøtte sine økonomiske anliggender, ved misbruk av retten til å råde over felleseie eller ved annen utilbørlig adferd vesentlig har forminsket felleseiet eller utsatt det for å bli vesentlig forminsket, har ikke rett til å overta felleseiet uskiftet.

§ 3. Den som er umyndiggjort, har ikke rett til å sitte i uskiftet bo. Skifte kan dog med vergens og overformynderiets samtykke undlates hvis det beholdne felleseie efter skifterettens skjønn ikke er større enn at det trenges til den gjenlevende ektefelles og hjemmeværende barns underhold.

Er den gjenlevende ektefelle mindreårig, kan beslutning om, at han vil sitte i utskiftet bo, med hans eget og overformynderiets samtykke treffes av vergen.

§ 4. Den som vil sitte i uskiftet bo, skal snarest mulig efter dødsfallet sende melding til skifteretten med oplysning om livsarvingenes navn, alder og opholdssted samt en summarisk opgave over sine eiendeler og sin gjeld.

Er en arving umyndig og den gjenlevende ektefelle hans verge, skal skifteretten sørge for, at der blir opnevnt en setteverge. Dette kan dog undlates, hvis det beholdne felleseie efter skifterettens skjønn ikke er større, enn at det trenges til den gjenlevende ektefelles og barnenes underhold.

Finner skifteretten at betingelsene for å sitte i uskiftet bo foreligger, gir den ektefellen en erklæring herom. Før skifteretten treffer sin avgjørelse, bør den så vidt mulig gi arvingene eller deres verger anledning til å uttale sig.

§ 5. Den som får adgang til å sitte i uskiftet bo, skal innsende til skifteretten en opgave over boets eiendeler og gjeld. Er opgaven ikke vedtatt av arvingene eller deres verger, skal den gjenlevende ektefelle ved skifteretten la opta en status over boet.

Blir disse forskrifter ikke iakttatt innen en frist, som skifteretten bestemmer, kan boet forlanges skiftet.

Skifteretten plikter å gi overformynderiet de nødvendige oplysninger om boer, som den gjenlevende ektefelle beholder uskiftet.

Overformynderne skal årlig gjennemgå med vergene de boer hvor der er umyndige arvinger.

§ 6. Det uskiftede bo omfatter foruten det tidligere felleseie også eiendom, som den gjenlevende ektefelle senere erhverver, og som vilde ha været felleseie, om den var erhvervet under ekteskapet.

Arv eller gave, som tilfaller den gjenlevende ektefelle,

4 juli. Nr. 4.

inngår dog ikke i det uskiftede bo, hvis dette forlanges skiftet innen en måned, efterat ektefellen fik kunnskap om arvens eller gavens størrelse.

§ 7. Den gjenlevende ektefelle har en eiers rådighet over all den eiendom, som hører til det uskiftede bo. Dog må ektefellen ikke uten arvingenes samtykke av boets midler gi en gave som står i misforhold til dets formue, og aldri en boet tilhørende fast eiendom, medmindre samtlige arvinger samtykker heri.

Har ektefellen foretatt en sådan rettshandel uten samtykke, kan enhver av arvingene få den omstøtt ved dom, hvis mottageren av gaven forstod eller burde ha forstått, at ektefellen ikke var berettiget til å foreta rettshandelen. Søksmål må reises innen tre måneder, efterat arvingen fikk kunnskap om rettshandelen, og senest innen ett år efter dens fullbyrdelse eller, forsåvidt den gjelder fast eiendom, efter dens tinglysning.

§ 8. Såfremt den gjenlevende ektefelle ved å vanskjøtte sine økonomiske anliggender, ved misbruk av retten til å råde over det uskiftede bo eller ved annen utilbørlig adferd vesentlig forminsker boet, kan arvingene, når dette skiftes, kreve vederlag av det beholdne bo. Strekker dette ikke til, kan de for halvparten av det overskytende beløp kreve vederlag av særformue som måtte tilhøre ektefellen, forsåvidt den ikke trenges til dekning av gjeld.

Krav på vederlag overensstemmende med disse regler får arvingene også, såfremt det uskiftede bo blir forminsket ved, at den gjenlevende ektefelle anvender midlene til forøkelse av sin særformue eller til erhvervelse av rettigheter som efter sin art er undtatt fra deling.

Opnåes ikke under skiftet full dekning for vederlagskravene, kan der ikke senere gjøres krav gjeldende for det overskytende.

§ 9. Den gjenlevende ektefelle blir personlig ansvarlig for de forpliktelser, som påhvilte den avdøde ektefelle.

§ 10. Retten til å sitte i uskiftet bo ophører, hvis den gjenlevende ektefelle inngår nytt ekteskap.

Det samme gjelder hvis den gjenlevende ektefelle blir umyndiggjort, dog med adgang som nevnt i § 3, første ledd.

§ 11. Den gjenlevende ektefelle kan til enhver tid forlange boet skiftet.

Er den gjenlevende ektefelle mindreårig, kan vergen med hans eget og overformynderiets samtykke forlange boet skiftet.

§ 12. Et særkullbarn, som er blitt myndig, kan forlange boet skiftet.

4 juli. Nr. 4.

For øvrig kan en arving forlange boet skiftet:

1. når den gjenlevende ektefelle forsømmer sin opfostringsplikt;
2. når den gjenlevende ektefelle ved å vanskjøtte sine økonomiske anliggender, ved misbruk av retten til å råde over boet eller ved annen utilbørlig adferd vesentlig forminsker boet eller utsetter det for å bli vesentlig forminsket.

For umyndige arvinger fremsettes forlangende om skifte av vergen med samtykke av overformynderiet.

§ 13. Hel eller delvis utbetaling av lodd til en eller flere arvinger må ikke skje uten overformynderiets samtykke, medmindre samtlige arvinger samtidig får forholdsmessig utbetaling eller har gitt sitt samtykke. Forinnen tillatelsen gis, bør opgave over fellesboets eiendeler forelegges, og utbetaling av hel lodd bør som regel ikke tillates. De øvrige arvinger bør så vidt mulig gis anledning til å uttale sig, før avgjørelsen treffes. Skjer utbetaling av lodd helt eller delvis uten at foranstående er iakttatt, kan en eller flere av de øvrige arvinger kreve, at skifteretten skal opta og avgjøre spørsmålet om tilsvarende utbetaling til de øvrige arvinger, eller om boet skal skiftes.

§ 14. En arvings ektefelle eller arvinger kan forlange boet skiftet, når den, i hvis rettigheter de er trådt inn, selv kunde ha forlangt skifte.

En arvings fordringshavere har ikke rett til å få boet skiftet.

§ 15. Ved skifte mellem den gjenlevende ektefelle og den avdøde ektefelles arvinger får de regler som gjelder om skifte av ektefellers felleseie, tilsvarende anvendelse med hensyn til det uskiftede bo.

§ 16. Foretas skiftet ved skifteretten, kan delingen om den gjenlevende ektefelle ønsker det, foregå uten at der optas registrering og takst over boets eiendeler. Den gjenlevende ektefelle skal da i en skiftesamling, hvortil arvingene eller deres verger er behørig varslet, avgi en summarisk opgave til skifteprotokollen over boets eiendeler og gjeld.

Hvis arvingene eller deres verger ikke vedtar denne opgave, eller hvis skifteretten på de umyndiges vegne måtte finne særlig grunn til å dra opgavens riktighet i tvil, kan de fordre nærmere oplysninger og i fornødent fall registrering og takst over boets eiendeler.

§ 17. Denne lov trer i kraft den 1 januar 1928 og får anvendelse, når dødsfallet er inntruffet efter dens ikrafttreden.

Med den herav følgende begrensning opheves fra samme dag lov om efterlevende ektefelles adgang til å sitte i uskiftet bo m. v. av 30 juli 1851.

4 juli. Nr. 5.

Lov*)[1] inneholdende forandring i lov om jordmødre av 19 desember 1898, jfr. lov av 22 juni 1917 og lov av 23 juli 1920.

I.

§ 8 i lov om jordmødre av 19 desember 1898, jfr. lov av 22 juni 1917 og lov av 23 juli 1920, skal lyde således:

§ 8. En distriktsjordmors årlige lønn skal være minst kr. 800,00. Hertil kommer 4 alderstillegg hvert på kr. 50,00 efter henholdsvis 3, 6, 9 og 12 års tjeneste.

Denne lønn utredes med 2/5 av statskassen, 2/5 av fylkeskassen og 1/5 av vedkommende herredskasse eller herredskasser.

En distriktsjordmor i Troms og Finnmark fylker tilkommer enn videre kr. 180,00 årlig av statskassen.

Dersom en distriktsjordmor har beklædd en bestilling i et kalenderår uten å være tilkalt til minst 20 barselkvinner, tilkommer der henne en godtgjørelse av kr. 100,00, der utredes på samme måte som lønnen.

Såfremt jordmoren er tillagt naturalydelser, kan distriktets andel av lønnen av fylkestinget tillates nedsatt med en sum, der ikke overstiger naturalydelsenes verdi.

Det skal være adgang til å regulere den lovbestemte lønn nedad på samme måte og i samme utstrekning som bestemt i det almindelige regulativ for offentlige tjenestemenn.

Denne bestemmelse gjelder også jordmødre som er ansatt før denne lovs ikrafttreden.

II.

Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

4 juli. Nr. 6.

Lov*)[2] om endring i lov av 29 april 1899 om enerett for staten til befordring av meddelelser ved hjelp av telegraflinjer og lignende anlegg, med tilleggslover av 18 august 1914, 6 juli 1923 og 1 juli 1926.

I.

§ 6 i lov av 29 april 1899 om enerett for staten til befordring av meddelelser ved hjelp av telegraflinjer og lignende anlegg, jfr. lov av 18 august 1914, gis følgende tillegg:

«Sådanne overtredelser anses som forseelser.»

II.

Denne lov trer i kraft straks.

*) Bekjentgj. 6 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 31.

[1]) St.besl. 30 juni. Se Ot. prp. nr. 53. Innst. O. nr. 136. St.tid., forh. i Ot. s. 1027; i Lt. s. 288—289.

[2]) St.besl. 30 juni. Se Ot. prp. nr. 49. Innst. O. nr. 130. St.tid., forh. i Ot. s. 1026—1027; i Lt. s. 288.

Lov *)[1] inneholdende tillegg til og endring i midlertidig lov om forbud mot visse personers adgang til fjøs og stall m. v. av 8 mai 1925. 4 juli. Nr. 7.

Midlertidig lov om forbud mot visse personers adgang til fjøs og stall m. v. av 8 mai 1925 skal herefter lyde således:

§ 1. Person, som ikke i de sist forløpne 3 måneder uavbrutt har opholdt sig her i riket forbydes adgang til rum der anvendes som fjøs eller stall for hest, storfe, småfe eller gris eller som opbevaringssted for fôr eller strøelse for sådanne dyr.

§ 2. I de herreder som Landbruksdepartementet bestemmer, forbydes sådan person som under § 1 nevnt, å betre bygning, gårdsplass eller have (park) på sted hvor hest, storfe, småfe eller gris holdes.

§ 3. Landbruksdepartementet kan i særlige tilfelle påby at person ved innreise her til riket skal underkaste sig sådan desinfeksjon, som departementet bestemmer, såfremt hans ophold her kan antas å være en fare for smitteoverføring av munn- og klovsyke.

§ 4. Landbruksdepartementet eller den dette bemyndiger dertil, har rett til å dispensere fra bestemmelsene i § 1 og § 2 på vilkår som departementet nærmere bestemmer samt til å gi almindelig dispensasjon for personer fra visse fremmede riker eller del derav.

§ 5. Overtredelse av bestemmelsene i § 1 eller § 2 eller påbud i henhold til § 3 eller vilkår satt for dispensasjon efter § 4 straffes med bøter. På samme måte straffes medvirkning.

§ 6. Utlending som kommer til riket og hvis hensikt antas å være å ta ansettelse eller søke arbeide som landarbeider eller hvis virksomhet antas å medføre pass eller opkjøp av husdyr, kan nektes adgang til riket.

Justisdepartementet bemyndiges til å utferdige nærmere bestemmelse herom.

§ 7. Denne lov trer i kraft straks.

Den provisoriske anordning av 28 oktober 1926 om forbud mot visse personers adgang til steder, hvor husdyr holdes, opheves.

*) Bekjentgj. 6 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 31.
[1]) St.besl. 30 juni. Se Ot. prp. nr. 54. Innst. O. nr. 134. St.tid., forh. i Ot. s. 1027—1028; i Lt. s. 289.

4 juli. Nr. 8.

Lov[*])[1]) inneholdende endringer i lov om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer av 14 juli 1894 (med senere tilleggslover).**

I.

Lov om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer av 14 juli 1894 med senere tilleggslover, dens § 7, skal herefter lyde således:

§ 7. Vedkommende regjeringsdepartement kan foreskrive de forholdsregler, som i øvrig utkreves til forebyggelse av smitte så vel i sin almindelighet som ved de enkelte sykdommer og utferdige påbud om iverksettelse av de foranstaltninger, som til enhver tid anses nødvendige til bekjempelse av den enkelte sykdom, såsom:

a. gi bestemmelser for dyrlægenes forhold med hensyn til reiser, innberetninger m. v. og derhos,
b. gi forskrifter til forebyggelse av smitte blandt husdyr ved dyrskuer, markeder og lignende samt ved transport av dyr innen landet,
c. gi bestemmelse angående benyttelse av produkter av syke dyr, hvoriblandt påbud om, at meieri, slakteri, garveri eller annen virksomhet, hvortil er levert produkter såsom melk, kjøtt, blod eller huder fra besetning, som er satt under offentlig tilsyn, skal stenges og avsperres,
d. forby at meieri, ysteri og melkesalg i de byer og i de fylker (eller deler derav) som departementet bestemmer, å levere melk (herunder kjernemelk), myse og melkeavfall til dyrefôde, medmindre disse fôrmidler forut er pasteurisert eller kokt, samt forby at melk m. v. fra meieri, ysteri og melkesalg anvendes til dyrefôde, medmindre fôrmidlene forut er pasteurisert eller kokt. Departementet fastsetter de nærmere regler herom og har rett til å dispensere fra forbudet,
e. under særlige omstendigheter forby avholdelse av markeder og andre dyresamlinger samt auksjoner og andre sammenkomster av personer i distrikter, hvor farsott blandt husdyr er herskende, eller hvortil smittsom sykdom kan fryktes innført,
f. under særlige omstendigheter forby, at dyr føres fra en landsdel til en annen, eller gjøre adgangen dertil avhengig av sådanne forsiktighetsregler, som måtte anses fornødne for å hindre overførelse av smitte,

*) Bekjentgj. 6 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 31.
[1]) St.besl. 30 juni. Se Ot. prp. nr. 55. Innst. O. nr. 135. St.tid., forh. i Ot. s. 1028—1029; i Lt. s. 289.

g. ved utbrudd av hundegalskap eller munn- og klovsyke påby, at for større eller mindre deler av landet alle hunder skal holdes forsvarlig bundet, bære munnkurv eller føres i bånd, 4 juli. Nr. 8.

h. ved utbrudd av kvegpest eller munn- og klovsyke påby avsperring av bestemt distrikt, selv om ikke nogen besetning innen dette er satt under offentlig tilsyn,

i. ved utbrudd av kvegpest, kvegets ondartede lungesyke, munn- og klovsyke og svinepest påby nedslaktning av hele besetninger, hvori sykdommen optrer; ved utbrudd av munn- og klovsyke påby, at hunder, katter og fjærfe på det sted, som er satt under offentlig tilsyn skal drepes, samt la vilt drepe i de distrikter, departementet måtte bestemme.

Departementet kan overdra til amtmannen for hans embedsdistrikts vedkommende å treffe de bestemmelser, som ved denne paragraf er tillagt departementet.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Den provisoriske anordning av 10 desember 1926 om forbud mot levering og anvendelse av melk m. v. til dyreføde fra meieri, ysteri og melkesalg opheves.

Lov*)[1]) om forandringer i den almindelige borgerlige straffelov av 22 mai 1902. 4 juli. Nr. 9.

I den almindelige borgerlige straffelov av 22 mai 1902 gjøres følgende forandringer:

1) Følgende bestemmelser i 19. kapitel skal lyde:

§ 191. Den som ved trusler beveger nogen til utuktig omgjengelse eller som medvirker hertil straffes med fengsel fra 3 måneder til 6 år.

Offentlig påtale finner alene sted efter fornærmedes begjæring, medmindre almene hensyn krever påtale.

§ 192. Den som ved vold eller ved å fremkalle frykt for nogens liv eller helbred tvinger nogen til utuktig omgjengelse eller som medvirker dertil, straffes for voldtekt med fengsel fra 1 til 10 år.

Forsøk straffes på samme måte som den fullbyrdede forbrytelse.

Var den utuktige omgjengelse samleie, er straffen fengsel ikke under 3 år. Under særdeles formildende omstendig-

*) Bekjentgj. 6 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 31.

[1]) St.besl. 1 juli. Se Ot. prp. nr. 8. Innst. O. XII med tillegg og nr. 137. St.tid., forh. i Ot. s. 964—970, 1045—1073; i Lt. s. 319—323.

4 juli. Nr. 9.

heter kan straffen nedsettes til fengsel i 2 år, hvis forbrytelsen ikke er fullbyrdet.

Hvis den fornærmede som følge av handlingen omkommer eller får betydelig skade på legeme eller helbred, eller den skyldige tidligere er straffet efter denne paragraf eller efter §§ 191, 193, 195, 196 eller 212 anvendes fengsel fra 4 år inntil på livstid. Som betydelig skade på legeme eller helbred anses efter denne paragraf i alle tilfelle veneriske sykdommer.

§ 193. Den som har eller medvirker til at en annen har utuktig omgjengelse med nogen som er sinnssyk eller som er bevisstløs eller av andre grunner ute av stand til å motsette sig handlingen, straffes med fengsel inntil 5 år.

Var den utuktige omgjengelse samleie med kvinne i sådan tilstand, er straffen fengsel i minst 2 år; under særdeles formildende omstendigheter kan straffen nedsettes under dette lavmål, dog ikke under fengsel i 6 måneder. Har den skyldige fremkalt tilstanden i hensikt å fremme forbrytelsen eller medvirket hertil, straffes han med fengsel i minst 3 år.

§ 194. Den som med nogen tilsniker sig samleie som denne villfarende anser for ekteskapelig, eller som medvirker til at sådant samleie finner sted, straffes med fengsel fra 1 til 6 år.

Offentlig påtale finner alene sted efter fornærmedes begjæring.

§ 195. Den som har eller medvirker til at nogen har utuktig omgjengelse med et barn under 14 år, straffes med fengsel i minst 3 år. På samme måte straffes forsøk.

Under særdeles formildende omstendigheter kan straffen nedsettes, dog ikke lavere enn til fengsel i 2 år, hvis fornærmede er under 12 år, og ellers ikke lavere enn til fengsel i 1 år.

Hvis fornærmede omkommer eller får betydelig skade på legeme eller helbred, eller den skyldige tidligere har vært straffet efter denne paragraf eller efter §§ 191, 192, 193, 196 eller 212, er straffen fengsel fra 4 år inntil på livstid. Som betydelig skade på legeme eller helbred anses efter denne paragraf i alle tilfelle veneriske sykdommer.

Villfarelse med hensyn til alderen utelukker ikke straffeskylden.

§ 196. Den som har utuktig omgjengelse med barn under 16 år, straffes med fengsel fra 6 måneder inntil 5 år.

Har den skyldige tidligere vært straffet efter denne paragraf eller efter §§ 191, 192, 193, 195 eller 212, er straffen fengsel i minst 2 år.

Villfarelse med hensyn til alderen utelukker ikke straffeskylden.

§ 197. Med fengsel inntil 1 år straffes den som har utuktig omgjengelse med nogen person under 18 år som står under den skyldiges myndighet eller opsikt. 4 juli. Nr. 9.

Villfarelse med hensyn til alderen utelukker ikke straffeskylden.

§ 198. Den som ved særlig underfundig adferd eller ved å misbruke avhengighetsforhold, forfører nogen til utuktig omgjengelse, straffes med fengsel inntil 1 år, og inntil 2 år, såfremt den forførte enten er under 18 år eller er under 21 år og står under den skyldiges myndighet eller opsikt.

Villfarelse med hensyn til alderen utelukker ikke straffeskylden.

Offentlig påtale finner alene sted efter fornærmedes begjæring.

§ 200. Den som forfører nogen til utuktig omgjengelse med en annen, eller som medvirker til at nogen forføres til utuktig omgjengelse med en annen, straffes med fengsel fra 3 måneder til 2 år.

Offentlig påtale finner alene sted efter fornærmedes begjæring, medmindre almene hensyn krever påtale.

§ 201. Den som fremmer en annens utuktige omgjengelse med barn under 16 år, straffes med fengsel fra 6 måneder til 6 år.

Villfarelse med hensyn til alderen utelukker ikke straffeskylden.

§ 202. Den som forleder nogen til å gjøre sig en næringsvei av å holde sitt legeme tilfals til utukt, eller som medvirker til sådan forledelse, straffes med fengsel fra 6 måneder til 6 år, og med fengsel ikke under 2 år, såfremt den forledede er under 18 år eller i sådant utuktig øiemed føres ut av riket.

§ 203. Den som søker å avholde nogen der gjør sig en næringsvei av å holde sitt legeme tilfals til utukt, fra å ophøre dermed, eller som medvirker dertil, straffes med fengsel fra 3 måneder til 4 år.

§ 204. Har den som er skyldig efter en av §§ 200, 201, 202 eller 203, handlet sedvansmessig eller anvendt tvang, trusler eller underfundig adferd eller benyttet sig av nogens nød eller forstandssvakhet, forhøies straffens lavmål til det dobbelte. Det samme gjelder, hvis den som er skyldig efter §§ 202 eller 203, har handlet av vinnesyke eller forøvet forbrytelsen mot sin ektefelle eller sitt barn eller mot nogen, som står under hans myndighet eller opsikt, eller til fremme av forbrytelsen har misbrukt sin offentlige stilling eller sin stilling som sjælesørger, læge eller lærer.

Forøves forbrytelsen under utøvelsen av en næringsvei, kan den skyldige fradømmes retten til å fortsette denne.

4 juli. Nr. 9.

§ 206. Den som av vinnesyke fremmer andres utuktige omgjengelse, eller som utnytter denne i vinnesykt øiemed, straffes med fengsel fra 3 måneder til 4 år.

Såfremt den hvis utuktige forhold fremmes, er under 18 år eller i utuktig øiemed befordres ut av riket, er straffen fengsel ikke under 1 år.

Blir forbrytelsen forøvet under utøvelsen av en næringsvei, kan den skyldige fradømmes retten til å fortsette denne.

§ 209. Opheves.

§ 210. Med fengsel fra 3 måneder til 2 år straffes den som enten uten gyldig grunn vegrer sig for å inngå ekteskap med eller selv forsettlig har fremkalt nogen ekteskapshindring like overfor en kvinne, der efter den skyldiges fylte 21. år under vitterlig forlovelse eller i tillit til gitt ekteskapsløfte av ham har latt sig besvangre.

Er 1 år hengått efter nedkomsten uten at ekteskap er inngått, anses han i ethvert tilfelle for å vegre sig.

Offentlig påtale finner alene sted efter fornærmedes begjæring.

§ 211.

1. Med fengsel inntil 2 år straffes

a. den som holder offentlig foredrag eller istandbringer offentlig forestilling eller utstilling av utuktig innhold eller som medvirker til at sådanne foredrag, forestillinger eller utstillinger finner sted,

b. den som utgir, falholder, utstiller eller på annen måte søker å utbre utuktige skrifter, billeder og desslike eller som medvirker hertil,

c. den som overlater utuktige skrifter, billeder og desslike til personer under 18 år eller som medvirker hertil.

2. Med bøter eller fengsel inntil 6 måneder straffes den som av uaktsomhet foretar nogen sådan handling som i nr. 1 nevnt.

På samme måte straffes den innehaver eller overordnede som forsettlig eller av uaktsomhet undlater å hindre at der i en virksomhet blir foretatt handling som nevnt i denne paragraf.

3. Hvis nogen i sin næring to ganger i løpet av to år gjør sig skyldig i en forbrytelse mot denne paragraf, blir retten til å fortsette næringen å frakjenne ham.

§ 212. Med bøter eller med fengsel i inntil 1 år straffes den som ved utuktig adferd i handling eller ord krenker ærbarhet eller medvirker hertil, såfremt krenkelsen er skjedd

1. offentlig,
2. i overvær av eller overfor nogen som deri ikke har samtykket, eller
3. i overvær av eller overfor barn under 16 år.

Den som foretar utuktig handling med barn under 16 år eller forleder barn under 16 år til utuktig adferd, straffes med fengsel fra 6 måneder til 3 år, men med fengsel fra 1 til 3 år, hvis fornærmede er under 14 år eller står under den skyldiges myndighet eller opsikt, eller den skyldige til fremme av forbrytelsen har anvendt trusel. Har den skyldige tidligere vært straffet efter denne paragraf eller efter §§ 195—199, er straffen fengsel fra 2 til 5 år. 4 juli. Nr. 9.

Villfarelse med hensyn til alderen utelukker ikke straffeskylden.

§ 217. Er den i § 216 omhandlede forbrytelse forøvet med barn under 16 år i utuktig øiemed, straffes den skyldige med fengsel fra 6 måneder til 6 år, og med fengsel ikke under 1 år, såfremt barnet er under 14 år.

Har den skyldige forøvet den i § 216 omhandlede forbrytelse i hensikt å benytte den umyndige i et vinnesykt øiemed eller derved å forberede nogen i §§ 200—205 eller 213 omhandlet forbrytelse, er straffen fengsel ikke under 1 år.

Er den i § 216 nevnte forbrytelse forøvet med barn under 16 år som holdes skjult eller føres ut av landet eller derved tilføies betydelig skade på legeme eller helbred, er straffen fengsel ikke under 2 år, og fengsel ikke under 3 år, såfremt den skyldige tillike har tilsiktet å benytte barnet i vinnesykt eller utuktig øiemed.

Er forbrytelsen forøvet under utøvelsen av en næringsvei, kan den skyldige fradømmes retten til å fortsette denne.

2) Straffelovens § 222 skal herefter lyde således:

I.

Med bøter eller med fengsel inntil 3 år straffes den, som ved rettsstridig adferd eller ved å true med sådan tvinger nogen til å gjøre, tåle eller undlate noget, eller som medvirker hertil.

Med bøter eller med fengsel inntil 1 år straffes den, som ved å true med anklage eller anmeldelse for en straffbar handling eller med fremsettelse av en ærekrenkende beskyldning rettsstridig tvinger nogen til å gjøre, tåle eller undlate noget, eller som medvirker hertil.

Uten fornærmedes begjæring finner offentlig påtale ikke sted, medmindre det kreves av almene hensyn.

II.

1. Med bøter fra 25 til 25 000 kroner eller med fengsel inntil 1 år straffes den, som bevirker eller søker å bevirke at nogen opsier eller opgir sitt arbeide eller ikke søker eller ikke får arbeide, eller at nogen opsier eller ikke søker eller ikke antar arbeidere:

4 juli. Nr. 9.

a. ved å forulempe ham eller hans husstand ved trusler eller voldsom, fornærmelig eller påtrengende adferd;
b. ved å følge ham fra sted til sted;
c. ved å gi offentlig oplysning om hvem som arbeider eller har arbeidet eller har søkt arbeide under arbeidsstans;
d. ved å hindre ham i hans arbeide eller erhverv ved utilbørlig adferd.

2. På samme måte straffes den som ved boykott søker å tvinge nogen arbeider eller arbeidsgiver til å gå inn i en sammenslutning av arbeidere eller arbeidsgivere.
3. På samme måte straffes videre den som opfordrer eller medvirker til nogen handling som nevnt under 1 eller 2.
4. Er nogen handling som er nevnt i nærværende romertall begått i anledning av forestående, pågående eller opphørt arbeidsstans, er påtalen ubetinget offentlig.

4 juli. Nr. 10.

Lov *) [1]) om forandring i lov om fortrinsrett for visse fordringer av 31 mai 1912.

I lov om fortrinsrett for visse fordringer av 31 mai 1912 skal § 1, punkt 1, f., lyde:

Skibsmannskapers samt tjeneres og andre til skyldnerens husstand hørende personers fordringer på tilkommende lønn for de siste ni måneder før konkursens åpning eller — for dødsbos vedkommende — før skyldnerens død og inntil tre måneder efter dette tidspunkt, samt de i skyldnerens tjeneste værende underordnede betjenters, svenners, drengers og arbeideres tidligst åtte måneder før konkursen forfalne fordringer på tilkommende lønn (herunder feriegodtgjørelse) for et beløp svarende til det som er optjent enten i de siste to måneder, (forsåvidt feriegodtgjørelsen angår det siste år) før vedkommende sluttet sitt arbeide, eller i det samme tidsrum før konkursens åpning eller — for dødsboers vedkommende — før skyldnerens død og inntil en måned efter dette tidspunkt.

4 juli. Nr. 11.

Lov *) [2]) om stamhuset Rosendal og om forandring i arverettsreglene for stamhuset Jarlsberg.

§ 1. De til stamhuset Rosendal hørende besiddelser skal fra den tid Kongen bestemmer, gå over til å være vedkommende besidders frie eiendom.

---

*) Bekjentgj. 6 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 31.
[1]) St.besl. 1 juli. Se Ot. prp. nr. 48. Innst. O. nr. 139. St.tid., forh. i Ot. s. 1030—1031; i Lt. s. 319.
[2]) St.besl. 1 juli. Se Ot. prp. nr. 57. Innst. O. nr. 143. St.tid., forh. i Ot. s. 1031—1032; i Lt. s. 319.

§ 2. I arveføIgen i stamhuset Jarlsberg gjøres den innskrenkning at stamhuset kun skal arves av mannlige agnatiske medlemmer av den nuværende norske linje av slekten Wedel Jarlsberg. Er ingen sådan arving til, tilfaller stamhuset det norske Universitet som fri eiendom på nærmere vilkår som Kongen bestemmer. 4 juli. Nr 11.

§ 3. Bestemmelsene i lov inneholdende særlige bestemmelser angående leilendingsgods tilhørende stamhuser og visse stiftelser m. v. av 23 juni 1888 §§ 4, 5 og 11 får tilsvarende anvendelse på gods, som er blitt fri eiendom i medhold av denne lov.

§ 4. Denne lov trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon *), hvorved i forbindelse med sanksjon av foranstående lov av 4 juli 1927, nr. 11 bestemmes, at tidspunktet for stamhuset Rosendals overgang til fri eiendom settes til 4 juli 1927. 4 juli.

Lov *)[1]) om forandringer i lov om ulykkesforsikring for sjømenn av 18 august 1911 med tilleggslover. 4 juli. Nr. 12.

I.

Følgende bestemmelser i lov om ulykkesforsikring for sjømenn av 18 august 1911 med tilleggslover skal lyde så:

§ 3. Forsikringens formål er skadesløsholdelse efter nedenstående regler i anledning av ulykkestilfelle, som medfører forsikret persons legemsbeskadigelse eller død, samt i anledning av klimatsykdom og epidemisk sykdom (herunder også skjørbuk og beri-beri). For forsikrede personer, som er døde under fangstekspedisjoner med overvintring i de arktiske farvann, inntrer retten til erstatning uten hensyn til dødsårsak. Forsikringen omfatter tiden fra begynnelsen til avslutningen av tjenesteforholdet, herunder innbefattet befordringen fra land til fartøi og fra fartøi til land samt derhos reise til og fra fartøi i inn- og utland, når reisen skjer på rederiets eller statskassens bekostning.

Forsikringen skal ennvidere omfatte utgiftene ved hjemsendelse på grunn av ulykkestilfelle eller sykdom som ovennevnt, forsåvidt disse utgifter efter sjømannslovens § 28, jfr. § 7, påhviler rederiet eller vilde ha påhvilt dette, såfremt den skadede efter nevnte lov hadde tilhørt skibsmannskapet.

Er en efter nærværende lov forsikret person for det ulykkestilfelle som rammer ham tillike forsikret i henhold

*) Bekjentgj. 6 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 31.

[1]) St.besl. 1 juli. Se Ot. prp. nr. 10. Innst. O. XXII. St.tid., forh. i Ot. s. 1044—1045; i Lt. s. 324.

4 juli. Nr. 12. til lov om ulykkesforsikring for fiskere, ydes erstatning overensstemmende med reglene i den for den erstatningsberettigede i det enkelte tilfelle gunstigste lov.

II.

Denne lov trer i kraft 5 juli 1927.

4 juli. Nr. 13. **Lov***)[1]) um brigde i lov um ulukketrygding for fiskarar frå 10 desember 1920 med tilleggslov frå 17 juli 1925.

I.

Desse fyresegnene i lov um ulukketrygding for fiskarar frå 10 desember 1920 med tilleggslov frå 17 juli 1925 skal lyda so:

§ 2. Fyremålet med trygdingi er skadelaushalding, etter reglane nedanfor, for ulukke som fører med seg at folk som er trygda, fær lekamsskade eller døyr:

a. Når dei er på fiske eller fangst; her medrekna ikkje berre sjølve fiske- eller fangstarbeidet, men og arbeid eller ferdsle på land eller sjø, som næringi og stellet med fangsten og avsetnaden gjev høve til.
b. Når dei er på småskipsferdsle, her medrekna arbeid med lasting og lossing og arbeid eller ferdsle på sjøen som næringi gjev høve til.
c. Når dei ferdast på sjøen utan at næringi krev det.

I det tilfellet som er nemnt under c, er det likevel berre når nokon døyr av ulukke under sigling, at skadebot vert betala.

Det som er sagt i denne lovi um dei som hev døytt av ulukke, gjeld og folk som hev døytt på fangstferder med yvervintring i dei arktiske farvatn, utan skil kva døyingsgrunnen er, berre dei er trygda etter denne lovi.

Er nokon som er trygda etter denne lovi, for ei ulukke han hev vorte ute for, og trygda etter lov um ulukketrygding for industriarbeidarar eller for sjømenner, skal skadebot reidast ut etter reglane i den lovi, som i det einskilde høvet er til mest hjelp — for den som hev rett til skadebot.

§ 6. Hev ei ulukke, når lækjingskuren er slutt, ført med seg mein som gjer at den skadde hev tapt arbeidsevna heilt ut, gjev Rikstrygdeverket ei livrente som vert rekna til 60 pct. (heilrente) av arbeidsfortenesta hans, eller ein tilsvarande lut av heilrenta, um han berre hev mist noko av arbeidsevna.

---

*) Bekjentgj. 6 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 31.
[1]) St.besl. 1 juli. Se Ot. prp. nr. 10. Innst. O. XXII. St.tid., forh. i Ot. s. 1036—1044; i Lt. s. 324.

Hev han mist mindre enn 8⅓ pct. av arbeidsevna, hev han ingen rett til skadebot. 4 juli. Nr. 13.

Er livrenta, når ho endeleg er fastsett (jfr. § 15, 2dre leden), mindre enn 12 pct. av arbeidsfortenesta, skal Rikstrygdeverket ein gong for alle betala henne ut med ein sum som svarar til 3 års rente.

II.

Denne lovi tek til å gjelda frå 5 juli 1927.

Lov *) [1]) om forandringer i lov om metrisk mål og vekt av 14 juli 1922 med forandringer av 26 juni 1925 og 16 juli 1926. 4 juli. Nr. 14.

Følgende bestemmelser i lov om metrisk mål og vekt av 14 juli 1922 med forandringer av 26 juni 1925 og 16 juli 1926 skal herefter lyde således:

§ 7. Ved justering forståes den forskriftsmessige undersøkelse, prøve og stempling av redskaper ved dertil beskikkede offentlige tjenestemenn. Justeringen er enten nyjustering (første gangs justering), omjustering (fornyet justering av allerede justert redskap, efterat det har vært underkastet reparasjon) eller revisjon (kontroll ved justervesenet av et allerede justert redskap, som ikke nettop har vært reparert).

§ 9. Justerdirektøren avgjør, forsåvidt ikke annet er fastsatt i denne lov, alle spørsmål vedrørende justervesenet av teknisk art, og påser de utferdigede forskrifter overholdt.

Tilvirkere og forhandlere av måle- og vektredskaper plikter efter opfordring fra Justerdirektøren å meddele ham de oplysninger, som han anser nødvendige for å kunne påse overholdt denne lov og forskrifter utferdiget med hjemmel i samme. Inntil de begjærte oplysninger er meddelt, kan efter Justerdirektørens bestemmelse justering nektes for vedkommende tilvirker eller forhandler av alle sådanne måle- og vektredskaper, som er undergitt samme betingelser for justering som dem, hvorom der er begjært men ikke erholdt oplysninger.

Justerdirektørens avgjørelser i henhold til bestemmelser i denne lov kan innankes for vedkommende departement innen en frist av 6 måneder.

§ 10. Justeringen utføres ved faste justerkamre, som vedkommende departement opretter, hvor der er tilstrekkelig behov derfor.

---

*) Bekjentgj. 6 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 31.

[1]) St.besl. 1 juli. Se Ot. prp. nr. 37. Innst. O. XXIII. St.tid., forh. i Ot. s. 1032—1036; i Lt. s. 323—324.

4 juli. Nr. 14.

Vedkommende departement kan likeledes på steder, hvor justerkamre ikke anses nødvendige, oprette faste justerkontorer, hvor enkelte slags redskaper kan justeres.

Når omstendighetene måtte tilsi det, kan Justerdirektøren tillate, at justervesenet også utfører målinger uten påfølgende stempling. Justerdirektøren fastsetter i så fall betalingen derfor. For justervesenets skriftlige uttalelser angående justertekniske spørsmål erlegges der, når de ikke blir avgitt på begjæring av departementet, gebyr, hvis størrelse fastsettes av Justerdirektøren for hvert enkelt tilfelle.

§ 13. Alle måle- og vektredskaper, som brukes i handel og vandel, skal være justert og stemplet her i riket; det samme gjelder alkoholometre med tilhørende termometre samt aræometre for mineraloljer.

Ved handel og vandel forståes kjøp og salg, derunder innbefattet foreningers forretninger med sine medlemmer, avgjørelse av avgifter eller andre forpliktelser, utregning av opgjør, og lignende forretninger, hvorefter penger eller pengers verd erlegges på grunnlag av måling eller veining.

Måle- og vektredskaper anses i denne lov dessuten brukt i handel og vandel i alle tilfelle, hvor der erlegges særskilt betaling for den ved hjelp av samme utførte måling eller veining.

§ 15. Intet metrisk måle- eller vektredskap må selges eller holdes til salgs, før det er blitt justert her i riket. Herfra kan der gjøres undtagelser efter vedkommende departements nærmere bestemmelse.

§ 16. Det skal til enhver tid være fastsatt, hvilke måle- og vektredskaper skal kunne justeres, og hvilke krav disse skal tilfredsstille. De nærmere bestemmelser herom fastsettes av vedkommende departement eller, efter dettes bemyndigelse, av Justerdirektøren. Før redskaper av ny eller forandret konstruksjon kan medtas i disse bestemmelser, må de godkjennes dertil efter forutgående undersøkelse ved justervesenet. Godkjennelsen kan begrenses til å gjelde kun for det enkelte, bestemte fabrikat. De nærmere regler om undersøkelse og godkjennelse og om betalingen derfor fastsettes av vedkommende departement.

Tillatelse kan meddeles til justering ved alle eller kun ved enkelte justerkamre og justerkontorer. Den kan innskrenke bruken av de omhandlede redskaper til visse slags varer, til visse slags handel eller til visse deler av landet. I alle tilfelle kan tillatelsen tilbakekalles med ett års varsel.

Justerdirektøren avgjør, hvorvidt redskaper kan tillates justert, hvis de avviker fra de gjeldende forskrifter i mindre vesentlige henseender, og kan tillate nye redskaper justert

på prøve for en avgrenset tid for å erhverve erfaring om deres pålitelighet og holdbarhet. 4 juli. Nr. 14.

§ 17. For samtlige måle- og vektredskaper, som skal kunne justeres, fastsetter vedkommende departement de tillatelige feilgrenser (toleransen). Den feilgrense, som et redskap ikke må overskride, hvis dets bruk i handel og vandel skal være lovlig, kalles brukstoleransen. Intet redskap må forsynes med justerstempel, hvis dets avvikelse fra den absolute riktighet er større enn halvdelen av brukstoleransen. Denne grense for justerbarhet kalles justertoleransen.

Enn videre fastsetter vedkommende departement eller, efter dettes bemyndigelse, Justerdirektøren for enhver vekt en bestemt maksimumsbelastning og en bestemt minimumsbelastning, som angir de grenser, innen hvilke justeringen alene er lovlig.

Justerdirektøren utferdiger den fornødne instruks vedrørende den nærmere gjennemførelse av disse bestemmelser.

§ 18, 1. ledd. Alle måle- og vektredskaper må, for å være justerbare, være merket med metriske enheter og decimaldeling og ikke være utstyrt med andre betegnelser eller med ulovlige mål eller inndelinger eller med bi-innretninger, som kan virke skadelig på redskapets forskriftsmessige bruk. De må være således konstruert, at man har sikkerhet for, at de — behandlet med almindelig forsiktighet — i lengere tid vil bevare de egenskaper, som de har ved justeringen.

§ 20. Vedkommende departement eller, efter dettes bemyndigelse, Justerdirektøren kan tillate justering av redskaper, som ikke må brukes ved kjøp og salg.

§ 21, 1. ledd. Ønsker nogen å få et tidligere justert redskap undersøkt på nytt for å erfare, om det besidder de efter de gjeldende bestemmelser forlangte egenskaper, kan redskapet forlanges revidert ved fast justerlokale.

§ 22. Når tidligere justerte måle- eller vektredskaper repareres av nogen privat fabrikant eller håndverker, skal reparatøren være forpliktet til efter utført reparasjon å undergi redskapene justervesenets kontroll og omjustering, forinnen de tilbakeleveres til vedkommende eier eller bruker. Dersom sådan reparasjon utføres av brukeren selv eller ved hans egne folk, skal han likeledes være forpliktet til å la det reparerte redskap omjustere ved justervesenet, før det tas i bruk.

Denne omjustering finner sted efter samme regler, som gjelder for første justering (jfr. § 23). For å kunne stemples må redskapets feil ikke overskride justertoleransen.

Ved reparasjon forståes her enhver behandling, som medfører risiko for, at redskapet ikke lenger har de egenskaper,

4 juli. Nr. 14.

som fordres for dets justering. I mangel av bevis for det motsatte anses en reparasjon å foreligge, når redskapet av en reparatør har vært fjernet fra det lokale, hvor det er opstilt.

§ 23, 1. ledd. Ved justeringen undersøkes først, om vedkommende redskap lovlig kan justeres, og om det for øvrig tilfredsstiller de forskrifter, som er fastsatt i loven eller utferdiget med hjemmel i samme.

§ 24. For justering av presisjonsredskaper fastsetter vedkommende departement eller, efter dets bemyndigelse, Justerdirektøren særlige regler. De skal, hvis størrelsen hensiktsmessig tillater det, stemples med særegne justermerker.

Presisjonslengdemål skal utstyres med angivelse av den temperatur, ved hvilken de skal ha sin rette lengde.

Presisjonslodder av platina eller platiniridum skal justeres således, at de har sin angitte vekt i lufttomt rum, presisjonslodder av andre metaller derimot i almindelig luft, i overensstemmelse med justervesenets hovednormal.

Lodder for den metriske karat og dens multipla og underavdelinger skal justeres som presisjonslodder. De skal ha en form, som gjør dem lett kjennelige fra andre presisjonslodder.

§ 25. Redskaper, som ønskes justert eller revidert, skal innleveres i fullt ferdig stand til å prøves. Justering skal som regel foretas i justervesenets lokaler (innejustering). Dog skal i enkelte tilfelle justering kunne foretas utenfor justervesenets lokaler (utejustering). Sådan utejustering skal finne sted for redskaper, som er faststående, eller som på grunn av sin størrelse, vekt eller ømfintlighet kun vanskelig kan flyttes, eller for redskaper, som ifølge sin konstruksjon eller egenskaper for øvrig ikke kan justeres effektivt, før de er på plass.

Utejustering kan også tillates av Justerdirektøren for redskaper, som ikke inngår under ovenstående forskrifter, når redskapene leveres til justering i så store partier, at utejustering kan anses hensiktsmessig og ikke medfører vesentlig ulempe for justervesenets øvrige arbeider.

All inne- og utejustering skal som regel utføres på eller fra nærmeste eller lettest tilgjengelige justerkammer (justerkontor). Avvikelser fra denne regel kan finne sted med Justerdirektørens uttrykkelige tillatelse.

§ 26. Ved utejustering plikter rekvirenten å sørge for hensiktsmessig lokale til justeringens utførelse. Han har enn videre å bære alle omkostninger vedkommende justeringen, såsom transport frem og tilbake av normaler og andre appa-

rater m. m., samt i tilfelle å skaffe fornødent tarermateriale og tilstrekkelig arbeidshjelp. Han er likeledes ansvarlig for, at de nevnte redskaper, om fornødent, opbevares og behandles forsvarlig, inntil de atter er kommet tilbake til justerkamret, eller overgitt i justererens varetekt efter endt justering. 4 juli. Nr. 14.

§ 27. Tilfredsstiller et tidligere justert redskap ved fornyet behandling av justervesenet ikke de foreskrevne fordringer, skal justermerket på det utslettes og redskapet dessuten forsegles eller på iøinefallende måte kjennetegnes som ulovlig i handel og vandel. Redskapet er da å anse som ujustert. På samme måte forholdes med redskaper, som er underkastet plikt til periodisk omjustering, men som eieren eller brukeren ikke ønsker omjustert. De nærmere regler herfor gis av Justerdirektøren.

Erklærer redskapets innehaver at han vil la det reparere og omjustere, kan utslettelse av justermerket undlates. Redskapet skal da være reparert og innlevert til omjustering senest en måned efter den dag, da det blev forseglet. Justerdirektøren kan på andragende forlenge denne frist.

Kjennetegnet på, at redskapet er ulovlig i handel og vandel, må kun fjernes av justervesenet, når redskapet er reparert og omjustert.

§ 32. Ved kjøp og salg av varer og ved erleggelse av avgifter eller avgjørelse av forpliktelser efter mål og vekt skal, medmindre begge parter enes om noget annet, de større måleredskaper og lodder alltid brukes fremfor de mindre, sålangt de rekker. Dog skal ved utmåling av varer efter lengdemål ikke større måleredskap enn meteren, ved utmåling av tørre varer efter hulmål ikke større mål enn hektoliteren, og ved utmåling av flytende varer ikke større mål enn 20 literen kunne forlanges brukt. Ved måling av sand, kalk, o. l. kan kubikkmeteren fordres brukt.

Ved kjøp og salg av gull, sølv, edelstener og perler efter vekt og ved medikamenters utlevering fra apotek til medisinsk bruk skal kun brukes presisjonsvekter og — lodder.

Alle vekter til en maksimumsbelastning av til og med 1 kilogram, som forefinnes i apotekene, skal være presisjonsvekter og må kun anvendes i forbindelse med presisjonslodder.

§ 34, siste ledd. På måle- og vektredskap, som strider mot bestemmelser i denne lov eller forskrifter som er gitt i medhold av denne, skal justermerket tilintetgjøres og redskapet skal forsegles eller på annen måte gjøres ubrukbart for vedkommende. Tilintetgjørelse av justermerket kan undlates, hvis vedkommende innehaver av redskapet under vedkommende polititjenestemanns tilsyn innsender det ubrukbar-

4 juli. Nr. 14. gjorte redskap til justervesenet eller til en av dette godkjent vektreparatør. Bestemmelsene i § 27, 2net ledd, 2net og 3dje punktum og 3dje ledd får da tilsvarende anvendelse.

§ 35. Ethvert redskap, som er innlevert til justervesenet til godkjennelse, justering, omjustering eller revisjon, skal av rekvirenten avhentes innen to måneder efter at underretning om, at det er ferdigbehandlet av justervesenet, er sendt ham i rekommandert brev. Har rekvirenten forretningssted eller i mangel av sådant bopel innen den kommune, hvor vedkommende justerkammer eller justerkontor er beliggende, eller innen nogen av de dertil umiddelbart grensende kommuner, er tidsfristen fjorten dager. Er redskapet ikke avhentet innen den angitte frist, blir det justervesenets eiendom.

§ 37. Uaktsom eller forsettlig overtredelse av denne lov eller de i henhold til loven utferdigede forskrifter straffes med bøter eller med fengsel i inntil 3 måneder, forsåvidt ikke forholdet rammes av en strengere straffebestemmelse.

Det ulovlige redskap kan dessuten, i hvis eie det enn er, ved dom inndras til fordel for statskassen, uten at straffesak behøver å være reist eller å kunne reises mot nogen. Dette gjelder også, når sådant redskap finnes i offentlig utsalgssted, ved torvhandel eller på et sted, hvor det efter forholdenes natur kan brukes i handel og vandel, selv om det ikke har vært i bruk. Er der ikke anledning til inndragning av redskapene selv, kan deres verdi inndras hos den skyldige. Inndragning av det ulovlige redskap skal alltid skje, hvis det ulovlige redskap tillike er ujusterbart.

Justervesenets tjenestemenn kan i hvert tilfelle forsegle, ubrukbargjøre eller ta i forvaring ulovlige redskaper.

4 juli. **Stortingsbeslutning** *) hvorved Arbeidsdepartementet bemyndiges til å treffe bestemmelse om revisjon av regulativet for befordring av gods m. v. på statsbanene overensstemmende med forslag i Arbeidsdepartementets innstilling av 31 mars 1927 og jernbanekomiteens innstilling av 27 juni 1927.

4 juli. **Stortingsbeslutning** **) hvorved Stortinget samtykker i at der mellem Den norske Stat og Luossavåra — Kiirunavåra Aktiebolag avsluttes tilleggsoverenskomst om malmtransport på Ofotbanen i det vesentlige på de i Arbeidsdepartementets foredrag av 24 juni 1927 angitte vilkår.

---

*) Se St. prp. nr. 50. Innst. S. nr. 168. St.tid. s. 2487—2514.
**) Se St. prp. nr. 89. Innst. S. nr. 182. St.tid. s. 2532.

Stortingsbeslutning *) om ny forsvarsordning 2 juli.
—, sålydende: 4 juli.

I.

Stortinget samtykker i:

at Hær og Marine under den nye forsvarsordning, som tidligere er besluttet av Stortinget, opsettes overensstemmende med Forsvarsdepartementets forslag i St. prp. nr. 60 (1927) med de forandringer, som er vedtatt av Stortinget,

at den nye forsvarsordning settes i kraft:

for Hærens vedkommende fra 1 januar 1930,

for Marinens vedkommende fra samme tidspunkt i den utstrekning dette er mulig,

at administrasjonen bemyndiges til innen nevnte tidspunkt å foreta de foranstaltninger, som anses ønskelige av hensyn til forsvarsordningens gjennemførelse, og

at overgangsordningen for Hær og Marine blir som foreslått av Forsvarsdepartementet i St. prp. nr. 60 (1927) med de forandringer som er vedtatt av Stortinget.

II.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Rundskrivelse fra Finansdepartementet til fylkesmen- 4 juli.
nene.

I tilknytning til de av Justisdepartementet utsendte rundskrivelser angående den nye rettergangsordning (jfr. særlig rundskrivelse nr. 10 av 31 mai 1927) har nærværende departement funnet å burde henlede opmerksomheten på bestemmelsen i tvangsfullbyrdelsesloven § 103,1, hvorefter en offentlig kunngjørelse kan tre istedenfor påkrav når utpantning søkes for skatter og lignende almindelige avgifter til stat og kommune. Denne kunngjørelse der i tilfelle på samme måte som påkrav efter lovens § 102 er en betingelse for at utpantning rettsgyldig kan avholdes må utferdiges efter vedkommende skatts forfallstid og uavhengig av den i landsskattelovens § 110 (byskattelovens § 102) foreskrevne kunngjørelse.

I kunngjørelsen efter tvangsfullbyrdelseslovens § 103 skal skyldnerne uten at navn blir nevnt varsles om at utpantning vil bli foretatt, hvis ikke skatten betales innen en bestemt dag. Kunngjørelsen rykkes inn i et blad som er almindelig lest på stedet minst 3 uker før utpantning kan avholdes. På landet kan den i stedet slåes op på et høvelig sted.

Man skal om fremgangsmåten herunder bemerke følgende:

*) Se St. prp. nr. 60. Innst. S. nr. 180. St.tid. s. 2416—2477.

4 juli. Det antas tilstrekkelig at kunngjørelsen gis sådan form:

Utpantningsvarsel.

Utpantning for skyldig statsskatt (luksusskatt o. s. v.) for 19....-19.... i .....
vil bli foretatt hvis skatten ikke innbetales innen .....

Kunngjørelsen blir å utferdige 8 dager efter vedkommende forfallsdag og innbetalingsfristen å sette til senest 3 uker efter innrykkelsen.

Kunngjørelsen blir ikke å innrykke i Kunngjørelsestidende.

For byenes vedkommende blir den å innrykke i en på stedet almindelig lest avis, mens den på landet som ovenfor nevnt i stedet kan slåes op på et høvelig sted. I hvilken utstrekning kunngjørelsen også for landdistriktenes vedkommende bør innrykkes i lokalaviser vil avhenge av de stedlige forhold og avgjørelsen herav finner man å måtte overlate til vedkommende skattefoged efter konferanse med vedkommende lensmenn.

Av hensyn til de med innrykkelsen forbundne utgifter forutsetter man, at kunngjørelse i lokalavisene ikke skjer i større utstrekning enn dette efter forholdene anses påkrevet, og i alle tilfelle selv hvor innrykning i lokalblad finner sted antas kunngjørelsen i landdistriktene tillike å burde slåes op på de dertil høvelige steder.

Regningene for innrykning i lokalblad i landdistriktene blir forsåvidt kunngjørelsen er utferdiget av lensmannen på samme måte som regningene for skatteinnbetalingsbekjentgjørelser (jfr. departementets rundskrivelse av 21 juni 1924) ved innsendelsen hertil å forsyne med attest fra vedkommende skattefoged om at innrykkelsen er skjedd med hans samtykke. Departementet antar, at den ovennevnte offentlige kunngjørelsesmåte alltid bør benyttes hvor det gjelder skatter omfattende mange skattydere, således ved alle hovedutligninger og i tilfelle større efterligninger o. l. Hvor det imidlertid kun gjelder enkeltvise efterligninger eller krav omfattende kun et meget begrenset antall personer, antas påkrav efter tvangsfullbyrdelseslovens § 102 å burde anvendes, idet forkynnelse gjennem anbefalt brev antas å burde benyttes hvor dertil måtte være anledning efter § 56.

Kunngjørelse efter § 103 antas kun å berettige til utpantning hos personer som bor innen det distrikt hvor vedkommende blad er almindelig lest eller hvor opslaget har funnet sted. Forinnen utpantning kan avholdes for skatter som er sendt til innfordring i det distrikt hvortil debitor er

flyttet antas påkrav overensstemmende med § 102 å burde anvendes. 4 juli.

Med hensyn til gårdsskatteinndrivelsen bemerkes, at tvangsfullbyrdelsesloven ikke antas å ha medført nogen forandring i den nu bestående adgang til for disse skatter, hvor dette måtte anses mest hensiktsmessig å avholde utpantning i løsøre, men adgangen hertil er på samme måte som for andre skatter betinget av, at offentlig kunngjørelse efter § 103 eller påkrav efter § 102 finner sted, hvorfor de ovennevnte regler for kunngjørelsen i tilfelle også må anvendes for gårdsskattenes vedkommende.

Det tilføies at der ingen forandring er gjort i bestemmelsen i lov av 31 mai 1912 § 1, 1 a, om fortrinsrett for visse fordringer, hvorfor departementet forutsetter at utpantning for skattene påbegynnes så snart dertil efter ovenstående regler blir adgang og at det strengt påses, at utpantning i ethvert fall finner sted senest innen 6 måneder efter skattens forfall.

Med ovenstående bes de innen hr. fylkesmannens distrikt ansatte oppebørselsbetjenter (skattefogder, byfogder, lensmenn og skatteopkrevere) snarest mulig gjort bekjent.

Stortingsbeslutning *) om valg på medlemmer av en spesialkomité til å overveie og fremkomme med forslag om de endringer i grunnlov, ansvarlighetslov og riksrettsreglement, som komiteen måtte finne påkrevet. 5 juli.

Stortingsbeslutning **)om utenrikske tjenestemenns grunnlønnsbestemmelser m. v. —, sålydende: 5 juli.

1. Den i «Almindelig Instruks for Utenrikstjenesten», av 10 august 1923, dens § 37, fastsatte grunnlønn for de forskjellige grupper av utenrikske embedsmenn som tjenstgjør i utlandet, og tillegget til legasjonsråders grunnlønn i henhold til samme paragraf samt de personlige tillegg til grunnlønnen som er tilstått enkelte utenrikske embedsmenn, nedsettes fra 1 januar 1928 og inntil videre med 10 pct.
2. —

Stortingsbeslutning ***) om nedregulering av de offentlige tjenestemenns lønninger m. v. —, sålydende: 5 juli.

I.

Lønninger som er fastsatt av Stortinget og som utredes av statskassen, et offentlig fond eller en av staten garantert bank eller

*) Se Innst. S. nr. 123 og 180. St.tid. s. 1996, 2631 og 2637.
**) Se St. prp. nr. 76. Tillegg til budgett-innst. S. nr. 9. St.tid. s. 2631.
***) Se St. prp. nr. 75 og dok. nr. 20. Budgett-innst. S. nr. 119 b. St.tid. s. 2531—2532, 2536—2593.

5 juli. pensjonskasse, samt lønninger som er fastsatt av Stortinget og hvortil statskassen yder bidrag, nedsettes fra og med 1 januar 1928 og inntil videre med 10 pct.

Denne bestemmelse omfatter ikke lønninger, som er fastsatt av Stortinget før året 1919 og heller ikke lønningene for tjenestemenn i den ydre utenriksetat og lønningene for arbeidere ved statens anlegg eller fabrikker m. v. Heller ikke omfatter bestemmelsen lønningene for efternevnte stillinger som fra og med den nevnte dag og inntil videre blir å nedsette til følgende beløp:

Statsrevisorer (herunder ikke formannen i Statsrevisjonen) kr. 5 000,00.

Valgte medlemmer av:

Hovedstyret for Statsbanene kr. 3 500,00.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet kr. 3 500,00.

II.

Kongen bemyndiges til fra samme tid å gjennemføre lignende reduksjon forsåvidt angår lønninger, som utredes av statskassen eller et offentlig fond eller hvortil statskassen yder bidrag, men som ikke måtte være fastsatt ved uttrykkelig stortingsbeslutning, eller til å redusere statsbidraget til sådanne lønninger.

III.

For lærere i folkeskolen fastsettes følgende lønnsbestemmelser som inntil videre gjeldende fra 1 januar 1928.

A. Landsfolkeskolen.

1) For lærerposter i landsfolkeskolen fastsettes minstelønn pr. skoleuke (36 timer i storskolen og 30 timer i småskolen) til kr. 60,00 for poster i storskolen og et forholdsvis mindre beløp for poster i småskolen. Statsbidraget blir ikke å beregne av høiere ukelønn enn den heromhandlede minstelønn. I Finnmark fylke kan dog bidraget beregnes av en ukelønn av kr. 69,00 i storskolen og et forholdvis mindre beløp i småskolen.

Den årlige minstelønn (heri iberegnet fylkestillegg) for en lærer i fullstendig post i landsfolkeskolen fastsettes til kr. 2 400,00 i storskolen og et forholdsvis mindre beløp i småskolen, når læreren har fullstendig lærerutdannelse, og til kr. 1 940,00 for andre lærere i småskolen.

2) For poster i landsskolens småskole som innehas av lærere med mindre utdannelse enn den, som er bestemt for fast ansettelse i storskolen, fastsettes fylkestillegget til minst kr. 440,00 og hvert alderstillegg til minst kr. 245,00. For poster i storskolen og dermed likestilte poster fastsettes fylkestillegget til minst kr. 600,00 og hvert alderstillegg til minst kr. 350,00 og et forholdsvis mindre beløp for poster i småskolen, som innehas av lærere med fullstendig utdannelse.

3) Godtgjørelsen for avsavn av bolig (husleiebidrag) fastsettes til minst kr. 300,00 årlig i landsfolkeskolens storskole og minst kr. 200,00 årlig i småskolene. Hvor husverdien er høi, f. eks. i bylignende strøk og i industricentrer, kan fylkesskolestyret forhøie beløpet til kr. 400,00 i storskolen og kr. 250,00 i småskolen. Er både mann og hustru ansatt i kommunen, tilkommer de tilsammen en husleiegodtgjørelse minst av sådan størrelse som her bestemt.

B. Byfolkeskolen.

1) Minstegrunnlønnen for poster i byfolkeskolen med 36 timers ukentlig undervisning fastsettes til kr. 3 200,00 og et forholdsvis

mindre beløp for poster med mindre antall ukentlige timer. 5 juli.
Statsbidraget blir ikke å beregne av høiere grunnlønn enn den her omhandlede minstegrunnlønn. I Finnmark fylke kan dog statsbidrag beregnes av en årlig grunnlønn av inntil kr. 3 600,00 med et antall timer av 36 om uken og et forholdsvis mindre beløp for poster med et mindre antall ukentlige timer.

2) For byfolkeskolens vedkommende fastsettes størrelsen av hvert alderstillegg til minst kr. 350,00 for poster med et timetall av 36 om uken og et forholdsvis mindre beløp for poster med et mindre antall ukentlige timer.

Statsbidraget beregnes ikke av høiere alderstillegg enn minstebeløpet. I Finnmark fylke kan dog statsbidrag beregnes av alderstillegg på inntil kr. 425,00 for poster med et antall timer av 36 om uken og et forholdsvis mindre beløp for poster med et mindre antall ukentlige timer.

Statsbidrag beregnes heller ikke av et større antall alderstillegg enn det lovbestemte.

3. Den årlige husleiegodtgjørelse for poster i byfolkeskolen fastsettes til minst kr. 400,00 for lærere med familie og minst kr. 250,00 for andre lærere. Er både mann og hustru ansatt i kommunen tilkommer de tilsammen minst kr. 400,00 årlig i husleiegodtgjørelse.

IV.

Statstjenestemenn i hovedstillinger, hvis lønninger ikke er regulert i 1919 eller senere (heri innbefattet fastlønte officerer og underofficerer i distriktstjeneste eller i nasjonal stilling, men ikke utenriksetatens tjenestemenn og tjenestemenn, som er ansatt i midlertidig oprettede administrasjoner, og som har fått sin lønn fastsatt under hensyn til de ekstraordinære forhold) tilståes i terminen 1 juli 1927—30 juni 1928 et midlertidig lønnstillegg beregnet således:

For tiden 1 juli—31 desember 1927: 50 pct. av grunnlønnen for et halvt år, dog ikke over kr. 450,00.

For tiden 1 januar—30 juni 1928: 35 pct. av grunnlønnen for et halvt år, dog ikke over kr. 350,00.

Det midlertidige lønnstillegg utredes med halvdelen av sitt således beregnede beløp, når vedkommende tjenestemann har annen hovedstilling, lønnet helt eller delvis av staten med en årslønn av: i terminens første halvår kr. 2 000,00 eller mere og i terminens annet halvår kr. 1 800,00 eller mere.

V.

For tiden 1 januar 1928—30 juni 1928 bevilges barnetillegg efter følgende regler til de tjenestemenn i statsstillinger eller statskommunale stillinger som har barn under 18 år å forsørge, og hvis lønninger eller midlertidige lønnstillegg reduseres fra 1 januar 1928:

1. Tillegget beregnes med kr. 60,00 pr. år for hvert uforsørget barn under 18 år.

Det samlede tillegg, beregnet pr. år, må ikke utgjøre mer enn 11 pct. av den reduserte årslønn eller i tilfelle 11 pct. av årslønnen, tillagt det reduserte midlertidige lønnstillegg for et år. Heller ikke må det samlede tillegg sammen med den reduserte årslønn eller i tilfelle sammen med årslønnen, tillagt det reduserte midlertidige lønnstillegg for 1 år, utgjøre mer enn kr. 4 500,00.

Er både mann og hustru tjenestemenn i sådanne stillinger som nevnt, blir de ved tilleggets beregning å anse som én

5 juli. tjenestemann, således at deres samlede lønn, i tilfelle tillagt midlertidig lønnstillegg, blir å betrakte som én lønn.

2. Tillegget utbetales kun til tjenestemenn i hovedstillinger. Som hovedstilling blir ikke i noget tilfelle å regne stilling, for hvilken den reduserte årslønn eller i tilfelle årslønnen, tillagt det midlertidige lønnstillegg for 1 år, er under kr. 1 200,00. For øvrig avgjør Finansdepartementet i tvilstilfelle, hvad der skal regnes som hovedstilling.
3. Tillegget utbetales ikke til fylkeslæger, stadslæger, stadsfycisi, distriktslæger, distriktsdyrlæger, lensmenn og poståpnere.
4. Finansdepartementet treffer de nærmere bestemmelser om barnetilleggets beregning og utbetaling.

VI.

Til dekning av midlertidig lønnstillegg for statstjenestemenn med uregulerte lønninger i terminen 1927—28 og til dekning av barnetillegg i samme termin bevilges henholdsvis kr. 1 600 000,00 under statsbudgettets kap. 1003 b og kr. 1 000 000,00 under statsbudgettets kap. 1003 c.

VII.

Stortingsproposisjon nr. 1, tillegg nr. 5, for 1926, samt de i Finansdepartementets skrivelse av 15 juni 1926 omhandlede lønnsspørsmål, forsåvidt de ikke blev avgjort ifjor, tas ikke under behandling.

5 juli. **Stortingsbeslutning** *) om bibehold av lønnstillegget til prestene i Finnmark og i Værøy prestegjeld, — sålydende:

Under forutsetning av at Odelstingets beslutning av 1 juli d. å. om forandringer i den geistlige lønningslov blir ophøiet til lov, skal prestene i Finnmark og i Værøy prestegjeld fra den tid loven trer i kraft, fremdeles beholde det tillegg i sin lønn som de blev bevilget ved Stortingets beslutning av 15 mai 1922, således at minstelønnen for sogneprester og residerende kapellaner i de nevnte prestegjeld inntil videre blir kr. 5 500,00 og tredjeprester og kallskapellaner kr. 4 600,00.

5 juli. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til Bergen Overretts Justiskontor i anledning av en skrivelse (til Finansdepartementet) av 23 juni sistleden om, hvorvidt bidragsfogden — når han har bragt en farskapsdom inn for høiere rett i henhold til lov 10 april 1915 nr. 3 § 14 — går inn under betegnelsen «det offentlige» i sportellovens § 167 med den følge, at farskapssaken for overretten blir gebyrfri for bidragsfogden.

Departementet uttaler, at påanke av en farskapssak, som erklæres av bidragsfogden for å vareta offentlige interesser, antas gebyrfri efter sportellovens § 167.

5 juli. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved fru Live Hejes gavebrev av 15 desember 1926 oprettede: «Knut og Live Hejes legat» for verdige trengende i Flå.

*) Se Innst. S. nr. 195. St.tid. s. 2634.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av lærer og klokker Ingebrigt Estensen Qvam og hustru Inger Anna, f. Sommervold, ved testament av 15 juli 1880 og tillegg av 2 juni 1917 oprettede «Lærer og klokker Ingebrigt Qvam og hustru Inger Anna s legat» til stipendier til høiere utdannelse. 5 juli.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om fiskeriregler for Strandefjord i Nord-Aurdal og Vestre Slidre herreder, Opland fylke. 5 juli.

Skrivelse **) fra Landbruksdepartementet om endring i fiskerireglene for Skjåk herred, Opland fylke. 5 juli.

Skrivelse ***) fra Arbeidsdepartementet om innskrenkede bestemmelser for erhvervsmessig befordring av personer og gods med motorvogn uten rute på veistrekningen Sogndal—Fortun med sideruter til Jostedal og Sogndalsdalen. 5 juli.

Skrivelse †) fra Socialdepartementet om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Alta herred, Finnmark fylke. 6 juli.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av oberstløitnant C. Gulbranson ved gavebrev av 13 oktober 1911 (jfr. Hol formannskaps påtegning av 12 november 1926) oprettede skoglegat for Hol herred. 6 juli.

Skrivelse ***) fra Landbruksdepartementet om at hund skal holdes bundet eller forsvarlig innestengt i tiden fra 1 mai til 10 september i Nesodden herred, Akershus fylke. 6 juli.

Lov††)[1]) om forandring i den geistlige lønningslov av 14 juli 1897 med tilleggslov av 25 februar 1921. 7 juli. Nr. 1.

I.

Den geistlige lønningslovs §§ 31, 1ste avsnitt, 32, 3dje avsnitt og 33 skal herefter lyde således:

*) Bekjentgj. 18 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 34, hvor fiskerireglene er inntatt.
**) Bekjentgj. 18 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 34, hvor punkt 3 i fiskerireglene i endret lydelse er inntatt.
***) Bekjentgj. 18 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 34.
†) Bekjentgj. 18 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 34, hvor vedtekten er inntatt.
††) Bekjentgj. 13 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 32.
[1]) St.besl. 4 juli. Se Ot. prp. nr. 52. Innst. O. XXV. St.tid., forh. i Ot. s. 1122—1132; i Lt. s. 324—325.

7 juli. Nr. 1.

§ 31, 1ste avsnitt. Hvor den samlede gjennemsnittlige årlige embedsinntekt (heri ikke medregnet utbytte av embedsgård, avsavns- eller husleiegodtgjørelse) for et sogneprestembede eller residerende kapellani kommer under kr. 4 500 og for et kallskapellani eller tredjeprestembede kommer under kr. 3 600, tilskytes det manglende av statskassen. Første gangs omberegning foretas straks, senere omberegning for hver gang der inntrer ledighet i embedet eller efter resultatet av hver ny folketelling.

§ 32, 3dje avsnitt. Hvor embedsinntektene (heri ikke medregnet utbytte av embedsgård, avsavns- eller husleiegodtgjørelse) overstiger kr. 7 800 for sogneprester og kr. 7 000 for andre prester, kan Kongen bestemme, at det overskytende eller en del derav skal, forsåvidt det ikke anvendes til forøket geistlig betjening, inngå i det i § 25 omhandlede, menigheten tilhørende lønningsfond.

§ 33. Ingen prest er berettiget til av embedets inntekter å oppebære mer enn:

I de første 3 år	kr. 4 500	årlig
Efter 3 års tjeneste	» 5 000	»
» 6 »	» 5 400	»
» 9 » »	» 5 800	»
» 12 » »	» 6 200	»
» 15 » »	» 6 600	»
» 18 » »	» 7 000	»
» 21 » »	» 7 400	»
» 24 » »	» 7 800	»

Utgjør embedets inntekter mer enn hvad presten således er berettiget til å oppebære, bestemmes det av Kirkedepartementet, hvor meget derav foreløbig skal inngå i lønningsfondet.

II.

Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

7 juli. Nr. 2.

Midlertidig lov*) [1]) om innskrenkning i jakttiden for småvilt samt jakt på bever og rådyr.

§ 1. Jerpe, tiur, røi, århane, århøne og rugde må ikke jages, drepes eller skades uten i tiden fra og med 1 september til og med 31 desember. Denne bestemmelse gjelder ikke spilljakt i 10 dager om våren på tiur og århane i tiden mellem 5 og 31 mai efter vedkommende regjeringsdepartements nærmere bestemmelse, idet for øvrig for denne jakt bestemmelsen i § 13 i lov angående jakt og fangst av 20 mai 1899 og de i medhold av samme lovs § 44 utferdigede bestemmelser kommer til anvendelse.

*) Bekjentgj. 13 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 32.

[1]) St.besl. 4 juli. Se Ot. prp. nr. 58. Innst. O. nr. 170. St.tid., forh. i Ot. s. 1081—1097; i Lt. s. 324.

I de distrikter og i den tid, spilljakt om våren på tiur og århane er tillatt, skal det også være tillatt å skyte rugde. 7 juli. Nr. 2.

Hare må ikke jages, drepes eller skades uten i tiden fra og med 15 september til og med 15 mars.

Rype må ikke jages, drepes eller skades uten i tiden fra og med 1 september til og med 15 mars med undtagelse av Finnmark fylke, hvor jakt og fangst er tillatt til 31 mars.

§ 2. Kongen eller den han dertil bemyndiger kan efter uttalelse av vedkommende kommunestyre tillate, at rådyr felles i tiden fra og med 26 september til og med 30 september.

Likeledes kan Kongen eller den han dertil bemyndiger efter uttalelse fra vedkommende kommunestyre tillate jakt på bever i et nærmere fastsatt tidsrum i tiden mellem 15 oktober og 30 november. Fangst er forbudt, likeledes ødeleggelse eller forstyrrelse av beverboliger.

Vedkommende regjeringsdepartement kan, uavhengig av jakttiden, tillate fangst av uskadt bever eller rådyr for å overføres levende til andre distrikter eller utlandet.

§ 3. Overtredelse av nærværende lov straffes med bøter.

§ 4. Denne lov trer i kraft straks.

Midlertidig lov*)[1]) om tillegg til lov av 18 januar 1902 om lærerskoler og prøver for lærere og lærerinner i folkeskolen. 7 juli. Nr. 3.

I.

§ 24 gis følgende tillegg:

Lærerprøver skal inntil videre kun anordnes for personer som i skoleåret 1926—1927 var elever av de offentlige lærerskoler samt elever ved følgende privatskoler:

Oslo lærerskole, Notodden lærerskole, Elverum lærerskole, Nidaros lærerskole og den toårige lærerskole i Oslo.

For den toårige lærerskole i Oslo anordnes dessuten prøve for elever som optas for skoleåret 1927—1928 og som gjennemgår det ordinære toårige kursus.

I enkelte særlige tilfelle kan dog overstyret gi andre enn de her nevnte adgang til å underkaste sig lærerprøven.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

---

*) Bekjentgj. 13 juli i Lovtid 1ste avd. nr. 32.

[1]) St.besl. 7 juli. Se Innst. O. nr. 175. St.tid., forh. i Ot. s. 1150—1151; i Lt. s. 332.

7 juli. Nr. 4. **Lov***) [1]) **om forandringer i skatteloven for landet av 18 august 1911 med senere tilleggslover.**

I.

Følgende paragrafer i skatteloven for landet av 18 august 1911 skal herefter lyde således: — — —†

† Forandringer er foretatt i §§ 3, 4, 8, 15, 16, 17, 20, 23, 24, 26, 27, 31, 36, 42, 44, 50, 56, 59, 63, 65, 69, 70, 73, 75, 76, 77, siste ledd, 85, 86, 88, 93, 95, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 112, 115, 118, 121, 124, 125, 129 og 130. Disse paragrafer er i sin endrede lydelse inntatt på sitt sted i den fullstendige utgave av skatteloven for landet av 18 august 1911 med senere tilleggslover, som finnes i Lovtid. 2nen avd. for iår s. 676 flg.

II.

a) § 73 trer i kraft straks og anvendes første gang ved utskrivning av kommunale skatter for budgettåret 1927—1928.

b) Den øvrige del av denne lov trer i kraft 1 januar 1928 og anvendes første gang ved utskrivning av kommunale skatter for budgettåret 1928—1929 og statsskatt for samme budgettår.

Fra 1 januar 1928 opheves lov av 18 februar 1921 inneholdende endringer i skattelovene for landet og for byene av 18 august 1911.

7 juli. Nr. 5. **Lov***) [2]) **om forandringer i skatteloven for byene av 18 august 1911 med senere tilleggsløver.**

I.

Følgende paragrafer i skatteloven for byene av 18 august 1911 skal herefter lyde således: — — —†

† Forandringer er foretatt i §§ 2, 6, 10, 11, 12, 15, 18, 19, 21, 26, 36, 38, 40, 48, 51, 55, 57, 61, 62, 63, 66, 68, 69, 70, siste ledd, 78, 79, 80, 87, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 97, 98, 99, 104, 107, 110, 113, 116, 117, 121 og 122. Disse paragrafer er i sin endrede lydelse inntatt på sitt sted i den fullstendige utgave av skatteloven for byene av 18 august 1911 med senere tilleggslover, som finnes i Lovtid. 2nen avd. for iår s. 750 flg.

II.

a) § 66 trer i kraft straks og anvendes første gang ved utskrivning av kommunale skatter for budgettåret 1927—1928.

b) Den øvrige del av denne lov trer i kraft den 1 januar 1928 og anvendes første gang ved utskrivning av kommunale skatter for budgettåret 1928—1929 og statskatt for samme budgettår.

Fra 1 januar 1928 opheves lov av 18 februar 1921 inneholdende endringer i skattelovene for landet og for byene av 18 august 1911.

*) Bekjentgj 13 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 32.

[1]) St.besl. 7 juli. Se Ot. prp. nr. 5 og nr. 70, begge for **1925**. Innst. O. I. med tillegg. St.tid., forh. i Ot. s. 849—925, 1001—1023, 1133—1149; i Lt. s. 289—317, 325—332.

[2]) St.besl. 7 juli. Se Ot. prp. nr. 5 og nr. 70, begge for **1925**. Innst. O. I. med tillegg. St.tid., forh. i Ot. s. 925—949, 1023—1025, 1149—1150; i Lt. s. 317—318, 332.

Stortingsbeslutning *) om forandringer i reglene for statens støtte av bureisning og jorddyrkning — sålydende: 7 juli.

1. Formues- og inntektsgrensen for bureisningsmenn nedsettes fra henholdsvis kr. 12 000,00 og kr. 3 500,00 til kr. 10 000,00 og kr. 3 000,00.
2. Formues- og inntektsgrensen for jorddyrkningsbidrag nedsettes fra henholdsvis kr. 20 000,00 og kr. 3 500,00 til kr. 18 000,00 og kr. 3 000,00.

Midlertidig handelsavtale **) mellem Norge og Tyrki. 7 juli.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 7 juli.

Ifølge offisiell meddelelse fra den franske regjering av 17 juni 1927 har Kina, som allerede tidligere har ratifisert konvensjonen av 4 mai 1910 om undertrykkelse av den hvite slavehandel og konvensjonen av 30 september 1921 om undertrykkelse av handelen med kvinner og barn (se «Overenskomster» 1925, s. 647, og 1926, s. 80), nu også tiltrådt arrangementet av 18 mai 1904 om undertrykkelse av den hvite slavehandel.

Den kinesiske regjering har samtidig meddelt at den ønsker i henhold til art. 6 i konvensjonen av 4 mai 1910 at rettsanmodninger finner sted ad diplomatisk vei.

Skrivelse ***) fra Landbruksdepartementet om forandring av fiskerireglene for Lesja herred, Opland fylke. 7 juli.

Skrivelse †) fra Landbruksdepartementet om at hund skal holdes bundet eller forsvarlig innestengt i den tid bufe beiter i Flå herred, Sør-Trøndelag fylke. 7 juli.

Rundskrivelse †) fra Finans- og Tolldepartementet til overkontrollørene for brennevin-, etyleter- og øltilvirkningen. 7 juli.

Gulltolltillegget er fra og med 1 juli 1927 nedsatt fra 20 til 10 pct.

Som følge herav fastsetter departementet herved overensstemmende med Stortingets beslutning av 2 april 1927 og i medhold av bemyndigelse, gitt ved samme, følgende tillegg, som fra og med 1 juli 1927 og inntil videre trer istedenfor de i rundskrivelse herfra sist av 13 januar i år omhandlede tillegg til avgifts- og refusjonssatser for innenlands tilvirket brennevin:

*) Se St. prp. nr. 1, kap. 631. Tillegg til budgett-innst. S. nr. 89. St.tid. s. 2714—2716.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1927 s. 138.
***) Bekjentgj. 18 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 34, hvor punkt B, siste punktum i fiskerireglene i endret lydelse er inntatt.
†) Bekjentgj. 18 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 34.

7 juli. Avgiftssatsen, kr. 2,62 pr. liter (100 pct.) tillegges kr. 1,70.

Refusjonssatsene, kr. 2,62, kr. 2,64 og kr. 2,67 henholdsvis for råspiritus, renset spiritus samt destillata og brennevin, som er denaturert eller på annen måte garantert mot drikk, tillegges respektive kr. 1,70, kr. 1,72 og kr. 1,74.

Den samlede avgiftssats vil således inntil videre utgjøre kr. 4,32 pr. liter (100 pct.) og de samlede refusjonssatser henholdsvis kr. 4,32, kr. 4,36 og kr. 4,41 pr. liter.

Angående avgiftsgodtgjørelse for brennevin, som i overgangstiden efter 1 juli iår utføres til utlandet eller ved denaturering eller på annen måte garanteres mot drikk, gjelder de samme bestemmelser, som omhandlet i departementets forannevnte rundskrivelse av 13 januar 1927.

Med ovenstående bes kontrollbetjeningen og eierne av de innen Deres distrikt værende brennerier, destillasjoner og brennevinsoplag samt mulig andre interesserte snarest mulig gjort bekjent.

8 juli. **Kongelig kunngjørelse***)[1]) om tollavgifter og de midlertidige tollsatser og de midlertidige tolltillegg.

Stortinget har den 30 og 31 mai, 1, 3, 9, 10, 16, 24 og 27 juni 1927 fattet følgende beslutning:

§ 1. Av varer og fartøier skal følgende avgifter erlegges til statskassen: a) innførselstoll, b) opleggelsesavgift, c) laste- og fyravgift.

§ 2. Innførselstoll, som beregnes efter vedføiede tariffs satser, erlegges av utenrikske, og forsåvidt der av Tolldepartementet ikke tilståes hel eller delvis tollfrihet, av innenrikske varer av den slags, at der ved utførsel til utlandet er tilstått tilbakebetaling av erlagte avgifter til det offentlige. Tollen kreves, hvad enten innførselen skjer for private eller for det offentliges regning, men kun forsåvidt varene innføres til benyttelse eller forbruk i landet.

Forsåvidt noget fremmed land — i strid med inngått overenskomst om de gjensidige handels- og skibsfartsforbindelser eller uten, at der er inngått sådan overenskomst, — behandler norske varer eller norsk skibsfart ugunstigere enn andre lands, opkreves av varer fra vedkommende land som toll 50 pct. av vareverdien, om varen efter tariffen er tollfri, og ellers det firedobbelte av den i tariffen opførte toll. Dog kan Kongen, når særlige forhold gjør det ønskelig, forordne, at der opkreves toll efter tariffen eller en toll liggende mellem denne og foran-

*) Bekjentgj. 13 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 33.

[1]) Se innst S. nr. 100 (jfr. st prp. nr. 3). St.tid. s. 1663—1892, 1939—1995, 2015—2081, 2148—2161, 2198—2233, 2236—2251, 2631—2632, 2696—2703.

nevnte toll for samtlige eller enkelte varers vedkommende, inntil saken kan forelegges Stortinget til endelig avgjørelse. Kongen bestemmer, hvorvidt og for hvilke varer særskilte legitimasjoner blir å kreve, forat tariffens bestemmelser derpå skal kunne bringes i anvendelse. 8 juli.

Fritatt for den anordnede innførselstoll er, foruten varer, til hvis tollfrie innførsel nogen har erholdt eller herefter erholder spesiell bevilling eller tillatelse, enn videre:

a. Skibsinventarium (det i tariffen under Båter a. omhandlede undtatt), hvorunder kahytts-, kabyss- og desslike inventarium, forsåvidt det med hensyn til beskaffenhet og mengde skjønnes passende og forblir til bruk for det samme fartøi, i hvilket det hitførtes fra utlandet. At inventariesortene som transittvarer her fra riket er utført i det samme fartøi, til hvilket de ved dets tilbakekomst befinnes å være tatt i bruk, bevirker ingen forpliktelse til erleggelse av innførselstoll.

b. Lignende inventarium, der innbjerges her til landet, løst eller fra skiber, der er strandet ved den norske kyst. Likeledes inventarium, der har tilhørt norske skiber, som i utlandet er strandet eller lovlig kjent sjøudyktige, efterat de fornødne bevisligheter er godkjent av Tolldepartementet.

c. Skibsproviant og andre skibsfornødenheter, som fartøier medbringer fra utlandet, og som forblir ombord, dog ikke mer enn tollopsynet skjønner å være passende i forhold til fartøiets størrelse, dets besetning og passasjerer samt den tid, hvori det opholder sig på ankomststedet. Dersom de medbragte varer eller passasjerer er bestemt til forskjellige innenlandske steder, kan denne tollfrie avbenyttelse vedbli, inntil fartøiet kommer til det sted, hvor resten av de fra utlandet medbragte varer og passasjerer avgis, likesom også under opholdet sammesteds. Utklarerer fartøiet derefter til utlandet, eller går det til annet innenlandsk sted uten å ha inntatt varer, kan det tiloversblitte av proviant og andre skibsfornødenheter vedbli til bruk ombord uten tolls erleggelse, forsåvidt det ikke overskrider, hvad tollopsynet efter den forehavende reises lengde og andre omstendigheter måtte finne passende. Går fartøiet derimot til et annet innenlandsk sted, efter å ha inntatt varer til innlandet, uten tillike å ha utklarert til utlandet, må det tiloversblitte beriktiges, forsåvidt det ikke kan anses for ubetydeligheter, hvilket også må skje, når mannskapet avmønstres, såfremt det tiloversblitte ikke legges under tollvesenets lås eller segl.

Med hensyn til skibsproviant i dampskiber, der går i kombinert innen- og utenriksk fart, blir de her gitte bestemmelser å anvende med de nærmere begrensninger,

8 juli. som Tolldepartementet til forebyggelse av mulige misbruk måtte finne nødvendige.

Kaffe, te, sukker, smør, alle slags, kjøtt og flesk, annet ferskt kjøtt i hermetisk lukkede eller lufttette kar, hårdt brød, svisker, risengryn og rismel, seilduk samt oljer til belysning og maskinbruk, der utføres av oplagene, kan utleveres tollfritt til bruk ombord i fartøier, der er bestemt til utlandet eller til fangst i Sydhavet eller i Nordishavet, eller under Island eller Grønland, dog kun forsåvidt tollopsynet finner, at disse varers mengde ikke overskrider, hvad der anses passende, og under betingelse av, at skibsføreren skriftlig forsikrer, at sakene er bestemt til proviant for besetning eller passasjerer eller, forsåvidt de utleverte varer er seilduk eller oljer, bestemt til bruk ombord i fartøiet, samt at varene ikke med hans vilje skal bli innsmuglet her i landet. Av disse varer, der, efterhånden som de ombordbringes, bør legges under tollvesenets segl eller på annen betryggende måte sikres mot uregelmessigheter, kan tollopsynet ved eller efter fartøiets utklarering overlate til fri disposisjon uforseglet et for det nærmeste behov passende kvantum til benyttelse ombord. Andre varer kan under de samme betingelser utleveres til bruk ombord i de nevnte fartøier, når det iakttas, at varene på samme måte som andre ufortollede utenrikske varer behandles overensstemmende med toll-lovens § 43, litr. c., og skibsføreren skriftlig forsikrer, at tollforseglingen ikke skal bli brutt, forinnen fartøiet er kommet utenfor landets territorialgrense. Brennevin kan dog ikke utleveres tollfritt til bruk ombord i norske fartøier, bestemt til fangst i Nordishavet.

Tolldepartementet kan nekte tollfri utlevering av brennevin og vin til bruk ombord i fartøier, som utklarerer til land, hvor der er anordnet forbud mot anvendelse av disse varer til drikk.

Når mannskapet under et fartøis istandsettelse opholder sig iland, kan av den fra utlandet medbragte proviant tollfritt utleveres, hvad der efter tollvesenets skjønn anses fornødent til mannskapets bruk.

d. Varer, bestemt til bruk for fremmede makters representanter og konsuler med familier og underordnede tjenestemenn efter Tolldepartementets nærmere bestemmelse.

e. Klædningsstykker og andre reisefornødenheter, som tilhører reisende, forsåvidt de med hensyn til mengde og beskaffenhet av tollopsynet skjønnes å være innført til eget bruk. Medbringes sådanne saker ikke av den reisende selv, inngår de kun tollfritt, når tollopsynet, foruten å skjønne, at de er innført til eget bruk, finner, at de bærer spor av å være brukt. Klædningsstykker og annet reisegods, der

har tilhørt norske, som er døde utenfor riket, inngår likeledes tollfritt, forsåvidt de bærer spor av å være brukt. 8 juli.

De nærmere regler om, hvad der kan inngå tollfritt som reisefornødenheter, fastsettes av Tolldepartementet.

f. Husgeråd, bohave eller desslike, når disse gjenstander bærer spor av å være brukt, og de inngår for regning av og til bruk for personer, som har opholdt sig i utlandet minst ett år og der har eiet og betjent sig av samme. Likeledes saker, der ved arv tilfaller nogen her i landet bosatt, såfremt de bærer spor av å være brukt. Også andre brukte saker kan av Tolldepartementet tillates innført tollfritt eller mot en ringere toll enn den for varen i almindelighet bestemte.

g. Prøver, forsåvidt de skjønnes ikke å være gjenstand for handel. Se for øvrig § 13.

h. Emballasjer, som inneholder varer, og som tydelig skjønnes å være av almindelig slags, forsåvidt det ikke uttrykkelig er anført, at de ved tollbehandlingen skal medregnes i varens vekt eller fortolles særskilt. Likeledes emballasjer, som returneres og har inneholdt fra landet utførte varer. Som emballasje betraktes det materiale, der innkommer som garnering i fartøier.

Anm.: Sildetønner inngår ikke tollfritt, selv om de har inneholdt her fra landet utførte varer.

i. Gaver og understøttelser in natura, som er bestemt for krigsfanger.

k. Billedhuggerarbeider av enhver art, hvis egenskap av kunstverker behørig godtgjøres, kan av Tolldepartementet tillates innført tollfritt.

l. Proviant med undtagelse av konserver, drikkevarer og tobakk, som medføres i restaurasjonsvogner med jernbanetog fra utlandet, dog ikke i større mengde enn tollopsynet skjønner å være passende til passasjerenes bespisning under vedkommende togs fart til dets endestasjon i Norge.

§ 3. Med hensyn til innførsel fra Sverige til Norge gjelder følgende særlige regler:

1. Ved reise landverts fra Sverige til Vingers Østmark eller de nordenfor samme liggende distrikter skal det med undtagelse av spillekort, tobakksvarer og andre varer, forsåvidt de er underkastet så vel stempelavgift som toll, samt brennevin og spiritus tillikemed derav tilberedte drikker og vin være tillatt tollfritt å medføre av til innførsel tillatte, toll underkastede, naturprodukter eller tilvirkninger følgende mindre partier, nemlig:

brød 10 kg.,
flesk 10 kg.,
garn, alle slags, tilsammen 5 kg.,
kaffe og kaffesurrogater, tilsammen 5 kg.,

8 juli. risengryn 5 kg.,
sukker 5 kg.,
kornvarer, umalte, 40 kg.,
kornvarer, malte, 25 kg.,
stempelavgiftsfrie tobakksvarer 1 kg.,
vevde tøier, alle slags, tilsammen 15 meter, dog ikke utover en samlet verdi av kr. 25,00,
øl 5 liter samt
andre varer til en samlet verdi av kr. 20,00.

For vare, som av reisende medføres i større mengde enn ovenfor fastsatt, skal toll overensstemmende med, hvad der ellers gjelder, erlegges for hele den av varen innførte kvantitet.

Den i nærværende passus omhandlede tollfrihet gjelder ikke for varer, som innføres i handelsøiemed enten for på sedvanlig måte å selges eller for å leveres som erstatning for utført arbeide, ei heller for varer, som innføres av handlende eller for handlendes regning, forsåvidt de er av de slags, med hvilke han driver handel.

Reisende skal, om nogen tollfunksjonær fordrer det, være forpliktet til, foruten å opgi bedrift og hjemsted, å avlevere en under edelig forpliktelse avgitt skriftlig forsikring om, at de varer, han medfører, ikke innføres i handelsøiemed, således som ovenfor omhandlet. Innføres varene ikke for reisendes egen regning, skal sådan forsikring avgis av den, for hvis regning de innføres.

Undlater nogen å avgi sådan forsikring, skal varene på sedvanlig måte tollbehandles.

2. Vareførsel fra Sverige til Norge over Iddefjorden og Svinesund østenfor Sponviks skanse i ferje, pram eller båt, som efter de i Sverige gjeldende måleregler er under 4 tonn nettodrektighet, eller om vinteren over isen skal med hensyn til tollvesenet anses som landverts, forsåvidt varene ikke enten er sjøverts ført til den svenske side av nevnte ferjested eller fjord og derfra siden overført til den norske side eller er overført til den siste for derfra umiddelbart å bringes videre sjøverts.

3. Hvis i grensetraktene nogen eier eller bruker eiendom på begge sider av grensen, og disse eiendommer enten grenser umiddelbart til hinannen eller er således beliggende, at avstanden mellem eiendommenes nærmeste grenser ei overstiger 20 kilometer, kan utsæd, kreaturer og redskaper, som behøves for eiendommenes drift, føres tollfritt over grensen til Norge.

4. Varer, som av grensebefolkningen for husholdningsbehov føres fra Norge til Sverige for å foredles gjennem blekning, farvning, garvning, maling, spinning, vevning eller annen lignende bearbeidelse eller til reparasjon, og som efter sådan foredling eller reparasjon gjeninnføres, skal ved gjeninnførselen være frie for tollavgifter.

Likeledes skal varer, som av grensebefolkningen for hus-

holdningsbehov føres fra Sverige til Norge for her å undergå sådan foredling eller reparasjon som ovenfor omhandlet og derefter gjenutføres til Sverige, ved innførselen til Norge være frie for tollavgifter. 8 juli.

5. Trekkdyr og kjøretøier, som åpenbart blott anvendes til transport av gods eller personer fra Sverige til Norge, er ikke underkastet tollavgifter.

6. Til forebyggelse av misbruk av de i 3dje, 4de og 5te passus gjorte innrømmelser har Tolldepartementet eller i særskilt tilfelle vedkommende tollmyndighet ved grensen å meddele de nærmere kontrollforskrifter, som kan anses fornødne.

Tolldepartementet bemyndiges til for innførselen til visse landsdeler eller ad visse veier å forhøie de i denne paragraf fastsatte maksima for den tollfrie innførsel samt til å bestemme, at tollfriheten skal for visse mindre kvanta tilståes, om enn varen innføres for å selges, når den er tilvirket i et til Norge støtende svensk grensedistrikt, er et produkt av landbruk eller husflid, og innførselen skjer for produsentens regning. Departementet skal derhos være bemyndiget til helt eller delvis å undlate å la opkreve innførselstoll av, hvad der innføres over landgrensen nordenfor Nord-Trøndelag fylke.

§ 4. Varer, der er falt på havet eller på ubebodde strekninger i polaregnene og derfra direkte innføres, anses som innenlandske varer, falt på det sted, hvortil de innføres.

Varer, som innføres til Svalbard, er fritatt for toll.

Varer, som overføres dertil fra Norge, kan fritas for toll eller tilståes tollgodtgjørelse på samme måte som varer, som utføres til utlandet.

Varer, som overføres fra Svalbard, plikter toll og andre avgifter på samme måte som varer, innført fra utlandet, medmindre de utgjør produkter av virksomhet på Svalbard med tilhørende farvann eller hører til de i første avsnitt omhandlede varer.

§ 5. Beskadigede tollpliktige varer, forsåvidt det enten ved tollopsynets skjønn eller på annen måte godtgjøres, at de under reisen, d. e. efterat de er innladd, og førenn de er ilandbragt, er blitt i den grad beskadiget, at verdien er forringet med en fjerdepart eller mer, fortolles, såfremt de selges ved auksjon, med 15 procent av auksjonsbeløpet, dersom de selges ufortollet, og med 13 pct., dersom de selges fortollet. I begge tilfelle legges til auksjonsbeløpet salær og andre omkostninger, som kjøperen plikter å erlegge utenfor auksjonsbudet.

Av følgende varer blir dog innførselstollen å beregne med vedføiede procenter:

Av kaffe	i fortollet stand	20	pct.
» do.	i ufortollet do.	25	»
» sukker	i fortollet do.	40	»
» do.	i ufortollet do.	67	»

8 juli. Av tobakksblad, karotter og tobakksstilker:

i fortollet stand	60	pct.
i ufortollet do.	150	»

Nærværende bestemmelser kommer ikke til anvendelse på brennevin.

Det beror derhos i ethvert fall på eieren eller hans kommisjonær, om han foretrekker å erlegge tollen efter de ellers bestemte regler.

§ 6. Når en vare er sammensatt av deler, der svarer forskjellig toll, og den ikke kan henføres under nogen av de i tariffen for innførselstollen nevnte varer, står det fortolleren fritt for å skille delene ad og fortolle dem særskilt. Kan en sådan adskillelse ikke finne sted, eller ønsker fortolleren den ikke, kan fortolling på nyssnevnte måte allikevel foregå, dersom tollopsynet antar med en efter omstendighetene tilfredsstillende nøiaktighet å kunne anslå de forskjellige delers vekt, forsåvidt disses fortolling efter vekt er bestemt. Er ingen av disse betingelser for delenes særskilte fortolling forhånden, henregnes varen i sin helhet til den av delene, hvorav den hovedsakelig består, og kan dette heller ikke avgjøres av tollopsynet, fortolles varen med 15 pct. av verdien.

Gjenstander, som blott tjener til å befeste eller forbinde de enkelte bestanddeler av et hele, såsom spiker, hengsler, beslag, låser o. s. v., tas ikke i betraktning, men varene henføres til den tariffpost, hvorunder de uten disse biting vilde være å henføre. Den samme regel befølges med uvesentlige forsiringer.

De her gitte regler gjelder ikke de under Bomull, Lin, Silke og Ull opførte varer.

§ 7. Når varer skal fortolles efter vekt, forståes herved nettovekt (vekten av selve varen uten nogen emballasje eller pakning), såfremt ikke i tariffen anderledes er bestemt.

Nettovekten utfinnes i almindelighet ved å veie varen med den emballasje, hvori den er innført, og derfra trekke den tara, som er bestemt for varen på det sted, hvor den er opført i tariffen. Er ingen tara der fastsatt, beregnes følgende:

for fustasjer og kasser	12	pct.
for buteljer, flasker, glass og krukker med eller uten omsvøp	30	»
for emballasje av metall	20	»
for bast, strå, siv og annet desslike. . .	3	»
for sekker samt andre emballasjer av lerret eller strie: enkelte	2	»
dobbelte	3	»

Har fustasjer eller kasser omsvøp av lerret, matter eller annet sådant, legges 3 pct. av bruttovekten til den tara, der er anordnet for desslike pakninger uten omsvøp, og den sammenlagte tara fradras bruttovekten. Innkommer varer med

en ytre emballasje av fustasje eller kasse om den sedvanlige pakning, hvorfor tara i vedføiede tariff eller her foran er bestemt, er det tillatt forinnen veiningen å bortta den ytre emballasje. I andre tilfelle må, når varen veies brutto, d. e. med emballasje, ingen del av denne undtas fra veiningen, hvad enten der for emballasjen skal beregnes tara eller ikke. Når det er bestemt, at en vare skal fortolles med nærmeste innpakning, gis der alene fradrag i vekten for den ytre emballasje av sedvanlig slags, hvori varen innføres, såsom fustasjer, kasser eller desslike, med eller uten omsvøp. 8 juli.

Nettoveining finner sted:

1. Når der hverken i vedføiede tariff eller i de her foran gitte bestemmelser finnes nogen for tilfellet anvendelig regel for tara.
2. Når tollopsynet finner det fornødent å avta emballasjen for å undersøke varen, eller det anser emballasjen usedvanlig.
3. Når fortolleren ikke er tilfreds med den tara, som i vedføiede tariff eller her foran er fastsatt, og det ikke i tariffen er uttrykkelig bestemt, at fortolleren ikke kan kreve nettoveining. Er nettovekten efter fortollerens begjæring blitt undersøkt, tilstedes det ikke å beregne nettovekten ved å trekke den bestemte tara fra bruttovekten. Når ingen tara for varen eller emballasjen er bestemt, og undersøkelse av tara ikke er mulig, fordi varen under tollbehandlingen ikke lar sig skille fra emballasjen, tilståes tara efter det i handelen sedvanlige, eller, såfremt dette ikke vites, efter tollopsynets skjønn.

For varers tilfeldige større fuktighet enn sedvanlig kan intet fradrag i vekten eller målet finne sted. Er varene derimot formedelst sjøskade eller andre omstendigheter blitt gjennemtrukket av vann, anslåes vekten eller målet som for varer av samme slags i tørr tilstand.

§ 8. Når varer skal fortolles efter verdien, regnes som tollverdi i almindelighet den innførte vares pris i utførselslandet med følgende tillegg, forsåvidt de ikke er innbefattet i prisen:

a. utførselsavgifter, hvis sådanne er pålagt,
b. innpakningsomkostninger,
c. frakt og andre forsendelsesomkostninger som assuranse, spedisjon o. l., inntil varene er utlosset eller avlastet på bestemmelsesstedet.

Er varen solgt til lavere pris enn den i utførselslandet på salgstidspunktet gjeldende almindelige pris for salg en gros innenlands eller for salg en gros til utførsel av vedkommende varer eller varer av lignende slags, pliktes toll erlagt efter den høiere tollverdi, som fremkommer ved, at den høiere pris legges til grunn for beregningen. Likeledes pliktes toll erlagt

8 juli. efter den høiere tollverdi, som fremkommer ved, at der istedenfor den virkelige erlagte frakt beregnes almindelig for vedkommende vare gjeldende frakt.

Er varen sendt lenger enn til første tollsted, hvor den kunde vært utlosset eller avlastet, kan der gjøres fradrag for den merutgift til frakt og andre forsendelsesomkostninger, som den lengere forsendelse har voldt, såfremt denne merutgift behørig legitimeres.

For varer solgt til levering legges den pris til grunn, som på salgstidspunktet gjelder på det utenlandske salgssted for levering til de avtalte tider. Er innførte varer ikke endelig solgt her til landet, gjelder som salgspriser prisene på avsendelsestidspunktet.

For varer, som har vært innlagt på transittoplag eller frilager eller oplagt i frihavn, kan Tolldepartementet bestemme, at fortollingstidspunktets priser skal legges til grunn ved verdiberegningen.

For varer, for hvis vedkommende de verdibestemmende faktorer ikke i det vesentlige kan bringes på det rene, settes fortollingsverdien lik salgsprisen (iberegnet emballasjeomkostninger, men ikke toll) fra grossist til detaljist her i landet på fortollingstidspunktet. Kan heller ikke sådan salgspris bringes på det rene, eller er varene vesentlig beskadiget, ansettes fortollingsverdien skjønnsmessig av tollopsynet på fortollingsstedet.

Departementet avgir nærmere bestemmelse om, hvorvidt kursen på fortollingsdagen eller den på et annet tidspunkt gjeldende kurs skal anvendes ved omberegning av utenlandsk valuta til norske penger.

Som kurs anvendes à vista-kursen i Oslo. Tolldepartementet treffer nærmere bestemmelse i tilfelle av, at vedkommende valuta ikke er gjenstand for notering i Oslo.

§ 9. Opleggelsesavgift betales for varer, som er henlagt på tollvesenets pakkhus, dersom de ved ett og samme tollsted henligger over 7 dager, regnet, forsåvidt angår sjøverts innførte varer, fra den dag, vedkommende fartøi begynner å losse. For 7 dager eller derunder betales intet. For hver dag, varene henligger lenger på pakkhuset, betales kr. 0,30 for hver kubikkmeter av varen med dens emballasje. Den minste avgift for varer, som på én gang uttas, er kr. 1,00. Kan tollopsynet i gitt tilfelle attestere, at varene ikke har henligget paa tollpakkhuset over 7 dager, beregnes ingen avgift.

Tolldepartementet kan bestemme, at opleggelsesavgiften for varer, som blir henliggende på tollpakkhuset over 20 dager, forhøies inntil det dobbelte.

For varer, der forblir henliggende paa tollvesenets brygger eller åpne plasser efter utløpet av en i hvert enkelt tilfelle av tollinspeksjonen nærmere bestemt frist, innen hvilken varene er forlangt fjernet, blir opleggelsesavgift likeledes å erlegge med samme beløp som ovennevnt, men for

hver dag fra fartøiets første lossingsdag til tollboden inntil varenes avhentning. 8 juli.

Opleggelsesavgiften kan av Tolldepartementet nedsettes eller eftergis, når særlig grunn dertil foreligger.

§ 10. Laste- og fyravgift erlegges overensstemmende med efterfølgende bestemmelser ved sjøverts innførsel av varer fra eller utførsel av varer til utlandet og ved sjøverts eller landverts innførsel av varer fra og utførsel av varer til norsk frihavn.

a. Avgiften påhviler de fartøier, som transporterer varene, hvad enten varene føres i disse selv, eller transporten skjer ved slepning av flåter, lektere eller på annen lignende måte, og avgiften erlegges ved fartøienes inn- eller utklarering, eller om formell klarering ikke finner sted, ved deres ankomst eller avgang. Hvis varene inn- eller utføres over landverts forbindelse mellem frihavn og tollinnland, påhviler dog avgiften varene og erlegges ved disses overførsel mellem frihavnen og tollinnlandet.

b. Avgiften svares pr. beregnet registertonns bestuvning for de utlossede eller innlastede varer, der føres som last i det fartøi, som avgiften påhviler, eller pr. beregnet registertonn for varer, transportert på annen måte enn som last i selve fartøiet, og for varer, ført over landverts forbindelse mellem frihavn og tollinnland. I førstnevnte tilfelle beregnes imidlertid ikke avgift av flere tonn, enn fartøiets nettodrektighet på den tid, avgiften pliktes, dog således, at hvis der til vareførsel er benyttet opbygninger eller shelterdekksrum, som kan lukkes, men på grunn av enkelte åpninger ikke er medmålt i bruttodrektigheten, beregnes også avgift av det antall tonn, som de i sådanne rum inntatte varer bestuver, inntil rummets drektighet. Pliktes avgift for utlossede eller innlastede varer efter forskjellige satser, eller er nogen av varene avgiftsfri, medtas i beregningen innen den av nettodrektigheten betingede begrensning først og fremst de varer, som plikter den høieste avgift, og derefter de varer, som plikter lavere avgift. Ved beregningen av mengden av de mellem frihavn og tollinnland overførte varer, gjøres i tilfelle av, at der ikke medfølger for vedkommende vare almindelig emballasje for sjøtransport, eller sådan emballasje ikke er medtatt i foreliggende mengdebestemmelser, tillegg for sjøtransportemballasje, som i mangel av spesielle opgaver ansettes overensstemmende med tariffens bestemmelser om emballasjer og tara eller i fornødent fall efter tollvesenets skjønn.

Ved almindelig innførsel og utførsel erlegges avgiften av hele tonn således, at hvad der utgjør under en halv tonn ikke medregnes, og hvad der utgjør fra en halv til en hel tonn regnes for en hel. Ved overførsel mellem frihavn og tollinnland kan avgiften efter Tolldepartementets

8 juli. nærmere bestemmelse fordeles på mindre mengdeenheter enn én tonn.

Av medbragte nye tønner og kasser, bestemt til nedpakning av sild, erlegges avgift for inngående, selv om de ikke losses.

Av hummer- og fiskefartøier, som innfører eller utfører hummer eller levende fisk, beregnes avgiften av den halve nettodrektighet, uansett mengden av den hummer eller fisk, som innehas.

De fornødne regler om varers ansettelse til registertonn gis av Kongen.

c. Avgiften utgjør:

kr. 0,50 pr. tonn ved innførsel av varer direkte til steder innen Finnmark fylke,

kr. 0,80 pr. tonn ved innførsel av trelast, malmer og ertser, sten, ubearbeidet eller rått tilhugget, koksalt, stenkull, cinders og koks til riket for øvrig,

kr. 1,10 pr. tonn ved innførsel av andre varer til riket for øvrig,

kr. 0,25 pr. tonn ved utførsel av malmer, ertser og apatitt,

kr. 0,50 pr. tonn ved utførsel av trelast,

kr. 0,50 pr. tonn ved utførsel av andre varer direkte fra steder innen Finnmark fylke,

kr. 0,60 pr. tonn ved utførsel av andre varer fra riket for øvrig.

d. Fritatt for avgift er på de nærmere betingelser, som måtte bli opstillet av Tolldepartementet, følgende varer:

1. Varer, som i krigstid medføres av militære hospitalsfartøier, ved inn- og utførsel.
2. Reisegods, som tilhører medfølgende passasjerer, proviant og andre varer eller gjenstander, bestemt til bruk ombord i fartøiet på dets pågjeldende reise, samt åpne båter, som av norske fiskere anvendes til fiskeri utenfor riket, ved inn- og utførsel.
3. Varer, som medbringes av fartøier, der går på fiskeri eller fangst herfra riket, medmindre de utfører varer til et fremmed land, i hvilket fall avgift på almindelig måte blir å beregne så vel ved utgående som inngående. Medbringes ved hjemkomsten varer, som er inntatt i utlandet, beregnes avgift for inngående på almindelig måte, idet dog fisk, salt og tønner, som av sådanne fartøier innføres fra Island, Færøene eller Shetlandsøene, er fritatt for avgift.
4. Høi, halm, splittved og annen ved, sagmugg og annet avfall fra sagbrukene, is, mursten, taksten og sten, som ikke inneholder metalliske bestanddeler, også tilhugget eller formalt, ved utførsel.
5. Høi, halm, gips, gjødning, råfosfat, sand, emballasje, hvori

varer herfra landet er utført, samt gaver og understøttelser in natura, som er bestemt for krigsfanger, ved innførsel. 8 juli.

6. Varer, som er medbragt av fartøi, innkommet i nødhavn, og som derefter selges efter offentlig myndighets bestemmelse, ved innførsel.
7. Varer, som er medbragt av samme fartøi på samme tur, hvormed de utførtes, ved innførsel.
8. Varer fra transittoplag og frilager, hvis de dertil er innført sjøverts fra utlandet, ved utførsel.
9. Varer, som oplosses av fra utlandet ankommet fartøi og er bestemt til videreførsel til utlandet med annet fartøi, når de i uforandret stand direkte overlosses i det annet fartøi eller i uforandret stand ikke utføres senere enn 20 dager, regnet fra og med den dag, innførselsfartøiet begynner å losse, inntil utekspedisjonen av det fartøi, hvormed utførselen finner sted, ved inn- og utførsel.
10. Varer, som overføres direkte fra frihavn til fartøi i vedliggende tollhavn for med dette å sendes videre til utlandet, eller som overføres direkte til frihavn fra fartøi ankommet fra utlandet til vedliggende tollhavn, ved ut- eller innførsel.

e. Erlagt avgift kan efter Tolldepartementets nærmere bestemmelse tilbakebetales for:

1. Varer, som har vært innlagt på transittoplag eller frilager og derfra igjen utføres til utlandet.
2. Varer, som gjeninnføres med samme fartøi og på samme tur, hvormed de utførtes.

§ 11. Fremmede fartøier og varer, som inn- eller utføres i dem, er ikke underkastet andre eller høiere avgifter enn norske fartøier og de varer, som inn- eller utføres i disse, medmindre der av Kongen måtte bestemmes erlagt forhøiede vare- eller skibsavgifter av nogen fremmed nasjon.

§ 12. Når utenrikske varer, hvorav ifølge særlige bestemmelser ved enkelte tollsteder enten ingen eller en lavere innførselstoll enn den sedvanlige har vært erlagt, henføres til andre innenrikske steder, skal innførselstoll eller forskjellen mellem den på avgangsstedet erlagte og den på lossestedet gjeldende innførselstoll erlegges.

Blir et produkt, der på et innenriksk sted er frembragt av en utenriksk vare, som der inngår enten tollfritt eller mot lavere toll enn den almindelige, henført til et annet innenriksk sted, hvor den vare, der er anvendt til tilvirkningen, enten ikke er tollfri eller svarer høiere toll, skal produktet på lossestedet svare den der for varen, hvorav det er tilvirket, gjeldende innførselstoll, dog med fradrag av den toll, der på avgangsstedet måtte være erlagt av varen.

8 juli. Fra disse regler undtas dog de kornvarer, som fra steder i Finnmark fylke hjembringes av fiskere i deres til fiskeriene brukte båter.

§ 13. Under de nærmere betingelser, som av Tolldepartementet fastsettes, blir innførselstollen å tilbakebetale for prøver, som i uforandret stand igjen utføres til utlandet, når forbehold derom er gjort ved innførselen. Likeledes kan Tolldepartementet eller den det dertil bemyndiger bevilge tilbakebetaling av innførselstoll for fortollede råmaterialer og andre stoffer, som i forarbeidet stand utføres til utlandet eller til skibsbruk, for fortollede hjelpestoffer, anvendt til tilvirkninger, der utføres til utlandet eller til skibsbruk, og efter omstendighetene for andre fortollede varer, når disse i uforandret stand igjen utføres til utlandet eller til skibsbruk.

Tolldepartementet kan også tilstå tilbakebetaling av innførselstoll for eller tollfri utlevering av varer til utstyr, reparasjon eller inventar ombord i norske fartøier i fart på utlandet.

I særlige tilfelle kan Tolldepartementet tillate, at varer, som fra Norge sendes til utlandet til foredling, bearbeidelse eller reparasjon og atter innføres til landet, alene erlegger 15 pct., eller forsåvidt angår varer, som svarer toll efter verdien, den for samme gjeldende verditollprosent av omkostningene ved foredlingen m. v., deri iberegnet forsendelsesomkostninger, eller at de efter omstendighetene inngår mot en lavere toll eller tollfritt.

Innenlandske verksteder tilståes efter Tolldepartementets nærmere bestemmelse følgende godtgjørelse ved bygning av nye skiber og reparasjoner, oppussing eller ombygning av eldre skiber eller reparasjon eller ombytning av enkelte deler i disse:

a. ved bygning av nye skiber 4 pct. av fartøienes salgssum for dampskiber over 300 registertonn brutto samt hvalfangstfartøier, uansett størrelse og 2 pct. av salgssummen for dampskiber av mindre drektighet og seilskiber, forsåvidt de er minst 50 registertonn brutto, dog således at godtgjørelsen blir å forminske med en tredjedel for dampskiber, hvis hovedmaskiner og hovedkjeler innsettes i utlandet;

b. ved reparasjoner m. v. av eldre skiber 3 pct. av reparasjonsomkostningene, fraregnet utgifter til dokksetning eller optagelse på slipp, for skiber over 300 registertonn brutto samt hvalfangstfartøier, uansett størrelse, dog kun av det beløp, som, med nevnte fradrag, overstiger kr. 2 000,00.

Innenlandsk blikkvalseverk tilståes efter Tolldepartementets nærmere bestemmelse følgende godtgjørelse ved fremstilling av blikk for innenlandsk forbruk:

for de første	5000	tonn	pr.	år	kr.	20,00	pr. tonn
» » næste	5000	»	»	»	»	15,00	» »
» » »	5000	»	»	»	»	10,00	» »

Tariff
for innførselstollen og for tara.

L.nr.		Kr.
	A.	
1.	Aceton	fri
2.	Alge kjelesirup	fri
	Anm. Andre midler til forebyggelse eller fjernelse av kjelesten kan av Tolldepartementet tillates å inngå tollfritt.	
3.	Ammoniakk og dens salter	fri
	Anm. Jernflasker, der innføres som emballasje om komprimert ammoniakk, fortolles som retorter (Metaller II C 17).	
	Ammunisjon og sprengstoffer:	
4.	1. krutt, røksvakt (hvorunder ballistitt). . . 1 kg.	0,50
5.	2. krutt og sprengstoffer, andre slags (hvorunder nitroglyserin og dynamitt) . . . . . 1 kg.	0,12
6.	3. ladde patroner og forladninger, med nærmeste innpakning . . . . . 1 kg.	0,30
7.	4. patronhylser og emner til patronhylser (kopper) samt mantelkopper til kuler	frie
8.	5. projektiler til kanoner og annet grovt skyts . .	frie
9.	6. hagl og kuler til håndskytevåben, med nærmeste innpakning . . . . . 1 kg.	0,08
10.	7. mantlede projektiler til håndskytevåben . . 1 kg.	0,15
11.	8. fenghetter, alle slags	frie
12.	9. lunter . . . . . 1 kg.	0,25
13.	10. fyrverkerisaker med nærmeste innpakning . 1 kg.	1,00
	Antimonium, som Metaller I.	
	Apotekvarer, d. e. alle varer, der er gjenstand for apotekernes enehandel i detalj, forsåvidt de ikke annensteds er ansatt til toll:	
	a. spiritusholdige, som Brennevin.	
14.	b. andre	frie
	Anm. Desinfeksjonsmidler, som ikke inngår under apotekvarer, kan av Tolldepartementet tillates innført tollfritt.	
15.	Asfalt, jordbek, ublandet eller blandet med harpiks, sand eller desslike, samt arbeider derav	fri
16.	Aske av tre eller andre plantedeler	fri

B.

L.nr.		Kr.
17.	Bakepulver, med nærmeste innpakning. . . 1 kg.	0,60
18.	Bark og barkekstrakt samt andre vegetabilske garvestoffer også med tilsetninger; never	fri
19.	Barnemel	fritt
20.	Bast samt kokos- og andre plantetrevler . .	fri
	— i arbeide:	
	a. hatter, se bokstav H.	
	b. kurver, se bokstav K.	
21.	c. matter til pakning samt garn	frie
22.	d. rep	fri
23.	e. annet arbeide . . . . . 1 kg.	0,20
	Ben, samt elefant-, hvalross- eller desslike tenner:	
24.	a. uforarbeidede samt knuste eller malte . . .	frie
	b. i arbeide:	
	knapper, se bokstav K.	
25.	annet arbeide, med nærmeste innpakning . 1 kg.	2,00
26.	Benkull, brent elfenben og hjortetagg	fritt
27.	Blekepulver (klorkalk)	fritt
28.	Blekk, flytende, med nærmeste innpakning . . 1 kg.	0,20
29.	Blekkpulver og andre blekksubstanser samt tusj, fast og flytende, med nærmeste innpakning . 1 kg.	0,80
	Blomster og andre vekster til pryd, ikke annensteds nevnt:	
	1. Blomster, blader og andre plantedeler, gressarter og andre vekster, avskårne, tjenlige til pryd, friske, tørrede, farvede eller prepararte på annen måte, forsåvidt de ikke går inn under apotekvarer eller krydderier:	
	A. Blader samt grener og stammer uten påsittende blomster eller frukter med nærmeste innpakning:	
30.	1. friske eller tørrede . . . . . 1 kg.	0,10
	2 farvede eller prepararte på annen måte:	
31.	a. av innenlandske løvtrær og av magnolia, eucuba, laurbær, ruscus, cycas og grevillea . . . . . 1 kg.	0,30
32.	b. av andre vekster . . . . 1 kg.	2,00
33.	B. ellers . . . . . 1 kg.	4,00
34.	2. blomsterløk, som ikke går inn under «Trær 1», med nærmeste innpakning . . . . . 1 kg.	0,15
	3. kunstige blomster og vekster og deler derav, vesentlig tilvirket av spinnestoff, papir, papp,	

L.nr.			Kr.
	Blomster og andre vekster til pryd, ikke annensteds nevnt:		
	celluloid, strå, skinn, kautsjuk, vegetabilsk deig, lakk eller klebestoff og lignende:		
35.	a. blader av papir	1 kg.	2,50
36.	b. ellers	1 kg.	20,00
	Anm. Tolldepartementet kan nedsette tollen for deler til kunstige blomster, som må innføres, og hvis verdi i forhold til vekten er særlig lav.		
	Blyant (isenfarve, pottlodd), se Farvestoffer 1.		
	Blyanter og blyantstifter:		
	a. av gull, sølv og platina, som materialet i arbeide.		
37.	b. ellers, med nærmeste innpakning	1 kg.	0,35
	Bomull og bomullsvarer:		
38.	1. bomull		fri
39.	2. vatt	1 kg.	0,20
	Anm. Pappkartonger, esker og lignende, hvori bomull eller vatt er innpakket, fortolles som materialet i arbeide.		
	3. bomullsgarn:		
	a. enkelt:		
40.	1. ublekt	1 kg.	0,12
41.	2. blekt	1 kg.	0,15
42.	3. farvet eller trykt	1 kg.	0,30
	b. to- eller flertrådet:		
43.	1. ublekt	1 kg.	0,12
44.	2. blekt	1 kg.	0,20
45.	3. farvet eller trykt	1 kg.	0,35
	Tara for nr. 3 a og b: På ruller eller sneller av tre, tremasse, papir, papp eller metall 40 pct. For innlegg av papir beregnes ikke toll.		
	Anm. 1. Snorer, lagt av kabelslått tråd, fortolles som garn.		
	Anm. 2. Tolldepartementet kan tilstå tollfrihet for ublekt garn, bestemt til fiskenett.		
46.	4. presseduk til teknisk bruk, klær til papirmaskiner		fri
47.	5. ufarvede, ublekte tøier (hvorunder seilduk), som pr. halv meter i kvadrat veier 180 gram eller derover	1 kg.	0,15
48.	6. fiskenett (garn og not)	1 kg.	0,04

L.nr.			Kr.
		Bomull og bomullsvarer:	
49.	7.	tøier, hvorav en halv meter i kvadrat veier 100 gram eller derover, blekte, trykte, farvede eller vevde av farvet garn . . . . . 1 kg.	0,50
50.	8.	tøier med ivevd gummielastikum, guttaperka eller desslike . . . . . 1 kg.	1,80
51.	9.	dreiel og damask; dessuten tørklær, forsåvidt de ikke kan henføres til nogen høiere beskattet klasse, med nærmeste innpakning . . . 1 kg.	0,80
52.	10.	fløielsvevde stoffer, hvorunder plysj . . . 1 kg.	1,25
	11.	trikotasje:	
		a. hansker og vanter, se Hansker.	
53.		b. trikotasje — så vel strikket, heklet og filert som vevd — farvet og ufarvet samt ferdige klædningsstykker av trikotasje, om de enn er forsynt med knapper, linning, kantning, stropper og desslike av et høiere beskattet materiale enn klædningsstykket . . . . 1 kg.	1,25
54.		c. trikotasje med utstyr av broderi, silke, blonder, kniplinger og lignende eller med fór av silke . . . . . 1 kg.	3,00
	12.	possementmakerarbeide, se bokstav P.	
55.	13.	blonder, kniplinger, mellemverk og lignende, 1 kg.	8,00
56.	14.	a. bobinett og tyll — stivtyll undtatt. Enn videre curtain nets (filetgardiner) med mere enn 11 renningstråder på 2,5 cm.; faller ved tellingen begge ytterpunkter på en renningstråd, regnes kun den ene av disse med, 1 kg.	5,00
57.		b. stivtyll, andre curtain nets enn de under litr. a nevnte samt andre klare eller åpne varer, når de enten er brodert eller av mønstret, figurert, stripet eller rutet vevning (herunder ikke broderi på stramei) . . . . . 1 kg.	2,50
		Anm. Varer ansees som klare eller åpne, når der mellem de enkelte tråder utenfor broderiet eller de ivevde tettere figurer, striper og desslike kan skjelnes mellemrum av minst 1 tråds tykkelse, eller hvis dette ikke kan avgjøres, når en halv meter i kvadrat kun veier 20 gram eller derunder.	
58.	15.	broderte lengder, også uopklipte . . . . 1 kg.	5,00
	16.	andre bomullsvarer:	
59.		a. trykte . . . . . 1 kg.	0,90
60.		b. flerfarvede, ikke trykte . . . . . 1 kg.	0,75

L.nr.			Kr.
	Bomull og bomullsvarer:		
	c. helt ensfarvede eller blekte:		
61.	1. bokbinderlerret (bokbindercloth)		fri
62.	2. ensfarvede	1 kg.	0,60
63.	3. blekte	1 kg.	0,50
	d. ublekte:		
	1. veker:		
64.	a. til anvendelse i lysfabrikasjonen . .		frie
65.	b. andre	1 kg.	0,60
66.	2. ellers	1 kg.	0,25

Anm. 1. Som »helt ensfarvede eller blekte« fortolles merkelapplerret og andre ikke annensteds nevnte ensfarvede tøier, selv om farven skulde være anbragt på tøiet ved trykning eller som tilsetning til det lim eller kli-ster, hvormed varen er innsatt.

Anm. 2. Varer av bomull i forbindelse med lin eller med de spinnestoffer, der behandles som lin, fortolles som bomullsvarer; av bomull i forbin-delse med ull, som ullvarer; av bomull i forbindelse med silke, som silkevarer.

Anm. 3. Sydde, broderte eller med annet utstyr forsynte tøier av bomull for-tolles som Klær. Herfra undtas trikotasjevarer, broderte lengder samt broderte klare eller åpne va-rer, der inngår under nr. 14 b., og som ikke er av mønstret, figurert, stripet eller rutet vevning.

Anm. 4. Som blekte varer ansees alle, der ikke er helt ublekte.

Brandsprøiter og sprøiteslanger (ikke annensteds nevnt), som Maskiner og apparater.

Brennevin, alle sorter:

67.	1. på flasker eller krukker og annen emballasje med mindre innhold enn 50 liter, uten hensyn til styrke	1 liter	2,65
	Tara: Emballasje av metall 10 pct.		
68.	2. på større emballasje, pr. liter beregnet til 100 pct. alkoholstyrke		2,80

Styrken utfinnes ved hjelp av det til enhver tid autoriserte alkoholometer og det av Juster-vesenet utgitte skrift »Om Alkoholometret«.

L.nr.			Kr.
	Brennevin, alle sorter: Mengden bestemmes ved veining og vektens omsetning til mål efter det samme skrift. Finnes varen tilsatt med sukker eller annet, hvorved styrken angis uriktig på alkoholometret, erlegges tollen med kr. 3,45 pr. kg. Tara: Fustasjer av tre 15 pct. Emballasje av metall, almindelige jernfustasjer undtatt, 10 pct.		
69.	3.	eter eller nafta . . . . . 1 kg.	4,50
		Tara: Emballasje av metall 10 pct.	
70.	4.	eddiketer . . . . . 1 kg.	1,80
71.	5.	*æther spirituosus* og andre spiritusholdige etere samt rene og sammensatte eterarter og essenser, forsåvidt de ikke annensteds er særskilt nevnt, 1 kg.	3,45
72.	6.	luktende vann, hvorunder aromatisk vineddik, med nærmeste innpakning . . . . . 1 kg.	3,25
73.	7.	spiritusfernisser og politur . . . . . 1 kg.	3,25
		Tara: Emballasje av metall 8 pct.	
		Anm. 1. Inngår spiritusholdige blandinger under andre benevnelser i tariffen, kan Tolldepartementet bestemme, at varen allikevel skal henføres til Brennevin.	
		Anm. 2. Når brennevin, herunder innbefattet de under nr. 3, 4 og 5 nevnte eterarter samt spiritusferniss og tørrsprit (spiritus i fast form), ved tilsetning gjøres utjenlig til å kunne tilberedes til drikk, eller det finnes på annen fyldestgjørende måte å være garantert mot å bli anvendt til drikk, kan det av Tolldepartementet tillates å inngå tollfritt eller mot en lavere toll, nemlig: a. spiritus . . . . . fri b. eter og spiritusferniss samt tørrsprit (spiritus i fast form), 1 kg. kr. 0,15	
74.		Brenselstoffer, kunstige, kjemisk fremstilte, ikke annensteds nevnt . . . . . 1 kg.	0,15
		Briller og lorgnetter, med eller uten innfattede glass: a. i gull, platina og sølv, som materialet i arbeide.	
75.		b. i annet, med eller uten futteraler og med nærmeste innpakning . . . . . 1 kg.	2,50
		c. uinnfattede, se Glassvarer.	
76.		Brom	fri

L.nr.		Kr.
	Brødvarer:	
77.	1. av hvete eller av hvete blandet med andre kornsorter (hvorunder pulverisert bakverk, såkalt griljermel samt havrekjeks), alt med nærmeste innpakning . . . . . 1 kg.	0,20
78.	2. av rug eller andre kornsorter samt hundekjeks, 1 kg.	0,05
	Bukseseler samt deler derav, forsåvidt de ikke går inn under en høiere sats:	
	a. med utstyr eller vevning av silke, som silkevarer.	
79.	b. andre slags . . . . . 1 kg.	1,75
	Børstebinderarbeider og koster:	
	1. av siv, ris eller andre plantetrevler:	
80.	a. med innfatning av upolert, ufernissert eller ulakkert tre eller jern, herunder alle slags børster til kjeler og maskiner . . . 1 kg.	0,15
81.	b. med annen innfatning . . . . . 1 kg.	0,50
82.	2. fjærkoster . . . . . 1 kg.	2,00
83.	3. dveiler . . . . . 1 kg.	0,40
	4. av svinebust eller annet hår samt av metalltråd:	
84.	a. med innfatning av gull eller sølv eller med utstyr av emalje . . . . . 1 kg.	6,00
85.	b. med innfatning av upolert, ufernissert eller ulakkert tre eller jern . . . . . 1 kg.	0,50
86.	c. med annen innfatning . . . . . 1 kg.	1,20
	Nr. 1, 2 og 4 fortolles med nærmeste innpakning.	
	Bånd og belter derav, alle slags, også med ivevd gummielastikum, guttaperka og lignende:	
	a. av natursilke:	
87.	1. av helsilke . . . . . 1 kg.	17,00
88.	2. av halvsilke . . . . . 1 kg.	9,00
89.	b. av kunstsilke, også i forbindelse med annet stoff uten hensyn til mengden . . . 1 kg.	6,00
90.	c. ullbånd . . . . . 1 kg.	1,60
91.	d. andre . . . . . 1 kg.	1,40
	Anm. 1. Bånd av natursilke henføres til litr. a 1 og 2 efter samme regler som gjelder for silkevarer litr. 5 a.	
	Anm. 2. Litr. c og d fortolles med nærmeste innpakning.	
	Båter:	
92.	a. lystbåter og lystfartøier, med eller uten inventarium, herunder kapproningsbåter (inn- og utriggere) . . . . . a. v.	15 pct.
93.	b. andre båter, med inventarium	frie

L.nr.				Kr.
		C.		
	Celluloid:			
94.	a.	uforarbeidet i rå, uslipte eller upolerte rør og desslike samt i plater		fri
	b.	i arbeide:		
95.		1. klædningsstykker	1 kg.	1,00
		2. knapper, se bokstav K.		
96.		3. annet arbeide, ikke annensteds opført, med nærmeste innpakning	1 kg.	2,00
		D.		
97.	Dividivi			fri
98.	Drev		1 kg.	0,03
	Dyr og matvarer av dyr:			
	I.	Levende dyr:		
99.		a. hester over 1/2 år	1 stk.	100,00
100.		b. do. 1/2 år og derunder		frie
101.		c. storfe	1 kg.	0,14
102.		d. sauer og lam	1 stk.	5,00
103.		e. svin og smågriser	1 kg.	0,13
104.		f. kalkuner og fasaner	1 stk.	1,00
105.		g. gjess	1 stk.	0,80
106.		h. ender	1 stk.	0,60
107.		i. høns	1 stk.	0,30
108.		k. østers, med innpakning	1 kg.	0,50
109.		l. andre dyr.		frie
		Anm. Levende dyr som er bestemt til avl kan av Tolldepartementet tillates å inngå tollfritt, når de innføres av opdrettere.		
	II.	Matvarer:		
		A. Matvarer av dyr i lufttett lukkede kar, med nærmeste innpakning:		
110.		1. krebsdyr, leverpostei, muslinger og kaviar,	1 kg.	0,75
111.		2. fisk og andre sjødyr, deler av disse, samt tilvirkninger som helt eller delvis består av disse matvarer	1 kg.	0,30
112.		3. kjøtt og flesk av stort og smått fe, svin, fjerfe, vilt og andre landdyr samt tilvirkninger som helt eller delvis består av disse matvarer	1 kg.	0,50

L.nr.		Kr.
	Dyr og matvarer av dyr:	
	II. Matvarer.	
	B. Andre matvarer:	
113.	1. fisk, syltet, krydret eller i olje nedlagt; røkt samt kaviar og nedlagt fiskerogn, 1 kg.	0,50
	2. annen fisk:	
114.	a. saltet laks . . . . . 1 kg.	0,20
115.	b. ellers	fri
116.	3. posteier og innkokt kjøttsuppe (buljong), kjøttekstrakt, kjøttpulver, kjøttpepton og andre preparater av kjøtt med eller uten tilsetninger, forsåvidt de ikke annensteds er særskilt nevnt, med nærmeste innpakning . . . . . 1 kg.	0,70
117.	4. pølser og tunger (rullepølser derunder innbefattet) . . . . . 1 kg.	0,75
	5. kjøtt og flesk, alle slags:	
118.	a. renkjøtt, skogfugl- og rypevilt . . .	fritt
119.	b. annet, røkt . . . . . 1 kg.	1,00
120.	— urøkt, skinker . . . . . 1 kg.	0,60
	— ellers:	
121.	1. saltet fårekjøtt i tønner, 1 kg.	0,15
122.	2. annet kjøtt, hvorunder tarmer og blod . . . . . 1 kg.	0,30
123.	3. flesk . . . . . 1 kg.	0,25
	Kredittoplag for 1, 2 og 3: 500 kg. Tara for flesk i kasser 20 pct.	
	6. melk og fløte:	
124.	a. frisk	fri
125.	b. 1. sukret kondensert . . . . 1 kg.	0,20
126.	2. usukret kondensert og sterilisert, 1 kg.	0,12
127.	c. tørrmelk, (melkepulver, melkemel, nutrium) . . . . . 1 kg.	0,30
	Litr. b og c fortolles med nærmeste innpakning.	
128.	C. slaktet fjærfe . . . . . 1 kg.	0,30

E.

129.	Eddik og eddiksyre: . . . . . 1 kg.	0,15
	Tara: Fustasjer 16 pct. Innføres varen på flasker, krukker o. l. medregnes denne innpakning i varens tollpliktige vekt.	
130.	Egg . . . . . 1 kg.	0,50
131.	Ekenøtter, ubrente . . . . . 1 kg.	0,05

L.nr.			Kr.
		Elektriske apparater og isolerte ledninger:	
	a.	dynamoer, motorer og transformatorer, strømbrytere, motstandsrammer og sikkerhetsapparater, elektriske lampeholdere med eller uten strømbrytere:	
132.		1. lampeholdere uten strømbryter, sikringselementer for installasjonsøiemed, bundskruer dertil samt stikkontakter, alle slags, og støpsler (stikker) til sådanne . . . . . 1 kg.	0,35
		2. ellers, som Maskiner.	
	b.	elektrisitetsmålere, voltmetre, ampèremetre, wattmetre, galvanometre og isolasjonsmålere, se Instrumenter II a.	
133.	c.	akkumulatorer og deler derav, hvorunder kar . .	frie
	d.	galvaniske elementer:	
134.		1. av vekt inntil 180 gr. . . . . 1 kg.	0,20
135.		2. andre samt deler av elementer, hvorunder kar 1 kg.	0,10
	e.	kabler og andre ledninger, med eller uten omfletning, omspinning eller lignende:	
136.		1. blyompressede kabler.	fri
137.		2. andre. . . . . 1 kg.	0,35
		Anm. Tolldepartementet kan tilstå tollfrihet for kabler eller ledninger, når kjernen eller kjernene ikke er gjenstand for innenlandsk tilvirkning eller isolasjonsarbeidet ikke kan utføres innenlands. Tollfrihet kan, når omstendighetene i særlig grad taler derfor, under enhver omstendighet tilståes for kabler bestemt til nedleggning i jord eller vann.	
138.	f.	glødelamper . . . . . 1 kg.	1,50
	g.	isolatorer, alle slags:	
		1. av porselen eller annen keramisk sammensetning:	
139.		a. for høispent strøm . . . . . 1 kg.	0,35
140.		b. for lavspent strøm . . . . . 1 kg.	0,25
		Anm. Tolldepartementet kan fastsette tollen til kr. 0,06 pr. kg. for de under a og b nevnte isolatorer, som ikke er gjenstand for innenlandsk tilvirkning.	
141.		2. av annet materiale . . . . . 1 kg.	0,06
142.	h.	kullspisser til buelamper, elektrodekull og kullelektroder til industrielt bruk, herunder ikke innbefattet deler av galvaniske elementer	frie
143.	i.	ovner, komfyrer, varmeapparater og kokeapparater, som ikke er innrettet for industrielt eller lignende bruk . . . . . 1 kg.	0,18
144.	k.	mottagerapparater, høittalerapparater og hodetelefoner for kringkasting samt deler dertil, ikke annensteds nevnt . . . . . a. v.	10 pct.

L.nr.		Kr.
	Elektriske apparater og isolerte ledninger:	
145.	1. andre, hvorunder telefon- og telegrafapparater, centralbord samt deler derav og buelamper (kupler som materialet i arbeide). . . . . 1 kg.	0,70
	Etuier: håndvesker som uten innlegg veier inntil 0,5 kg. pr. stk.; bokbind, permer og rygger, brevsamlere (brevordnere), mapper, album, portemoneer, lommebøker også med innheftet papir; andre etui- og porteføljearbeider som ikke er nevnt annensteds — alt også med innlegg av toalett-, barber-, sy- og skrivesaker og med nærmeste innpakning:	
	1. vesentlig tilvirket av eller overtrukket med papir, papp eller tremasse:	
146.	a. med for eller polstring av silke . . 1 kg.	1,00
147.	b. ellers . . . . . 1 kg.	0,70
148.	2. vesentlig tilvirket av eller overtrukket med lær, skinn eller silke . . . . . 1 kg.	6,00
149.	3. vesentlig tilvirket av eller overtrukket med andre spinnestoffer . . . . . 1 kg.	2,00
	Anm. Børster eller speil med innfatning av gull eller sølv eller med utstyr av emalje som innføres i etui forbolles særskilt.	

F.

	Farvestoffer, farver, maling:	
150.	1. malt kritt, barytt (tungspat, malt), porselensjord *(china clay)*, talkum, oker, umbra, *terra di siena*, engelskrødt (brunrødt og venetianskrødt) og rød jord *(bolus)*, dodenkop, mønje, bensort, kjønrøk, blyant, pottlodd (isensverte) og alle andre sorte farver, samt til farvning anvendelige kjemikalier, urter, røtter og andre plantedeler, der ikke annensteds er opført, foruten andre i farveriene brukelige farvestoffer, hvorunder indigo, kochenille, kateku og gambier	fri
151.	2. anilin- og alisarinfarver	frie
152.	3. farvetre, så vel raspet som uraspet	fritt
153.	4. ekstrakter av farvetre	frie
154.	5. farveblandinger i pakker eller esker til hjemmefarvning (pakkfarver), med nærmeste innpakning 1 kg.	0,20
155.	6. blyhvitt, sinkhvitt og alle andre ikke annensteds nevnte tørre farver . . . . . 1 kg.	0,05
	Kredittoplag 1800 kg.	
	Tara: Fustasjer 10 pct.; emballasje av metall 8 pct.	
156.	7. malerfarver, revne i olje, ikke annensteds nevnt, 1 kg.	0,06
	Tara: Fustasjer 12 pct.; emballasje av metall 8 pct.	
	8. malerfarver, revne i ferniss, se Fernisser.	

L.nr.		Kr.
	Farvestoffer, farver, maling:	
157.	9. andre ikke nevnte våte farver . . . . . 1 kg.	0,05
158.	10. farveskrin med tilbehør så vel som farver i tuber, skjell, glass o. s. v. med nærmeste innpakning, 1 kg.	0,25
159.	11. kritt, hvitt eller rødt, ubearbeidet	fritt
160.	12. — tegnekritt, skrivekritt, pastellkritt og krittpenner . . . . . 1 kg.	0,30
	Fernisser, tørreoljer og politur:	
	1. spiritusholdige, se Brennevin.	
161.	2. andre . . . . . 1 kg.	0,15
	Tara: Emballasje av metall 8 pct.	
	Fett og talgarter:	
162.	1. stearinsyre, palmetinsyre samt andre høitsmeltelige fettsyrer, der anvendes til lysfabrikasjon; likeledes parafin og hvalrav	fri
163.	2. talg, oleomargarin og andre ikke annensteds i tariffen nevnte fettarter . . . . . 1 kg.	0,04
	Tara: Fustasjer 18 pct.	
164.	3. lys . . . . . 1 kg.	0,20
165.	4. smult og ister . . . . . 1 kg.	0,10
	Tara: Fustasjer 18 pct.	
166.	Fettlut, tranlut og degras	fri
	Fjær og dun:	
	1. i sengklær, se Madrasser.	
167.	2. sengefjær, pennefjær og dun . . . . . 1 kg.	0,25
	Tara: Lerretsemballasje 9 pct.	
	3. fjær til pynt:	
168.	a. strudsfjær, bearbeidede . . . . . 1 kg.	70,00
169.	b. strudsfjær, ubearbeidede, og andre fjær samt arbeider av disse, ikke annensteds nevnt, 1 kg.	35,00
170.	Forstoffer, såsom melasse med tilsetninger av forskjellig slags, formalte kaffehylser, linkaker, oljekaker og oljemel, glutenmel og glutenfor, johannesbrød, maltkimer (maltgro) og maltavfall *(destiller's grain)*, mask, hvalkjøttmel, kalvefløte (et forstoff for kalver), fosforsur forkalk og lignende, ikke annensteds i tariffen nevnt	frie
171.	Fosfor	fritt
	Frukter (trefrukter) og bær:	
	1. friske:	
172.	a. oranger, alle slags, såsom appelsiner, citroner, lemoner, pomeranser . . . . . 1 kg.	0,02
	Tara: Kasser 22 pct.	
173.	b. vindruer . . . . . 1 kg.	0,02
	Tara: Fustasjer og kasser 33 pct.	
174.	c. bananer . . . . . 1 kg.	0,05
	Tara: Kasser 22 pct.	
	d. epler og pærer:	
175.	1. i månedene aug. til og med januar . 1 kg.	0,40

L.nr.		Kr.
	Frukter (trefrukter) og bær:	
	1. friske:	
176.	2. i de øvrige måneder . . . . . 1 kg.	0,20
	Anm. Tolldepartementet kan i særlige tilfelle bestemme, at tollen også i månedene aug.—januar opkreves med kr. 0,20 pr. kg.	
177.	e. havejordbær, moreller, kirsebær, ananas, aprikoser, ferskener, plommer og nektariner	0,60
	Anm. Havejordbær, moreller, kirsebær og plommer inngår i tiden november til og med juni mot en toll av kr. 0,30 pr. kg.	
178.	f. andre, samt spiselige bær . . . . . 1 kg.	0,15
	2. tørrede:	
179.	a. plommer, herunder katrineplommer og svisker samt korinter . . . . . 1 kg.	0,15
	Kredittoplag 700 kg.	
	Tara for plommer, katrineplommer og svisker: Fustasjer og kasser 10 pct. For korinter: Fustasjer 12 pct.; kasser 16 pct.	
180.	b. dadler. . . . . 1 kg.	0,25
181.	c. fiken og fikenost . . . . . 1 kg.	0,05
	Tara: Fustasjer, kasser og tromler 15 pct.; kurver eller matter 6 pct.	
182.	d. rosiner . . . . . 1 kg.	0,08
	Kredittoplag 1000 kg.	
	Tara: Fustasjer 14 pct.; kasser 20 pct.; lerpotter 30 pct.	
183.	e. oranger og orangeskaller . . . . . 1 kg.	0,60
184.	f. kastanjer . . . . . 1 kg.	0,10
185.	g. mandler . . . . . 1 kg.	0,05
	Tara: Lerretsemballasje 4 pct.; fustasjer 17 pct.	
186.	h. kopra	fri
187.	i. mandelkli, aprikoskjerner, akajunøtter, kokosnøtter og kokosmasse. . . . . 1 kg.	0,25
188.	k. andre, som ikke annensteds i tariffen er opført . . . . . 1 kg.	0,40
	3. saltede eller i eddik nedlagt:	
189.	a. frukter og fruktskaller av oranger, nedlagt i saltvann . . . . . 1 kg.	0,50
190.	b. tamarinder, også om eddik ikke er tilsatt, 1 kg.	0,20
	Tara: Fustasjer og kasser 16 pct.; lerkrukker 30 pct.	
191.	c. andre . . . . . 1 kg.	1,00
	Tara: Glass 30 pct.	
192.	4. frukter og fruktskaller i sukker, søtsyltede eller nedlagt i brennevin, syltetøier, som ikke annensteds er opført . . . . . 1 kg.	1,00

L.nr.		Kr.
	Frukter m. v.:	
193.	5. frukter, nedlagt på annen måte enn under 3 og 4 nevnt, herunder også ananas, aprikoser, ferskener, plommer og pærer i metallbokser, selv om de er tilsatt med sukker . . . . . 1 kg.	0,60
	Anm. Nr. 4 og 5 fortolles med nærmeste innpakning.	
	Frø:	
194.	1. kanarifrø . . . . . 1 kg.	0,15
195.	2. timoteifrø, hundegress, svingel, raigress, rappgress, vein og revehale . . . . . 1 kg.	0,10
196.	3. kløverfrø . . . . . 1 kg.	0,20
	4. blandet gressfrø fortolles som den del av blandingen, som svarer høiest toll.	
	5. trefrø:	
197.	a. furu *(pinus sylvestris)* . . . . . 1 kg.	2,00
198.	b. gran *(picea excelsa)* . . . . . 1 kg.	1,00
	6. rotvekst og annet grønsakfrø:	
199.	a. turnips- og kålrotfrø i pakninger av vekt minst 50 kg. . . . . 1 kg.	0,30
200.	b. ellers . . . . . 1 kg.	0,60
201.	7. annet frø, som ikke annensteds er ansatt til toll, samt lykopodium	fritt
	Fyrstikker:	
202.	1. av voks, stearin eller lignende materiale, 1 kg.	0,30
203.	2. av annet materiale. . . . . 1 kg.	0,15
	Der gis ikke fradrag for esker og omslag om fyrstikker.	
	Fyrtøi, alle slags, som materialet i arbeide.	

G.

204.	Galepler og knopper	frie
205.	Garnbøier av tøi	frie
	Gassglødenett:	
206.	1. uimpregnerte, i lengder eller opdelte . . . 1 kg.	1,25
207.	2. impregnerte; avbrente med nærmeste innpakning 1 kg.	2,00
208.	Gjær . . . . . 1 kg.	0,20
209.	Gjødning, alle slags	fri
	Glass og glassvarer:	
	1. flasker for øl, saft, melk, mineralvann, vin og brennevin, alle helt uslipte og uten maling eller dekorering:	
210.	a. av mørk (grønn eller brun) masse. . . 1 kg.	0,05
211.	b. av annen masse . . . . . 1 kg.	0,08
212.	2. andre flasker, melkeringer, krukker, glass til syltning og nedleggning samt glass for prøver med	

L.nr.			Kr.
		Glass og glassvarer:	
		eller uten slipte kanter eller bunner, eller innslipte propper eller innvendig slipte halser, men uten annen slipning og uten maling eller dekorering 1 kg.	0,10
	3.	plater eller skiver:	
		a. foliert:	
213.		1. med facett- eller kantslipning . . . 1 kg.	0,45
214.		2. annet samt fotografiplater . . . . 1 kg.	0,40
		b. ufoliert:	
215.		1. med facett- eller kantslipning . . . 1 kg.	0,35
216.		2. slipt ellers samt farvet, forgylt, fernissert, etset, matt, mønstret . . . . . 1 kg.	0,25
		Tara for 3a og b: Kasser 25 pct. Forsåvidt speilglass innføres i indre- og ytterkasser, og den siste borttas, før bruttoveiningen finner sted, tilståes en tara av 15 pct.	
217.		c. annet glass i plater eller skiver . . . 1 kg.	0,12
		Emballasje medregnes i varens vekt.	
218.	4.	kolber og retorter, preparatglass til videnskapelig bruk samt ballonger og fiskegarnsbøier (glasskavl og dubbel)	frie
219.	5.	glass til vaskebretter, patentglass, takpanner, gulvfliser, glassplater over 4 mm. tykke til taktekning og gulver, også riflet samt glassbygningssten til lysvegger og lignende . . . . . 1 kg.	0,06
220.	6.	glass i blyinnfatning . . . . . 1 kg.	0,50
221.	7.	optiske glass med innfatning, ikke særskilt nevnt, såsom brennglass, luper, linser til fotografiapparater, *laterna magica* m. v. samt facettslipte og kulørte glass i messinginnfatning. . . . . 1 kg.	2,00
222.	8.	optiske glass, glassgaller, emalje i masse, glassmelte, glasskår og glasspulver, tillike linser til fyr og fyrlykter, med eller uten innfatning	frie
	9.	perler og glassflusser, se Perler under bokst. P.	
223.	10.	lampeglass, lampekupler, lampeskjermer og glasskolber til elektriske pærer, alle slags uten sådant utstyr som nevnt under 11 a; glassvarer forsynt med omfletning eller overtrekk som ikke kan henregnes til emballasje . . . . . 1 kg.	0,45
	11.	andre glassvarer, ikke særskilt nevnt:	
224.		a. slipte, etsede, sandblåste, malte, forgylte eller på annen måte enn ved formning eller presning dekorerte . . . . . 1 kg.	0,75
225.		b. ellers . . . . . 1 kg.	0,30
		Anm. Til slipning henregnes ikke avslipning av kanter og planslipning av bunner.	

L.nr.			Kr.
226.	Glober, hvorunder *tellurium lunarium* og lignende, med eller uten stativer		frie
227.	Glyserin		fri
228.	Glyserin-dip		fri
229.	Grafitdigler og grafitstoppere		frie
230.	Gress		fritt
	— i arbeide:		
	a. kurver, se bokstav K.		
231.	b. matter til pakning		frie
232.	c. rep	1 kg.	0,07
233.	d. annet arbeide	1 kg.	0,20
	Grønnsaker:		
	1. friske, med nærmeste innpakning:		
234.	a. hodekål, kålrabi, gulerøtter	1 kg.	0,04
235.	b. meloner	1 kg.	0,02
236.	c. asparges, tomater og artisjokker	1 kg.	0,50
	Anm. Tomater inngår tollfritt i tiden fra 1 januar til 31 mai, artisjokker i tiden fra 1 desember til 31 mai og asparges i tiden fra 15 november til 30 april.		
237.	d. løk	1 kg.	0,05
238.	e. knollselleri, stangselleri og kruspersille,	1 kg.	0,40
239.	f. andre	1 kg.	0,20
	Anm. Blomkål inngår tollfritt i tiden fra 1 januar til 31 mai, agurker, salat og reddiker i tiden fra 1 desember til 31 mars.		
	2. i lufttett lukkede kar, medregnet vekten av disse og av omsvøp:		
240.	a. de under nr. 1 litr. c nevnte vekster samt erter	1 kg.	0,60
241.	b. ellers	1 kg.	0,35
	Anm. Tomatpuré i emballasjer, der med sitt innhold veier minst 5 kg., inngår tollfritt.		
	3. andre:		
242.	a. tørrede	1 kg.	0,25
243.	b. ellers	1 kg.	0,15
	Anm. Søtsyltede grønnsaker fortolles som søtsyltede frukter.		
	Gummier og harpikser:		
244.	1. stenkullsbek og annet sort bek		fritt
245.	2. terpentin, alle slags		fri
	3. andre:		
	a. flytende eller opløste, som Ferniss.		

L.nr.		Kr.
	Gummier og harpikser;	
246.	b. gummielastikum (kautsjuk), gummiarabikum, guttaperka, balata, mastiks, kopal, kolofonium, skjellakk og lignende gummi- og harpiksarter	frie
	4. gummielastikum og guttaperka i arbeide:	
247.	a. i plater, hvorunder gummipapir, stenger, snorer eller tråder, rør, slanger, tau, blokker, bufferter og valser, også om der i disse gjenstander finnes innlagt tråd eller vev	frie
248.	b. såler, ringer, gulvmatter, såler til hesteskoning, også om der i disse gjenstander finnes innlagt tråd eller vev . . . . . 1 kg.	0,30
	c. fottøi, ikke annensteds nevnt, av gummielastikum i eller uten forbindelse med andre materialer, derunder ogsaa tøisko med såler av gummielastikum:	
249.	1. oversko med skafter av flerfarvet tøi, eller med utstyr av silke, plysj, ekte eller imitert pelsverk . . . . . 1 kg.	1,50
250.	2. oversko med skafter av ensfarvet tøi uten sådant utstyr som nevnt i punkt 1 1 kg.	1,25
251.	3. annet . . . . . 1 kg.	0,80
252.	d. annet, ikke annensteds nevnt, med nærmeste innpakning . . . . . 1 kg.	1,00

H.

	Hansker samt vanter:	
253.	1. av helsilke . . . . . 1 kg.	25,00
254.	2. av halvsilke samt helt eller delvis av hanskeskinn, så vel sydde som blott tilskårne . . . . 1 kg.	16,00
	3. hansker av pelsverk, som buntmakerarbeide.	
255.	4. andre hansker av lær eller skinn . . . 1 kg.	2,00
	5. av bomull, lin eller ull:	
	a. av grov ulltrikotasje, som sådan.	
256.	b. utstyrt med broderi eller silke, blonder, knipplinger og lignende eller med for av silke, 1 kg.	3,00
257.	c. ellers . . . . . 1 kg.	1,50
	Nr. 1, 2 og 5 b og c fortolles med nærmeste innpakning.	
258.	Hatteformer, hattepuller og hatteskygger av rullebook eller annet stivet tøi, i eller uten forbindelse med virer; likeledes av spån . . . . . 1 kg.	1,00
	Hatter og huer:	
259.	I. hatter, utstyrt med blomster, fjær eller knipplinger . . . . . 1 stk.	6,00

L.nr.		Kr.
	Hatter og huer:	
	II. andre hatter, huer og kyser, fullferdige eller ufullferdige:	
	a. av silke eller halvsilke, flosshatter og klapphatter derunder innbefattet:	
260.	1. av natursilke . . . . . 1 stk.	3,00
261.	2. av kunstsilke . . . . . 1 stk.	1,50
	b. av annet stoff:	
262.	1. med pyntebesetning av silketøi eller tøi av silke i forbindelse med andre materialer, 1 stk.	1,20
	Anm. For og kantning samt pynt, kun bestående av høist $1^1/_2$ meter bånd, henregnes ikke til pyntebesetning.	
263.	2. av alle slags filt og av ullvarer (trikotasje undtatt) . . . . . 1 stk.	0,60
	3. helt eller delvis forsynt med pelsverk:	
	a. av de under «Skinn etc.» C. 1 og 2 henhørende skinnsorter, som buntmakerarbeide.	
264.	b. av de under «Skinn etc.» C. 3 henhørende skinnsorter . . . . . 1 stk.	3,00
265.	c. av de under «Skinn etc.» C. 4 henhørende skinnsorter . . . . . 1 stk.	7,00
266.	4. andre hatter, huer og kyser, forsåvidt de ikke kan henføres til trikotasje . . 1 stk.	0,30
267.	III. hatteemner av filt (filtstumper) . . . . 1 kg.	2,00
268.	Honning, derunder også kunsthonning . . . 1 kg.	0,60
	Horn, samt hvalbarder og hvalfiskeben:	
269.	a. uforarbeidet samt raspet eller i plater	fritt
	b. i arbeide:	
	knapper, se bokstav K.	
270.	annet arbeide, ikke annensteds nevnt, med nærmeste innpakning . . . . . 1 kg.	2,00
271.	Humle . . . . . 1 kg.	0,50
	Tara: Lerretsemballasje 4 pct.; i jerncylindre 28 pct.; annen emballasje av metall 20 pct.	
272.	— spansk	fri
	Hår samt arbeider derav:	
273.	1. hår, alle slags, ikke særskilt i tariffen nevnt, og svinebust	fri
274.	2. krøllhår, hvorunder spunne hår av hester og kveg, selv om de ikke er fullstendig tilberedt . . 1 kg.	0,30
	3. garn, i eller uten forbindelse med andre spinnestoffer, som ullgarn.	
	4. i annet arbeide, utelukkende eller for en vesentlig del bestående av hår:	

L.nr.			Kr.
	Hår samt arbeider derav:		
275.	a. av menneskehår, hvorunder parykkmakerarbeide	1 kg.	5,00
276.	b. hestedekkener av fehår	1 kg.	0,40
277.	c. filt av fehår, ikke farvet eller trykt, samt kjelefilt, alle slags	1 kg.	0,10
	d. børstebinderarbeide, se bokstav B.		
278.	e. duk til sikter og såld samt stolbetrekk av hestehår	1 kg.	0,80
	f. annet, som Ullvarer.		

I.

279.	Ingefær, syltet eller kandisert, med nærmeste innpakning	1 kg.	1,00
280.	Insektpulver samt andre insekt-, ugress- og soppfordrivende preparater, forsåvidt de ikke annensteds er ansatt til toll		fri
	Også annensteds til toll ansatte varer, bestemt til å benyttes som midler mot insekter, sopp eller ugress, kan av Tolldepartementet tillates innført tollfritt.		
	Instrumenter:		
	I. for musikk:		
	a. pianoforter:		
281.	1. flygelformede	1 stk.	400,00
282.	2. taffelformede eller oprettstående	1 stk.	120,00
283.	b. gitarer, fioliner, bratsjer, mandoliner og citere,	1 stk.	1,50
284.	c. fiolonceller og kontrabasser	1 stk.	4,00
285.	d. fløiter, oboer, klarinetter og fagotter	1 stk.	1,00
286.	e. buer til musikkinstrumenter, hvad enten de innføres sammen med et instrument eller ikke,	1 stk.	0,25
287.	f. orgler	a. v.	15 pct.
288.	g. harmoniums (tungeorgler)	a. v.	20 »
	1. med fotklaviatur dog ikke under kr. 50,00 pr. stk.,		
	2. uten fotklaviatur dog ikke under kr. 20,00 pr. stk.		
289.	h. blåseinstrumenter av metall	1 kg.	1,50
290.	i. andre musikkinstrumenter, hvorunder munnharmonikaer, alle slags	1 kg.	0,50
	k. deler av musikkinstrumenter (strenger undtatt):		
291.	1. klaviaturer og mekanikker for tasteinstrumenter	1 kg.	0,10

L.nr.		Kr.
	Instrumenter:	
	I. for musikk:	
	2. andre deler av musikkinstrumenter fortolles som materialet i arbeide. Likeså kasser, etuier og esker, bestemt til opbevaring av musikkinstrumenter.	
	II. andre instrumenter:	
292.	a. tekniske måle- og kontrollapparater, såsom trykkmålere (manometre), hastighetsmålere (tachometre), indikatorer, vannmålere, gassmålere, elektricitetsmålere, voltmetre, ampèremetre, wattmetre, galvanometre, isolasjonsmålere, termometre, barometre, kompasser og nautiske instrumenter . . . . . a. v.	10 pct.
293.	b. fonografer, grammofoner og lignende med valser, plater og annet tilbehør, herunder optagelsesapparater — samt deler derav . . . . 1 kg.	1,00
	c. andre instrumenter, ikke særskilt nevnt, fortolles som materialet i arbeide.	

J.

294.	Jod	fri
	Jord og ler samt arbeider derav:	
295.	A. jord og ler, som ikke annensteds i tariffen er opført, derunder smergel (korn) samt brent ler (chamotte)	fri
	B. arbeider av jord og ler (av cement, se under Sten):	
296.	1. digler, retorter og kolber, rør til vann-, varme- og kloakkledninger samt til uttørring *(drains)*, krybber og åpne renner	frie
	2. pipehoder m. m. og krittpiper, se bokstav P.	
297.	3. ovner, kaminer og komfyrer av alle slags jord eller ler, samt deler derav; gesimser og andre bygningsartikler, forsåvidt de ikke efter nr. 4, 5 eller 6 går inn for en lavere toll eller tollfritt . . . . . 1 kg.	0,05
	Tara for gesimser etc. i fustasjer og kasser 20 pct.	
	4. fliser:	
298.	a. helt av porselen eller fajanse . . 1 kg.	0,05
299.	b. andre, ikke annensteds nevnt, hvorunder fliser av chamotte og almindelig ler, 1 kg.	0,01
	Tara: Fustasjer og kasser 20 pct.	

L.nr.			Kr.
	Jord og ler samt arbeider derav:		
	5. chamottevarer:		
300.	a. ildfast sten til muring eller utforing av mer enn 55 mm.s gjennemsnittstykkelse samt bakerovnsfliser	100 kg.	0,15
301.	b. ildfast sten til muring eller utforing av mindre gjennemsnittstykkelse samt andre gjenstander av ildfast materiale, forsåvidt de ikke er å betrakte som almindelig pottemakerarbeide uglasert, umalt og ufarvet,	100 kg.	0,40
	Tara: Fustasjer og kasser 20 pct.		
	6. almindelige teglverksfrembringelser:		
302.	a. almindelig mursten		fri
303.	b. taksten, uglasert	1000 stk.	5,00
304.	— glasert	1000 stk.	15,00
	c. forblendsten (fasadesten) og alle slags profilsten, syrefast sten til industrielt bruk samt radialpipesten:		
305.	uglasert	100 kg.	0,40
306.	glasert	100 kg.	0,80
	d. andre, som pottemakerarbeide.		
	7. almindelig pottemakerarbeide:		
307.	a. uglasert, umalt og ufarvet . . .	1 kg.	0,03
308.	b. annet	1 kg.	0,06
	Tara: Kurver 25 pct.; fustasjer og kasser 35 pct.		
309.	8. fajanse, ikke annensteds nevnt . . .	1 kg.	0,15
	Tara: Kurver 30 pct.; fustasjer og kasser 40 pct.		
	9. stenvarer (hvis masse har tegn til begynnende smeltning, uten å være gjennemskinnende):		
	a. fine (med hvit eller hvitaktig masse), hvorunder såkalt *ironstone* og *wedgewood*, som fajanse.		
	b. almindelige (hvis masse ikke er hvit eller hvitaktig), som pottemakerarbeide.		
	10. porselen eller biskuit, ikke annensteds nevnt:		
310.	a. patentkorker, med eller uten tilbehør,	1 kg.	0,15
311.	b. ellers, ikke annensteds nevnt . .	1 kg.	0,55
	Tara for b: Kurver 30 pct.; fustasjer og kasser 40 pct.		
	11. terralitt, terrakotta, chausséstøv, *lustres* og andre varer, som ikke kan henføres til nogen av klassene 1 til 10, fortolles som fajanse.		
312.	12. smergel og kunstige slipestoffer til lignende bruk, såsom karborundum, elektritt, korundum, diamantin og lignende, formet eller støpt,	1 kg.	0,20

L.nr.		Kr.
	K.	
313.	Kaffe, rå . . . . . 1 kg.	0,30
	Kredittoplag 240 kg.	
	Tara: Sekker, enkelte 1½ pct., dobbelte 2½ pct.; fustasjer 8 pct.	
314.	— ekstrakt, med nærmeste innpakning . . . 1 kg.	0,50
315.	— brent og kaffesurrogater, alle slags, som ikke henføres til »ubrente røtter« . . . . . 1 kg.	0,50
	Kakao:	
316.	1. bønner og skaller samt kakaosmør . . . 1 kg.	0,15
317.	2. mel (pulver), sukret, kakaomasse i kaker, blokker eller desslike, sjokolade, alt med nærmeste innpakning 1 kg.	0,48
318.	3. mel (pulver), usukret, med nærmeste innpakning, 1 kg.	0,40
319.	Kaker, hvorunder alle slags bakverk, hvori finnes vanilje, mandler, kokos, sukat, honning, sukker, sirup eller desslike, med nærmeste innpakning, 1 kg.	0,50
320.	Kalciumkarbid og siliciumkarbid (karborundum) samt andre karbider	fri
321.	Kamfer	fri
322.	Kapers, med nærmeste innpakning . . . . 1 kg.	2,00
323.	Kardeblad og kardebånd	frie
324.	Kardeboller	frie
325.	Karder . . . . . 1 kg.	0,30
326.	Kasein (ostestoff)	fritt
327.	Kikkerter og mikroskoper samt fotografiske håndkameraer med påsatte linser, med eller uten futteraler eller etuier og med nærmeste innpakning . . . . . 1 kg.	2,00
328.	Kluter, gamle (filler)	frie
	Klær og av vevde varer forarbeidede artikler, som ikke annensteds i tariffen er opført:	
	I. gjennemtrukket av eller overstrøket med olje, ferniss, gummi eller desslike eller forferdiget av sådant tøi, likeledes med overdrag av celluloid:	
329.	a. når stoffet er ganske eller tildels av silke, 1 kg.	10,00
330.	b. når stoffet er ganske eller tildels av ull, 1 kg.	2,60
331.	c. oljeklær av annet stoff . . . . . 1 kg.	0,60
332.	d. ellers . . . . . 1 kg.	1,50
	II. andre samt sydde deler dertil, om de enn ikke er fullferdige til bruk:	
333.	A. Snipper, mansjetter og forstykker (serviteurs) av bomull eller lin, stivet eller ustivet, samt annet stivetøi av de nevnte spinnestoffer, forsåvidt det innføres i helt eller delvis stivet stand, med nærmeste innpakning . . . 1 kg.	2,00

L.nr.		Kr.
	Klær m. v.:	
	II. andre etc.	
	B. slips med innbegrep av karter, rammer, innlegg og lignende:	
	1. av natursilke:	
334.	a. av helsilke . . . . . 1 kg.	22,00
335.	b. av halvsilke . . . . . 1 kg.	12,00
336.	2. av kunstsilke, også i forbindelse med annet stoff uten hensyn til mengden . . . 1 kg.	6,00
337.	3. andre . . . . . 1 kg.	4,00
	C. ellers, som yttertøiets hovedstoff med følgende tillegg:	
	a. når dette består av bomull, lin og lignende stoffer, med et tillegg av pr. kg. . . .	0,75
	b. når det består av ull med et tillegg av pr. kg.	1,50
	c. når det består av silke med et tillegg av pr. kg.	4,00
	D. Er stoffet forsynt med broderi (også maskinbroderi) eller utstyrt med applikasjon, blonder, broderte lengder eller kniplinger eller pynt av possement, perler, silkesløifer, silketøi, skinnbesetning og desslike, eller dersom nogen del av ytterstoffet (hertil ikke henregnet almindelige kraver, sedvanlig knappeutstyr, knapphull samt almindelig kantning med bånd eller snorer) er ansatt til høiere toll enn hovedstoffet, eller dersom kledningsstykkene er forsynt med for av silke (hertil dog ikke henregnet innvendig linning og belegg), blir tillegget å beregne:	
	a. når hovedstoffet består av bomull, lin og lignende stoffer, med et tillegg av pr. kg.	1,50
	b når hovedstoffet består av ull med et tillegg av pr. kg.	4,00
	c. når hovedstoffet består av silke med et tillegg av pr. kg.	8,00
	Er klædningsstykkene forferdiget av et tøi, der svarer forskjellig toll efter vekten av en halv meter i kvadrat og denne vekt ikke kan undersøkes med tilstrekkelig nøiaktighet, anses artiklene forferdiget av det tøi, der svarer høiest toll. Forhøielsen blir ikke å beregne, når der ikke er annen søm enn fall eller kantning.	

L.nr.		Kr.
	Knapper og knappedeler:	
	1. overtrukne så vel som overspunne:	
338.	a. helt eller delvis med silke . . . . . 1 kg.	4,00
339.	b. med annet materiale . . . . . 1 kg.	2,00
	2. av gull, sølv og platina, som disse metaller i annet arbeide.	
	3. mansjettknapper og desslike av uedle metaller, se bijouterivarer under Metaller II A.	
	4. stifter og hemper av metall til knapper fortolles som materialet i arbeide.	
340.	5. andre, samt knappeformer . . . . . 1 kg.	1,20
	Nr. 1 og 5 fortolles med nærmeste innpakning.	
341.	Koraller, rå eller uforarbeidede	frie
	— forarbeidede, som slipte eller polerte stener.	
	Kork:	
342.	A. uforarbeidet	fri
	B. i arbeide:	
	a. kork i propper uten beslag:	
343.	1. av større lengde enn 31 mm. . . . 1 kg.	0,50
344.	2. av mindre lengde, herunder „*crowncork*“ samt ringer og skiver til korkning, 1 kg.	0,50
345.	b. i propper med beslag . . . . . 1 kg.	1,50
346.	c. i plater i forbindelse med andre materialer, hvorunder linoleum og desslike stoffer . 1 kg.	0,18
347.	d. isolasjonskork (korksten) i plater og seksjoner med eller uten bindemidler . . . . . 1 kg.	0,09
348.	e. i annet arbeide, hvorunder korksåler . . 1 kg.	0,18
	Kornvarer:	
	1. uformalte:	
349.	a. bokhvete	fri
350.	b. bygg	fri
351.	c. bønner, erter og linser . . . . . 100 kg.	0,36
	d. — avskallede, som mel av disse sorter.	
352.	e. vikker, alle slags	frie
353.	f. havre . . . . . 100 kg.	1,20
354.	g. hvete . . . . . 100 kg.	2,20
	Kredittoplag 5 000 kg.	
355.	h. mais	fri
356.	i. malt, alle slags, malet og umalet . . 100 kg.	5,00
	Tara: Fustasjer 16 pct.	
357.	k. rug	fri
	2. formalte:	
	a. gryn:	
358.	— av bokhvete . . . . . 100 kg.	0,60
359.	— av bygg, hele så vel som halve, likeledes perlegryn . . . . . 100 kg.	0,60

L.nr.		Kr.
	Kornvarer:	
	2. formalte.	
360.	gryn av havre . . . . . 100 kg.	3,00
361.	— av hvete, hvorunder semuljegryn og kabankagryn; likeledes eier-, hirse og mannagryn, 100 kg.	3,80
	b. mel:	
362.	— av bygg, bønner, erter og linser, 100 kg.	0,50
363.	— av bokhvete og rug . . . . . 100 kg.	0,50
364.	— av mais, likeledes delt eller knust, 100 kg.	0,30
365.	— av havre med nærmeste innpakning 100 kg.	3,00
366.	— av hvete . . . . . 100 kg.	3,80
	Mel av rug ved tollstedene i Finnmark fylke fritt.	
367.	c. kli	fri
	Anm. 1. Kornvarer, hvori der forefinnes forskjellige sorter, fortolles som den av disse, hvorav høiest toll svares.	
	Anm. 2. Av sekker, hvori kornvarer, malte og umalte innføres, svares for bomullssekker en toll av kr. 0,20, for andre sekker av kr. 0,08 pr. stk.; dog svares der av disse beløp kun det halve for sekker, som ikke rummer mer enn 65 kg.	
	Krydderier:	
	a. umalte.	
368.	1. nelliker og nellikstilker samt spisskommen, karve, sellerifrø og koriander. . . . 1 kg.	0,25
369.	2. allehånde (piment), anis og stjernanis, pepper, andre slags enn kajennepepper . . . 1 kg.	0,25
370.	3. ingefær (ikke syltet), kanel, *cassia lignea*, kanelblomster og kanelavfall . . . . . 1 kg.	1,00
371.	4. kajennepepper og karristoff, iberegnet nærmeste innpakning, kardemomme, muskatblomme og muskatnøtter . . . . . 1 kg.	4,06
372.	5. safran og vanilje, iberegnet nærmeste innpakning . . . . . 1 kg.	6,00
373.	6. sennep (sennepsfrø) . . . . . 1 kg.	0,25
374.	7. laurbær og laurbærblad	frie
	b. malte:	
375.	1. sennep, også tillaget, med nærmeste innpakning . . . . . 1 kg.	1,00
	2. andre, som tilsvarende umalte med 20 pct.s forhøielse i tollen, alle med nærmeste innpakning.	
376.	c. sauser, med nærmeste innpakning. . . . 1 kg.	1,00

L.nr.		Kr.
377.	Kull, trekull (malt eller umalt)	fritt
	Kurver og kurvmakerarbeide av kvister, vidjer, rottrevler og kokostrevler samt av bast, gress, rør, siv, spån eller strå:	
378.	1. ganske eller tildels av uavbarkede kvister, 1 kg.	0,12
	2. andre arbeider:	
379.	a. kurver og lignende arbeider med utstyr av tøi . . . . . 1 kg.	1,50
380.	b. kurver av spån . . . . . 1 kg.	0,60
381.	c. ellers . . . . . 1 kg.	1,00

L.

382.	Lakk (segllakk og flaskelakk) . . . . . 1 kg.	0,50
	Lakris:	
383.	a. i blokker over 4 kg.'s vekt . . . . . 1 kg.	0,20
384.	b. i stenger, uten tilsetning av sukker, krydderier eller essenser, av vekt minst 1 kg. pr. 100 stenger, 1 kg.	0,40
	Tara for litr. b: Kasser 20 pct.	
385.	c. annen (derunder lakrissaft), med eller uten tilsetning av andre stoffer, med nærmeste innpakning 1 kg.	0,50
	Lamper og lampedeler (undtagen ophengssnorer av possement eller lignende, med eller uten kabel, balanselodder, løse skorstener, skjermer og kupler, der fortolles særskilt), kandelabre, lampetter, lysekroner samt deler herav, lyseplater, lysestaker, lykter:	
	a. av gull, sølv og platina, som materialet i arbeide.	
386.	b. forgylte, forsølvede eller pletterte . . . 1 kg.	2,00
387.	c. av tinn, kobber, bronse, messing eller nikkelblandet metall samt forniklet, forkobret eller formessinget eller — forsåvidt de ikke går inn under a eller b — forsynt med eller innrettet til å forsynes med utstyr av slipt glass undtagen skjermer eller kupler . . . . . 1 kg.	0,60
388.	d. andre . . . . . 1 kg.	0,40
	Glødelamper og buelamper, se Elektriske apparater.	
389.	Leketøi, alle slags, uten hensyn til materialet, eller deler dertil, med nærmeste innpakning . . 1 kg.	4,00
	Lim:	
390.	a. husblass og gelatin i tynne bøielige folier eller pulverisert samt gelatinkapsler, ikke nedenfor nevnt . . . . . 1 kg.	1,50

L.nr.		Kr.
	Lim:	
391.	b. flytende lim, valsemasse, hektograf- og autografmasse, diamantkitt, syndetikon og desslike . 1 kg.	0,20
392.	c. gelatinkapsler, fylte, hårde og elastiske, forsåvidt innholdet ikke betinger en høiere tollsats . . . . . 1 kg.	0,50
	Litr. a, b og c fortolles med nærmeste innpakning.	
393.	d. andre slags . . . . . 1 kg.	0,08
	Lin, hamp, manillahamp, aloëhamp, jute og desslike spinnestoffer samt arbeider derav:	
394.	1. de ovennevnte spinnestoffer, heglede så vel som uheglede, samt avfall ved heglingen, derunder stry	frie
395.	2. vatt . . . . . 1 kg.	0,06
	3 lin og hamp i spunnet arbeide:	
	I. hvor det enkelte garn veier 100 gr. og derunder pr. 100 meter:	
	A. garn (enkelt):	
396.	1. ublekt	0,06
397.	2. blekt . . . . . 1 kg.	0,08
398.	3. farvet eller trykt . . . . . 1 kg.	0,25
399.	4. tjæret	0,05
	B. tråd (to- eller flerlagt):	
400.	1. ublekt	0,06
401.	2. blekt . . . . . 1 kg.	0,15
	3. farvet eller trykt:	
402.	a. av lin . . . . . 1 kg.	0,35
403.	b. av hamp, også med islått farvet garn . . . . . 1 kg.	0,15
404.	4. tjæret . . . . . 1 kg.	0,06
405.	C. snører og liner (sammenlagt av to- eller flerlagt tråd) . . . . . 1 kg.	0,09
	Anm. Tolldepartementet kan på betingelser som av dette fastsettes tilstå tollfri innførsel av de under L. nr. 396 til og med 405 hørende varer, når de er bestemt til fiskeribruk.	
	II. hvor det enkelte garn veier over 100 gr. pr. 100 meter:	
	A. kabelgarn:	
406.	1. utjæret	fri
407.	2. tjæret	fri
	B. tauverk (sammenlagt kabelgarn):	
408.	1. utjæret . . . . . 1 kg.	0,04
409.	2. tjæret . . . . . 1 kg.	0,03

L.nr.			Kr.
		Lin m. v.:	
		Anm. Ved vektberegningen måles garnets lengde i tråd, snører og tauverk i tvunnet stand, således som det foreligger ved importen uten hensyn til slyngningene.	
	4.	jute i spunnet arbeide:	
		A. garn (enkelt):	
410.		1. ufarvet . . . . . 1 kg.	0,03
411.		2. farvet eller trykt . . . . . 1 kg.	0,15
		B. tråd (to- eller flerlagt):	
412.		1. ufarvet . . . . . 1 kg.	0,05
413.		2. farvet eller trykt . . . . . 1 kg.	0,15
		Tara for det under 3 og 4 nevnte garn: På ruller eller sneller av tre, tremasse, papir, papp eller metall 40 pct. For innlegg av papir beregnes ikke toll.	
414.	5.	filt og presseduk	fri
415.	6.	bukgjordvev og møbelgjorder . . . . . 1 kg.	0,18
416.	7.	fiskenett (not og garn) . . . . . 1 kg.	0,04
417.	8.	gulvmatter, gulvtepper og gulvteppetøi . . 1 kg.	0,35
418.	9.	tøier, blekte og ublekte (hvorunder seilduk) — jutevarer undtatt —, hvorav en halv meter i kvadrat veier 110 gr. eller mere . . . . 1 kg.	0,10
419.	10.	tøier med ivevd gummielastikum, guttaperka eller desslike . . . . . 1 kg.	1,80
420.	11.	dreiel og damask; dessuten tørklær, forsåvidt de ikke kan henføres til nogen høiere beskattet klasse, med nærmeste innpakning . . . 1 kg.	0,80
	12.	trikotasje:	
		a. hansker og vanter, se Hansker.	
421.		b. trikotasje — så vel strikket, heklet og filert som vevd — farvet og ufarvet, herunder også ferdige klædningsstykker av trikotasje, om de enn er forsynt med knapper, linning, kantning, stropper og desslike av et høiere beskattet materiale enn klædningsstykket. . . . . 1 kg.	1,25
422.		c. — med utstyr av broderi, silke, blonder, kniplinger og lignende eller med for av silke, 1 kg.	3,00
	13.	possementmakerarbeide, se P.	
423.	14.	a. blonder, kniplinger, broderte lengder, mellemverk og lignende . . . . . 1 kg.	8,00
424.		b. bobinett og tyll . . . . . 1 kg.	5,00
425.	15.	andre klare eller åpne varer, når de enten er brodert eller er av mønstret, figurert, stripet eller rutet vevning, herunder ikke broderi på stramei, 1 kg.	2,50

L.nr.		Kr.
	Lin m. v.:	
	Anm. Varer anses som klare eller åpne, når der mellem de enkelte tråder utenfor broderiet eller de ivevde tettere figurer, striper og desslike kan skjelnes mellemrum av minst 1 tråds tykkelse, eller hvis dette ikke kan avgjøres, når en halv meter i kvadrat kun veier 20 gr. eller derunder.	
	16. andre varer av ovennevnte spinnestoffer:	
	a. av lin eller hamp:	
426.	1. trykte . . . . . 1 kg.	0,90
427.	2. flerfarvede, ikke trykte . . . . . 1 kg.	0,75
	3. helt ensfarvede eller blekte:	
428.	a. når der på 1 cm.² tilsammen ikke er over 25 tråder i renning og islett, 1 kg.	0,30
429.	b. når der på 1cm.² er over 25, men ikke over 50 tråder . . . . . 1 kg.	0,50
430.	c. når der på 1 cm.² er over 50 tråder, 1 kg.	1,00
	d. bokbindercloth fortolles som tilsvarende varer av bomull.	
	4. ublekte:	
431.	a. når der på 1 cm.² tilsammen ikke er over 25 tråder i renning og islett, 1 kg.	0,15
432.	b. når der på 1 cm.² er over 25, men ikke over 50 tråder . . . . . 1 kg.	0,30
433.	c. når der på 1 cm.² er over 50 tråder, 1 kg.	0,85
	b. av jute:	
434.	1. sekke-, pakk- og betrekklerret, ublekt og ufarvet . . . . . 1 kg.	0,07
	2. sekker, se bokstav S.	
435.	3. annet, forsåvidt varen ikke ved å behandles som linvare kommer til å gå inn mot en lavere innførselstoll . . . . . 1 kg.	0,50
	Anm. 1. Ensfarvede tøier fortolles som «helt ensfarvede eller blekte», selv om farven skulde være anbragt på tøiet ved trykning eller som tilsetning til det lim eller klister, hvormed varen er innsatt.	
	Anm. 2 Varer av de her nevnte spinnestoffer i forbindelse med bomull fortolles som bomullsvarer; i forbindelse med ull som ullvarer; i forbindelse med	

L.nr.		Kr.
	Lin m. v.:	
	silke som silkevarer. Varer av jute i forbindelse med lin, hamp og desslike spinnestoffer som Lin.	
	Anm. 3. Sydde, broderte eller med annet utstyr forsynte tøier — undtagen trikotasjevarer, broderte lengder samt broderte klare eller åpne varer, der inngår under Lin etc. nr. 14 og 15, og som ikke er av mønstret, figurert, stripet eller rutet vevning — av lin, hamp og lignende fortolles som Klær.	
	Anm. 4. Som blekte varer anses alle, som ikke er helt ublekt.	
	Luktende vann:	
	a. spiritusholdige, se Brennevin.	
436.	b. andre, hvorunder vann til toalettbruk . . . 1 kg.	1,00
	Når disse vann innføres i beholdere av mindre innhold enn 1/2 liter, fortolles varen med nærmeste innpakning.	

M.

	Madrasser og fylte eller stoppede sengklær, stukne sengetepper, utpolstrede eller overstoppede møbler og utpolstrede eller overstoppede deler dertil, ved hvilke snekkerarbeidet ikke er det vesentlige, puter til vogner, utstoppede sofaputer, og desslike:	
437.	A. utpolstrede eller overstoppede møbler og utpolstrede eller overstoppede deler dertil, ved hvilke snekkerarbeidet ikke er det vesentlige . . . . a. v.	20 pct., dog minst kr. 0,35 pr. kg.
	B. andre:	
438.	1. når nogen del derav er metall eller tre, 1 kg.	0,25
	2. andre:	
439.	a. stoppede med krøllhår, fjær eller dun, 1 kg.	0,70
440.	b. med annet materiale . . . . . 1 kg.	0,30
	Anm. Når de under B hørende artikler er forsynt med betrekk av silke eller av silke i forbindelse med andre materialer, erlegger de en forhøielse av 50 pct.	

L.nr.		Kr.
441.	Makaroni, vermicelli, nudler . . . . 1 kg.	0,20
	Tara: Kasser 24 pct.; kurver 12 pct.	
442.	Malerier og håndtegninger uten ramme . . .	frie
	Malerier i ramme, se Rammer.	
	Malt, se Kornvarer.	
443.	Maltekstrakt, tørr eller flytende, med eller uten tilsetninger, med nærmeste innpakning . . 1 kg.	0,20
444.	Maskiner, motorer og apparater til industrielt eller annet teknisk bruk, skibsbruk eller jordbruk, ikke annensteds i tariffen nevnt, samt uferdige og ferdige deler derav, likeledes ikke annensteds nevnt a. v.	10 pct.
	Anm. Maskiner, motorer og apparater samt deler derav kan av Tolldepartementet tillates innført tollfritt, når det godtgjøres, at fabrikat av forholdsvis tilsvarende ydeevne ikke fremstilles innenlands.	
445.	Maskin- og slagremmer, alle slags, samt syremmer . . . . . a. v.	5 pct.
	Anm. Maskin- og slagremmer kan av Tolldepartementet tillates innført tollfritt, når det godtgjøres, at de ikke er gjenstand for innenlandsk fabrikasjon.	
446.	Maskinpakning og maskintau	frie
	Matvarer:	
	1. av dyr og grønnsaker, se disse satser.	
	2. andre (såsom brød, smør, mel o. s. v.) fortolles efter varens beskaffenhet.	
	Nedlagt i hermetiske eller på annen måte til varens preservering lukkede metallbokser, glass eller krukker fortolles med nærmeste innpakning.	
	Metaller:	
447.	I. rå i klumper, korn, blokker og barrer, så vel som i sådanne tavler eller lignende, der ikke er undergått nogen videre bearbeidelse enn utsmeltning; ennvidere gammelt metallgods, kun tjenlig til omarbeidelse; metallavfall	frie
	II. i arbeide:	
	A. av forskjellige metaller:	
448.	1. a. angler og fiskekroker, almindelige . .	frie
449.	b. fluekroker med nærmeste innpakning 1 kg.	30,00
450.	c. kroker med annet kunstig agn, derunder sluk og desslike, samt kroker med fortom, alt med nærmeste innpakning . 1 kg.	4,00
	2. bijouterivarer av uedle metaller i eller uten forbindelse med andre materialer, såsom halsbånd, armbånd, brosjer, brystnåler og	

L.nr.		Kr.
	Metaller:	
	II. i arbeide.	
	A. av forskjellige metaller:	
	andre pyntenåler, agraffer, kjeder, kors, mansjettknapper og andre pynteknapper, ringer, signeter og desslike, ikke annensteds nevnt:	
451.	a. uforgylte og uforsølvede . . . 1 kg.	5,00
452.	b. forgylte og forsølvede, hvorunder doublé-varer, alle slags, samt alt arbeide (også spenner) i efterlignet filigran eller emalje, forgylt og uforgylt . . . . . 1 kg.	20,00
	Anm. 1. Der gis ingen tara for karter, futteraler eller nærmeste innpakning.	
	Anm. 2. Som doublévarer anses gull- eller sølvbelagte arbeider av uedle metaller. Som efterlignet filigran ansees enhver gjenstand, hvori for en større eller mindre del inngår efterligning av trådverk. Som uekte emalje ansees ikke ekte glassemalje i uekte innfatning.	
453.	3. bokgull og boksølv samt annet bokmetall	fritt
454.	4. bronsepulver og annet fintrevet metall, ekte eller uekte	fritt
	5. håndskytevåben samt deler derav, deri innbefattet piper og skjefter eller kolber:	
	a. ferdige:	
455.	1. geværer og deler derav . . a. v.	10 pct., dog minst kr. 2,00 pr. kg.
456.	2. pistoler og revolvere samt deler derav . . . . . a. v.	10 pct., dog minst kr. 4,00 pr. kg.
	b. uferdige (deler), hvorunder pipeemner, borede og uborede som materialet i arbeide.	

L.nr.		Kr.
	Metaller:	
	II. i arbeide.	
	A. av forskjellige metaller:	
457.	6. kanoner over 50 kg. pr. stykke, mortere og lavetter	frie
	Anm. Hvalfangstkanoner av enhver størrelse, som Maskiner.	
	7. gulltrekkerarbeide av gull, sølv og platina, ekte og uekte, med nærmeste innpakning:	
458.	a. tresser, galloner, kniplinger, frynser og desslike . . . . . 1 kg.	20,00
459.	b. tråd av gull, sølv og platina til broderier samt paljetter, lan og flitter, 1 kg.	4,00
460.	c. uniformsbroderier og emblemer . 1 kg.	40,00
461.	8. hekter og maljer (herunder alle slags snøremaljer, også med overdrag av annet materiale), strikkepinner, hårnåler, knappenåler, sikkerhetsnåler, hatte- og sjalsnåler med glasshoder, forsåvidt de ikke kan henføres til bijouteri, alt med nærmeste innpakning . . . . . 1 kg.	0,50
462.	9. mynter og medaljer	frie
463.	10. penner . . . . . 1 kg.	0,60
	Der gis ingen tara for karter eller nærmeste innpakning.	
464.	11. redskaper og verktøi, ikke annensteds nevnt, samt deler derav . . . . a. v.	10 pct.
	Løse deler av tre, som materialet i arbeide.	
	Anm. Tolldepartementet kan tillate, at emner til redskaper og verktøi og løse deler av tre inngår mot en lavere toll enn i tariffen bestemt eller tollfritt.	
	12. skriftstøperarbeide:	
465.	a. brødskrift og utslutninger samt titel- og aksidensskrift . . . . . 1 kg.	0,15
466.	b. klisjéer, alle slags, graveringer, etsninger, tresnitt og lignende samt stereotypiplater og papirmatriser . . a. v.	10 pct.
467.	c. andre forsiringer eller former av metall uten eller i forbindelse med tre, for kattuntrykkere, tapetfabrikanter og desslike	frie
468.	13. a. stål- eller annen metalltråd, innvevd i eller omvundet med bånd, tråd, papir eller desslike (virer eller virebånd), iberegnet vekten av det tre, hvorom de er vundet; stålfjærer, omvundet med tråd eller desslike . . . . . 1 kg.	0,30
469.	b. i arbeide, hvorunder hatteformer, 1 kg.	0,60

L.nr.		Kr.
	Metaller:	
	II. i arbeide:	
	B. av gull, sølv, platina:	
470.	1. plater, glatte, valsede	frie
	2. tråd:	
471.	a. glatt	fri
	b. annen, se Metaller II A 7 b.	
	3. i arbeide, med hvad deri er innfattet:	
	a. gull og platina:	
472.	1. gjenstander av platina, bestemt til teknisk og videnskapelig bruk. . 1 kg.	30,00
473.	2. annet, hvorunder presninger . 1 kg.	300,00
	b. av sølv og forgylt sølv:	
474.	1. bijouterivarer (også av uedelt metall) forsynt med filigransarbeide (trådverk av sølv) eller ekte emalje . 1 kg.	60,00
475.	2. kniver og gafler av uedelt metall med skafter av sølv. . . . 1 kg.	8,00
476.	3. annet, hvorunder presninger . 1 kg.	15,00
	Anm. Der gis ikke tara for futteraler og nærmeste innpakning.	
	C. av jern:	
477.	1. a. verktøistål og legert stål ellers, som nikkel-, mangan-, krom- og wolframstål a. v.	7½ pct.
478.	b. annet stål, stang- og boltjern over 10 mm. i største dimensjon av tversnittet samt flattjern over 3 mm.s tykkelse og inntil 150 mm.s bredde. . . . 100 kg	1,00
479.	c. stål, stang-, bolt- og flattjern ellers samt båndjern, tøibolter og sporveksler til sporvogner, traversjern, jernbaneskinner og jernbanesviller	fritt
	Anm. 1. Med dimensjon av tversnittet forståes for kantet jern avstanden fra flate til flate.	
	Anm. 2. Tolldepartementet kan tilstå tollfri innførsel for de under a. og b. henhørende varer som godtgjøres ikke å være gjenstand for innenlandsk fremstilling, samt for jern bestemt til fremstilling av kjettinger, lenker,[1] bolter og klinknagler.[2]	
480.	2. hjul og aksler til jernbane- og andre sporvogner, andre aksler, ikke annensteds nevnt, også særskilt innførte maskinaksler, skibsknær, rorrammer, propellrammer, for- og akterstevner samt rorstevner, vinkeljern	

[1] Metaller 2 C 15.
[2] — 2 C 8.

L.nr.		Kr.
	Metaller:	
	II. i arbeide:	
	C. av jern:	
	T-jern, annet valset, fasongert jern, smeltestykker, underlagsplater, skjøtningsplater, skjøtningsjern til skinner	frie
	3. fjærer:	
481.	a. saksefjærer til kjørevogner og kjerrer, 1 kg.	0,10
	b. andre fjærer:	
482.	1. av vekt 1 kg. eller derover pr. stykke,	frie
483.	2. av mindre vekt . . . . . 1 kg.	0,15
	Anm. Særskilt innførte fjærer, der utgjør deler til annensteds nevnte varer, fortolles som fjærer.	
	4. plater:	
484.	a. smidde eller valsede, også mønstrede, tilskårne, utstansede, flensede, bøiet i bølgeform eller på annen måte eller forsynt med hull, dog ikke hull for nagler,	frie
485.	b. 3 mm. tykke eller derover, i arbeide a. v.	10 pct.
	Anm. For grovere varer kan Tolldepartementet nedsette tollen eller tillate, at varen inngår tollfritt, når den bearbeidelse platene har undergått er mindre vesentlig i forhold til varens verdi.	
	5. holzskruer (blanke treskruer, også galvaniserte):	
486.	a. av 12 mm. eller derover i diameter, 1 kg.	0,02
487.	b. av 8 inntil 12 mm. i diameter . 1 kg.	0,05
488.	c. av 4 inntil 8 mm. i diameter . 1 kg.	0,15
489.	d. under 4 mm. i diameter . . . 1 kg.	0,20
	Anm. En skrues diameter måles umiddelbart ovenfor gjengen.	
490.	6. spiker og trådstifter, hakestifter og kramper, under 45 mm.'s lengde, samt skostifter, 1 kg.	0,10
491.	7. spiker og trådstifter, hakestifter og kramper, av 45 mm.'s lengde og derover samt hesteskosøm og annet søm. . . . 1 kg.	0,04
	Anm. Som spiker og trådstifter av jern fortolles samme vare av jern i forbindelse med andre metaller.	

L.nr.			Kr.
	Metaller:		
	II. i arbeide.		
	C. av jern:		
	8.	bolter med eller uten møtrikker samt andre skruer enn holzskruer (blanke treskruer), klinknagler, splittnagler, båndjernforbindere *(buckles)*, møtrikker, klinkplater, klinkringer, også forsynt med overdrag:	
492.		a. i diameter 13 mm. og derunder, 1 kg.	0,05
493.		b. derover . . . . . 1 kg.	0,02
	9.	rør og rørforbindelser (fittings), støpte, trukne eller valsede, åpne i kanten, sveisede eller loddede:	
494.		a. med godstykkelse av ikke over 1,8 mm. 1 kg.	0,03
495.		b. ellers . . . . . 100 kg.	0,50
496.	10.	søiler og stolper. . . . . 1 kg.	0,01
497.	11.	ventiler til rør (kraner), stoppventiler og pipehatter, patentakseltapper og patentaksler til vogner, undtagen jernbane- og sporvogner. . . . . 1 kg.	0,10
498.	12.	ildfaste skap og kister samt hvelvdører og bokser til ildfaste hvelv . . . 1 kg.	0,10
499.	13.	ovner, kaminer, komfyrer, varmeapparater og kokeapparater, som ikke inngår under «Elektriske apparater etc. i», ribberør, radiatorer, kaloriferer, kjeler av støpejern for damp- og vannopvarmningsanlegg, støpte gryter og panner, støpte vaffeljern og lignende, støpte stekejern, støpte kjeler, pressede suppekjeler av stål, som ikke er forsynt med emalje eller lignende overdrag, kopipresser, pumper for håndkraft, luftventiler og ventilasjonsvifter, gelendere og gittere, vinduer med eller uten glass, høihekker, hjul til trillebører og vogner, ikke annensteds nevnt, vognbøssinger, vognlagre (lagerbokser), almindelige vognakseltapper og vognaksler (greaseaksler), undtagen til jernbane- og andre sporvogner, fustasjer, tønner, blokker og saksekroker, kauser og hegder, takkelkroker, sjakler, kjettinglåser, skjøteklaver, skjøteklamper, nokkeklaver, nokkeringer, taustrammere (virestrammere) og rogafler, hydranter samt deler av disse gjenstander, forsåvidt de ikke annensteds er nevnt . . . . 1 kg.	0,05

L.nr.		Kr.
	Metaller:	
	II. i arbeide:	
	C. av jern:	
500.	14. senger . . . . . 1 kg.	0,20
501.	15. skibsankere, dregger, kjettinger og lenker,	frie
502.	16. ballastjern, kjettingpiper, luker, pullerter, vanntanker og annet grovt støpegods til fartøier så vel som annet grovt støpegods, ikke annensteds nevnt, når vekten er over 25 kg. pr. stykke.	fritt
503.	17. badekar, bindingsverk og takverk til bygninger, broverk, dører, ikke annensteds nevnt, fontener, kasser, gravminner, kjøkkenvasker og servantvasker (støpte) samt kloakksluk og kopper til samme, klæsruller, krybber, kumlokk, hestevandringer, kverner, alle slags, ikke særskilt nevnt, for hånd-, heste- eller maskinkraft, lodder, lyktepeler og peler til elektriske lamper og ledninger, mortere, persienner, pissoarer, plater (støpte), porter, retorter, rister, spjeld, takrenner, trapper, vridemaskiner samt deler av disse gjenstander, forsåvidt de ikke annensteds er nevnt . . . 1 kg.	0,03
	18. stål- og jerntråd:	
	1. forgylt, forsølvet eller plettert:	
504.	a. uforarbeidet, hvorunder strenger, ikke særskilt nevnt . . . . . 1 kg.	0,30
505.	b. arbeider av tråd, ikke særskilt nevnt, 1 kg.	1,00
	2. ellers, med eller uten overdrag:	
506.	a. uforarbeidet (hvorunder strenger, ikke særskilt nevnt)	fri
	b. virer og virebånd samt virer i arbeide, se Metaller i arbeide A nr. 13 a og b.	
507.	c. tau, duk samt tagget gjerdetråd og nett til gjerder	fri
508.	d. arbeider derav, ikke særskilt nevnt, hvorunder løse paraplyspiler . 1 kg.	0,15
509.	19. a. lommekniver (foldekniver) med 1 blad og skaft av tre, fiber eller celluloid uten annet redskap ved siden av bladet enn merlespiker og korketrekker, samt tollekniver med og uten slirer og tollekniv-blad, med nærmeste innpakning . 1 kg.	1,00

L.nr.		Kr.
	Metaller:	
	II. i arbeide:	
	C. av jern:	
510.	b. andre lommekniver samt kniver og gafler med skafter av plett, barberkniver (herunder barberhøvler, uanset materiale, også uten blad) og blad til lommekniver, barberkniver og barberhøvler med futteraler og etuier og med nærmeste innpakning . . . . . 1 kg.	2,00
	20. nåler:	
511.	a. sy-, broder-, stoppe-, filér- og heklenåler, alt med nærmeste innpakning. . 1 kg.	0,75
	b. hårnåler, knappenåler, sikkerhetsnåler, hatte- og sjalsnåler med glasshoder, se Metaller II A 8.	
	c. andre nåler, som polert jernarbeide.	
	21. kniver og gafler, som ikke kan henføres til nogen høiere tollbelagt klasse:	
512.	a. med skaft av fiber, tre, jern eller celluloid . . . . . 1 kg.	0,35
513.	b. med skaft av annet materiale . . 1 kg.	0,70
514.	22. korketrekkere, sakser (polerte), låser, nøkler, lysesakser, skøiter, stempler og stempelpresser, kårder, sabler og floretter med eller uten skjede, klinger til desslike våben, samt økser med eller uten skaft . 1 kg.	0,35
515.	23. fingerbøl og syringer (også forede med annet metall enn jern), fyrstål, spenner, dørvridere, ildskuffer, ildtenger, pokere, hengsler, havesakser; speseri-, gryn-, kaffekverner (også med trekasse) og kjøttkverner til husholdningsbruk, skuffe- og kistehåndtak, knapper til skuffer og desslike, ruller til møbler, rullekniver, skåter, sakser (helt upolerte), strykejern, vindus- og dørbeslag, emner til nøkler med eller uten skafter samt deler av disse gjenstander, forsåvidt de ikke er nevnt annensteds . . . . . 1 kg.	0,25
	24. jernarbeide, ikke særskilt nevnt:	
516.	a. forgylt, forsølvet eller plettert. . 1 kg.	1,00
517.	b. forniklet eller polert, herunder spiralknapper. (Til polert arbeide henregnes det, som nogensteds har så megen politur, at intet filestrøk kan ses derpå), 1 kg.	0,50

L.nr.		Kr.
	Metaller:	
	II. i arbeide:	
	C. av jern,	
518.	c. bronsert, fortinnet, forkobret, formessinget, emaljert, fernissert, glasert, lakkert eller malt, ... 1 kg.	0,35
519.	d. annet, hvorunder melketransportspann, rummende 15 liter og derover, . 1 kg.	0,15
	Anm. Tunge og grove varer, som henhører under dette og foregående littera, kan av Tolldepartementet tillates å inngå mot en lavere toll enn den her bestemte.	
	D. av bly:	
520.	1. i ruller, stenger og plater	frie
521.	2. rør, tråd og spiker, klinkplater og klinkringer	frie
522.	3. folie, utgjørende blad av inntil 1 millimeters tykkelse, uten overdrag . . 1 kg.	0,10
	4. folie med overdrag og arbeider av folie, som lignende arbeider av tinn.	
	5. hagl og kuler, se Ammunisjon.	
	6. i annet arbeide:	
523.	a. forgylt eller forsølvet . . . . 1 kg.	1,00
524.	b. forniklet . . . . . 1 kg.	0,70
525.	c. lakkert, malt eller med annen ikke ovenfor nevnt ytterbedekning forsynt, 1 kg.	0,50
526.	d. annet . . . . . 1 kg.	0,15
	E. av tinn:	
527.	1. i ruller, stenger, tråd eller plater samt raspet	frie
528.	2. rør	frie
	3. i annet arbeide, hvorunder folie og arbeider derav:	
529.	a. forgylt, forsølvet og plettert . . 1 kg.	1,50
530.	b. forniklet . . . . . 1 kg.	1,00
531.	c. lakkert, malt eller med annen ikke ovenfor nevnt ytterbedekning forsynt, 1 kg.	0,70
532.	d. ellers . . . . . 1 kg.	0,50
	F. av sink:	
533.	1. i plater, også perforerte, bolter, stenger .	frie
534.	2. rør, spiker, tråd og strenger, ikke annensteds nevnt	frie
	3. i annet arbeide:	
535.	a. forgylt, forsølvet og plettert . . 1 kg.	1,25

L.-nr.		Kr.
	Metaller:	
	II. i arbeide:	
	F. av sink:	
536.	b. forniklet, herunder dørvridere av sink, alle slags, i eller uten forbindelse med andre materialer . . . . . 1 kg.	0,80
537.	c. lakkert, malt eller med annen ikke ovenfor nevnt ytterbedekning forsynt, 1 kg.	0,50
538.	d. støpte gjenstander, der veier over 25 kg. pr. stk., uten hensyn til overdraget, 1 kg.	0,25
539.	e. annet . . . . . 1 kg.	0,30
	G. av kobber, messing, bronse, nysølv og andre kobberblandede metaller samt aluminium og nikkel:	
540.	1. plater, også perforerte, blikk, bunner, bolter, stenger og andre lengder, også profilerte, duk samt blokker	frie
541.	2. søm, spiker, stifter, møtrikker, klinknagler, upolerte rør, klinkringer, klinkplater	frie
542.	3. plater, pletterte og forsølvede . . 1 kg.	0,30
	4. knapper, se bokstav K.	
543.	5. skruer . . . . . 1 kg.	0,10
544.	6. tråd og strenger, ikke annensteds nevnt, forgylt, forsølvet eller plettert . . 1 kg.	0,50
545.	— arbeider derav, ikke særskilt nevnt, 1 kg.	2,50
	7. tråd og strenger, ikke annensteds nevnt:	
546.	a. Kabel av kobber eller aluminium (trukken, flerslått tråd) . . . . 1 kg.	0,05
547.	b. arbeider av tråd og strenger i eller uten forbindelse med andre materialer, forsåvidt de ikke innbefattes under nogen foregående klasse . . . . . 1 kg.	0,50
548.	c. ellers	frie
549.	8. avstøpninger av byster eller statuer, over 25 kg. vektige . . . . . 1 kg.	0,50
	9. bjeller, bøssinger, dør- og vindusbeslag, dørvridere, kraner og ventiler, injektorer, hengsler, låser, kniver, mortere, ruller til møbler, strykejern, fingerbøl, syringer, spenner, knapper til skuffer og desslike, ringer og kroker med eller uten skruegang,	

L.nr.		Kr.
	Metaller:	
	II. i arbeide:	
	G. av kobber m. v.:	
	urnøkler, i eller uten forbindelse med andre materialer:	
550.	a. av vekt 1 hektogram og derunder, 1 kg.	1,00
551.	b. av større vekt . . . . . 1 kg.	0,50
	10. i annet arbeide:	
552.	a. forgylt, forsølvet, plettert (herunder innbefattet de ovenfor under 9 nevnte vareslags, når de innføres i forgylt, forsølvet eller plettert stand), . 1 kg.	2,50
553.	b. forniklet og av nikkel forferdiget, herunder innbefattet de ovenfor under 9 nevnte vareslags, når de er forniklet eller forferdiget av nikkel, undtagen bjeller, kraner, ventiler og injektorer (maskindeler) samt spenner . . 1 kg.	1,00
554.	c. ellers . . . . . 1 kg.	0,50
555.	III. metaller i forbindelser, såsom metalloksyder, svovelmetaller, klor-, brom-, jod- og cyanmetaller, legeringer og amalgamer, forsåvidt de ikke kan henføres under andre tariffsatser	frie
556.	Mineralske vann . . . . . 1 liter	0,10
557.	Mjød . . . . . 1 kg.	0,30
	Tara: Fustasjer 16 pct.	
558.	Modeller, ikke tjenlige til annet bruk, derunder avstøpninger av enhver art, alene bestemt til offentlige samlinger eller til undervisning	frie
559.	Moskus	fri

N.

560.	Naturalier, alle slags	frie
	Nøtter:	
561.	a. hasselnøtter . . . . . 1 kg.	0,40
562.	b. andre spiselige nøtter, som ikke annensteds er nevnt, 1 kg.	0,40

O.

563.	Oblater, alle slags, hvorunder oblatplater, med nærmeste innpakning . . . . . 1 kg.	0,80
	Oljer:	
	1. fete:	
564.	a. olivenolje . . . . . 1 kg.	0,01
	Kredittoplag 6000 kg.	

L.nr.		Kr.
	Oljer:	
	1. fete.	
565.	b. hampolje, linolje, ukokt, raps- og roolje, palmeolje, kokosolje, bomullsfrøolje (cottonolje) og maisolje, spermasettolje (hvalravolje), olein, fleskolje, amerikansk olje *(oleum ricini)*, harpiksolje samt andre fete oljer, som ikke annensteds i tariffen er opført . . . . 1 kg.	0,04
	Kredittoplag 1800 kg.	
566.	c. hvalolje, tran, sildolje og annen fiskolje . .	fri
567.	d. linolje, kokt . . . . . 1 kg.	0,06
	Kredittoplag 1800 kg.	
568.	e. smørfarve . . . . . 1 kg.	0,06
569.	f. hårolje med nærmeste innpakning . . 1 kg.	2,00
	2. flyktige:	
570.	a. parafinolje, fotogen, treolje og lignende lysvæsker, likeledes petroleum, rå og renset som lysolje, oljer til brensel og produksjon av kraft samt petroleumsnafta (bensin). . . .	fri
571.	b. terpentin-, enebær- og birkolje, hjortetagg- og ravolje . . . . . 1 kg.	0,07
572.	c. andre flyktige oljer, med nærmeste innpakning 1 kg.	2,50
573 a.	3. mineralske oljer, som ikke er anvendelige som belysningsvæsker, eller som ikke inngår som oljer til brensel eller produksjon av kraft, samt petroleumsresiduum . . . . . 1 kg.	0,04
573 b.	4. vaselin og vognsmørelse . . . . . 1 kg.	0,04
	Kredittoplag for nr. 3 og 4: 1800 kg.	
	Tara: For nr. 1 a, b, c og d, nr. 2 b og nr. 3: I fat eller andre fustasjer, enkelte eller dobbelte, 18 pct.; på flasker eller glass uten annet omsvøp 20 pct.; på flasker eller glass i én grov kurv med halm 30 pct.; på flasker eller glass i to grove kurver med halm 40 pct.; på flasker eller glass innpakket i sagspån eller annet sådant i kasser 40 pct.; på lerkrukker 30 pct.; på lerkrukker i én grov kurv med halm 40 pct.; på lerkrukker i to grove kurver med halm 50 pct.	
574.	Ost . . . . . 1 kg.	0,60
575.	Ostesløpe, normal, samt ostefarve . . . . . 1 kg.	0,06

P.

	Papir og papp samt arbeider derav:	
576.	1. skrivpapir og tegnepapir; lyskopipapir med nærmeste innpakning . . . . . 1 kg.	0,13

L.nr.			Kr.
	Papir og papp samt arbeider derav:		
	Anm. I tilfelle av tvil, om en papirsort er skrivpapir, gjelder den regel at hertil henregnes papir, som er så sterkt limt, at blekk ikke slår igjennem eller trekkes utover.		
577.	2.	trykkpapir, farvet, hvitt eller anderledes i massen, herunder omslags- og brosjyrepapir . . . 1 kg.	0,03
578.	3.	papp, pakk-, kardus- og makulaturpapir samt pressepapp, trekkpapir, filtrerpapir og kulørt papir til tapeter . . . . . 1 kg.	0,03
579.	4. a.	smergel-, glass-, sand og annet slipe- og polerpapir . . . . . 1 kg.	0,04
580.	b.	papir og papp, overstrøket eller innsatt med asfalt, tjære, eller tjæreolje; forhudnings-, takteknings- og isoleringspapp . . . . 1 kg.	0,02
581.	5.	ornamenter av stenpapp og asfaltpapp samt regnetavler, sammenklebt bølgepapp og gardinstokker, 1 kg.	0,10
582.	6. a.	tapeter . . . . . 1 kg.	0,30
583.	b.	broder-, strikke-, hekle- og lignende mønstre og mønsterbøker (journaler og tidsskrifter herunder ikke innbefattet); linjert papir, visittkort, billetter til dampskiber og desslike, brevkonvolutter, så vel blott tilskårne som sammenklistret, også med tøi under papiret, kataloger, prislister, rammer til billeder, med eller uten glass over; papir med påklistret flor eller annet tøi, lakkert papp og hueskygger derav; enn videre, forsåvidt de ikke inngår under den høiere sats for litografiske arbeider i to eller flere farver etc., kremmerhus, papirposer og desslike, ferdige fotografikartonger, papirservietter, prøvekort eller andre kort av papp, overtrukket med papir til påheftning av varer, samt fiberkanner . . . . . 1 kg.	0,25
584.	c.	blanketter, vignetter, etiketter, anbefalingskort, avertissementsskilter, handelsannonser, selskapsspill og lykkønskningskort, forsåvidt de ikke inngår under den høiere sats for litografiske arbeider i to eller flere farver, esker med konvolutter tillikemed papir eller kort, klædningsstykker av papir, også med påklistret flor eller annet tøi . . . . . 1 kg.	0,50
		6 b og c fortolles med nærmeste innpakning.	
585.	7.	spillekort . . . . . 1 spill	0,50

L.nr.			Kr.
		Papir og papp og arbeider derav:	
586.	8.	beskrevet papir, papirpenger, veksler, statspapirer, aktier og desslike papirer, lydende på pengeverdier	fritt
587.	9.	papir, innbundet eller heftet . . . . . 1 kg.	0,40
	10.	karter, såsom himmel-, land- og sjøkarter samt veggplancher til skolebruk:	
588.		a. ikke opklebte	frie
589.		b. opklebte . . . . . 1 kg.	0,50
	11.	litografiske og fotografiske arbeider, kobberstikk, stålstikk, raderinger, tresnitt, lystrykk og lignende ikke annensteds nevnt samt andre ved farve håndverksmessig fremstilte polygrafiske arbeider:	
		a. uinnfattede, som tilhører trykte verker, som bøker.	
		b uinnfattede, andre slags:	
590.		1. i én farve . . . . . 1 kg.	0,60
591.		2. i to eller flere farver (herunder også oljetrykk, uinnfattede) . . . . . 1 kg.	2,00
		c. innfattede i rammer, se Rammer.	
	12.	bøker eller deler derav, billedbøker og billedverker med tekst, aviser, tidsskrifter, noter og andre trykte eller skrevne saker, der ikke under nr. 6 eller 11 ovenfor er ansatt til toll:	
592.		a. uinnbundne	frie
		b. innbundne:	
593.		1. på norsk forlag . . . . . 1 kg.	0,50
594.		2. andre	frie
595.	13.	a. foldeesker (faltschachtler) . . . . . 1 kg.	0,40
596.		b. andre arbeider av papp og annet papir samt av papirmaché, ikke annensteds nevnt, med nærmeste innpakning . . . . . 1 kg.	0,70
597.	14.	papir, andre slags, som ikke inngår under forannevnte satser, herunder også pergamyn, *grease-proof*, pergamentpapir, forsatspapir og overtrekkspapir samt fernissert, oljet eller på lignende måte behandlet papir . . . . . 1 kg.	0,08
598.		Papiravfall eller spåner	fritt
		Paraplyer og parasoller:	
599.	1.	med overtrekk av silke, eller hvori silke finnes, 1 stk.	3,00
600.	2.	med overtrekk av andre tøier . . . . 1 stk.	0,60
	3.	paraplyspiler, løse, se Metaller II C 18 2 d.	
601.	4.	stell uten overtrekk, med eller uten stokker, 1 kg.	1,00
	5.	paraply- og parasollstokker, se Rør og Trevarer.	

L.nr.		Kr.
	Perlemor:	
602.	1. uforarbeidet	fritt
	2. i arbeide:	
	a. knapper, se bokstav K.	
603.	b. annet arbeide, med nærmeste innpakning, 1 kg.	8,00
	Perler, ekte og uekte, hvorunder glassflusser:	
	a. med innfatning av gull, sølv eller platina, veies med innfatningen og fortolles som den.	
604.	b. andre i eller uten forbindelse med annet materiale (tøier eller ferdige klædningsstykker, hvor tøiet er det overveiende, undtatt), med nærmeste innpakning . . . . . 1 kg.	2,50
	Pipehoder, tobakkspiper, piperør, pipeslanger, cigarmunnstykker (undtagen av rav), uten hensyn til materialet, med eller uten beslag og annet tilbehør samt med eller uten futteraler:	
605.	a. krittpiper, almindelige . . . . . 1 kg.	0,10
	Tara: Kasser 17 pct.; kurver 12 pct.	
606.	b. andre, med nærmeste innpakning . . 1 kg.	1,50
607.	Pomade, kosmetikk, bartevoks, sminke, pudder, tannpulver, tannpasta og lignende varer til bruk ved toalettet, forsåvidt de ikke er annensteds nevnt, med nærmeste innpakning . . . . . 1 kg.	1,50
	Possementmakerarbeide:	
	1. av silke alene eller i forbindelse med andre materialer:	
608.	a. snorer . . . . . 1 kg.	6,00
	b. bånd, se bokstav B.	
609.	c. annet, hvorunder border og agramaner, 1 kg.	9,00
	2. av andre materialer:	
610.	a. snorer . . . . . 1 kg.	2,00
	b. bånd, se bokstav B.	
611.	c. annet, hvorunder border og agramaner, 1 kg.	4,00
	Possementmakerarbeide fortolles med nærmeste innpakning.	
	Poteter:	
612.	a. rå . . . . . 100 kg.	1,00
	Ved tollstedene i Finnmark fylke . . .	frie
613.	b. tørrede . . . . . 1 kg.	0,20
614.	Pussepomade, flytende og fast (krem og pasta), med nærmeste innpakning . . . . . 1 kg.	0,30

L.nr. Kr.

R.

615. Rammer, med eller uten billede, fortolles som arbeide av det materiale, hvorav de hovedsakelig består, uten avdrag i vekten for det innfattede stykke, glasset o. s. v. Skulde sådanne rammer innkomme, som bør fortolles efter verdi, tas intet hensyn til det innfattede stykke.

616. Ratin og andre lignende midler til utryddelse av rotter og mus . . . . . fri

617 Rav, uforarbeidet . . . . . fritt

618. — i arbeide, med futteraler og nærmeste innpakning 1 kg. 8,00

Reisekufferter, reiseposer, vadsekker, hattefutteraler, vesker og lignende artikler til reisebruk, som ikke henhører under etuier etc.,

619. a. av skinn eller overtrukne med skinn . 1 kg. 2,25

620. b. av voksduk, ull, bomull, hamp, lin, vulkanisert papp eller fiber og desslike, i eller uten forbindelse med skinn eller andre materialer, 1 kg. 1,00

Ris:

621. 1. uavskallet, løs i fartøiet . . . . . 100 kg. 3,90

622. — i emballasje . . . . . 1 kg. 0,05
Kredittoplag 2400 kg.

623. 2. avskallet . . . . . 1 kg. 0,07
Kredittoplag 1500 kg.

624. 3. risengryn og rismel . . . . . 1 kg. 0,10
Kredittoplag 1200 kg.

Anm. Når avskallet og uavskallet ris innføres sammenblandet, fortolles varen efter en av Tolldepartementet avfattet formel om tollbehandling av ris i blanding.

625. 4. kli av ris . . . . . fritt

Rogn, nedlagt, kaviar, se Matvarer under Dyr.

626. — annen . . . . . fri

627. Røkelse og røkelsepapir, med nærmeste innpakning, 1 kg. 1,20

628. Rør, bambus, spanskrør og lignende rør, så vel flekkede som uflekkede, herunder rør til gipsning . frie

629. — flettede arbeider derav . . . . . 1 kg. 0,80

— kurver, se bokstav K.

630. — alle ei flekkede rør, hvorpå er anvendt mer arbeide enn overskjæring i bestemte lengder (herunder også emner til spaser-, paraply- og parasollstokker) . . . . . 1 kg. 1,00

L.nr.		Kr.
	Røtter, spiselige, se Grønnsaker.	
631.	— sikorirøtter, løvetannsrøtter og runkelroer, ubrente, 1 kg.	0,05
	— brente og andre som kaffe brukelige brente røtter, som brent kaffe.	

S.

	Saft av frukt eller bær, herunder også kunstig saft:	
632.	1. søtsyltet . . . . . 1 kg.	0,75
633.	2. annen, hvorunder også most, sider og andre fruktvine samt saft, inneholdende inntil 12 pct. alkohol, 1 kg.	0,50
	Forsåvidt saften ved undersøkelse befinnes å inneholde over 12 pct., men ikke over 21 pct. alkohol, erlegges toll som for »Brennevin etc. 2« av den overskytende alkoholmengde.	
	Saft, inneholdende over 21 pct. alkohol, fortolles som brennevin av 100 pct. styrke.	
	Tara: Fustasjer 16 pct.	
634.	Sagogryn og sagomel, salep, pulverisert arrowroot, tapiokagryn og tapiokamel . . . . . 1 kg.	0,15
	Kredittoplag 900 kg.	
	Tara: Kasser 16 pct.	
	Salter:	
635.	1. koksalt, såvel rått som raffinert	fritt
636.	2. alun	fritt
637.	3. boraks	fri
638.	4. klorsur kali	fri
639.	5. glaubersalt	fritt
640.	6. pottaske	fri
641.	7. salpeter	fri
642.	8. soda	fri
643.	9. sundhetssalt. . . . . 1 kg.	0,20
644.	10. tinnsalt	fritt
645.	11. vitriol	fri
646.	12. andre, forsåvidt de ikke kan henføres under en annen tariffsats	frie
	Seil fortolles som materialet med et tillegg av kr. 0,05 pr. kg.	
	Anm. Er seil forferdiget av tøi, der svarer forskjellig toll efter vekten av en halv meter i kvadrat, og denne vekt ikke kan undersøkes med tilstrekkelig nøiaktighet, anses seilet forferdiget av det tøi, som svarer høiest toll.	

L.nr.		Kr.
	Sekker, sydde, ikke annensteds nevnt:	
647.	a. av lin, hamp og jute . . . . . 1 kg.	0,12
	b. andre, som materialet i arbeide.	
	Sepe:	
648.	1. grønnsepe, almindelig og uparfymert sepepulver 1 kg.	0,05
649.	2. transparentsepe med eller uten parfym, parfymert sepe og sepepulver samt annen sepe i kuler, figurer og lignende så vel som i esker, dåser og krukker, med nærmeste innpakning . . . 1 kg.	0,50
650.	3. annen slags, derunder almindelig vaskesepe, 1 kg.	0,10
651.	Sikter og såld. . . . . 1 kg.	0,50
	Silke, herunder kunstig silke og arbeider derav og av andre spinnestoff i forbindelse med silke, ikke nevnt annensteds:	
652.	1. avfall.	fritt
	2. spunnet og uspunnet:	
653.	a. av naturlig silke . . . . . 1 kg.	4,00
654.	b. av kunstsilke . . . . . 1 kg.	2,00
655.	3. vatt, sikteduk . . . . . 1 kg.	5,00
656.	4. blonder, kniplinger, broderte lengder, mellemverk og lignende, bobinet og tyll . . . . . 1 kg.	20,00
	5. vevde varer ellers; trikot- og nettstoff, trikot- og nettvarer, også med søm eller utstyr:	
	a. av natursilke:	
657.	1. varer av silke alene, eller av silke sammen med metalltråd eller med garn overspunnet med metalltråd eller silke, eller av de nevnte varer i forbindelse med inntil 20 pct. annet spinnestoff, samt fløiel og plysj, hvis rettside helt består av silke . . 1 kg.	14,00
658.	2. andre varer . . . . . 1 kg.	7,00
	b. av kunstsilke, også i forbindelse med annet spinnestoff enn naturlig silke uten hensyn til mengden:	
659.	1. trikot- og nettstoff, trikot- og nettvarer også med søm eller utstyr . . 1 kg.	5,00
660.	2. ellers . . . . . 1 kg.	3,50
	Anm. 1. Garn eller andre varer av spinnestoff ansees ikke som silkevare, når varen bare inneholder silkefnugg, som ikke følger tråden i sammenheng.	

L.nr.		Kr.
	Silke m. v.:	
	Anm. 2. Sydde broderte eller med annet utstyr forsynte tøier (broderte lengder samt trikot- og nettvarer undtatt) fortolles som klær.	
661.	Siv, uforarbeidet	fritt
	— i arbeide:	
662.	a. matter til pakning	frie
	b. koster og børster, se Børstebinderarbeide.	
	c. kurver, se bokstav K.	
663.	d. rep . . . . . 1 kg.	0,07
664.	e. annet arbeide . . . . . 1 kg.	0,20
665.	Skiber og fartøier med inventarium, de under Båter nevnte undtatt	frie
	Skilpaddeskall:	
666.	a. uforarbeidet	fritt
667.	b. i arbeide . . . . . 1 kg.	5,00
	Skinn og huder:	
	A. med hårbedekning, ikke annensteds opført:	
	a. uberedte:	
668.	1. tørre	frie
669.	2. rå	frie
	b. beredte, som beredt skinn for buntmaker-arbeide.	
	B. uten hårbedekning:	
670.	I. ugarvede og uberedte	frie
	II. andre:	
	a. garvede, beredte og uberedte, ikke annensteds nevnt:	
671.	1. av vekt over 1 kg. pr. hud eller skinn (hvorunder sålelær og bindsålelær samt kunstig lær) . . . . . 1 kg.	0,30
672.	2. av vekt 1 kg. og derunder pr. skinn 1 kg.	0,75
	Anm. Sålelær, som helt eller i det vesentlige er fraskåret buk-, ben-, hode- og halsstykker, samt tilskårne såler o. l. fortolles med tillegg av 50 pct. Derimot fortolles buk- og ben- samt hode- og halsstykker uten tillegg.	
	Kredittoplag for a 1, 200 kg.	
	b. alunerte, bronserte, chagrinerte, farvede, fernisserte, lakkerte, semskede, heste-, fett-, veks-, plattlær og desslike:	
673.	1. av vekt over 2 kg. pr. stykke, 1 kg.	0,50

L.nr.		Kr.
	Skinn og huder:	
	B. uten hårbedekning:	
	II. andre:	
674.	2. av vekt fra 1 til 2 kg. pr. stykke, 1 kg.	1,00
	3. av vekt under 1 kg. pr. stykke:	
675.	a. hanskeskinn . . . . . 1 kg.	1,25
676.	b. ellers . . . . . 1 kg.	1,50
	Anm. 1. Deler, hvorpå ikke er anvendt mer arbeide enn tilskjæring, såsom blad, resepter o. s. v., og som ikke er annensteds nevnt, fortolles som materialet uten tolltillegg.	
	Anm. 2. Buk- og ben- samt hode- og halsstykker, som er av ufarvet plattlær og ikke renskårne, tollbehandles som Skinn B II b 1 uten hensyn til stykkenes vekt.	
	III. i arbeide:	
	1. hansker, se bokstav H.	
	2. salmakerarbeide, ikke annensteds nevnt:	
677.	a. med beslag, forgylt, forsølvet eller plettert . . . . . 1 kg.	6,00
678.	b. med beslag, forniklet eller av hartgummi . . . . . 1 kg.	3,00
	c. annet:	
679.	1. saler, sveper, ride- og kjørepisker, 1 kg.	1,50
680.	2. ellers, hvorunder belter, brokkbånd, hueskygger og alle slags remmer, maskinremmer undtatt . . 1 kg.	1,50
	3. skomakerarbeide:	
681.	a. av silketøi eller tøi, hvori finnes silke samt av tøi med innvirket metalltråd, 1 kg.	12,00
682.	b. av annet tøi eller av filt . . 1 kg.	2,00
683.	c. av lakkert, chagrinert, bronsert, alunert, fernisert, sort eller anderledes farvet skinn, i eller uten forbindelse med andre slags skinn . . . . . 1 kg.	3,25
684.	d. av skinn eller lær (undtagen fettlær), anderledes behandlet . . . . 1 kg.	1,60
685.	e. sjøstøvler og annet skotøi av fettlær, 1 kg.	1,20
686.	f. skotøi, alle slags, med såler av tre og seilduksko med hampesåler . . 1 kg.	0,30

L.nr.		Kr.
	Skinn og huder:	
	B. uten hårbedekning.	
	III. i arbeide.	
	Anm. 1. De nærmere betingelser for, at en vare skal anses som skinn i motsetning til lær, og for at skinn skal anses som farvet, blir inntil videre å fastsette av Tolldepartementet.	
	Anm. 2. Nåtlede overdeler til skotøi tollbehandles som skomakerarbeide.	
	4. porteføljearbeider, se Etuier.	
	5. som ikke annensteds anført, erlegger toll som skinnene eller hudene, hvorav de består, med 50 pct.s forhøielse.	
	C. med hår- eller fjærbedekning for buntmakerarbeide:	
	1. sobel, mår, hermelin, chinchilla, hvitrev, sølvrev, blårev, sortrev (naturell), breitschwanz:	
687.	a. uberedte . . . . . 1 kg.	16,00
688.	b. beredte, løse. . . . . 1 kg.	50,00
689.	c. beredte. sammensydde . . . . . 1 kg.	75,00
690.	d. beredte, i arbeide, bundtmakerarbeide, 1 kg.	150,00
	2. bever, ilder, skunk, nerts, andre slags enn japansk, kolinsky, gaupe, nutria, pensylvan, bisam, muldvarp, gråverk, persianer:	
691.	a. uberedte . . . . . 1 kg.	6,00
692.	b. beredte, løse . . . . . 1 kg.	30,00
693.	c. beredte, sammensydde . . . . . 1 kg.	50,00
694.	d. beredte i arbeide, bundtmakerarbeide, 1 kg.	80,00
	3. kanin, hare, hund, katt, gjet, sau og lam med undtagelse av persianer, tibet og breitschwanz:	
695.	a. uberedte	frie
696.	b. beredte, løse . . . . . 1 kg.	1,00
697.	c. beredte, sammensydde, med undtagelse av gjeteplater og kiddkryds, der fortolles som beredte løse . . . . . 1 kg.	2,00
698.	d. beredte i arbeide, bundtmakerarbeide, 1 kg.	8,00
	4. andre slags, hvorunder bjørn, ulv, oter, sel, jerv, rev andre slags enn de under post 1 nevnte, opossum, astrakan, moufflon og tibet:	
699.	a. uberedte	frie
700.	b. beredte, løse . . . . . 1 kg.	5,00
701.	c. beredte, sammensydde . . . . . 1 kg.	10,00
702.	d. beredte i arbeide, bundtmakerarbeide, 1 kg.	20,00

L.nr.		Kr.
	Skinn og huder:	
	C. med hår- eller fjærbedekning etc.	
	Anm. Der tas intet hensyn til sammensyning eller lappning som kun har til hensikt å gjengi skinnet sitt naturlige utseende.	
	Beredte haler fortolles som beredte løse skinn. Kunstige haler fortolles som beredte sammensydde skinn.	
	Hatter og huer helt eller delvis av pelsverk av de under postene 1 og 2 nevnte skinnsorter fortolles som bundtmakerarbeide, av de under postene 3 og 4 nevnte skinnsorter derimot som «Hatter og huer».	
	Skinnpelser og klædningsstykker foret med pelsverk samt annet bundtmakerarbeide forbundet med klæde eller annet materiale fortolles med hele sin vekt som bundtmakerarbeide.	
703.	D. avfall av skinn og huder	fritt
704.	Smittemel	fritt
	Smør, derunder margarin:	
705.	1. natursmør . . . . . 1 kg.	0,25
706.	2. margarin . . . . . 1 kg.	0,15
	Kredittoplag for 1 og 2: 250 kg.	
	Sneller, spoler og spolehylser:	
707.	1. av tre. . . . . 1 kg.	0,10
708.	2. av annet materiale	frie
709.	Sopper, spiselige, såsom champignoner, morkler, trøfler og annet, med nærmeste innpakning, 1 kg.	1,00
710.	Spaserstokker, alle slags, og fiskestenger, 1 kg.	4,00
	Speil:	
711.	a. med innfatning av gull eller sølv eller med utstyr av emalje . . . . . 1 kg.	6,00
712.	b. andre . . . . . 1 kg.	0,75
	Spinnestoffer, kunstige og derav tilvirkede varer henføres under det materiale eller arbeider derav, som skal efterlignes medmindre anderledes er bestemt.	
	Spånarbeide:	
713.	1. gulvmatter . . . . . 1 kg.	0,15
	2. hatter og huer, se Hatter.	
	3. hatteformer, hattepuller og hatteskygger, se bokstav H.	
	4. kurver, se bokstav K.	
714.	5. annet arbeide . . . . . 1 kg.	0,30

L.nr.		Kr.
	Sten og arbeider derav:	
	1. ekte eller uekte stener, slipte eller polerte:	
	a. innfattet i gull eller sølv, veies med innfatningen og fortolles som den.	
	b. i eller uten forbindelse med andre metaller enn de ovenfor under a. anførte og ikke annensteds nevnt, som bijouterivarer under Metaller.	
715.	2. møllestener	frie
716.	3. brynestener . . . . . 1 kg.	0,05
717.	4. slipestener	frie
718.	5. skrivetavler og grifler . . . . . 1 kg.	0,01
719.	6. cement . . . . . 100 kg.	0,20
	Tara: Fustasjer 6 pct.	
720.	7. fliser og rør av cement . . . . . 100 kg.	0,35
	8. avstøpninger og former:	
721.	a. av cement . . . . . 100 kg.	0,40
722.	b. av gips, kritt eller lignende . . . . 1 kg.	0,15
	9. arbeider av marmor, porfyr, syenitt, granitt, labrador, sandsten og andre lignende stenarter:	
723.	a. brolegningssten og rått tilhugne blokker . . .	fri
724.	b. andre arbeider av ovennevnte stenarter av vekt over 3 kg. pr. stykke samt plater, polerte og upolerte . . . . . a. v.	12 pct.
725.	c. andre arbeider av ovennevnte stenarter samt av alabast, kalipasta og lignende . . . 1 kg.	0,40
726.	10. alle andre slags, derunder skifersten, asbest, gips, kalk eller lignende; likeledes sten, der er pulverisert, malt, slemmet eller på annen måte tilberedt; stener til litografisk bruk	frie
727.	Stenkull, hvorunder sinders og koks	frie
	— i arbeide, ikke annensteds nevnt, som slipte eller polerte stener.	
728.	Stivelse og stivelsegummi (dekstrin) samt potetmel, alt med nærmeste innpakning . . . . . 1 kg.	0,13
729.	Strenger, tarmstrenger samt overspunne metallstrenger og silkestrenger, med eller uten omspinning, samt tarmsnorer, alt med nærmeste innpakning . 1 kg.	1,20
	— av metall, se Metaller.	
	Strå og halm:	
730.	1. ubearbeidet	fritt
	2. i arbeide:	
	a. blomster, se Blomster.	
	b. kurver, se bokstav K.	
731.	c. matter til pakning	frie
732.	d. rep . . . . . 1 kg.	0,07

L.nr.		Kr.
	Strå og halm:	
733.	e. gulvmatter og andre fletninger samt flaskehylstre . . . . . 1 kg.	0,20
	f. hatter og huer, se bokstav H.	
734.	g. andre stråarbeider. . . . . 1 kg.	0,50
	Sukker og sirup:	
735.	1. sukker, alle slags, hvorunder opløst sukker og annet flytende sukker (altså også saften, innen sukker er utskilt), der ikke kan henføres under de i nr. 2, 3 og 4 nevnte varer . . . . . 1 kg.	0,20
	Kredittoplag 300 kg.	
736.	2. drue- og stivelsesukker samt drue- og stivelsesirup, 1 kg.	0,20
	Kredittoplag 300 kg.	
	Tara for nr. 1 og 2: For papir med eller uten seilgarn gis ingen tara; sekker, enkelte, 1¼ pct.; dobbelte 2 pct.; kasser 10 pct.; fustasjer: raffinade i topper, opløst sukker og annet flytende sukker 12 pct., annet sukker 9 pct.	
737.	3. almindelig sirup og melasse med mindre enn 70 pct. sukkerinnhold	fri
	Anm. 1. De nærmere fordringer, som en vare må opfylle for å kunne henføres til ovenstående littera, fastsettes av Tolldepartementet, som også kan tillate tollfri innførsel av almindelig husholdningssirup, hvis sukkerinnhold er 70 pct. eller mer.	
	Anm. 2. Forsåvidt almindelig sirup finnes tilsatt med stivelsesirup (glykose) i større mengder enn 25 pct., blir sådan vare å fortolle som stivelsesirup. Den tilsatte stivelsesirups mengde bestemmes på sådan måte, som av Tolldepartementet fastsettes.	
738.	4. kappillær-, morbær-, rosen-, fiolsirup og andre lignende sirupper samt sukkerkulør til brennevin og andre drikkevarer . . . . . 1 kg.	0,55
739.	Sukkertøi, hvorunder sjokoladekonfekt, drops, marsipanmasse og andre lignende sukkertilvirkninger, med nærmeste innpakning . . . . . 1 kg.	0,50
	Svamper:	
	Vaskesvamper:	
740.	a. rå eller blott bankede . . . . . 1 kg.	0,50
741.	b. ellers . . . . . 1 kg.	3,00

L.nr.		Kr.
	Sverter:	
742.	1. boktrykkersverte og annen trykksverte . . 1 kg.	0,07
743.	2. skosmørelse, blanksverte og annen lærsverte samt ovnsverte, alt med nærmeste innpakning . . 1 kg.	0,10
744.	Svovel og svovelblomme	fri
745.	Svovelkullstoff, tetraklorkullstoff, trikloræthylen og lignende flytende klorforbindelser bestemt til anvendelse som opløsnings- eller ekstraksjonsmiddel,	fritt
	Syrer:	
746.	1. kullsyre, flytende . . . . . 1 kg. Tara: 65 pct. Av de jernflasker, hvori varen innføres, erlegges toll som for retorter under Metaller II C 17 bestemt.	0,06
747.	2. svovelsyre	fri
748.	3. andre slags, forsåvidt de ikke kan henføres under en annen tariffsats	frie

T.

749.	Te . . . . . 1 kg. For te i pakninger som med innpakning veier 1 kg. og derunder gis der ikke fradrag i vekten for innpakningen. Kredittoplag 30 kg. Tara: For kasser, hvis bruttovekt ikke overstiger 65 kg.: foret med bly 22 pct.; andre 16 pct.	1,00
750.	Tegnebestikk, med skrin, futteraler og nærmeste innpakning . . . . . 1 kg.	1,00
751.	Tjære av tre, torv eller stenkull, hvorunder *bright* og *black varnish;* tjæreoljer, hvorunder kreosotolje, kullolje, rå karbolsyre og lignende destillater av tjære; produkter, utledet av stenkulltjære, til farvefabrikasjon	fri
752.	Tjærekomposisjoner, såsom karbolineum og lignende sammensatte tjærestoffer uten tilsetning av farver, metalloksyder eller lignende . . . . . 1 kg. Anm. Tjærekomposisjoner for skibs- og båtbunner og lignende, tilsatt med farver eller metalloksyder, blir å henføre under malerfarver i olje.	0,02
	Tobakk:	
753.	— stilker . . . . . 1 kg.	2,25
754.	— blad, usausede, og karotter . . . . . 1 kg. Kredittoplag 150 kg.	2,25
755.	— — sausede . . . . . 1 kg.	2,25

L.nr.		Kr.
	Tobakk:	
	Anm. Forsåvidt stilken er borttatt, erlegges tollen for blad og karotter med et tillegg av 10 pct.	
	Tara for de 3 foregående nummer: Huder 8 pct.; sivballer på inntil 150 kg. med eller uten pakklerret 4 pct.; kurver 3 pct.; pakklerret 2 pct.; fustasjer: a. når varen innføres fra et sted i Europa, 8 pct.; b. når den innføres fra et sted utenfor Europa, 12 pct.	
756.	— tobakksaus . . . . . 1 kg.	0,55
757.	— snus . . . . . 1 kg.	3,80
	Tara: På flasker og krukker 50 pct.; annen emballasje 15 pct.	
758.	— cigarer og cigaretter . . . . . 1 kg.	6,00
	Cigaretter fortolles med nærmeste innpakning. Av trekasser, hvori cigarer er innpakket, erlegges toll som for «cigarkasser og cigarkassebretter», av annen emballasje som for materialet i arbeide.	
759.	— røketobakk, skråtobakk og all annen fabrikert tobakk . . . . . 1 kg.	2,70
	Tara: Fustasjer og kasser 20 pct. Røketobakk og skråtobakk fortolles med nærmeste innpakning.	
760.	Torpedoer samt elektriske apparater til bruk ved undervannsminer	frie
761.	Torv og torvstrø . . . . . 100 kg.	0,50
	Tre og trevarer:	
	1. bakker, skåler, dåser, stell til bordopsatser *(plats de menage)*, sy- og barberskrin uten sy- og barbersaker og desslike mindre gjenstander, alt, forsåvidt vekten ikke er over 1,5 kg.:	
762.	a. lakkerte og polerte . . . . . 1 kg.	0,60
763.	b. andre . . . . . 1 kg.	0,40
764.	2. utskårne gjenstander (kunsttreskjærerarbeide), også av de ovenfor nevnte slags, ikke over 1,5 kg. pr. stk. . . . . 1 kg.	4,00
	3. utskårne arbeider, som ikke inngår under nr. 1 og 2, samt rammer til speil av minst 1 meters høide, som møbelsnekkerarbeide.	
	4. profilerte lister, som ikke går inn under nr. 5:	
765.	a. av gran og furu . . . . . 1 kg.	0,05
766.	b. av andre tresorter. . . . . 1 kg.	0,20
767.	5. ekte og uekte forgylte stenger, lister og rammer; lister og rammer, gipset, ornamenterte, polerte, finerte eller lakkerte . . . . . 1 kg.	0,30
	6. redskaper og verktøi, som redskaper under Metaller.	

L.nr.		Kr.
	Tre og trevarer:	
	7. dreierarbeide med eller uten beslag, ringer og desslike (også av kokos- eller andre nøtter) samt søiler, helt eller delvis dreide:	
	1. upolert:	
768.	a. blokker . . . . . 1 kg.	0,10
769.	b. annet . . . . . 1 kg.	0,25
770.	2. polert, fernissert; penneholdere av tre, alt med nærmeste innpakning . . . . . 1 kg.	0,50
	8. flettede arbeider av kvister eller vidjer, se Kurver.	
	9. møbelsnekkerarbeide samt deler derav:	
	a. av pæretre, jakaranda, valnøttre og mahogni samt andre utenlandske tresorter, så vel som dermed finert, likeledes uten hensyn til trearten, ekte eller uekte forgylt:	
771.	1. bord, sofaer og stoler, ustoppede, samt konsoler og rammer til speil av minst 1 meters høide . . . . . 1 kg.	0,60
772.	2. annet . . . . . 1 kg.	0,40
773.	b. av ek, ask eller bøk så vel som dermed finert, med eller uten stopning . . . . 1 kg.	0,30
	c. av furu eller gran:	
774.	1. uten maling, lakkering eller finering, likeledes uten utskjæring eller stopning 1 kg.	0,10
775.	2. annet . . . . . 1 kg.	0,20
776.	d. av bjerk og andre ikke nevnte innenlandske trearter, så vel som finert med disse trearter, stoppet eller ustoppet . . . . . 1 kg.	0,30
	Er arbeidet sammensatt av forskjellige slags tre, fortolles det som arbeide av den tresort som svarer høiest toll. Møbler, forsynt med betrekk av silke eller silke i forbindelse med andre materialer, erlegger en forhøielse av 30 pct., annet betrekk 15 pct.	
	10. staver, forarbeidede, og annet bøkkerarbeide:	
777.	a. av ek	fri
778.	b. av annet materiale . . . . . 1 kg.	0,05
	Anm. Til forarbeidede staver henføres kun sådanne, der er høvlet eller strøket — med eller uten krysning, d. e. forsynt med innsnitt til bunnene — samt de til sådanne staver hørende bunnstykker eller sammensatte bunner. Derimot henføres ikke herunder staver og bunner av fustasjer, der har vært benyttet som emballasjer for fett- eller oljearter.	

L.nr.			Kr.
	Tre og trevarer:		
	11. alle andre trevarer, som ikke annensteds er opført:		
779.	a.	cigarkasser og cigarkassebretter . . . 1 kg.	0,20
780.	b.	pakkasser . . . . . 1 kg.	0,03
781.	c.	treremskiver . . . . . a. v.	5 pct.
782.	d.	*compo-board* og parkettstav . . . . 1 kg.	0,05
783.	e.	klæsklyper samt deler derav, forsåvidt de ikke inngår under høiere sats . . . 1 kg.	0,25
784.	f.	rackets til lawntennisspill, paraply- og parasollstokker, håndtak til sådanne stokker og til spaserstokker, herunder også håndtak av galalit, samt emner til disse stokker og håndtak, på hvilke er anvendt mer arbeide enn overskjæring i bestemte lengder, forsåvidt de ikke inngår under litr. g . . . . . 1 kg.	1,00
785.	g.	emner til paraply- og parasollstokker og til håndtak til sådanne stokker, også bøide, der kun er rått tildannet uten nogen slags avpussing, farvning o. l. samt bygningssnekkerarbeider, 1 kg.	0,07
786.	h.	kryssfiner . . . . . 1 kg.	0,06
787.	i.	andre forarbeidede . . . . . 1 kg.	0,20
788.	k.	uforarbeidede, der alene kan betraktes som råmateriale, heri også innbefattet plater og finerer ikke annensteds nevnt samt tønnebånd.	frie
789.	Tremasse, cellulose, pulp, bomullslump og desslike. .		fri
	— arbeider derav, som lignende gjenstander av tre.		
	Trær, busker og planter, levende:		
790.	1. blomstrende løk, knollvekster og liljekonval, 1 kg.		2,00
791.	2. azalea, rhododendron, kamelia, palmer, laurbærtrer, dracena, erica, eucuba		0,20
	3. andre . . . . . 1 kg.		0,50
	Avdrag i vekten gjøres ikke for vedhengende jord, baljer eller krukker med jord. For den yttre emballasje, kurver, bastmatter m. v. beregnes en tara av 25 pct. av bruttovekten.		
	Tøier:		
	1. spartlede, malte, lakkerte, fernisserte, med gummielastikum, guttaperka eller olje gjennemtrukne eller bearbeidede varer; likeledes tøi overgytt med papirmasse:		
792.	a.	smergel-, glass-, sand-, samt annet slipe- og polérlerret og lignende . . . . . 1 kg.	0,20

L.nr.		Kr.
	Tøier:	
793.	b. presenninger; andre varer, hvorav en halv meter i kvadrat veier 250 gr. eller mer, 1 kg.	0,18
794.	c. rullegardiner . . . . . 1 kg.	1,10
795.	d. vokstaft og andre varer, hvis stoff er ganske eller tildels av silke . . . . . 1 kg.	4,00
796.	e. andre varer, som ikke inngår under nogen av de foranstående 4 klasser . . . . 1 kg.	0,60
	2. sydde eller på annen måte sammenføiede, ikke annensteds nevnt, likeledes med broderi eller annet utstyr forsynt, fortolles som Klær.	

U.

Ull og ullvarer:

797.	1. ull og shoddy samt avfall av ull	fri
798.	2. vatt . . . . . 1 kg.	0,06
	3. ullgarn:	
799.	a. ufarvet . . . . . 1 kg.	0,18
800.	b. farvet og melert; likeledes alt garn blandet med metalltråd . . . . . 1 kg.	0,26
	Tara for a og b: På ruller eller sneller av tre, tremasse, papir, papp eller metall 40 pct. For innlegg av papir beregnes ikke toll.	
801.	4. filt og presseduk til teknisk bruk; klær til papirmaskiner, klæslister	fri
	Kjelefilt, som kjelefilt av hår.	
802.	— annen filt . . . . . 1 kg.	1,00
	5. gulvtepper, gulvteppetøi:	
	a. knyttede, også sammensydde og forsynt med frynser:	
803.	1. med høist 250 knuter på en lengde av 1 meter. 1 kg.	2,00
804.	2. med mere enn 250 knuter på en lengde av 1 meter . . . . . 1 kg.	3,50
	b. plysjartede, ikke knyttede, skårne:	
805.	1. metervare . . . . . 1 kg.	1,00
806.	2. avpassede, også sammensydde og forsynt med frynser . . . . . 1 kg.	1,20
	c. andre slags:	
807.	1. metervare . . . . . 1 kg.	0,30
808.	2. avpassede, også sammensydde og forsynt med frynser . . . . . 1 kg.	0,60
809.	6. sale- og bukgjordvev . . . . . 1 kg.	0,50
	7. hatter, se bokstav H.	

L.nr.			Kr.
		Ull og ullvarer:	
	8.	trikotasje, strikket, heklet, filert eller vevd, farvet og ufarvet, også ferdige klædningsstykker, om de enn er forsynt med knapper, linning, kantning, stropper og desslike av et høiere beskattet materiale enn klædningsstykket:	
810.		a. strømper, trøier, vester og vanter, grove, 1 kg.	0,55
811.		b. utstyrt med broderi eller silke, blonder, kniplinger og lignende eller med for av silke, 1 kg.	3,00
812.		c. andre, hvorunder alle slags ullskjerf, . 1 kg.	1,45
		Anm. Til grove strømper henregnes kun de, der av 60 cm.'s lengde fra og med hælen veier 200 gr. eller mer pr. par, og av annen lengde i samme forhold; til grove vanter kun de, der alene har 1 eller 2 fingre og veier minst 100 gr. pr. par, og til grove trøier og vester kun de, der veier 450 gr. eller mer pr. stk. av 60 cm.'s lengde og av annen lengde i samme forhold.	
	9.	possementmakerarbeide, se bokstav P.	
813.	10.	tøier med ivevd gummielastikum, guttaperka og desslike . . . . . 1 kg.	1,80
814.	11.	blonder, kniplinger, broderte lengder, mellemverk og lignende samt bobinett og tyll . . . 1 kg.	4,00
815.	12.	andre klare eller åpne varer, når de enten er brodert eller av mønstret, figurert, stripet eller rutet vevning (herunder ikke broderi på stramei), 1 kg.	2,00
		Anm. Varer anses som klare eller åpne, når der mellem de enkelte tråder utenfor broderiet eller de ivevde tettere figurer, striper og desslike kan skjelnes mellemrum av minst 1 tråds tykkelse, eller hvis dette ikke kan avgjøres, når en halv meter i kvadrat kun veier 20 gr. eller derunder.	
	13.	andre ullvarer:	
816.		a. 1. varer, hvis vekt er 55 gr. eller derunder pr. halv meter i kvadrat, bordtepper og desslike, enn videre møbel- og gardinstoffer, som damask, rips, plysj og lignende samt tørklær ikke annensteds nevnt . . . . . 1 kg.	1,70
817.		2. tørklær med silkefrynser . . . .. 1 kg.	3,75
818.		b. ellers, — også om varen inneholder tråd helt eller delvis av silke, såfremt vekten av silken	

L.nr.			Kr.
	Ull og ullvarer:		
	ikke utgjør mer enn 3 pct. av varens hele vekt,	1 kg.	1,20
	Anm. 1. Ullvarer i forbindelse med silke iøvrig, se silkevarer; ullvarer i forbindelse med hår (forsåvidt de ikke under Hår er ansatt til toll) eller andre spinnestoffer fortolles som ullvarer.		
	Anm. 2. Sydde, broderte eller med annet utstyr forsynte tøier av ull — trikotasjevarer, broderte lengder samt broderte klare eller åpne varer, der inngår under nr. 12, og som ikke er av mønstret, figurert, stripet eller rutet vevning, undtatt — fortolles som Klær.		
	Ur:		
	1. dame- og lommeur, hvorunder lommekronometre:		
	a. av gull og platina:		
819.	1. armbåndsur (armbåndet som materialet i arbeide)	1 stk.	2,00
820.	2. andre	1 stk.	5,00
821.	b. av sølv	1 stk.	2,00
822.	c. av annet metal	1 stk.	1,00
823.	2. taffelur	1 kg.	1,00 dog ikke over kr. 12,00 pr stk.
	3. tårnur og deler til samme, som materialet i arbeide.		
824.	4. andre ur	1 kg.	1,00
825.	5. urkasser av tre	1 kg.	0,90
	Urkasser av andre materialer, derunder sarier til lommeur, som Ur.		
826.	6. urskiver til de under nr. 4 nevnte ur	1 kg.	0,70
	7. lodder til ur, som materialet i arbeide.		
827.	8. a. andre deler til ur, såfremt de ikke som materialet i arbeide har å erlegge høiere toll,	1 kg.	1,00
828.	b. sammensatte urverker til lommeur	1 stk.	2,00

V.

829.	Vannglass, (kalium- eller natriumsilikat)		fri
830.	Velosipeder	1 stk.	18,00
	Deler til velosipeder:		
831.	a. ferdige	1 kg.	1,25
	Som ferdige ansees — foruten kjeder, saler,		

L.nr.		Kr.
	Velosipeder:	
	sallær til sykkelsæter, håndtak og kjedeskjermer av celluloid eller lignende, også i forbindelse med metall — sådanne deler, også av rør, som er forniklet eller lakkert samt sammensatte rammer selv om de er ulakkert.	
	b. andre:	
832.	1. usammensatte stykker, som ikke har undergått nogen bearbeidelse efter støpningen eller sminingen; rør, bøiede eller flatpressede, men uten ytterligere bearbeidelse, 1 kg.	0,15
	Som bearbeidelse anses ikke fjernelse ved filing eller på annen måte av støpe- eller smierandene.	
833.	2. ellers . . . . . 1 kg.	0,40
	Gummiringer, pedal- og bremsegummi, skruer, muttere, underlagsplater, bolter, kuler til lagre og rette rør samt tilbehør såsom bagasjebærere, kjolenett, klokker, lykteholdere og verktøivesker fortolles efter sin beskaffenhet.	
834.	Vevskytler, vevskjeder, hovler, vevskytteldrivere *(pickers)* og desslike . . . . . 1 kg.	0,10
	Vin, også inneholdende kinin og andre medikamenter:	
	1. på flasker:	
835.	a. musserende . . . . . 1 liter	3,00
836.	b. annen . . . . . 1 liter	0,80
	2. på fustasjer og krukker:	
837.	a. ikke musserende, inntil 21 pct. alkoholstyrke, 1 liter	0,40
	b. over 21 pct. alkoholstyrke, som Brennevin på annen emballasje av tilsvarende styrke.	
	Tara: Fustasjer 16 pct.	
	Anm. Vin, der ved innførselen befinnes å inneholde nogen gradbrøkdeler over 21 pct. alkohol, kan inngå som vin av inntil 21 pct. alkokolstyrke, når der fremskaffes offentlig myndighets attest for, at varen ved avgangen fra produksjonslandet ikke inneholdt mer alkohol, enn hvad der svarer til 21 pct. Gay-Lussac.	
	Vinberme og vinmudder:	
	— flytende, som Vin.	
838.	Vinsten	fri

L.nr.			Kr.
	Vogner, kjerrer og sleder:		
839.	1. a.	personautomobiler, motorvelosipeder og sidevogner til sådanne, hjul samt andre deler til personautomobiler og motorvelosipeder, ikke annensteds nevnt . . . . . a. v.	25 pct.
840.	b.	andre motorvogner. flyvemaskiner og motorer til automobiler og flyvemaskiner, hjul samt andre deler til sådanne ikke annensteds nevnt, videre vogner til jernbaner og sporveier samt dresiner . . . . . a. v.	12 pct.
841.	c.	tilhengervogner til lasteautomobiler . . a. v.	5 pct.
842.	d.	ytterdekker til gummiringer for motorvogner, alle slags. . . . . 1 kg.	0,30
		Anm. 1. Motorvogner, bestemt til rutetrafikk, med sitteplasser for over 4 passasjerer, og lasteautomobiler, skikket til krigsbruk, kan av Tolldepartementet på de nærmere betingelser, som dette måtte opstille, tillates innført mot en toll av 5 pct. av verdien. Enn videre kan Tolldepartementet på de nærmere betingelser som dette måtte opstille tilstå tollfrihet for flyvemaskiner og deler dertil.	
		Anm. 2. For budgetterminen 1927—1928 kan Tolldepartementet på de nærmere betingelser, som av dette fastsettes, tilstå tollfrihet for elektriske automobiler.	
		Anm. 3. De nærmere betingelser, for at deler til automobiler, «Vogner etc. 1 a og b», herunder chassier kan inngå mot den lavere toll, som deler til lastevogner, fastsettes av Tolldepartementet.	
843.	2.	barnevogner . . . . . a. v.	10 pct., dog minste toll pr. vogn kr. 2,50
844.		— deler derav. . . . . a. v.	10 pct.
	3.	arbeidsvogner:	
845.	a.	firehjulte . . . . . 1 stk.	15,00
846.	b.	tohjulte samt trekkvogner og trekkjerrer, 1 stk.	5,00
847.	c.	trillebører (hjulbører) . . . . . 1 stk.	1,50
848.	4.	lukkede varetransportvogner . . . . . 1 stk.	40,00

L.nr.		Kr.
	Vogner, kjerrer og sleder:	
	5. personvogner uten lakkering, stopp eller skinnarbeide:	
849.	a. firehjulte, helt overdekkede (landauere og kupeer) . . . . . 1 stk.	100,00
850.	b. andre firehjulte . . . . . 1 stk.	50,00
851.	c. tohjulte . . . . . 1 stk.	25,00
	6. personvogner med lakkering, stopp eller skinnarbeide:	
852.	a. firehjulte, helt overdekkede (landauere og kupeer) . . . . . 1 stk.	250,00
853.	b. andre firehjulte . . . . . 1 stk.	100,00
854.	c. tohjulte . . . . . 1 stk.	50,00
	7. sleder:	
855.	a. arbeidssleder . . . . . 1 stk.	3,00
856.	b. kjelker, barnesleder og sparkstøttinger . 1 stk.	1,00
	c. andre sleder:	
857.	1. uten stopning, lakkering eller skinnarbeide, 1 stk.	10,00
858.	2. med do. . . . . 1 stk.	25,00
859.	Voks	fritt
860.	Vokslys, voksstabler og andre arbeider av voks, som ikke er henført under høiere tollsats. . . 1 kg.	0,30

Ø.

	Øl, alle slags:	
861.	— på flasker eller krukker . . . . . 1 liter	0,50
862.	— på annen emballasje . . . . . 1 kg.	0,45
	Tara: Fustasjer: 19 pct.	
863.	Varer, som ikke henhører under nogen av de foran anførte . . . . . a. v.	15 pct.
	Anm. Råstoffer og tekniske hjelpestoffer kan av Tolldepartementet tillates innført tollfritt eller mot en lavere toll.	

I.

Finans- og Tolldepartementet bemyndiges til:

1. I særlige tilfelle å tillate, at varer, som legitimeres å være bestilt i utlandet før 14 mai 1927, fortolles efter de før nevnte datum gjeldende tollsatser.
2. Å foreta de nødvendige endringer i tariffens løpenummer.

II.

De av Stortinget nu vedtatte tollsatser settes i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Enn videre har Stortinget den 7 juli 1927 fattet følgende beslutning: 8 juli.

I.

De midlertidige tollsatser (luksustollsatser) opheves.

II.

For kaffe l.nr. 313 og sukker l.nr. 735 og 736 opkreves et midlertidig tillegg til den til enhver tid pliktige toll på 60 pct. og for andre varers vedkommende et tillegg på 50 pct. av det beregnede tollbeløp, undtagen for følgende varer:

Frukter 1. a.	Kork B. a. 1.
» 1. b.	» B. a. 2.
» 1. c.	Nøtter a.
» 2. c.	Ris, uavskallet, løs.
» 2. d. rosiner.	» — i emb.
» 2. f.	» avskallet.
» 2. g. mandler.	Vin 1. a.
Grønnsaker 1. b.	» 1. b.
» 3. a.	» 2. a. samt

Bensin-, petroleums- og råoljemotorer, elektromotorer og generatorer, treskemaskiner for motordrift og andre landbruksmaskiner.

III.

Av varer som svarer kvantitetstoll undtagen kaffe l.nr. 313 og sukker l.nr. 735 og 736 samt kornvarer l.nr. 351, 353, 354, 358, 359/366 erlegges tollen med et beløp, som svarer til den norske krones pålydende gullverdi.

De nærmere regler for beregningen av tollen fastsettes av Tolldepartementet.

IV.

Bortfaller det tillegg, som skal beregnes i henhold til post III bemyndiges Tolldepartementet til å nedsette det i post II omhandlede tillegg til kaffe- og sukkertollen til 50 pct.

V.

Disse bestemmelser settes i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

VI.

Satsene for kornvarer l.nr. 351, 358, 359, 362, 363 og 364 settes ikke i kraft før efter Stortingets nærmere bestemmelse.

8 juli. VII.

Tolldepartementet bemyndiges til i særlige tilfelle å tilbakebetale toll som er betalt efter den midlertidige tolltariff, forsåvidt angår den del derav som overstiger den efter tilsvarende satser i foranstående tariff pliktige toll med tillegg.

Disse beslutninger bringes herved i utøvelse fra og med 11 juli 1927.

8 juli. **Kongelig resolusjon** *), hvorved bestemmes:

I. Med hjemmel av lov om offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse av 25 juni 1926 § 2 1ste ledd og i henhold til Stortingets beslutning av 2 juli 1927[1]) fastsettes endringer i det ved kongelig resolusjon av 23 juli 1926 fastsatte regulativ for offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse for reiser innen riket.

II. Endringene gjøres gjeldende fra 1 september 1927 med undtagelse av endringene i §§ 1 og 2 som gjøres gjeldende fra 1 november 1927.

De i post I omhandlede endringer er sålydende:

I. Skyssgodtgjørelsen.

§ 1. Skyssgodtgjørelsen blir å beregne efter følgende almindelige regulativ:

Hest	Automobil	Motorsykkel med sidevogn	Motorsykkel uten sidevogn og sykkel	Båt	Motorbåt	
					mindre	større
øre pr. km.	øre pr. km.	øre pr. km.	øre pr. km.	øre pr. km.	øre pr. km.	øre pr. km.
35	40	30	25	63	45	80

For reiser med jernbane beregnes godtgjørelsen efter de takster for annen klasse som til enhver tid gjelder for vedkommende banestrekning, med tillegg for hurtigtog hvis sådant er brukt. Hvis det tog reisen foregår med, ikke fører annen klasses vogner, beregnes godtgjørelsen efter de takster som gjelder for tredje klasse.

For reiser med offentlig automobilrute og med elektrisk sporvei beregnes godtgjørelsen efter den takst som gjelder for vedkommende strekning.

*) Bekjentgj. 18 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 34.

[1]) Se St. prp. nr. 73. Innst. S. nr. 165. St.tid. s. 2384—2397.

For reiser med dampskib og rutegående motorbåt beregnes godtgjørelsen efter den passasjertakst som gjelder for vedkommende rute, i tilfelle på beste plass. 8 juli.

For reiser med egen ren beregnes godtgjørelsen med 45 øre pr. km. med tillegg av 20 øre pr. km. for fører (vappus) og 5 øre pr. km. for hver lessren og vararen og med tillegg av 25 øre pr. km. for hver fange i tilfelle av fangetransport.

Når der tillands brukes annet skyssmiddel enn ovenfor nevnt, beregnes godtgjørelsen som fastsatt for hesteskyss på vedkommende strekning.

§ 2. I særegne tilfelle hvor reisenes lengde og farvannets beskaffenhet nødvendiggjør anvendelse av større motorbåt og motorbåt med særlig kraftig maskin, vil vedkommende departement, såfremt den regulativmessige godtgjørelse ikke strekker til, kunne tilstå tjenestemenn med egen motorbåt (dampskib) en høiere godtgjørelse til dekning av de større utgifter.

§ 12. Den minste veilengde som må reises når godtgjørelse for skyss skal kunne fordres, er 3 km. fra reisens utgangspunkt eller 6 km. tilsammen frem og tilbake. Domsmenn i civile saker og skjønnsmenn får dog skyssgodtgjørelse bare når rettsstedet er 10 km. eller mere fra vedkommendes bosted.

Hvor en tjenestemann har sin bopel utenfor den by eller den kommune hvor han har sitt faste arbeidssted i stillings medfør (kontor, stasjon, arbeidsplass), vil ved reiser i stillingens medfør det faste arbeidssted og ikke bopelen bli å regne for reisens utgangspunkt eller endepunkt. Undtagelser kan her gjøres av vedkommende departement hvor særlige hensyn måtte gi grunn til det.

Skyssen godtgjøres bare for den virkelige veilengde, dog så at for de strekninger hvor tjenestemannen har betalt for skyssen efter en større veilengde enn den virkelig reiste i henhold til regler som gjelder for skyss fra offentlige skysstasjoner, tilkommer det ham skyssgodtgjørelse efter denne forøkede veilengde.

II. Kostgodtgjørelsen.

§ 16. Kostgodtgjørelsen fastsettes således:

1ste klasse kr. 7,00 pr. døgn.
2nen klasse kr. 6,00 pr. døgn.

§ 17. Forsåvidt den reisende må overnatte (d. e. tilbringe 3 timer eller derover av natten utenfor sin bopel), skal de til 1ste klasse hørende tjenestemenn være berettiget til å erholde et tillegg til kostgodtgjørelsen stort kr. 5,00 og de til 2nen

8 juli. klasse hørende kr. 3,00 for hver natt som må tilbringes utenfor hjemmet. Nattillegget forhøies for begge klasser med kr. 1,00 for hver natt den reisende må opholde sig i by, ladested eller på dampskib. På dampskib dog kun hvis opholdet på dette har en sammenhengende varighet av minst et døgn. Tillegget faller bort når der anvises den reisende fritt kvarter av det offentlige. Likeledes faller det bort for netter hvorfor der beregnes godtgjørelse for utlegg til soveplass på jernbane eller dampskib, medmindre den reisende tilbringer 3 timer eller derover også av den påfølgende natt på jernbane eller dampskib og må opholde sig minst 6 timer av den mellemliggende dag i by eller landdistrikt.

Som natt regnes tiden mellem kl. 11 aften og 7 morgen.

§ 19. Den minste veilengde som må reises når kostgodtgjørelse skal kunne fordres, er 3 km. fra reisens utgangspunkt eller 6 km. tilsammen frem og tilbake (se herom § 12). Domsmenn i civile saker og skjønnsmenn får dog kostgodtgjørelse bare når rettsstedet er 10 km. eller mere fra vedkommendes bosted.

Valgte medlemmer av fylkesting, fylkesutvalg, fylkesveistyrer, fylkesskattestyrer og fylkesskolestyrer tilkommer kostgodtgjørelse for forretningsdager selv om reise ikke foretas. Det samme gjelder lagrettemenn og domsmenn som har forrettet i straffesak.

§ 20. Døgn efter dette regulativ regnes fra det klokkeslett reisen påbegynnes. Deler av et døgn på 5 timer og derover regnes for helt døgn.

For reiser som varer mindre enn 5 timer tilståes ingen kostgodtgjørelse. Undtatt herfra er dog de i foregående paragraf nevnte valgte medlemmer av fylkesting, fylkesutvalg, fylkesveistyrer, fylkesskattestyrer og fylkesskolestyrer, når det gjelder forretningsdager, samt lagrettemenn og domsmenn som har forrettet i straffesak.

Læger i praksis får kostgodtgjørelse for alle reiser som det tilkommer dem skyssgodtgjørelse for.

8 juli. **Kongelig resolusjon** *), hvorved bestemmes:

I. Med hjemmel av lov om offentlige skyss-stasjoner av 11 juli 1924 § 4 og i henhold til Stortingets beslutning av 2 juli 1927 [1]) fastsettes endringer i de ved kongelig resolusjon av 19 juni 1925 fastsatte takster.

II. De endrede takster gjøres gjeldende fra 1 november 1927. De fastsatte endringer i takstene er sålydende:

---

*) Bekjentgj. 18 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 34.

[1]) Se St. prp. nr. 72. Innst. S. nr. 166. St.tid. s. 2397.

A. Landskyss. 8 juli.

For hest med to- eller firehjulet kjøretøi eller slede beregnet for 1 hest	32	øre	pr.	km.
for 2 hester med firehjulet kjøretøi eller slede beregnet for 2 hester	60	»	»	»
for skyss med automobil	40	»	»	»
for skyss med motorsykkel med sidevogn..	30	»	»	»

B. Båtskyss.

For rorskar med fireåret båt	36	øre	pr.	km.
» rorskar med større båt	40	»	»	»
» hver rorskar mer enn en	27	»	»	»
» mindre motorbåt	45	»	»	»
» større motorbåt	80	»	»	»

For skyss med 2 hester og et firehjulet kjøretøi eller slede beregnet for 2 hester betales for hver person utover to 15 øre pr. km.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 8 juli.

1. Det ved kongelig resolusjon av 29 august 1924 oprettede midlertidige hjelpepolitimesterembede, omfattende Follo og Aker politimesterdistrikter samt Røyken og Hurum lensmannsdistrikter av Drammen politimesterdistrikt, inndras fra 1 juli 1927.
2. Det ved kongelig resolusjon av samme dag stadfestede tillegg til den ved kongelig resolusjon av 6 februar 1920 bifalte påtaleinstruks med senere forandringer, inneholdende regler for hjelpepolitimesterens virksomhet m. v., opheves fra samme tidspunkt.

Kongelig resolusjon. Forandring av overenskomstene om telefon- og telegraftrafikken mellem Norge og Danmark og mellem Norge og Sverige, datert 1 og 1/8 oktober 1924, hvorved taksten for telefonsamtaler mellem de skandinaviske land fastsettes til fr. 1,20 i gull pr. sone for hver samtaleenhet, — samt sløifning av art. XII, punkt 1 i ovennevnte overenskomst mellem Norge og Sverige godkjennes for Norges vedkommende. 8 juli.

Kongelig resolusjon, hvorved den ved kongelig resolusjon av 27 oktober 1894 meddelte konsesjon på en jernbane fra Kongsvingerbanen til Kjelle bro i Høland (Urskogbanen) og den ved kongelig resolusjon av 6 november 1897 meddelte konsesjon på en jernbane fra Bjørkelangen til Skulerud i Høland (Hølandsbanen), Akershus fylke, overdras til A/S Urskog-Hølandsbanen 8 juli.

8 juli. og forlenges med 30 år regnet fra 1 januar 1927 eller til utgangen av året 1956 overensstemmende med Arbeidsdepartementets forslag i foredrag av 8 juli 1927.

8 juli. **Kongelig resolusjon.** Der meddeles stadfestelse på den i generalforsamling i Sikringsfondet for Sparebanker den 25 juni 1927 vedtatte forandring i de ved kongelig resolusjon av 24 juli 1925 stadfestede forvaltningsregler og styreinstruks for nevnte fond, hvorefter § 7 får følgende form:

«Generalforsamlingen velger 2 revisorer med 2 varamenn til å revidere fondets regnskaper og efterse dets beholdninger. Revisorenes honorar fastsettes av generalforsamlingen. Revisorene påser at bokførselen foregår på behørig måte, at alle beregninger m. v. er riktige, og at alle posteringer stemmer med tilhørende inntekts- og utgiftsbilag.

Minst 2 ganger om året — til ubestemte tider — skal revisorene eftertelle fondets beholdning av verdipapirer og kontrollere kassebeholdning og mellemværende med banker.»

8 juli. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til samtlige stiftsdireksjoner.

I anledning av stiftsdireksjonens ekspedisjon av 12 mai d. å. angående anbringelse av offentlige stiftelsers midler i kommuneobligasjoner, meddeles at departementet er enig i at sådan anbringelse ikke bør skje uten efter approbasjon av vedkommende stiftsdireksjon.

I henhold hertil og i medhold av kongelig resolusjon av 23 november 1909, jfr. resolusjon av 8 september 1916, bestemmes herved:

At adgangen til anbringelse av offentlige stiftelsers og legaters midler i kommuneobligasjoner, utstedt med hjemmel av kongelig resolusjon i henhold til lov av 23 mai 1857, skal være betinget av at vedkommende stiftsdireksjon meddeler approbasjon på legatstyrets beslutning om sådan anbringelse.

8 juli. **Skrivelse** *) fra Handelsdepartementet til havnedirektøren, hvorved i henhold til lov om havne- og ringevesenet m. v. av 10 juli 1894 § 27 bestemmes:

1. Maskindrevne fartøier skal under gang i Oslofjorden på strekningene Filtvet fyr — Spro og Ildjernsflu — Oslo havnedistrikt avpasse sin fart således at der ikke som følge av denne forårsakes skade ved bølgeslag m. v. De skal i dette øiemed holde sig mest mulig midtfjords og iaktta særlig forsiktighet ved passasje av bebyggede steder og i smale løp.

*) Bekjentgj. 18 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 34.

Overtredelse av denne bestemmelse straffes med bøter, og fartøiene vil kunne bli gjort ansvarlige for enhver skade som måtte være forårsaket ved for stor fart. 8 juli.

2. Arbeidsdepartementets bestemmelse av 11 september 1907, om at dampskiber hvis drektighet er 800 registertonn netto eller derover skal gå med sakte fart på den strekning av Oslofjorden utenfor Drøbak havnedistrikt som ligger mellem Skipheltangen og nordpynten av Nordre Kalholmen, opheves.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 9 juli.

Ifølge offisiell meddelelse fra generalsekretæren for Folkeforbundet av 23 juni 1927 har Storhertugdømmet Luxemburg ratifisert den internasjonale konvensjon om forenkling av tollformaliteter av 3 november 1923 med tilhørende protokoll.

Ratifikasjonsdokumentet blev deponert i Folkeforbundets Sekretariat 10 juni 1927.

Nye bruksregler *) for Leksdal statsalmenning i Lånke herred, Nord-Trøndelag fylke. 9 juli.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en skattefoged hvori meddeles at Justisdepartementet under 29 juni d. å. har uttalt: 9 juli.

«Tvangsfullbyrdelseslovens § 101 antas å omfatte det offentliges krav på arveavgift. Utpantning for sådan avgift må — da ingen lov bestemmer nogen annen frist — begjæres innen et år efter forfallsdag (jfr. lov 8 april 1905 nr. 2 § 27). Det bemerkes, at der også efter dette tidspunkt selvfølgelig er adgang til å erhverve dom eller lignende tvangsgrunnlag for inndrivelse av arveavgiften, så lenge den ikke er foreldet.

Med hensyn til den ekstraordinære formuesskatt har lov 28 juli 1921 nr. 6 § 25 alene forlenget den ordinære foreldelsesfrist (jfr. bilag I til Ot. prp. nr. 76 1920, side 48) mens de almindelige skattelovers utpantningsfrist (byskattelovens § 105) er opretholdt for den ekstraordinære formuesskatt ved lovens § 2.»

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet til overlosen i det vestenfjelske distrikt, hvori angående losbetalingen for et dampskib, som på vei fra utlandet til Aakrehavn på Karmøens vestside blev praiet av los ved Feistenen, uttales, at dampskibet er pliktig til å betale — foruten innseilingspenger — milepenger for den hele strekning fra det sted, 9 juli.

*) Bekjentgj. 18 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 34, hvor bruksreglene er inntatt.

9 juli. hvor det først passerte utenskjærsgrensen, til bestemmelsesstedet, uaktet en del av det benyttede seilløp ligger utenfor utenskjærsgrensen.

10 juli. **Rundskrivelse** fra Finansdepartementet.

Under 16 juni d. å. har Stortinget fattet beslutning om skatt til statskassen av fortæring på bevertningssteder i budgettåret 1 juli 1927—30 juni 1928.

Beslutningen som er kunngjort ved kongelig resolusjon av 24 s. m. er helt overensstemmende med beslutningen for foregående budgettår.

Skatten blir således å opkreve efter samme procent som før og for øvrig overensstemmende med de gitte forskrifter.

I henhold til den bemyndigelse som i § 7 i lov av 18 mars 1925 er gitt departementet til å utferdige de fornødne forskrifter angående regnskapsførsel og kontroll med skattens innkrevning og erleggelse og angående gjennemførelsen av lovens bestemmelser for øvrig har departementet bestemt at skatten for fremtiden skal opbevares i særskilt kasse og således holdes adskilt fra vedkommende bevertningssteds innehavers øvrige midler. Som følge herav vil vedkommende innehaver utsette sig for straff efter straffelovens kap. 24 om underslag m. v. hvis skatten ikke i rette tid innbetales til vedkommende oppebørselsbetjent men disponeres på annen måte.

Videre skal man innskjerpe nødvendigheten av at der ved bevertningssteder hvor der selges mat eller drikke både til fortæring på stedet og til avhentning, føres særskilt regnskap for hvert av disse salg, således at den skattepliktige omsetning og skatten til enhver tid kan kontrolleres. I motsatt fall vil der bli å beregne skatt av den hele omsetning likesom vedkommende bevertningssted da vil risikere at der anordnes en fullstendigere regnskapsførsel og opkrevning av skatten på autoriserte blanketter for hver enkelt serverings vedkommende. Det samme gjelder hvor der foregår annen så vel skattefri som skattbar fortæring, f. eks. hvor middagsmåltider til visse tider på dagen er fritatt for skatt eller hvor der foregår utleie av værelser i forbindelse med servering.

Da skattopkreverne (lensmennene) fremdeles tross pålegg i rundskrivelser fra departementet av 21 mars 1925 og 17 februar 1927 i adskillig utstrekning ikke remitterer opkrevd skatt i rette tid, skal man be dem gjort opmerksom på, at det offentlige for fremtiden, i tilfelle forholdet gjentar sig, vil forbeholde sig bankrenter av de til Norges Bank forsent remitterte skattebeløp.

Enn videre skal man be skattopkreverne gjort opmerksom på at de vil kunne bli gjort ansvarlig for skatterestanser,

hvis utpantning for hver enkelt måneds skatt ikke avholdes i rette tid og snarest mulig derefter tinglyses, således at skattene av denne eller andre skattopkreverne tilregnelige grunner blir uerholdelige. 10 juli.

Departementet er opmerksom på at der i adskillig utstrekning ikke opkreves eller ikke til skattopkreverne innbetales bevertningsskatt av gårder på landet som mottar gjester, særlig i påske- og sommerferiene, og som derfor må betraktes som bevertningssteder i lovens forstand. Departementet skal be skattopkrevernes (lensmennenes) opmerksomhet henvendt på dette forhold og be dem anmodet om å dra omsorg for at bevertningsskatter også av disse bevertningssteder kommer det offentlige tilgode.

Departementet skal atter be innskjerpet politimyndigheter og skattopkrevere i størst mulig utstrekning å føre tilsyn med, at ethvert bevertningssted som ikke efter loven eller efter andragende er fritatt for skatt, fører de anordnede bøker, innbetaler pliktig skatt og sender de anordnede månedlige innberetninger til departementet.

Kongelig resolusjon *) om tvungen voldgift i en del arbeidstvister. 11 juli.

Skriv) frå Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet um vedtektir for Bø og Seljord Samflotningslag. 11 juli.

Skriv) frå Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet um reglar for Dalåis Samflotning. 11 juli.

Skrivelse †) fra Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet om statutter for Todøla Fellesfløtningsforening. 11 juli.

Skrivelse ***) fra Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet om regler for Koselvens Fellesfløtning. 11 juli.

Skrivelse †) fra Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet om statutter for Levangerelvens Fellesfløtning. 11 juli.

Skrivelse ***) fra Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet om regler for Steinkjer Fløt- 11 juli.

*) Bekjentgj. 18 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 34.
**) Bekjentgj. 18 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 34, hvor vedtektene er inntatt.
***) Bekjentgj. 18 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 34, hvor reglene er inntatt.
†) Bekjentgj. 18 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 34, hvor statuttene er inntatt.

11 juli. ningsforening, inneholdende også reglement for behandling av krabbas- og bunntømmer.

12 juli. **Kongelig resolusjon.** 1. Embedet som overlæge for sinnssykevesenet nedlegges fra og med 1 august 1927. 2. De forretninger som nu tilligger overlægen for sinnssykevesenet, overføres til medisinaldirektøren fra samme tid.

12 juli. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet angående innskrenkende bestemmelser for erhvervsmessig motorvognkjøring på veistrekningene Visnes (Tonning)—Grodås—Møre fylkesgrense og Øiebakken—Nordfjordeid—Kjollesdal i Sogn og Fjordane fylke.

13 juli. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet angående ophevelse av innskrenkningen i den frie motorvognkjøring på hovedveistrekningen Naustdal dampskibsbrygge—Nyheim i Naustdal herred m. v., Sogn og Fjordane fylke.

15 juli. **Skrivelse** *) fra Justisdepartementet om ophevelse av § 45 i de av departementet under 20 februar 1925 stadfestede politivedtekter for Harstad.

16 juli. **Skrivelse** **) fra Justisdepartementet om nye politivedtekter for Alta herred, Finnmark fylke.

16 juli. **Skrivelse** fra Justisdepartementet, Fengselsstyret, til riksadvokaten.

Innsettelse av personer i Opstad tvangsarbeidshus.

I brev til hr. riksadvokaten av 17 oktober 1923 henstillet Styret at tilgangen av tvangsarbeidere til Opstad tvangsarbeidshus måtte bli begrenset på grunn av plassmangelen.

Da antallet av tvangsarbeidere i den senere tid er gått jevnt nedover, antar Styret at det ikke lenger er grunn til å opretholde de forskjellige forføininger som er nevnt i brevet av 17 oktober 1923 med hensyn til personer som skal anbringes i tvangsarbeidshus.

Opstad tvangsarbeidshus vil inntil videre kunne motta tvangsarbeidere uten at det på forhånd blir søkt om plass for dem. Det vil heller ikke være nødvendig at vedkommende domfelte soner fengselsstraffen før han sendes til Opstad, hvis ikke påtalemyndigheten av andre grunner mener at det bør skje. Overensstemmende hermed vil det ved beregning av løslatelsestiden for tvangsarbeiderne ikke bli tatt

*) Bekjentgj. 21 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.
**) Bekjentgj. 21 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 35, hvor politivedtektene er inntatt.

hensyn til den tid de har sonet fengselsstraff eller sittet i varetektsfengsel før innsettelsen, jfr. Styrets skrivelser av 29 april 1924 og 6 juli 1925. 16 juli.

Herom skal man be hr. riksadvokaten underrette statsadvokatene og politiets tjenestemenn.

Noteveksling *) angående anvendelsen av punkt 5 i den til konvensjonen mellem Norge og Frankrike om vin og spirituosa av 12 april 1927 hørende undertegningsprotokoll. 18 juli.

Kongelig resolusjon **), hvorved i henhold til post II i lov av 7 juli 1927 om forandring i den geistlige lønningslov av 14 juli 1897 med tilleggslov av 25 februar 1921, dens §§ 31, 1ste avsnitt, 32, 3dje avsnitt og 33, bestemmes, at denne lov skal tre i kraft fra 1 januar 1928. 19 juli.

Kongelig resolusjon **), hvorved i henhold til lov om domstolene av 13 august 1915 § 23, jfr. § 55 bestemmes: 19 juli.

Det overlates til Justisdepartementet å bestemme i hvilke domssogn dommerfullmektiger skal ansettes. Departementet gir nærmere regler om fremgangsmåten ved ansettelsen.

Kongelig resolusjon **), hvorved i medhold av § 72 i lov av 5 april 1927 om innførsel og omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl bestemmes: 19 juli.

I. For Svalbard skal innførsel, omsetning og utdeling av rusdrikk skje efter forskrifter overensstemmende med et fremlagt utkast.

II. Disse forskrifter trer i kraft 1 august 1927.

De omhandlede forskrifter er sålydende:

§ 1. Ved rusdrikk forståes i disse forskrifter brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl som inneholder over 2,50 volumprocent alkohol.

§ 2. Innførsel av rusdrikk må med de i § 3 nevnte undtagelser kun skje med tillatelse, meddelt av Socialdepartementet i hvert enkelt tilfelle.

§ 3. Reisende som ankommer til Svalbard kan medbringe rusdrikk til rimelig bruk under opholdet.

Førere av fartøier som anløper Svalbard kan medbringe rusdrikk til rimelig bruk ombord.

§ 4. Ved industrielle anlegg eller lignende kan salg av rusdrikk finne sted såfremt eierne treffer bestemmelse herom.

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1927 s. 143.
**) Bekjentgj. 21 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.

19 juli. Salg kan dog kun skje til anleggets egne arbeidere og funksjonærer og efter regler som godkjennes av sysselmannen.

Utdeling av rusdrikk uten vederlag til arbeidere og funksjonærer må alene skje under samme betingelser.

§ 5. Utenfor de tilfelle som omhandles i foranstående § 4 må salg eller overdragelse på hvilken som helst annen måte uten vederlag ikke finne sted.

Dette gjelder også på fartøi i Svalbards farvann.

Sysselmannen kan dog i særlige tilfelle gi dispensasjon herfra.

§ 6. Rusdrikk skal ved anleggene opbevares forsvarlig nedlåst.

§ 7. Overtredelse av disse forskrifter er belagt med straff.

Inndragning av rusdrikk, fartøier og ting som antas brukt som eller bestemt til hjelpemiddel ved overtredelse av disse forskrifter kan skje efter de regler som herom gjelder i Norge for øvrig.

19 juli. **Kongelig resolusjon** *), hvorved der i medhold av § 2 i lov om tilsyn med pleiebarn av 29 april 1905 meddeles stadfestelse på den av Vestre Slidre herredsstyre i møte den 4 mai 1927 fattede beslutning om at innen Vestre Slidre herred må ingen motta pleiebarn uten at han eller hun på forhånd har erhvervet helserådets tillatelse hertil.

19 juli. **Kongelig resolusjon** *), hvorved det i henhold til § 2 i lov nr. 2 av 16 juni 1927 om fredning av sildyngel overdras til Handelsdepartementet å gi nærmere regler for undersøkelse og bedømmelse av småsildfangsters lovlighet. Resolusjonen trer i kraft straks.

19 juli. **Kongelig resolusjon** *), hvorved i medhold av § 44 i lov nr. 2 av 20 mai 1899 angående jakt og fangst bestemmes, at i Akershus fylke skal inntil utgangen av året 1927 elgko og årskalv av elg være fredet og jakttiden for elgokse innskrenkes til tiden fra og med 26 til og med 30 september.

19 juli. **Kongelig resolusjon** *), hvorved i medhold av § 44 i lov nr. 2 av 20 mai 1899 bestemmes: 1. I Østfold fylke skal årskalv av elg være fredet i året 1927. Jakttiden for elg i det samme år innskrenkes til tiden fra og med 26 til og med 30 september. 2. I samme fylke innskrenkes jakttid for ærfugl til tiden fra og med

*) Bekjentgj. 21 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.

15 oktober til og med 30 november, hvilken bestemmelse trer i kraft 1 oktober 1928 og gjelder inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1932. 19 juli.

Kongelig resolusjon *), hvorved i medhold av § 44 i lov nr. 2 av 20 mai 1899 bestemmes, at det for et tidsrum av 5 år regnet fra 1 oktober 1927 innen Sogn og Fjordane fylke skal være forbudt å bruke snare, saks eller fallstokk til fangst av hare, tiur, røi, årfugl, jerpe og rype, herfra dog undtatt snare til fangst av hare i haver eller i adkomst til disse. 19 juli.

Kongelig resolusjon *), hvorved i medhold av § 44 i lov nr. 2 av 20 mai 1899 bestemmes, at jakttiden for elg i Nord-Trøndelag fylke i året 1928 innskrenkes til tiden fra og med 15 til og med 24 september. 19 juli.

Kongelig resolusjon *), hvorved der meddeles approbasjon på Stortingets beslutning av 5 juli 1927 [1]) om avholdelse av en telling i henhold til lov av 25 april 1907 angående Norges gjeld til og tilgodehavender i utlandet pr. 31 desember 1927. 19 juli.

Kongelig resolusjon **) om forandringer i skattetakstvedtektene for Drammen. 19 juli.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 19 juli.

1. Det tillates at der på en dertil utsett tomt på Mace i Kautokeino prestegjeld i Hålogaland bispedømme opføres et kapell efter en av skogforvalter O. Høegh-Omdal utarbeidet plan. Derhos bemyndiges Hålogaland stiftsdireksjon til å samtykke i mindre vesentlige endringer i byggeplanen om sådanne under arbeidets gang måtte vise sig ønskelige eller nødvendige.
2. Hålogalands biskop bemyndiges til å avgi nærmere bestemmelser om antallet av årlige gudstjenester i kapellet, som blir å benevne Mace Kapell.
3. Kautokeino herredsstyres beslutning i møte den 21 oktober 1926 om overtagelse av garantien for kapellets fremtidige vedlikehold — approberes i henhold til lov om kommunestyre på landet av 30 september 1921 § 46, post 4.

Kongelig resolusjon, hvorved i medhold av § 3 i lov av 9 mars 1917 om magistratsembedenes ophevelse med tilleggslov av 9 juni 1922 bestemmes, at borgermesteren i Sarpsborg 19 juli.

*) Bekjentgj. 21 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.
**) Bek entgj. 21 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 35, hvor forandringene er anført.
[1]) Se skr. fra Finansdepartementet av 2 juli. Innst. S. nr. 193. St.tid. s. 2632.

19 juli. inntil videre i magistratens sted skal inntre som medlem av Sarpsborg fattigstyre.

19 juli. **Kongelig resolusjon,** hvorved der opnevnes medlemmer av en komité til utredning av forholdet mellem jernbane- og automobildrift.

19 juli. **Kongelig resolusjon,** hvorved de ved kongelig resolusjon av 14 juni 1927 fastsatte forandringer av lønnsregulativet for arbeidere ved Hærens og Marinens fabrikker og etablissementer m. v. gjøres først gjeldende fra 1 august 1927.

19 juli. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmennene.

Den nye rettergangsordning.

Rundskrivelse nr. 17.

Om dommerfullmektiger (edsvorne fullmektiger).

I.

Ansettelsen av dommerfullmektiger.

Ved kongelig resolusjon av 19 juli 1927 er det i henhold til domstolslovens § 23, jfr. § 55 bestemt:

«Det overlates til Justisdepartementet å bestemme i hvilke domssogn dommerfullmektiger skal ansettes. Departementet gir nærmere regler om fremgangsmåten ved ansettelsen».

Bestemmelsen om bemyndigelse for departementet til å avgjøre i hvilke domssogn dommerfullmektiger skal ansettes, svarer til den bestemmelse som blev truffet ved kongelig resolusjon av 25 februar 1908 post I, og de tillatelser til å ha edsvoren fullmektig som er gitt i henhold til denne resolusjon vil fremdeles gjelde inntil videre.

Om fremgangsmåten ved ansettelsen av dommerfullmektiger bestemmer domstolslovens § 55 siste ledd at *fullmektigen ansettes av dommeren.* Men ansettelsen må *godkjennes av departementet* eller — hvis det gjelder en kortere tid — av *fylkesmannen.*

Departementet har i henhold til resolusjonen av 19 juli 1927 gitt følgende nærmere bestemmelser om fremgangsmåten ved ansettelse av dommerfullmektiger:

1. Fylkesmannen kan godkjenne en midlertidig ansettelse av dommerfullmektig — f. eks. under ledighet i stillingen — for en tid av inntil tre måneder.

2. En dommerfullmektigstilling som blir ledig, skal straks kunngjøres til besettelse efter offentlig konkurranse. Kunngjøringen ryk-

kes inn 2 ganger i Norsk Kunngjørelsestidende med en ansøk- 19 juli.
ningsfrist som i almindelighet bør settes til 3 uker.

Når ansøkningsfristen er utløpet og dommeren har truffet sitt valg blandt ansøkerne, sendes samtlige ansøkninger til departementet gjennem vedkommende fylkesmann, forat spørsmålet om godkjennelse av ansettelsen kan bli avgjort av departementet. Der vedlegges en liste over ansøkerne med oplysninger om når de har fullført juridisk embedseksamen og hvilken karakter de har fått (hovedkarakter og karakteren for den skriftlige del av eksamen, når denne er opgitt).

Når ansettelsen av en dommerfullmektig blir godkjent av departementet, vil der bli utferdiget et ansettelsesbrev for fullmektigen.

Med hensyn til de lovbestemte vilkår for å kunne ansettes som dommerfullmektig henvises til domstolslovens § 54, siste ledd og til den almindelige bestemmelse om dommere i domstolslovens § 53.

En dommerfullmektig går, på grunn av stillingens art, ikke inn under bestemmelsene i loven om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918.

Man gjør opmerksom på at fullmektiger som ikke tidligere har avlagt dommered, skal avgi dommerforsikring; jfr. domstolslovens § 60, kongelig resolusjon av 10 juni 1927 og rundskrivelse nr. 11 om den nye rettergangsordning.

Bestemmelsene i domstolsloven om ansettelse av dommerfullmektiger og de nærmere regler som er gitt i tilslutning til disse bestemmelser, avløser de forskrifter som under den eldre rettergangsordning har vært utferdiget om fremgangsmåten ved ansettelsen av dommerfullmektiger (jfr. de kgl. resolusjoner av 29 november 1845 og 25 februar 1908). Man henleder opmerksomheten på at de tidligere regler om ansettelsesmåten er forandret, forsåvidt som det *ikke lenger er foreskrevet at dommerfullmektiger skal autoriseres av fylkesmannen.* Bortsett herfra er ansettelsesreglene de samme som før, og ved avgjørelsen av om en ansettelse av dommerfullmektig skal godkjennes, vil departementet også følge de samme synsmåter som hittil — jfr. departementets rundskrivelser av 8 april 1910 og 9 februar 1926 om at der ved ansettelsen av dommerfullmektiger i fornøden utstrekning må tas hensyn til ansøkernes eksamensanciennitet, karakter og øvrige kvalifikasjoner for stillingen.

I forbindelse med reglene om fremgangsmåten ved ansettelse av dommerfullmektiger skal departementet nevne at der av hensyn til de mange juridiske kandidater som nu er uten

19 juli. stilling, har vært reist spørsmål om å begrense ansettelsestiden for dommerfullmektiger f. eks. til 2 år. Dette spørsmål, som departementet ikke har tatt endelig standpunkt til, vil senere bli tatt op til særskilt behandling.

Departementet skal i denne sammenheng tilslutt gjøre opmerksom på at dommerfullmektigen som handler på vedkommende dommers vegne, også må antas å handle på dommerens ansvar. Dette er en rettsregel som er fastslått i den administrative praksis og er anerkjent av domstolene, og det kan efter departementets mening ikke antas at regelen er forandret ved de nye rettergangslover.

II

Dommerfullmektigens myndighetsområde.

a. *Dommerfullmektigens almindelige myndighetsområde efter loven.*

Bestemmelsene om hvilke forretninger en dommerfullmektig har myndighet til å utføre er gitt i domstolslovens § 23, annet ledd og skjønnslovens § 5, annet ledd, jfr. §§ 61 og 63 i slutningen. Efter disse bestemmelser er det regelen at en dommerfullmektig ikke kan lede hovedforhandling, avsi dom eller styre skjønnsforretninger uten efter særskilt bemyndigelse eller i uforutsette forfallstilfelle. Forsåvidt skjønnsforretninger angår, er der gjort en undtagelse fra denne almindelige regel ved bestemmelsene i skjønnslovens §§ 61 og 63. Efter disse bestemmelser behøver en dommerfullmektig ikke særskilt bemyndigelse for å kunne styre en odelstakst eller overodelstakst.

Efter de nye rettergangslover er, som det vil ses, dommerfullmektigens almindelige myndighetsområde mere begrenset enn tidligere. Man henleder i så henseende opmerksomheten på at en dommerfullmektig utenfor uforutsette forfallstilfelle aldri kan avsi dom uten å ha fått særskilt bemyndigelse til det. Uten sådan bemyndigelse kan han således heller ikke avsi dom i forhørsretten efter straffeprosesslovens § 283, eller uteblivelsesdom under saksforberedelse efter tvistemålslovens § 308.

Bortsett fra ledelsen av hovedforhandling, avsigelsen av dommer og bestyrelsen av skjønnsforretninger har fullmektigen efter loven myndighet til på dommerens vegne å utføre alle de forretninger som er lagt til vedkommende dommerembede. Departementet må imidlertid innskjerpe som en almindelig regel at det ikke må overlates til en dommerfullmektig å utføre viktigere og vanskeligere forretninger før han har fått den

nødvendige øvelse og erfaring. De bestemmelser og instruksjoner som tidligere er gitt om dette, gjelder fremdeles; se kongelig resolusjon av 11 april 1901 om tjenstgjøring i vergerådet og vergemålsretten, rundskrivelse av 15 januar 1896 om forhør, 7 desember 1915 (fra Socialdepartementet) om farskapssaker og 15 desember 1916 om sjøforklaringer og efterforskninger i sjøfartsforhold. Hvad særlig den nye rettergangsordning angår, skal departementet gjøre opmerksom på at der visstnok ikke fra lovens side er noget til hinder for at det overlates til fullmektigen å lede saksforberedelsen i tvistemål. Men iallfall når det gjelder muntlig saksforberedelse, bør det følges som en almindelig regel at saken forberedes av den samme dommer som skal lede hovedforhandlingen, og at saksforberedelsen derfor ledes av dommeren selv. Som undtagelsesfri regel vil dette dog ikke gjelde; i mange saker kan det allerede av stevningen fremgå at saken er så enkel og oversiktlig, at saksforberedelsen uten betenkelighet må kunne overlates til fullmektigen, selv om det blir dommeren selv som i tilfelle kommer til å lede hovedforhandlingen. 19 juli.

b. *Særskilt bemyndigelse for dommerfullmektiger til å lede hovedforhandling m. v.*

I henhold til domstolslovens § 23 og skjønnslovens § 5 har departementet truffet følgende bestemmelser:

1. Fylkesmannen kan bemyndige en dommerfullmektig til å lede hovedforhandling eller avsi dom i en bestemt betegnet sak og til å styre en bestemt skjønnsforretning.

Den bemyndigelse som fylkesmannen i medhold av denne bestemmelse kan utferdige, kan bare gjelde den enkelte sak, og bemyndigelse blir bare å gi når dommeren, av grunner som fylkesmannen finner å måtte godta, er forhindret fra å behandle saken selv.

2. Fylkesmannen kan bemyndige en fullmektig som har fått den nødvendige øvelse og erfaring, til å avsi dom i forhørsrettssaker og til å avsi dom under saksforberedelsen i de saker som dommeren finner å kunne overlate det til fullmektigen å forberede. Fylkesmannen kan også gi en dommerfullmektig bemyndigelse til å lede hovedforhandling og avsi dom i vekselsaker.

19 juli. En almindelig bemyndigelse for fullmektigen til å lede hovedforhandling m. v. som går videre enn nevnt ovenfor under 2 kan ikke gis av fylkesmannen, men må i tilfelle utferdiges av departementet. Ansøkninger om en sådan bemyndigelse vil bli avgjort av departementet efter en bedømmelse i det enkelte tilfelle av arbeidsforholdene ved vedkommende embede og av fullmektigens erfaring og øvrige kvalifikasjoner. Departementet skal imidlertid gjøre opmerksom på, at en helt almindelig bemyndigelse for en dommerfullmektig til å lede hovedforhandling og avsi dom eller styre skjønnsforretninger bare i undtagelsestilfelle kan påregnes gitt.

Denne rundskrivelse bedes sendt til alle dommere i hr. fylkesmannens distrikt.

20 juli. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til byfogden i Oslo, hvori meddeles at efter departementets mening er bestemmelsen i lov om inngåelse og opløsning av ekteskap av 31 mai 1918 § 30 — om at der for vigsel og vigselattest intet skal betales — fremdeles gjeldende. Det kan nemlig ikke antas at lov nr. 3 av 18 februar 1927, som forandrer sportellovens § 57, har ment å gjøre nogen forandring i den foran nevnte lovbestemmelse.

20 juli. **Skrivelse***) fra Landbruksdepartementet, hvori meddeles, at departementet i medhold av punkt VI i kongelig plakat av 29 juni 1922 (kfr. plakat av 1 oktober 1926) om innførsel av husdyr og smitteførende gjenstander d. d. har bestemt, at det ifølge punkt VI i nevnte plakat av 1 oktober 1926 og skrivelse fra Landbruksdepartementet av 26 oktober og 17 november 1926 bestående midlertidige forbud mot innførsel av usaltet eller utilberedt flesk fra hele Sverige og av kjøtt fra visse len i Sverige opheves — for kjøtts vedkommende forsåvidt angår Stora Kopparbergs-, Gävleborgs-, Vestmanlands-, Upsala-, Stockholm-, Stockholms stads-, Södermanlands-, Örebro-, og Vermlands len samt landskapet Dalsland av Elfsborgs len og fogderiet Norrviken av Göteborg og Bohuslen og for flesks vedkommende dessuten forsåvidt angår Vesternorrlands-, Jemtlands-, Vesterbottens- og Norrbottens len.

Samtidig har Landbruksdepartementet i medhold av punkt I i forannevnte plakat av 29 juni 1922 (kfr. plakat av 16 februar 1925) bestemt, at det ved departementets skrivelse av 16 februar 1925 etablerte midlertidige forbud mot at skyss- og trafikkhester fra Sverige passerer riks-

*) Bekjentgj. 21 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.

grensen til Norge forsåvidt angår den del av riksgrensen som støter til Göteborg og Bohuslen samt Elfsborgs len opheves. 20 juli.

Disse bestemmelser trer i kraft straks.

Skrivelse*) fra Landbruksdepartementet om endring i fiskerireglene for Strandefjord i Nord-Aurdal og Vestre Slidre herreder, Opland fylke. 20 juli.

Skrivelse**) fra Arbeidsdepartementet om byggeforskrifter for det bygningsloven underlagte strøk omkring Dalen og Heistad, Telemark fylke. 20 juli.

Skrivelse*) fra Arbeidsdepartementet om innskrenkende bestemmelser for motorvognkjøring i gaten Victoria Terrasse over Ruseløkbasarene i Oslo. 20 juli.

Skrivelse*) fra Arbeidsdepartementet om nedsettelse av kjørehastigheten for motorvogner over Kopervik bro i Kopervik. 20 juli.

Skrivelse***) fra Arbeidsdepartementet, hvorved nedenstående ved kongelig resolusjon av 11 mars 1927 bifalte forskrifter om bortsettelse av leveranser og arbeider for statens regning er satt i kraft. 21 juli.

Kapitel I.

Anbud, underhåndsakkord og -kjøp.

§ 1. Leveranser og arbeider, som bortsettes for statens regning, skal ved offentlig bekjentgjørelse om skriftlig anbud utbydes til almindelig konkurranse, såfremt ikke annen fremgangsmåte som nevnt under §§ 2 og 3 kommer til anvendelse. **Off. anbudsinnbydelse.**

§ 2. Istedenfor almindelig konkurranse kan benyttes begrenset anbudsinnbydelse, hvorved forståes skriftlig henvendelse til navngitte personer (firmaer) uten offentlig bekjentgjørelse, **Begrenset anbudsinnbydelse.**

a. når statens interesse eller den offentlige sikkerhet krever, at der til anbudets gjenstand må stilles særlige fordringer, navnlig med hensyn til en omhyggelig og nøiaktig utførelse, eller når dens beskaffenhet på en fyldestgjørende måte først kan kontrolleres efterhånden eller under benyttelsen, så at der hos anbyderen må fordres en særlig innsikt og dyktighet eller spesielle hjelpemidler for arbeidets utførelse på en tilfredsstillende måte og i

*) Bekjentgj. 30 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 36.
**) Bekjentgj. 30 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor byggeforskriftene er inntatt.
***) Se St. med. nr. 12. Innst. S. nr. 177. St.tid. s. 2534.

21 juli.

rett tid, eller garantien i særlig grad må søkes i hans pålitelighet;

b. når det på grunn av markedets almindelige stilling er grunn til å anta at en hurtig innhentelse av anbud vil medføre en fordelaktig pris;

c. når erfaring viser, at anbud på vedkommende vare eller arbeide ikke kan påregnes fra andre enn visse av vedkommende myndighet kjente entreprenører;

d. når innkjøp må fortas eller arbeide utføres for en forsømmelig entreprenørs regning og tiden tillater at anbud innhentes (jfr. § 3 b);

e. når efter forutgående almindelig konkurranse (jfr. § 1) antagelig bud ikke er innkommet.

Når begrenset anbudsinnbydelse har vært benyttet, skal grunnen dertil anføres i forhandlingsprotokollen.

Underhåndsakkord og -kjøp.

§ 3. Istedenfor ved almindelig konkurranse eller begrenset anbudsinnbydelse kan kontraheres eller kjøpes underhånd,

a. når efter innbydelse til skriftlig anbud på en av de nevnte måter antagelig bud ikke er opnådd eller kan ventes efter fornyet innbydelse;

b. når innkjøp må foretas eller arbeide utføres for en forsømmelig entreprenørs regning, og tiden ikke tillater å innhente anbud efter § 2 d;

c. ved mindre efterbestillinger for å utfylle upåregnet behov;

d. når anskaffelse foretas eller arbeide utføres for å anstille forsøk;

e. når arbeidet eller anskaffelsen som følge av uforutsette omstendigheter ikke tåler opsettelse;

f. når tilstrekkelig konkurranse på grunn av stedlige forhold ikke kan påregnes;

g. når gjenstanden bare kan fåes hos en enkelt entreprenør;

h. når arbeidets utførelse krever kunstferdighet eller en spesiell teknisk dyktighet;

i. ved befraktning av skib;

j. når vedkommende gjenstand eller arbeidets kostende ikke overstiger kr. 3 000,00;

k. når vedkommende departement deri har samtykket.

Kapitel II.

Innbydelse til anbud. Forarbeider. Betingelser.

Anbudsinnbydelsers bekjentgjørelse.

§ 4. I bekjentgjørelser om anbud skal opgis,

a. den administrasjon, for hvis regning leveransen eller arbeidet utbydes;

b. leveransens eller arbeidets gjenstand og omfang;
c. hvorledes anbudene skal være merket (jfr. § 17);
d. sted og tid (dag og klokkeslett) for anbudets innlevering og åpning (jfr. § 6);
e. på hvilke steder anbuds- og leveringsbetingelser, beskrivelse, prøver, modeller, planer m. v. beror til eftersyn, samt om — og i tilfelle mot hvilken betaling — arbeidsmodeller og kopier kan erholdes (jfr. § 9);
f. at anbudsinnbydelsen — når bestemmelse herom er truffet — er innskrenket til innenlandsk vare eller arbeide (jfr. § 13).

Ved siden herav kan i bekjentgjørelsen gis de oplysninger, som i hvert enkelt tilfelle finnes hensiktsmessig.

Anbudsinnbydelsers bekjentgjørelse i Norsk Kunngj.-tidende m. v.

§ 5. Bekjentgjørelsen skal som regel innføres i Norsk Kunngjørelsestidende. Ved siden herav kan et kort utdrag av den inntas i lokalaviser og fagskrifter under henvisning til det nummer eller de nummere av Kunngjørelsestidende, hvori den er innført.

Hvis bekjentgjørelsen ikke innføres i Kunngjørelsestidende, skal den innrykkes i lokalaviser.

Frist til avgivelse av anbud.

§ 6. Til anbudenes avgivelse bør bestemmes en så rummelig frist, at anbyderne kan få tilstrekkelig tid til å utføre de nødvendige undersøkelser og beregninger, og vedkommende administrasjon har å påse at anbudsinnbydelsen utferdiges i så god tid at ikke leveringsfristens knapphet hindrer innenlandske produsenter i å delta i konkurransen.

Anbuds- og leveransebetingelser.

§ 7. Betingelsene skal i regelen inneholde bestemmelser,
a. om hvorvidt og i hvilken utstrekning der kan gjøres anbud på deler av leveransen eller arbeidet (jfr. § 16);
b. om de prøver, modeller, planer og tegninger m. v. som anbyderne skal innsende (jfr. § 20);
c. om at anbudet skal gi oplysning om i hvilken utstrekning der forutsettes anvendt innenlandske råmaterialer og halvfabrikata (jfr. § 13);
d. om hvor lenge anbudene kreves vedstått (jfr. § 15);
e. om størrelsen av den sikkerhet, som i tilfelle vil bli forlangt (jfr. § 38);
f. om forskudd, avbetaling (jfr. §§ 40—42), garantitid (jfr. § 39), mulkt (jfr. § 32), kontroll (jfr. § 36) og biprestasjoner (jfr. § 10);
g. om når og hvor leveringen skal skje eller arbeidet utføres (jfr. § 14);
h. om hvorledes der skal forholdes ved besiktigelsen og mottagelsen (jfr. kap. VIII);
i. om hvorvidt fabrikantens navn forlanges opgitt;
j. om ordningen av arbeidernes syke- og ulykkesforsikring;

21 juli.

k. om at anbyderne har å iaktta de efter ethvert arbeides beskaffenhet nødvendige forsiktighetsregler for å undgå skade på person og eiendom;

l. om anordninger til sikring av ferdsel, fløtning m. v.

Betingelsene skal for øvrig gi fullstendige oplysninger om den enkelte leveranse eller det enkelte arbeide, om entreprenørens rettigheter og plikter i det hele og ellers om alt, som er av betydning for prisberegningen — alt under henvisning til disse forskrifter.

Dersom nogen finner, at de meddelte oplysninger ikke gir fyldestgjørende veiledning, har han hos administrasjonen skriftlig å forlange de ytterligere oplysninger som han måtte anse nødvendige. Undlater han dette, er han selv ansvarlig for de følger, som derav måtte opstå.

Kvalitetsfordringer.

§ 8. Til almindelige forbruksartikler og handelsvarer bør ikke — medmindre det er ubetinget nødvendig — stilles større fordringer, enn der i handel sedvanlig stilles til en god og forsvarlig vare.

Når samme slags vare anskaffes, eller, når samme arbeide utføres for flere administrasjonsgrener, bør det så vidt mulig sørges for at der for sådanne leveranser og arbeider opstilles ensartede tekniske forskrifter.

Dokumenter som utlegges til eftersyn. Ansvar for forarbeider. Bortsettelse efter enhetspriser eller rund sum

§ 9. I anbudstiden skal på dertil passende sted (steder) utlegges til eftersyn de for anbudet opstilte betingelser, beskrivelse av de arbeider, som skal utføres, forklaring om resultatet av de anstilte forundersøkelser og om vekt- og masseberegninger, prøver, modeller, planer, profiler, tegninger m. v. Forlanges kontrakt utferdiget, skal derhos utlegges utkast dertil.

Prøver, modeller, særavtrykk og kopier bør så vidt mulig stilles til disposisjon for dem, som vil gjøre anbud, og bør i regelen kunne fåes, uten eller mot betaling, som dog ikke må overskride de hatte utgifter. I tilfelle av utlån kan der forlanges sikkerhet for tilbakeleverelsen i uskadt stand.

De foretatte forarbeiders resultat bør forklares så tydelig, at anbyderne kan avgjøre, om videregående undersøkelser er nødvendige for anbudets inngivelse.

De opførte masser, skal, når de ikke kan beregnes med full nøiaktighet, uttrykkelig betegnes som omtrentlige. Det offentlige er ansvarlig for, at de forarbeider, som ligger til grunn for de utlagte karter, profiler, tegninger, vekt- og masseberegninger, er utført med omhu, hvorimot entreprenøren overtar risikoen på egen fordel eller tap, om der under utførelsen skulde vise sig feil eller uoverensstemmelser, som ikke kunde undgåes, uaktet undersøkelsene er utført med omhu og i det omfang, som efter arbeidets art i almindelighet

anses for fornødent. Såfremt der under utførelsen viser sig avvikelser i de foretatte forarbeiders resultater, som medfører store og i forhold til den hele entreprise vesentlige meromkostninger kan dog entreprenøren gjøre krav på erstatning for påført tap, når anmeldelse skjer umiddelbart efter at han er blitt klar over forholdet. Opstår der i den anledning nogen tvist mellem partene, skal den i mangel av mindelig overenskomst avgjøres ved voldgift (§ 51). 21 juli.

Skal anbudet ledsages av et av anbyderen utarbeidet projekt, bør der utlegges et av administrasjonen opstilt program, hvorhos de forarbeider, hvorpå dette er grunnet, skal være tilgjengelige for anbyderne.

Konkurranse om utarbeidelse av projekter bør så vidt mulig holdes adskilt fra konkurranse om arbeidets utførelse.

Bortsettelse av arbeider kan skje enten efter enhetspriser eller for en rund sum. Det siste bør kun finne sted, når arbeidet, med hensyn til beskaffenhet og mengder m. v., er beskrevet så nøiaktig, at der ingen tvil er om, hvad der forlanges utført.

De til grunn for konkurransen liggende dokumenter skal være forsynt med underskrift av den, som har utferdiget anbudsinnbydelsen, og prøver og modeller med tilstrekkelig tydelige merker.

Det av administrasjonen utarbeidede overslag bør som regel ikke være tilgjengelig for anbyderne.

Forandringer i planer. Tilleggsarbeider. Forøkelse eller forminskelse av en leveranse.

§ 10. Administrasjonen har adgang til å foreta forandring i enkelte deler av den for arbeidet lagte plan eller i dets detaljer, og entreprenøren er da forpliktet til å rette sig efter de ham derom meddelte forskrifter. Det samme gjelder, når der under et arbeides utførelse fattes beslutning om tilleggsarbeider, såfremt deres kostende ikke overskrider 15 pct. av betalingen for det hele arbeide. Om forandringer eller tilleggsarbeider gis entreprenøren skriftlig meddelelse.

For tilleggsarbeide og for det forøkede arbeide, som måtte følge av en besluttet forandring, tilkommer entreprenøren godtgjørelse, likesom han er berettiget til å erholde en i forhold til omfanget av det forøkede arbeide passende forlengelse av den frist innen hvilken arbeidet skal være fullført.

Medfører forandringen en forminskelse i arbeidet, gjøres et til denne svarende avdrag i kontraktsbeløpet.

Godtgjørelsen og avdraget blir i mangel av mindelig overenskomst, der så vidt mulig bør søkes opnådd før beslutningen iverksettes, å bestemme ved voldgift (jfr. § 51).

Dersom mindelig overenskomst om et tilleggsarbeide ikke kan opnåes, har administrasjonen adgang til å la det utføre ved andre.

21 juli.

Ved leveranser må der i almindelighet ikke tas forbehold om forpliktelse til å levere mindre enn i anbudet opgitt.

Innskrenkning i retten til å gjøre anbud og være fullmektig for anbyder eller entreprenør.

§ 11. Den, som i egenskap av lønnet funksjonær eller efter særlig overdratt hverv har deltatt i utarbeidelsen av de endelige til grunn for anbudsinnbydelsen liggende projekter eller overslag eller i forarbeidene til samme, eller står i vedkommende administrasjons tjeneste, eller på det offentliges vegne vil komme til å få nogen befatning med et arbeide eller en leveranse, kan ikke delta i konkurransen eller optre som fullmektig for en anbudsgiver eller som stedfortreder for en entreprenør (§§ 23 g og 37).

Fastlønnet officer eller underofficer kan være leverandør av landmannsprodukter av egen avling til militæretaten, dog ikke til eget regiment eller tilsvarende administrativ avdeling.

Representant for utlending.

§ 12. Når anbud inngis av en, som ikke er bosatt her i landet, skal han opgi en herboende norsk borger, der optrer som mellemmann direkte mellem entreprenør og det offentlige og på hans vegne vedtar varsel i tvisttilfelle.

I spesielle tilfelle kan vedkommende administrasjon på forhånd forlange, at der i anbudet opgis en representant, som skal være berettiget til å vedta opgjøret og motta betalingen samt i øvrig til med forbindende virkning å forhandle med det offentlige.

Innenlandsk arbeide.

§ 13. Når anskaffelsen skal foregå efter anbud, og det, som skal anskaffes, er gjenstand for tilvirkning ved flere innenlandske fabrikker eller verksteder, skal konkurransen — medmindre vedkommende administrasjon i enkelte tilfelle anser det uforenlig med det offentliges interesse — innskrenkes til kun å gjelde norsk vare.

I anbudsbetingelsene angående levering av en vare eller utførelse av et arbeide inntas forbehold om at der ved avgjørelsen vil bli tatt i betraktning i hvilken utstrekning der forutsettes anvendt norske råmaterialer og halvfabrikata, samt om at anbyderen ved anbudets vedtagelse anses forpliktet til å anvende norske råmaterialer og halvfabrikata i den utstrekning som angitt i anbudet, jfr. § 7, c. Det må på forlangende godtgjøres at så er tilfelle, hvilket også av vedkommende administrasjon skal kontrolleres best mulig.

Anbud på utførelse av arbeider må ikke uten departementets samtykke innhentes fra nogen, som ikke har fast bopel her i landet.

Frist for utførelsen. Passende årstid.

§ 14. Forsåvidt der i anbudsbetingelsene angis en bestemt tid for levering av vare eller utførelse av arbeide, bør fristen, når ikke særskilte omstendigheter krever en større

hurtighet, avpasses således, at der blir rummelig tid til å opfylle kontrakten. 21 juli.

Skal der ved avgjørelsen av anbud tas særskilt hensyn til den tidsfrist, anbyderen beregner til utførelsen, skal dette tilkjennegis i anbudsbetingelsene.

Ved utferdigelse av anbudsinnbydelser bør det så vidt mulig tas hensyn til, at utførelsen kan foregå på den med hensyn til opnåelsen av den billigst mulige pris eller i andre henseender fordelaktigste tid av året.

§ 15. Den frist, som av administrasjonen forbeholdes for anbudets vedståelse må ikke settes lenger enn nødvendig og om mulig ikke utstrekkes over 14 dager regnet fra anbudsfristens utløp. **Fristen for anbudenes vedståelse.**

§ 16. Ved leveranser eller arbeider, som egner sig derfor, bør der gis adgang til å gjøre anbud så vel på det hele, som på deler derav. **Deling av leveranser og arbeider.**

Kapitel III.

Anbudenes form og innhold samt virkning.

§ 17. Ethvert anbud skal være underskrevet av anbyderen og innlagt i forseglet konvolutt merket som forlangt i bekjentgjørelsen om anbudet. Forsåvidt anbud fremsendes telegrafisk, må telegrammet være forsynt med samme merke. **Anbudenes innhold.**

Anbudene skal inneholde,

a. nøiaktig opgave over arten og omfanget av den leveranse eller det arbeide, hvorpå anbud gjøres, herunder sådanne angivelser at kvaliteten av det tilbudte med sikkerhet kan bedømmes;

b. opgave over de forlangte priser, der skal angis i norsk mynt, hvis administrasjonen i betingelsene stiller forlangende herom. Der skal ved arbeider opgis så vel enhetspriser som det samlede forlangende; stemmer dette ikke med enhetsprisene, anses disse som de avgjørende. Anbyderne har rett til å kontrollere den foretatte efterregning;

c. fortegnelse over prøver, modeller, tegninger og andre bilag, der vedrører anbudene, og oplysning om, hvorledes de er merket. De skal være merket således, at det tydelig kan sees, til hvilket anbud de hører, likesom tegninger, beskrivelser og andre dokumenter skal være forsynt med anbyderens underskrift;

d. når anbud avgis av flere i forening, at de er solidarisk ansvarlige, hvorhos det skal angis, hvilken av anbyderne skal anses som forretningsfører og som sådan være berettiget til på de øvriges vegne og med bindende virkning for dem å forhandle med administrasjonen i alt ved-

21 juli.

kommende kontraktsforholdet og særlig til å vedta opgjøret og motta betalingen;

e. oplysning om fabrikantens navn, når det er forlangt i betingelsene;

f. anbyderens nøiaktige adresse;

g. for hvem varsel i tvisttilfelle skal meddeles (§ 51);

h. de øvrige opgaver, som måtte være forlangt i anbudsinnbydelsen.

Vil anbyderen forbeholde sig å være bundet ved sitt anbud i en kortere frist, enn den i anbudsinnbydelsen bestemte, må det angis (jfr. § 23, e).

Anbudenes virkning.

§ 18. Enhver anbyder anses for å ha vedtatt de almindelige og spesielle betingelser, prøver, modeller, karter, grunnundersøkelser, tegninger og andre utlagte dokumenter og å ha erkjent sig forpliktet til, såfremt hans anbud antas, å utføre leveransen eller arbeidet i overensstemmelse dermed og i henhold til disse forskrifter.

Anbyderne er bundet ved sine anbud fra anbudsfristens utløp og inntil utløpet av den for anbudenes vedståelse bestemte, eller i anbudet forbeholdte frist. Det er i dette tidsrum ikke tillatt å gjøre nogen modifikasjon i anbudene.

Adresse.

§ 19. Når en anbyder eller entreprenør forandrer bosted, skal han straks opgi sin nye adresse. Enhver meddelelse, der er avsendt til den sist opgitte adresse, anses som riktig avsendt.

Tilbakelevering av prøver og benyttelse av projekter.

§ 20. Prøver, vedrørende anbud, som ikke er antatt, kan ikke forlanges tilbakelevert. Modeller, planer, tegninger og beskrivelser skal på forlangende tilbakesendes for anbyderens regning og risiko. Efter forløpet av 1 måned efter anbudenes avgjørelse er det offentlige ikke ansvarlig for dem.

For projekter, planer og tegninger samt forsøksmodeller som er utarbeidet efter begrenset anbudsinnbydelse, kan anbyderen, hvis dertil er anledning, tilståes en passende forut bestemt godtgjørelse, og de blir da det offentliges eiendom.

Projekter, planer og tegninger, der er innsendt med anbud, som ikke er antatt, kan, hvad enten disse er avgitt efter almindelig eller begrenset anbudsinnbydelse, ikke benyttes uten anbyderens samtykke.

Kapitel IV.

Anbudenes åpning og avgjørelse.

Anbudenes åpning.

§ 21. Skriftlige anbud, som innleveres før anbudenes åpning, opbevares i avlåst rum, og alle til anbudene hørende prøver, modeller, beskrivelser eller tegninger forvares på betryggende måte.

Anbudene åpnes til den i anbudsinnbydelsen bestemte tid og på det opgitte sted. 21 juli.

Anbud, som innkommer efter fristens utløp, men før åpningen er påbegynt, skal åpnes, når det kan sees, at anbudet er poststemplet eller innlevert på telegrafstasjon før anbudsfristens utløp.

Ved anbudsåpningen skal, hvor det er mulig, 3 personer, dog minst 2 av vedkommende administrasjon være til stede.

Anbudene skal påføres løpenummer i den orden, hvori de åpnes, samt forsynes med den tjenestemanns påtegning eller signatur, som leder forretningen og opføres på en fortegnelse (protokoll) som underskrives av ovennevnte 3 (2) personer.

Anbydere eller deres befullmektigede er berettiget til å være til stede, når anbudene åpnes. Anbudsprisene opleses, men ikke anbydernes navner, som heller ikke må offentliggjøres.

§ 22. Anbudene avgjøres av vedkommende administrasjon. Anbudsavgjørelse.

Avgjørelsen bør skje snarest mulig efter anbudenes åpning.

Ved bedømmelse av innsendte prøver kan, når det anses nødvendig, benyttes særskilt sakkyndig bistand.

Anbudsavgjørelsen innføres i den i § 27 nevnte protokoll.

§ 23. Utelukket fra å komme i betraktning ved bedømmelsen er anbud, Anbud, som utelukkes fra å komme i betraktning.

a. som er avgitt av personer, der ikke er berettiget til å delta i konkurransen (§ 11);
b. som er innkommet efterat anbudenes åpning er påbegynt;
c. som ikke opgir en bestemt pris;
d. som ikke er ledsaget av prøve, modell eller tegning m. v., når det er forlangt;
e. som er ledsaget av planer, modeller eller prøver, som er ubrukelige, eller som inneholder andre særbetingelser enn den i § 17, siste passus nevnte. Er den forbeholdte kortere frist utilstrekkelig til, at anbudene innen dens utløp kan være avgjort, henlegges anbudet;
f. som er avgitt av personer, der ved tidligere leveranse eller arbeide har handlet uredelig eller har utvist sådan uduelighet eller likegyldighet, at foretagendet ikke bør betroes dem, eller som har undlatt å opfylle sine forpliktelser mot sine arbeidere efter § 33;
g. som er avgitt av personer, der utvilsomt mangler den fornødne innsikt og duelighet for at arbeidets utførelse med trygghet kan betroes dem, medmindre de har stillet en representant, som godkjennes av administrasjonen, og med hvem denne har rett til å forhandle om alt vedkom-

21 juli.

mende arbeidets utførelse med forpliktende virkning for entreprenøren.

Ved avgjørelsen av anbudene kan bestemmes, om anbud bør optas til bedømmelse, som

1. i mindre vesentlige henseender er ufullstendige eller avviker fra hvad der er foreskrevet, såfremt konkurranseforholdet ikke forrykkes;
2. når begrenset anbudsinnbydelse har vært benyttet, er avgitt av andre enn dem, som er opfordret til å innsende anbud;
3. opgir en pris, som står i et så åpenbart misforhold til hvad der skal presteres, at man for den ikke kan påregne en leveranse eller et arbeide av tilfredsstillende beskaffenhet, medmindre anbyderen kan anføre fyldestgjørende grunner for at han har kunnet gjøre et så lavt anbud.

Valg mellem anbud.

§ 24.

1. Den omstendighet, at et anbud angir den laveste pris skal ikke i og for sig være avgjørende for anbudets antagelse.
2. Av de anbud, som kommer i betraktning ved avgjørelsen skal — under iakttagelse av reglene i § 25 — det anbud antas, som med hensyn til varens eller arbeidets beskaffenhet og pris og andre omstendigheter, som er av betydning for spørsmålet, må anses som det fordelaktigste for staten. Foreligger ved avgjørelsen bare ett anbud, bør det antas, hvis det ut fra de foran angitte synspunkter finnes å være fordelaktig for staten.
3. Skal der velges mellem anbud, som vedkommende myndighet med hensyn til alle på spørsmålet innvirkende omstendigheter, finner likeverdige, kan leveransen eller arbeidet, når dertil er anledning, deles mellem to eller flere av disse anbydere. Kan avgjørelse ikke opnåes på denne måte, kan der enten rettes henvendelse til dem om å fremkomme med nye anbud, eller det kan avgjøres ved loddtrekning, hvilket anbud skal antas.
4. Den avgjørende myndighet er ikke forpliktet til å anta noget av de anbud, som er optatt til bedømmelse.

Fortrinsrett for innenlandsk vare.

§ 25. Ved anskaffelser skal det så vidt mulig iakttas, at innenlandsk vare kjøpes, når den kan fåes til antagelig pris i rette tid og av den beskaffenhet, som forlanges.

Ved valg mellem utenlandsk og innenlandsk vare skal i øvrig befølges de til enhver tid av Kongen gitte almindelige bestemmelser.

Underretning til anbydere.

§ 26. Den anbyder, hvis anbud er antatt, skal snarest mulig og senest innen utløpet av den for avgjørelsen bestemte eller i anbudet forbeholdte frist underrettes derom. Anbyderen har uten ophold å erkjenne mottagelsen herav.

Når underretningen om et anbuds antagelse er meddelt i betimelig tid, er kontraktsforholdet stiftet mellem det offentlige og anbyderen. 21 juli.

De anbydere, hvis anbud ikke er antatt, gis underretning herom. De kan på henvendelse inntil 14 dager efterat meddelelse om anbudenes avgjørelse er utsendt, få opgitt hvilket anbud er antatt, samt prisen.

§ 27. Ved avgjørelse av anbud skal der føres en autorisert protokoll. Protokoll.

I protokollen skal innføres eller denne vedlegges en på vedkommende myndighets foranstaltning opsatt sammenstilling av anbudene inneholdende anbydernes navn, de forlangte priser samt for øvrig andre oplysninger, som antas å være av vesentlig betydning for anbudsavgjørelsen.

Dessuten skal der anføres,

a. de anbud som efter § 23 er utelukket fra å komme i betraktning ved bedømmelsen samt grunnen hertil;
b. anbud som antas og i tilfelle grunnen til at det billigste eller de billigere anbud ikke antas;
c. hvis samtlige anbud forkastes, grunnen hertil.

§ 28. Ved avgjørelse av anbud kan ingen delta, Ugildhet ved avgjørelse av anbud.

1. som er i slekt eller svogerskap i op- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søskenbarn med anbyder eller anbyders agent eller styrer av selskap, som har inngitt anbud;
2. som er eller har vært gift med eller er forlovet med eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til anbyder eller anbyders agent, eller styrer av selskap som har inngitt anbud;
3. som er medeier, interessent eller aktionær i firma eller selskap som har inngitt anbud;
4. som er styrer eller er medlem av styret for et selskap som har inngitt anbud.

Kapitel V.

Kontrakt. Forsømmelse. Henstand.

§ 29. Når det av administrasjonen forlanges, skal den anbyder, hvis anbud er antatt, være forpliktet til å oprette skriftlig kontrakt angående leveransen eller arbeidet. Av denne får enhver av partene et eksemplar. Kontrakt.

§ 30. Uten samtykke av administrasjonen må ikke nogen entreprenør overdra sine kontraktmessige forpliktelser til nogen annen. Overdragelse av kontrakt.

Avgår en entreprenør ved døden eller blir han umyndiggjort, før alle forpliktelser er opfylt, har administrasjonen rett Entreprenørens død, umyndiggjørelse eller konkurs.

21 juli. til å heve kontrakten. Samme rett tilkommer dødsboet eller vergen, dog må det offentlige ikke derved påføres noget tap. Den av partene som vil gjøre bruk av denne rett, har derom å underrette den annen part innen 14 dager, efterat dødsfallet eller umyndiggjørelsen er blitt ham bekjent, såfremt ikke en lengere frist er bestemt i de spesielle betingelser. Enke, som sitter i uskiftet bo, eller verge har rett til å fortsette arbeidet eller leveransen under sådan ledelse som godkjennes av vedkommende administrasjon.

I tilfelle av konkurs kan administrasjonen enten heve kontrakten eller tillate boet å fullføre leveransen eller arbeidet.

Når kontrakten heves av administrasjonen på grunn av entreprenørens død eller umyndiggjørelse, blir endelig opgjør straks å foreta. Godtgjørelsen for hvad der av leveransen eller arbeidet er utført og godkjent, bestemmes efter verdien av dette i forhold til det hele kontraktsbeløp og blir den i mangel av mindelig overenskomst å bestemme ved voldgift (§ 51). I mangel av mindelig overenskomst avgjøres det også ved voldgift, om og i hvilken utstrekning det offentlige skal overta maskiner, redskaper og materialer, som på forsvarlig måte er innkjøpt til arbeidets eller leveransens utførelse.

Når en kontrakt heves på grunn av konkurs eller efter forlangende av boet eller vergen på grunn av entreprenørens død eller umyndiggjørelse, foretas opgjør efter de regler, som i § 31 er fastsatt for det tilfelle, at kontrakten fratas entreprenøren.

Forsømmelse fra entreprenørens side. Fratagelse av arbeide.

§ 31. Entreprenøren har å utføre leveransen eller arbeidet nøiaktig i overensstemmelse med de vedtatte betingelser, prøver, modeller, planer, profiler og tegninger m. v. samt de i henhold til § 10 muligens besluttede forandringer og tillegg.

Undlater han å opfylle sine forpliktelser innen fastsatt tid eller å efterkomme kontrollørens anordninger med hensyn til utførelsen eller de anvendte materialer, eller blir leveransen eller arbeidet for nogen del ikke godkjent, er det offentlige berettiget til på entreprenørens bekostning å besørge anskaffet eller utført, hvad der mangler, eller forefunne feil utbedret.

Påbegynnes et arbeide ikke i rett tid, eller drives det således, at det ikke kan ventes å bli fullført innen den bestemte tid, på en fullt forsvarlig måte, eller undlater entreprenøren å efterkomme kontrollørens anordninger, kan vedkommende administrasjon bestemme, at arbeidet, i sin helhet eller delvis, skal fratas ham og det manglende utføres på hans bekostning.

Avviker entreprenøren under et arbeides utførelse uten administrasjonens eller kontrollørens samtykke fra planer, tegninger eller, hvad det ellers er bestemt angående utførelsen, så er han, når det forlanges, forpliktet til å fjerne eller omgjøre det således utførte arbeide; i fornødent fall gjøres det av det offentlige for hans regning og risiko. Når administrasjonen finner å kunne undlate å forlange arbeidet fjernet eller omgjort, kan entreprenøren tilståes en efter dens bestemmelse passende betaling for samme. 21 juli.

I de ovenfor nevnte tilfelle skal der så vidt mulig gis entreprenøren en passende frist, innen hvilken han har å utføre hvad der er forsømt, eller avhjelpe påtalte feil. Men er dette ikke efterkommet innen fristens utløp, har administrasjonen rett til uten videre varsel å treffe de forføininger, som måtte påkreves. Når beslutning er fattet om, at arbeidet skal fratas entreprenøren, skal han og kausjonisten skriftlig underrettes, og entreprenøren er da forpliktet til innen den frist, som bestemmes, å forlate arbeidet.

Når det offentlige ved nogen entreprenøren tilregnelig misligholdelse av kontrakten påføres noget tap, er entreprenøren forpliktet til å erstatte dette.

Blir arbeide som er utført av nogen annen, beskadiget ved omgjørelse av et arbeide eller ved utbedring av påtalte feil, er entreprenøren tillike forpliktet til å erstatte de med dets istandsettelse forbundne utgifter. Disse kan av det offentlige foreløbig utbetales for hans regning.

Opstår der nogen tvist mellem partene i anledning av hvad der ovenfor i denne paragraf er bestemt, avgjøres den ved voldgift (§ 51).

Når en leveranse eller et arbeide av det offentlige skal besørges utført på en entreprenørs bekostning, kan det gjøres enten ved å overdra utførelsen til en annen eller ved direkte forføining fra administrasjonens side. Mot de betalte priser kan entreprenøren ikke gjøre nogen innsigelse. Erholdes leveransen eller arbeidet utført for en billigere pris enn den betingede, tilfaller den opnådde fordel det offentlige.

Når et arbeide fratas entreprenøren, fastsettes verdien av den utførte og godkjente del av samme i forhold til det hele kontraktsbeløp; opnåes ikke enighet herom, bestemmes verdien ved voldgift (§ 51). Denne legges til grunn ved det endelige opgjør med entreprenøren. Administrasjonen har rett til å bestemme, om og til hvilke priser den vil overta de til arbeidsstedet frembragte materialer og redskaper.

At en opstått tvist er undergitt avgjørelse ved voldgift, berettiger ikke entreprenøren til å avbryte arbeidet.

Entreprenøren kan ikke, når der finnes feil ved det av

21 juli.

ham utførte arbeide, til sitt forsvar påberope sig, at det er utført under en kontrollørs tilsyn.

Mulkt.

§ 32. Er det av betydning for det offentlige, at en leveranse eller et arbeide utføres til den fastsatte tid kan der i betingelsene bestemmes en mulkt for hver arbeidsdag, fristen oversittes, inntil enten entreprenøren har opfylt sine forpliktelser, eller det manglende på hans bekostning er anskaffet eller utført ved det offentliges forføining. Likeledes kan der, når kontrakt forlanges utferdiget, bestemmes en løpende mulkt for hver dag, pålegg derom ikke er efterkommet. Mulkten løper i sistnevnte tilfelle først fra den dag, entreprenøren derom er underrettet. Under formildende omstendigheter kan administrasjonen undlate å ilegge mulkten.

Mulktbeløpets samlede størrelse må ikke overskride 10 pct. av kontraktsummen.

Er der i vedkommende administrasjonsgren oprettet en sykekasse eller annen understøttelseskasse for de ved samme ansatte funksjonærer, tilfaller mulkten en av disse kasser eller deles mellem dem efter administrasjonens bestemmelse; i andre tilfelle tilfaller den statskassen.

Undlatelse av å betale arbeidere.

§ 33. Undlater en entreprenør i de bestemte terminer å utbetale til sine arbeidere deres lønn, og disse derover fører klage, kan administrasjonen, når den finner klagen beføiet, for hans regning utbetale til dem, hvad de antas å ha tilgode, uten at entreprenøren senere kan fremkomme med nogen innsigelse mot opgjøret. Forinnen dette gjøres, skal entreprenøren derom underrettes og opfordres til å avlevere lønningslister og meddele de fornødne oplysninger.

Entreprenørens ansvar. Naturbegivenheter. Henstand. Det offentliges rett til å heve kontrakten i visse tilfelle.

§ 34. Ansvaret for enhver skade, der tilføies et arbeide, før det er avlevert, påhviler entreprenøren. Han har derfor å vedlikeholde og beskytte det ferdige og under utførelse værende arbeide mot enhver skade inntil avleverelsen, likesom skade og tap, der er forvoldt ved uvær, ildsvåde, flom m. v. er det offentlige uvedkommende. Er betydelig skade forvoldt ved usedvanlige naturbegivenheter, uten at den kunde være avverget ved anvendelse av tilbørlig forsiktighet, og billighet taler for, at entreprenøren tilståes erstatning derfor helt eller delvis, skal det overlates til vedkommende departement å avgjøre, om og i hvilken utstrekning sådan skal gis ham.

Er en entreprenør ved naturhindringer, ulykkestilfelle eller andre ham utilregnelige omstendigheter (derunder streiker og lockouter) blitt hindret fra å utføre leveransen eller arbeidet til den bestemte tid, og han derom snarest mulig har underrettet administrasjonen eller kontrolløren, skal han efter anmodning tilståes en i forhold til den bevirkede forsinkelse svarende utsettelse med leveransens eller arbeidets fullfø-

relse. I mangel av mindelig overenskomst avgjøres spørsmålet ved voldgift. 21 juli.

Kan utsettelse ikke uten vesentlig ulempe for det offentlige innvilges, har administrasjonen rett til å heve kontrakten.

Varer avbrytelsen av arbeidet i lengere tid enn 9 måneder, har enhver av partene rett til å heve kontrakten. Vil nogen av dem gjøre bruk av denne rett, skal han innen 14 dager innen forløpet av den nevnte tid skriftlig underrette den annen part derom. I motsatt fall forblir kontrakten gjeldende, dog således, at fristen for arbeidets fullførelse forlenges.

I tilfelle av krig, eller når andre overordentlige omstendigheter måtte inntreffe, kan vedkommende departement bestemme, at kontrakten skal heves.

Når en kontrakt i de i denne paragraf omhandlede tilfelle heves, foregår opgjør på den i § 30, næstsiste passus omhandlede måte. Når det offentlige hever kontrakten på grunn av krig eller andre overordentlige omstendigheter, er det, når det forlanges, forpliktet til å overta de av entreprenøren anskaffede og omkontraherte materialer og redskaper efter deres verdi, der i mangel av overenskomst bestemmes ved voldgift (§ 51).

I andre enn de ovenfor samt i §§ 10 og 35 nevnte tilfelle kan en kort utsettelse innrømmes entreprenøren, når fyldestgjørende grunner derfor godtgjøres å være til stede og derved ingen ulempe eller skade bevirkes for det offentlige.

Før henstand innvilges, har entreprenøren å tilveiebringe erklæring fra kausjonisten om, at han derimot intet har å erindre.

§ 35. Finner en entreprenør, at han er hindret i sitt arbeide enten ved, at det offentlige har forsømt noget eller har misligholdt sine forpliktelser, eller ved uforutsette anordninger fra det offentliges side eller fra nogen annen entreprenør, som av det offentlige er antatt ved arbeidet, skal han, når han derom snarest mulig har inngitt skriftlig anmeldelse og administrasjonen finner klagen beføiet, tilståes en passende forlengelse av den frist, innen hvilken arbeidet skulde være fullført. Når en begjært utsettelse nektes, fordi klagen ikke anses beføiet, kan entreprenøren, når han derom fremsetter forlangende innen 8 dager, efterat administrasjonens avgjørelse er ham meddelt, fordre spørsmålet avgjort ved voldgift (§ 51). Er han ved nogen enten det offentlige eller en annen av det offentlige antatt entreprenør tilregnelig forsømmelse eller misligholdelse av kontrakten påført noget tap, **Forsømmelse eller misligholdelse av forpliktelser fra det offentliges side.**

21 juli. tilkommer han derfor erstatning. Dennes størrelse bestemmes i tilfelle ved voldgift på den nevnte måte.

Har hindringen bevirket, at arbeidet er stanset, skal entreprenøren, såsnart den er ryddet av veien, igjen opta det.

Når tap er forvoldt ved en annen entreprenør, er det offentlige berettiget til for hans regning å utbetale erstatningsbeløpet.

Kapitel VI.

Kontroll. Sikkerhet. Garantitid.

Kontroll under arbeidets utførelse.

§ 36. Vedkommende administrasjonschef er berettiget til selv og ved fullmektig å utøve den kontroll med leveransen eller arbeidet, som han måtte anse fornøden. De skal derfor ha fri adgang til arbeidsstedet samt til fabrikk og verksted, hvor der forarbeides ting, som vedkommer kontrakten. Kontrolløren har taushetsplikt med hensyn til det kjennskap han under sitt arbeide erhverver angående entreprenørens fabrikk eller verksted, eller de arbeidsmetoder som anvendes.

Ingen kan være kontrollør, som står i sådant forhold til entreprenør som nevnt i § 28 eller som selv har inngitt anbud.

Kontrollørens bemerkninger skal, når han anser det nødvendig eller det forlanges av entreprenøren, skriftlig meddeles denne, som likeledes er forpliktet til skriftlig å meddele erkjennelse for mottagelsen.

Entreprenøren har i ethvert tilfelle uten ophold å rette sig efter kontrollørens bestemmelser; han er således forpliktet til å omgjøre arbeide som kontrolløren ikke anser for tilfredsstillende, og til å bortføre fra arbeidsstedet kasserte materialer og erstatte dem med andre (§ 31). Finner entreprenøren sig forurettet ved kontrollørens bestemmelser, kan han derom inngi forestilling til hans foresatte, likesom han kan forlange spørsmålet forelagt en voldgiftsrett (§ 51). Anser han sig berettiget til erstatning for påført tap, skal han under fortapelse av sitt krav innen 8 dager, efterat kontrollørens bestemmelse er ham meddelt, fremkomme med forlangende derom. Størrelsen av den entreprenøren muligens tilkommende erstatning bestemmes i mangel av mindelig overenskomst ved voldgift på den nevnte måte.

Ved arbeider eller leveranser, som kontrolleres under utførelsen, er entreprenøren berettiget til med passende mellemrum å erholde skriftlig erklæring fra kontrolløren om, hvorvidt det utførte arbeide eller de fremskaffede materialer godkjennes (§ 45).

Ved arbeider, som ikke senere lar sig eftermåle, skal der, efter anmodning av entreprenøren før eller under arbeidets

utførelse, foretas de fornødne målinger, der legges til grunn for opgjøret, når de er vedtatt av entreprenøren. Opnåes ikke enighet om opmålingens riktighet, avgjøres tvisten ved voldgift (§ 51). Opmålingen skal være bindende, når entreprenøren uaktet dertil opfordret har undlatt å være til stede ved opmålingen. Forsømmer entreprenøren å fremkomme med sådan anmodning som ovenfor nevnt, skal han være bundet ved kontrollørens skjønn om det utførte arbeide. 21 juli.

Entreprenøren har uten vederlag å avgi de for undersøkelsen av materialene nødvendige prøver. Utgiftene ved kontrollen utredes av det offentlige, medmindre anderledes er bestemt i de spesielle betingelser.

Er der ved et arbeide antatt flere entreprenører, skal enhver av dem ordne sitt arbeide således at de øvrige ikke hindres. Opstår der herom nogen tvist mellem dem, har kontrolløren å avgi fornøden bestemmelse.

Utenfor den almindelige arbeidstid må intet arbeide utføres, uten at kontrolløren i forveien derom er underrettet. Handles herimot, kan arbeidet forlanges nedrevet eller omgjort.

§ 37. Entreprenøren skal bemyndige en pålitelig og kyndig mann til på sine vegne, når han selv ikke er til stede, å føre tilsyn med arbeidet eller leveransen, å motta kontrollørens bestemmelser og for øvrig til å forhandle med denne med bindende virkning. Stedfortrederens navn skal opgis til kontrolløren. Entreprenørens stedfortreder. Forpliktelse til å overholde orden m. v.

Ved arbeider har entreprenøren å påse god orden på og ved arbeidsstedet; han er ansvarlig for sine underordnede og således forpliktet til efter almindelige rettsregler å erstatte enhver skade, som de under utførelsen av sitt arbeide måtte påføre det offentlige eller tredjemann. Det forutsettes derhos at han fjerner fra vedkommende arbeide enhver, som administrasjonen eller kontrolløren finner uduelig eller uskikket til utførelse av arbeidet.

§ 38. Når vedkommende administrasjon finner, at der bør stilles sikkerhet for opfyllelsen av de entreprenøren påhvilende forpliktelser, kan den anbyder hvis anbud er mest antagelig, opfordres til før utløpet av den for avgjørelsen av anbudene satte frist og senest innen 3 dager å stille betryggende sikkerhet, eller anbudet kan antas under forbehold av at der innen en bestemt frist stilles en av administrasjonen godkjent sikkerhet. Sikkerhet.

Der må ikke forlanges større sikkerhet enn nødvendig for å betrygge det offentlige mot tap. I regelen bør den ikke overskride 10 pct. av kontraktsummen.

21 juli. Sikkerhet stilles ved selvskyldnerkausjon eller ved å deponere verdipapirer eller bankbøker. De med sikkerhetsstillelsen forbundne utgifter bæres av entreprenøren.

Den stilte sikkerhet kan ikke forlanges tilbakelevert førenn efter garantitidens utløp, og efterat samtlige entreprenøren påhvilende forpliktelser er opfylt. Når halvdelen av leveransen eller arbeidet er utført og godkjent, kan administrasjonen, efter derom innkommet andragende bestemme, at endel av den stilte sikkerhet skal tilbakeleveres. Likeledes kan den, når leveransen eller arbeidet på en tilfredsstillende måte er fullført, bestemme, at kun en del av den tilbakeholdes i garantitiden. Dog kan den stilte sikkerhet i sin helhet tilbakeleveres, når det i betingelsene er foreskrevet, at en viss del av anbudssummen skal tilbakeholdes som sikkerhet i garantitiden.

Garantitid. § 39. I betingelsene kan bestemmes, at entreprenøren for et arbeide eller en leveranse i en bestemt tid, der dog som regel ikke bør strekkes ut over 1 år efter mottagelse og godkjennelse, skal være ansvarlig for arbeidets eller leveransens kontraktmessige beskaffenhet. Han er forpliktet til uten utgift for det offentlige å utbedre enhver feil, som i løpet av den nevnte tid måtte vise sig å være en følge av dårlig konstruksjon fra entreprenørens side, av mangelfullt arbeide, eller av de anvendte materialers mindre gode beskaffenhet forsåvidt disse ikke er levert av det offentlige i henhold til bestemmelser i kontrakten. Efterkommer han ikke dette uten ophold, skal utbedringen foretas for hans regning. Administrasjonen kan også, når omstendighetene gjør det nødvendig, straks selv besørge utbedret feil, og entreprenøren er i så fall forpliktet til å betale de utgifter, som er forbundet dermed.

Opstår der i anledning av, hvad der i denne paragraf er bestemt, nogen tvist mellem partene, avgjøres den ved voldgift (§ 51).

Kapitel VII.

Forskudd, avbetaling og betaling.

Forskudd. § 40. Det kan i de spesielle betingelser bestemmes, at entreprenøren kan erholde utbetalt et passende forskudd, som dog ikke må overskride en tredjedel av kontraktssummen. Forskuddet må ikke utbetales, før der er stilt betryggende sikkerhet for dets hele beløp. Av utbetalte forskuddsbeløp svares renter efter Norges Banks til enhver tid gjeldende vekseldiskonto fra utbetalingsdagen til dagen for arbeidets fullførelse eller leveransens mottagelse — eventuelt til dagen

for forskudds likvidering efter §§ 41 og 42. Rentebeløpet fratrekkes ved det endelige opgjør. 21 juli.

Avbetalinger ved arbeider.

§ 41. Ved større arbeider er entreprenøren berettiget til, dog ikke oftere enn en gang hver måned, å erholde utbetalt avdrag på kontraktssummen. Avdraget skal i regelen motsvare verdien ved hver utbetaling av den utførte del av arbeidet og de til arbeidsstedet fremførte materialer. Det kan dog bestemmes, at der ved hver utbetaling skal tilbakeholdes inntil 10 pct. av det utførte arbeides og de til arbeidsstedet fremførte materialers verdi, dog ikke ut over 5 pct. av det hele kontraktsbeløp, når der for øvrig er stillet sikkerhet i henhold til § 38. Er forskudd utbetalt, skal dessuten likvideres en så stor del av forskuddet, som svarer til den utførte del av arbeidet. Det tilbakeholdte beløp utbetales, når arbeidet er fullført og godkjent, medmindre det er bestemt, at beløpet skal stå som sikkerhet også i garantitiden (jfr. § 38).

Kan det utførte arbeides verdi ikke beregnes uten stor vidløftighet, utbetales avdraget med det beløp, som administrasjonen eller kontrolløren efter beste skjønn finner passende.

Er der under et arbeides utførelse allerede opstått så store krav på entreprenøren, at den stilte sikkerhet ikke anses tilstrekkelig, kan et større beløp enn det ovenfor bestemte tilbakeholdes eller endog enhver avbetaling nektes. Det samme gjelder, når der av en fordringshaver er gjort arrest eller eksekusjon hos entreprenøren i hans tilgodehavende.

På den annen side kan administrasjonen, når en større del av arbeidet er utført på en tilfredsstillende måte, og de før inneholdte beløp anses tilstrekkelige, bestemme, at enten et mindre beløp eller intet skal tilbakeholdes ved senere avbetalinger.

Skjer avbetaling på bygningsarbeide eller annet arbeide, som kan brandforsikres, er entreprenøren forpliktet til å holde det forsikret for et beløp, der minst motsvarer de utbetalte avdrag. Polisen skal deponeres hos vedkommende administrasjon med rett for denne til i tilfelle av ildsvåde å oppebære av assuransesummen, hvad der behøves til dekkelse av de betalte avdrag.

Arbeide og materialer blir, efterhånden som de betales, statens eiendom, men ansvaret for samme påhviler entreprenøren, inntil arbeidet er avlevert i fullført stand (kfr. § 34). Muligens opståtte motfordringer avdrages ved avbetalinger.

Endelig opgjør og restbetaling.

§ 42. Når en leveranse eller et arbeide er fullført og godkjent, har entreprenøren å inngi regning, som uten ophold gjennemgåes, og hvis den finnes riktig, skal det, som han

21 juli. efter opgjør har tilgode, straks utbetales ham. Opstår der om opgjøret uenighet mellem partene, skal det beløp utbetales, hvorom de er enige. Avskrift av opgjøret skal, om entreprenøren ønsker det, leveres ham, før betaling foregår, forat han kan gjøre de bemerkninger ved det, hvortil han måtte finne anledning. Har han ved mottagelsen av restbeløpet forbeholdt sig å gjøre noget krav gjeldende, skal han dertil treffe forføining innen 1 måned derefter, da det ellers anses som frafalt.

Alle ikke tidligere avgjorte motfordringer fra det offentliges side skal likvideres ved det endelige opgjør.

Ved leveranser, som foregår efterhånden, kan opgjør skje efterhvert som leveranse finner sted, såfremt der av leverandøren er stillet betryggende sikkerhet for kontraktens opfyllelse. I annet fall forholdes som foran i § 41 for arbeider bestemt.

Kapitel VIII.

Besiktigelse. Mottagelse.

Underretning om, at leveranse eller arbeide er utført.

§ 43. Når et arbeide er utført eller en leveranse skal avleveres, skal entreprenøren derom underrette vedkommende administrasjon eller den ved arbeidet ansatte kontrollør. Administrasjonen anordner derefter hurtigst mulig det fornødne med hensyn til besiktigelsen og mottagelsen og meddeler entreprenøren i betimelig tid skriftlig underretning om, når den skal foregå, jfr. dog § 45.

Undlater entreprenøren å møte enten personlig eller ved fullmektig, kan forretningen allikevel fremmes. I dette tilfelle bør han forsåvidt leveransen eller arbeidet ikke godkjennes, derom gis skriftlig underretning snarest mulig efter forretningens slutning.

Av hvem besiktigelse og mottagelse utføres.

§ 44. Vedkommende administrasjon bestemmer, hvem der skal utføre besiktigelsen og mottagelsen.

Mottagelsen bør skje ved minst 2 personer, hvor ikke særlige grunner, f. eks. stedlige forhold, kontrollens art, leveransens ubetydelighet og lignende gjør det ubetenkelig at mottagelsen skjer ved en enkelt person. Med hensyn til ugildhet gjelder bestemmelsen i § 28.

Når besiktigelse kan undlates.

§ 45. Besiktigelse bortfaller ved innkjøp underhånd av mindre gjenstander eller mindre varepartier, som undersøkes ved innkjøpet og leveres samtidig eller umiddelbart efter.

Er et arbeides eller en leveranses kontraktmessige beskaffenhet kontrollert under utførelsen eller tilvirkningen, kan besiktigelse undlates.

Når kontrolløren under et arbeides utførelse har meddelt skriftlig bevidnelse om, at nogen del av arbeidet eller de der-

til anvendte materialer er godkjent av ham, har det dermed sitt forblivende (§ 36). 21 juli.

Likeledes kan besiktigelse undlates, når en vares kontraktmessige beskaffenhet på annen måte er godtgjort, eller når denne må godtgjøres ved videnskapelige undersøkelser eller en annen spesiell prøve.

Voldgiftsavgjørelser med hensyn til mottagelsen.

§ 46. Er entreprenør misfornøiet med den avgjørelse, som er truffet med hensyn til mottagelsen, kan han kreve saken avgjort ved voldgift efter § 51. Han skal i så fall skriftlig underrette administrasjonen derom senest innen 5 dager eller 14 dager, henholdsvis for leveranser og arbeider, efterat han har fått underretning om avgjørelsen. I fristen medregnes ikke søn- og helligdager.

Utgifter ved besiktigelse og mottagelse.

§ 47. De utgifter, som er forbundet med besiktigelsen og mottagelsen, utredes av det offentlige.

Kasserte gjenstanders avhentning.

§ 48. Leverte gjenstander, som er endelig forkastet, skal av entreprenøren avhentes innen den frist, som dertil er bestemt i de spesielle betingelser, og som ikke må være kortere enn 48 timer efter avgjørelsen. Skjer ikke dette, er administrasjonen berettiget til på entreprenørens bekostning og på hans ansvar å tilbakesende sakene eller efter omstendighetene å la dem magasinere. Det offentliges ansvar for gjenstandene ophører i ethvert fall når fristen er utløpet.

Entreprenørens adgang til å være til stede.

§ 49. Entreprenøren skal, om han måtte ønske det, gis adgang til ved besiktigelsen og mottagelsen å forebringe, hvad han måtte ha å anføre, hvorimot han ikke kan forlange å overvære de forhandlinger, som føres om mottagelsen.

Protokoll.

§ 50. Hvis besiktigelse og mottagelse har funnet sted ved en kommisjon skal der opsettes protokoll over forretningen.

Når en leveranse eller et arbeide eller nogen del derav forkastes, skal grunnen dertil i korthet anføres. Entreprenøren skal på forlangende meddeles en bekreftet avskrift av protokollen, forsåvidt angår hans leveranse eller arbeide.

Kapitel IX.

Voldgift.

Avgjørelse av tvister. Voldgift.

§ 51. Når der i disse forskrifter er henvist til avgjørelse ved voldgift, avgjøres tvisten med endelig virkning for begge parter av en voldgiftsrett på 3 medlemmer, hvorav hver av partene opnevner 1 og disse i fellesskap den tredje. Blir de ikke innen 1 uke enige om valget, opnevnes den tredje av fylkesmannen i det fylke, hvor vedkommende administrasjon har sitt sæte. Undlater nogen av partene innen 1 uke efter

21 juli. mottatt opfordring fra den annen part å velge en voldgiftsmann, er denne berettiget til å velge to.

Voldgiftsmennene har å avgjøre, hvorledes det skal forholdes med hensyn til fordelingen av omkostningene ved voldgiften, dog således at omkostningene pålegges den ene part alene, hvis avgjørelsen finnes å gå ham imot i alle vesentlige punkter. Voldgiftsmennene tilkommer, foruten erstatning for utgifter, en efter arbeidet og den medgåtte tid avpasset godtgjørelse, som de selv bestemmer.

Alle andre tvistigheter, som opstår mellem administrasjon og entreprenør skal avgjøres på samme måte, medmindre partene enes om å innbringe tvisten til avgjørelse enten for de ordinære domstoler eller for en av de faste tekniske voldgiftsretter eller børsvoldgiftsretter.

22 juli. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til medisinaldirektøren.

Ved kongelig resolusjon av 12 juli sistleden er det bestemt: «1. At embedet som overlæge for sinnssykevesenet nedlegges fra og med 1 august 1927. 2. At de forretninger som nu tilligger overlægen for sinnssykevesenet overføres til medisinaldirektøren fra samme tid.»

— — — — — — — — — — — — — — — —

Ifølge lov nr. 8 av 7 juli 1922 om Reitgjerdet asyl § 2 skal bestemmelse om innleggelse i eller utskrivning av dette asyl treffes av vedkommende regjeringsdepartement eller den dette bestemmer. I henhold til denne bestemmelse bemyndiget departementet den 15 november 1922 overlægen for sinnssykevesenet til å treffe de i paragrafen omhandlede avgjørelser.

Fra og med 1 august 1927 er herr medisinaldirektøren bemyndiget til å treffe disse bestemmelser om innleggelse i eller utskrivning av Reitgjerdet asyl. Departementet forbeholder sig dog retten til å prøve mulige besværinger over avgjørelsene.

23 juli. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Tønsberg.

23 juli. **Skrivelse****) fra Arbeidsdepartementet om brandlovens anvendelse på det bygningsloven underlagte område på Sauda, Rogaland fylke, og stedets overgang til særskilt kommune i bygnings- og brandvesenets anliggender.

25 juli. **Skrivelse****) fra Socialdepartementet om herberger- og beverterlovens anvendelse i Sør-Aurdal herred, Opland fylke.

*) Bekjentgj. 30 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor vedtekten er inntatt.

**) Bekjentgj. 30 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 36.

Tillegg *) til og brigde i fyresegnene åt Arbeidsdepartementet av 20 desember 1926 §§ 1, 2 og 57, fastsette 25 juli 1927 etter lov um motorvogner av 20 februar 1926.

§ 1 fær dette tillegget etter 2dre leden litr. c:

«For by eller einskild fylke kann dei styremaktene som er nemnde framanfyre under litr. a og b, i serlege høve på nærmare fastsette vilkår gjeva ålment løyve til å bruka motorvogn med større breidd eller større akseltrykk enn det som er nemnt i motorvognlovi og desse fyresegnene. Um dette skal Vegdirektøren straks ha melding.»

§ 2 skal heretter lyda so:

§ 2. Alle motorvogner skal for akseltrykk som ikkje kjem over 3600 kg. ha luftgummiringar. Personvogner med meir enn 8 sitjeplassar og vare- og lastevogner for meir enn 750 kg. last må ikkje ha mindre gummitjukkleik enn 4″ (100 m/m) på framhjul og 5″ (135 m/m) på bakhjul. Desse tjukkleikane viser til dei tali som er stempla på ringane; likevel må det ytre tvermålet på ringane ikkje vera mindre enn der nemnt.

For akseltrykk over 3600 kg. skal hjuli, dersom dei ikkje hev luftgummiringar, ha halvpneumatiske ringar (luftkjerne-

(Oversettelse).

Tillegg *) til og endringer i Arbeidsdepartementets forskrifter av 20 desember 1926 §§ 1, 2 og 57, fastsatt 25 juli 1927 i henhold til lov om motorvogner av 20 februar 1926. 25 juli.

§ 1 gis følgende tillegg efter 2det ledd litr. c:

«For by eller enkelt fylke kan i særlige tilfelle de foran under litr. a og b nevnte myndigheter på nærmere fastsatte vilkår meddele generell tillatelse til å bruke motorvogn med større bredde eller større akseltrykk enn angitt i motorvognloven og nærværende forskrifter. Herom gis der straks meddelelse til Veidirektøren.»

§ 2 skal herefter lyde således:

§ 2. Alle motorvogner skal for akseltrykk som ikke overstiger 3600 kg. være utstyrt med luftgummiringer. Personvogner med mer enn 8 sitteplasser samt vare- og lastevogner for mer enn 750 kg. last må ikke ha mindre gummidimensjoner enn 4″ (100 m/m) og 5″ (135 m/m) henholdsvis på for- og bakhjul. Disse dimensjoner refererer sig til de tall som er påstemplet ringene, dog må ringenes ytre tverrmål ikke være mindre enn der angitt.

For akseltrykk over 3600 kg. skal hjulene, forsåvidt de ikke er forsynt med luftgummiringer, ha halvpneumatiske

*) Bekjentgj. 30 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 36.

25 juli. ringar) av ein type som Vegdirektøren hev godkjent, eller ringar av annan type som Vegdirektøren godkjenner.

Luftkjerneringane skal vera so tjukke at den høgste last vedkomande gummifabrikk hev gjeve upp ikkje vert overstigen.

Dei styremaktene som er nemnde i § 1, kann gjeva dispensasjon frå fyresegnene i denne paragrafen.

Hjulringar som er påmontera no registrera motorvogner og som ikkje er i samsvar med fyresegnene i denne paragrafen kan nyttast til dei er utslitne utan serskild dispensasjon, der vedkomande vogn alt hev køyreløyve, likevel ikkje lenger enn til 1 januar 1930. Den bilsakkunnige avgjer i kvart einskild høve når ringane skal reknast for utslitne.

Luftkjerneringar og kompakte ringar må ikkje brukast når gummien er sliten inn til 35 m/m tjukkleik, mælt frå jarnringen (ytre tvermål).

I § 57, fyrste leden, andre punktum vert ordi «i næste leden» umbytte med «nedanfor».

Som fjorde leden i paragrafen vert sett til:

«For vogn som kjem landevegen og som det ikkje er lovsett trygd for, kann trygdi greidast på grensetollstasjonane, der ein kann få utferda ein ansvarspolise i eit selskap, godkjend av Arbeidsdepartementet, eller i eit lag av slike selskap. Vedkomande selskap

ringer (luftkjerneringer) av en av Veidirektøren godkjent type, eller ringer av annen type som måtte bli godkjent av Veidirektøren.

Luftkjerneringene skal være av så store dimensjoner at den av vedkommende gummifabrikk opgitte maksimalbelastning ikke overskrides.

Dispensasjon fra bestemmelsene i denne paragraf meddeles av de foran under § 1 nevnte myndigheter.

Hjulringer som er påmontert nu registrerte motorvogner og som ikke er overensstemmende med bestemmelsene i denne paragraf kan uten spesiell dispensasjon brukes inntil ringene er utslitt, der hvor vedkommende vogn allerede har kjøretillatelse, dog ikke lenger enn til 1 januar 1930. Den bilsakkyndige avgjør i hvert enkelt tilfelle når ringene skal anses utslitt.

Luftkjerneringer og kompakte ringer må ikke brukes efterat gummien er slitt ned til 35 m/m tykkelse, målt fra jernringen (ytre diameter).

I § 57, første ledd, annet punktum ombyttes ordene «i næste ledd» med «nedenfor».

Som paragrafens fjerde ledd tilføies følgende:

«For vogn som kommer landeveien uten at den foreskrevne garanti foreligger på forhånd, kan garantien ordnes på grensetollstasjonene ved tegning av ansvarspolise i et av Arbeidsdepartementet godkjent selskap eller i en forening av sådanne selskaper.

eller lag lyt fyreåt deponera hjå Vegdirektøren ei trygdingsfråsegn godkjend av departementet for alle motorkøyrety som selskapet eller laget ferdar ut ansvarspolisar for på grensetollstasjonane».	Vedkommende selskap eller forening må på forhånd hos Veidirektøren deponere en av departementet godkjent garantierklæring for alle motorkjøretøier for hvilke selskapet eller foreningen utsteder ansvarspolise på grensetollstasjonene.»
Desse fyresegnene tek til å gjelda straks.	Ovennevnte bestemmelser trer i kraft straks.

25 juli.

Skrivelse fra Handelsdepartementet, hvori meddeles at poststyrene i Norge, Danmark og Sverige ved skriftveksel har vedtatt nedenstående endringer*) i «Overenskomst om postforbindelsen mellem Norge, Danmark og Sverige av 26 juli 1924» med ekspedisjonsreglement: 26 juli.

Overenskomsten.

Art. 2.

Punkt 1. Avsnittet i siste ledd: «Skulde i et av landene — — — approbasjon» utgår.

Punkt 4. Teksten endres til å lyde:

4. For ubetalte eller utilstrekkelig betalte brev av vekt ikke over 500 gram eller brevkort samt for utilstrekkelig betalte korsbåndsforsendelser opkreves hos o. s. v. — —

Punkt 5. Teksten endres til å lyde:

Rekommandasjonsavgiften utgjør i Danmark 25 øre, i Norge og Sverige 20 øre.

Art. 3.

Punkt 1. Siste setning «hvilket gebyr o. s. v. — —» utgår.

Art. 7.

Punkt 3. 1. ledd: «Som ilpakke kan befordres pakker av høist 5 kg.s vekt» utgår.

Punkt 4. Teksten endres til å lyde:

For pakker med angitt verdi betales foruten vektporto en assuranse-avgift som for brev med angitt verdi og en avsendingsavgift som i Danmark utgjør 25 øre og i Norge

*) Endringene er fra norsk side vedtatt med hjemmel i kongelig resolusjon av 10 juni 1927 og er trådt i kraft 1 august 1927. Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1927 s. 151.

26 juli. og Sverige 20 øre. Assuranseavgiften tilfaller udelt utgangslandet.

Punkt 5 a 2. Efter den nuværende tekst tilføies: med eventuell avrunding opefter til nærmeste hele tall.

Art. 10.

Punkt 4. Teksten endres til å lyde:

4. For andre pakker på hvilke bestemmelsene om porto i den internasjonale pakkeoverenskomst ikke kommer til anvendelse og som transiterer ett eller flere av de kontraherende land tilkommer det transittlandet:

a. hvis befordringen skjer i enkelttransitt: den porto som vedkommende land i almindelighet opkrever i tilsvarende tilfelle, forsåvidt det ikke gjennem særskilt avtale er opnådd enighet om bedre vilkår.

b. hvis befordringen skjer i lukket transitt:

for pakker over 5 til 10 kg. 90 centimer
» » » 10 » 15 » 140 »
» » » 15 » 20 » 180 »

med tillegg i tilfelle av sjøporto.

Art. 12.

Punkt 2. Teksten endres til å lyde:

2. For en mellemriksk pakke uten angitt verdi, som er gått tapt, helt eller delvis berøvet sitt innhold, eller på annen måte skadet, mens den har vært i postvesenets verge, gjelder med hensyn til postvesenets ansvar forskriftene i den internasjonale postpakkeoverenskomst.

For pakker av vekt over 10 kg. kan erstatningen ikke overstige:

55 gullfrank, når pakkens vekt er over 10, men ikke over 15 kg.

70 gullfrank, når pakkens vekt er over 15, men ikke over 20 kg.

Ekspedisjonsreglementet.

§ 2.

2net avsnitt endres til å lyde:

De poststeder som i forbindelsen mellem Norge og Sverige bare utveksler mellemrikske forsendelser, skal for almindelige og rekommanderte brevpostforsendelsers vedkommende anvende formularer (karter) som fastsettes efter nærmere avtale mellem poststyrene.

§ 4. 26 juli.

Siste avsnitt skal lyde:

Ilbudavgiften for andre forsendelser enn pakker utgjør i Sverige 50 øre, i Norge og Danmark 40 øre.

§ 6.

Punkt 1 skal lyde:

1. Mellemrikske pakker og sådanne transiterende, ikke mellemrikske pakker, som overleveres stykkevis, skal opføres på karter.

Punkt 5 skal lyde:

Beregningen av den transittgodtgjørelse som tilkommer det svenske postvesen for pakker som i lukket transitt sendes fra Norge til Danmark og omvendt, skjer efter månedlige sammendrag, som utferdiges av det mottagende utvekslingskontor efter opgavene i de enkelte transittkarter.

Det mottagende danske eller norske utvekslingskontor sender disse sammendrag sammen med transittkartene til det svenske poststyre som besørger dem optatt i avregningen.

Punkt 7. Parentesen «(formular D)» utgår.

Punkt 8. » «(formular E)» » .

Som nytt punkt 9 tilføies:

9. Formularer for de i denne paragraf omhandlede pakkepostkarter, transittkarter og ankomstregistre, fastsettes efter nærmere avtale mellem poststyrene.

Endringene trer i kraft fra 1 august d. å.

Skrivelse *) fra Handelsdepartementet om forandring i og tillegg til justerreglementet. 27 juli.

Kongelig resolusjon **) om at kongelig resolusjon av 23 juli 1918, hvorved bestemmelsene i midlertidig lov av 2 juli 1918 om salg m.v. av spiritusholdige kosmetika og parfumer også gis anvendelse på spiritusholdige essenser, opheves. 29 juli.

Kongelig resolusjon **), hvorved bestemmes, at lov nr. 5 av 4 juli 1927 inneholdende forandring i lov om jordmødre av 19 desember 1898, jfr. lov av 22 juni 1917 og lov av 23 juli 1920 trer i kraft fra 1 januar 1928. 29 juli.

Kongelig resolusjon ***) om nye vedtekter for bruken av ild og lys i Fredrikstad havn. 29 juli.

*) Bekjentgj. 6 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor endringene er inntatt,

**) Bekjentgj. 30 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 36.

***) Bekjentgj. 30 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor vedtektene er inntatt.

29 juli. **Kongelig resolusjon** *) om vedtekter for bruken av ild og lys i Porsgrund havn.

29 juli. **Kongelig resolusjon****), hvorved i medhold av lov nr. 2 av 20 mai 1899, § 44, bestemmes, at hare skal være fredet det hele år på Stor-Skorøy i Karlsøy herred, Troms fylke.

Denne bestemmelse trer i kraft den 1 januar 1928 og gjelder inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1932.

29 juli. **Kongelig resolusjon**, hvorved der bl. a. oprettes et politifullmektigembede ved Haugesund politimesterembede.

29 juli. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i medhold av post 8 i de ved kongelig resolusjon av 11 desember 1925 fastsatte konsesjonsbetingelser og i henhold til fattiglovens §§ 28 og 33 meddeles stadfestelse på plan for sikkerhetsfond ved Skaftun Kalkstensbrudd overensstemmende med et fremlagt utkast.

29 juli. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i henhold til lov om fattigvesenet av 19 mai 1900 §§ 28 og 33 og post 11, 1. punkt i den ved kongelig resolusjon av 12 februar 1926 meddelte konsesjon for A/S Greaker Cellulosefabrik oprettes et tilleggs-sikkerhetsfond, stort kr. 10 000, — ti tusen kroner — ved selskapets anlegg i Tune herred.

Fondet innbetales i løpet av 10 år i 20 halvårlige terminer, som betales forskuddsvis fra 1 januar 1927 å regne.

For øvrig kommer bestemmelsene i den ved kongelig resolusjon av 7 januar 1921 stadfestede plan for sikkerhetsfondet til anvendelse på tilleggsfondet.

29 juli. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

I. Det beløp av det Norske Pengelotteris overskudd for årene 1928—1932 på kr. 2 500 000, som ved Stortingets beslutning av 6 juli 1927 ***) er tildelt Socialdepartementet til fremme av folkehelsen, skal inntil videre fordeles således:

1. Til delvise friplasser ved private tuberkulosesanatorier kr. 84 000,00 årlig.
2. Til delvise friplasser ved tuberkulosehjem og kolonier for tuberkulosetruede barn kr. 240 000,00 årlig.
3. Til hjelpestasjonsvirksomhet kr. 40 000,00 årlig.

---

*) Bekjentgj. 30 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor vedtektene er inntatt.
**) Bekjentgj. 30 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 36.
***) Se St. prp. nr. 69. Innst. S. nr. 179. St.tid. s. 2681—2693.

4. Til rorboder i fiskevær i Lofoten og Finnmark kr. 50 000,00 årlig. 29 juli.
5. Til vannforsyning i fiskevær kr. 26 000,00 årlig.
6. Til Røde Kors til fortsatt arbeide med bygning av små sykestuer på landsbygden samt sykepleierskeutdannelse kr. 60 000,00 årlig.

II. Utdelingen av delvise friplasser ved private tuberkulosesanatorier og ved tuberkulosehjem m. v. overlates Centralstyret for hjelpestasjonsvirksomheten.

III. Vedkommende departement kan sette nærmere betingelser for beløpenes anvendelse.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 29 juli.

Ifølge offisiell meddelelse fra Folkeforbundets generalsekretær av 20 ds. har Grekenland ratifisert den internasjonale overenskomst om forenkling av tollformaliteter av 3 november 1923 med tilhørende protokoll.

Ratifikasjonsdokumentet blev deponert i Folkeforbundets Sekretariat den 6 juli 1927.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 29 juli.

Ifølge offisiell meddelelse fra den italienske legasjon har Siam sluttet sig overenskomsten av 7 juni 1905 om opprettelse av et internasjonalt landbruksinstitutt i Rom og begjært sig opført i bidragsgruppe V.

Tiltredelsen regnes fra 11 februar 1926.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om lukningsvedtekt for Skien. 29 juli.

Skrivelse **) fra Landbruksdepartementet om fiskeriregler for Grue herred og — forsåvidt Skasen sjø angår — Brandval herred, Hedmark fylke. 29 juli.

Skrivelse***) fra Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet om endring av statuttene for Todøla Fellesfløtningsforening av 11 juli 1927. 29 juli.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 30 juli.

Ifølge skrivelse fra den sveitsiske sendemann av 22 ds. har den franske ambassade i Bern ved note av 5 ds. meddelt at Marokko tiltrer overenskomsten av 26 september 1906 om forbud mot anvendelse av hvitt (gult) fosfor i fyrstikkindustrien.

*) Bekjentgj. 6 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor vedtekten er inntatt.

**) Bekjentgj. 6 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor fiskerireglene er inntatt.

***) Bekjentgj. 30 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor statuttenes §§ 11 og 13 i endret lydelse er inntatt.

30 juli. **Skrivelse** fra Handelsdepartementet, hvori meddeles at poststyrene i Norge og Finnland ved skriftveksel har vedtatt nedenstående endringer*) i «Overenskomst om postutvekslingen mellem Norge og Finnland av 23/19 mai 1922» med ekspedisjonsreglement:

Overenskomsten.

Art. 2.

Punkt 4 endres til å lyde:

For ubetalt eller utilstrekkelig betalt brev av vekt ikke over 500 gram eller brevkort (postkort) samt for utilstrekkelig betalte korsbåndsforsendelser opkreves (hos adressaten) det dobbelte av den manglende porto.

Punkt 5 endres til å lyde:

Rekommandasjonsavgiften utgjør:

i Norge 20 øre.

i Finnland 1 mark, 50 penni.

Punkt 6 utgår.

Art. 3.

Siste setning: «Assuransegebyret — — — — opkrevd det» går ut.

Ekspedisjonsreglement.

§ 3.

Siste setning skal lyde:

Ilbudavgiften utgjør i Norge 40 øre og i Finnland 4 mark.

§ 5.

Punkt 3 endres til å lyde:

«Den i overenskomstens artikkel 5 § 2 omhandlede transittgodtgjørelse for blad og tidsskrifter skal beregnes med ett for et tidsrum av 5 år hver gang bestemt fast årlig beløp.

Avgiften utregnes første gang for året 1927 og derefter hvert femte år efter det samlede antall blad og tidsskrifter, som i årets løp har transitert Sverige. Den beregning som ved utgangen av vedkommende år opstilles av avsendelseslandet, sendes bilagt med de attesterte kvartalsavregninger i original, til det svenske poststyre. Den avgift som skal betales, optas i generalavregningen for det følgende års første kvartal».

*) Endringene er fra norsk side vedtatt med hjemmel i kongelig resolusjon av 10 juni 1927 og er trådt i kraft 1 august 1927. Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1927 s. 154.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om forandring i fiskerireglene for Tynset herred og, for Sevallens vedkommende, eventuelt Alvdal herred, Hedmark fylke. 30 juli.

Skrivelse **) fra Arbeidsdepartementet angående forandrede bestemmelser om motorvognkjøring på hovedveistrekningen fra høiden ved Valle til Hestsundbroen av veien Bodø—Vågan i Bodin herred, Nordland fylke. 30 juli.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene. 3 aug.

Politiloven.

Rundskrivelse nr. 1.

Ved kongelig resolusjon av 10 juni 1927 er Odelstingets og Lagtingets beslutning om lov om politiet sanksjonert. Loven er under nevnte datum inntatt i Lovtidende.

Lovens ikrafttreden.

Ifølge § 23 trer politiloven i kraft 1 januar 1928. Dog kan Kongen bestemme at enkelte bestemmelser først trer i kraft 1 juli 1928.

Ved fastsettelsen av sistnevnte bestemmelse har man navnlig hatt for øie de bestemmelser i loven som berører kommunene økonomisk. Før man tar endelig standpunkt til hvorvidt og i tilfelle hvilke bestemmelser i loven bør foranledige satt i kraft først fra 1 juli 1928, skal man anmode om hr. fylkesmannens uttalelse, idet det forutsettes at uttalelser i fornøden utstrekning blir innhentet fra politimestrene og vedkommende kommunale myndigheter.

Idet departementet senere vil komme tilbake til de forskjellige bestemmelser i den nye lov og redegjøre nærmere for disse, skal man til veiledning ved avgivelsen av foran begjærte uttalelse bemerke:

Reglene om politiutgiftene finnes i lovens 2net kapitel. Fordelingen av disse utgifter mellem staten og kommunene vil fremgå av §§ 12—14 som opretholder og lovfester den hittil på praksis og sedvane hvilende ordning. Nye arter av politiutgifter er ikke blitt overført på kommunene. Loven bygger forsåvidt på status quo.

Imidlertid vil enkelte bestemmelser i loven kunne føre til at der i særlige tilfelle blir truffet avgjørelser av statsmyn-

*) Bekjentgj. 6 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor forandringene er anført.

**) Bekjentgj. 6 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 37.

3 aug. dighetene som berører kommunebudgettene. Man skal her navnlig peke på forskriftene i § 16. Efter denne paragraf er tvist mellem departementet og en kommune om hvorvidt en bevilgning til politiformål er tilstrekkelig (jfr. lovens § 11) i siste instans henlagt til Kongen, hvis avgjørelse vedkommende kommune er pliktig til å bøie sig for. Undlater en kommune å stille til rådighet de efter Kongens avgjørelse nødvendige midler, kan disse utlegges av statskassen mot refusjon av kommunen. Videre skal man henlede opmerksomheten på lovens § 15 om at der i kommuner hvor der er minst 5 stadig tjenstgjørende kommunelønnede polititjenestemenn, av kommunestyret skal fastsettes vedtekt om lønn, godtgjørelse for overtidsarbeide og uniformsgodtgjørelse. Disse vedtekter må ifølge samme paragraf godkjennes av departementet, og hvis dette finner vedtektens satser utilstrekkelige, kommer lovens § 16 til anvendelse.

Ansettelsesråd.

Ifølge § 3 er polititjenestemenn (jfr. § 1) og politiets øvrige tjenestemenn undergitt de for statstjenestemenn gjeldende bestemmelser i lov av 15 februar 1918 om offentlige tjenestemenn. Som følge herav vil bl. a. reglene i tjenestemannslovens § 2 få anvendelse på politiets tjenestemenn fra den tid politiloven trer i kraft. Man henleder uttrykkelig opmerksomheten på at det er reglene i tjenestemannslovens § 2 og ikke de i lovens § 3 omhandlede regler som vil komme til anvendelse, idet det som nevnt er de for statstjenestemenn gjeldende bestemmelser politiet skal undergis uansett at det vedblir å være kommunelønnet i samme utstrekning som nu.

§ 2 i tjenestemannsloven bestemmer: Er ikke annet fastsatt ved lov, avgjør Kongen hvem som skal ansette statens tjenestemenn og hvorledes der skal gåes frem ved ansettelsen. Vil Kongen ikke selv utøve ansettelsesretten, kan han henlegge den til et regjeringsdepartement, et kollegialt styre for en tjenestegren eller et ansettelsesråd.

Det er forutsetningen, at ansettelsesretten for de tjenestemenn som inngår under politiloven skal henlegges til et ansettelsesråd.

Av hensyn bl. a. til bestemmelsen i politilovens § 3, 2net ledd vil det formentlig bli nødvendig å velge et ansettelsesråd for hver kommune.

Idet man for øvrig henviser til departementets rund-

skrivelse av 16 januar 1919 skal man anmode om hr. fylkes- 3 aug.
mannens uttalelse om hvorledes disse ansettelsesråd — som efter departementets mening bør ha 3 à 5 medlemmer — bør sammensettes. Også her forutsettes saken i forveien forelagt politimestrene til uttalelse.

Som det vil fremgå av tjenestemannslovens § 2,2 er der intet til hinder for at nærmeste foresatte tjenestemyndighet — i dette tilfelle politimesteren eller eventuelt lensmannen — gjøres til medlem av ansettelsesrådet. Det vil heller ikke være noget i veien for at både politimester og lensmann velges, eller at politimesteren og sammen med ham en annen politiembedsmann blir medlem av rådet. Opmerksomheten henledes imidlertid på bestemmelsene i politilovens § 3, 2net og 3dje ledd, hvorefter der i ansettelsesråd for tjenestestillinger som lønnes av en kommune skal være ett medlem valgt av vedkommende kommunestyre og at der i kommuner med minst 10 kommunalt lønnede polititjenestemenn dessuten skal velges en representant av og blandt disse. Ett eller — i kommuner av sistnevnte kategori — to medlemmer av ansettelsesrådet er altså lovbestemt.

Sluttelig henleder man opmerksomheten på at retten til å ilegge tjenestemannen ordensstraffer og til å opsi og avskjedige ham, ifølge tjenestemannsloven tilligger ansettelsesmyndigheten, jfr. dog politilovens § 8.

Tjenestemannsutvalg.

Da reglene i tjenestemannslovens 3dje kapitel om tjenestemannsutvalg får anvendelse, skal man be innhentet uttalelse fra politimestrene om hvorvidt sådanne bør oprettes, og i tilfelle om der bør være særskilte utvalg for de forskjellige avdelinger eller grader av polititjenestemenn, jfr. for øvrig tjenestemannslovens § 16, siste ledd. Også hr. fylkesmannens uttalelse er ønskelig.

Reglementsbestemmelser.

Forinnen loven trer i kraft vil der av Kongen eller den han bemyndiger bli utferdiget en rekke reglementariske bestemmelser i henhold til tjenestemannsloven.

I den anledning ønsker man innhentet uttalelser fra politimestrene om følgende punkter:

a. Tjenestemannslovens § 4, hvorefter Kongen ved reglement skal fastsette, hvilke stillinger i hver enkelt tjenestegren som regel skal besettes ved oprykning fra lavere stilling eller overflytning fra likeartet stilling, og hvilke efter almindelig konkurranse eller på annen måte.

3 aug. Under henvisning til politilovens § 3 og hvad foran er anført under omtalen av tjenestemannslovens § 2 bemerkes at det er regelen i tjenestemannslovens § 4 første ledd (ikke annet og tredje ledd) som får anvendelse på politiet.

b. Tjenestemannslovens § 13, siste ledd, hvorefter der ved reglement (fastsatt av Kongen eller den han bemyndiger) kan pålegges offentlige tjenestemenn å yde tilskudd til vikarkasse.

Uttalelse ønskes om hvorvidt og i tilfelle i hvilken utstrekning der kan bli tale om å gi reglementsbestemmelser herom.

c. Tjenestemannslovens § 19, 3dje ledd, hvorefter regler om beregningen av tjenestetiden skal fastsettes ved reglement (gitt av Kongen eller den han bemyndiger).

Disse regler vil ha betydning for spørsmålet om adgang til å si op tjenestemannen efter § 19.

Man ønsker her spesielt uttalelse om hvorvidt tidligere tjeneste ved andre politikamre eller som lensmannsbetjent og eventuelt lensmann bør komme i betraktning.

Det er ønskelig å få de begjærte uttalelser så snart som efter omstendighetene mulig.

3 aug. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om forandring i lukningsvedtekten for Grue herred, Hedmark fylke.

4 aug. **Skrivelse** fra medisinaldirektøren til en distriktslæge.

Som svar på Deres spørsmål i brev av 29 f. m. meddeles, at det er min opfatning, at reglene for, hvor mange medlemmer må være til stede i et helseråd for at dette skal være beslutningsdyktig, må være de samme som de, der er gjeldende for andre kommunale møter.

Efter formannskapsloven utkreves, at over halvparten av de valgte formenn eller representanter skal være til stede for at møtet skal være beslutningsdyktig.

De samme regler gjelder da også for helserådet, der jo som regel består av det hele herredsstyre.

Når der i et helserådsmøte møter halvdelen av medlemmene — deriblandt formannen — er møtet beslutningsdyktig på grunn av formannens dobbeltstemme.

For å undgå at medlemmers fravær skal kunne hindre avholdelse av helserådsmøte, bør De foranledige at der blir

*) Bekjentgj. 6 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor vedtektens litra A i endret lydelse er inntatt.

valgt suppleanter for helserådets medlemmer. og at et med- 4 aug.
lem, som får lovlig forfall, selv sørger for, at suppleant for ham blir varslet om å møte.

Rundskrivelse fra Finansdepartementet. 4 aug.

Under henvisning til rundskrivelse herfra senest av 15 februar d. å. angående fastsettelse av kurser for beregning av stempelavgiften av veksler som lyder på utenlansk myntsort meddeles, at der fra 1 september d. å. er fastsatt følgende kurser for omberegning av sådanne vekslers pålydende til norsk mynt.

		Norsk krone
Frankrike	1 franc	= 0,15
Belgien	1 belga	= 0,54
Danmark	1 krone	= 1,04
Finnland	1 mark	= 0,10
Italia	1 lire	= 0,21
Nederland	1 gylden	= 1,55
Schweitz	1 franc	= 0,75
Spania	1 peseta	= 0,66
Storbritannia	1 pund (£)	= 18,80
Tyskland	1 gullmark	= 0,92
Sverige	1 krone	= 1,04
Tsjekkoslovaki (Cz. kr.)	1 krone	= 0,12
Amerikas forente Stater	1 dollar ($)	= 3,88
Østerrike	1 schilling	= 0,55

Forekommer veksler lydende på annen myntsort enn nevnt ovenfor, blir stempelverdien i norske kroner å beregne efter vedkommende myntsorts verdi i norske kroner på stemplingstiden.

Ovenstående kurser blir å anvende ved stempling av veksler, hvis stempelplikt her i landet inntrer 1 september d. å. eller senere, og blir gjeldende foreløbig i 6 måneder, idet departementet senere vil bestemme, hvilke kurser derefter skal gjelde.

Man skal anmode hr. fylkesmannen om å meddele dette til børser, banker og bankfirmaer samt dommere, notarii publici og lensmenn i Deres embedsdistrikt.

Til lettelse av sakens ekspedisjon vedlegges en del avtrykk av denne rundskrivelse.

Kongelig resolusjon *). 1. Kongelig resolusjon av 4 5 aug.
januar 1921 og, forsåvidt den ennu er gjeldende, kongelig resolusjon av 1 desember 1916 angående helligdagsfredningen innen Kinns opsynsdistrikt i Hor-

*) Bekjentgj. 6 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 37.

5 aug. daland fylke, opheves. 2. I henhold til § 9 i lov om torskefiskeriene i Stavanger, Søndre og Nordre Bergenhus amter av 28 juni 1913 bestemmes som gjeldende inntil videre, at det innen Kinn og Bataldens opsynsdistrikter, Sogn og Fjordane fylke, skal være tillatt å trekke fiskeredskaper på søn- og helligdager (undtagen første påskedag) når været har vært til hinder for deres optagelse sist forutgående virkedag.

5 aug. **Kongelig resolusjon** *) om forbud mot utleggelse av gift til fangst av vilt på Svalbard.

5 aug. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

1. Lov av 12 februar 1926 om Norges Kommunalbank trer i kraft den 1 september 1927.
2. I medhold av lovens § 19 utferdiges forskrifter for bankens virksomhet og administrative organisasjon overensstemmende med et fremlagt utkast til reglement.
3. De avgjørelser m. v. som i loven er tillagt vedkommende departement henlegges under Finans- og Tolldepartementet.
4. Finans- og Tolldepartementet bemyndiges til å utstede den av Stortinget under 27 juni 1927 besluttede 5 % statsobligasjon, stor 20 millioner kroner til grunnfond for Norges Kommunalbank.

Det utferdigede reglement for Norges Kommunalbank er sålydende:

§ 1. Norges Kommunalbank skal i sin virksomhet bidra til gjennemførelse av en sund økonomi i kommunenes finansforvaltning.

I den hensikt skal bankens styre i sine avgjørelser om låneandragender ta tilbørlig hensyn til om vedkommende lån er i overensstemmelse med de krav som må stilles til en rasjonell kommunal finansledelse.

§ 2. Styret skal i sine bedømmelser om låneandragender følge bank- og forretningsmessige prinsiper og før sine avgjørelser ha bragt på det rene om lånsøkerens økonomiske forhold byr banken tilfredsstillende sikkerhet. I denne henseende skal styret i forbindelse med låneandragendet, som utferdiges efter skjema, godkjent av vedkommende departement, kreve sig forelagt det nødvendige materiale til en inngående belysning av lånsøkerens økonomi.

§ 3. Styret skal så vidt gjørlig søke utlånsvirksomheten likelig fordelt over det hele land.

§ 4. Til innvilgelse av ansøkt lån utkreves at lånsøke-

*) Bekjentgj. 6 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 37.

rens beslutning om lånets optagelse er meddelt lovlig approbasjon. 5 aug.

§ 5. Styret kan i den utstrekning det finner det nødvendig til belysning av lånsøkerens økonomi foranledige avholdt takstforretning over dennes faste eiendommer efter de regler, som er gjeldende for Kongeriket Norges Hypotekbank og av denne banks takstmenn, som dog ikke bør være innvånere av den lånsøkende kommune. Hvor det gjelder større og spesielle anlegg og eiendommer, skal takstforretningen, hvis styret finner det ønskelig, utføres av en takstnevnd på 3 medlemmer, opnevnt av vedkommende departement, og hvorav minst ett medlem skal besidde nødvendig fagkyndighet. De med takstforretningene forbundne omkostninger skal bæres av vedkommende lånsøker. Styret kan ved ett av sine medlemmer eller ved en dertil bemyndiget funksjonær til enhver tid foreta den inspeksjon som det finner påkrevet for kontroll av innsendte opgaver og av vedkommende kommunes økonomiske forhold for øvrig.

§ 6. I de kontrakter der oprettes ved utlån kan med vedkommende departements samtykke i hvert enkelt tilfelle inntas bestemmelse om at låntagerne ikke har anledning til fremtidig å pantsette sine aktiva uten samtykke av Kommunalbankens styre.

§ 7. For tilskudd til andelskapitalen skal meddeles andelsbevis efter skjema, godkjent av Finansdepartementet. Andelsbevisene, som skal lyde på navn, skal være udelelige og kan ikke overdrages ved frivillig rettshandel.

§ 8. Rentesatsen for andelskapitalen skal når dertil er anledning ikke settes lavere enn den hvormed grunnfondet forrentes. Jfr. Kommunalbanklovens § 6, 2net og 3dje ledd.

§ 9. Innbydelse til anbud på lån utferdiges av bankens styre. Finansdepartementet meddeles underretning om de forberedende skritt som banken tar til erhvervelse av låneanbud m. v. Finansdepartementets approbasjon må erhverves på styrets beslutninger om avsluttelse av kontrakter om lån, lånenes størrelse, lånevilkår, bestemmelser om tiden for lånemidlenes inndragning, samt skjema for bankens obligasjoner.

§ 10. Obligasjoner med sine uforfalne kuponger blir efterhvert som de er innløst til amortisasjon like så vel som innfridde kuponger å overlevere til bankens revisjon for å eftertelles og tilintetgjøres. Hvilke obligasjoner der således er amortisert innberettes til Finansdepartementet.

§ 11. Eiere av bankens ihendehaverobligasjoner skal ha anledning til omkostningsfritt å få sine obligasjoner notert på navn i bankens bøker eller tilbake på ihendehaver.

5 aug. § 12. Reservefondets midler skal anbringes på betryggende måte i banker eller i rentebærende norske stats- eller statsgaranterte obligasjoner med den fordeling som til enhver tid er nødvendig av hensyn til bankens virksomhet.

Grunnfondets midler skal fortrinsvis anbringes i stats- eller statsgaranterte obligasjoner. Dog kan styret forsåvidt dette er forsvarlig anbringe inntil ⅓ av midlene i direkte utlån til kommunene. Andelskapitalen kan i sin helhet anvendes til utlån i henhold til lovens § 1.

Disponible midler som banken måtte sitte inne med skal styret gjøre fruktbringende på betryggende måte.

§ 13. Finansdepartementets approbasjon utkreves på styrets beslutninger om kjøp, salg eller ombytning av egne verdipapirer når sammes samlede nominelle verdi overstiger 1 million kroner.

§ 14. Fulltallig møte av styret utkreves til optagelse og bevilgning av lån, samt for øvrig i alle tilfelle hvor det forlanges av et medlem av styret. Hvorledes de øvrige forretninger skal utføres eller fordeles mellem styremedlemmene bestemmes av styret selv.

Er nogen av styremedlemmene uenig i en beslutning kan han kreve sin dissens tilført protokollen. Undlater han å gjøre dette, er han ansvarlig for den fattede beslutning.

Anvisning av bevilget lån skjer ved minst to av styrets medlemmer. Dokumenter, hvorved banken pådrar sig forpliktelser, må på samme måte underskrives av minst to av styrets medlemmer. Utgifter til bankens drift i henhold til fattede beslutninger kan dog anvises av et styremedlem. I alle tilfelle paraferes der av en dertil bemyndiget funksjonær. Underskrift av bankens ihendehaverobligasjoner ordnes efter styrets nærmere bestemmelse.

§ 15. Over styrets forhandlinger føres protokoll. Ved hvert fjerdingårs slutning innsendes styrets forhandlingsprotokoll til Finansdepartementet.

Hvilke protokoller der for øvrig skal føres og deres innretning bestemmes av styret.

Alle protokoller som benyttes av banken autoriseres av Finansdepartementet.

§ 16. Det påligger styret å sørge for at bankens verdipapirer opbevares i ildfast hvelv eller skap på den for øiemedet hensiktsmessigste og for utøvelsen av en stadig kontroll mest betryggende måte.

§ 17. Finansdepartementet anordner den fornødne revisjon av bankens forretningsførsel.

Revisjonens antegnelser tillikemed styrets besvarelser forelegges Finansdepartementet til avgjørelse.

Styret har minst en gang hvert fjerdingår å undersøke vedkommende kasserers beholdning og bøker. 5 aug.

§ 18. Bankens regnskap avsluttes pr. kalenderår, og en oversikt over bankens stilling offentliggjøres i Norsk Kunngjørelsestidende og for øvrig i de blad som styret måtte bestemme.

§ 19. Bankens kontor skal være åpent alle hverdager minst 4 timer.

§ 20. Bankens funksjonærer ansettes og opsies av styret som også utferdiger instrukser for disse.

Størrelsen av de beløp for hvilke bankens kasserere har å stille kausjon bestemmes av Finansdepartementet.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles at Polen har ratifisert konvensjonen om bekjempelse av smugling av alkoholholdige varer, avsluttet i Helsingfors den 19 august 1925 og den 1 august d. å. deponert ratifikasjonsdokumentet sammesteds. 5 aug.

Konvensjonen vil for Polens vedkommende tre i kraft 30 dager efter den 1 august 1927.

Skrivelse fra Handelsdepartementet, Poststyret, hvori meddeles at i henhold til skrivelse av 28 f. m. fra Utenriksdepartementet har Transjordania tiltrådt verdenspostkonvensjonen, avsluttet i Stockholm 28 august 1924, og betraktes som innbefattet i «Forskjellige britiske kolonier og protektorater» tilknyttet Storbritannia. 6 aug.

Skrivelse *) fra Justisdepartementet om politivedtekter for Hole herred, Buskerud fylke. 8 aug.

Skrivelse **) fra Justisdepartementet om ophevelse av §§ 6, 7 og 8 i politivedtektene for Vardø herred, Finnmark fylke. 11 aug.

Kongelig resolusjon **) om anvendelse av tvungen voldgift i et par arbeidstvister. 12 aug.

Kongelig resolusjon ***) om helse- og tuberkuloseforskrifter for Kyrkjebø herred, Sogn og Fjordane fylke. 12 aug.

Kongelig resolusjon), hvorved i medhold av § 8 i lov om landets kornforsyning av 25 juni 1926 bestemmes: 12 aug.

I. I følgende distrikter blir inntil videre å utbetale korntrygd for havre, som dyrkerne maler til eget bruk:

*) Bekjentgj. 15 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 38, hvor politivedtektene er inntatt.

**) Bekjentgj. 15 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 38.

***) Bekjentgj. 15 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 38, hvor helseforskriftene m. v. er inntatt.

12 aug. Innen Nord-Trøndelag fylke:

I herredene: Gravvik, Nærøy, Kolvereid, Fosnes og Flatanger.

Innen Sør-Trøndelag fylke:

I herredene: Osen, Roan, Stokksund, Å, Jøssund, Nes, Nord-Frøya, Sør-Frøya, Hitra, Kvenvær, Sandstad, Fillan, Agdenes, Heim, Snilfjord, Hemne og Vinje.

Innen Møre fylke:

Alle herreder og byer undtatt Rindal, Surnadal og Sunndal.

Innen Sogn og Fjordane fylke:

I herredene: Selje, Nord-Vågsøy, Sør-Vågsøy, Davik, Eid, Hornindal, Bremanger, Gloppen, Kinn, Bru, Vevring, Eikefjord, Naustdal, Førde, Jølster, Askvoll, Fjaler, Gaular, Hyllestad, Solund, Gulen, Brekke og Lavik samt Florø ladested.

I Bergen fylke.

Innen Hordaland fylke:

I herredene: Masfjord, Hjelme, Herdla, Austrheim, Lindås, Hordabø, Manger, Sæbø, Alversund, Meland, Åsane, Askøy, Laksevåg, Hamre, Haus, Hosanger, Bruvik, Modalen, Fjell, Sund, Austevoll, Fitjar, Bremnes, Moster, Bømlo, Fana, Os, Samnanger, Fusa, Strandvik, Hålandsdal, Strandebarm, Varaldsøy, Kvinnherad, Tysnes, Stord, Sveio, Valestrand, Vikebygd, Fjelberg, Ølen, Etne og Skånevik.

Innen Rogaland fylke:

I herredene: Skåre, Torvastad, Skjold, Vats, Tysvær, Nedstrand, Sandeid, Vikedal, Imsland, Utsira, Kvitingsøy og Bokn samt Haugesund by.

II. Landbruksdepartementet bemyndiges til å utferdige de nærmere bestemmelser, som måtte finnes nødvendige angående utbetaling av korntrygd for havre i de distrikter, hvor det er eller blir besluttet at trygden skal gjøres gjeldende for dette kornslag.

III. Denne resolusjon trer i kraft straks.

12 aug. **Kongelig resolusjon** *) om forandring av fredningsbestemmelsene i Hedmark fylke.

12 aug. **Kongelig resolusjon** **) om fredning av hare hele året på Averøya i Kvernes, Bremsnes og Kornstad herreder, Møre fylke.

*) Bekjentgj. 15 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 38, hvor post 1 i fredningsbestemmelsene i endret lydelse er inntatt.

**) Bekjentgj. 15 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 38.

Kongelig resolusjon *) om forbud for et tidsrum av 5 år fra nærværende resolusjons datum å regne mot å benytte kilenøter på en strekning utenfor utløpet av Osenelven i Bru herred, Sogn og Fjordane fylke, som utad begrenses av en rett linje fra Vikaholmen til Hønen. 12 aug.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Hamar i anledning av forespørsel fra et skolestyre om de på kommunen fallende utgifter ved en gutts ophold på åndssvakeskole (⅓) skal utredes av den bruksskoles kasse som gutten tilhører. 12 aug.

Departementet meddeler, at det tidligere har uttalt, at det antar, at utgifter ved abnorme barns ophold på abnormskole bør posteres som utgifter vedkommende skolevesenet.

Man antar derfor at utgiftene ved omhandlede gutts ophold ved åndssvakeskole blir å utrede av vedkommende bruks skolekasse.

Skrivelse fra Justisdepartementet til en sorenskriver i anledning av forespørsel, om en lensmann, som i anledning av muntlig saksforberedelse har fått til forkynnelse for saksøkte stevning med vedheftet innkallelse, kan beregne særskilt gebyr så vel for stevningen som for innkallelsen. 13 aug.

Departementet antar at stevning med vedheftet innkallelse til personlig møte under saksforberedelse blir å anse som ett dokument ved beregning av gebyr for forkynnelse. Der meddeles av stevnevidnet bare een attest om foretatt forkynnelse. I denne bør det uttrykkelig stå at «stevning med innkallelse til personlig møte under saksforberedelse» er forkynt for saksøkte.

Skrivelse fra Socialdepartementet til fylkesmannen i Buskerud, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 desember 1898 § 7 bestemmes: 13 aug.

1. At den del av Norderhov sogn, som hittil har tilligget Tyristrand jordmordistrikt utskilles fra dette og henlegges til Hønefoss—Norderhov jordmordistrikt således at dette kommer til å omfatte Hønefoss by og hele Norderhov hovedsogn.
2. At Tyristrand jordmordistrikt skal omfatte herredet av samme navn.

Omreguleringen er satt i kraft av fylkesmannen fra 1 juli iår.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles at det Tyske Rike har ratifisert konvensjonen om bekjempelse av smugling av alkoholholdige varer, avsluttet i 16 aug.

*) Bekjentgj. 15 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 38.

16 aug. Helsingfors den 19 august 1925, og at ratifikasjonsdokumentet er blitt deponert sammesteds den 10 ds.

Konvensjonen vil for det Tyske Rikes vedkommende tre i kraft 30 dager efter 10 august 1927.

16 aug. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles at konvensjonen om bekjempelse av smugling av alkoholholdige varer, avsluttet i Helsingfors den 19 august 1925, også er blitt ratifisert for fristaten Danzigs vedkommende, hvis ratifikasjonsdokument er blitt deponert i Helsingfors samtidig med det polske d. v. s. den 1 ds.

Konvensjonen vil således også for Danzigs vedkommende tre i kraft 30 dager efter 1 august 1927.

18 aug. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet angående forbud mot motorvognkjøring på hovedveiene i Nordreisa herred, Troms fylke, under teleløsning og ellers når føreforholdene gjør det nødvendig.

18 aug. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til Sør-Trøndelag fylkesskattestyre, hvori uttales, at bestemmelsene i landskattelovens § 31, 3. ledd, ikke antas å ha anvendelse på arbeidere som er beskjeftiget med ferdige veiers vedlikehold.

19 aug. **Kongelig resolusjon,** hvorved der meddeles tillatelse til at der på spedbarnhjemmet i Åkebergveien 23 i Oslo ved prester, fast ansatt i den norske kirkes tjeneste, forrettes dåb med samme rettsvirkning som dåb, utført i kirke eller i annet dertil innviet lokale — på betingelse av, at der i hjemmet føres en protokoll over de der utførte dåbshandlinger, og at den forrettende prest straks innberetter enhver dåb til sognepresten i Vålerengens menighet til innførelse i kirkeboken med løpenummer.

19 aug. **Kongelig resolusjon** **) om anvendelse av tvungen voldgift i en del arbeidstvister.

19 aug. **Kongelig resolusjon,** hvorved bl. a. bestemmes:

I. Der oprettes fra 1 oktober 1927 et Kongsvinger politimesterembede med embedsdistrikt Vinger og Odal og Solør sorenskriveriers distrikter og kjøpstaden Kongsvinger.

II. Politifullmektigembedet ved Romerike og Vinger politimesterembede og den ekstraordinære politifullmektigstilling ved Glåmdal politimesterembede inndras fra 1 oktober 1927.

*) Bekjentgj. 29 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 40.
**) Bekjentgj. 20 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 39.

Kongelig resolusjon *) om vedtekter for bruken av ild og lys i Fredrikshald, Arendal, Tvedestrand, Skudesneshavn, Kristiansund, Brønnøysund og Hammerfest havner. 19 aug.

Kongelig resolusjon **) om skogvedtekter for Melhus herred, Sør-Trøndelag fylke. 19 aug.

Rundskrivelse fra riksadvokaten til statsadvokatene. 19 aug.

Ved lov nr. 1 av 4 juli 1927 er der bl. a. gjort forandring i § 377 i lov om rettergangsmåten i straffesaker av 1 juli 1887 (straffeprosessloven).

I. Ifølge fjerde ledd i den endrede § 377 «kan saker hvor forelegg er utferdiget fremmes efter begjæring av påtalemyndigheten uten at tiltalebeslutning utferdiges, idet domsmenn i disse saker bare tilkalles hvis retten finner det påkrevet.»

Denne bestemmelse gjelder alle saker, hvori forelegg er utferdiget, således ikke alene saker angående forseelser, men også saker angående forbrydelser.

Bestemmelsen tillater således å fremme sådanne saker på grunnlag av og i henhold til det utferdigede, men ikke vedtatte forelegg. Dette trer følgelig istedenfor og erstatter tiltalebeslutning. Bl. a. som følge herav må det alltid nøie iakttas, at foreleggene tilfredsstiller kravene i straffeprosesslovens § 288.

Heromhandlede bestemmelse gjør derimot ingen endring i straffeprosesslovens bestemmelser om påtalemyndighetens plikt til i øvrig å forberede saken til hovedforhandling. Påtalemyndigheten må således også i disse saker iaktta, hvad der er den pålagt i straffeprosesslovens §§ 366 og 367, og følgelig tillike påstevne saken med forkynnelse for siktede i henhold til dommerens berammelse og avgi møte. Alene nødvendigheten av tiltalebeslutning bortfaller.

Når påtalemyndigheten vil fremgå overensstemmende med denne bestemmelse og dermed tillike åpne dommeren adgang til i tilfelle å behandle og pådømme saken uten tilkallelse av domsmenn, må den påse, at den fremsetter for dommeren den i bestemmelsen nevnte begjæring.

II. Derhos bestemmer § 377, første og tredje ledd, at i saker angående forseelser og i saker, som anlegges av det offentlige til inndragning efter § 2 nr. 1,

*) Bekjentgj. 20 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 39, hvor vedtektene er inntatt.

**) Bekjentgj. 20 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 39, hvor skogvedtektene er inntatt.

19 aug. a. er forsvarer unødvendig (bortsett fra de i annet ledd nevnte saker),
b. behøver påtalemyndigheten ikke å avgi møte, og
c. skal retten i så fall iaktta, hvad der til sakens forberedelse utfordres.

Disse bestemmelser, hvorav de under litr. b og c nevnte også gjelder forseelsessaker for de særlige fiskeridomstoler, har som nevnt ikke anvendelse i saker angående forbrydelser, hvori forelegg er utferdiget.

Da det i disse forseelsessaker er rettens plikt å iaktta, hvad der til sakens forberedelse utfordres, har påtalemyndigheten alene å oversende dommeren forelegget med sakens øvrige dokumenter. Dog bør påtalemyndigheten samtidig angi for dommeren, hvilke vidner den antar bør innstevnes og avhøres og hvilke bevisligheter i øvrig efter dens mening bør tilveiebringes. Derhos må den i tilfelle underrette dommeren om, at den ikke vil avgi møte.

I heromhandlede forseelses- og inndragningssaker gjelder — som allerede foran nevnt — tillike bestemmelsen i fjerde ledd.

Ovennevnte bestemmelser tilsikter besparelse av utgifter. Det er derfor forutsetningen, at de benyttes i størst mulig utstrekning så vel av d'herrer statsadvokater som av d'herrer politimestre.

Til lettelse ved meddelelsen av foranstående til politimestrene innen Deres embedsdistrikt vedlegges et antall eksemplarer av nærværende rundskrivelse.

22 aug. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge offisiell meddelelse fra den sveitsiske sendemann av 6 august 1927 har Estland tiltrådt den reviderte Bernkonvensjon av 13 november 1908 angående beskyttelse av litterær og kunstnerisk eiendomsrett med tilhørende tilleggsprotokoll av 20 mars 1914. Tiltredelsen skjer med forbehold av at bestemmelsene i art. 5 (som den lyder efter tilleggsakten av 4 mai 1896) og art. 9, avsnitt 2, i den oprinnelige konvensjon av 9 september 1886 trer istedenfor den reviderte konvensjons bestemmelser om beskyttelse av retten til oversettelse av litterære verker og av retten til opførelse av dramatiske eller dramatisk-musikalske verker.

Tiltredelsen trådte i kraft 9 juni 1927.

22 aug. **Skriv** *) frå Landbruksdepartementet um eit tillegg til vedtaket um at eigar av hund i Suldal herad skal halda hunden i band eller forsvarleg innestengd i den tid bufe beiter.

*) Bekjentgj. 29 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 40, hvor tillegget er inntatt.

Skrivelse *) fra Justisdepartementet om ophevelse av kapitel 9 (§§ 74, 75 og 76) i politivedtektene for Tønsberg av 5 juli 1906. 23 aug.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av fabrikkeier Finn Wilhelmsen og hustru Magdalene Wilhelmsen, f. Buli, ved gavebrev av 21 april 1927 oprettede «Magdalene og Finn Wilhelmsens legat for enslige damer» i Tønsberg. 24 aug.

Skrivelse **) fra Landbruksdepartementet om fiskeriregler for Nesvatnet i Manger herred, Hordaland fylke, med tilstøtende elver og bekker så langt ørret fra vatnet går op. 24 aug.

Skrivelse **) fra Landbruksdepartementet om fiskeriregler for Strandelven i Evenes herred, Nordland fylke. 24 aug.

Skrivelse **) fra Landbruksdepartementet om fiskeriregler for Langvatn m.v. i Fauske og Saltdal herreder, Nordland fylke. 24 aug.

Provisorisk anordning *) om enkelte bestemmelser angående kommuners gjeldsforhold. 26 aug.

I henhold til grunnlovens § 17 bestemmes:

§ 1. Vedtak av fylkesting, bystyre eller herredsstyre om at vedkommende kommunes bo begjæres tatt under konkursbehandling eller om å søke åpnet akkordforhandling, er ikke gyldig før Kongen har godkjent det.

Det samme gjelder vedtak av en kommunal eller fylkeskommunal myndighet om å pantsette kommunens eiendeler til sikkerhet for gjeld som ikke er stiftet gjennem selve pantsettelsen. Blir pant for eldre gjeld stillet uten godkjennelse av Kongen, er pantsettelsen ugyldig.

§ 2. Fordring på en kommune i henhold til sammes partialobligasjoner kan ikke bringes i motregning overfor kommunens skattekrav.

§ 3. Denne anordning trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon *) om anvendelse av tvungen voldgift i en del arbeidstvister. 26 aug.

Kongelig resolusjon ***) om regler for renhold i skogshytter i Lunde herred, Telemark fylke. 26 aug.

*) Bekjentgj. 29 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 40.

**) Bekjentgj. 29 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 40, hvor fiskerireglene er inntatt.

***) Bekjentgj. 29 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 40, hvor reglene er inntatt.

26 aug. **Kongelig resolusjon** *), hvorved de i § 1 A i plakat av 25 oktober 1918 angående avleggelse av svenneprøver og kontrollen dermed fastsatte prøver for bøkkere og grovsmeder endres, hvorefter prøvene skal lyde således:

For bøkkere: «Enten å forferdige en buget fustasje av ek ikke under 40 liter samt 2 sildetønner av hver av størrelsene 1/1, 1/2 og 1/4 efter lovbestemte mål og fordringer eller en buget halvtønne av ek ikke under 60 liter samt en anker ikke under 10 liter.»

For grovsmeder: «Enten å beslå en kjøkkenvogn, eller å beslå 4 nye hjul ikke over 1 1/2" felgbredde samt å forferdige en bakfjær til en bil efter tegning (lengde og bæreevne opgitt av prøvenevnden), eller å forarbeide et par gjeineblokker, eller å beslå en hest med sko som den prøveavleggende selv har smidd samt å smi 2 ringsko.»

26 aug. **Kongelig resolusjon** *), hvorved nedenstående forskrifter om lægeundersøkelse av sjømenns farvesans, syn, hørsel og sundhetstilstand bifalles i henhold til § 93 i lov om statskontroll med skibes sjødyktighet av 9 juni 1903, jfr. tilleggslov av 24 juni 1927.

§ 1. Angående lægeundersøkelse av sjømenns farvesans, syn og hørsel inneholder sjødyktighetslovens § 84 følgende bestemmelser:

«Enhver som efter denne lovs ikrafttreden første gang fremstiller sig til dekkstjeneste på skib på 50 registertonn brutto og derover, skal godtgjøre ved vidnesbyrd fra en dertil av medisinalstyret bemyndiget læge, at han har evne til å skjelne de ved lov eller reglement påbudte farver for signallanterner. Likeledes skal han godtgjøre ved vidnesbyrd fra eksaminert læge, at han ikke lider av nogen betydeligere feil ved synsevnen for øvrig eller ved hørselen. Vidnesbyrdene blir å påføre sjømannens sjøfartsbok.

Bestemmelsene i denne paragraf kan efter Kongens nærmere avgjørelse i den utstrekning som måtte anses påkrevet også gis anvendelse paa dem som fremstiller sig til annen tjeneste ombord enn dekkstjeneste».

§ 2. De i forrige paragraf omhandlede vidnesbyrd skal utferdiges efter en nøiaktig undersøkelse av vedkommende sjømann, hvorunder lægen skal iaktta følgende regler:

1. Farvesansen prøves efter følgende metoder:

I. I hvert tilfelle brukes enten Stillings eller Ishiharas prøvetavler.

*) Bekjentgj. 29 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 40.

II. Ved siden derav benyttes minst en, helst flere 26 aug.
av følgende prøver: Cohns, Podestas eller farvelyktprøven. Den siste anbefales under særlig ugunstige lysforhold.

2. Synsprøven omfatter undersøkelse av synsfelt og synsstyrke.

a. Synsfeltet undersøkes særskilt for hvert enkelt øie efter den Donderske metode (håndprøven). Der må her ikke finnes nogen avvikelse fra det normale.

b. Synsstyrken prøves ved Snellens tavler, innrettet for en avstand av 5 eller 6 meter*). Ved prøven, som foretas i fullt dagslys med samtidig bruk av begge øine og uten anvendelse av glass, kreves som minimum tre fjerdedeler av normal synsstyrke.

3. Hørselen prøves ved å undersøke, på hvilken avstand i meter hvisken kan opfattes tydelig. Forat prøven skal anses for bestått, må hvisken kunne opfattes tydelig på 3 meters avstand.

§ 3. Vidnesbyrd om farvesans godtas kun fra læger, som har fått bemyndigelse dertil av medisinalstyret på grunnlag av attest fra universitetslæreren i øiensykdommer eller fra en appellæge for sikkerhetstjenesten om at lægen har normal farvesans samt kyndighet i bruken av de til enhver tid fastsatte metoder for farvesansundersøkelse.

§ 4. Vidnesbyrd for almindelig synsevne (synsfelt og synsstyrke) samt hørsel kan godtas fra enhver læge med licentia practicandi her i landet.

§ 5. Når de i § 2 omhandlede prøver er foretatt, har lægen å tildele sjømannen følgende vidnesbyrd:

.....år gammel er av undertegnede undersøkt i overensstemmelse med gjeldende regler. Den foretatte undersøkelse har gitt følgende resultater:

---

*) Ved synsprøve, anstillet ved Snellens tavler, angis synsstyrken S ved en brøk, hvis teller er 5 eller 6, eftersom prøven er foretatt på 5 eller 6 m. avstand og hvis nevner er det på tavlen opførte nummer for de minste bokstaver, som aspiranten kan lese på den benyttede avstand.

Således betegner ved 5 m. tavlen $S = {}^5/_5$ normal synsstyrke, $S = {}^5/_{6.6}$ (egentlig ${}^5/_6{}^2/_3$) tre fjerdedeler av normal synsstyrke og $S = {}^5/_{10}$ halvdelen av normal synsstyrke.

Ved 6 m. tavlen betegner $S = {}^6/_6$ normal synsstyrke, $S = {}^6/_8$ tre fjerdedeler av normal synsstyrke og $S = {}^6/_{12}$ halvdelen av normal synsstyrke.

26 aug.

Synsfelt: Bestått prøven / Ikke bestått prøven *)

Synsstyrke: Bestått prøven / Ikke bestått prøven *) S =

Farvesans:**) Bestått prøven / Ikke bestått prøven *)

Hørsel: Bestått prøven / Ikke bestått prøven *) Hørevidde:

.....den.....19.....

eksaminert læge.

**) autorisert læge.

*) Det alternativ, som ikke kommer til anvendelse, overstrykes.

Er sjømannen i besiddelse av sjøfartsbok, skal vidnesbyrdet av lægen påføres sjøfartsboken.

§ 6. Hvis nogen av prøvene ikke beståes, har lægen å meddele sjømannen en erklæring herom, med angivelse av, hvilke feil der måtte være funnet ved hans farvesans, syn eller hørsel.

Er det farvesansprøven som sjømannen ikke har bestått, skal lægen derhos gjøre sjømannen bekjent med at bedømmelsen av farvesansen kan innankes for en spesialkyndig appellæge, som med endelig virkning avgjør spørsmålet efter personlig undersøkelse. Appellægen berammer tiden når undersøkelsen skal foregå. For å overvære undersøkelsen tilkaller derhos appellægen 2 vidner, et som representant for skibskontrollen og et for vedkommende sjømannsorganisasjon som sjømannen tilhører.

Vidnene plikter å møte på aftenvarsel.

For øvrig har vidnene de samme funksjoner og plikter som rettsvidner.

Vidne som uten å ha lovlig forfall undlater å møte straffes med bøter i henhold til den almindelige borgerlige straffelov av 22 mai 1902 § 339.

§ 7. Appellæger med varamenn opnevnes av medisinalstyret.

Vidner med varamenn opnevnes av Handelsdepartementet.

Appellægens honorar betales av vedkommende som har rekvirert undersøkelsen. Denne betaler derhos kr. 3,00 til hver av vidnene.

§ 8. Angående lægeundersøkelse for utferdigelse av helbredsattest inneholder sjødyktighetslovens § 85 følgende bestemmelser:

«Enhver som her i landet påmønstres med skib i uten- 26 aug.
europeisk fart, skal godtgjøre ved attest fra eksaminert læge, at han ikke lider av nogen ondartet smittsom sykdom, derunder innbefattet tuberkulose i en form, der medfører fare for sykdommens overførsel til andre.

Sådan lægeattest bør være utferdiget i løpet av de siste 14 dager før påmønstringen.

Ved påmønstringen her i landet med skib i europeisk fart og alltid ved påmønstring i utlandet skal vedkommende sjømann avgi til mønstringsmannen en erklæring om, at han — så vidt det er ham bekjent — ikke lider av nogen sådan sykdom som oven nevnt».

§ 9. Attesten blir å utferdige efter en av lægen foretatt personlig undersøkelse i den utstrekning, som han i hvert enkelt tilfelle måtte finne nødvendig for å kunne forvisse sig om, hvorvidt sjømannen lider av nogen ondartet, smittsom sykdom, derunder innbefattet tuberkulose i sådan form, at den medfører smitteutbredelse.

Med hensyn til hvilke former av tuberkulose, der herved kommer i betraktning, henvises til medisinaldirektørens rundskrivelse av 31 oktober 1900 (inntatt i Norsk Medisinallovgivning).

Av andre smittsomme sykdommer bør særlig has for øie: tyfoidfeber, dysenterikopper, skarlagensfeber, difteri, samt veneriske sykdommer i deres smittende stadium.

§ 10. Finner lægen at sjømannen ikke lider av nogen sådan sykdom som i forrige § omhandlet, vil han ha å utferdige en attest sålydende:

«Undertegnede har idag undersøkt N. N. i overensstemmelse med de herom gjeldende regler. Jeg kan derefter bevidne, at han ikke frembyr symptomer på nogen ondartet smittsom sykdom, deri innbefattet tuberkulose i smittsom form.»

..... den 19

(Underskrift)
eksaminert læge.

§ 11. Finnes sjømannen å lide av nogen sådan sykdom som ovenfor omhandlet, vil lægen ha å meddele ham en skriftlig erklæring herom og for øvrig å treffe de forføininger, som efter den gjeldende sundhetslovgivning og sykdomstilfellets natur måtte påhvile ham som læge.

§ 12. Disse forskrifter trer i kraft 1 januar 1928.

26 aug. **Kongelig resolusjon***) om bestemmelser angående fisket på en strekning ved utløpet av Oldenelven i Innvik herred, Sogn og Fjordane fylke.

26 aug. **Kongelig resolusjon****) om vedtekter om istandbringelse og innredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning i Harran herred, Nord-Trøndelag fylke.

26 aug. **Kongelig resolusjon*****), hvorved bestemmes, at den ved kongelig resolusjon av 16 juni 1927 meddelte konsesjon for det tyske luftfartsselskap Luft-Hansa A/G, vedrørende flyverute Oslo—Stettin forlenges inntil 20 oktober 1927 på uforandrede betingelser.

26 aug. **Kongelig resolusjon,** hvorved i medhold av § 2 i lov av 7 desember 1923 om kommuner, som misligholder sine gjeldsforpliktelser, er bestemt at Drangedal kommune settes under administrasjon av Justisdepartementet i forening med et tilsynsråd for kommunen.

26 aug. **Kongelig resolusjon,** hvorved notarialforretningene i Kristiansand utføres også efter 1 juli 1927 av byskriveren i Kristiansand.

26 aug. **Kongelig resolusjon,** hvorved der i medhold av post 14—1 i de ved kongelig resolusjon av 3 oktober 1924 fastsatte konsesjonsbetingelser og i henhold til fattiglovens §§ 28 og 33 meddeles stadfestelse på fremlagte plan for et sikkerhetsfond ved Det Norske Nitridaktieselskap i Odda, stadfestet ved kongelig resolusjon av 13 desember 1918, som gjeldende for et tilleggssikkerhetsfond i henhold til nevnte konsesjonsbetingelser, dog således at tilleggsfondet settes til 30 000 kroner der innbetales av selskapet i 4 likestore årlige terminer, der forfaller til betaling pr. 1 juli 1927, 1 juli 1928, 1 juli 1929 og 1 juli 1930. Første termin erlegges straks.

26 aug. **Kongelig resolusjon,** hvorved bestemmes:

1. Handelsdepartementet bemyndiges til å støtte drift ved Kings Bay Kul Comp. A/S's gruber i tiden medio oktober 1927 til medio mai 1928 ved å avkjøpe selskapet dets samlede kullproduksjon i dette tidsrum mot forskudds betaling av inntil kr. 468 750,00.
2. Handelsdepartementet bemyndiges til å treffe de i sakens anledning nødvendige forføininger.

*) Bekjentgj. 29 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 40, hvor bestemmelsene er inntatt.

**) Bekjentgj. 29 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 40, hvor vedtektene er inntatt.

***) Bekjentgj. 29 august i Lovtid, 1ste avd. nr. 40.

Kongelig resolusjon, hvorved der utferdiges følgende 26 aug.
forskrifter, gjeldende fra den tid Handelsdepartementet bestemmer, og inntil videre, om innkjøp av papir til bruk i statstjenesten:

1. Enhver, som er berettiget til å kjøpe papir til bruk i statstjenesten, skal treffe valg blandt de sorter, som inneholdes i et prøvehefte, som blir å fastsette av Handelsdepartementet overensstemmende med de retningslinjer, som er angitt i en under 20 desember 1926 avgitt innstilling fra en på foranledning av Handelsdepartementet nedsatt komité.

Papiret skal være merket i vannmerke og (eller) på pakning på en sådan måte, at det kan ses å være godkjent av Handelsdepartementet.

Uten tvingende grunner må der i statstjenesten ikke anskaffes eller brukes andre sorter papir enn prøveheftets.

Dette gjelder, også om papiret leveres linjert, farvet, med trykk og (eller) til innbinding.

2. Innen enhver av statens administrasjoner og ved ethvert av dens større kontorer skal der så vidt mulig sørges for, at en bestemt tjenestemann har tilsyn med anskaffelsen av papir og blanketter, med sikte på gjennemført orden og økonomi i innkjøp og bruk.

3. I statens tjeneste skal kun brukes blekk, skrivemaskinbånd, karbonpapir og stempelfarve, som er godkjent av Handelsdepartementet, og som på originalpakning eller lignende bærer særskilt etikett, påtrykt:

«Godkjent av Handelsdepartementet».

4. Behandlingen av alle saker vedrørende nærværende forskrifter henlegges til Handelsdepartementet, som bemyndiges til å utferdige de nødvendige nærmere bestemmelser for deres gjennemførelse, derunder også fastsettelse av papirformater.

Kongelig resolusjon, hvorved der fastsettes som gjel- 26 aug.
dende inntil videre nedenstående manøvreringsreglement for den ved kongelig resolusjon av 19 juli 1927 tillatte kanalisering av Vestfosselven og Loselven:

1. Opdemningsgrensen ved slusen, kote 2,20 m. over 0-punktet på det generalplan som ligger til grunn for andragendet, betegnes ved et fast av det offentlige godkjent merke.

Vannstanden i Loselven ved slusen må ikke stige over opdemningsgrensen uten at de bevegelige dammer er helt åpne. Stiger vannstanden i Nøstelven ved dammen ved Strømtangen over opdemningsgrensen, må likeledes dammene åpnes, dammen i Loselven dog ikke mer enn at vannstanden i Loselven ved slusen kan holdes på opdemningsgrensen.

26 aug. 2. Det skal ved manøvreringen has for øie at vassdragets tidligere vannavløp og flomvannstand ikke forøkes. Heller ikke må den tidligere lavvannføring forminskes til skade for andres rettigheter. Der avgis vann i sådan utstrekning at den almindelige ferdsel og fløtning forulempes så lite som mulig.

For øvrig foregår manøvreringen efter kanalanleggets behov.

3. Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger, som godtas av vedkommende departement.

4. Det skal påses at anlegget til enhver tid er i god stand og at flomløpene så vidt mulig ikke hindres av is eller lignende.

Der føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander samt observeres og noteres om det forlanges regnmengde, temperatur m. v. Av denne protokoll sendes ved hver måneds utgang avskrift til vassdragsdirektøren.

5. Mulig tvist om reglementets forståelse blir å avgjøre av vedkommende regjeringsdepartement.

6. Forandringer i dette reglement kan kun foretas av Kongen efterat de interesserte har hatt anledning til å uttale sig.

27 aug. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmannen i Østfold i anledning av en forespørsel fra lensmannen i Tune om hvorvidt en lensmann og hans betjent er ugild til å styre tvangsauksjoner som er begjært av lensmannen som kommisjonær for Hypotekbanken, Boligbanken eller en sparebank.

Departementet meddeler at den omstendighet at lensmannen er kommisjonær for banken, i almindelighet ikke antas å gjøre ham ugild, når han ikke har handlet for banken ved uttagelse av forliksklage eller ved fremme av andre rettergangsskritt såsom tvangsfullbyrdelse. Derimot er lensmannen ugild dersom han har handlet for banken under foretagelse av noget rettergangsskritt, f. eks. begjært tvangsauksjon eller møtt for banken under auksjonen.

Når lensmannen selv er ugild, kan auksjonen ikke på hans vegne styres av hans betjent eller en annen fullmektig. Derimot er ikke lensmannen ugild av den grunn, at hans betjent er ugild.

Når lensmannen er ugild, beror det på omstendighetene i hvert enkelt tilfelle hvorvidt lensmannens betjent er ugild til å styre auksjonen som settenamsmann, jfr. domstolslovens § 108. Spørsmålet om ugildhet hører under domstolene. Departementet skal for sitt vedkommende uttale at

lensmannens betjent — på grunn av sitt avhengighetsforhold til lensmannen — efter domstolslovens § 108 regelmessig må anses ugild også som settelensmann, når det gjelder en forretning hvori hans prinsipal har en nevneverdig personlig interesse. 27 aug.

Nogen sådan vil imidlertid i almindelighet ikke foreligge, hvor det gjelder auksjoner som lensmannen har begjært som kommisjonær for Hypotekbanken eller Boligbanken, og formentlig som oftest heller ikke når auksjoner holdes for en sparebank og lensmannen ikke står i noget særlig forhold til banken.

Settenamsmann blir å beskikke av fylkesmannen.

Skrivelse *) fra Handelsdepartementet om forandring av tillegg II til reglement for justervesenet. 27 aug.

Skrivelse **) fra Landbruksdepartementet om regler for jakt og fangst i Flaksjø—Lillefjeld bygdealmenning i Nord-Trøndelag fylke. 27 aug.

Skrivelse fra Finansdepartementet til et ligningskontor, hvori uttales, at bankinnskudd og renter derav, som tilhører bondeungdomslag, loger o. l. foreninger, ikke i almindelighet antas å kunne medtas ved formues- og inntektsansettelsen (byskattelovens § 21 k, tilleggslov 3 juni 1927). At foreningens formue er oplagt ved inntekt av næringsdrift, antas i så henseende ikke å være av betydning. Hvis imidlertid nogen del av formuen utgjør nødvendig driftskapital for den av foreningen drevne næring, antas den og renter derav å måtte medtas ved ligningen. 27 aug.

Kongelig resolusjon ***) om anvendelse av tvungen voldgift i en del arbeidstvister. 29 aug.

Skrivelse fra Finansdepartementet til Riksforsikringsanstalten hvori uttales at en lensmann antas å ha rett til å beregne sig godtgjørelse for efter anmodning av anstaltens tilsynsmann ved en tvangsauksjon å vareta industriarbeiderforsikringens interesser. 29 aug.

Skrivelse fra Justisdepartementet til en sorenskriver i anledning av forespørsel om gebyrberegningen når begjæring om midlertidig forføining efter tvangsfullbyrdelseslovens § 262 er blitt tilbakekalt 31 aug.

*) Bekjentgj. 3 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 41, hvor endringene er inntatt.

**) Bekjentgj. 29 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 40, hvor reglene er inntatt.

***) Bekjentgj. 29 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 40.

31 aug. efterat partene var innkalt til personlig møte, men før reise til rettsstedet var påbegynt.

I anledning herav meddeler departementet at gebyr blir å beregne efter sportellovens § 66 c.

31 aug. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til en sorenskriver, som hadde forespurt om gebyr skal beregnes efter sportellovens § 1 når saksøkeren i en vekselsak tilbakekaller søksmålet efterat retten har berammet hovedforhandling og sørget for stevningens forkynnelse og partenes innkallelse.

I anledning herav meddeles at rettens behandling av en sak begynner allerede når stevning er inngitt. I hvert fall når stevningen er forkynt for saksøkte, må derfor gebyr efter sportellovens § 1 tilkomme statskassen, selv om saken faller bort eller heves.

Det bemerkes at i et tilfelle som omhandlet i hr. sorenskriverens brev skal retten avsi kjennelse om at saken faller bort eller heves, se tvistemålslovens § 100, jfr. § 67.

31 aug. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til en sorenskriver i anledning av forespørsel om gebyrets beregning når en skjønnsbegjæring tilbakekalles efterat retten har latt begjæringen (med foreløbig mennsopnevnelse) forkynne.

Departementet antar at gebyr kr. 40,00 skal beregnes efter sportellovens § 5.

2 septbr. **Kongelig resolusjon.** I. Fra den tid Socialdepartementet bestemmer:

a. opheves stillingen som distriktslæge for Skodje distrikt, Møre fylke,
b. henlegges Skodje herred til Ørskog distrikt og Vatne herred til Haram distrikt inntil videre,
c. oprettes en distriktslægestilling for Aukra distrikt omfattende Nord-Aukra, Sør-Aukra og Sandøy herreder i samme fylke med årlig grunnlønn for tiden kr. 4500,00. II. Nordland fylkeslægeembede opheves som selvstendig embede og kombineres med distriktslægestilling.

2 septbr. **Kongelig resolusjon***). Kongelig resolusjon av 9 april 1926 om en midlertidig forandring av 2net avsnitt av post A. 1. i de ved kongelig resolusjon av 19 desember 1894 fastsatte beregningsregler for den i loven om havne- og ringevesenet § 29 omhandlede avgift opheves fra 15 sep-

*) Bekjentgj. 3 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 41.

tember 1927, således at avsnittet fra og med nevnte dag pány kommer til å lyde således: Varenes ansettelse til tonn skjer i henhold til det til enhver tid gjeldende bestuvningsreglement. 2 septbr.

Kongelig resolusjon *) om nye skogvedtekter for Jevnaker herred, Opland fylke. 2 septbr.

Kongelig resolusjon *) om skogvedtekter for Eresfjord og Vistdal herred, Møre fylke. 2 septbr.

Kongelig resolusjon **, hvorved i medhold av § 5 i lov om laks- og sjøørretfiskeriene av 8 april 1905 bestemmes: 2 septbr.

1. I sjøen innen Alta, Hammerfest, Tana og Varanger fiskeridistrikter, Finnmark fylke, må intet som helst fiskeredskap brukes nærmere nogen til fiske av laks eller sjøørret stående kilenot, laksevarp eller lignende redskaper eller krokgarn enn 200 meter på redskapets fangstside. Dog skal dette forbud ikke være til hinder for sildefiske, loddefiske, notkast efter makrell og sei eller for bruken av stang eller håndsnøre, ei heller for fiske, der foregår på fiskerens egen grunn.
2. Overtredelse av foranstående bestemmelse er belagt med straff.

Kongelig resolusjon **), hvorved der i henhold til lov om luftfart av 7 desember 1923 § 34 meddeles det engelske firma Sky-Writing, major J. C. Savage, London, på nedenstående betingelser konsesjon til å drive erhvervsmessig luftfartsvirksomhet i form av propagandaflyvning ved å skrive i luften over norsk territorium. 2 septbr.

Konsesjonshaveren må til enhver tid ha deponert hos Forsvarsdepartementets luftfartsråd en godkjent ansvarspolise på kr. 100 000 til sikkerhet for dekning av erstatningskrav som måtte opstå mot ham for skade som følge av luftfarten på personer eller ting utenfor luftfartøiet.

Konsesjonen gjelder inntil 31 oktober 1927 under forutsetning av at ovennevnte konsesjonsvilkår og alle for luftfart i Norge gjeldende bestemmelser samt betingelsene i den norsk-engelske luftfartsoverenskomst av 15 juli 1921 overholdes.

Kongelig resolusjon **), hvorved der i henhold til lov om luftfart av 7 desember 1923 § 34 meddeles Norsk Lufttrafikk A/S, Oslo, på nedenstående betingelser konsesjon til 2 septbr.

*) Bekjentgj. 3 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 41, hvor skogvedtektene er inntatt.

**) Bekjentgj. 3 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 41.

2 septbr. å drive luftfartsvirksomhet i form av leilighets- og reklameflyvning.

Konsesjonshaveren må til enhver tid ha deponert hos Forsvarsdepartementets luftfartsråd en godkjent ansvarspolise på kr. 100 000 til sikkerhet for dekning av erstatningskrav som måtte opstå mot ham for skade som følge av luftfarten på personer eller ting utenfor luftfartøiet.

Luftfarten over Oslo havneområde innordnes under den for hele havnetrafikken nødvendige kontroll av havnestyre og havnefoged. Ved flyvning over andre havneområder må også konsesjonshaveren rette sig efter direktiver fra vedkommende havnemyndigheter.

Konsesjonen gjelder inntil 31 desember 1928 under forutsetning av at konsesjonsvilkårene og alle for civil luftfart til enhver tid gjeldende bestemmelser overholdes.

2 septbr. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om at hund skal holdes bundet eller forsvarlig innestengt i den tid bufe beiter i Tynset herred, Hedmark fylke.

5 septbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet hvori meddeles at forliksmenn som medlemmer av vergemålsretten ikke tilkommer betaling efter sportellovens § 90, idet de ikke er «domsmenn». De tilkommer reisegodtgjørelse.

6 septbr. **Kongelig resolusjon** *) om anvendelse av tvungen voldgift i en arbeidstvist.

8 septbr. **Skrivelse** **) fra Handelsdepartementet, hvorved i henhold til § 24 i de ved kongelig resolusjon av 27 august 1909, jfr. departementets beslutning av 18 juni 1910 utferdige forskrifter for beregning av passasjerantall og angående passasjerbekvemmeligheter m. v., bestemmes at forskriftenes § 3 herefter skal lyde således:

«Ved eftersynet skal det undersøkes, at skibet i enhver henseende er i sjødyktig forfatning for den forestående reise og innrettet og utstyrt således, som bestemt i lov om statskontroll med skibes sjødyktighet og de i henhold til denne lov utferdigede forskrifter angående skibes bygning og utstyr med redningsapparater, skibsinstrumenter, anordninger mot ildsvåde, angående lastning m. v. Det må likeledes påses, at de til enhver tid gjeldende bestemmelser angående tilsyn med elektriske anlegg er efterkommet og bevis derfor foreligger.

Ved eftersynet må det også påses, at mannskapet er fordelt til utsetning og bemanning av skibets redningsbåter og

*) Bekjentgj. 7 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 42.
**) Bekjentgj. 17 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

til fordeling av redningsredskaper for tilfelle av, at skibet skal forlates og til i brandtilfelle å betjene slukningsredskapene. Det må også undersøkes, om båtøvelser og brandøvelser nylig har vært avholdt. Hvis dette ikke er tilfelle, skal sådanne øvelser foretas, før avgangstillatelse utferdiges. 8 septbr.

Skibets forråd av proviant, vann, medisin, desinfeksjonsmidler, kull, olje m. v. må så vidt mulig undersøkes og sammenholdes med de innleverte fortegnelser. Herunder må det påses, at forrådene i enhver henseende er tjenlige og er til stede i tilstrekkelige mengder for den forestående reise.

Fartøiets destillasjonsapparat må i tilfelle besiktes og prøves.

Det må derhos påses, at bemanningen er tilstrekkelig og forsvarlig, og hvis der er ombord mer enn 100 personer, at der er ansatt en uteksaminert læge. Hvis der føres over 1200 personer, skal der også være ansatt 2 sykepleiersker.

Nærmere forskrifter om skibets bemanning, herunder bestemmelser om læge, sykepassere og betjening for passasjerene og nærmere instruksjoner for disses ansettelse og plikter kan utferdiges av Sjøfartskontoret. Dette kontor kan også fastsette nærmere regler for skibets renhold, for forpleiningen av og omsorgen for passasjerene og for skibets forsyning med forråd for reisen.

Lægeattest, utstedt av en av helserådet på vedkommende sted beskikket læge, for at så vel mannskap som passasjerer har vært underkastet undersøkelse, må fremlegges. Fra sådan læge-undersøkelse skal dog 1ste klasses passasjerer være fritatt, såfremt der fra skibets læge foreligger attest for, at deres sundhetstilstand er god. Attestene må vedlegges en av skibsføreren fremlagt fortegnelse over samtlige personer, der skal medfølge på reisen.

Der må dessuten fremlegges en bevidnelse fra skibsføreren om, at eksplosive stoffer ikke medtas som last, at illeluktende og sundhetsskadelige stoffer kun føres i rum, som er helt adskilt fra passasjerbekvemmelighetene og at spesielt ildsfarlige og giftige stoffer er stuvet i særegne av jernskott omgitte rum, der ikke støter direkte op til noget passasjerrum, og hvor man lett kan komme til å fjerne dem.»

Kongelig resolusjon, hvorved der blandt de i § 1 i reglement for magisterprøven ved Universitetet, fastsatt ved kongelig resolusjon av 26 oktober 1921, opregnede hovedfag, hvori magistergrad kan opnåes, tilføies fysiologi. 9 septbr.

Kongelig resolusjon, hvorved nedenstående formular for vigsel i «Menigheten i Filadelfia» god- 9 septbr.

9 septbr. kjennes i henhold til lov om inngåelse og opløsning av ekteskap av 31 mai 1918 § 27:

1. Orgelmusikk (om mulig) ved brudens inntreden.
2. Fellessang og bønn.
3. Et passende Guds ord leses, hvorpå talen til brudeparret holdes.
4. Fellessang.
5. Brudeparret reiser sig, mannen på den høire og kvinnen på den venstre side.

Den, som forretter vigslen, henvender sig til brudefølget med følgende ord:

Kjære venner!

Vi er samlet for Guds åsyn og i disse vidners nærvær for å forene denne mann og denne kvinne i det hellige ekteskap, hvilket er en hederlig stand, innstiftet av Gud i Edens have, idet han skapte mennesket i sitt billede, mann og kvinne skapte han dem, og gav dem makt til å herske over havets fisker og over himmelens fugler og over kveget og over all jorden og over alt kryp som rører sig på jorden. (1. Mos. 1, 26—29).

Jesus har prydet standen ved sin personlige nærværelse i Kana i Galilæa og ved sitt første mirakel der (Johs. 2, 1—11).

Paulus lærte, at ekteskapet betegner for oss den hemmelige forening, der råder mellem Jesus og hans menighet på jorden, idet han sier: «I menn! elsk eders hustruer, likesom Kristus elsket menigheten og gav sig selv for den, for at hellige den, idet han renset den ved vannbadet i ordet, for at han selv kunde fremstille menigheten for sig i herlighet, uten plett eller rynke eller noget sådant, men at den kunde være hellig og ulastelig. Så er mennene skyldige å elske sine hustruer som sine egne legemer. Den som elsker sin hustru, elsker sig selv; ingen har jo nogensinde hatet sitt eget kjød, men han føder og varmer det, likesom Kristus gjør med menigheten, ti vi er hans legemes lemmer. Derfor skal mannen forlate far og mor og holde sig til sin hustru, og de to skal være ett kjød. Denne hemmelighet er stor; men jeg tenker hermed på Kristus og på menigheten. Dog, også I skal elske, enhver sin hustru som sig selv, og hustruen skal ha ærefrykt for sin mann!» (Efes. 5, 25—33.) «I hustruer! underordner eder under eders menn, som det sømmer sig i Herren! I menn! elsk eders hustruer og vær ikke bitre mot dem!» (Kol. 3, 8, 9.)

Ingen bør derfor inntre i denne stand i en lettsindig ånd, men med hellig alvor og sann gudsfrykt!

6. Så tilspør jeg dig ..... 9 septbr.
Vil du ha da denne kvinne, som hos dig står, til din ektehustru? Vil du love for Guds åsyn og i disse vidners nærvær, å elske, ære, trøste og beskytte henne i medgang og motgang, i sykdom og sundhet, og i alt som den allmektige Gud måtte tilskikke eder, og være henne en kjærlig og trofast ektemann, inntil døden skiller eder ad?

Svar: Ja, jeg vil.

7. Så tilspør jeg dig .....
Vil du ha denne mann, som hos dig står, til din ektemann? Vil du love for Guds åsyn og i disse vidners nærvær, å elske, ære, trøste og beskytte ham i medgang og motgang, i sykdom og sundhet, og i alt som den allmektige Gud måtte tilskikke eder, og være ham en trofast ektehustru, inntil døden skiller eder ad?

Svar: Ja, jeg vil.

8. Efter at svaret er gitt, sier den forrettende: Gi hverandre hånden derpå. Mens brudeparret står hånd i hånd (høire hånd), legger den forrettende sin hånd på deres og uttaler følgende:

Da I nu for Herrens åsyn og i disse vidners nærvær har avlagt det hellige ekteskaps løfte, og bekreftet samme ved å gi hinannen eders hånd, så forkynner jeg eder rette ektefolk å være, i Faderens, Sønnens og Den Helligånds navn!

«Det som Gud har sammenføiet, det skal et menneske ikke adskille» (Matt. 19, 6). La oss høre videre av Herrens ord:

«Iklæ eder da, som Guds utvalgte, hellige, og elskede, inderlig barmhjertighet, godhet, ydmyghet, sagtmodighet, langmodighet, så I tåler hverandre og tilgir hverandre, om nogen har klagemål imot nogen; som Kristus har tilgitt eder, således også I! Men over alt dette iklæ eder kjærligheten, som er fullkommenhetens sambånd. Og Kristi fred råde i eders hjerter, den hvortil I og blev kalte i ett legeme, og vær takknemmelige: La Kristi ord bo rikelig hos eder, så I lærer og formaner hverandre i all visdom med salmer og lovsanger og åndelige viser, og synger yndig i eders hjerter for Gud. Og alt hvad I gjør i ord eller i gjerning, gjør det alt i den Herre Jesu navn, takkende Gud Fader ved Ham!» (Kol. 3, 12—17.)

La oss nedbe Herrens velsignelse!

(Brudeparret bøier sig, forsamlingen reiser sig).

Bønn for brudeparret, hvorefter velsignelsen:

9 septbr. «Vår Herre Jesu Kristi nåde og Guds kjærlighet og Den Helligånds samfund være med eder alle!» (Kor. 13, 13.)

9. Fellessang, hvorefter brudeparret gratuleres og lykkønskes.

10. Orgelmusikk (om mulig) idet brudeparret drager bort.

9 septbr. **Kongelig resolusjon,** hvorved Justisdepartementet bemyndiges til, når et fylkesmannsembede blir ledig, å utferdige fornøden konstitusjon i embedet for et tidsrum av inntil 6 måneder.

9 septbr. **Kongelig resolusjon,** hvorved bestemmes at Romerike og Vinger politimesterembede fra 1 oktober 1927 skal hete Romerike politimesterembede.

9 septbr. **Kongelig resolusjon,** hvorved i medhold av § 2 i lov nr. 3 av 7 desember 1923 om kommuner som misligholder sine gjeldsforpliktelser bestemmes at Stange kommune settes under administrasjon av Justisdepartementet i forening med et tilsynsråd for kommunen.

9 septbr. **Kongelig resolusjon** *) om anvendelsen av tvungen voldgift i en arbeidstvist.

9 septbr. **Kongelig resolusjon****) om nye helse- og tuberkuloseforskrifter for Bodø.

9 septbr. **Kongelig resolusjon** *) hvorved i medhold av § 44, 3dje ledd i lov om laks- og sjøørretfiskeriene av 8 april 1905 bestemmes at Høyeelven med bielver ovenfor Revfoss i Øyslebø herred, Vest-Agder fylke, skal betraktes som vassdrag, hvori laks ikke går op.

9 septbr. **Kongelig resolusjon,** hvorved bestemmelsene i litr. D. postene 4 og 24 i den ved kongelig resolusjon av 18 mars 1927 meddelte konsesjon på en sidelinje til Ekebergbanen fra Sportsplassen til Brandfjell ved Simensbråten forandres overensstemmende med Arbeidsdepartementets forslag i foredrag av 9 september 1927.

9 septbr. **Telegram** fra Justisdepartementet til en sorenskriver, hvori uttales, at efter de nye rettergangslover er tinglysning av utpantningsforretningen ingen betingelse for tvangsauksjon, men det må godtgjøres at bedre prioriterte panthavere ikke er til hinder for fremme av tvangsauksjonen, — enten ved tinglysningsattest eller på annen måte, jfr. tvangsfullbyrdelseslovens § 192 og § 26 nr. 3.

*) Bekjentgj. 10 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 43.
**) Bekjentgj. 10 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 43, hvor helseforskriftene m. v. er inntatt.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om innskrenkende bestemmelser for befordring av personer med motorvogn på veistrekningen Sand—Osen i Sand og Suldal herreder, Rogaland fylke. 9 septbr.

Bruksregler **) for Løten almenning, Hedmark fylke. 14 septbr.

Skrivelse **) fra Landbruksdepartementet, hvori meddeles, at departementet idag i medhold av punkt VI i kongelig plakat av 29 juni 1922 (kfr. plakat av 1 oktober 1926) om innførsel av husdyr og smitteførende gjenstander har bestemt, at det ifølge punkt VI i nevnte plakat og skrivelser fra Landbruksdepartementet av 26 oktober og 17 november 1926 samt 20 juli 1927 bestående midlertidige forbud mot innførsel av usaltet eller utilberedt kjøtt og flesk samt usmeltet talg fra visse len i Sverige utvides til midlertidig også å omfatte fogderiet Norrviken av Göteborg og Bohuslen samt landskapet Dalsland av Elfsborgs len. 14 septbr.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Skrivelse fra Justisdepartementet til Lensmennenes Landsforening angående gebyrberegning ved begjæring om tvangsauksjon over faste eiendommer. 15 septbr.

Departementet meddeler på forespørsel at det har antatt at en auksjon må betraktes som innstilt når auksjonsbegjæringen tilbakekalles efterat namsretten har antatt begjæringen, og at gebyr da skal beregnes efter sportellovens § 43.

Med hensyn til namsmannens godtgjørelse for forberedelse av tvangsauksjon efter sportellovens § 128,1 når namsretten har oversendt den antatte begjæring, antar departementet det er tilstrekkelig — og på den annen side nødvendig — at namsmannen har sendt underretning til debitor efter tvangsfullbyrdelseslovens § 117.

Namsmannens gebyr utredes i tilfelle av statskassen og føres til utgift i namsrettens sportelregnskap, således at auksjonsrekvirenten alene har å erlegge gebyr efter sportellovens § 43, — for skatteauksjoner alene efter § 128, jfr. § 47.

Kongelig resolusjon. I. I henhold til lov om domstolene av 13 august 1915 § 55, annet ledd, og § 61, annet ledd bestemmes: 16 septbr.

1. Justisdepartementet kan for en enkelt sak opnevne lagmann.

*) Bekjentgj. 17 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.
**) Bekjentgj. 17 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 44, hvor bruksreglene er inntatt.

16 septbr. 2. Lagmannen kan for en enkelt sak opnevne rettsskriver ved lagmannsretten.

3. Fylkesmannen kan for en enkelt sak opnevne herredseller bydommer og rettsskriver ved herreds- eller byretten.

4. De bestemmelser, som er truffet ved kongelig resolusjon av 30 januar 1925 om opnevnelse av stedfortredere for dommere m. v. under tjenestefrihet, gjelder også efter den nye rettergangsordning.

II. Justisdepartementet bemyndiges til for et enkelt lagmannsting eller en enkelt sak å opnevne meddommere ved lagmannsrettene i stedet for meddommere som får forfall.

16 septbr. **Kongelig resolusjon** *) om forsiktighetsregler (forskrifter) for opbevaring av gifter og lægemidler på anstalter som mottar syke til behandling og pleie.

16 septbr. **Kongelig resolusjon** **), hvorved Landbruksdepartementet bemyndiges til å fastsette de nærmere bestemmelser om kjøp av norsk havre, som er omhandlet i § 6 i lov om landets kornforsyning av 25 juni 1926.

16 septbr. **Kongelig resolusjon** **) hvorved Landbruksdepartementet bemyndiges til å meddele tillatelser i henhold til § 2 i midlertidig lov om innskrenkning i jakttiden for småvilt samt jakt på bever og rådyr av 7 juli 1927.

16 septbr. **Kongelig resolusjon** ***) om nye skogvedtekter for Namdalseid herred, Nord-Trøndelag fylke.

16 septbr. **Rundskrivelse** fra riksadvokaten til statsadvokatene.

I lov nr. 3 av 22 april 1927 om vergemål for umyndige, dens § 100, inneholdes følgende bestemmelse:

«I lov av 1 juli 1887 om rettergangsmåten i straffesaker skal §98, første ledd lyde således:

Har siktede ikke nådd myndighetsalderen, tilkommer de ham tillagte partsrettigheter også vergen.»

Denne forandring i straffeprosesslovens § 98 trådte i kraft den 1 juli iår.

Ifølge den nye bestemmelse skal således også siktede personer mellem 18 og 21 år ha verge under strafferettslig forfølgning. Og dette gjelder også, om siktede alle-

*) Bekjentgj. 17 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 44, hvor forskriftene er inntatt.

**) Bekjentgj. 17 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

***) Bekjentgj. 17 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 44, hvor skogvedtektene er inntatt.

rede hadde fylt 18 år, da ovennevnte bestemmelse trådte i kraft den 1 juli iår. 16 septbr.

Overensstemmende hermed har Høiesterett ved kjennelse av 10 d. m. forstått bestemmelsen, idet retten således ikke har funnet overgangsbestemmelsen i vergemålslovens § 97 anvendelig i denne forbindelse.

Jeg anmoder d'herrer statsadvokater og politimestre om å påse, at bestemmelsen blir iakttatt.

Skrivelse fra Finansdepartementet til Svalbard ligningsråd, hvori uttales, at en på Svalbard bosatt fastlønnet person ikke blir å iligne annen skatt av inntekt enn den i lov av 15 juli 1925 kap. 2 omhandlede skatt ved lønnstrekk, medmindre han har inntekt utenfor lønnsinntekten, som utgjør minst 2000 kroner (kunngjørelsen § 4). 17 septbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av B. K. Imenæs og hustru Gusta Imenæs oprettede «B. K. Imenæs og hustru Gusta Imenæs's legat til misjonen i Landvik». 19 septbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av Bærums Landsbruksforening oprettede «Bærums Landbruksforenings fond». 19 septbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved enkefru Ragna Weidemanns testament av 25 juni 1921 oprettede «Verftsdirektør Haakon Sommerfeldt Weidemanns legat til skogsakens fremme i Norge». 19 septbr.

Skrivelse fra Justisdepartementet til en lensmann, hvori meddeles at gebyr efter sportellovens § 128, første ledd for forberedelse av tvangsauksjon over løsøre antas å kunne beregnes når der er utferdiget underretning til saksøkte efter tvangsfullbyrdelseslovens § 194 eller kunngjørelse om auksjonen. 21 septbr.

Når der for skattekrav vedkommende forskjellige saksøkte holdes tvangsauksjon over løsøre på forskjellige steder, antas særskilt gebyr å kunne beregnes for hvert sted hvor auksjon holdes, selv om de forskjellige auksjoner er omhandlet i samme kunngjørelse, jfr. sportellovens § 128, tredje ledd, og § 42. Dog gjelder dette bare såfremt det til fremme av auksjonen på hensiktssvarende måte har vært nødvendig å holde auksjon på forskjellige steder, jfr. tvangsfullbyrdelseslovens § 60.

Skrivelse *) fra Justisdepartementet om politivedtekter for Tonstad herred, Vest-Agder fylke. 22 septbr.

*) Bekjentgj. 28 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 45, hvor politivedtektene er inntatt.

22 septbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved gavebrev fra Odmund Amdalsrud, prest i Weehawken N. J. U. S. A. av 16 mars 1925 oprettede «Ole Amdalsrød og Hustru Berthas Legat» til verdige trengende av Sauda sogn.

23 septbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved fru Elvine Alette Fæster, f. Bredals testament av 25 juni 1925 oprettede «Christopher Nagell Fæster og hustru Elvine Alette født Bredals legat» til beste for Bergens handels- og sjømannsstand.

23 septbr. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om fiskeriregler for Aumavassdraget i Tynset herred, Hedmark fylke.

23 septbr. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om fiskeriregler for Hopenelvens vassdrag, Hopen herred, Møre fylke.

23 septbr. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om fiskeriregler for Nysætervatn i Sykkylven, Ørskog og Stranda herreder, Møre fylke.

24 septbr. **Skrivelse** fra Poststyret, hvori meddeles at i henhold til skrivelse fra Utenriksdepartementet av 5 ds. har Tanganyika-distriktet sluttet sig til overenskomsten om brev og esker med angitt verdi, vedtatt i Stockholm 28 august 1924. Tilslutningen gjelder fra 22 august d. år.

24 septbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til Finansdepartementet, hvori er uttalt at efter departementets mening må protokollasjonen ved utpantningsforretninger foregå ved at forretningen føres inn i utpantningsboken, før forretningen er avsluttet og mens namsmannen er på det sted hvor forretningen holdes. Det antas ikke tilstedelig at der under forretningen bare gjøres foreløbige notater og at innføringen i utpantningsboken foretas senere.

I samme skrivelse har Justisdepartementet i medhold av kongelig resolusjon av 16 juni 1927 bestemt, at de namsmenn som holder utpantninger for skatter og andre offentlige avgifter, kan føre særskilt utpantningsbok — et særskilt ark — for hver enkelt utpantningsforretning. Disse ark blir efterpå å hefte sammen og å opbevare. Dette skal dog bare gjelde i den utstrekning Finansdepartementet gir vedkommende namsmenn samtykke til å bruke den her bestemte fremgangsmåte.

*) Bekjentgj. 28 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 45, hvor fiskerireglene er inntatt.

Telegram fra Justisdepartementet til en sakfører, hvori uttales at den omstendighet at en skyldner mangler tinglyst hjemmel, ikke hindrer tvangsauksjon over hans eiendom efter begjæring av panthaver. 24 septbr.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om innskrenkende bestemmelser for motorvognkjøring i Kristiansund. 24 septbr.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 26 septbr.

1. Det tillates at en kirkebygning som er under opførelse på en dertil utsett tomt av gården Tørtberg i Skedsmo prestegjelds hovedsogn i Oslo bispedømme til bruk for befolkningen i og omkring Strømmen efter en utarbeidet plan, innvies til kirkelig bruk under navn av Strømmen kapell.

   Oslo stiftsdireksjon bemyndiges til å samtykke i mindre vesentlige endringer i byggeplanen, om sådanne under arbeidets videre gang måtte vise sig ønskelige eller nødvendige.
2. Oslo biskop bemyndiges til å avgi nærmere midlertidige bestemmelser angående antallet av gudstjenester i den nye kirke, om deres fordeling mellem prestene i Skedmo og om anordning av kirkesangertjenesten m. v.
3. Den av Skedsmo herredsstyre i møte den 23 april 1927 fattede beslutning om å garantere for tilveiebringelsen av de midler som trenges til kapellets fullførelse efter planen, å overta dettes fremtidige vedlikehold og å utrede utgiftene ved ansettelse av kirkesanger og kirketjener ved kapellet samt ved prestenes reiser til gudstjenester der m. v. — approberes i henhold til lov om kommunestyre på landet av 30 september 1921 § 46, punkt 4.

Kongelig resolusjon *), hvorved bestemmes: 26 septbr.

I. Det i lov om ektefellers formuesforhold av 20 mai 1927 § 47 nevnte register over tinglyste ektepakter m. v. skal føres ved Norsk Lovtidendes kontor.
II. Det beløp som skal betales for den i lovens § 47, 2net ledd omhandlede kunngjøring fastsettes til kr. 4,00 for hver registrert meddelelse.
III. Det beløp som skal betales for fylkesmannens kunngjøring av beslutning i henhold til lovens § 8 fastsettes til kr. 20,00.
IV. Den avgift som skal betales for utskrift av ektepaktregistret i henhold til lovens § 50 fastsettes til kr. 1,60 for hvert ark eller del derav.

*) Bekjentgj. 28 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.

26 septbr. V. Justisdepartementet bemyndiges til å gi de nærmere regler om innretningen og føringen av ektepaktregistret og om utgivelsen og fordelingen av den oversikt som er nevnt i lovens § 47, 2net ledd.

26 septbr. **Kongelig resolusjon** *), hvorved bestemmes:

I.

Lov av 22 april 1927 om utlendingers adgang til riket trer i kraft fra den tid som Justisdepartementet bestemmer, dog senest 1 januar 1928.

II.

Fra samme tid bestemmes følgende med hjemmel av nevnte lov:

1. a) Den som kommer til riket fra utlandet, skal ha pass, medmindre han godtgjør å være norsk statsborger.
   b) Pass er ikke gyldig for innreise i riket, medmindre det er påtegnet (visert) av norsk myndighet.
   c) Den som kommer til riket, skal straks melde sig for vedkommende passkontrollør eller nærmeste politimyndighet (hjemmel, lovens § 1).
2. Justisdepartementet bemyndiges til å gi nærmere forskrifter om
   a) vilkårene for å godta pass som gyldig for innreise;
   b) at annet legitimasjonspapir kan godtas for innreise istedenfor pass;
   c) hvem som kan visere pass, og når visering kan finne sted;
   d) at pass ikke trenger å være visert, og
   e) hvem som skal være fri for meldeplikt efter lovens § 1 c. (lovens § 4).
3. a) Arbeidstillatelse gis av Centralpasskontoret.
   b) Justisdepartementet bemyndiges til å gi nærmere regler om hvorvidt utlending som ved denne lovs ikrafttreden har arbeide her i riket, må ha arbeidstillatelse (lovens § 2).
4. Justisdepartementet bemyndiges til
   a) å fastsette nærmere regler for meddelelse av opholdstillatelse på ubestemt tid (lovens § 6);
   b) å bestemme den avgift som skal betales for utstedelse og fornyelse av meldebevis og opholdsbok (lovens § 11).
5. Opholdstillatelse som politiet gir efter fremmedlovens §§ 6, 8 og 10, kan omgjøres av Centralpasskontoret. Er opholdstillatelse nektet av politiet, kan avgjørelsen ankes inn for Centralpasskontoret (lovens § 12).

*) Bekjentgj. 28 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.

6. Den som ikke er norsk statsborger, må ha tillatelse av 26 septbr.
Justisdepartementet for å kunne gi eller delta i dramatiske forestillinger (lovens § 14).
7. Justisdepartementet bemyndiges til efter søknad å gi den som er utvist, adgang til riket (lovens § 20).
8. Justisdepartementet bemyndiges til å bestemme, hvorvidt andre enn dem som driver herberge, skal gi skriftlig melding til politiet når de har i natteherberge nogen som ikke er norsk statsborger (lovens § 22).
9. Justisdepartementet bemyndiges til å bestemme
a) hvorvidt den som tar utlending i sin tjeneste eller gir ham lønnet arbeide, plikter å melde det skriftlig til politiet før arbeidet begynner og
b) hvorvidt arbeidsgiver skal gi melding til politiet om de utlendinger som han har i sin tjeneste når sådan forskrift trer i kraft (lovens § 24).
10. Justisdepartementet bemyndiges til å fastsette forskrifter om
a) hvorvidt arbeidsformidlings- og festekontorer skal gi skriftlig melding til politiet om utlendinger som søker eller får arbeide og
b) hvorvidt kretssykekasser skal gi melding til politiet om utlendinger som meldes inn (lovens § 25).
11. Det overlates til Justisdepartementet å gi nærmere forskrifter til lovens gjennemføring (lovens § 26, 1ste avsnitt).
12. Justisdepartementet bemyndiges til
a) å gi nærmere regler om hvorledes der skal gjøres med melding til folkeregistret og med melding efter fattiglovens § 19, når nogen har sendt melding til politiet efter lov av 22 april 1927 om utlendingers adgang til riket (lovens § 26, 2net avsnitt);
b) å fastsette avgifter til statskassen for offentlige forretninger vedkommende passvesenet (lovens § 26, 3dje avsnitt).
13. Justisdepartementet bemyndiges til å gi forskrifter om kontroll med utlendinger som kommer fra Svalbard (lovens § 27).
14. Denne resolusjon avløser kongelig resolusjon av 24 august 1917 om bemyndigelse for Justisdepartementet til å utferdige nærmere forskrifter i henhold til lov av 13 juli 1917 (passloven) og kongelig resolusjon av 9 november 1923 om bemyndigelse for samme departement til å tilstede utviste adgang til riket.

26 septbr. **Kongelig resolusjon,** hvorved Christiania Bank- og Kreditkasse, Oslo, Den norske Creditbank, Oslo, med filialer i Arendal, Risør og Lillesand, samt Bergens Privatbank, Bergen, med avdelinger i Oslo og Haugesund, samt filialer i Sandvika, Sørumsand, Lillestrøm, Eidsvoll, Lunner, Odda og Sundalsøren, i medhold av lov om aktiebanker av 4 april 1924 § 38, 1. ledd, jfr. § 6 og § 7, 4. ledd meddeles tillatelse til å drive bankvirksomhet.

27 septbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet angående anvendelsen i Finnland av Civilprosesskonvensjonen av 17 juli 1905.

Ifølge meddelelse fra den herværende finske legasjon imøteser den finske regjering i henhold til konvensjonens artikkel 1, 3dje avsnitt og artikkel 9, 3dje avsnitt, begjæringer om forkynnelse på finsk område og oversendelse av rettsanmodninger tilstilt den på diplomatisk vei. I medhold av artikkel 15 motsetter Finnlands regjering sig at utenlandske diplomatiske eller konsulære tjenestemenn umiddelbart utfører rettsanmodninger, mens den i tilfelle av gjensidighet ikke har noget å innvende mot de i artikkel 6 nr. 1 omhandlede former for meddelelse av judisielle dokumenter.

Justisdepartementet har bemerket at der fra norsk side ikke er noget til hinder for at der gjennem posten blir sendt dokumenter fra finske myndigheter til personer her i landet (jfr. konvensjonens art. 6, nr. 1), men efter norsk lovgivning vil en sådan forsendelse av dokumenter ikke gjelde som forkynnelse.

28 septbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved Gunnuld Gregersen Nordbøs testament av 5 februar 1891 og tillegg av 6 mars og 17 april 1893, 26 og 28 februar 1894 samt 26 januar 1895 oprettede «Gunnuld Gregersen Nordbøs legat til beste for Jødemissionen».

30 septbr. **Kongelig resolusjon,** hvorved kongelig resolusjon av 21 august 1925 vedkommende § 6 i reglementet for de forberedende prøver ved Universitetet endres for punkt II's vedkommende således:

Inntil utgangen av 2net semester 1929 skal der være adgang til å avlegge forberedende prøve i hebraisk ved Universitetet efter den hidtidige ordlyd av § 6 i reglementet for de forberende prøver ved Universitetet.

30 septbr. **Kongelig resolusjon,** hvorved de i fremlagte skrivelser av 18 juni 1927 og 15/20 september 1927 nevnte vilkår for Universitetets overtagelse av stamhuset Jarlsberg bifalles.

Kongelig resolusjon *) om nye helse- og tuberkuloseforskrifter for Alvdal herred, Hedmark fylke. 30 septbr.

Kongelig resolusjon, hvorved i medhold av lov om fattigvesenet av 19 mai 1900 §§ 29 og 31 bestemmes at det i kongelige resolusjoner av 4 september 1914 og 29 november 1918 omhandlede sikkerhetsfond ved A/B Ofotens Malmfelt, Evenes herred, inntil videre skal økes på den måte at rentene fremdeles tillegges kapitalen. 30 septbr.

Kongelig resolusjon, hvorved tillates at inntil 20 000 kroner av rentene av det i tidligere resolusjoner — senest av 6 juni 1924 — omhandlede sikkerhetsfond ved Sulitjelma Aktibolags Gruber i Fauske herred stilles til disposisjon for Fauske kommunes fattigvesen til dekning av ekstraordinære fattigutgifter. 30 septbr.

Kongelig resolusjon, hvorved Handelsdepartementet bemyndiges til i henhold til § 3 i lov av 25 juni 1926 om offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse å fastsette størrelsen av den skyss- og kostgodtgjørelse som skal tilkomme telegrafvesenets representanter på reiser utenfor rikets grenser, når reisene gjelder rent økonomiske anliggender. 30 septbr.

Kongelig resolusjon, hvorved Departementet for de Offentlige Arbeider gis bemyndigelse til å dispensere fra bestemmelsene i § 70, punkt 1, i det ved Statsbanene gjeldende tjenestereglement i de tilfelle hvor det anses ønskelig å sløife bevoktning og stengsel ved planoverganger og i stedet anbringe automatiske signalapparater. 30 septbr.

Kongelig resolusjon. Det tillates i medhold av den almindelige konsesjonslov av 14 desember 1917 § 36, annet ledd, Norsk Hydro-Elektrisk Kvælstofaktieselskap å utvide sin grunnkapital fra kr. 57 639 600,00 til kr. 76 852 800,00 ved utstedelse av 106 740 nye ordinære aktier à kr. 180,00. 3 septbr.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 30 septbr.

I. At Kristiania Folkebank, samt Kristiania Hypothek- og Realkredit-Bank i medhold av lov om aktiebanker av 4 april 1924 § 38, 1. ledd, jfr. § 6, meddeles tillatelse til å drive bankvirksomhet.

II. At Kristiania Folkebank i medhold av lov om aktiebanker av 4 april 1924 § 17, 2. ledd, siste punktum, meddeles tillatelse til å drive pantelånsvirksomhet.

*) Bekjentgj. 6 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 46, hvor helseforskriftene m. v. er inntatt

Skattelov for landet av 18 august 1911, således som den lyder efter de ved lover av 28 juni 1912, 17 august 1915, 14 desember 1917, 3 mai og 9 august 1918, 22 februar og 30 juni 1921, 21 juli 1922, 11 august 1924, 16 juli 1926, 3 juni og 7 juli 1927 foretatte forandringer.

Første kapitel.

Om amtsskatt og kommunal eiendomsskatt.

§ 1. Det beløp, som skal tilveiebringes ved skatt til amtet, blir dels å utskrive som eiendomsskatt på de faste eiendommer i amtets herreder (jfr. § 8), dels å fordele på herredene til utredelse av disse som andre herredsutgifter.

Under iakttagelse av de i § 2 inneholdte forskrifter bestemmer amtstinget, med hvilket beløp eiendomsskatten blir å utskrive pr. skyldmark. Hvad der ikke i medhold av den således trufne bestemmelse blir å utskrive som eiendomsskatt, fordeles på herredene.

I Finmarkens amt blir amtsskatten i sin helhet å fordele på herredene.

§ 2. Som eiendomsskatt blir til amtskommunen å utskrive minst kr. 2,00 og høist kr. 5,00 pr. skyldmark. Under særegne forhold er der adgang til å overskride maksimumsgrensen kr. 5,00, hvis vedkommende regjeringsdepartement deri samtykker. Eiendomsskatten må i almindelighet ikke utgjøre mer enn halvdelen av amtskommunens hele skattebehov. Dog kan den utgjøre inntil to tredjedeler av dette behov, når den ikke overstiger kr. 4,00 pr. skyldmark.

Eiendomsskatten til amtet må ikke for noget år nedsettes eller forhøies med mer enn kr. 0,50 pr. skyldmark, medmindre større nedsettelse eller forhøielse er nødvendig for å holde skatten innen de foreskrevne grenser.

På de i § 8 under bokstav b omhandlede eiendommer blir første gang efter denne lovs ikrafttreden å utskrive kr. 1,00 pr. skyldmark. Dette beløp forhøies derefter årlig, inntil det er bragt i høide med det beløp, der utskrives pr. skyldmark på de i nevnte paragraf under bokstav a omhandlede eiendommer. Forhøielsen skjer hvert år med kr. 1,00 — det siste år i tilfelle med det mindre gjenstående beløp — pr. skyldmark.

Når denne lov trer i kraft, skal eiendomsskatten til amtet, hvor den ellers vilde komme til å overstige de foran bestemte

grenser, nedsettes til det tillatte maksimum idet der årlig av foregående års skatt på de i § 8 under bokstav a omhandlede eiendommer avgår minst kr. 0,50 — eller i tilfelle det mindre gjenstående beløp — pr. skyldmark. Nedsettelsen skal foregå eller ta sin begynnelse senest det annet år efter lovens ikrafttreden.

§ 3. Den i § 1 foreskrevne fordeling av fylkesskatt på herredene foretas av fylkestinget efter følgende regler:

Tre tiendedeler av skattebeløpet fordeles efter hvert skattedistrikts anpart av fylkesdistriktets matrikulerte eiendommers verdi. Eiendomsverdien for det enkelte skattedistrikt utfinnes ved å multiplisere distriktets matrikkelskyld med gjennemsnittsprisen pr. skyldmark for solgte jordeiendommer i distriktet ifølge de offisielle salgsopgaver for de siste 10 år. Til den således utkomne eiendomsverdi legges takstsummen av de i § 8 bokstav b omhandlede eiendommer. Eiendomsverdien for fylkesdistriktet utfinnes ved å sammenlegge de således fremkomne verdier for fylkets samtlige skattedistrikter.

Tre tiendedeler av skattebeløpet fordeles efter hvert skattedistrikts anpart av det hele fylkesdistrikts skattskrevne formue beregnet gjennemsnittlig efter de fem siste ligninger.

To tiendedeler av skattebeløpet fordeles efter hvert skattedistrikts anpart av fylkets landdistrikters folkemengde ved statens siste folketelling.

To tiendedeler av skattebeløpet fordeles efter fylkestingets skjønn.

I fylker, hvor forholdene er særegne, kan fylkestinget med samtykke av vedkommende regjeringsdepartement bestemme, at tre tiendedeler av skattebeløpet skal fordeles efter fylkestingets skjønn og kun to tiendedeler efter de matrikulerte eiendommers verdi.

I Finnmark fylke fordeles tre tiendedeler av beløpet efter hvert skattedistrikts anpart av den i samtlige herreder skattskrevne formue beregnet gjennemsnittlig efter de 5 siste ligninger, to tiendedeler efter hvert skattedistrikts anpart av den samlede antatte inntekt i fylkets herreder efter den siste ligning, tre tiendedeler efter hvert skattedistrikts anpart av herredenes folkemengde ved statens siste folketelling og to tiendedeler efter fylkestingets skjønn.

Fylkesutvalget utarbeider forslag til fordeling under henhold til tilveiebragte opgaver til belysning av de enkelte distrikters økonomiske forhold i det hele.

Fylkestinget kan bestemme at det samme fordelingsgrunnlag blir å benytte inntil videre, dog ikke utover 10 år.

Finnes der i et herred kraftanlegg, hvis takstsum vil bevirke en forøkelse av den på herredet fallende del av fylkesskatten, som finnes å stå i misforhold til herredets ydeevne, kan fylkestinget bestemme, at vedkommende anlegg for et eller flere år helt eller delvis settes ut av betraktning ved fordelingen efter eiendomsverdien.

Ved bedømmelsen av herredets ydeevne blir å legge vesentlig vekt på størrelsen av de skatter og avgifter som anlegget selv svarer samt tillike på hvorvidt der gjennem anlegget på annen måte tilføres herredet skatteinntekter.

§ 4. Den fylkesskatt, som efter fylkestingets fordeling i overensstemmelse med reglene i forrige paragraf blir å utrede av et herred, opføres til utgift på herredets budgett for det nærmest påfølgende budgettår sammen med herredets øvrige utgifter. Avholdes fylkestinget til en sådan tid, at underretning om fordelingen ikke kan meddeles innen februar måneds utgang, kan skatten med et skjønnsmessig beløp føres til utgift på herredets budgett for det kommende budgettår. Lar heller ikke dette sig gjøre føres skatten til utgift på det derpå følgende budgett. Den skal innbetales til fylkeskommunen i minst 2 og høist 4 terminer efter fylkestingets nærmere bestemmelse og til den av dette fastsatte tid. Første termin kan tidligst kreves innbetalt den 30 september i det budgettår, for hvilket skatten har vært opført til utgift i herredets budgett. Skjer innbetalingen ikke ved forfall, erlegges 5 pct. årlig rente, inntil betaling finner sted. Fylkestinget kan bestemme en annen rentefot, dog ikke høiere enn 1 pct. over Norges Banks vekseldiskonto.

§ 5. Eiendomsskatten til amtet blir med andre skatter å fordele og innfordre av skattefogden (fogden), der, når det av amtstinget forlanges, tillike oppebærer herredenes bidrag.

§ 6. Det samlede beløp, som skal tilveiebringes ved utskrivning av skatt til herredet, kan utskrives dels som eiendomsskatt på de faste eiendommer i herredet (jfr. § 8), dels som skatt på formue og inntekt.

Hvorvidt nogen og i så fall hvilken andel av skatten, der skal utredes som eiendomsskatt, og hvad der skal utlignes på formue og inntekt, bestemmes av herredsstyret under iakttagelse av bestemmelsene i § 7.

I Finmarkens amt blir skattebeløpet i sin helhet å utligne på formue og inntekt.

§ 7. Som eiendomsskatt til herredet kan utskrives inntil kr. 4,00 pr. skyldmark. Skatten må ikke for noget år nedsettes eller forhøies med mer enn kr. 0,50 pr. skyldmark.

Hvor årsbeløpet av eiendomsskatten til herredet ved lovens ikrafttreden overstiger den foran bestemte grense, skal den nedsettes til det fastsatte maksimum, idet der årlig avgår minst

kr. 0,50 — eller i tilfelle det mindre gjenstående beløp — pr. skyldmark. Herredsstyret kan med amtsutvalgets samtykke beslutte, at den her foreskrevne nedsettelse av eiendomsskatten først skal skje, efterat eiendomsskatten til amtet i henhold til § 2, siste ledd, er bragt ned til det tillatte maksimum. Dog må eiendomsskatten til herredet, inntil dette skjer, ikke forhøies.

§ 8. Eiendomsskatt til fylket og herredene utlignes:

a. På de matrikulerte eiendommer efter deres skyld,

b. på verker og bruk såsom fabrikker, sagbruk, møllebruk, skibsverfter, kraftanlegg, elektrisitetsverker (herunder fordelingsanlegg) og andre industrielle anlegg, så vel som gruber, stenbrudd, fiskevær, salterier, lenser, vannfall i den utstrekning, hvori de er utbygget, damanlegg, losse- og lasteplasser og lignende arbeids- og driftsanlegg.

Der tas ved verdsettelsen av de i bokstav b nevnte eiendommer intet hensyn til grunnens oprinnelige verdi, heller ikke til annet, der er tatt i betraktning ved jordmatrikuleringen. For vannfalls vedkommende skal dog hele verdien av den utbyggede del medtas ved verdsettelsen.

Eiendommene verdsettes med de bygninger og øvrige innretninger, som hører anlegget til og er nødvendige for anleggets øiemed. Dog medtas ikke arbeidsmaskiner med tilbehør, eller hvad dermed kan settes i klasse, som ikke utgjør en integrerende del av anlegget. Der tas ikke hensyn til verdien av bestyrer- eller arbeiderboliger.

De under bokstav b nevnte eiendommer ansettes til skyldmark efter det tall, som fremkommer ved å dividere takstsummen med gjennemsnittsverdien av skyldmarken i fylket ifølge de offisielle salgsopgaver for de siste 5 år. Ved skyldlegningen av utbyggede vannfall fratrekkes den ved den almindelige jordmatrikulering ilagte skyld. Fylkestinget kan bestemme, at eiendommer, der vil få en skyld av under 50 øre, ikke blir å skattlegge.

§ 9. Almindelig taksering av de i § 8 bokstav b nevnte eiendommer foretas hvert 5te år. I mellemtiden foretas særskilt taksering av nytilkomne eiendommer, likesom en eiendom kan omtakseres, når ligningsnevnden antar, at dens verdi ved inntrådte forandringer er forøket eller forminsket således, at den i vesentlig grad avviker fra skattetaksten.

Også vedkommende skattyder kan i mellemtiden mellem de almindelige takseringer forlange særskilt taksering avholdt mot å tilsvare mulige utgifter ved samme. Begjæring om takstens avholdelse må i tilfelle inngis til ligningsnevnden innen 1 januar nærmest før skatteåret.

I forbindelse med takseringen foretas skyldlegning av de heromhandlede eiendommer i overensstemmelse med reglene i foregående paragrafs siste ledd.

§ 10. Takseringene foretas av ligningsnevnden og skal skje så betimelig, at de kan være tilendebragt innen 1 mars nærmest før skatteåret. Almindelig taksering skal være foretatt første gang innen 1 mars 1913.

Antar ligningsnevnden, at den eiendom, som skal takseres, har en verdi av minst kr. 100 000,oo, skal et utvalg bestående av minst 3 dertil av herredsstyret valgte menn befare stedet. Hvor herredsstyret efter § 80 har nedsatt et særskilt utvalg til å taksere eiendommer av heromhandlede art, foretas befaringen av dette utvalg. Under befaringen har utvalget adgang til å benytte sakkyndig veiledning for sitt skjønn. Også skattyderen kan tilkalle sakkyndig til bistand ved skjønnet.

Sakkyndig opnevnt av utvalget tilkommer godtgjørelse som av herredsstyret bestemt. Godtgjørelse til den av skattyderen tilkalte sakkyndige er kommunen uvedkommende.

§ 11. Når befaring av eiendommen efter foregående paragraf finner sted, blir utvalgets forslag til taksering å innføre i en særskilt skattetakst-protokoll. Protokollasjonen skjer overensstemmende med et av vedkommende regjeringsdepartement anordnet skjema. Nøiaktig tilførsel skal alltid finne sted angående takstens utgangspunkter og hovedbestanddeler. De sakkyndiges stemmer telles ikke med ved stemmegivningen, men disse kan alltid kreve sin avvikende mening tilført protokollen.

Utvalgets forslag til taksering blir å forelegge ligningsnevnden til godkjennelse med eller uten forandring.

§ 12. Om de stedfunne verdsettelser gis herredets formannskap, amtmannen og vedkommende eier eller hans fullmektig underretning.

Eieren eller hans fullmektig så vel som herredets ordfører og amtmannen kan innen 4 uker efter meddelelsens mottagelse påklage takseringen til overligningsnevnden. Utgjør takstsummen minst kr. 100 000,oo, skal overligningsnevnden befare stedet, i tilfelle under tilkallelse av sakkyndige i overensstemmelse med, hvad der i § 10 er foreskrevet.

Når eiendommen tilhører en utenbygdsboende, eller takstsummen utgjør minst kr. 50 000,oo eller amtsskattestyret deri samtykker av særlige hensyn, såsom formedelst eiendommens eller den dermed forbundne næringsbedrifts særegne beskaffenhet, kan eieren forlange overtaksten avholdt istedenfor av overligningsnevnden av en særskilt klagenevnd (§ 93). Forlangendet må i tilfelle innen den ovenfor fastsatte frist være fremsatt for amtmannen.

Hvad der foran er foreskrevet om fremgangsmåten ved takseringen, gjelder også for overtaksten. Ved denne kan den av ligningsnevnden ansatte takstsum så vel forhøies som nedsettes. Om resultatet sendes snarest mulig innberetning til

amtmannen og herredets ordfører samt meddelelse til vedkommende eier eller hans fullmektig.

§ 13. Er noget av de i § 8 b omhandlede anlegg nedrevet eller tilintetgjort ved ildsvåde eller annen hendelse innen 1 mars, blir det ikke å skattlegge for det følgende skatteår. Det samme gjelder, når et nytt anlegg ikke er satt i drift innen 1 mars samt når et eldre anlegg i et kalenderår ikke har vært i drift og skattyderen innen 1 mars året efter underretter ligningsnevnden. Har der ved et anlegg i et kalenderår foregått drift, som kun delvis har utnyttet anleggets ydeevne kan eiendomsverdien nedsettes. Riksskattestyret avgjør på andragende om betingelsen for nedsettelse foreligger og hvor stor nedsettelse der i tilfelle skal innrømmes. Andragende som nevnt må være innkommet til vedkommende fylkesmann innen 1 februar i det efterfølgende år.

Opstår der spørsmål om, til hvilket herred eller til hvilket sogn eller avdeling innen herredet en eiendom skal skattlegges, avgjøres dette efter forholdet den 1 mars nærmest før skatteåret.

§ 14. Herredsstyret kan forlange, at skattefogden (fogden) skal fordele og innfordre eiendomsskatten til herredet i forbindelse med andre skatter. Ellers utføres fordelingen av ligningsnevnden. Til bruk for denne kan herredsstyret hos vedkommende tjenestemann forlange utskrift av matrikkelen mot godtgjørelse av sammes kostende.

Viser det sig, at skatten for nogen eiendom er for lavt beregnet, eller at nogen eiendom urettelig er forbigått, kan fornøden beriktigelse skje, dog ikke efter skatteårets utløp.

Annet kapitel.

Om den personlige skatteplikt.

§ 15. Forpliktet til å svare skatt til kommunen av sin formue og inntekt — med de begrensninger, som følger av nærværende lov — er:

a. Personer, som er bosatt eller vedvarende opholder sig innen riket.
b. I riket hjemmehørende aktieselskaper, kommandittaktieselskaper, gjensidige forsikringsselskaper, innkjøps-, forbruks- og produksjonsforeninger (jfr. § 52), døds-, konkurs- og administrasjonsboer, almenningskasser og andre under selvstendig bestyrelse stående selskaper og innretninger.
c. I utlandet bosatte personer og utenlandske selskaper og innretninger, som utøver eller deltar i nogen næringsdrift eller virksomhet, der drives eller bestyres her i riket, eller som her i riket besidder formue i fast eiendom eller løsøre eller av sådan eiendom eller løsøre oppebærer inn-

tekt, eller som har godtgjørelse (herunder pensjon) som direktør eller medlem av styre, kontrollkomite e. l. i selskap eller innretning, hjemmehørende her i riket, eller mottar tantième, gratiale og lignende fra sådant selskap eller innretning. Hvor norsk selskap driver virksomhet i utlandet eller er interessert i sådan virksomhet, kan vedkommende regjeringsdepartement på henvendelse treffe avgjørelse om at skatteplikten for godtgjørelse som direktør m. v. samt for tantième, gratiale og lignende skal bortfalle.

Personer, selskaper og innretninger hjemmehørende i et fremmed land er fritatt for å svare skatt av formue i og inntekt av skib ved fart på havn i Norge eller mellem norske havner samt av inntekt ved salg av billetter for befordring av personer ut av riket under forutsetning av at norske personer, selskaper og innretninger i vedkommende land er fritatt for beskatning av tilsvarende virksomhet. I motsatt fall kan Kongen bestemme at utenlandske personer, selskaper og innretninger skal svare skatt av formue i og/eller inntekt av virksomhet som nevnt. Forsåvidt angår inntekt ved salg av billetter for befordring av personer ut av riket gjelder dog dette kun, når salget formidles ved agent eller kommisjonær efter lov om utvandring av 22 mai 1869, jfr. lov av 5 juni 1897 og lov nr. 1 av 16 september 1921. Kongen gir tillike nærmere bestemmelser om skattepliktens utstrekning samt om skattens utligning og innfordring.

§ 16. Mann og hustru lignes under ett for begges samlede formue og inntekt, uansett om hustruen har særeiemidler og derav flytende inntekt og uansett om nogen del av hustruens inntekt er erhvervet forut for ekteskapet. Hustruen kan dog ved å innsende særskilt selvangivelse opnå at den under ett beregnede skatt blir fordelt mellem henne og mannen forholdsmessig efter enhvers formue og inntekt. Når ektefeller er separert eller til stadighet lever adskilt fra hinannen, lignes de særskilt.

Formue og inntekt, som tilhører hjemmeværende barn (herunder adoptivbarn og pleiebarn) under 15 år, lignes under ett med familieoverhodets (farens eller i tilfelle morens) formue og inntekt. Dog lignes barnet særskilt, når det av sin inntekt helt forsørger sig selv og inntekten ikke erhverves i hjemmet eller skyldes familieoverhodets bedrift. Når der tilståes klassefradrag for barn (§ 75), lignes dettes mulige formue og inntekt under ett med forsørgerens.

§ 17. Av formue og inntekt svares skatt til den kommune, i hvis distrikt den skattepliktige bor, forsåvidt formuen eller inntekten ikke lovlig er å beskatte i nogen annen kommune her i riket eller gjennem nogen annen ligning.

Om en person skal anses bosatt innen riket, avgjøres efter forholdet 1 januar i det år, ligningen foretas.

Midlertidig ophold i utlandet ophever ikke skatteplikten, medmindre opholdet har vart minst 4 år. Dog er der ikke adgang til å beskatte personer, som den 1 januar har opholdt sig i utlandet minst 1 år, når de godtgjør å ha betalt innkomstskatt eller annen dertil svarende skatt for det foregående år i utlandet.

Som bosatt innen riket betraktes også norske skibsførere og andre norske sjøfolk, uansett om de farer med norske eller utenlandske skiber, forsåvidt de ikke har tatt fast bopel i utlandet og godtgjør der å ha betalt innkomstskatt eller annen dertil svarende skatt for det foregående år.

Utlendinger anses i ethvert tilfelle bosatt her i riket, når de den 1 januar har opholdt sig her uavbrutt i minst 1 år.

§ 18. Formue i og inntekt av fast eiendom eller anlegg samt formue i og inntekt av næringsdrift, som knytter sig til sådan eiendom eller anlegg, beskattes i det distrikt, hvori eiendommen eller anlegget er beliggende.

Til eiendommer og virksomheter, der således beskattes, henføres navnlig:

a. Jordbruk, skog, vannfall samt hus og grunn;
b. lenser, damanlegg, losse- og lasteplasser samt skibsverfter;
c. salterier, fiskevær samt fiskeparker og oplagsinnretninger for hummer;
d. verker, gruber, stenbrudd, sagbruk, møllebruk, kraftanlegg, elektrisitetsverker, fabrikker og andre industrielle anlegg samt verksteder for håndverksdrift;
e. anlegg for handel og omsetning (butikk, lager o. s. v.) samt for utførsel;
f. kontor for privat bedrift, som pleier å holdes åpent i vesentlig samme tid som for vedkommende art av forretninger sedvanlig eller til regelmessige, forut bekjentgjorte tider, dog kun av den formue og inntekt, som ikke er å beskatte efter nogen annen bestemmelse i nærværende paragraf;
g. hoteller, pensjonater, sanatorier, gjestgiversteder og andre anlegg for bevertning samt badeetablissementer o. l.

Driftsmidler til fløtningens fremme, såsom lenser (dog ikke sorteringslenser), renner, dammer, skjermer, for hvis bruk der ikke opkreves særskilt avgift utover, hvad der utlignes på tømmeret til drift og vedlikehold, beskattes for inntektens vedkommende med inntil 5 pct. av vedkommende anleggs tekniske verdi.

Virksomhet, som er betinget av handelsborgerskap, men ikke er således knyttet til fast eiendom eller anlegg, at skattskrivningen efter foranstående bestemmelser er stedbunden,

blir å beskatte i det distrikt, hvor utøveren har borgerskap eller har latt sig innskrive som utførselsberettiget.

Driver den skattepliktige tilvirkning i forbindelse med omsetning fra kontor eller lager av de tilvirkede varer, blir den samlede inntekt av de omsatte varer, forsåvidt kontoret eller lageret finnes i annen kommune enn den, hvori tilvirkningen foregår, å skattlegge med 8/10 i tilvirkningskommunen, 1/10 i den kommune, hvor kontor has, og 1/10 i den kommune, hvor lageret er. Formue i beholdninger av råstoffer og tilvirkede varer skattlegges i tilvirkningskommunen.

Når et selskap driver virksomhet bestående i lagring og omsetning av petroleum eller lignende, skattlegges den ene tredjedel av inntekten i kontorkommunen og de to tredjedeler i den eller de kommuner, hvor der has lager. Mellem flere lagerkommuner fordeles inntekten til beskatning i forhold til den varemengde, som i årets løp er uttatt av lageret innen hver kommune. Lagerbeholdningene beskattes som formue i de pågjeldende lagerkommuner.

Hører der til fast eiendom rettighet i almenning i annet distrikt (eiendoms- eller bruksrett, derunder seterrett) med dertil knyttede anlegg, blir formue i og inntekt av rettigheten å skattlegge med tre fjerdedeler i det distrikt hvor den berettigede eiendom ligger og med en fjerdedel i det distrikt hvor almenningen ligger.

Inntekt, der vinnes ved hugst av tømmer i egen skog, medtas ikke ved den foran foreskrevne fordeling av beskatningen, men beskattes alltid helt i det distrikt, hvor eiendommen er beliggende (jfr. § 48).

Efter nærværende paragrafs bestemmelser beskattes også gevinst ved avhendelse av faste eiendommer. Likeledes beskattes efter nærværende paragraf panthaver, der har overtatt fast eiendom til brukelighet, så vel som enhver, der oppebærer føderåd, grunnleie eller faste grunnavgifter, som er påheftet sådan eiendom.

§ 19. Når elektrisitetsverker, derunder innbefattet kraftanlegg, med dertil hørende ledninger og fordelingsanlegg er skattepliktige i flere distrikter, fordeles nettoformuen til beskatning i overensstemmelse med de sedvanlige regler (jfr. § 36 tredje ledd). Av nettoinntekten blir inntil 5 pct. årlig av de skattepliktige formuesverdier forholdsmessig å fordele til beskatning med den ene halvdel på samtlige disse verdier og med annen halvdel på verdien av kraftanlegg og fordelingsanlegg. Mulig overskytende inntekt kommer til beskatning i de distrikter, hvortil salg av elektrisk energi finner sted, i forhold til dettes størrelse.

Er en kommune eier av sådanne anlegg som omhandlet i første ledd utenfor kommunens eget område, ansettes inntekten

i vedkommende fremmede kommuner alltid til 5 pct. av nettoformuen (jfr. § 36, femte ledd) i kraftanlegget og fordelingsanlegget og 2½ pct. av nettoformuen i ledningene. Skjer omsetning av kraft utenfor kommunens område, blir som inntekt å beskatte den erholdte pris med fradrag av utgifter, herunder produksjonsomkostninger beregnet i forhold til de omkostninger, der faller på den samlede omsetning.

Når der i et vassdrag finnes et eller flere reguleringsmagasiner, der anvendes til å forøke vassdragets naturlige lavvannføring, skal nedenfor liggende vannkraftanlegg, der helt eller delvis har tatt den forøkede lavvannføring i bruk, beskattes for en del av sin formue i det eller de fremmede skattedistrikter, som berøres av vedkommende regulering.

Denne del av formuen ansettes til:

1. Verdien av reguleringsinnretningen som teknisk anlegg.
2. Den for reguleringen ydede erstatning eller — hvis denne ikke kan bringes på det rene eller erstatning ikke er ydet — den tilsvarende verdi. Denne fastsettes i tilfelle på grunnlag av en pris pr. meter strandlinje, som efter de stedlige forhold kan variere mellem kr. 0,25 og kr. 1,50 pr. meter reguleringshøide.
3. 20 pct. av verdien av den ved reguleringen for hvert enkelt vannkraftanlegg innvunne og ibruktatte kraftøkning. Kraftøkningen beregnes med utgangspunkt i vassdragets lavvannføring uten regulering, hvorved forståes den vannføring, som uten regulering har kunnet påregnes år om annet i 350 dager av året.

Verdien efter post 1 beskattes i det eller de distrikter, hvor reguleringsinnretningen er beliggende. Verdien efter post 2 beskattes i vedkommende distrikt, mens verdien efter post 3 fordeles til beskatning mellem de til magasinet støtende distrikter i forhold til de ovenfor damanlegget ydede erstatningsbeløps størrelse eller i tilfelle den tilsvarende verdi beregnet efter regelen i ovenstående post 2.

De i postene 2 og 3 omhandlede verdier samt delingen mellem de forskjellige distrikter fastsettes av Riksskattestyret efter opgave fra Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet. Før avgjørelse treffes av Riksskattestyret, skal hovedstyret ha gitt alle vedkommende eiere og ligningsnevnd adgang til å uttale sig angående dets opgaver.

Nettoinntekten av den samlede bedrift inntil 5 pct. årlig rente av nettoformuen blir å fordele til beskatning forholdsmessig på de innen hvert distrikt skattepliktige formuesverdier. Den overskytende del av inntekten beskattes i det eller de distrikter, hvor det industrielle anlegg efter almindelige regler er skattepliktig.

Riksskattestyret utferdiger til veiledning for ligningsmyndighetene almindelige regler om, hvorledes formuen blir å fordele til beskatning mellem de forskjellige distrikter, hvor industrielle anlegg, vannfall og damanlegg er beliggende, samt om formuens fordeling mellem de forskjellige distrikter, der berøres av en regulering.

§ 20. Selskaper og andre skattepliktige innretninger (jfr. § 15 b) har i almindelighet å svare skatt av sin samlede formue og inntekt i det distrikt, hvor kontoret er beliggende. Has flere kontorer, blir skatten å erlegge i det distrikt, hvor hovedkontoret ligger. Has intet kontor, skjer beskatningen i det distrikt, hvor vedkommende bestyrelse har sitt sæte. Under egen bestyrelse stående avdeling av selskap eller annen skattepliktig innretning blir å skattlegge særskilt i det distrikt, hvor avdelingen har sitt kontor.

Handelsselskaper og andre næringsdrivende selskaper — herunder konsortier — med personlig solidarisk ansvar lignes ikke som selskaper, hvorimot medlemmene lignes hver for sig for sin hele anpart i selskapets (konsortiets) formue og inntekt. Kommanditister og stille interessenter lignes likeledes hver for sig for sine innskudd og inntekter.

Ved beskatning til kommunene av rederiselskap fremgåes på den måte, at formuen og inntekten skattlegges hos selskapet i de distrikter, hvor selskapets aktionærer eller parthavere bor, således at bopelsdistriktene får så stor andel av selskapets formue og inntekt til beskatning, som motsvarer de innen distriktet den 1 januar i det år, ligningen foretas, bosatte aktionærers eller parthaveres andel i selskapsformuen og selskapsinntekten. Var selskapet opløst tidligere, legges i stedet til grunn den dag, da fordelingen av midlene til aktionærene (parthaverne) i anledning av opløsningen påbegyntes. Den andel i selskapsformuen og selskapsinntekten, der representeres av aktier eller parter, tilhørende personer, bosatt i utlandet, skattlegges i det distrikt, hvor kontoret has eller bestyrelsen foregår. I alle tilfelle blir selskapets samlede formue og inntekt å ansette av ligningsnevnden (ligningsrådet) i dette distrikt (ligningsdistriktet). Jfr. for øvrig § 60, annet ledd, § 63, annet og tredje ledd, § 82, fjerde ledd og § 112, fjerde ledd. Ved utskrivning av formues- og inntektsskatt til staten skattlegges den hele formue og inntekt i ligningsdistriktet.

Som aktionær (parthaver) i rederiselskap regnes i denne lov den, som den 1 januar i det år, ligningen foretas, står opført i selskapets aktiebok eller liste over parthaverne som eier av vedkommende aktie eller part.

Når aktier (parter) i rederiselskap (herunder også utenlandsk) eies av et annet selskap, som har til formål å eie og

forvalte eller for egen regning omsette sådanne aktier (parter), behandles aktiene (partene) som tilhørende de enkelte medlemmer av dette selskap med den på hver fallende andel.

Med rederiselskaper likestilles i denne lov selskaper, som driver fangstvirksomhet på havet eller bergningsvirksomhet.

Drives meieri av aktieselskap, blir formuen og inntekten å skattlegge hos aktieeierne, hvor disse personlig er skattepliktige, forsåvidt selskapet utelukkende eller hovedsakelig tilvirker og forhandler produkter av aktieeiernes gårdsbruk (jfr. § 52).

Forsåvidt angår formue og inntekt, der omhandles i § 18 utenfor bokstav f, skjer beskatningen i overensstemmelse med reglene i nevnte paragraf.

§ 21. Dødsboer blir — forsåvidt de ikke beskattes efter § 18 — å iligne skatt i det distrikt, hvor avdøde var bosatt. Er vedkommende avgått ved døden i det år, som efter § 41 legges til grunn for inntektsberegningen, beskattes boet eller i tilfelle den gjenlevende ektefelle eller arving, som har overtatt boet udelt, for sin egen og avdødes sammenlagte inntekt i det pågjeldende år. Skiftes fellesbo mellem gjenlevende ektefelle, som er ansvarlig for avdødes gjeld, og avdødes arvinger, blir så vel avdødes som boets inntekt helt å beskatte hos den gjenlevende ektefelle.

Konkursboer og insolvente døds- og administrasjonsboer er alene skattepliktige for inntekten av den virksomhet, der drives for deres regning. Ved siden av boet kan skyldneren ilignes skatt for inntekt, som han eller hans ektefelle erhverver, og som ikke innflyter i boet, så vel som av formue, der tilhører ham eller hans ektefelle, og som ikke inndras i boet. Underholdningsbidrag, der utbetales skyldneren av boet, kommer til fradrag i boets inntekt, men beskattes hos skyldneren.

§ 22. Innen riket bosatte personer og her hjemmehørende skattepliktige selskaper og innretninger kan ikke ilignes skatt for formue i faste eiendommer eller anlegg med tilbehør, der er beliggende i utlandet, og kan kun skattlegges for den halve del av inntekten av sådanne eiendommer eller anlegg og av dertil knyttet næringsdrift. Ved beregningen av den skattepliktige formue og inntekt fremgåes således, at gjeld forholdsmessig føres til avdrag i bruttoformuen i utlandet og i den øvrige bruttoformue, og at renter føres til avdrag i inntekten i utlandet og den øvrige inntekt med en gjeldsfradraget motsvarende anpart.

Norsk statsborger eller person med norsk innfødsrett, som, efter å ha vært fast bosatt i utlandet, tar fast bopel her i riket, er efter bosettelsen innenlands ved de 2 første ligninger, ved hvilke han vil være skattepliktig, fritatt for å ilignes skatt av

formue i kapital, anbragt i utlandet, og av inntekt, som tilflyter ham i utlandet.

§ 23. Personer, som er bosatt i utlandet, og utenlandske selskaper og innretninger er alene skattepliktige av formue, der er knyttet til, og av inntekt, der oppebæres av sådanne kilder, som nevnes i § 15, bokstav c. De blir å skattlegge i overensstemmelse med forskriftene i §§ 18—20 eller, hvis bestemmelsene i disse paragrafer ikke er anvendelige, i det distrikt, hvor den pågjeldende næringsdrift eller virksomhet foregår.

I utlandet hjemmehørende mottager av godtgjørelse, tantième, gratiale og lignende fra her i riket hjemmehørende selskap eller innretning (§ 15, bokstav c) skattlegges for den mottatte godtgjørelse m. v. i det distrikt hvor vedkommende selskaps kontor er eller hvor bestyrelsen foregår, jfr. § 20.

Utlending eller utenlandsk selskap, som regelmessig driver bergning og dermed sammenhengende virksomhet på norsk territorium, beskattes av formuen i og inntekten av den her drevne virksomhet i det distrikt, hvor vedkommende skib lengst har vært stasjonert i inntektsåret.

§ 24. Er skatteplikten avhengig av bostedet, svares skatten til den kommune, hvor vedkommende person er bosatt den 1 januar i det år, ligningen foretas.

Ved avgjørelsen av, i hvilket distrikt innen riket en person ved det for skatteplikten avgjørende tidspunkt skal anses bosatt, befølges efterstående regler:

a. Midlertidig ophold i et distrikt medfører ikke skatteplikt til dette, medmindre omstendighetene for øvrig er sådanne, at vedkommende person under opholdet må anses for å ha sitt virkelige bosted i distriktet. Innvånere i et distrikt, som til enkelte årstider pleier å ta midlertidig ophold i et annet, blir ikke derfor skattepliktige til dette. Har et midlertidig ophold den 1 januar vart uavbrutt minst 1 år, blir opholdsstedet i almindelighet å betrakte som bosted.
b. Familieforsørgere anses bosatt i det distrikt, hvor de har sitt hjem, selv om de har sin virksomhet i et annet distrikt og derfor i lengere tid må opholde sig i dette. Har vedkommende erhvervet hjemstavnsrett i opholdskommunen, anses han bosatt der.
c. Sinnssyke, der er innlagt på asyl eller anbragt i privat forpleining, anses bosatt i det distrikt, hvor de må antas å ha sitt hjem.
d. Personer, der er fraflyttet sitt tidligere bosted, men ennu ikke er ankommet til det sted, hvor de akter å bosette sig, anses bosatt i det tidligere bosteds distrikt.

Personer, som ikke har noget fast opholdssted, ilignes skatt i det distrikt, hvor de efter sine øvrige forhold må antas å ha

sitt hjem. Skibsførere og andre sjøfolk blir å iligne skatt i det distrikt, hvor rederiet har kontor, eller hvor bestyrelsen foregår, hvis de ikke har bopel eller hjem annensteds innen riket.

§ 25. Er skatteplikten uavhengig av bostedet, skjer skattlegningen i overensstemmelse med reglene i §§ 18—20 og 23, hvad enten den pågjeldende næringsdrift foregår i et lengere eller kortere tidsrum, og uten hensyn til, om den ved utgangen av inntektsåret (jfr. § 41) er ophørt. Har eiendommen eller bedriften skiftet innehaver i inntektsåret, beskattes hver av innehaverne for den inntekt, han i sin besiddelsestid har oppebåret; jfr. dog § 21, første ledd.

Skattepliktige selskaper, boer og andre innretninger kan ilignes inntektsskatt, selv om selskapet er opløst eller boet sluttet og midlene utdelt til parthaverne før utgangen av inntektsåret.

§ 26. Formues- og inntektsskatt kan ikke pålegges:

a. Kongen og den kongelige familie.
b. Staten og de samme tilhørende eiendommer, offentlige innretninger og fond.
c. Fylkes-, herreds- og bykommuner, forsåvidt angår eiendommer og innretninger innen kommunens område.
d. Norges Bank.
e. Hypotekbanken, Fiskeribanken, Kommunalbanken, Arbeiderbruk- og Boligbanken, Den norske stats småbruk- og boligbank og hypotekforeninger, hvis planer er stadfestet av Kongen.
f. Norges Brandkasse og gjensidige brand- og husdyrforsikringsforeninger, hvis planer er stadfestet av Kongen, samt gjensidige skibsforsikringsselskaper, som ikke tegner høiere forsikring på èn kjøl enn kr. 40 000,oo.
g. Selskap eller samlag for omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød eller øl.
h. Universitetet og offentlige skoler.
i. Kirker og milde stiftelser, undtagen forsåvidt angår fast eiendom i fremmede kommuner.
k. Selskaper og innretninger som ikke har erhverv til formål, såsom videnskapsselskaper, kunstforeninger, museer, soldathjem på ekserserplassene, fiskerhjem og selskapelige klubber.

Dersom disse institusjoner — soldathjem på ekserserplassene og fiskerhjem undtatt — driver økonomisk virksomhet — derunder også bortleie av fast eiendom som delvis benyttes til eget bruk — blir den deri nedlagte formue og den derav vunne inntekt å beskatte overensstemmende med skattelovens almindelige regler.

l. Det offentlige veivesen og jernbaner, som er til almindelig avbenyttelse.

m. Kanaler.
n. Vannledninger med tilhørende bassenger og dammer, som eies av nogen kommune.
o. Utlendinger, der opholder sig i Norge i studieøiemed.
p. Sikringsfondet for sparebanker, lov om sparebanker av 4 juli 1924, syvende kapitel.

De en kommune tilhørende kirkegårder, krematorier (med urnehall og urnelund), sykehus og sinnssykeasyler, som er beliggende utenfor vedkommende kommunes område, kan ikke pålegges formues- og inntektsskatt, uten forsåvidt der til den pågjeldende innretning er knyttet virksomhet utover dens egentlige formål. I så fall beskattes formuen i og inntekten av denne virksomhet uten fradrag av gjeld eller gjeldsrenter.

Av skibsrederi, som en fylkeskommune driver til lettelse for trafikken til og fra vedkommende fylke eller mellem de forskjellige steder innen fylket, svares ikke skatt, medmindre fylket oppebærer direkte utbytte av virksomheten.

§ 27. Bestemmelsene i foregående paragraf skal ikke være til hinder for, at skatt kan ilignes:
a. Statens og Oplysningsvesenets fonds skoger, herunder også skoger i statens almenninger.
b. Staten tilhørende vannfall, fabrikker og andre anlegg, der drives som erhverv, utover hvad der tjener almennyttige formål.
c. De en kommune tilhørende skoger, forsåvidt statsskatt angår.
d. Skoger tilhørende Norges Bank, forsåvidt herredsskatt angår.

Familiestiftelser og andre formuesmasser, hvis avkastning fortrinsvis tilfaller medlemmer av en bestemt slekt, kan ilignes formuesskatt.

Formue i og inntekt av aktier i Norges Bank, i selskap eller samlag for omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød eller øl, i jernbaner, samt i selskaper, der inngår under foregående paragrafs bokstav k, beskattes hos vedkommende aktieeier.

§ 28. I hvilken utstrekning fremmede makters diplomatiske og konsulære tjenestemenn med familie og tjenerskap blir å frita for formues- og inntektsskatt bestemmes av Kongen.

§ 29. Den fritagelse for bidrag til kommunens utgifter, der, når bergverker eller bruk har eget fattigvesen eller bekoster særskilt skole, er tilstått visse til bergverket eller bruket knyttede skattepliktige, vedblir å være gjeldende. Dog omfatter fritagelsen ikke skatt av faste eiendommer, medmindre disse kan anses som nødvendig bestanddel av vedkommende verk eller bruk.

Likeledes blir de for Røros Kobberverk gjeldende særbestemmelser fremdeles i kraft.

Så lenge Kongsberg Sølvverk tilhører staten, er verket i samme utstrekning som hittil fritatt for skatt av formue og inntekt. Fritagelsen omfatter dog ikke de verket tilhørende skoger.

§ 30. Bestemmelsene om skattefritagelse for dissentere i lov av 27 juni 1891 § 4, jfr. lov av 17 mai 1904 blir fremdeles gjeldende, dog således, at fritagelsen avhenger av, at vedkommende i hele det nærmest forut for skatteåret liggende kalenderår uavbrutt har vært dissenter, samt at den foreskrevne anmeldelse for ligningsnevnden skjer innen den påfølgende 31 januar.

§ 31. Fullmektig for utlending eller utenlandsk selskap eller innretning, der i nogen kommune her i riket driver nogen virksomhet, som er gjenstand for beskatning, er personlig ansvarlig for de ilignede skatter.

Ved ligning av medlemmer av de i § 20, annet ledd, omhandlede selskaper er selskapet ansvarlig for skatten, hvis denne ikke kan erholdes hos medlemmene. Lignes et medlem av formue og inntekt både i og utenfor selskapet, omfatter dette ansvar alene en så stor del av medlemmets formues- og inntektsskatt, som efter en forholdsmessig fordeling faller på formuen og inntekten i selskapet.

Hvor herredsstyret derom har fattet beslutning, kan skatt ilignet hjemmeværende barn (herunder adoptivbarn og pleiebarn), der arbeider i foreldrenes bedrift, opkreves hos vedkommende foreldre. Likeledes kan, efter herredsstyrets beslutning, skatt, ilignet faste tjenere, opkreves hos den husbond, hos hvem vedkommende er i tjeneste ved skattens forfallstid. Dog står adgangen til sådan opkrevning alene åpen, når foreldrene eller husbonden har mottatt skattseddel for den skattepliktige fjorten dager, innen skatten er forfallen. Under lignende betingelser som for tjenere kan — når herredsstyret så beslutter — skatt, der er ilignet lønnsmottagere ved offentlige vei- og jernbaneanlegg, vannutbygnings- og reguleringsanlegg, stenbrudd, bergverk og fabrikk og andre industrielle anlegg, opkreves hos arbeidsgiveren eller anleggets bestyrer. Skatten skal i det i forrige punktum omhandlede tilfelle avholdes i den skattepliktiges ukes- eller månedslønn i avdrag, hvis størrelse bestemmes av herredsstyret, og som ikke må overstige 20 pct. av den samlede ukes- eller månedslønn, beregnet uten hensyn til erholdt forskudd.

Her i riket hjemmehørende selskaper og innretninger som yder godtgjørelse, tantième, gratiale og lignende til i utlandet hjemmehørende mottager (§ 15, bokstav c, og § 23, annet ledd),

er ansvarlig for skatt som ilignes denne av den ydede godtgjørelse m. v.

Når skatt betales av nogen, der efter nærværende paragraf er ansvarlig for samme, kan denne forlange sitt utlegg dekket av den skattepliktige og i tilfelle tilbakeholde eller avkorte dette i hvilket som helst beløp, som han er den skattepliktige skyldig.

§ 32. Skifteforvaltere er ansvarlig for, at det fornødne beløp avholdes av boets midler til dekkelse av skatt, der, efterat boet er tatt under skiftebehandling, ilignes eller må forutsettes å ville bli ilignet boet, konkursskyldneren, forsåvidt boet er ansvarlig for hans skatt, eller arvelateren. Opgjøres boet av testamentsfullbyrder, påhviler der denne tilsvarende ansvar.

Lignende ansvar påhviler hvert enkelt medlem av bestyrelser av selskaper og andre skattepliktige innretninger, når disse opløses og deres midler fordeles mellem parthaverne.

Hvis et selskaps eiendeler, næring eller virksomhet selges gjennem overdragelse av aktiene (partene) og salgsgevinsten skal skattlegges efter § 54, annet ledd, påhviler lignende ansvar for skatten hver enkelt av de interessenter, som har forestått salget av aktiene. Er der ingen, som således på egne eller andres vegne har forestått salget, påhviler ansvaret hver enkelt av aktionærene (parthaverne).

Er midlene utloddet eller fordelt, uten at det fornødne beløp er avholdt til dekkelse av skatten, kan denne, om den ellers vilde være uerholdelig, innfordres hos konkurskreditorene, arvingene eller parthaverne, der dog kun er ansvarlige hver for sin andel av samme.

Selvskiftende arvinger er solidarisk ansvarlige for skattens erleggelse; dog er ingen av dem forpliktet til å erlegge mer, enn han har mottatt i arv.

Proklama, der utstedes i boer, er uten innflytelse på skattekrav efter nærværende lov.

§ 33. Når et bo skal sluttes, kan skifteforvalteren, testamentsfullbyrderne eller de selvskiftende arvinger tilstille ligningsnevndens formann (ligningsrådet eller det i § 87 omhandlede utvalg) selvangivelse over boets inntekt til slutningsdagen og samtidig kreve utregnet og opgitt den skatt, som boet vil ha å utrede av sin inntekt i det løpende kalenderår. Er årets ligning ennu ikke avsluttet, kan boets eller i tilfelle avdødes skatt av formue og inntekt i det foregående kalenderår på samme måte kreves utregnet og opgitt.

På lignende måte kan, når et selskap eller annen skattepliktig innretning skal opløses, vedkommende bestyrelse kreve utregnet og opgitt skatt som omhandlet.

Ligningsnevnden eller, hvis denne ikke er samlet, nevndens formann (i tilfelle ligningsrådet) foretar den fornødne prø-

velse av selvangivelsen og utfører ligningen, hvorefter skatten beregnes efter den ved årets ligning benyttede skatteprocent eller — om denne ennu ikke er fastslått — efter den ved forrige ligning benyttede procent. Skatten beregnes i tilfelle særskilt av hvert kalenderårs inntekt.

Har vedkommende skifteforvalter (testamentsfullbyrdere eller selvskiftende arvinger) eller bestyrelse ikke fått meddelelse om skattens størrelse innen 3 måneder, efterat begjæringen om skattlegning er innkommet til ligningsmyndigheten, kan intet krav på skatt siden fremsettes mot boet eller vedkommende selskap, forening eller partrederi.

§ 34. De i nærværende kapitel inneholdte bestemmelser kommer også til anvendelse ved avgjørelsen av, til hvilket av et herreds sogn eller andre avdelinger de skattepliktige blir å henføre ved utligningen av de på vedkommende sogn eller avdelinger falne særutgifter (jfr. § 133).

Innretninger, som er felles for det hele herred, som sparebanker, forsikringsinnretninger o. l., kommer ikke i betraktning ved utligningen av skatt til det enkelte sogn (avdeling). Skatten av sådanne innretninger beregnes efter herredets og sognets (avdelingens) sammenlagte skatteprocent og tilfaller udelt herredet.

§ 35. Opstår der tvist om, i hvilket distrikt en skattepliktigs formue eller inntekt efter reglene i nærværende kapitel blir å beskatte, skal vedkommende regjeringsdepartement endelig avgjøre tvisten, hvis de pågjeldende kommuner stiller forlangende derom, og den skattepliktige samtykker i sådan avgjørelse eller har deponert skatten i overensstemmelse med § 116. Departementets kjennelse skal begrunnes, forsåvidt grunnene antas å ha betydning utover den foreliggende sak.

Efter begjæring av vedkommende kommunestyre og anbefaling av Riksskattestyret kan Kongen med annet lands regjering slutte overenskomst om fastsettelse av spesielle regler for beskatningens fordeling mellem Norge og det fremmede land, når en næring drives under sådanne forhold, at vedkommende av inntekten er skattepliktig i begge land.

Tredje kapitel.

Om den skattepliktige formue og inntekt.

§ 36. Formuen ansettes til det beløp, som den 1 januar i det år ligningen foretas efter gjengse priser utgjør den virkelige verdi av den skattepliktiges rørlige og urørlige eiendom samt utestående fordringer efter fradrag av påhvilende gjeld.

Hvis den skattepliktige driver næring, hvorfor bokførsel ved lov er foreskrevet, og for ligningsnevnden godtgjør, at han må

benytte et annet regnskapsår enn kalenderåret, blir formuen å ansette til det beløp, som den utgjør ved utgangen av det siste regnskapsår, der er forløpet før 1 januar i det år ligningen foretas.

Når nogen er skattepliktig i flere distrikter, blir gjeldsfradraget å fordele forholdsmessig mellem distriktene efter verdien av den i disse skattepliktige bruttoformue.

Når jordbruks- eller skogeiendom tilhører aktieselskap, utenfor distriktet hjemmehørende person eller bo, kan gjeld for kommuneskattens vedkommende fordres fradratt med høist et beløp motsvarende en fjerdedel av eiendomsverdien.

Når stat, kommuner, kirker og milde stiftelser blir å iligne skatt, kan de som gjeld kreve fradratt et beløp motsvarende halvdelen av den i distriktet skattepliktige bruttoformue (jfr. dog § 26, annet ledd). Blir Norges Bank å iligne skatt, kan den på tilsvarende måte kreve fradratt fjerdedelen.

Utenlandske skattepliktige kan kreve fradratt gjeld, der er stiftet til fremme av den beskatning undergitte virksomhet, dog, forsåvidt nærværende paragrafs 4de ledd kommer til anvendelse, med den der opstilte begrensning og ellers ikke med større beløp enn halvdelen av vedkommendes i distriktet skattepliktige bruttoformue. Fra anvendelsen av sist anførte begrensning kan Kongen forsåvidt angår selskaper for statsskattens vedkommende dispensere, når det finnes påkrevet av offentlige hensyn.

§ 37. Ved verdsettelsen av formuen iakttas følgende regler:

a. Faste eiendommer med tilbehør, kreaturer, redskaper og andre løsøregjenstander, jakt- og fiskerettigheter, uthugstrettigheter og lignende selvstendige rettigheter ansettes til den antatte salgsverdi. Dog ansettes verdien av de til en forretning hørende beholdninger av råstoffer og varer uten hensyntagen til påregnet handelsgevinst. Jordeiendommer verdsettes under ett med de til samme hørende hus og underliggende rettigheter og herligheter. Den i behold værende for årets gårdsdrift fornødne avling regnes ikke som formue.
b. Pantobligasjoner, gjeldsbrev, sparebankinnskudd og andre utestående fordringer ansettes til sitt pålydende uten hensyn til rentenes eller avkastningens størrelse, og hvad enten de er rentebærende eller ikke. Usikre fordringer reduseres skjønnsmessig. Uerholdelige fordringer settes ut av betraktning.
c. Stats-, kommune- og andre ihendehaverobligasjoner, aktier og lignende verdipapirer (i de tilfelle, hvor disse efter nærværende lovs regler blir å beskatte hos eieren) ansettes til

kursverdien eller, forsåvidt kurs ikke noteres eller kjennes, til den antatte salgsverdi.

d. Livsforsikringspoliser blir kun å beskatte for det samlede beløp over kr. 10 000,oo, som polisene utgjør for den enkelte skattepliktige, forutsatt de er tegnet i norsk selskap eller innretning eller i utenlandsk selskap eller innretning, som ved denne lovs ikrafttreden har eller har hatt tillatelse til å drive livsforsikringsvirksomhet i Norge.

I forhold hertil ansettes polisene til en brøkdel av den samlede gjenkjøpsverdi, som bestemmes ved skjønn, forsåvidt den ikke er oplyst.

Kan forsikringen ikke kreves gjenkjøpt, blir den ikke å beskatte som formue hos den forsikrede.

e. Utenlandske forsikringsselskapers her i riket skattepliktige formue ansettes til det 10-dobbelte av selskapets beregnede årsinntekt, medmindre verdien av selskapets faste eiendommer eller anlegg innen riket (i tilfelle efter fradrag av gjeld overensstemmende med forskriftene i foregående paragraf) utgjør et større beløp.

§ 38. Til skattepliktig formue henregnes ikke:

a. Rettigheter, hvis opnåelse er avhengig av en betingelse.

b. Tidsbegrensede bruksrettigheter.

c. Krav på periodiske ydelser, der skal erlegges i et begrenset tidsrum, såsom pensjoner, livrenter, føderåd, ydelser ifølge forsikring for ulykkestilfelle o. s. v.

d. Krav på lønn i offentlige eller private tjenesteforhold, på renteterminer og på utbytte av verdipapirer og selskapsandeler, så lenge kravet ennu ikke er forfallent til betaling.

e. Patent-, forfatter- og kunstnerrett, der ikke ved overdragelse eller arvefall er gått ut av den oprinnelige innehavers eie.

§ 39. Ved formuesansettelsen kommer ikke til fradrag:

a. Forpliktelser, hvis inntreden er avhengig av en betingelse.

b. Tidsbegrensede bruksrettigheter, hvormed den skattepliktiges formuesgjenstander er beheftet.

c. Kapitalverdien av føderåd, der er påheftet den skattepliktiges eiendom, så vel som verdien av andre i forrige paragraf under bokstav c omhandlede ydelser, når utredelsen av sådanne påhviler den skattepliktige.

d. Forpliktelse til utbetalinger av den i forrige paragraf under bokstav d omhandlede art.

Forsikrings- og livrenteselskaper er berettiget til fradrag for premiereserven samt for andre fond, der utkreves for å dekke kontraktsmessig overtatte forpliktelser like overfor de forsikrede, dog ikke for bonusfond.

§ 40. Når nogen ved testamente eller annen gyldig disposisjon har bestemt, at inntektsnydelsen av en kapital eller bruksnydelsen av en eiendom i en viss tid skal tilkomme en person, men at selve kapitalen eller eiendommen skal tilfalle en annen person eller en stiftelse eller innretning, beskattes kapitalen eller eiendommen som formue pa rente- eller bruksnyderens hånd, så lenge dennes rett vedvarer.

Gjenlevende ektefelle, der hensitter i uskiftet bo. anses som eier av boets samtlige midler. Stamhus- og fideikommisbesiddere anses like med eiere.

§ 41. Inntekten ansettes til det beløp, som den skattepliktige i det sist forløpne år, regnet til 31 desember (inntektsåret) har innvunnet i penger eller pengers verdi, uten hensyn til hans inntekt i det år, for hvilket skatten lignes (skatteåret).

Hvis den skattepliktige driver næring, hvorfor bokførsel ved lov er foreskrevet, og han for ligningsnevnden godtgjør, at han må benytte et annet regnskapsår enn kalenderåret, blir inntekten å ansette til det beløp, som den har utgjort i det siste regnskapsår, der er forløpet før 1 januar i det år, ligningen foretas.

Det samme gjelder skattepliktige, som driver gårdsbruk og dertil knyttede bierhverv (§ 46) og som for denne næring fører regnskap, forsåvidt dette er opgjort, overensstemmende med de for et ordentlig regnskapshold gjeldende grunnsetninger.

Går en skattepliktig over til å benytte et annet regnskapsår enn tidligere, blir inntekten i tidsrummet mellem det forrige regnskapsårs avslutning og det nye regnskapsårs begynnelse å skattlegge særskilt. For dette tidsrum må særskilt regnskapsopgjør tilstilles ligningsmyndigheten.

Fra disse regler gjelder de undtagelser som fremgår av de i §§ 46—53 inneholdte forskrifter om inntektens ansettelse med et årlig gjennemsnittsbeløp.

Inntekten anses i almindelighet oppebåret ved det tidspunkt, da fordelen virkelig tilflyter den skattepliktige. Består inntekten i et pengebeløp eller annen ydelse, anses den oppebåret, når beløpet virkelig erlegges eller i tilfelle ved det tidligere tidspunkt, da der opstår adgang for vedkommende til å få beløpet utbetalt eller ydelsen erlagt.

Utgifter, der kommer til fradrag ved inntektsansettelsen, henføres i almindelighet til det tidspunkt, da utgiften utredes.

§ 42. Til inntekt henregnes — med de i det følgende fastsatte undtagelser og begrensninger — rente av formue, livrente, føderåd og pensjon, enhver fordel, som er vunnet ved eiendom, kapital, arbeide eller virksomhet, hvad enten det oppebårne er innvunnet gjennem et lengere tidsrum eller er erhvervet leilighetsvis eller ved en enkelt anledning, og hvad enten det måtte bestå i underhold, klær, husly, brenne, belysning og desslike,

eller i annet, som er anvendt til egen eller familiens nytte eller behagelighet eller til utvidelse av næring eller drift til formuesforøkelse.

Til inntekt henregnes ikke formuesforøkelser ved arv eller gave eller ved livsforsikring (til utbetaling ved død eller annet tidspunkt eller begivenhet). Heller ikke henregnes til inntekt beløp som enkelte bedrifter eller lønnstagere mottar som bidrag av sine respektive organisasjoner. Det samme gjelder bidrag som av staten eller av selskap med offentlig støtte ydes til bestridelse av utgifter ved nydyrkning eller bureisning. Derimot anses som inntekt, hvad der erholdes som tantième, gratiale og lignende, hvad der mottas som utdelinger av legater og understøttelsesforeninger, hvad der oppebæres som regelmessig personlig understøttelse, hvorpå den skattepliktige ifølge lov eller overenskomst har krav, samt vederlagsfri benyttelse av andres rørlige eller urørlige gods.

Hus til beboelse, der benyttes av eieren, beregnes som inntekt for denne med den sum, som det antas å koste å leie tilsvarende hus. Andre varige forbruksgjenstander som klær, innbo o. l. anses derimot ikke inntektsgivende, når de brukes av eieren eller hans familie.

Som inntekt medregnes også, hvad der erhverves ved den skattepliktiges og hans husstands håndverks- og husflidsarbeide i hjemmet så vel som husstandens arbeide i den skattepliktiges bedrift. Dog tas intet hensyn til verdien av hustruens og de øvrige familiemedlemmers arbeide med det almindelige husstell.

Understøttelse som her i riket bosatt hustru mottar fra ektefelle i utlandet, regnes — forsåvidt ikke ektefellen lignes her i landet som skattepliktig efter § 17 — som inntekt i den utstrekning hvori understøttelsen anvendes til underhold for den skattepliktige med husstand. Kan nøiaktige oplysninger herom ikke meddeles, blir den del av understøttelsen, som skal regnes som inntekt, å ansette skjønnsmessig. Nærmere regler angående gjennemførelsen av bestemmelsene i nærværende ledd utferdiges av Riksskattestyret.

§ 43. Til inntekt henregnes også gevinst, hvorved tilfellet i større eller mindre grad har vært medvirkende, såsom gevinst ved lotteri, ved landslott, ved opdagelse av ertser og mineraler, ved fund etc.

Gevinst ved avhendelse av faste eiendommer eller andre formuesgjenstander — herunder ikke innbefattet verdipapirer og heller ikke innbo eller annet løsøre, som har vært benyttet i den skattepliktiges eller hans families bopel eller husholdning — regnes som inntekt for avhenderen, når de er erhvervet av ham på annen måte enn ved arv i løpet av de siste 5 år, før avhendelsen finner sted, eller avtale derom treffes. Det

samme gjelder, når de må antas erhvervet av selgeren for å avhendes med fordel, eller når de er erhvervet av ham i anledning av næring eller forretningsforetagende eller er benyttet dertil. Drift av almindelige gårdsbruk og av leiegårder, som vesentlig er bestemt til beboelse, henregnes ikke i denne henseende til næring eller forretningsforetagende.

Når de i annet ledd omhandlede formuesgjenstander er erhvervet ved gave og avhendes, før 5 år er forløpet siden gavens mottagelse, regnes den verditilvekst, som gjenstanden er undergått, siden den blev erhvervet av giveren, eller om dennes erhvervelse av formuesgjenstanden ligger lengere tilbake i tid, verditilveksten i de siste 5 år, og inntil gavemottageren avhender gjenstanden som inntekt for denne. Like hermed regnes de tilfelle, hvor gjenstanden er erhvervet av avhenderen til underpris, der skjønnes å omfatte en gave. Åsætesretten berøres ikke av denne bestemmelse. Disse regler kommer kun til anvendelse, forsåvidt gjenstandens salgssum overstiger kr. 5 000,oo.

Gevinst, der erhverves ved salg av tomter i byer eller bymessig bebyggede strøk på landet eller i deres umiddelbare nærhet, så vel som gevinst ved avhendelse av forretning eller virksomhet, av patent-, forfatter-, kunstnerrett og lignende regnes alltid som inntekt.

§ 44. Fra det antatte bruttobeløp av inntekten dras, foruten renter av skattyderens gjeld, alle utgifter, der skjønnes å være pådratt til inntektens erhvervelse, sikrelse og vedlikeholdelse. Til avdrag kommer således:

a. Driftsomkostninger, derunder innbefattet lønninger, men ikke utgifter til den skattepliktiges og families underhold og betjening eller til bolig for ham og hans husstand.
b. Utgifter til vedlikeholdelse og forsikring av hus samt lignende utgifter til skib, fiskebåter, redskaper og andre som driftsmidler benyttede faste eller rørlige eiendeler, men ikke til innbo og lignende, som brukes i den skattepliktiges eller hans families bopel eller husholdning.
c. Ordinære avskrivninger for verdiforringelse ved slit og foreldelse av skib, båtnøst, anlegg, maskiner, for driften av gårdsbruk nødvendige hus og lignende betydelige driftsmidler, der er bestemt til varig bruk, dog kun i den utstrekning, hvori forringelsen ikke allerede måtte være tatt i betraktning ved befølgelsen av reglene under foranstående bokstaver a og b.
d. Tap på utestående fordringer i forretningsvirksomhet så vel som annet tap i næring eller forretningsforetagender, dog kun i den utstrekning, hvori tapet ikke allerede måtte være tatt i betraktning under foranstående bokstaver a og b, og

når det er et driftsmiddel, som er tapt, i ethvert fall ikke med større beløp, enn hvad der måtte gjenstå som dets verdi efter fradrag av foretatte avskrivninger i henhold til bokstav c.

e. Leie-, bruks- eller forpaktningsavgift, føderåd, regelmessige understøttelser og lignende utredsler, som den skattepliktige ifølge lov er forpliktet til eller ved overenskomst har forbundet sig til å yde, og som efter nærværende lovs regler ved beskatningen regnes som inntekt for mottageren.

f. Skatter og avgifter, der påhviler faste eiendommer eller særskilte bedrifter eller erhverv.

g. Utgifter ved overtagelse og bestyrelse av embede eller annen tjenestestilling, så vel som byrder, der påhviler sådan stilling, såsom bestallingsgebyr, utgifter til stedfortreder, flytnings-, kontor- og reiseutgifter eller i tilfelle underskudd på den til sådanne utgifters bestridelse tilståtte godtgjørelse. Hvis den skattepliktige under utførelsen av sitt arbeide av hensyn til dette må bo utenfor sitt hjem, kan den merutgift som herved påføres ham, fordres fradratt inntekten. Kan fradragets størrelse ikke nøiaktig beregnes, ansettes det skjønnsmessig.

h. Tvungne innskudd i pensjonskasse, enkekasse, vikarkasse, til ulykkes-, syke-, invaliditets- eller alderdomsforsikring for den skattepliktige med familie.

i. Beløp, som ved skibsrederi, fangstvirksomhet på havet eller bergningsvirksomhet avsettes for å dekke utgifter til klassifikasjon eller kjelfond eller assuransepremie, forsåvidt det ikke overstiger et rimelig mål.

k. Beløp som aktieselskaper, kooperative selskaper og bedrifter samt sparebanker avsetter til pensjonsfond og understøttelsesfond, hvis statutter er stadfestet av Kongen, hvis midler ikke i noget tilfelle hefter for den skattepliktiges gjeld, og hvis inntekter heller ikke for nogen del tilfaller den skattepliktige.

l. Beløp som av sparebanker avsettes til sikringsfondet i henhold til lov om sparebanker av 4 juli 1924, § 51 annet ledd.

Skattepliktig, som frivillig har erhvervet livsforsikring (til utbetaling ved død eller i levende live), kan ved inntektsansettelsen kreve fradratt de i inntektsåret betalte livsforsikringspremier for et beløp av inntil kr. 400,00, forutsatt at polisen er tegnet i norsk selskap eller innretning eller i utenlandsk selskap eller innretning, som ved denne lovs ikrafttreden har eller har hatt tillatelse til å drive forsikringsvirksomhet i Norge. Det samme gjelder premie til frivillig sykeforsikring.

Foreningskontingent kan ikke kreves fratrukket inntekten. Innbefatter foreningskontingenten forsikringspremie som kan

kreves fratrukket i medhold av bestemmelsene i de foregående ledd av nærværende paragraf, kommer denne del av kontingenten til fradrag. Heller ikke kan mulkt som foreninger ilegger sine medlemmer for brudd på medlemsforpliktelser, kreves fratrukket inntekten.

Er driftsmiddel av sådan art som omhandlet i bokstav c (herunder dog ikke almindelige forretningseiendommer bestemt for og benyttet til kontorer, butikker, bevertningssteder, losjihus, hoteller o. l.) under ekstraordinære konjunkturforhold erhvervet til overpris, skal denne ved inntektsansettelsen fradras med passende beløp efter ligningsmyndighetenes skjønn. Ved rederinæring kan den skattepliktige forlange fradrag som i forrige punktum nevnt, uansett om det erhvervede skib ennu ikke, når ligningen foretas, er ferdigbygget eller satt i drift; dog kan sådan avskrivning av overpris på tonnasje, som er innkjøpt fra utlandet eller kontrahert ved utenlandsk verksted efter 10 april 1920 kun skje av inntekt, som vedkommende skib selv har optjent undtagen i tilfelle, hvor Riksskattestyret — på grunnlag av regler fastsatt av Kongen — meddeler dispensasjon herfra.

Likeledes blir — forsåvidt kommunestyret derom har fattet bestemmelse — å fradra tap, som ved boligbygning opstår derved, at byggeomkostningene overstiger bygningens normalverdi. Dog tilståes sådant fradrag kun i den utstrekning, som av kommunestyret i vedtekt er bestemt, og kun forsåvidt vedtekten er godkjent av vedkommende regjeringsdepartement.

Angående størrelsen av det inntektsfradrag, som blir å innrømme for verdiforringelse av driftsmidler ved slit og foreldelse, utferdiges regler av Riksskattestyret i den utstrekning, som anses påkrevet til veiledning for ligningsmyndighetene.

Derhos utferdiger Riksskattestyret almindelige regler, som ligningsmyndighetene vil ha å befølge, om avskrivning av overpris, særlig om hvilke driftsmidler, der skal anses for å gå inn under denne paragrafs tredje ledd, om avskrivningens størrelse i forhold til inntekten og om antallet av de år, hvorover avskrivningen blir å fordele. Ved utferdigelsen av sådanne regler har Riksskattestyret å søke bistand av sakkyndige.

§ 45. Underskudd, som fremkommer i en næring eller virksomhet, når utbyttet beregnes efter reglene i forrige og de efterfølgende paragrafer, så vel som tap, der er lidt ved avhendelse av sådan art som omhandlet i § 43, kan fordres fradratt utbyttet av den skattepliktiges andre næringer eller inntektskilder. For kommuneskattens vedkommende gjelder dog dette kun, forsåvidt vedkommende er skattepliktig i samme distrikt.

Når nogen er skattepliktig i flere distrikter, skjer fradraget av gjeldsrenter og andre ydelser, der ikke kan henføres

til nogen bestemt inntektskilde, forholdsvis efter størrelsen av nettoinntekten i hvert distrikt.

I tilfelle, hvor den skattepliktige tilkommer begrenset eller fast fradrag i formuen for gjeld (jfr. § 36, fjerde, femte og sjette ledd), kan han fordre fradratt renter av den gjeld, som kommer til fradrag ved formuesansettelsen, men ikke renter av den øvrige gjeld.

§ 46. Inntekt av gårdsbruk og dertil knyttede bierhverv ansettes, når den skattepliktige har drevet næringen i minst 3 år, til det beløp, som utbyttet antas å ha utgjort i gjennemsnitt for de sist forløpne 3 år. Ved hvert års ligning ansettes utbyttet for det nærmest foregående år, hvilken ansettelse er bindende for de følgende års ligningsnevnd ved gjennemsnittsutbyttets beregning. Ved den første ligning efter nærværende lovs ikrafttreden blir utbyttet for de tidligere 2 år, der kommer i betraktning, å ansette skjønnsmessig, medmindre der has nøiaktige opgaver over utbyttets størrelse, i hvilket tilfelle disse legges til grunn. Ansettelsen for det siste av de pågjeldende 2 år blir uforandret å benytte av det følgende års ligningsnevnd.

Ved ansettelsen av utbyttet av gårdsbruk blir å medta verdien av husvær, av naturalgjenstander, som produseres på gården og forbrukes i gårdbrukerens egen husholdning, så vel som andre verdier, der frembringes ved gårdbrukerens eget eller hans husstands arbeide. Tjenerlønninger kommer til avdrag i bruttoutbyttet kun med det beløp, der kan antas å vedkomme erhvervelsen av den inntekt, hvorfor husbonden skattlegges.

Herredsstyret kan beslutte, at nettoinntekt av gårdsbruk ansettes til en viss procent av den antatte verdi av gården som jordbruk, gårdsredskaper og besetning, idet hertil legges et passende beløp for verdien av gårdbrukerens og hans families arbeide. Ved sådan ligning (procentligning) er ligningsnevnden dog forpliktet til å fravike den opstilte procentsats i tilfelle, hvor den skattepliktige har meddelt nøiaktige oplysninger, der godtgjør, at den for hans vedkommende vilde lede til uriktige resultater. Verdien av det personlige arbeide (hvorunder inngår ikke blott det utførte kropslige arbeide, men også bestyrelsen av gårdsdriften) blir å forhøie eller nedsette under gjennemsnittssatsen efter vedkommende gårdbrukers arbeidsevne og dyktighet, bedriftens størrelse o. s. v. Når procentligning benyttes, blir ved inntektens ansettelse ikke å anvende gjennemsnittsligning efter nærværende paragrafs første ledd.

Ved den direkte ligning av jordbruksinntekt settes inntekten av det personlige arbeide alene til det beløp, som ikke allerede er innbefattet i den for øvrig inntektsførte næring.

§ 47. Forefinnes der på en jordeiendom torvtak, stenbrudd, skiferbrudd, mineraler, grus- og sandtak eller lignende herligheter, blir det hele ved driften av samme vunne utbytte efter fradrag av omkostninger og av mulig forårsaket jordskade å beskatte som inntekt for eieren. Kan det antas, at de pågjeldende herligheter har bevirket en forhøielse av eiendommens kostende ved erhvervelsen, innrømmes forholdsmessig fradrag i utbyttet.

Ved ansettelsen av inntekt av bergverksdrift blir i bruttoutbyttet å fradra foruten påløpne driftsutgifter en passende procent som avskrivning på den i foretagendet nedlagte kapital, i tilfelle iberegnet, hvad der er betalt for ertsforekomsten (jfr. for øvrig § 50).

§ 48. Som inntekt av skog regnes en viss årlig rente av skogens salgsverdi. Renten ansettes på grunnlag av innhentede opgaver over det gjennemsnittlige årlige utbytte av skog, hvor inntekten av hugst kjennes. Den må ikke utgjøre mer enn 7 og ikke mindre enn 2 pct.

Når skog er kjøpt til uthugst, ansettes kjøperens inntekt til det utbytte, som han virkelig har oppebåret i det sist forløpne år. Utbyttet utfinnes ved fra tømmerets salgssum eller antatte salgsverdi å dra de påløpne driftsomkostninger samt en så stor del av den erlagte kjøpesum, som efter en forholdsmessig fordeling kan antas å falle på det i årets løp huggede tømmer.

Er gårdens skog kun tilstrekkelig til husbehov eller hører der til gården skog, som under almindelige forhold ikke kan påregnes å yde noget til salg, kommer foranstående regler ikke til anvendelse på sådan skog; men årsverdien av det forbrukte virke og inntekt ved mulig salg blir å medta ved ansettelsen av utbyttet av gårdsbruket (§ 46).

Inntekt av skog, som tilhører staten, Oplysningsvesenets fond eller kommunene skal ved beskatning — jfr. §§ 27, 36 og 45 — beregnes efter direkte ligning av overskuddet.

§ 49. Inntekt av fiskeri, der har vært drevet som næring i minst 3 år, samt under lignende vilkår inntekt ved kjøp og salg av fisk — bortsett fra salg i smått — ansettes til, hvad utbyttet har utgjort i gjennemsnitt for de sist forløpne 3 år. Foreligger nøiaktige opgaver over utbyttets størrelse i de pågjeldende år, legges disse opgaver til grunn for ansettelsen; ellers ansettes utbyttet skjønnsmessig. Forsåvidt angår inntekt av fiskeri medtas i alle tilfelle ved ansettelsen, hvad der av utbyttet er forbrukt av skattyderen og hans husstand. I bruttoutbyttet gjøres fradrag for medgåtte driftsutgifter, iberegnet slitasje og tap av fiskeredskaper.

§ 50. Inntekt av handel og annen næring, hvorfor bokførsel ved lov er foreskrevet, ansettes, når den skattepliktige har drevet næringen i minst 3 år, til, hvad utbyttet har utgjort i gjennemsnitt for de sist forløpne 3 år.

Til grunn for ansettelsen av utbyttet for det enkelte år legges den skattepliktiges årsregnskap, forsåvidt dette er opgjort overensstemmende med de grunnsetninger, der gjelder for en ordentlig forretningsførsel. Herved iakttas følgende:

a. Ved utbyttets beregning tas hensyn til den forandring i verdi, som den skattepliktiges beholdninger av råstoffer, ferdige produkter, varer og utestående fordringer ved årets slutning viser i forhold til hans ved årets begynnelse forhåndenværende beholdninger. Varelagerets verdi ansettes herved uten hensyntagen til påregnet handelsgevinst. De utestående fordringers pålydende må ikke nedsettes med større beløp enn, hvad der antas å ville bli uerholdelig.

b. Hvad der avskrives på verdien av anlegg, maskiner og desslike som følge av forringelse ved slit og foreldelse, kommer ved beregningen av utbyttet til fradrag, forsåvidt de avskrevne beløp ikke overstiger det tilbørlige mål. Derimot tas der ikke hensyn til i regnskapet stedfunne ekstraordinære op- eller nedskrivninger av verdien av faste eiendommer.

c. Kontante penger så vel som produkter og varer, som den skattepliktige uttar til eget forbruk, medregnes i utbyttet med sin fulle verdi. Det samme gjelder om beløp, som den skattepliktige erlegger som formues- og inntektsskatt til stat og kommune.

d. Utbytte av aktier, der innen riket kommer til beskatning hos vedkommende selskap, medregnes ikke.

Beløp som av sparebank avsettes til eller avskrives på kursreguleringsfond overensstemmende med lov om sparebanker av 4 juli 1924 § 47, fjerde ledd, tas ikke i betraktning ved ansettelsen av bankens inntekt.

Ved beskatning av skibsrederi fradras i utbyttet en viss årlig procent av skibenes verdi for den forringelse, som disse undergår ved slit og foreldelse. Når verdien ved nedskrivning er redusert til ¼ av verdien av skibet som nytt — efter fradrag av antatt overpris, hvis skibet er erhvervet under ekstraordinære konjunkturforhold — tilstedes intet ytterligere fradrag av sådan forringelse. For øvrig utferdiges reglene for nedskrivningen av Riksskattestyret (jfr. § 44, næstsiste ledd).

Når skib, anlegg eller annet, hvis verdiforringelse ved slit og foreldelse er tatt i betraktning ved inntektsansettelsen, tilintetgjøres ved forlis eller annen ulykke, og assuransesummen overstiger den nedskrevne verdi, blir overskuddet å beskatte

som inntekt. Det samme gjelder, hvis desslike formuesgjenstander selges, og salgssummen overstiger den nedskrevne verdi. På lignende måte fremgåes, hvor assuranse- eller salgssummen ligger under den nedskrevne verdi, idet forskjellen i så fall kommer til fradrag i inntekten. Inntekten eller inntektsfradraget medtas ikke ved beregningen av næringens gjennemsnittsutbytte, men blir ved beskatningen i sin helhet å henføre til det år, da assuranse- eller salgssummen utbetales.

Avskrivninger kommer for regnskapspliktige kun til fradrag, forsåvidt de virkelig er gjennemført i regnskapene.

§ 51. Aktieselskapers inntekter ansettes i overensstemmelse med de i foregående paragraf inneholdte forskrifter.

Det fremkomne overskudd beskattes som inntekt, hvad enten det utdeles til aktionærene, henlegges til reserve-, delkredere-, pensjonsfond o. lign., anvendes til bedriftens utvidelse eller forbedringer ved samme, som tilskrivning på aktiene eller til betaling av gjeld, eller det overføres til næste års regnskap. Til fradrag kommer ikke blott egentlige lønninger, men også, hvad der utbetales som tantièmer, gratialer, pensjoner etc. Hvis der i aktieselskap eller annet selskap utdeles lønn, honorar, tantièmer eller lignende, kan skjønnsmessig ansettelse av selskapets inntekt finne sted, når der er grunn til å anta, at der tilsiktes helt eller delvis å unddra selskapets virkelige inntekt for beskatning på selskapets hånd.

Til fradrag kommer også beløp, som avsettes til pensjonsfond og understøttelsesfond, hvis statutter er stadfestet av Kongen, hvis midler ikke i noget tilfelle hefter for selskapets gjeld og hvis inntekter heller ikke for nogen del tilfaller selskapet.

Efter de samme regler ansettes forsikringsaktieselskapers og gjensidige forsikringsselskapers inntekt. Som inntekt beskattes ikke, hvad der av overskuddet overføres til premiereserve eller annet fond, der utkreves for å dekke kontraktmessig overtatte forpliktelser like overfor de forsikrede. Dog blir som inntekt å beskatte, hvad der av overskuddet henlegges til sikkerhets- eller bonusfond eller utdeles som bonus til de forsikrede.

For utenlandske forsikringsselskaper kan Riksskattestyret fastsette nærmere regler angående nettoinntektens beregning.

§ 52. Forbruksforeninger med fast utsalgssted, som selger til foreningens medlemmer, innkjøpsforeninger, som fordeler forutbestilte varer mellem foreningens medlemmer, samt foreninger, der utelukkende eller hovedsakelig har til formål for sine medlemmer å besørge innkjøpt råemner eller driftsmidler i jordbrukets tjeneste, kan ilignes skatt av den inntekt, som vinnes av foreningens formue, men skattlegges ikke for den

drevne virksomhet. Efter samme regler beskattes foreninger, som bare tilvirker og forhandler produkter av medlemmenes gårdsbruk, idet inntekten av virksomheten i dette tilfelle kommer til beskatning hos medlemmene som avkastning av gårdsbruket. Andelsmeierier beskattes efter samme regler som aktiemeierier, se § 20.

Selger forbruksforening tillike til andre enn foreningens medlemmer, blir den å beskatte av den virkelig hatte inntekt av dette salg. Kan omsetningen til andre enn foreningens medlemmer ikke særskilt opgis, blir den hele ved foreningens virksomhet vunne fordel for medlemmene skjønnsmessig å ansette og beskatte som inntekt.

§ 53. Når inntekt av næringsdrift efter nærværende lov blir å ansette til et gjennemsnittsbeløp for flere år, kommer underskudd, som næringen i noget år måtte ha medført, til fradrag i de øvrige års overskudd. Har næringen gjennemsnittlig for alle år gitt underskudd, blir intet utbytte av samme å opføre. Gjennemsnittsutbyttet av næring, der inngår under §§ 46 og 49, beregnes uten hensyntagen til renter av pantegjeld eller annen lånt kapital, hvorimot disse særskilt kommer til fradrag med det beløp, de har utgjort det siste år.

Ophører eller påbegynnes en næring i kalenderårets (regnskapsårets) løp, holdes inntekten i dette år utenfor gjennemsnittsberegningen. Hvis en næring i årets løp går over til en ny innehaver, gjelder det samme så vel for den tidligere som for den nye innehavers inntekt. I de tilfelle, der omhandles i § 21, første ledd, fremgåes som om der ingen forandring hadde funnet sted med hensyn til virksomhetens innehaver.

Efter overgang til benyttelse av ny regnskapstermin (§ 41, fjerde ledd) medtas ved gjennemsnittsligningen inntekten i de 3 sist forløpne hele regnskapsår. Den særskilt skattlagte inntekt i tidsrummet mellem det forrige regnskapsårs avslutning og det nye regnskapsårs begynnelse medtas ikke ved beregningen av gjennemsnittsutbyttet. Avbrytes gjennemsnittsligning av inntekt, blir den del av inntekten der som følge av avbrytelsen undgår beskatning å efterligne. Sådan efterligning skjer dog kun, når et inntektsbeløp av kr. 10 000,oo eller derover — efterligningsbeløpene for begge år sammenlagt — ellers vilde undgå beskatning. Efterligningen blir uten begjæring av kommunestyret eller vedkommende regjeringsdepartement å foreta, så snart ligningsnevnden (ligningsrådet) blir vitende om den omstendighet, som avbryter gjennemsnittsligningen. For øvrig kommer bestemmelsene i denne lovs § 121 til anvendelse.

§ 54. Hvis utenfor kommunen hjemmehørende person, selskap eller innretning — uansett om vedkommende i formen optrer som leverandør, långiver, garant eller lignende — efter omstendighetene må antas å være interessert i nogen nærings-

drift eller virksomhet, som beskattes i kommunen, på vesentlig samme måte som en deltager, blir der ved beskatningen å ta hensyn hertil. Ligningsnevnden (ligningsrådet) kan i sådant tilfelle ansette formue og inntekt efter eget skjønn over forretningens midler og avkastning. På samme måte forholdes, når en skattyder kjøper eller selger varer eller leier eller bortleier kraft for en pris, som på grunn av et interessefellesskap må antas å være satt anderledes enn tilfellet vilde ha vært, om sådant interessefellesskap ikke hadde foreligget.

Når alle aktier (parter) i et selskap eller en del derav selges under sådanne omstendigheter, at det er sannsynlig, at der i virkeligheten tilsiktes salg av selskapets eiendeler eller den av selskapet drevne næring eller virksomhet — helt eller for en vesentlig del —, skal ligningen skje efter det sannsynlige virkelige forhold, og den ved avhendelsen vunne fortjeneste, forsåvidt den efter lovens bestemmelser for øvrig skulde være skattbar, skattlegges under ett hos vedkommende selgere.

Når selskap, der driver industriell bedrift, innehar aktier i selskapet tilknyttede underselskaper (datterselskaper) og har optatt lån, som kommer disse til gode, kan kommune, hvori vedkommende selskap er skattepliktig, kreve, at der med hensyn til fradrag av gjeld og gjeldsrenter ved beskatningen forholdes på samme måte, som det skulde være forholdt, om hovedselskap og underselskaper hadde vært ett selskap, altså således at fradrag skjer forholdsmessig efter selskapenes samlede bruttoformue og bruttoinntekt i de forskjellige kommuner. Begjæring om, at sådan fordeling av gjeld- og gjeldsfradrag[1]) skal skje, må innen utgangen av mars måned i ligningsåret være tilstilt Riksskattestyret. Dette foretar fordelingen — når gjennemsnittsligning finner sted for samtlige 3 år — av fradragene mellem de forskjellige kommuner, efterat disse og selskapene er gitt anledning til å uttale sig og de for øvrig nødvendige oplysninger er innhentet. Hvis flere av selskapene er skattepliktige til samme kommune, har Riksskattestyret også å fordele det på vedkommende kommune fallende gjelds- og gjeldsrentefradrag mellem selskapene.

Når flere aktieselskaper er innbyrdes forbundne (moder- og datterselskaper) og står under samme administrasjon, kan spørsmålet om fordelingen av selskapenes generalomkostninger — herunder forsøksutgifter, patentutgifter, offentlige avgifter o. l. — forsåvidt disse ikke utelukkende er å henføre til et enkelt av selskapene, av de interesserte kommuner eller selskapene selv innbringes til endelig avgjørelse av Riksskattestyret. Begjæring herom må være inngitt innen utgangen av mars måned i ligningsåret.

[1]) Der foreligger her en feil i lovteksten. Uttrykket skal lyde: «— fordeling av gjelds- og gjeldsrentefradrag — —».

Fjerde kapitel.

Om plikt til å meddele ligningsmyndighetene oplysninger.

§ 55. Det påligger enhver skattepliktig å bidra til, at hans skatteplikt i rette tid bringes på det rene, og ikke å foreta noget, der har til hensikt å forhindre fyldestgjørelse av hans skatteansvar.

Enhver skattepliktig har å meddele de oplysninger, som ligningsmyndighetene begjærer i anledning av skattemanntallets optagelse. Sådan oplysningsplikt påhviler også enhver med hensyn til skattepliktige, som bor i hans hus, eller som han i øvrig avgir grunn eller husrum til, eller hvis forretninger han for nogen del bestyrer.

§ 56. Forpliktet til gjennem selvangivelse å gjøre rede for sine formues- og inntektsforhold er:

a. Skattepliktige selskaper, boer og andre innretninger, samt stat og kommune, hvor de er skattepliktige.
b. Skattepliktige, hvem det ved lov er pålagt å føre regnskapsbøker.
c. Medlemmer av de i § 20, annet ledd, omhandlede selskaper.
d. Andre skattepliktige, som ved nogen av de 3 siste ligninger har vært ansatt i en antatt inntekt av minst kr. 1 500,oo eller har vært lignet i flere distrikter av inntekter, der sammenlagt utgjør minst dette beløp.
e. Skattepliktige, som uten å inngå under bokstav a—d, i det sist forløpne kalenderår har hatt en nettoinntekt av minst kr. 1 500,oo.

Den under bokstav d og e nevnte inntektsgrense kan efter beslutning av herredsstyret nedsettes eller forhøies til kr. 2 000,oo. Når fylkesskattestyret anbefaler sådan forandring og vedkommende regjeringsdepartement deri samtykker, kan inntektsgrensen besluttes forhøiet til kr. 3 000,oo.

Alle skattepliktige er berettiget til å innlevere selvangivelse.

§ 57. Selvangivelser avfattes efter formularer anordnet av vedkommende regjeringsdepartement. De skal inneholde:

a. Den skattepliktiges navn, stilling, bolig og adresse.
b. Antallet av personer, som han har å forsørge.
c. Spesifisert opgave over den skattepliktiges formue samt over gjeld, der forlanges fradratt formuen.
d. Spesifisert opgave over den skattepliktiges inntekter og deres beløp samt over, hvad der forlanges fradratt inntekten.
e. Forsikring på ære og samvittighet om, at de meddelte opgaver er avgitt efter beste skjønn og overbevisning og så fullstendig, som det har vært den skattepliktige mulig, og at der med hans vitende ikke finnes noget uriktig i dem.

Ligningsnevnden (ligningsrådet) kan bestemme, at fordringshavernes og skyldnernes navn blir å anføre i selvangivelsen, når der i denne gjøres krav på fradrag for gjeld eller gjeldsrenter eller opføres formue i utestående fordringer eller inntekt av sådanne. Denne regel kan dog ikke gis anvendelse på de i forrige paragraf under bokstav a og b nevnte skattepliktige uten for pantegjelds eller pantefordringers vedkommende. Sådanne skattepliktige har for øvrig alene overensstemmende med regnskapsbøkene å opgi gjelden og erlagte renter med et samlet beløp.

Hvis der til en formues-, inntekts- eller fradragsposts ansettelse i penger utfordres skjønn, kan den skattepliktige undlate å opføre pengebeløpet i selvangivelsen, men må i ethvert tilfelle meddele de oplysninger, der måtte være nødvendige for å sette ligningsnevnden (ligningsrådet) i stand til å ansette posten i penger.

De oplysninger, som i medhold av § 58 skal gis i særskilt næringsopgave om vedkommende nærings utbytte og den til samme knyttede formue, kan inntas i selvangivelsen. De nærmere bestemmelser herom utferdiges av vedkommende regjeringsdepartement.

Vedkommende regjeringsdepartement lar trykke det fornødne antall selvangivelsesskjemaer, hvis anskaffelse bekostes av kommunene.

§ 58. Uansett inntektens størrelse er skattepliktige, som driver jordbruksnæring, forpliktet til å avgi en særskilt næringsopgave, inneholdende oplysninger om næringens utbytte og den til samme knyttede formue. Dog kan herredsstyret bestemme, at sådan opgave kun skal avgis, når eiendommens matrikkelskyld ligger over en av herredsstyret fastsatt grense, der i intet tilfelle må være høiere enn 1 skyldmark. Hvis herredsstyret derom fatter bestemmelse, kan plikten til å avgi næringsopgave — i den utstrekning, hvori det måtte finnes påkrevet — utvides til også å gjelde skattepliktige, der driver fiskeri og selvstendig skognæring.

Næringsopgaver avfattes efter formularer, der fastsettes av amtsskattestyret under vedkommende regjeringsdepartements godkjennelse, efterat utkast til samme har vært forelagt herredenes ligningsnevnd og formannskaper til erklæring. Er der i vedkommende formular for selvangivelse inntatt de fornødne poster til oplysninger om en nærings utbytte og den til samme knyttede formue, utferdiger vedkommende regjeringsdepartement de bestemmelser, som utkreves, således med hensyn til, i hvilken utstrekning de av amtsskattestyret fastsatte næringsopgaver skal avgis. Ved underskriften bekreftes på ære og samvittighet, at de meddelte opgaver er avgitt efter beste skjønn

og overbevisning og så fullstendig, som det har vært den skattepliktige mulig, og at der med hans vitende ikke finnes noget uriktig i dem.

Ved formularenes avfattelse tas vesentlig hensyn til, om ansettelsen av inntekten skjer ved procentligning eller på annen måte.

Hvor procentligning anvendes, skal ligningsnevnden innhente fullstendigere næringsopgaver for enkelte særlig valgte eiendommer, hvilke opgaver legges til grunn ved inntektsprocentens beregning.

Ligningsnevnden kan avkreve skattepliktige, der ikke har å levere selvangivelse, de oplysninger, som finnes nødvendige ved skatteligningen, og som ikke omhandles i næringsopgave, enten i forbindelse med sådan opgave eller særskilt.

§ 59. Selvangivelsene, som stiles til ligningsnevnden (-rådet) i vedkommende skattedistrikt, innleveres innen utgangen av januar måned. Selvangivelser for skattepliktige som henhører under § 56 bokstav a, b og c, behøver dog ikke å innleveres før utgangen av februar. Når sådanne skattepliktige innen utgangen av februar godtgjør, at deres årsregnskap på grunn av særegne omstendigheter ikke har kunnet avsluttes til denne tid, skal der innrømmes dem den nødvendige utsettelse, dog ikke lenger enn til utgangen av mars. Andre skattepliktige kan om fornødent på ansøkning, som må være innkommet til ligningsnevnden (ligningsrådet) innen utgangen av januar eller den i medhold av denne paragrafs næstsiste ledd bestemte frist, tilståes utsettelse inntil utgangen av februar.

Næringsopgavene innleveres innen utgangen av januar måned.

Herredsstyret kan beslutte, at den almindelige frist så vel for selvangivelsers som næringsopgavers innlevering settes ved et tidligere eller et senere tidspunkt, dog ikke før 15 januar eller senere enn utgangen av februar.

§ 60. Selvangivelser innleveres til ligningsnevnden eller i tilfelle til ligningsrådet, næringsopgaver til ligningsnevnden.

Når nogen, der har å levere selvangivelse, blir å iligne skatt i to eller flere distrikter, har han i hvert av disse å innlevere angivelse over sin samlede formue og inntekt, rederiselskaper og dermed med hensyn til beskatning likestilte selskaper dog kun i det distrikt, hvor kontoret has eller bestyrelsen foregår. I angivelsen anføres, hvorledes formuen og inntekten efter den skattepliktiges mening ved beskatningen blir å fordele mellem de pågjeldende distrikter. Når inntekten ikke efter nærværende lovs regler blir å fordele mellem distriktene med visse brøkdeler, behøver selvangivelsen i et distrikt, hvor vedkommende skattyder ikke gjør fordring på fradrag for

gjeld eller gjeldsrenter, dog bare å omfatte den der skattepliktige formue og inntekt.

§ 61. For skattepliktige selskaper og innretninger blir selvangivelsen og i tilfelle næringsopgaven å avgi av vedkommende bestyrelse eller dennes formann. For umyndige avgis de av vergen, for mindreårige medunderskrives de av kurator.

Er en skattepliktig ved fravær, sykdom eller annet gyldig forfall hindret fra personlig å avgi selvangivelsen eller næringsopgaven, er han forpliktet til, forsåvidt dette er mulig, å avgi opgave gjennem fullmektig.

§ 62. Selvangivelser og næringsopgaver skal skrives på de derfor anordnede blanketter under befølgelse av de på samme inntatte trykte anvisninger og undertegnes av utstederen.

Enhver skattepliktig kan ved henvendelse til ligningsnevnden (ligningsrådet) erholde veiledning til avfattelse av selvangivelsen eller få denne avfattet på grunnlag av gitte oplysninger. Ved henvendelse til ligningsnevnden kan på samme måte veiledning erholdes til avfattelse av næringsopgaven. Den skattepliktige må dog i ethvert tilfelle underskrive angivelsen eller opgaven.

§ 63. Skattepliktige selskaper og personer, som ved lov er pålagt å føre regnskapsbøker, er forpliktet til å tilstille vedkommende ligningsnevnd (ligningsråd) avtrykk eller gjenpart av sine årsopgjør. Er sådant avtrykk eller gjenpart av årsopgjør ikke tidligere avgitt for de to foregående kalenderår (regnskapsår), er disse skattepliktige på forlangende forpliktet til å tilstille ligningsnevnden (ligningsrådet) lignende avtrykk eller gjenpart for disse år. Næringsdrivende, som ikke er pålagt å føre regnskapsbøker, er forpliktet til på forlangende å tilstille ligningsnevnden (ligningsrådet) opgjør, som under angivelse så vidt mulig av bruttoinntektens og utgiftenes hovedposter viser, hvorledes den i selvangivelsen opførte inntekt er beregnet.

Selskaper, som driver skibsrederi, og dermed med hensyn til beskatning likestilte selskaper er forpliktet til innen hvert års 15 februar uopfordret å tilstille ligningsnevnden i det distrikt, hvor kontoret has eller bestyrelsen foregår, opgave over aktiekapitalens størrelse og aktienes (partenes) antall og størrelse samt fortegnelse over aktionærene (parthaverne) med tilføiende av hver enkelts bopel og antall aktier (parter) og disses nummer. Fortegnelsen utferdiges i to eksemplarer, særskilt for hvert av de distrikter, hvor nogen aktionær (parthaver) er bosatt, og således at hver fortegnelse kun omfatter de innen vedkommende distrikt bosatte aktionærer (parthavere). Over aktionærer (parthavere), som er bosatt i utlandet, utferdiges særskilt fortegnelse. Fortegnelsen utferdiges på grunnlag av selskapets aktiebok eller liste over parthavere.

Bestyrelsen for et selskap, som eier aktier i rederiselskap eller dermed med hensyn til beskatning likestilt selskap, er, forsåvidt § 20, femte ledd, kommer til anvendelse, forpliktet til på forlangende å meddele opgave over medlemmenes navn og bopel til vedkommende ligningsmyndighet.

Livrente- og livsforsikringsselskaper er forpliktet til på forlangende å meddele ligningsmyndighetene opgave over de til forsikrede innen distriktet i det sistforløpne år utbetalte beløp. Den samme forpliktelse påhviler styret for pensjonsfond og understøttelsesfond av den art som er nevnt i § 44, bokstav k, forsåvidt angår utbetalte pensjoner og understøttelser.

§ 64. Bestyrelser av bankinnretninger så vel som bankierer, sakførere og andre, der har penger under forvaltning for nogen, er forpliktet til på forlangende å meddele ligningsmyndighetene oplysninger om størrelsen og avkastningen av navngitt persons hos dem innestående midler.

§ 65. Bestyrelser for private selskaper, foreninger eller innretninger, så vel som private arbeidsherrer, husbondsfolk og andre, som har lønte tjenestemenn, tyende eller andre arbeidere i sin tjeneste, er forpliktet til på forlangende å innsende innberetning om de disse i det sistforløpne år utbetalte lønninger eller ydede godtgjørelser bestående i penger eller i andre ydelser eller fordeler — til ligningsmyndighetene i de distrikter, hvori vedkommende tjenestemenn, tyende eller arbeidere er skattepliktige. Den samme forpliktelse påhviler formenn i faste arbeidslag, som overtar arbeide for egen regning, forsåvidt angår den til lagets medlemmer utbetalte godtgjørelse, og likeledes bestyrelser for selskaper og innretninger, forsåvidt angår godtgjørelse, tantième, gratiale og lignende til i utlandet hjemmehørende mottager (§15, bokstav c). Innberetningene der avfattes efter en av vedkommende regjeringsdepartement foreskrevet formular, som ligningsnevnden har å tilstille vedkommende, kan fordres avgitt innen utgangen av januar måned.

§ 66. Offentlige og kommunale myndigheter og tjenestemenn er forpliktet til på forlangende snarest mulig å meddele ligningsmyndighetene alle de oplysninger, som måtte stå til deres rådighet — såsom fortegnelse over lønninger og lønnsmottagere, i overformynderiet henstående kapitaler, firmaanmeldelser o. s. v. Ønsker vedkommende ligningsmyndighet utskrifter av protokoller, blir sådanne å utferdige i fornøden utstrekning. Pådras der ved efterkommelsen av slike forlangender tjenestemannen direkte utlegg, erstattes disse efter påkrav av vedkommende ligningskommune.

§ 67. Offentlige skifteforvaltere er, når et bo sluttes, forpliktet til snarest mulig å sende ligningsnevnden i de distrikter, hvori vedkommende arvinger hører hjemme, innberetning om

enhver utlagt arvelodd, når dennes verdi utgjør minst kr. 1 000,oo eller representerer en inntekt av minst kr. 50,oo.

Statens oppebørselsbetjenter er likeledes forpliktet til, når der innkommer arveanmeldelse fra selvskiftende arvinger, snarest mulig å sende innberetning til ligningsnevnden i det distrikt, hvor de hører hjemme, om de disse tilfallende arvelodder av sådan størrelse som i første ledd nevnt. Når et bo opgjøres av testamentsfullbyrdere, påligger det oppebørselsbetjenten å tilstille vedkommende ligningsnevnd lignende innberetning, straks efterat opgjøret er mottatt fra disse.

På særskilt forlangende er offentlige skifteforvaltere forpliktet til, forsåvidt de derfor nødvendige oplysninger has i boet, å innsende til ligningsmyndighetene forklaring om avdøde skattepliktiges formue og inntekter i de sist forløpne år.

Hvis offentlig skifteforvalter under et bos behandling erfarer, at avdøde er blitt lignet i en betraktelig lavere formue eller inntekt enn den virkelige, har han uten opfordring snarest mulig herom å innsende innberetning til vedkommende ligningsnevnd. Den samme innberetningsplikt påligger offentlige tjenestemenn, der måtte gjøre sådan erfaring under deres befatning med oppebørselen av arveavgiften til staten eller med å kontrollere dennes riktige erleggelse.

Femte kapitel.

Om ligningen.

§ 68. Den del av herredsskatten, som faller på formue og inntekt, — i tilfelle verdien av naturalarbeide medregnet — fordeles på de skattepliktige av en ligningsnevnd bestående av så mange av herredsstyret i eller utenfor dets midte valgte medlemmer, som det selv bestemmer. Herredsstyret velger tillike en varamann for hvert medlem av ligningsnevnden. De forskjellige næringsgrupper i distriktet samt dettes forskjellige deler skal så vidt mulig være representert i nevnden.

Når sådan forening som i § 133 omhandlet er inngått, eller når et herred består av flere sogn, der har særskilt kirke-, skole- eller fattigvesen, og det alene er sognenes særutgifter, som skal utlignes på formue og inntekt, kan der for hvert av sognene velges en særskilt ligningsnevnd.

Ligningsnevnden velger selv sin formann og næstformann. Medlemmene fungerer regelmessig i 3 år, idet hvert år den tredjedel (hvor antallet ikke er delelig med 3, det nærmeste antall under eller over tredjedelen), der har forrettet lengst, uttrer og erstattes ved nytt valg. Hvem der skal fratre av flere like berettigede, avgjøres i tilfelle ved loddtrekning. Varamennene velges for 1 år.

Den, der har vært medlem av en ligningsnevnd, kan undslå sig for å motta valg i så lang tid som den, hvori han uavbrutt har forrettet som sådant.

§ 69. Til behandling av selvangivelser kan i hvert skattedistrikt oprettes et ligningsråd bestående av 3 medlemmer, der velges av herredsstyret. Rådets medlemmer kan tas i eller utenfor ligningsnevnden. Hvor fast forretningsfører for ligningsvesenet er ansatt, kan denne beskikkes som det ene medlem av rådet. Rådets formann velges av herredsstyret, som tillike velger så mange varamenn, som der er medlemmer. Ved vedtekt, stadfestet av vedkommende regjeringsdepartement, kan herredsstyret bestemme, at antallet av medlemmer skal være inntil 6 foruten formannen.

Medlemmene innsender til herredsstyret skriftlig forsikring på ære og samvittighet om å ville bevare taushet angående, hvad de i sin stilling måtte erfare om nogens formues- og inntektsforhold, samt om å ville utføre sitt hverv upartisk efter beste skjønn og overbevisning.

Med hensyn til medlemmenes funksjonstid og gjenvalg gjelder det samme, som er foreskrevet for ligningsnevnden.

Ordningen av rådets virksomhet i forhold til ligningsnevnden utenfor, hvad der herom er bestemt i nærværende lov, fastsettes av herredsstyret under vedkommende regjeringsdepartements godkjennelse.

Herredsstyret kan bestemme, at ligningsrådets medlemmer tilståes godtgjørelse for sit arbeide.

§ 70. Ligningsnevnden, ligningsrådet og overligningsnevnden har krav på å erholde godtgjørelse til lønnet medhjelp og til bestridelse av utgifter ved kontorhold.

Herredsstyret kan beslutte at der for herredskassens regning skal ydes medlemmer av ligningsnevnden kost og herberge under nevndens møter eller en godtgjørelse til bestridelse av nødvendige utlegg hertil under møtene.

Herredsstyret kan ansette en lønnet fast forretningsfører for ligningsvesenet. Som forretningsfører kan også antas ligningsnevndens (-rådets) formann eller nogen annen av nevndens (rådets) medlemmer. For forretningsføreren utferdiger formannskapet en instruks som skal godkjennes av fylkesskattestyret.

§ 71. Med iakttagelse av bestemmelsene i §§ 72—79 foreskriver herredsstyret de regler, som skal befølges ved ligningen. Består et herred av flere sogn, og der for hvert sogn er valgt særskilt ligningsnevnd (§ 68, annet ledd), kan herredsstyret vedta særskilte regler for hvert sogn.

Til ligningsreglenes gyldighet utkreves amtsskattestyrets bifall.

Den skattepliktiges adgang til ved rettergang på sedvanlig

måte å la prøve lovligheten av de anvendte ligningsregler er ham forbeholdt.

§ 72. Formuesskatten til herredet må i almindelighet ikke utgjøre mer enn kr. 3,oo og ikke mindre enn kr. 1,oo av hvert kr. 1 000,oo.

Herredsstyret har adgang til for hver full procent, som inntektsskatten stiger over 10, å forhøie formuesskatten med kr. 0,20 av hvert 1 000 kroner over det foran bestemte maksimum, dog således at den ikke i noget tilfelle kan utlignes med et høiere beløp enn kr. 4,oo av hvert 1 000 kroner.

§ 73. Den kommunale inntektsskattøre skal herefter utgjøre høist 12 pct. Dog skal der alltid være adgang til å utligne et likeså stort samlet beløp på inntekten som det beløp, der blev utlignet på denne det nærmest foregående år, så lenge skattøren herved ikke bringes til å overstige 15 pct.

Vedkommende regjeringsdepartement kan tillate at inntektsskattøren enkelte år settes høiere, når herredsstyret med minst $^2/_3$ flertall beslutter å andra herom. Forat sådan tillatelse skal meddeles, må det godtgjøres at ligningsansettelsene er rimelige, at en hensiktsmessig reduksjonstabell er anvendt, og at andre skattefundamenter er forsvarlig utnyttet. Departementet kan kreve ligningen undergitt nærmere prøvelse av Riksskattestyret, som, hvor dertil finnes grunn, påbyr omligning under befølgelse av nærmere angitte regler eller anvendelse av en forandret reduksjonstabell.

Selv om beslutning som i foregående ledd nevnt alene er fattet med almindelig flertall, kan dog departementet gi tillatelse til at skattøren settes høiere enn i første ledd bestemt, når den ved siste skatteligning allerede var over 15 pct. og den for det budgettår andragendet gjelder, blir lavere enn ved siste skatteligning, og det beløp som skal utlignes på inntekten ikke er høiere enn det var i foregående budgettår.

§ 74. Formuesskatten fordeles på de skattepliktige efter det likefremme forhold av den formue, hvortil hver skattepliktig av ligningsnevnden ansettes.

Herredsstyret kan bestemme, at små formuer på inntil kr. 3 000,oo skal være skattefri. Likeledes kan innbo og annet løsøre, som ingen inntekt gir, helt eller delvis fritas for beskatning.

På inntekt skjer fordelingen efter det likefremme forhold av den årlige inntekt, hvortil hver skattepliktig av ligningsnevnden ansettes, dog med de avendringer som i medhold av følgende paragrafer vedtas.

Vedkommende regjeringsdepartement fastsetter årlig de procentsatser, hvorefter formues- og inntektsskatt av innenlandske rederiselskaper og dermed med hensyn til beskatning

likestilte selskaper skal utregnes. Satsene skal være ens for det hele land og fastsettes på grunnlag av en beregning over de procenter, som fremkommer, når den efter forrige års ligning samlede skatt henholdsvis på formue og inntekt i landets skattedistrikter fordeles på den samlede formue og den skattbare inntekt ved samme års ligning.

§ 75. Av inntekten skal i almindelighet et visst beløp være skattefritt.

Ansettelsen av det skattefri beløp skal bero både på antallet av de personer, skattyderen har å forsørge, og på inntektens størrelse.

Til bestemmelse av det skattefri beløp for hver enkelt skattyder inndeles de skattepliktige i 8 klasser, hvorav

1ste klasse omfatter dem, der ikke har nogen å forsørge;

2nen til 7de klasse omfatter dem, der har henholdsvis 1, 2, 3, 4, 5 og 6 personer å forsørge;

8de klasse omfatter dem, der har 7 eller flere personer å forsørge.

Har nogen større forsørgelsesbyrde enn der utkreves for å bringe ham op i 8de klasse, forhøies det til hans inntekt svarende skattefri beløp i 8de klasse for hver overskytende forsørget person med det beløp, som utgjør forskjellen mellem det skattefri maksimumsbeløp i de forskjellige klasser i den tabell som anvendes i distriktet.

Hvilke personer der ved klasseansettelsen skal henregnes til forsørgede, bestemmes av herredsstyret. Til forsørgede blir dog alltid å henregne den skattepliktiges arbeidsudyktige foreldre samt barn (herunder adoptivbarn og pleiebarn), der er under 15 år eller ikke arbeidsdyktige, når de virkelig forsørges av den skattepliktige eller efter § 16 lignes sammen med denne. Ved ligning av mann og hustru under ett (§ 16) blir den ene av dem å opføre som forsørget. Antallet av forsørgede den 1 januar i det år, ligningen foretas, legges til grunn for klasseansettelsen.

§ 76. Den skattefri del av inntekten utregnes på grunnlag av vedstående tabell.

Tabellen kan besluttes forandret således, at alle dens tall forhøies eller nedsettes efter samme procentsats, som ikke må overstige 50 pct. Med fylkesskattestyrets samtykke kan det derhos bestemmes, at det nederste eller de to nederste reduksjonstrin utgår av tabellen. I så fall undergår maksimumsfradragene i tabellens nederste linje tilsvarende forandring.

I distrikter som ved ligningen for 1927—1928 har anvendt tabell med procentvis forhøielse av det skattefri fradrag (lov av 18 februar 1921, § 2), kan tallene i vedstående tabell forhøies efter procentsatser som er høiere i en høiere klasse enn i en

	Klasse							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Helt skattefritt grunnbeløp ...	200	350	500	650	800	950	1100	1250
5/6 — — ...	200—360	350—570	500—780	650—990	800—1200	950—1410	1100—1620	1250—1830
4/6 — — ...	360—520	570—790	780—1060	990—1330	1200—1600	1410—1870	1620—2140	1830—2410
3/6 — — ...	520—680	790—1010	1060—1340	1330—1670	1600—2000	1870—2330	2140—2660	2410—2990
2/6 — — ...	680—840	1010—1230	1340—1620	1670—2010	2000—2400	2330—2790	2660—3180	2990—3570
1/6 — — ...	840—1000	1230—1450	1620—1900	2010—2350	2400—2800	2790—3250	3180—3700	3570—4150
Av inntekter over sist anførte grensebeløp er skattefritt ..	600	900	1200	1500	1800	2100	2400	2700

lavere eller nedsettes efter procentsatser som er høiere i en lavere klasse enn i en høiere. Procentsatsenes stigning eller synkning må dog alltid være like stor fra klasse til klasse.

Omgjørelsen av den av ligningsmyndigheten ansatte inntekt (den antatte inntekt) til den inntekt, hvorpå skatten skal fordeles (den skattbare inntekt), skjer på følgende måte:

Utgjør den antatte inntekt i hver av de 8 klasser i tabellen henholdsvis kr. 1 000,oo, kr. 1 450,oo, kr. 1 900,oo, kr. 2 350,oo, kr. 2 800,oo, kr. 3 250,oo, kr. 3 700,oo, kr. 4 150,oo eller derover (eller tilsvarende beløp, om tabellens tall er besluttet forhøiet eller nedsatt eller om det nederste eller de to nederste reduksjonstrin er sløifet), fremkommer den skattbare inntekt ved fradrag av det i tabellens (i tilfelle den forandrede tabells) nederste linje for den pågjeldende klasse opførte beløp.

Er den antatte inntekt mindre enn foranførte beløp, men større enn de i tabellen opførte helt skattefrie grunnbeløp, fremkommer den skattbare inntekt i hver klasse ved fradrag av det skattefri grunnbeløp samt derhos av en så stor brøkdel av de overskytende innteksdeler, som angis under de i tabellen opførte reduksjonstrin.

Er den antatte inntekt ikke større enn det helt skattefri grunnbeløp, blir ingen skatt å iligne vedkommende.

Videre kan det med fylkesskattestyrets samtykke bestemmes, at antatt inntekt inntil et visst beløp ikke blir å skattlegge til kommunen. Det fritatte beløp kan utgjøre inntil kr. 600,oo, kr. 800,oo, kr. 1 000,oo, kr. 1 200,oo, kr. 1 400,oo, kr. 1 600,oo, kr. 1 800,oo og kr. 2 000,oo i henholdsvis 1ste, 2nen, 3dje, 4de, 5te, 6te, 7de og 8de klasse og ytterligere kr. 200,oo for hver overskytende forsørget person utover hvad der kreves for å bringe skattyderen op i 8de klasse. Er sådan bestemmelse fattet, må skattebeløpet til kommunen ikke settes høiere enn at skattyderen beholder det fritatte beløp ubeskåret av skatten.

Der skal ved offentlig foranstaltning til bruk for ligningsnevndene utarbeides beregningsskjemaer, der viser den skattbare inntekts beløp under forskjellige alternativer for reduksjonen av den antatte inntekt.

§ 77. Ved herredsstyrets fastsettelse av reduksjonstabellen skal der has for øie å opnå, at totalsummen av den skattbare inntekt for innenbygdsboende skattepliktige personer (§ 15 bokstav a) så vidt mulig ikke blir mindre enn 40 pct. og ikke større enn 70 pct. av deres antatte inntekts totalsum.

Amtsskattestyret har ved sin gjennemgåelse av skatteligningene å være opmerksom på tilveiebringelsen og opretholdelsen av det ovenfor anførte gjennemsnittsforhold mellem skattbar og antatt inntekt. I alle tilfelle, hvor amtsskattestyret forefinner vesentlige avvikelser fra dette gjennemsnittsforhold,

har det — også uten henvendelse fra vedkommende herredsstyre — adgang til å foreskrive befulgt ved de følgende ligninger en forandret tabell, der i henhold til foretatt beregning kan forutsettes å ville bringe den skattbare inntekt op til minst 40 pct. av den antatte inntekt eller i tilfelle ned under 70 pct. av samme.

Under særegne omstendigheter kan amtsskattestyret tillate andre forandringer i reduksjonstabellene enn de, som der i forrige paragraf er åpnet adgang til. Likeledes kan Riksskattestyret foreskrive andre forandringer i tabellene, når det efter § 73 påbyr omgjørelse av en ligning. Også de for byene foreskrevne reduksjonstabeller kan benyttes, når amtsskattestyret og vedkommende regjeringsdepartement deri samtykker. I så fall kommer også til anvendelse de for byene fastsatte grenser for inntektsbeløp, som kan fritas for beskatning.

§ 78. Innlending erholder kun skattefritt fradrag i bostedsdistriktet. Dog har en sådan, når han derom fremsetter forlangende, rett til å erholde skattefritt fradrag i et distrikt utenfor bostedsdistriktet, men i så fall gis ham intet skattefritt fradrag i bostedsdistriktet. Den, der ønsker skattefritt fradrag utenfor bostedsdistriktet, har innen utgangen av januar måned å innsende til ligningsnevnden i bostedsdistriktet forlangende herom med opgave over, hvilke personer han hadde å forsørge den 1 januar. Bostedsdistriktets ligningsnevnd har derefter snarest mulig å oversende forlangendet til ligningsnevnden i det distrikt, hvor fradraget ønskes.

Dødsboer henføres til den avdødes skatteklasse.

Skattepliktige selskaper og innretninger (§ 15 bokstav b) så vel som skattepliktige utlendinger gis intet skattefritt fradrag.

§ 79. Der kan fastsettes et minste beløp av skatt, som enhver, der efter de vedtatte regler er skattepliktig av sin inntekt, har å erlegge, om enn hans skatt ved likefrem anvendelse av reglene vilde blitt mindre. Dette beløp må ikke overstige kr. 2,oo.

§ 80. Ligningsnevnden har å fastsette takseringsregler ved ansettelsen av formue i og inntekt av gårdsbruk samt i den utstrekning, hvori det måtte finnes fornødent, også ved ansettelsen av annen formue og inntekt.

Herredsstyret har adgang til å nedsette et eller flere særskilte utvalg til å taksere industrielle bruk, gruber, fossefall, skog og andre faste eiendommer i sådan utstrekning, som anses påkrevet. Til takstene, der skal tjene til veiledning for ligningsmyndighetene, blir vedkommende eiere å varsle i betimelig tid.

§ 81. Ligningsnevnden ansetter de skattepliktiges formue og inntekt samt fastsetter den klasse, hvortil de skattepliktige

efter de i distriktet gjeldende regler skal henføres. I distrikt, hvor ligningsråd er oprettet, skjer ansettelsen for skattepliktige, som har levert selvangivelse, overensstemmende med ligningsrådets avgjørelse.

Ligningsnevnden har tillike å besørge utregnet den skatt, som efter det fastsatte forholdstall faller på enhver skattepliktig. Skattebeløpet kan avrundes til det nærmeste antall hele kroner.

§ 82. Ligningsnevnden sammentrer i almindelighet i januar måned. Det første møte sammenkalles av herredsstyrets ordfører. De senere møter berammes av ligningsnevndens formann.

Hvor ligningsråd er oprettet, påbegynner dette prøvelsen av selvangivelsene, så snart disse innkommer.

Er der i skattedistriktet nogen fast eiendom eller anlegg, eller drives der i distriktet nogen næring eller virksomhet, hvorav den skattepliktige blir å ligne statsskatt i annet distrikt, foretas ansettelsen snarest mulig av den pågjeldende brutto- og nettoformue samt inntekt eller i tilfelle underskudd (jfr. § 45, 1ste ledd). Opgave over de foretatte ansettelser blir, så snart skje kan, å tilstille ligningsnevnden i det distrikt, hvor vedkommende skattskrives, til avbenyttelse ved utregningen av hans statsskatt.

Likeledes skal der snarest mulig foretas ligning av rederiselskap og dermed med hensyn til beskatning likestilt selskap (jfr. § 20, 3dje ledd). Ligningsnevnden sender snarest mulig det ene eksemplar av den i § 63 omhandlede fortegnelse til vedkommende boligdistrikters ligningsnevnd og meddeler samtidig, hvorledes formuen og inntekten er ansatt, og hvilken del derav faller til beskatning i de enkelte distrikter. Disse opgaver blir å legge til grunn for skattlegningen. Mener nogen ligningsnevnd, at fortegnelsen eller fordelingen er uriktig, sender den snarest mulig efter mottagelsen sin innvending ledsaget av fornødne forklaringer og bevisligheter til ligningsdistriktets ligningsnevnd. Leder sådan innvending til endring i fordelingen mellem distriktene, sender ligningsdistriktets ligningsnevnd underretning herom til ligningsnevnden i de distrikter, som endringen angår. En ligningsnevnd kan også, innen 4 uker, efterat ligningsforretningen i dens distrikt er utlagt, begjære amtsskattestyrets eller — hvis noget distrikt utenfor amtet er interessert i saken — Riksskattestyrets avgjørelse angående fordelingen.

Når der til fast eiendom hører rettighet i almenning i annet distrikt (§ 18, syvende ledd), ansettes formuen i og inntekten av rettigheten med dertil knyttede anlegg av ligningsnevnden (ligningsrådet) i det distrikt hvor den berettigede eiendom ligger. I forbindelse med ligningen foretas også fordelingen mellem distriktene. Opgave over den formue og inn-

tekt som kommer til beskatning i almenningsdistriktet sendes snarest mulig til ligningsmyndighetene i dette distrikt. Denne opgave legges til grunn for ligningen. Med hensyn til adgang for almenningsdistriktet til å opnå forandring i fordelingen mellem distriktene gjelder hvad der i foregående ledd er bestemt vedrørende rederiselskaper.

§ 83. Selvangivelsene prøves av ligningsnevnden under benyttelse av de til dens rådighet stående midler. Finner nevnden ikke grunn til å betvile en selvangivelses riktighet og fullstendighet, blir denne uten videre å ta til følge som grunnlag for vedkommendes ligning. Skjønnsmessige ansettelser foretas av ligningsnevnden eller undergis særlig prøvelse av denne, hvis de allerede er gjort i selvangivelsen.

Finner ligningsnevnden selvangivelsen uklar, eller antar den, at formuen eller inntekten er for lav eller ikke fullstendig opgitt, eller at fradragsposter er opført med for stort beløp, har nevnden å tilstille vedkommende meddelelse herom og kan samtidig opfordre ham til å meddele skriftlig oplysning angående opgitte punkter i selvangivelsen eller til personlig å møte for et utvalg av nevndens medlemmer til berammet tid og sted. Skattepliktig, hvem underretning som nevnt er tilstilt, kan i hvert fall kreve, at der gis ham anledning til muntlig å forklare sig. Når han ved forfall, som godkjennes av nevnden, er hindret fra å møte eller fra personlig å erklære sig, kan dette på hans ansvar skje ved fullmektig, som er nøie kjent med hans forhold.

Har ligningsnevnden undlatt å gi den skattepliktige sådan meddelelse, som her omhandlet, medfører undlatelsen ikke ligningens ulovlighet; men skattyderen har i så fall rett til å forlange ligningsbehandlingen for sitt vedkommende gjenoptatt, når han henvender sig med begjæring derom til ligningsnevnden eller overligningsnevnden, før disse har tilendebragt klagebehandlingen.

Ligningsnevnden kan forlange adgang for to medlemmer av nevnden til å gjøre sig bekjent med den skattepliktiges regnskapsbøker. På nevndens vegne kan undersøkelsen foretas ved to regnskapskyndige revisorer. Disse medlemmer eller revisorer velges av nevnden, men en av dem skal kunne utpekes av den skattepliktige, om han innen otte dager efter å ha mottatt ligningsnevndens begjæring om undersøkelsen meddeler, hvem han ønsker valgt. Med den skattepliktiges samtykke kan undersøkelsen foretas av en revisor. Vedkommende medlemmer eller revisorer må ikke være personer, der står i konkurranseforhold til den skattepliktige, medmindre denne samtykker i, at sådanne opnevnes. Foretas undersøkelsen av revisorer, avgir de skriftlig innberetning om undersøkelsen.

De opnevnte medlemmer av nevnden har i en særskilt protokoll å innføre resultatet av sin undersøkelse. De meddeler nevnden de fornødne tallopgaver, men må ikke underrette nogen om, hvad de for øvrig har bragt i erfaring om den skattepliktiges forretningsforhold.

Når nevnden har innhentet de oplysninger, den anser fornødne, fastsetter den efter beste skjønn den formue og inntekt, hvorefter vedkommende skal beskattes. Nevnden er herunder berettiget til både å forhøie opførte formues- og inntektsposter, å nedsette og utelate fradragsposter og å tilføie formues- og inntektsposter, som ikke er opført, når den dertil finner tilstrekkelig grunn.

Gjøres der i selvangivelsen fordring på fradrag i inntekten av tap ved salg av aktier (parter) eller obligasjoner, kan ligningsnevnden kreve lovbefalt sluttseddel fremlagt, og hvis ikke kravet herpå efterkommes, nekte å godta fradraget.

Nedsettelse av de i en selvangivelse opførte formues- og inntektsposter eller forhøielse av fradragspostene kan i almindelighet ikke skje. Hvis imidlertid ligningsnevnden finner avgjørende grunn til å anta, at en for høi angivelse av nogen formues- og inntektspost eller for lav angivelse av nogen fradragspost foreligger, er den, efter så vidt mulig å ha gitt utstederen av selvangivelsen anledning til å forklare sig, berettiget til å foreta fornøden beriktigelse.

Opholder utstederen av en selvangivelse sig i utlandet, eller er hans opholdssted ubekjent, kan den av ham angitte formue og inntekt forhøies, uten at han har krav på å bli varslet av ligningsnevnden.

For alle vesentlige avvikelser fra en foreliggende selvangivelse skal grunnene anføres i ligningsnevndens forhandlingsprotokoll.

Hvor ligningsråd er oprettet, har dette i ligningsnevndens sted overensstemmende med, hvad der i nærværende paragraf er foreskrevet, å foreta prøvelsen av selvangivelsene og på grunnlag av disse å fastsette de pågjeldende skattepliktiges formue, inntekt og klasse. Ved sine skjønnsmessige ansettelser har ligningsrådet å befølge de takseringsregler, der er fastsatt av ligningsnevnden. Den fastsatte formue, inntekt og klasse meddeles ligningsnevnden, som derimot ikke må gjøres bekjent med selvangivelsenes innhold.

§ 84. Næringsopgavene gjennemgåes og prøves av ligningsnevnden. Ansettelsen av den pågjeldende formue og inntekt foretas av nevnden under behørig benyttelse av opgavene og de fastsatte takseringsregler. Er der i vedkommende formular for selvangivelse inntatt de fornødne poster til oplysning om en nærings utbytte og den til samme knyttede formue (§ 57,

siste ledd),[1]) foretas gjennemgåelsen og prøvelsen av disse poster av ligningsrådet i distrikter, hvor sådant råd er oprettet.

For de skattepliktige, fra hvem ingen selvangivelse eller næringsopgave er mottatt, ansetter ligningsnevnden formue og inntekt efter beste skjønn, i tilfelle efterat den har latt innhente de oplysninger, som den finner fornødne.

Det påligger ligningsnevnden å forhøie det foregående års ansettelser av de skattyderes formue og inntekt, som har undlatt å efterkomme forpliktelsen til å innlevere selvangivelse, og som inngår under de i § 56, bokstav a, b og c anførte skattydere, eller som ved foregående års kommunale ligning har vært ansatt i en inntekt av minst kr. 3 000,oo. Denne grense kan av herredsstyret nedsettes inntil kr. 1 500,oo. Forhøielsen skal minst utgjøre 10 pct. av foregående års formues- og inntektsansettelser ved den kommunale ligning. Gjentas forsømmelsen, blir ansettelsene å forhøie med minst det dobbelte av den pliktige minste forhøielse det foregående år. Når omstendighetene i særlig grad taler derfor, kan ligningsnevnden undlate å foreta sådan forhøielse. En fortegnelse over disse tilfelle ledsaget av begrunnelse for undlatelsen blir samtidig med ligningsforretningens tilendebringelse å tilstille fylkesskattestyret til avgjørelse overensstemmende med § 100.

§ 85. Summen av den for en skattyder ansatte formue kan avrundes nedad til det nærmeste antall kroner, der er delelig med 100, når formuen utgjør mindre enn kr. 10 000,oo og ellers til det nærmeste antall kroner, der er delelig med 1 000.

Summen av den for en skattyder ansatte inntekt kan avrundes nedad til det nærmeste antall kroner, der er delelig med et tall, som, når inntekten utgjør mindre enn kr. 1 000,oo, ikke er større enn 25 og ellers ikke er større enn 100. Likeledes kan den skattbare inntekt avrundes nedad til det nærmeste med 10 eller 5 delelige tall.

Rederiselskap og dermed med hensyn til beskatning likestilt selskap skattlegges ikke i bopelsdistriktene for formuesbeløp under kr. 200,oo og inntektsbeløp under kr. 20,oo. Beløp under denne størrelse skattlegges under ett i ligningsdistriktet. For sådant selskap foretas ikke avrunding av ansatt formue eller inntekt.

Nogen annen avvikelse må ikke av nogen som helst grunn gjøres hverken til forhøielse eller nedsettelse av den formue eller inntekt, som opføres.

Når utredelsen av den fulle skatt antas på grunn av særegne omstendigheter å ville falle særdeles trykkende for eller av andre grunner særdeles ubillig imot nogen skattepliktig, kan

[1]) Skal være «næstsiste ledd».

ligningsnevnden herom gjøre forestilling til herredsstyret og anbefale vedkommende til nedsettelse eller eftergivelse av skatten.

§ 86. Skatteligningen bør være tilendebragt innen 15 april. Ligningsnevndens forhandlinger — derunder innbefattet de vedtatte takseringsregler — innføres i en av formannskapets ordfører autorisert protokoll.

Efter skatteligningens tilendebringelse besørger ligningsnevndens formann utlagt til almindelig eftersyn på et eller flere steder en skatteliste over samtlige skattepliktige. Denne liste skal inneholde de anvendte ligningsregler, reduksjonstabellen, skattøren, den ilignede skatt samt formue, inntekt og klasse, hvorefter hver enkelt skattepliktig er skattlagt til kommune og stat. Utleggelsen kunngjøres på sedvanlig måte. Samtidig med utleggelsen gis utenbygdsboende skattydere meddelelse om den ilignede skatt samt inntekt, formue og klasse. Er staten skattlagt med hjemmel av § 27, gis vedkommende regjeringsdepartement eller den tjenestemann, som dette bestemmer, lignende meddelelse. De foran omhandlede meddelelser blir å sende i rekommandert brev.

Enhver skattelignet kan ved henvendelse til ligningsnevnden (ligningsrådet, de til gjennemgåelse av den skattepliktiges regnskapsbøker opnevnte medlemmer av ligningsnevnden) erholde oplysning om, hvorledes ligningsansettelsene for hans eget vedkommende er fremkommet.

Det samme gjelder en ligningsinstans i et skattedistrikt, hvor nogen aktionær (parthaver) i rederiselskap eller dermed med hensyn til beskatning likestilt selskap er bosatt, overfor en ligningsinstans i det skattedistrikt, hvor selskapets ligningsansettelser er foretatt.

Samtidig med ligningsforretningens tilendebringelse har ligningsnevnden å oversende til statens og kommunens oppebørselsbetjenter bekreftede utskrifter av ligningen henholdsvis for stats- og kommuneskattens vedkommende. Senest 4 uker efter ligningsforretningens tilendebringelse avgir ligningsnevdens formann gjennem fylkesmannen innberetning til vedkommende regjeringsdepartement i den form, som dette foreskriver. Samtidig har ligningsnevnden å oversende til fylkesskattestyret en bekreftet avskrift av ligningsforretningen i dens helhet og til statens oppebørselsbetjent en bekreftet utskrift av statsskatteligningen, hvilken utskrift blir å benytte ved ligningens revisjon.

Over skatt ilignet rederiselskap og dermed med hensyn til beskatning likestilt selskap sender boligdistriktenes ligningsnevnd innen 1 september i skatteåret opgave til ligningsnevnden i ligningsdistriktet. Er der ved nevnte tidspunkt ennu ikke truffet avgjørelse angående fordelingen mellem distriktene, jfr. § 82, fjerde ledd, sendes opgave over skatten snarest mulig efterat

underretning om den riktige fordeling er mottatt. Ligningsdistriktets ligningsnevnd avgir på grunnlag av de innkomne opgaver, efterat disse er sammenholdt med de øvrige foreliggende oplysninger, til kommunens oppebørselsbetjent en samlet fortegnelse over de skattebeløp som er ilignet selskapet i de enkelte skattedistrikter, med tilføiende av formue og inntekt for hvert distrikt. Samtidig tilstilles selskapet tilsvarende underretning.

Innløper de i § 82, tredje til femte ledd, omhandlede opgaver efter ligningens avslutning, har ligningsnevndens formann å dra omsorg for, at omberegning av den pågjeldende skattepliktiges statsskatt og utregning av herredsskatt skjer snarest mulig, og at fornøden underretning meddeles vedkommende oppebørselsbetjent.

§ 87. I distrikter, hvor en større del av befolkningen er fraværende på fiske i den tid, da ligningen efter nærværende lovs regler skulde foretas, kan herredsstyret, når amtsskattestyret og vedkommende regjeringsdepartement deri samtykker, bestemme, at ligningsarbeidet henlegges til en senere årstid.

Hvor sådan bestemmelse er fattet, skal selvangivelser og næringsopgaver, så snart de innkommer, undergis en foreløbig granskning av ligningsrådet eller, hvis sådant ikke er oprettet, av et utvalg av ligningsnevnden bestående av minst 3 menn, som opnevnes av herredsstyret. Rådet eller de opnevnte menn har å avgi de i § 82, tredje og fjerde ledd omhandlede opgaver. Hvis de pågjeldende ansettelser senere forandres, blir beriktigede opgaver å meddele. Ligningen må under enhver omstendighet være tilendebragt innen 15 november i skatteåret.

Sjette kapitel.

Om ligningsklagers inngivelse og behandling.

§ 88. Klage over ligningen må for å komme i betraktning inngis skriftlig til ligningsnevndens formann (ligningsrådet) innen 4 uker fra den dag, da skattelistens utleggelse blev kunngjort.

Klage kan gå ut på:

a. At klageren urettelig er skattlagt eller forbigått, er skattlagt efter en for høi eller for lav ansettelse av formue eller inntekt eller henført til en feilaktig klasse.
b. At nogen annen skattepliktig urettelig er forbigått, er skattlagt efter en for lav ansettelse eller henført til en for lavt beskattet klasse.

Klage av sistnevnte art må være fremført enten av statens oppebørselsbetjent eller av en eller flere, hvis pålignede kommuneskatt utgjør i det minste enten kr. 200,00 eller 5 pct. av, hvad

der i det hele er utlignet. Begge arter av klage skal inneholde bestemte påstander, støttet til forklaringer om de efter klagerens formening sanne forhold.

Klage over ansettelse, der er foretatt av ligningsrådet, behandles av dette, andre klager behandles av ligningsnevnden.

Efter klagefristens utløp, og efterat de undersøkelser, der måtte finnes fornødne, er anstilt, blir hver klage særskilt å avgjøre ved kjennelse, som i korthet skal begrunnes. Kjennelsen og grunnene tilføres protokollen. Ingen forhøiet eller ny ansettelse må skje i anledning av sådan klage som omhandlet under bokstav b, førenn der har vært gitt vedkommende skattepliktige anledning til å uttale sig.

Når behandlingen av samtlige klager er tilendebragt, besørger ligningsnevndens formann utlagt til eftersyn en liste over ansettelsene for samtlige skattepliktige, hvis ligning har vært påklaget. Klagebehandlingens avslutning og listens utleggelse kunngjøres på sedvanlig måte. Enhver klager kan ved henvendelse til ligningsnevndens eller i tilfelle til ligningsrådets formann i overensstemmelse med, hvad derom er foreskrevet i kunngjørelsen, erholde oplysning om sin klages avgjørelse og om, hvorledes avgjørelsen er begrunnet. Samtidig med utleggelsen gis utenbygdsboende skattyder eller, hvor staten er skattlagt, vedkommende regjeringsdepartement eller den tjenestemann som dette bestemmer, meddelelse om avgjørelsen av inngitt klage. Meddelelsen sendes i rekommandert brev.

Klage over ligningen av rederiselskap og dermed med hensyn til beskatning likestilt selskap kan blott inngis til ligningsmyndighetene i ligningsdistriktet. Ligningsnevnden i en aktionærs (parthavers) bopelsdistrikt kan inngi klage over, at et sådant selskap urettelig er forbigått eller skattlagt efter en for lav ansettelse.

§ 89. Skattepliktig, som har å levere selvangivelse eller næringsopgave, men undlater innen den fastsatte frist å innlevere sådan i foreskrevet form, så vel som skattepliktig, der undlater å efterkomme ligningsnevndens eller ligningsrådets opfordring om å meddele oplysninger eller undlater efter opfordring å forevise regnskapsbøker eller avgi møte for et utvalg av nevnden eller for rådet, taper retten til å påklage årets ligning.

I rette tid innkommet klage blir dog å behandle, såfremt klageren godtgjør omstendigheter, som finnes fyldestgjørende til undskyldning for forsømmelsen, og klagen derhos i tilfelle ledsages av selvangivelse eller næringsopgave i foreskrevet form eller av de begjærte oplysninger.

Når klage innkommer fra personer, som ikke er forpliktet til å levere selvangivelse efter § 56 bokstav a—d, men som av

ligningsnevnden er antatt å ha plikt hertil efter § 56 bokstav e og er lignet i overensstemmelse hermed, blir klagen likeledes alltid å behandle, hvis den skattepliktige påstår, at han i det pågjeldende år ikke har hatt en så stor inntekt, at han er forpliktet til å levere angivelse.

§ 90. Samtidig med valg av ligningsnevnd skal herredsstyret i eller utenfor sin midte velge en overligningsnevnd, bestående av så mange medlemmer, som ved herredsstyrets beslutning bestemmes. Herredsstyret utvelger tillike et av det selv fastsatt antall varamenn.

Overligningsnevnden velger selv sin formann og næstformann.

Med hensyn til medlemmenes funksjonstid og gjenvalg gjelder det samme, som er foreskrevet for ligningsnevnden. Ved første valg efter nærværende lovs ikrafttreden velges samtlige medlemmer. Ved annet og tredje valg bestemmes det gjennem loddtrekning, hvilke medlemmer der skal fratre.

§ 91. Klager, som ikke helt imøtekommes av ligningsnevnden, blir tillikemed de avsagte kjennelser snarest mulig å tilstille overligningsnevnden til behandling. På samme måte forholdes med de av ligningsrådet behandlede klager, forsåvidt uttrykkelig begjæring herom er fremsatt i klagen. Er sådan begjæring ikke fremsatt, kan vedkommende innbringe den av ligningsrådet trufne avgjørelse for overligningsnevnden ved en særskilt skriftlig besværing, der må være avgitt til nevndens formann innen 4 uker fra den dag, da avslutningen av ligningsnevndens klagebehandling blev kunngjort. Innen samme frist kan klage inngis til overligningsnevnden fra nogen, der under klagebehandlingen er skattlagt eller har fått sin skatt forhøiet enten efter klage i henhold til § 88 b eller i henhold til bestemmelsene i §§ 95, 121 eller 124. Med samtykke av vedkommende fylkesskattestyre (eller fylkesmann) kan herredsstyret beslutte disse frister nedsatt fra 4 uker til 14 dager.

Har klageren forlangt, at klagen i tilfelle skal påkjennes av særskilt klagenevnd (§ 93), innsendes klagen med ligningsnevndens (ligningsrådets) kjennelse til amtmannen, som har å foranstalte det fornødne til dens avgjørelse.

§ 92. Overligningsnevnden har ved kjennelse, der i korthet skal begrunnes, å avgjøre de til den innkomne klager og derunder å bestemme den formue og inntekt, hvorefter skatten skal beregnes, samt den klasse, hvortil vedkommende skattepliktige skal henføres.

Når klagenes behandling er avsluttet, fremgåes ved overligningsnevnden på samme måte som i § 88, næstsiste ledd, foreskrevet for ligningsnevnden.

§ 93. Utenbygds skattydere, som er ilignet skatt i henhold til § 18, samt utlendinger og utenlandske selskaper, der er skattepliktige i overensstemmelse med § 23, kan forlange klager over sin ligning påkjent — istedenfor av den almindelige overligningsnevnd — av en særskilt klagenevnd.

Også innenbygds skattyder har adgang til å benytte sådan klagenevnd istedenfor overligningsnevden, når ligningsnevndens (-rådets) ansettelse av verdien og/eller avkastningen av skog avviker fra skattyderens ansettelse, eller når fylkesskattestyret samtykker deri av særlige grunner, således fordi vedkommende skattyders næring er av en spesiell beskaffenhet.

Forlangendet må, hvis det ikke er fremsatt i klagen til ligningsnevnden (jfr. § 91), være innkommet til fylkesmannen innen 4 uker fra den dag, da avslutningen av ligningsnevndens klagebehandling blev kunngjort. Forsåvidt klagens påkjennelse av særskilt klagenevnd er betinget av fylkesskattestyrets samtykke, og sådant ikke meddeles, har fylkesskattestyret å oversende klagen til påkjennelse av overligningsnevnden, medmindre vedkommende klager for dette tilfelle har tilkjennegitt, at han ikke ønsker klagen videre fremmet.

Særskilt klagenevnd skal bestå av tre eller om fylkesskattestyret i særegne tilfelle så bestemmer, fem medlemmer. Fylkesskattestyret, eller om fylkestinget så bestemmer, fylkesmannen opnevner medlemmene, som ikke må være skattepliktige til ligningskommunen. Ved opnevnelsen bestemmer fylkesskattestyret (fylkesmannen) tillike, hvem der skal være nevndens formann og i tilfelle næstformann, og opnevner samtidig to varamenn. Ved behandling av klage over ansettelse av formue i eller inntekt av skog bør så vidt mulig minst et av de utenbygds medlemmer av klagenevnden ha utdannelse fra forstlig høiskole.

Pliktige til å motta valg som medlem av særskilt klagenevnd er innvånere av vedkommende fylkes byer og landdistrikter så vel som innvånere av tilstøtende fylker. Medlemmer utenfor vedkommende fylke blir å opnevne gjennem deres fylkesskattestyre.

Efterat der er gitt den skattepliktige og ligningsnevnden (-rådet) anledning til å uttale sig og delta i befaring hvor sådan finner sted, avgjøres klagen ved begrunnet kjennelse. Om avgjørelsen og de grunner, hvorpå denne er støttet, meddeles klageren underretning snarest mulig.

Der tilkommer klagenevndens medlemmer i tilfelle av reiser skyss- og kostgodtgjørelse som for ordførere bestemt. Denne utbetales av vedkommende herred, men blir helt å erstatte herredet av klageren, hvis kjennelsen ikke faller ut til gunst for denne. Opnår klageren nedsettelse, uten at denne er vesentlig i forhold til den ilignede skatt, avgjør nevnden, hvorvidt erstatning skal erlegges av klageren, samt i tilfelle dens størrelse.

§ 94. Ligningsnevnden (ligningsrådet) og de overordnede instanser kan under klagebehandlingen opfordre klageren til å fremlegge dokumenter, forevise sine regnskapsbøker eller til å besvare bestemte spørsmål og overhodet til å meddele de oplysninger om sin økonomiske stilling, som finnes fornødne. Hvis klageren ikke efterkommer opfordringen, kan vedkommende ligningsinstans undlate å ta hensyn til klagen.

Forevisning av regnskapsbøker efter opfordring av ligningsnevnden eller overligningsnevnden skjer i tilfelle for et utvalg av vedkommende nevnd, bestående av 2 medlemmer eller for en eller to regnskapskyndige revisorer. I siste fall fremgåes der på den i § 83, tredje ledd [1]) foreskrevne måte.

§ 95. Er der klaget over, at ansettelsen er for høi, men det av de foreliggende oplysninger fremgår, at den i virkeligheten er for lav, er vedkommende ligningsinstans berettiget til å forhøie ansettelsen.

Ligningsnevnden (ligningsrådet) og overligningsnevnden kan også i tilfelle, hvor der ikke foreligger klage, under klagebehandlingen foreta fornøden beriktigelse, når det viser sig, at nogen skattepliktigs formue, inntekt eller skatt er opført med uriktig beløp på grunn av beregnings- eller skrivfeil, eller at nogen skattepliktig — uansett av hvilken grunn — urettelig er forbigått. Likeledes kan de samme myndigheter under klagebehandlingen uten klage foreta beriktigelse, når det godtgjøres, at en skattepliktigs formue eller inntekt — uansett av hvilken grunn — er for høit eller for lavt ansatt, eller at nogen, der er ilignet skatt, overhodet ikke er skattepliktig i distriktet eller for nogen bestanddel av sin formue eller inntekt urettelig er skattlagt i dette. Forhøielse av ligningsmyndighetenes skjønsmessige ansettelser kan dog ikke foretas, medmindre feilen er bevirket ved uriktige oplysninger fra den skattepliktige, eller denne har undlatt å levere selvangivelse eller næringsopgave eller å meddele vedkommende ligningsmyndighet nogen ellers avkrevd oplysning.

I alle tilfelle, hvor forandringen medfører skatteforhøielse for nogen skattepliktig eller skattleggelse av nogen, som før er forbigått, skal der først gis vedkommende anledning til å uttale sig. Er forhøielsen eller skattleggelsen foretatt av overligningsnevnden, har skattyderen adgang til innen 4 uker efter bekjentgjørelsen om utleggelsen av overligningsnevndens klagebehandling å påanke ansettelsen til fylkesskattestyret.

§ 96. Ligningsnevnden, ligningsrådet, overligningsnevnden og særskilt klagenevnd har å tilstille amtsskattestyrets formann de av dem med endelig virkning avgjorte klager samt avskrift av forhandlingsprotokollen, forsåvidt klagebehandlingen angår. Likeledes har de, når de forandrer verdsettelsen

[1]) Skal nu være «fjerde ledd».

av nogen i § 82, tredje og fjerde ledd omhandlet eiendom, næring eller inntekt, straks derom å underrette ligningsnevnden i vedkommende distrikt.

Ligningsnevnden besørger de nye utregninger av skatt, som dens egne, ligningsrådets eller de overordnede instansers kjennelser måtte foranledige, og anvender herved den ved hovedligningen benyttede procentberegning. Likeledes avgir ligningsnevnden de fornødne meddelelser til oppebørselsbetjentene.

Finner herredsstyret, at de påregnede midler til bestridelse av herredskommunens utgifter vil bli vesentlig forminsket ved de nedsettelser, som skal foregå ifølge de under klagebehandlingen avsagte kjennelser eller av domstolene trufne avgjørelser, kan det bestemme, at omberegning av skatten efter ny skatteprocent skal skje for samtlige skattepliktiges vedkommende.

Syvende kapitel.

Om fylkesskattestyret og Riksskattestyret.

§ 97. Fylkesskattestyret er den øverste ligningsinstans innen fylket.

Som fylkesskattestyre forretter fylkesutvalget under tiltredelse av et blandt fylkets skattepliktige byinnvånere valgt medlem. Hvor der innen fylket kun finnes en by, velges dette medlem av dennes kommunestyre; hvor der er flere byer, velges der for disse et felles medlem i et møte av byenes ordførere og viceordførere, sammenkalt og bestyrt av fylkesmannen. For dette medlem velges samtidig en eller to varamenn. Faller ved valget stemmetallet like på flere personer, avgjøres det ved omvalg, eller, hvis dette ikke leder til noget resultat, gjennem loddtrekning, hvem der skal anses valgt. Valget gjelder for 4 år.

Derhos tiltredes fylkesskattestyret for hvert skattedistrikt av et av distriktets kommunestyre årlig valgt medlem, forsåvidt der blir spørsmål om forandring i vedkommende distrikts ligning.

Særskilt valgte medlemmer av fylkesskattestyret og varamenn kan gjenvelges, men har rett til å undslå sig for gjenvalg for de påfølgende 4 år, når de har gjort tjeneste som medlemmer av styret i 4 sammenhengende år.

Medlemmer av fylkesskattestyret tilkommer skyss- og kostgodtgjørelse i overensstemmelse med lov av 25 juni 1926 nr. 1.

Fylkesskattestyret er berettiget til å erholde godtgjort utgifter til lønnet medhjelp så vel som reiseutgifter for fylkesskattestyrets sekretær, og formannen tillike de forøkede kontorutgifter som hans og hans kontorpersonales arbeide i anledning av

fylkesskattestyret medfører, forsåvidt den embedet bevilgede almindelige kontorholdsgodtgjørelse derved måtte overskrides.

§ 98. Til fylkesskattestyret kan klages over at hele ligningen er uriktig eller at enkelte klasser eller grupper av skattepliktige er for høit eller for lavt lignet:

1. Av vedkommende regjeringsdepartement.
2. Av kommunestyret i et under vedkommende fylkesskattestyre hørende skattedistrikt.
3. Av minst 5 skattlagte personer innen vedkommende skattedistrikt i fellesskap.

Av vedkommende regjeringsdepartement og av et kommunestyre i et under vedkommende fylkesskattestyre hørende skattedistrikt kan også klages over at enkelte skattepliktige er for høit eller for lavt lignet.

Klagen som skal inneholde bestemte påstander støttet til forklaringer om de efter klagerens mening sanne forhold innsendes skriftlig til fylkesskattestyret innen 6 uker fra den dag da skattelistens utleggelse blev kunngjort.

Klage som inngis av vedkommende regjeringsdepartement anses dog alltid betimelig inngitt, hvis den innkommer til fylkesskattestyret innen 4 uker fra den dag da departementet mottok innberetning om den pågjeldende ligning.

§ 99. Skattepliktig, der påstår for nogen del av sin formue eller inntekt samtidig å være ilignet kommuneskatt i flere skattedistrikter, kan efter forgjeves klage til nogen overligningsnevnd eller særskilt klagenevnd forlange fylkesskattestyrets avgjørelse av, hvorledes hans samlede formue og inntekt rettelig blir å ansette og fordele til beskatning mellem vedkommende skattedistrikter. Forlangendet må være innkommet til fylkesskattestyret innen 4 uker fra den dag, da avslutningen av overligningsnevndens klagebehandling blev kunngjort eller underretning om særskilt klagenevnds avgjørelse mottatt. Ligger distriktene innen forskjellige fylker, blir spørsmålet å forelegge Riksskattestyret.

På samme måte kan Riksskattestyrets avgjørelse forlanges, hvis lønn, honorar, tantième eller lignende i henhold til § 51, annet ledd, er skattlagt både hos selskapet og hos den person, som har oppebåret beløpet eller hvis flere skattepliktige i henhold til § 54, første ledd, samtidig helt eller delvis er skattlagt for samme formue eller inntekt. Avgjørelsen kan for de i nærværende ledd omhandlede tilfelle forlanges av enhver av de pågjeldende skattepliktige.

Industrielle og handelsvirksomheter, hvis formue og inntekt beskattes i forskjellige distrikter, kan begjære sin selvangivelse med forslag til fordeling av beskatningen mellem de forskjellige distrikter (jfr. § 60) forelagt fylkesskattestyret, hvis

ligningsnevnden (ligningsrådet) ved sin ansettelse av den skattepliktiges formue eller inntekt går ut fra en annen fordeling enn av den skattepliktige opgitt. Er de forskjellige anlegg beliggende innen forskjellige fylker, ligger avgjørelsen hos Riksskattestyret.

Den samme rett som i nærværende paragraf er tillagt vedkommende skattepliktige, har også de interesserte distrikters kommunestyrer (formannskaper) og ligningsmyndigheter.

Inntekt, der vinnes ved hugst av tømmer i egen skog, kan ikke medtas ved den fordeling, som foretas av vedkommende ligningsinstans efter nærværende paragrafs tredje ledd, jfr. § 18, næstsiste ledd.

Fylkesskattestyret eller Riksskattestyret kan i en sak, som innbringes i henhold til denne paragraf, pålegge skattyderen eller vedkommende kommune å innbetale til statskassen til dekning av dennes omkostninger et skjønnsmessig ansatt beløp, når:

1. Saken finnes innbragt uten tilstrekkelig grunn.
2. Saken er foranlediget ved, at nogen av de pågjeldende distrikters ligningsmyndigheter ikke har tatt hensyn til en av fylkesskattestyret eller Riksskattestyret tidligere avsagt kjennelse angående samme distrikts ligning.
3. Sakens behandling er forsinket ved, at nogen av partene har vist forsømmelighet ved besvarelsen av fylkesskattestyrets eller Riksskattestyrets skrivelser.

§ 100. Fylkesskattestyret gjennemgår og prøver de utførte skatteligninger og avgjør ved begrunnet kjennelse de innankede skattesaker. Det kan, hvad enten klage er inngitt eller ikke, ved begrunnet kjennelse forhøie eller nedsette ansettelsen for alle eller en eller flere klasser eller grupper eller enkelte skattepliktige efter å ha innhentet erklæring fra ligningsnevnden og forsåvidt angår enkelte skattydere også fra disse. Likeledes kan det hvor der forekommer vesentlige feil, påby ny ligning uten bestemt forhøielse eller nedsettelse, men med angivelse av de regler og den målestokk hvorefter ligningen skal utføres. Fylkesskattestyret påser dessuten at ligningsnevnden har foretatt den i § 84, tredje ledd, omhandlede forhøielse av formues- og inntektsansettelsene for skattydere som ikke har opfylt sin selvangivelsesplikt. Er sådan forhøielse uten tilstrekkelig grunn undlatt, påbydes ny ligning av disse skattydere.

Den nye ligning utføres av den for tiden fungerende ligningsnevnd overensstemmende med de av fylkesskattestyret gitte påbud og anvisninger. Den innsendes derefter til fylkesskattestyret til godkjennelse. Fylkesskattestyret kan dog selv utføre den nye ligning, når det finner det hensiktsmessig.

Særskilt forhøielse av enkelt skattyders ligning kan ikke foretas senere enn 2 år fra utgangen av det pågjeldende inntektsår. Før forhøielse foretas, må der gis skattyderen og ligningsnevnden (-rådet) anledning til å uttale sig. Behandling av enkelt skattyders ligning kan finne sted uten tilkallelse av det i § 97, tredje ledd, omhandlede kommunevalgte medlem.

Når fylkesskattestyret finner feilene ved en ligning av mindre betydning kan det undlate å påby omligning og i stedet pålegge ligningsnevnden ved den følgende ligning å beriktige feilene overensstemmende med de av fylkesskattestyret gitte forskrifter.

Enhver skattyder er forpliktet til å innsende sådanne opgjør eller gjenparter av opgjør som omhandlet i § 63, første ledd, og meddele andre oplysninger om sine formues- og inntektsforhold, når fylkesskattestyrets formann begjærer det, samt til på forlangende å gi nogen av styret eller dets formann dertil bemyndiget adgang til eftersyn av sine regnskapsbøker. Efterkommes ikke begjæringen, har vedkommende tapt sin klagerett (§ 105, nr. 4).

Fylkesskattestyret bestemmer efter samråd med vedkommende ligningsnevnd hvorledes kladdelistene i distriktet skal innrettes og føres. Kladdelisteskjemaene skal godkjennes av Riksskattestyret.

§ 101. Når fylkesskattestyret har tilendebragt skatteligningen for et distrikt, utferdiger det en forklaring angående de fattede beslutninger og avsagte kjennelser. Forklaringen tilstilles kommunestyrets ordfører, der avgir fornøden meddelelse til ligningsnevnden. Denne besørger forklaringen utlagt til eftersyn i 2 uker, hvorom kunngjørelse skjer på sedvanlig måte.

Om særskilt avgjørelse vedkommende enkelt skattyder skal denne snarest mulig gis underretning i rekommandert brev.

Fylkesskattestyret avgir derhos innberetning om den foretatte gjennemgåelse av skatteligningene til vedkommende regjeringsdepartement og til Riksskattestyret.

§ 102. Fylkesskattestyret kan forlange adgang for ett eller flere medlemmer eller for fylkesskattestyrets sekretær til å delta i ligningsnevndens forhandlinger, dog uten stemme.

§ 103. Når det finnes tjenlig, kan vedkommende regjeringsdepartement bestemme:

a. At fylkesskattestyrets faste medlemmer og formennene i ligningsnevndene i det hele distrikt eller deler derav under ledelse av fylkesskattestyrets formann skal avholde møter innen ligningen påbegynnes, eller efterat den er avsluttet, for å overlegge angående den fremgangsmåte, som ved ligningen bør bli å iaktta, navnlig i øiemed å opnå den størst mulige likhet i inntekts- og formuesansettelsene.

Til møtet kan også efter departementets nærmere bestemmelse innkalles forretningsførerne ved ligningsvesenet.

b. At to eller flere fylkesskattestyrer skal tre sammen for å pleie overlegninger angående skatteligningsforholdene i deres distrikter og derom avgi innberetning til departementet.

På reiser til de under bokstav a omhandlede møter tilkommer ligningsnevndenes formenn og forretningsførere skyss- og kostgodtgjørelse som for ordførere bestemt.

§ 104. Riksskattestyret er den øverste instans for rikets ligningsvesen. Riksskattestyret består av 5 medlemmer; to av disse beskikkes av Kongen, hvorav det ene til styrets formann, og tre velges for tre år ad gangen av Stortinget. Samtidig beskikkes av Kongen to og velges av Stortinget tre varamenn. Medlemmenes godtgjørelse bestemmes av Stortinget. For reiser tilkommer de skyss- og kostgodtgjørelse som for stortingsmenn bestemt.

Klage over ansettelsen av formue i eller inntekt av skog (§ 105, nr. 5 og § 105, nr. 2, jfr. § 27 a) behandles av en landsklagenevnd, bestående av tre medlemmer. Av disse opnevner Riksskattestyret blandt eller utenfor sine medlemmer et, hvilket medlem fungerer som nevndens formann, mens vedkommende regjeringsdepartement opnevner to som skal ha utdannelse fra forstlig høiskole. Landsklagenevndens medlemmer tilkommer skyss- og kostholdsgodtgjørelse som for stortingsmenn bestemt. I øvrig fastsettes deres godtgjørelse av vedkommende regjeringsdepartement. Utgiftene ved en klages behandling ved landsklagenevnden bæres av klageren. Er klage inngitt både fra skattyderen og fra herredsstyret (formannskapet), bæres utgiftene av skattyderen og vedkommende herred hver for en halvdel. Også hvor klage ikke er inngitt fra herredets side, kan Riksskattestyret efter innstilling fra landsklagenevnden pålegge herredet helt eller delvis å utrede omkostningene ved klagens behandling, når saken er foranlediget ved at vedkommende distrikts ligningsmyndigheter ikke har tatt fornødent hensyn til en av landsklagenevnden tidligere avsagt kjennelse angående samme eiendom.

Til medhjelp for Riksskattestyret beskikker Kongen en kontorchef. Den øvrige til Riksskattestyrets virksomhet fornødne medhjelp antas av Riksskattestyret selv, som også skal erholde dekket utgifter ved møter, trykningsomkostninger o. l.

§ 105. Til Riksskattestyret kan ankes:

1. Av vedkommende regjeringsdepartement innen 6 uker efter mottagelsen av fylkesskattestyrets innberetning om dets gjennemgåelse av ligningene — over at hele ligningen er uriktig eller at enkelte klasser eller grupper eller enkelte skattepliktige er for høit eller for lavt lignet.

2. Av vedkommende regjeringsdepartement over ansettelse av formue eller inntekt foretatt i henhold til § 27 a og b. Klagen må være inngitt skriftlig til Riksskattestyret innen 3 måneder fra den dag da ligningens eller klageavgjørelsens utleggelse blev kunngjort.
3. Av vedkommende kommunestyre over fylkesskattestyrets kjennelse hvorved alle eller en eller flere klasser eller grupper eller enkelte skattydere i distriktet antas å ville bli for høit eller for lavt beskattet. Klagen må være inngitt skriftlig til Riksskattestyret innen 6 uker fra den dag da utleggelsen av forklaringen om fylkesskattestyrets kjennelse blev kunngjort.
4. Av skattyder, hvis formue eller inntekt er forhøiet av fylkesskattestyret ved særskilt behandling. Klagen må være inngit skriftlig til Riksskattestyret innen 4 uker fra mottagelsen av meddelelsen om fylkesskattestyrets avgjørelse.
5. Av vedkommende herredsstyre (formannskap) eller skattyder over avgjørelse av overligningsnevnd eller særskilt klagenevnd angående ansettelse av formue i eller inntekt av skog. Klagen må være inngitt skriftlig til Riksskatte styret innen 4 uker fra den dag da utleggelsen av overligningsnevndens avgjørelse blev kunngjort eller fra mottagelsen av meddelelse om særskilt klagenevnds avgjørelse.

§ 106. Når en ligning er innbragt for Riksskattestyret i henhold til § 105 eller § 73, foretar Riksskattestyret de undersøkelser og innhenter de erklæringer og oplysninger som det anser fornødne. Hvor det gjelder ligning av skog, forelegges saken til erklæring for skogkyndige opnevnt på samme måte som i § 104, annet ledd, bestemt. Riksskattestyret kan beslutte forhøielse eller nedsettelse for alle eller en eller flere klasser eller grupper av skattepliktige, efterat der er innhentet erklæring fra ligningsnevnden og fylkesskattestyret og for enkelt skattepliktig, efterat der er gitt denne personlig eller ved fullmektig samt ligningsnevnden (-rådet) anledning til å uttale sig. Likeledes kan det, hvor der forekommer vesentlige feil, påby ny ligning uten bestemt forhøielse eller nedsettelse, men med angivelse av de regler og den målestokk, hvorefter ligningen skal utføres.

Den nye ligning utføres av den for tiden fungerende ligningsnevnd overensstemmende med de av Riksskattestyret gitte påbud og anvisninger. Den innsendes derefter gjennem fylkesskattestyret til Riksskattestyret til godkjennelse. Riksskattestyret kan dog selv utføre den nye ligning, når det finner det hensiktsmessig.

Når Riksskattestyret finner feilene ved en ligning av mindre betydning, kan det undlate å påby omligning og i stedet pålegge ligningsnevnden ved den følgende ligning å beriktige feilene

overensstemmende med de i kjennelsen gitte forskrifter. Fylkesskattestyret skal da ved sin gjennemgåelse av ligningen uttale sig om hvorvidt og hvorledes dette pålegg er efterkommet.

Riksskattestyret avgir innberetning til vedkommende departement om ikke påklagede feil som det blir opmerksom på ved en ligning. I dette øiemed kan det gjennemgå og prøve også en ikke påklaget ligning. Departementet kan innen 4 uker fra beretningens mottagelse påklage ligningen.

Åpenbare feil ved enkelte skattyderes ligning kan Riksskattestyret beriktige eller påby beriktiget, også uten at der foreligger klage. Særskilt forhøielse av enkelt skattyders ligning i henhold til denne bestemmelse kan ikke foretas senere enn 3 år fra utgangen av det pågjeldende inntektsår. Før forhøielse foretas, må der gis skattyderen og ligningsnevnden (-rådet) anledning til å uttale sig.

Enhver skattyder er forpliktet til å innsende sådanne opgjør eller gjenparter av opgjør som omhandlet i § 63, første ledd, og meddele andre oplysninger om sine formues- og inntektsforhold, når Riksskattestyrets formann eller nogen av styret eller dets formann dertil bemyndiget begjærer det, samt til på forlangende å gi nogen av styret eller dets formann dertil bemyndiget adgang til eftersyn av sine regnskapsbøker.

Riksskattestyret gir hurtigst mulig vedkommende kommunestyres ordfører meddelelse om sine avgjørelser. I øvrig forholdes som i § 101, annet og tredje punktum, foreskrevet.

Riksskattestyret avgir beretning om sine beslutninger og kjennelser til vedkommende regjeringsdepartement.

Ved behandling av klage over ansettelsen av formue i og inntekt av skog (§ 105 nr. 5 og § 105 nr. 2, jfr. § 27 a) skal der av landsklagenevndens skogkyndige medlemmer eller et av disse foretas befaring av den pågjeldende eiendom såfremt nevnden ikke på annen måte kan erhverve fyldestgjørende kjennskap til eiendommen. Efterat de undersøkelser som måtte finnes fornødne er anstilt, og efterat der er gitt den skattepliktige og ligningsnevnden (-rådet) anledning til å uttale sig og delta i befaring, hvor sådan finner sted, avgjøres klagen ved begrunnet kjennelse. Om avgjørelsen og begrunnelsen meddeles klageren underretning snarest mulig. Ligningsnevnden (-rådet) besørger sådan omregning av skatt som foranlediges ved landsklagenevndens avgjørelse.

§ 107. Er ny skatteligning foretatt efter fylkesskattestyrets eller Riksskattestyrets kjennelse, har ligningsnevnden efter sammes tilendebringelse å avgi gjennem fylkesskattestyrets formann innberetning om den til vedkommende regjeringsdepartement på samme måte som i § 86 foreskrevet.

Med hensyn til utleggelse av den nye ligningsforretning gjelder samme regler som for den oprinnelige ligning.

Over sådan ny ligning kan ikke inngis klage til ligningsnevnden (ligningsrådet), overligningsnevnden eller særskilt klagenevnd.

Undlater en ligningsnevnd (et ligningsråd) å efterkomme en av fylkesskattestyret eller Riksskattestyret i henhold til § 100 eller § 106 avsagt kjennelse, hvorved ny ligning påbydes, skal vedkommende fylkesmann efter fylkesskattestyrets eller Riksskattestyrets forlangende forelegge ligningsnevndens (ligningsrådets) medlemmer en løpende mulkt til herredskassen for hvert medlem for hver uke, som forløper fra den i forelegget satte frist, inntil den påbudte ligning er utført og innberettet til fylkesskattestyret. Mulkten inndrives ved utpantning. Fylkesskattestyret eller Riksskattestyret kan efter innstilling fra fylkesmannen frita ligningsnevnden (ligningsrådet) eller enkelte medlemmer fra mulkten, når det oplyses tilstrekkelig undskyldende omstendigheter.

Ottende kapitel.

Om skattenes innbetaling m. v.

§ 108. De i nærværende lov omhandlede skatter til herredet innbetales i løpet av skatteåret i en eller flere terminer, der fastsettes av herredsstyret. Formues- og inntektsskatt, ilignet rederiselskap og dermed med hensyn til beskatning likestilt selskap, innbetales i to terminer, 1 oktober og 1 februar i skatteåret, hver gang med en halvdel. Innbetaling av skatt ilignet sådant selskap skjer til den kommune hvor ligningsansettelsene er foretatt. Når innbetaling eller innfordring har funnet sted, utbetaler denne kommune skattebeløpene med de av selskapet innbetalte renter og med fradrag av omkostninger til de distrikter, hvor selskapet er skattlagt. Herved blir ytterligere å tilsvare almindelige sparebankrenter for innskudd på stedet for tidsrum utover en måned, hvori ligningskommunen har innesittet med de oppebårne beløp.

I intet tilfelle kan dog formues- og inntektsskatten for nogen del fordres betalt forinnen der er hengått 4 uker fra den dag, da skattelistens utleggelse blev kunngjort.

Betalingsterminene for de på fast eiendom utlignede skatter, der opkreves av skattefogden (fogden), faller sammen med dem der i almindelighet er anordnet for offentlige skatter. Verdien av naturalarbeide godskrives enhver yder efter de av herredsstyret satte takster, og tilkommer der ham godtgjørelse forsåvidt det overstiger beløpet av den ham ilignede skatt.

Forsåvidt herredsskattene ikke opkreves av skattefogden (fogden), jfr. § 14, betales de til herredskassereren eller til særskilt antatte opkrevningsmenn.

§ 109. Herredsstyret kan bestemme, at små skattebeløp, innen en av samme fastsatt og på forhånd bekjentgjort grense, skal kunne avgjøres ved hjelp av skattemerkebøker, der er utfylt med skattemerker, lydende på 1, 5, 10 eller 20 øre. Skattemerkebøker utleveres vedkommende skattepliktige uten betaling. Skattemerkene holdes til fals på bekvemme steder.

Herredsstyret kan tillike bestemme, at den skattepliktige, som innen de fastsatte almindelige betalingsterminer avgjør sin skatt på denne måte, ved den siste kvittering i skattemerkeboken skal ha rett til å erholde et avslag i årets skatt, hvilket avslags størrelse i tilfelle bestemmes av herredsstyret innen en grense av 10 procent av skattebeløpet.

§ 110. Formues- og inntektsskatten til staten innbetales til vedkommende oppebørselsbetjent med en halvdel innen 1 juli og en halvdel innen 1 mars i skatteåret. Betales første halvdel ikke innen forfallstid, forfaller også annen halvdel til betaling ved første halvdels forfallstid. Skattebeløp under kr. 100,00 innbetales i sin helhet innen 1 juli. Dog kan innbetaling i intet tilfelle kreves, forinnen der er hengått 4 uker fra den dag, da skattelistens utleggelse blev kunngjort.

Så snart oppebørselsbetjenten har mottatt skattelisten, utferdiger han kunngjørelse om, at skatten under utpantnings tvang er å innbetale til de i første ledd angitte tider, og til hvem innbetalingen skal finne sted innen ethvert skattedistrikt.

§ 111. Den skattepliktige, som ikke betaler statsskatten senest 8 dager efter forfallstid, skal, hvis den statsskatt, han i alt har å utrede, utgjør kr. 100,00 eller derover, erlegge sådan rente som av Kongen bestemmes, dog ikke mer enn 1 procent for hver måned eller del av måned, som er forløpet fra forfallsdag, inntil betaling skjer. Ved renteberegningen avrundes skattebeløpet nedad til det nærmeste med kr. 10,00 delelige beløp. Forfaller annen halvdel av skatten til betaling på grunn av manglende betaling av første halvdel (§ 110, annet punktum) svares dog ikke renter av annen halvdel for tiden før 1 mars i skatteåret.

Herredsstyret kan bestemme, at der av skatter til herredet, som ikke betales senest 8 dager efter forfallstid, skal erlegges inntil 1 pct. for hver måned eller del av måned, som er forløpet fra forfallsdag, inntil betaling skjer. Renteplikten kan begrenses til skattebeløp over en viss størrelse. For eiendomsskatt til herredet kan dog sådan renteplikt kun bestemmes, forsåvidt opkrevningen ikke skjer ved skattefogden.

For skatt til kommunen fra rederiselskaper og dermed med hensyn til beskatning likestilte selskaper gjelder de regler om rente som i henhold til første ledd er gjeldende for statsskatten.

§ 112. Formues- og inntektsskatt til herred og stat blir å innbetale med det beløp, hvortil den oprinnelig er utregnet, selv om der ikke innen de fastsatte terminer er skjedd endelig avgjørelse angående skatteansettelse, hvorover der er ført klage, eller som står under prøvelse ved overordnet instans.

Når ved endelig beslutning skatten blir nedsatt, erholdes det for meget erlagte tilbakebetalt. Blir skatten forhøiet, har den skattepliktige å innbetale det manglende. Innbetalingen skjer ved den sedvanlige betalingstermin, eller, hvis der er fastsatt flere terminer, ved den siste av disse. Dog kan innbetaling i intet tilfelle fordres, forinnen der er hengått 4 uker fra den dag, da avslutningen av klagebehandlingen eller omligningen blev kunngjort eller i tilfelle underretning om avgjørelsen tilstilt den skattepliktige. Det her bestemte gjelder også for innbetaling av skatt, der først er utskrevet ved ligningsnevndens (ligningsrådets) klagebehandling eller efter de overordnede instansers kjennelser.

Ved tilbakebetaling av skatt i henhold til klageavgjørelse tilbakebetales også renter som er betalt av skattebeløpet i henhold til § 111. Hengår der i sådant tilfelle over 6 måneder fra skattens innbetaling inntil tilbakebetaling finner sted, godtgjøres for det overskytende tidsrum 6 pct. årlig rente av skattebeløpet, dog kun forsåvidt rentebeløpet utgjør minst kr. 10,oo.

Leder avgjørelsen av spørsmålet om fordeling av et rederiselskaps eller dermed med hensyn til beskatning likestilt selskaps formue og inntekt (§ 82, fjerde ledd) til en annen fordeling enn den, som er lagt til grunn ved skatteberegningen, plikter den kommune, som har fått for meget skatt, å betale til den annen eller de andre kommuner det skattebeløp som rettelig tilkommer dem med tillegg av 6 pct. årlig rente.

Er en ligning bragt under prøvelse av domstolene, har vedkommende skattyder å innbetale den omtvistede skatt, hvis denne utgjør minst kr. 5 000,oo. Innbetales mer enn, hvad der ved endelig domsavgjørelse tilkjennes kommunen eller staten, har disse å tilbakebetale det for meget erlagte med 6 pct. årlig rente fra innbetalingen.

§ 113. De i nærværende lov omhandlede skatter — herunder innbefattet hvad der pliktes utredet ifølge efterligning (§§ 121 og 122) — kan tillikemed påløpne renter i mangel av betaling inndrives ved utpantning. Inndrivelse ved utpantning kan også skje hos den, som efter §§ 31 og 32 er ansvarlig for skatten. Utpantningsretten vedvarer, inntil skattekravet bortfaller ved foreldelse. For skatt, ilignet rederiselskap og dermed med hensyn til beskatning likestilt selskap, tilligger utpantningsretten den kommune hvor ligningsansettelsene er foretatt.

På andragende av herredsstyret kan fylkesmannen bemyn-

dige herredskassereren til å avholde utpantninger for skatter av hvilken som helst art, der skal svares til herredet. Den erstatning for tap av inntekter, nogen før 1883 ansatt lensmann på grunn av sådan forføining måtte finnes å ha billig krav på, avholdes av kommunen.

Lensmannen er forpliktet til efter forlangende å innfordre personlige skatter for fremmede kommuner. Som godtgjørelse tilkommer han av vedkommende kommunekasse for hver person, hvis skatt innfordres, 4 pct. av de første kr. 100,oo og 2 pct. av skattens overskytende beløp, dog ikke under kr. 1,oo og ikke over kr. 20,oo. Samme betaling tilkommer lensmannen også, når han alene er anmodet om å avholde utpantning for skatten, men denne innbetales til ham før, under eller efter utpantningens avholdelse. Viser skatten sig under den begjærte innfordring uerholdelig eller tilbakekalles innfordringen, efterat denne er påbegynt, utgjør godtgjørelsen det halve, dog ikke under kr. 1,oo.

(§ 114, ophevet ved lov av 3 juli 1914 nr. 3 § 4. Jfr. også lov av 31 mai 1912 § 4).

§ 115. Ved utpantning for de i denne lov omhandlede skatter kan der, hvor annet tilstrekkelig utlegg ikke kan erholdes, tas utlegg i ennu ikke optjente terminer av lønninger i offentlige eller private tjenesteforhold så vel som i annen fremtidig kontraktmessig sikret arbeidsfortjeneste samt likeledes i fremtidig forfallende terminer av pensjoner og lignende inntekter. Er der meddelt vedkommende prinsipal eller arbeidsgiver eller den kasserer, av hvilken den pågjeldende lønn, pensjon eller understøttelse utbetales, underretning om, at sådant utlegg er tatt, er han forpliktet til, når den skattepliktiges tilkommende forfaller, å tilbakeholde det til skattens dekkelse fornødne beløp og å utbetale samme til vedkommende skatteopkrever. Det blir dog herved å iaktta, at skatten avkortes i den skattepliktiges tilkommende litt efter litt i passende beløp efter regler, som herredsstyret bestemmer.

Når mann og hustru efter § 16 er lignet under ett for begges samlede formue og inntekt, uten at skatten er fordelt mellem dem, kan der ved utpantning tas utlegg så vel i gjenstander der er felleseie, som i ektefellenes mulige særeiemidler. Dog kan utlegg for den under ett ilignede skatt ikke tas i gjenstander tilhørende hustruens særeie, forsåvidt dette alene omfatter midler, som efter herredsstyrets bestemmelse (§ 74, annet ledd) er fritatt for beskatning. Hvor hjemmeværende barn (herunder adoptivbarn og pleiebarn) efter samme paragraf er lignet under ett med foreldrene, kan tas utlegg også i barnets renteinntekter, forsåvidt de tilflyter foreldrene.

Når nogen, der er ilignet skatt, akter å utvandre fra riket,

plikter han ikke blott å erlegge allerede forfalne skattebeløp, men har også, forinnen han avreiser, å betale eller stille sikkerhet for erleggelsen av skatt, der ved dette tidspunkt ennu ikke er forfallen til betaling. Foreligger der omstendigheter, der godtgjør eller gjør det sannsynlig, at den skattepliktige vil utvandre uten å iaktta, hvad der således påhviler ham, kan vedkommende herredskasserer eller oppebørselsbetjent gjennem politiet nedlegge forbud mot at den skattepliktige forlater landet.

§ 116. Er nogen ilignet skatt til flere enn én kommune av samme formue eller inntekt, kan han undgå, at der herfor skjer inndrivelse hos ham eller i tilfelle, som går inn under § 31, 3dje ledd, at opkrevning som der omhandlet finner sted, ved å deponere et til den høieste ham ilignede skatt svarende beløp hos kommunekassereren i det distrikt, til hvilket han anser sig skattepliktig. Er vedkommende lignet i det annet distrikt for formue eller inntekt, hvis beskatning efter § 18 er stedbundet, og som ikke er medtatt ved ligningen i det distrikt, hvor deposisjonen er skjedd, er han tillike forpliktet til å innbetale i det annet distrikt et beløp, der motsvarer den skatt, som faller på den pågjeldende formue og inntekt. Om størrelsen av dette beløp kan han forlange oplysninger av vedkommende ligningsnevnd. Innbetales ikke beløpet, når sådan oplysning er meddelt, er den stedfunne deposisjon virkningsløs like overfor det annet distrikt.

Adgang til sådan deposisjon har også skattepliktig, der allerede har erlagt skatt i et distrikt, uvitende om, at han i et annet distrikt er ilignet skatt av samme formue eller inntekt, idet han i så fall er berettiget til å forlange det innbetalte beløp betraktet som deponert. Dog har han, hvis skatten i det annet distrikt er større, tillike å deponere det overskytende i dette distrikt, likesom han i tilfelle er forpliktet til sammesteds i overensstemmelse med forskriftene i nærværende paragrafs første ledd å innbetale den skatt, der faller på formue og inntekt, hvis beskatning efter § 18 er stedbundet, og som ikke er medtatt ved skattlegningen i det distrikt, hvor deposisjon har funnet sted.

Om deposisjonen har kommunekassereren i ethvert tilfelle snarest mulig å underrette kommunekassereren i det annet distrikt eller de andre distrikter, hvor ligning er foregått. Såfremt nogen sådan kommune derefter gjør krav på det hele eller nogen del av det deponerte beløp, må søksmål være reist mot den kommune, innen hvilken deposisjon har funnet sted, eller begjæring om voldgiftsavgjørelse i henhold til § 35 være tilstilt departementet senest innen 6 måneder, efterat underretning om deposisjonen er mottatt. Avslår departementet å avsi voldgiftskjennelse, står adgangen til å anlegge søksmål

vedkommende kommune åpen i hvert fall i 3 måneder, efterat den har mottatt meddelelsen om departementets avslag.

Når den skattepliktige erholder tilbakebetalt, hvad han ikke plikter å erlegge i skatt, kan han gjøre krav på 5 pct. årlig rente av det tilbakebetalte beløp for den tid hvori det har vært deponert.

§ 117. Når ligningsnevnden i medhold av § 85 har anbefalt nedsettelse eller eftergivelse av ilignet skatt, så vel som ellers når der finnes føie til å anta, at utredelsen av den fulle herredsskatt på grunn av særegne omstendigheter vil være særdeles ubillig mot eller uforholdsmessig trykkende for nogen skattyder, kan herredsstyret (formannskapet) bestemme, at hele den ham påhvilende skatt til herredet eller en del av samme skal bortfalle.

Forsåvidt angår skatt til herredet, ilignet rederiselskap og dermed med hensyn til beskatning likestilt selskap, treffes bestemmelse om nedsettelse eller frafallelse som omhandlet i foregående ledd av herredsstyret (formannskapet) i den kommune hvor ligningsansettelsene er foretatt. Denne bestemmelse er bindende for bopelsdistriktene. Medfører bestemmelsen frafallelse av skattebeløp på kr. 500,oo eller derover for nogen fremmed kommune, utkreves til dens gyldighet Riksskattestyrets bifall.

Forsåvidt statsskatten angår, kan vedkommende regjeringsdepartement under lignende omstendigheter fatte samme bestemmelse.

Vedkommende regjeringsdepartement kan frafalle skattebeløp, som skjønnes uerholdelige.

Niende kapitel.

Straffebestemmelser.

§ 118. Skattyder, som i vedkommende kalenderår (regnskapsår) har hatt en nettoinntekt av minst kr. 6 000,oo, og som undlater å inngi selvangivelse, straffes med bøter inntil kr. 50 000,oo. Med samtykke av fylkesskattestyret kan herredsstyret beslutte denne inntektsgrense nedsatt til kr. 4 000,oo.

Er straff ilagt for overtredelse av selvangivelsesplikten, blir der av vedkommende ligningsmyndighet å fastsette en ny frist for innlevering av selvangivelse, hvis undlatelse medfører ny straff efter foranstående første ledd. Inngir skattyderen selvangivelse, efterat ny frist er satt, blir han å efterligne for den forøkelse av formue og inntekt, som selvangivelsen måtte gi oplysning om.

Den, som i selvangivelse, næringsopgave, klage eller annen skriftlig eller muntlig opgave eller forklaring til nogen ligningsmyndighet meddeler uriktige eller ufullstendige oplysninger, som kan lede til iligning av for lav skatt, blir hvad enten det skjer

forsettlig eller av grov uaktsomhet, å straffe med bøter, forsåvidt forholdet ikke går inn under nogen strengere straffebestemmelse. Det samme gjelder skattepliktig, som undlater å innsende opgjør og meddele andre oplysninger om sine formues- og inntektsforhold eller å forevise regnskapsbøker, når dette begjæres av et fylkesskattestyres eller Riksskattestyrets formann eller av nogen som i øvrig er bemyndiget til å handle på vedkommende styres vegne (§ 100, femte ledd, og § 106, sjette ledd).

De i nærværende paragraf omhandlede forseelser påtales av det offentlige efter forlangende av vedkommende regjeringsdepartement, herredsstyret, fylkes- eller Riksskattestyret.

Bøtene tilfaller herredskassen, uansett om forseelsen straffes efter nærværende paragraf eller efter den almindelige straffelov.

§ 119. Til foreldelse av adgangen til å reise straffesak eller avsi straffedom for meddelelse av uriktige eller ufullstendige oplysninger av sådan art som i § 118 omhandlet utkreves 3 år, hvad enten forholdet blir å straffe efter nevnte paragraf eller efter den almindelige straffelov.

§ 120. Undlater formannen eller et tilsagt medlem av lignings- eller overligningsnevnden å avgi møte, kan der ilegges ham en bot for hver dags uteblivelse av inntil kr. 10,00. Medlem av særskilt klagenevnd eller amtsskattestyre, der har mottatt tilsigelse til møte, kan for hver dags uteblivelse ilegges en bot av inntil kr. 20,00. Hvis møtet går til spille på grunn av så mange medlemmers fravær, at forsamlingen ikke blir beslutningsdyktig, kan boten forhøies til det dobbelte.

Bøtene ilegges av ligningsinstansen. Bot ilagt medlem av amtsskattestyret tilfaller statskassen. For øvrig tilfaller bøtene vedkommende herredskasse.

Bøtene inndrives ved utpantning, hvis vedkommende ikke innen 4 uker efter å ha mottatt meddelelse om, at boten er ilagt, forlanger saken påkjent ved domstolene, da den i så fall behandles efter samme regler som for forseelser bestemt.

Tiende kapitel.

Forskjellige bestemmelser.

§ 121. Skattepliktig som — uansett av hvilken grunn — i strid med skattelovens forskrifter enten har undgått beskatning eller er ansatt for lavt i formue eller inntekt, er forpliktet til å godtgjøre kommunen og staten den for lite erlagte skatt. Dette gjelder dog ikke feil ved ligningsmyndighetenes skjønnsmessige ansettelser, medmindre feilen er bevirket ved uriktige oplysninger fra den skattepliktige eller denne har undlatt å levere selvangivelse eller næringsopgave eller å meddele ved-

kommende ligningsmyndighet nogen ellers avkrevd oplysning. Heller ikke gjelder det hvis skattyderen er forbigått eller ansatt for lavt i formue eller inntekt på grunn av en uriktig lovforståelse eller uriktig opfatning av et rettsspørsmål. I alle tilfelle hvor feilen er foranlediget ved den skattepliktiges forhold, er denne forpliktet til ved siden av skatten å erlegge 6 pct. årlig rente fra den tid skatten skulde vært erlagt.

Skatten og i tilfelle rentenes beløp blir å fastsette ved efterligning. Efterligningen begjæres av herredsstyret (formannskapet) eller, forsåvidt statsskatten angår, av vedkommende regjeringsdepartement, hvis det finnes at et betraktelig beløp har undgått beskatning.

Efterligning foretas av ligningsnevnden (ligningsrådet) i forbindelse med årets ligningsarbeide, eller, hvis dette er avsluttet, under klagebehandlingen. Er klagebehandlingen avsluttet, kan efterligningen skje ved overligningsnevnden. Har også denne avsluttet sitt arbeide, blir efterligningen først å foreta i forbindelse med følgende års ligning.

Der skal alltid, forinnen ligningen finner sted, gis den skattepliktige eller den, der vil få å utrede skatten (jfr. § 122), anledning til å uttale sig. Med hensyn til adgangen til å klage gjelder de sedvanlige bestemmelser for vedkommende ligningsinstans. Skattens innbetaling skjer i overensstemmelse med de sedvanlige regler.

Rett til efterligning tapes, hvis begjæring derom ikke fremkommer innen 5 år, eller hvis forseelse som i § 118, tredje ledd, omhandlet forsettlig er begått, 10 år regnet fra utgangen av det år, hvorfor skattekravet has. Er disse frister ikke utløpet, kan efterligning også begjæres efter den skattepliktiges død, dog kun, hvis hans bo ikke er endelig opgjort, eller om boet er overtatt av selvskiftende arvinger eller dets midler utloddet, hvis der ikke er hengått 2 år efter arvelaterens død. I det siste tilfelle gjelder, hvad der i § 32 er bestemt med hensyn til utstrekningen av de enkelte arvingers ansvar.

Er en skattepliktigs ligning blitt underkjent av domstolene som foretatt i uriktig skattedistrikt eller for uriktig skatteår, står, uansett foranstående bestemmelser, adgangen til å begjære efterligning i det rette distrikt eller for det rette skatteår åpen, inntil der er hengått 6 måneder efter dommens avsigelse.

§ 122. Foreligger et forhold, som efter § 118, tredje ledd vilde være straffbart, er den skattepliktige, hans bo eller arvinger — selv om straffansvar ikke gjøres gjeldende — forpliktet til å erlegge det dobbelte av det ved ligning (i tilfelle efterligning) fastsatte skattebeløp (i tilfelle med renter), som den skattepliktige på grunn av forseelsen har undgått eller kunne ha undgått. Forpliktelsen inntrer, såfremt krav herpå frem-

kommer, forsåvidt kommuneskatten angår, fra herredsstyret (formannskapet), forsåvidt statsskatten angår fra vedkommende regjeringsdepartement.

Arvingene kan frigjøre sig fra å ansvare mer enn arvelaterens for lite erlagte skatt med påløpende renter ved innen boets endelige opgjør til vedkommende ligningsnevnd (ligningsråd) å innsende alle de oplysninger, som denne finner fornødne for å avgjøre spørsmålet, om der av arvelateren er betalt for liten skatt. Ligningsnevnden (ligningsrådet) har innen 6 måneder derefter å avgi erklæring om, hvorvidt der vil bli foretatt efterligning. Er ingen erklæring fremkommet innen denne tid, kan intet krav fremsettes mot arvingene. Når boet er undergitt offentlig skiftebehandling eller opgjøres ved testamentsfullbyrdere, kan de fornødne forføininger til frigjørelse for det heromhandlede ansvar på arvingenes vegne treffes av vedkommende skifteforvalter eller testamentsfullbyrdere.

§ 123. Når det under vedkommende departements revisjon av statsskatteligningen finnes, at den på nogen skattyder fallende statsskatt er feilaktig beregnet, bør den feilaktige beregning rettes således, at for lite beregnet beløp fordres efterbetalt av den skattepliktige, mens for meget beregnet beløp tilbakebetales vedkommende. Departementet har i sådanne tilfelle å oversende en tilleggsberegning til oppebørselsbetjenten, som derpå treffer fornøden forføining til det pågjeldende skattebeløps opkrevning eller tilbakebetaling.

Likeledes kan efter beslutning av formannskapet beriktigelse finne sted, når det opdages, at der er begått feil ved beregningen av den kommunale formues- eller inntektsskatt.

Betales for lite beregnet skatt ikke innen 6 uker efter påkrav, kan den inndrives ved utpantning.

§ 124. Hvor domstolene under avgjørelse av saker angående skatter efter nærværende lov måtte finne, at den skattepliktige kun bør betale en del av den ham ilignede skatt, og der ikke foreligger tilstrekkelige oplysninger til avgjørelse av, hvilket skattebeløp han har å erlegge, skal dommen i konklusjonen utvise hvorledes ligningen eller takseringen rettelig burde ha vært utført. Er saken innbragt for domstolene ved påanke av utpantning for skatt, og dommen medfører at den skattepliktige kun skal betale en del av den ham ilignede skatt, skal konklusjonen gå ut på, at utpantningen stadfestes forsåvidt angår den efter dommen pliktige skatt — i tilfelle det skattebeløp som fremgår av ny ligning eller taksering efter dommen. Ny ligning foretas i overensstemmelse med, hvad der i § 121 er foreskrevet om efterligning. Om adgang til å påklage sådan ny ligning gjelder reglene i § 121.

Finner domstolene, at en ligning eller klageavgjørelse ikke kan opretholdes på grunn av formelle mangler, blir ligningen eller klageavgjørelsen å henvise til fornyet behandling av vedkommende ligningsinstans.

Av skatt, som blir å utrede efter avgjørelse, truffet i medhold av de to foregående ledd i nærværende paragraf, svares renter som i § 111 bestemt fra forfallstiden for den oprindelige skatt.

Når en skattepliktig ved domsavgjørelse fritas for å betale den ham ilignede skatt på grunn av, at distriktets hele ligning er uriktig, kan vedkommende herredsstyre kreve ligningen omgjort ved den ligningsnevnd, som har utført samme. Om sådan omligning gjelder reglene i § 107.

Søksmål til prøvelse av ligningsansettelser for rederiselskap og dermed med hensyn til beskatning likestilt selskap blir å rette mot den kommune, hvor ligningsansettelsene er foretatt. Dom i sak mot denne kommune er bindende for samtlige distrikter, hvor selskapet er skattepliktig. Det samme gjelder når ligningsansettelsen for selskapet undergis domstolenes prøvelse gjennem angrep på foretatt utpantning. Enn videre kan de nevnte kommuner under samme betingelser med hensyn til godkjennelse, som gjelder i henhold til § 117, annet ledd, avslutte innen- og utenrettslig forlik med selskapet.

§ 125. Finner herredsstyret eller vedkommende regjeringsdepartement grunn til å anta, at en av ligningsnevnden, ligningsrådet, overligningsnevnden eller en særskilt klagenevnd truffet avgjørelse hviler på et feilaktig faktisk grunnlag eller er begrunnet i en uriktig lovforståelse eller en uriktig opfatning av et rettsspørsmål, har det adgang til ved rettergang å få prøvet avgjørelsens riktighet. Det samme gjelder herredsstyret i et distrikt, hvis ligningsnevnd har inngitt klage efter § 88, forsåvidt angår avgjørelser, som er truffet av ligningsmyndighetene i ligningsdistriktet. Med hensyn til avgjørelser, som er truffet av et fylkesskattestyre eller Riksskattestyret vedrørende enkelt skattyders ligning (§ 99, § 100 eller § 106) har herredsstyret og departementet den samme adgang, likeledes herredsstyret i anledning av klage efter § 82, fjerde ledd.

I saken, der blir å anlegge mot formannen i vedkommende ligningsinstans, er forliksmegling unødvendig. Saken må anlegges innen en tid av 4 måneder, efterat herredsstyret eller departementet er blitt vitende om vedkommende avgjørelse, og kan ikke reises senere enn 3 år, efterat vedkommende avgjørelse blev truffet. Om søksmålet blir den skattepliktige og de interesserte kommuner å varsle.

Innstevntes prosessutgifter bæres av saksøkeren; dog skal statskassen alltid utrede utgiftene for et fylkesskattestyre eller Riksskattestyret.

Hvis domstolen gir herredsstyret eller departementet medhold, skal den i konklusjonen angi de prinsipper, som blir å befølge av vedkommende instans. Denne trer derpå på ny sammen og treffer avgjørelse på grunnlag av, hvad der i dommen er foreskrevet.

§ 126. Ligningsnevnden (ligningsrådet) så vel som de overordnede instanser kan bemyndige et eller flere av sine medlemmer til å anstille undersøkelser eller motta forklaringer angående skattesaker.

§ 127. Til medlemmer av de i nærværende lov omhandlede ligningsinstanser kan kun velges personer, der har fylt 25 år. Geistlige embedsmenn, læger og personer, der har fylt 60 år, kan undslå sig for å velges.

Statsrådets og Høiesteretts medlemmer, riksadvokaten og statsadvokater kan ikke være medlemmer av amtsskattestyrer.

Ingen kan samtidig være medlem av amtsskattestyre og nogen under samme hørende ligningsnevnd (ligningsråd) eller overligningsnevnd.

§ 128. Til gyldig beslutning i en ligningsinstans utfordres tilstedeværelse av minst to tredjedeler av dens medlemstall. I tilfelle av stemmelikhet gjør formannens stemme utslaget.

Medlem av ligningsnevnd (ligningsråd) eller overligningsnevnd fratrer, når ligningen angår ham selv, hans prinsipal eller tjener, eller nogen, der er ham så nær beslektet eller besvogret som søskenbarn, eller interessentskap eller en forretning, hvori han er direkte økonomisk interessert. Det samme gjelder medlem av amtsskattestyre eller Riksskattestyret, når disse behandler enkelt skattyders ligning.

§ 129. Samtlige ligningsinstansers medlemmer så vel som alle ved ligningsarbeidet eller den dermed forbundne kontroll medvirkende personer er forpliktet til å bevare taushet om, hvad de under utførelsen av sitt hverv måtte erfare angående nogens formues- og inntektsforhold, bortsett fra, hvad der efter loven påligger dem å offentliggjøre eller oplyse. Ligningsnevndens og de overordnede ligningsmyndigheters medlemmer har i det møte, hvori de første gang er til stede, å underskrive i forhandlingsprotokollen en forsikring på ære og samvittighet, avfattet overensstemmende med en derfor av vedkommende regjeringsdepartement utferdiget formular om, at de vil utføre sitt hverv upartisk og efter beste skjønn og overbevisning og bevare den lovbefalte taushet om, hvad de under ligningsarbeidet måtte erfare angående nogens formues- og inntektsforhold.

Også forretningsførere og andre ved ligningsvesenet eller den dermed forbundne kontroll medvirkende personer blir ved tiltredelsen å avkreve forsikring om bevarelse av taushet.

Selvangivelser så vel som utdrag av sådanne forvares, når de ikke benyttes, av rette vedkommende i avlåst gjemme, så de ikke kommer uvedkommende for øie. De kan tilintetgjøres, når 10 år er forløpet fra utgangen av det år, selvangivelsen gjelder. Tilintetgjørelsen skal foregå under opsyn av to av ligningsrådets (ligningsnevndens) medlemmer og bevidnelse herom innføres i ligningsrådets (ligningsnevndens) protokoll.

Foranstående forskrifter er ikke til hinder for at selvangivelser og annet ligningsmateriale benyttes i statistisk øiemed, eller at oplysninger fra dette materiale meddeles til bruk ved innfordringen av skatt. For de personer som herved får oplysninger om skattyderes formues- og inntektsforhold, gjelder samme taushetsplikt som for de ved ligningsarbeidet medvirkende personer. De i nærværende paragraf inneholdte bestemmelser er heller ikke til hinder for at et distrikts ligningsmyndigheter meddeler oplysninger om nogens formues- og inntektsforhold til bruk for ligningsmyndighetene i et annet distrikt.

§ 130. Ved beregningen av frister medregnes ikke den dag, fra hvilken fristen begynner å løpe. Fristen anses utløpet den siste dag kl. 8 aften eller, hvis den siste dag er en helligdag, den nærmest påfølgende hverdag kl. 8 aften.

Som tidsnok levert regnes selvangivelser, næringsopgaver, begjæringer og klager m. v. som innen utløpet av i denne lov foreskrevet frist er avsendt gjennem innenlandsk postanstalt i rekommandert brev.

§ 131. Ved de forskjellige ligningsinstanser skal benyttes autoriserte protokoller innrettet efter bestemmelse av vedkommende regjeringsdepartement.

§ 132. Utgiftene ved ligningsvesenet utredes av herredet. Dog skal utgifter, der pådras ved utferdigelse og omsendelse av statsskattesedler og utskrifter vedkommende statsskatteligningen, erstattes av statskassen.

Utgiftene ved amtsskattestyrene og Riksskattestyret utredes av statskassen.

§ 133. Består et herred av flere sogn, kan det samlede herredsstyre inngå forening om fordeling av de felles herredsutgifter på hvert av sognene. En sådan forening, der kan besluttes for inntil 5 år ad gangen, må være bifalt av hvert enkelt sogns representasjon. Amtsutvalgets samtykke utfordres til beslutningens gyldighet.

Når deler av et herred med behørig hjemmel danner egne avdelinger med hensyn til kirke-, skole-, fattig-, veivesenets eller andre kommunale anliggender, blir de sådanne avdelinger (sogn, kretser, roter etc.) vedkommende særutgifter efter herredsstyrets bestemmelse å utskrive som eiendomsskatt på de

faste eiendommer (jfr. § 8 a og b) i avdelingen eller å utligne som formues- eller inntektsskatt på de skattepliktige innen denne, idet derved iakttas:

a. At utskrivningen av eiendomsskatten ikke skjer med større beløp pr. skyldmark, enn at denne tillagt eiendomsskatten til herredet utgjør høist kr. 4,00.
b. At formuesskatten tillagt formuesskatten til herredet faller innenfor de i § 72 foreskrevne grenser.
c. At inntektsskatten tillagt inntektsskatten til herredet ikke overstiger den i § 73 foreskrevne begrensning.
d. At den avdelingens skattepliktige påhvilende sammenlagte skatt til herredet og avdelingen, hvor denne ved nærværende lovs ikrafttreden overstiger de i §§ 7 og 73 foreskrevne maksimumsgrenser, nedsettes i overensstemmelse med de i nevnte paragrafer inneholdte regler.[1])

De med kapellers opførelse og vedlikehold forbundne utgifter kan, hvis vedkommende regjeringsdepartement deri samtykker, tilveiebringes ved utligning på vedkommende kapelldistrikter i overensstemmelse med de i nærværende paragraf inneholdte forskrifter.

§ 134. Fornøden bestemmelse om de endringer, hvormed denne lov blir å anvende ved bevilgning og utligning av utgifter ved innretninger, der er felles for flere kommuner, avgis av Kongen.

§ 135. Med hensyn til utgifter, som kan falle på skysslag samt i medhold av brand- og bygningslovgivningen på brand- og bygningskommuner og på innvånere av kjøpstæders og ladesteders forstæder på landets grunn, forblir de gjeldende bestemmelser uforandret, og skal de utredsler, som ifølge disse kan pålegges, holdes utenfor beregningen ved bestemmelsen av de kommunale skattebyrder, som ellers kan pålegges de pågjeldende eiendommer eller skattepliktige. Det samme gjelder om naturalarbeide på de offentlige veier, forsåvidt dette ikke ved herredsstyrets beslutning er inndratt under den almindelige kommunebeskatning.

§ 136. Den i lov av 12 august 1848 § 1 inneholdte bestemmelse, hvorefter Kongen kan innrømme dem, der akter å anlegge jernbaner til almindelig benyttelse, fritagelse for skatter og avgifter av jernbanen og dertil hørende bygninger, skal fremdeles være gjeldende.

§ 137. Nærværende lov anvendes også i de ladesteder, som ikke har eget formannskap for sine særskilte anliggender.

---

[1]) Det tidligere annet punktum under dette bokstav er ophevet ved lov av 30 september 1921 om kommunestyre på landet. Jfr. nu nevnte lovs § 22, siste ledd.

§ 138. Utligning av skatt til staten av inntekt eller av inntekt og formue skjer i forbindelse med utligningen av den kommunale formues- og inntektsskatt i overensstemmelse med forskriftene i nærværende lov, undtagen forsåvidt Stortingets beslutning medfører avvikelse herfra.

§ 139. Herredenes budgetter bevilges og skattene pålegges for terminen 1 juli—30 juni. Herunder blir de i § 140 inneholdte regler å befølge. Den samme budgettermin skal også gjelde for amtskommunene.

(§ 140, ophevet ved lov av 30 september 1921 om kommunestyre på landet, § 78. Jfr. nu nevnte lovs § 22).

(§ 141 angår utligning av skatt for 1ste halvår 1913 og er nu uten betydning).

§ 142. Nærværende lov trer i kraft 1 januar 1913, §§ 139 og 141 fra 1 januar 1912. Den anvendes første gang ved utskrivningen av kommunale skatter for året 1913—1914 (i tilfelle amtsskatt for 1913) og statsskatt for 1912—1913. På skatt utskrevet for tidligere år er lovens bestemmelser uten anvendelse.

Ved lovens ikrafttreden opheves lov om landkommunenes skattevesen av 15 april 1882 med tilleggslover av 30 mai 1891, 20 juli 1893 og 20 juli 1895, dog med undtagelse av §§ 1, 2, 3, 4, 5, 6, §§ 55 og 56, forsåvidt amtsutvalg angår, og § 63.[1]) Enn videre opheves lov inneholdende bestemmelser om kommuneskattenes utligning i Finmarkens landdistrikt av 18 mai 1860 og for landdistriktenes vedkommende lov om skatt på inntekt og formue til stat og kommune av 23 juli 1894 med tilleggslov av 22 mai 1908. Endelig opheves alle andre bestemmelser, som måtte stå i strid med nærværende lov.

---

[1]) Disse paragrafer er nu ophevet ved lov av 30 september 1921 om kommunestyre på landet, § 78.

Skattelov for byene av 18 august 1911, således som den lyder efter de ved lover av 28 juni 1912, 17 august 1915, 14 desember 1917, 3 mai og 9 august 1918, 22 februar og 30 juni 1921, 21 juli 1922, 11 august 1924, 16 juli 1926, 3 juni og 7 juli 1927 foretatte forandringer.

Første kapitel.

Om eiendomsskatt.

§ 1. Det beløp, som skal tilveiebringes ved skatt til bykommunen, blir dels å utskrive som eiendomsskatt på de faste eiendommer i byen (jfr. § 3), dels å utligne på formue og inntekt.

Under iakttagelse av de i § 2 inneholdte forskrifter bestemmer bystyret, med hvilket beløp eiendomsskatten blir å utskrive på hvert 1000 kroners takstverdi. Hvad der ikke i medhold av den således trufne bestemmelse blir å utskrive som eiendomsskatt, utlignes på formue og inntekt.

§ 2. Som eiendomsskatt blir til bykommunen å utskrive minst kr. 2,00 og høist kr. 7,00 på hvert 1000 kroners takstverdi — for eiendommer som drives som gårdsbruk, dog høist kr. 4,00 på hvert 1000 kroners takstverdi. Når eiendomsskatten efter § 6, nr. 2 og 3, utskrives med en forskjellig skattøre på ubebyggede og på bebyggede grunneiendommer eller på bygninger og grunner, kan maksimumsgrensen kr. 7,00 overskrides — forsåvidt skatt på ubebyggede grunneiendommer og på grunner angår. Dog må den samlede utskrevne eiendomsskatt ikke utgjøre mer enn kr. 7,00 på hvert kr. 1 000,00 av samtlige eiendommers takstverdi. Under særegne forhold er der også i øvrig adgang til å overskride maksimumsgrensen, kr. 7,00, hvis vedkommende regjeringsdepartement deri samtykker. Dog må eiendomsskatten i intet tilfelle ansettes til mer enn en tredjedel av det hele til utligning bevilgede beløp.

Eiendomsskatten må ikke for noget år forhøies med mer enn kr. 1,00 på hvert 1000 kroners takstverdi. Heller ikke må den nedsettes med mer enn kr. 1,00 på hvert 1000 kroners takstverdi, medmindre dette er nødvendig for, at ikke skatten skal overstige den fastsatte grense. Når vedkommende regjeringsdepartement deri samtykker, kan dog under særegne omstendigheter større nedsettelse eller forhøielse finne sted.

Hvor eiendomsskatt til bykommunen ved denne lovs ikrafttreden ikke utskrives, blir skatten på hvert 1000 kroners takst-

verdi første år å utskrive med kr. 0,50 og senere hvert år å forhøie med samme beløp, til minimumsgrensen er nådd. Utskrives eiendomsskatt ved lovens ikrafttreden med mindre årsbeløp enn kr. 2,oo på hvert 1000 kroners takstverdi, blir skatten likeledes årlig forhøiet med kr. 0,50 — eller i tilfelle det mindre gjenstående beløp — inntil grensen er nådd.

§ 3. Eiendomsskatt utlignes på de faste eiendommer i byen, hvad enten disse måtte bestå i bygninger med tilliggende grunn eller i ubebyggede grunneiendommer, som haver, løkker, vannfall, industrielle anlegg, laste-, oplags- eller arbeidstomter, brygger, verfter og desslike.

§ 4. Enhver eiendoms skatteverdi fastsettes ved taksering. Almindelig taksering foregår hvert 10de år, medmindre bystyret under særegne forhold beslutter, at ny taksering tidligere skal finne sted. Verdsettelsene skjer på kommunens bekostning ved dertil av bystyret særskilt opnevnte takstmenn. Under særegne forhold kan bystyret også beslutte, at taksering først skal finne sted senere, dog ikke over 3 år fra den tid, da taksering ordinært skulde ha vært avholdt. Til sådan beslutning utkreves samtykke av vedkommende regjeringsdepartement. Overtakst ved det dobbelte antall på samme måte opnevnte menn finner sted, når det forlanges av formannskapet eller vedkommende skattyder.

Verdsettelsene foretas første gang så betimelig, at de kan være avsluttet innen 1 mai 1913. I byer, hvor almindelig eiendomstaksering har funnet sted efter tidligere lov, behøver ny almindelig taksering ikke å foretas før 10 år efter den eldre taksering.

I tiden mellem de almindelige eiendomstakseringer skal omverdsettelse skje, når der er foregått deling av eiendommen, når de på eiendommen stående bygninger nedrives eller ødelegges av ildsvåde eller lignende, og når der på eiendommen er opført nye bygninger, som antas å ha en verdi av minst kr. 2 000,oo.

Formannskapet så vel som den skattepliktige har adgang til å forlange særskilt verdsettelse avholdt i tiden mellem de almindelige eiendomstakseringer i tilfelle, hvor verdien av en eiendom ved inntrådte forandringer antas å være vesentlig forøket eller forminsket i forhold til andre eiendommer.

Når begjæring om omverdsettelse fremsettes av den skattepliktige, har denne å tilsvare omkostningene ved samme. Begjæringen må i tilfelle være fremsatt innen 1 februar nærmest før skatteåret.

§ 5. Ved takseringen ansettes eiendommens takstverdi til det beløp, som eiendommen efter sin beskaffenhet, anvende-

lighet og beliggenhet antas å kunne avhendes for under sedvanlige omsetningsforhold ved fritt salg.

Ved verdsettelse av fabrikker og andre industrielle anlegg medtas maskiner og annet, som hører anlegget til og er nødvendig for anleggets øiemed. Dog medtas ikke arbeidsmaskiner med tilbehør eller hvad dermed kan settes i klasse, som ikke utgjør en integrerende del av anlegget.

§ 6. De nærmere regler angående taksering til eiendomsskatt av de faste eiendommer i byene gis av bystyret ved vedtekter, der for å bli gyldige må stadfestes av vedkommende regjeringsdepartement.

I disse vedtekter kan det bestemmes:

1. at undtagelsesvis bygninger og grunner i visse deler av byen eller eiendommer som drives som gårdsbruk, kun for en del av takstverdien skal belegges med eiendomsskatt;
2. at eiendomsskatt blir å utskrive med en forskjellig skattøre på ubebyggede og på bebyggede grunneiendommer;
3. at bygninger og grunner takseres særskilt og pålegges eiendomsskatt efter en forskjellig skattøre;
4. at bystyret, når boligforholdene i kommunen krever det, kan beslutte, at bygning, som helt eller delvis tjener til beboelse, og hvis opførelse er påbegynt efter vedtektens stadfestelse, skal være helt eller delvis fritatt for eiendomsskatt i et tidsrum av inntil 20 år, regnet fra den tid, da bygningen er ferdig.

§ 7. Eiendomsskatt utlignes ikke på:

a. Statseiendommer, som er overlatt til direkte benyttelse av Kongen eller den kongelige familie.
b. Andre eiendommer, som tilhører staten, offentlige institusjoner og innretninger, hvis utgifter medtas i statsbudgettet, samt offentlige fond. Skattefrihet for disse eiendommer bortfaller, så lenge og i den utstrekning, som de disponeres til privat anvendelse.
c. Eiendommer tilhørende jernbaner, som er til almindelig avbenyttelse, så lenge og i den utstrekning, som de anvendes i bedriftens øiemed.
d. Kirker.
e. Kommunens egne eiendommer.

§ 8. Bystyret bestemmer, hvorvidt eiendommer, der tilhører stiftelser eller innretninger, som er beregnet på kommunens eller det offentliges tarv, men ikke inngår blandt de i foregående paragraf opregnede skattefrie eiendommer, samt bygninger av historisk interesse skal nyde fritagelse for eller nedsettelse i eiendomsskatten.

§ 9. De for Kongsberg gjeldende bestemmelser anvendes fremdeles ved beskatning av faste eiendommer, som eies av sølvverket eller av nogen annen staten tilhørende innretning sammesteds, inntil en omordning av disse innretningers forhold til kommunen måtte finne sted.

Annet kapitel.

Om den personlige skatteplikt.

§ 10. Forpliktet til å svare skatt til kommunen av sin formue og inntekt — med de begrensninger, som følger av nærværende lov — er:

a. Personer, som er bosatt eller vedvarende opholder sig innen riket.

b. I riket hjemmehørende aktieselskaper, kommandittaktieselskaper, gjensidige forsikringsselskaper, innkjøps-, forbruks- og produksjonsforeninger (jfr. § 42), døds-, konkurs- og administrasjonsboer samt andre under selvstendig bestyrelse stående selskaper og innretninger.

c. I utlandet bosatte personer og utenlandske selskaper og innretninger, som utøver eller deltar i nogen næringsdrift eller virksomhet der drives eller bestyres her i riket eller som her i riket besidder formue i fast eiendom eller løsøre eller av sådan eiendom eller løsøre oppebærer inntekt, eller som har godtgjørelse (herunder pensjon) som direktør eller medlem av styre, kontrollkomite e. l. i selskap eller innretning, hjemmehørende her i riket, eller mottar tantième, gratiale og lignende fra sådant selskap eller innretning. Hvor norsk selskap driver virksomhet i utlandet eller er interessert i sådan virksomhet, kan vedkommende regjeringsdepartement på henvendelse treffe avgjørelse om at skatteplikten for godtgjørelse som direktør m. v. samt for tantième, gratiale og lignende skal bortfalle.

Personer, selskaper og innretninger hjemmehørende i et fremmed land er fritatt for å svare skatt av formue i og inntekt av skib ved fart på havn i Norge eller mellem norske havner samt av inntekt ved salg av billetter for befordring av personer ut av riket under forutsetning av at norske personer, selskaper og innretninger i vedkommende land er fritatt for beskatning av tilsvarende virksomhet. I motsatt fall kan Kongen bestemme at utenlandske personer, selskaper og innretninger skal svare skatt av formue i og/eller inntekt av virksomhet som nevnt. Forsåvidt angår inntekt ved salg av billetter for befordring av personer ut av riket gjelder dog dette kun, når salget formidles ved agent eller kommisjonær efter lov om utvandring av 22 mai 1869, jfr. lov av 5 juni 1897 og lov nr. 1 av 16 september 1921.

Kongen gir tillike nærmere bestemmelser om skattepliktens utstrekning samt om skattens utligning og innfordring.

§ 11. Mann og hustru lignes under ett for begges samlede formue og inntekt uansett om hustruen har særeiemidler og derav flytende inntekt og uanset om nogen del av hustruens inntekt er erhvervet forut for ekteskapet. Hustruen kan dog ved å innsende særskilt selvangivelse opnå at den under ett beregnede skatt blir fordelt mellem henne og mannen forholdsmessig efter enhvers formue og inntekt. Når ektefeller er separert eller til stadighet lever adskilt fra hinannen, lignes de særskilt.

Formue og inntekt, som tilhører hjemmeværende barn (herunder adoptivbarn og pleiebarn) under 15 år, lignes under ett med familieoverhodets (farens eller i tilfelle morens) formue og inntekt. Dog lignes barnet særskilt, når det av sin inntekt helt forsørger sig selv og inntekten ikke erhverves i hjemmet eller skyldes familieoverhodets bedrift. Når der tilståes klassefradrag for barn (§ 68), lignes dettes mulige formue og inntekt under ett med forsørgerens.

§ 12. Av formue og inntekt svares skatt til den kommune, i hvis distrikt den skattepliktige bor, forsåvidt formuen eller inntekten ikke lovlig er å beskatte i nogen annen kommune her i riket eller gjennem nogen annen ligning.

Om en person skal anses bosatt innen riket, avgjøres efter forholdet den 1 januar i det år, ligningen foretas.

Midlertidig ophold i utlandet ophever ikke skatteplikten, medmindre opholdet har vart minst 4 år. Dog er der ikke adgang til å beskatte personer, som den 1 januar har opholdt sig i utlandet minst 1 år, når de godtgjør å ha betalt innkomstskatt eller annen dertil svarende skatt for det foregående år i utlandet.

Som bosatt innen riket betraktes også norske skibsførere og andre norske sjøfolk, uansett om de farer med norske eller utenlandske skib, forsåvidt de ikke har tatt fast bopel i utlandet og godtgjør der å ha betalt innkomstskatt eller annen dertil svarende skatt for det foregående år.

Utlendinger anses i ethvert tilfelle bosatt her i riket, når de den 1 januar har opholdt sig her uavbrutt i minst 1 år.

§ 13. Formue i og inntekt av fast eiendom eller anlegg samt formue i og inntekt av næringsdrift som knytter sig til sådan eiendom eller anlegg, beskattes i det distrikt, hvori eiendommen eller anlegget er beliggende.

Til eiendommer og virksomheter, der således beskattes, henføres navnlig:

a. Jordbruk, skog, vannfall samt hus og grunn;
b. lenser, damanlegg, losse- og lasteplasser samt skibsverfter;

c. salterier, fiskevær samt fiskeparker og oplagsinnretninger for hummer;
d. verker, gruber, stenbrudd, sagbruk, møllebruk, kraftanlegg, elektrisitetsverker, fabrikker og andre industrielle anlegg samt verksteder for håndverksdrift;
e. anlegg for handel og omsetning (butikk, lager o. s. v.) samt for utførsel;
f. kontor for privat bedrift, som pleier å holdes åpent i vesentlig samme tid som for vedkommende art av forretninger sedvanlig eller til regelmessige, forut bekjentgjorte tider, dog kun av den formue og inntekt, som ikke er å beskatte efter nogen annen bestemmelse i nærværende paragraf;
g. hoteller, pensjonater, sanatorier, gjestgiversteder og andre anlegg for bevertning samt badeetablissementer o. l.

Driftsmidler til fløtningens fremme, såsom lenser (dog ikke sorteringslenser), renner, dammer, skjermer, for hvis bruk der ikke opkreves særskilt avgift utover, hvad der utlignes på tømmeret til drift og vedlikehold, beskattes for inntektens vedkommende med inntil 5 pct. av vedkommende anleggs tekniske verdi.

Virksomhet, som er betinget av handelsborgerskap, men ikke er således knyttet til fast eiendom eller anlegg, at skattskrivningen efter foranstående bestemmelser er stedbunden, blir å beskatte i det distrikt, hvor utøveren har borgerskap eller har latt sig innskrive som utførselsberettiget.

Driver den skattepliktige tilvirkning i forbindelse med omsetning fra kontor eller lager av de tilvirkede varer, blir den samlede inntekt av de omsatte varer, forsåvidt kontoret eller lageret finnes i annen kommune enn den, hvori tilvirkningen foregår, å skattlegge med 8/10 i tilvirkningskommunen, 1/10 i den kommune, hvor kontor has, og 1/10 i den kommune hvor lageret er. Formue i beholdninger av råstoffer og tilvirkede varer skattlegges i tilvirkningskommunen.

Når et selskap driver virksomhet bestående i lagring og omsetning av petroleum eller lignende, skattlegges den ene tredjedel av inntekten i kontorkommunen og de to tredjedeler i den eller de kommuner, hvor der has lager. Mellem flere lagerkommuner fordeles inntekten til beskatning i forhold til den varemengde, som i årets løp er uttatt av lageret innen hver kommune. Lagerbeholdningene beskattes som formue i de pågjeldende lagerkommuner.

Inntekt, der vinnes ved hugst av tømmer i egen skog, medtas ikke ved den foran foreskrevne fordeling av beskatningen, men beskattes alltid helt i det distrikt, hvor eiendommen er beliggende.

Efter nærværende paragrafs bestemmelser beskattes også gevinst ved avhendelse av faste eiendommer. Likeledes beskattes efter nærværende paragraf panthaver, der har overtatt fast eiendom til brukelighet, så vel som enhver, der oppebærer føderåd, grunnleie eller faste grunnavgifter, som er påheftet sådan eiendom.

§ 14. Når elektrisitetsverker, derunder innbefattet kraftanlegg, med dertil hørende ledninger og fordelingsanlegg er skattepliktige i flere distrikter, fordeles nettoformuen til beskatning i overensstemmelse med de sedvanlige regler (jfr. § 30, tredje ledd). Av nettoinntekten blir inntil 5 pct. årlig av de skattepliktige formuesverdier forholdsmessig å fordele til beskatning med den ene halvdel på samtlige disse verdier og med den annen halvdel på verdien av kraftanlegg og fordelingsanlegg. Mulig overskytende inntekt kommer til beskatning i de distrikter, hvortil salg av elektrisk energi finner sted, i forhold til dettes størrelse.

Er en kommune eier av sådanne anlegg, som omhandlet i første ledd, utenfor kommunens eget område, ansettes inntekten i vedkommende fremmede kommuner alltid til 5 pct. av nettoformuen (jfr. § 30, fjerde ledd) i kraftanlegget og fordelingsanlegget og 2½ pct. av nettoformuen i ledningene. Skjer omsetning av kraft utenfor kommunens område, blir som inntekt å beskatte den erholdte pris med fradrag av utgifter, herunder produksjonsomkostninger beregnet i forhold til de omkostninger, der faller på den samlede omsetning.

Når der i et vassdrag finnes et eller flere reguleringsmagasiner, der anvendes til å forøke vassdragets naturlige lavvannføring, skal nedenfor liggende vannkraftanlegg, der helt eller delvis har tatt den forøkede lavvannføring i bruk, beskattes for en del av sin formue i det eller de fremmede skattedistrikter, som berøres av vedkommende regulering.

Denne del av formuen ansettes til:

1. Verdien av reguleringsinnretningen som teknisk anlegg.
2. Den for reguleringen ydede erstatning eller — hvis denne ikke kan bringes på det rene eller erstatning ikke er ydet — den tilsvarende verdi. Denne fastsettes i tilfelle på grunnlag av en pris pr. meter strandlinje, som efter de stedlige forhold kan variere mellem kr. 0,25 og kr. 1,50 pr. meter reguleringshøide.
3. 20 pct. av verdien av den ved reguleringen for hvert enkelt vannkraftanlegg innvunne og ibruktatte kraftøkning. Kraftøkningen beregnes med utgangspunkt i vassdragets lavvannføring uten regulering, hvorved forståes den vannføring, som uten regulering har kunnet påregnes år om ånnet i 350 dager av året.

Verdien efter post 1 beskattes i det eller de distrikter, hvor reguleringsinnretningen er beliggende. Verdien efter post 2 beskattes i vedkommende distrikt, mens verdien efter post 3 fordeles til beskatning mellem de til magasinet støtende distrikter i forhold til de ovenfor damanlegget ydede erstatningsbeløps størrelse eller i tilfelle den tilsvarende verdi, beregnet efter regelen i ovenstående post 2.

De i postene 2 og 3 omhandlede verdier samt delingen mellem de forskjellige distrikter fastsettes av Riksskattestyret efter opgave fra Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet. Før avgjørelse treffes av Riksskattestyret, skal hovedstyret ha gitt alle vedkommende eiere og ligningsnevnd adgang til å uttale sig angående dets opgaver.

Nettoinntekten av den samlede bedrift inntil 5 pct. årlig rente av nettoformuen blir å fordele til beskatning forholdsmessig på de innen hvert distrikt skattepliktige formuesverdier. Den overskytende del av inntekten beskattes i det eller de distrikter, hvor det industrielle anlegg efter almindelige regler er skattepliktig.

Riksskattestyret utferdiger til veiledning for ligningsmyndighetene almindelige regler om, hvorledes formuen blir å fordele til beskatning mellem de forskjellige distrikter, hvor industrielle anlegg, vannfall og damanlegg er beliggende, samt om formuens fordeling mellem de forskjellige distrikter, der berøres av en regulering.

§ 15. Selskaper og andre skattepliktige innretninger (jfr. § 10 b) har i almindelighet å svare skatt av sin samlede formue og inntekt i det distrikt, hvor kontoret er beliggende. Has flere kontorer, blir skatten å erlegge i det distrikt, hvor hovedkontoret ligger. Has intet kontor, skjer beskatningen i det distrikt, hvor vedkommende bestyrelse har sitt sæte. Under egen bestyrelse stående avdeling av selskap eller annen skattepliktig innretning blir å skattlegge særskilt i det distrikt, hvor avdelingen har sitt kontor.

Handelsselskaper og andre næringsdrivende selskaper — herunder konsortier — med personlig solidarisk ansvar lignes ikke som selskaper, hvorimot medlemmene lignes hver for sig for sin hele anpart i selskapets (konsortiets) formue og inntekt. Kommanditister og stille interessenter lignes likeledes hver for sig for sine innskudd og inntekter.

Ved beskatning til kommunene av rederiselskap fremgåes på den måte, at formuen og inntekten skattlegges hos selskapet i de distrikter, hvor selskapets aktionærer eller parthavere bor, således at bopelsdistriktene får så stor andel av selskapets formue og inntekt til beskatning, som motsvarer de innen distriktet den 1 januar i det år, ligningen foretas, bosatte akti-

onærers eller parthaveres andel i selskapsformuen og selskapsinntekten. Var selskapet opløst tidligere, legges i stedet til grunn den dag, da fordelingen av midlene til aktionærene (parthaverne) i anledning av opløsningen påbegyntes. Den andel i selskapsformuen og selskapsinntekten, der representeres av aktier eller parter, tilhørende personer, bosatt i utlandet, skattlegges i det distrikt, hvor kontoret has, eller bestyrelsen foregår. I alle tilfelle blir selskapets samlede formue og inntekt å ansette av ligningsnevnden (ligningsrådet) i dette distrikt (ligningsdistriktet). Jfr. for øvrig § 52, annet ledd, § 55, annet og tredje ledd, § 75, fjerde ledd, og § 104, fjerde ledd. Ved utskrivning av formues- og inntektsskatt til staten skattlegges den hele formue og inntekt i ligningsdistriktet.

Som aktionær (parthaver) i rederiselskap regnes i denne lov den, som den 1 januar i det år, ligningen foretas, står opført i selskapets aktiebok eller liste over parthaverne som eier av vedkommende aktie eller part.

Når aktier (parter) i rederiselskap (herunder også utenlandsk) eies av et annet selskap, som har til formål å eie og forvalte eller for egen regning omsette sådanne aktier (parter), behandles aktiene (partene) som tilhørende de enkelte medlemmer av dette selskap med den på hver fallende andel.

Med rederiselskaper likestilles i denne lov selskaper, som driver fangstvirksomhet på havet eller bergningsvirksomhet.

Drives meieri av aktieselskap, blir formuen og inntekten å skattlegge hos aktieeierne, hvor disse personlig er skattepliktige, forsåvidt selskapet utelukkende eller hovedsakelig tilvirker og forhandler produkter av aktieeiernes gårdsbruk (jfr. § 42).

Forsåvidt angår formue og inntekt, der omhandles i § 13 utenfor bokstav f, skjer beskatning i overensstemmelse med reglene i nevnte paragraf.

§ 16. Dødsboer blir — forsåvidt de ikke beskattes efter § 13 — å iligne skatt i det distrikt, hvor avdøde var bosatt, Er vedkommende avgått ved døden i det år, som efter § 35 legges til grunn for inntektsberegningen, beskattes boet eller i tilfelle den gjenlevende ektefelle eller arving, som har overtatt boet udelt, for sin egen og avdødes sammenlagte inntekt i det pågjeldende år. Skiftes fellesbo mellem gjenlevende ektefelle, som er ansvarlig for avdødes gjeld, og avdødes arvinger, blir så vel avdødes som boets inntekt helt å beskatte hos den gjenlevende ektefelle.

Konkursboer og insolvente døds- og administrasjonsboer er alene skattepliktige for inntekten av den virksomhet, der drives for deres regning. Ved siden av boet kan skyldneren ilignes skatt for inntekt, som han eller hans ektefelle erhverver, og

som ikke innflyter i boet, så vel som av formue, der tilhører ham eller hans ektefelle, og som ikke inndras i boet. Underholdningsbidrag, der utbetales skyldneren av boet kommer til fradrag i boets inntekt, men beskattes hos skyldneren.

§ 17. Innen riket bosatte personer og her hjemmehørende skattepliktige selskaper og innretninger kan ikke ilignes skatt for formue i faste eiendommer eller anlegg med tilbehør, der er beliggende i utlandet, og kan kun skattlegges for den halve del av inntekten av sådanne eiendommer eller anlegg og av dertil knyttet næringsdrift. Ved beregningen av den skattepliktige formue og inntekt fremgåes således, at gjeld forholdsmessig føres til avdrag i bruttoformuen i utlandet og i den øvrige bruttoformue, og at renter føres til avdrag i inntekten i utlandet og den øvrige inntekt med en gjeldsfradraget motsvarende anpart.

Norsk statsborger eller person med norsk innfødsrett, som, efter å ha vært fast bosatt i utlandet, tar fast bopel her i riket, er efter bosettelsen innenlands ved de 2 første ligninger, ved hvilke han vil være skattepliktig, fritatt for å ilignes skatt av formue i kapital, anbragt i utlandet, og av inntekt, som tilflyter ham i utlandet.

§ 18. Personer som er bosatt i utlandet og utenlandske selskaper og innretninger er alene skattepliktige av formue, der er knyttet til, og av inntekt, der oppebæres av sådanne kilder, som nevnes i § 10, bokstav c. De blir å skattlegge i overenstemmelse med forskriftene i §§ 13—15 eller, hvis bestemmelsene i disse paragrafer ikke er anvendelige, i det distrikt, hvor den pågjeldende næringsdrift eller virksomhet foregår.

I utlandet hjemmehørende mottager av godtgjørelse, tantième, gratiale og lignende fra her i riket hjemmehørende selskap eller innretning (§ 10, bokstav c) skattlegges for den mottatte godtgjørelse m. v. i det distrikt, hvor vedkommende selskaps kontor er eller hvor bestyrelsen foregår, jfr. § 15.

Utlending eller utenlandsk selskap, som regelmessig driver bergning og dermed sammenhengende virksomhet på norsk territorium, beskattes av formuen i og inntekten av den her drevne virksomhet i det distrikt, hvor vedkommende skib lengst har vært stasjonert i inntektsåret.

§ 19. Er skatteplikten avhengig av bostedet, svares skatten til den kommune, hvor vedkommende person er bosatt den 1 januar i det år, ligningen foretas.

Ved avgjørelsen av, i hvilket distrikt innen riket en person ved det for skatteplikten avgjørende tidspunkt skal anses bosatt, befølges efterstående regler:

a. Midlertidig ophold i et distrikt medfører ikke skatteplikt til dette, medmindre omstendighetene for øvrig er sådanne,

at vedkommende person under opholdet må anses for å ha sitt virkelige bosted i distriktet. Innvånere i et distrikt, som til enkelte årstider pleier å ta midlertidig ophold i et annet, blir ikke derfor skattepliktige til dette. Har et midlertidig ophold den 1 januar vart uavbrutt minst 1 år, blir opholdsstedet i almindelighet å betrakte som bosted.

b. Familieforsørgere anses bosatt i det distrikt, hvor de har sitt hjem, selv om de har sin virksomhet i et annet distrikt og derfor i lengere tid må opholde sig i dette. Har vedkommende erhvervet hjemstavnsrett i opholdskommunen, anses han bosatt der.

c. Sinnssyke, der er innlagt på asyl eller anbragt i privat forpleining, anses bosatt i det distrikt, hvor de må antas å ha sitt hjem.

d. Personer, der er fraflyttet sitt tidligere bosted, men ennu ikke er ankommet til det sted, hvor de akter å bosette sig, anses bosatt i det tidligere bostedsdistrikt.

Personer, som ikke har noget fast opholdssted, ilignes skatt i det distrikt, hvor de efter sine øvrige forhold må antas å ha sitt hjem. Skibsførere og andre sjøfolk blir å iligne skatt i det distrikt, hvor rederiet har kontor, eller hvor bestyrelsen foregår, hvis de ikke har bopel eller hjem annensteds innen riket.

§ 20. Er skatteplikten uavhengig av bostedet, skjer skattlegningen i overensstemmelse med reglene i §§ 13—15 og 18 hvad enten den pågjeldende næringsdrift foregår i et lengere eller kortere tidsrum, og uten hensyn til, om den ved utgangen av inntektsåret (jfr. § 35) er ophørt. Har eiendommen eller bedriften skiftet innehaver i inntektsåret, beskattes hver av innehaverne for den inntekt, han i sin besiddelsestid har oppebåret; jfr. dog § 16, første ledd.

Skattepliktige selskaper, boer og andre innretninger kan ilignes inntektsskatt, selv om selskapet er opløst eller boet sluttet og midlene utdelt til parthaverne før utgangen av inntektsåret.

§ 21. Formues- og inntektsskatt kan ikke pålegges:

a. Kongen og den kongelige familie.

b. Staten og de samme tilhørende eiendommer, offentlige innretninger og fond.

c. Fylkes-, herreds- og bykommuner, forsåvidt angår eiendommer og innretninger innen kommunens område.

d. Norges Bank.

e. Hypotekbanken, Fiskeribanken, Kommunalbanken, Arbeiderbruk- og Boligbanken, Den norske stats småbruk- og boligbank og hypotekforeninger, hvis planer er stadfestet av Kongen.

f. Norges Brandkasse og gjensidige brand- og husdyrforsikringsforeninger, hvis planer er stadfestet av Kongen, samt gjensidige skibsforsikringsselskaper, som ikke tegner høiere forsikring på èn kjøl enn kr. 40 000,oo.
g. Selskap eller samlag for omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød eller øl.
h. Universitetet og offentlige skoler.
i. Kirker og milde stiftelser, undtagen forsåvidt angår fast eiendom i fremmede kommuner.
k. Selskaper og innretninger som ikke har erhverv til formål, såsom videnskapsselskaper, kunstforeninger, museer, soldathjem på ekserserplassene, fiskerhjem og selskapelige klubber.

Dersom disse institusjoner — soldathjem på ekserserplassene og fiskerhjem undtatt — driver økonomisk virksomhet — derunder også bortleie av fast eiendom som delvis benyttes til eget bruk — blir den deri nedlagte formue og den derav vunne inntekt å beskatte overensstemmende med skattelovens almindelige regler.

l. Det offentlige veivesen og jernbaner, som er til almindelig avbenyttelse.
m. Kanaler.
n. Vannledninger med tilhørende bassenger og dammer, som eies av nogen kommune.
o. Utlendinger, der opholder sig i Norge i studieøiemed.
p. Sikringsfondet for sparebanker, lov om sparebanker av 4 juli 1924, syvende kapitel.

De en kommune tilhørende kirkegårder, krematorier (med urnehall og urnelund), sykehuser og sinnssykeasyler, som er beliggende utenfor vedkommende kommunes område, kan ikke pålegges formues- og inntektsskatt, uten forsåvidt der til den pågjeldende innretning er knyttet virksomhet utover dens egentlige formål. I så fall beskattes formuen i og inntekten av denne virksomhet uten fradrag av gjeld eller gjeldsrenter.

Av skibsrederi, som en fylkeskommune driver til lettelse for trafikken til og fra vedkommende fylke eller mellem de forskjellige steder innen fylket, svares ikke skatt, medmindre fylket oppebærer direkte utbytte av virksomheten.

§ 22. Familiestiftelser og andre formuesmasser, hvis avkastning fortrinsvis tilfaller medlemmer av en bestemt slekt, kan ilignes formuesskatt.

Formue i og inntekt av aktier i Norges Bank, i selskap eller samlag for omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød eller øl, i jernbaner samt i selskaper, der inngår under foregående paragrafs bokstav k, beskattes hos vedkommende aktieeier.

§ 23. I hvilken utstrekning fremmede makters diplomatiske og konsulære tjenestemenn med familie og tjenerskap blir å frita for formues- og inntektsskatt bestemmes av Kongen.

§ 24. Den fritagelse for bidrag til kommunens utgifter, der, når bergverker eller bruk har eget fattigvesen eller bekoster særskilt skole, er tilstått visse til bergverket eller bruket knyttede skattepliktige, vedblir å være gjeldende. Dog omfatter fritagelsen ikke skatt av faste eiendommer, medmindre disse kan anses som nødvendig bestanddel av vedkommende verk eller bruk.

Likeledes blir de for Røros Kobberverk gjeldende særbestemmelser fremdeles i kraft.

Så lenge Kongsberg Sølvverk tilhører staten, er verket i samme utstrekning som hittil fritatt for skatt av formue og inntekt.

§ 25. Bestemmelsene om skattefritagelse for dissentere i lov av 27 juni 1891 § 4, jfr. lov av 17 mai 1904 blir fremdeles gjeldende, dog således, at fritagelsen avhenger av, at vedkommende i hele det nærmest forut for skatteåret liggende kalenderår uavbrutt har vært dissenter, samt at den foreskrevne anmeldelse for ligningsnevnden skjer innen den påfølgende 31 januar.

§ 26. Fullmektig for utlending eller utenlansk selskap eller innretning, der i nogen kommune her i riket driver nogen virksomhet, som er gjenstand for beskatning, er personlig ansvarlig for de ilignede skatter.

Ved ligning av medlemmer av de i § 15, annet ledd, omhandlede selskaper er selskapet ansvarlig for skatten, hvis denne ikke kan erholdes hos medlemmene. Lignes et medlem av formue og inntekt både i og utenfor selskapet, omfatter dette ansvar alene en så stor del av medlemmets formues- og inntektsskatt, som efter en forholdsmessig fordeling faller på formuen og inntekten i selskapet.

Hvor bystyret derom har fattet beslutning, kan skatt ilignet hjemmeværende barn (herunder adoptivbarn og pleiebarn), der arbeider i foreldrenes bedrift, opkreves hos vedkommende foreldre. Likeledes kan, efter bystyrets beslutning, skatt ilignet faste tjenere, opkreves hos den husbond, hos hvem vedkommende er i tjeneste ved skattens forfallstid. Dog står adgangen til sådan opkrevning alene åpen, når foreldrene eller husbonden har mottat skattseddel for den skattepliktige fjorten dager, innen skatten er forfallen. Under lignende betingelser som for tjenere kan — når bystyret så beslutter — skatt, der er ilignet lønnsmottagere ved offentlige vei- og jernbaneanlegg, vannutbygnings- og reguleringsanlegg, stenbrudd, bergverk og fabrikk og andre industrielle anlegg, opkreves hos arbeidsgiveren eller anleg-

gets bestyrer. Skatten skal i det forrige punktum omhandlede tilfelle avholdes i den skattepliktiges ukes- eller månedslønn i avdrag, hvis størrelse bestemmes av bystyret, og som ikke må overstige 20 pct. av den samlede ukes- eller månedslønn, beregnet uten hensyn til erholdt forskud.

Her i riket hjemmehørende selskaper og innretninger som yder godtgjørelse, tantième, gratiale og lignende til i utlandet hjemmehørende mottager (§ 10, bokstav c, og § 18, annet ledd), er ansvarlig for skatt som ilignes denne av den ydede godtgjørelse m. v.

Når skatt betales av nogen, der efter nærværende paragraf er ansvarlig for samme, kan denne forlange sitt utlegg dekket av den skattepliktige og i tilfelle tilbakeholde eller avkorte dette i hvilket som helst beløp, som han er den skattepliktige skyldig.

§ 27. Skifteforvaltere er ansvarlig for, at det fornødne beløp avholdes av boets midler til dekkelse av skatt, der, efterat boet er tatt under skiftebehandling, ilignes eller må forutsettes å ville bli ilignet boet, konkursskyldneren, forsåvidt boet er ansvarlig for hans skatt, eller arvelateren. Opgjøres boet av testamentsfullbyrder, påhviler der denne tilsvarende ansvar.

Lignende ansvar påhviler hvert enkelt medlem av bestyrelser av selskaper og andre skattepliktige innretninger, når disse opløses og deres midler fordeles mellem parthaverne.

Hvis et selskaps eiendeler, næring eller virksomhet selges gjennem overdragelse av aktiene (partene), og salgsgevinsten skal skattlegges efter § 46, annet ledd, påhviler lignende ansvar for skatten hver enkelt av de interessenter, som har forestått salget av aktiene. Er der ingen, som således på egne eller andres vegne har forestått salget, påhviler ansvaret hver enkelt av aktionærene (parthaverne).

Er midlene utloddet eller fordelt, uten at det fornødne beløp er avholdt til dekkelse av skatten, kan denne, om den ellers vilde være uerholdelig, innfordres hos konkurskreditorene, arvingene eller parthaverne, der dog kun er ansvarlige hver for sin andel av samme.

Selvskiftende arvinger er solidarisk ansvarlige for skattens erleggelse; dog er ingen av dem forpliktet til å erlegge mer, enn han har mottatt i arv.

Proklama, der utstedes i boer, er uten innflytelse på skattekrav efter nærværende lov.

§ 28. Når et bo skal sluttes, kan skifteforvalteren, testamentsfullbyrderne eller de selvskiftende arvinger tilstille ligningsnevndens formann (ligningsrådet) selvangivelse over boets inntekt til slutningsdagen og samtidig kreve utregnet og opgitt den skatt, som boet vil ha å utrede av sin inntekt i det løpende

kalenderår. Er årets ligning ennu ikke avsluttet, kan boets eller i tilfelle avdødes skatt av formue og inntekt i det foregående kalenderår på samme måte kreves utregnet og opgitt.

På lignende måte kan, når et selskap eller annen skattepliktig innretning skal opløses, vedkommende bestyrelse kreve utregnet og opgitt skatt som omhandlet.

Ligningsnevnden eller, hvis denne ikke er samlet, nevndens formann (i tilfelle ligningsrådet) foretar den fornødne prøvelse av selvangivelsen og utfører ligningen, hvorefter skatten beregnes efter den ved årets ligning benyttede skatteprocent eller — om denne ikke er fastslått — efter den ved forrige ligning benyttede procent. Skatten beregnes i tilfelle særskilt av hvert kalenderårs inntekt.

Har vedkommende skifteforvalter (testamentsfullbyrdere eller selvskiftende arvinger) eller bestyrelse ikke fått meddelelse om skattens størrelse innen 3 måneder, efterat begjæringen om skattlegning er innkommet til ligningsmyndigheten, kan intet krav på skatt siden fremsettes mot boet eller vedkommende selskap, forening eller partrederi.

§ 29 Opstår der tvist om i hvilket distrikt en skattepliktigs formue eller inntekt efter reglene i nærværende kapitel blir å beskatte, skal vedkommende regjeringsdepartement endelig avgjøre tvisten, hvis de pågjeldende kommuner stiller forlangende derom og den skattepliktige samtykker i sådan avgjørelse eller har deponert skatten i overensstemmelse med § 108. Departementets kjennelse skal begrunnes, forsåvidt grunnene antas å ha betydning utover den foreliggende sak

Efter begjæring av vedkommende kommunestyre og anbefaling av Riksskattestyret kan Kongen med annet lands regjering slutte overenskomst om fastsettelse av spesielle regler for beskatningens fordeling mellem Norge og det fremmede land, når en næring drives under sådanne forhold, at vedkommende av inntekten er skattepliktig i begge land.

Tredje kapitel.

Om den skattepliktige formue og inntekt.

§ 30. Formuen ansettes til det beløp, som den 1 januar i det år, ligningen foretas, efter gjengse priser utgjør den virkelige verdi av den skattepliktiges rørlige og urørlige eiendom, samt utestående fordringer efter fradrag av påhvilende gjeld.

Hvis den skattepliktige driver næring, hvorfor bokførsel ved lov er foreskrevet, og for ligningsnevnden godtgjør, at han må benytte et annet regnskapsår enn kalenderåret, blir formuen å ansette til det beløp, som den utgjør ved utgangen av

det siste regnskapsår, der er forløpet før 1 januar i det år, ligningen foretas.

Når nogen er skattepliktig i flere distrikter, blir gjeldsfradraget å fordele forholdsmessig mellem distriktene efter verdien av den i disse skattepliktige bruttoformue.

Når kommuner, kirker og milde stiftelser blir å iligne skatt, kan de som gjeld kreve fradratt et beløp motsvarende halvdelen av den i distriktet skattepliktige bruttoformue (jfr. dog § 21, 2net ledd).

Utenlandske skattepliktige kan kreve fradratt gjeld, der er stiftet til fremme av den beskatning undergitte virksomhet, dog ikke med et større beløp enn halvdelen av vedkommendes i distriktet skattepliktige bruttoformue. Fra denne begrensning kan Kongen forsåvidt angår selskaper for statskassens vedkommende dispensere, når det finnes påkrevet av offentlige hensyn.

§ 31. Ved verdsettelsen av formuen iakttas følgende regler:

a. Faste eiendommer med tilbehør, kreaturer, redskaper og andre løsøregjenstander, jakt- og fiskerettigheter, uthugstrettigheter og lignende selvstendige rettigheter ansettes til den antatte salgsverdi. Dog ansettes verdien av de til en forretning hørende beholdninger av råstoffer og varer uten hensyntagen til påregnet handelsgevinst.

b. Pantobligasjoner, gjeldsbrev, sparebankinnskudd og andre utestående fordringer ansettes til sitt pålydende uten hensyn til rentenes eller avkastningens størrelse, og hvad enten de er rentebærende eller ikke. Usikre fordringer reduseres skjønnsmessig. Uerholdelige fordringer settes ut av betraktning.

c. Stats-, kommune- og andre ihendehaverobligasjoner, aktier og lignende verdipapirer (i de tilfelle, hvor disse efter nærværende lovs regler blir å beskatte hos eieren) ansettes til kursverdien eller, forsåvidt kurs ikke noteres eller kjennes, til den antatte salgsverdi.

d. Livsforsikringspoliser blir kun å beskatte for det samlede beløp over kr. 10 000,oo som polisene utgjør for den enkelte skattepliktige, forutsatt de er tegnet i norsk selskap eller innretning eller i utenlandsk selskap eller innretning, som ved denne lovs ikrafttreden har eller har hatt tillatelse til å drive livsforsikringsvirksomhet i Norge.

I forhold hertil ansettes polisene til en brøkdel av den samlede gjenkjøpsverdi, som bestemmes ved skjønn, forsåvidt den ikke er oplyst.

Kan forsikringen ikke kreves gjenkjøpt, blir den ikke å beskatte som formue hos den forsikrede.

e. Utenlandske forsikringsselskapers hei i riket skattepliktige formue ansettes til det 10-dobbelte av selskapets beregnede årsinntekt, medmindre verdien av selskapets faste eiendommer eller anlegg innen riket (i tilfelle efter fradrag av gjeld overensstemmende med forskriftene i foregående paragraf) utgjør et større beløp.

§ 32. Til skattepliktig formue henregnes ikke:

a. Rettigheter, hvis opnåelse er avhengig av en betingelse.
b. Tidsbegrensede bruksrettigheter.
c. Krav på periodiske ydelser, der skal erlegges i et begrenset tidsrum, såsom pensjoner, livrenter, føderåd, ydelser ifølge forsikring for ulykkestilfelle o. s. v.
d. Krav på lønn i offentlige eller private tjenesteforhold, på renteterminer og på utbytte av verdipapirer og selskapsandeler, så lenge kravet ennu ikke er forfallent til betaling.
e. Patent-, forfatter- og kunstnerrett, der ikke ved overdragelse eller arvefall er gått ut av den oprinnelige innehavers eie.

§ 33. Ved formuesansettelsen kommer ikke til fradrag:

a. Forpliktelser, hvis inntreden er avhengig av en betingelse.
b. Tidsbegrensede bruksrettigheter, hvormed den skattepliktiges formuesgjenstander er beheftet.
c. Kapitalverdien av føderåd, der er påheftet den skattepliktiges eiendom, så vel som verdien av andre i forrige paragraf under bokstav c omhandlede ydelser, når utredelsen av sådanne påhviler den skattepliktige.
d. Forpliktelse til utbetalinger av den i forrige paragraf under bokstav d omhandlede art.

Forsikrings- og livrenteselskaper er berettiget til fradrag for premiereserven samt for andre fond, der utkreves for å dekke kontraktmessig overtatte forpliktelser like overfor de forsikrede, dog ikke for bonusfond.

§ 34. Når nogen ved testamente eller annen gyldig disposisjon har bestemt, at inntektsnydelsen av en kapital eller bruksnydelsen av en eiendom i en viss tid skal tilkomme en person, men at selve kapitalen eller eiendommen skal tilfalle en annen person eller en stiftelse eller innretning, beskattes kapitalen eller eiendommen som formue på rente- eller bruksnyderens hånd, så lenge dennes rett vedvarer.

Gjenlevende ektefelle, der hensitter i uskiftet bo, anses som eier av boets samtlige midler. Stamhus- og fideikommisbesiddere anses like med eiere.

§ 35. Inntekten ansettes til det beløp, som den skattepliktige i det sist forløpne år, regnet til 31 desember (inntektsåret) har innvunnet i penger eller pengers verdi, uten hensyn til hans inntekt i det år, for hvilket skatten lignes (skatteåret).

Hvis den skattepliktige driver næring, hvorfor bokførsel ved lovgivningen er foreskrevet, og han for ligningsnevnden godtgjør, at han må benytte et annet regnskapsår enn kalenderåret, blir inntekten å ansette til det beløp, som den har utgjort i det siste regnskapsår, der er forløpet før 1 januar i det år, ligningen foretas.

Går en skattepliktig over til å benytte et annet regnskapsår enn tidligere, blir inntekten i tidsrummet mellem det forrige regnskapsårs avslutning og det nye regnskapsårs begynnelse å skattlegge særskilt. For dette tidsrum må særskilt regnskapsopgjør tilstilles ligningsmyndigheten.

Fra disse regler gjelder de undtagelser som fremgår av de i §§ 40—45 inneholdte forskrifter om inntektens ansettelse med et årlig gjennemsnittsbeløp.

Inntekten anses i almindelighet oppebåret ved det tidspunkt da fordelen virkelig tilflyter den skattepliktige. Består inntekten i et pengebeløp eller annen ydelse, anses den oppebåret, når beløpet virkelig erlegges eller i tilfelle ved det tidligere tidspunkt, da der opstår adgang for vedkommende til å få beløpet utbetalt eller ydelsen erlagt.

Utgifter, der kommer til fradrag ved inntektsansettelsen, henføres i almindelighet til det tidspunkt, da utgiften utredes.

§ 36. Til inntekt henregnes — med de i det følgende fastsatte undtagelser og begrensninger — rente av formue, livrente, føderåd og pensjon, enhver fordel, som er vunnet ved eiendom, kapital, arbeide eller virksomhet, hvad enten det oppebårne er innvunnet gjennem et lengere tidsrum eller er erhvervet leilighetsvis eller ved en enkelt anledning, og hvad enten det måtte bestå i underhold, klær, husly, brenne, belysning og desslike, eller i annet, som er anvendt til egen eller familiens nytte eller behagelighet eller til utvidelse av næring eller drift eller til formuesforøkelse.

Til inntekt henregnes ikke formuesforøkelse ved arv eller gave eller ved livsforsikring (til utbetaling ved død eller annet tidspunkt eller begivenhet). Heller ikke henregnes til inntekt beløp som enkelte bedrifter eller enkelte lønnstagere mottar som bidrag av sine respektive organisasjoner. Det samme gjelder bidrag som av staten eller av selskap med offentlig støtte ydes til bestridelse av utgifter ved nydyrkning eller bureisning. Derimot anses som inntekt, hvad der erholdes som tantième, gratiale og lignende, hvad der mottas som utdelinger av legater og understøttelsesforeninger, hvad der oppebæres som regelmessig personlig understøttelse, hvorpå den skåttepliktige ifølge lov eller overenskomst har krav, samt vederlagsfri benyttelse av andres rørlige eller urørlige gods.

Hus til beboelse, der benyttes av eieren, beregnes som inn-

tekt for denne med den sum, som det antas å koste å leie tilsvarende hus. Andre varige forbruksgjenstander som klær, innbo o. l. anses derimot ikke inntektsgivende, når de brukes av eieren eller hans familie.

Som inntekt medregnes også, hvad der erhverves ved den skattepliktiges og hans husstands håndverks- og husflidsarbeide i hjemmet så vel som husstandens arbeide i den skattepliktiges bedrift. Dog tas intet hensyn til verdien av hustruens og de øvrige familiemedlemmers arbeide med det almindelige husstell.

Understøttelse som her i riket bosatt hustru mottar fra ektefelle i utlandet, regnes — forsåvidt ikke ektefellen lignes her i landet som skattepliktig efter § 12 — som inntekt i den utstrekning hvori understøttelsen anvendes til underhold for den skattepliktige med husstand. Kan nøiaktige oplysninger herom ikke meddeles, blir den del av understøttelsen, som skal regnes som inntekt, å ansette skjønnsmessig. Nærmere regler angående gjennemførelsen av bestemmelsene i nærværende ledd utferdiges av Riksskattestyret.

§ 37. Til inntekt henregnes også gevinst, hvorved tilfellet i større eller mindre grad har vært medvirkende, såsom gevinst ved lotteri, ved landslott, ved opdagelse av ertser og mineraler, ved fund etc.

Gevinst ved avhendelse av faste eiendommer eller andre formuesgjenstander — herunder ikke innbefattet verdipapirer og heller ikke innbo eller annet løsøre, som har vært benyttet i den skattepliktiges eller hans families bopel eller husholdning — regnes som inntekt for avhenderen, når de er erhvervet av ham på annen måte enn ved arv i løpet av de siste 5 år, før avhendelsen finner sted, eller avtale derom treffes. Det samme gjelder, når de må antas erhvervet av selgeren for å avhendes med fordel, eller når de er erhvervet av ham i anledning av næring eller forretningsforetagende eller er benyttet dertil. Drift av almindelige gårdsbruk og av leiegårder, som vesentlig er bestemt til beboelse, henregnes ikke i denne henseende til næring eller forretningsforetagende.

Når de i annet ledd omhandlede formuesgjenstander er erhvervet ved gave og avhendes, før 5 år er forløpet siden gavens mottagelse, regnes den verditilvekst, som gjenstanden er undergått, siden den blev erhvervet av giveren, eller om dennes erhvervelse av formuesgjenstanden ligger lengere tilbake i tid, verditilveksten i de siste 5 år, og inntil gavemottageren avhender gjenstanden, som inntekt for denne. Like hermed regnes de tilfelle, hvor gjenstanden er erhvervet av avhenderen til underpris, der skjønnes å omfatte en gave. Åsætesretten berøres ikke av denne bestemmelse. Disse regler

kommer kun til anvendelse, forsåvidt gjenstandens salgssum overstiger kr. 5 000,oo.

Gevinst, der erhverves ved salg av tomter i byer eller bymessig bebyggede strøk på landet eller i deres umiddelbare nærhet, så vel som gevinst ved avhendelse av forretning eller virksomhet, av patent-, forfatter-, kunstnerrett og lignende regnes alltid som inntekt.

§ 38. Fra det antatte bruttobeløp av inntekten dras, foruten renter av skattyderens gjeld, alle utgifter, der skjønnes å være pådratt til inntektens erhvervelse, sikrelse og vedlikeholdelse. Til avdrag kommer således:

a. Driftsomkostninger, derunder innbefattet lønninger, men ikke utgifter til den skattepliktiges og families underhold og betjening eller til bolig for ham og hans husstand.
b. Utgifter til vedlikeholdelse og forsikring av hus samt lignende utgifter til skib, fiskebåter, redskaper, og andre som driftsmidler benyttede faste eller rørlige eiendeler, men ikke til innbo og lignende, som brukes i den skattepliktiges eller hans families bopel eller husholdning.
c. Ordinære avskrivninger for verdiforringelse ved slit og foreldelse av skib, båtnøst, anlegg, maskiner, for driften av gårdsbruk nødvendige hus og lignende betydelige driftsmidler, der er bestemt til varig bruk, dog kun i den utstrekning, hvori forringelsen ikke allerede måtte være tatt i betraktning ved befølgelsen av reglene under foranstående bokstaver a og b.
d. Tap på utestående fordringer i forretningsvirksomhet så vel som annet tap i næring eller forretningsforetagender, dog kun i den utstrekning, hvori tapet ikke allerede måtte være tatt i betraktning under foranstående bokstaver a og b, og når det er et driftsmiddel, som er tapt, i ethvert fall ikke med større beløp, enn hvad der måtte gjenstå som dets verdi efter fradrag av foretatte avskrivninger i henhold til bokstav c.
e. Leie-, bruks- eller forpaktningsavgift, føderåd, regelmessige understøttelser og lignende utredsler, som den skattepliktige ifølge lov er forpliktet til eller ved overenskomst har forbundet sig til å yde, og som efter nærværende lovs regler ved beskatningen regnes som inntekt for mottageren.
f. Skatter og avgifter, der påhviler faste eiendommer eller særskilte bedrifter eller erhverv.
g. Utgifter ved overtagelse og bestyrelse av embede eller annen tjenestestilling, så vel som byrder, der påhviler sådan stilling, såsom bestallingsgebyr, utgifter til stedfortreder, flytnings-, kontor- og reiseutgifter eller i tilfelle underskudd på den til sådanne utgifters bestridelse tilståtte godtgjørelse. Hvis

den skattepliktige under utførelsen av sitt arbeide av hensyn til dette må bo utenfor sitt hjem, kan den merutgift som herved påføres ham, fordres fradratt inntekten. Kan fradragets størrelse ikke nøiaktig beregnes, ansettes det skjønnsmessig.

h. Tvungne innskudd i pensjonskasse, enkekasse, vikarkasse, til ulykkes-, syke-, invaliditets- eller alderdomsforsikring for den skattepliktige med familie.

i. Beløp, som ved skibsrederi, fangstvirksomhet på havet eller bergningsvirksomhet avsettes for å dekke utgifter til klassifikasjon eller kjelfond eller assuransepremie, forsåvidt det ikke overstiger et rimelig mål.

k. Beløp som aktieselskaper, kooperative selskaper og bedrifter samt sparebanker avsetter til pensjonsfond og understøttelsesfond, hvis statutter er stadfestet av Kongen, hvis midler ikke i noget tilfelle hefter for den skattepliktiges gjeld, og hvis inntekter heller ikke for nogen del tilfaller den skattepliktige.

l. Beløp som av sparebanker avsettes til sikringsfondet i henhold til lov om sparebanker av 4 juli 1924 § 51, annet ledd.

Skattepliktig som frivillig har erhvervet livsforsikring (til utbetaling ved død eller i levende live), kan ved inntektsansettelsen kreve fradratt de i inntektsåret betalte livsforsikringspremier for et beløp av inntil kr. 400,oo, forutsatt at polisen er tegnet i norsk selskap eller innretning eller i utenlandsk selskap eller innretning, som ved denne lovs ikrafttreden har eller har hatt tillatelse til å drive forsikringsvirksomhet i Norge. Det samme gjelder premie til frivillig sykeforsikring.

Foreningskontingent kan ikke kreves fratrukket inntekten. Innbefatter foreningskontingenten forsikringspremie som kan kreves fratrukket i medhold av bestemmelsene i de foregående ledd av nærværende paragraf, kommer denne del av kontingenten til fradrag. Heller ikke kan mulkt som foreninger ilegger sine medlemmer for brudd på medlemsforpliktelser, kreves fratrukket inntekten.

Er driftsmiddel av sådan art som omhandlet i bokstav c (herunder dog ikke almindelige forretningseiendommer bestemt for og benyttet til kontorer, butikker, bevertningsteder, losjihus, hoteller o. l.)under ekstraordinære konjunkturforhold erhvervet til overpris, skal denne ved inntektsansettelsen fradras med passende beløp efter ligningsmyndighetenes skjønn. Ved rederinæring kan den skattepliktige forlange fradrag som i forrige punktum nevnt, uansett om det erhvervede skib ennu ikke, når ligningen foretas, er ferdigbygget eller satt i drift; dog kan sådan avskrivning av overpris på tonnasje, som er innkjøpt fra utlandet eller kontrahert ved utenlandsk verksted efter 10 april

1920, kun skje av inntekt, som vedkommende skib selv har optjent undtagen i tilfelle, hvor Riksskattestyret — på grunnlag av regler fastsatt av Kongen — meddeler dispensasjon herfra.

Likeledes blir — forsåvidt kommunestyret derom har fattet bestemmelse — å fradra tap, som ved boligbygning opstår derved, at byggeomkostningene overstiger bygningens normalverdi. Dog tilståes sådant fradrag kun i den utstrekning, som av kommunestyret i vedtekt er bestemt, og kun forsåvidt vedtekten er godkjent av vedkommende regjeringdepartement.

Angående størrelsen av det inntektsfradrag, som blir å innrømme for verdiforringelse av driftsmidler ved slit og foreldelse, utferdiges regler av Riksskattestyret i den utstrekning, som anses påkrevet til veiledning for ligningsmyndighetene.

Derhos utferdiger Riksskattestyret almindelige regler, som ligningsmyndighetene vil ha å befølge, om avskrivning av overpris, særlig om hvilke driftsmidler, der skal anses for å gå inn under denne paragrafs tredje ledd, om avskrivningens størrelse i forhold til inntekten og om antallet av de år, hvorover avskrivningen blir å fordele. Ved utferdigelsen av sådanne regler har Riksskattestyret å søke bistand av sakkyndige.

§ 39. Underskudd, som fremkommer i en næring eller virksomhet, når utbyttet beregnes efter reglene i forrige og de efterfølgende paragrafer, så vel som tap, der er lidt ved avhendelse av sådan art som omhandlet i § 37, kan fordres fradratt utbyttet av den skattepliktiges andre næringer eller inntektskilder. For kommuneskattens vedkommende gjelder dog dette kun, forsåvidt vedkommende er skattepliktig i samme distrikt.

Når nogen er skattepliktig i flere distrikter, skjer fradraget av gjeldsrenter og andre ydelser, der ikke kan henføres til nogen bestemt inntektskilde, forholdsvis efter størrelsen av nettoinntekten i hvert distrikt.

I tilfelle, hvor den skattepliktige tilkommer begrenset eller fast fradrag i formuen for gjeld (jfr. § 30, tredje,[1]) fjerde og femte ledd), kan han fordre fradratt renter av den gjeld, som kommer til fradrag ved formuesansettelsen, men ikke renter av den øvrige gjeld.

§ 40. Inntekt av handel og annen næring, hvorfor bokførsel ved lov er foreskrevet, ansettes, når den skattepliktige har drevet næringen i minst 3 år, til, hvad utbyttet har utgjort i gjennemsnitt for de sist forløpne 3 år.

Til grunn for ansettelsen av utbyttet for det enkelte år legges den skattepliktiges årsregnskap, forsåvidt dette er opgjort overensstemmende med de grunnsetninger, der gjelder for en ordentlig forretningsførsel. Herved iakttas følgende:

[1]) Henvisningen til tredje ledd skyldes en feil i lovteksten.

a. Ved utbyttets beregning tas hensyn til den forandring i verdi, som den skattepliktiges beholdninger av råstoffer, ferdige produkter, varer og utestående fordringer ved årets slutning viser i forhold til hans ved årets begynnelse forhåndenværende beholdninger. Varelagerets verdi ansettes herved uten hensyntagen til påregnet handelsgevinst. De utestående fordringers pålydende må ikke nedsettes med større beløp, enn hvad der antas å ville bli uerholdelig.

b. Hvad der avskrives på verdien av anlegg, maskiner og desslike som følge av forringelse ved slit og foreldelse, kommer ved beregningen av utbyttet til fradrag, forsåvidt de avskrevne beløp ikke overstiger det tilbørlige mål. Derimot tas der ikke hensyn til i regnskapet stedfunne ekstraordinære op- eller nedskrivninger av verdien av faste eiendommer.

c. Kontante penger så vel som produkter og varer, som den skattepliktige uttar til eget forbruk, medregnes i utbyttet med sin fulle verdi. Det samme gjelder om beløp, som den skattepliktige erlegger som formues- og inntektsskatt til stat og kommune.

d. Utbytte av aktier, der innen riket kommer til beskatning hos vedkommende selskap, medregnes ikke.

Beløp som av sparebank avsettes til eller avskrives på kursreguleringsfond overensstemmende med lov om sparebanker av 4 juli 1924 § 47, fjerde ledd, tas ikke i betraktning ved ansettelsen av bankens inntekt.

Ved beskatning av skibsrederi fradras i utbyttet en viss årlig procent av skibenes verdi for den forringelse, som disse undergår ved slit og foreldelse. Når verdien ved nedskrivning er redusert til 1/4 av verdien av skibet som nytt — efter fradrag av antatt overpris, hvis skibet er erhvervet under ekstraordinære konjunkturforhold — tilstedes intet ytterligere fradrag av sådan forringelse. For øvrig utferdiges reglene for nedskrivningen av Riksskattestyret (jfr. § 38, næstsiste ledd).

Når skib, anlegg eller annet, hvis verdiforringelse ved slit og foreldelse er tatt i betraktning ved inntektsansettelsen, tilintetgjøres ved forlis eller annen ulykke, og assuransesummen overstiger den nedskrevne verdi, blir overskuddet å beskatte som inntekt. Det samme gjelder, hvis desslike formuesgjenstander selges, og salgsummen overstiger den nedskrevne verdi. På lignende måte fremgåes, hvor assuranse- eller salgsummen ligger under den nedskrevne verdi, idet forskjellen i så fall kommer til fradrag i inntekten. Inntekten eller inntektsfradraget medtas ikke ved beregningen av næringens gjennemsnittsutbytte, men blir ved beskatningen i sin helhet å henføre til det år, da assuranse- eller salgssummen utbetales.

Avskrivninger kommer for regnskapspliktige kun til fradrag, forsåvidt de virkelig er gjennemført i regnskapene.

§ 41. Aktieselskapers inntekt ansettes i overensstemmelse med de i foregående paragraf inneholdte forskrifter.

Det fremkomne overskudd beskattes som inntekt, hvad enten det utdeles til aktionærene, henlegges til reserve-, delkredere-, pensjonsfond o. lign., anvendes til bedriftens utvidelse eller forbedringer ved samme, som tilskrivning på aktiene eller til betaling av gjeld, eller det overføres til næste års regnskap. Til fradrag kommer ikke blott egentlige lønninger, men også, hvad der utbetales som tantièmer, gratialer, pensjoner etc. Hvis der i aktieselskap eller annet selskap utdeles lønn, honorar, tantièmer eller lignende, kan skjønnsmessig ansettelse av selskapets inntekt finne sted, når der er grunn til å anta, at der tilsiktes helt eller delvis å unddra selskapets virkelige inntekt for beskatning på selskapets hånd.

Til fradrag kommer også beløp, som avsettes til pensjonsfond og understøttelsesfond, hvis statutter er stadfestet av Kongen, hvis midler ikke i noget tilfelle hefter for selskapets gjeld og hvis inntekter heller ikke for nogen del tilfaller selskapet.

Efter de samme regler ansettes forsikringsaktieselskapers og gjensidige forsikringsselskapers inntekt. Som inntekt beskattes ikke,hvad der av overskuddet overføres til premiereserve eller annet fond, der utkreves for å dekke kontraktmessig overtatte forpliktelser like over for de forsikrede. Dog blir som inntekt å beskatte, hvad der av overskuddet henlegges til sikkerhets- eller bonusfond eller utdeles som bonus til de forsikrede.

For utenlandske forsikringsselskaper kan Riksskattestyret fastsette nærmere regler angående nettoinntektens beregning.

§ 42. Forbruksforeninger med fast utsalgssted, som selger til foreningens medlemmer, innkjøpsforeninger, som fordeler forutbestilte varer mellem foreningens medlemmer, samt foreninger, der utelukkende eller hovedsagelig har til formål for sine medlemmer å besørge innkjøpt råemner eller driftsmidler i jordbrukets tjeneste, kan ilignes skatt av den inntekt, som vinnes av foreningens formue, men skattlegges ikke for den drevne virksomhet. Efter samme regler beskattes foreninger, som bare tilvirker og forhandler produkter av medlemmenes gårdsbruk, idet inntekten av virksomheten i dette tilfelle kommer til beskatning hos medlemmene som avkastning av gårdsbruket. Andelsmeierier beskattes efter samme regler som aktiemeierier, se § 15.

Selger forbruksforening tillike til andre enn foreningens medlemmer, blir den å beskatte av den virkelig hatte inntekt

av dette salg. Kan omsetningen til andre enn foreningens medlemmer ikke særskilt opgis, blir den hele ved foreningens virksomhet vunne fordel for medlemmene skjønnsmessig å ansette og beskatte som inntekt.

§ 43. Inntekt av fiskeri, der har vært drevet som næring i minst 3 år, samt under lignende vilkår inntekt ved kjøp og salg av fisk — bortsett fra salg i smått — ansettes til, hvad utbyttet har utgjort i gjennemsnitt for de sist forløpne 3 år. Foreligger nøiaktige opgaver over utbyttets størrelse i de pågjeldende år, legges disse opgaver til grunn for ansettelsen; ellers ansettes utbyttet skjønnsmessig. Forsåvidt angår inntekt av fiskeri, medtas i alle tilfelle ved ansettelsen, hvad der av utbyttet er forbrukt av skattyderen og hans husstand. I bruttoutbyttet gjøres fradrag for medgåtte driftsutgifter, iberegnet slitasje og tap av fiskeredskaper.

§ 44. Forefinnes der på en jordeiendom torvtak, stenbrudd, skiferbrudd, mineraler, grus- og sandtak eller lignende herligheter, blir det hele ved driften av samme vunne utbytte efter fradrag av omkostninger og av mulig forårsaket jordskade å beskatte som inntekt for eieren. Kan det antas, at de pågjeldende herligheter har bevirket en forhøielse av eiendommens kostende ved erhvervelsen, innrømmes forholdsmessig fradrag i utbyttet.

Ved ansettelsen av inntekt av bergverksdrift blir i bruttoutbyttet å fradra foruten påløpne driftsutgifter en passende procent som avskrivning på den i foretagendet nedlagte kapital, i tilfelle iberegnet, hvad der er betalt for ertsforekomsten (jfr. for øvrig § 40).

§ 45. Når inntekt av næringsdrift efter nærværende lov blir å ansette til et gjennemsnittsbeløp for flere år, kommer underskudd, som næringen i noget år måtte ha medført, til fradrag i de øvrige års overskudd. Har næringen gjennemsnittlig for alle år gitt underskudd, blir intet utbytte av samme å opføre. Gjennemsnittsutbyttet av næring, der inngår under § 43, beregnes uten hensyntagen til renter av pantegjeld eller av annen lånt kapital, hvorimot disse særskilt kommer til fradrag med det beløp, de har utgjort det siste år.

Ophører eller påbegynnes en næring i kalenderårets (regnskapsårets) løp, holdes inntekten i dette år utenfor gjennemsnittsberegningen. Hvis en næring i årets løp går over til en ny innehaver, gjelder det samme så vel for den tidligere som for den nye innehavers inntekt. I de tilfelle, der omhandles i § 16, første ledd, fremgåes som om der ingen forandring hadde funnet sted med hensyn til virksomhetens innehaver.

Efter overgang til benyttelse av ny regnskapstermin (§ 35, tredje ledd) medtas ved gjennemsnittsligningen inntekten i de

3 sist forløpne hele regnskapsår. Den særskilt skattlagte inntekt i tidsrummet mellem det forrige regnskapsårs avslutning og det nye regnskapsårs begynnelse medtas ikke ved beregningen av gjennemsnittsutbyttet. Avbrytes gjennemsnittsligning av inntekt, blir den del av inntekten der som følge av avbrytelsen undgår beskatning å efterligne. Sådan efterligning skjer dog kun, når et inntektsbeløp av kr. 10 000,oo eller derover — efterligningsbeløpene for begge år sammenlagt — ellers vilde undgå beskatning. Efterligningen blir uten begjæring av kommunestyret eller vedkommende regjeringsdepartement å foreta, så snart ligningsnevnden (ligningsrådet) blir vitende om den omstendighet, som avbryter gjennemsnittsligningen. For øvrig kommer bestemmelsene i denne lovs § 113 til anvendelse.

§ 46. Hvis utenfor kommunen hjemmehørende person, selskap eller innretning — uansett om vedkommende i formen optrer som leverandør, långiver, garant eller lignende — efter omstendighetene må antas å være interessert i nogen næringsdrift eller virksomhet, som beskattes i kommunen, på vesentlig samme måte som en deltager, blir der ved beskatningen å ta hensyn hertil. Ligningsnevnden (ligningsrådet) kan i sådant tilfelle ansette formue og inntekt efter eget skjønn over forretningens midler og avkastning. På samme måte forholdes, når en skattyder kjøper eller selger varer eller leier eller bortleier kraft for en pris, som på grunn av et interessefellesskap må antas å være satt anderledes, enn tilfelle vilde ha vært, om sådant interessefellesskap ikke hadde foreligget.

Når alle aktier (parter) i et selskap eller en del derav selges under sådanne omstendigheter, at det er sannsynlig, at der i virkeligheten tilsiktes salg av selskapets eiendeler eller den av selskapet drevne næring eller virksomhet — helt eller for en vesentlig del —, skal ligningen skje efter det sannsynlige virkelige forhold, og den ved avhendelsen vunne fortjeneste, forsåvidt den efter lovens bestemmelser for øvrig skulde være skattbar, skattlegges under ett hos vedkommende selgere.

Når selskap, der driver industriell bedrift, innehar aktier i selskapet tilknyttede underselskaper (datterselskaper) og har optatt lån, som kommer disse til gode, kan kommune, hvori vedkommende selskap er skattepliktig, kreve, at der med hensyn til fradrag av gjeld og gjeldsrenter ved beskatningen forholdes på samme måte, som det skulde være forholdt, om hovedselskap og underselskaper hadde vært ett selskap, altså således at fradrag skjer forholdsmessig efter selskapenes samlede bruttoformue og bruttoinntekt i de forskjellige kommuner. Begjæring om, at sådan fordeling av gjeld- og gjeldsfradrag[1]) skal skje, må innen utgangen av mars måned i ligningsåret være tilstilt

[1]) Der foreligger her en feil i lovteksten. Uttrykket skal lyde: «— — — fordeling av gjelds- og gjeldsrentefradrag — —».

Riksskattestyret. Dette foretar fordelingen — når gjennemsnittligning finner sted for samtlige 3 år — av fradragene mellem de forskjellige kommuner, efterat disse og selskapene er gitt anledning til å uttale sig og de for øvrig nødvendige oplysninger er innhentet. Hvis flere av selskapene er skattepliktige til samme kommune, har Riksskattestyret også å fordele det på vedkommende kommune fallende gjelds- og gjeldsrentefradrag mellem selskapene.

Når flere aktieselskaper er innbyrdes forbundne (moder- og datterselskaper) og står under samme administrasjon, kan spørsmålet om fordelingen av selskapenes generalomkostninger — herunder forsøksutgifter, patentutgifter, offentlige avgifter o. l. — forsåvidt disse ikke utelukkende er å henføre til et enkelt av selskapene, av de interesserte kommuner eller selskapene selv innbringes til endelig avgjørelse av Riksskattestyret. Begjæring herom må være inngitt innen utgangen av mars måned i ligningsåret.

Fjerde kapitel.

Om plikt til å meddele ligningsmyndighetene oplysninger.

§ 47. Det påligger enhver skattepliktig å bidra til, at hans skatteplikt i rette tid bringes på det rene, og ikke å foreta noget, der har til hensikt å forhindre fyldestgjørelse av hans skatteansvar.

Enhver skattepliktig har å meddele de oplysninger, som ligningsmyndighetene begjærer i anledning av skattemanntallets optagelse. Sådan oplysningsplikt påhviler også enhver med hensyn til skattepliktige, som bor i hans hus, eller som han i øvrig avgir grunn eller husrum til, eller hvis forretninger han for nogen del bestyrer.

§ 48. Forpliktet til gjennem selvangivelse å gjøre rede for sine formues- og inntektsforhold er:

a. Skattepliktige selskaper, boer og andre innretninger, samt stat og kommune, hvor de er skattepliktige.
b. Skattepliktige, hvem det ved lov er pålagt å føre regnskapsbøker.
c. Medlemmer av de i § 15, annet ledd, omhandlede selskaper.
d. Andre skattepliktige, som ved nogen av de 3 siste ligninger har vært ansatt i en antatt inntekt av minst kr. 2 000,oo eller har vært lignet i flere distrikter av inntekter, der sammenlagt utgjør minst dette beløp.
e. Skattepliktige, som uten å inngå under bokstav a—d, i det sist forløpne kalenderår har hatt en nettoinntekt av minst kr. 2 000,oo.

Den under bokstav d og e nevnte inntektsgrense kan efter beslutning av bystyret nedsettes eller forhøies til kr. 3000,oo.

Når fylkesskattestyret anbefaler sådan forandring og vedkommende regjeringsdepartement deri samtykker, kan inntektsgrensen besluttes forhøiet til kr. 4 000,00.

Alle skattepliktige er berettiget til å innlevere selvangivelse.

§ 49. Selvangivelser avfattes efter formularer anordnet av vedkommende regjeringsdepartement. De skal inneholde:

a. Den skattepliktiges navn, stilling, bolig og adresse.
b. Antallet av personer, som han har å forsørge.
c. Spesifisert opgave over den skattepliktiges formue samt over gjeld, der forlanges fradratt formuen.
d. Spesifisert opgave over den skattepliktiges inntekter og deres beløp samt over, hvad der forlanges fradratt inntekten.
e. Forsikring på ære og samvittighet om, at de meddelte opgaver er avgitt efter beste skjønn og overbevisning og så fullstendig, som det har vært den skattepliktige mulig, og at der med hans vitende ikke finnes noget uriktig i dem.

Ligningsrådet kan bestemme, at fordringshavernes og skyldnernes navn blir å anføre i selvangivelsen, når der i denne gjøres krav på fradrag for gjeld eller gjeldsrenter eller opføres formue i utestående fordringer eller inntekt av sådanne. Denne regel kan dog ikke gis anvendelse på de i forrige paragraf under bokstav a og b nevnte skattepliktige uten for pantegjelds eller pantefordringers vedkommende. Sådanne skattepliktige har for øvrig alene overensstemmende med regnskapsbøkene å opgi gjelden og erlagte renter med et samlet beløp.

Hvis der til en formues-, inntekts- eller fradragsposts ansettelse i penger utfordres skjønn, kan den skattepliktige undlate å opføre pengebeløpet i selvangivelsen, men må i ethvert tilfelle meddele de oplysninger, der måtte være nødvendige for å sette ligningsrådet i stand til å ansette posten i penger.

Vedkommende regjeringsdepartement lar trykke det fornødne antall selvangivelsesskjemaer, hvis anskaffelse bekostes av kommunene.

§ 50. Også skattepliktige, der ikke har å levere selvangivelse, er på forlangende av ligningsnevnden pliktige til å meddele oplysninger angående sin formue og inntekt.

§ 51. Selvangivelsene, som stiles til ligningsnevnden (-rådet) i vedkommende skattedistrikt, innleveres innen utgangen av januar måned. Selvangivelser fra skattepliktige, som henhører under § 48, bokstav a, b og c, behøver ikke å innleveres før utgangen av februar. Når sådanne skattepliktige innen utgangen av februar godtgjør, at deres årsregnskap på grunn av særegne omstendigheter ikke har kunnet avsluttes til denne tid, skal der innrømmes dem den nødvendige utsettelse, dog ikke lenger enn til utgangen av mars. Andre skattepliktige kan om

fornødent på ansøkning, som må være innkommet til ligningsrådet innen utgangen av januar, tilståes utsettelse inntil utgangen av februar.

§ 52. Selvangivelser innleveres til vedkommende distrikts ligningsråd.

Når nogen, der har å levere selvangivelse, blir å iligne skatt i to eller flere distrikter, har han i hvert av disse å innlevere angivelse over sin samlede formue og inntekt, rederiselskaper og dermed med hensyn til beskatning likestilte selskaper dog kun i det distrikt, hvor kontoret has eller bestyrelsen foregår. I angivelsen anføres, hvorledes formuen og inntekten efter den skattepliktiges mening ved beskatningen blir å fordele mellem de pågjeldende distrikter. Når inntekten ikke efter nærværende lovs regler blir å fordele mellem distriktene med visse brøkdeler, behøver selvangivelsen i et distrikt, hvor vedkommende skattyder ikke gjør fordring på fradrag for gjeld eller gjeldsrenter, dog bare å omfatte den der skattepliktige formue og inntekt.

§ 53. For skattepliktige selskaper og innretninger blir selvangivelsen å avgi av vedkommende bestyrelse eller dennes formann. For umyndige avgis de av vergen, for mindreårige medunderskrives de av kurator.

Er en skattepliktig ved fravær, sykdom eller annet gyldig forfall hindret fra personlig å avgi selvangivelsen, er han forpliktet til, forsåvidt dette er mulig, å avgi opgave gjennem fullmektig.

§ 54. Selvangivelser skal skrives på de derfor anordnede blanketter under beføIgelse av de på samme inntatte trykte anvisninger og undertegnes av utstederen.

Enhver skattepliktig kan ved henvendelse til ligningsrådet erholde veiledning til avfattelse av selvangivelsen eller få denne avfattet på grunnlag av gitte oplysninger. Den skattepliktige må dog i ethvert tilfelle underskrive angivelsen.

§ 55. Skattepliktige selskaper og personer, som ved lov er pålagt å føre regnskapsbøker, er forpliktet til å tilstille vedkommende ligningsnevnd (ligningsråd) avtrykk eller gjenpart av sine årsopgjør. Er sådant avtrykk eller gjenpart av årsopgjør ikke tidligere avgitt for de to foregående kalenderår (regnskapsår), er disse skattepliktige på forlangende forpliktet til å tilstille ligningsnevnden (ligningsrådet) lignende avtrykk eller gjenpart for disse år. Næringsdrivende, som ikke er pålagt å føre regnskapsbøker, er forpliktet til på forlangende å tilstille ligningsnevnden (ligningsrådet) opgjør, som under angivelse så vidt mulig åv bruttoinntektens og utgiftenes hovedposter viser, hvorledes den i selvangivelsen opførte inntekt er beregnet.

Selskaper, som driver skibsrederi, og dermed med hensyn

til beskatning likestilte selskaper er forpliktet til innen hvert års 15 februar uopfordret å tilstille ligningsnevnden i det distrikt hvor kontoret has eller bestyrelsen foregår, opgave over aktiekapitalens størrelse og aktienes (partenes) antall og størrelse samt fortegnelse over aktionærene (parthaverne) med tilføiende av hver enkelts bopel og antall aktier (parter) og disses nummer. Fortegnelsen utferdiges i to eksemplarer, særskilt for hvert av de distrikter, hvor nogen aktionær (parthaver) er bosatt, og således at hver fortegnelse kun omfatter de innen vedkommende distrikt bosatte aktionærer (parthavere). Over aktionærer (parthavere), som er bosatt i utlandet, utferdiges særskilt fortegnelse. Fortegnelsene utferdiges på grunnlag av selskapets aktiebok eller liste over parthavere.

Bestyrelsen for et selskap, som eier aktier i rederiselskap eller dermed med hensyn til beskatning likestilt selskap er, forsåvidt § 15, femte ledd, kommer til anvendelse, forpliktet til på forlangende å meddele opgave over medlemmenes navn og bopel til vedkommende ligningsmyndighet.

Livrente- og livsforsikringsselskap er forpliktet til på forlangende å meddele ligningsmyndighetene opgave over de til forsikrede innen distriktet i det sist forløpne år utbetalte beløp. Den samme forpliktelse påhviler styret for pensjonsfond og understøttelsesfond av den art som er nevnt i § 38, bokstav k, forsåvidt angår utbetalte pensjoner og understøttelser.

§ 56. Bestyrelser av bankinnretninger så vel som bankierer, sakførere og andre, der har penger under forvaltning for nogen, er forpliktet til på forlangende å meddele ligningsmyndighetene oplysninger om størrelsen og avkastningen av navngitt persons hos dem innestående midler.

§ 57. Bestyrelser for private selskaper, foreninger eller innretninger så vel som private arbeidsherrer, husbondsfolk og andre, som har lønte tjenestemenn, tyende eller andre arbeidere i sin tjeneste, er forpliktet til på forlangende å innsende innberetning om de disse i det sist forløpne år utbetalte lønninger eller ydede godtgjørelser bestående i penger eller i andre ydelser eller fordeler — til ligningsmyndighetene i de distrikter, hvori vedkommende tjenestemenn, tyende eller arbeidere er skattepliktige. Den samme forpliktelse påhviler formenn i faste arbeidslag, som overtar arbeide for egen regning, forsåvidt angår den til lagets medlemmer utbetalte godtgjørelse, og likeledes bestyrelser for selskaper og innretninger, forsåvidt angår godtgjørelse, tantième, gratiale og lignende til i utlandet hjemmehørende mottager (§ 15[1]), bokstav c). Innberetningene der avfattes efter en av vedkommende regjeringsdepartement foreskrevet formular, som ligningsnevnden har å tilstille vedkommende, kan fordres avgitt innen utgangen av januar måned.

[1]) Skal være § 10.

§ 58. Offentlige og kommunale myndigheter og tjenestemenn er forpliktet til på forlangende snarest mulig å meddele ligningsmyndighetene alle de oplysninger, som måtte stå til deres rådighet — såsom fortegnelse over lønninger og lønnsmottagere, i overformynderiet henstående kapitaler, firmaanmeldelser o. s. v. Ønsker vedkommende ligningsmyndighet utskrifter av protokoller, blir sådanne å utferdige i fornøden utstrekning. Pådras der ved efterkommelsen av slike forlangender tjenestemannen direkte utlegg, erstattes disse efter påkrav av vedkommende ligningskommune.

§ 59. Offentlige skifteforvaltere er, når et bo sluttes, forpliktet til snarest mulig å sende ligningsnevnden i de distrikter, hvori vedkommende arvinger hører hjemme, innberetning om enhver utlagt arvelodd, når dennes verdi utgjør minst kr. 1 000,oo eller representerer en inntekt av minst kr. 50,oo.

Statens oppebørselsbetjenter er likeledes forpliktet til, når der innkommer arveanmeldelser fra selvskiftende arvinger, snarest mulig å sende innberetning til ligningsnevnden i det distrikt, hvor de hører hjemme, om de disse tilfalne arvelodder av sådan størrelse som i første ledd nevnt. Når et bo opgjøres av testamentsfullbyrdere, påligger det oppebørselsbetjenten å tilstille vedkommende ligningsnevnd lignende innberetning, straks efterat opgjøret er mottatt fra disse.

På særskilt forlangende er offentlige skifteforvaltere forpliktet til, forsåvidt de derfor nødvendige oplysninger has i boet, å innsende til ligningsmyndighetene forklaring om avdøde skattepliktiges formue og inntekter i de sist forløpne år.

Hvis offentlig skifteforvalter under et bos behandling erfarer, at avdøde er blitt lignet i en betraktelig lavere formue eller inntekt enn den virkelige, har han uten opfordring snarest mulig herom å innsende innberetning til vedkommende ligningsnevnd. Den samme innberetningsplikt påligger offentlige tjenestemenn, der måtte gjøre sådan erfaring under deres befatning med oppebørselen av arveavgift til staten eller med å kontrollere dennes riktige erleggelse.

Femte kapitel.

Om ligning.

§ 60. Den del av byskatten, som faller på formue og inntekt, fordeles på de skattepliktige av en ligningsnevnd bestående av så mange av bystyret i eller utenfor dets midte valgte medlemmer, som det selv bestemmer. Bystyret velger tillike en varamann for hvert medlem av ligningsnevnden. De forskjellige næringsgrupper innen byen samt dennes forskjellige deler skal så vidt mulig være representert i nevnden.

Ligningsnevnden velger selv sin formann og næstformann. Medlemmene fungerer regelmessig i 3 år, idet hvert år den tredjedel (hvor antallet ikke er delelig med 3, det nærmeste antall under eller over tredjedelen), der har forrettet lengst, uttrer og erstattes ved nytt valg. Ved første og annet valg efter lovens ikrafttreden uttrer den halvdel av medlemmene, som har forrettet i 2 år. Hvem der skal fratre av flere like berettigede, avgjøres i tilfelle ved loddtrekning. Varamennene velges for 1 år.

Den, der har vært medlem av en ligningsnevnd, kan undslå sig for å motta valg i så lang tid som den, hvori han uavbrutt har forrettet som sådant.

§ 61. I byer med minst 25 000 innvånere kan bystyret ved vedtekt stadfestet av vedkommende regjeringsdepartement bestemme, at byen skal deles i flere distrikter, og at ligningen for visse deler av ligningsarbeidet skal foregå særskilt for hvert av disse. Antallet av de medlemmer av ligningsnevnden, som skal forrette for de enkelte distrikter, fastsettes i vedtekten. De nærmere forskrifter, som nødvendiggjøres ved bestemmelsen om ligningsarbeidets deling på denne måte, gis likeledes i vedtekten.

§ 62. Til behandling av selvangivelser skal i hvert skattedistrikt oprettes et ligningsråd bestående av 3 medlemmer, der velges av bystyret. Rådets medlemmer kan tas i eller utenfor ligningsnevnden. Hvor fast forretningsfører for ligningsvesenet er ansatt, kan denne beskikkes som det ene medlem av rådet. Rådets formann velges av bystyret, som tillike velger så mange varamenn, som der er medlemmer. Ved vedtekt stadfestet av vedkommende regjeringsdepartement kan bystyret bestemme, at antallet av medlemmer skal være inntil 6 foruten formannen.

Medlemmene innsender til bystyret skriftlig forsikring på ære og samvittighet om å ville bevare taushet angående, hvad de i sin stilling måtte erfare om nogens formues- og inntektsforhold, samt om å ville utføre sitt hverv upartisk efter beste skjønn og overbevisning.

Med hensyn til medlemmenes funksjonstid og gjenvalg gjelder det samme, som er foreskrevet for ligningsnevnden.

Ordningen av rådets virksomhet i forhold til ligningsnevnden utenfor, hvad der herom er bestemt i nærværende lov, fastsettes av bystyret under vedkommende regjeringsdepartements godkjennelse.

Bystyret kan bestemme, at ligningsrådets medlemmer tilståes godtgjørelse for sitt arbeide.

Hvor det i medhold av § 61 bestemmes, at ligningsarbeidet delvis skal foregå særskilt for forskjellige distrikter av byen, kan det også bestemmes, at der skal være særskilt ligningsråd i hvert av disse.

§ 63. Ligningsnevnden, ligningsrådet og overligningsnevnden har krav på å erholde godtgjørelse til lønnet medhjelp og til bestridelse av utgifter ved kontorhold.

Bystyret kan ansette en lønnet fast forretningsfører for ligningsvesenet. For forretningsføreren utferdiger formandskapet en instruks som skal godkjennes av fylkesskattestyret.

§ 64. Med iakttagelse av bestemmelsene i §§ 65—72 foreskriver bystyret de regler, som skal befølges ved ligningen.

Til ligningsreglenes gyldighet utkreves vedkommende regjeringsdepartements approbasjon.

Den skattepliktiges adgang til ved rettergang på sedvanlig måte å la prøve lovligheten av de anvendte ligningsregler er ham forbeholdt.

§ 65. Formuesskatten til bykommunen må i almindelighet ikke utgjøre mer enn kr. 3,oo og ikke mindre enn kr. 1,oo av hvert kr. 1 000,oo.

Bystyret har adgang til for hver full procent, som inntektsskatten stiger over 10, å forhøie formuesskatten med kr. 0,20 av hvert kr. 1 000,oo over det foran bestemte maksimum, dog således at den ikke i noget tilfelle kan utlignes med et høiere beløp enn kr. 4,oo av hvert kr. 1 000,oo.

§ 66. Den kommunale inntektsskattøre skal herefter utgjøre høist 12 pct. Dog skal der alltid være adgang til å utligne et likeså stort samlet beløp på inntekten som det beløp, der blev utlignet på denne det nærmest foregående år, så lenge skattøren herved ikke bringes til å overskride 15 pct.

Vedkommende regjeringsdepartement kan tillate, at inntektsskattøren enkelte år settes høiere, når bystyret med minst $^2/_3$ flertall beslutter å andra herom. Forat sådan tillatelse skal meddeles, må det godtgjøres, at ligningsansettelsene er rimelige, at en hensiktsmessig reduksjonstabell er anvendt, og at andre skattefundamenter er forsvarlig utnyttet. Departementet kan kreve ligningen undergitt nærmere prøvelse av Riksskattestyret som, hvor dertil finnes grunn, påbyr omligning under befølgelse av nærmere angitte regler eller anvendelse av en forandret reduksjonstabell.

Selv om beslutning som i foregående ledd nevnt alene er fattet med almindelig flertall, kan dog departementet gi tillatelse til at skattøren settes høiere enn i første ledd bestemt, når den ved siste skatteligning allerede var over 15 pct. og den for det budgettår andragendet gjelder, blir lavere enn ved siste skatteligning, og det beløp som skal utlignes på inntekten, ikke er høiere enn det var i foregående budgettår.

§ 67. Formuesskatten fordeles på de skattepliktige efter det likefremme forhold av den formue, hvortil hver skattepliktig av ligningsnevnden ansettes.

Bystyret kan bestemme, at små formuer på inntil kr. 6 000,oo skal være skattefri. Likeledes kan innbo og annet løsøre, som ingen inntekt gir, helt eller delvis fritas for beskatning.

På inntekt skjer fordelingen efter det likefremme forhold av den årlige inntekt, hvortil hver skattepliktig av ligningsnevnden ansettes, dog med de avendringer, som i medhold av følgende paragrafer vedtas.

Vedkommende regjeringsdepartement fastsetter årlig de procentsatser, hvorefter formues- og inntektsskatt av innenlandske rederiselskaper og dermed med hensyn til beskatning likestilte selskaper skal utregnes. Satsene skal være ens for det hele land og fastsettes på grunnlag av en beregning over de procenter, som fremkommer, når den efter forrige års ligning samlede skatt henholdsvis på formue og inntekt i landets skattedistrikter fordeles på den samlede formue og den skattbare inntekt ved samme års ligning.

§ 68. Av inntekten skal i almindelighet et visst beløp være skattefritt.

Ansettelsen av det skattefri beløp skal bero både på antallet av de personer, skattyderen har å forsørge, og på inntektens størrelse.

Til bestemmelse av det skattefri beløp for hver enkelt skattyder inndeles de skattepliktige i 8 klasser, hvorav

1ste klasse omfatter dem, der ikke har nogen å forsørge;

2nen til 7de klasse omfatter dem, der har henholdsvis 1, 2, 3, 4, 5, 6 personer å forsørge;

8de klasse omfatter dem, der har 7 eller flere personer å forsørge.

Har nogen større forsørgelsebyrde enn der utkreves for å bringe ham op i 8de klasse, forhøies det til hans inntekt svarende skattefri beløp i 8de klasse for hver overskytende forsørget person med det beløp som utgjør forskjellen mellem det skattefri maksimumsbeløp i de forskjellige klasser i den tabell som anvendes i distriktet.

Hvilke personer der ved klasseansettelsen skal henregnes til forsørgede, bestemmes av bystyret. Til forsørgede blir dog alltid å henregne den skattepliktiges arbeidsudyktige foreldre samt barn (herunder adoptivbarn og pleiebarn), der er under 15 år, eller ikke arbeidsdyktige, når de virkelig forsørges av den skattepliktige eller efter § 11 lignes sammen med denne. Ved ligning av mann og hustru under ett (§ 11) blir den ene av dem å opføre som forsørget. Antallet av forsørgede den 1 januar i det år, ligningen foretas, legges til grunn for klasseansettelsen.

§ 69. Den skattefri del av inntekten utregnes på grunnlag av vedstående tabell.

Tabellen kan besluttes forandret således at alle dens tall forhøies eller nedsettes efter samme procentsats, som ikke må overstige 50 pct. Med fylkesskattestyrets samtykke kan det derhos bestemmes, at det nederste eller de to nederste reduksjonstrin utgår av tabellen. I så fall undergår maksimumsfradragene i tabellens nederste linje tilsvarende forandring.

I distrikter som ved ligningen for 1927—1928 har anvendt tabell med procentvis forhøielse av det skattefri fradrag (lov av 18 februar 1921, § 2), kan tallene i vedstående tabell forhøies efter procentsatser som er høiere i en høiere klasse enn i en lavere eller nedsettes efter procentsatser som er høiere i en lavere klasse enn i en høiere. Procentsatsenes stigning eller synkning må dog alltid være like stor fra klasse til klasse.

Omgjørelsen av den av ligningsmyndigheten ansatte inntekt (den antatte inntekt) til den inntekt, hvorpå skatten skal fordeles (den skattbare inntekt), skjer på følgende måte:

Utgjør den antatte inntekt i hver av de 8 klasser i tabellen henholdsvis kr. 1 600,oo, kr. 2 350,oo, kr. 3 100,oo, kr. 3 850,oo, kr. 4 600,oo, kr. 5 350,oo, kr. 6 100,oo og kr. 6 850,oo eller derover (eller tilsvarende beløp, om tabellens tall er besluttet forhøiet eller nedsatt eller om det nederste eller de to nederste reduksjonstrin er sløifet), fremkommer den skattbare inntekt ved fradrag av det i tabellens (i tilfelle den forandrede tabells) nederste linje for den pågjeldende klasse opførte beløp.

Er den antatte inntekt mindre enn foranførte beløp, men større enn de i tabellen opførte helt skattefrie grunnbeløp, fremkommer den skattbare inntekt i hver klasse ved fradrag av det skattefri grunnbeløp samt derhos av en så stor brøkdel av de overskytende inntektsdeler, som angis under de i tabellen opførte reduksjonstrin.

Er den antatte inntekt ikke større enn det helt skattefri grunnbeløp, blir ingen skatt å iligne vedkommende.

Videre kan det med fylkesskattestyrets samtykke bestemmes, at antatt inntekt inntil et visst beløp ikke blir å skattlegge til kommunen. Det fritatte beløp kan utgjøre inntil kr. 1 000,oo, kr. 1 200,oo, kr. 1 400,oo, kr. 1 800,oo, kr. 2 200,oo, kr. 2 600,oo, kr. 3 000,oo og kr. 3 400,oo i henholdsvis 1ste, 2nen, 3dje, 4de, 5te, 6te, 7de og 8de klasse og ytterligere kr. 400,oo for hver overskytende forsørget person utover hvad der kreves for å bringe skattyderen op i 8de klasse. Er sådan bestemmelse fattet, må skattebeløpet til kommunen ikke settes høiere enn at skattyderen beholder det fritatte beløp ubeskåret av skatten.

Der skal ved offentlig foranstaltning til bruk for lignings-

	Klasse							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Helt skattefritt grunnbeløp	400	700	1000	1300	1600	1900	2200	2500
5/6 — —	400—640	700—1030	1000—1420	1300—1810	1600—2200	1900—2590	2200—2980	2500—3370
4/6 — —	640—880	1030—1360	1420—1840	1810—2320	2200—2800	2590—3280	2980—3760	3370—4240
3/6 — —	880—1120	1360—1690	1840—2260	2320—2830	2800—3400	3280—3970	3760—4540	4240—5110
2/6 — —	1120—1360	1690—2020	2260—2680	2830—3340	3400—4000	3970—4660	4540—5320	5110—5980
1/6 — —	1360—1600	2020—2350	2680—3100	3340—3850	4000—4600	4660—5350	5320—6100	5980—6850
Av inntekter over sist anførte grensebeløp er skattefritt...	1000	1525	2050	2575	3100	3625	4150	4675

nevndene utarbeides beregningsskjemaer, der viser den skattbare inntekts beløp under forskjellige alternativer for reduksjonen av den antatte inntekt.

§ 70. Ved bystyrets fastsettelse av reduksjonstabellen skal der has for øie å opnå, at totalsummen av den skattbare inntekt for innenbysboende skattepliktige personer (§ 10 bokstav a) så vidt mulig ikke blir mindre enn 40 pct. og ikke større enn 70 pct. av deres antatte inntekts totalsum.

Amtsskattestyret har ved sin gjennemgåelse av skatteligningene å være opmerksom på tilveiebringelsen og opretholdelsen av det ovenfor anførte gjennemsnittsforhold mellem skattbar og antatt inntekt. I alle tilfelle, hvor amtsskattestyret forefinner vesentlige avvikelser fra dette gjennemsnittsforhold, har det — også uten henvendelse fra vedkommende bystyre — adgang til å foreskrive befulgt ved de følgende ligninger en forandret tabell, der i henhold til foretatt beregning kan forutsettes å ville bringe den skattbare inntekt op til minst 40 pct. av den antatte inntekt eller i tilfelle ned under 70 pct. av samme.

Under særegne omstendigheter kan amtsskattestyret tillate andre forandringer i reduksjonstabellene enn de, som der i forrige paragraf er åpnet adgang til. Likeledes kan Riksskattestyret foreskrive andre forandringer i tabellene, når det efter § 66 påbyr omgjørelse av en ligning. Også de for landdistriktene foreskrevne reduksjonstabeller kan benyttes, når amtsskattestyret og vedkommende regjeringsdepartement deri samtykker. I så fall kommer også til anvendelse de for landdistriktene fastsatte grenser for inntektsbeløp, som kan fritas for beskatning.

§ 71. Innlending erholder kun skattefritt fradrag i bostedsdistriktet. Dog har en sådan, når han derom fremsetter forlangende, rett til å erholde skattefritt fradrag i et distrikt utenfor bostedsdistriktet, men i så fall gis ham intet skattefritt fradrag i bostedsdistriktet. Den, der ønsker skattefritt fradrag utenfor bostedsdistriktet, har innen utgangen av januar måned å innsende til ligningsnevnden i bostedsdistriktet forlangende herom med opgave over, hvilke personer han hadde å forsørge den 1 januar. Bostedsdistriktets ligningsnevnd har derefter snarest mulig å oversende forlangendet til ligningsnevnden i det distrikt, hvor fradraget ønskes.

Dødsboer henføres til den avdødes skatteklasse.

Skattepliktige selskaper og innretninger (§ 10 bokstav b) så vel som skattepliktige utlendinger gis intet skattefritt fradrag.

§ 72. Der kan fastsettes et minste beløp av skatt, som enhver, der efter de vedtatte regler er skattepliktig av sin inntekt, har å erlegge, om enn hans skatt ved likefrem anven-

delse av reglene vilde blitt mindre. Dette beløp må ikke overstige kr. 2,00.

§ 73. Ligningsnevnden kan i den utstrekning, hvori det måtte finnes fornødent, fastsette takseringsregler, der blir å befølge ved ligningen.

§ 74. Ligningsnevnden ansetter de skattepliktiges formue og inntekt samt fastsetter den klasse, hvortil de skattepliktige efter de i distriktet gjeldende regler skal henføres. For skattepliktige, som har levert selvangivelse, skjer ansettelsen overensstemmende med ligningsrådets avgjørelse.

Ligningsnevnden har tillike å besørge utregnet den skatt, som efter det fastsatte forholdstall faller på enhver skattepliktig. Skattebeløpet kan avrundes til det nærmeste antall hele kroner.

§ 75. Ligningsnevnden sammentrer i almindelighet i januar måned. Det første møte sammenkalles av bystyrets ordfører. De senere møter berammes av ligningsnevndens formann.

Ligningsrådet påbegynner prøvelsen av selvangivelsene, så snart disse innkommer.

Er der i skattedistriktet nogen fast eiendom eller anlegg, eller drives der i distriktet nogen næring eller virksomhet, hvorav den skattepliktige blir å iligne statsskatt i annet distrikt, foretas ansettelsen snarest mulig av den pågjeldende formue og inntekt eller i tilfelle underskudd (jfr. § 39, 1ste ledd). Opgave over de foretatte ansettelser blir, så snart skje kan, å tilstille ligningsnevnden i det distrikt, hvor vedkommende skattskrives, til avbenyttelse ved utregningen av hans statsskatt.

Likeledes skal der snarest mulig foretas ligning av rederiselskap og dermed med hensyn til beskatning likestilt selskap (jfr. § 15, 3dje og 4de ledd). Ligningsnevnden sender snarest mulig det ene eksemplar av den i § 55 omhandlede fortegnelse til vedkommende boligdistrikts ligningsnevnd og meddeler samtidig, hvorledes formuen og inntekten er ansatt, og hvilken del derav faller til beskatning i de enkelte distrikter. Disse opgaver blir å legge til grunn for skattlegningen. Mener nogen igningsnevnd, at fortegnelsen eller fordelingen er uriktig, sender den snarest mulig efter mottagelsen sin innvending, ledsaget av fornødne forklaringer og bevisligheter til ligningsdistriktets ligningsnevnd. Leder sådan innvending til endring i fordelingen mellem distriktene, sender ligningsdistriktets ligningsnevnd underretning herom til de distrikter, som endringen angår. En ligningsnevnd kan også innen 4 uker, efterat ligningsforretningen i dens distrikt er utlagt, begjære amtsskattestyrets eller — hvis noget distrikt utenfor amtet er interessert i saken — Riksskattestyrets avgjørelse angående fordelingen.

§ 76. Selvangivelsene prøves av ligningsrådet under benyttelse av de til dets rådighet stående midler. Finner rådet ikke grunn til å betvile en selvangivelses riktighet og fullstendighet, blir denne uten videre å ta til følge som grunnlag for vedkommendes ligning. Skjønnsmessige ansettelser foretas av ligningsrådet eller undergis særlig prøvelse av dette, hvis de allerede er gjort i selvangivelsen.

Finner ligningsrådet selvangivelsen uklar, eller antar det, at formuen eller inntekten er for lav eller ikke fullstendig opgitt, eller at fradragsposter er opført med for stort beløp, har rådet å tilstille vedkommende meddelelse herom og kan samtidig opfordre ham til å meddele skriftlig oplysning angående opgitte punkter i selvangivelsen eller til personlig å møte for rådet til berammet tid og sted. Skattepliktig, hvem underretning som nevnt er tilstilt, kan i hvert fall kreve, at der gis ham anledning til muntlig å forklare sig. Når han ved forfall, som godkjennes av rådet, er hindret fra å møte eller fra personlig å erklære sig, kan dette på hans ansvar skje ved fullmektig, som er nøie kjent med hans forhold.

Har ligningsrådet undlatt å gi den skattepliktige sådan meddelelse, som her omhandlet, medfører undlatelsen ikke ligningens ulovlighet; men skattyderen har i så fall rett til å forlange ligningsbehandlingen for sitt vedkommende gjenoptatt, når han henvender sig med begjæring derom til ligningsrådet eller overligningsnevnden, før disse har tilendebragt klagebehandlingen.

Ligningsrådet kan forlange adgang til å gjøre sig bekjent med den skattepliktiges regnskapsbøker. På rådets vegne kan undersøkelsen foretas ved to regnskapskyndige revisorer. Disse velges av rådet, men en av dem skal kunne utpekes av den skattepliktige, om han innen otte dager efter å ha mottatt ligningsrådets begjæring om undersøkelsen meddeler, hvem han ønsker valgt. Med den skattepliktiges samtykke kan undersøkelsen foretas av en revisor. Vedkommende revisorer må ikke være personer, der står i konkurranseforhold til den skattepliktige, medmindre denne samtykker i, at sådanne opnevnes. Revisorene avgir skriftlig innberetning om undersøkelsen til rådet.

Når rådet har innhentet de oplysninger det anser fornødne, fastsetter det efter beste skjønn den formue og inntekt, hvorefter vedkommende skal beskattes. Rådet er herunder berettiget til både å forhøie opførte formues- og inntektsposter, å nedsette og utelate fradragsposter og å tilføie formues- og inntektsposter, som ikke er opført, når det dertil finner tilstrekkelig grunn.

Gjøres der i selvangivelsen fordring på fradrag i inntekten

av tap ved salg av aktier (parter) eller obligasjoner, kan ligningsrådet kreve lovbefalt sluttseddel fremlagt, og hvis ikke kravet herpå efterkommes nekte å godta fradraget.

Nedsettelse av de i en selvangivelse opførte formues- og inntektsposter eller forhøielse av fradragspostene kan i almindelighet ikke skje. Hvis imidlertid ligningsrådet finner avgjørende grunn til å anta, at en for høi angivelse av nogen formues- og inntektspost eller for lav angivelse av nogen fradragspost foreligger, er det efter så vidt mulig å ha gitt utstederen av selvangivelsen anledning til å forklare sig, berettiget til å foreta fornøden beriktigelse.

Opholder utstederen av en selvangivelse sig i utlandet, eller er hans opholdssted ubekjent, kan den av ham angitte formue og inntekt forhøies, uten at han har krav på å bli varslet av ligningsrådet.

For alle vesentlige avvikelser fra en foreliggende selvangivelse skal grunnene anføres i ligningsrådets forhandlingsprotokoll.

Ved sine skjønnsmessige ansettelser har ligningsrådet å befølge de takseringsregler, der er fastsatt av ligningsnevnden. Den fastsatte formue, inntekt og klasse meddeles ligningsnevnden, som derimot ikke må gjøres bekjent med selvangivelsenes innhold.

§ 77. For de skattepliktige, fra hvem ingen selvangivelse er mottatt, ansetter ligningsnevnden formue og inntekt efter beste skjønn, i tilfelle efterat den har latt innhente de oplysninger, som den finner fornødne.

Det påligger ligningsnevnden å forhøie det foregående års ansettelser av de skattyderes formue og inntekt, som har undlatt å efterkomme forpliktelsen til å innlevere selvangivelse, og som inngår under de i § 48 bokstav a, b og c anførte skattydere, eller som ved foregående års kommunale ligning har vært ansatt i en inntekt av minst kr. 4 000,oo. Denne grense kan av bystyret nedsettes inntil kr. 2 000,oo. Forhøielsen skal minst utgjøre 10 pct. av foregående års formues- og inntektsansettelser ved den kommunale ligning. Gjentas forsømmelsen, blir ansettelsene å forhøie med minst det dobbelte av den pliktige minste forhøielse det foregående år. Når omstendighetene i særlig grad taler derfor, kan ligningsnevnden undlate å foreta sådan forhøielse. En fortegnelse over disse tilfelle ledsaget av begrunnelse for undlatelsen blir samtidig med ligningsforretningens tilendebringelse å tilstille fylkesskattestyret til avgjørelse overensstemmende med § 92.

§ 78. Summen av den for en skattyder ansatte formue kan avrundes nedad til det nærmeste antall kroner, der er delelig med 100, når formuen utgjør mindre enn kr. 10 000,oo, og ellers til det nærmeste antall kroner, der er delelig med 1 000.

Summen av den for en skattyder ansatte inntekt kan avrundes nedad til det nærmeste antall kroner, der er delelig med et tall, som når inntekten utgjør mindre enn kr. 1 000,oo, ikke er større enn 25 og ellers ikke er større enn 100. Likeledes kan den skattbare inntekt avrundes nedad til det nærmeste med 10 eller 5 delelige tall.

Rederiselskap og dermed med hensyn til beskatning likestilt selskap skattlegges ikke i bopelsdistriktene for formuesbeløp under kr. 200,oo og inntektsbeløp under kr. 20,oo. Beløp under denne størrelse skattlegges under ett i ligningsdistriktet. For sådant selskap foretas ikke avrunding av ansatt formue eller inntekt.

Nogen annen avvikelse må ikke av nogen som helst grunn gjøres hverken til forhøielse eller nedsettelse av den formue eller inntekt, som opføres.

Når utredelsen av den fulle skatt antas på grunn av særegne omstendigheter å ville falle særdeles trykkende for eller av andre grunner særdeles ubillig imot nogen skattepliktig, kan ligningsnevnden herom gjøre forestilling til bystyret (formannskapet) og anbefale vedkommende til nedsettelse eller eftergivelse av skatten.

§ 79. Skatteligningen bør være tilendebragt innen 1 juni. Ligningsnevndens forhandlinger — derunder indbefattet de vedtatte takseringsregler — innføres i en av formannskapets ordfører autorisert protokoll.

Efter skatteligningens tilendebringelse besørger ligningsnevndens formann utlagt til almindelig eftersyn på et eller flere steder en skatteliste over samtlige skattepliktige. Denne liste skal inneholde de anvendte ligningsregler, reduksjonstabellen, skattøren, den ilignede skatt samt formue, inntekt og klasse, hvorefter hver enkelt skattepliktig er skattlagt til kommune og stat. Utleggelsen kunngjøres på sedvanlig måte. Samtidig med utleggelsen gis utenbysboende skattydere i rekommandert brev meddelelse om den ilignede skatt samt formue, inntekt og klasse.

Enhver skattelignet kan ved henvendelse til ligningsnevnden (ligningsrådet) erholde oplysning om, hvorledes ligningsansettelsene for hans eget vedkommende er fremkommet.

Det samme gjelder en ligningsinstans i et skattedistrikt, hvor nogen aktionær (parthaver) i rederiselskap eller dermed med hensyn til beskatning likestilt selskap er bosatt, overfor en ligningsinstans i det skattedistrikt, hvor selskapets ligningsansettelser er foretatt.

Samtidig med ligningsforretningens tilendebringelse har ligningsnevnden å oversende til statens og kommunens oppebørselsbetjenter bekreftede utskrifter av ligningen henholdsvis for stats- og kommuneskattens vedkommende. Senest 4 uker efter

ligningsforretningens tilendebringelse avgir ligningsnevndens formann gjennem fylkesmannen innberetning til vedkommende regjeringsdepartement i den form, som dette foreskriver. Samtidig har ligningsnevnden å oversende til fylkesskattestyret en bekreftet avskrift av ligningsforretningen i dens helhet og til statens oppebørselsbetjent en bekreftet utskrift av statsskatteligningen, hvilken utskrift blir å benytte ved ligningens revisjon.

Over skatt ilignet rederiselskap og dermed med hensyn til beskatning likestilt selskap sender boligdistriktenes ligningsnevnd innen 1 september i skattåret opgave til ligningsnevnden i ligningsdistriktet. Er der ved nevnte tidspunkt ennu ikke truffet avgjørelse angående fordelingen mellem distriktene, jfr. § 75, fjerde ledd, sendes opgave over skatten snarest mulig efterat underretning om den riktige fordeling er mottatt. Ligningsdistriktets ligningsnevnd avgir på grunnlag av de innkomne opgaver, efterat disse er sammenholdt med de øvrige foreliggende oplysninger, til kommunens oppebørselsbetjent en samlet fortegnelse over de skattebeløp, som er ilignet selskapet i de enkelte skattedistrikter, med tilføiende av formue og inntekt for hvert distrikt. Samtidig tilstilles selskapet tilsvarende underretning.

Innløper de i § 75, tredje og fjerde ledd, omhandlede opgaver efter ligningens avslutning, har ligningsnevndens formann å dra omsorg for, at omberegning av den pågjeldende skattepliktiges statsskatt og utregning av byskatt skjer snarest mulig, og at fornøden underretning meddeles vedkommende oppebørselsbetjent.

Sjette kapitel.

Om ligningsklagers inngivelse og behandling.

§ 80. Klage over ligningen må for å komme i betraktning inngis skriftlig til ligningsnevndens formann (ligningsrådet) innen 3 uker fra den dag, da skattelistens utleggelse blev kunngjort.

Klage kan gå ut på:

a. At klageren urettelig er skattlagt eller forbigått, er skattlagt efter en for høi eller for lav ansettelse av formue eller inntekt eller henført til en feilaktig klasse.
b. At nogen annen skattepliktig urettelig er forbigått, er skattlagt efter en for lav ansettelse eller henført til en for lavt beskattet klasse.

Klage av sistnevnte art må være fremført enten av statens oppebørselsbetjent eller av en eller flere, hvis pålignede kommuneskatt utgjør i det minste enten kr. 200,00 eller 5 pct. av, hvad der i det hele er utlignet. Begge arter av klager skal inneholde bestemte påstander, støttet til forklaringer om de efter klagerens formening sanne forhold.

Klage over ansettelse, der er foretatt av ligningsrådet, behandles av dette, andre klager behandles av ligningsnevnden.

Efter klagefristens utløp, og efterat de undersøkelser, der måtte finnes fornødne, er anstilt, blir hver klage særskilt å avgjøre ved kjennelse, som i korthet skal begrunnes. Kjennelsen og grunnene tilføres protokollen. Ingen forhøiet eller ny ansettelse må skje i anledning av sådan klage som omhandlet under bokstav b, førenn der har vært gitt vedkommende skattepliktige anledning til å uttale sig.

Når behandlingen av samtlige klager er tilendebragt, besørger ligningsnevndens formann utlagt til eftersyn en liste over ansettelsene for samtlige skattepliktige, hvis ligning har været påklaget. Klagebehandlingens avslutning og listens utleggelse kunngjøres på sedvanlig måte. Enhver klager kan ved henvendelse til ligningsnevndens eller i tilfelle ligningsrådets formann i overensstemmelse med, hvad derom er foreskrevet i kunngjørelsen, erholde oplysning om sin klages avgjørelse og om, hvorledes avgjørelsen er begrunnet. Samtidig med utleggelsen gis utenbys skattydere meddelelse om avgjørelsen av inngitt klage. Meddelelsen sendes i rekommandert brev.

Klage over ligning av rederiselskap og dermed med hensyn til beskatning likestilt selskap kan blott inngis til ligningsmyndighetene i ligningsdistriktet. Ligningsnevnden i en aktionærs (parthavers) bopelsdistrikt kan inngi klage over, at et sådant selskap urettelig er forbigått eller skattlagt efter en for lav ansettelse.

§ 81. Skattepliktig, som har å levere selvangivelse, men undlater innen den fastsatte frist å innlevere sådan i foreskrevet form, så vel som skattepliktig, der undlater å efterkomme ligningsnevndens eller ligningsrådets opfordring om å meddele oplysninger eller undlater efter opfordring å forevise regnskapsbøker eller avgi møte for rådet, taper retten til å påklage årets ligning.

I rette tid innkommet klage blir dog å behandle, såfremt klageren godtgjør omstendigheter, som finnes fyldestgjørende til undskyldning for forsømmelsen, og klagen derhos i tilfelle ledsages av selvangivelse i foreskrevet form eller av de begjærte oplysninger.

Når klage innkommer fra personer, som ikke er forpliktet til å levere selvangivelse efter § 48 bokstav a—d, men som av ligningsnevnden er antatt å ha plikt hertil efter § 48 bokstav e og er lignet i overensstemmelse hermed, blir klagen likeledes alltid å behandle, hvis den skattepliktige påstår, at han i det pågjeldende år ikke har hatt en så stor inntekt, at han er forpliktet til å levere angivelse.

§ 82. Samtidig med valg av ligningsnevnd skal bystyret velge en overligningsnevnd, bestående av så mange medlemmer, som ved bystyrets beslutning bestemmes. Bystyret utvelger tillike et av det selv fastsatt antall varamenn.

Overligningsnevnden velger selv sin formann og næstformann. Dette valg kunngjøres på sedvanlig måte.

Minst en tredjedel av overligningsnevndens medlemmer skal henhøre til de i byen boende største skattepliktige. Hertil henregnes de 12 valgbare menn, som ved den foregående ligning er pålagt de høieste skatter, samt de flere, som måtte være lignet i likeså høi skatt som nogen av dem, der må medtas for å fylle tallet. Til de største skattydere henregnes derhos enhver, som er ansatt til årlig inntekt av kr. 12 000,oo og derover.

Magistraten skal betimelig før valget tilstille formannskapet en fortegnelse over dem, der ifølge denne bestemmelse skal henregnes til de største skattydere.

Med hensyn til medlemmenes funksjonstid og gjenvalg gjelder det samme, som er foreskrevet for ligningsnevnden. Ved første valg efter nærværende lovs ikrafttreden velges samtlige medlemmer. Ved annet og tredje valg bestemmes det gjennem loddtrekning, hvilke medlemmer der skal fratre.

§ 83. Ligningsnevndens (ligningsrådets) avgjørelse av innkommet klage kan av klageren innbringes for overligningsnevnden med skriftlig besværing, som må være avgitt til formannen innen 2 uker fra den dag, da avslutningen av ligningsnevndens klagebehandling blev kunngjort. Innen samme frist kan klage inngis til overligningsnevnden fra nogen, der under klagebehandlingen er skattlagt eller har fått sin skatt forhøiet enten efter klage i henhold til § 80 b eller i henhold til bestemmelsene i §§ 87, 113 eller 116.

§ 84. Overligningsnevnden har ved kjennelse, der i korthet skal begrunnes, å avgjøre de til den innkomne klager og derunder å bestemme den formue og inntekt, hvorefter skatten skal beregnes, samt den klasse, hvortil vedkommende skattepliktige skal henføres.

Når klagenes behandling er avsluttet, fremgåes ved overligningsnevnden på samme måte som i § 80, næstsiste ledd, foreskrevet for ligningsnevnden.

§ 85. Utenbys skattydere, som er ilignet skatt i henhold til § 13, samt utlendinger og utenlandske selskaper, der er skattepliktige i overensstemmelse med § 18, kan forlange klager over sin ligning påkjent — istedenfor av den almindelige overligningsnevnd — av en særskilt klagenevnd. Også innenbys skattyder har adgang til å benytte sådan klagenevnd istedenfor overligningsnevnden, når amtmannen deri samtykker av sær-

lige grunner, såsom formedelst den av vedkommende skattyder drevne nærings spesielle beskaffenhet.

Forlangendet må være innkommet til amtmannen innen 2 uker fra den dag, da avslutningen av ligningsnevndens klagebehandling blev kunngjort. Forsåvidt klagens påkjennelse av særskilt klagenevnd er betinget av amtmannens samtykke, og sådant ikke meddeles — hvorom avgjørelse må være truffet innen 2 uker, efterat klagen er mottatt — har amtmannen å oversende klagen til påkjennelse av overligningsnevnden, medmindre vedkommende klager for det tilfelle har tilkjennegitt, at han ikke ønsker klagen videre fremmet.

Særskilt klagenevnd skal bestå av tre eller, om amtmannen så bestemmer, fem medlemmer. I første tilfelle velger bystyret et, i det annet tilfelle to av medlemmene, mens amtmannen opnevner i første tilfelle to, i annet tilfelle tre av medlemmene, som ikke må være skattepliktige til ligningskommunen. Ved opnevnelsen bestemmer amtmannen tillike, hvem der skal være nevndens formann og i tilfelle næstformann, og opnevner samtidig to varamenn.

Pliktig til å motta valg som medlem av særskilt klagenevnd er innvånere av vedkommende amts byer og landdistrikter så vel som innvånere av tilstøtende amter, der ikke bor over 50 kilometer fra ligningsnevndens møtested eller fra den eiendom eller det anlegg, klagen gjelder. Medlemmer utenfor vedkommende amt blir å opnevne gjennem sin amtmann.

Avgjørelsen skjer ved begrunnet kjennelse. Om avgjørelsen og de grunner, hvorpå denne er støttet, meddeles klageren underretning snarest mulig.

Der tilkommer klagenevndens medlemmer i tilfelle av reiser skyss- og kostgodtgjørelse som for ordførere bestemt. Denne utbetales av vedkommende bykommune, men blir helt å erstatte kommunen av klageren, hvis kjennelsen ikke faller ut til gunst for denne. Opnår klageren nedsettelse, uten at denne er vesentlig i forhold til den ilignede skatt, avgjør nevnden, hvorvidt erstatning skal erlegges av klageren, samt i tilfelle dens størrelse.

§ 86. Ligningsnevnden (ligningsrådet) og de overordnede instanser kan under klagebehandlingen opfordre klageren til å fremlegge dokumenter, forevise sine regnskapsbøker eller til å besvare bestemte spørsmål og overhodet til å meddele de oplysninger om sin økonomiske stilling, som finnes fornødne. Hvis klageren ikke efterkommer opfordringen, kan vedkommende ligningsinstans undlate å ta hensyn til klagen.

Forevisning av regnskapsbøker efter opfordring av ligningsnevnden eller overligningsnevnden skjer i tilfelle for et utvalg av vedkommende nevnd, bestående av 2 medlemmer,

eller for en eller to regnskapskyndige revisorer. I siste fall fremgåes der på den i § 76, tredje ledd [1]) foreskrevne måte.

§ 87. Er der klaget over, at ansettelsen er for høi, men det av de foreliggende oplysninger fremgår, at den i virkeligheten er for lav, er vedkommende ligningsinstans berettiget til å forhøie ansettelsen.

Ligningsnevnden (ligningsrådet) og overligningsnevnden kan også i tilfelle, hvor der ikke foreligger klage, under klagebehandlingen foreta fornøden beriktigelse, når det viser sig, at nogen skattepliktigs formue, inntekt eller skatt er opført med uriktig beløp på grunn av beregnings- eller skrivfeil, eller at nogen skattepliktig — uansett av hvilken grunn — urettelig er forbigått. Likeledes kan de samme myndigheter under klagebehandlingen uten klage foreta beriktigelse, når det godtgjøres, at en skattepliktigs formue eller inntekt — uansett av hvilken grunn er for høit eller for lavt ansatt, eller at nogen, der er ilignet skatt, overhodet ikke er skattepliktig i distriktet eller for nogen bestanddel av sin formue eller inntekt urettelig er skattlagt i dette. Forhøielse av ligningsmyndighetenes skjønnsmessige ansettelser kan dog ikke foretas, medmindre feilen er bevirket ved uriktige oplysninger fra den skattepliktige, eller denne har undlatt å levere selvangivelse eller næringsopgave eller å meddele vedkommende ligningsmyndighet nogen ellers avkrevd oplysning.

I alle tilfelle, hvor forandringen medfører skatteforhøielse for nogen skattepliktig eller skattleggelse av nogen, som før er forbigått, skal der først gis vedkommende anledning til å uttale sig. Er forhøielsen eller skattleggelsen foretatt av overligningsnevnden, har skattyderen adgang til innen 4 uker efter bekjentgjørelsen om utleggelsen av overligningsnevndens klagebehandling å påanke ansettelsen til fylkesskattestyret.

§ 88. Ligningsnevnden, ligningsrådet, overligningsnevnden og særskilt klagenevnd har å tilstille amtsskattestyrets formann de av dem med endelig virkning avgjorte klager samt avskrift av forhandlingsprotokollen, forsåvidt klagebehandlingen angår. Likeledes har de, når de forandrer verdsettelsen av nogen i § 75, tredje og fjerde ledd omhandlet eiendom, næring eller inntekt, straks derom å underrette ligningsnevnden i vedkommende distrikt.

Ligningsnevnden besørger de nye utregninger av skatt som dens egne, ligningsrådets eller de overordnede instansers kjennelser måtte foranledige, og anvender herved den ved hovedligningen benyttede procentberegning. Likeledes avgir ligningsnevnden de fornødne meddelelser til oppebørselsbetjentene.

Finner bystyret, at de påregnede midler til bestridelse av bykommunens utgifter vil bli vesentlig forminsket ved de nedsettelser, som skal foregå ifølge de under klagebehandlingen

[1]) Skal nu være «fjerde ledd».

avsagte kjennelser eller av domstolene trufne avgjørelser, kan det bestemme, at omberegning av skatten efter ny skatteprocent skal skje for samtlige skattepliktiges vedkommende.

Syvende kapitel.

Om fylkesskattestyret og Riksskattestyret.

§ 89. Fylkesskattestyret er den øverste ligningsinstans innen fylket.

Som fylkesskattestyre forretter fylkesutvalget under tiltredelse av et blandt fylkets skattepliktige byinnvånere valgt medlem. Hvor der innen fylket kun finnes en by, velges dette medlem av dennes kommunestyre; hvor der er flere byer, velges der for disse et felles medlem i et møte av byenes ordførere og viceordførere sammenkalt og bestyrt av fylkesmannen. For dette medlem velges samtidig en eller to varamenn. Faller ved valget stemmetallet like på flere personer, avgjøres det ved omvalg eller hvis dette ikke leder til noget resultat, gjennem loddtrekning, hvem der skal anses valgt. Valget gjelder for 4 år.

Derhos tiltredes fylkesskattestyret for hvert skattedistrikt av et av distriktets kommunestyre årlig valgt medlem, forsåvidt der blir spørsmål om forandring i vedkommende distrikts ligning.

I Oslo og Bergen består fylkesskattestyret foruten av fylkesmannen, som er styrets formann, av 4 for 4 år ad gangen blandt byens skattepliktige innvånere av bystyret valgte medlemmer, blandt hvilke hvert annet år fratrer de to medlemmer, som har fungert lengst. Ved det første valg efter denne lovs ikrafttreden velges samtlige medlemmer; ved næste valg fratrer de to medlemmer, som dertil uttas ved loddtrekning. Hvert annet år velges tillike 4 varamenn for 2 år ad gangen.

Særskilt valgte medlemmer av fylkesskattestyret og varamenn kan gjenvelges, men har rett til å undslå sig for gjenvalg for de påfølgende 4 år, når de har gjort tjeneste som medlemmer av styret i 4 sammenhengende år.

Medlemmer av fylkesskattestyret tilkommer skyss- og kostgodtgjørelse i overensstemmelse med lov av 25 juni 1926 nr. 1.

Fylkesskattestyret er berettiget til å erholde godtgjort utgifter til lønnet medhjelp så vel som reiseutgifter for fylkesskattestyrets sekretær og formannen tillike de forøkede kontorutgifter som hans og hans kontorpersonales arbeide i anledning av fylkesskattestyret medfører, forsåvidt den embedet bevilgede almindelige kontorholdsgodtgjørelse derved måtte overskrides.

§ 90. Til fylkesskattestyret kan klages over at hele ligningen er uriktig eller at enkelte klasser eller grupper av skattepliktige er for høit eller for lavt lignet:

1. Av vedkommende regjeringsdepartement.
2. Av kommunestyret i et under vedkommende fylkesskattestyre hørende skattedistrikt.
3. Av minst 5 skattlagte personer innen vedkommende skattedistrikt i fellesskap.

Av vedkommende regjeringsdepartement og av et kommunestyre i et under vedkommende fylkesskattestyre hørende skattedistrikt kan også klages over at enkelte skattepliktige er for høit eller for lavt lignet.

Klagen som skal inneholde bestemte påstander støttet til forklaringer om de efter klagerens mening sanne forhold innsendes skriftlig til fylkesskattestyret innen 6 uker fra den dag da skattelistens utleggelse blev kunngjort.

Klage som inngis av vedkommende regjeringsdepartement anses dog alltid betimelig inngitt, hvis den innkommer til fylkesskattestyret innen 4 uker fra den dag da departementet mottok innberetning om den pågjeldende ligning.

§ 91. Skattepliktig, der påstår for nogen del av sin formue eller inntekt samtidig å være ilignet kommuneskatt i flere skattedistrikter, kan efter forgjeves klage til nogen overligningsnevnd eller særskilt klagenevnd forlange fylkesskattestyrets avgjørelse av, hvorledes hans samlede formue og inntekt rettelig blir å ansette og fordele til beskatning mellem vedkommende skattedistrikter. Forlangendet må være innkommet til fylkesskattestyret innen 4 uker fra den dag, da avslutningen av overligningsnevndens klagebehandling blev kunngjort eller underretning om særskilt klagenevnds avgjørelse mottatt. Ligger distriktene innen forskjellige fylker, blir spørsmålet å forelegge Riksskattestyret.

På samme måte kan Riksskattestyrets avgjørelse forlanges, hvis lønn, honorar, tantième eller lignende i henhold til § 41, annet ledd, er skattlagt både hos selskapet og hos den person som har oppebåret beløpet eller hvis flere skattepliktige i henhold til § 46, første ledd, samtidig helt eller delvis er skattlagt for samme formue eller inntekt. Avgjørelsen kan for de i nærværende ledd omhandlede tilfelle forlanges av enhver av de pågjeldende skattepliktige.

Industrielle og handelsvirksomheter, hvis formue og inntekt beskattes i forskjellige distrikter, kan begjære sin angivelse med forslag til fordeling av beskatningen mellem de forskjellige distrikter (jfr. § 52) forelagt fylkesskattestyret, hvis ligningsnevnden (ligningsrådet) ved sin ansettelse av den skattepliktiges formue eller inntekt går ut fra en annen fordeling enn av den skattepliktige opgitt. Er de forskjellige anlegg beliggende innen forskjellige fylker, ligger avgjørelsen hos Riksskattestyret.

Den samme rett som i nærværende paragraf er tillagt vedkommende skattepliktige, har også de interesserte distrikters kommunestyrer (formannskaper) og ligningsmyndigheter.

Inntekt, der vinnes ved hugst av tømmer i egen skog, kan ikke medtas ved den fordeling, som foretas av vedkommende ligningsinstans efter nærværende paragrafs tredje ledd, jfr. § 13, næstsiste ledd.

Fylkesskattestyret eller Riksskattestyret kan i en sak, som innbringes i henhold til denne paragraf, pålegge skattyderen eller vedkommende kommune å innbetale til statskassen til dekning av dennes omkostninger et skjønnsmessig ansatt beløp, når:

1. Saken finnes innbragt uten tilstrekkelig grunn.
2. Saken er foranlediget ved, at nogen av de pågjeldende distrikters ligningsmyndigheter ikke har tatt hensyn til en av fylkesskattestyret eller Riksskattestyret tidligere avsagt kjennelse angående samme distrikts ligning.
3. Sakens behandling er forsinket ved, at nogen av partene har vist forsømmelighet ved besvarelsen av fylkesskattestyrets eller Riksskattestyrets skrivelser.

§ 92. Fylkesskattestyret gjennemgår og prøver de utførte skatteligninger og avgjør ved begrunnet kjennelse de innankede skattesaker. Det kan hvad enten klage er inngitt eller ikke ved begrunnet kjennelse forhøie eller nedsette ansettelsen for alle eller en eller flere klasser eller grupper eller enkelte skattepliktige efter å ha innhentet erklæring fra ligningsnevnden og forsåvidt angår enkelte skattydere også fra disse. Likeledes kan det, hvor der forekommer vesentlige feil, påby ny ligning uten bestemt forhøielse eller nedsettelse, men med angivelse av de regler og den målestokk hvorefter ligningen skal utføres. Fylkesskattestyret påser dessuten at ligningsnevnden har foretatt den i § 77, annet ledd, omhandlede forhøielse av formues- og inntektsansettelsene for skattydere som ikke har opfylt sin selvangivelsesplikt. Er sådan forhøielse uten tilstrekkelig grunn undlatt, påbydes ny ligning av disse skattydere.

Den nye ligning utføres av den for tiden fungerende ligningsnevnd overensstemmende med de av fylkesskattestyret gitte påbud og anvisninger. Den innsendes derefter til fylkesskattestyret til godkjennelse. Fylkesskattestyret kan dog selv utføre den nye ligning, når den finner det hensiktsmessig.

Særskilt forhøielse av enkelt skattyders ligning kan ikke foretas senere enn 2 år fra utgangen av det pågjeldende inntektsår. Før forhøielse foretas, må der gis skattyderen og ligningsnevnden (-rådet) anledning til å uttale sig. Behandling av enkelt skattyders ligning kan finne sted uten tilkallelse av det i § 89, tredje ledd, omhandlede kommunevalgte medlem.

Når fylkesskattestyret finner feilene ved en ligning av mindre betydning kan det undlate å påby omligning og i stedet pålegge ligningsnevnden ved den følgende ligning å beriktige feilene overensstemmende med de av fylkesskattestyret gitte forskrifter.

Enhver skattyder er forpliktet til å innsende sådanne opgjør eller gjenparter av opgjør, som omhandlet i § 55, første ledd, og meddele andre oplysninger om sine formues- og inntektsforhold, når fylkesskattestyrets formann begjærer det, samt til på forlangende å gi nogen av styret eller dets formann dertil bemyndiget adgang til eftersyn av sine regnskapsbøker. Efterkommes ikke begjæringen, har vedkommende tapt sin klagerett (§ 97, nr. 3).

Fylkesskattestyret bestemmer efter samråd med vedkommende ligningsnevnd hvorledes kladdelistene i distriktet skal innrettes og føres. Kladdelisteskjemaene skal godkjennes av Riksskattestyret.

§ 93. Når fylkesskattestyret har tilendebragt skatteligningen for et distrikt utferdiger det en forklaring angående de fattede beslutninger og avsagte kjennelser. Forklaringen tilstilles kommunestyrets ordfører, der avgir fornøden meddelelse til ligningsnevnden. Denne besørger forklaringen utlagt til eftersyn i 2 uker, hvorom kunngjørelse skjer på sedvanlig måte.

Om særskilt avgjørelse vedkommende enkelt skattyder skal denne snarest mulig gis underretning i rekommandert brev.

Fylkesskattestyret avgir derhos innberetning om den foretatte gjennemgåelse av skatteligningene til vedkommende regjeringsdepartement og til Riksskattestyret.

§ 94. Fylkesskattestyret kan forlange adgang for ett eller flere medlemmer eller for fylkesskattestyrets sekretær til å delta i ligningsnevndens forhandlinger, dog uten stemme.

§ 95. Når det finnes tjenlig, kan vedkommende regjeringsdepartement bestemme:

a. At fylkesskattestyrets faste medlemmer og formennene i ligningsnevndene i det hele distrikt eller deler derav under ledelse av fylkesskattestyrets formann skal avholde møter innen ligningen påbegynnes, eller efterat den er avsluttet, for å overlegge angående den fremgangsmåte, som ved ligningen bør bli å iaktta, navnlig i øiemed å opnå den størst mulige likhet i inntekts- og formuesansettelsene.

Til møtet kan også efter departementets nærmere bestemmelse innkalles forretningsførerne ved ligningsvesenet.

b. At to eller flere fylkesskattestyrer skal tre sammen for å pleie overlegninger angående skatteligningsforholdene i deres distrikter og derom avgi innberetning til departementet.

På reiser til de under bokstav a omhandlede møter tilkommer ligningsnevndenes formenn og forretningsførere skyss- og kostgodtgjørelse som for ordførere bestemt.

§ 96. Riksskattestyret er den øverste instans for rikets ligningsvesen. Riksskattestyret består av 5 medlemmer, to av disse beskikkes av Kongen, hvorav det ene til styrets formann, og tre velges for tre år ad gangen av Stortinget. Samtidig beskikkes av Kongen to og velges av Stortinget tre varamenn. Medlemmenes godtgjørelse bestemmes av Stortinget. For reiser tilkommer de skyss- og kostgodtgjørelse som for stortingsmenn bestemt.

Til medhjelp for Riksskattestyret beskikker Kongen en kontorchef. Den øvrige til Riksskattestyrets virksomhet fornødne medhjelp antas av Riksskattestyret selv, som også skal erholde dekket utgifter ved møter, trykningsomkostninger o. l.

§ 97. Til Riksskattestyret kan ankes:

1. Av vedkommende regjeringsdepartement innen 6 uker efter mottagelsen av fylkesskattestyrets innberetning om dets gjennemgåelse av ligningene — over at hele ligningen er uriktig eller at enkelte klasser eller grupper eller enkelte skattepliktige er for høit eller for lavt lignet.
2. Av vedkommende kommunestyre over fylkesskattestyrets kjennelse hvorved alle eller en eller flere klasser eller grupper eller enkelte skattydere i distriktet antas å ville bli for høit eller for lavt beskattet. Klagen må være inngitt skriftlig til Riksskattestyret innen 6 uker fra den dag da utleggelsen av forklaringen om fylkesskattestyrets kjennelse blev kunngjort.
3. Av skattyder, hvis formue eller inntekt er forhøiet av fylkesskattestyret ved særskilt behandling. Klagen må være inngitt skriftlig til Riksskattestyret innen 4 uker fra mottagelsen av meddelelsen om fylkesskattestyrets avgjørelse.

§ 98. Når en ligning er innbragt for Riksskattestyret i henhold til § 97 eller § 66, foretar Riksskattestyret de undersøkelser og innhenter de erklæringer og oplysninger som det anser fornødne. Det kan beslutte forhøielse eller nedsettelse for alle eller en eller flere klasser eller grupper av skattepliktige, efterat der er innhentet erklæringer fra ligningsnevnden og fylkesskattestyret og for enkelt skattepliktig, efterat der er gitt denne personlig eller ved fullmektig samt ligningsnevnden (-rådet) anledning til å uttale sig. Likeledes kan det, hvor der forekommer vesentlige feil, påby ny ligning uten bestemt forhøielse eller nedsettelse, men med angivelse av de regler og den målestokk hvorefter ligningen skal utføres.

Den nye ligning utføres av den for tiden fungerende ligningsnevnd overensstemmende med de av Riksskattestyret gitte

påbud og anvisninger. Den innsendes derefter gjennem fylkesskattestyret til Riksskattestyret til godkjennelse. Riksskattestyret kan dog selv utføre den nye ligning, når det finner det hensiktsmessig.

Når Riksskattestyret finner feilene ved en ligning av mindre betydning, kan det undlate å påby omligning og i stedet pålegge ligningsnevnden ved den følgende ligning å beriktige feilene overensstemmende med de i kjennelsen gitte forskrifter. Fylkesskattestyret skal da ved sin gjennemgåelse av ligningen uttale sig om hvorvidt og hvorledes dette pålegg er efterkommet.

Riksskattestyret avgir innberetning til vedkommende departement om ikke påklagede feil som det blir opmerksom på ved en ligning. I dette øiemed kan det gjennemgå og prøve også en ikke påklaget ligning. Departementet kan innen 4 uker fra beretningens mottagelse påklage ligningen.

Åpenbare feil ved enkelte skattyderes ligning kan Riksskattestyret beriktige eller påby beriktiget, også uten at der foreligger klage. Særskilt forhøielse av enkelt skattyders ligning i henhold til denne bestemmelse kan ikke foretas senere enn 3 år fra utgangen av det pågjeldende inntektsår. Før forhøielse foretas, må der gis skattyderen og ligningsnevnden (-rådet) anledning til å uttale sig.

Enhver skattyder er forpliktet til å innsende sådanne opgjør eller gjenparter av opgjør som omhandlet i § 55, første ledd, og meddele andre oplysninger om sine formues- og inntektsforhold, når Riksskattestyrets formann eller nogen av styret eller dets formann dertil bemyndiget begjærer det, samt til på forlangende å gi nogen av styret eller dets formann dertil bemyndiget adgang til eftersyn av sine regnskapsbøker.

Rikskattestyret gir hurtigst mulig vedkommende kommunestyres ordfører meddelelse om sine avgjørelser. I øvrig forholdes som i § 93, annet og tredje punktum foreskrevet.

Riksskattestyret avgir beretning om sine beslutninger og kjennelser til vedkommende regjeringsdepartement.

§ 99. Er ny skatteligning foretatt efter fylkesskattestyrets eller Riksskattestyrets kjennelse, har ligningsnevnden efter sammes tilendebringelse å avgi gjennem fylkesskattestyrets formann innberetning om den til vedkommende regjeringsdepartement på samme måte som i § 79 foreskrevet.

Med hensyn til utleggelse av den nye ligningsforretning gjelder samme regler som for den oprinnelige ligning.

Over sådan ny ligning kan ikke inngis klage til ligningsnevnden (ligningsrådet), overligningsnevnden eller særskilt klagenevnd.

Undlater en ligningsnevnd (et ligningsråd) å efterkomme en av fylkesskattestyret eller Riksskattestyret i henhold til

§ 92 eller § 98 avsagt kjennelse, hvorved ny ligning påbydes, skal vedkommende fylkesmann efter fylkesskattestyrets eller Riksskattestyrets forlangende forelegge ligningsnevndens (ligningsrådets) medlemmer en løpende mulkt til bykassen for hvert medlem for hver uke, som forløper fra den i forelegget satte frist, inntil den påbudte ligning er utført og innberettet til fylkesskattestyret. Mulkten inndrives ved utpantning. Fylkesskattestyret eller Riksskattestyret kan efter innstilling fra fylkesmannen frita ligningsnevnden (ligningsrådet) eller enkelte medlemmer fra mulkten, når det oplyses tilstrekkelig undskyldende omstendigheter.

Ottende kapitel.

Om skattenes innbetaling m. v.

§ 100. De i nærværende lov omhandlede skatter til bykommunen innbetales i løpet av skatteåret i en eller flere terminer, der fastsettes av bystyret. Formues- og inntektsskatt, ilignet rederiselskap og dermed med hensyn til beskatning likestilt selskap, innbetales i to terminer, 1 oktober og 1 februar i skatteåret, hver gang med en halvdel. Innbetaling av skatt ilignet sådant selskap skjer til den kommune hvor ligningsansettelsene er foretatt. Når innbetaling eller innfordring har funnet sted, utbetaler denne kommune skattebeløpene med de av selskapet innbetalte renter og med fradrag av omkostninger til de distrikter, hvor selskapet er skattlagt. Herved blir ytterligere å tilsvare almindelige sparebankrenter for innskudd på stedet for tidsrum utover en måned, hvori ligningskommunen har innesittet med de oppebårne beløp.

I intet tilfelle kan dog formues- og inntektsskatten for nogen del fordres betalt forinnen der er hengått 4 uker fra den dag, da skattelistens utleggelse blev kunngjort.

Byskatten betales til kommunens kemner eller kasserer eller til særskilt antatte opkrevningsmenn.

§ 101. Bystyret kan bestemme, at små skattebeløp innen en av samme fastsatt og på forhånd bekjentgjort grense skal kunne avgjøres ved hjelp av skattemerkebøker, der er utfylt med skattemerker lydende på 1, 5, 10 eller 20 øre. Skattemerkebøker utleveres vedkommende skattepliktige uten betaling. Skattemerkene holdes til fals på bekvemme steder.

Bystyret kan tillike bestemme, at den skattepliktige, som innen de fastsatte almindelige betalingsterminer avgjør sin skatt på denne måte, ved den siste kvittering i skattemerkeboken skal ha rett til å erholde et avslag i årets skatt, hvilket avslags størrelse i tilfelle bestemmes av bystyret innen en grense av 10 pct. av skattebeløpet.

§ 102. Formues- og inntektsskatten til staten innbetales til vedkommende oppebørselsbetjent med en halvdel innen 1 juli og en halvdel innen 1 mars i skatteåret. Betales første halvdel ikke innen forfallstid, forfaller også annen halvdel til betaling ved første halvdels forfallstid. Skattebeløp under kr. 100,00 innbetales i sin helhet innen 1 juli. Dog kan innbetaling i intet tilfelle kreves, forinnen der er hengått 4 uker fra den dag, da skattelistens utleggelse blev kunngjort.

Så snart oppebørselsbetjenten har mottatt skattelisten, utferdiger han kunngjørelse om, at skatten under utpantningstvang er å innbetale til de i første ledd angitte tider, og til hvem innbetalingen skal finne sted innen ethvert skattedistrikt.

§ 103. Den skattepliktige, som ikke betaler statsskatten senest 8 dager efter forfallstid, skal, hvis den statsskatt, han i alt har å utrede, utgjør kr. 100,00 eller derover, erlegge sådan rente som av Kongen bestemmes, dog ikke mer enn 1 pct. for hver måned, eller del av måned, som er forløpet fra forfallsdag, inntil betaling skjer. Ved renteberegningen avrundes skattebeløpet nedad til det nærmeste med kr. 10,00 delelige beløp. Forfaller annen halvdel av skatten til betaling på grunn av manglende betaling av første halvdel (§ 102, annet punktum), svares dog ikke renter av annen halvdel for tiden før 1 mars i skatteåret.

Bystyret kan bestemme, at der av skatter til bykommunen som ikke betales senest 8 dager efter forfallstid, skal erlegges inntil 1 pct. for hver måned eller del av måned, som er forløpet fra forfallsdag, inntil betaling skjer. Renteplikten kan begrenses til skattebeløp over en viss størrelse.

For skatt til kommunen fra rederiselskaper og dermed med hensyn til beskatning likestilte selskaper gjelder de regler om rente som i henhold til første ledd er gjeldende for statsskatten.

§ 104. Formues- og inntektsskatt til bykommunen og staten blir å innbetale med det beløp, hvortil den oprinnelig er utregnet, selv om der ikke innen de fastsatte terminer er skjedd endelig avgjørelse angående skatteansettelse, hvorover der er ført klage, eller som står under prøvelse ved overordnet instans.

Når ved endelig beslutning skatten blir nedsatt, erholdes det for meget erlagte tilbakebetalt. Blir skatten forhøiet, har den skattepliktige å innbetale det manglende. Innbetalingen skjer ved den sedvanlige betalingstermin, eller, hvis der er fastsatt flere terminer, ved den siste av disse. Dog kan innbetaling i intet tilfelle fordres, forinnen der er hengått 4 uker fra den dag, da avslutningen av klagebehandlingen eller omligningen blev kunngjort eller i tilfelle underretning om avgjørelsen tilstilt den skattepliktige. Det her bestemte gjelder

også for innbetaling av skatt, der først er utskrevet ved ligningsnevndens (ligningsrådets) klagebehandling eller efter de overordnede instansers kjennelser.

Ved tilbakebetaling av skatt i henhold til klageavgjørelse tilbakebetales også renter som er betalt av skattebeløpet i henhold til § 103. Hengår der i sådant tilfelle over 6 måneder fra skattens innbetaling inntil tilbakebetaling finner sted, godtgjøres for det overskytende tidsrum 6 pct. årlig rente av skattebeløpet, dog kun forsåvidt rentebeløpet utgjør minst kr. 10,00.

Leder avgjørelsen av spørsmålet om fordeling av et rederiselskaps eller dermed med hensyn til beskatning likestilt selskaps formue og inntekt (§ 75, fjerde ledd) til en annen fordeling enn den, som er lagt til grunn ved skatteberegningen, plikter den kommune, som har fått for meget skatt, å betale til den annen eller de andre kommuner det skattebeløp som rettelig tilkommer dem med tillegg av 6 pct. årlig rente.

Er en ligning bragt under prøvelse av domstolene, har vedkommende skattyder å innbetale den omtvistede skatt, hvis denne utgjør minst kr. 5 000,00. Innbetales mer enn, hvad der ved endelig domsavgjørelse tilkjennes kommunen eller staten, har disse å tilbakebetale det for meget erlagte med 6 pct. årlig rente fra innbetalingen.

§ 105. De i nærværende lov omhandlede skatter — herunder innbefattet hvad der pliktes utredet ifølge efterligning (§§ 113 og 114) — kan tillikemed påløpne renter i mangel av betaling inndrives ved utpantning. Inndrivelse ved utpantning kan også skje hos den, som efter §§ 26 og 27 er ansvarlig for skatten. Utpantningsretten vedvarer, inntil skattekravet bortfaller ved foreldelse. For skatt, ilignet rederiselskap og dermed med hensyn til beskatning likestilt selskap, tilligger utpantningsretten den kommune hvor ligningsansettelsene er foretatt.

På andragende av bystyret kan fylkesmannen bemyndige kemneren eller kassereren til å avholde utpantninger for skatter av hvilken som helst art, der skal svares til kommunen.

Underfogden eller — når sådan ikke er ansatt — kemneren er forpliktet til efter forlangende å innfordre personlige skatter for fremmede kommuner. Som godtgjørelse tilkommer han av vedkommende kommunekasse for hver person, hvis skatt innfordres, 4 pct. av de første kr. 100,00 og 2 pct. av skattens overskytende beløp, dog ikke under kr. 1,00 og ikke over kr. 20,00. Samme betaling tilkommer underfogden også, når han alene er anmodet om å avholde utpantning for skatten, men denne innbetales til ham før, under eller efter utpantningens avholdelse. Viser skatten sig under den begjærte innfordring uerholdelig eller tilbakekalles innfordringen, efterat denne er påbegynt, utgjør godtgjørelsen det halve, dog ikke under kr. 1,00.

(§ 106, ophevet ved lov av 3 juli 1914 nr. 3 § 4. Jfr. også lov av 31 mai 1912 § 4).

§ 107. Ved utpantning for de i denne lov omhandlede skatter kan der, hvor annet tilstrekkelig utlegg ikke kan erholdes, tas utlegg i ennu ikke optjente terminer av lønninger i offentlige eller private tjenesteforhold så vel som i annen fremtidig kontraktmessig sikret arbeidsfortjeneste samt likeledes i fremtidig forfallende terminer av pensjoner og lignende inntekter. Er der meddelt vedkommende prinsipal eller arbeidsgiver eller den kasserer, av hvilken den pågjeldende lønn, pensjon eller understøttelse utbetales, underretning om, at sådant utlegg er tatt, er han forpliktet til, når den skattepliktiges tilkommende forfaller, å tilbakeholde det til skattens dekkelse fornødne beløp og å utbetale samme til vedkommende skatteopkrever. Det blir dog herved å iaktta, at skatten avkortes i den skattepliktiges tilkommende litt efter litt i passende beløp efter regler, som bystyret bestemmer.

Når mann og hustru efter § 11 er lignet under ett for begges samlede formue og inntekt, uten at skatten er fordelt mellem dem, kan der ved utpantning tas utlegg så vel i gjenstander, der er felleseie, som i ektefellenes mulige særeiemidler. Dog kan utlegg for den under ett ilignede skatt ikke tas i gjenstander tilhørende hustruens særeie, forsåvidt dette alene omfatter midler som efter bystyrets bestemmelse (§ 67, annet ledd) er fritatt for beskatning. Hvor hjemmeværende barn (herunder adoptivbarn og pleiebarn) efter samme paragraf er lignet under ett med foreldrene, kan tas utlegg også i barnets renteinntekter, forsåvidt de tilflyter foreldrene.

Når nogen, der er ilignet skatt, akter å utvandre fra riket, plikter han ikke blott å erlegge allerede forfalne skattebeløp, men har også, forinnen han avreiser, å betale eller stille sikkerhet for erleggelsen av skatt, der ved dette tidspunkt ennu ikke er forfallen til betaling. Foreligger der omstendigheter, der godtgjør eller gjør det sannsynlig, at den skattepliktige vil utvandre uten å iaktta, hvad der således påhviler ham, kan vedkommende herredskasserer eller oppebørselsbetjent gjennem politiet nedlegge forbud mot, at den skattepliktige forlater landet.

§ 108. Er nogen ilignet skatt til fler enn én kommune av samme formue eller inntekt, kan han undgå, at der herfor skjer inndrivelse hos ham eller i tilfelle, som går inn under § 26, 3dje ledd, at opkrevning som der omhandlet finner sted, ved å deponere et til den høieste ham ilignede skatt svarende beløp hos kommunekassereren i det distrikt, til hvilket han anser sig skattepliktig. Er vedkommende lignet i det annet distrikt for formue eller inntekt, hvis beskatning efter § 13 er stedbundet, og som ikke er medtatt ved ligningen i det distrikt,

hvor deposisjonen er skjedd, er han tillike forpliktet til å innbetale i det annet distrikt et beløp, der motsvarer den skatt, som faller på den pågjeldende formue og inntekt. Om størrelsen av dette beløp kan han forlange oplysning av vedkommende ligningsnevnd. Innbetales ikke beløpet, når sådan oplysning er meddelt, er den stedfunne deposisjon virkningsløs like overfor det annet distrikt.

Adgang til sådan deposisjon har også skattepliktig, der allerede har erlagt skatt i et distrikt, uvitende om, at han i et annet distrikt er ilignet skatt av samme formue eller inntekt, idet han i så fall er berettiget til å forlange det innbetalte beløp betraktet som deponert. Dog har han, hvis skatten i det annet distrikt er større, tillike å deponere det overskytende i dette distrikt, likesom han i tilfelle er forpliktet til sammesteds i overensstemmelse med forskriftene i nærværende paragrafs første ledd å innbetale den skatt, der faller på formue og inntekt, hvis beskatning efter § 13 er stedbundet, og som ikke er medtatt ved skattlegningen i det distrikt, hvor deposisjon har funnet sted.

Om deposisjonen har kommunekassereren i ethvert tilfelle snarest mulig å underrette kommunekassereren i det annet distrikt eller de andre distrikter, hvor ligning er foregått. Såfremt nogen sådan kommune derefter gjør krav på det hele eller nogen del av det deponerte beløp, må søksmål være reist mot den kommune, innen hvilken deposisjon har funnet sted, eller begjæring om voldgiftsavgjørelse i henhold til § 29 være tilstilt departementet senest innen 6 måneder, efterat underretning om deposisjonen er mottatt. Avslår departementet å avsi voldgiftskjennelse, står adgangen til å anlegge søksmål vedkommende kommune åpen i hvert fall i 3 måneder, efterat den har mottatt meddelelsen om departementets avslag.

Når den skattepliktige erholder tilbakebetalt, hvad han ikke plikter å erlegge i skatt, kan han gjøre krav på 5 pct. årlig rente av det tilbakebetalte beløp for den tid, hvori det har vært deponert.

§ 109. Når ligningsnevnden i medhold av § 78 har anbefalt nedsettelse eller eftergivelse av ilignet skatt, så vel som ellers når der finnes føie til å anta at utredelsen av den fulle byskatt på grunn av særegne omstendigheter vil være særdeles ubillig mot eller uforholdsmessig trykkende for nogen skattyder, kan bystyret (formannskapet) bestemme, at hele den ham påhvilende skatt til bykommunen eller en del av samme skal bortfalle.

Forsåvidt angår skatt til bykommunen, ilignet rederiselskap og dermed med hensyn til beskatning likestilt selskap, treffes bestemmelse om nedsettelse eller frafallelse som omhandlet i foregående ledd av bystyret (formannskapet) i den

kommune hvor ligningsansettelsene er foretatt. Denne bestemmelse er bindende for bopelsdistriktene. Medfører bestemmelsen frafallelse av skattebeløp på kr. 500,00 eller derover for nogen fremmed kommune, utkreves til dens gyldighet Riksskattestyrets bifall.

Forsåvidt statsskatten angår, kan vedkommende regjeringsdepartement under lignende omstendigheter fatte samme bestemmelse.

Vedkommende regjeringsdepartement kan frafalle skattebeløp, som skjønnes uerholdelige.

Niende kapitel.

Straffebestemmelser.

§ 110. Skattyder, som i vedkommende kalenderår (regnskapsår) har hatt en nettoinntekt av minst kr. 6 000,00 og som undlater å inngi selvangivelse, straffes med bøter inntil kr. 50 000,00. Med samtykke av fylkesskattestyret kan bystyret beslutte denne inntektsgrense nedsatt til kr. 4 000,00.

Er straff ilagt for overtredelse av selvangivelsesplikten, blir der av vedkommende ligningsmyndighet å fastsette en ny frist for innlevering av selvangivelse, hvis undlatelse medfører ny straff efter foranstående første ledd. Inngir skattyderen selvangivelse, efterat ny frist er satt, blir han å efterligne for den forøkelse av formue og inntekt, som selvangivelsen måtte gi oplysning om.

Den, som i selvangivelse, næringsopgave, klage eller annen skriftlig eller muntlig opgave eller forklaring til nogen ligningsmyndighet meddeler uriktige eller ufullstendige oplysninger, som kan lede til iligning av for lav skatt, blir, hvad enten det skjer forsettlig eller av grov uaktsomhet, å straffe med bøter, forsåvidt forholdet ikke går inn under nogen strengere straffebestemmelse. Det samme gjelder skattepliktig som undlater å innsende opgjør og meddele andre oplysninger om sine formues- og inntektsforhold eller å forevise regnskapsbøker, når dette begjæres av et fylkesskattestyres eller av Riksskattestyrets formann eller av nogen som er bemyndiget til å handle på vedkommende styres vegne (§ 92, femte ledd, og § 98, sjette ledd).

De i nærværende paragraf omhandlede forseelser påtales av det offentlige efter forlangende av vedkommende regjeringsdepartement, formannskap, fylkes- eller Riksskattestyret.

Bøtene tilfaller bykassen, uansett om forseelsen straffes efter nærværende paragraf eller efter den almindelige straffelov.

§ 111. Til foreldelse av adgangen til å reise straffesak eller avsi straffedom for meddelelse av uriktige eller ufullstendige oplysninger av sådan art som i § 110 omhandlet ut-

kreves 3 år, hvad enten forholdet blir å straffe efter nevnte paragraf eller efter den almindelige straffelov.

§ 112. Undlater formannen eller et tilsagt medlem av lignings- eller overligningsnevnden å avgi møte, kan der ilegges ham en bot for hver dags uteblivelse av inntil kr. 10,00. Medlem av særskilt klagenevnd eller amtsskattestyre, der har mottatt tilsigelse til møte, kan for hver dags uteblivelse ilegges en bot av inntil kr. 20,00. Hvis møtet går til spille på grunn av så mange medlemmers fravær, at forsamlingen ikke blir beslutningsdyktig, kan boten forhøies til det dobbelte.

Bøtene ilegges av ligningsinstansen. Bot ilagt medlem av amtsskattestyret tilfaller statskassen. For øvrig tilfaller bøtene vedkommende bykasse.

Bøtene inndrives ved utpantning, hvis vedkommende ikke innen 4 uker efter å ha mottatt meddelelse om, at boten er ilagt, forlanger saken påkjent ved domstolene, da den i så fall behandles efter samme regler som for forseelser bestemt.

Tiende kapitel.

Forskjellige bestemmelser.

§ 113. Skattepliktig som — uansett av hvilken grunn — i strid med skattelovens forskrifter enten har undgått beskatning eller er ansatt for lavt i formue eller inntekt, er forpliktet til å godtgjøre kommunen og staten den for lite erlagte skatt. Dette gjelder dog ikke feil ved ligningsmyndighetenes skjønnsmessige ansettelser, medmindre feilen er bevirket ved uriktige oplysninger fra den skattepliktige eller denne har undlatt å levere selvangivelse eller næringsopgave eller å meddele vedkommende ligningsmyndighet nogen ellers avkrevd oplysning. Heller ikke gjelder det hvis skattyderen er forbigått eller ansatt for lavt i formue eller inntekt på grunn av en uriktig lovforståelse eller uriktig opfatning av et rettsspørsmål. I alle tilfelle hvor feilen er foranlediget ved den skattepliktiges forhold, er denne forpliktet til ved siden av skatten å erlegge 6 pct. årlig rente fra den tid skatten skulde vært erlagt.

Skatten og i tilfelle rentenes beløp blir å fastsette ved efterligning. Efterligningen begjæres av herredsstyret (formannskapet) eller, forsåvidt statsskatten angår, av vedkommende regjeringsdepartement, hvis det finnes at et betraktelig beløp har undgått beskatning.

Efterligning foretas av ligningsnevnden (ligningsrådet) i forbindelse med årets ligningsarbeide eller, hvis dette er avsluttet, under klagebehandlingen. Er klagebehandlingen avsluttet, kan efterligning skje ved overligningsnevnden. Har også denne avsluttet sitt arbeide, blir efterligningen først å foreta i forbindelse med følgende års ligning.

Der skal alltid forinnen ligningen finner sted, gis den skattepliktige eller den, der vil få å utrede skatten (jfr. § 114), anledning til å uttale sig. Med hensyn til adgang til å klage gjelder de sedvanlige bestemmelser for vedkommende ligningsinstans. Skattens innbetaling skjer i overensstemmelse med de sedvanlige regler.

Rett til efterligning tapes, hvis begjæring derom ikke fremkommer innen 5 år eller hvis forseelse som i § 110, tredje ledd, omhandlet forsettlig er begått, 10 år regnet fra utgangen av det år, hvorfor skattekravet has. Er disse frister ikke utløpet, kan efterligning også begjæres efter den skattepliktiges død, dog kun, hvis hans bo ikke er endelig opgjort, eller om boet er overtatt av selvskiftende arvinger eller dets midler utloddet, hvis der ikke er hengått 2 år efter arvelaterens død. I det siste tilfelle gjelder, hvad der i § 27 er bestemt med hensyn til utstrekningen av de enkelte arvingers ansvar.

Er en skattepliktigs ligning blitt underkjent av domstolene som foretatt i uriktig skattedistrikt eller for uriktig skatteår, står, uansett foranstående bestemmelser, adgangen til å begjære efterligning i det rette distrikt eller for det rette skatteår åpen, inntil der er hengått 6 måneder efter dommens avsigelse.

§ 114. Foreligger et forhold, som efter § 110, tredje ledd vilde være straffbart, er den skattepliktige, hans bo eller arvinger — selv om straffansvar ikke gjøres gjeldende — forpliktet til å erlegge det dobbelte av det ved ligning (i tilfelle efterligning) fastsatte skattebeløp (i tilfelle med renter), som den skattepliktige på grunn av forseelsen har undgått eller kunde ha undgått. Forpliktelsen inntrer, såfremt krav herpå fremkommer, forsåvidt kommuneskatten angår fra bystyret (formannskapet), forsåvidt statsskatten angår fra vedkommende regjeringsdepartement.

Arvingene kan frigjøre sig fra å ansvare mer enn arvelaterens for lite erlagte skatt med påløpende renter ved innen boets endelige opgjør til vedkommende ligningsnevnd (ligningsråd) å innsende alle de oplysninger, som denne finner fornødne for å avgjøre spørsmålet, om der av arvelateren er betalt for liten skatt. Ligningsnevnden (ligningsrådet) har innen 6 måneder derefter å avgi erklæring om, hvorvidt der vil bli foretatt efterligning. Er ingen erklæring fremkommet innen denne tid, kan intet krav fremsettes mot arvingene. Når boet er undergitt offentlig skiftebehandling eller opgjøres ved testamentsfullbyrdere, kan de fornødne forføininger til frigjørelse for det heromhandlede ansvar på arvingenes vegne treffes av vedkommende skifteforvalter eller testamentsfullbyrdere.

§ 115. Når det under vedkommende departements revisjon av statsskatteligningen finnes, at den på nogen skattyder

fallende statsskatt er feilaktig beregnet, bør den feilaktige beregning rettes således, at for litet beregnet beløp fordres efterbetalt av den skattepliktige. mens for meget beregnet beløp tilbakebetales vedkommende. Departementet har i sådanne tilfelle å oversende en tilleggsberegning til oppebørselsbetjenten, som derpå treffer fornøden forføining til det pågjeldende skattebeløps opkrevning eller tilbakebetaling.

Likeledes kan efter beslutning av formannskapet beriktigelse finne sted, når det opdages, at der er begått feil ved beregningen av den kommunale formues- eller inntektsskatt.

Betales for lite beregnet skatt ikke innen 6 uker efter påkrav, kan den inndrives ved utpantning.

§ 116. Hvor domstolene under avgjørelse av saker angående skatter efter nærværende lov måtte finne, at den skattepliktige kun bør betale en del av den ham ilignede skatt, og der ikke foreligger tilstrekkelige oplysninger til avgjørelse av, hvilket skattebeløp han har å erlegge, skal dommen i konklusjonen utvise hvorledes ligningen eller takseringen rettelig burde ha vært utført. Er saken innbragt for domstolene ved påanke av utpantning for skatt, og dommen medfører at den skattepliktige kun skal betale en del av den ham ilignede skatt, skal konklusjonen gå ut på, at utpantningen stadfestes forsåvidt angår den efter dommen pliktige skatt — i tilfelle det skattebeløp som fremgår av ny ligning eller taksering efter dommen. Ny ligning foretas i overensstemmelse med, hvad der i § 113 er foreskrevet om efterligning. Om adgang til å påklage sådan ny ligning gjelder reglene i § 113.

Finner domstolene, at en ligning eller klageavgjørelse ikke kan opretholdes på grunn av formelle mangler, blir ligningen eller klageavgjørelsen å henvise til fornyet behandling av vedkommende ligningsinstans.

Av skatt som blir å utrede efter avgjørelse, truffet i medhold av de to foregående ledd i nærværende paragraf, svares renter som i § 103 bestemt fra forfallstiden for den oprinnelige skatt.

Når en skattepliktig ved domsavgjørelse fritas for å betale den ham ilignede skatt på grunn av, at distriktets hele ligning er uriktig, kan vedkommende bystyre kreve ligningen omgjort ved den ligningsnevnd, som har utført samme. Om sådan omligning gjelder reglene i § 99.

Søksmål til prøvelse av ligningsansettelser for rederiselskap og dermed med hensyn til beskatning likestilt selskap blir å rette mot den kommune, hvor ligningsansettelsene er foretatt. Dom i sak mot denne kommune er bindende for samtlige distrikter, hvor selskapet er skattepliktig. Det samme gjelder, når ligningsansettelsen for selskapet undergis domstolenes prøvelse gjennem angrep på foretatt utpantning. Enn videre kan

de nevnte kommuner under samme betingelser med hensyn til godkjennelse, som gjelder i henhold til § 109, annet ledd, avslutte innen- og utenrettslig forlik med selskapet.

§ 117. Finner bystyret eller vedkommende regjeringsdepartement grunn til å anta, at en av ligningsnevnden, ligningsrådet, overligningsnevnden eller en særskilt klagenevnd truffet avgjørelse hviler på et feilaktig faktisk grunnlag eller er begrunnet i en uriktig lovforståelse eller en uriktig opfatning av et rettsspørsmål, har det adgang til ved rettergang å få prøvet avgjørelsens riktighet. Det samme gjelder bystyret i et distrikt, hvis ligningsnevnd har inngitt klage efter § 80, forsåvidt angår avgjørelser, som er truffet av ligningsmyndighetene i ligningsdistriktet. Med hensyn til avgjørelser, som er truffet av et fylkesskattestyre eller Riksskattestyret, vedrørende enkelt skattyders ligning (§ 91, § 92 eller § 98) har bystyret og departementet den samme adgang, likeledes bystyret i anledning av klage efter § 75, fjerde ledd.

I saken, der blir å anlegge mot formannen i vedkommende ligningsinstans, er forliksmegling unødvendig. Saken må anlegges innen en tid av 4 måneder, efter at bystyret eller departementet er blitt vitende om vedkommende avgjørelse, og kan ikke reises senere enn 3 år, efter at vedkommende avgjørelse blev truffet. Om søksmålet blir den skattepliktige og de interesserte kommuner å varsle.

Innstevntes prosessutgifter bæres av saksøkeren; dog skal statskassen alltid utrede utgiftene for et fylkesskattestyre eller Riksskattestyret.

Hvis domstolen gir bystyret eller departementet medhold, skal den i konklusjonen angi de prinsipper, som blir å befølge av vedkommende instans. Denne trer derpå på ny sammenog treffer avgjørelse på grunnlag av, hvad der i dommen er foreskrevet.

§ 118. Ligningsnevnden (ligningsrådet) så vel som de overordnede instanser kan bemyndige et eller flere av sine medlemmer til å anstille undersøkelser eller motta forklaringer angående skattesaker.

§ 119. Til medlemmer av de i nærværende lov omhandlede ligningsinstanser kan kun velges personer, der har fylt 25 år. Geistlige embedsmenn, læger og personer, der har fylt 60 år, kan undslå sig for å velges.

Statsrådets og Høiesteretts medlemmer, riksadvokaten og statsadvokater kan ikke være medlemmer av amtsskattestyrer.

Ingen kan samtidig være medlem av amtsskattestyre og nogen under samme hørende ligningsnevnd, ligningsråd eller overligningsnevnd.

§ 120. Til gyldig beslutning i en ligningsinstans utfordres tilstedeværelse av minst to tredjedeler av dens medlemstall. I tilfelle av stemmelikhet gjør formannens stemme utslaget.

Medlem av ligningsnevnd (ligningsråd) eller overligningsnevnd fratrer, når ligningen angår ham selv, hans prinsipal eller tjener, eller nogen, der er ham så nær beslektet eller besvogret som søskenbarn, eller interessentskap eller en forretning, hvori han er direkte økonomisk interessert. Det samme gjelder medlem av amtsskattestyre eller Riksskattestyret, når disse behandler klager i henhold til § 91.

§ 121. Samtlige ligningsinstansers medlemmer så vel som alle ved ligningsarbeidet eller den dermed forbundne kontroll medvirkende personer er forpliktet til å bevare taushet om, hvad de under utførelse av sitt hverv måtte erfare angående nogens formues- og inntektsforhold, bortsett fra, hvad der efter loven påligger dem å offentliggjøre eller oplyse.

Ligningsnevndens og de overordnede ligningsmyndigheters medlemmer har i det møte, hvori de første gang er til stede, å underskrive i forhandlingsprotokollen en forsikring på ære og samvittighet, avfattet overensstemmende med en derfor av vedkommende regjeringsdepartement utferdiget formular om, at de vil utføre sitt hverv upartisk og efter beste skjønn og overbevisning og bevare den lovbefalte taushet om, hvad de under ligningsarbeidet måtte erfare angående nogens formues- og inntektsforhold.

Også forretningsførere og andre ved ligningsvesenet eller den dermed forbundne kontroll medvirkende personer blir ved tiltredelsen å avkreve forsikring om bevarelse av taushet.

Selvangivelser så vel som utdrag av sådanne forvares, når de ikke benyttes, av rette vedkommende i avlåst gjemme, så de ikke kommer uvedkommende for øie. De kan tilintetgjøres, når 10 år er forløpet fra utgangen av det år, selvangivelsen gjelder. Tilintetgjørelsen skal foregå under opsyn av to av lignings rådets medlemmer og bevidnelse herom innføres i ligningsrådets protokoll.

Foranstående forskrifter er ikke til hinder for at selvangivelser og annet ligningsmateriale benyttes i statistisk øiemed, eller at oplysninger fra dette materiale meddeles til bruk ved innfordringen av skatt. For de personer som herved får oplysninger om skattyderes formues- og inntektsforhold, gjelder samme taushetsplikt som for de ved ligningsarbeidet medvirkende personer. De i nærværende paragraf inneholdte bestemmelser er heller ikke til hinder for at et distrikts ligningsmyndigheter meddeler oplysninger om nogens formues- og inntektsforhold til bruk for ligningsmyndighetene i et annet distrikt.

§ 122. Ved beregningen av frister medregnes ikke den dag, fra hvilken fristen begynner å løpe. Fristen anses utløpet den siste dag kl. 8 aften eller, hvis den siste dag er en helligdag, den nærmest påfølgende hverdag kl. 8 aften.

Som tidsnok levert regnes selvangivelser, næringsopgaver, begjæringer og klager m. v. som innen utløpet av i denne lov foreskrevet frist er avsendt gjennem innenlandsk postanstalt i rekommandert brev.

§ 123. Ved de forskjellige ligningsinstanser skal benyttes autoriserte protokoller innrettet efter bestemmelse av vedkommende regjeringsdepartement.

§ 124. Utgiftene ved ligningsvesenet utredes av bykommunen. Dog skal utgifter, der pådras ved utferdigelse og omsendelse av statsskattesedler og utskrifter vedkommende statsskatteligningen erstattes av statskassen.

Utgiftene ved amtsskattestyrene og Riksskattestyret utredes av statskassen.

§ 125. Hvis der i en by eller deler av en by med behørig hjemmel foregår særskilt utligning av skatt til kirke, skole-, fattigvesen eller andre kommunale anliggender, blir de i nærværende lov satte grenser for skattens størrelse gjeldende for de sammenlagte skatter til kommunen og vedkommende avdelinger.

§ 126. Fornøden bestemmelse om de endringer, hvormed denne lov blir å anvende ved bevilgning og utligning av utgifter ved innretninger, der er felles for flere kommuner, avgis av Kongen.

§ 127. Den i lov av 12 august 1848 § 1 inneholdte bestemmelse, hvorefter Kongen kan innrømme dem, der akter å anlegge jernbaner til almindelig benyttelse, fritagelse for skatter og avgifter av jernbanen og dertil hørende bygninger, skal fremdeles være gjeldende.

§ 128. Nærværende lov anvendes i kjøpstæderne og i de ladesteder, som har eget formannskap for sine særskilte anliggender.

§ 129. Utligning av skatt til staten av inntekt eller av inntekt og formue skjer i forbindelse med utligningen av den kommunale formues- og inntektsskatt i overensstemmelse med forskriftene i nærværende lov, undtagen forsåvidt Stortingets beslutning medfører avvikelse herfra.

§ 130. I 1912 har bystyret — under befølgelse av de hittil gjeldende regler — å bevilge kommunens budgett for halvåret 1 januar—30 juni 1913 og å fatte beslutning om pålegg av byskatt for dette tidsrum. Hvis bystyret så beslutter, kan budgettet for halvåret 1 januar—30 juni 1913 bevilges innen utgangen av 1911.

Senere blir byens budgetter å bevilge og skattene å pålegge for terminen 1 juli—30 juni istedenfor som tidligere for kalenderåret. Herunder blir de i § 131 inneholdte regler å befølge.

(§ 131, ophevet ved lov av 30 september 1921 om kommunestyre i byene, § 54. Jfr. nu nevnte lovs § 20).

(§ 132 angår utligning av skatt for 1ste halvår 1913 og er nu uten betydning).

§ 133. Nærværende lov trer i kraft 1 januar 1913, §§ 130 og 132 fra 1 januar 1912 Den anvendes første gang ved utskrivningen av kommunale skatter for året 1913—1914 og statsskatt for 1912—1913. På skatt utskrevet for tidligere år er lovens bestemmelser uten anvendelse

Ved lovens ikrafttreden opheves lov om bykommunenes skattevesen av 15 april 1882 med tilleggslover av 30 mai 1891. 20 juli 1893, og 20 juli 1895, dog med undtagelse av § 52.[1]) Enn videre opheves lov om utligning av inntekts- og formuesskatt i Kristiania av 28 juni 1897 og for byenes vedkommende lov om skatt på inntekt og formue til stat og kommune av 23 juli 1894 med tilleggslov av 22 mai 1908. Endelig opheves alle andre bestemmelser, som måtte stå i strid med nærværende lov, herunder de fremdeles gjeldende lovforskrifter angående beskatning av fast eiendom i byene.

---

[1]) Denne paragraf er nu ophevet ved lov av 30 september 1921 om kommunestyre i byene, § 54, jfr. tilleggslov av 2 juni 1922.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved distriktslæge Oscar Carlsen og hustru Magda Carlsens gjensidige testament av 4 januar 1909 oprettede «Distriktslæge Oscar Carlsen og hustru Magda Carlsens legat» til fordel for lærere og elever ved Skiens gymnasium. 1 oktbr.

Skrivelse*) fra Justisdepartementet om tillegg til politivedtektene for Setskog herred, Akershus fylke. 1 oktbr.

Skrivelse fra Justisdepartementet. 1 oktbr.

Godtgjørelse til skjønnsmenn blir å beregne efter sportellovens § 90, også forsåvidt angår skjønn som styres av lensmannen.

Skyss- og kostgodtgjørelse til skjønnsmennene utredes av sorenskriverens sportelkasse, se rundskrivelse nr. 15 avsnitt I og III og rundskrivelse nr. 16 avsnitt II.

Skrivelse fra Justisdepartementet til en sorenskriver, som hadde forespurt hvorvidt betaling skal erlegges for en dommers (rettsskrivers) bevidnelse om at flere innleverte dokumenter er likelydende, når loven pålegger retten å la forkynnelsen utføre. 1 oktbr.

I anledning herav bemerkes:

Av påtegninger eller selvstendige innkallelser som skal utferdiges av retten, og som retten skal besørge forkynt, må retten selv utferdige og bekrefte de nødvendige avskrifter eller likelydende eksemplarer. Herfor betales ikke gebyr. Det samme gjelder når retten skal sørge for avskrifter av et process-skrift, jfr. tvistemålsl. § 123, siste ledd.

Forøvrig har dommeren ingen plikt til å gi sådanne bevidnelser som omhandlet i § 162 medmindre det kreves av ham (som rettsskriver eller notarius) efter paragrafens 2net ledd, og i så fall mot vanlig betaling.

Det bemerkes at når det i en stevning er anført: «stevningen i 3 likelydende eksemplarer» og hvert eksemplar er undertegnet av vedkommende sakfører, er derved gitt den efter domstolslovens § 162 nødvendige bevidnelse om at de er likelydende.

Skrivelse fra Justisdepartementet til en sorenskriver, hvori meddeles at når et skjøte eller annet dokument som omhandles i sportellovens § 53, fjerde punktum 1 oktbr.

*) Bekjentgj. 6 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 46, hvor tillegget er inntatt.

1 oktbr. begjæres tinglyst og det samtidig begjæres anmerkning om tidligere heftelser, antas gebyr å skulle erlegges efter § 53, siste punktum, selv om anmerkningen går ut på at der ingen heftelser er.

1 oktbr. **Skrivelse***) fra Socialdepartementet om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Harstad.

4 oktbr. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmennene.

Gebyr for forkynnelse av stevning med bilag.

Departementet skal herved gjøre opmerksom på, at der for forkynnelse av en stevning som er vedheftet et ark med «pålegg om tilsvar» eller med innkallelse til rettsmøte, bare blir å beregne ett forkynnelsesgebyr, og ikke særskilt gebyr for forkynnelse av pålegget eller innkallelsen. Der blir bare å gi én forkynnelsesattest. I denne bør det uttrykkelig stå, at stevningen «med pålegg om tilsvar» — henholdsvis «med innkallelse til hovedforhandling» eller lign. blev forkynt for saksøkte.

Det vil også ofte forekomme at der følger bilag med en stevning. Når der i stevningen er henvist til bilaget eller dette er nevnt i stevningen, blir bilaget med hensyn til forkynnelse å anse som en del av stevningen, uansett om det er vedheftet stevningen eller ikke. Der kan derfor ikke beregnes særskilt gebyr for forkynnelse av bilagene. I forkynnelsesattesten bør det stå at «stevningen med bilag» — eventuelt «og med pålegg om tilsvar» eller lign. — blev forkynt.

Hermed bes alle dommere, lensmenn og stevnevidner gjort bekjent.

4 oktbr. **Skrivelse****) fra Justisdepartementet om politivedtekter for Gyland herred, Vest-Agder fylke.

4 oktbr. **Skrivelse*****) fra Arbeidsdepartementet om byggeforskrifter for Bryne bygningskommune, Rogaland fylke.

6 oktbr. **Kongelig resolusjon.**

1. Der meddeles godkjennelse på makeskifte av Eidsvold sorenskrivergård «Linløkken» (med «Hammerstad») gnr. 60, bnr. 1, gnr. 158, bnr. 2 og 9 i Eidsvoll herred av samlet skyld mark 7,82 med

*) Bekjentgj. 6 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 46, hvor vedtekten er inntatt.

**) Bekjentgj. 6 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 46, hvor politivedtektene er inntatt.

***) Bekjentj. 6 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 46, hvor byggeforskriftene er inntatt.

eiendommen «Wergelandshaugen» gnr. 63, bnr. 45 av skyld mark 1 øre og to ikke skyldsatte festeparseller under Eidsvoll prestegård, gnr. 63, bnr. 1, store henholdsvis 3355,87 m², og 1715 m², — begge eiendommer med påstående huser etc. — mot mellemlag fra det offentlige stort kr. 25000,00. 6 oktbr.

2. Justis- og Politidepartementet bemyndiges til å undertegne makeskiftebrevet.
3. Det bestemmes at renter av salgssummer for fraskilte parseller av «Linløkken» ikke utbetales embedets innehaver efter 1 september 1927.
4. Det bestemmes at den ved kongelig resolusjon av 15 desember 1921 fastsatte avgift til Sorenskriverembedsgårdsfondets rentefond for bruken av «Linløkken» jordvei, kr. 400,00 pr. år fra ovennevnte dato ikke lenger blir tilbakeholdt i sorenskriverens lønn.

Kongelig resolusjon, hvorved der som gjeldende inntil videre fastsettes nedenstående instruks for Handelsråden for de østeuropeiske land: 6 oktbr.

§ 1. Handelsråden sorterer i tjenstlig henseende under Handelsdepartementet som embedsmann, der står utenfor departementet. Hans virksomhet ledes av departementet gjennem dettes Handelskontor. Hans korrespondanse skal være merket: «Kongeriket Norge. Handelsråden for de østeuropeiske land. (Royaume de Norvège. Le Conseiller Commercial pour les Pays de l'Europe Orientale)».

§ 2. Handelsrådens distrikt omfatter: De socialistiske Rådsrepublikkers Forbunds europeiske land, fristaden Danzig, republikkene Estland, Letland, Lithauen, Polen, Tsjekkoslovakiet, Østerrike og Grekenland, kongerikene Ungarn, Rumenien og Bulgarien samt det Serbisk-Kroatisk-Slovenske rike. Inntil videre har han stasjon i Oslo, hvor departementet anviser ham kontorrum, og hvor han holder kontortid, når han ikke er fraværende i tjenesteanliggender.

§ 3. Handelsrådens virksomhet har til opgave på den nedenfor anførte måte å bidra til fremme av norsk eksport og norsk skibsfart til de land, som hans distrikt omfatter. Han skal:

1. med opmerksomhet følge utviklingen av vedkommende lands import-, eksport-, produksjons- og forbruksforhold, deres handel for øvrig, deres handels- og tollpolitikk, deres havnetrafikk og transportvesen, deres pengevesen, bank- og kredittforhold, idet han herunder koncentrerer sig om det, som er av betydning for handels- og sjøfartsforbindelsen med Norge, eller som innebærer mulighet for utvikling av norsk eksport og norsk skibsfart,

6 oktbr.

2. så vidt mulig søke å ha oversikt over, hvem der i vedkommende land er de viktigste avtagere og salgsagenter for sådanne varer, som utføres fra Norge, eller som antas å kunne leveres derfra på konkurransedyktige betingelser, over importørers og forbrukeres fordringer og smak med hensyn til sådanne varers kvalitet, utstyr og spesifikasjoner for øvrig samt emballasje; over behov, tilførsler, beholdninger, priser, forsendelsesveier og frakter, betalingsvilkår samt andre handelskutymer, som gjelder i vedkommende land med hensyn til sådanne varer,
3. søke å holde sig tilstrekkelig orientert til å kunne bedømme, hvorledes markedet i vedkommende land til enhver tid bør bearbeides, likesom han bør benytte enhver passende anledning til under konferanser i vedkommende land med næringsdrivende forbrukere eller personer i offentlig tjeneste å gjøre propaganda for norsk eksport og skibsfart eller for gjennemførelsen av foranstaltninger, som kan fremme disse.

   Som ledd i sin propaganda for norsk eksport og skibsfart bør han efter nærmere konferanse med departementet og vedkommende utenrikske stasjon om mulig også holde foredrag for interesserte i vedkommende land og fremkomme med innlegg i dets presse, når der finnes å være foranledning dertil,
4. søke å sette sig inn i, hvilke spesielle vanskeligheter der i samferdselen med vedkommende land melder sig for norsk eksport og skibsfart i form av uheldige klausuler i salgskontrakter, certepartier, konnossementer og andre fraktbrev; uheldige forhold ved lossing, fraktopgjør, omlasting, videretransport, lagring, betaling og lignende; eller i form av tollsatser, avgifter innførselsforbud eller andre offentlige restriksjoner. Han skal gi norske interesserte fornøden advarsel og eventuelt råd om, hvorledes disse vanskeligheter bør søkes undgått, og også henlede departementets opmerksomhet på saken, når han mener, at der bør kunne gjøres noget fra den norske regjerings side,
5. under nærvær i vedkommende land søke å skaffe sig rede på, hvilke klager de interesserte har å fremføre mot norsk skibsfart eller mot norske varer, f. eks. med hensyn til pris, kvalitet, emballasje eller leveringsmåte, og eventuelt medvirke til, at mulige misforståelser kan bli opklart,
6. ved sin stasjon i Oslo og — efter departementets nærmere bestemmelse — under reiser i Norge søke avholdt

konferanser med interesserte norske næringsdrivende for så vel å gi som å motta fornøden orientering, 6 oktbr.

7. i spesielle tilfelle, hvor det anses særlig påkrevet — og med departementets samtykke — bistå norske eksportører også ved avslutning av selve salget; dog må han i så fall ikke optre som formidler på en sådan måte, at han pådrar sig selv eller den norske stat noget økonomisk ansvar,
8. efter departementets nærmere bestemmelse for hvert enkelt tilfelle og efterat, så vidt mulig, vedkommende legasjonschefs uttalelse på forhånd er innhentet:
   a. bistå legasjonschefen for vedkommende land ved forhandlinger om traktater, toll-lettelser og andre handelspolitiske spørsmål,
   b. selv forhandle med offentlige institusjoner, hvor det gjelder istandbringelse av forretninger som nevnt under punkt 7, og med private korporasjoner og næringsdrivende om spørsmål, som kommer inn under hans virksomhetsområde,
9. yde norske næringsdrivende, som henvender sig til ham i forretningsanliggender, all mulig veiledning og også bistand for øvrig, forsåvidt det er forenelig med nærværende instruks,
10. avgi rapporter som foreskrevet i § 7.

§ 4. For bistand, som handelsråden måtte yde de enkelte norske næringsdrivende i henhold til § 3, beregnes ingen godtgjørelse; men når denne bistand har foranlediget særlige utgifter, kan departementet kreve utleggene refundert.

§ 5. Handelsråden anmeldes offisielt til vedkommende regjeringer som Norges handelsråd for vedkommende land. Vedkommende regjeringer underrettes derhos på behørig måte om, at handelsråden har vært ekspedisjonschef og fremdeles innehar personlig rang som sådan.

Offisielle henvendelser til vedkommende myndigheter må handelsråden under utøvelsen av sin virksomhet kun foreta efter forutgående konferanse med vedkommende norske legasjon. Derimot kan han uten videre uoffisielt muntlig konferere med offentlige tjenestemenn i vedkommende land om spørsmål, som faller innenfor hans virksomhetsområde.

Når handelsråden tiltrer en reise i tjenesteanliggender til noget land innen sitt distrikt, skal han underrette vedkommende norske legasjon derom og senere under reisens forløp holde denne à jour med, hvor han opholder sig og hvad han foretar sig.

Handelsrådens korrespondanse med Norges utenrikske stasjoner innen hans distrikt kan skje direkte, hvor det gjel-

6 oktbr. der kurante saker innenfor hans virksomhetsområde. I viktigere eller mere ekstraordinære tilfelle skal den så vidt mulig foregå gjennem departementet.

§ 6. Handelsråden skal i den utstrekning det er av interesse for hans gjerning, gjøre sig bekjent med de rapporter og oplysninger av handelspolitisk natur som efterhvert innlemmes i departementets handelskontors arkiv.

Ved planleggelsen av handelsrådens arbeide i sin almindelighet for den nærmeste fremtid og ved planleggelsen av hans arbeide i spesielle spørsmål skal saken som regel først være drøftet muntlig mellem departementet og ham.

§ 7. Handelsråden avgir gjennem vedkommende norske legasjon skriftlig til departementet:

a. ved utgangen av hvert kvartal et resymé over sin virksomhet i kvartalets løp,
b. rapporter over almindelige eller spesielle spørsmål så ofte som der menes å være foranledning dertil,
c. snarest mulig efter utgangen av hvert kalenderår en oversikt på grunnlag av egne iakttagelser over handels- og sjøfartsforbindelsen mellem Norge og hvert enkelt av de land som hans distrikt omfatter.

Innholdet av handelsrådens rapporter gjøres tilgjengelig for almenheten eller for de spesielt interesserte på den måte som departementet finner formålstjenlig.

7 oktbr. **Skrivelse***) fra Arbeidsdepartementet om forskrifter for feiervesen og brandsyn i Hønefoss.

7 oktbr. **Skrivelse****) fra Arbeidsdepartementet om reglement for feiervesenet i Strømsgodset, Vestfold fylke, med takstregulativ og bestemmelse om brandsynets utførelse.

7 oktbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en skattefoged, hvori uttales, at der ikke antas å kunne pålegges skattetrekk i lønn for en skattyder, som ikke oppebærer annen lønn enn drikkepenger som utbetales direkte av kunder uten å passere arbeidsgiveren.

10 oktbr. **Skrivelse*****) fra Socialdepartementet om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Lesja herred, Opland fylke.

---

*) Bekjentgj. 24 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 47, hvor forskriftene er inntatt.

**) Bekjentgj. 24 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 47, hvor reglementet m. v. er inntatt.

***) Bekjentgj. 24 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 47, hvor vedtekten er inntatt.

Rundskrivelse fra Socialdepartementet til fylkesmennene. 11 oktbr.

Man tillater sig hoslagt å oversende til fordeling blandt formannskapene og politimestrene endel avtrykk av 5 nye formularer for salgs- og skjenkebevillinger efter rusdrikkloven av 5 april 1927.

Formularene trer istedenfor formularene av 1924.

Departementet har intet oplag av sådanne blanketter. De må i tilfelle trykkes for vedkommende kommunes egen regning.

Personlig bevilling («bevilling til myndig mann eller kvinne»).

Formular nr. 1. Bevilling til andre enn samlag og A/S Vinmonopolet til salg av allslags øl eller til salg av øl til og med 4,75 vol.pct. alkohol eller til bare alkoholsvakt øl (d. v. s. av øl til og med 2,50 vol.pct. alkohol) i by eller herred.

Ordføreren

i

.....

(byens eller herredets navn)

gjør vitterlig:

..... kommunestyre har overensstemmende med lov av 5 april 1927 om innførsel og omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl gitt .....

(bevillingshaverens fulle navn)

bevilling til salg .....

.....

for tiden fra .....192.....

Innehavere av bevilling til salg av øl skal erlegge en årlig avgift til det offentlige. Avgiften, som fastsettes av kommunestyret, skal så vidt mulig være fastsatt før 1 november forut for det kalenderår (eller deler derav), som bevillingen omfatter. Salgsavgiften skal ikke være under 100 kroner og ikke over 200 kroner for et helt år. Den avgiftspliktige må ha betalt den fastsatte avgift til distriktets oppebørselsbetjent (skattefoged) innen det tidspunkt, fra hvilket rettigheten ifølge bevillingen kan utøves, hvis inndrivelse skal kunne undgåes. Bevillingen kan ikke utøves førenn avgiften er betalt. Kommunestyret (eller efter dettes bemyndigelse formannskapet) kan helt eller delvis eftergi avgiften, når det måtte falle særdeles trykkende å utrede den. Undtatt fra avgift er bevillinger til salg utelukkende av alkoholsvakt øl, (øl som ikke inneholder over 2,50 vol.pct. alkohol).

.....den.....19.....

(kommunens navn)

.....

(ordførerens underskrift)

Anmerkning:

Hvis der for salgsbevillingen er fastsatt nærmere bestemmelser i henhold til lovens § 16, må disse bestemmelser angis ovenfor. Likeledes bør de tidsinnskrenkninger for salgsbevillingens utøvelse, som måtte være fastsatt av kommunestyret i henhold til lovens § 27, nærmere angis.

11 oktbr. Formular nr. 2. Bevilling til samlag til salg av vin, fruktvin, mjød, og av øl eller bare til en eller flere av disse rusdrikke (i by eller herred).

Ordføreren

i

.....

(byens eller herredets navn)

..... kommunestyre har overensstemmende med lov av 5 april 1927 om innførsel og omsetning av brennevin, fruktvin, mjød og øl gitt

.....

(bevillingsinnehaverens navn)

bevilling til salg .....

.....

for tiden fra ..... til 192.....

.....den.....19.....

(kommunens navn)

.....

(ordførerens underskrift).

Anmerkning:

Der kan gis 3 slags ølsalgsbevillinger til samlag, nemlig: bevilling til salg av allslags øl, eller bare av øl av til og med 2,50 vol.pct. alkohol eller bare av øl til og med 4,75 pct. alkohol. Der er ikke adgang til å gi et samlag bevilling alene til øl med over 4,75 vol.pct. alkohol.

I en kommune må der ikke gis bevilling til salg av fruktvin eller mjød medmindre der i samme kommune også gis bevilling til salg av vin, jfr. lovens § 14,4 ledd.

Hvis der for salgsbevillinger er fastsatt nærmere bestemmelser i henhold til lovens § 16, må disse bestemmelser angis ovenfor. Likeledes bør de tidsinnskrenkninger for salgsbevillingens utøvelse, som måtte være fastsatt av kommunestyret i henhold til lovens § 27 nærmere angis.

Formular nr. 3. Bevilling til A/S Vinmonopolet til salg av vin, fruktvin og mjød eller bare til salg av en eller flere av disse rusdrikke (i by eller herred).

Ordføreren

i

.....

(byens eller herredets navn)

..... kommunestyre har overensstemmende med lov av 5 april 1927 om innførsel og omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl gitt

.....

(bevillingsinnehaverens navn)

bevilling til salg .....

.....

for tiden fra ..... til 192.....

.....den.....19.....

(kommunens navn)

.....

(ordførerens underskrift)

Anmerkning.

I en kommune må der ikke gis bevilling til salg av fruktvin eller mjød medmindre der i samme kommune også gis bevilling til salg av vin, jfr. lovens § 14,4 ledd.

Hvis der for salgsbevillingen er fastsatt nærmere bestemmelser i henhold til lovens § 16, må disse bestemmelser angis ovenfor. Likeledes bør de tidsinnskrenkninger for salgsbevillingens utøvelse, som måtte være fastsatt av kommunestyret i henhold til lovens § 27 nærmere angis. 11 oktbr.

Formular nr. 4. Bevilling til almindelig skjenking både av vin, fruktvin, mjød og av øl eller bare til en eller flere av disse rusdrikke (i by eller herred).

Ordføreren

i

.....

(byens eller herredets navn)

gjør vitterlig:

..... kommunestyre har overensstemmende med lov av 5 april 1927 om innførsel og omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl gitt

.....

(bevillingsinnehaverens navn)

bevilling til almindelig skjenking av .....

.....

for tiden fra ..... til 192.....

Andre innehavere av skjenkebevilling enn samlag (og A/S Vinmonopolet) skal betale en årlig avgift til det offentlige. Skjenkeavgiften skal ikke være under 300 kroner på landet og 600 kroner i by, og ikke over 1 500 kroner på landet og 3 000 kroner i by for et helt år. Disse grenser for skjenkeavgiften kan nedsettes eller forhøies av kommunestyret med samtykke av Kongen eller den, han bemyndiger. Skjenkeavgiften fastsettes særskilt for hver skjenkerettighet innen en kommune og skjønnsmessig under hensyn til den inntekt, rettigheten kan antas å gi innehaveren.

Den avgiftspliktige må ha betalt den fastsatte avgift til distriktets oppebørselsbetjent (skattefoged) innen det tidspunkt fra hvilket rettigheten ifølge bevillingen kan utøves, hvis inndrivelse skal kunne undgåes. Bevillingen kan ikke utøves førenn avgiften er betalt. Kommunestyret (eller efter dettes bemyndigelse formannskapet) kan helt eller delvis eftergi avgiften, når det måtte falle særdeles trykkende å utrede den.

..... den..... 19.....

(kommunens navn)

.....

(ordførerens underskrift)

Anmerkning.

Der kan gis 3 slags bevillinger til almindelig skjenking av øl: bevilling til skjenking av allslags øl eller bare til skjenking av øl til og med 4,75 vol.pct. alkohol eller bare til skjenking av øl av til og med 2,50 vol.pct. alkohol. Dog kan enhver, som gjør sig en næring av å drive herberge (hotell), pensjonat, losjihus og lign.) eller bevertning med mat og drikke, uten bevilling skjenke øl som ikke inneholder over 2,50 vol.pct. alkohol. Det er ikke adgang til å gi bevilling bare til skjenking av øl med over 4,75 vol.pct. alkohol.

I en kommune må ikke gis bevilling til almindelig skjenking av fruktvin eller mjød medmindre der i samme kommune også gis bevilling til (almindelig) skjenking av vin; jfr. lovens § 21, 3 ledd.

11 oktbr. Hvis der for skjenkebevillingen er fastsatt nærmere bestemmelser i henhold til lovens § 22, må disse bestemmelser angis ovenfor. Likeledes bør de tidsinnskrenkninger for skjenkerettens utøvelse, som måtte være fastsatt av kommunestyret i henhold til lovens § 27 nærmere angis.

Formular nr. 5. Bevilling til innskrenket skjenking både av vin, fruktvin, mjød og øl eller bare av en eller flere av disse rusdrikke (i by eller herred).

Ordføreren

i

.....

(byens eller herredets navn)

gjør vitterlig:

..... kommunestyre har overensstemmende med lov av 5 april 1927 om innførsel og omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl gitt

.....

(bevillingsinnehaverens navn)

bevilling til innskrenket skjenking av .....

.....

for tiden fra ..... til 192.....

Andre innehavere av skjenkebevilling enn samlag (og A/S Vinmonopolet) skal betale en årlig avgift til det offentlige. Skjenkeavgiften skal ikke være under 300 kroner på landet og 600 kroner i by, og ikke over 1 500 kroner på landet og 3 000 kroner i by for et helt år. Disse grenser for skjenkeavgiften kan nedsettes eller forhøies av kommunestyret med samtykke av Kongen, eller den han bemyndiger. Skjenkeavgiften fastsettes særskilt for hver skjenkeberettiget innen en kommune og skjønnsmessig under hensyn til den inntekt rettigheten kan antas å gi innehaveren.

Den avgiftspliktige må ha betalt den fastsatte avgift til distriktets oppebørselsbetjent (skattefoged) innen det tidspunkt, fra hvilket rettigheten ifølge bevillingen kan utøves, hvis inndrivelse skal kunne undgåes. Bevillingen kan ikke utøves, førenn avgiften er betalt. Kommunestyret (eller efter dettes bemyndigelse formannskapet) kan helt eller delvis eftergi avgiften, når det måtte falde særdeles trykkeude å utrede den.

.....den.....192.....

(kommunens navn)

.....

(ordførerens underskrift)

Anmerkning.

Der kan gis 3 slags bevillinger til innskrenket skjenking av øl: bevilling til skjenking av allslags øl, altså også til skjenking av øl med over 4,75 vol.pct. alkohol, bevilling til skjenking bare av øl til og med 4,75 vol.pct. alkohol, og bevilling til skjenking bare av av øl til og med 2,50 vol.pct. alkohol. Dog kan enhver som gjør sig en næring av å drive herberge (hotell, pensjonat, losjihus o. lign.) eller bevertning med mat og drikke, uten bevilling skjenke øl som ikke inneholder over 2,50 vol.pct. alkohol. Der er ikke adgang til å gi bevilling bare til skjenking av øl med over 4,75 vol.pct. alkohol.

I en kommune må ikke gis bevilling til innskrenket skjenking av fruktvin eller mjød medmindre der i samme kommune også gis bevilling til (almindelig eller innskrenket) skjenking av vin. Hvis der for skjenkebevillingen er fastsatt nærmere bestemmelser i henhold til lovens § 22, må disse bestemmelser angis ovenfor.

Skrivelse*) fra Socialdepartementet angående forandring i § 4, 1ste ledd i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Ålesund. 11 oktbr.

Rundskrivelse fra riksadvokaten til statsadvokatene. 12 oktbr.

I forbindelse med min rundskrivelse av 16 september d. å. angående den ved lov nr. 3 av 22 april d. å. om vergemål for umyndige, dens § 100, gjorte forandring i straffeprosesslovens § 98, første ledd tillater jeg mig å henlede herr statsadvokatens og Deres embedsdistrikts politimestres opmerksomhet på de i nevnte vergemålslovs annet kapitel inneholdte bestemmelser om verger, hvilke bestemmelser må antas i fornøden utstrekning å ha avpasset anvendelse også i straffesaker mot umyndige (d. v. s. de, som ikke har nådd myndighetsalderen, 21 år), uaktet loven ingen direkte bestemmelse har herom (jfr. lovens femte kapitel).

Således bestemmer lovens § 3, at for mindreårig ektebarn er faren verge, men moren, såfremt faren er død eller forsvunnet eller umyndig. Er foreldrenes ekteskap opløst, omstøtt eller kjent ugyldig, eller deres samliv hevet efter bevilling, er den av foreldrene verge, som skal ha omsorgen for barnet.

Ifølge § 4 er moren verge for barn utenfor ekteskap, idet dog faren er verge, såfremt fylkesmannen har overlatt ham omsorgen for barnet.

§ 5. Blir en mindreårig adoptert, går vergemålet over til den adopterende. Har ektefeller adoptert sammen, eller har den ene ektefelle adoptert den annens barn eller adoptivbarn, får § 3 tilsvarende anvendelse.

Uaktet de ovennevnte personer i og med sitt forhold til vedkommende umyndige er («fødte») verger, kan de dog ifølge § 6, annet ledd på begjæring også opnevnes som sådanne.

For en mindreårig, som ikke har verge efter reglene i de nevnte paragrafer, skal der opnevnes verge.

§§ 7—9 har bestemmelser om, hvem der skal velges til verge og hvem der ikke kan velges samt hvem der kan nekte eller bør fritas for å være verge.

I denne forbindelse henstiller jeg så vidt mulig påsett, at politi- og fengselstjenestemenn på grunn av deres stilling til strafferettspleien ikke blir opnevnt som verger for siktede mindreårige.

Lovens § 16 bestemmer, at antas en (født eller opnevnt) verge ikke å kunne vareta den umyndiges tarv for en viss

*) Bekjentgj. 24 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 47, hvor vedtektens § 4, 1ste ledd, i dens endrede lydelse er inntatt.

12 oktbr. tid eller for visse saker, eller kan han ikke gjøre det uten større vanskelighet eller bekostning, skal en hjelpeverge opnevnes i den kommune hvor hjelpen trenges.

Denne bestemmelse kan gi anledning til tvil om, under hvilke omstendigheter der for en siktet umyndig, som har født eller i henhold til § 6, første ledd beskikket verge, skal opnevnes hjelpeverge. Således vil det ofte forekomme, at en umyndig som har forlatt sitt oprinnelige bosted, «hvor vergemålet føres» (se § 10, jfr. § 11), på annet sted begår straffbar handling, for hvilken han der kommer under forfølgning. Der opstår da det spørsmål, hvorvidt den siktede i tilfelle skal ha en hjelpeverge på dette sted under straffeforfølgningen.

Jeg har ikke i lovens forarbeider kunnet finne nogen veiledning til spørsmålets besvarelse.

Loven selv synes heller ikke å gi nogen orientering i denne henseende.

Spørsmålets besvarelse vil kunne ha en viss sammenheng med spørsmålet om, hvilke plikter vergen har like overfor den umyndige (og det offentlige). Loven har visstnok et kapitel (det femte) om vergers rådighet og plikter. Men de deri inneholdte bestemmelser sikter alene på vergens plikter i forhold til den umyndiges «formuessaker». Dog taler § 40 også om vergens plikter, når der «tas beslutning i spørsmål, som gjelder den umyndiges person», dette formentlig forstått i motsetning til den umyndiges formuesinteresser. Men utenfor denne i almindelighet holdte bestemmelse, som alene går ut på å fastsette, når vergen plikter å høre den umyndiges mening, før der tas beslutning i spørsmål vedkommende den umyndiges person, savnes der i loven forskrifter bl. a. om vergens plikter like overfor den siktede umyndige. Særlig gjelder dette spørsmålet om, hvorvidt vergen er pliktig til efter innkallelse å fremmøte under strafforfølgning mot den umyndige. Og ikke minst dette spørsmål kunde det ha vært ønskelig, at loven hadde besvart. Ti av denne besvarelse kan tolkningen av ovennevnte § 16, som antydet, influeres. Er nemlig vergen ikke rettslig forpliktet til å møte under straffesak mot siktede, men det praktisk talt er overlatt til hans forgodtbefinnende, hvorvidt han vil møte og yde den umyndige sin bistand i rettsmøtene, kan det sies, at rettsordenen dermed på en viss måte har gitt uttrykk for den mening, at vergen i straffesaker har mer en formell enn en reell betydning. Under denne forutsetning vilde man formentlig være tilbøielig til å innsnevre anvendelsen av vergemålslovens § 16 om hjelpeverge.

I Riksadvokatens skrivelse av 6 november 1890 (se Kjerschows «Rettsavgjørelser» m. v. 1927 side 69) er det bl. a. uttalt, at en verge ikke har nogen plikt til å møte under straffesak mot den umyndige. Er denne opfatning riktig og har vergemålsloven, som det synes, ikke gitt tilkjenne en motsatt mening, får vergeinstituttet i relasjon til straffesaker ikke den betydning som det fortjener og måskje også har vært lovens forutsetning at det skulde ha, i hvilken henseende jeg særlig minner om den nye bestemmelse (i straffeprosesslovens § 98) om at også mindreårige siktede (alderen 18—21) skal ha verge. 12 oktbr.

Imidlertid finner jeg å burde betone, at uansett hvordan nyssnevnte spørsmål besvares, bør forskriften i vergemålslovens § 16 tillegges størst mulig realitet i straffesaker og at den efter sitt innhold særlig ikke må gis en anvendelse overensstemmende med Riksadvokatens cirkulære av 28 februar 1891 nr. 3, hvori det uttales, at det hverken er nødvendig eller riktig, «at en særskilt verge opnevnes, fordi den rette verge ikke kan komme til stede eller betimelig varsel ikke gis ham». En befølgelse av denne anvisning vilde komme i strid med bestemmelsen i § 16 og derhos lede til den opfatning som tildels er kommet til uttrykk i Riksadvokatens ovennevnte skrivelse av 6 november 1890 i følgende ord: «I virkeligheten ligger der jo også i almindelighet liten vekt på, at vergen møter i retten, og er det endog en for tilfellet opnevnt verge, vil dette endog nærmest være en tom form».

Jeg henstiller derfor, at der foranlediges opnevnt hjelpeverge med hjemmel av lovens § 16 i straffesaker mot umyndige, når den ordinære (fødte eller beskikkede) verge, der bor utenfor den rettskrets, innen hvilken straffesaken behandles, erklærer sig av økonomiske (jfr. § 17) eller andre grunner ute av stand til å foreta reise til rettsstedet for der å overvære rettsmøter i straffesaker.

Tvilsommere kan det være, hvorvidt hjelpeverge bør begjæres opnevnt, når den innstevnte ordinære verge uteblir fra rettsmøtet uten å la høre fra sig. Kan det av en eller annen grunn formodes, at den ordinære verge ikke har erholdt innkallelsen eller at han er hindret fra å møte, er det riktigst, at hjelpeverge opnevnes, i hvilket tilfelle det da kan bli nødvendig å utsette rettsmøtet, inntil hjelpevergen kan komme til stede (jfr. dog straffeprosesslovens § 277 jfr. § 270).

Erklærer derimot den ordinære verge sig uvillig til å møte, uaktet der intet anføres eller foreligger, som gir grunn til å «anta, at han ikke kan vareta den umyndiges tarv»

12 oktbr. ved å fremmøte eller at han «ikke kan gjøre det uten større vanskelighet eller bekostning«, er det måskje unødvendig å begjære hjelpeverge opnevnt, så lenge den rettsopfatning er rådende, at en verge ikke er forpliktet til å møte.

Efter vergemålslovens § 14 er det skifteforvalteren og overformynderiet i den kommune hvor vergemålet føres (jfr. §§ 11 og 12), som bl. a. opnevner verge. Denne bestemmelse må forståes således, at det er disse to myndigheter i fellesskap, som foretar opnevnelsen (jfr. den ophevede lov av 28 september 1857 § 4).

Er der imdlertid fast formann for overformynderiet, trer han i stedet for skifteforvalteren.

Haster det, kan verge midlertidig opnevnes av skifteforvalteren eller den faste formann for overformynderiet.

Til lettelse ved ekspedisjonen av nærværende rundskrivelse vedlegges en del eksemplarer av den.

12 oktbr. **Rundskrivelse** fra Riksadvokaten til statsadvokatene.

Justisdepartementet har oversendt hertil følgende skrivelse av 23 september 1927 fra Handelsdepartementet:

«Kringkastingtjenesten i Norge er f. t. ordnet således at fire private kringkastingselskaper (ett i hver av byene Oslo, Bergen, Ålesund og Tromsø) er gitt konsesjon for denne tjeneste innen et bestemt område hver.

Selskapene er forpliktet til i et nærmere fastsatt minste timeantall å sørge for utsending av passende underholdnings-, undervisnings- og annet stoff mot at de til gjengjeld får den vesentligste del av de stempelavgifter som er pålagt lytterne.

Inkasseringen av disse avgifter foretas av telegrafvesenet på grunnlag av lov av 6 juli 1923 og lov av 1 juli 1926 om endring i lov av 29 april 1899 om enerett for staten til befordring av meddelelser ved hjelp av telegraflinjer og lignende anlegg med tilleggslov av 18 august 1914.

De nevnte avgifter utgjør praktisk talt all den inntekt selskapene har, hvorfor den tjeneste disse besørger helt og holdent avhenger av hvor effektiv inkasseringen av avgiftene er.

Efter de gjeldende bestemmelser er alt salg av radiomateriell underkastet autorisasjon. Som betingelse for tilståelse av autorisasjon er det bl. a. satt at vedkommende forhandler ikke må selge radiomateriell til andre enn sådanne som er i besiddelse av kringkastingbevis. Ved denne foranstaltning skulde det være grunn til å tro at man skulde være godt gardert mot tyvlyttere, idet praktisk talt hver lytter må kjøpe iallfall en eller annen del av sitt apparat, f. eks. telefonen.

Det har imidlertid dessværre vist sig at det allikevel 12 oktbr.
finnes et efter telegrafstyrets mening ganske stort antall tyvlyttere. En bekreftelse herpå mener man å ha fått bl. a. ved resultatet av endel rapporter som telefonarbeidere i Oslo efter pålegg har innsendt over personer som de har iaktatt radiomateriell hos.

Grunnen hertil må nok for en ikke liten del tilskrives et utstrakt ulovlig salg av radiomateriell, hvad også kontrollbesøk som er foretatt hos forhandlere synes å bekrefte.

Det er dog ikke bare på denne måte tyvlytternes rekker rekrutteres. Selv om lytterne blir nødt til å løse bevis for å få sitt materiell, vil de senere lett kunne gå over til tyvlytterne simpelthen ved å si op sitt bevis og fortsette å lytte.

I Oslo og nærmeste omegn er det f. t. ca. 7 000 lyttere som ialt har sagt op sitt bevis. Av disse har nok en god del avhendet sitt apparat til andre, som har løst bevis, og flere har selvfølgelig ordnet sig på lovlig måte enten ved å sette apparatet bort, eller i tilfelle flytning fra byen ved å løse bevis på det nye sted. Under enhver omstendighet er det imidlertid et ikke lite antall apparater som befinner sig hos personer som ikke er i besiddelse av bevis og som telegrafstyret ikke har adgang til å foreta kontrollbesøk hos.

Telegrafstyret har henvendt sig til politiet i Oslo med forespørsel om det kan og vil foreta stikkprøver hos personer som har sagt op sitt bevis. Politiet oplyser imidlertid at det ifølge vår lovgivning ikke kan utføre dette arbeide.

Som et forsøk på å få rettet på forholdet med tyvlytterne fikk telegrafstyret for en tid tilbake avgitt en funksjonær fra Oslo politikammer som utelukkende skulde beskjeftige sig med saker vedkommende sådanne lyttere. Hensikten hermed var å få knepet endel av disse lyttere for derved å få gjort det klart for de ulovlige lyttere at de ikke kunde føle sig sikre, førenn de hadde løst sitt bevis.

Resultatet av vedkommende politimanns virke blev at det ganske riktig blev knepet en rekke tyvlyttere, som fikk sin mulkt, derimot ser det ut til at hans arbeide liten og ingen innflytelse har hatt på de gratislyttere som han ikke direkte har hatt befatning med. Riktignok merket man en liten tilstrømning like efter at han begynte sitt arbeide, denne tilstrømning svarer dog ikke på nogen måte til det antall tyvlyttere man mener det finnes. Det varte heller ikke lenge før tilstrømningen sluttet og senere er avgangen blitt større enn tilgangen.

Forholdene synes efter det forannevnte å være slik at risikoen ved å være tyvlytter er minimal. Jo mer dette blir klart for lytterne, desto større utsikt er det til at den del

12 oktbr. av dem som ikke godvillig betaler sitt bevis vil gå over i tyvlytternes rekker.

Da det lytterantall man kan gjøre regning med hos oss er så lite at alle må yde sitt bidrag hvis man med rimelige avgifter skal kunne få en tilfredsstillende kringkastingtjeneste, vil det forståes at kringkastingsakens skjebne er nøie knyttet til en effektiv behandling av tyvlytterspørsmålet. Hvis det ikke blir satt en stopper for uvesenet, vil det ha innflytelse ikke bare på programmene, men også på spørsmålet om oprettelse av nye stasjoner.

Man tillater sig derfor på det mest inntrengende å henstille til departementet at det gjør politimyndighetene rundt om i landet opmerksom på av hvilken betydning det er at tyvlytterspørsmålet vies en stor aktpågivenhet og at det legges all mulig kraft på håndhevelse av lovgivningen også på dette område.

I denne forbindelse tillater man sig å meddele at i Tyskland er i månedene april—juni d. å. 1 003 personer (mot 502 i samme tidsrum ifjor) blitt straffet for tyvlytting. Foruten at apparatene er blitt inndratt er det blitt ilagt mulkter på optil 100 mark, i to tilfelle endog fengselsstraff i 3 og 5 dager».

Jeg anmoder Dem om å gjøre politimyndighetene i Deres distrikt opmerksom på foranstående.

Til lettelse ved den videre ekspedisjon av nærværende rundskrivelse vedlegges et antall eksemplarer av den.

12 oktbr. **Rundskrivelse** fra Riksadvokaten til statsadvokatene.

Foranlediget ved, at der i dagspressen fra tid til annen inneholdes artikler om underslag, tyveri og andre formuesinngrep begått i eller mot p o s t v e s e n e t, forinnen vedkommende saker er avsluttet, og før deres behandling i offentlig rettsmøte har funnet sted, har Poststyret av hensyn til det i flere henseender mindre heldige heri henstillet, at politiets tjenestemenn gjøres opmerksom på, at det de erfarer om slike tilfelle i stillings medfør ikke av private, økonomiske eller andre grunner bør bringes til offentlighetens kunnskap. Jeg anmoder Dem om å forholde overensstemmende hermed.

Til lettelse ved den videre ekspedisjon av denne rundskrivelse til politimestrene i Deres distrikt vedlegges et antall eksemplarer av den.

13 oktbr. **Skrivelse***) fra Landbruksdepartementet om at h u n d skal holdes b u n d e t eller f o r s v a r l i g i n n e s t e n g t

*) Bekjentgj. 24 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.

i tiden 1 mai—1 oktober i Tyristrand herred, Buskerud fylke. 13 oktbr.

Skrivelse*) fra Socialdepartementet om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Skiptvet herred, Østfold fylke. 14 oktbr.

Skrivelse*) fra Socialdepartementet om herberger- og beverterlovens anvendelse i Eidsberg herred, Østfold fylke, og vedtekt for herberger- og beverternæringen i Eidsberg herred. 14 oktbr.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet vedrørende Barcelona-overenskomstene av 20 april 1921. 15 oktbr.

Ifølge meddelelse fra Folkeforbundets generalsekretær av 5 oktober 1927 har Sverige ratifisert konvensjonen og vedtekten om ordningen av de seilbare vannveier av internasjonal betydning.

Ratifikasjonsdokumentet blev deponert i Folkeforbundets sekretariat den 15 september 1927.

Skrivelse*) fra Socialdepartementet om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Ørskog herred, Møre fylke. 15 oktbr.

Skrivelse**) fra Handelsdepartementet angående bestemmelse om sakte fart, ikke over 5 nautiske mil i timen, for maskindrevne fartøier, der passerer Naversund mellem Syrdalsfjord og Snigsfjord, Sør-Audnedal herred, Vest-Agder fylke, 15 oktbr.

Skrivelse fra Justisdepartementet til en sorenskriver, hvori departementet uttaler, at en lensmann antas å tilkomme gebyr av statskassen efter sportellovens § 117, jfr. § 118, for tilsigelse av rettsvidner til civil sak som behandles i rettsmøte utenfor de faste rettsdager — uten refusjon av parten, når denne ikke er pliktig til å betale ekstragebyr efter sportellovens § 7. 17 oktbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på »Professor J. Liebleins orientalistfond» til fremme av orientalistiske studier. 18 oktbr.

Skrivelse fra Justisdepartementet til Kirkedepartementet, hvori uttales at der efter lov om folkeskolen på landet § 79 (jfr. lov av 17 juli 1925 nr. 6, IV, 6) antas å være adgang for en kommune til å ekspropriere 19 oktbr.

---

*) Bekjentgj. 24 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 47, hvor vedtekten er inntatt.

**) Bekjentgj. 24 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.

19 oktbr. eiendomsretten til en tomt hvorpå kommunen for 9 år siden har opført skolehus uten å være eier av tomten.

19 oktbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til Socialdepartementet, hvori uttales, at det antas å skulle betales gebyr efter sportellovens § 4 også for en bevisoptagelse efter domstollovens § 43, annet ledd i tilfelle hvor bevisoptagelsen er begjært av departementet til bruk ved avgjørelse i henhold til fattiglovens § 45, annet ledd av en tvist mellem to fattigstyrer, medmindre det i henhold til fattiglovens § 45 bestemmes, at omkostningene skal bæres av det offentlige.

20 oktbr. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmennene.

Ved lov av 20 mai 1927 nr. 2 § 1 er det bestemt at lov om ektefellers formuesforhold av samme dag skal tre i kraft den 1 januar 1928, jfr. departementets rundskrivelse av 16 juli d. å. Efter lovens § 47 skal der under det offentlige kontor som Kongen bestemmer, for det hele rike føres et register over tinglyste ektepakter og de andre oplysninger om ektefellers formuesanliggender som efter loven skal registreres. En oversikt over det som innføres i ektepaktregistret, skal efterhånden utgis i trykken og forsynes med register for hvert år.

Efter samme lovs § 48 skal der til pantebokføreren innbetales et nærmere fastsatt beløp til dekning av utgiftene ved den nevnte kunngjøring. Videre skal der til fylkesmannen når han i henhold til lovens § 8 fratar en ektefelle rett til å foreta rettshandler på begge ektefellers ansvar, innbetales et beløp til dekning av utgiftene ved den kunngjøring herom som fylkesmannen skal sørge for.

Kongen skal fastsette størrelsen av de beløp som er nevnt i § 48.

Ved kongelig resolusjon av 26 september 1927 er det bestemt:

«I. Det i lov om ektefellers formuesforhold av 20 mai 1927 § 47 nevnte register over tinglyste ektepakter m. v. skal føres ved Norsk Lovtidendes kontor.

II. Det beløp som skal betales for den i lovens § 47, 2net ledd, omhandlede kunngjøring fastsettes til kr. 4,00 for hver registrert meddelelse.

III. Det beløp som skal betales for fylkesmannens kunngjøring av beslutning i henhold til lovens § 8 fastsettes til kr. 20,00.»

Departementet har besluttet at ektepaktregistret ved Lovtidendes kontor skal føres på samme måte som det er

bestemt for pantebøker ved lov av 3 april 1925 nr. 2 § 1. 20 oktbr.
Ektepaktregistret skal således istandbringes ved innheftning av de løse avskrifter som blir sendt inn til kontoret fra panteregisterføreren. Overensstemmende hermed vil rettsskriverne måtte påse at enhver ektepakt eller annen oplysning som skal innføres i ektepaktregistret, er ledsaget av to avskrifter når den innleveres til tinglysning. Hvis det ikke innleveres to avskrifter, eller disse ikke helt ut tilfredsstiller kravene i tinglysningslovens § 1 og i departementets rundskrivelse av 31 mai 1926, 3dje avsnitt, og manglen ikke kan rettes av rettsskriveren, utferdiger han avskriftene i henhold til tinglysningslovens § 1, 3dje punktum. Samtidig med innleveringen av dokumentene til tinglysning, skal rekvirenten foruten vanlig tinglysningsgebyr betale det fastsatte beløp kr. 4,oo for den kunngjøring som skal besørges fra ektepaktregistret.

Når dokumentet er tinglyst skal pantebokføreren sende den ene avskrift med vanlig tinglysningspåtegning, ledsaget av 4 kroner, til Lovtidendes kontor, Regjeringsbygningen, Oslo.

Departementet skal anmode hr. fylkesmannen om for Deres vedkommende å forholde på samme måte forsåvidt angår beslutninger, som De måtte treffe i henhold til den nye ektefellelovs § 8. Beslutningen blir overensstemmende hermed å sende inn til ektepaktregistret på det tinglysningspapir som er nevnt i departementets rundskrivelse av 31 mai 1926. Samtidig sendes 4 kroner for kunngjøringen fra ektepaktregistret.

Det beløp som skal betales for den kunngjøring som i tilfelle skal besørges av hr. fylkesmannen i henhold til lovens § 8, er som det ses foreløbig fastsatt til kr. 20,oo. Beløpet er vilkårlig valgt, og vil kunne forandres når man har vunnet nærmere erfaring. Kunngjøringen antas i almindelighet hensiktsmessig å burde skje ved innrykning i en eller to av de mest leste aviser på vedkommende sted. Blir utgiftene ved kunngjøringen mindre enn kr. 20,oo, kan det overskytende betales tilbake til rekvirenten. Blir utgiftene større, vil forskjellen bli anvist efter hertil innsendt regning.

De erklæringer som innen 1 januar 1928 blir tinglyst i henhold til den nye ikrafttredelseslovs § 21, skal snarest mulig efter tinglysningen av pantebokføreren sendes inn til Lovtidendes kontor. Disse erklæringer skal efter loven tinglyses og kunngjøres uten utgift for ektefellene.

Endel avtrykk av denne rundskrivelse vedlegges. Man skal anmode om at ett avtrykk må bli sendt til hver av panteregisterførerne i distriktet.

20 oktbr. **Cirkulære** fra Justisdepartementet, Fengselsstyret, til fylkesmennene.

Skyssgodtgjørelse ved fangeføring.

Fra 1 januar 1928 og inntil videre blir fangeførerens godtgjørelse for fanges og vaktkars befordring med fangeførerens egen automobil eller motorbåt å beregne således:

1. For automobil 10 øre pr. km. for hver person (fange og vaktkar).
2. For motorbåt 5 øre pr. km. for hver person.

Samtidig gjør man opmerksom på at skysstakstene av 19 juni 1925 er avløst av nye takster fastsatt ved kongelig resolusjon av 8 juli 1927. Disse får fra 1 november 1927 anvendelse også ved fangeføring, jfr. Styrets cirkulære av 9 november 1925 (inntatt i Lovtidende).

Herom bedes fylkets samtlige lensmenn og andre fangeførere underrettet.

20 oktbr. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet angående fastsettelse av særbestemmelser for motorvognkjøring i Drammen.

21 oktbr. **Plakat** **) angående forandring i plakat av 4 august 1911 inneholdende regler for innførsel og undersøkelse av opdelt kjøtt.

I kraft av §§ 2 og 6 i lov om kommunale slaktehus, kjøttkontroll m. v. av 27 juni 1892 (kfr. lover av 27 juli 1895, 6 august 1897, 25 juli 1910 og 14 juli 1914) bestemmes herved, at § 1 i kongelig plakat av 4 august 1911 (jfr. plakater av 9 februar 1912, 8 oktober 1915, 26 mai 1922 og 16 oktober 1925), inneholdende regler for innførsel og undersøkelse av opdelt kjøtt inntil videre skal lyde således:

§ 1. «Ved opdelt kjøtt forståes kjøtt av slaktede husdyr, når kjøttet er delt i fjerdedels kropper eller mindre deler.

Til kjøtt henregnes muskler med tilhørende ben, fett, bindevev og itler, fremdeles indre organer, hode og tarmer.

Opdelt kjøtt kan innføres til:

1. Oslo,
2. Drammen,
3. Horten,
4. Tønsberg,
5. Skien,
6. Arendal,
7. Kristiansand,

*) Bekjentgj. 29 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 48, hvor bestemmelsene er inntatt.

**) Bekjentgj. 24 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.

8. Stavanger, 21 oktbr.
9. Haugesund,
10. Bergen,
11. Trondhjem,
12. Bodø.

Innførsel av sådant kjøtt til andre steder enn de her nevnte er forbudt. Landbruksdepartementet kan dog for enkelte tilfelle tillate innførsel til andre steder.»

Kongelig resolusjon*), hvorved fastsettes følgende reglement angående bruk av statsflagget og handelsflagget: 21 oktbr.

§ 1. I henhold til lov om Norges flagg av 10 desember 1898 § 1 skal Norges handelsflagg være høirødt og delt i fire rettvinklede firkanter ved et mørkeblått kors der er adskilt fra de røde firkanter ved en hvit bord.

Flaggets bredde skal forholde sig til dets lengde som 16 til 22. De to røde firkanter nærmest flaggstangen skal være kvadratiske og hvert av dem innta 6/16 av flaggets bredde eller 6/22 av dets lengde. De to ytre firkanter som er av samme bredde som de kvadratiske, skal innta 12/22 av flaggets lengde.

Bredden av det blå kors skal utgjøre 2/16 av flaggets bredde eller 2/22 av dets lengde, og bredden av den hvite bord 1/16 av flaggets bredde eller 1/22 av dets lengde.

§ 2. I samme lovs § 2 er det bestemt at nevnte flagg skal benyttes på handelsfartøier når de i utenlandsk havn ønsker å erholde beskyttelse og bistand av Norges legasjoner, konsulater eller handelsagenter.

Videre er det bestemt at samme flagg med splitt og tunge benyttes på statens offentlige bygninger, post- og tollfartøier, dog således at i postflaggets og tollflaggets midte anbringes et hvitt felt hvori ordene «Post» eller «Toll» med krone over.

§ 3. I henhold til lovens § 2 bør anvendelsen av flagg med splitt og tunge, forsåvidt bygninger angår, være innskrenket til kun å gjelde de av statens offentlige institusjoner benyttede bygninger der enten er statens (statskirkens) eiendom eller som er leiet av staten og for den vesentligste del benyttes av vedkommende statsinstitusjoner.

Denne innskrenkning gjelder dog ikke forsåvidt angår Norges utenrikske stasjoner. Derimot er der ikke adgang til å anvende splittflagg på hus som er statseiendom, når bygningen helt eller for den vesentligste del er bortleiet til private.

Videre bør fartøier, leiet av tollvesenet og av statens

*) Bekjentgj. 24 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.

21 oktbr. havnevesen være berettiget til under sin tjeneste å føre splittflagg.

Postførende fartøier kan bruke postflagg bare når skibet er norsk og rederiet har kontrakt med staten om postførsel, og kun i de ruter kontrakten om postførselen gjelder. Skib som bare fører skibsbrev eller kun har postkasse ombord, må bare bruke postflagg efter poststyrets spesielle tillatelse.

Ved utstillinger, dyrskuer, fester o. lign., som ikke arrangeres av staten, må statsflagg ikke benyttes.

§ 4. Statsflagget bør i almindelighet kun heises på de offisielle festdager (1. Nyttårsdag, 1. Påskedag, 1. Pinsedag, 1. Juledag) og når flagning offisielt er påbudt.

De offisielle flaggdager er:

17 mai, 7 juni, 2 juli (H. K. H. Kronprinsens fødselsdag), 3 august (H. M. Kongens fødselsdag), og 26 november (H. M. Dronningens fødselsdag).

Videre er det almindelig at der også flagges fra offentlige bygninger Olsokdagen (29 juli).

Dessuten kan der også flagges med statsflagg ved andre høitidelige og festlige anledninger innen nasjonen eller kongehuset og ved offisielle besøk av medlemmer av kongehuset og av utenlandske statsoverhoder og fyrstelige personer, samt når det av hensyn til den av vedkommende statsinstitusjon utøvede virksomhet måtte anses særlig viktig eller ønskelig.

Derimot må statsflagget ikke heises ved høitideligheter av helt privat karakter uten i forbindelse med den av vedkommende statsinstitusjon utøvede virksomhet.

§ 5. Flagget heises på stang på taket eller fra siden av bygningen eller på frittstående stang; på fartøi på flaggspill akter eller under gaffelen.

§ 6. Flagget heises i månedene mars til oktober ikke før kl. 8 formiddag, i månedene november til februar ikke før kl. 9 formiddag. Flagget nedhales ved solens nedgang, dog ikke senere enn kl. 9 eftermiddag, hvis solen går ned efter denne tid.

I de nordlige landsdeler blir flagget i den mørke årstid ikke å heise før kl. 10 formiddag og nedhales senest kl. 3 eftermiddag.

Flagning på fartøier retter sig efter de almindelige regler for flagning til sjøs.

På tollvesenets bygninger og fartøier samt på havnevesenets fartøier kan der også flagges utenfor de ovennevnte tider. Nærmere bestemmelse herfor gis av vedkommende departement.

§ 7. Alle spørsmål om bruk av statsflagg på offentlige bygninger blir i tvilstilfelle gjennem vedkommende fagdepartement å forelegge for Utenriksdepartementet.

Kongelig resolusjon*), hvorved i henhold til lov om dom- 21 oktbr.
stolene av 13 august 1915 § 222 bestemmes:

Statstjenestemenn, som har fått sakførerbevilling og som går inn under bestemmelsen i domstolslovens § 222, siste ledd, kan ikke utøve sakførervirksomhet, medmindre Kongen gir særskilt tillatelse til det. Denne bestemmelse kommer inntil videre ikke til anvendelse på militære tjenestemenn.

Kongelig resolusjon*), hvorved bestemmes: 21 oktbr.

I. I medhold av § 32 litra e i lov av 5 april 1927 om innførsel og omsetning av brennevin, vin m. v. fastsettes forskrifter om optagelse av bestilling på vin, fruktvin og mjød.

II. De forskrifter som er fastsatt ved kongelig resolusjon av 13 november 1925 om optagelse av bestilling på vin, fruktvin, mjød og øl med en alkoholstyrke av over 4,75 volumprocent opheves.

III. Nærværende resolusjon trer i kraft straks.

De i post I omhandlede forskrifter er ålydende:

§ 1.

a. Mellemmann kan ikke innlede, opta eller avslutte bestilling eller kjøp av vin, fruktvin og mjød hos andre enn salgs-eller skjenkeberettigede.

b. Mellemmann kan ikke personlig, ved fullmektig eller skriftlig gjøre henvendelser til andre enn salgs- eller skjenkeberettigede om kjøp eller bestilling av sådan vare. Dog kan utenlandske firmaer direkte eller gjennem mellemmann sende sine prislister til andre enn salgs- eller skjenkeberettigede.

§ 2.

a. Mellemmann kan ikke opta eller formidle bestilling på sådan vare som nevnt i foregående paragraf eller gjøre henvendelser om kjøp eller bestilling av sådan vare før han har meldt til Det Kongelige Departementet for Sociale Saker at han vil drive sådan virksomhet.

b. Mellemmannen skal til enhver tid holde Det Kongelige Departement for Sociale Saker underrettet om hvilke firmaer han representerer.

c. Mellemmenn må ha løst handelsbrev (handelspass) for å kunne drive sin virksomhet.

d. Den som er dømt for overtredelse av nærværende forskrifter må ikke optre som mellemmann uten departementets tillatelse.

*) Bekjentgj. 24 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.

21 oktbr. § 3. Representanter for de franske vinhus som omfattes av artikkel 5 i undertegningsprotokollen til den norsk-franske konvensjon av 12 april 1927, kan foruten å drive den efter § 1 tillatte virksomhet også overensstemmende med lov om handelsnæring av 16 juli 1907 § 14 på vegne av vedkommende hus opta bestilling hos private forbrukere på vin, som ikke inneholder mer enn 14 volumprocent alkohol. Sådan virksomhet kan dog ikke påbegynnes før mellemmannen har fått bevilling hertil fra Det Kongelige Departement for Sociale Saker.

Bevillingen er betinget av at mellemmannen avgir skriftlig erklæring om at han ikke innehar agenturer for andre enn franske vinhus, og at han ikke på nogen måte er interessert i salg av andre enn franske vine.

§ 4. Ved mellemmann forståes i disse forskrifter personer (handelsreisende, agenter eller andre) som for andres regning innleder eller avslutter kjøp eller bestilling av sådan vare som omhandlet i § 1.

§ 5. Overtredelse av disse forskrifter straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 måneder eller med begge disse straffer, jfr. § 47 i lov av 5 april 1927.

21 oktbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved i medhold av landskommunelovens § 1, 4 avsnitt, bestemmes, at følgende ved opgangsforretning av 30 juli 1925 beskrevne grense mellem eiendommen Simblefjell, gnr. 25, bnr. 2, i Gravvik herred, og eiendommen Djupviken, gnr. 38, bnr. 1, i Bindal herred, skal danne grense mellem Gravvik og Bindal herreder og tillike grense mellem Nord-Trøndelag og Nordland fylker:

«Grensen begynner i + merket jordfast sten i strandkanten ved Svarvåvannet. Herfra går grensen 55 meter til røis i retning 7 grader til øst. Denne retning faller sammen med den rette linje fra Vestre Mjøsundodden til høieste spiss av Lasselikjølen. 2 meter fra nevnte røis lenger frem i linjen er hugget + i fjell. Videre går grensen i samme retning 130 meter til røis på en bergrygg. Videre i samme retning 120 meter til røis med + i fast fjell på høieste topp av en bergrygg. Videre i samme retning 140 meter til røis øverst i skoglien. Herfra går grensen i samme retning ca. 700 meter til en stor stenvarde med 2 + på venstre ende av Lasselikjølen. Sistnevnte avstand er angitt skjønsmessig. Varden er synlig fra Svarvåvannet og fra gården Svarvåen. På vestre side av opgåtte grense ligger statens eiendom Simblefjell, på østre side ligger P. P. Dypviks eiendom Djupviken. Fra varden på Lasselikjølen dannes grensen mellem eiendommene av høieste fjellkjøl til gården Sjølstads grense treffes midt op for Sjølstavatnet.

Kongelig resolusjon, hvorved Fredrikshald byfoged- 21 oktbr.
embedes navn forandres til Halden byfogedembede og Fredrikshald politimesterembedes navn forandres til Halden politimesterembede fra 1 januar 1928.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til lov om dom- 21 oktbr.
stolene av 13 august 1915 § 4 bestemmes at Høieste-rett inntil videre blir å holde samtidig i 2 avdelinger til pådømmelse av saker som blir behandlet muntlig.

Kongelig resolusjon*) om forskrifter for kontroll 21 oktbr.
med salg av melk i Egersund.

Kongelig resolusjon**) om endring i helsefor- 21 oktbr.
skriftene for Nordre Land herred, Opland fylke.

Kongelig resolusjon***), hvorved Departementet 21 oktbr.
for Handel, Sjøfart, Industri og Fiskeri bemyndiges til å meddele stadfestelse på beslutninger, som fattes av kommunestyrene i rikets kjøpstæder og ladesteder i medhold av § 25 i lov om havne- og ringevesenet m. v. av 10 juli 1894.

Kongelig resolusjon†), angående bestemmelser om 21 oktbr.
fisket i sjøen på en strekning ved utløpet av Hopenelven i Hopen herred, Møre fylke.

Kongelig resolusjon***), om forhøielse av jordkonsesjons- 21 oktbr.
grensen for innenbygdsboende i Våle herred, Vestfold fylke, til 200 dekar.

Kongelig resolusjon††), om tillegg til skattetakst- 21 oktbr.
vedtekten for Oslo.

Skrivelse fra Justisdepartementet, hvori meddeles at 21 oktbr.
gebyr efter sportellovens § 43 (eller § 128) ikke beregnes hvis begjæring om tvangsauksjon over løsøre tilbakekalles før namsmannen har foretatt noget i anledning av den innkomne begjæring.

Skrivelse fra Finansdepartementet til Landbruksdeparte- 21 oktbr.
mentet, hvori uttales, at skogforvalterbolig, skog-

*) Bekjentgj. 24 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 47 hvor forskriftene er inntatt.
**) Bekjentgj. 24 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 47, hvor helseforskriftenes § 10 i endret lydelse er inntatt.
***) Bekjentgj. 24 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.
†) Bekjentgj. 24 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 47, hvor bestemmelsene er inntatt.
††) Bekjentgj. 24 oktober i Lovtid, 1ste avd. nr. 47, hvor tillegget er inntatt.

21 oktbr. vokterboliger og skogstuer ikke antas å skulle medregnes ved formuesbeskatning av statens og oplysningsvesenets fonds skoger, jfr. landskattelovens § 27.

22 oktbr. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om lukningsvedtekt for utsalgsteder på Talvik kirkested i Talvik herred, Finnmark fylke.

24 oktbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge meddelelse fra Folkeforbundets generalsekretær av 13 oktober 1927 har Sverige tiltrådt tilleggsprotokollen til Barcelona-overenskomsten av 20 april 1921 om ordning av de seilbare vannveier av internasjonal betydning.

Tiltredelsen gjelder for tilleggsprotokollens alternativ b) og er skjedd fordi den svenske regjering har ønsket at der skulde ses bort fra Sveriges oprinnelige undertegning av tilleggsprotokollen, hvorved Sverige vedtok dens alternativ a).

Tiltredelsesdokumentet blev deponert i Folkeforbundets sekretariat 15 september 1927, fra hvilken dag tiltredelsen får virkning.

24 oktbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge meddelelse fra generalsekretæren for Folkeforbundet av 7 oktober 1927 har Sverige ratifisert overenskomst og vedtekter om den internasjonale jernveisordning og undertegningsprotokoll, Genf 9 december 1923.

Ratifikasjonsdokumentet er deponert i Folkeforbundets sekretariat 15 september 1927.

27 oktbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet i anledning av forespørsel fra Statsrevisjonen om hvorvidt der for skatteauksjon over skib skal betales gebyrer til statskassen efter sportellovens § 47, siste ledd. Departementet uttaler at spørsmålet efter dets mening må besvares benektende.

27 oktbr. **Skrivelse** **) fra Landbruksdepartementet. I henhold av midlertidig lov om innskrenkning i jakttiden for småvilt samt jakt på bever og rådyr av 7 juli 1927 § 2 og kongelig resolusjon av 17 februar 1900 bestemmer Landbruksdepartementet herved tiden for spilljakt om våren på tiur og orrhane i året 1928 således som nedenfor anført:

I Østfold	fylke	fra	og	med	5	til og med	14 mai
- Akershus	»	»	»		15	» »	24 »

*) Bekjentgj. 29 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 48, hvor den stadfestede vedtekt er inntatt.

**) Bekjentgj. 5 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 49.

I Hedmark	fylke	fra	og	med	15	til	og	med	24	mai	27 oktbr.
- Opland	»	»	»		15	»	»		24	»	
- Buskerud	»	»	»		15	»	»		24	»	
- Vestfold	»	»	»		5	»	»		14	»	
- Telemark	»	»	»		15	»	»		24	»	
- Aust-Agder	»	»	»		15	»	»		24	»	
- Vest-Agder	»	»	»		15	»	»		24	»	
- Rogaland	»	»	»		15	»	»		24	»	
- Hordaland dog kun for orrhane.	»	»	»		15	»	»		24	»	
- Sogn og Fjordane dog kun for orrhane.	»	»	»		15	»	»		24	»	
- Møre dog ikke for Tustna herred, undtg. den del som ligger på Ertvågøy.	»	»	»		15	»	»		24	»	
- Sør-Trøndelag	»	»	»		15	»	»		24	»	
- Nord-Trøndelag	»	»	»		15	»	»		24	»	
- Troms	»	»	»		15	»	»		24	»	
- Finnmark	»	»	»		15	»	»		24	»	

Skrivelse fra Finansdepartementet til Statsrevisjonen hvori uttales at departementet efter Høiesteretts dom av 11 oktober 1927 i sak: Departementet mot Tønsberg kommune, tilbakekaller den i Lovtidende inntatte skrivelse av 23 juni 1917 om at gebyret for tinglesning av utskrift av ekspropriasjonsforretninger blir å beregne særskilt for hver eiendom. 27 oktbr.

Kongelig resolusjon, hvorved bl. a. det ulønte vicekonsulat i Patras omdannes til ulønt konsulat. 28 oktbr.

Kongelig resolusjon. 1. Det tillates at der opføres et kapell på en dertil utsett tomt av gården Storetveit i Birkeland sogn av Fana prestegjeld i Bjørgvin bispedømme efter en fremlagt, av arkitekt Ole Landmark utarbeidet plan. 28 oktbr.

Bjørgvin stiftsdireksjon bemyndiges til å samtykke i mindre vesentlige endringer i byggeplanen om sådanne under arbeidets gang skulde vise sig ønskelige eller nødvendige.

2. Bjørgvin biskop bemyndiges til å avgi nærmere bestemmelser med hensyn til antallet av gudstjenester i kapellet og om gudstjenestenes fordeling mellem prestegjeldets to prester.

28 oktbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved Departementet for Handel, Sjøfart, Industri og Fiskeri bemyndiges til å utøve den approbasjons- eller beslutningsmyndighet, som i henhold til §§ 24, 26, 28, 29, 30, 1ste og 2nen passus, 34, 37, 38, 40, 41 og 55 i lov om havne- og ringevesenet m. v. av 10 juli 1894 er tillagt Kongen.

28 oktbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved postvesenets erstatningsplikt for innbetalte innenrikske postanvisningsbeløp bortfaller, når krav ikke er fremsatt for postvesenet innen 1 år efter beløpets innbetaling.

28 oktbr. **Skrivelse****) fra Arbeidsdepartementet om særbestemmelser for motorvognkjøring på hovedveistrekningen Hamre grense—Seim—Nesse i Alversund herred, Hordaland fylke.

29 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved Ingeborg Tuntlands gavebrev av 30 juni 1925 oprettede «Ingeborg Tuntlands legat» til verdige trengende, fortrinsvis skoleungdom i Hjelmeland sogn.

29 oktbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en skattefoged hvori uttales at departementet antar at skattebeslutningen om arveavgift § 2 a kun kommer til anvendelse ved beregningen av avgift av arv som tilfaller vedkommende pleiebarn selv, men ikke hvor det gjelder arv som er tilfalt pleiebarnets barn medmindre også dette fyller betingelsene for å kunne anses som pleiebarn.

31 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved kjøpmann Iver Skøiens gavebrev av 10 juni 1927 oprettede «Lærer og kirkesanger Gulbrand Skøiens legat til fremme av mannssangen i Hønefoss».

31 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved doktor Hartvig A. J. Hansens testament av 4 september 1925 oprettede «Doktor Hartvig Hansens legat til Evangeliets Forkyndelse» til fordel for Det Norske Misjonsselskap i Stavanger.

31 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved doktor Hartvig A. J. Hansens testament av 4 september 1925 oprettede «Doktor Hartvig Hansens

---

*) Bekjentgj. 29 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 48.
**) Bekjentgj. 5 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 49.

legat til Evangeliets Forkyndelse» til fordel for Det Norsk-Lutherske Kinamisjons Forbund. 31 oktbr.

Skrivelse*) fra Handelsdepartementet om vedtekter for bruken av ild og lys i Risør havn. 31 oktbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved Tor T. Kløvruds testament av 19 mai 1925 oprettede «Tor Klauvreids legat til beste for småkårsfolk i Skafså sokn». 2 novbr.

Skrivelse fra Justisdepartementet, hvori meddeles at der for odelstakst over flere eiendommer blir å beregne gebyr efter sportellovens §§ 5 og 7 som for én sak, når saken er forenet i henhold til tvistemålslovens § 70. Man er tilbøielig til å anta at gebyr efter sportellovens § 7 ikke skal betales for de dager da den hele skjønnsrett ikke var samlet, men skjønnsmennene bare foretok granskning og verdsettelse efter skjønnslovens § 61, siste ledd. 2 novbr.

Kongelig resolusjon*), hvorved bestemmes at behandlingen av saker, som efter lov om rettergangsordningens ikrafttreden av 14 august 1918 § 8 innbringes for vedkommende departement, skal høre under Finansdepartementet, når den avgjørelse, som forlanges prøvet, er truffet i henhold til lovgivningen om skylddeling. 3 novbr.

Kongelig resolusjon**) om nye helse- og tuberkuloseforskrifter m. v. for Kviteseid herred, Telemark fylke. 3 novbr.

Kongelig resolusjon*), hvorved bestemmes: 3 novbr.

1. Følgende lover av 29 april 1927:
   nr. 1 om lægers rettigheter og plikter,
   nr. 2 om tannlægers rettigheter og plikter,
   nr. 3 om forandring i lov om utførelsen av de offentlige lægeforretninger av 26 juli 1912, jfr. lov nr. 5 av 16 juli 1920,
   nr. 4 om forandring av kvaksalverlovgivningen av 29 april 1871 med tilleggslov av 6 juni 1889,
   settes i kraft fra 1 desember 1927 med undtagelse av §§ 5, 10, 11 og 12 i lov nr. 1 og §§ 5 og 7 i lov nr. 2, som settes i kraft fra 1 januar 1928.
2. § 8 i forordning av 4 desember 1672 om medicis og apotekere (jfr. § 21 i lov nr. 1) forblir i kraft til 1 januar 1928.

*) Bekjentgj. 5 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 49.
**) Bekjentgj. 5 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 49, hvor forskriftene er inntatt.

3 novbr. **Kongelig resolusjon** *), hvorved der i medhold av lov om aktiebanker av 4 april 1924 § 38, 1 ledd, jfr. § 6 meddeles tillatelse for følgende til å drive bankvirksomhet: Østfold Privatbank, Smålenenes Aktiebank, Fredrikshalds Kreditbank, Fredrikstad Kreditbank, Hønefoss og Oplands Privatbank, Horten og Omegns Privatbank og Tvedestrands Privatbank.

3 novbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til en politimester, hvori meddeles at gebyr antas ikke å skulle betales for en politimesters utstedelse av sådanne attester som omhandlet i en skrivelse fra vedkommende politimester (troverdighets-, vandels- og straffefrihetsattester, attester om kjøp av gift, sprit, sprengstoff m. v.).

Med forandringen i sportellovens § 75, jfr. § 76, ved tilleggslovene av 26 april 1918 og 18 februar 1927 (hvorved ordet «foged» er ombyttet med «politimester»), antas det nemlig ikke å ha vært meningen å foreskrive gebyr for de attester og utskrifter som tidligere var gebyrfrie, når de blev utferdiget av en politimester. Meningen har bare vært å uttale, at der for attester og utskrifter som tidligere blev utferdiget av en foged, herefter skal betales samme gebyr forsåvidt sådanne attester og utskrifter blir utferdiget av en politimester efterat fogedembedene er ophevet.

8 novbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved enkefru Sophie Margrethe Angell Petersen, født Ingemann's testament av 18 oktober 1923 oprettede «Direktør Carl Konow Angell Petersen og hustrus fond til fordel for tuberkuløse og kreftsyke».

8 novbr. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmennene.

Gebyr for vigsel. Departementet skal herved gjøre opmerksom på at bestemmelsen i lov om inngåelse og opløsning av ekteskap av 31 mai 1918 § 30, om at det ikke skal betales gebyr for vigsel, fremdeles gjelder. Riktignok er ordet «ekteskapsstiftelse» blitt stående i sportellovens § 57 også efter tilleggsloven av 18 februar 1927. Men det kan ikke antas at det herved har vært meningen å forandre bestemmelsen i loven av 31 mai 1918 § 30.

Gebyr for vigsel (ekteskapsstiftelse) blir derfor ikke å opkreve.

Hermed bedes alle embedsmenn som utfører notarialforretninger gjort bekjent.

---

*) Tillatelsen er for hver av bankene meddelt ved særskilt resolusjon.

Skrivelse fra Justisdepartementet til en byfoged, hvori meddeles, at det antas ikke å skulle beregnes gebyr for underretning efter tvangsfullbyrdelseslovens § 89, når det er namsretten som sender underretningen. 8 novbr.

Skrivelse*) fra Socialdepartementet om forandring i lukningsvedtekten for Haugesund. 8 novbr.

Skrivelse**) fra Handelsdepartementet om vedtekter for bruken av ild og lys i Farsund havn. 8 novbr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til et ligningskontor angående spørsmålet om gjennemsnittsligning, når en skattyder driver næringsdrift, knyttet til fast eiendom eller anlegg i utlandet (landskattelovens § 22, byskattelovens § 17). 8 novbr.

Departementet uttaler, at der ved gjennemsnittsligningen må fremgåes således, at så vel inntekt som underskudd i vedkommende år regnes fullt, hvorefter det halve gjennemsnittsbeløp opføres til beskatning.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet til overlosen i det sønnenfjelske distrikt, hvori anføres, at et fartøi, som på reise fra utenlandsk havn til utenlandsk havn anløper norsk havn for å innta bunkers, antas å være losfritt efter loslovens § 2, 5, selv om det på avgangsstedet kun forsyner sig med tilstrekkelig bunkers for å nå vedkommende norske havn. 9 novbr.

Overenskomst***) mellem Norge og den Australske Forbundsstat om utveksling av pakker. 16 septbr. 10 novbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av Einar Venjum oprettede «Einar Venjums legat til fordel for trengende på Hafslo». 10 novbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved Jens A. Bærøes gavebrev av 24 august 1912 oprettede «Jens Bærøes legat» til verdige trengende i Hobøl og Tomter. 10 novbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved grosserer Trygve Jacobsens gavebrev av 15 november 1926 oprettede «Grosserer Severin Jacobsens legat til drift av et alderdomshjem for Oslo handelsstand». 10 novbr.

---

*) Bekjentgj. 12 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 50, hvor vedtekten i dens endrede lydelse er inntatt.
**) Bekjentgj. 12 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.
***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 11 for 1927 s. 264 flg.

11 novbr. **Kongelig resolusjon,** hvorved gnr. 78, bnr. 1, 2, 3 og 4 Holøien Øvre i Os herred og sogn (Hedmark fylke) av samlet skyld mark 4,64 overføres til Tolga herred og sogn.

11 novbr. **Kongelig resolusjon,** hvorved i henhold til lov av 19 mai 1900 § 31 bestemmes at inntil 1/2 av rentene av det ved kongelig resolusjon av 13 desember 1918 oprettede sikkerhetsfond ved Det Norske Nitridaktieselskab i Odda, inntil videre anvendes til refusjon av Odda fattigvesens forsorgsutgifter på samme måte som bestemt ved kongelig resolusjon av 1 mai 1923.

De overskytende renteinntekter tillegges kapitalen.

11 novbr. **Kongelig resolusjon***) om forhøielse av den Ålesund børs tilkommende årlige avgift av hver kjøbmann og hver megler på stedet.

15 novbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det i generalforsamling den 4 april 1927 i «Selskapet for Grimstad Bys Vel» oprettede «Skibsreder O. R. Føreids legat til Selskapet for Grimstad Bys Vel».

16 novbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved Ole Olsen Teigens testament av 6 juli 1925 oprettede «Ole Olsen Teigens legat» til verdige trengende innen Hol prestegjeld.

16 novbr. **Skrivelse****) fra Handelsdepartementet om vedtekter for bruken av ild og lys i Skien havn.

17 novbr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet.

I skrivelse av 28 april 1923***) har departementet underrettet om, hvilke stater til da — i likhet med Norge — hadde tiltrådt det på den Internasjonale Arbeidskonferanse i Genua i 1920 vedtatte utkast til konvensjon om arbeidsformidling for sjøfolk.

Senere og inntil 1 november 1927 er konvensjonen ytterligere tiltrådt av:

Australia, Belgia, Grekenland, Italia, Lettland, Polen, og Tyskland.

17 novbr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet.

I tidligere skrivelser, senest av 4 august 1925 †) er meddelt oplysning om, hvilke stater til da — i likhet med

---

*) Bekjentgj. 12 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.
**) Bekjentgj. 19 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 51.
***) Inntatt i «Overenskomster» for 1923 nr. 4 s. 156.
†) Inntatt i «Overenskomster» for 1925 nr. 8 s. 550.

Norge — hadde tiltrådt det på den Internasjonale Arbeids- 17 novbr.
konferanse i Washington i 1919 vedtatte utkast til konvensjon om arbeidsledighet.

Senere og inntil 1 november 1927 er konvensjonen ytterligere tiltrådt av:

Frankrike, den Irske Fristat og det Serbisk-Kroatisk-Slovenske Rike.

Skrivelse*) fra Socialdepartementet om herberger- og 17 novbr.
beverterlovens anvendelse i Åseral herred, Vest-Agder fylke.

Skrivelse**) fra Socialdepartementet om forandring 17 novbr.
i § 1 i lukningsvedtekten for barber- og frisørforretninger i Haugesund av 11 november 1925.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet til overlosen i 17 novbr.
Tromsø distrikt, hvori anføres, at et fiskefartøi under 130 nettoregistertonn antas å være losfritt ved anløp av norsk havn for å reparere efter havari eller lignende.

Kongelig resolusjon, hvorved der bl. a. oprettes et 18 novbr.
ulønt konsulat i Valparaiso med distrikt omfattende byen og provinsen Valparaiso.

Kongelig resolusjon, hvorved følgende forandringer 18 novbr.
foretas i § 13 i det ved kongelig resolusjon av 19 mars 1926 godkjente reglement for tannlægeeksamen:

1. Siste del av 1ste passus fra og med ordene «samt i overvær av» opheves.
2. 3dje passus opheves.

Kongelig resolusjon*) om anvendelse av tvungen vold- 18 novbr.
gift i 20 arbeidstvister m. v.

Kongelig resolusjon*) hvorved sprengstoffene «Lynit A» 18 novbr.
og «Lynit B» med hjemmel i § 12, jfr. §§ 7 og 8 i ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 med senere tilleggslover tillates befordret med jernbane som almindelig il- og fraktgods på vilkår, som blir å fastsette av Socialdepartementet.

Kongelig resolusjon, hvorved de 3 appellkommisjoner 18 novbr.
som blev nedsatt ved kongelig resolusjon av 6 desember 1918 til å avgjøre tvistigheter angående kvaliteter og priser ved statens kjøp av norskavlet korn opheves, og medlemmene og varamennene løses fra sine hverv.

---

*) Bekjentgj. 19 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 51.
**) Bekjentgj. 19 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 51, hvor vedtektens § 1 i endret lydelse er inntatt.

18 novbr. **Kongelig resolusjon**. I medhold av § 15 i lov om landets kornforsyning av 25 juni 1926 bestemmes:

I. Følgende distrikter henlegges under de ankenevnder som omhandles i nevnte lovparagraf:

a. Under ankenevnden i Oslo:
Fylkene Østfold, Akershus, Oslo, Hedmark, Opland, Buskerud, Vestfold og Telemark.

b. Under ankenevnden i Stavanger:
Aust-Agder, Vest-Agder, Rogaland, Hordaland, Bergen og Sogn og Fjordane.

c. Under ankenevnden i Trondhjem:
Fylkene Møre, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark.

II. — — — — — — —

III. — — — — — — —

IV. Denne resolusjon trer i kraft straks.

18 novbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved der i medhold av lov om aktiebanker av 4 april 1924 § 38, 1ste ledd, jfr. § 6 meddeles tillatelse for følgende til å drive bankvirksomhet: Depositobanken, Oslo, Kjøbmandsbanken, Oslo, Ringsaker Privatbank, Jærens Privatbank, Skaanevik Privatbank, Ullensvang Privatbank og Fauske Bank.

19 novbr. **Overenskomst****) med Sverige om anlegg av vei Kveli—Skogen—Tunsjø i Nord-Trøndelag delvis over svensk grunn.

19 novbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge offisiell meddelelse fra den schweiziske sendemann av 21 oktober 1927 har den Irske Fristat tiltrådt den reviderte Bern-konvensjon av 13 november 1908 om beskyttelse av litterær og kunstnerisk eiendomsrett med tilhørende tilleggsprotokoll av 20 mars 1914.

Der er ved tiltredelsen tatt forbehold med hensyn til enerett til oversettelse. Den Irske Fristat erklærer at den anerkjenner sådan rett — ikke overensstemmende med art. 8 i den reviderte konvensjon av 13 november 1908, men overensstemmende med art. 5 i den oprinnelige Bern-konvensjon av 9 september 1886 (i den form som denne artikkel har fått på konferansen i Paris 4 mai 1896).

Tiltredelsen trådte i kraft 5 oktober 1927.

---

*) Tillatelsen er for hver av bankene meddelt ved særskilt resolusjon.

**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 10 for 1927 s. 55 flg.

Cirkulære fra Justisdepartementet, Fengselsstyret. 21 novbr.

Regler for benyttelse av de til krets- og hjelpefengslene hørende rettslokaler.

Justisdepartementet har for benyttelse av de til krets- og hjelpefengslene hørende rettslokaler fastsatt følgende nye regler som fremtidig blir å befølge:

§ 1. Rettslokalene benyttes fortrinsvis til rettsmøter vedkommende strafferettspleien — uten hensyn til om disse vedkommer det fengselsdistrikt som eier fengslet. Videre benyttes lokalene til andre rettsmøter i den utstrekning hvori det finnes hensiktsmessig.

Hvor rettslokalene kan benyttes til andre møter (f. eks. av kommunale myndigheter, jfr. §§ 8 og 9), må det søkes undgått at dette skjer til fortrengsel for retten.

Til løsøreauksjoner og til konserter, forestillinger, forevisninger ell. lign. eller til selskapelige sammenkomster må rettslokalene ikke benyttes.

I regelen må lokalene heller ikke benyttes til andre private møter eller sammenkomster. Hvor det finnes ubetenkelig kan dog bestyreren tillate sådan benyttelse.

§ 2. For følgende rettsmøter erlegges ingen betaling:

a) rettsmøter i straffesaker, som holdes utenfor de faste tingdager,
b) rettsmøter for hvilke utgiftene til lokale påhviler Staten såsom for utskiftningsretter, fiskeridomstoler m. v., jfr. dog § 7.

§ 3. For avholdelse av rettsmøter ved herreds- og byretten — faste tingdager undtatt — betaler vedkommende kommune 3 kroner forsåvidt intet annet særlig er bestemt.

Samme betaling erlegges av vedkommende part eller rekvirent for lokale til:

a) skiftesamlinger, auksjoner over faste eiendommer samt for rettsmøter for hvilke utgiftene til husrum ikke påhviler Staten eller nogen kommune,
b) forhør som begjæres av Riksforsikringsanstalten i anledning av inntrufne ulykker.

Holdes samme dag flere forretninger i samme rum, betales der som for en forretning, således at betalingen fordeles på de forskjellige forretninger.

§ 4. For følgende møter erlegges forsåvidt intet annet særlig er bestemt av vedkommende kommune 6 kroner:

a) faste tingdager ved herreds- og byretten,
b) skattemøter,
c) vergemøter.

21 novbr. § 5. Likeledes betales av vedkommende offentlige kasse 6 kroner for militære distriktsmøter og sesjoner.

§ 6. Medtar et ting eller annet møte flere dager, erlegges den foran bestemte betaling for hver dag.

§ 7. Utgiftene ved avholdelse av lagmannsting i de her omhandlede rettslokaler blir å utrede på samme måte som hittil.

§ 8. Fylkesting og møter av by- eller herredsstyret kan holdes i de samme rettslokaler og mot samme betaling som hittil.

Hvor ingen særskilt betaling har vært erlagt for sådanne møter, kan de, forsåvidt intet annet særlig er bestemt, fremdeles avholdes uten betaling.

Ønskes sådanne møter holdt i rettslokaler som ikke tidligere har vært benyttet dertil, blir tillatelse å innhente hos Fengselsstyret som også fastsetter betalingen.

§ 9. Bestemmelsene i foregående paragraf finner tilsvarende anvendelse på andre møter av kommunal eller lignende art, såsom møter av fattigstyret, skolestyret, fylkesskolestyret, ligningsmyndigheter, fiskeribestyrelse eller forliksråd samt på valgmøter, utleggelse av manntall, skatteligning og andre kommunale saker.

§ 10. Tillates lokalene benyttet til andre møter enn de i §§ 2—9 omhandlede, bestemmes betalingen av bestyreren.

§ 11. Alt som betales for rettslokalenes benyttelse, inngår i fengslets regnskap under kontoen «Forskjellige inntekter». Med hensyn til vaktmestrenes godtgjørelse for renhold m. v. forholdes som hittil.

§ 12. Hvor Staten sammen med fengsel leier rettslokale, kommer bestemmelsene i leiekontrakten til anvendelse.

§ 13. Foranstående regler kan fravikes efter bestemmelse av Fengselsstyret, hvor særlige omstendigheter gjør det ønskelig.

§ 14. De tidligere regler om rettslokalenes benyttelse av 8 april 1905 opheves.

21 novbr. **Skrivelse***) fra Justisdepartementet om nye politivedtekter for Nes herred, Buskerud fylke.

21 novbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet, hvori uttales, at bidrag fra kretssykekasse på grunn av sykdom med derav følgende arbeidsudyktighet er skattepliktig inntekt på mottagerens hånd, jfr. landskattelovens § 42.

---

*) Bekjentgj. 28. november i Lovtid. 1ste avd. nr. 52, hvor politivedtektene er inntatt.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved Johan Glomstads (Meningens) testament av 9 oktober 1913 med tilføielser av 29 oktober 1916 og 24 februar 1921 oprettede «Johan Meningens legat» til verdige trengende Åmot. 22 novbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved skomaker Stefanus Carl Johan Larsens testament av 13 april 1918 oprettede «Stefanus Carl Johan Larsens legat» til Korskirkens menighet i Bergen. 22 novbr.

Kapiteltakster for året 1927.

1 novbr.
22 novbr.

(i overensstemmelse med N. L.'s 3—14—15 og lov av 17 august 1848).

Oslo bispedømme:
(satt 18 november).

Landskyld og leding:

100 kilogram	rugmel	kr. 35,75
100 —	byggmel eller malt	» 32,35
100 —	havremel eller malt	» 28,82
100 —	blandmel eller malt	» 30,59
1 hektoliter	landskylds bygg eller korn, hvor samme ei ydes efter tyngde eller vekt	» 15,72
1 hektoliter	landskylds eller ledings havre	» 12,93

Tiende:

1 hektoliter	hvete, rug, torekorn eller erter	kr. 20,58
1 —	bygg	» 14,91
1 —	blandkorn	» 12,60
1 —	havre	» 11,06
1 —	lettbygg	» 8,43
1 —	letthavre	» 6,91

Landskyld og leding efter middelprisen av de 10 siste års kapiteltakster:

100 kilogram	rugmel	kr. 58,92
100 —	byggmel eller malt	» 56,11
100 —	havremel eller malt	» 52,68
100 —	blandmel eller malt	» 53,86
1 hektoliter	landskylds bygg	» 26,73
1 —	— havre	» 22,51

Tiendekorn efter middelprisen av de 20 siste års kapiteltakster:

1 hektoliter	hvete, rug, torekorn eller erter	kr. 23,61
1 —	bygg	» 17,95

1 novbr.	1	hektoliter	blandkorn	kr. 15,95
22 novbr.	1	—	havre	» 14,19
	1	—	lettbygg	» 11,03
	1	—	letthavre	» 9,40

Hamar bispedømme:
(satt 22 november).

Landskyld og leding:

100	kilogram	rugmel	kr. 34,42
100	—	byggmel	» 34,32
100	—	havremel	» 31,17
100	—	blandmel	» 32,75
1	hektoliter	landskyldsbygg eller korn, hvor samme ikke ydes efter tyngde eller vekt	» 16,66
1	—	landskylds- eller ledingshavre	» 13,98
100	kilogram	byggmalt	» 26,08
100	—	havremalt	» 23,69
100	—	blandkornmalt	» 24,89

Tiende:

1	hektoliter	hvete, rug, torekorn eller erter	kr. 19,81
1	—	bygg	» 15,80
1	—	blandkorn	» 12,81
1	—	havre	» 11,96
1	—	lettbygg	» 8,73
1	—	letthavre	» 7,51

Landskyld og leding efter middelprisen av de 10 siste års kapiteltakster:

100	kilogram	rugmel	kr. 57,95
100	—	byggmel	» 56,49
100	—	havremel	» 53,32
100	—	blandmel	» 54,92
1	hektoliter	landskyldsbygg	» 27,43
1	—	landskyldshavre	» 23,90
100	kilogram	byggmalt	» 42,93
100	—	havremalt	» 40,52
100	—	blandkornmalt	» 41,74

Tiendekorn efter middelprisen av de 20 siste års kapiteltakster:

1	hektoliter	hvete, rug, torekorn eller erter	kr. 23,59
1	—	bygg	» 18,58
1	—	blandkorn	» 15,58

1	hektoliter	havre	kr.	14,94	1 novbr.
1	—	lettbygg	»	11,07	22 novbr.
1	—	letthavre	»	9,63	

Agder bispedømme:
(satt 3 november).

1	hektoliter	bygg	kr.	15,89
1	—	havre	»	11,17
1	—	havremel	»	13,23
100	kilogram	bygg	»	24,44
100	—	havre	»	22,34
100	—	havremel	»	26,45

Middeltallet av kapiteltakstene
for de siste 10 år fra 1918 til 1927, begge år iberegnet, blir:

1	hektoliter	bygg	kr.	25,80
100	kilogram	bygg	»	39,69
100	—	havre	»	36,74

Stavanger bispedømme:
(satt 16 november).

100	kilogram	bygg	»	22,30
100	—	havre	»	18,70
100	—	havremel	»	26,69

Middeltall av de 10 siste års kapiteltakster:

100	kilogram	bygg	»	38,64
100	—	havre	»	35,15

Bjørgvin bispedømme:
(satt 20 november).

Hvete	kr.	23,06
Rug	»	18,96
Bygg	»	15,33
Havre	»	11,29
Blandkorn	»	13,57
Malt	»	26,62

alt pr. hektoliter.

Hvad kongens tiende i Nordhordland angår, da skal der efter den derom gjeldende bestemmelse kun gis for en hektoliter kr. 3,45 (kr. 4,80 pr. tønne).

1 novbr. – 22 novbr. Middeltallet av de siste 20 års kapiteltakster blir:

For hvete kr. 25,07, for rug kr. 21,85, for bygg kr. 17,43, for havre kr. 12,84, for blandkorn kr. 14,28 og for malt kr. 40,10, alt pr. hektoliter.

Middeltallet av de siste 10 års kapiteltakster blir:

For hvete kr. 33,93, for rug kr. 30,35, for bygg kr. 23,24, for havre kr. 17,08, for blandkorn kr. 19,75 og for malt kr. 44,08, alt pr. hektoliter.

Nidaros bispedømme:
(satt 8 november).

1	spann	tillands	kr. 9,60
1	—	tilsjøs, som er 2 våger eller 36 kilogram	» 6,40
1	hektoliter	beste rug	» 18,15
1	—	ringere rug	» 14,44
1	—	sædebygg	» 15,08
1	—	ringere bygg	» 13,36
1	—	beste blandkorn	» 13,64
1	—	ringere blandkorn	» 11,21
1	—	sædehavre	» 10,87
1	—	ringere havre	» 7,99
1	kilogram	beste rugmel	» 0,32
1	—	ringere rugmel	» 0,28
1	—	beste byggmel	» 0,28
1	—	ringere byggmel	» 0,23
1	—	beste havremel	» 0,28
1	—	ringere havremel	» 0,22
Middeltall av de 10 siste års kapiteltakster for sædebygg for 1 hektoliter			» 25,12
Middeltall av de 10 siste års kapiteltakster for sædehavre for 1 hektoliter			» 19,08

Hålogaland bispedømme:
(satt 1 november).

1	hektoliter	beste rug	kr. 18,07
1	—	ringere rug	» 13,87
1	—	sædebygg	» 17,33
1	—	ringere bygg	» 13,52
1	—	beste blandkorn	» 12,86
1	—	ringere blandkorn	» 11,05
1	—	sædehavre	» 17,99
1	—	ringere havre	» 13,64
1	—	byggmalt	» 27,00

10 kilogram	rugmel	kr.	3,23	1 novbr.
10 —	byggmel	»	2,90	22 novbr.
10 —	ringere byggmel	»	2,39	
10 —	havremel	»	3,15	
10 —	ringere havremel	»	2,59	
10 —	hvite erter	»	7,49	
10 —	ringere erter	»	6,88	

Middeltall av de siste 10 års kapiteltakster på 1 hektoliter sædebygg kr. 30,98.

Kirkenes landskyld:

10 kilogram	lange	kr.	10,00
10 —	rundfisk	»	5,00
10 —	titling	»	5,00
10 —	stor rotskjær	»	6,00
10 —	små —	»	6,00
10 —	stor sei	»	5,00
10 —	middels sei	»	4,50
10 —	små sei	»	5,00
10 —	ost i Salten	»	4,89

Skrivelse*) fra Socialdepartementet om forandring i lukningsvedtekten for Arendal. 22 novbr.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 23 novbr.

Den i Oslo akkrediterte persiske sendemann har på vegne av sin regjering opsagt vennskaps- og handelstraktaten mellem Norge—Sverige og Persia av 17 november 1857, forsåvidt angår forholdet mellem Norge og Persia. I henhold hertil vil traktaten tre ut av kraft den 20 juli 1928.

Skrivelse**) fra Arbeidsdepartementet angående skjerpede byggeforskrifter for et strøk omkring Asker jernbanestasjon. 23 novbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved Maren Nilsdatter Slettens testament av 11 august 1922 oprettede «Knut H. Sletten og hustru Marens legat» for ubemidlede tæringssyke innen Kvikne sogn. 24 novbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved kjøpmann G. Nottosens testament av 30 mai 1926 oprettede «Kjøpmann G. Nottosens legat» til 24 novbr.

*) Bekjentgj. 28 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 52, hvor den nye § 6 i vedtekten er inntatt.

**) Bekjentgj. 28 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 52, hvor byggeforskriftene med grensebeskrivelse er inntatt.

24 novbr. beste for eldre ugifte kvinner av handels- og tjenerstanden, Kristiansand.

24 novbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge offisiell meddelelse fra det franske utenriksministerium av 29 oktober 1927 har den britiske regjering på vegne av kolonien Sierra Leone tiltrådt konvensjonen av 4 mai 1910 om undertrykkelse av hvit slavehandel.

Tiltredelsen gjelder kun kolonien Sierra Leone, ikke protektoratet.

Enn videre har den britiske regjering meddelt at rettsanmodninger bestemt for kolonien ønskes tilstillet denne enten ved direkte korrespondanse mellem rettsmyndighetene eller gjennem vedkommende lands diplomatiske eller konsulære representant i kolonien.

Den i den internasjonale avtale av 18 mai 1904 omhandlede centralmyndighet er «le Préfet (Commissioner) de Police».

24 novbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til Landbruksdepartementet, hvori uttales at der efter den gjeldende rett formentlig ikke er adgang til å ta utlegg for skatter eller annen uvedkommende gjeld i tilstått statsbidrag til jorddyrkning, bureisning eller gjødselopsamling.

24 novbr. **Skrivelse***) fra Handelsdepartementet, hvori meddeles, at departementet i medhold av § 1 i lov om forbud mot salg av usløiet torsk i Lofoten og Vesterålen av 16 juni 1927 d. d. har bestemt at der «Ved småsalg i henhold til nevnte lovs § 1, 2. punktum kun forståes salg av fisk til fortæring på stedet («Kokfisk»)».

25 novbr. **Kongelig resolusjon***). I henhold til lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918 § 1, 2. ledd, skal kystsignalmannskaper og krigsmerkeformenn ikke regnes for offentlige tjenestemenn.

25 novbr. **Kongelig resolusjon,** hvorved der i medhold av post 14, 1, i de ved kongelig resolusjon av 6 august 1926 fastsatte konsesjonsbetingelser og i henhold til fattiglovens §§ 28 og 33 meddeles stadfestelse på plan for sikkerhetsfond ved A/S Haugvik Smelteverk overensstemmende med et fremlagt utkast.

25 novbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved bestemmes:

I. Et fremlagt utkast til forandringer i §§ 6, 8, 9, 11, 12, 14 og 16 i de ved kongelig resolusjon av 31 mai

*) Bekjentgj. 28 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 52.

1918, jfr. de kongelige resolusjoner av 22 april og 13 mai 1921, 17 februar 1922, 23 november 1923 og 19 juni 1925, fastsatte forskrifter for bemanning av norske skib bifalles. 25 novbr.

II. Nærværende resolusjon trer i kraft straks.

Efter de foretatte forandringer vil ovennevnte paragrafer lyde således:

§ 6. For damp- og motorskib i utenriks fart skal antallet av matroser, lettmatroser, jongmenn og dekksgutter minst være som foreskrevet i nedenstående skala:

I. På skib uten passagercertifikat.

Tonn brutto	Matroser	Lettmatroser	Jongmenn	Dekksgutter
Over 350 men ikke over 500	2	1	1	—
» 500 —»— 700	2	2	—	—
» 700 —»— 1 200	2	2	1	—
» 1 200 —»— 2 000	2	2	1	1
» 2 000 —»— 3 000	3	2	1	1
» 3 000 —»— 4 500	4	3	1	1
» 4 500 —»— 6 000	4	3	1	2
» 6 000 —»— 7 500	4	4	1	2

På skib over 7 500 tonns bruttodrektighet blir hertil å føie en matros for hver 1 500 tonn.

For tankskib over 3 500 tonn brutto forminskes antallet i ovennevnte skala med en mann, dog må det herunder iaktas at antallet av matroser ikke blir mindre enn antallet av lettmatroser.

II. På skib med passagercertifikat.

Det i post I fastsatte antall matroser, lettmatroser, jongmenn og dekksgutter blir å forøke med minst 15 pct., dog minst med en mann. En brøkdel på ½ og derover regnes for en hel. Når der kun gjøres tillegg av 1 mann, skal denne være matros. Blir tillegget 2 eller flere mann, skal minst en mann være matros, men de øvrige kan være lettmatroser.

§ 8. På seilskib i utenriks fart skal antallet av matroser, lettmatroser og jongmenn eller

*) Bekjentgj. 28 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 52.

25 novbr. dekksgutter minst være som foreskrevet i nedenstående skala:

Tonn netto			Matroser	Lett-matroser	Jongmenn eller dekksgutter
Over 300	men ikke over	500	1	2	1
» 500	—»—	600	2	2	1
» 600	—»—	700	2	3	1
» 700	—»—	800	3	3	1
» 800	—»—	900	3	3	2
» 900	—»—	1 000	3	4	2
» 1 000	—»—	1 100	4	4	2
» 1 100	—»—	1 200	4	4	2
» 1 200	—»—	1 350	4	5	2
» 1 350	—»—	1 500	5	5	2
» 1 500	—»—	1 650	5	5	3
» 1 650	—»—	1 800	5	6	3
» 1 800	—»—	2 000	6	6	3

På seilskib over 2 000 tonn netto blir hertil å føie en mann for hvert 200 tonn.

På seilskib over 200 tonn netto bør en av dekksmannskapet ha kjennskap til å sy og reparere seil.

Denne skala gjelder ikke for slettoppede skib.

§ 9. Ethvert norsk dampskib skal ha:

1) 2 maskinister når dets maskin er på 75 beregnede indikerte hestekrefter og derover.

Skib hvis maskin er under 300 beregnede indikerte hestekrefter og hvis sammenhengende fartstid ikke overskrider 12 timer, behøver dog kun å ha en maskinist. Skib hvis maskin er under 150 beregnede indikerte hestekrefter og som går i fart på den norske kyst, Sveriges vestkyst til Ystad, Kattegat og Belterne behøver likeledes kun en maskinist, selv om det har lengere fartstid, når der ombord er minst to fyrbøtere. «Sammenhengende» regnes farten når der ikke noget sted underveis gjøres ophold over 4 timer.

2) 3 maskinister

a) når maskinen er på 1 000 beregnede indikerte hestekrefter og derover,

b) når fartøiet har passagercertifikat i kystrute og dets maskin er på 500 beregnede indikerte hestekrefter og

derover og fartøiet er i uavbrutt fart i minst 8 døgn. 25 novbr.
«Uavbrutt» regnes farten, når der ikke på noget sted gjøres ophold over 12 timer.

Dampskib i fart i tropiske farvann må uten hensyn til maskinens størrelse ha tilstrekkelig maskinpersonale til at maskinistene kan fordeles i minst 3 vakter. Herfra undtas dampskib som kun passerer gjennem tropiske farvann uten å gå i regelmessig fart og dampskib som kun leilighetsvis kommer inn i tropiske farvann når opholdet der ikke varer over 14 dager. Med «tropiske farvann» forståes farvann mellem 23½° nord bredde og 23½° syd bredde.

§ 11. Den indikerte hestekraft skal for stempeldampmaskiner beregnes efter følgende formel:

$$N = \frac{\sqrt[3]{P}\,(D^2\sqrt[3]{S} + 284\ H)}{1962} K\ ^{1})$$

hvor

N = hestekraften,
D = lavtrykk-cylinderens diameter i centimeter (tommer) (hvor der er flere lavtrykk-cylindre tas summen av diametrenes kvadrater),
S = stempelslagets lengde i centimeter (tommer),
H = kjelenes heteflate i kvadratmeter (kvadratfot),
P = sikkerhetsventil-trykket i kg. (pund) pr. kvadratcentimeter (tomme),
K = 5 for 2 trinns og 5,5 for 3 trinnsekspansjonsmaskiner.

Når forsert (kunstig øket) trekk anvendes. settes 355 H (3,75 H) istedenfor 284 H (3 H).

Kjelenes heteflate, H, beregnes for almindelige cylindriske dampkjeler ved å ta:

1. Den hele ytre flate av rørene fra rørplate til rørplate d. e. den utvendige omkrets × lengden mellem rørplatene.
2. Ildkassenes utvendige flate, d. e. den flate som berøres av vannet ned til 76 mm. under fyrgangenes centerlinje.
3. Bakre rørplates areal ned til 76 mm. under fyrgangenes centerlinje med fradrag av rørenes utvendige tverrsnittsareal.
4. Fyrgangenes utvendige flate ned til 76 mm. under deres centerlinje, hvilket for glatte fyrgangers vedkommende

---

[1]) Benyttes engelske mål forandres konstantene 284 og 1962 til henholdsvis 3 og 540. I grensetilfelle må dog størrelsen utregnes på basis av metriske mål.

25 novbr. beregnes ved å ta omkretsen svarende til den ytre diameter ned til nevnte punkt multiplisert med lengden mellem rørplatene. For korrugerte fyrganger av de almindelige typer blir diameteren for beregning av heteflaten summen av den største diameter utvendig og den minste diameter innvendig dividert med 2, men den derved utkomne heteflate for fyrgangen tillegges 10 procent.

§ 12. Fyrbøternes og kullempernes minste antall bestemmes således:

Der skal være 1 fyrbøter for hver 3½ tonns — i tropisk farvann 3 tonns — kullforbruk pr. døgn. Er der 7 eller flere fyrganger, bestemmes fyrbøternes antall efter antallet av fyrganger, således at der skal være minst 1 fyrbøter for hver 4 fyrganger på hver vakt. I alle skib med over 16 timers fart pr. døgn skal der dog være minst 3 fyrbøtere, såfremt kullforbruket er over 6 tonn pr. døgn.

Hvis der ved beregningen av fyrbøternes antall efter kullforbruket fremkommer en brøkdel under en halv, medregnes den ikke.

Blir antallet av fyrbøtere på skib med 7—10 fyrganger, beregnet efter skibets kullforbruk som foran foreskrevet for skib med under 7 fyrganger, større enn beregnet efter antallet fyrganger, fastsetter sjøfartsdirektøren antallet av fyrbøtere, dog ikke til over det antall, som fremkommer ved beregning efter kullforbruket.

På skib med kullforbruk over 9, men ikke over 18 tonn pr. døgn, utkreves en kullemper. For kullforbruk over 18 tonn pr. døgn utkreves videre en lemper for hver overskytende 10 tonn eller del derav.

Av det foreskrevne samlede antall fyrbøtere og kullempere kan så mange som det finnes hensiktsmessig, antas både som fyrbøtere og kullempere.

Hvis ovenstående beregningsmåte for et skib leder til en forminskelse av det ved bemanningsskalaens utferdigelse ansatte antall fyrbøtere eller kullempere eller leder til ansettelse av et unødig stort antall fyrbøtere eller kullempere, kan sjøfartsdirektøren fastsette, hvor mange fyrbøtere eller kullempere der skal være.

Kullforbruket beregnes efter vekten av den kullsort, som vedkommende skib regelmessig bruker. Hvor forbruket ikke kan beregnes på denne måte, legges forbruket av beste Waleske bunkers med et tillegg av 20 pct. til grunn for fyrbetjeningens antall, uansett om kull av en ringere kvalitet leilighetsvis anvendes, og kullforbruket derved forøkes.

Inntil sikre opgaver med hensyn til et skibs kullforbruk foreligger, blir dette å fastsette på grunnlag av den bereg-

nede indikerte hestekraft redusert med 20 pct. og kullforbruket pr. beregnet ind. h.k. pr. time å fastsette efter skala approbert av sjøfartsdirektøren. 25 novbr.

§ 14. Kokepersonalets antall bestemmes efter besetningens størrelse, koke- og tjenerpersonale ikke medregnet.

I. På ethvert damp- og motorskib:

Over 5 men ikke over 10 manns besetning skal der minst være: 1 kokekyndig mann.

Over 10 men ikke over 15 manns besetning skal der minst være: 1 stuert og 1 hjelpegutt.

Over 15 men ikke over 24 manns besetning skal der minst være: 1 stuert og 1 kokk.

Over 24 manns besetning skal der minst være: 1 stuert, 1 kokk og 1 hjelpegutt.

II. På ethvert seilskib i utenriks fart:

Over 5 men ikke over 14 manns besetning skal der minst være: 1 stuert.

Over 14 men ikke over 20 manns besetning skal der minst være: 1 stuert og 1 hjelpegutt.

Over 20 men ikke over 25 manns besetning skal der minst være: 1 stuert og 1 kokk.

Over 25 manns besetning skal der minst være: 1 stuert, 1 kokk og 1 hjelpegutt.

Det forutsettes at stuerten utfører kokningen hvor der ikke er ansatt særskilt kokk.

§ 16. Kan reder eller fører godtgjøre at det er umulig eller forbundet med uforholdsmessige vanskeligheter å efterkomme foranstående bestemmelser og den forhåndenværende mangel ved bemanningen ikke er sådan at skibet derved blir usjødyktig, skal skibet ikke på grunn av denne mangel nektes å avgå på den forestående reise.

Sjøfartsdirektøren kan dispensere fra foranstående bestemmelser forsåvidt angår damp- og motorskib ikke over 700 reg. tonn brutto og seilskib ikke over 700 reg. tonn netto.

Enn videre kan sjøfartsdirektøren tillate et skib for en enkelt tur å gå fra en til en annen norsk havn med mindre bemanning enn foranstående bestemmelser foreskriver.

Kongelig resolusjon*), hvorved der i medhold av lov om aktiebanker av 4 april 1924 § 38, 1 ledd, jfr. § 6 meddeles tillatelse for følgende til å drive bankvirk- 25 novbr.

*) Tillatelsen er for hver av bankene meddelt ved særskilt resolusjon.

25 novbr. somhet: Arbeidernes Landsbank, Vadheims Privatbank, Søndmøre Fiskeri- & Handelsbank, Røkens Bank, Gvarv Privatbank, Klepp Almenbank, Kvams Privatbank, Os Privatbank, Oslo Industri- og Handelsbank, Elverum Kreditbank, Aasnes Privatbank, Ørsta Aktiebank og Trysil Privatbank.

26 novbr. **Skrivelse***) fra Socialdepartementet om bestemmelser for transport av sprengstoffene «Lynit A» og «Lynit B».

28 novbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Universitetets fond for norsk historisk forskning».

29 novbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til en byfoged angående domsboken for tvistemål. Forskriftene i departementets rundskrivelse nr. 13 avsnitt I om at det for uteblivelsesdommer i gjeldssaker — derunder vekselsaker — er tilstrekkelig å føre inn domsslutningen i domsboken, kan gis anvendelse også når det avsies dom i gjeldssak på grunnlag av saksøktes erkjennelse av saksøkerens krav, såfremt det ikke er grunn til å anta at domsgrunnene kan få betydning for eftertiden.

30 novbr. **Overenskomst****) mellem Norge og Portugal angående gjensidig anerkjennelse av fribordscertifikater.

30 novbr. **Rundskrivelse** fra Finans- og Tolldepartementet til samtlige fylkesmenn (nr. 81 vedk. skattelovene), hvori bl. a. uttales følgende: — — —

stemmelse sålydende: «For forretningsføreren utferdiger for- 30 novbr.
mannskapet en instruks som skal godkjennes av fylkesskattestyret». Denne bestemmelse har også anvendelse i distrikter som allerede fra før av har en forretningsfører for ligningsvesenet. Instruks må utferdiges og forelegges fylkesskattestyret til godkjennelse for ethvert distrikts vedkommende hvor forretningsfører er eller blir ansatt. Dette gjelder også i tilfelle av at det er formannen i eller noget annet medlem av ligningsnevnden (-rådet) som mot særskilt godtgjørelse utfører forretningsførerens arbeide. Ved en særskilt rundskrivelse, nr. 82 vedkommende skattelovene, er samtlige distrikters formannskaper tilstillet et av Ligningsutvalget utarbeidet normalutkast til sådan instruks.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Landlovens § 75, bylovens § 68. I disse paragrafer er tilføiet et nytt fjerde ledd, hvorefter det skal skje forhøielse av det skattefri beløp for personer som har større forsørgelsesbyrde enn det utkreves for å bringe dem op i 8de klasse. Det til vedkommendes inntekt svarende skattefri beløp i 8de klasse forhøies for hver overskytende forsørget person med det beløp som utgjør forskjellen mellem det skattefri maksimumsbeløp i de forskjellige klasser i den tabell som anvendes i distriktet. Har en skattepliktig f. eks. 9 personer å forsørge, utregnes hans skattefri fradrag således: Først får han det skattefri fradrag som tilkommer personer med den samme inntekt i 8de klasse. Dernæst får han uten hensyn til inntektens størrelse for den 8de og 9de forsørgede person et skattefritt fradrag som svarer til maksimalfradragets stigning fra klasse til klasse. Denne stigning utgjør efter normaltabellen for landet kr. 300,00 og efter normaltabellen for byene kr. 525,00. Er der foretatt procentvis forhøielse eller nedsettelse av tabellens tall, er det imidlertid ikke normaltabellens stigningstall som tas i betraktning, men maksimumsbeløpets stigning efter den anvendte tabell. Er således i denne normaltabellens tall nedsatt med 50 pct., er stigningstallet kr. 150,00 efter landtabellen og kr. 262,50 efter bytabellen.

Kommuner som ved ligningen for 1927—28 har brukt en tabell med forhøielse av de skattefri fradrag i henhold til lov av 18 februar 1921, vil efter § 76 (§ 69), tredje ledd, ha adgang til å bruke en tabell med større procentvis forhøielse i en høiere klasse enn i en lavere eller større procentvis nedsettelse i en lavere klasse enn i en høiere. Jfr. nedenfor under nr. 23. I slike tabeller vil forskjellen mellem de skattefri maksimumsbeløp ikke være den samme fra klasse til klasse, men den vil stige eftersom man kommer opover

30 novbr. i klassene. For kommuner som måtte vedta sådanne tabeller med stigende procentsatser for forhøielsen, antar man at tillegget for hver forsørget person ut over 7 må settes lik forskjellen i skattefritt maksimumsbeløp fra 7de til 8de klasse i den anvendte tabell.

23. Landlovens § 76, bylovens § 69. Disse paragrafer har undergått vesentlige forandringer. Istedenfor de tidligere gjeldende normaltabeller for reduksjon av den antatte inntekt, 4 for landdistriktene og 6 for byene, har man nu fått 1 tabell for landdistriktene og 1 tabell for byene. Det er imidlertid gitt adgang til å foreta forandringer i tabellene, således at det skattefri fradrag kan tilpasses efter de økonomiske forhold i de forskjellige distrikter. Adgangen til variasjon av tabellene er dog efter de nye bestemmelser ordnet på en annen måte enn tidligere. Ordinært kan forandring nu alene foretas på følgende to måter.

A. Alle tabellens tall kan forhøies eller nedsettes med samme procentsats. Forhøielsen eller nedsettelsen må dog ikke overstige 50 pct. Det må merkes at det er tabellens tall som i tilfelle skal forandres, ikke de beløp som efter tabellen blir skattefri (således som forholdet var ordnet ved lov av 18 februar 1921 § 2). Fremgangsmåten vil ses av følgende eksempel: Landtabellens tall ønskes nedsatt med 15 pct.

1ste klasse:

	Efter normaltabellen	Efter tabellen, tallene nedsatt med 15 prosent
	Kr.	Kr.
Helt skattefritt grunnbeløp	200 = 200,00	170 = 170,00
5/6 — —	200— 360 = 133,33	170—306 = 113,33
4/6 — —	360— 520 = 106,67	306—442 = 90,67
3/6 — —	520— 680 = 80,00	442—578 = 68,00
2/6 — —	680— 840 = 53,33	578—714 = 45,33
1/6 — —	840—1000 = 26,67	714—850 = 22,67
	Sum 600,00	Sum 510,00
Av inntekter over sist anførte beløp er skattefritt	600 = 600,00	510 = 510,00

Som det vil ses er i den endrede tabell det helt skattefri grunnbeløp, grensetallene for de forskjellige reduksjonstrin og det skattefri maksimumsbeløp nedsatt med 15 pct. Tilsvarende beregning foretas for hver av de øvrige klasser. På grunnlag av den således fremkomne tabell beregnes så den skattbare inntekt for de forskjellige inntekter og klasser.

B. Det nederste eller de 2 nederste reduksjonstrin i tabellen kan sløifes. Det skattefri maksimumsbeløp vil da bli å nedsette tilsvarende. Sløifes nederste reduksjonstrin vil f. eks. i normaltabellen for landkommunene det skattefri maksimumsbeløp i 1. klasse bli å nedsette med 1/6 av den del av inntekten som ligger mellem kr. 840,00 og kr. 1 000,00, det vil si med kr. 26,67. Det skattefri maksimumsbeløp i 1. klasse blir da kr. 573,33 og dette opnåes ved en antatt inntekt av kr. 840,00. På samme måte vil man ved sløifning av nederste reduksjonstrin i normaltabellen for byene få det skattefri maksimumsbeløp i 1. klasse nedsatt med 1/6 av den del av inntekten som ligger mellem kr. 1 360,00 og kr. 1 600,00, det vil si med kr. 40,00. Det skattefri maksimumsbeløp blir da kr. 960,00 og dette opnåes ved en antatt inntekt av kr. 1 360,00. På tilsvarende måte gåes frem i de øvrige klasser og når begge de nederste trin sløifes. Til den her omhandlede forandring av tabellene utkreves fylkesskattestyrets samtykke. Sløifningen av reduksjonstrin kan foretas samtidig med en procentvis forandring av tabellens satser. 30 novbr.

For distrikter som ved ligningen for 1927—28 har anvendt en tabell med procentvis forhøielse av de skattefri fradrag i henhold til lov av 18 februar 1921 gjelder en særskilt bestemmelse. I disse distrikter kan tabellenes tall forandres efter procentsatser som er høiere i en høiere klasse enn i en lavere og nedsettes efter procentsatser som er høiere i en lavere klasse enn i en høiere. Det må dog alltid være samme stigning eller synkning i procentsatsen fra klasse til klasse. Når denne regel iakttas, er det intet til hinder for at det foretas nedsettelser for de lavere klasser og forhøielser for de høiere klasser. Man kan f. eks. velge en tabell med 10 pct. nedsettelse i 1ste klasse, 5 pct. nedsettelse i 2nen klasse, 3dje klasse uforandret, 5 pct. forhøielse i 4de klasse, 10 pct. forhøielse i 5te klasse o. s. v.

Denne spesialbestemmelse blev inntatt i loven for å hindre at distrikter som i henhold til lov av 18 februar 1921 har hatt forholdsvis store forhøielser i de høieste klasser, skulde bli nødt til å gå til anvendelse av tabeller som stillet de høiere klasser ugunstigere i forhold til de lavere klasser enn efter de tidligere brukte tabeller.

I paragrafens åttende ledd er inntatt bestemmelse om at antatt inntekt inntil visse beløp kan fritas for beskatning til kommunen. Denne bestemmelse svarer til annet og tredje ledd i § 2 i lov av 18 februar 1921. Det er imidlertid tilføiet et nytt punktum sålydende: «Er sådan bestemmelse fattet, må skattebeløpet til kommunen ikke settes

30 novbr. høiere enn at skattyderen beholder det fritatte beløp ubeskåret av skatten». Har man f. eks. i en landkommune bestemt at antatt inntekt inntil kr. 2 000,00 i 8de klasse skal være skattefri, så må den som har antatt inntekt over kr. 2 000,00, ikke ilignes så stor kommuneskatt, at han, efter å ha betalt den, har mindre igjen enn kr. 2 000,00. Av en antatt inntekt kr. 2 010,00 viser således normaltabellen for landdistriktene en skattbar inntekt kr. 157,00 i 8de klasse. Er skatteprocenten 15 vil kommuneskatten efter vanlig beregning bli kr. 23,55, men i henhold til den her omhandlede bestemmelse må skattebeløpet settes til kr. 10,00. Tilsvarende forhold vil man kunne finne hvor bytabellen anvendes. Skattebeløpet må følgelig i disse tilfelle nedsettes til forskjellen mellem den antatte inntekt og det skattefri beløp. Fylkesskattestyrets samtykke kreves fremdeles til beslutninger av heromhandlede art.

Departementet har i overensstemmelse med bestemmelsen i paragrafens siste ledd latt utarbeide beregningsskjemaer (reduksjonstabeller) som viser den skattbare inntekts beløp under forskjellige alternativer for reduksjon av den antatte inntekt (Bilag 2 til nærværende rundskrivelse). Skjemaene er så vel for landet som for byene beregnet efter normaltabellen, efter en tabell med 10 pct. forhøielse og efter tabeller med henholdsvis 10, 20, 30, 40 og 50 pct. nedsettelse. Den skattbare inntekt er i tabellene avrundet til nærmeste hele kroner.

---

30 novbr. **Skrivelse***) fra Socialdepartementet angående herberger- og beverterlovens anvendelse i Nes herred, Vest-Agder fylke, og vedtekt for beverternæringen sammesteds.

1 desbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved «Ola Øisteinson Egges legat til Vestre Slidre indremisjon».

1 desbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved gårdbruker Rs. Hals og hustru Helene Marie Hals's gjensidige testament av 31 desember 1896 med kodisill av 23 mars 1903 oprettede «Rasmus Hals og Hustrus legat» til beklædning av barn i Våle prestegjeld.

1 desbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av skibsreder Johan Bruusgaards arvinger ved gavebrev av 20 desember 1916 skjenkede legat «Johan Bruusgaards Minde» til Drammens Handelsstands stipendiefond.

---

*) Bekjentgj. 6 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 53, hvor vedtekten er inntatt.

Skrivelse*) fra Justisdepartementet om nye politivedtekter for Rakkestad herred, Østfold fylke. 1 desbr.

Kongelig resolusjon, hvorved bl. a. det ulønte vicekonsulat i St. John's, Newfoundland omdannes til ulønt konsulat. 2 desbr.

Kongelig resolusjon**), hvorved der i henhold til lov om domstolene av 13 august 1915 § 20, annet ledd, meddeles Justisdepartementet bemyndigelse til å opnevne midlertidige hjelpedommere ved herreds- og byrettene. 2 desbr.

Kongelig resolusjon**), hvorved Justisdepartementet bemyndiges til inntil videre å avgjøre spørsmål om stadfestelse av vedtekter for folkeregistre i medhold av § 1 i lov nr. 2 av 24 juni 1915. 2 desbr.

Kongelig resolusjon**). 1. Med hjemmel i § 12, jfr. §§ 7 og 8 i ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 med senere tilleggslover bestemmes, at reglene i kongelig resolusjon av 28 april 1900, § 9 a om transport av dynamitt m. v. med jernbanetog eller fartøi, som går med passasjerer, ikke gjøres gjeldende for transport med fartøi av håndvåbenpatroner, som er pakket i esker eller papiromslag og eskene (pakkene) støtt anbragt i solide og forsvarlig lukkede trekasser. 2. Således pakkede håndvåbenpatroner tillates sendt uten vektbegrensning med passasjerskib som almindelig gods på vilkår, som blir å fastsette av Socialdepartementet. Denne resolusjon trer i kraft straks. 2 desbr.

Kongelig resolusjon***), om nye helse- og tuberkuloseforskrifter for Harran herred, Nord-Trøndelag fylke. 2 desbr.

Kongelig resolusjon**), hvorved høieste resolusjon av 28 juni 1902 om fredningstiden for hummer i Møre fylke opheves. 2 desbr.

Kongelig resolusjon**) hvorved bestemmes: 2 desbr.

1. Poststyret får fullmakt til å godta de på postkonferansen i Haag i september 1927 vedtatte forskrifter for befordring av brevpost og pakkepost med luftfartøi og sette dem i kraft fra 1 januar 1928.

---

*) Bekjentgj. 6 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 53, hvor politivedtektene er inntatt.

**) Bekjentgj. 6 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 53.

***) Bekjentgj. 6 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 53, hvor helseforskriftene m. v. er inntatt.

2 desbr. 2. Handelsdepartementet får fullmakt til å fastsette de særskilte luftpostavgifter for postforsendelser med innenrikske og utenrikske luftruter.

2 desbr. **Kongelig resolusjon***), om endring i skattetakstvedtektene for Kongsberg.

2 desbr. **Kongelig resolusjon,** hvorved Herø og Omegns Privatbank i medhold av lov om aktiebanker av 4 april 1924 § 38, 1 ledd jfr. § 6, meddeles tillatelse til å drive bankvirksomhet.

2 desbr. **Kongelig resolusjon,** hvorved i henhold til lov om luftfart av 7 desember 1923 § 34 meddeles Nils M. Herland, Kjeller, på nedenstående betingelser konsesjon til å drive privat flyveskole samt i forbindelse dermed tilfeldig passasjerflyvning.

Konsesjonshaveren må deponere hos Forsvarsdepartementets luftfartsråd en godkjent ansvarspolise på kr. 100 000, — til sikkerhet for dekning av erstatningskrav som måtte opstå mot ham for skade som følge av luftfarten på personer eller ting utenfor luftfartøiet.

Som landingsplass benyttes Øieren — mellem Lillestrøm og Fetsund, eller en annen av Forsvarsdepartementet for øiemedet godkjent landingsplass.

Planer og reglementer for flyveskolen må til enhver tid være godkjent av Forsvarsdepartementet.

Konsesjonen gjelder til 31 desember 1929 under forutsetning av at konsesjonsvilkårene og alle for civil luftfart til enhver tid gjeldende bestemmelser overholdes.

2 desbr. **Skrivelse****) fra Arbeidsdepartementet angående forbud mot motorvognkjøring på vinterføre og under teleløsning m. v. på den Numedalske hovedvei innen forskjellige herreder i Buskerud fylke.

3 desbr. **Rundskrivelse** fra Finans- og Tolldepartementet til fylkesmennene.

Kontrollvesenet har gjort opmerksom på, at der ved rekvisisjoner av skattefritt, denaturert brennevin av vedkommende kjøpere i flere tilfelle er blitt fremlagt bevillingsdokumenter, som har vært utferdiget således, at ikke alene leverandøren (A/S Vinmonopolet), men også kontrollens tjenestemenn er kommet i tvil om de rettigheter som dokumentene er ment å skulle tjene som legitimasjon for.

---

*) Bekjentgj. 6 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 53.
**) Bekjentgj. 10 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 54.

Det har således bl. a. forekommet dokumenter, som så langt fra som forutsatt å foreligge som autentiske meddelelser om vedkommende bevillinger, har vært utferdiget på umerket tynt gjennemslagspapir uten avgivelse av den myndighet, der har rett til å meddele bevillingen likesom der er blitt fremlagt bevillingsdokumenter uten angivelse av kvantum eller det øiemed, hvori spiritusen skal anvendes. 3 desbr.

Det har også forekommet bevillingsdokumenter, hvori er gitt anvisning på denatureringsmidler, som i forhold til vedkommende øiemed har vært i strid med departementets forskrifter.

Til opnåelse av et mere ensartet og korrekt forhold finner departementet det derfor påkrevet, at de pågjeldende bevillinger for fremtiden utferdiges efter bestemte formularer, avfattet således, at der levnes minst mulig tvil med hensyn til de rettigheter bevillingene skal hjemle. Bevillingene bør dessuten, bl. a. under hensyn til den avskrivning som er forutsatt foretatt på dem, fremlegges for kontrollvesenet i o r i g i n a l.

Dette gjelder så vel de bevillinger til salgsrett, som kreves efter brennevinstilvirkningslovens § 37 som de spesielle avgiftsfrihetsbevillinger som fylkesmennene i medhold av samme lovs § 34 og departementets rundskrivelse av 8 oktober 1926 er bemyndiget til å utferdige.

Overensstemmende hermed skal man henstille, at de heromhandlede bevillinger for fremtiden må bli avfattet således:

a. for *salgsrett* efter nevnte lovs § 37.

S a l g s r e t t.

N. N. (bosted anføres).

..... meddeles herved i henhold til brennevinstilvirkningslovens § 37 rett til i året ..... å forhandle i partier på mindre enn 50 liter av gangen inntil ..... liter almindelig denaturert spiritus (denaturert med metylalkohol og pyridinbaser) eller inntil ..... liter spiritusholdig politur, ferniss, lakk o. l.

Bevillingen, der når som helst kan tilbakekalles, er gitt på de vilkår som er fastsatt i Finans- og Tolldepartementets forhandlingsbestemmelser av 12 september 1908 med forandringer sist av 15 september 1926.

Nærværende bevilling tjener forsåvidt denaturert brennevin angår, tillike som avgiftsbefriende legitimasjon for det pålydende kvantum spiritus, og må fremlegges for kontrollvesenet på innkjøpstedet.

..... den 192

(underskrift).

Sendes hr. politimesteren i ..... til underretning og viderebefordring til bevillingshaveren.

3 desbr. b. for *avgiftsfrihetsbevillinger.*

Bevilling

(meddelt i henhold til brennevinstilvirkningslovens § 34 og Finans- og Tolldepartementets rundskrivelse av 8 oktober 1926.)

N. N. (bosted angis).

..... meddeles herved bevilling til i året ..... å erholde fritagelse for avgift eller toll av inntil ..... liter spiritus, der skal anvendes til ..... (øiemedet angis) ..... på betingelse av, at spiritusen denatureres med ..... og for øvrig på de vilkår, som er fastsatt i Finans og Tolldepartementets fritagelsesbestemmelser av 12 september 1908 med forandringer sist av 8 oktober 1926.

Denne bevilling, som når som helst kan tilbakekalles, blir å forevise for kontrollvesenet på innkjøpsstedet.

..... den 192

(underskrift.)

Sendes hr. politimesteren i ..... til underretning og viderebefordring til bevillingshaveren.

Hvad angår de under a) nevnte salgsrettbevillinger skal man med foranledning av inntrufne tilfelle gjøre opmerksom på, at disse, forsåvidt spiritus angår, kun gjelder spiritus, denaturert med metylalkohol og pyridinbaser.

Med hensyn til utferdigelse av de under b) omhandlede avgiftsfrihetsbevillinger skal departementet, idet for øvrig henvises til rundskrivelsen av 8 oktober 1926, henstille, at øiemedet angis mest mulig i overensstemmelse med de i samme gruppevis betegnede formål, samt at der ikke betinges anvendt andre denatureringsmidler innenfor vedkommende grupper enn der efter rundskrivelsen er adgang til. Således må f. eks. terpentinolje eller råpetroleumsdestillat ikke tillates anvendt til denaturering uten at spiritusen skal anvendes til fremstilling av politur, ferniss, lakk o. l. øiemed, hvori spiritusen er tilsatt minst 10 vektprocent lakk, skjellakk, gummi eller dermed beslektede stoffer.

Departementet finner for øvrig ved nærværende å burde bestemme, at bevillingene også i de tilfelle hvor de ikke straks helt utnyttes, blir å opbevare av kontrollvesenet på innkjøpsstedet, til hvem bevillingshaveren ved senere uttak vil ha å henvende sig.

Man skal be politimyndighetene innen hr. fylkesmannens distrikt gjort bekjent med innholdet av denne rundskrivelse, hvorav en del avtrykk vedlegges.

3 desbr. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet angående lukningsvedtekt for utsalgssteder i Nes herred, Vest-Agder fylke.

*) Bekjentgj. 6 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 53, hvor vedtekten er inntatt.

Skrivelse*) fra Justisdepartementet angående politivedtekter for Krødsherad herred, Buskerud fylke. 5 desbr.

Skrivelse**) fra Arbeidsdepartementet angående ophevelse av de ved regjeringens resolusjon av 14 oktober 1913 fastsatte innskrenkninger i den frie motorvognkjøring på hovedveistrekningene Dalseid — Dalsbryggen i Bruvik herred og Hundven — Lindås — Fanebust i Lindås herred, Hordaland fylke. 6 desbr.

Skrivelse fra Justisdepartementet angående godtgjørelse til saksøkeren for påkrav. 8 desbr.

Departementet meddeler at det ikke antas å være adgang for en kreditor til å belaste debitor med en godtgjørelse for arbeidet med utferdigelse og forkynnelse av påkrav efter tvangsfullbyrdelseslovens § 13, men bare med den betaling for forkynnelse som i tilfelle må utredes til stevnevidnet, samt utgiftene til porto.

Kongelig resolusjon, hvorved det ved kongelig resolusjon av 30 mai 1914 med senere forandringer godkjente reglement for medisinsk embedseksamen endres overensstemmende med et fremlagt forslag, sålydende: 9 desbr.

§ 1. Ordene «den psykiatriske avdeling ved Gaustad Asyl» ombyttes med «den psykiatriske klinikk».

§ 3, siste ledd. Ordene «og dermed licentia practicandi» utgår.

§ 9. 2net og 3dje ledd utgår.

§ 10. §en skal herefter lyde således:

«Når eksamen er avsluttet, sender fakultetet til det departement under hvilket medisinalvesenet hører, en fortegnelse over dem som har fått testimonium publicum. Fortegnelsen skal inneholde kandidatens fødselsår og hovedkarakter med pointstall og være ledsaget av en erklæring om at hver enkelt kandidat har utført den for tiden bestemte praktikanttjeneste».

Kongelig resolusjon**) hvorved den Kongen ved § 79 i lov nr. 1 av 19 juli 1910 og § 79 i lov nr. 9 av 26 juli 1916 hjemlede myndighet til å meddele et aktieselskaps eller et skibsaktieselskaps styre bevilling til å utstede preklusivt proklama overføres til Justisdepartementet. 9 desbr.

---

*) Bekjentgj. 10 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 54, hvor politivedtektene er inntatt.

**) Bekjentgj. 10 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 54.

9 desbr. **Kongelig resolusjon***).

I. I medhold av lov om politiet av 10 juni 1927 § 23 bestemmes herved, at nevnte lovs §§ 15 og 16 samt § 3, forsåvidt angår lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918 §§ 19 og 20, først skal tre i kraft den 1 juli 1928.

II. I medhold av lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918 § 2, punkt 1, jfr. politiloven av 10 juni 1927 § 3, første ledd, bestemmes herved, at ansettelsesretten, forsåvidt angår polititjenestemenn, henlegges til ansettelsesråd.

Ansettelsesrådenes sammensetning m. v. bestemmes under iakttagelse av politilovens § 3, annet og tredje ledd, av Justisdepartementet.

III. Justisdepartementet bemyndiges til forsåvidt polititjenestemenn angår å utferdige sådanne nærmere reglementsbestemmelser som omhandles i tjenestemannslovens § 2, punkt 3 og 5, § 4, første ledd, § 18, punkt 2, og § 19, tredje ledd, jfr. § 20, siste ledd, samt sådan instruks som omhandles i samme lovs § 18, punkt 3.

9 desbr. **Kongelig resolusjon**. I. I henhold til lov om fattigvesenet av 19 mai 1900 §§ 29 og 31 bestemmes, at det i kongelige resolusjoner av 28 september 1907, 15 november 1918 og 21 august 1925 omhandlede sikkerhetsfond ved A/S Vigsnæs kobberverk i Avaldsnes herred skal økes til kr. 20 000,00 ved at der av selskapet årlig fra og med 1927 å regne innbetales et tilskudd på kr. 1000,00 uten tilskudd fra arbeidere eller funksjonærer. II. Fremtidige renter overensstemmende med kongelig resolusjon av 21 august 1925 blir å utbetale Avaldsnes fattigvesen til dekning så vidt fornødent av fattigvesenets utgifter til og med utgangen av 1923 ved verkets faste arbeidere, mens rentene for øvrig blir å tillegge fondets kapital inntil denne er steget til kr. 25 000,00.

9 desbr. **Kongelig resolusjon****), hvorved der i medhold av lov om aktiebanker av 4 april 1924 § 38, 1 ledd, jfr. § 6 meddeles tillatelse for følgende til å drive bankvirksomhet: A/S Tolgen Privatbank, Tolga i Hedmark, A/S Lister Privatbank, Vestbygden pr. Farsund, A/S Skudesnæs Privatbank, Skudenes, A/S Privatbanken i Lund, Moi i Rogaland, A/S Åkrehavn Privatbank, Åkrehavn i

*) Bekjentgj. 10 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 54.

**) Tillatelsen er for hver av bankene meddelt ved særskilt resolusjon.

Rogaland, A/S Vikedal Privatbank, Vikedal i Rogaland, A/S Odda By- og Bygdebank, Odda i Hardanger, A/S Søkkelven og Omegns Privatbank, Sykkylven i Møre, A/S Fosen Privatbank, Brekstad, A/S Narviks Handelsbank, Narvik, A/S Finnmarkens Privatbank, Hammerfest, A/S Fjærlands Privatbank, Fjærland i Sogn, Eids Privatbank A/S, Nordfjordeid, Sogn og Fjordane fylke, A/S Rennesøybanken, Vikevåg i Rogaland, A/S Tysnes Privatbank i Hordaland og A/S Farsund Privatbank, Farsund, med filial i Lyngdal. 9 desbr.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene. 9 desbr.

Efter domstollovens § 23, annet ledd kan en dommerfullmektig ikke lede hovedforhandling eller avsi dom uten efter særskilt bemyndigelse eller i uforutsette forfallstilfelle.

Riksadvokaten har innberettet at denne bestemmelse som også gjelder straffesaker, tildels overses av dommerne, Det er således innkommet straffesaker til riksadvokaten, hvori hovedforhandling har vært ledet og dom avsagt av dommerfullmektigen uten at det er oplyst at lovforeskreven bemyndigelse forelå. Slike dommer vil ex officio kunne bli ophevet av ankedomstolen.

Efter henstilling av riksadvokaten skal departementet anmode straffedommerne om å være opmerksom på at den nevnte bestemmelse i domstollovens § 23 blir nøiaktig fulgt.

En del gjenparter av denne rundskrivelse vedlegges for å fordeles blandt straffedommerne i Deres distrikt.

Skrivelse*) fra Justisdepartementet om et tillegg til § 37 i de gjeldende politivedtekter for Statholle. 9 desbr.

Skrivelse**) fra Arbeidsdepartementet angående bestemmelser om erhvervsmessig motorvognkjøring i Tinn herred, Telemark fylke. 9 desbr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til fylkesmannen i Hedmark fylke, hvori uttales, at et medlem av en særskilt klagenevnd, som skal befare en skog, må ha krav på skyssgodtgjørelse til det sted, hvor nevnden tar kvarter mens befaringen pågår. Er arealet så stort, at der under befaringen må skiftes kvarter mens befaringen pågår, antas der også å tilkomme klagenevndens medlemmer skyss- 10 desbr.

*) Bekjentgj. 17 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 55, hvor tillegget er inntatt.

**) Bekjentgj. 17 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 55, hvor bestemmelsene er inntatt.

10 desbr. godtgjørelse fra det ene kvarter til det annet. For selve befaringen kan skyssgodtgjørelse ikke beregnes, jfr. skrivelser i lovsamlingene av 27 desember 1877 og 2 mars 1893.

14 desbr. **Skrivelse***) fra Arbeidsdepartementet om ophevelse av det ved kongelig resolusjon av 31 august 1923 fastsatte forbud mot kjøring med motorvogn på de veier i Vardø by som ligger nordenfor en rett linje, trukket mellem karantenestasjonen og Nemark tankanlegg.

15 desbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge offisiell meddelelse fra generalsekretæren for Folkeforbundet av 6 desember 1927 har den britiske regjering for kolonien Sierra Leone tiltrådt den internasjonale overenskomst av 30 september 1921 om undertrykkelse av handelen med kvinner og barn.

Tiltredelsen, som kun gjelder kolonien Sierra Leone og ikke protektoratet av samme navn, får virkning fra 16 november 1927.

15 desbr. **Skrivelse****) fra Justisdepartementet om endring av §§ 44 og 45 i de gjeldende politivedtekter for Arendal.

15 desbr. **Skrivelse*****) fra Socialdepartementet om herberger- og beverterlovens anvendelse i Utsira herred, Rogaland fylke, og vedtekt for herberger- og beverternæringen i nevnte herred.

16 desbr. **Kongelig resolusjon,** hvorved bl. a. bestemmes, at tredjeprestembedet ved Sandviken menighet i Bergen blir å nedlegge ved utgangen av 1927, og at der fra 1 januar 1928 blir å utskille fra Sandviken menighet i Bergen en ny, Sankt Olavs menighet, og fra Årstad menighet i Bergen en ny, Sankt Markus menighet.

16 desbr. **Kongelig resolusjon,** hvorved bestemmes, at § 16, punkt 1 og 2, overskriften over avsnitt IV samt §§ 41—43 i den ved kongelig resolusjon av 6 februar 1920, jfr. kongelig resolusjon av 15 juni 1923 fastsatte almindelige instruks for rikets polititjenestemenn skal lyde således som angitt i et fremlagt utkast†).

---

*) Bekjentgj. 17 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 55.

**) Bekjentgj. 17 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 55, hvor vedtektenes §§ 44 og 45 i endret lydelse er inntatt.

***) Bekjentgj. 17 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 55, hvor vedtekten er inntatt.

†) Endringene i instruksen er inntatt i en rundskrivelse fra Justisdepartementet av 27 desember 1927 (rundskrivelse nr. 3 angående politiloven), se Lovtid. 2nen avd. for iår s. 925 flg.

Kongelig resolusjon, hvorved Poststyret får fullmakt til å treffe avtale med poststyret i Amerikas Forenede Stater om endringer i den mellem Norge og Amerikas Forenede Stater avsluttede overenskomst av 11 januar/11 februar 1921 overensstemmende med hvad der er anført i Handelsdepartementets foredrag av 16 desember 1927. 16 desbr.

Kongelig resolusjon*), hvorved i henhold til § 36 i lov om maskinister på motorfartøier av handelsmarinen av 9 februar 1923 bestemmes at den senest ved Kronprinsregentens resolusjon av 17 desember 1926 fastsatte utsettelse med lovens ikrafttreden forlenges til 1 juli 1928. 16 desbr.

Kongelig resolusjon*), hvorved de konsessjonsgrenser som er omhandlet i skogkonsesjonslovens § 2, § 3, 1ste ledd, og i § 4, nedsettes for Sannidal herred, Telemark fylke, til 300 dekar, og den kongelige resolusjon av 14 mai 1918 om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensene for herredet til 1000 dekar opheves. 16 desbr.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon **), hvorved der i medhold av lov om aktiebanker av 4 april 1924 § 38, 1ste ledd, jfr. § 6, meddeles tillatelse for følgende til å drive bankvirksomhet: A/S Trondhjems Realkreditbank, Hamar Privatbank A/S, Drammens Handelsbank A/S, A/S Holmestrand & Oplands Aktiebank og Lofotens Kreditbank A/S. 16 desbr.

Kongelig resolusjon, hvorved aktieselskapet Privatbanken i Trondhjem med filialer i Kristiansund og Orkdal i medhold av lov om aktiebanker av 4 april 1924 § 38, 1 ledd, jfr. § 6 samt § 7, 4 ledd, meddeles tillatelse til å drive bankvirksomhet. 16 desbr.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene. 16 desbr.

I avisene ses fra tid til annen notiser om straffesaker som er under behandling ved meddomsretter eller forhørsretter.

Departementet skal henstille til vedkommende straffedommere å dra omsorg for at meddelelser ikke blir sendt til pressen utenfor de tilfelle hvor offentlig gjengivelse av rettsforhandlinger er tillatt, jfr. domstollovens § 131. Det er videre departementets forutsetning at meddelelsene — såfremt de blir sendt av personalet ved vedkommende kon-

*) Bekjentgj. 17 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 55.

**) Tillatelsen er for hver av bankene meddelt ved særskilt resolusjon.

16 desbr. tor — i hvert enkelt tilfelle blir godkjent av vedkommende rettsadministrator som bl. a. bør påse at der ikke blir gitt oplysning om navnene på parter eller vidner i saken når ingen berettiget offentlig interesse tilsier at slik offentliggjørelse skjer.

16 desbr.

Brigde*) i § 65 i fyresegnene åt Arbeidsdepartementet av 20 desember 1926, fastsett 16 desember 1927 etter lov um motorvogner av 20 februar 1926.

---

§ 65 skal heretter lyda:

«Den årlege avgifti for registrering og kontroll av motorvogner som er umhandla i § 34 i lovi, vert fastsett soleis til so lenge:

a) For motorvogn som veg over 350 kg. og for prøvenummer .....kr. 17,50.
b) For andre motorvogner og for motorsyklar med eller utan sidevogn ....kr. 8,00
c) For tilhengsvogn (tilhengsslede), sykkel med påhengsmotor og invalidemotorsykkel .....kr. 5,00.

For tilhengsslede åt motorsykkel betalar ein ikkje kontrollavgift.

Desse avgiftene vert uppkravde og betala saman med vegavgifti.»

Desse fyresegnene tek til å gjelda frå 1 januar 1928.

(Oversettelse)

Endring*) av § 65 i Arbeidsdepartementets forskrifter av 20 desember 1926, fastsatt 16 desember 1927 i henhold til lov om motorvogner av 20 februar 1926.

---

§ 65 skal herefter lyde:

«Den i lovens § 34 omhandlede årlige avgift for registrering og kontroll av motorvogner fastsettes inntil videre således:

a) For motorvogn som veier over 350 kg. og for prøvenummer .....kr. 17,50.
b) For andre motorvogner og for motorsykler med eller uten sidevogn....kr. 8,00.
c) For tilhengervogn (tilhengerslede), sykkel med påhengsmotor og invalidemotorsykkel.....kr. 5,00.

For tilhengerslede til motorsykkel betales ingen kontrollavgift.

Disse avgifter opkreves og betales sammen med veiavgiften.»

Ovennevnte bestemmelser trer i kraft fra 1 januar 1928.

16 desbr. **Skrivelse***) fra Socialdepartementet, hvori med hjemmel i kongelig resolusjon av 2 desember 1927 fastsettes følgende bestemmelser for transport med fartøi av håndvåbenpatroner:

---

*) Bekjentgj. 28 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 56.

«Håndvåbenpatroner pakket i esker eller papiromslag og eskene (pakkene) støtt anbragt i solide og forsvarlig lukkede trekasser tillates sendt uten vektsbegrensning med passasjerskib som almindelig gods. 16 desbr.

Forsendelsene må være tydelig merket med varens navn og kvantum, f. eks.

6,5 mm. skarpe geværpatroner
3000 stkr.

samt avsenderfirmaets navn eller fabrikkmerke.

Fraktbrevet skal være påført en av avsenderen undertegnet erklæring om at forsendelsen er overensstemmende med hvad der er bestemt i disse forskrifter.

Sprengstoff, eksplosive tendmidler, ildsfarlige væsker og annet lett antendelig gods må ikke stues i samme rum som håndvåbenpatroner.»

Skrivelse fra Finansdepartementet til stempelpapirforvalteren, hvori meddeles at departementet har bestemt at § 11, 1ste ledd i instruksen for forhandlere av stempelpapir og merker av 28 oktober 1885 for fremtiden skal lyde således: 16 desbr.

«Snarest mulig og senest innen 14 dager efter utgangen av hvert kvartal innsender forhandlerne til forvalteren regnskap for det forløpne kvartal efter et av departementet godkjent skjema.

Regnskapet ledsages av de mulig antatte utselgeres bevidnelse om antallet og stempelverdien av de hos dem ved kvartalets utgang beroende usolgte stempelmerker samt om beløpet av den av dem i kvartalet oppebårne provisjon.»

Skrivelse*) fra Landbruksdepartementet hvorved bestemmes at det i Strand herred, Rogaland fylke, er forbudt mot offentlig vei å anvende piggtråd til gjerde i mindre høide over jorden enn 1 meter. 19 desbr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en sakfører, hvori uttales følgende: 19 desbr.

1. Hvorvidt en skattyder er forpliktet til på forlangende å innsende sine regnskapsbøker til ligningsmyndighetene antas å måtte bero på omstendighetene. Hvad særlig gårdbrukeres regnskapsbøker angår, antar man, at bøkene må kunne kreves innsendt, hvis skattyderen ikke trenger dem av hensyn til regnskapsførslen i det løpende år og heller ikke bøkenes format og størrelse vanskeliggjør innsendelsen. Foreligger gyldige grunner av denne art for ikke

*) Bekjentgj. 28 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 56.

19 desbr. å innsende bøkene, må det være tilstrekkelig at vedkommende stiller disse til disposisjon på stedet.

2. En gårdbruker som fører gårdsregnskap, antas likefullt pliktig til å innlevere næringsopgaver og til på opfordring å meddele ligningsmyndighetene oplysninger angående de forskjellige poster i næringsopgaven. Undlatelse herav antas å medføre tap av klagerett.

20 desbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved skibsreder A. F. Klaveness's og frues gavebrev av 26 november 1918 oprettede «Skibsreder A. F. Klaveness og frues legat til fordel for et koncertorkester i Oslo».

20 desbr. **Rundskrivelse***) fra Justisdepartementet til politimestrene.

Fremmedloven. Rundskrivelse nr. 1.

Det bestemmes herved at lov av 22 april 1927 om utlendingers adgang til riket skal tre i kraft 1 januar 1928, jfr. kongelig resolusjon av 26 september 1927.

Mens de hittil gjeldende bestemmelser på fremmedlovgivningens område vesentlig har inneholdt forskrifter om hvilke formaliteter utlendinger må iaktta for å få adgang til landet og tillatelse til å opholde sig her, har den nye fremmedlov også bestemmelser som gir myndighetene adgang til effektivt å regulere og kontrollere innvandringen. Disse bestemmelser er av meget stor betydning, idet de tar sikte på å begrense den ikke ubetydelige tilstrømning av utlendinger som søker erhverv her til fortrengsel for landets innvånere. Dette gjelder særlig bestemmelsene om arbeidstillatelse. Da det er av den største viktighet at disse bestemmelser håndheves med interesse og aktpågivenhet, bør de vies spesiell opmerksomhet. Foruten disse bestemmelser innfører loven en rekke endringer i de forskrifter som nu gjelder på fremmedkontrollens område, endringer som er innført dels av hensyn til å lette reiselivet og samkvemmet mellem vårt land og andre land, dels av hensyn til utlendingenes personlige interesser. Man henleder videre opmerksomheten på at den nye lov etablerer en centralmyndighet, som vil få den overordnede ledelse av fremmedkontrollen, og hvortil politiet vil ha å henvende sig i spørsmål herom. Denne centralmyndighet vil få til opgave å sørge for at fremmedkontrollen over hele landet blir fullt effektiv, og at den blir praktisert efter ensartede prinsipper. Til støtte for dette arbeide vil den bli utstyrt med et centralregister over alle utlendinger som har opholdstillatelse her i landet. Den omhandlede centralmyndighet blir det nuværende Centralpasskontor.

---

*) Bekjentgj. 28 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 56.

Angående lovens nærmere bestemmelser henviser man for 20 desbr.
øvrig til følgende 7 rundskrivelser av idag med bilag:

Rundskrivelse nr. 2 angående «Utlendingers innreise» (som bilag følger «Forskrifter om utlendingers innreise i Norge»),

rundskrivelse nr. 3 angående «Visering» (som bilag følger «Instruks inneholdende nærmere bestemmelser om viseringsmyndighetenes visering av utlendingers pass»),

rundskrivelse nr. 4 angående «Arbeidstillatelse»,

rundskrivelse nr. 5 angående «Opholdstillatelse»,

rundskrivelse nr. 6 angående «Registrering og protokollering av utlendinger m. v.»,

rundskrivelse nr. 7 angående «Utvisning» og

rundskrivelse nr. 8 angående «Arbeidsformidlings- og festekontorers, samt kretssykekassers plikt til å gi melding om utlendinger m. v.».

Som det vil ses av disse rundskrivelser, er der innført nye skjemaer for meldebevis og opholdsbok, og likeså for de meldinger angående utlendinger som blir å sende i henhold til den nye fremmedlov, samt for fremmedregisterkortene. Derhos er innført trykte skjemaer for ansøkninger om arbeidstillatelse. Alle disse skjemaer vil fåes ved henvendelse til Justisdepartementet, som holder lager av dem.

Ifølge Fremmedlovens § 27 skal loven ikke gjelde på S v a l b a r d. Svalbardkonvensjonen (traktat av 9 februar 1920 som er inntatt i «Overenskomster nr. 9 for 1925») bestemmer at alle de kontraherende makters undersåtter skal ha like rett til adgang til og ophold på Svalbard. Som følge herav vil utlendinger kunne reise dit uten å være i besiddelse av pass, og de vil heller ikke ha plikt til å melde sig for nogen myndighet der, eller til å søke om opholdstillatelse eller arbeidstillatelse, likesålitt som de vil kunne utvises. Blir en utlending utvist fra Norge, gjelder forbudet mot å vende tilbake til riket ikke Svalbard.

Lovens § 27 bestemmer videre at Kongen kan gi forskrifter om kontroll med utlendinger som kommer fra Svalbard. I henhold hertil og til kongelig resolusjon av 26 september 1927 b e s t e m m e r d e p a r t e m e n t e t h e r v e d, at de bestemmelser om utlendingers innreise i Norge som inneholdes i «Fremmedloven» og i de forskrifter som er fastsatt i henhold til den, inntil videre skal gjelde også for utlendinger som kommer fra Svalbard til nogen annen del av riket. Forsåvidt angår utenlandske reisende med turistskiber som efter ophold i en annen del av riket avgår til Svalbard og senere vender tilbake derfra, skal der dog kunne dispenseres fra bestemmelsene om passkontroll. Sådan dispensasjon gis på ansøkning fra vedkommende rederi av Centralpasskontoret.

---

20 desbr. Man vil i forbindelse med den nye fremmedlovs ikrafttreden innskjerpe at der må føres en inngående kontroll med alle utlendinger som opholder sig innen hr. politimesterens embedsdistrikt. Et av de beste midler hertil er fremmedregistret. Dette må snarest bringes helt à jour ved hjelp av de meldinger som politiet herefter vil få fra kretssykekasser, arbeidsformidlings- og festekontorer og fra vedkommende utlendinger selv.

Samtidig med at den nye fremmedlov, hvorav et avtrykk følger som bilag til denne rundskrivelse, og de bestemmelser som er fastsatt i henhold til den, trer i kraft, opheves de hittil gjeldende bestemmelser om utlendingers adgang til riket. Dette gjelder ikke bare de lover og lovparagrafer som er opregnet i den nye fremmedlovs § 28, men også de forskrifter som er fastsatt i henhold til disse lovbestemmelser. Dog vedblir bestemmelsene om utlendingers adgang til forbudte områder fremdeles å være gjeldende. De midlertidige passforskrifter der er istandbragt i anledning av faren for utbredelse av munn- og klovsyke, vedblir likeledes inntil videre å gjelde.

Idet man meddeler foranstående, og idet der oversendes et eksemplar av alle de nye skjemaer som skal benyttes i henhold til den nye fremmedlov og de bestemmelser der er istandbragt med hjemmel av den, skal man anmode om at samtlige politifunksjonærer innen hr. politimesterens embedsdistrikt må bli gitt underretning om loven og disse bestemmelser.

Man vedlegger endel avtrykk av rundskrivelser nr. 1—8 angående «Fremmedloven» med bilag.

20 desbr. **Rundskrivelse***) fra Justisdepartementet til politimestrene.

Fremmedloven. Rundskrivelse nr. 2.

Utlendingers innreise.

Med hjemmel av lov av 22 april 1927 om utlendingers adgang til riket, jfr. kongelig resolusjon av 26 september 1927, har departementet idag utferdiget «Forskrifter om utlendingers innreise i Norge». Disse forskrifter trer i stedet for de hittil gjeldende passforskrifter. De er inntatt som bilag til denne rundskrivelse.

Departementet skal til de enkelte paragrafer i forskriftene bemerke:

Til § 1. Det må av vedkommende passkontrollør påses at passet er utstedt av kompetent offentlig myndighet. Norske statsborgere som kommer fra utlandet, vil i almindelighet ha pass. Har de ikke sådant og heller ikke andre legitimasjonspapirer, er det tilstrekkelig at den funksjonær som visiterer passene, vet at vedkommende er norsk statsborger, eller at

*) Bekjentgj. 28 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 56.

dette bekreftes av tilstedeværende personer hvis troverdighet funksjonæren kjenner eller ikke har grunn til å tvile på. I tvilstilfelle bør saken forelegges for nærmeste politiembedsmann. 20 desbr.

Paragrafens annet ledd inneholder bl. a. en ny almindelig bestemmelse om at der i familiepass kan medtas barn under 21 år.

Til § 2. Passkontrolløren må nøie undersøke passets oplysninger om innehaveren, særlig oplysningene om vedkommendes stilling og statsborgerforhold, og tiden for passets gyldighet.

Til § 3. Det forekommer undertiden at internasjonale forbrydere kommer inn i Norge på forfalskede pass. Man legger derfor vekt på at passkontrolløren foretar en nøiaktig undersøkelse av passet for å bringe på det rene om dets tekst er rettet, eller om det for øvrig bærer preg av å være forfalsket. Får han bestemt mistanke om at dette er tilfellet, bør passinnehaveren avvises, eller om han ønsker det, overleveres til nærmeste politikammer forat nærmere undersøkelse kan foretas.

Til § 4. Hvis den funksjonær som visiterer passet, ikke forstår det sprog som det er avfattet i eller som det er oversatt til, kan han la vedkommende passere hvis passet er visert og viseringspåtegningen er i orden. Ellers har han å forelegge saken for nærmeste politiembedsmann.

Til § 5. Der er mellem Norge og Sverige truffet en ordning hvorefter norske og svenske statsborgere, tilhørende befolkningen i grensedistriktene, skal kunne opholde sig i de tilstøtende distrikter i det annet land inntil 3 dager uten å være forsynt med pass, men bare med attest fra offentlig myndighet om nasjonalitet og bostedsforhold. Denne fritagelse gjelder således ikke utlendinger som bor i grensedistriktene. Lensmennene i disse distrikter skal på begjæring utstede sådanne attester som her omhandlet til norske statsborgere der er bosatt i deres distrikt. Herfor antas de i henhold til sportellovens § 142 berettiget til å beregne kr. 1,60.

Ifølge konvensjonen mellem Norge og Finnland av 28 april 1924 om samferdsel på Pasvik og på Jakobselv kan reisende fra hver av de to stater i Pasvik fra grenselinjen mellem røsene nr. 354 og nr. 355 til grenselinjen ovenfor Skoltefoss, samt i Jakobselv benytte sig av den annen stats vannområde i den utstrekning hvori dette er nødvendig for samferdselen. Denne rett omfatter også adgang til å gå i land på strandbreddene på de steder hvor det er nødvendig av hensyn til ferdselen eller for trekning av båtene. Under denne ferdsel på den annen stats område er de reisende fritatt for passtvang. Ifølge konvensjonens bestemmelser skal videre den på breddene av Pasvik og Jakobselv bosatte befolkning ha adgang til uten generende

2 desbr. formaliteter å begi sig inn på den annen stats område ved grensen overensstemmende med de regler som de to staters myndigheter blir enige om. Sådanne regler er foreløbig ikke fastsatt. Det er i stedet inntil videre overlatt til vedkommende passkontrollørers konduite å avgjøre hvilke formaliteter som bør kreves med hensyn til kontrollen med grenseboerne under den daglige samtrafikk. Forutsetningen er at elvebefolkningen så vel ved Pasvik som ved Jakobselv, som hittil, skal kunne ferdes på den annen side av grensen uten generende formaliteter. Dette gjelder imidlertid alene grenseboerne. Overfor andre blir pass- og fremmedkontrollen å håndheve overensstemmende med de gjeldende forskrifter.

Ifølge den promemoria angående trafikk og transitt ved Pasvikelvens nederste del som ledsager sjøfartkonvensjonen mellem Norge og Finnland av 19 desember 1925, skal personer, der overensstemmende med de bestemmelser som heri er omhandlet, passerer norsk territorium, være forsynt med behørige legitimasjonsdokumenter som tilsikrer dem innreise i Finnland. Over de dokumenter som i sådanne tilfelle vil være nødvendige for finske borgere, er der av de finske myndigheter istandbragt en offisiell fortegnelse ledsaget av gjenparter av foreskrevne formularer. Angående disse legitimasjonsdokumenter er der tidligere gitt nærmere meddelelse i departementets skrivelse av 16 oktober 1926 til fylkesmannen i Finnmark.

Når amerikanske eller kanadiske statsborgere som er født i Norge, Danmark eller Sverige, kommer til Norge uten pass, men med sådanne legitimasjonsdokumenter som er omhandlet i paragrafens siste avsnitt, bør de av passkontrollørene gjøres opmerksom på forskriftenes bestemmelser. Under gjennemreisen tillates vedkommende dansk- eller svenskfødte person ikke å opholde sig lenger i Norge enn nødvendig til reisens fortsettelse.

Til § 6. For visum betales et gebyr som varierer for de forskjellige lands undersåtter. Herom er fastsatt nærmere bestemmelser i særskilt gebyrtariff (se for øvrig departementets rundskrivelse av idag om «Visering»).

De viseringsberettigede norske legasjoner og konsulater i utlandet er følgende: L e g a s j o n e n e i Berlin (tillike akkreditert i Wien og Budapest), Buenos Aires (tillike akkreditert i Paraguay og Uruguay), Havana, Helsingfors (tillike akkreditert i Riga og Reval), Kjøbenhavn (tillike akkreditert i Haag), Lissabon, London (tillike akkreditert i Brüssel), Madrid, Moskva, Mexico, Paris, Peking, Rio de Janeiro, Rom (tillike akkreditert i Bern og Athen), Stockholm, Tokio, Warschau og Washington, samt k o n s u l a t e n e i Antwerpen, Kjøbenhavn, Reval, Reykjavik, Helsingfors, Marseille, Rotterdam, Genua, Riga,

Kaunas (Kovno), Memel (Klaipeda), Archangelsk, Leningrad, Zürich, Belgrad, London, Newcastle- on- Tyne, Liverpool, Edinburhg-Leith, Glasgow, Hull, Stockholm, Gøteborg, Prag, Berlin, Hamburg, Danzig, Budapest, Wien, Calcutta, Shanghai, New York, Chicago, San Fransisco, St. Paul, Montreal, Valparaiso, Cairo, Kapstad og Melbourne. 20 desbr.

Til § 7. For returvisum betales samme gebyr som for almindelig visum.

Til § 8. Den almindelige regel er fremdeles at en utlending ikke tillates innreise i Norge medmindre hans pass er visert av norsk legasjon eller konsulat i utlandet eller forsynt med returvisum av Centralpasskontoret. Det gjelder dog en rekke undtagelser fra denne regel, idet viseringstvangen er ophevet for borgere av følgende land: Sverige, Danmark, Island, Nederlandene, Luxemburg, Schweiz, Lichtenstein, Frankrike, Storbritannia og Irland (borgere av de britiske dominions iberegnet), Italia, Spania, Portugal og Mexico.

Belgiske borgere er fritatt for viseringsplikt hvis deres ophold i Norge ikke vil vare over 3 måneder.

Overfor borgere av De forente stater er viseringstvangen delvis ophevet. Norskfødte, svenskfødte, danskfødte og islandskfødte amerikanske statsborgere er nemlig fritatt for viseringsplikt, når det fremgår av det pass eller annet legitimasjonsdokument som de er i besiddelse av, at de er født i et av de nevnte land. Viseringsfritagelsen omfatter også hustru som reiser sammen med sin mann, selv om hun ikke er født i Norge, Sverige, Danmark eller Island, når betingelsen for fritagelsen foreligger for mannens vedkommende. Det samme gjelder umyndige og mindreårige barn hvis de reiser sammen med sin far eller mor og en av disse er født i et av de omhandlede land. Derimot er ikke en mann fritatt for viseringsplikt fordi hans hustru er norsk-, svensk-, dansk- eller islandskfødt.

Videre er viseringstvangen delvis ophevet for reisende med visse dampskibslinjer (Amerikalinjer), idet sådanne reisende på vei til eller fra Amerika kan reise gjennem Norge uten visum på nærmere angitte vilkår, selv om de ikke er statsborgere av land for hvis borgere viseringstvangen er ophevet i Norge. Forutsetningen er at vedkommende dampskibsselskap overfor Justisdepartementet har forpliktet sig til å sørge for at de reisende fortsetter reisen ut av landet, og til å refundere de utgifter som måtte bli påført det offentlige ved deres ophold her eller transport ut av landet. Angående den her omhandlede viseringsfritagelse er fastsatt følgende nærmere bestemmelser: Reisende som på vei f r a De forente stater går iland i norsk havn for å fortsette reisen til bestemmelsesland utenfor Norge, tillates gjennemreise gjennem Norge uten norsk visum, hvis de

20 desbr. enten har pass visert for reise til eller gjennem Sverige eller Danmark, eller det er på det rene at de tillates innreise i Sverige eller Danmark uten forhåndsvisum av vedkommende lands myndigheter; reisende som på vei til De forente stater er forsynt med billett for reise til dette land med passasjerskib som de skal gå ombord i i norsk havn, tillates gjennemreise gjennem Norge uten norsk visum, hvis de enten er amerikanske statsborgere, eller de er finske eller tyske statsborgere og deres pass er forsynt med behørig amerikansk visum og det er på det rene at de vil komme i land i Amerika uten hinder av de amerikanske immigrasjonsbestemmelser. Disse bestemmelser, som for tiden gjelder passasjerer med Den norske Amerikalinje og Det forenede dampskibsselskabs Skandinavien Amerikalinje, er utvidet til også å omfatte passasjerer som på vei fra eller til De forente stater benytter britiske dampskibslinjer, uansett om vedkommende linjes skiber anløper norsk havn. Forutsetningen er også her at vedkommende dampskibsselskap har underkastet sig sådan forpliktelse som foran omhandlet. Erklæring herom er hittil avgitt av Cunard linjen og Canadian Pacific Railway Co. — De reisende det her gjelder, bør av passkontrollørene gjøres opmerksom på at de uten unødig ophold må fortsette reisen til bestemmelseslandet.

Til § 9. Når skib eller luftfartøi kommer fra utlandet, skal besetningens pass visiteres på vanlig måte. Vedkommende passkontrollør må herunder sammenholde passene med mannskapslisten. Opmerksomheten henledes på bestemmelsen i «Fremmedloven»s § 13 om at person som ikke er norsk statsborger og som går fra stilling ombord i skib eller luftfartøi, ikke må gå i land i Norge uten tillatelse av vedkommende politimester. Passkontrollørene må derfor ved visitasjon ombord bringe på det rene om utlendinger aktes avmønstret.

Angående «Identity and Service Certificates» og «Certificates of Discharge» henvises til Justisdepartementets rundskrivelser av 6 september og 6 november 1918, samt 28 september 1922. Disse legitimasjonsdokumenter godtas som pass for britiske sjøfolk der går i land i norsk havn fra skib som de er forhyret med.

Til § 10. Det dokument som omhandles, vil enten være en «Arbeidstillatelse» utstedt av Centralpasskontoret, eller et telegram fra dette, men kan også være en meddelelse fra vedkommende legasjon eller konsulat om at arbeidstillatelse er gitt. Derimot vil en meddelelse fra vedkommende arbeidsgiver som regel ikke være tilstrekkelig.

Til § 11. På tog fra utlandet er anordnet passvisitasjon av særskilte passkontrollører.

Personer som kommer til landet på mellemriksveiene, blir passkontrollert av tollfunksjonærer som er stasjonert ved disse veier.

I kystbyene utføres passkontrollen av politiet, som alltid 20 desbr.
skal møte frem når fartøi kommer fra utlandet. Tollmyndighetene gir uopfordret politiet meddelelse om alle sådanne fartøier, om mulig før deres ankomst. Vedkommende politi- og tollfunksjonærer bør så vidt mulig samtidig gå ombord i fartøiet.

Personer som kommer til landet med luftfartøi, skal, hvis ikke annet er bestemt, kontrolleres av politiet på det sted hvor fartøiet lander. Politiet må derfor holde sig underrettet om sådanne fartøiers ankomst.

Når den reisende ved passvisitasjonen får passere, skal passkontrolløren stemple det pass eller legitimasjonsdokument vedkommende er i besiddelse av. De foran omhandlede «Certificates of Discharge» må dog ikke stemples, medmindre vedkommende sjømann går i land i Norge for å bli avmønstret. Herom henvises for øvrig til departementets rundskrivelse av 28 september 1922.

Til § 12. Bestemmelsene i denne paragraf må håndheves med lempe. Særlig gjelder dette bestemmelsen om avvisning av personer som kommer til landet med uvisert pass hvor visum er foreskrevet. Hvis passkontrolløren (politiet) på grunnlag av oplysningene i den reisendes pass og hvad han for øvrig får oplyst, anser det for utvilsomt at vedkommende vilde ha fått visum hvis han hadde søkt om det, bør avvisning ikke finne sted. Passkontrolløren (politiet) kan i sådanne tilfelle opkreve et gebyr av kr. 10,00 og gi passet påtegning herom og om at vedkommende har fått tillatelse til å passere uansett manglende visum. Påtegningen må dateres og underskrives. Gebyret innsendes straks til Centralpasskontoret med fornøden innberetning. Anser passkontrolløren det for tvilsomt om vedkommende bør gis tillatelse til å passere, men han ikke finner straks å burde foreta avvisning, kan han overlevere vedkommende til nærmeste politimester, som enten selv avgjør om den reisende skal avvises, eller, om han finner saken tvilsom, forelegger den for Centralpasskontoret til avgjørelse. Hvor det gjelder personer som ankommer til landet med jernbane og som har passert grensen forinnen passkontrollen finner sted, skal sistnevnte fremgangsmåte benyttes, selv om vedkommende passkontrollør anser det for utvilsomt at avvisning bør skje. Passkontrolløren vil nemlig i sådanne tilfeller som regel ikke ha anledning til å efterkomme påbudet i «Fremmedloven»s § 3 om at den som avvises, skal føres ut av riket. Han må derfor overlevere vedkommende til nærmeste politimester, som bestemmer hvad der skal gjøres. Får den reisende tillatelse til å passere, skal politimesteren opkreve kr. 10,00, som sendes til Centralpasskontoret, og gi passet påtegning som foran omhandlet.

Inntil spørsmålet om hvorvidt avvisning skal skje, er av-

20 desbr. gjort, bør passet fratas den reisende, som samtidig må pålegges ikke å reise videre.

Man henleder opmerksomheten på bestemmelsen i «Fremmedloven»s § 3, jfr. kongelig resolusjon av 26 september 1927, om at den som ikke er norsk statsborger, selv om han har gyldig pass, kan avvises efter beslutning av politimester eller Centralpasskontoret. Denne bestemmelse, som gjelder så vel i de tilfelle hvor passet er visert, som ellers, blir å anvende hvis passkontrolløren finner vedkommende reisende mistenkelig, eller hvis han sitter inne med oplysninger som gjør det tvilsomt om vedkommende bør gis tillatelse til å passere. Spørsmålet herom må da straks forelegges nærmeste politimester eller Centralpasskontoret.

Videre henledes opmerksomheten på bestemmelsen sammesteds om at sigøinere og andre omstreifere, som ikke godtgjør å ha norsk statsborgerrett, skal nektes adgang til riket. Spørsmålet om hvorvidt en sigøiner eller omstreifer der kommer til riket, må anses som norsk statsborger, skal alltid forelegges for Centralpasskontoret til avgjørelse. Selv om vedkommende har norsk pass visert av norsk utenriks stasjon, må tillatelse til å passere ikke meddeles uten Centralpasskontorets samtykke.

Hvor en sak som foran omhandlet forelegges for en politimester eller for Centralpasskontoret til avgjørelse, skal de attester og legitimasjonsdokumenter som vedkommende er i besiddelse av, alltid medsendes.

Angående hvorledes avvisningsbeslutninger skal iverksettes og hvem der skal bestride utgiftene ved iverksettelsen, henvises til bestemmelsene i «Fremmedloven»s § 3, siste avsnitt og § 21. Den som avvises, skal føres ut av landet. Når særlige grunner taler for det, kan den avviste føres til et annet land enn det som han er kommet fra. Hvis spørsmål herom opstår, bør dog saken i almindelighet forelegges for Centralpasskontoret til avgjørelse. — Den som avvises og blir ført ut av riket, plikter å betale de utgifter som dette medfører. Hvis han er i besiddelse av pengemidler, bør derfor politiet før avvisningen iverksettes, sikre sig det nødvendige beløp til bestridelse av utgiftene ved avvisningens iverksettelse. Har den avviste ikke nogen midler, bestrides utgiftene av statskassen. Herom skal gjelde de samme regler som bestemt for uttransport av utviste personer (se departementets rundskrivelse av idag om «Utvisning»). Er vedkommende kommet med skib eller luftfartøi, plikter dette uten godtgjørelse av det offentlige å ta ham ombord igjen, eller på annen måte bringe ham ut av landet efter politiets nærmere bestemmelse.

Om avvisning skal der gjøres anførsel i det pass eller annet legitimasjonsdokument som vedkommende er i besiddelse av. Innberetning sendes straks til Centralpasskontoret.

Til § 13. Fritagelsen efter første ledd gjelder kun de med- 20 desbr.
lemmer av gesandtskapene som har diplomatisk stilling (legasjonsråder, legasjonssekretærer og attachéer), derimot ikke det øvrige gesandtskapspersonale (sekretærer, kansellister og lignende). Den gjelder ikke bare de gesandtskaper som er akkreditert her, men også gesandter som kommer til landet i spesiell misjon.

Det må påses at kurerer medbringer de dokumenter som kreves i § 13, siste ledd.

Bilag. 20 desbr.

Forskrifter om utlendingers innreise i Norge,

fastsatt av Justisdepartementet den 20 desember 1927 i henhold til lov av 22 april 1927 om utlendingers adgang til riket, jfr. kongelig resolusjon av 26 september 1927.

§ 1. Enhver som kommer til Norge, må være forsynt med pass, selv om han er hjemmehørende her. Dette gjelder dog ikke person som er norsk statsborger og som kan bevise sitt statsborgerforhold ved andre legitimasjonspapirer eller på annen måte.

Når mann og (eller) hustru og deres barn under 21 år reiser sammen, kan de benytte felles pass (familiepass). Reiser barn under 15 år alene, godtas i stedet for pass en av politiet utstedt bevidnelse om barnets navn, alder, statsborgerrett og bolig.

Efter ansøkning i hvert enkelt tilfelle kan Centralpasskontoret godta anvendelse av kollektivpass eller lignende for turistselskaper, foreninger og andre som reiser i følge.

§ 2. Passet skal inneholde oplysning om innehaverens fulle navn, stilling eller beskjeftigelse, fødselssted, fødselsår og fødselsdag, faste bopel, statsborgerforhold (i hvilket land innehaveren har statsborgerrett) og signalement, samt angi tiden for dets gyldighet.

§ 3. Passet skal være påklebet et godt fotografi fra nyeste tid av innehaveren, forsynt med stempel (embedssegl) av vedkommende passutstedende myndighet, således at stemplet dels står på fotografiet og dels på passpapiret.

På passet skal innehaveren egenhendig ha skrevet sitt navn, og passet skal være forsynt med bevidnelse fra den passutstedende myndighet om at så er skjedd.

Når mann og hustru reiser på felles pass, skal dette være forsynt også med hustruens fotografi og inneholde i det vesentlige de samme oplysninger for hennes som for mannens vedkommende. Det samme gjelder barn mellem 15 og 21 år. For barn under 15 år som er medtatt i familiepass, behøver kun navn og alder å være anført.

Passet må ikke ha nogen rettelse i teksten.

20 desbr. § 4. Passet skal være avfattet i det norske, svenske, danske, engelske, franske eller tyske sprog, eller være forsynt med oversettelse til et av disse sprog.

§ 5. Bestemmelsene om passtvang kommer ikke til anvendelse i den såkalte grenseboertrafikk forsåvidt angår personer som tilhører befolkningen i Sveriges grensestrøk mot Norge og som er svenske undersåtter. Sådanne personer kan foreta reise til de tilstøtende distrikter i Norge og opholde sig der i inntil 3 døgn mot forevisning av attest fra offentlig myndighet om nasjonalitets- og bostedsforhold. Heller ikke kommer bestemmelsene om passtvang til anvendelse i de tilfelle som er omhandlet i art. III og art. V i konvensjonen mellem Norge og Finnland av 28 april 1924 om samferdsel på Pasvik og på Jakobselv, og i den promemoria angående forføininger som blir å treffe med hensyn til trafikk og transitt ved Pasvikelvens nederste del, der ledsager sjøfartskonvensjonen mellem Norge og Finnland av 19 desember 1925.

De spesielle passlettelser for svenske turister på Meråkerbanen og Ofotenbanen som er fastsatt i Justisdepartementets forskrifter av henholdsvis 17 og 16 april 1926, vedblir fremdeles å være gjeldende. Det samme gjelder de passlettelser som i Justisdepartementets cirkulærer av 28 juli og 16 september 1926 er innrømmet befolkningen i Jämtlands grensestrøk mot Norge og visse svenske turister som opholder sig i Jämtlands len.

Bestemmelsene om passtvang kommer under visse forutsetninger heller ikke til anvendelse overfor amerikanske og kanadiske statsborgere som er født i Norge, Danmark eller Sverige. Amerikanske og kanadiske statsborgere som er født i Norge, kan reise inn i Norge og opholde sig der i inntil 3 måneder selv om de ikke har pass, såfremt de er i besiddelse av amerikansk eller kanadisk borgerbrev og identitetscertifikat med innehaverens fulle navn, alder, fødselssted, fotografi og egenhendige underskrift, bekreftet av offentlig myndighet (notarius publicus). Amerikanske og kanadiske statsborgere som er født i Danmark eller Sverige, kan reise gjennem Norge på vei fra Amerikas forente stater eller Kanada til Danmark eller Sverige, eller den omvendte vei, selv om de ikke har pass, såfremt de er i besiddelse av borgerbrev og identitetscertifikat som foran nevnt.

§ 6. Med de undtagelser som følger av § 8, må passet være forsynt med visum fra norsk legasjon eller utsendt konsul.

Ikke utsendt norsk konsul må ha særskilt bemyndigelse til å foreta passviseringer.

§ 7. Ikke-norsk statsborger som ved utreise fra landet ønsker å benytte sitt pass til tilbakereise hertil, må ha returvisum

av Centralpasskontoret, såfremt ikke undtagelsesregelen i § 8 kommer til anvendelse. 20 desbr.

§ 8. Reglene i § 6 og § 7 gjelder ikke borgere av land som der er truffet overenskomst med om hel eller delvis ophevelse av viseringstvangen.

Er viseringstvangen bare delvis ophevet i forhold til et land, må enhver borger av dette land som kommer til Norge med uvisert pass, godtgjøre at betingelsene for viseringsfritagelse er til stede for hans vedkommende.

§ 9. Besetningene på skib eller luftfartøi som ankommer til landet, skal ha pass overensstemmende med disse forskrifter, men behøver ikke visum overensstemmende med § 6. For britiske sjøfolk godtas istedenfor pass de såkalte «Identity and Service Certificates» og «Certificates of Discharge».

§ 10. Den som ikke er norsk statsborger og som kommer til riket for å søke eller motta erhverv, skal foruten pass (i tilfelle visert pass) være forsynt med et dokument som viser at han har fått arbeidstillatelse av Centralpasskontoret.

§ 11. Den som kommer til riket, skal straks personlig melde sig for vedkommende passkontrollør eller for politiet i det distrikt hvor grensen passeres eller norsk landområde først betredes, og forevise sitt pass, om han plikter å ha sådant, og gi de oplysninger som kreves. Dette gjelder dog ikke den i § 5 omhandlede grensetrafikk. Den som ikke er norsk statsborger og som kommer til riket for å søke eller motta erhverv, skal uopfordret gi foran nevnte myndighet oplysning også herom og godtgjøre at han har fått arbeidstillatelse av Centralpasskontoret.

Denne melding fritar ikke for anmeldelse til opholdsstedets politi overensstemmende med bestemmelsene i lov av 22 april 1927 om utlendingers adgang til riket.

§ 12. Den som kommer til riket uten gyldig pass eller annet legitimasjonsdokument, hvor sådant er foreskrevet (se § 1, jfr. §§ 5 og 9), eller med uvisert pass hvor visum er foreskrevet (se §§ 6 og 7, jfr. § 8), eller som i strid med bestemmelsen i § 10 kommer uten å ha skaffet sig arbeidstillatelse, eller som i øvrig ikke iakttar bestemmelsene i disse forskrifter, skal som regel avvises (nektes adgang til landet).

§ 13. Bestemmelsene i disse forskrifter kommer ikke til anvendelse overfor chefer og medlemmer av fremmede gesandtskaper og deres familiemedlemmer.

Derimot kommer bestemmelsene til anvendelse overfor kurerer, så vel diplomatiske som andre, medmindre de tilhører land som der er truffet gjensidig overenskomst med om lempning i innreiseforskriftene.

Alle kurerer må medbringe legitimasjonsdokument som

20 desbr. viser at de er kurerer, og en av behørig myndighet utferdiget opgave over det kurergods de fører med sig, samt opgave over den samlede vekt av dette angitt i kg.

§ 14. Disse forskrifter, som avløser de hittil gjeldende passforskrifter, trer i kraft den 1 januar 1928.

20 desbr. **Rundskrivelse***) **fra Justisdepartementet til politimestrene.**

Fremmedloven. Rundskrivelse nr. 3.

Visering.

Med hjemmel av lov av 22 april 1927 om utlendingers adgang til riket, jfr. kongelig resolusjon av 26 september 1927, har departementet idag utferdiget «Instruks inneholdende nærmere bestemmelser om viseringsmyndighetenes visering av utlendingers pass». Den nye viseringsinstruks, der følger som bilag til denne rundskrivelse, avløser samtlige tidligere viseringsinstrukser, så vel den almindelige instruks, som de særlige instrukser hvorved viseringsmyndigheten for enkelte legasjoner og konsulater efter den hittil gjeldende ordning har vært utvidet.

Departementet skal til de enkelte paragrafer i instruksen bemerke:

Til § 1. Forinnen visering foretas, må det alltid påses at vedkommende pass er utstedt av kompetent offentlig myndighet, og at dets gyldighetstid ikke er utløpet. Er passet avfattet i et annet sprog enn det norske, svenske, danske, engelske, franske eller tyske, bør visum i almindelighet ikke gis forinnen det er oversatt til et av disse sprog. Sådan oversettelse bør, hvis der anmodes herom, besørges av viseringsmyndigheten.

Til § 2. Som det vil fremgå av instruksens § 5, er det ikke nødvendig at ansøkningen skrives in duplo, når det må anses helt utvilsomt at vedkommende utlending alene skal foreta en turistreise til Norge. — Ansøkningen om visum må inneholde så detaljerte oplysninger om ansøkerens personalia, at det tydelig fremgår av dem hvem han er. Det bør i almindelighet kreves at han opgir sitt fulle navn, fødselssted og fødselstid, bopel og stilling. Hensikten med reisen til Norge må alltid angis så utførlig at det av oplysningene fremgår om ansøkeren har til hensikt å søke eller motta erhverv her. Ansøkeren skal alltid gjøres opmerksom på at han i så fall må ha spesiell tillatelse hertil (se departementets rundskrivelse av idag om «Arbeidstillatelse»). Det kreves ikke at ansøkningen skal forsynes med ansøkerens fotografi.

Til § 3. Adgangen til å gi visum for gjentatte innreiser innen et tidsrum av 12 måneder bør i almindelighet ikke benyttes,

*) Bekjentgj. 28 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 56.

medmindre vedkommende har en spesiell interesse av å få sådant visum, som f. eks. handelsreisende og andre forretningsmenn der må foreta hyppige reiser i stillings medfør. 20 desbr.

Til § 4. Av statsløse personer, hvis legitimasjonsdokumenter må være forsynt med gyldig returvisum, henleder man spesielt opmerksomheten på de russiske og armenske flyktninger. For disse personer skal der i henhold til bestemmelser herom som er truffet henholdsvis på den internasjonale konferanse i Genève den 3—5 juli 1922 og av Nasjonenes Forbunds råd den 12 juni 1924 utstedes såkalt Nansen-pass av myndighetene i det land hvor vedkommende er bosatt. Disse pass skal være påført returvisum med samme gyldighetstid som passet.

Til § 5. Hvis innsendelse av et eksemplar av viseringsansøkningen til Centralpasskontoret skal kunne undlates, må det anses helt utvilsomt at reisen alene er en turistreise. Det vil ikke alltid være tilstrekkelig at vedkommende selv opgir sin reise som en turistreise. De nærmere omstendigheter i det enkelte tilfelle kan bevirke at det fremstiller sig som tvilsomt om ansøkerens oplysninger forsåvidt er riktige. Er vedkommende viseringsmyndighet i ringeste tvil herom, må den sørge for at viseringsansøkningen blir utferdiget in duplo, og innsende det ene eksemplar til Centralpasskontoret.

Til § 6. Bestemmelsene i § 6 om i hvilke tilfelle Centralpasskontorets samtykke må innhentes forinnen visum gis, er ment å skulle være uttømmende. Dette forhindrer dog ikke at viseringsmyndighetene også i andre tilfelle bør forelegge viseringsspørsmål for Centralpasskontoret, hvis de i de enkelte tilfelle finner det tvilsomt om visum bør gis. — Hvis der skulde opstå grunn til for den enkelte viseringsmyndighet å sette snevrere grenser for adgangen til å gi visum uten Centralpasskontorets samtykke enn bestemt i denne paragraf, vil bestemmelser herom bli truffet i henhold til paragrafens punkt 5. Herom vil vedkommende viseringsmyndigheter i tilfelle få nærmere meddelelse. Instruksen inneholder ikke bestemmelser om adgang til å gi enkelte legasjoner og konsulater en utvidet viseringsmyndighet. Noget behov herfor antas der ikke å ville bli, således som instruksens bestemmelser er avfattet.

Til § 7. Det kan her tenkes tilfelle hvor tidligere utviste personer søker om visum, eller det kan være andre personer som vedkommende viseringsmyndighet antar er mindre ønskverdige for landet. Vedkommende bør dog i almindelighet gjøres opmerksom på, at han har adgang til å få sin ansøkning forelagt for Centralpasskontoret.

Til § 8. Viseringsmyndighetene bør forinnen en ansøkning om visum sendes Centralpasskontoret, så vidt mulig tilveiebringe

20 desbr. sådanne nærmere oplysninger om ansøkeren som uten vanskelighet lar sig skaffe, og som må antas å være av interesse ved avgjørelsen av viseringsspørsmålet. Har viseringsmyndigheten mistanke om at vedkommende er en mindre ønskverdig person, eller at han har et formål med sin reise som gjør det mindre ønskelig at han får innreisetillatelse, bør nærmere undersøkelser alltid anstilles.

Til § 9. Hvis der er viseringsberettigede legasjoner eller konsulater som ikke har de istandbragte registre over utviste personer, må Centralpasskontoret underrettes herom. Disse registre er nemlig meget nyttige å slå op i når ukjente personer henvender sig for å få visum.

Til § 10. Det skjema hvorefter viseringspåtegningen skal avfattes, er helt forandret, idet det er bragt i overensstemmelse med bestemmelsene i den nye fremmedlov.

Bestemmelser om viseringsgebyrene finnes inntatt i den konsulære gebyrtariff av 23 mars 1923.

20 desbr. *Bilag.*

Innstruks

inneholdende nærmere bestemmelser om viseringsmyndighetenes visering av utlendingers pass,

fastsatt av Justisdepartementet den 20 desember 1927 i henhold til lov av 22 april 1927 om utlendingers adgang til riket, jfr. kongelig resolusjon av 26 september 1927.

§ 1. Den som søker om visum for innreise i Norge, må være i besiddelse av gyldig pass eller annet legitimasjonsdokument som opfyller de krav der stilles til sådanne dokumenter (se Justisdepartementets rundskrivelse av idag angående «Utlendingers innreise»).

§ 2. Ansøkning om visum skal i almindelighet, jfr. § 5, skrives in duplo. Begge eksemplarer underskrives av ansøkeren.

Ansøkningen skal inneholde så utførlige oplysninger, at det tydelig fremgår av den hvem ansøkeren er, hvilken hensikt han har med reisen, hvor lenge han tenker å opholde sig i Norge, og om mulig hvilke steder i landet han vil reise til, og hvem han i tilfelle har til hensikt å besøke eller henvende sig til.

§ 3. Visum kan gis enten for en enkelt innreise i Norge eller for gjentatte innreiser innen et tidsrum av 12 måneder.

§ 4. Er ansøkeren statsløs, eller er der tvil om hans statsborgerskap, må visum ikke gis, medmindre passet eller legitimasjonsdokumentet er forsynt med gyldig returvisum meddelt av myndighetene i det land hvor han opholder sig, eller i annet land. Gyldigheten av dette returvisum må være fastsatt for så

lang tid, at denne ikke utløper før senest 3 måneder efter det tidspunkt vedkommende har opgitt for sin innreise (eventuelt siste innreise) i Norge. 20 desbr.

§ 5. Hvis visum gis, sendes det ene eksemplar av ansøkningen straks til Centralpasskontoret med påtegning om datum for viseringen. Dette kan dog undlates hvor det må anses helt utvilsomt at reisen alene er en turistreise.

§ 6. I følgende tilfelle skal Centralpasskontorets samtykke innhentes forinnen visum gis:

1. Når ansøkeren ikke er bosatt innen vedkommende viseringsmyndighets distrikt. Herfra undtas dog tilfelle hvor det gjelder personer i sådan stilling, at visering for deres vedkommende av internasjonale høflighetshensyn mest mulig bør lettes, og også andre tilfelle hvor det må anses for utvilsomt at det er ubetenkelig å gi visum.
2. Når ansøkerens formål med reisen er å søke eller motta erhverv i Norge, eller hvor det må anses for mulig at han har sådant formål med reisen.
3. Når der er grunn til å anta eller nære mistanke om at ansøkeren vil kunne påføre Norge ulemper av en eller annen art, at hans reise strider mot norske interesser, at han akter å drive politisk propaganda her i landet eller at hans nærvær kan gi anledning til sådan propaganda, eller at han for øvrig er en for landet mindre ønskverdig person.
4. Når Centralpasskontoret har bestemt at en person ikke må gis visum uten dets samtykke.
5. Når der i særinstruks for den enkelte viseringsmyndighet er satt snevrere grenser for adgangen til å gi visum uten Centralpasskontorets samtykke enn bestemt i denne paragraf.

§ 7. En ansøkning om visum kan, uten å forelegges for Centralpasskontoret, straks avslåes av vedkommende viseringsmyndighet, når denne antar at så bør skje. På ansøkerens begjæring skal dog ansøkningen forelegges Centralpasskontoret.

§ 8. Når en ansøkning om visum forelegges Centralpasskontoret, kan den sendes enten direkte eller gjennem Utenriksdepartementet. Hvor der foreligger omstendigheter som taler mot at den innvilges, men som ikke fremgår av ansøkningen, skal dette alltid oplyses.

§ 9. Adgangen til å visere pass uten Centralpasskontorets samtykke må ikke benyttes, medmindre det i hvert enkelt tilfelle anses for helt ubetenkelig. Viseringsmyndighetene må ha for øie at det er av stor betydning at personer som ikke har noget berettiget formål med sin reise til Norge, eller som for øvrig er mindre ønskverdige for landet, ikke får adgang til dette. Ved

20 desbr. behandling av ansøkninger om visum må derfor viseringsmyndighetene anstille sådanne nærmere undersøkelser, eventuelt gjennem politiet, som anses påkrevet i hvert enkelt tilfelle. Herunder bør stadig benyttes de registre over utviste personer som av Centralpasskontoret er tilstillet legasjonene og de viseringsberettigede konsulater.

§ 10. Viseringspåtegningen skal avfattes efter nedenstående skjema:

Visum nr. Gebyr
Gyldig for reise — gjentatte reiser
fra
over et tillatt grenseovergangssted
til Norge i tiden
og ophold der i inntil 2 måneder
regnet fra innreisen.
Dette visum gir ikke adgang til å
søke eller motta erhverv i Norge.
Datum og underskrift.

§ 11. Denne instruks, som avløser de hittil gjeldende viseringsinstrukser, trer i kraft den 1 januar 1928.

20 desbr. **Rundskrivelse***) fra Justisdepartementet til politimestrene.

Fremmedloven. Rundskrivelse nr. 4.

Arbeidstillatelse.

Ifølge § 2 i lov av 22 april 1927 om utlendingers adgang til riket må den som ikke er norsk statsborger og som kommer til riket for å søke eller motta erhverv, før innreisen ha skaffet sig særskilt tillatelse hertil (arbeidstillatelse). Ansøkning herom blir å innsende gjennem vedkommende norske legasjon eller konsulat til Centralpasskontoret, som avgjør om arbeidstillatelse skal gis, jfr. kongelig resolusjon av 26 september 1927. Videre bestemmer lovens § 2 at utlending som opholder sig her i landet og som ikke før innreisen har fått arbeidstillatelse, ikke må ta arbeide uten særskilt tillatelse. Også i disse tilfelle avgjør Centralpasskontoret om arbeidstillatelse skal gis. Ansøkning herom blir å innsende gjennem politiet.

Bestemmelsene om arbeidstillatelse omfatter alene dem som søker eller mottar erhverv i en annens tjeneste, men gjelder all sådan tjeneste, så vel overordnet som underordnet, og uten hensyn til om vedkommende arbeidsgiver er bosatt i eller har sitt sæte i Norge eller i utlandet. Dog bemerkes at utenlandske

*) Bekjentgj. 28 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 56.

handelsreisende som arbeider for utenlandske firmaer, ikke 20 desbr.
behøver arbeidstillatelse for å kunne utøve sin virksomhet her. Derimot må utlending der søker ansettelse som handelsreisende i norsk firma, ha arbeidstillatelse, såfremt han skal utøve sin virksomhet i Norge. Det vil ses av foranstående at bestemmelsene om arbeidstillatelse ikke gjelder utlendinger som etablerer selvstendig virksomhet her i landet. Hvis der for sådan virksomhet gjelder særlige lovbestemmelser eller andre regler, ifølge hvilke vedkommende utlending må ha spesiell tillatelse av norsk myndighet for å kunne utøve virksomheten, gjøres der dog ingen endring heri ved disse forskrifter. Videre bemerkes at også utlendinger som vil drive selvstendig virksomhet her, må ha opholdstillatelse av politiet (se herom departementets rundskrivelse av idag om «Opholdstillatelse»).

Ansøkning om arbeidstillatelse, som bør skrives på fremmedkontrollskjema A, skal inneholde ansøkerens fulle navn, fødselssted, fødselsår og fødselsdag, statsborgerforhold, utdannelse, tidligere beskjeftigelse og nuværende stilling samt bopel. Derhos må gjøres rede for hvad slags arbeide ansøkeren akter å overta i Norge, hos hvem og for hvor lang tid. Har vedkommende opholdt sig her i landet tidligere, skal han videre oplyse hvor og når dette har vært, og i hvilken hensikt. For øvrig henvises til skjemaet.

Forinnen en ansøkning om arbeidstillatelse fra en person som opholder sig i utlandet, oversendes til Centralpasskontoret, skal vedkommende legasjon eller konsulat så vidt mulig anstille nærmere undersøkelser med hensyn til ansøkerens vandel gjennem politiet på hans hjemsted. Innsendes en ansøkning om arbeidstillatelse gjennem politiet, eller mottar dette en sådan ansøkning fra Centralpasskontoret til uttalelse, skal det anstille undersøkelser om hvorvidt politiet tidligere har hatt befatning med vedkommende, eller om det for øvrig har noget kjennskap til hans vandel. Har vedkommende utlending tidligere opholdt sig her i landet, må det derhos bringes på det rene om han i denne tid har mottatt offentlig understøttelse. Videre skal politiet henvende sig til den arbeidsgiver i hvis tjeneste vedkommende søker ansettelse, og undersøke hvad der fra dennes side er gjort for å få den ønskede arbeidskraft innenlands. Det er her ikke tilstrekkelig at vedkommende oplyser at det er forsøkt å skaffe norsk arbeidskraft, men at dette har vært forgjeves. Det må godtgjøres når og på hvilken måte vedkommende plass er kunngjort (gjennem hvilket arbeidskontor, i hvilket blad eller tidsskrift), og der må gjøres nøie rede for resultatet av kunngjørelsen. Såfremt det viser sig at vedkommende arbeidsgiver ikke forsvarlig har avsøkt det hjemlige arbeidsmarked, skal det henstilles til ham å kunngjøre plassen (for

20 desbr. egen regning) gjennem det nærmeste eller det mest hensiktsmessige arbeidskontor. Det vil i de fleste tilfelle være praktisk å henvise vedkommende til Oslo, Bergen og (eller) Trondhjems arbeidskontor, hvor tilgangen av arbeidssøkende personer som regel er størst Resultatet av denne kunngjøring må derefter oplyses når saken innsendes (gjeninnsendes) til Centralpasskontoret. Forinnen dette skjer, bør en uttalelse om saken innhentes også fra kommunal myndighet, fortrinsvis den stedlige arbeidsledighetskomité. Finnes der ikke sådan, bør saken forelegges for byens eller herredets magistrat eller ordfører. Dersom der i vedkommende eller nærliggende kommune er offentlig arbeidskontor, skal derhos uttalelse fra dette alltid innhentes.

Ved kongelig resolusjon av 26 september 1927 er det bestemt at Justisdepartementet skal gi nærmere regler om hvorvidt utlending som ved den nye fremmedlovs ikrafttreden har arbeide i riket, må ha arbeidstillatelse. I henhold hertil b e s t e m m e r d e p a r t e m e n t e t h e r v e d, at utlending som ved lovens ikrafttreden ikke har opholdt sig i landet i minst 2 år i sammenheng, og som har arbeide her med tidsbegrenset opholdstillatelse, må ha arbeidstillatelse hvis han vil fortsette sitt arbeide utover tiden for opholdstillatelsens ophør. Har han opholdstillatelse som ikke er tidsbegrenset, må han søke om arbeidstillatelse innen 1 juli 1928. I de tilfelle hvor arbeidstillatelse søkes av personer som ved lovens ikrafttreden har arbeide her i landet, skal ansøkningen inneholde de samme oplysninger som nevnt for personer der opholdt sig i riket på omhandlede tidspunkt, men da ikke hadde arbeide hvortil arbeidstillatelse var nødvendig.

Arbeidstillatelse vil av Centralpasskontoret i almindelighet bli gitt for bestemt arbeide hos bestemt arbeidsgiver, og vil bli gjort gjeldende for bestemt tid av ikke over 1 års varighet. Ønsker vedkommende å gå over til annet arbeide enn det han har fått tillatelse til å overta, eller vil han ha forlenget tiden for arbeidstillatelsens varighet, må han innsende ny ansøkning herom. Om sådan ansøkning gjelder de samme bestemmelser som foran omhandlet. Har vedkommende utlending opholdt sig i riket i minst 2 år, vil dog arbeidstillatelse kunne meddeles for ubestemt tid. Hvis der opstår skjellig grunn til det, kan Centralpasskontoret ta tilbake en arbeidstillatelse, eller, hvis den er meddelt for ubestemt tid, gjøre den tidsbegrenset. — Arbeidstillatelse vil bli gitt i eget dokument, som tilstilles ansøkeren gjennem vedkommende legasjon eller konsulat, eller gjennem politiet, eller avhentes i Centralpasskontoret. Politiet skal gjøre anmerkning om den meddelte arbeidstillatelse i vedkommendes meldebevis eller opholdsbok, samt på hans fremmedregisterkort. Lignende anmerkning gjøres om enhver fornyelse av eller endring i den oprinnelig meddelte arbeidstillatelse.

For personer som tilhører befolkningen i Sveriges og Finn- 20 desbr.
lands grensedistrikter mot Norge, finner man å burde lempe på foranstående bestemmelser. Personer som tilhører befolkningen i Sveriges grensedistrikter mot Norge og som er svenske undersåtter, har ifølge gjeldende bestemmelser (se departementets rundskrivelse av idag angående «Utlendingers innreise») adgang til å reise til de tilstøtende distrikter i Norge og opholde sig der inntil 3 døgn uten å være i besiddelse av pass, men alene mot forevisning av attest fra offentlig myndighet om nasjonalitets- og bostedsforhold. Lettelser med hensyn til passtvangen gjelder likeledes for samtrafikken mellem Norge og Finnland i Pasvikdalen (se også herom foran nevnte rundskrivelse). Hensikten med disse bestemmelser er å lette den daglige og store samferdsel som finner sted langs grensen mot Sverige og Finnland. Denne samferdsel ytrer sig delvis i at personer fra det ene land utfører kortvarig arbeide av forskjellig art i det annet land. Forsåvidt det dreier sig om arbeide av ikke over 3 dagers varighet, skal det ikke være nødvendig å søke Centralpasskontoret om arbeidstillatelse i disse tilfelle. Tillatelse til å utføre sådant arbeide kan meddeles av vedkommende lensmann. Ved utøvelse av denne myndighet skal lensmennene ha for øie at norsk arbeidskraft i distriktet ikke må fortrenges, men at tillatelse som omhandlet alene bør gis hvor dette ikke skader norske interesser.

Rundskrivelse*) **fra Justisdepartementet til politimestrene.** 20 desbr.

Fremmedloven. Rundskrivelse nr. 5.

Opholdstillatelse.

Ifølge § 5 i lov av 22 april 1927 om utlendingers adgang til riket skal den som ikke er norsk statsborger og ikke har fast bopel her i riket og som kommer fra utlandet for å søke eller motta erhverv eller ta fast ophold her, før han begynner arbeidet, og senest 6te dag efter ankomsten, melde sig for politiet på det sted hvor han tar ophold. Er en utlending som ikke har fast bopel her i riket, kommet fra utlandet uten å ha meldeplikt i henhold til denne bestemmelse, skal han, såfremt opholdet varer over 2 måneder, innen denne frist melde sig for politiet på sitt opholdssted. Hermed bortfaller den plikt til å melde sig som hittil har påhvilt enhver utlending hvis ophold i landet har strakt sig utover 3 døgn.

Den som undlater å melde sig overensstemmende med disse bestemmelser, straffes efter straffelovens § 339[1].

Om den som er meldepliktig efter «Fremmedloven»s § 5, skal få opholdstillatelse, avgjøres av vedkommende politi-

*) Bekjentgj. 28 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 56.

20 desbr. mester eller av en polititjenestemann på hans vegne (se lovens § 6). Det bør alene i undtagelsestilfelle bli tale om å overlate denne avgjørelse til en underordnet polititjenestemann. Såfremt ikke politimesteren selv treffer avgjørelsen, bør dette som regel overlates til en annen politiembedsmann.

Opholdstillatelse kan ikke nektes den som ved fødselen er blitt norsk statsborger, men har tapt sin norske statsborgerrett. En sådan person gjenerhverver nemlig denne rett ved å ta fast bolig i riket (såfremt han har erhvervet fremmed borgerrrett, dog ikke før han har tapt denne), jfr. § 4 i lov av 8 august 1924 om norsk statsborgerrett, og har derfor rett til å ta ophold her.

Hvis vedkommende utlending er kommet til landet for å søke eller motta erhverv, eller han under sitt ophold i landet har skaffet sig erhverv her, og han har fått arbeidstillatelse av Centralpasskontoret (se departementets rundskrivelse av idag om «Arbeidstillatelse»), ligger deri en avgjørelse også av spørsmålet om opholdstillatelse. Er ansøkning om arbeidstillatelse innsendt, men Centralpasskontorets avgjørelse ennu ikke foreligger, må denne oppebies forinnen der treffes nogen beslutning om hvorvidt opholdstillatelse skal gis. Har vedkommende tatt arbeide uten å søke om arbeidstillatelse, men han er pliktig hertil i henhold til de gjeldende bestemmelser, må opholdstillatelse ikke gis, men spørsmålet om hvorvidt arbeidstillatelse skal meddeles, straks forelegges for Centralpasskontoret til avgjørelse. Er eller blir ansøkning om arbeidstillatelse avslått, skal heller ikke opholdstillatelse gis uten Centralpasskontorets samtykke.

Foranstående bestemmelser om opholdstillatelse gjelder ikke bare utlendinger som kommer til riket fra utlandet, men også utlendinger som har hatt opholdstillatelse her, når fristen for denne er utløpet.

Hvor en person nektes opholdstillatelse, skal vedkommende pålegges å forlate riket. Det må påses at dette pålegg efterkommes. Har vedkommende ikke innen en fastsatt frist efterkommet pålegget, og foreligger der særlig grunn til å anta at han ikke vil efterkomme det, kan politiet føre ham ut av riket. Ifølge «Fremmedloven»s § 21 plikter den som føres ut av riket, å betale utgiftene hermed. Er han i besiddelse av midler, bør derfor politiet på forhånd sikre sig det nødvendige beløp til bestridelse av disse utgifter. Har han ikke midler til det, utredes utgiftene av statskassen på samme måte som bestemt for utgiftene ved utvisninger (se departementets rundskrivelse av idag om «Utvisning»). Blir opholdstillatelse nektet en person som hittil har hatt sådan tillatelse, og pålegg gitt ham om å forlate riket, skal der i hans meldebevis eller opholdsbok gjøres anmerkning om opholdsnektelsen. Samtidig anmerkes denne i

det pass eller annet legitimasjonsdokument som vedkommende 20 desbr.
er i besiddelse av. Politimesteren opbevarer derefter meldebeviset eller opholdsboken i arkivet sammen med mulige andre dokumenter vedkommende angjeldende person.

Hvis den som er nektet ophold i riket, ikke efterkommer påbudet om å forlate dette, kan han utvises i henhold til «Fremmedloven»s § 16. Har han efterkommet påbudet, kan han, om han senere kommer tilbake til riket, ikke straffes eller utvises av denne grunn. Vedkommende passkontrollør eller politiet kan imidlertid avvise ham hvis der finnes grunn hertil på grunnlag av de forhold som foreligger ved hans tilbakevenden til riket.

Finner politiet at en utlending bør nektes tillatelse til å opholde sig i distriktet, f. eks. på grunn av boligmangel, men der ikke er grunn til å påby ham å forlate riket, skal vedkommende ifølge forskriftene i «Fremmedloven»s § 6, siste avsnitt pålegges å forlate distriktet og innen en fastsatt frist melde sig for politiet i et annet distrikt for å få avgjort om opholdstillatelse vil bli meddelt der. Forutsetningen for anvendelsen av denne bestemmelse er at vedkommende oplyser at han i tilfelle vil søke opholdstillatelse i et annet distrikt. Dette skal politiet alltid bringe på det rene, medmindre der foreligger grunn til straks å pålegge vedkommende å forlate riket. Bestemmelsen må ikke anvendes overfor utlendinger som er kommet til landet for å søke eller motta erhverv. Den arbeidstillatelse som sådanne personer må ha, vil nemlig i tilfelle inneholde tillatelse til å overta nærmere betegnet arbeide. I og med arbeidstillatelsen vil der således foreligge tillatelse til å ta ophold i et bestemt distrikt, medmindre der ved meddelelsen av arbeidstillatelse er tatt forbehold herom. Hvor politiet har gitt en utlending pålegg om å forlate distriktet og innen en fastsatt frist melde sig for politiet i et annet distrikt, skal der samtidig sendes skriftlig beskjed til dette, hvorhos anmerkning om opholdsnektelsen gjøres i vedkommendes meldebevis eller opholdsbok. Politiet i det annet distrikt skal ved utløpet av den fastsatte frist sende beskjed tilbake om hvorvidt vedkommende har meldt sig. Blir sådan melding ikke foretatt, skal politiet i det distrikt hvor vedkommende er nektet ophold, straks foreta eftersøkning, og hvis denne blir uten resultat, uopholdelig sende innberetning til Centralpasskontoret om saken.

Den som ikke er norsk statsborger og som har eller søker erhverv her i landet, eller som har opholdt sig her i over 2 måneder, skal ifølge «Fremmedloven»s § 7 melde av til politiet når han skifter bopel eller flytter til en annen kommune eller til utlandet. Om meldingen, som må finne sted før flytningen eller avreisen, gis av politiet påtegning i meldebeviset eller opholdsboken. Vedkommende skal også melde sig for politiet på det

20 desbr. sted som han flytter til. Meldingen må skje før han tar arbeide eller begynner annet erhverv, og senest 6te dag efter ankomsten.

Den som undlater å melde sig overensstemmende med disse bestemmelser, straffes efter straffelovens § 339[1].

Om den som er meldepliktig efter «Fremmedloven»s § 7, skal få tillatelse til å opholde sig på det sted som han er flyttet til, avgjøres på samme måte og efter samme hensyn som der foran er gjort rede for (se lovens § 8).

Ifølge «Fremmedloven»s § 9 skal den meldepliktige for politiet forevise sine legitimasjonspapirer, og møte personlig om det kreves. Sådant personlig fremmøte bør alltid kreves ved første gangs melding i et distrikt, og også ellers som regel, medmindre det i det enkelte tilfelle må antas å være ubetenkelig å frafalle kravet herom. Den meldepliktige skal gi de oplysninger om sine personlige forhold som politiet krever. Undlatelse av å gi sådanne oplysninger når politiet forlanger det, straffes efter straffelovens § 339[1].

Opholdstillatelse gis for høist et år om gangen (se «Fremmedloven»s § 6). Er arbeidstillatelse nødvendig, må dog opholdstillatelse ikke gis for lengere tid enn arbeidstillatelsen gjelder. Har en utlending opholdt sig i riket i minst 2 år, kan tillatelsen efter nærmere regler som Justisdepartementet fastsetter (se kongelig resolusjon av 26 september 1927), gis på ubestemt tid. Departementet bestemmer i henhold hertil at opholdstillatelse på ubestemt tid alene skal meddeles den som søker om det. I tilfelle hvor arbeidstillatelse er nødvendig, skal sådan opholdstillatelse ikke gis, medmindre vedkommende har fått arbeidstillatelse på ubestemt tid. Hadde vedkommende utlending ved den nye fremmedlovs ikrafttreden opholdt sig her i riket i et sammenhengende tidsrum av minst 2 år, kan opholdstillatelse på ubestemt tid meddeles hvis ikke særlige omstendigheter taler imot dette. Finner politiet ellers at en utlending bør gis opholdstillatelse på ubestemt tid, skal saken forelegges Centralpasskontoret til avgjørelse.

Hvis der opstår skjellig grunn hertil, kan en opholdstillatelse når som helst tas tilbake, eller, hvis den er gitt på ubestemt tid, gjøres tidsbegrenset.

Blir opholdstillatelsen gitt på bestemt tid, skal politiet utstede meldebevis. Gis opholdstillatelsen på ubestemt tid, utsteder politiet opholdsbok (se «Fremmedloven»s § 11). Det tidligere utstedte meldebevis blir i så fall å opbevare av politiet. Blir en opholdstillatelse på ubestemt tid atter gjort tidsbegrenset, skal den utstedte opholdsbok kasseres ved påtegning i boken, hvorefter politiet opbevarer den. Opholdstillatelsen gis sådan form: «Gjelder for ophold i ..... politimesterdistrikt i tiden ..... (ubestemt

tid)». Innen utløpet av den frist som er satt i meldebeviset, 20 desbr.
skal vedkommende ifølge «Fremmedloven»s § 10 på nytt melde sig for politiet på det sted hvor han opholder sig, for å få avgjort om fortsatt ophold vil bli tillatt. Blir fortsatt opholdstillatelse meddelt, skal der gis sådan påtegning om denne i meldebeviset: «Gjelder for fortsatt ophold i ..... politimesterdistrikt i tiden .....». Utstedelse av meldebevis eller opholdsbok foretas alene av politiet i det distrikt her i landet hvor vedkommende utlending først tar ophold. Når opholdstillatelse senere gis i et annet distrikt, skal politiet her meddele den ved påtegning i det meldebevis eller den opholdsbok som oprinnelig er utstedt, medmindre vedkommende har mistet dette (denne). I så fall kan ny utstedelse foretas. Ved sådan påtegning i meldebeviset eller opholdsboken noteres også (ved leilighet) de nye data om vedkommende utlending som blir politiet bekjent. Det bemerkes at meldebevis ikke skal utstedes til personer som i henhold til bestemmelsene om den såkalte grenseboertrafikk får tillatelse av vedkommende lensmann til å ta arbeide av ikke over 3 dagers varighet (se departementets rundskrivelse av idag om «Arbeidstillatelse»).

For ektefeller utstedes felles meldebevis eller opholdsbok, medmindre de lever adskilt. Barn under 21 år som bor hos foreldrene, medtas i disses meldebevis eller opholdsbok (eventuelt meldebeviset eller opholdsboken for den av foreldrene som de bor hos).

For så vel meldebevis som opholdsbok er utferdiget nye skjemaer, hvortil man henviser. Skjemaene er, bortsett fra titelen, enslydende.

For utstedelse og fornyelse av meldebevis betales inntil videre en avgift av henholdsvis kr. 5,00 og kr. 2,00. For utstedelse og fornyelse av opholdsbok betales henholdsvis kr. 10,00 og kr. 4,00. Som fornyelse regnes det også når en utlending første gang gis opholdstillatelse i et nytt distrikt som han flytter til, forutsatt at tillatelsen gis ved påtegning i tidligere utstedt meldebevis eller opholdsbok. Må vedkommende ha arbeidstillatelse, eller møter han personlig frem hos politimesteren, skal denne utstede meldebeviset eller opholdsboken. I motsatt fall kan han bemyndige lensmannen til å foreta utstedelsen eller fornyelsen, og skal da i tilfelle samtidig tilstille denne det til utstedelsen nødvendige skjema. Foretar lensmannen utstedelsen eller fornyelsen, tilfaller avgiften ham (se «Fremmedloven»s § 11). Ellers tilfaller avgiften statskassen. Hvis vedkommende utlending må ha arbeidstillatelse, beriktiges avgiften av Centralpasskontoret ved stempelmerker, som påklebes nevnte tillatelse. I andre tilfelle opkreves den av politiet og innsendes

20 desbr. inntil videre for hver gang til Centralpasskontoret. Ubemidlede utlendinger som opholder sig her i studie- eller rekreasjonsøiemed, skal ikke avkreves nogen avgift. — Forsåvidt angår russiske og armenske flyktninger som har opholdstillatelse, skal deres meldebevis eller opholdsbok innen hvert års utgang innsendes til Centralpasskontoret tillikemed kr. 4,00 til påklebning av det såkalte «Nansenmerke» (i henhold til beslutning truffet på den interguvernementale konferanse i Genéve 12 mai 1926). Det nevnte beløp går til fradrag i den avgift som de omhandlede personer for øvrig plikter å betale for utstedelse eller fornyelse av meldebevis eller opholdsbok.

Ved kongelig resolusjon av 26 september 1927 er det i henhold til «Fremmedloven»s § 12 bestemt, at opholdstillatelse som politiet har gitt efter lovens §§ 6, 8 og 10, kan omgjøres av Centralpasskontoret. Er opholdstillatelse nektet, kan avgjørelsen ankes inn for Centralpasskontoret. Har vedkommende anket innen 48 timer efterat han er gjort kjent med beslutningen og adgangen til anke, skal avvisning ikke settes i verk før Centralpasskontorets avgjørelse er falt. Når en person nektes opholdstillatelse, bør derfor beslutningen herom og adgangen til anke straks gjøres kjent for vedkommende, og der bør ikke settes en kortere frist i pålegget om å forlate landet eller distriktet enn 48 timer.

Dersom nogen som ikke er norsk statsborger, går fra en stilling ombord i et skib eller luftfartøi, må han ikke gå i land her i riket uten tillatelse av vedkommende politimester (se «Fremmedloven»s § 13). Det bemerkes at Handelsdepartementet har instruert mønstringschefene om ikke å avmønstre utlendinger, medmindre politiets samtykke for vedkommende til å gå i land her i riket foreligger. Politiet må imidlertid ved skibes ankomst selv undersøke om utlendinger aktes avmønstret. Hvor utenlandske sjømenn kan forlange eller plikter å finne sig i avmønstring i norsk havn, gir dette dem ingen rett til å gå i land i riket. Også i disse tilfelle må tillatelse til å gå i land søkes hos vedkommende politimester. Finner denne ikke å kunne gi tillatelse hertil, blir det skibets eller luftfartøiets sak å ta vedkommende med, eller på annen måte skaffe ham ut av landet. Gir politimesteren tillatelse til at en person som omhandlet går i land, eller går vedkommende i land uten politiets tillatelse, skal skibets eller fartøiets rederi dekke de utgifter som innen 3 måneder blir påført det offentlige ved at han har opholdt sig her i riket og må føres ut. Tilhører skibet eller fartøiet et utenlandsk rederi, bør politiet i almindelighet som vilkår for at vedkommende gis tillatelse til å gå i land, kreve deponert et tilstrekkelig beløp til bestridelse av mulige utgifter som omhandlet. Særlig forsiktighet med å gi tillatelse til å gå

i land bør politiet vise når det gjelder sjøfolk som ikke har gyldig 20 desbr.
pass, og som vil ha vanskelig for å skaffe sig sådant fordi de mangler legitimasjonspapirer eller fordi deres statsborgerforhold er uklart.

Ifølge «Fremmedloven»s § 14 må den som ikke er norsk statsborger, ikke søke erhverv ved håndverk eller annen håndtering under reise eller vandring fra sted til sted, medmindre han har særskilt tillatelse til det av politimesteren i vedkommende distrikt. Sådan tillatelse må ikke gis til sigøinere eller andre omstreifere. Den tillatelse som her er omhandlet, bør ikke gis uten i rene undtagelsestilfeller hvor der foreligger særlige omstendigheter som taler herfor, og den må under ingen omstendighet gis til personer som antas i en eller annen henseende å være mindreverdige. Politiet bør i tvilstilfelle forelegge spørsmålet om hvorvidt tillatelse som omhandlet skal gis, for Centralpasskontoret. Man henleder opmerksomheten på at der kreves ny tillatelse for hvert politimesterdistrikt som vedkommende søker erhverv i.

I henhold til bestemmelsene i lovens § 14, annet avsnitt, jfr. kongelig resolusjon av 26 september 1927, må den som ikke er norsk statsborger, ha tillatelse av Justisdepartementet for å kunne gi eller delta i dramatiske forestillinger. Denne bestemmelse er kommet inn i loven for å skape et vern for norske teaterinteresser mot konkurranse fra dårlige utenlandske teaterselskaper m. v. Angående forståelsen av uttrykket «dramatiske forestillinger» henviser man til lov av 22 mai 1875 om adgang til å gi dramatiske og andre offentlige forestillinger m. v., som fremdeles vil komme til å gjelde også for utenlandske skuespillere. Såfremt politiet er i tvil om hvorvidt en forestilling må anses som «dramatisk forestilling» i henhold til lovens bestemmelser, bør saken forelegges for Justisdepartementet til avgjørelse herav. Ansøkninger om tillatelse som her omhandlet skal inneholde oplysning om hvilke personer der omfattes av dem. De innsendes gjennem Centralpasskontoret.

Fremmedlovens § 26 bestemmer at Kongen kan gi nærmere regler om hvorledes der skal gjøres med melding til folkeregistret og med melding efter fattiglovens § 19 når nogen har sendt melding til politiet efter denne lov. I henhold hertil og til kongelig resolusjon av 26 september 1927 bestemmer departementet herved, at utlending som har avgitt melding til politiet efter den nye fremmedlov og de forskrifter som er utarbeidet med hjemmel av den, ikke behøver å gi melding til folkeregistret eller efter fattiglovens § 19. Hvor vedkommende utlending flytter til eller fra en kommune som har oprettet folkeregister, eller skifter bopel i en sådan kommune, skal politiet

20 desbr. underrette dette om flytningen. Underretningen sendes samme dag som meldingen mottas, og gis på «Fremmedkontrollskjema B».

Utlendingers plikt til å melde sig til vedkommende folkeregister ved de almindelige folketellinger berøres ikke av disse bestemmelser, og heller ikke utlendingers plikt til å gi melding til vedkommende folkeregister om de medlemmer av deres husstand som er norske statsborgere.

20 desbr. **Rundskrivelse***) **fra Justisdepartementet til politimestrene.**

Fremmedloven. Rundskrivelse nr. 6.

Registrering av utlendinger m. v.

Utlendinger som ikke har meldeplikt.

Ifølge § 22 i lov av 22 april 1927 om utlendingers adgang til riket skal den som gjør sig en næring av å drive herberge (hotell, pensjonat, losjihus eller lign.), føre nøiaktig bok over de personer som han har i natteherberge, og gi politiet skriftlig melding om dem. Denne melding skal, hvad enten den gjelder norske statsborgere eller utlendinger, gis på «Fremmedkontrollskjema C». Dette skjema inneholder rubrikker for vedkommende persons fulle navn, fødselsår og -dag og fødselssted, stilling, hjemsted, nasjonalitet, siste opholdssted, bestemmelsessted og, forsåvidt angår utlendinger som ikke er bosatt i Norge, hensikten med opholdet her. Meldingene skal dateres og undertegnes av dem som plikter å avgi dem. Der skal være rubrikker for de samme oplysninger i de bøker som i herbergene føres over reisende. De bøker som for tiden brukes, kan dog benyttes til de er utskrevet.

Meldingene skal i byene være avgitt til politiet innen kl. 10 formiddag og i landdistriktene innen 24 timer efter den reisendes eller fremmedes ankomst. Hvor vedkommende bor mer enn 3 km. fra politimesteren eller lensmannen, er det dog tilstrekkelig at meldingen innen nevnte frist er avlevert til postvesenet. Hvis meldingen mottas av lensmannen, skal denne uopholdelig sende den videre til politimesteren.

Det må påses strengt overholdt at de her omhandlede meldinger blir avgitt, og at dette skjer punktlig. Undlatelse av å gi foreskreven melding er straffbar i henhold til straffelovens § 334 og § 339[1].

På grunnlag av de meldinger som politiet i henhold til foranstående mottar, skal der føres et alfabetisk register over alle utlendinger som ankommer til vedkommende politimesterdistrikt, og som ikke straks blir registrert i fremmedregistret (se nedenfor). Da det skjema som meldingene avgis på, er et enkeltmannsskjema, hvorav der utfylles et eksemplar

*) Bekjentgj. 28 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 56.

for hver reisende som ankommer, kan politiet sette skjemaene 20 desbr.
direkte inn i kartoteket i stedet for som nu å overføre oplysningene i de mottatte meldinger til særskilte kort. Forinnen skjemaene settes inn i kartoteket, må det imidlertid påses at de er utfylt med tydelig håndskrift, som uten vanskelighet kan leses. Skulde et skjema i denne henseende lide av mangler, som ikke politiet selv kan avhjelpe, kan politiet forlange det omskrevet av den som har avgitt meldingen.

De skjemaer som anbringes i det her omhandlede register, bør fjernes fra dette efterhvert som de ikke lenger kan antas å ha nogen interesse. En skjønnsom utrenskning bør finne sted fra tid til annen.

Utlendinger som har meldeplikt.

Angående utlendingers meldeplikt henvises til departementets rundskrivelse av idag om «Opholdstillatelse».

Over alle utlendinger som er meldepliktige og som får opholdstillatelse, skal der føres særskilt register (fremmedregistret). Dette skal omfatte så vel utlendinger der får opholdstillatelse på bestemt tid og gis meldebevis, som utlendinger der får opholdstillatelse på ubestemt tid og gis opholdsbok.

Registreringen utføres ved hjelp av de såkalte «Fremmedregisterkort». Disse er trykt efter et noget annet skjema enn tidligere, samtidig som endel av teksten av plasshensyn er overført til kortets annen side. Dets format er bibeholdt. «Fremmedregisterkortet» skal, foruten de samme oplysninger som kreves i «Fremmedkontrollskjema C», også inneholde oplysning om hvor vedkommende tidligere har opholdt sig i Norge (samtlige steder), når og av hvem meldebevis eller opholdsbok er utstedt, om vedkommende er gift og i tilfelle med hvem, og navnene på de barn han i tilfelle har. Rubrikken for oplysninger om hensikten med opholdet i Norge skal angi hvilket arbeide vedkommende har og hos hvem, samt arbeidstillatelsens datum og varighet (se departementets rundskrivelse av idag om «Arbeidstillatelse»). Kortene skal efterhvert suppleres med de nye data om vedkommende utlending som blir politiet bekjent. Skal der noteres data som kortene ikke har særskilt rubrikk for, som f. eks. straffer, gjøres notater herom i anmerkningsrubrikken.

Ektefeller gis hver sitt kort. Likeledes utferdiges særskilt kort for hvert barn. Barn som ikke har fylt 21 år, føres derhos med navn på begge foreldres kort. Hvis nogen av familiens medlemmer er norske statsborgere, uten å være i besiddelse av fremmed borgerrett, utferdiges ikke særskilte kort for dem.

Registret skal føres alfabetisk, men det må sørges for at der has oversikt over hvilke opholdstillatelser som utløper til enhver tid. Hvis registret er så stort at det for oversiktens

20 desbr. skyld er nødvendig, bør der ved siden av føres et såkalt forfallsregister, hvor kortene ordnes efter datoen for opholdstillatelsens ophør. Kortene i dette forfallsregister behøver ikke å inneholde annet enn vedkommendes navn og datoen for opholdstillatelsens ophør.

Fra tid til annen bør fremmedregistret gjennemgåes og en utrenskning finne sted.

Ved siden av dette fremmedregister og politikammerets almindelige journal antas det ikke for tiden nødvendig å føre nogen særskilt protokoll over de utlendinger som melder sig i henhold til meldeplikt.

Når en utlending er meddelt opholdstillatelse og der er utferdiget registerkort for vedkommende, skal avskrift av dette straks tilstilles Centralpasskontoret til innsettelse i dettes centralregister, der skal omfatte alle utlendinger som har opholdstillatelse her i landet. Hvis vedkommende ikke har arbeidstillatelse, skal avskriften av registerkortet være ledsaget av nærmere oplysninger som viser hvorfor opholdstillatelse er gitt, hvis ikke dette fremgår av registerkortets oplysning om hensikten med opholdet. Enhver endring eller tilføielse av betydning som gjøres i det oprinnelig utferdigede registerkort, skal likeledes straks meddeles Centralpasskontoret. I anledning av centralregistrets oprettelse skal derhos avskrift (på de nye skjemaer) av samtlige eldre registerkort i politikamrenes fremmedregistre snarest innsendes til Centralpasskontoret. Dette gjelder dog alene kort for utlendinger som fremdeles er bosatt i distriktet. Innsendelsen kan foregå efterhvert, men må være tilendebragt innen utgangen av juni måned 1928.

20 desbr. **Rundskrivelse fra Justisdepartemenfet til politimestrene.**

Fremmedloven. Rundskrivelse nr. 7.

U t v i s n i n g.

Bestemmelser om utvisning av personer som ikke er norske statsborgere, inneholdes i tredje kapitel i lov av 22 april 1927 om utlendingers adgang til riket.

Lovens § 16 bestemmer at såfremt ikke annet er vedtatt ved avtale med fremmed stat, kan en politimester, eller på hans vegne en politiembedsmann, vise ut av riket enhver som ikke er norsk statsborger, forutsatt at en av de betingelser foreligger som er opstillet i paragrafens punkter a—f.

Ifølge punkt a kan utvisning foretas når vedkommende uten skjellig grunn har undlatt å melde sig og legitimere sig som bestemt i lovens §§ 5, 7, 9 og 10. Angående plikten til å melde og legitimere sig henviser man til departementets rundskrivelse av idag om «Opholdstillatelse». Det er alene når undlatelsen av å melde og legitimere sig er skjedd u t e n s k j e l-

lig grunn at utvisning kan foretas. (I den understrekede 20 desbr.
setning ligger det nye i forhold til den hittil gjeldende regel.) Undlatt melding vil således herefter ikke være utvisningsgrunn hvis der foreligger omstendigheter som gjør det undskyldelig at vedkommende har forsømt sin meldeplikt. Det er forutsetningen at den her omhandlede adgang til utvisning i almindelighet ikke skal brukes, medmindre der for øvrig foreligger ufordelaktige oplysninger om vedkommende person.

I punkt b bestemmes, at utvisning kan foretas når vedkommende handler mot en beslutning om å nekte ham ophold i riket eller i en kommune. Politiet må føre skarp kontroll med at dets beslutninger om opholdsnektelse blir efterkommet. Handler en person mot sådan beslutning, bør han som regel utvises, medmindre særlig undskyldende omstendigheter foreligger.

I henhold til punkt c kan utvisning foretas når en person faller det offentlige til byrde eller ikke sørger for sin familie. Denne bestemmelse må håndheves med stor forsiktighet og konduite. Ved avgjørelsen av utvisningsspørsmålet må bl. a. legges vekt på hvor lenge vedkommende har opholdt sig i landet, og de forhold som knytter ham til dette. En person som er inngiftet og har barn her i landet, bør således ikke utvises, medmindre overveiende offentlige hensyn taler for et sådant skritt. Man henleder opmerksomheten på at efter konvensjonen av 26 mai 1914 mellem Norge, Sverige og Danmark, tiltrådt av Finnland 11 juli 1923, om gjensidig understøttelse av trengende, vil utvisning av den grunn som her er omhandlet, i almindelighet ikke kunne foretas overfor svenske, danske og finske borgere som har opholdt sig i Norge over 10 år. Man henviser herom til konvensjonens bestemmelser. Disse medfører for øvrig ingen innskrenkning i de kontraherende lands rett til å foreta utvisning av undersåtter fra ett av de andre land av annen årsak enn ydet fattigunderstøttelse. Utvisning må dog ikke finne sted under sådanne omstendigheter at det må betegnes som omgåelse av konvensjonens bestemmelser.

Ifølge punkt d skal utvisning videre kunne skje når vedkommende under sitt ophold her i landet gir sig til å gå ledig eller drive omkring uten å kunne påvise lovlig erhverv, eller når det er grunn til å tro at han helt eller delvis skaffer sig midlene til sin livsførsel ved ulovlig virksomhet eller på uhederlig måte. Som det vil ses er det tilstrekkelig for anvendelsen av bestemmelsen i sistnevnte passus, at det er grunn til å tro at vedkommende helt eller delvis ernærer sig på ulovlig eller uhederlig måte. Og denne betingelse for utvisning er opstillet alternativt med betingelsen om at vedkommende gir sig til å gå ledig eller drive omkring uten å kunne påvise lovlig erhverv.

20 desbr. Dette innebærer en vesentlig skjerpelse i forhold til de nu gjeldende regler.

I punkt e bestemmes, at utvisning skal kunne foretas når vedkommende for mindre enn 5 år siden i utlandet har avsonet frihetsstraff av 6 måneder eller derover. Dette gjelder ikke når han er dømt for en politisk forbrytelse eller for handling som er foretatt i sammenheng med en politisk forbrytelse og i den hensikt å fremme det mål som er tilsiktet ved denne. For anvendelsen av den her omhandlede bestemmelse er det likegyldig når den omhandlede straff er idømt. 5-års fristen blir å beregne fra den tid da straffeavsoningen er tilendebragt. Utvisning av grunn som her omhandlet bør ikke finne sted når den handling som vedkommende er straffet for, her i landet ikke er straffbar eller alene belagt med en ubetydelig straff. Man henleder forøvrig opmerksomheten på at loven bruker uttrykket «frihetsstraff». Der sondres således ikke mellem de forskjellige arter av sådan straff.

I punkt f bestemmes endelig at vedkommende kan utvises når han her i landet er dømt til fengsel i 6 måneder eller derover eller hefte i 3 år eller derover, eller når han i løpet av de siste 3 år flere ganger er dømt til frihetsstraff. Disse bestemmelser er i noget endret og utvidet form optatt efter den nu ophevede § 38 i straffeloven. Man henleder opmerksomheten på at adgangen til å utvise er utvidet til å omfatte også dem som i løpet av de siste 3 år flere ganger er dømt til frihetsstraff, selv om ikke nogen enkelt dom går ut på så streng straff som fengsel i 6 måneder eller hefte i 3 år.

Ifølge lovens § 16, siste avsnitt kan den som er født i riket og i de siste 3 år har hatt fast bosted eller stadig ophold her, ikke utvises efter bestemmelsene i punkt c—f.

Såfremt ikke annet er vedtatt ved avtale med fremmed stat, kan Kongen i henhold til lovens § 17 av hensyn til rikets sikkerhet eller interesser for øvrig beslutte utvist enhver som ikke er norsk statsborger. Denne bestemmelse vil kunne komme til anvendelse hvis man i et tilfelle finner at der bør foretas utvisning av en person, uten at bestemmelsene i lovens § 16 gir adgang hertil. Bestemmelsen vil under normale forhold neppe bli anvendt i mange tilfelle, idet den nærmest tar sikte på forholdene i ekstraordinære tider, som f. eks. under krig. Politiet må imidlertid være opmerksom på at den kan anvendes også i normale tider hvis det finnes påkrevet.

Angående fremgangsmåten når utvisning skal foretas, bestemmer «Fremmedloven»s § 18, at den som det er spørsmål om å utvise av riket, blir å fremstille for vedkommende politiembedsmann, som mottar og nedskriver hans forklaring. Blir

der truffet beslutning om utvisning, skal beslutningen innføres i den almindelige politijournal. Den må inneholde en fullstendig angivelse av grunnene for utvisningen. Beslutningen skal meddeles vedkommende. Er han ikke til stede når beslutningen treffes, skal den forkynnes for ham. Samtidig med meddelelsen eller forkynnelsen skal vedkommende gjøres kjent med at han innen 24 timer kan kreve saken forelagt for vedkommende fylkesmann. Fremsetter han krav herom, skal beslutningen ikke settes i verk før fylkesmannen har truffet sin avgjørelse. 20 desbr.

Inntil spørsmål om utvisning er avgjort, kan vedkommende ifølge lovens § 19 pågripes og settes i varetektsfengsel efter reglene i straffeprosesslovens §§ 231 flg. Efterat utvisning er besluttet, kan han på samme måte pågripes og settes i varetektsfengsel inntil utvisningen kan settes i verk.

Rettslige forklaringer i utvisningssaker skal i tilfelle optas ved forhørsrett efter straffeprosesslovens regler.

Angående iverksettelse av utvisningsbeslutninger fastsettes herved følgende bestemmelser:

1) Utvisningen iverksettes av politiet snarest mulig efterat den er besluttet med endelig virkning. Dog kan politiet, hvor særlige omstendigheter foreligger, tilstå vedkommende en kort utsettelse med iverksettelsen. Dette må dog kun skje hvor det anses for helt ubetenkelig.
2) Forinnen utvisningen iverksettes, skal politiet ta fingeravtrykk av vedkommende. Fingeravtrykket blir å sende inn til Identifiseringscentralen i Oslo. Er den utviste i besiddelse av meldebevis eller opholdsbok, skal der heri gjøres anførsel om utvisningen. Samtidig anmerkes denne i det pass eller annet legitimasjonsdokument som den utviste er i besiddelse av. Om utvisningen gis uopholdelig innberetning til Polititidendes redaksjon. Politimesteren opbevarer derefter meldebeviset eller opholdsboken i arkivet sammen med mulige andre dokumenter vedkommende utviste.
3) Utvisningen iverksettes på den for øiemedet lempeligste måte. Når politiet ikke finner det betenkelig i det enkelte tilfelle, bør det opfordre den utviste til frivillig å forlate landet. Politiet må dog i så fall anvise ham den måte hvorpå han skal foreta avreisen, og den vei ad hvilken denne skal foregå.
4) Hvis politiet ikke finner å burde gi den utviste adgang til frivillig å forlate landet, skal han føres ut av dette. Han må i så fall ledsages av sådan vakt som politiet finner nødvendig. Transporten skal foregå på billigst mulig måte.

20 desbr. 5) Hvis vedkommende føres ut av riket, skal han i almindelighet sendes til sitt hjemland. Kan dette ikke oplyses, eller taler andre særlige grunner for det, kan han dog sendes til et annet land, og da fortrinsvis det land hvor han sist har hatt sitt ophold, eller et land hvor han stadig har holdt til. Opstår spørsmål herom, bør dog saken i almindelighet forelegges for Centralpasskontoret.

6) Hvis den utviste i henhold til foranstående bestemmelser føres ut av riket, plikter han å betale utgiftene dermed (se «Fremmedloven»s § 21). Er han i besiddelse av pengemidler, bør derfor politiet, før utvisningen iverksettes, sikre sig det nødvendige beløp til bestridelse av utgiftene ved utvisningens iverksettelse. Har den utviste ikke midler til det, utredes de her omhandlede utgifter av statskassen. Regning over de medgåtte utgifter innsendes av politiet til vedkommende fylkesmann, som efter foreløbig revisjon anviser dem til refusjon av statskassen, jfr. kongelig resolusjon av 1 mai 1914.

Angående transitering av utviste utlendinger er der sluttet en overenskomst mellem Norge, Sverige og Danmark (deklarasjon av 28 mai 1919). Overenskomsten inntas av praktiske grunner her:

«*Art. 1.* Når en utenlandsk undersått utvises fra et av de tre skandinaviske land, er myndighetene i det annet av de nevnte land, hvorigjennem den utviste må passere, eller om den utviste må passere gjennem begge de andre land, begge disse lands myndigheter pliktige til å motta den utviste og medvirke til hans videre befordring. Forat sådan plikt skal foreligge, forutsettes det dog, at der foreligger visshet for, at den utviste kan føres ut av det land hvor han blir mottat, d. v. s. både at kommunikasjonsmiddel forefinnes og at det ikke hindres av myndighetene i det land hvortil den utviste skal videre-befordres.

Opstår ikke destomindre, efterat den utviste er kommet inn i det land hvorigjennem han må passere, av nogen grunn hindring mot hans videre befordring, skal det land hvorifra han er utvist, være pliktig til atter å ta imot den utviste.

Art. 2. Den utviste skal være ledsaget av en polititjenestemann fra utvisningslandet, som skal medbringe følgebrev, utferdiget av vedkommende politimyndighet og inneholdende den utvistes fulle navn og signalement, samt oplysning om hans livsforhold og nasjonalitet og om utvisningsbeslutningen. Følgebrevet skal ennvidere være forsynt med bevidnelse om at den utviste vil bli mottatt i det land

hvortil han skal endelig viderebefordres, hvilken bevidnelse skal være utferdiget av dette lands diplomatiske representant i utvisningslandet. 20 desbr.

Når disse dokumenter behørig forevises, skal de gjeldende passforskrifter ikke komme til anvendelse.

Art. 3. Den utviste skal ledsages av en polititjenestemann fra utvisningslandet til det sted hvor han mottas av politimyndigheten i det land hvorigjennem han først må passere. Disse steder er for Danmark Kjøbenhavn, for Norge Fredrikshald, Kongsvinger, Trondhjem og Narvik, samt for Sverige Malmø, samt Ed, Charlottenberg, Järpen og Kiruna.

Hvis en person som er utvist fra et av de skandinaviske land, skal passere gjennem begge de andre land, skal den utviste efter mottagelsen av vedkommende politimyndighet i det land hvorigjennem han først må passere, ledsages av en polititjenestemann fra dette land til det sted hvor han mottas av vedkommende politimyndighet i det annet land.

Art. 4. Underretning om utvisningen skal minst en uke før den utviste kommer til det land hvorigjennem han skal passere, meddeles politimyndigheten på det sted hvor den utviste overensstemmende med det ovenanførte er bestemt å skulle mottas av det nevnte lands politimyndighet.

Hvis den utviste skal sendes fra Danmark til Sverige eller Norge, eller fra Norge eller Sverige til Danmark, skal i påtrengende tilfelle sådan underretning kunne meddeles innen kortere tid, dog minst en dag før.

Art. 5. Ved den utvistes overlevering til vedkommende politimyndighet i det land som han skal passere, skal også følgebrevet overleveres, hvorved det av den avleverende polititjenestemann skal forsynes med bevidnelse om den utvistes overlevering. Vidnesbyrd derom skal likeledes utferdiges av den mottagende politimyndighet og tilstilles den avleverende polititjenestemann.

Art. 6. Omkostningene ved transporten skal for den del den besørges av myndighetene i det land hvorigjennem den utviste passerer, forskuddsvis utredes av dette land og senere refunderes av utvisningslandet.»

Som det vil ses, er plikten til å motta en utvist utlending for transport gjennem et av de tre land i henhold til overenskomsten gjort betinget av at visse nærmere angitte forpliktelser opfylles av utvisningslandet. Det må derfor nøie påses at de her omhandlede bestemmelser iakttas. Angående overenskomstens forskjellige bestemmelser skal man for øvrig bemerke: Den politi-

20 desbr. myndighet som har avsagt utvisningsbeslutningen, må, før denne iverksettes, undersøke på hvilken måte og hvilken vei transporten kan foregå. — Ifølge artikkel 2 skal følgebrevet som medbringes av den polititjenestemann fra utvisningslandet der ledsager den utviste, være forsynt med bevidnelse om at den utviste vil bli mottatt i det land som han skal befordres videre til. Bevidnelsen skal være utferdiget av dette lands diplomatiske representant i utvisningslandet. Begjæring om sådan bevidnelse kan av politiet sendes direkte til Utenriksdepartementet, som vil foranledige at bevidnelsen tilveiebringes. Man henleder opmerksomheten på at denne begjæring skal ledsages av de samme oplysninger som i artikkel 2, første ledd, bestemt for følgebrevet. — Når politiet mottar en utvist person fra Sverige eller Danmark til transport gjennem Norge, må det sørge for at gjennemreisen foregår uten ophold. Kan videretransporten ikke foretas straks, antas der å være adgang til å hensette den utviste i varetektsfengsel. Opstår der, efterat den utviste er mottatt av norsk politi, hindring mot hans videre befordring, vil han ifølge artikkel 1, siste ledd, kunne sendes tilbake til utvisningslandet. Før dette skjer, bør dog saken forelegges for Centralpasskontoret. — Opgave over utgiftene ved gjennemtransport gjennem Norge og (eller) videre forsendelse (hvis den utviste ikke av utvisningslandet er forsynt med reisepenger eller billett for den videre reise) skal innsendes til Justisdepartementet, som vil foranledige utleggene refundert av utvisningslandet overensstemmende med artikkel 6. — Man gjør uttrykkelig opmerksom på at overenskomstens bestemmelser alene gjelder utviste som skal sendes g j e n n e m et av de tre nevnte land, derimot ikke utviste som sendes t i l et av landene.

Den som er besluttet utvist, kan ifølge «Fremmedloven»s § 20, jfr. kongelig resolusjon av 26 september 1927, av Justisdepartementet atter gis adgang til riket når han innsender ansøkning herom. Kommer han til riket uten sådan tillatelse, straffes han efter straffelovens § 342. Herpå skal han gjøres opmerksom, når beslutningen om utvisning blir meddelt eller forkynt for ham.

Alle beslutninger om utvisning som treffes av politiet eller fylkesmennene, skal ved utløpet av hvert halvår meldes til Justisdepartementet. Dette skjer ved at utskrift av utvisningsbeslutningene innsendes til departementet ledsaget av de dokumenter som har hatt betydning for utvisningene.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til politimestrene. 20 desbr.

Fremmedloven. Rundskrivelse nr. 8.

Arbeidsformidlings- og festekontorers, samt kretssykekassers plikt til å gi melding om utlendinger m. v.

Ifølge § 25 i lov av 22 april 1927 om utlendingers adgang til riket kan arbeidsformidlings- og festekontorer ved forskrifter som gis av Kongen, pålegges å gi skriftlig melding til politiet om utlendinger som søker eller får arbeide. På samme måte kan kretssykekassene pålegges å gi melding til politiet om utlendinger som meldes inn. Videre kan ifølge lovens § 24 Kongen bestemme at den som tar utlending i sin tjeneste eller gir ham lønnet arbeide, plikter å melde det skriftlig til politiet før arbeidet begynner, og at arbeidsgiver skal gi melding til politiet om de utlendinger som han har i sin tjeneste når sådan forskrift trer i kraft.

I henhold til disse bestemmelser og kongelig resolusjon av 26 september 1927 har Justisdepartementet fastsatt nedenstående nærmere regler om arbeidsformidlings- og festekontorers, samt kretssykekassers plikt til å gi melding om utlendinger m. v. Derimot har departementet ikke for tiden funnet å burde pålegge arbeidsgivere sådan plikt.

Arbeidsformidlings- og festekontorer.

Når en person henvender sig til et arbeidsformidlings- eller festekontor, hvad enten dette er offentlig eller privat, for å søke arbeide, skal kontoret straks bringe på det rene om vedkommende er utlending. Er dette tilfellet, må det pålegges ham å fremvise meldebevis eller opholdsbok. Melding om den arbeidssøkende sendes samme dag til politimesteren i kontorets distrikt. Meldingene avgis på «Fremmedkontrollskjema D». Dette inneholder rubrikker for vedkommende utlendings navn, fødselsår og -dag, stilling, bopel (adresse), opholdstillatelse, hvilket arbeide han tidligere har hatt, og om han nu er anvist arbeide og i tilfelle hvilket, samt en anmerkningsrubrikk. I rubrikken for opholdstillatelse anføres det om vedkommende har meldebevis eller opholdsbok, og i tilfelle hvem dette dokument er utstedt av, samt når opholdstillatelsen utløper (utløp). De oplysninger som ikke fremgår av meldebevis eller opholdsbok, anføres på grunnlag av vedkommendes eget utsagn. Meldingen underskrives av kontorets bestyrer eller en funksjonær på dennes vegne med angivelse av kontorets navn. Er vedkommende utlending ikke i besiddelse av meldebevis eller opholdsbok, eller fremgår det av dette dokument at han ikke lenger har opholdstillatelse, skal intet arbeide anvises. Hvis han har op-

20 desbr. holdstillatelse, men ikke blir anvist arbeide samme dag som han henvender sig til kontoret for å søke erhverv, skal ny melding sendes til politiet når arbeide er anvist. Vedkommende utlending gjøres samtidig med at arbeide anvises ham, opmerksom på at han uten ophold, og før arbeidet tiltredes, må innsende ansøkning til Centralpasskontoret om arbeidstillatelse, og at undlatelse herav i almindelighet vil medføre at opholdstillatelse blir nektet. Likeledes må han gjøres opmerksom på at det samme kan bli følgen av at han tiltrer arbeidet før arbeidstillatelsen er innvilget.

Når politiet gjennem de foran omhandlede meldinger får meddelelse om en utlending som ikke har meldebevis eller opholdsbok, eller hvis opholdstillatelse er utløpet, skal det straks undersøke saken og treffe de nødvendige forføininger, eller hvis vedkommende opholder sig i et annet distrikt, uten ophold sende meldingen videre til politimesteren der, forat denne kan ta affære. Mottar politiet melding om en utlending med opholdstillatelse som har søkt eller fått arbeide, skal det undersøke om han har arbeidstillatelse, og hvis dette ikke er tilfellet, påse at ansøkning herom blir sendt til Centralpasskontoret før arbeidet tiltredes, eventuelt straks sende meldingen videre til politiet i opholdsdistriktet til forføining.

Kretssykekasser.

Når en kretssykekasse mottar innmeldelse av et nytt medlem, skal den kreve oplysning om hvorvidt vedkommende er utlending. Er dette tilfellet, skal den straks sende melding om innmeldelsen til politimesteren i distriktet. Meldingen avgis på «Fremmedkontrollskjema E». Dette inneholder rubrikker for vedkommende utlendings navn, fødselsår og -dag, stilling, bopel (adresse), samt hvad slags arbeide han har fått og hos hvem.

Politiet skal ved mottagelse av sådan melding bringe på det rene om vedkommende har arbeidstillatelse, og hvis dette ikke er tilfellet, straks undersøke saken og treffe de nødvendige forføininger. Såfremt det ikke finner at utvisning, avvisning eller opholdsnektelse straks bør finne sted, skal det påse at ansøkning om arbeidstillatelse uten ophold blir innsendt til Centralpasskontoret.

21 desbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av lærerinne Ingeborg Tuntland ved gavebrev av 1 august 1925 oprettede «Ingeborg Tuntlands legat» til beste for sykepleierstanden og lærerinnestanden i Rogaland.

21 desbr. **Skrivelse***) fra Handelsdepartementet om nye vedtekter for bruken av ild og lys i Kristiansands havn.

*) Bekjentgj. 28 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 56.

Skrivelse*) fra Arbeidsdepartementet angående særbestemmelser for motorvognkjøring i Hedmark fylke. 21 desbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved gårdbruker Nils Fuglsengs testament av 19 september 1923 oprettede «Nils, Kristine, Ole, Eli og Nils Fuglsengs legat» til oplysningsarbeide og forkyndelse i kristelig ånd i Ringsaker. 22 desbr.

Skrivelse**) fra Justisdepartementet om ophevelse av § 9 og tillegg til § 5 i politivedtektene for Eidsberg herred, Østfold fylke. 22 desbr.

Plakat*) om foranstaltninger til bekjempelse av potetkreft (Synchytrium endobioticum). 23 desbr.

I kraft av lov om bekjempelse av skadeinsekter og plantesykdommer av 21 juli 1916 bestemmes herved:

1. Når landbruks- eller hagebruksfunksjonær i statens eller fylkets tjeneste samt statsmykologen og andre funksjonærer, som Landbruksdepartementet bemyndiger dertil, har erklært potetavling smittet av potetkreft, skal eieren efter påbud av vedkommende funksjonær og under tilsyn av ham eller andre, som dertil antas, uopholdelig tilintetgjøre avlingen eller deler av den samt potetgresset ved brenning eller dyp nedgravning, lagvis med ulesket kalk, og om det kreves foreta desinfeksjon med 2% formalin av potetbinger, redskaper eller andre gjenstander, som har vært i berøring med smittet avling, kfr. lov av 21 juli 1916 § 5, siste ledd og § 6.
2. Fra område som Landbruksdepartementet har erklært smittet av potetkreft (karanteneområde), må poteter, potetgress, gjødsel og kjøkkenavfall ikke føres ut uten med departementets tillatelse.
3. Innen karanteneområde kan departementet oprette større eller mindre smittesoner og sikkerhetssoner.

   Fra smittesoner må ikke føres ut poteter, potetgress, gjødsel og kjøkkenavfall samt sekker som har vært brukt til forsendelse eller opbevaring av poteter. Departementet kan på nærmere vilkår dispensere herfra for transport av ren gjødsel til tilstøtende sikkerhetssone og for transport av poteter, gjødsel og avfall til andre smittesoner. Som særlig smittefarlig gjødsel, for hvilken dispen-

*) Bekjentgj. 28 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 56.
**) Bekjentgj. 28 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 56, hvor tillegget til § 5 er inntatt.

23 desbr. sasjon ikke vil bli gitt, regnes gjødsel fra husdyr foret med rå poteter eller rå potetskrell fra smittet avling og gjødsel iblandet rått potetavfall fra sådan avling. Slik gjødsel må ikke brukes på jord som anvendes til potetdyrkning.

Jordbruksredskaper, som har vært anvendt i potetåkrer eller til poteter, tillates ikke ført ut fra smittesone uten at gjenstandene under tilsyn som nevnt under punkt 1 er grundig vasket med 2% formalin. Det er ennvidere forbudt å føre ut fra smittesone jord, rotvekster eller planter med påsittende rotdeler, som skriver sig fra smittet j o r d s t y k k e. Som ett og samme jordstykke regnes hager uansett størrelse, småparseller og bruk under 3 dekar.

4. Innen s m i t t e s o n e er det forbudt å dyrke poteter som ikke av departementet er godkjent som immune for potetkreft. I de to første år efter potetkreftens påvisning tillates heller ikke dyrkning av immune poteter på smittet j o r d s t y k k e. Som ett og samme jordstykke regnes også her hager uansett størrelse, småparseller og bruk under 3 dekar. På større bruk hvor all innmark må antas å være smittet, tillates dyrkning av immune poteter i de første to år kun på nybrutt land (o: jord som er brutt op av udyrket land). De nærmere betingelser for dyrkning av immune poteter fastsettes av departementet.

Departementet kan forby potetdyrkning også på bruk, hvor potetkreft ikke er påvist og kan påby at smittet jordstykke gjenlegges til eng.

5. Innen s i k k e r h e t s s o n e bestemmer departementet hvilke områder eller eiendommer i tilfelle skal gå over til dyrkning av immune poteter.

6. Såfremt der i eller utenfor karanteneområde opdages mistenkelige sykdomstegn, som kan befryktes å være potetkreft, er vedkommende eiere eller brukere forpliktet til straks å underrette jordstyret, politiet, en av distriktets landbruks- eller hagebruksfunksjonærer eller statsmykologen, kfr. lov av 21 juli 1916 § 4. Også nye tilfelle på tidligere smittede bruk må anmeldes.

7. Landbruksdepartementet kan i tilslutning til ovenstående bestemmelser påby ytterligere foranstaltninger til sykdommens bekjempelse og i dette øiemed utferdige nærmere forskrifter.

8. Krav på godtgjørelse for utlegg eller arbeide eller erstatning for skade skal fremsettes for Landbruksdepartementet, politiet eller nogen av de i lov av 21 juli 1916 § 5 om-

handlede funksjonærer innen 6 måneder efterat utlegget, 23 desbr.
arbeidet eller skaden har funnet sted.

9. Overtredelse av foranstående bestemmelser og de forskrifter, som utferdiges i medhold herav og med hjemmel i loven, medfører straffansvar.

Har ulovlig transport av gjenstand funnet sted, kan så vel mottager som avsender straffes.

10. Denne plakat trer i kraft straks.

Samtidig opheves plakat av 8 september 1916 om foranstaltninger til bekjempelse av potetkreft, og plakat av 20 mai 1921 om forandringer i forannevnte plakat.

Kongelig resolusjon, hvorved det i henhold til lov om 23 desbr.
kirker og kirkegårder av 3 august 1897 § 21 tillates at Johanneskirken i Oslo nedtas på følgende betingelser:

1. At det ved nedtagningen og i tilfelle salg av tomten innvunne nettobeløp overensstemmende med nevnte lovs § 12 avsettes til et fond for senere å anvendes til opførelse av en eller flere kirker i Oslo efter eventuell derom nærmere truffen bestemmelse.
2. At Kirke- og Undervisningsdepartementet har rett til å treffe nærmere bestemmelser angående varetagelse av den antikvariske interesse som måtte knytte sig til kirken og dens tomt.

Kongelig resolusjon*) om nye helse- og tuberkulose- 23 desbr.
forskrifter for Røldal herred, Hordaland fylke.

Kongelig resolusjon*), hvorved fastsettes at lov om 23 desbr.
håndverksnæring av 25 juli 1913 fra 1 juli 1928 skal gjelde i strandstedet Sandnessjøen.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 23 desbr.
Fra 1 januar 1928 og inntil videre nedsettes avgiften av fôrmel og avfallsmel ved Bandak—Nordsjøkanalen fra kr. 5,40 til kr. 3,60 pr. tonn og avgiften for benyttelsen av Nordsjø—Skienskanalens bryggер fra kr. 2,00 til kr. 1,00 pr. døgn.

Kongelig resolusjon, hvorved Lødingen lensmannsdistrikt 23 desbr.
i Nordland fylke for fremtiden blir å benevne Lødingen og Tjeldsund lensmannsdistrikt.

Kongelig resolusjon, hvorved Fillan lensmannsdistrikt i 23 desbr.
Sør-Trøndelag fylke for fremtiden blir å benevne Fillan og Sandstad lensmannsdistrikt.

---

*) Bekjentgj. 28 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 56, hvor helseforskriftene m. v. er inntatt.

23 desbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved der i medhold av lov om aktiebanker av 4 april 1924 § 38, 1 ledd, jfr. § 6 meddeles tillatelse for følgende til å drive bankvirksomhet: A/S Valdres Kreditbank, Fagernes, Kongsberg og Oplands Privatbank A/S, A/S Odda Kreditbank, Odda i Hardanger og A/S Sunnhordlands Privatbank, Stord i Hordaland.

23 desbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved A/S Tønsberg Industri- og Sjøfartsbank, Tønsberg, med filial i Oslo, i medhold av lov om aktiebanker av 4 april 1924, § 38, 1 ledd, jfr. § 6, samt § 7, 4 ledd, meddeles tillatelse til å drive bankvirksomhet.

23 desbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved der i medhold av lov om aktiebanker av 4 april 1924 § 38, 1 ledd, jfr. § 6 meddeles tillatelse for følgende til å drive bankvirksomhet: Vesterålens Fiskeri- og Handelsbank A/S, Melbo, A/S Notoddens og Oplands Privatbank, A/S Valestrands Privatbank i Hordaland og A/S Overhallens Privatbank, Overhalla i Nord-Trøndelag.

23 desbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartement — på det ved frøken Harriet Wedel-Jarlsbergs testamente av 20 mai 1921 oprettede «Frøken Harriet Wedel-Jarlsbergs legat til Den norske Omstreifermisjon».

23 desbr. **Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene.**

Politiloven. Rundskrivelse nr. 2.

Ved kongelig resolusjon av 9 desember 1927 er det bl. a. bestemt:

«I medhold av lov om politiet av 10 juni 1927 § 23 bestemmes herved at nevnte lovs §§ 15 og 16 samt § 3 forsåvidt angår lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918 §§ 19 og 20 først skal tre i kraft den 1 juli 1928.»

Ved å meddele foranstående skal departementet henlede opmerksomheten på at *politiloven for øvrig trer i kraft den 1 januar 1928,* jfr. departementets rundskrivelse nr. 1.

Politilovens § 3, første ledd, bestemmer: «Polititjenestemenn og politiets øvrige tjenestemenn er undergitt de for statstjenestemenn gjeldende bestemmelser i lov av 15 februar 1918 om offentlige tjenstemenn.»

I og med at politiloven trer i kraft, *vil således også tjenestemannsloven komme til anvendelse på politiets tjenestemenn.* Undtatt §§ 19 og 20 hvis ikrafttredelse ved resolusjonen av 9 desember d. å. er utsatt til 1 juli 1928, vil samtlige de øvrige (for

*) Tillatelsen er for hver av bankene meddelt ved særskilt resolusjon.

statstjenestemenn gjeldende) bestemmelser i tjenestemannsloven 23 desbr.
tre i kraft 1 januar førstk.

Tjenestemannslovens §§ 19 og 20 inneholder reglene for opsigelse av offentlige tjenestemenn. § 20 tilsier tjenestemennene en viss grad av uopsigelighet idet den innebærer at en offentlig tjenestemann med tre års tjenestetid alene kan sies op om hans stilling blir overflødig eller nedlegges. Man har funnet det rimelig å utsette ikrafttredelsen av disse bestemmelser inntil 1 juli 1928 idet de på lignende måte som de likeledes utsatte §§ 15 og 16 i politiloven berører eller står i forbindelse med det økonomiske forhold mellem kommunene og det av disse lønnede politi. Man henviser herom til hvad der er uttalt i rundskrivelse nr. 1 av 3 august 1927.

Idet departementet i senere rundskrivelser vil komme tilbake til en rekke bestemmelser i politiloven og tjenestemannsloven og gi nærmere instruksjoner m. v. angående forskjellige i disse lover omhandlede forhold, skal man i nærværende rundskrivelse henlede opmerksomheten på reglene om ansettelsesråd (§ 3, annet og tredje ledd), om tjenestemannsutvalg (§ 3, første ledd, jfr. lov 15 februar 1918 § 16 flg.) og kommunale utvalg (§ 17).

Før departementet går nærmere inn på disse bestemmelser, skal man imidlertid til veiledning ved spørsmålet om, *hvilke tjenestemenn går inn under politiloven*, bemerke:

Loven bruker dels betegnelsen «polititjenestemenn», dels i enkelte forbindelser, således i § 3, uttrykket «politiets øvrige tjenestemenn».

Med *polititjenestemenn* mener politiloven ifølge § 1 «tjenestemenn ved politiet som har fått politimyndighet». Det viktigste kriterium er politimyndigheten — se herom lovens § 2. Men ikke enhver person som har fått politimyndighet er derigjennem blitt polititjenestemann i lovens forstand. Han må tillike stå i et tjenesteforhold til politiet. Om således en skogopsynsmann får politimyndighet for å kunne utøve visse funksjoner av politimessig art under sin fortsatte tjenstgjøring som skogopsynsmann, blir han ikke polititjenestemann. Om det tjenesteforhold vedkommende står i til politiet er av varig eller midlertidig art, er for øvrig likegyldig. Og likeledes er det uten betydning hvad slags tjeneste (for politiet) vedkommende ellers utfører.

Under lovens bestemmelser om polititjenestemenn vil da først og fremst komme alle de tjenestemenn med politimyndighet (overbetjenter, politivaktmestre, politibetjenter og politikonstabler) som har å utføre den almindelige polititjeneste, hvad enten de er stats- eller kommunelønnede og uansett om de er fast eller midlertidig ansatt (eller ansatt på prøve) og uten hensyn til om politigjøremålene er deres hovedbeskjeftigelse

23 desbr. eller om politistillingen alene er bierhverv. Nattkonstabler eller de såkalte nattvektere (eller bygdevektere) hvor sådanne måtte forekomme (forutsatt naturligvis at de har politimyndighet), er således polititjenestemenn, videre f. eks. innehavere av kombinerte brand- og politikonstabelstillinger.

Med uttrykket «*politiets øvrige tjenestemenn*» tar loven sikte på underordnede funksjonærer som kontorfunksjonærer, arrestforvarere, politichauffører o. lign. som i almindelighet ikke har eller ikke alltid behøver å ha politimyndighet. Blir en sådan funksjonær tildelt politimyndighet, vil han komme inn under begrepet polititjenestemann.

Ifølge motivene har det vært meningen å undta fra lovens bestemmelser arbeidere eller håndlangere ved politiet som rengjøringspersonale og arbeidsfolk for øvrig ved politistasjoner, politiarrester, politistaller o.s.v., brevbud som ikke hører til de almindelige tjenesteklasser o. lign. Skulde imidlertid en sådan person bli gitt politimyndighet, vil også han i henhold til definisjonen i § 1 bli å anse for polititjenestemann.

Efter definisjonen i § 1 skulde som det vil ses også falle politiembedsmenn, lensmenn, underlensmenn og — forsåvidt de har politimyndighet — tillike lensmannsbetjenter. Imidlertid gjelder politiloven ifølge positiv bestemmelse i § 1 ikke disse tjenestemenn, medmindre nogen av dens bestemmelser uttrykkelig nevner dem. Det siste gjelder alene et fåtall av lovens bestemmelser. I § 3 nevnes f. eks ingen av disse tjenestemenn, i hvilken anledning for øvrig kan bemerkes, at dette er uten betydning forsåvidt lensmenn angår, idet disse som statstjenestemenn fra før av går inn under tjenestemannsloven.

Helt utenfor politiloven faller endelig en rekke tjenestemenn ved forskjellige tilsyn, opsyn og vern som i større eller mindre utstrekning er tillagt politigjøremål eller dermed beslektede gjøremål, såsom sjødyktighetspolitiet, det forsterkede jaktopsyn på høifjellet, opsynet med saltvannsfiskeriene, skogopsynet, fabrikktilsynet, brandvernet m. fl. For disse gjelder særlige regler og bestemmelser som ikke berøres av politiloven.

Departementet skal derefter gå over til reglene om

A. Ansettelsesråd.

I rundskrivelse nr. 1 av 3 august d. å. har man kortelig redegjort for de bestemmelser i tjenestemannsloven som hjemler oprettelse av ansettelsesråd for politiets tjenestemenn.

Ved kongelig resolusjon av 9 desember 1927 er det bestemt: «I medhold av lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918 § 2 punkt 1, jfr. politilovens § 3, første ledd, bestemmes herved, at ansettelsesretten forsåvidt angår polititjenestemenn, henlegges til ansettelsesråd. Ansettelsesrådenes sammensetning

m. v. bestemmes under iakttagelse av politilovens § 3, annet og tredje ledd av Justisdepartementet.» 23 desbr.

I henhold hertil *bestemmer departementet* herved:

I. Der skal være et ansettelsesråd for hver kommune hvori der finnes ansatt eller skal ansettes tjenestemenn av den art at de går inn under politilovens § 3, første ledd.

II. Ansettelsesrådene skal ha følgende sammensetning:

1. I *Oslo, Bergen, Trondhjem* og *Stavanger: 4 medlemmer,* nemlig politimesteren, politiinspektøren og de to lovbestemte medlemmer (jfr. politilovens § 3, annet og tredje ledd).

I de av disse byer, hvor særskilt opdagelseschefsembede er organisert, deltar opdagelseschefen i stedet for politiinspektøren, når saken gjelder besettelse av en stilling i opdagelsesavdelingen eller opsigelse, avskjedigelse o.s.v. av polititjenestemann, hørende til opdagelsesavdelingen.

2. I *andre byer og herreder* med minst 10 kommunalt lønnede polititjenestemenn: *4 medlemmer,* nemlig
   a) politimesteren,
   b) den politimesteren nærmest underordnede politiembedsmann eller — hvor ikke noget sådant embede er organisert — vedkommende underdommer i straffesaker,
   c) og d) de to lovbestemte medlemmer (jfr. politilovens § 3, annet og tredje ledd).

3. I de *øvrige byer: 3 medlemmer,* nemlig:
   a) politimesteren,
   b) politifullmektigen eller — hvor sådant embede ikke er organisert — underdommeren i straffesaker,
   c) det lovbestemte medlem (jfr. politilovens § 3, annet ledd).

4. *I de øvrige herreder og i ladesteder: 3 medlemmer,* nemlig:
   a) politimesteren,
   b) det lovbestemte medlem (jfr. politilovens § 3, annet ledd),
   c) vedkommende lensmann eller — hvor kommunen er delt i flere lensmannsdistrikter — den i anciennitet eldste av lensmennene.

I ladesteder hvor lensmannen er politimester trer underdommeren i straffesaker inn som det tredje medlem av ansettelsesrådet.

III. Politimesteren er ansettelsesrådets formann. I tilfelle av stemmelikhet gjør hans stemme utslaget. Ansettelsesrådet er ikke beslutningsdyktig, medmindre samtlige medlemmer er tilstede.

23 desbr. I *tilfelle av forfall eller inhabilitet* blir følgende regler å iaktta:

Stedfortreder for *politimesteren, politiinspektøren (opdagelseschefen), politifullmektigen, underdommeren* eller *lensmannen* opnevnes av fylkesmannen — fast eller for den enkelte sak. For det *kommunevalgte medlem* og den av *polititjenestemennene opnevnte representant* skal der henholdsvis av kommunestyret og polititjenestemennene være opnevnt varamenn, som i tilfelle av forfall eller inhabilitet blir å tilkalle.

Ifølge politilovens *§ 3, annet ledd*, skal der i ansettelsesråd for tjenestestillinger som lønnes av en kommune være ett medlem valgt av vedkommende kommunestyre.

Man skal anmode om, at de kommunale myndigheter gjennem fylkesmennene blir gjort opmerksom herpå og at det blir *henstillet til kommunestyrene i de kommuner hvor der efter loven og foran nevnte bestemmelse skal være ansettelsesråd, snarest mulig å velge et medlem av rådet med varamann.* Valget skjer overensstemmende med de vanlige regler og antas å burde gjelde for 3 år.

Hvem der skal velges av kommunestyrene er helt overlatt til disse å bestemme. Det kommunevalgte medlem kan velges blandt kommunestyrets medlemmer eller utenfor disses krets.

Så snart valg har funnet sted, blir underretning å sende til vedkommende politimester.

Ifølge politilovens *§ 3, tredje ledd*, velges en representant av og blandt de kommunalt lønnede polititjenestemenn i vedkommende kommune; dog må i sådanne tilfelle disse utgjøre minst 10 mann.

Som det vil ses, er det efter denne positive bestemmelse i tredje ledd bare de kommunalt lønnede «polititjenestemenn» og ikke tillike «politiets øvrige tjenestemenn» (jfr. paragrafens første ledd), som innen sin midte velger en representant i ansettelsesrådet. Kontorfunksjonærer, arrestforvarere, politichauffører o. lign. som ikke har politimyndighet, kan altså ikke delta i valget og blir heller ikke å medregne ved spørsmålet om hvorvidt der i kommunen er minst 10 tjenestemenn av den i § 3, tredje ledd nevnte art.

Man skal anmode vedkommende politimestre om å henstille til polititjenestemennene i de kommuner hvor denne bestemmelse kommer til anvendelse, snarest mulig å velge en representant med varamann i ansettelsesrådet. De nærmere regler om fremgangsmåten ved valget fastsettes av tjenestemennene selv. Det må imidlertid sørges for, at innkallelse til valg skjer med tilstrekkelig varsel, at samtlige stemmeberettigede polititjenestemenn får anledning til å delta i valget og at avstemningen blir

skriftlig og hemmelig. Likeså må det treffes bestemmelse om hvor lang tid den valgte skal tjenstgjøre. Man skal henstille at valgperioden blir satt til 3 år. Underretning om valget blir derefter straks å tilstille vedkommende politimester. 23 desbr.

Når ansettelsesrådene er blitt fulltallige, sender politimesteren underretning om de valgte representanter til Justisdepartementet.

Departementet vil senere gi nærmere veiledning vedkommende ansettelsesrådenes virksomhet. Man skal foreløbig bare nevne, at ikke bare nyansettelser men også befordringer hører under ansettelsesrådene. Likeledes skal man henlede opmerksomheten på at hvis der i et ansettelsesråd ikke blir enighet om en ansettelse, kan efter tjenestemannslovens § 2 punkt 4 *hvert medlem av rådet kreve saken forelagt for Justisdepartementet til avgjørelse*. Ansettes kan i så fall bare en av dem, som ansettelsesrådets medlemmer har delt sig mellem.

B. Tjenestemannsutvalg.

Ifølge § 16 i lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918 kan vedkommende regjeringsdepartement bestemme at der for en tjenestegren eller visse avdelinger av en sådan skal oprettes tjenestemannsutvalg. Efter å ha innhentet uttalelse fra politimestrene og Norsk Politiforbund *bestemmer departementet* herved forsåvidt angår polititjenestemenn og politiets øvrige tjenestemenn (jfr. politilovens § 3, første ledd), at der i *hver kommune* skal oprettes et tjenestemannsutvalg, *fælles for alle tjenestegrader og avdelinger*.

I de kommuner hvor der er 5 eller færre tjenestemenn, foretas intet valg, men samtlige tjenestemenn utgjør i fællesskap et tjenestemannsutvalg.

I de øvrige kommuner blir i henhold til tjenestemannslovens § 17 tjenestemannsutvalgets medlemmer å velge av tjenestemennene i vedkommende tjenestegren, det vil her si av de fast ansatte tjenestemenn ved politiet, som går inn under politilovens § 3, første ledd («polititjenestemenn» og «politiets øvrige tjenestemenn», jfr. foran). Enhver stemmeberettiget kan velges såfremt han har tjent minst ett år i vedkommende tjenestegren. Forholdsvalg skal brukes, dersom minst en femtepart av de stemmeberettigede krever det.

I medhold av tjenestemannslovens § 17, tredje ledd, *bestemmer departementet* ytterligere:

De stemmeberettigede skal innkalles til møter ved cirkulærer og ved opslag på dertil av politimesteren bestemte steder. Varslet til valgmøter skal være minst 8 dager.

Det henstilles til politimestrene å sørge for innkallelse til første valgmøte som bør avholdes så snart som mulig.

23 desbr. Departementet bestemmer videre i henhold til tjenestemannslovens § 17 at enhver tjenestemann skal være pliktig å motta valg, dog så at den tjenestemann som har vært medlem av utvalget i en valgperiode, skal kunne undslå sig for å tjenstgjøre i næste periode.

De stemmeberettigede fastsetter selv sine vedtekter og gir bestemmelser om utvalgets myndighet og forretningsførsel (se tjenestemannslovens § 17).

Departementet skal henstille at utvalgenes medlemstall ikke blir satt til under 3 og ikke over 8, at der velges et tilstrekkelig antall varamenn, at der sørges for at hver tjenestegruppe får en representant i utvalget, at avstemningene ved valgene blir skriftlige og hemmelige, og at valgperioden settes til to à tre år.

Utvalgenes *opgave* er ifølge tjenestemannslovens § 18 å vareta tjenestemennenes interesser med hensyn til tjeneste- og lønnsvilkår og å uttale sig om tjenestespørsmål og tjenesteforhold.

I medhold av samme lovs § 18, annet ledd, og bemyndigelse, gitt ved kgl. resolusjon av 9 desember 1927, bestemmer departementet *at tjenestemannsutvalgene en gang i hvert kvartal skal tre sammen med politimesteren* til forhandlinger og drøftelser.

Det er for øvrig forutsatt i politilovens motiver, at der også kan bli spørsmål om å anordne møter mellem tjenestemannsutvalgene og de i politilovens § 17 omhandlede faste, kommunale utvalg. Hvor spørsmål herom måtte opstå overlates det til vedkommende tjenestemannsutvalg i samarbeide med vedkommende kommunale utvalg å foreta det fornødne.

C. Kommunale utvalg.

Ifølge politilovens § 17 kan kommunene i samsvar med lovene av 30 september 1921 om kommunestyre på landet og i byene, henholdsvis §§ 28—30 og §§ 29—31 oprette fast utvalg til å våke over kommunens interesser vedkommende politiet. Med hensyn til disse utvalgs nærmere gjøremål henvises til politilovens § 17. Jfr. bemerkningene foran i avsnitt B. in fine. Videre henledes opmerksomheten på at de her omhandlede utvalg har rett til å innanke for Justisdepartementet avgjørelser som politimesteren treffer i medhold av politilovens § 7 angående polititjenestemenns adgang til å ta annen offentlig eller privat lønnet stilling eller til å drive privat erhverv.

Ifølge politilovens § 17 kan Kongen gi nærmere regler om disse utvalgs gjøremål og virksomhet. Sådanne nærmere regler er hittil ikke gitt og antas f. t. å være upåkrevet.

Man henleder de kommunale myndigheters opmerksomhet på foranstående.

Til lettelse ved sakens ekspedisjon vedlegges endel avtrykk

av nærværende rundskrivelse, som blir å tilstille samtlige politi- 23 desbr.
mestre, lensmenn og kommunestyrer i landet, tillikemed de underdommere som efter bestemmelsene foran i avsnitt A. skal være medlem av ansettelsesråd.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene. 27 desbr.
Politiloven. Rundskrivelse nr. 3.

Ikrafttredelsen av den nye politilov har nødvendiggjort endel forandringer i den ved kongelig resolusjon av 6 februar 1920, jfr. kongelig resolusjon av 15 juni 1923 fastsatte *almindelige instruks for rikets polititjenestemenn.* Der vil senere bli spørsmål om en mere omfattende revisjon av instruksen. Man har imidlertid straks måttet forandre endel bestemmelser for å bringe dem i overensstemmelse med loven. Dette gjelder § 16, punkt 1 og 2 samt §§ 41—43.

Ved kongelig resolusjon av 16 desember 1927 er det bestemt at disse paragrafer samt overskriften over avsnitt IV skal lyde:

§ 16, punkt 1 og 2. I følgende tilfelle skal politimesteren selv treffe avgjørelsen:

1. ved spørsmål om:
   a. midlertidig ansettelse (herunder ansettelse på prøve) av underordnede tjenestemenn ved politiet.
   b. opsigelse og avskjedigelse av midlertidig ansatte sådanne tjenestemenn, forsåvidt avgjørelsen ikke tilligger ansettelsesrådet, jfr. §§ 41 og 43.
   c. midlertidig å fjerne fra tjenesten tjenestemenn ved politiet, jfr. tjenestemannslovens § 25.
2. ved spørsmål om å ilegge midlertidig ansatte underordnede tjenestemenn ved politiet ordensstraff, forsåvidt avgjørelsen ikke tilligger ansettelsesrådet, jfr. § 42. Dog kan de i politilovens § 8 omhandlede mildere ordensstraffer, jfr. nærværende instruks § 42, ilegges av vedkommende avdelingschef.

IV. Ansettelse og opsigelse. Ordensstraffer. Avskjed.

§ 41.

1. Ved fast ansettelse av tjenestemann ved politiet forholdes overensstemmende med tjenestemannslovens § 2, jfr. § 4. Avgjørelsen tilligger ansettelsesrådet, jfr. kongelig resolusjon av 9 desember 1927.
2. Ved midlertidig ansettelse av tjenestemann ved politiet tilligger avgjørelsen politimesteren.
3. Fast ansatt tjenestemann ved politiet og midlertidig ansatt sådan tjenestemann, som har tjenstgjort minst et år i vedkommende kommune, kan opsies av ansettelsesrådet overensstemmende med reglene i tjenestemannslovens §§ 19 og 20.

27 desbr. 4. Midlertidig ansatt tjenestemann ved politiet med under et års tjenestetid kan opsies av politimesteren overensstemmende med ansettelsesvilkårene.

§ 42.

1. Fast ansatt tjenestemann ved politiet samt midlertidig ansatt sådan tjenestemann, som har tjenstgjort minst 1 år i vedkommende kommune, kan av ansettelsesrådet (se kongelig resolusjon av 9 desember 1927) ilegges ordensstraffer overensstemmende med lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918 § 21.
2. Midlertidig ansatt tjenestemann ved politiet med under et års tjenestetid, kan av politimesteren ilegges de i tjenestemannslovens § 21 nevnte ordensstraffer for forseelser i tjenesten m. v. som der omhandlet og under iakttagelse i øvrig av de regler som der er foreskrevet.
3. Foruten de i tjenestemannslovens § 21 bestemte ordensstraffer, kan så vel fast som midlertidig ansatt tjenestemann ved politiet for forseelser i tjenesten eller for usømmelig eller uverdig adferd i eller utenfor tjenesten, ilegges følgende mildere ordensstraffer:
   a. anmerkning på rulleblad av advarsel og irettesettelse,
   b. tap av frisett eller annen tjenestefrihet i op til 14 dager.

Disse mildere ordensstraffer kan ilegges av politimesteren eller på hans vegne av vedkommende avdelingschef. Forinnen skal vedkommende tjenestemann være gitt anledning til å uttale sig, jfr. politilovens § 8.

§ 43.

1. Fast ansatt tjenestemann ved politiet og midlertidig ansatt sådan tjenestemann som har tjenstgjort minst 1 år i vedkommende kommune, kan avskjediges av ansettelsesrådet overensstemmende med reglene i tjenestemannslovens §§ 22—24 og kan midlertidig fjernes fra tjenesten av politimesteren overensstemmende med samme lovs § 25.
2. Midlertidig ansatt tjenestemann ved politiet med under 1 års tjenestetid, kan avskjediges av politimesteren av de samme grunner som er nevnt i tjenestemannslovens § 22. I så tilfelle får bestemmelsen i samme lovs § 23 samt § 24, første, tredje og fjerde ledd tilsvarende anvendelse. Han kan midlertidig fjernes fra tjenesten av politimesteren overensstemmende med reglene i § 25.
3. Enhver ordensstraff og avskjedigelse skal innføres i en bok med angivelse av grunnen til dens anvendelse.

Idet man henleder opmerksomheten herpå, skal man be bemerket, at da de nye *lov*bestemmelser om *opsigelse* av tjenestemenn ved politiet (tjenestemannslovens §§ 19 og 20) ved kongelig

resolusjon av 9 desember d. å. er bestemt først å skulle tre i 27 desbr.
kraft den *1 juli 1928*, trer heller ikke reglene i politiinstruksens *nye § 41, punkt 3 og 4* i kraft før nevnte tidspunkt. Det samme gjelder bestemmelsene i instruksens § 16 punkt 1 litra b forsåvidt opsigelse angår.

For øvrig trer forandringene i kraft den 1 januar 1928.

I *tidsrummet 1 januar til 1 juli 1928* vil således de gjeldende instruks-bestemmelser bli å finne:

om ansettelse i den nye § 41 punkt 1—2,
om opsigelse i den gamle § 42,
om ordensstraffer i den nye § 42,
om avskjedigelse i den nye § 43.

For øvrig bemerkes:

Da det i henhold til tjenestemannslovens § 1 alene er *fast* ansatte offentlige tjenestemenn som går inn under denne lov, har det vært nødvendig å gi nærmere regler i politiinstruksen om ansettelse, opsigelse, ileggelse av ordensstraffer og om avskjedigelse av *midlertidige* tjenestemenn ved politiet. Sådanne er nu gitt i de nye §§ 41—43 i instruksen. For fullstendighets skyld er i de samme paragrafer inntatt henvisning til de lovbestemmelser som skal gjelde for de fast ansatte i så henseende.

Forsåvidt angår de midlertidig ansatte — hvorunder naturligvis går dem som er ansatt på prøve — vil det ses, at *politimesteren* er tillagt alle de avgjørelser som for de fast ansatte må treffes av ansettelsesrådet. (Se om ansettelsesrådene kongelig resolusjon av 9 desember 1927 og Justisdepartementets rundskrivelse nr. 2 vedkommende politiloven.) Hvor midlertidigheten undtagelsesvis er av lengere varighet, har man dog funnet det rimeligst at de nevnte avgjørelser blir å treffe av *ansettelsesrådene*. Som det vil ses er det bestemt at så skal skje i alle tilfelle hvor tjenestemannen *har tjenestgjort minst et år i vedkommende kommune*.

Tjenestemannslovens § 25 gir bestemmelse om adgang for den nærmeste foresatte tjenestemyndighet til midlertidig å fjerne en tjenestemann fra tjenesten under visse omstendigheter. Sådan avgjørelse vil således også for de fast ansattes vedkommende fremdeles kunne treffes av politimesteren. Jfr. for øvrig bemerkningene nedenfor til § 16.

Til de enkelte paragrafer bemerkes:

I *§ 16* punkt 1 er medtatt en ny bestemmelse om at politimesteren selv skal treffe beslutning om midlertidig å fjerne en tjenestemann fra tjenesten. Paragrafen er for øvrig bare bragt i overensstemmelse med de nye §§ 41—43.

Til § 41. Denne paragraf svarer til den gamle § 42. Som nye ledd er inntatt bestemmelser om henholdsvis fast og midlertidig *ansettelse* i politiet.

27 desbr. *Til § 42.* Med hjemmel i politilovens § 8 er her bl. a. gitt politimesteren (avdelingschefen) adgang til å ilegge sådanne *mildere ordensstraffer* som i nevnte lov omhandlet. Denne bestemmelse gjelder så vel fast som midlertidig ansatte.

Til § 43. De bestemmelser som her er gitt for avskjedigelse av midlertidig ansatte er helt overensstemmende med de regler som efter loven skal gjelde for de fast ansatte, alene med den forskjell, at det er politimesteren — ikke ansettelsesrådet — som har avgjørelsesmyndigheten når det gjelder sådanne midlertidig ansatte som har under et års tjenestetid i kommunen.

Ved å meddele foranstående skal man anmode om at samtlige politimestre og lensmenn blir gjort bekjent dermed.

Til lettelse ved sakens ekspedisjon vedlegges endel avtrykk av denne rundskrivelse.

Likeledes følger et antall særavtrykk av innholdet av de endrede paragrafer til innheftelse i politiinstruksen. *Samtlige underordnede tjenestemenn ved politiet blir å levere et eksemplar av særavtrykket.*

Departementets oplag av politiinstruksen er opbrukt, men der vil antagelig i løpet av kommende år bli trykt nytt oplag.

27 desbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles følgende:

Vennskaps-, handels- og sjøfartstraktaten mellem Norge og Meksiko av 15 desember 1885, som fra meksikansk side var opsagt til 26 november 1926 og senere forlenget inntil 31 desember 1927, er ved telegrammer utvekslet den 21 desember d. å. mellem den norske og den meksikanske utenriksminister blitt forlenget inntil 30 juni 1928.

27 desbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til en sorenskriver.

Når en domsmann på samme reise deltar i behandlingen av baade straffesaker og civile saker, er det i almindelighet ikke nødvendig å foreta en fordeling av utgiftene til reisegodtgjørelse. Dersom dommsmannens fremmøte skjer vesentlig i anledning av straffesaker, blir den del av reisegodtgjørelsen som skal utredes av statskassen, i sin helhet utrede av delinkventfondet. Ellers blir den i sin helhet å føre i sportelregnskapet. Det vil således bero på dommerens skjønn hvordan reisegodtgjørelsen skal utredes.

27 desbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet, hvori meddeles at når en eiendom er solgt ved tvangsauksjon, og derefter av auksjonskjøperen overdratt til en ny kjøper, til hvem auksjonsskjøte blir utstedt, skal der for tinglysning av skjøtet bare beregnes ett tinglysningsgebyr, uansett at stempelavgiften skal beregnes av samtlige overdragelser.

Noter *), utvekslet mellem Norges utenriksminister og Polens chargé d'affaires i Oslo angående Fristaden Danzigs tiltredelse av handels- og sjøfartstraktaten mellem Norge og Polen av 22 desember 1926. 23 desbr. 28 desbr.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 29 desbr.
Ifølge offisiell meddelelse fra den italienske sendemann av 21 desember 1927 er overenskomst av 9 desember 1907 om oprettelse av et internasjonalt sundhetsbyrå i Paris tiltrådt av den britiske regjering for koloniene Ceylon, Kenia og Nigeria fra 1 januar 1928 å regne.
Nevnte tre kolonier tiltrer under ett, som en samlet gruppe; den har anmodet om å bli opført i 3dje bidragsgruppe.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved infanterikaptein Just Gude-Smith og hustru Birgithe Marie f. Carstens gjensidige testament av 20 desember 1884 med kodisiller av 29 mars 1892, 7 april 1894 og 21 mai 1895 oprettede «Kaptein Gude-Smiths og frues legat» til utdannelse av sønner og døtre av aktede familier i Trondhjem. 29 desbr.

Kongelig resolusjon **), hvorved der i medhold av lov om aktiebanker av 4 april 1924 § 38, 1 ledd, jfr. § 6 meddeles tillatelse for følgende til å drive bankvirksomhet: A/S Porsgrunds Handelsbank, Porsgrund, A/S Porsgrunds Ørebank og A/S Nordfjord Handels- og Landmannsbank, Stryn. 30 desbr.

Kongelig resolusjon, hvorved A/S Voss Veksel- og Landmannsbank, Voss, med kommisjonær i Eidfjord i Hardanger, i medhold av lov om aktiebanker av 4 april 1924 § 38, 1 ledd, jfr. § 6, samt § 7, 4 ledd, meddeles tillatelse til å drive bankvirksomhet. 30 desbr.

Kongelig resolusjon **), hvorved der i medhold av lov om aktiebanker av 4 april 1924 § 38, 1 ledd, jfr. § 6 meddeles tillatelse for følgende til å drive bankvirksomhet: A/S Arne Privatbank, Ytre Arne i Hordaland, A/S Kristiania Formidlingsbank, Oslo, A/S Indhereds Kreditbank, Steinkjer og A/S Høilandets Privatbank i Nord-Trøndelag. 30 desbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved frøken Anne Marie Birch Bierings testament av 3 oktober 1903 med kodisiller av 13 mars 1907, 9 mai 1911, 22 30 desbr.

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 1 for 1928 s. 10.
**) Tillatelsen er for hver av bankene meddelt ved særskilt resolusjon.

30 desbr. mars 1912 og 8 november 1915 oprettede «Sorenskriver Bieringsdøtres legat» til fordel for trengende og verdige enker og ugifte døtre efter juridiske embedsmenn.

Oversettelse til landsmål av lov av 12 mars 1920 om utnyttelse av rettigheter til beite, fiske, jakt og fangst m. v. i statens almenninger, oversendt fra Landbruksdepartementet.

Lov fraa 12 mars 1920 um korleis rett til beite, fiskje, jagt, fangst og anna i statsaalmenningane skal nyttast.

Fyrste kapitel.

Um fjellstyre.

§ 1. Denne lovi gjeld statsaalmenningane (skog- og fjellaalmenningane). Men naar aalmenningsstyret og fjellstyret er høyrde, kann Kongen fastsetja av umsyn til barskogen, at reglane i § 19 um løyve for folk til aa faa nye sætrar (stølar) ikkje skal gjelda for ein skogaalmenning eller eit nøgjare nemnt stykkje av ein skogaalmenning.

§ 2. I statsaalmenningane hev bygdene framleis høve til aa nytta bruksrettane sine til beite og sæter, slaatt, mose- og torvtak, fiskje, jagt og fangst som fraa gamal tid, naar inkje anna er sagt i denne lovi.

§ 3. Fjellstyret skipar aalmenningsbruket, naar det gjeld dei rettane, som er nemnde i § 2, so nær som jagt paa elg og hjort. Eit fjellstyre vert valt i kvart herad, der det er statsaalmenning, og skal vera ihopsett av 3 styremenner og like mange varamenner. Heradsstyret vèl fjellstyret og fastset likeins, kven som skal vera formann og varaformann. Minst 2 av styremennene og varamennene for dei maa vera jordbrukarar, som hev beiterett i aalmenningen.

Fylkesmenner, domarar og tenestemenner i paatalemakti og politiet kann ikkje veljast. Elles skal reglane for val paa kommunale formenner og repræsentantar gjelda.

Tenestetidi for dei, som sit i fjellstyret, skal vera 3 aar, soleis at ein av styremennene gaar ut etter lutkasting, naar fyrste aaret er ute. Det vert rekna fraa 1 januar etter det aaret, daa valet vart halde fyrste gongen. Naar det andre aaret er ute gaar likeins ein mann ut etter lutkasting millom dei, som hev gjort teneste lengst, og sidan kvart aar den styremannen, som hev site lengst. Ved kvart val paa styremann held dei turvande varamannsval. Dei, som er valde, er skyldige aa taka tenesta paa seg, um dei ikkje fyre valet hev fyllt

det sekstiande aaret. Den, som hev gjort teneste i 3 aar, kann nekta aa taka mot val i dei næste 3 aari.

Dei, som sit i fjellstyret, fær for arbeidet sitt eit høvelegt vederlag, som vedkomande departement fastset etter framlegg fraa heradsstyret, og som fjellkassa reider ut.

§ 4. Er det for ein aalmenning valt baade fjellstyre i samhøve med denne lovi og aalmenningsstyre etter § 47 i lov um skogstellet fraa 22 juni 1863, og det so kjem upp tvist millom dei tvo styri um, korleis aalmenningsbruket skal skipast, skal formannen i fjellstyret kalla inn baae styri til sammøte. Vert styri daa ikkje samde, kann kvart av dei ha tvistemaalet inn for vedkomande departement til avgjering.

Ligg ein aalmenning i meir enn eitt herad, soleis at det er valt tvo eller fleire fjellstyre for same aalmenningen, kann vedkomande departement fastsetja, naar eit av fjellstyri ynskjer det og alle fjellstyri er høyrde, at eit samstyre skal skipast med like mange styremenner fraa kvart fjellstyre. Formennene i dei einskilde fjellstyri skal daa skiftast um aa gjera teneste som formann i samstyret for eit aar um gongen og vera oddemann, naar røystene staar likt. Formannen vert fyrste gongen utteken med lutkasting millom formennene.

For aalmenningsstykkje, der ei bygd, som ligg i eit anna herad enn der aalmenningen ligg, brukar dei rettane, som er nemnde i denne lovi, eller bygder i tvo eller fleire herad brukar dei i lag, kann Kongen fastsetja, naar heradsstyri hev fenge høve til aa segja si meining, at fjellstyret for ein slik aalmenning skal vera ihopsett av meir enn tri styremenner, og i so fall kor mange. Minst tvo tridjepartar av dei, som sit i eit slikt større fjellstyre og varamennene deira maa vera jordbrukarar, som hev beiterett i aalmenningen. Likeins kann Kongen fastsetja for eit slikt aalmenningsstykkje, naar dei heradsstyri saki gjeld, hev fenge høve til aa segja si meining, at den makti, som herasstyret hev etter denne lovi, skal eit fjellstyre ha, som er ihopsett av like mange fraa kvart av heradsstyri og soleis at ordførarane skiftest um aa vera formann og oddemann for eit aar um gongen. Formannen vert utteken fyrste gongen med lutkasting.

§ 5. Fjellstyrevedtak um dei sakene, som er nemnde i denne lovi, skal liggja til ettersyn for folk i 4 vikur etter forsvarleg kunngjering um utleggjingi, fyrr dei tek til aa gjelda. naar inkje anna er sagt. Innan denne fresten er ute kann ein rettshavar, som er misnøgd med vedtaket, krevja, at det vert innhavt for vedkomande departement, som skal stadfesta eller ugilda vedtaket, so framt departementet ikkje meiner, at klaga høyrer under skyn. Skal saki inn for departementet, vert ho send um heradsstyret og fylkesmannen.

§ 6. Kongen kann avgjera, um vidder, som det er paa det reine er aalmenning, skal reknast for einn eller fleire aalmenningar. Han tek daa umsyn til det bruket, som no er.

For skogaalmenningar skal dei grensune, som no er, haldast uppe mest raad er.

Ei nemd, som er ihopsett av tri mann, gjer framlegg um grensur for aalmenningane. Fylkesmannen vel nemdi. Er det grunn til aa tru, at eit aalmenningsstykkje kjem til aa liggja i meir enn eitt fylke, vel vedkomande departement nemdi.

Fyrr Kongen tek ei endeleg avgjerd, skal framlegget leggjast fram for vedkomande aalmenningsstyre og fjellstyre, som gjer teneste, og for vedkomande heradsstyre. Dei skal so segja si meining um framlegget.

Dei, som er med i nemdi ovanfor, fær 10 kr. dagen i kostvederlag, og dessutan vanlege skysspengar.

Statskassa ber utgiftene med aa fastsetja aalmenningsgrensur.

Andre kapitel.

Um vedtekter.

§ 7. Fjellstyret kann fastsetja aalmenngjeldande vedtekter um aalmenningsbruket etter denne lovi. Vedtektene og brigde i dei maa Kongen godkjenna; elles er dei ikkje bindande. Minst 4 vikur fyrr vedtektene eller brigde i dei vert innsende til godkjenning, skal folk faa høve til aa læra dei aa kjenna paa den maaten, som er nemnd i § 5. I slike vedtekter kann det ikkje fastsetjast nokor avgift, som brukshavarane skal betala.

Vedtektene skal innehalda fyresegn um, kva dag dei tek til aa gjelda.

Tridje kapitel.

Um beite.

§ 8. Beite i statsaalmenning nyttar dei, som hev rett til det, som fraa gamal tid, um inkje anna er fastsett i denne lovi.

Jordbrukar hev høve til aa taka upp beite for den buskapen, han vinterføder paa eigedomen sin, i den aalmenningen, der bygdi eller grendi hans hev aalmenningsrett til beite, men han maa ha samtykkje fraa fjellstyret og fylgja fyresegnene i denne lovi, og det nye bruket maa ikkje vera til skade for bruk, som alt fyrr er uppteke.

Tvist um, kor langt eller um i det heile det nye bruket kann nyttast utan skade for eldre bruk, vert avgjord med skyn.

§ 9. Beiting med lausfe i statsaalmenning skal vera ulovleg, naar inkje anna er fastsett i vedtekt.

Med lausfe meiner denne lovi smaafe og storfe (derimot ikkje hest), som ikkje vert gjætt eller ikkje til kvelds søkjer heim til bustad eller sæter.

Beiting med geit og sau i barskogstrok i statsaalmenning er berre lovleg fraa og med 10 juni til og med 31 oktober, naar inkje anna er fastsett i vedtekt.

Fjerde kapitel.

Serskilt um sæterbeite (stølsbeite).

§ 10. Sæterbeite i statsaalmenning nyttar dei eigedomane, som hev rett til det, som fraa gamall tid, um inkje anna er fastsett i denne lovi.

I staden for feet paa garden kann ein sæterbrukar taka inn paa sæter eit tilsvarande tal med fe fraa andre brukshavarar. Fjellstyret kann dessutan gjeva lov til, naar fleirtalet av dei andre sæterbrukarane i sambeitet samtykkjer, aa taka inn slikt fe i eit større tal enn nemnt, so langt styret synest det er fosvarlegt av umsyn til sæterbeitet.

I barskogstrok kann ikkje geit takast inn utan samtykkje fraa skogstellet.

Naar det talet paa fe skal gjerast upp, som ein sæterbrukar kann taka inn paa stølen, vert 6 smaafe rekna likt med 1 storfe.

§ 11. Naar fjellstyret synest det er ynskjande etter tilhøvi, kann det avgrensa, heilt ut eller i nokon mun, sæterbeite i statsaalmenningen innanfor heradet, og hev det fyrr vore sambeite med grannebeite, fell det daa burt. Naar avgrensingi vert fastsett, skal det takast umsyn til all beiterett innanfor umkverven.

Til avgrensinstenesta kallar fjellstyret inn dei, som brukar dei beiti, det er tale um, med varsel som fastsett i § 39, 1ste leden.

Beiting yver ei beitegrense, som er fastsett i samhøve med denne paragrafen, er ulovleg. Vederlag for skade, som slik ulovleg beiting hev gjort, vert fastsett med skyn, um det ikkje kjem avtale i stand.

§ 12. Søkjer ein sæterbrukar i sambeite i statsaalmenning um det, kann fjellstyret gjeva reglar for beitingshøvi innanfor sambeitet, naar dei andre sæterbrukarane hev fenge høve til aa segja si meining. Det kann soleis skifta sambeitet i ymse stykkje, fastsetja beitingstidi og kva slag og kor mykje fe, som kann beitast paa kvart einskilt stykkje; likeins kann det gjeva fyresegn um, at smaafeet skal gjætast paa beite, som er høvelege til det, og er mindre skikka til storfebeite.

Det kann ikkje krevjast, at beitingsreglar i samhøve med denne paragrafen vert gjenomførde for noko stykkje,

a. der beite- og aalmenningsgrensa ikkje fell saman;
b. der fjellstyret eller ein beiterettshavar eller fleirtalet av beiterettshavarane i eit hamningslag krev reglar i samhøve med § 87 i lov um utskifting og anna fraa 13 mars 1882, fyrr ein skipnad, som fjellstyret hev sett i verk, hev vorte endeleg;
c. naar 20 aar hev gjenge fraa den tenesta var slutt, som gav reglar anten i samhøve med denne paragrafen eller etter § 87 i utskiftingslovi.

Fyrr 10 aar hev gjenge etter ei teneste var slutt, som fastsette reglar for eit aalmenningsstykkje i samhøve med denne paragrafen, kann ikkje reglar, som er gjevne etter § 87 i utskiftingslovi, krevjast gjenomførde, minder det trengst av umsyn til utskifting i privatstykkje, som ligg inntil, eller for reglar, som skal gjevast for eit slikt stykkje.

§ 13. Er reglar gjevne i samhøve med fyrre paragrafen, men beitet framleis er for sterkt uppteke til skade for mjølkefeet, kann fjellstyret, naar fleirtalet av sæterbrukarane i sambeitet krev det og dei andre hev fenge høve til aa segja si meining i turvande mun, visa sau, ungfe og gjeldkyr til høvelege beitemarker, som heilt ut eller i nokon mun ligg utanfor sæterbeitet. Dette feet skal daa gjætast der.

Fjellstyret liknar so ut paa féeigarane det, som trengst til aa setja vedtaket i verk, og utlikningssumane kann søkjast inn med panting etter ei rettkjend utskrift av utlikningi, um ikkje vedtaket vert kravt under skyn etter § 15.

§ 14. Er reglar gjevne og tilvising fastsett etter §§ 12 og 13, men beitet framleis er sterkt uppteke til skade for mjølkefeet, skal styret, naar sæterbrukar i sambeite krev det, sjaa aa faa i stand utflytjing i turvande mun, soleis at ny støl vert uppteken i samhøve med § 19 og dei andre brukarane betalar tilskot til utflytjingi.

§ 15. Ligg eit sæterbeite i tvo eller fleire herad, og samstyre ikkje er valt i samhøve med § 4, skal fjellstyri koma saman til raadleggjing, fyrr dei einskilde fjellstyri for kvar sitt umkverve gjer vedtak som nemnt i § 12 eller § 13.

Tvist, som gjeld det spursmaalet, um fjellstyrevedtak, som er gjort i samhøve med §§ 11—12, krenkjer nokon i rettane hans, vert avgjord med skyn.

§ 16. Fjellstyret kann i statsaalmenning visa ut turvande grunn, som ligg so lagleg til som raad er, til sætervoll for sæter, som ikkje hev slaattemark eller for lite slaattemark, so gjødselen etter buskapen kann nyttast ut.

Slik utvising kann ikkje gjevast, naar det vil vera til nokon større skade for andre sæterbrukarar. Kjem det upp tvist um dette spursmaalet, vert det avgjort med skyn.

Utvising i barskogstrok maa ikkje gjevast, fyrr departementet samtykkjer.

Utskrift av utvisingsteneste med rit skal tinglysast. Søkjaren ber kostnaden med tinglysingi, som fjellstyret syter for.

§ 17. Sæter, som ligg i statsaalmenning og høyrer under ein eigedom, kann yverlatast til bruk for ein annan eigedom, naar brukaren til denne eigedomen kann reisa sæter i aalmenningen etter § 19, og yverlatingi ikkje vil vera til nokon større skade for jordbruk, som alt er til, fjelleng, sæter eller anna beitebruk eller til skade for barskogen, og fjellstyret gjev samtykkje til avhendingi. Dersom ei sæter høyrer til ein utanbygdes eigedom eller ligg under ein eigedom, som hev meir enn ei sæter i aalmenningen, kann slik bruksrett som nemnt i 1ste leden førast yver til eit anna jordbruk innanbygdes.

§ 18. Kann dei ikkje faa nok sæterbeite eller turvande sætrar med aatgjerder etter §§ 10—14 og § 19 eller med aa gjeva reglar i samhøve med § 87 i utskiftingslovi, men det høyrer meir enn ein støl i statsaalmenning under ein eigedom, og eigedomen kann vera forutan nokon av dei til eige sæterbruk utan større skade eller ulempe, skal fjellstyret sjaa aa faa eigaren til aa yverlata nokon av stølane godviljugt i samhøve med fyrre paragrafen, naar ein jordbrukar, som treng støl og hev beiterett i aalmenningen, krev det.

Lukkast ikkje dette, kann fjellstyret gjeva han løyve til aa faa ein av stølane mot eit vederlag, som vert fastsett med skyn. Fjellstyret bed eigaren til vedkomande gard sjølv segja fraa, kva for ein av stølane han i so fall vil lata fraa seg. Segjer so ikkje eigaren ifraa innan ein frest paa 4 vikur, tek fjellstyret avgjerd um det. Skynet avgjer spursmaalet, um dei nemnde vilkaari er til stades.

Fjellstyret syter for turvande tinglysing, som den nye stølseigaren ber utgiftene med.

§ 19. Jordbrukar, som hev beiterett, men ikkje sæter til eigedomen sin, eller som er viljug til utflytjing i samhøve med § 14, kann venda seg aaleine eller saman med andre, som er i same stoda, til fjellstyret og faa utvist sæter i den aalmenningen, der han kann taka upp beite for garden sin i samhøve med § 8, naar:

a. sætri ikkje er til nokon større skade for jordbruk, som alt er til, fjelleng, sæter eller anna beitebruk eller til skade for barskogen, og
b. det nye stølsbruket heller ikkje er til hinder for, at beiti kann stykkjast upp og nyttast paa ein tenleg maate.

Søknad um utvising vert send til fjellstyret, som samlar inn turvande upplysningar og so i samhøve hermed gjer vedtak, um utvising skal gjevast eller nektast. Naar endelegt ved-

tak er gjort, held styret utvising i samhøve med vedtaket. Utvisingstenesta vert bokført og styret syter for aa faa utskrift av tenesta tinglyst. Søkjaren ber utgiftene med tinglysingi.

Er ikkje stølen teken i bruk til støl innan 5 aar fraa utvisingi, fell han i det frie. Um det skriv fjellstyret ut ei fraasegn, som det læt tinglysa. Denne tinglysingi skal haldast utan betaling.

§ 20. Rett til uppteken støl i statsaalmenning fell burt:

1. med avlating, det er eit avkall utan atterhald;
2. naar stølen hev lege unytta som støl i 30 aar i eitt og ikkje teken i bruk paa nytt, eller — naar det er tvist um, kven som hev retten til stølen — utan at søksmaal vert reist til aa faa avgjort tvisten.

Men rett til støl etter post 2 fell fyrst burt 5 aar etter denne lovi tok til aa gjelda. Etter søknad kann fjellstyret lengja denne fresten endaa i 5 aar, naar sers grunnar er for det.

Femte kapitel.

Um felæger.

§ 21. Folk, som ynskjer aa bruka felæger (driftehamn) um sumaren i statsaalmenning, maa melda det skriftleg til fjellstyret, fyrr februar maanad er ute. Naar fjellstyret so byter ut lægri, tek det umsyn til tidlegare skikk og bruk innanfor aalmenningen, med di det helst skaffar beite til innanbygdes driftefe.

For rett til aa bruka felæger kann fjellstyret fastsetja dei nøgjare vilkaari, her òg ei aarleg avgift. Ho maa ikkje setjast so høgt, at ho legg hindring i vegen for aa nytta ut felægri. Spursmaalet um, kor stor avgifti skal vera, kann ankast inn for vedkomande departement.

Melder det seg ingen, som hev bruksrett i aalmenningen, til eit læger, kann det leigast ut for sumaren til ein utanbygdes fekar eller paa annan maate etter nøgjare fyresegjing fraa fjellstyret, men helst til bufebeite eller øykjehamn.

Sette kapitel.

Korleis unytta beite skal brukast, so som til beite for tamrein.

§ 22. I statsaalmenning kann baade felæger (driftehamn), som ikkje er i bruk til driftebeite og heller ikkje vart bruka til det dei 3 siste sumrane, og annan hamnegang, som ikkje nokon brukar, som hev aalmenningsrett, nyttast etter nøgjare fyresegjing fraa fjellstyret paa ein av dei maatane, som er nemnde i §§ 8, 13 og 19, eller paa annan slik maate eller til tamreinbeite i samhøve med § 23.

I tidi fraa og med 1 november til og med 30 april kann òg andre stykkje av statsaalmenning, so nær som barskogstrok, nyttast til tamreinbeite paa dei vilkaari, som er nemnde i § 23, naar fjellstyret gjer vedtak um det og departementet godkjenner vedtaket.

Slike stykkje, som no er nemnde, kann ikkje leigast burt for lengre tid enn 10 aar um gongen utan samtykkje fraa Kongen.

§ 23. I statsaalmenning utanfor dei reinbeitedistrikt, som er eller vert fastsette i lov, er tamreindrift ikkje lovleg utan serskilt løyve som nemnt nedanfor.

Fjellstyret gjev løyvet for tidbolkar paa upp til 10 aar um gongen og berre naar tamreindrifti ikkje er til avgjerande skade eller ulempe for jordbruk, skog, husdyrbeite, støl, slaatt eller mosetak.

I vedtaket til fjellstyret skal staa turvande uppgaave yver det beitet, der fjellstyret hev gjeve lov til tamreindrift, med upplysning um grensune og um beite og jordbruk, som ligg inntil, likeins fyresegn um, kva tid paa aaret tamrein kann haldast der og plan for drifti, her òg fyresegn um høgste talet for dei dyr, som det er lovlegt aa halda, og um gjætingi (talet paa reingjætarane).

Vedtaket skal liggja til ettersyn for folk i 3 maanader etter forsvarleg kunngjering um det. Ho skal millom anna setjast i minst eitt blad, som er mykje lese paa dei kantane.

Kjem det inn til fjellstyret innan denne fresten er ute motsegn mot vedtaket um tamreindrift fraa staten eller nokon, som hev eigedom eller bruksrett, som drifti kann ha noko aa segja for, for di ho er til avgjerande skade eller ulempe som nemnt i andre leden, og fjellstyret so held fast paa vedtaket, syter fjellstyret for aa faa spursmaalet avgjort med skyn.

Fjellstyrevedtaket maa ha godkjenning fraa Kongen. Naar vedtaket soleis er godkjent, tek det til aa gjelda 3 maanader etter kunngjeringi som nemnt ovanfor.

Sjuande kapitel.

Um slaatt.

§ 24. Fjell-eng (slætte), som ligg i statsaalmenning og høyrer under ein eigedom, kann avhendast med samtykkje fraa fjellstyret til bruk for ein eigedom, som hev bruksrett i allmenningen.

Rett til fjelleng held upp etter tilsvarande reglar som gjeld for sæter etter § 20.

§ 25. Naar fjelleng i statsaalmening ligg i eit sæterbeite eller eit stykkje, som fjellstyret hev avgjort skal nyttast til eit anna fyremaal, kann vedkomande sæterbrukar eller fjellstyret

krevja, um det ikkje kjem avtale i stand, at ho vert avløyst mot vederlag, som vert fastsett i skyn. Vilkaaret for avløysingi er, at fjellengi er til heller stor ulempe for sæterbeitet eller for, at stykkjet kann brukast paa ein tenleg maate til det, som fjellstyret hev fastsett, og at fyremunen med avløysing er stor mot den skaden og ulempa, som ho valdar.

Styret avgjer, um desse vilkaari er til stades,.

§ 26. I statsaalmenning hev bruksrettshavarane i samhøve med eldre skikk og bruk og elles etter nøgjare fyresegjing fraa fjellstyret høve til turvande fjellslaatt for den vinterfødde buskapen sin baade i beitemark, som ikkje er uppteki, og i sæterbeite, naar det kann gjerast utan større skade for sæterbeitet. Kjem det upp tvist i so maate, skal han avgjerast med skyn. Slikt slaattebruk skal ikkje vera til hinder for, at turvande arbeid vert gjorde til framhjelp for skogen.

§ 27. Fjellstyret kann leiga burt slaatteland, som ikkje er uppteke i statsaalmenning, for ei tid paa upp til 5 aar um gongen, helst til folk, som brukar innanbygdes eigedom.

Aattande kapitel.

Um mose- og torvtak og anna.

§ 28. Jordbrukar hev høve til aa taka den mosen, han treng til fôr for buskapen um vinteren, i dei stykki i statsaalmenning, der eigedomen hans hev havt rett til slikt bruk fraa gamall tid. Det same gjeld lauv.

I mosefjell, som ikkje høyrer til moselende, som soleis er uppteke, kann innanbygdes jordbrukar faa høve til aa taka mose etter tilvising fraa fjellstyret.

Fjellstyret kann fastsetja for eit aar um gongen, kor mange lass med mose og kor mykje lauv kvar skal ha rett til aa taka.

Fjellstyret kann fastsetja, at moselende skal fredast for mosetak i tidbolkar paa 10 aar um gongen, naar det er faare for, at utnyttingi øydelegg yteevna for framtidi. Kjem det upp tvist um dette eller um, kor langt fredingi skal gaa i tid og rom, vert tvisten avgjord med skyn.

Vedtak, som fjellstyret gjer um bruket i barskogstrøk skal leggjast fram for departementet til godkjenning.

Moselende, som ikkje er uppteke, kann fjellstyret leiga burt til mosetak for ei tid paa upp til 5 aar um gongen.

§ 29. Jordbrukar hev i den statsaalmenning, der eigedomen hans hev aalmenningsrett, høve til aa skjera torv til brenne (brennetorv) og taka mose og myrjord til strøy og gjødselblanding til bruk baade paa stølen og heime paa garden.

Fyresegnene i § 28, 2dre, 3dje, 4de, 5te og 6te leden gjeld her òg paa tilsvarande maate.

Niande kapitel.

Um jagt (veiding) og fangst.

§ 30. I statsaalmenning hev norsk borgar, som i det siste aaret hev vore og framleis er fast busitjande i det heradet eller i eit av dei heradi, som aalmenningen ligg i, eller i bygd eller grend, der folket hev drive aalmenningsbruk i vedkomande statsaalmenning fraa gamall tid, høve til, naar han fær jagtkort og fylgjer gjeldande fyresegner:

a. aa fanga smaavilt og jaga utan hund smaavilt utan avgift,
b. aa jaga smaavilt mot avgift, som ikkje maa vera større enn kr. 10,00 for aaret,
c. aa jaga etter villrein mot avgift, som ikkje maa vera større enn kr. 10,00 for aaret, og med rett til aa fella upp til 3 dyr, um det ikkje er fastsett eit mindre tal.

Fjellstyret fastset avgiftene nøgjare, og det kann setja ned talet paa dei dyr, som nokon kann fella eller fanga av dei ulike viltslag, naar umsynet til viltmengdi gjer det ynskjande.

Naar fjellstyret meiner, at det trengst av umsyn til beitebruket, kann det avgrensa den umkverven, der folk kann jaga med hund etter smaavilt i samhøve med denne paragrafen.

Fjellstyret kann setja forbod mot jagt paa villrein i aalmenning eller lut av aalmenning, der det er tanken aa driva med tamrein, i den tid, villreinjagt elles er lovleg.

Skogtenestemennene til staten hev innanfor kvar sin umkverv rett til aa gaa avgiftfritt paa jagt etter smaavilt baade med og utan hund i det lende, som er nemnt i denne paragrafen, men ikkje til sal.

§ 31. Etter nøgjare vedtak, som fjellstyret gjer, kann andre norske borgarar enn dei, som er nemnde i fyrre paragrafen, faa høve til aa driva jagt med det atterhaldet, som er fastsett i samhøve med nemnde paragraf, i stykkje som der nemnt, naar dei fylgjer gjeldande reglar og løyser jagtkort:

a. utan hund paa smaavilt mot avgift, som ikkje maa vera større enn kr. 10,00 for aaret,
b. med hund paa smaavilt mot avgift, som ikkje maa vera større enn det tiduble av den tilsvarande avgifti, som er fastsett etter § 30,
c. etter villrein mot avgift, som ikkje maa vera større enn det tiduble av den tilsvarande avgifti, som er fastsett etter § 30, og med rett til aa fella upp til 3 dyr, um fjellstyret ikkje fastset eit mindre tal.

Avgiftene skal fjellstyret fastsetja nøgjare.

§ 32. For eit større villreinstrøk, som gaar i eitt og ligg i meir enn ein aalmenning, kann Kongen, naar fjellstyret for ein av dei aalmenningane, der villreinstrøket er, søkjer um det

og umsynet til villreinmengdi gjer det ynskjande, for ei tid paa upp til 5 aar um gongen setja ned det talet paa villrein, som nokon kann veida etter §§ 30 og 31; likeins kann han fastsetja, at ingen fær løysa reinjagtkort hjaa meir enn eitt fjellstyre.

§ 33. Fjellstyret i eit av dei heradi, der aalmenningen ligg, skriv ut jagtkort for ei viss tid og mot den avgifti, som gjeld, naar avgift skal svarast.

Jagtkort skal lyda paa namn og segja fraa, naar og kvar korthavaren kann driva jagt eller fangst; likeins skal det gjeva upplysning um dei band paa jagti og fangsten, som er fastsett paa annan maate enn i lov.

Kortet skal havast med og visast fram til kven det er, som vil sjaa det innanfor aalmenningsumkverven.

I same terminen kann ingen driva jagt eller fangst etter meir enn eit jagtkort av same slaget i same aalmenningen.

Fjellstyret kann nekta aa skriva ut jagtkort til den, som

a. nokon gong i dei 3 siste aari rettskraftig er dømd til straff eller hev teke ved straff etter fyrelegg for brot paa ei fyresegn, som gjeld um jagt, eller ei fyresegn i 1ste kapitel i lov um lausganging, tigging og drukkenskap fraa 31 mai 1900, eller
b. nokon gong i dei 10 siste aari rettskraftig er fraadømd dei statsborgarlege rettane, som er nemnde i § 29, post 2 og 3 i den borgarlege straffelovi.

Er det utskrive jagtkort til nokon som nemnt ovanfor, utan at fjellstyret visste um vedkomande umstende, eller til nokon, som seinare er dømd til eller hev teke ved straff som nemnt, kann fjellstyret kalla tilbake kortet med aa segja fraa til innehavaren, at det er ugildt. Jagtuppsynet kann dessutan krevja utlevera jagtkort, naar innehavaren vert gripen innanfor jagtumkverven for brot paa ei av dei fyresegnene, som er nemnde, og fjellstyret kann so setja kortet ut or kraft fyrebils.

§ 34. Korleis det skal vera med jagt paa elg og hjort i statsaalmenning, fastset Kongen. Inntektene av denne jagti gaar til fjellkassa.

Tiande kapitel.

Um fiskje.

§ 35. Fiskje i statsaalmenning kann dei nytta, som hev rett til det fraa gamal tid, um inkje anna er sagt i denne lovi.

I stykkje av vassdrag (elv, aa, bekk, vatn, tjønn) i statsaalmenning, der det ikkje gaar laks eller sjøaure, eller der fiskjet ikkje er burtleigt etter § 38, skal norsk borgar ha høve til aa fiska med krok utan faststaa-ande reidskap, naar han i det siste

aaret hev vore og framleis er fast busitjande i det heradet eller i eit av dei heradi, som aalmenningen ligg i, eller i bygd eller grend, der folket hev havt aalmenningsbruk i den statsaalmenningen. Han betalar ingi avgift for fiskjet, men maa fylgja gjeldande fyresegner og faa fiskekort.

I slike stykkje kann fjellstyret gjeva dei, som hev fiskerett etter fyrre leden, høve jamvel til anna fiskje mot, at dei løyser fiskekort og legg ei avgift, som ikkje maa vera større enn kr. 4,00 for aaret.

Med godkjenning fraa vedkomande departement kann fjellstyret gjera vedtak um aa freda for fiskje einskilde umkverve i tidbolkar paa upp til 10 aar um gongen. Godkjent vedtak um dette vert kunngjort paa forsvarleg maate minst 4 vikur, fyrr det tek til aa gjelda.

Skogtenestemennene til staten hev i kvar sine krinsar same rett til aa fiska som innanbygdes folk, men ikkje til sal. Folk, som er i fast teneste i tilsynet med ferskvassfiski, hev rett til aa fiska, men ikkje til sal; og fredingsfyresegnene gjeld for dei òg.

§ 36. Andre norske borgarar enn dei, som er nemnde i fyrre paragrafen, hev høve til aa fiska med krok utan faststaa-ande reidskap innanfor dei partane av vassdrag, som er nemnde i fyrre paragrafen, men fiskje med oter og fiskje etter laks og sjøaure er undanteke. Dei maa løysa fiskekort etter ei avgift, som fjellstyret fastset og som ikkje maa vera større enn kr. 5,00 for aaret, og elles fylgja gjeldande reglar for fiskje.

Same retten kann utlendingar faa etter nøgjare fyresegn, som fjellstyret gjev med samtykkje fraa vedkomande departement, naar dei løyser fiskekort etter ei avgift, som fjellstyret fastset.

§ 37. Fjellstyret i eit av dei heradi, der aalmenningen ligg, skriv ut fiskekort for eit visst alnakkeaar og mot den avgifti, som gjeld naar avgift skal svarast. Paa kortet skal staa namnet paa den, det gjeld for, og namnet paa aalmenningen. Dessutan skal det gjeva upplysning um dei band paa fiskjet, som er fastsette paa annan maate enn i lov.

Den som eig kortet, er skyldig aa ha det med seg, naar han er ute og fiskar eller held seg paa eller ferdast til og fraa fiskeplassane med fiskereidskap og syna det fram til kven det er, som vil sjaa det.

Fjellstyret kann nekta aa skriva ut fiskekort til den, som

a. nokon gong i dei 3 siste aari rettskraftig er dømd til straff eller hev teke ved straff etter fyrelegg for brot paa nokor fyresegn, som gjeld um fiskje i ferskvatn, eller paa nokor fyresegn i 1ste kapitel i lov um lausganging, tigging og drukkenskap fraa 31 mai 1900, eller

b. nokon gong i dei 10 siste aari rettskraftig er fraadømd dei statsborgarlege rettane, som er nemnde i § 29, post 2 og 3, i den borgarlege straffelovi.

Er det utskrive fiskekort til nokon som nemnt ovanfor, utan fjellstyret visste um vedkomande umstende, eller til nokon, som seinare er dømd til eller hev teke ved straff som nemnt, kann fjellstyret kalla tilbake kortet med aa segja fraa til innehavaren, at det er ugildt. Fiskeuppsynet kann dessutan krevja aa faa utlevera fiskekort, naar innehavaren vert gripen i aalmenningen for brot paa nokor av dei nemnde fyresegnene, og fjellstyret kann so setja kortet ut or kraft fyrebils.

§ 38. Stykkje av vassdrag i statsaalmenning, der laks eller sjøaure gaar, kann fjellstyret leiga burt til innlending, eller til utlending med godkjenning fraa vedkomande departement, for ei tid paa upp til 20 aar um gongen med einerett til fiskje paa det vilkaaret, at gjeldande fyresegner vert fylgde. Det same gjeld for fisketome vatn og tjønner med elvestykkje, som høyrer til.

Fjellstyret syter for burtleiga og kunngjer henne i tide paa forsvarleg maate, helst 4 vikur fyrr leigetidi tek til.

Dersom festaren døyr, hev ervingane hans rett til aa gaa fraa festet, fyrr tidi er ute, naar dei gjev eitt aars uppsegjing.

Er det tanken aa halda fram med burtfesting, naar den upphavlege festetidi er ute, hev festaren eller ervingane hans fyrerett til nytt feste paa upp til 10 aar paa same vilkaar, som nokon annan byd. Men denne fyresegni gjeld likevel ikkje feste paa laks- og sjøaureelvar.

For vassdrag, som er grense mot grannerike, kann burtleige i samhøve med denne paragrafen berre gjerast med samtykkje fraa Kongen.

Naar ein utlending vil driva fiskje i statsaalmenning med heimel i § 36 eller denne paragrafen, skal han betala til staten kr. 25,00 for aaret umfram avgifti for fiskekort etter § 36 eller leigesumen etter denne paragrafen. Desse 25 kr. gaar til fondet etter § 44 til framhjelp for innlandsfiskjet. Kongen gjev nøgjare fyresegner, som trengst um, korleis sumen skal betalast inn.

Ellevte kapitel.

Um skyn.

§ 39. Skyn med heimel i denne lovi skal haldast soleis: Tri menner gjev underskyn, som lensmannen styrer. Mennene vert uppnemnde i samhøve med reglane i lov um lagrettemenner fraa 28 august 1854, jfr. tilleggslover fraa 8 juli 1907 og 3 juli 1914, men soleis at skyn skal haldast og mennene nemnast upp i samhøve med lovene um det til kvar tid. Søknad um skyn

vert send til sorenskrivaren. Søknaden kjem i staden for stemning. Varsel vert gjeve etter reglane for varsel til forliksraadet. Fem menner held yverskyn, som maa krevjast innan 4 vikur. Sorenskrivaren styrer yverskynet.

Kongen kann gjeva løyve til innvarsling etter lov um aalmenningsstemningar og anna fraa 9 juli 1851, naar denne varslingsmaaten er tenleg. Onnor innvarsling fell daa burt.

Lensmannen og kvar av skynsmennene skal ha kr. 4,00 i betaling for kvar tenestedag og dessutan vanlege skyss- og kostpengar etter lov um skyss- og kostpengar til offentlege tenestemenner fraa 9 august 1918 og dei fyresegnene, som er gjevne i samhøve med denne lovi; det same gjeld varamann, som er varsla og hev møtt fram. I andre stykkje gjeld her òg lov nr. 9 fraa 6 august 1897 um betaling for offentlege tenestur.

§ 40. Skal ei skynsteneste haldast i meir enn einn lensmannskrins i same sorenskrivardømet, kann fylkesmannen yverlata til ein einskild lensmann aa styra heile tenesta, naar sorenskrivaren ynskjer det.

Naar sorenskrivaren som uppnemningstenestemakt finn, at skynstenesta kjem til aa gjelda umkverve, som rekk utum skrivardømet, sender han skynssøknaden til fylkesmannen, som nemner upp skynsmenner og skynsstyrar for heile tenesta; men finn sorenskrivaren, at skynstenesta kjem til aa gjelda umkverve, som rekk inn i eit anna fylke, sender han skynssøknaden til vedkomande departement, som i so fall nemner upp skynsmenner og skynsstyrar for tenesta.

Synest det tenleg av serlege grunnar, kann utanbygdes skynsmenner og varamenner verta uppnemnde, naar nokon av partane krev det.

§ 41. Paa skynsteneste, som dei held med heimel i § 18 eller § 25, segjer skynet fyre, kva tid rettshavaren kann taka stølen eller slættet i sitt være mot at han betalar ut vederlagssumen og kostnaden, som er fastsett. Naar skyn er endeleg avgjeve etter §§ 18 og 25, skal det vera innløysing innan eit aar. Vert det ikkje innløysing av innan denne fresten, hev den saksøkte rett til vederlag for turvande utgifter til aa taka vare paa sitt gagn paa skynstenesta og for alt tap, som for han vart ei naudsynleg fylgje av, at han laut skipa seg i samhøve med eit vedtak, som er gjort etter fyrste leden i denne paragrafen og hev vorte endeleg.

§ 42. Utgiftene med dei skyni, som er nemnde i §§ 18 og 25, skal søkjaren reida ut, naar det gjeld underskyn. Elles fastset skynet, kven som skal bera skynskostnaden og kor stor han skal vera, med di det skil seg, kven yverskynet gaar imot.

Vert eit skyn avvist, for dì saki høyrer under vedkomande departement eller av andre formelle grunnar, fastset skyns-

styraren, um den, som hev kravt skynet, skal gjeva den innstemnde vederlag for dei utgiftene, innstemningi hev gjeve høve til, og kor mykje han i so fall skal svara.

Kostnad og anna utlegg, som ei skynsteneste hev lagt paa ein part i samhøve med denne lovi, kann i alle tilfelle, naar skynstenesta hev vorte endeleg, søkjast inn med panting etter ei rettkjend utskrift av avgjerdi, so pantingsorder fraa fylkesmannen trengst ikkje.

§ 43. Nytt skyn kann krevjast etter § 15, naar det gjeld ei av dei aatgjerdene, som er nemnde i §§ 12 eller 13, men ikkje tidlegare enn 20 aar sidan siste skynet, minder usedvanlege naturhende gjer, at nytt skyn er turvande fyrr. Tvist, um siste vilkaaret er til stades, skal skynet avgjera.

Tolvte kapitel.

Ymse fyresegner.

§ 44. Utgifter, som denne lovi fører med seg, vert utreidde av ei kasse, som er skipa for kvar aalmenning, fjellkassa, naar inkje anna er sagt.

Inntekter etter lovi gaar til same kassa, naar inkje anna er sagt.

Fjellstyret hev raadvaldet yver yverskotet til fjellkassa. Fjellstyret hev rekneskapsplikt med aarleg fraasegn til fylkesmannen. Etter vedtak, som fjellstyret gjer, vert heile yverskotet eller noko av det nytta til fyremaal, som er til gagn for aalmenningen, eller til aalmennyttige fyremaal i det eller dei herad, der aalmenningen ligg, eller i bygd eller grend, der folket hev bruksrett i aalmenningen. Fyrr fjellstyret gjer vedtak um, kva aalmennyttigt fyremaal i herad, bygd eller grend yverskotet skal brukast til, skal heradsstyret høyrast, um ikkje vedtaket er gjort etter framlegg fraa heradsstyret.

Av dei innkomne fiskeavgiftene skal ein femtepart gaa til rikskassa og leggjast upp til eit fond, som skal nyttast til framhjelp for innlandsfiski. Av restsumen skal aar um anna minst halvparten nyttast til framhjelp for fiskjet innanfor aalmenningsumkverven, minder Kongen tek fri for det.

Tridje kvart aar skal det med den fraasegni til fylkesmannen, som fyrr er nemnd, fylgja upplysningar um, kva fjellstyret hev gjort i denne tidi til aa hjelpa upp vilt- og fiskemengdi, til framhjelp for saueal og stølsdrift og stølsvegar osfr., og denne fraasegni skal sendast inn til departementet.

§ 45. Fjellstyret hev rett til aa setja upp turvande jagt- og fiskehyttur i statsaalmenning paa tufter, som staten viser ut.

§ 46. Til uppsyn med jagt og fiskje i statsaalmenning,

kann fjellstyret taka uppsynsmenner. Dei hev politimakt, naar politiet godkjenner dei.

Uppsynsmennene vert lønte av fjellkassa, men soleis at staten betalar tilbake halvparten av løni for dei uppsynsmennene, som politiet godkjenner. Fjellstyret set upp instruks (fyresegjing) for uppsynsmennene.

§ 47. Brot paa paabod eller forbod, som denne lovi gjev um bruk i aalmenning, eller paa vedtekter eller andre fyresegner, som er gjevne med heimel i lovi, vert straffa med bot, um ikkje aatferdi kjem inn under ei strengare straffefyresegn.

Paa same maaten vert den straffa, som i statsaalmenning utan rett fiskar, jagar, set fangstreidskap for, fangar eller drep dyr, som ikkje er i nokon manns eige, eller paa annan maate utan rett nyttar noko lunnende, som er nemnt i denne lovi.

Inndraging vert gjord til inntekt for fjellkassa.

Det offentlege set ikkje under tiltale for misferd, som er nemnd i denne paragrafen, minder nokon, som er krenkt eller fjellstyret krev det.

§ 48. So langt nokon etter serleg heimel hev serrettar i statsaalmenning til noko lunnende, som er nemnt i lovi, kjem dei ikkje inn under denne lovi.

§ 49. Støl og fjelleng i statsaalmenning held den eigedomen ved aa bruka, som nyttar stølen eller fjellengi, naar lovi tek til aa gjelda, minder annan manns betre rett vert krenkt med det. Dette gjeld utan skil, um staten hev gjeve løyve-, feste- eller bygslebrev paa stølen eller fjellengi.

Retten til staten aa leiga burt eller bygsla burt fiskje i statsaalmenning og til aa gjeva løyve-, feste- eller bygslebrev paa støl eller fjelleng i statsaalmenning fell burt.

§ 50. Denne lovi gjeld ikkje jordi til staten i Finnmark fylke.

§ 51. Denne lovi tek til aa gjelda den 1 oktober 1920.

Fraa same tid fell fyresegnene i 3—12—5 i Norske lov burt, naar det gjeld forbodet mot høyslaatt.

Tillegg.*)

1920 9 juli. **Utkast****) til internasjonal overenskomst om lavalder for barns beskjeftigelse til sjøs, vedtatt på den Internasjonale Arbeidskonferanse i Genua 9 juli 1920.

1921 11 novbr. **Utkast*****) til internasjonal overenskomst om lavalder for kullempere og fyrbøtere ombord i skib, vedtatt på den Internasjonale Arbeidskonferanse i Genève 11 november 1921.

1923 24 septbr. **Protokoll**†) om voldgiftsklausuler.

1925 25 novbr. **Konvensjon**††) mellem Norge og Sverige angående fredelig avgjørelse av tvister.

1926 15 janr. **Overenskomst**†††) mellem Norge og Danmark angående fredelig avgjørelse av tvister.

3 febr. **Konvensjon**[1]) mellem Norge og Finnland angående fredelig avgjørelse av tvister.

19 mai. 26 juni. **Noteveksling**[2]) angående fortolkning av deklarasjon mellem Norge og Danmark av 10 august 1883 om gjensidig understøttelse av nødlidende sjømenn.

2 juli 8 novbr. **Overenskomst**[3]) med Portugal om gjensidig ophevelse av passviseringstvangen.

16 juli. **Vennskaps-, handels- og sjøfartstraktat**[4]) mellem Norge og Siam.

---

*) Det herunder inntatte har foreligget for redaksjonen for sent til å kunne optas på sin plass i vedkommende hefte.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 10 for 1927 s. 231 flg.
***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 10 for 1927 s. 241 flg.
†) Inntatt i «Overenskomster» nr. 8 for 1927 s. 157 flg.
††) Inntatt i «Overenskomster» nr. 3 for 1927 s. 71 flg.
†††) Inntatt i «Overenskomster» nr. 3 for 1927 s. 77 flg.
[1]) Inntatt i «Overenskomster» nr. 3 for 1927 s. 84 flg.
[2]) Inntatt i «Overenskomster» nr. 1 for 1927 s. 1 flg.
[3]) Inntatt i «Overenskomster» nr. 1 for 1927 s. 3 flg.
[4]) Inntatt i «Overenskomster» nr. 2 for 1927 s. 25 flg.

Overenskomst*) om slaveri. 1926 25 septbr.

Overenskomst**) mellem Norge og Sydafrikaunionen om utveksling av pakker. 1926 26 novbr. 1927 25 jan.

Overenskomst***) med Danmark om overflytning av medlemmer mellem sykekasser i Norge og Danmark. 1926 15 desbr.

Handels- og sjøfartstraktat†) mellem Norge og Polen. 22 desbr.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet, hvori anføres, at ifølge offisiell meddelelse fra generalsekretæren for Folkenes Forbund har den franske utenriksminister 8 november 1926 deponert i Folkenes Forbunds generalsekretariat ratifikasjonsdokumenter for Regentskapet Tunis (fransk protektorat) og det franske protektorat Marokko vedkommende den internasjonale konvensjon om forenkling av tollformaliteter, Genf, 3 november 1923 med tilhørende protokoll. 24 desbr.

Protokoll††) (av 4 juli 1924) om visse staters adgang til å slutte sig til civilprosesskonvensjonen av 17 juli 1905. 31 desbr.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet, hvori anføres, at ifølge offisiell meddelelse fra den herværende nederlandske chargé d'affaires til Utenriksdepartementet har den rumenske regjering under 9 mai 1925 meddelt at den intet har å innvende mot at overenskomsten av 17 juli 1905 om den civile prosess finner anvendelse på det spanske protektorat i Marokko (jfr. «Overenskomster» for 1925 nr. 4, side 92.) 31 desbr.

Ifølge offisiell meddelelse fra den herværende nederlandske chargé d'affaires har Polen så vel på egne vegne som på vegne av fristaden Danzig sluttet sig til ovennevnte overenskomst av 17 juli 1905 om den civile prosess, begge fra 9 august 1926 å regne, enn videre ifølge sammes senere meddelelse Tsjekkoslovakiet, fra 20 desember 1926 å regne, og Finnland fra 23 januar 1927.

Overenskomst†††) mellem Norge og Sverige om mestbegunstiget behandling av handelsreisende. 1927 9 mars

---

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 9 for 1927 s. 195 flg.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 2 for 1927 s. 52 flg.
***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 1 for 1926 s. 10 flg.
†) Inntatt i «Overenskomster» nr. 8 for 1927 s. 174 flg.
††) Inntatt i «Overenskomster» nr. 1 for 1927 s. 18—20.
†††) Inntatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1927 s. 129—130.

27 april. **Noteveksling** *) angående fortolling i Tyskland av norske sardiner m. m.

9 juni. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at ifølge offisiell meddelelse fra den herværende italienske legasjon av 25 mai 1927 har Belgisk Kongo og Britisk Sudan sluttet sig til den internasjonale overenskomst av 9 desember 1907 angående oprettelse av et internasjonalt sundhetsbyrå i Paris.

Sudan og Belgisk Kongo har bedt sig opført henholdsvis i 5. og 4. bidragsgruppe.

18 juni. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge meddelelse fra generalsekretæren for Folkeforbundet av 29 mai 1927 har Belgien den 16 mai 1927 deponert ratifikasjonsdokumentet for sin tiltredelse til overenskomst med vedtekter om den internasjonale jernveisordning og undertegningsprotokoll, Genf 9 desember 1923. Ratifikasjonen omfatter ikke Belgisk Kongo og heller ikke Ruanda-Urundidistriktet, som er stillet under Belgiens mandat.

22 juni. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge meddelelse fra generalsekretæren for Folkeforbundet av 27 mai 1927 har Belgien ratifisert den internasjonale konvensjon om transittfrihet med tilhørende vedtekter og deklarasjonen om flaggrett for stater som ikke har nogen kyststrekning, begge undertegnet i Barcelona 20 april 1921.

Ratifikasjonsdokumentene er deponert i Folkeforbundets Sekretariat 16 mai 1927.

27 juni.–28 juni. **Midlertidig handelsavtale** **) mellem Norge og Grekenland.

29 juni. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at Argentina 6 mai 1927 har tiltrådt Svalbardtraktaten av 9 februar 1920.

25 aug.–26 septbr. **Noteveksling** ***) om hel ophevelse av passviseringsplikten mellem Norge og Luxemburg.

23 aug.–30 septbr. **Noteveksling** †) mellem Norge og Finnland om tollfrihet for konsulatrekvisita.

10 septbr.–30 septbr. **Midlertidig handelsavtale** ††) mellem Norge og Grekenland.

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 11 for 1927 s. 261 flg.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1927 s. 136 flg.
***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 9 for 1927 s. 220 flg.
†) Inntatt i «Overenskomster» nr. 10 for 1927 s. 250 flg.
††) Inntatt i «Overenskomster» nr. 9 for 1927 s. 225 flg.

Rettelser.

1927.

I noten til kongelig resolusjon av 25 mars 1927 om fredning av furuskog i Alta (s. 126) tilføies henvisning til rettelse, inntatt i Lovtid. 1ste avd. nr. 19 for 1927 s. 363.

I noten til skrivelse fra Hovedstyret for Vasdrags- og Elektrisitetsvesenet av 11 juli 1927 om vedtekter for Bø og Seljord Samflotningslag (s. 597) tilføies henvisning til rettelse, inntatt i Lovtid. 1ste avd. nr. 2 for 1928 s. 8.

REGISTER

TIL

NORSK LOVTIDENDE, 2NEN AVDELING

FOR

1927.

REGISTER

TIL

NORSK LOVTIDENDE, 2DEN AVDELING

FOR

1927.

OVERSIKT OVER REGISTRETS INNHOLD

A. Statsforvaltningsrett.

Side

1. Forfatningsbestemmelser . . . . . R 6
2. Landets grenser . . . . . R 6
3. Statsborgerrett . . . . . R 6
4. Symboler . . . . . R 6
5. Kongen og Kongehuset . . . . . R 6
6. Stortinget . . . . . R 6
7. Ordener og hederstegn . . . . . R 6

B. Forvaltningsrett.

I. Forvaltningens almindelige organisasjon.

1. Centraladministrasjonen . . . . . R 7
2. Øvrigheten . . . . . R 9
3. Lensmenn . . . . . R 9
4. Kommunalinndelingen. Jurisdiksjons- og navnforandringer for distrikter R 10
5. Kommunal stemmerett og valgbarhet . . . . . R 11
6. Kommunestyret. Fylkesstyret . . . . . R 11
7. Kommunale forhold i almindelighet . . . . . R 11
8. Statstjenernes rettsstilling i almindelighet . . . . . R 11
9. Embedsgårder . . . . . R 12
10. Skyss- og kostgodtgjørelses beregning . . . . . R 12
11. Pensjonsvesen . . . . . R 12

II. Spesielle forvaltningsgrener.

1. Utenriksvesen:
   a. Diplomati og konsulatvesen . . . . . R 13
   b. Utenlandske anliggender . . . . . R 13
2. Religionsvesen:
   a. Religion. Gudstjeneste m. v. . . . . R 17
   b. Kirker. Kirkegårder . . . . . R 18
   c. Geistlighet . . . . . R 18
   d. Dissentere . . . . . R 18
3. Undervisningsvesen:
   a. Folkeskolen . . . . . R 18
   b. Abnorme barn. Forsømte barn . . . . . R 19
   c. Fagskoler. Fylkesskoler. Folkehøiskoler m. v. . . . . R 19
   d. Høiere almenskoler . . . . . R 19
   e. Universitetet. Høiskoler m. v. . . . . R 19
4. Biblioteker, museer, videnskap og kunst . . . . . R 20
5. Arkivvesen . . . . . R 20
6. Folkemengdens bevegelse. Passvesen. Statistikk . . . . . R 20
7. Retts- og politivesen:

Side

a. Kunngjørelser . . . . . R 21
b. Rettsvesenets administrasjon . . . . . R 21
c. Politivesen . . . . . R 22
d. Lotteri . . . . . R 24
8. Fattigvesen . . . . . R 24
9. Sundhetsvesen:
a. Medisinalvesen i almindelighet . . . . . R 25
b. Læger. Tannlæger . . . . . R 25
c. Jordmødre . . . . . R 26
d. Apotekvesen . . . . . R 26
e. Foranstaltninger mot sykdommer . . . . . R 27
10. Veterinærvesen . . . . . R 28
11. Bygnings- og brandvesen . . . . . R 28
12. Ildsfarlige innretninger og gjenstander . . . . . R 29
13. Kart- og opmålingsvesen . . . . . R 29
14. Næringsvesen:
a. Jordbruk . . . . . R 29
b. Husdyr. Rensdyrdrift . . . . . R 30
c. Skogvesen. Almenninger . . . . . R 31
d. Utskiftning . . . . . R 32
e. Jakt . . . . . R 32
f. Fiskeri . . . . . R 32
g. Bergverk. Fabrikker . . . . . R 34
h. Håndverk . . . . . R 35
i. Handel . . . . . R 35
j. Brennevin, vin, øl m. v. . . . . R 38
k. Foranstaltninger i anledning av krig eller dyrtid . . . . . R 39
15. Sjøfartsforhold:
a. Sjøfart . . . . . R 39
b. Skibsregistrering, se under C. nr. 19 . . . . . R 40
c. Skibsmåling . . . . . R 40
d. Skibsfører. Skibsmannskap m. v. . . . . R 40
e. Losvesen . . . . . R 40
f. Havne- og fyrvesen. Redningsvesen . . . . . R 41
16. Kommunikasjonsvesen:
a. Veivesen. Motorvognkjøring . . . . . R 41
b. Skyssvesen . . . . . R 43
c. Jernbaner . . . . . R 43
d. Vassdrags- og elektrisitetsvesen . . . . . R 44
e. Postvesen . . . . . R 45
f. Telegraf og telefon . . . . . R 46
g. Luftfart . . . . . R 46
17. Omsetnings- og kredittvesen:
a. Bank- og pengevesen . . . . . R 46
b. Mål, vekt, vrakning . . . . . R 47
18. Forsikringsvesen . . . . . R 47
19. Konsesjoner . . . . . R 48
20. Sociale anliggender . . . . . R 48
21. Svalbard . . . . . R 49
22. Forsvarsvesen:
a. Militærvesen i almindelighet . . . . . R 50
b. Hæren . . . . . R 50
c. Flåten . . . . . R 50
23. Finansvesen:
a. Statens eiendommer og rettigheter. Statsgjelden . . . . . R 50
b. Stiftelser. Legater m. v. . . . . R 50
c. Offentlige fond . . . . . R 53
d. Sportelvesen . . . . . R 53

Side

e. Skattevesen . . . . . R 54
f. Matrikuleringsvesen . . . . . R 56
g. Stempelvesen . . . . . R 56
h. Arveavgift . . . . . R 57
i. Brennevins-, etyleter- og ølavgift, se under nr. 14 j . . . . . R 57
j. Avgifter av utskjenking og salg av brennevin, vin, øl m. v., se under nr. 14 j. . . . . R 57
k. Konsulatavgift, se under nr. 1 a. . . . . R 57
l. Særlige avgifter . . . . . R 57
m. Tollvesen . . . . . R 58
n. Regnskaps- og oppebørselsvesen . . . . . R 58
o. Statsregnskapet og statsrevisjonen . . . . . R 59

C. Privatrett.

1. Eiendomsrett og bruksrett . . . . . R 59
2. Hittegods og vrakgods . . . . . R 59
3. Pant . . . . . R 59
4. Grunnbyrder . . . . . R 59
5. Kontraktsforhold . . . . . R 59
6. Jordleie. Husleie . . . . . R 60
7. Gjeldsforpliktelser . . . . . R 60
8. Forløfte . . . . . R 60
9. Tjenesteforhold . . . . . R 60
10. Skadeserstatning . . . . . R 61
11. Sjørett, se under B nr. 15 a . . . . . R 62
12. Personnavn . . . . . R 62
13. Ektefeller . . . . . R 62
14. Foreldre og barn . . . . . R 62
15. Umyndige og verger . . . . . R 62
16. Arv . . . . . R 63
17. Odelsrett og åsetesrett . . . . . R 63
18. Forsvunne og fraværende personer . . . . . R 63
19. Tinglysning. Registrering . . . . . R 63
20. Industriell rettsbeskyttelse . . . . . R 63
21. Forfatterrett, kunstnerrett og fotografiers beskyttelse . . . . . R 63

D. Strafferett og straffefullbyrdelse.

1. Strafferett . . . . . R 63
2. Fengselsvesen og straffefullbyrdelse . . . . . R 64

E. Prosess.

1. Forliksvesen . . . . . R 64
2. Civilprosess . . . . . R 64
3. Straffeprosess . . . . . R 65
4. Tvangsfullbyrdelse . . . . . R 66
5. Skifte- og arvebehandling, konkurs- og akkordforhandling. Administrasjon R 66
6. Sakførere og advokater . . . . . R 67
7. Translatører . . . . . R 67
8. Ting . . . . . R 67

Kronologisk fortegnelse over lover . . . . . R 67

Rettelser 949

REGISTER

A. STATSFORFATNINGSRETT.

1. Forfatningsbestemmelser.

1927 Side

Juli 5. St.besl. om valg på medlemmer av en spesialkomité til å overveie og fremkomme med forslag om de endringer i grunnlov, ansvarlighetslov og riksrettsreglement, som komiteen måtte finne påkrevet 503

2. Landets grenser.

1927

April 11. Skr. om at republikken Santo Domingo har tiltrådt Svalbardtraktaten av 9 februar 1920 186

Juni 29. Skr. om Argentinas tiltredelse av Svalbardtraktaten av 9 februar 1920 948

3. Statsborgerrett.

4. Symboler.

1927

Mai 20. Res. om forskrifter angående bruk av Rikets segl og Riksvåbenet 326

Oktbr. 21. Res. om reglement angående bruk av statsflagget og handelsflagget 835

5. Kongen og Kongehuset.

6. Stortinget.

1927

Febr. 18. Lov nr. 1 inneholdende forandringer i reglement for Riksretten av 18 september 1815 53

April 22. Lov nr. 1 om forandring i lov om godtgjørelse til stortingsmenn av 11 august 1924, nr. 1 187

» 22. Midlertidig lov nr. 5 om foreldelse av påtale i saker, som behandles ved Riksrett 214

Juli 5. St.besl. om valg på medlemmer av en spesialkomité til å overveie og fremkomme med forslag om de endringer i grunnlov, ansvarlighetslov og riksrettsreglement, som komiteen måtte finne påkrevet 503

7. Ordener og hederstegn.

B. FORVALTNINGSRETT.

I. Forvaltningens almindelige organisasjon.

1. Centraladministrasjonen.

1927				Side
Janr.	5.	Res.	om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å nedsette en komité til behandling av spørsmål vedk. lov om offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse av 25 juni 1926 . . .	2
»	18.	Res.	om bemyndigelse for Forsvarsdepartementet til å foreta visse tillempninger i reglene for ansettelse, forfremmelse m. v. av de fastlønte underofficerer	16
Febr.	11.	Res.	om bemyndigelse for Socialdepartementet til på nærmere betingelser å tillate private personer å innføre giftige preparater til utgasning av hus, skib m. v.	46
»	11.	Res.	om fullmakt for Poststyret til å treffe avtale med Poststyrene i Sverige og Danmark og i tilfelle i Finnland om en forsøksvis ordning med nedsettelse av portoen for visse tidender og tidsskrifter	47
»	11.	Skr.	om bemyndigelse for Poststyret til å treffe avtale med fremmede poststyrer om utveksling av pakker —, med Poststyret på Island om redusert porto for pakker samt med det danske og det islandske poststyre om beregning av halv internasjonal transittgodtgjørelse for brev og brevkort	48
»	11.	Res.	om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å gi private selskaper tillatelse til utsendelse av kringkastet stoff fra telegrafvesenets radiostasjon	47
Mars	11.	Res.	om instruks for medisinaldirektøren	118
»	18.	Res.	om bemyndigelse for Finans- og Tolldepartementet til å tilstå tollfri innførsel av kjemmet kunstsilke	122
Mai	2.	St.besl.	angående spørsmålet om å undta ekspedisjonschefene i regjeringsdepartementene fra bestemmelsen i universitetsfundasens § 39	245
»	27.	Res.	om at saker angående fortolkning av sportelloven med tilleggslover skal høre under Justisdepartementet	342
Juni	3.	Res.	om bemyndigelse for Landbruksdepartementet til å treffe de nærmere bestemmelser som er omhandlet i § 5 i Stortingets beslutning av 24 mai 1927 (III) om fraktutjevning ved innenlands sending av malingsprodukter av hvete, rug og bygg og innført korn av nevnte kornslag	356
»	3.	Res.	om ophevelse av kongelig resolusjon av 19 oktober 1917 om enerett for Staten til å føre inn fra utlandet forskjellige slags korn- og melvarer m. v.	358
»	10.	Res.	om bemyndigelse for Kirke- og Undervisningsdepartementet til å treffe bestemmelser om størrelse og opkrevning m. v. av den avgift som efter lov nr. 2 av 14 mai 1926 skal utredes av offentlige stiftelser og legater	368
»	10.	Res.	om bemyndigelse for Poststyret til å treffe avtale med det danske, svenske og finske poststyre om endringer i den skandinaviske postoverenskomst og i den norsk-finske postoverenskomst	368
»	16.	Res.	om ophevelse av direktoratet for Provianteringsdepartementets penge- og regnskapsvesen	388
»	21.	Res.	om bemyndigelse for Forsvarsdepartementet til å treffe de nødvendige forføininger i anledning av lov av 21 juni 1927 nr. 2 om midlertidig forhøielse av losbetalingen	391
»	21.	Res.	om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å stadfeste be-	

slutninger av kommunestyrene i henhold til lov av 3 juni 1927 om forhøielse av den i havnelovens § 29 1ste passus nr. 1 omhandlede avgift 391
Juni 24. Res. om bemyndigelse for Landbruksdepartementet til å utferdige de bestemmelser angående fangst av kreps som det ifølge lov av 24 juni 1927 nr. 2 er tillagt Kongen å utferdige 398
» 24. Res. om bemyndigelse for Justisdepartementet til å fastsette de nærmere forskrifter og bestemmelser, som nødvendiggjøres ved ikrafttredelsen av lov om vergemål for umyndige av 22 april 1927 409
» 24. Res. om ikrafttredelse av lov om landets kornforsyning av 25 juni 1926 og om bemyndigelse for Landbruksdepartementet til å treffe visse avgjørelser m. v., som i loven er henlagt til Kongen 410
Juli 1. Res. om ophevelse av Handelsdepartementets fiskeavdeling 462
» 4. St.besl. ang. bemyndigelse for Arbeidsdepartementet til å treffe bestemmelse om revisjon av regulativet for befordring av gods m. v. på statsbanene 500
» 19. Res. om bemyndigelse for Justisdepartementet til å bestemme i hvilke domssogn dommerfullmektiger skal ansettes, og til å gi nærmere regler om fremgangsmåten ved ansettelsen 599
» 19. Res. om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å gi nærmere regler for undersøkelse og bedømmelse av småsildfangsters lovlighet 600
» 22. Skr. om bemyndigelse for medisinaldirektøren til å treffe bestemmelser om innleggelse i eller utskrivning av Reitgjerdet asyl . 628
Aug. 26. Res. om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å støtte drift ved Kings Bay Kul Comp. A S's gruber m. v. 656
» 26. Res. ang. forskrifter om innkjøp av papir til bruk i statstjenesten 657
Septbr. 9. Res. om bemyndigelse for Justisdepartementet til å utferdige konstitusjon i fylkesmannsembede for inntil 6 måneder 666
» 16. Res. om bemyndigelse for Justisdepartementet til å opnevne lagmann for en enkelt sak samt til for et enkelt lagmannsting eller en enkelt sak å opnevne meddommere ved lagmannsrettene i stedet for meddommere som får forfall 667
» 16. Res. om bemyndigelse for Landbruksdepartementet til å fastsette nærmere bestemmelser om kjøp av norsk havre 668
» 16. Res. om bemyndigelse for Landbruksdepartementet til å meddele tillatelser i henhold til § 2 i midlertidig lov om innskrenkning i jakttiden for småvilt samt jakt på bever og rådyr av 7 juli 1927 668
» 26. Res. om bemyndigelse for Justisdepartementet til å fastsette nærmere forskrifter m. v. til gjennemføring av lov av 22 april 1927 om utlendingers adgang til riket 672
» 30. Res. om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å fastsette skyss- og kostgodtgjørelse for telegrafvesenets representanter på reise utenfor rikets grenser 675
» 30. Res. om bemyndigelse for Arbeidsdepartementet til å dispensere fra bestemmelsene i § 70, punkt 1, i det ved Statsbanene gjeldende tjenestereglement 675
Oktbr. 21. Res. om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å meddele stadfestelse på beslutninger som fattes av kommunestyrer i medhold av § 25 i lov om havne- og ringevesenet m. v. av 10 juli 1894 839
» 28. Res. om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å utøve den approbasjons- eller beslutningsmyndighet som i henhold til en rekke paragrafer i lov om havne- og ringevesenet m. v. av 10 juli 1894 er tillagt Kongen 842
Novbr. 3. Res. om at behandlingen av saker som efter lov nr. 4 av 14 august

1927 Side

1918 § 8 innbringes for vedkommende departement, skal høre under Finansdepartementet, når vedkommende avgjørelse er truffet i henhold til lovgivningen om skylddeling 843
Desbr. 2. Res. om bemyndigelse for Justisdepartementet til å opnevne midlertidige hjelpedommere ved herreds- og byrettene 867
» 2. Res. om bemyndigelse for Justisdepartementet til å avgjøre spørsmål om stadfestelse av vedtekter for folkeregistre 867
» 2. Res. om fullmakt for Poststyret til å godta de på postkonferansen i Haag i september 1927 vedtatte forskrifter for postbefordring med luftfartøi, samt for Handelsdepartementet til å fastsette luftpostavgifter for postforsendelser med innenrikske og utenrikske luftruter 867
» 9. Res. om overføring til Justisdepartementet av den Kongen hjemlede myndighet til å meddele et aktieselskaps eller et skibsaktieselskaps styre bevilling til å utstede preklusivt proklama . . 871
» 9. Res. om at en del paragrafer i politiloven først skal tre i kraft 1 juli 1928, om ansettelsesråd og om bemyndigelse for Justisdepartementet til bl. a. å utferdige visse reglementsbestemmelser og instruks for polititjenestemenn 872
» 16. Res. om fullmakt for Poststyret til å treffe avtale med Poststyret i Amerikas Forente Stater om endringer i den mellom Norge og Amerikas Forente Stater avsluttede overenskomst av 11 januar /11 februar 1921 875

2. Øvrigheten.

1927
Janr. 7. Res. om at politimesteren i Holmestrand inntil videre skal være medlem av Holmestrand helseråd i den tidligere magistrats sted 3
Febr. 25. Res. om at borgermesteren i Kristiansand inntil videre skal være medlem av byens fattigstyre 85
Mai 6. Res. angående bestemmelse om hvilke tjenestemenn der skal inntre i magistratens sted som medlemmer av forskjellige styrer og råd i Narvik 277
Juli 19. Res. om at borgermesteren i Sarpsborg inntil videre i magistratens sted skal inntre som medlem av Sarpsborg fattigstyre 601
Septbr. 9. Res. om bemyndigelse for Justisdepartementet til å utferdige konstitusjon i fylkesmannsembede for inntil 6 måneder 666

3. Lensmenn.

1927
Janr. 21. Res. om forandring av navnet Aurskog lensmannsdistrikt til Aurskog og Blaker lensmannsdistrikt 10
Febr. 4. Res. om forandring av navnet Glemmen lensmannsbestilling til Glemmen og Kråkerøy lensmannsbestilling 23
April 23. Rundskr. om at lensmenn kan innsende sine regninger over skyss- og kostgodtgjørelse på reiser til avholdelse av skattemøter kvartalsvis 233
Aug. 27. Skr. om hvorvidt en lensmann og hans betjent er ugild til å styre tvangsauksjoner som er begjært av lensmannen som kommisjonær for Hypotekbanken, Boligbanken eller en sparebank . 658
» 29. Skr. om at en lensmann antas å ha rett til å beregne sig godtgjørelse for efter anmodning å varetå industriarbeiderforsikringens interesser ved en tvangsauksjon 659
Oktbr. 17. Skr. om gebyr av statskassen for tilsigelse av rettsvidner til civil sak, som behandles i rettsmøte utenfor de faste rettsdager . 831
Desbr. 23. Res. om forandring av navnet Lødingen lensmannsdistrikt i Nordland fylke til Lødingen og Tjeldsund lensmannsdistrikt . . . 917
» 23. Res. om forandring av navnet Fillan lensmannsdistrikt i Sør-Trøndelag fylke til Fillan og Sandstad lensmannsdistrikt 917

4. Kommunalinndelingen. Jurisdiksjons- og navnforandringer for distrikter.

1927				Side
Janr.	5.	Res.	om nedleggelse av Sogndal tollsted og tollsteddistriktets henleggelse under Egersund tollsteddistrikt	2
»	19.	Skr.	om omregulering av Haus jordmordistrikt, Hordaland fylke	9
»	21.	Res.	om forandring av navnet Aurskog lensmannsdistrikt til Aurskog og Blaker lensmannsdistrikt	10
»	21.	Skr.	om omregulering av Lyngdal jordmordistrikt, Buskerud fylke	13
Febr.	4.	Res.	om godkjennelse av åstedsforretning til bestemmelse av kjøpstaden Moss' grenser i henhold til lov av 10 juli 1925 nr. 1	23
»	4.	Res.	om forandring av navnet Glemmen lensmannsbestilling til Glemmen og Kråkerøy lensmannsbestilling	23
»	11.	Rundskr.	bl. a. om inndeling av rikets domssogn i tinglag (rettskretser), og i loddtrekningskretser for tvistemål og straffesaker	30
»	18.	Res.	om at Brekken kommune fra 1 januar 1926 utskilles fra Røros arbeidskontor	68
»	25.	Res.	om deling av Vefsen sogn og herred i 3 sogn og 3 herreder, Nordland fylke	85
»	25.	Res.	om deling av Borge herred i Nordland fylke i 2 herreder, Borge herred og Valberg herred	86
Mars	2.	Skr.	om ophevelse av Klæbu jordmordistrikt og om omregulering av Strinda jordmordistrikt og om Leinstrand jordmordistrikt	87
»	3.	Skr.	om deling av Hasvik jordmordistrikt, Finnmark fylke, i Hasvik jordmordistrikt og Breivikbotn jordmordistrikt	101
April	8.	Res.	om endring i distriktsgrensene i visse deler av Nord-Trøndelag fylke (med tilstøtende trakter i Nordland fylke), jfr. § 6 i lov ang. lappene i kongerikene Norge og Sverige av 2 juni 1883 og lov nr. 2 av 29 juni 1922	178
»	22.	Res.	angående fastsettelse av grensen mellem Sigdal og Rollag herreder, Buskerud fylke	225
Mai	13.	Res.	om at et midlertidig hjelpepolitimesterembede omfattende Østfold fylke inndras fra 1 juni 1927 m. v.	300
Juni	2.	Skr.	om utvidelse av grensene for Østre Glemmen brand- og bygningskommune, Østfold fylke	349
»	3.	Res.,	hvorved notarialforretningene for kjøpstaden Gjøvik overføres til politimesteren i Vestopland	359
»	3.	Res.	om at Karmsund sorenskriveris distrikt med ladestedene Kopervik og Skudesneshavn overføres til Haugesund politimesterembede	359
»	10.	Res.	om at Våler, Fet og Nedre Eiker herreder henlegges til henholdsvis Skiptvet, Lillestrøm og Øvre Eiker lægedistrikter samt om at Øvre Eiker lægedistrikt skal benevnes Eiker	368
»	16.	Lov	nr. 4 om fastsettelse av Oslo havnedistrikts grense i Akerselven	381
»	16.	Res.	om henleggelse av Ullensaker herred til Sørum lægedistrikt, Akershus fylke	388
»	22.	Skr.	om at Sogndal tollsted nedlegges og at Sogndal tollsteddistrikt henlegges under Egersund tollsteddistrikt	396
Juli	1.	Res.	om henleggelse av Stange herred til Romedal lægedistrikt m. v.	462
»	4.	Lov	nr. 3 um namnebyte for byen Fredrikshald	480
»	8.	Res.	om inndragelse av et midlertidig politimesterembede omfattende Follo og Akers politimesterdistrikter samt Røyken og Hurum lensmannsdistrikter av Drammen politimesterdistrikt	593
»	29.	Res.	om oprettelse av et politifullmektigembede ved Haugesund politimesterembede	634
Aug.	13.	Skr.	om omregulering av Tyristrand jordmordistrikt og Hønefoss —Norderhov jordmordistrikt	647
Septbr.	2.	Res.	ang. omregulering av distriktslægestillinger i Møre fylke og av Nordland fylkeslægeembede	660

1927 Side
Septbr. 9. Res. om at Romerike og Vinger politimesterembede fra 1 oktober 1927 skal hete Romerike politimesterembede 666
Oktbr. 21. Res. ang. grensen mellem Gravvik og Bindal herreder og mellem Nord-Trøndelag og Nordland fylker 838
» 21. Res. om forandring av Fredrikshald byfogedembedes navn til Halden byfogedembede og av Fredrikshald politimesterembedes navn til Halden politimesterembede 839
Novbr. 11. Res. om overføring av gnr. 78, bnr. 1, 2, 3 og 4 Holøien Øvre i Os herred og sogn til Tolga herred og sogn 846
Desbr. 16. Res. om nedleggelse av tredjeprestembedet ved Sandviken menighet i Bergen og oprettelse av to nye menigheter, Sankt Olavs menighet og Sankt Markus menighet, sammesteds 874
» 23. Res. om forandring av navnet Lødingen lensmannsdistrikt i Nordland fylke til Lødingen og Tjeldsund lensmannsdistrikt . . . 917
» 23. Res. om forandring av navnet Fillan lensmannsdistrikt i Sør-Trøndelag fylke til Fillan og Sandstad lensmannsdistrikt 917

5. Kommunal stemmerett og valgbarhet.

6. Kommunestyret. Fylkesstyret.

7. Kommunale forhold i almindelighet.

1927
Febr. 10. Rundskr. om kommunenes budgettbehandling m. v. 26
Juli 1. Lov nr. 2 om forandringer i lov av 7 desember 1923 nr. 3 om kommuner som misligholder sine gjeldsforpliktelser 451
Aug. 4. Skr. om hvor mange medlemmer må være til stede i et helseråd for at dette skal være beslutningsdyktig 640
» 26. Provisor. anordn. om enkelte bestemmelser angående kommuners gjeldsforhold 651

8. Statstjenernes retsstilling i almindelighet.

1927
Janr. 7. Res. om at underlægen (reservelægen) og annenlærer og underjordmødre ved Kvinneklinikken i Bergen og de sykepleiersker (søstre) som av søsterhjemmet Betania i Bergen anbringes i tjeneste ved statens medisinale anstalter, ikke skal regnes for offentlige tjenestemenn 3
» 21. Res. om reglement for tjenestemenn ved Kvinneklinikken i Bergen 10
Febr. 7. Instruks for statsfysikus i Trondhjem 23
» 25. Res. om at tjenestemenn ved toll-, fyr-, post-, telegraf-, telefon- og jernbanevesenet skal ha rett til å kreve sig fritatt for å velges til lagrettemenn og domsmenn 85
Mars 11. Res. om instruks for medisinaldirektøren 118
» 11. Res. om at reservelæger ved statens medisinale anstalter ikke blir å regne som offentlige tjenestemenn 120
» 28. Instruks for stadsfysikus i Oslo 127
» 30. Instruks for forvalteren ved Kvinneklinikken i Bergen 128
Juni 10. Lov om politiet 362
1ste kapitel. Om politiets tjenestemenn . . . . . s. 362
Juli 5. St.besl. om nedregulering av de offentlige tjenestemenns lønninger m. v. 503
Aug. 3. Rundskr. nr. 1 om politiloven 637
Oktbr. 6. Res. om instruks for handelsråden for de østeuropeiske land . . . 817
» 21. Res. om at statstjenestemenn, som har fått sakførerbevilling og som går inn under bestemmelsen i domstollovens § 222, siste ledd, ikke kan utøve sakførervirksomhet uten særskilt tillatelse av Kongen 837

1927 Side
Novbr. 25. Res. om at kystsignalmannskaper og krigsmerkeformenn ikke skal regnes for offentlige tjenestemenn 856
Desbr. 9. Res. om at en del paragrafer i politiloven først skal tre i kraft 1 juli 1928, om ansettelsesråd og om bemyndigelse for Justisdepartementet til bl. a. å utferdige visse reglementsbestemmelser og instruks for polititjenestemenn 872
» 23. Rundskr. nr. 2 angående politiloven. (Ansettelsesråd. Tjenestemannsutvalg. Kommunale utvalg) 918
» 23. Rundskr. nr. 3 angående politiloven. (Forandring i den almindelige instruks for rikets polititjenestemenn) 925

9. Embedsgårder.

1927
Mai 18. St.besl. om innkjøp av legasjonshus i Kjøbenhavn 309
Juni 21. Res. om kjøp av eiendommen matr.nr. 674 til Kirkegaten i Lillehammer til embedsbolig for politimesteren i Gudbrandsdal . 392
» 21. Res. om kjøp av eiendommen matr.nr. 49 og 50 i Namsos til embedsbolig for politimesteren i Namdal 392
» 21. St.besl. om boliger for statens tjenestemenn, samfundsnyttig boligbygning m. v. 392
Oktbr. 6. Res. om makeskifte av Eidsvoll sorenskrivergård «Linløkken», med eiendommen «Wergelandshaugen» 816

10. Skyss- og kostgodtgjørelses beregning.

1927
Janr. 5. Res. om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å nedsette en komité til behandling av spørsmål vedk. lov om offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse av 25 juni 1926 . . 2
April 21. Skr. om forståelsen av uttrykket «Offentlig automobilrute» i regulativet for offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse av 23 juli 1926 187
» 22. Res. om skyss- og kostgodtgjørelse for visse telegraftjenestemenn . 223
» 23. Rundskr. om at lensmenn kan innsende sine regninger over skyss- og kostgodtgjørelse på reiser til avholdelse av skattemøter kvartalsvis 233
Juli 8. Res. om endringer i regulativet for offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse 590
Septbr. 30. Res. om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å fastsette skyss- og kostgodtgjørelse for telegrafvesenets representanter på reiser utenfor rikets grenser 675
Oktbr. 20. Cirkulære om skyssgodtgjørelse ved fangeføring 834
Desbr. 10. Skr. om at medlem av særskilt klagenevnd, som skal befare en skog, må ha krav på skyssgodtgjørelse til det sted, hvor nevnden tar kvarter under befaringen 873

11. Pensjonsvesen.

1927
Janr. 5. Res. angående statskassens tilskudd til Pensjonskassen (kfr. stortingsbeslutning 3 mai 1927) 1
April 2. St.besl. om ny opgjørstariff for pensjonistklassen i den yngre avdeling av Pensjonskassen for statens tjenestemenn 132
Mai 3. St.besl. om tilskudd til pensjonskasser 247
» 13. Res. om forandring i vedtektene for Valdresbanens pensjonskasse og for Valdresbanens enke- og understøttelseskasse 304
Juni 10. St.besl. om innlemmelse av nye stillinger og ophevelse av tidligere innlemmelser i Pensjonskassen 369
» 24. Res. om innlemmelse av nye stillinger og ophevelse av tidligere innlemmelser i Statens Pensjonskasse 410

II. Spesielle forvaltningsgrener.

1. Utenriksvesen.

a. Diplomati og konsulatvesen.

1927
Febr. 11. Res. om endring i § 1, nr. 6 i gebyrtariffen ved Norges utenrikske stasjoner 29
» 25. Lov om forandringer i lovene om den nye rettergangsordning . . 76
Lovens post VI . . . . . s. 79
Mai 6. Res. om oprettelse av et ulønt konsulat i Dar-es-Salaam med distrikt omfattende territoriet Tanganyika 277
» 18. St.besl. om innkjøp av legasjonshus i Kjøbenhavn 309
» 27. Res. om forandring i «Reglement angående utdeling av aspirantstipendier for utdannelse til utenrikstjenesten og angående aspirantprøve» 342
Juni 3. Res. om midlertidig forhøielse av visse satser i «Gebyrtariff for Norges utenrikske stasjoner» for 1927—28 358
» 3. Res. om at det ulønte generalkonsulat i La Paz skal omdannes til ulønt konsulat, med distrikt omfattende republikken Bolivia . 359
» 16. Res. om forandringer i forskriftene om utøvelse av den konsulære rettspleie 381
Juli 5. St.besl. om utenrikske tjenestemenns grunnlønnsbestemmelser m. v. 503
Aug. 23. / Septbr. 30. Noteveksling mellem Norge og Finnland om tollfrihet for konsulatrekvisita 948
Oktbr. 28. Res. om at det ulønte vicekonsulat i Patras omdannes til ulønt konsulat 841
Novbr. 18. Res. om at der oprettes et ulønt konsulat i Valparaiso med distrikt omfattende byen og provinsen Valparaiso 847
Desbr. 2. Res. om at det ulønte vicekonsulat i St. John's, Newfoundland, omdannes til ulønt konsulat 867

b. Utenlandske anliggender.

1920
Juli 9. Utkast til internasjonal overenskomst om lavalder for barns beskjeftigelse til sjøs, vedtatt på den Internasjonale Arbeidskonferanse i Genua 9 juli 1920 946
1921
Novbr. 11. Utkast til internasjonal overenskomst om lavalder for kullempere og fyrbøtere ombord i skib, vedtatt på den Internasjonale Arbeidskonferanse i Genève 11 november 1921 946
1923
Septbr. 24. Protokoll om voldgiftsklausuler 946
1925
Novbr. 25. Konvensjon mellem Norge og Sverige angående fredelig avgjørelse av tvister 946
1926
Janr. 15. Overenskomst mellem Norge og Danmark angående fredelig avgjørelse av tvister 946
Febr. 3. Konvensjon mellem Norge og Finnland angående fredelig avgjørelse av tvister 946
Mai 19. / Juni 26. Noteveksling angående fortolkning av deklarasjon mellem Norge og Danmark av 10 august 1883 om gjensidig understøttelse av nødlidende sjømenn 946
Juli 2. / Novbr. 8. Overenskomst med Portugal om gjensidig ophevelse av passviseringstvangen 946
Juli 16. Vennskaps-, handels- og sjøfartstraktat mellem Norge og Siam . . 946
Septbr. 25. Overenskomst om slaveri 947

			Side
1927			
1926			
Novbr. 16.		Overenskomst mellem Norge og Sydafrika-unionen om utveksling	
1927		av pakker	947
Janr. 25.			
1926			
Desbr. 15.		Overenskomst med Danmark om overflytning av medlemmer mellem sykekasser i Norge og Danmark	947
» 22.		Handels- og sjøfartstraktat mellem Norge og Polen	947
» 24.	Skr.	om deponering i Folkenes Forbunds generalsekretariat av ratifikasjonsdokumenter for Regentskapet Tunis (fransk protektorat) og det franske protektorat Marokko vedkommende den internasjonale konvensjon om forenkling av tollformaliteter med tilhørende protokoll, Genf, 3 november 1923	947
» 31.		Protokol (av 4 juli 1924) om visse staters adgang til å slutte sig til civilprosesskonvensjonen av 17 juli 1905	947
» 31.	Skr.	om at den rumenske regjering intet har imot, at overenskomsten av 17 juli 1905 om den civile prosess finner anvendelse på det spanske protektorat i Marokko, samt om at Polen, Danzig, Tsjekkoslovakiet og Finnland har sluttet sig til nevnte overenskomst	947
1927			
Janr. 24.	Skr.	om at Frankrike har ratifisert konvensjonen og vedtektene angående ordningen av de seilbare vannveier av internasjonal betydning	13
» 26.	Skr.	om at Østerrike og Spania har ratifisert konvensjonen, undertegnet i Sèvres 6 oktober 1921, om endring i den i Paris 20 mai 1875 undertegnede konvensjon om det metriske system	14
» 27.		Midlertidig handelsavtale mellem Norge og Tyrki	14
Febr. 3.	Skr.	om at Syd-Rhodesia har sluttet sig til overenskomsten om brev og esker med angitt verdi, avsluttet i Stockholm 1924	22
» 8.	Skr.	om at kongeriket Hedjaz og Sultanatet Nejd har tiltrådt 6 forskjellige postavtaler, avsluttet i Stockholm 1924	25
» 10.	Skr.	om at Schweiz har deponert sitt ratifikasjonsdokument vedrørende den internasjonale overenskomst om forenkling av tollformaliteter av 3 november 1923 med tilhørende protokoll	29
» 11.	Res.	om fullmakt for Poststyret til å treffe avtale med Poststyrene i Sverige og Danmark og i tilfelle i Finnland om en forsøksvis ordning med nedsettelse av portoen for visse tidender og tidsskrifter	47
» 11.	Skr.	om at Bulgaria har deponert sitt ratifikasjonsdokument vedrørende overenskomsten om forenkling av tollformaliteter av 3 november 1923 med tilhørende protokoll	48
» 11.	Skr.	om bemyndigelse for Poststyret til å treffe avtaler med fremmede poststyrer om utveksling av pakker —, med Poststyret på Island om redusert porto for pakker samt med det danske og det islandske poststyre om beregning av halv internasjonal transittgodtgjørelse for brev og brevkort	48
» 25.	Skr.	om at Østerrike har deponert ratifikasjonsdokumentet for sin tiltredelse til overenskomst og vedtekter om den internasjonale jernveisordning og undertegningsprotokoll, Genf, 9 desember 1923	86
Mars 2.	Skr.	om at Meksiko har tiltrådt Washington-overenskomsten av 6 februar 1922 angående den politikk som skal befølges i anliggender vedrørende Kina	87
» 9.		Overenskomst mellem Norge og Sverige om mestbegunstiget behandling av handelsreisende	947
» 17.	Skr.	om at Tsjekkoslovaki har deponert sitt ratifikasjonsdokument vedrørende den internasjonale overenskomst om forenkling av tollformaliteter av 3 november 1923 med tilhørende protokoll	121

1927 Side

April 7.–April 11. Modifikasjon i den norske-spanske handelsoverenskomst av 7 oktober 1922 185

» 11. Skr. om at Finnlands representant har undertegnet, uten forbehold om ratifikasjon, den fakultative bestemmelse i undertegningsprotokollen av 16 desember 1920 angående vedtektene for den faste domstol for mellemfolkelig rettspleie 185

» 11. Skr. om at republikken Santo Domingo har tiltrådt Svalbardtraktaten av 9 februar 1920 186

» 12. Konvensjon mellem Norge og Frankrike om vin og spirituosa . . . 186

» 13. Skr. om at bestemmelsene i den internasjonale overenskomst om forenkling av tollformaliteter av 3 november 1923 (med tilhørende protokoll) ikke finner anvendelse på kolonier, som er stillet under fransk suverenitet 186

» 16. Skr. om at Tyskland har deponert sitt ratifikasjonsdokument vedrørende protokollen av 16 desember 1920 angående vedtektene for den faste domstol for mellemfolkelig rettspleie 186

» 16. Skr. om at Østerrike har deponert ratifikasjonsdokumentet vedrørende sin tidligere avgitte erklæring om anerkjennelse som obligatorisk den faste domstol for mellemfolkelig rettspleie, dens domsmyndighet, for et nytt tidsrum av 10 år 186

April 7.–April 29. Midlertidig handelsavtale mellem Norge og Grekenland 245

» 27. Noteveksling angående fortolling i Tyskland av norske sardiner m. m. 948

Mai 10. Skr. om at vennskaps-, handels- og sjøfartstraktaten mellem Norge og Meksiko av 15 desember 1885 er blitt forlenget inntil 31 desember 1927 278

» 14. Skr. om at den japanske regjering har deponert i Folkenes Forbunds sekretariat en ny erklæring vedkommende den internasjonale overenskomst om undertrykkelse av handelen med kvinner og barn av 30 september 1921 305

» 24. Skr. om at republikken Venezuela har sluttet sig til konvensjonen om oprettelse av et internasjonalt landbruksinstitutt i Rom . 334

» 24. Skr. om ophevelse av litr. g. art. 9 i Verdenspostkonvensjonen, avsluttet i Stockholm 1924 334

Juni 8. Skr. om at Meksiko har ratifisert konvensjon, undertegnet i Sèvres 6 oktober 1921, om endring i konvensjonen av 20 mai 1875 om det metriske system 361

» 9. Skr. om at Belgisk Kongo og Britisk Sudan har sluttet sig til den internasjonale overenskomst av 9 desember 1907 angående oprettelse av et internasjonalt sundhetsbyrå i Paris 948

» 10. Res. om bemyndigelse for Poststyret til å treffe avtale med det danske, svenske og finske poststyre om endringer i den skandinaviske postoverenskomst og i den norsk-finske postoverenskomst 368

» 18. Skr. om deponering av ratifikasjonsdokument for Belgiens tiltredelse av overenskomst med vedtekter om den internasjonale jernveisordning og undertegningsprotokoll, Genf 9 desember 1923 948

» 22. Skr. om at Belgien har ratifisert den internasjonale konvensjon om transittfrihet med tilhørende vedtekter og deklarasjonen om flaggrett for stater som ikke har nogen kyststrekning, begge undertegnet i Barcelona 20 april 1921 948

Juni 27.–Juni 28. Midlertidig handelsavtale mellem Norge og Grekenland 948

» 29. Skr. om Argentinas tiltredelse av Svalbardtraktaten av 9 februar 1920 948

Juli 7. Midlertidig handelsavtale mellem Norge og Tyrki 511

Juli 7. Skr. om at Kina har tiltrådt arrangement av 18 mai 1904 om undertrykkelse av den hvite slavehandel 511
» 8. Res. om forandring av overenskomstene om telefon- og telegraftrafikken mellem Norge og Danmark og mellem Norge og Sverige, datert 1 og 1/8 oktober 1924 m. v. 593
» 9. Skr. om at Storhertugdømmet Luxemburg har ratifisert den internasjonale konvensjon om forenkling av tollformaliteter av 3 november 1923 med tilhørende protokoll 595
» 18. Noteveksling ang. anvendelsen av punkt 5 i den til konvensjonen mellem Norge og Frankrike om vin og spirituosa av 12 april 1927 hørende undertegningsprotokoll 599
» 26. Skr. om endringer i «Overenskomst om postforbindelsen mellem Norge, Danmark og Sverige av 26 juli 1924» med ekspedisjonsreglement 631
» 29. Skr. om at Grekenland har ratifisert den internasjonale overenskomst om forenkling av tollformaliteter av 3 november 1923 med tilhørende protokoll 635
» 29. Skr. om at Siam har sluttet sig til overenskomsten om oprettelse av et internasjonalt landbruksinstitutt i Rom 635
» 30. Skr. om at Marokko tiltrer overenskomsten av 26 september 1906 om forbud mot anvendelse av hvitt (gult) fosfor i fyrstikkindustrien 635
» 30. Skr. om endringer i «Overenskomst om postutvekslingen mellem Norge og Finnland av 23/19 mai 1922» med ekspedisjonsreglement 636
Aug. 5. Skr. om at Polen har ratifisert konvensjonen om bekjempelse av smugling av alkoholholdige varer, avsluttet i Helsingfors den 19 august 1925 645
» 6. Skr. om at Transjordania har tiltrådt verdenspostkonvensjonen, avsluttet i Stockholm 28 august 1924 645
» 16. Skr. om at det Tyske Rike har ratifisert konvensjonen om bekjempelse av smugling av alkoholholdige varer, avsluttet i Helsingfors den 19 august 1925 647
» 16. Skr. om at konvensjonen om bekjempelse av smugling av alkoholholdige varer, avsluttet i Helsingfors den 19 august 1925, også er blitt ratifisert for Fristaden Danzigs vedkommende 648
» 22. Skr. om at Estland har tiltrådt den reviderte Bern-konvensjon av 13 november 1908 angående beskyttelse av litterær og kunstnerisk eiendomsrett med tilhørende tilleggsprotokoll av 20 mars 1914 650
Septbr. 24. Skr. om at Tanganyika-distriktet har sluttet sig til overenskomsten om brev og esker med angitt verdi, vedtatt i Stockholm 28 august 1924 670
Aug. 25. / Septbr. 26. Noteveksling om hel ophevelse av passviseringsplikten mellem Norge og Luxemburg 948
» 27. Skr. angående anvendelsen i Finnland av Civilprosesskonvensjonen av 17 juli 1905 674
Aug. 23. / Septbr. 30. Noteveksling mellem Norge og Finnland om tollfrihet for konsulatrekvisita 948
Septbr. 10. / Septbr. 30. Midlertidig handelsavtale mellem Norge og Grekenland 948
Oktbr. 15. Skr. om at Sverige har ratifisert konvensjonen og vedtekten om ordningen av de seilbare vannveier av internasjonal betydning 831
» 24. Skr. om at Sverige har tiltrådt tilleggsprotokollen, dens alternativ b, til Barcelonaoverenskomsten av 20 april 1921 om ordning av de seilbare vannveier av internasjonal betydning . 840

1927 Side

Oktbr. 24. Skr. om at Sverige har ratifisert overenskomst og vedtekter om den internasjonale jernveisordning og undertegningsprotokoll, Genf 9 desember 1923 840

Septbr. 16. / Novbr. 10. Overenskomst mellem Norge og den Australske Forbundsstat om utveksling av pakker 845

Novbr. 17. Skr. om at det på den Internasjonale Arbeidskonferanse i Genua i 1920 vedtatte utkast til konvensjon om arbeidsformidling for sjøfolk i tiden fra 28 april 1923 til 1 novbr. 1927 er tiltrådt av 7 nærmere angitte stater 846

» 17. Skr. om at det på den Internasjonale Arbeidskonferanse i Washington i 1919 vedtatte utkast til konvensjon om arbeidsledighet i tiden fra 4 august 1925 til 1 novbr. 1927 er tiltrådt av 3 nærmere angitte stater 846

» 19. Overenskomst med Sverige om anlegg av vei Kveli—Skogen—Tunsjø i Nord-Trøndelag delvis over svensk grunn 848

» 19. Skr. om den Irske Fristats tiltredelse av den reviderte Bern-konvensjon av 13 november 1908 om beskyttelse av litterær og kunstnerisk eiendomsrett med tilhørende tilleggsprotokoll av 20 mars 1914 848

» 23. Skr. om opsigelse av vennskaps- og handelstraktaten mellem Norge —Sverige og Persia av 17 november 1857, forsåvidt angår forholdet mellem Norge og Persia 855

» 24. Skr. om at kolonien Sierra Leone har tiltrådt konvensjonen av 4 mai 1910 om undertrykkelse av hvit slavehandel 855

» 30. Overenskomst mellem Norge og Portugal angående gjensidig anerkjennelse av fribordscertifikater 862

Desbr. 2. Res. om fullmakt for Poststyret til å godta de på postkonferansen i Haag i september 1927 vedtatte forskrifter for postbefordring med luftfartøi, samt for Handelsdepartementet til å fastsette luftpostavgifter for postforsendelse med innenrikske og utenriske luftruter 867

» 15. Skr. om at kolonien Sierra Leone har tiltrådt den internasjonale overenskomst av 30 september 1921 om undertrykkelse av handelen med kvinner og barn 874

» 16. Res. om fullmakt for Poststyret til å treffe avtale med Poststyret i Amerikas Forente Stater om endringer i den mellem Norge og Amerikas Forente Stater avsluttede overenskomst av 11 januar/11 februar 1921 875

» 27. Skr. om at vennskaps-, handels- og sjøfartstraktaten mellem Norge og Meksiko av 15 desember 1885 er blitt forlenget inntil 30 juni 1928 928

Desbr. 23. / Desbr. 28. Noter angående Fristaden Danzigs tiltredelse av handels- og sjøfartstraktaten mellem Norge og Polen av 22 desember 1926 . . . 929

» 29. Skr. om at koloniene Ceylon, Kenia og Nigeria har tiltrådt overenskomst av 9 desember 1907 om oprettelse av et internasjonalt sundhetsbyrå i Paris 929

2. Religionsvesen.

a. Religion. Gudstjeneste m. v.

1927

Febr. 4. Res. om gudstjenestenes antall i Heggedal kapell i Asker prestegjeld 22

Juni 10. Res. om tillatelse til bruk av det av klokker D. M. Strømme konstruerte apparat for nadverforvaltning ved alterkalk m. v. . . 367

1927 Side
Aug. 19. Res. om tillatelse til at der på spedbarnhjemmet i Åkebergveien 23 i Oslo forrettes dåb ved prester, fast ansatte i den norske kirkes tjeneste 648

b. Kirker. Kirkegårder.

1927
Febr. 4. Res. om opførelse av Heggedal kapell i Asker prestegjeld m. v. . 22
Juli 1. Res. om opførelse av ny kirke for Vikebygd sogn av Sveio prestegjeld i Bjørgvin bispedømme 460
» 19. Res. om opførelse av Mace kapell i Kautokeino prestegjeld m. v. 601
Septbr. 26. Res. om opførelse av Strømmen kapell i Skedsmo prestegjeld m. v. 671
Oktbr. 28. Res. om opførelse av et kapell på gården Storetveit i Birkeland sogn av Fana prestegjeld 841
Desbr. 23. Res. angående tillatelse til nedtagelse av Johanneskirken i Oslo . 917

c. Geistlighet.

1927
Juni 27. Rundskr. angående anvisning av regninger på skyss- og kostgodtgjørelse til geistligheten av statskassen 423
Juli 1. Res. angående de prestene og klokkerne tilkommende erstatninger og lønnstilskudd i Larvik og Langestrand menigheter i Larvik by 460
» 5. St.besl. om bibehold av lønnstillegget til prestene i Finnmark og i Værøy prestegjeld 506
» 7. Lov nr. 1 om forandring i den geistlige lønningslov av 14 juli 1897 med tilleggslov av 25 februar 1921 507
» 19. Res. om at lov av 7 juli 1927 om forandring i den geistlige lønningslov av 14 juli 1897 med tilleggslov av 25 februar 1921 skal tre i kraft fra 1 januar 1928 599
Novbr. 1. / Novbr. 22. Kapiteltakster for året 1927 851
Desbr. 16. Res. om nedleggelse av tredjeprestembedet ved Sandviken menighet i Bergen og oprettelse av to nye menigheter, Sankt Olavs menighet og Sankt Markus menighet sammesteds 874

d. Dissentere.

1927
Mars 11. Res. om rett for tilsynsmannen for Den norske evangelisk-lutherske frikirkes Kinamisjon til å stifte ekteskap, samt om godkjennelse av vielsesritual m. v. 118
Mai 13. Res. om godkjennelse av formular for vigsel i Larvik frie Misjonsmenighet 301
Septbr. 9. Res. angående godkjennelse av formular for vigsel i «Menigheten i Filadelfia» 663

3. Undervisningsvesen.

a. Folkeskolen.

1927
Febr. 25. Lov om forandringer i lovene om den nye rettergangsordning . . 76
Lovens post VI . . . . . s. 79
Mai 6. Res. om at fattiginspektøren i Narvik skal inntre i magistratens sted som medlem av Narvik skolestyre 277
» 13. Lov nr. 1 om forandringer i lov om folkeskolen på landet av 26 juni 1889 292
» 13. Res. om ikrafttredelsestiden for forannevnte lov av 13 mai 1927 nr. 1, jfr. kongelig resolusjon av 10 juni 1927 296

1927 Side
Mai 13. Lov nr. 2 om forandring i lov om folkeskolen kjøpstædene av 26 juni 1889 297
» 13. Res. om ikrafttredelsestiden for forannevnte lov av 13 mai 1927 nr. 2, jfr. kongelig resolusjon av 10 juni 1927 299
Juni 10. Res. om forandring av tiden for ikrafttredelsen av lov om forandring i landsfolkeskoleloven, jfr. kongelig resolusjon av 13 mai 1927 366
» 10. Res. om forandring av tiden for ikrafttredelsen av lov om forandring i byfolkeskoleloven, jfr. kongelig resolusjon av 13 mai 1927 . 366
» 10. Res. om godkjennelse av den av lektor Nils R. Brun utgitte «Kristendomslære» som lærebok i kristendomskunnskap i folkeskolen 368
Juli 1. Lov nr. 5 om forandringer i lov om folkeskolen på landet av 26 juni 1889 452
» 1. Res. om ikrafttredelsestiden for forannevnte lov av 1 juli 1927 nr. 5 454
» 1. Lov nr. 6 om forandring i lov om folkeskolen i kjøpstædene av 26 juni 1889 454
» 1. Res. om ikrafttredelsestiden for forannevnte lov av 1 juli 1927 nr. 6 456
» 7. Midlertidig lov nr. 3 om tillegg til lov av 18 januar 1902 om lærerskoler og prøver for lærere og lærerinner i folkeskolen 509
Oktbr. 19. Skr. om adgang for en kommune til å ekspropriere eiendomsretten til en tomt hvorpå kommunen 9 år i forveien hadde opført skolehus uten å være eier av tomten 832

b. Abnorme barn. Forsømte barn.

1927
April 8. Res. om stadfestelse på statutter for Nes kommunale barnehjem, Romerike 183
Mai 20. Lov nr. 3 om forandring i lov av 6 juni 1896 med senere tilleggslover om behandling av forsømte barn 325
» 20. Res. om stadfestelse på plan for Moss og Rygge kommuners barnehjem, Vesleheimen 328
Aug. 12. Skr. om at de på en kommune fallende utgifter ved en gutts ophold på åndssvakeskole blir å utrede av vedkommende bruks skolekasse 647

c. Fagskoler. Fylkesskoler. Folkehøiskoler m. v.

1927
Janr. 14. Reglement for jordmorskolen i Bergen 5
April 4. St.besl. um nye reglar for rikstilskot for fylkesskular m. v. 143
» 22. Skr. om at der ikke kan tilstedes en kystlosaspirant adgang til kystloseksamen før han har fylt 23 år 226

d. Høiere almenskoler.

1927
Mars 4. Res. om at rektor-, lektor- og adjunktembeder ved offentlige og statsunderstøttede kommunale høiere almenskoler inntil videre blir å besette ved midlertidig konstitusjon 113
April 22. Lov nr. 2 om tillegg til § 12 i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896 med tilleggslover 188
Mai 13. Res. om tillegg til reglementet for artium av 16 mai 1911 303
Juli 1. Lov nr. 4 om tillegg til § 22, b, i lov av 26 juni 1914 om forandring i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896 452

e. Universitetet. Høiskoler m. v.

1927
Janr. 28. Res. om forandring i reglementet for Statens Tannlægeinstitutt av 29 august 1924 15
Febr. 25. Res. om tillegg til § 1 i reglementet for magisterprøven ved Universitetet 85

1927 Side
April 8. Lov nr. 1 om forandring av § 32, 1ste ledd, og § 36 i lov av 9 oktober 1905 med senere forandringer om det kongelige Frederiks Universitet 176
Mai 2. St.besl. angående spørsmålet om å undta ekspedisjonschefene i regjeringsdepartementene fra bestemmelsen i universitetsfundasens § 39 245
» 2. St.besl. angående avgifter for immatrikulering ved Universitetet, for anmeldelser til dets eksaminer og for adgang til å studere ved dets institutter og laboratorier 245
» 3. St.besl. angående forhøielse av semesteravgiften ved Norges tekniske høiskole 247
» 13. Res. om tillegg til reglementet for artium av 16 mai 1911 303
Septbr. 9. Res. om et tillegg til § 1 i reglement for magisterprøven ved Universitetet 663
» 30. Res. om forandring av § 6 punkt II i reglementet for de forberedende prøver ved Universitetet 674
Novbr. 18. Res. om forandring i reglementet for tannlægeeksamen 847
Desbr. 9. Res. om endring i reglementet for medisinsk embedseksamen . . . 871

4. Biblioteker, museer, videnskap og kunst.

1927
Febr. 25. Res. om fredning av 2 einere på gården Skjeldås, gr.nr. 92, br.nr. 1, i Ullensvang herred 85
April 8. Lov nr. 3 om forandringer i lov av 13 juli 1905 om fredning og bevaring av fortidslevninger 177
» 8. Res. om fredning av en eik på skibsreder W. Wilhelmsens eiendom på Nøtterøy 178
» 22. Res. om stadfestelse på statutter for «Det Norske Institutt for Kosmisk Fysikk» 224
Mai 3. St.besl. um innkjøp av «Aulestad» 247
Juli 1. Res. angående regler om utførsel av fortidslevninger 458

5. Arkivvesen.

6. Folkemengdens bevegelse. Passvesen. Statistikk.

1926
Juli 2. / Novbr. 8. Overenskomst med Portugal om gjensidig ophevelse av passviseringstvangen 946
1927
April 22. Lov nr. 4 om utlendingers adgang til riket 208
Mai 10. Rundskr. om politiets utferdigelse av og regnskapsavleggelse for handelspass 279
Juli 19. Res. om avholdelse av en telling ang. Norges gjeld til og tilgodehavender i utlandet pr. 31 desember 1927 601
Aug. 25. / Septbr. 26. Noteveksling om hel ophevelse av passviseringsplikten mellem Norge og Luxemburg 948
Septbr. 26. Res. om ikrafttredelse av lov av 22 april 1927 om utlendingers adgang til riket og nærmere forskrifter m. v. til lovens gjennemføring 672
Desbr. 2. Res. om bemyndigelse for Justisdepartementet til å avgjøre spørsmål om stadfestelse av vedtekter for folkeregistre 867
» 20. Rundskr. nr. 1 angående fremmedloven 878
» 20. Rundskr. nr. 2 angående fremmedloven. (Utlendingers innreise) . . 880
» 20. Rundskr. nr. 3 angående fremmedloven. (Visering) 890
» 20. Rundskr. nr. 4 angående fremmedloven. (Arbeidstillatelse) 894
» 20. Rundskr. nr. 5 angående fremmedloven. (Opholdstillatelse) 897
» 20. Rundskr. nr. 6 angående fremmedloven. (Registrering av utlendinger m. v.) 904
» 20. Rundskr. nr. 7 angående fremmedloven. (Utvisning) 906

1927 Side
Desbr. 20. Rundskr. nr. 8 angående fremmedloven. (Arbeidsformidlings- og festekontorers, samt kretssykekassers plikt til å gi melding om utlendinger m. v.) 913

7. Retts- og politivesen.

a. Kunngjørelser.

1927
Febr. 11. Rundskr. om den nye rettergangsordning. (Bl. a. om kunngjøring av tingdager og tinglysningsting) 30
» 23. Rundskr. om den nye rettergangsordning. (Bl. a. om kunngjøring av tingdager og tinglysningsting) 70
Juli 4. Rundskr. om kunngjøring av utpantningsvarsel for skatter og lignende almindelige avgifter til stat og kommune 501

b. Rettsvesenets administrasjon.

1927
Febr. 11. Rundskr. om den nye rettergangsordning. (Domssogn for herreds- og byrettene. Tinglag. Faste tingdager. Loddtrekningskretser for domsmenn m. v.) 30
» 23. Rundskr. om den nye rettergangsordning. (Rettssteder og rettslokaler for herreds- og byrettene. Berammelse av faste tingdager m. v.) 70
» 25. Res. om at tjenestemenn ved toll-, fyr-, post-, telegraf-, telefon- og jernbanevesenet skal ha rett til å kreve sig fritatt for å velges til lagrettemenn og domsmenn 85
Mars 3. Rundskr. om den nye rettergangsordning. (Valg av forliks-, lagrette-, doms- og skjønnsmenn og rettsvidner 1927) 87
» 25. Res. om særskilte utvalg i Oslo av domsmenn med særlig kyndighet, jfr. lover af 13 august 1915 § 72, og 17 juli 1925 (nr. 6) . . . 126
April 5. Res. om do. i en rekke andre kommuner 167
» 8. Rundskr. nr. 5 om den nye rettergangsordning. (Valg av fagkyndige domsmenn ved herreds- og byrettene våren 1927) 183
Mai 5. Lov nr. 1 om arbeidstvister 248
2net kapitel. Arbeidsretten . . . . . s. 251
» 5. Midlertidig lov nr. 2 om tillegg til lov om arbeidstvister forsåvidt angår anvendelse av tvungen voldgift 267
» 6. Res. angående bestemmelse i henhold til domstollovens § 20 om domstolorganisasjonen, og i henhold til tvangsfullbyrdelseslovens § 18 om organisasjonen av namsmyndighetene 271
» 11. Rundskr. nr 7 angående den nye rettergangsordning. (Bestemmelser om domstolordningen og om organisasjonen av namsmyndighetene) 281
» 13. Res. om at et midlertidig hjelpepolitimesterembede omfattende Østfold fylke inndras fra 1 juni 1927 m. v. 300
Juni 3. Res. hvorved notarialforretningene for kjøpstaden Gjøvik overføres til politimesteren i Vestopland 359
» 3. Res. om at Karmsund sorenskriveris distrikt med ladestedene Kopervik og Skudeneshavn overføres til Haugesund politimesterembede 359
» 10. Res. om dommerforsikring efter domstollovens § 60 366
» 13. Rundskr. nr. 11 om den nye rettergangsordning. (Ed og forsikring) 374
» 16. Res. angående bestemmelse om rettsbøker m. v. i henhold til tvistemålslovens § 136 386
» 24. Res. angående forskrifter om stevnevidners og polititjenestemenns utførelse av forkynnelser 403
» 24. Rundskr. nr. 13 angående den nye rettergangsordning. (Rettsbøker og prosessdokumenter m. v.) 411
» 25. Rundskr. nr 14 angående den nye rettergangsordning. (Forskrifter for stevnevidner) 422

1927				Side
Juli	19.	Res.	om bemyndigelse for Justisdepartementet til å bestemme i hvilke domssogn dommerfullmektiger skal ansettes, og til å gi nærmere regler om fremgangsmåten ved ansettelsen . . .	599
»	19.	Rundskr.	nr. 17 om den nye rettergangsordning. (Om dommerfullmektiger (edsvorne fullmektiger))	602
Aug.	26.	Res.	om at notarialforretningene i Kristiansand utføres også efter 1 juli 1927 av byskriveren i Kristiansand	656
Septbr.	16.	Res.	om opnevnelse for enkelt sak av lagmann, rettsskriver ved lagmannsretten, herreds- eller bydommer og rettsskriver ved herreds- eller byretten, om opnevnelse av stedfortredere for dommere m. v. under tjenestefrihet, samt av meddommere ved lagmannsretten i tilfelle av forfall	668
Oktbr.	21.	Res.	om at Høiesterett inntil videre blir å holde samtidig i 2 avdelinger til pådømmelse av saker som blir behandlet muntlig .	839
»	21.	Res.	om forandring av Fredrikshald byfogedembedes navn til Halden byfogedembede m. v.	839
Novbr.	21.	Cirk.	om regler for benyttelse av de til krets- og hjelpefengslene hørende rettslokaler	849
»	29.	Skr.	angående domsboken for tvistemål	862
Desbr.	2.	Res.	om bemyndigelse for Justisdepartementet til å opnevne midlertidige hjelpedommere ved herreds- og byrettene	867
»	9.	Rundskr.	om at en dommerfullmektig ikke kan lede hovedforhandling eller avsi dom uten efter særskilt bemyndigelse eller i uforutsette forfallstilfelle	873
»	27.	Skr.	angående fordeling av utgiftene til reisegodtgjørelse ved behandling av både straffesaker og civile saker på samme reise	928

c. *Politivesen.*

1927				
Janr.	7.	Res.	om at politimesteren i Holmestrand inntil videre skal være medlem av Holmestrand helseråd i den tidligere magistrats sted	3
»	14.	Skr.	om endringer i politivedtektene for Svolvær	9
»	22.	Skr.	om endring i politivedtektene for Gildeskål herred, Nordland fylke	13
»	24.	Skr.	om ophevelse av § 14 og forandring av §§ 11 og 12 i politivedtektene for Alstadhaug herred, Nordland fylke	13
»	27.	Skr.	om nye politivedtekter for Kyrkjebø herred, Sogn og Fjordane fylke	15
»	28.	Rundskr.	ang. samarbeide mellem politimestrene og de teknisk utdannede brandchefer ved brandefterforskning	17
»	28.	Rundskr.	om utførelsen av brandefterforskninger m. v.	18
Febr.	18.	Skr.	om endring i reglementet for filmkontrollen	68
»	21.	Skr.	om tillegg til politivedtektene for Øymark herred, Østfold fylke	68
Mars	12.	Skr.	om endring i politivedtektene for Larvik	121
»	14.	Skr.	om tillegg til politivedtektene for Kongsvinger	121
»	15.	Skr.	om tillegg til politivedtektene for Berg herred, Østfold fylke	121
April	1.	Skr.	om politivedtekter for Glåmos herred, Sør-Trøndelag fylke . .	132
»	22.	Lov	nr. 4 om utlendingers adgang til riket	208
»	25.	Skr.	om ophevelse av § 17 i politivedtektene for Nittedal herred, Akershus fylke	233
»	30.	Skr.	um politivedtekter for Tresfjord herad, Møre fylke	245
Mai	13.	Res.	om at et midlertidig hjelpepolitimesterembede omfattende Østfold fylke inndras fra 1 juni 1927 m. v.	300
Juni	3.	Res.	hvorved notarialforretningene for kjøpstaden Gjøvik overføres til politimesteren i Vestopland	359
»	3.	Res.	om at Karmsund sorenskriveris distrikt med ladestedene	

1927 Side

Kopervik og Skudeneshavn overføres til Haugesund politimesterembede 359
Juni 10. Lov om politiet 362
» 24. Skr. om politivedtekter for Skien 410
» 24. Skr. om endring i politivedtektene for Strinda herred 410
Juli 1. St.besl. om at Akers politimesterembede overføres fra lønningsgruppe III til lønningsgruppe II 463
» 8. Res. om inndragelse av et midlertidig hjelpepolitimesterembede, omfattende Follo og Akers politimesterdistrikter samt Røyken og Hurum lensmannsdistrikter av Drammen politimesterdistrikt 593
» 15. Skr. om ophevelse av § 45 i politivedtektene for Harstad 598
» 16. Skr. om nye politivedtekter for Alta herred, Finnmark fylke . . . 598
» 29. Res. om oprettelse av et politifullmektigembede ved Haugesund politimesterembede 634
Aug. 3. Rundskr. nr. 1 om politiloven 637
» 8. Skr. om politivedtekter for Hole herred, Buskerud fylke 645
» 11. Skr. om ophevelse av §§ 6, 7 og 8 i politivedtektene for Vardø herred, Finnmark fylke 645
» 19. Res. om oprettelse av Kongsvinger politimesterembede m. v. . . . 648
» 23. Skr. om ophevelse av kapitel 9 i politivedtektene for Tønsberg av 5 juli 1906 651
Septbr. 9. Res. om at Romerike og Vinger politimesterembede fra 1 oktober 1927 skal hete Romerike politimesterembede 666
» 22. Skr. om politivedtekter for Tonstad herred, Vest-Agder fylke . . . 669
Oktbr. 1. Skr. om tillegg til politivedtektene for Setskog herred, Akershus fylke 815
» 4. Skr. om politivedtekter for Gyland herred, Vest-Agder fylke . . . 816
» 12. Rundskr. om at politiets tjenestemenn ikke bør bringe til offentlighetens kunnskap hvad de i stillings medfør erfarer om underslag, tyveri og andre formuesinngrep, begått i eller mot postvesenet 830
» 31. Res. om forandring av Fredrikshald politimesterembedes navn til Halden politimesterembede m. v. 839
Novbr. 21. Skr. om nye politivedtekter for Nes herred, Buskerud fylke . . . 850
Desbr. 1. Skr. om nye politivedtekter for Rakkestad herred, Østfold fylke . 867
» 5. Skr. om politivedtekter for Krødsherad herred, Buskerud fylke . . 871
» 9. Res. om at en del paragrafer i politiloven først skal tre i kraft 1 juli 1928, om ansettelsesråd og om bemyndigelse for Justisdepartementet til bl. a. å utferdige visse reglementsbestemmelser og instruks for polititjenestemenn 872
» 9. Skr. om tillegg til politivedtektene for Stathelle 873
» 15. Skr. om endring i politivedtektene for Arendal 874
» 16. Res. om endringer i den almindelige instruks for rikets polititjenestemenn 874
» 20. Rundskr. nr. 1 angående fremmedloven 878
» 20. Rundskr. nr. 2 angående fremmedloven. (Utlendingers innreise) . . 880
» 20. Rundskr. nr. 3 angående fremmedloven. (Visering) 890
» 20. Rundskr. nr. 4 angående fremmedloven. (Arbeidstillatelse) 894
» 20. Rundskr. nr. 5 angående fremmedloven. (Opholdstillatelse) 897
» 20. Rundskr. nr. 6 angående fremmedloven. (Registrering av utlendinger m. v.) 904
» 20. Rundskr. nr. 7 angående fremmedloven. (Utvisning) 906
» 20. Rundskr. nr. 8 angående fremmedloven. (Arbeidsformidlings- og festekontorers samt kretssykekassers plikt til å gi melding om utlendinger m. v.) 913
» 22. Skr. om ophevelse av § 9 og tillegg til § 5 i politivedtektene for Eidsberg herred, Østfold fylke 915

1927 Side

Desbr. 23. Rundskr. nr. 2 angående politiloven. (Ansettelsesråd. Tjenestemannsutvalg. Kommunale utvalg) 918
» 27. Rundskr. nr. 3 angående politiloven. (Forandring i den almindelige instruks for rikets polititjenestemenn) 925

d. Lotteri.

1927
Juni 11. Rundskr. om forbud mot annonser fra utenlandske lotterier . . . 373
Juli 1. Lov nr. 3 om veddemål ved totalisator 451
» 29. Res. om fordelingen av det beløp av det Norske Pengelotteris overskudd for 1928—1932 som er tildelt Socialdepartementet til fremme av folkehelsen 634

8. Fattigvesen.

1927
Janr. 14. Res. om plan for De-No-Fa, A/S's sikkerhetsfond til Fredrikstad kommune 5
» 28. Res. om midlertidig innstillen av driften ved Bergverksaktieselskapet Norges anvisninger i Nittedal og Nannestad herreder . 16
Febr. 25. Res. om at borgermesteren i Kristiansand inntil videre skal være medlem av byens fattigstyre 85
» 25. Res. om plan for et sikkerhetsfond ved «Jan» Kemiske Fabrik A/S, Fredrikstad 86
Mars 11. Res. om forhøielse av sikkerhetsfondet ved Klodeborg Gruber . . 118
» 18. Res. om plan for et sikkerhetsfond ved A/S Christiania Portland Cementfabriks anlegg på Langøen i Våle 123
April 8. Res. om forandringer i plan for sikkerhetsfond ved A/S Bjørkåsen Gruber i Ballangen herred, Nordland fylke 183
» 22. Res. om plan for et felles sikkerhetsfond ved A/S Trengereidbergets Kalkstensfelt og A/S Risnes Kalkstensbrudd i Haus herred, Hordaland fylke 226
» 22. Res. om plan for Odda Smelteverk A/S's sikkerhetsfond 226
» 23. Brev angående de bidrag til tvangsarbeidshusenes drift som er pålagt hjemstavnskommunene i henhold til fengselsloven av 12 desember 1903 § 59, jfr. lov av 24 mars 1922 232
Mai 6. Res. om at politimesteren i Narvik skal inntre som medlem av Narvik fattigstyre i magistratens sted 277
Juni 3. Res. om plan for sikkerhetsfond ved A/S Dale Fabrikker 359
» 16. Res. om forandring i plan for sikkerhetsfond ved A/S Grong Gruber 388
Juli 19. Res. om at borgermesteren i Sarpsborg inntil videre i magistratens sted skal inntre som medlem av Sarpsborg fattigstyre 601
» 29. Res. om plan for sikkerhetsfond ved Skaftun Kalkstensbrudd . . . 634
» 29. Res. om oprettelse av et tilleggs-sikkerhetsfond ved A/S Greaker Cellulosefabrikk 634
Aug. 26. Res. om plan for et tilleggs-sikkerhetsfond ved Det Norske Nitridaktieselskap i Odda 656
Septbr. 30. Res. om forhøielse av sikkerhetsfondet ved A/B Ofotens Malmfelt, Evenes herred 675
» 30. Res. om at en del av rentene av sikkerhetsfondet ved Sulitjelma Aktiebolags Gruber stilles til disposisjon for Fauske kommunes fattigvesen 675
Novbr. 11. Res. om at inntil ½ av rentene av sikkerhetsfondet ved Det Norske Nitridaktieselskap i Odda inntil videre skal anvendes til refusjon av Odda fattigvesens forsorgsutgifter 846
» 25. Res. om plan for sikkerhetsfond ved A/S Haugvik Smelteverk . . 856
Desbr. 9. Res. om forhøielse av sikkerhetsfondet ved A/S Vigsnæs Kobberverk i Avaldsnes herred 872

9. Sundhetsvesen.

a. Medisinalvesen i almindelighet.

1927
Janr. 14. Regler for innleggelse på Kvinneklinikken i Bergen 5
» 14. Reglement for jordmorskolen i Bergen 5
» 21. Res. om reglement for tjenestemenn ved Kvinneklinikken i Bergen 10
» 28. Res. om forandring i reglementet for Statens Tannlægeinstitutt av 29 august 1924 15
Febr. 4. Rundskr. om forbud mot handel med lægemidlet «Jordan-Bade-Kur» og ophevelse av forbudet mot handel med lægemidlet «Albromin» («Ortocain») 23
» 22. Husorden for Kvinneklinikken i Bergen 68
Mars 24. Rundskr. om at skarlagensfeber går inn under sundhetslovens bestemmelser om farlige smittsomme sykdommer 124
Juli 22. Skr. om bemyndigelse for medisinaldirektøren til å treffe bestemmelser om innleggelse i eller utskrivning av Reitgjerdet asyl . 628
Septbr. 16. Res. om forsiktighetsregler (forskrifter) for opbevaring av gifter og lægemidler på anstalter som mottar syke til behandling og pleie 668
Novbr. 3. Res. om at 1) lov om lægers rettigheter og plikter, 2) lov om tannlægers rettigheter og plikter, 3) lov om forandring i lov om utførelse av de offentlige lægeforretninger av 26 juli 1912, jfr. lov nr. 5 av 16 juli 1920 og 4) lov om forandring av kvaksalverlovgivningen av 29 april 1871 med tilleggslov av 6 juni 1889, samtlige av 29 april 1927 settes i kraft fra 1 desember 1927 med visse undtagelser 843
Lov av 18 mai 1860 om medisinalavgift i Finnmark, således som den lyder efter senere endringer, jfr. lover av 3 desember 1868, 4 juli 1884, 11 juni 1903, 9 juni 1905, 27 mai 1910, 4 juni 1915, 29 juni 1920, 30 juni 1921, 13 juni 1924 og 24 juni 1927 . . 440
Lov av 12 mai 1866 angående medisinalavgift til Nordland og Troms fylkeskommuner, således som den lyder efter senere endringer ved lover av 4 juli 1884, 27 mai 1910, 30 juni 1915, 13 juli 1917, 29 juni 1920, 13 juni 1924 og 24 juni 1927 443
Kvaksalverloven av 29 april 1871, således som den lyder efter de ved lover av 6 juni 1889 nr. 2 og 29 april 1927 nr. 4 foretatte forandringer 435
Lov av 26 juli 1912 om utførelse av de offentlige lægeforretninger, således som den lyder efter de ved lover av 16 juli 1920 nr. 5 og 29 april 1927 nr. 3 foretatte forandringer 436

b. Læger. Tannlæger.

1927
Janr. 5. Res. om inndragning av lønnen til en del distriktslægestillinger m. v. (jfr. st.besl. 5 mai 1927) 1
» 7. Res. om at underlægen (reservelægen) og annenlærer ved Kvinneklinikken i Bergen ikke skal regnes for offentlige tjenestemenn 3
» 28. Res. om forandring i reglementet for Statens Tannlægeinstitutt av 29 august 1924 15
Febr. 7. Instruks for stadsfysikus i Trondhjem 23
Mars 11. Res. om instruks for medisinaldirektøren 118
» 11. Res. om at reservelæger ved statens medisinale anstalter ikke blir å regne som offentlige tjenestemenn 120
» 28. Instruks for stadsfysikus i Oslo 127
April 29. Lov nr. 1 om lægers rettigheter og plikter 234
» 29. Lov nr. 2 om tannlægers rettigheter og plikter 239
» 29. Lov nr. 3 om forandring i lov om utførelse av de offentlige lægeforretninger av 26 juli 1912, jfr. lov nr. 5 av 16 juli 1920 . 242
» 29. Lov nr. 4 om forandring av kvaksalverlovgivningen av 29 april 1871 med tilleggslov av 6 juni 1889 242

1927 Side
Mai 5. St.besl. om bevilgning til distriktslæger m. v. 271
Juni 10. Res. om ophevelse av distriktslægestillinger i Østfold, Akershus og Buskerud fylker m. v. 368
» 16. Res. om ophevelse av distriktslægestilling i Ullensaker, Akershus fylke m. v. 388
Juli 1. Res. om ophevelse av stillingen som distriktslæge i Stange distrikt m. v. 462
» 12. Res. om ophevelse av embedet som overlæge for sinnssykevesenet m. v. 598
Aug. 26. Res. ang. forskrifter om lægeundersøkelse av sjømenns farvesans, syn, hørsel og sundhetstilstand 652
Septbr. 2. Res. ang. omregulering av distriktslægestillinger i Møre fylke og av Nordland fylkeslægeembede 660
Novbr. 3. Res. om at 1) lov om lægers rettigheter og plikter, 2) lov om tannlægers rettigheter og plikter, 3) lov om forandring i lov om utførelse av de offentlige lægeforretninger av 26 juli 1912, jfr. lov nr. 5 av 16 juli 1920 og 4) lov om forandring av kvaksalverlovgivningen av 29 april 1871 med tilleggslov av 6 juni 1889, samtlige av 29 april 1927 settes i kraft fra 1 desember 1927 med visse undtagelser 843
Kvaksalverloven av 29 april 1871, således som den lyder efter de ved lover av 6 juni 1889 nr. 2 og 29 april 1927 nr. 4 foretatte forandringer 435
Lov av 26 juli 1912 om utførelse av de offentlige lægeforretninger, således som den lyder efter de ved lover av 16 juli 1920 nr. 5 og 29 april 1927 nr. 3 foretatte forandringer 436

c. Jordmødre.

1927
Janr. 7. Res. om at underjordmødre ved Kvinneklinikken i Bergen ikke skal regnes for offentlige tjenestemenn 3
» 14. Reglement for jordmorskolen i Bergen 5
» 19. Skr. om omregulering av Haus jordmordistrikt, Hordaland fylke . 9
» 21. Skr. om omregulering av Lyngdal jordmordistrikt, Buskerud fylke 13
Mars 2. Skr. om ophevelse av Klæbu jordmordistrikt og om omregulering av Strinda jordmordistrikt og Leinstrand jordmordistrikt i Sør-Trøndelag fylke 87
» 3. Skr. om deling av Hasvik jordmordistrikt, Finnmark fylke i Hasvik jordmordistrikt og Breivikbotn jordmordistrikt 101
Juli 4. Lov nr. 5 inneholdende forandring i lov om jordmødre av 19 desember 1898, jfr. lov av 22 juni 1917 og lov av 23 juli 1920 484
» 29. Res. om at lov nr. 5 av 4 juli 1927 inneholdende forandring i lov om jordmødre av 19 desember 1898, jfr. lov av 22 juni 1917 og lov av 23 juli 1920 trer i kraft fra 1 januar 1928 633
Aug. 13. Skr. om omregulering av Tyristrand jordmordistrikt og Hønefoss—Norderhov jordmordistrikt 647

d. Apotekvesen.

1927
Febr. 4. Rundskr. om forbud mot handel med lægemidlet «Jordan-Bade-Kur» og ophevelse av forbudet mot handel med lægemidlet «Albromin» («Ortocain») 23
» 11. Res. om forandring av § 17, første ledd, litr. b. i kongelig plakat av 4 juni 1904 om utlevering av gifter og andre stoffer fra apotek 46
» 25. Res. om oprettelse av et nytt apotek i Gjøvik 86
April 22. Kunngj. om avgift av apotekenes omsetning 215
Mai 27. Res. om beliggenheten av et nytt apotek i Gjøvik 342
Juni 3. Res. om apotekernes avanse ved salg av brennevin i uanbrutt stand i hele og halve flasker 358

e. Foranstaltninger mot sykdommer.

Janr. 7. Res. om at politimesteren i Holmestrand inntil videre skal være medlem av Holmestrand helseråd i den tidligere magistrats sted . 3
» 21. Res. om nye helse- og tuberkuloseforskrifter for Mosjøen 10
» 28. Res. om anvendelse av pleiebarnslovens §§ 1—9 for Vang herred, Opland fylke 15
» 28. Res. om nye helse-, epidemi- og tuberkuloseforskrifter for Nedre Eiker herred, Buskerud fylke 15
» 28. Res. om helse-, epidemi- og tuberkuloseforskrifter for Skatval herred, Nord-Trøndelag fylke 15
» 28. Res. om tilføielse til helseforskriftene for Haugesund 15
Febr. 4. Res. om helse- og tuberkuloseforskrifter for Lillesand 22
» 11. Res. om bemyndigelse for Socialdepartementet til på nærmere betingelser å tillate private personer å innføre giftige preparater til utgasning av hus, skib m. v. 46
» 11. Res. om nye helse-, epidemi- og tuberkuloseforskrifter for Utsire herred, Rogaland fylke 47
» 18. Res. om helse-, epidemi- og tuberkuloseforskrifter for Tjøtta og Vevelstad herreder, Nordland fylke 68
Mars 4. Res. om endringer i helseforskrifter for Bærum herred, Akershus fylke 102
» 18. Res. om helse- og tuberkuloseforskrifter for Sør-Odal herred, Hedmark fylke 122
» 24. Rundskr. om at skarlagensfeber går inn under sundhetslovens bestemmelser om farlige smittsomme sykdommer 124
» 25. Res. om nye helse- og tuberkuloseforskrifter for Son 126
April 8. Res. om nye helse-, epidemi- og tuberkuloseforskrifter for Nore herred, Buskerud fylke 178
» 8. Res. om nye helse- og tuberkuloseforskrifter for Rindal herred, Møre fylke 178
» 8. Res. om nye helse-, epidemi- og tuberkuloseforskrifter for Vik herred, Nordland fylke 178
Mai 6. Res. om at sorenskriveren i Steigen skal inntre i magistratens sted som medlem av Narvik helseråd 277
» 27. Res. om nye helse-, epidemi- og tuberkuloseforskrifter for Odda herred 342
Juni 3. Res. om helse-, epidemi- og tuberkuloseforskrifter for Lånke herred, Nord-Trøndelag fylke 359
» 16. Res. om anvendelse av pleiebarnslovens § 2 for Vang herred, Opland fylke 386
Juli 19. Res. om anvendelse av pleiebarnslovens § 2 for Vestre Slidre herred, Opland fylke 600
» 29. Res. om fordelingen av det beløp av det Norske Pengelotteris overskudd for 1928—1932 som er tildelt Socialdepartementet til fremme av folkehelsen 634
Aug. 4. Skr. om hvor mange medlemmer må være til stede i et helseråd for at dette skal være beslutningsdyktig 640
» 12. Res. om helse- og tuberkuloseforskrifter for Kyrkjebø herred, Sogn og Fjordane fylke 645
Septbr. 9. Res. om nye helse- og tuberkuloseforskrifter for Bodø 666
» 30. Res. om nye helse- og tuberkuloseforskrifter for Alvdal herred, Hedmark fylke 675
Oktbr. 21. Res. om forskrifter for kontroll med salg av melk i Egersund . . 839
» 21. Res. om endring i helseforskriftene for Nordre Land herred, Opland fylke 839
Novbr. 3. Res. om nye helse- og tuberkuloseforskrifter m. v. for Kviteseid herred, Telemark fylke 843

1927 Side
Desbr. 2. Res. om nye helse- og tuberkuloseforskrifter for Harran herred, Nord-Trøndelag fylke 867
» 23. Res. om nye helse- og tuberkuloseforskrifter for Røldal herred, Hordaland fylke 917

10. Veterinærvesen.

1927
Febr. 11. Res. om opnevnelse av en komité til å sette sig inn i utøvelsen av schächtning ved Kjøbenhavns slaktehus 48
Juni 24. Plakat angående endring i plakat av 29 juni 1922 (med tilleggsplakater) om innførsel av husdyr og smitteførende gjenstander 402
Juli 1. St.besl. ang. erstatning for tap påført ved foranstaltninger til bekjempelse av munn- og klovsyken 463
» 4. Lov nr. 7 inneholdende tillegg til og endring i midlertidig lov om forbud mot visse personers adgang til fjøs og stall m. v. av 8 mai 1925 485
» 4. Lov nr. 8 inneholdende endringer i lov om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer av 14 juli 1894 (med senere tilleggslover) 486
» 20. Skr. om delvis ophevelse av det bestående midlertidige forbud mot innførsel av usaltet eller utilberedt flesk fra hele Sverige og av kjøtt fra visse len i Sverige samt ophevelse av det midlertidige forbud mot at skyss- og trafikkhester fra Sverige passerer en viss del av riksgrensen til Norge 606
Septbr. 14. Skr. om utvidelse av det midlertidige forbud mot innførsel av usaltet eller utilberedt kjøtt og flesk samt usmeltet talg fra visse len i Sverige 667
Oktbr. 21. Plakat angående forandring i plakat av 4 august 1911 inneholdende regler for innførsel og undersøkelse av opdelt kjøtt 834

11. Bygnings- og brandvesen.

1927
Janr. 4. Skr. om forandring i forskriftene for Horten brandvern 1
» 8. Skr. om tilleggsbestemmelser til bygningsloven for bebyggelsen i Sandvika 3
» 13. Skr. om tilleggsbestemmelse til brandloven for Drammen 4
» 14. Skr. om tilleggsbestemmelser til bygningsloven for det Hønefoss by omgivende byggebelte i Norderhov 9
» 28. Rundskr. angående samarbeide mellem politimestrene og de teknisk utdannede brandchefer ved brandefterforskning 17
» 28. Rundskr. om utførelsen av brandefterforskninger m. v. 18
» 28. Skr. om tilleggsbestemmelse til bygningsloven for den nye bydel på vestsiden av Torsbekken i Sarpsborg 20
» 29. Skr. om byggeforskrifter for Askim bygningskommune 20
» 29. Skr. om tilleggsbestemmelse til bygningsloven for Selbak—Kjølberg bygningskommune 20
» 29. Skr. om byggeforskrifter og regler for brandvernets ordning i Aurlandsvangen bygningskommune 21
Febr. 25. Lov om forandringer i lovene om den nye rettergangsordning . . Lovens post VI . . . . . s. 79
Mars 31. Skr. om byggeforskrifter for Orkanger 132
April 4. Skr. om regler for brandvernets ordning i Måløy brand- og bygningskommune, Sogn og Fjordane fylke 147
» 6. Skr. om byggeforskrifter for Vang byggebelte og bygningsdistrikt, Hedmark fylke 176
» 21. Skr. om regler for brandvernets ordning på Osøren, Hordaland fylke 187
Mai 6. Res. om at borgermesteren i Narvik skal inntre i magistratens sted som medlem av Narvik reguleringskommisjon 277

1927 Side
Mai 10. Skr. om byggeforskrifter for ladestedet Hvidsten og det bygningsloven underlagte strøk omkring ladestedet 280
Juni 2. Skr. om utvidelse av grensene for Østre Glemmen brand- og bygningskommune, Østfold fylke 349
» 3. Skr. om tilleggsbestemmelser til brandloven for Oslo 361
Juli 20. Skr. om byggeforskrifter for et strøk omkring Dalen og Heistad, Telemark fylke 607
» 23. Skr. om brandlovens anvendelse på det bygningsloven underlagte område på Sauda, Rogaland fylke, og stedets overgang til særskilt kommune i bygnings- og brandvesenets anliggender . . 628
Oktbr. 4. Skr. om byggeforskrifter for Bryne bygningskommune, Rogaland fylke 816
» 7. Skr. om forskrifter for feiervesen og brandsyn i Hønefoss 820
» 7. Skr. om reglement for feiervesenet i Strømsgodset, Vestfold fylke, med takstregulativ og bestemmelse om brandsynets utførelse 820
Novbr. 23. Skr. angående skjerpede byggeforskrifter for et strøk omkring Asker jernbanestasjon 855

12. Ildsfarlige innretninger og gjenstander.

1927
Mars 11. Res. om midlertidig tillatelse til å befordre sprengstoffene trinol, tetryl og hexyl med jernbane som almindelig il- og fraktgods . 117
April 8. Res. om forandring av forskriftene angående fremstilling og bruk av acetylengass ombord i norske skib 178
Juni 21. Res. om endringer i reglene om transport av dynamitt m. v. med passasjertog, forsåvidt angår helt gjennemgelatinert, røksvakt krutt og håndvåbenpatroner m. v. 391
» 28. Lov om innførsel, utførsel og salg av våben og ammunisjon samt deler derav 424
Juli 1. Skr. ang. fastsettelse av bestemmelser for transport på jernbane av helt gjennemgelatinert røksvakt krutt og håndvåbenpatroner 476
Novbr. 18. Res. om befordring av sprengstoffene «Lynit A» og «Lynit B» med jernbane som almindelige il- og fraktgods 847
» 26. Skr. om bestemmelser for transport av sprengstoffene «Lynit A» og «Lynit B» 862
Desbr. 2. Res. om forandring av § 9 a i kgl. res. av 28 april 1900 om transport av dynamitt m. m. med jernbanetog eller fartøi som går med passasjerer 867
» 16. Skr. om bestemmelser for transport med fartøi av håndvåbenpatroner 876

13. Kart- og opmålingsvesen.

1927
Mai 20. Res. om forholdet mellem Norges Geografiske Opmåling og Sjøkartverket 329
» 20. Res. om plan for Norges Geografiske Opmåling 330

14. Næringsvesen.

a. Jordbruk.

1927
Febr. 4. Res. om nedsettelse av en komité til utredning av spørsmålet om potetkreftens bekjempelse 23
Mars 4. Res. om forskrifter angående handel med kraftfôr, kunstgjødsel og såvarer 102
» 11. Res. om ophevelse av plakaten av 1 mai 1923 om bekjempelse av heggbladlus innen 10 herreder i Hedmark fylke 117
» 11. Res. om ophevelse av bestemmelsen for Soknedal herred, Sør-Trøndelag fylke, om at gjerde skal anses lovlig, når det freder for hest og storfe 118

1927 Side

April 25. Res. om ikrafttreden fra 1 juli 1927 av forskriftene angående handel med kraftfôr, kunstgjødsel og såvarer 126
Mai 14. Skriv um reglar for bruk av piggtråd til gjerde i Lårdal herad, Telemark fylke 309
Juni 3. Kunngj. om fraktutjevningsavgift av kornvarer innført fra utlandet 356
» 3. Res. om bemyndigelse for Landbruksdepartementet til å treffe de nærmere bestemmelser som er omhandlet i § 5 i Stortingets beslutning av 24 mai 1927 (III) om fraktutjevning ved innenlands sending av malingsprodukter av hvete, rug og bygg og innført korn av nevnte kornslag 356
» 3. Res. om ophevelse av kongelig resolusjon av 19 oktober 1917 om enerett for Staten til å føre inn fra utlandet forskjellige slags korn- og melvarer m. v. 358
» 11. Skr. om nærmere bestemmelser angående fraktutjevning ved innenlands sending av malingsprodukter av hvete, rug og bygg m. v. 371
» 16. Res. angående regler om kontroll med innførsel og omsetning av honning 386
» 24. Res. om ikrafttredelse av lov om landets kornforsyning av 25 juni 1926 og om bemyndigelse for Landbruksdepartementet til å treffe visse avgjørelser m. v., som i loven er henlagt til Kongen 410
Juli 7. St.besl. om forandringer i reglene for statens støtte av bureisning og jorddyrkning 511
Aug. 12. Res. om utbetaling av korntrygd for havre 645
Septbr. 16. Res. om bemyndigelse for Landbruksdepartementet til å fastsette nærmere bestemmelser om kjøp av norsk havre 668
» 16. Res. om bemyndigelse for Landbruksdepartementet til å meddele tillatelser i henhold til § 2 i midlertidig lov om innskrenkning i jakttiden for småvilt samt jakt på bever og rådyr av 7 juli 1927 668
Novbr. 18. Res. om ophevelse av 3 appellkommisjoner til å avgjøre tvistigheter angående kvaliteter og priser ved statens kjøp av norskavlet korn 847
» 18. Res. angående henleggelse av distrikter under de i § 15 i lov om landets kornforsyning av 25 juni 1926 omhandlede ankenevnder 848
» 24. Skr. om at der formentlig ikke er adgang til å ta utlegg for skatter eller annen uvedkommende gjeld i tilstått statsbidrag til jorddyrkning, bureisning eller gjødselopsamling 856
Desbr. 19. Skr. om forbud mot i Strand herred, Rogaland fylke, å anvende piggtråd til gjerde mot offentlig vei i mindre høide over jorden enn 1 m. 877
» 23. Plakat om foranstaltninger til bekjempelse av potetkreft (Synchytrium endobioticum) 915

b. Husdyr. Rensdyrdrift.

1927

Janr. 6. Skr. om plikten til å betale hundeavgift, jfr. lov av 26 juni 1925 § 2 2
Febr. 11. Res. om opnevnelse av en komité til å sette sig inn i utøvelsen av schächtning ved Kjøbenhavns slaktehus 48
Mars 3. Skr. om at hund skal holdes bundet eller forsvarlig innestengt i den tid bufe beiter i Nes herred, Buskerud fylke 101
» 11. Res. om ophevelse av bestemmelsen for Soknedal herred, Sør-Trøndelag fylke, om at gjerde skal anses lovlig, når det freder for hest og storfe 118
» 25. Res. om forbud mot å la ren beite i visse barskogstrekninger og på visse mosemarker i Alta herred, Finnmark fylke 126
April 8. Res. om endring av distriktsgrensene i visse deler av Nord-Trøndelag fylke (med tilstøtende trakter i Nordland fylke), jfr.

1927 Side

§ 6 i lov ang. lappene i kongerikene Norge og Sverige av 2 juni 1883 og lov nr. 2 av 29 juni 1922 178
April 21. Skr. om at hund skal holdes bundet eller forsvarlig innestengt i den tid bufe beiter i Hidra herred, Vest-Agder fylke 187
Mai 3. Skr. om at hund skal holdes bundet eller forsvarlig innestengt i den tid bufe beiter i Suldal herred, Rogaland fylke 248
» 3. Skr. om at hund skal holdes bundet eller forsvarlig innestengt i den tid bufe beiter i Klæbu herred, Sør-Trøndelag fylke . . . 248
» 6. Res. om at deler av Sørum og Skedsmo herreder samt Lillestrøm m. fl. herreder i Akershus fylke erklæres for smittet av bipest 277
» 19. Skr. om at hund skal holdes bundet eller forsvarlig innestengt i den tid bufe beiter i Malvik herred, Sør-Trøndelag fylke 309
Juni 22. Skr. om at hund skal holdes bundet eller forsvarlig innestengt i den tid bufe beiter i Kvikne herred, Hedmark fylke 395
» 24. Plakat ang. endring i plakat av 29 juni 1922 (med tilleggsplakater) om innførsel av husdyr og smitteførende gjenstander 402
Juli 1. Lov nr. 3 om veddemål ved totalisator 451
» 1. Plakat innholdende regler for transport av husdyr 456
» 4. Lov nr. 7 inneholdende tillegg til og endring i midlertidig lov om forbud mot visse personers adgang til fjøs og stall m. v. av 8 mai 1925 485
» 4. Lov nr. 8 inneholdende endringer i lov om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer av 14 juli 1894 (med senere tilleggslover) 486
» 6. Skr. om at hund skal holdes bundet eller forsvarlig innestengt i tiden 1 mai til 10 september i Nesodden herred, Akershus fylke 507
» 7. Skr. om at hund skal holdes bundet eller forsvarlig innestengt i den tid bufe beiter i Flå herred, Sør-Trøndelag fylke 511
Aug. 22. Skriv um eit tillegg til vedtaket um at eigar av hund i Suldal herad skal halda hunden i band eller forsvarleg innestengd i den tid bufe beiter 650
Septbr. 2. Skr. om at hund skal holdes bundet eller forsvarlig innestengt i den tid bufe beiter i Tynset herred, Hedmark fylke 662
Oktbr. 13. Skr. om at hund skal holdes bundet eller forsvarlig innestengt i tiden 1 mai—1 oktober i Tyristrand herred, Buskerud fylke . 831

1927 *c. Skogvesen. Almenninger.*
Janr. 21. Plakat om foranstaltning til bekjempelse av «margboreren» og «den grå furuskuddvikler» 10
Febr. 11. Res. om nye skogvedtekter for Horg herred, Sør-Trøndelag fylke . 47
» 15. Skr. angående spørsmål om adgang til å iligne en skogeier inntektsskatt for hans personlige arbeide med å øve opsyn med skogen og lede skogdriften 50
Mars 4. Res. om nye skogvedtekter for Hof herred, Hedmark fylke 113
» 25. Res. om skogvedtekter for Flå herred, Sør-Trøndelag fylke 127
April 20. Jaktregler for Opdal bygdealmenning, Sør-Trøndelag fylke 187
» 22. Res. om nye vernskogvedtekter for Velfjord herred, Nordland fylke 223
» 27. Bruksregler for Eidsvoll bygdealmenning 234
Mai 20. Res. om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensen for innenbygdsboende for Våle herred, Vestfold fylke, til 500 dekar 328
Juni 11. Forandring av § 2 i bruksreglene for Haukås statsalmenning i Strinda herred, Sør-Trøndelag fylke 371
» 16. Res. om skogvedtekter for Botne herred, Vestfold fylke 387
Juli 9. Nye bruksregler for Leksdal statsalmenning i Lånke herred, Nord-Trøndelag fylke 595
Aug. 19. Res. om skogvedtekter for Melhus herred, Sør-Trøndelag fylke . . 649
» 26. Res. om regler for renhold i skogshytter i Lunde herred, Telemark fylke 651

1927 Side

Aug. 26. Res. om vedtekter ang. husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning i Harran herred, Nord-Trøndelag fylke 656
» 27. Skr. om regler for jakt og fangst i Flaksjø-Lillefjeld bygdealmenning i Nord-Trøndelag fylke 659
Septbr. 2. Res. om nye skogvedtekter for Jevnaker herred, Opland fylke . . 661
» 2. Res. om skogvedtekter for Eresfjord og Vistdal herred, Møre fylke 661
» 14. Bruksregler for Løten almenning, Hedmark fylke 667
» 16. Res. om nye skogvedtekter for Namdalseid herred, Nord-Trøndelag fylke 668
Oversettelse til landsmål av lov av 12 mars 1920 om utnyttelse av rettigheter til beite, fiske, jakt og fangst m. v. i statens almenninger. 930

d. Utskiftning.

1927
Febr. 25. Lov om forandringer i lovene om den nye rettergangsordning . . 76
Lovens post VI . . . . . s. 79
Mars 3. Rundskr. om den nye rettergangsordning. (Bl. a. om særskilt utvalg av menn for utskiftningsforretninger) 87

e. Jakt.

1927
Mars 25. Res. om flytning av spilljakttiden for tiur og orrhane i Vestfold fylke 127
April 22. Res. om flytning av spilljakttiden i Telemark fylke i året 1927 . 224
» 22. Res. om fredning av hjortekoller hele året og fastsettelse av jakttiden for kronhjort til tiden fra og med 15 til og med 30 september på øen Hitra i Sør-Trøndelag fylke 224
Juli 7. Midlertidig lov nr. 2 om innskrenkning i jakttiden for småvilt samt jakt på bever og rådyr 508
» 19. Res. om fredning av elgko og årskalv av elg og om jakttid for elgokse i Akershus fylke 600
» 19. Res. om fredning av årskalv av elg og om jakttid for elg og for ærfugl i Østfold fylke 600
» 19. Res. om forbud mot bruk av visse fangstinnretninger for småvilt i Sogn og Fjordane fylke 601
» 19. Res. om jakttid for elg i Nord-Trøndelag fylke 601
» 29. Res. om fredning av hare på Stor-Skorøy i Karlsøy herred, Troms fylke 634
Aug. 12. Res. om forandring av fredningsbestemmelsene i Hedmark fylke . 646
» 12. Res. om fredning av hare på Averøya i tre herreder i Møre fylke 646
» 27. Skr. om regler for jakt og fangst i Flaksjø-Lillefjell bygdealmenning i Nord-Trøndelag fylke 659
Oktbr. 27. Skr. om fastsettelse av tiden for spilljakt om våren på tiur og orrhane i året 1928 840
Oversettelse til landsmål av lov av 12 mars 1920 om utnyttelse av rettigheter til beite, fiske, jakt og fangst m. v. i statens almenninger 930

f. Fiskeri.

1927
Janr. 7. Res. om dispensasjon for Steigen herred fra bestemmelsen i § 14 i lov om fiskerier i Nordland og Troms fylker av 3 august 1897 3
» 14. Res. om tillegg til reglement for eksportkasser for fersk sild (ikke frosset) av 23 april 1926 5
» 14. Skr. om Lofotopsynets ikrafttreden i 1927 9
» 21. Res. om dispensasjon fra § 25 i lov om vårtorskefisket ved Romsdals amts kyst og fjorder av 1 juli 1907 for den havstrekning, som er tillagt Ona-Bjørnsunds opsynsdistrikt 10
Febr. 4. Res. om midlertidig forbud mot benyttelse av flyndrenot i Borgenfjorden med nærmeste parti i Trondhjemsfjorden 22

1927			Side
Mars	11.	Res. om at lakseloven av 8 april 1905 skal være gjeldende for den innerste helt norske del av Iddefjorden	118
»	18.	Lov om forlenget gyldighet av midlertidig lov av 21 mars 1919 om erhvervelse av fast eiendom i fiskeridistriktene	121
»	25.	Res. om forbud mot bruk av kastenot i Nordreisaelven i Nordreisa herred, Troms fylke	126
April	20.	Skr. om ophør av Lofotopsynet, jfr. skrivelse av 26 april 1927	187
»	26.	Skr. om ophør av Lofotopsynet	234
Mai	20.	Midlertidig lov nr. 4 inneholdende tillegg til lov om laks- og sjøørretfiskeriene m. v. av 8 april 1905	325
»	27.	Res. om forandring i instruksen for det utvalg som omhandles i lov av 27 juni 1924 om utførselsavgift til bestridelse av utgiftene ved fellesreklame i utlandet for norsk hermetikk	342
Juni	15.	Skr. om fiskeriregler for Spirillen m. v. i Ådal herred, Buskerud fylke	380
»	16.	Lov nr. 1 om forbud mot salg av usløiet torsk i Lofoten og Vesterålen	380
»	16.	Lov nr. 2 om fredning av sildyngel	380
»	17.	Skr. om fiskeriregler for Henåen og Langsjøelven m. v. i Modum og Tyristrand herreder i Buskerud fylke	388
»	24.	Lov nr. 2 om forandring i lov om fredning av kreps m. v. av 19 mai 1916	397
»	24.	Res. om bemyndigelse for Landbruksdepartementet til å utferdige de bestemmelser angående fangst av kreps, som det ifølge lov av 24 juni 1927 nr. 2 er tillagt Kongen å utferdige	398
»	24.	Res. om endring i reglene for merkning av hermetisk nedlagte fiskevarer	410
»	24.	Skr. om fiskeriregler for Lensvik herred, Sør-Trøndelag fylke	422
Juli	1.	Res. om ophevelse av Handelsdepartementets fiskeavdeling	462
»	4.	Lov nr. 13 um brigde i lov um ulukketrygding for fiskarar frå 10 desember 1920 med tilleggslov frå 17 juli 1925	494
»	5.	Skr. om fiskeriregler for Strandefjord i Nord-Aurdal og Vestre Slidre herreder, Opland fylke	507
»	5.	Skr. om endring i fiskereireglene for Skjåk herred, Opland fylke	507
»	7.	Skr. om forandring av fiskereireglene for Lesja herred, Opland fylke	511
»	19.	Res. om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å gi nærmere regler for undersøkelse og bedømmelse av småsildfangsters lovlighet	600
»	20.	Skr. om endring i fiskereireglene for Strandefjord i Nord-Aurdal og Vestre Slidre herreder, Opland fylke	607
»	29.	Skr. om fiskeriregler for Grue herred og — forsåvidt Skasen sjø angår — Brandval herred, Hedmark fylke	635
»	30.	Skr. om forandring i fiskereireglene for Tynset herred og, for Sevallens vedkommende, eventuelt Alvdal herred, Hedmark fylke	637
Aug.	5.	Res. om helligdagsfredningen innen Kinns og Bataldens opsynsdistrikter	641
»	12.	Res. om forbud mot bruk av kilenøter på en strekning utenfor utløpet av Osenelven i Bru herred, Sogn og Fjordane fylke	647
»	24.	Skr. om fiskeriregler for Nesvatnet i Manger herred, Hordaland fylke	651
»	24.	Skr. om fiskeriregler for Strandelven i Evenes herred, Nordland fylke	651
»	24.	Skr. om fiskeriregler for Langvatn m. v. i Fauske og Saltdal herreder, Nordland fylke	651
»	26.	Res. om bestemmelser ang. fisket på en strekning ved utløpet av Oldenelven i Innvik herred, Sogn og Fjordane fylke	656
Septbr.	2.	Res. om forbud mot i sjøen innen Alta, Hammerfest, Tana og Varanger fiskeridistrikter å bruke fiskeredskap nærmere nogen til fiske av laks eller sjøørret stående kilenot, laksevarp eller lignende redskaper eller krokgarn enn 200 meter	661

1927 Side

Septbr. 9. Res. om at Høyeelven med bielver ovenfor Revfoss i Øyslebø herred, Vest-Agder fylke, skal betraktes som vassdrag, hvori laks ikke går op 666
» 23. Skr. om fiskeriregler for Hopenelvens vassdrag, Hopen herred, Møre fylke 670
» 23. Skr. om fiskeriregler for Aumavassdraget i Tynset herred, Hedmark fylke 670
» 23. Skr. om fiskeriregler for Nysætervatn i Sykkylven, Ørskog og Stranda herreder, Møre fylke 670
Oktbr. 21. Res. angående bestemmelser om fisket i sjøen på en strekning ved utløpet av Hopenelven i Hopen herred, Møre fylke 839
Novbr. 24. Skr. angående forståelsen av uttrykket «småsalg» i § 1, 2net punktum i lov om forbud mot salg av usløiet torsk i Lofoten og Vesterålen av 16 juni 1927 856
Desbr. 2. Res. om ophevelse av fredningstiden for hummer i Møre fylke . . 867
Oversettelse til landsmål av lov av 12 mars 1920 om utnyttelse av rettigheter til beite, fiske, jakt og fangst m. v. i statens almenninger 930

1927 *g. Bergverk. Fabrikker.*

Janr. 14. Res. om plan for De-No-Fa A/S's sikkerhetsfond til Fredrikstad kommune 5
» 28. Res. om midlertidig innstillen av driften ved Bergverksaktieselskapet Norges anvisninger i Nittedal og Nannestad hereder 16
Febr. 25. Res. om plan for et sikkerhetsfond ved «Jan» Kemiske Fabrik A/S, Fredrikstad 86
Mars 11. Res. om forhøielse av sikkerhetsfondet ved Klodeborg Gruber . . 118
» 18. Res. om plan for et sikkerhetsfond ved A/S Christiania Portland Cementfabriks anlegg på Langøen i Våle 123
April 8. Res. om forandringer i plan for sikkerhetsfond ved A/S Bjørkåsen Gruber i Ballangen herred, Nordland fylke 183
» 22. Res. om plan for et fellēs sikkerhetsfond ved A/S Trengereidbergets Kalkstensfelt og A/S Risnes Kalkstensbrudd i Haus herred, Hordaland fylke 226
» 22. Res. om plan for Odda Smelteverk A/S's sikkerhetsfond 226
Juni 3. Res. om plan for sikkerhetsfond for A/S Dale Fabrikker 359
» 16. Res. om forandring i plan for sikkerhetsfond ved A/S Grong Gruber 388
» 30. St.besl. um godkjenning av semja millom staten og A/S Svalbard Kulgruber um okkupasjonskravi til selskapet på Svalbard m. v. 429
Juli 4. Lov nr. 9 om forandringer i den almindelige borgerlige straffelov av 22 mai 1902 487
Straffelovens § 222 I og II . . . . . s. 491
» 29. Res. om plan for sikkerhetsfond ved Skaftun Kalkstensbrudd . . . 634
» 29. Res. om oprettelse av et tilleggs-sikkerhetsfond ved A/S Greaker Cellulosefabrikk 634
Aug. 26. Res. om plan for et tilleggs-sikkerhetsfond ved Det Norske Nitridaktieselskap i Odda 656
Septbr. 30. Res. om forhøielse av sikkerhetsfondet ved A/B Ofotens Malmfelt, Evenes herred 675
» 30. Res. om at en del av sikkerhetsfondet ved Sulitjelma Aktiebolags Gruber stilles til disposisjon for Fauske kommunes fattigvesen 675
» 30. Res. om tillatelse for Norsk Hydro-Elektrisk Kvælstofaktieselskap til å utvide sin grunnkapital 675
Novbr. 11. Res. om at inntil ½ av rentene av sikkerhetsfondet ved Det Norske Nitridaktieselskap i Odda inntil videre skal anvendes til refusjon av Odda fattigvesens forsorgsutgifter 846

1927 Side
Novbr. 25. Res. om plan for sikkerhetsfond ved A/S Haugvik Smelteverk . . 856
Desbr. 9. Res. om forhøielse av sikkerhetsfondet ved A/S Vigsnæs Kobberverk i Avaldsnes herred 872

h. Håndverk.

1927
April 8. Skr. om lukningsvedtekt for barber- og frisørforretninger i Rjukan 185
» 25. Skr. om forandring av § 6 i de under 23 desember 1891 utferdigede forskrifter om guardeinens ansettelse m. v. 233
Juli 4. Lov nr. 9 om forandringer i den almindelige borgerlige straffelov av 22 mai 1902 487
Straffelovens § 222 I og II . . . . . s. 491
Aug. 26. Res. om endring av svenneprøven for bøkkere og grovsmeder . . 652
Novbr. 17. Skr. om forandring i lukningsvedtekten for barber- og frisørforretninger i Haugesund 847
Desbr. 23. Res. om at lov om håndverksnæring av 25 juli 1913 fra 1 juli 1928 skal gjelde i strandstedet Sandnessjøen 917

i. Handel.

1926
Juli 16. Vennskaps-, handels- og sjøfartstraktat mellem Norge og Siam . . 946
Desbr. 22. Handels- og sjøfartstraktat mellem Norge og Polen 947
1927
Janr. 4. Skriv um stengjingsfyresegner for Askøy herad, Hordaland fylke . . 1
» 6. Skr. om tillegg til lukningsvedtekten for Vang herred, Hedmark fylke 2
» 7. Res. om nye vedtekter for handel med brukte og kasserte ting i Skien 2
» 12. Skr. om forandring i lukningsvedtekten for Levanger 3
» 13. Skriv um stengjingsfyresegner for Lavik herad, Sogn og Fjordane fylke 4
» 14. Res. om tillegg til reglement for eksportkasser for fersk sild (ikke frosset) av 23 april 1926 5
» 17. Skr. om herbergerlovens anvendelse i Kongsberg 9
» 19. Skr. om forandringer i lukningsvedtekten for Tolga herred (Hedmark fylke) 9
» 21. Skr. om endring i lukningsvedtekten for Lørenskog herred, Akershus fylke 13
» 27. Midlertidig handelsavtale mellem Norge og Tyrki 14
» 28. Res. om instruks for utvalget vedkommende reklamefondet til propaganda i utlandet for norsk medisintran, jfr. midlertidig lov av 17 juli 1925 16
Febr. 2. Skr. om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Brandbu herred 22
» 4. Rundskr. om forbud mot handel med lægemidlet «Jordan-Bade-Kur» og ophevelse av forbudet mot handel med lægemidlet «Albromin» («Ortocain») 23
» 12. Skr. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Herad herred, Vest-Agder fylke 49
» 22. Skr. om do. for do. i Kjøpsnes og Kjøpsvik i Tysfjord herred, Nordland fylke 70
Mars 4. Res. om forskrifter angående handel med kraftfôr, kunstgjødsel og såvarer 102
» 5. Skr. om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Nittedal . . 116
» 9. Overenskomst mellem Norge og Sverige om mestbegunstiget behandling av handelsreisende 947
» 9. Skriv um fyresegner for herbyrge og vertshus i Haram herad, Møre fylke 117
» 18. Res. om legitimasjonskort for handelsreisende 122

1927 Side

Mars 21. Skr. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Lebesby herred, Finnmark fylke, og vedtekt for herberger- og beverternæringen sammesteds 123
» 25. Res. om ikrafttreden fra 1 juli 1927 av forskriftene angående handel med kraftfôr, kunstgjødsel og såvarer 126
April 2. Skr. om endringer i lukningsvedtekten for Svolvær 143
» 5. Lov om innførsel og omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl 147
» 5. Res. om at forannevnte lov av 5 april 1927 settes i kraft straks . 166
» 5. Res. om forandring av § 1 i konsesjonen for A/S Vinmonopolet . 166
April 7. / April 11. Modifikasjon i den norske-spanske handelsoverenskomst av 7 oktober 1922 185
» 22. Lov nr. 4 om utlendingers adgang til riket 208
Fjerde kapitel. Forskjellige bestemmelser . . . . . s. 213
» 28. Skr. om herbergerlovens anvendelse i Vardø herred og vedtekt for herberger- og beverternæringen sammesteds 234
April 7. / April 29. Midlertidig handelsavtale mellem Norge og Grekenland 245
Mai 2. Skr. om nye lukningsvedtekter for utsalgssteder i Aker 247
» 5. St.besl. om oprettelse av en stilling som handelsråd for de østeuropeiske land 270
» 6. Skr. om forandring i lukningsvedtekten for Oslo 277
» 10. Skr. om at vennskaps-, handels- og sjøfartstraktaten mellem Norge og Meksiko av 15 desember 1885 er blitt forlenget inntil 31 desember 1927 278
» 10. Skr. om forandring i lukningsvedtekten for Skjerstad herred, Nordland fylke 279
» 10. Rundskr. om politiets utferdigelse av og regnskapsavleggelse for handelspass 279
» 13. Res. om forandring i konsesjonsvilkårene for A/S Vinmonopolet . 300
» 13. Res. om forandringer i vedtektene for A/S Vinmonopolet 304
» 13. Skr. om forandringer i lukningsvedtekten for Bergen 304
» 18. Skr. om forandring i lukningsvedtekten for Hamar 309
» 20. Res. om likestilling av bokøl med annet øl med hensyn til omsetningsvilkår 327
» 20. Res. om forskrifter for mellemmannsvirksomhet ved optagelse av bestilling på bokøl 327
» 24. Skr. om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Måsøy herred, Finnmark fylke 334
» 27. Res. om forandring i instruksen for det utvalg som omhandles i lov av 27 juni 1924 om utførselsavgift til bestridelse av utgiftene ved fellesreklame i utlandet for norsk hermetikk 342
» 31. Skr. om forandring i lukningsvedtekten for Ålesund 348
Juni 3. Skr. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Alta herred, Finnmark fylke 361
» 8. St.besl. om anvendelse av nettoutbyttet av Vinmonopolets brennevinsomsetning m. v. 361
» 11. Skr. om nærmere bestemmelse angående fraktutjevning ved innenlands sending av malingsprodukter av hvete, rug og bygg m. v. 371
» 16. Lov nr. 1 om forbud mot salg av usløiet torsk i Lofoten og Vesterålen 380
» 16. Res. angående regler om kontroll med innførsel og omsetning av honning 386
» 24. Res. angående forskrifter om mellemmenns adgang til optagelse av bestilling på og innførsel av prøver av brennevin 409
» 24. Res. om endring i reglene for merkning av hermetisk nedlagte fiskevarer 410

1927 Side

Juni 27.–Juni 28. Midlertidig handelsavtale mellem Norge og Grekenland 948
» 28. Lov om innførsel, utførsel og salg av våben og ammunisjon samt deler derav 424
Juli 6. Skr. om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Alta herred, Finnmark fylke 507
» 7. Midlertidig handelsavtale mellem Norge og Tyrki 511
» 23. Skr. om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Tønsberg . . 628
» 25. Skr. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Sør-Aurdal herred, Opland fylke 628
» 29. Skr. om lukningsvedtekt for Skien 635
Aug. 3. Skr. om forandring i lukningsvedtekten for Grue herred, Hedmark fylke 640
Septbr. 10.–Septbr. 30. Midlertidig handelsavtale mellem Norge og Grekenland 948
Oktbr. 1. Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Harstad 816
» 6. Res. om instruks for handelsråden for de østeuropeiske land . . . 817
» 10. Skr. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Lesja herred, Opland fylke 820
» 11. Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Ålesund 825
» 14. Skr. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Skiptvet herred, Østfold fylke 831
» 14. Skr. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Eidsberg herred, Østfold fylke, og vedtekt for herberger- og beverternæringen i Eidsberg herred 831
» 15. Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Ørskog herred, Møre fylke 831
» 21. Res. om reglement ang. bruk av statsflagget og handelsflagget . . 835
» 22. Skr. om lukningsvedtekt for utsalgssteder på Talvik kirkested i Talvik herred, Finnmark fylke 840
Novbr. 8. Skr. om forandring i lukningsvedtekten for Haugesund 845
» 11. Res. om forhøielse av den Ålesund børs tilkommende årlige avgift av hver kjøbmann og hver megler på stedet 846
» 17. Skr. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Åseral herred, Vest-Agder fylke 847
» 22. Skr. om forandring i lukningsvedtekten for Arendal 855
» 23. Skr. om opsigelse av vennskaps- og handelstraktaten mellem Norge —Sverige og Persia av 17 november 1857, forsåvidt angår forholdet mellem Norge og Persia 855
» 24. Skr. angående forståelsen av uttrykket «småsalg» i § 1, 2net punktum i lov om forbud mot salg av usløiet torsk i Lofoten og Vesterålen av 16 juni 1927 856
» 30. Skr. angående herberger- og beverterlovens anvendelse i Nes herred, Vest-Agder fylke, og vedtekt for beverternæringen sammesteds 866
Desbr. 3. Rundskr. angående formularer for bevillinger til salgsrett efter brennevinstilvirkningslovens § 37 og for avgiftsfrihetsbevillinger efter samme lovs § 34 og rundskr. av 8 oktbr. 1926 868
» 3. Skr. angående lukningsvedtekt for utsalgssteder i Nes herred, Vest-Agder fylke 870
» 15. Skr. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Utsira herred, Rogaland fylke, samt vedtekt for herberger- og beverternæringen sammesteds 874
» 27. Skr. om at vennskaps-, handels- og sjøfartstraktaten mellem Norge og Meksiko av 15 desember 1885 er blitt forlenget inntil 30 juni 1928 928
Desbr. 23.–Desbr. 28. Noter angående Fristaden Danzigs tiltredelse av handels- og sjøfartstraktaten mellem Norge og Polen av 22 desember 1926 . 929

j. Brennevin, vin, øl m. v.

Janr. 13. Rundskr. om forandring av tilleggene til avgifts- og refusjonssatser for innenlands tilvirket brennevin 4
» 17. Skr. om herbergerlovens anvendelse i Kongsberg 9
» 28. Res. om forandringer i vedtektene for A/S Lillehammer øl- og vinsamlag 15
Febr. 2. Skr. om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Brandbu herred 22
» 25. Kunngj. om omsetningsavgift til statskassen av innenlands tilvirket fruktvin 84
Mars 5. Skr. om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Nittedal . . 116
» 9. Skr. um fyresegner for herbyrge og vertshus i Haram herad, Møre fylke 117
» 18. Res. om forlenget stadfestelse av vedtektene for A/S Fredrikstad samlag 123
» 21. Skr. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Lebesby herred, Finnmark fylke, og vedtekt for herberger- og beverternæringen sammesteds 123
April 5. Lov om innførsel og omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl 147
» 5. Res. om at forannevnte lov av 5 april 1927 settes i kraft straks . 166
» 5. Res. om forandring av § 1 i konsesjonen for A/S Vinmonopolet . 166
» 12. Konvensjon mellem Norge og Frankrike om vin og spirituosa 186
» 22. Lov nr. 4 om utlendingers adgang til riket 208
Fjerde kapitel. Forskjellige bestemmelser . . . . . s. 213
» 22. Kunngj. om avgifter fra 1 juli 1927 av brennevinstilvirkningen og til denne anvendt mais, durra eller rug, av etyletertilvirkningen samt av øltilvirkningen 221
» 28. Skr. om herbergerlovens anvendelse i Vardø herred og vedtekt for herberger- og beverternæringen sammesteds 234
Mai 13. Kunngj. om omsetningsavgift til statskassen av til innenlandsk forbruk avhendet brennevin 299
» 13. Res. om forandring i konsesjonsvilkårene for A/S Vinmonopolet . 300
» 13. Res. om forandringer i vedtektene for A/S Vinmonopolet 304
» 20. Res. om likestilling av bokøl med annet øl med hensyn til omsetningsvilkår 327
» 20. Res. om forskrifter for mellemmannsvirksomhet ved optagelse av bestilling på bokøl 327
» 24. Skr. om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Måsøy herred, Finnmark fylke 334
Juni 3. Res. om apotekernes avanse ved salg av brennevin i uanbrutt stand i hele og halve flasker 358
» 3. Skr. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Alta herred, Finnmark fylke 361
» 8. St.besl. om anvendelse av nettoutbyttet av Vinmonopolets brennevinsomsetning m. v. 361
» 24. Res. angående forskrifter om mellemmenns adgang til optagelse av bestilling på og innførsel av prøver av brennevin 409
Juli 6. Skr. om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Alta herred, Finnmark fylke 507
» 7. Rundskr. om forandring av tilleggene til avgifts- og refusjonssatser for innenlands tilvirket brennevin 511
» 18. Noteveksling ang. anvendelsen av punkt 5 i den til konvensjonen mellem Norge og Frankrike om vin og spirituosa av 12 april 1927 hørende undertegningsprotokoll 599
» 23. Skr. om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Tønsberg . 628
» 25. Skr. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Sør-Aurdal herred, Opland fylke 628

1927 Side
Juli 29. Res. om ophevelse av res. av 23 juli 1918 hvorved bestemmelsene i midlertidig lov av 12 juli 1918 om salg m. v. av spiritusholdige kosmetika og parfumer også gis anvendelse på spiritusholdige essenser 633
Oktbr. 11. Rundskr. om nye formularer for salgs- og skjenkebevillinger efter rusdrikkloven av 5 april 1927 821
» 14. Skr. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Eidsberg herred, Østfold fylke, og vedtekt for herberger- og beverternæringen i Eidsberg herred 831
» 21. Res. om forskrifter om optagelse av bestilling på vin, fruktvin og mjød 837
Novbr. 17. Skr. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Åseral herred, Vest-Agder fylke 847
» 30. Skr. angående herberger- og beverterlovens anvendelse i Nes herred, Vest-Agder fylke, og vedtekt for beverternæringen samme steds 866
Desbr. 3. Rundskr. angående formularer for bevillinger til salgsrett efter brennevinstilvirkningslovens § 37 og for avgiftsfrihetsbevillinger efter samme lovs § 34 og rundskr. av 8 oktober 1926 868
» 15. Skr. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Utsira herred, Rogaland fylke, samt vedtekt for herberger- og beverternæringen sammesteds 874

k. Foranstaltninger i anledning av krig eller dyrtid.

15. Sjøfartsforhold.

a. Sjøfart.

1926
Juli 26. Vennskaps-, handels- og sjøfartstraktat mellem Norge og Siam . . 946
Desbr. 22. Handels- og sjøfartstraktat mellem Norge og Polen 947
1927
Janr. 31. Skr. angående nye bestemmelser om forbudte sjøområder 31
Mars 25. Lov inneholdende tillegg til lov om forsikring av norske fartøier mot krigsfare av 16 juli 1915 (med tilleggslover av 26 mai 1916, 14 mai 1917 og 12 juli 1918) 124
April 2. St.besl. om ny gebyrtariff for skibskontrollens besiktigelser 133
» 8. Res. om forandring av forskriftene angående fremstilling og bruk av acetylengass ombord i norske skib 178
Mai 10. Skr. om at vennskaps-, handels- og sjøfartstraktaten mellem Norge og Meksiko av 15 desember 1885 er blitt forlenget inntil 31 desember 1927 278
» 20. Res. om tariff for skibskontrollens besiktelsesmenn i bierhvervsstilling m. v. 329
Juni 21. Lov nr. 3 om forandring i pantelovgivningen 391
» 24. Lov nr. 1 om forandringer i og tillegg til lov om statskontroll med skibes sjødyktighet 396
Septbr. 8. Skr. om forandring av forskrifter for beregning av passasjerantall og angående passasjerbekvemmeligheter m. v. 662
Novbr. 30. Overenskomst mellem Norge og Portugal angående gjensidig anerkjennelse av fribordscertifikater 862
Desbr. 2. Res. om forandring av § 9 a i kgl. res. av 28 april 1900 om transport av dynamitt m. m. med jernbanetog eller fartøi som går med passasjerer 867
» 16. Res. om forlenget utsettelse til 1 juli 1928 med ikrafttreden av lov om maskinister på motorfartøier av handelsmarinen av 9 februar 1923 875
» 16. Res. om bestemmelser for transport med fartøi av håndvåbenpatroner 876
» 27. Skr. om at vennskaps-, handels- og sjøfartstraktaten mellem Norge

og Meksiko av 15 desember 1885 er blitt forlenget inntil 30 juni 1928 928
Desbr. 23.–Desbr. 28. Noter angående Fristaden Danzigs tiltredelse av handels- og sjøfartstraktaten mellem Norge og Polen av 22 desember 1926 . 929

b. Skibsregistrering
se under C nr. 19.

c. Skibsmåling.

d. Skibsfører. Skibsmannskap m. v.

1920
Juli 9. Utkast til internasjonal overenskomst om lavalder for barns beskjeftigelse til sjøs, vedtatt på den Internasjonale Arbeidskonferanse i Genua 9 juli 1920 946
1921
Novbr. 11. Utkast til internasjonal overenskomst om lavalder for kul-lempere og fyrbøtere ombord i skib, vedtatt på den internasjonale Arbeidskonferanse i Genève 11 november 1921 946
1926
Mai 19.–Juni 26. Noteveksling angående fortolkning av deklarasjon mellem Norge og Danmark av 10 august 1883 om gjensidig understøttelse av nødlidende sjømenn 946
1927
April 2. St.besl. om premiesatser for ulykkesforsikring for sjømenn 132
» 22. Lov nr. 4 om utlendingers adgang til riket 208
Fjerde kapitel. Forskjellige bestemmelser . . . . . s. 213
Juni 16. Lov nr. 3 om forandring i lov om skibsmannskapers mønstring m. v. av 29 juni 1888 med tilleggslover av 28 mai 1892 og 26 juni 1925 381
Juli 4. Lov nr. 12 om forandringer i lov om ulykkesforsikring for sjømenn av 18 august 1911 med tilleggslover 493
Aug. 26. Res. ang. forskrifter om lægeundersøkelse av sjømenns farvesans, syn, hørsel og sundhetstilstand 652
Novbr. 25. Res. om forandringer i forskriftene for bemanning av norske skib 856
Desbr. 16. Res. om forlenget utsettelse til 1 juli 1928 med ikrafttreden av lov om maskinister på motorfartøier av handelsmarinen av 9 februar 1923 875

e. Losvesen.

1927
April 22. Skr. om at der ikke kan tilstedes en kystlosaspirant adgang til kystloseksamen før han har fylt 23 år 226
Mai 7. Skr. om at veiledning av fartøier innen et havnedistrikts område er det offentlige losvesen uvedkommende 278
Juni 13. Skr. om utstrekningen av losningsplikten for sjøloser som ikke tilhører Færder krets og som blir antatt til losning av et fartøi med bestemmelsessted innenfor Færderlosenes losningsdistrikter 378
» 21. Lov nr. 2 om midlertidig forhøielse av losbetalingen 390
» 21. Res. om bemyndigelse for Forsvarsdepartementet til å treffe de nødvendige forføininger i anledning av forannevnte lov av 21 juni 1927 nr. 2 391
Juli 9. Skr. om hvorvidt et fartøi er pliktig til å betale milepenger i et tilfelle, hvor en del av det benyttede seilløp ligger utenfor utenskjærsgrensen 595
Novbr. 9. Skr. om at et fartøi, som på reise fra utenlandsk havn til utenlandsk havn anløper norsk havn for å innta bunkers, antas å være losfritt efter loslovens § 2,5 845
» 17. Skr. om at et fiskefartøi under 130 nettoregistertonn antas å være losfritt ved anløp av norsk havn for å reparere efter havari eller lignende 847

Side

f. Havne- og fyrvesen. Redningsvesen.

1927
Febr. 25. Res. om takstregulativ for benyttelse av dampskibskaien på Rundø molo i Herøy herred, Nordland fylke 85
Mai 6. Res. om at borgermesteren i Narvik skal inntre i magistratens sted som medlem av Narvik havnestyre 277
» 20. Res. om oprettelse av havnestyre for uthavnen Honningsvåg i Selje herred, Sogn og Fjordane fylke 328
» 27. Res. om forandringer i regulativet for vareavgiften i Bergen . . . 343
Juni 3. Lov nr. 2 om forhøielse av den i havnelovens § 29, 1ste passus nr. 1 omhandlede avgift 350
» 16. Lov nr. 4 om fastsettelse av Oslo havnedistrikts grense i Akerselven 381
» 21. Res. om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å stadfeste beslutninger av kommunestyrene i henhold til lov av 3 juni 1927 om forhøielse av den i havnelovens § 29, 1ste passus nr. 1 omhandlede avgift 391
» 21. Res. om nye vedtekter for bruken av ild og lys i Horten havn . 392
Juli 2. Skr. ang. bestemmelse om sakte fart for damp- og motordrevne fartøier i Vrængen, Tjøme, Vestfold fylke 476
» 8. Skr. om at maskindrevne fartøier skal avpasse sin fart under gang i Oslofjorden på strekningene Filtvet fyr—Spro og Ildjernsflu —Oslo havnedistrikt 594
» 29. Res. om nye vedtekter for bruken av ild og lys i Fredrikstad havn 633
» 29. Res. om vedtekter for bruken av ild og lys i Porsgrund havn . . 634
Aug. 19. Res. om vedtekter for bruken av ild og lys i Fredrikshald, Arendal, Tvedestrand, Skudeneshavn, Kristiansund, Brønnøysund og Hammerfest havner 649
Septbr. 2. Res. om ophevelse av res. av 9 april 1926 angående beregningsreglene for den i havnelovens § 29 omhandlede avgift (bestuvningsreglement for beregning av laste- og fyravgift) 660
Oktbr. 15. Skr. angående bestemmelse om sakte fart for maskindrevne fartøier, der passerer Naversund mellem Syrdalsfjord og Snigsfjord, Sør-Audnedal herred, Vest-Agder fylke 831
» 21. Res. om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å meddele stadfestelse på beslutninger som fattes av kommunestyrer i medhold av § 25 i lov om havne- og ringevesenet m. v. av 10 juli 1894 839
» 28. Res. om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å utøve den approbasjons- eller beslutningsmyndighet som i henhold til en rekke paragrafer i lov om havne- og ringevesenet m. v. av 10 juli 1894 er tillagt Kongen 842
» 31. Skr. om vedtekter for bruken av ild og lys i Risør havn 843
Novbr. 8. Skr. om vedtekter for bruken av ild og lys i Farsund havn 845
» 16. Skr. om vedtekter for bruken av ild og lys i Skien havn 846
Desbr. 21. Skr. om nye vedtekter for bruken av ild og lys i Kristiansand havn 914

16. Kommunikasjonsvesen.

a. Veivesen. Motorvognkjøring.

1927
Janr. 5. Skr. om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning i 11 herreder i Sør-Trøndelag fylke 2
» 20. Skr. om forbud mot motorvognkjøring i teleløsningen og ellers, når føreforholdene gjør det nødvendig, på hovedveiene i Bø herred, Nordland fylke 9
» 31. Skr. om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning og ellers når føreforholdene gjør det nødvendig på hovedveiene i Vik herred, Nordland fylke 21
Febr. 2. Skr. om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning på en veistrekning i Øvre Sirdal herred, Vest-Agder fylke 22

Side

Febr. 2. Skr. om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning på en del hovedveier i 8 herreder i Opland fylke 22
Mars 11. Skr. om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning og ellers, når føreforholdene gjør det nødvendig, på en del hovedveier i 18 herreder i Sogn og Fjordane fylke 121
» 16. Skr. om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning og ellers, når føreforholdene gjør det nødvendig, på hovedveiene i 11 herreder i Nord-Trøndelag fylke 121
» 19. Skr. om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning og ellers, når føreforholdene gjør det nødvendig, på hovedveiene i Andenes herred, Nordland fylke 123
April 9. Skr. om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning og ellers, når føreforholdene gjør det nødvendig, i en del herreder i Møre fylke 185
» 19. Skr. om den største tillatte hastighet for kjøring med motorvogn og motorsykkel i Stathelle 186
» 21. Skr. om forståelsen av uttrykket «Offentlig automobilrute» i regulativet for offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse av 23 juli 1926 187
» 23. Skr. om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning på hovedveien fra Opland fylkesgrense mot Buskerud gjennem Sør-Aurdal til Bjørgo veiskil i Nord-Aurdal 232
» 23. Skr. om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning og ellers når føreforholdene gjør det nødvendig, på hovedveiene i Bjørnskinn og Bodin herreder, Nordland fylke 233
» 23. Skr. om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning på hovedveiene gjennem Frøysådalen — fra Iveland stasjon til Birketveit i Iveland herred, Aust-Agder fylke 233
» 27. Skr. om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning og ellers, når føreforholdene gjør det nødvendig, på hovedveiene i Sigdal og Ådal herreder, Buskerud fylke 234
» 28. Skr. om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning og ellers, når føreforholdene gjør det nødvendig, på hovedveiene i en del herreder i Troms fylke m. v. 234
Mai 9. Skr. om forandring i reglene for bruk av kjøreredskaper på de offentlige veier i Vestfold fylke 278
» 9. Skr. om innskrenkende bestemmelser for erhvervsmessig motorvognkjøring på veistrekningene Vadheim—Sandane med sidelinjer i Sogn og Fjordane fylke 278
» 13. Skr. om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning og ellers, når føreforholdene gjør det nødvendig, på hovedveiene i Dverberg herred, Nordland fylke 305
» 25. Skr. om midlertidig forbud mot motorvognkjøring i Hammerfest . 334
» 31. Skr. om innskrenkende bestemmelser for motorvognkjøring på en del veistrekninger i Møre fylke 349
Juni 1. Skr. om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning på hovedveiene i Stor-Elvdal herred 349
» 1. Skr. om ophevelse av bestemmelsen om nedsatt hastighet for motorvognkjøring på hovedveistrekningen Buruen—Åsheim i Ytre Rendal 349
» 2. Skr. om ophevelse av innskrenkningen i den frie motorvognkjøring på veistrekningen Rognan—Evensgård—Rusånes i Saltdal . . 349
» 2. Skr. om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning m. v. på veier i Trondhjems bymark 350
» 8. St.besl. om forsøksvis anvendelse av automobiler til supplering av togtrafikken ved Statsbanene 361
» 16. Skr. om forbud mot motorvognkjøring under teleløsning på gater og veier innen Harstad by 388

1927 Side
Juli 5. Skr. om innskrenkende bestemmelser for erhvervsmessig befordring med motorvogn uten rute på veistrekningen Sogndal—Fortun med sideruter til Jostedal og Sogndalsdalen 507
» 12. Skr. ang. innskrenkende bestemmelser for erhvervsmessig motorvognkjøring på en del veistrekninger i Sogn og Fjordane fylke . 598
» 13. Skr. ang. ophevelse av innskrenkninger i den fri motorvognkjøring på hovedveistrekningen Naustdal dampskibsbrygge—Nyheim i Naustdal herred m. v., Sogn og Fjordane fylke 598
» 19. Res. om opnevnelse av medlemmer av en komité til utredning av forholdet mellem jernbane- og automobildrift 602
» 20. Skr. om innskrenkende bestemmelser for motorvognkjøring i gaten Victoria Terrasse over Ruseløkbasarene i Oslo 607
» 20. Skr. om nedsettelse av kjørehastigheten for motorvogner over Kopervik bro i Kopervik 607
» 25. Tillegg til og brigde i fyresegnene åt Arbeidsdepartementet av 20 desember 1926 §§ 1, 2 og 57, fastsette 25 juli 1927 etter lov um motorvogner av 20 februar 1926 629
» 30. Skr. om forandrede bestemmelser om motorvognkjøring på en strekning av veien Bodø—Vågan i Bodin herred, Nordland fylke . 637
Aug. 18. Skr. om forbud mot motorvognkjøring på hovedveiene i Nordreisa herred, Troms fylke, under teleløsning og ellers når føreforholdene gjør det nødvendig 648
» 18. Skr. om at bestemmelsene i landskattelovens § 31, 3. ledd, ikke antas å ha anvendelse på arbeidere som er beskjeftiget med ferdige veiers vedlikehold 648
Septbr. 9. Skr. om innskrenkende bestemmelser for befordring av personer med motorvogn på veistrekningen Sand—Osen i Sand og Suldal herreder, Rogaland fylke 667
» 24. Skr. om innskrenkende bestemmelser for motorvognkjøring i Kristiansund 671
Oktbr. 20. Skr. angående særbestemmelser for motorvognkjøring i Drammen 834
» 28. Skr. om særbestemmelser for motorvognkjøring på en hovedveistrekning i Alversund herred, Hordaland fylke 842
Novbr. 19. Overenskomst med Sverige om anlegg av vei Kveli—Skogen—Tunsjø i Nord-Trøndelag delvis over svensk grunn 848
Desbr. 2. Skr. angående forbud mot motorvognkjøring på vinterføre og under teleløsning m. v. på den Numedalske hovedvei i Buskerud fylke 868
» 6. Skr. om ophevelse av innskrenkninger i den frie motorvognkjøring på visse hovedveistrekninger i Bruvik og Lindås herreder, Hordaland fylke 871
» 9. Skr. om innskrenkende bestemmelser for erhvervsmessig personbefordring med motorvogn i Tinn herred, Telemark fylke . . . 873
» 14. Skr. om ophevelse av forbud mot kjøring med motorvogn på de veier i Vardø by som ligger nordenfor en rett linje, trukket mellem karantenestasjonen og Nemark tankanlegg 874
» 16. Brigde i § 65 i fyresegnene åt Arbeidsdepartementet av 20 desember 1926, fastsett etter lov um motorvogner av 20 februar 1926 . 876
» 21. Skr. angående særbestemmelser for motorvognkjøring i Hedmark fylke 915

1927 *b. Skyssvesen.*
Juli 8. Res. om endringer i takstene for beregning av betalingen for skyss fra offentlige skyss-stasjoner 592

1927 *c. Jernbaner.*
Febr. 25. St.besl. om nedsettelse av Statsbanenes takster 86
Mars 11. Res. om midlertidig tillatelse til å befordre sprengstoffene trinol, tetryl og hexyl med jernbane som almindelig il- og fraktgods 117

1927 Side

Mars 18. Res. om konsesjon for A/S Ekebergbanen på en elektrisk sidelinje til Ekebergbanen fra Sportsplassen til Brandfjell ved Simensbråten 123
Mai 20. Res. om forandringer i vedtektene for A/S Holmestrand—Vittingfossbanen 329
» 27. Res. om kjørehastighet m. v. og sikkerhetsforanstaltninger vedkommende sporveien til Ullevål haveby 343
Juni 8. St.besl. om forsøksvis anvendelse av automobiler til supplering av togtrafikken ved Statsbanene 361
» 10. Res. om godkjennelse av Trondhjem bystyres beslutning om anlegg av en sporveislinje fra Elgseter bro til krysset av Tyholdtveien —Festningsgaten 368
» 21. Res. om endringer i reglene om transport av dynamitt m. v. med passasjertog, forsåvidt angår helt gjennemgelatinert røksvakt krutt og håndvåbenpatroner m. v. 391
Juli 1. Skr. ang. fastsettelse av bestemmelser for transport på jernbane av helt gjennemgelatinert røksvakt krutt og håndvåbenpatroner 476
» 4. St.besl. ang. bemyndigelse for Arbeidsdepartementet til å treffe bestemmelse om revisjon av regulativet for befordring av gods m. v. på Statsbanene 500
» 4. St.besl. ang. tilleggsoverenskomst om malmtransport på Ofotbanen 500
» 8. Res. om at konsesjonen på Urskogbanen og Hølandsbanen overdras til A/S Urskog—Hølandsbanen med samtidig forlengelse av konsesjonen 593
» 19. Res. om opnevnelse av medlemmer av en komité til utredning av forholdet mellem jernbane- og automobildrift 602
Septbr. 9. Res. om forandring i den ved res. av 18 mars 1927 meddelte konsesjon på en sidelinje til Ekebergbanen fra Sportsplassen til Brandfjell ved Simensbråten 666
» 30. Res. om bemyndigelse for Arbeidsdepartementet til å dispensere fra bestemmelsene i § 70, punkt 1, i det ved Statsbanene gjeldende tjenestereglement 675
Novbr. 18. Res. om befordring av sprengstoffene «Lynit A» og «Lynit B» med jernbane som almindelig il- og fraktgods 847
» 26. Skr. om bestemmelser for transport av sprengstoffene «Lynitt A» og «Lynit B» 862
Desbr. 2. Res. om forandring av § 9 a i kgl. res. av 28 april 1900 om transport av dynamitt m. m. med jernbanetog eller fartøi som går med passasjerer 867

d. Vassdrags- og elektrisitetsvesen.

1927
Juni 3. Res. om manøvreringsreglement for reguleringer i Tyavassdraget m. v. i Årdal herred, Sogn og Fjordane fylke 359
» 28. Skr. om reglementer for fellesfløtning og behandling av krabbas- og bunntømmer i Bægna elv 429
Juli 1. Lov nr. 1 om registrering av elektriske kraftledninger 447
» 1. Res. om forandringer i takstene for Nordsjø—Skienskanalen og Bandak—Nordsjøkanalen m. v. 462
» 11. Skriv um vedtektir for Bø og Seljord Samflotningslag 597
» 11. Skriv um reglar for Dalåis Samflotning 597
» 11. Skr. om statutter for Todøla Fellesfløtningsforening 597
» 11. Skr. om regler for Koselvens Fellesfløtning 597
» 11. Skr. om statutter for Levangerelvens Fellesfløtning 597
» 11. Skr. om regler for Steinkjer Fløtningsforening 597
» 29. Skr. om endring av statuttene for Todøla Fellesfløtningsforening av 11 juli 1927 635

1927 Side
Aug. 26. Res. om vedtekter ang. husvær for folk og hester under skogsarbeide og fløtning i Harran herred, Nord-Trøndelag fylke 656
» 26. Res. om manøvreringsreglement for kanalisering av Vestfosselven og Loselven 657
Desbr. 23. Res. om nedsettelse av avgiften av fôrmel og avfallsmel ved Bandak—Nordsjøkanalen og av avgiften for benyttelsen av Nordsjø—Skienskanalens brygger 917

e. Postvesen.

1926 Novbr. 16. / 1927 Janr. 25. Overenskomst mellem Norge og Sydafrika-unionen om utveksling av pakker 947
1927
Febr. 11. Res. om fullmakt for Poststyret til å treffe avtale med Poststyrene i Sverige og Danmark og i tilfelle i Finnland om en forsøksvis ordning med nedsettelse av portoen for visse tidender og tidsskrifter 47
» 11. Res. om endringer i gebyret for portonoteringer 47
» 11. Skr. om bemyndigelse for Poststyret til å treffe avtale med fremmede poststyrer om utveksling av pakker —, med Poststyret på Island om redusert porto for pakker samt med det danske og det islandske poststyre om beregning av halv internasjonal transittgodtgjørelse for brev og brevkort 48
Mai 6. Res. om gebyr for leie av postbokser 277
» 24. Skr. om ophevelse av litr. g, art. 9 i Verdenspostkonvensjonen, avsluttet i Stockholm 1924 334
Juni 10. Res. angående for hvilke forsendelser den ved Stortingets beslutning av 2 juni 1927 fastsatte lokalporto for brev og brevkort kommer til anvendelse 367
» 10. Res. om bemyndigelse for Poststyret til å treffe avtale med det danske, svenske og finske poststyre om endringer i den skandinaviske postoverenskomst og i den norsk-finske postoverenskomst 368
Juli 26. Skr. om endringer i «Overenskomst om postforbindelsen mellem Norge, Danmark og Sverige av 26 juli 1924» med ekspedisjonsreglement 631
» 30. Skr. om endringer i «Overenskomst om postutvekslingen mellem Norge og Finnland av 23/19 mai 1922» med ekspedisjonsreglement 636
Oktbr. 12. Rundskr. om at politiets tjenestemenn ikke bør bringe til offentlighetens kunnskap, hvad de i stillings medfør erfarer om underslag, tyveri og andre formuesinngrep, begått i eller mot postvesenet 830
» 28. Res. om foreldelse av erstatningskrav mot postvesenet for innbetalte innenrikske postanvisningsbeløp 842
Septbr. 16. / Novbr. 10. Overenskomst mellem Norge og den Australske Forbundsstat om utveksling av pakker 845
Desbr. 2. Res. om fullmakt for Poststyret til å godta de på postkonferansen i Haag i september 1927 vedtatte forskrifter for postbefordring med luftfartøi, samt for Handelsdepartementet til å fastsette luftpostavgifter for postforsendelse med innenrikske og utenrikske luftruter 867
» 16. Res. om fullmakt for Poststyret til å treffe avtale med Poststyret i Amerikas Forente Stater om endringer i den mellem Norge og Amerikas Forente Stater avsluttede overenskomst av 11 januar/11 februar 1921 875

Side

f. Telegraf og telefon.

1927
Febr. 11. Res. om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å gi private selskaper tillatelse til utsendelse av kringkastet stoff fra telegrafvesenets radiostasjon 47
Juli 4. Lov nr. 6 om endring i lov av 29 april 1899 om enerett for staten til befordring av meddelelser ved hjelp av telegraflinjer og lignende anlegg, med tilleggslover av 18 august 1914, 6 juli 1923 og 1 juli 1926 484
» 8. Res. om forandring av overenskomstene om telefon- og telegraftrafikken mellem Norge og Danmark og mellem Norge og Sverige, datert 1 og 1/8 oktober 1924 m. v. 593
Oktbr. 12. Rundskr. om behandling av tyvlytterspørsmålet ved kringkastning 828

g. Luftfart.

1927
Febr. 25. Lov om forandringer i lovene om den nye rettergangsordning . . 76
Lovens post VI . . . . . s. 79
Mars 18. Res. om at luftfart for privat regning med tilhørende stasjonsbetjening skal henføres under fareklasse nr. 22 122
April 22. Lov nr. 4 om utlendingers adgang til riket 208
Fjerde kapitel. Forskjellige bestemmelser . . . . . s. 213
Juni 16. Res. om konsesjon for det tyske luftfartsselskap Luft-Hansa A/G til å drive erhvervsmessig luftfartsvirksomhet 387
Aug. 26. Res. om forlengelse inntil 20 oktober 1927 av konsesjonen for det tyske luftfartsselskap Luft-Hansa A/G 656
Septbr. 2. Res. om konsesjon for det engelske firma Sky-Writing, major I. C. Savage, London, til å drive erhvervsmessig luftfartsvirksomhet ved å skrive i luften over norsk territorium 661
» 2. Res. om konsesjon for Norsk Lufttrafikk A/S, Oslo, til å drive luftfartsvirksomhet i form av leilighets- og reklameflyvning . 661
Desbr. 2. Res. om fullmakt for Poststyret til å godta de på postkonferansen i Haag i september 1927 vedtatte forskrifter for postbefordring med luftfartøi, samt for Handelsdepartementet til å fastsette luftpostavgifter for postforsendelser med innenrikske og utenrikske luftruter 867
» 2. Res. om konsesjon for Nils M. Herland, Kjeller, til å drive privat flyveskole m. m. 868

17. Omsetnings- og kredittvesen.

a. Bank- og pengevesen.

1927
Febr. 11. Res. om nedsettelse av rentefoten med ½ pct. for visse lån i Den norske Stats Fiskeribank 47
» 15. Rundskr. om fastsettelse av kurser fra 1 mars 1927 for beregning av stempelavgiften av veksler, som lyder på utenlandsk myntsort 49
» 25. Res. om fastsettelse av renten for ikke fortrinsberettigede lån av Småbrukerbanken 86
» 25. Lov om forandringer i lovene om den nye rettergangsordning . . 76
Lovens post VI . . . . . s. 79
Juni 10. Res. om forandring i reglementet for Kongeriket Norges Hypotekbank 369
» 27. St.besl. om tilveiebringelse og forrentning av grunnfond og reservefond for Norges Kommunalbank 423
Juli 8. Res. om forandring i forvaltningsreglene og styreinstruksen for Sikringsfondet for Sparebanker 594
Aug. 5. Res. om reglement for Norges Kommunalbank m. v. 642
Septbr. 26. Res. om tillatelse for 3 nærmere angitte banker i Oslo og Bergen med filialer til å drive bankvirksomhet 674

1927 Side
Septbr.30. Res. om tillatelse for 2 nærmere angitte banker i Oslo til å drive bankvirksomhet m. v. 675
Novbr. 3. Res. om tillatelse for 7 nærmere angitte banker til å drive bankvirksomhet 844
» 18. Res. om tillatelse for 7 nærmere angitte banker til å drive bankvirksomhet 848
» 25. Res. om tillatelse for 13 nærmere angitte banker til å drive bankvirksomhet 861
Desbr. 2. Res. om tillatelse for Herø og Omegns Privatbank til å drive bankvirksomhet 868
» 9. Res. om tillatelse for 16 nærmere angitte banker til å drive bankvirksomhet 872
» 16. Res. om tillatelse for 5 nærmere angitte banker til å drive bankvirksomhet 875
» 16. Res. om tillatelse for Aktieselskapet Privatbanken i Trondhjem med filialer i Kristiansund og Orkdal til å drive bankvirksomhet 875
» 23. Res. om tillatelse for 4 nærmere angitte banker til å drive bankvirksomhet 918
» 23. Res. om tillatelse for A/S Tønsberg Industri- og Sjøfartsbank, Tønsberg, med filial i Oslo til å drive bankvirksomhet 918
» 23. Res. om tillatelse for 4 nærmere angitte banker til å drive bankvirksomhet 918
» 30. Res. om tillatelse for 3 nærmere angitte banker til å drive bankvirksomhet 929
» 30. Res. om tillatelse for A/S Voss Veksel- og Landmannsbank, Voss, med kommisjonær i Eidfjord i Hardanger til å drive bankvirksomhet 929
» 30. Res. om tillatelse for 4 nærmere angitte banker til å drive bankvirksomhet 929

b. Mål, vekt, vrakning.

1927
Mars 21. Skr. om forandring i justerreglementet 123
Juli 4. Lov nr. 14 om forandringer i lov om metrisk mål og vekt av 14 juli 1922 med forandringer av 26 juni 1925 og 16 juli 1926 . . . 495
» 27. Skr. om forandring i og tillegg til justerreglementet 633
Aug. 27. Skr. om forandring av tillegg II til reglement for justervesenet . 659

18. Forsikringsvesen.

1926
Desbr. 15. Overenskomst med Danmark om overflytning av medlemmer mellem sykekasser i Norge og Danmark 947
1927
Febr. 4. Res. om sløifning av undtagelsen fra forsikringsplikt for laste- og lossearbeidere i Oslo 22
» 12. Skr. om hvorvidt barselpenger som utbetales av Riksforsikringsanstalten, er skattepliktig inntekt på mottagerens hånd . . . 49
» 25. Lov om forandringer i lovene om den nye rettergangsordning . . 76
Lovens post VI . . . . . s. 79
Mars 18. Res. om at luftfart for privat regning med tilhørende stasjonsbetjening skal henføres under fareklasse nr. 22 122
» 25. Lov inneholdende tillegg til lov om forsikring av norske fartøier mot krigsfare av 16 juli 1915 (med tilleggslover av 26 mai 1916, 14 mai 1917 og 12 juli 1918) 124
April 2. St.besl. om premiesatser for ulykkesforsikring for sjømenn 132
Juni 3. Lov nr. 1 om endringer i lov om sykeforsikring av 6 august 1915 med tilleggslover 350
Juli 1. Res. om at der av statens andel av sykeforsikringspremiene skal legges ¼ til sykeforsikringens reguleringsfond for året 1927 . 462

1927 Side
Juli 4. Lov nr. 12 om forandringer i lov om ulykkesforsikring for sjømenn av 18 august 1911 med tilleggslover 493
» 4. Lov nr. 13 um brigde i lov um ulukketrygding for fiskarar frå 10 desember 1920 med tilleggslov frå 17 juli 1925 494
Desbr. 20. Rundskr. nr. 8 angående fremmedloven. (Arbeidsformidlings- og festekontorers, samt kretssykekassers plikt til å gi melding om utlendinger m. v.) 913

19. Konsesjoner.

1927
Febr. 25. Res. om forhøielse av jordkonsesjonsgrensen i Hedrum herred, Vestfold fylke, til 4 ha. for utenbygds og 30 ha. for innenbygds . . 85
Mars 18. Lov om forlenget gyldighet av midlertidig lov av 21 mars 1919 om erhvervelse av fast eiendom i fiskeridistriktene 121
» 18. Res. om konsesjon for A/S Ekebergbanen på en elektrisk sidelinje til Ekebergbanen fra Sportsplassen til Brandfjell ved Simensbråten 123
April 5. Res. om forandring av § 1 i konsesjonen for A/S Vinmonopolet . 166
» 22. Res. om nedsettelse av jord- og skogkonsesjonsgrensene for Vestre Moland herred, Aust-Agder fylke 224
Mai 13. Res. om forandring i konsesjonsvilkårene for A/S Vinmonopolet . . 300
» 20. Res. om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensen for innenbygdsboende for Våle herred, Vestfold fylke, til 500 dekar 328
Juni 16. Res. om konsesjon for det tyske luftfartsselskap Luft-Hansa A/G til å drive erhvervsmessig luftfartsvirksomhet 387
Aug. 26. Res. om forlengelse inntil 20 oktober 1927 av konsesjonen for det tyske luftfartsselskap Luft-Hansa A/G 656
Septbr. 2. Res. om konsesjon for det engelske firma Sky-Writing, major I. C. Savage, London, til å drive erhvervsmessig luftfartsvirksomhet ved å skrive i luften over norsk territorium 661
» 2. Res. om konsesjon for Norsk Lufttrafikk A/S, Oslo, til å drive luftfartsvirksomhet i form av leilighets- og reklameflyvning . . . 661
» 9. Res. om forandring i den ved res. av 18 mars 1927 meddelte konsesjon på en sidelinje til Ekebergbanen fra Sportsplassen til Brandfjell ved Simensbråten 666
» 30. Res. om tillatelse for Norsk Hydro-Elektrisk Kvælstofaktieselskap til å utvide sin grunnkapital 675
Oktbr. 21. Res. om forhøielse av jordkonsesjonsgrensen for innenbygdsboende i Våle herred, Vestfold fylke, til 200 dekar 839
Desbr. 2. Res. om konsesjon for Nils M. Herland, Kjeller, til å drive privat flyveskole m. m. 868
» 16. Res. om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensen for utenbygdsboende i Sannidal herred, Telemark fylke 875

20. Sociale anliggender.

1920
Juli 9. Utkast til internasjonal overenskomst om lavalder for barns beskjeftigelse til sjøs, vedtatt på den Internasjonale Arbeidskonferanse i Genua 9 juli 1920 946
1921
Novbr. 11. Utkast til internasjonal overenskomst om lavalder for kullempere og fyrbøtere ombord i skib, vedtatt på den Internasjonale Arbeidskonferanse i Genève 11 november 1921 946
1927
Febr. 11. Res. om ophevelse av vedtekten for boligformidling i Kristiansand S. 47
» 18. Res. om at Brekken kommune fra 1 januar 1926 utskilles fra Røros arbeidskontor 68
Mars 31. Res. om husleiereguleringens avvikling i Ålesund 132
Mai 5. Lov nr. 1 om arbeidstvister 248

1927 Side
Mai 5. Midlertidig lov nr. 2 om tillegg til lov om arbeidstvister forsåvidt angår anvendelse av tvungen voldgift 267
» 5. Res. om anvendelse av tvungen voldgift i en del arbeidstvister . . 269
» 6. Res. angående forbud mot iverksettelse av arbeidsstenging eller arbeidsnedleggelse i anledning av en del tvister som er undergitt voldgift 271
Juni 14. Res. om anvendelse av tvungen voldgift i 22 arbeidstvister . . . 378
Juli 1. Res. om anvendelse av tvungen voldgift i 2 arbeidstvister 460
» 4. Lov nr. 9 om forandringer i den almindelige borgerlige straffelov av 22 mai 1902 487
Straffelovens § 222 I og II . . . . . s. 491
» 11. Res. om tvungen voldgift i en del arbeidstvister 597
Aug. 12. Res. om anvendelse av tvungen voldgift i et par arbeidstvister . . 645
» 19. Res. om anvendelse av tvungen voldgift i en del arbeidstvister . . 648
» 26. Res. om anvendelse av tvungen voldgift i en del arbeidstvister . . 651
» 29. Res. om anvendelse av tvungen voldgift i en del arbeidstvister . . 659
Septbr. 6. Res. om anvendelse av tvungen voldgift i en arbeidstvist 662
» 9. Res. om anvendelse av tvungen voldgift i en arbeidstvist 666
Novbr. 18. Res. om anvendelse av tvungen voldgift i 20 arbeidstvister m. v. 847
Desbr. 20. Rundskr. nr. 8 angående fremmedloven. (Arbeidsformidlings- og festekontorers samt kredssykekassers plikt til å gi melding om utlendinger m. v.) 913

21. Svalbard.

1927
Febr. 11. Rundskr. om den nye rettergangsordning, jfr. post I i den i rundskrivelsen inntatte resolusjon av 11 februar 1927 30
» 18. Res. om pantebokførselen m. v. på Svalbard 67
April 11. Skr. om at republikken Santo Domingo har tiltrådt Svalbardtraktaten av 9 februar 1920 186
» 22. Lov nr. 3 om vergemål for umyndige 188
Lovens § 104 . . . . . s. 208
» 22. Lov nr. 4 om utlendingers adgang til riket 208
Lovens § 27 . . . . . s. 214
Mai 24. Skr. om ophevelse av litr. g, art. 9 i Verdenspostkonvensjonen (vedkommende de norske poststeder på Svalbard) 334
» 27. Kunngj. om formues- og inntektsskatt til Svalbard for budgett-terminen 1927—28 339
Juni 3. Kunngj. om avgift til statskassen av kull, som utføres fra Svalbard 355
» 28. Lov om innførsel, utførsel og salg av våben og ammunisjon samt deler derav 424
Kap. 5. Forskjellige bestemmelser . . . . . s. 428
» 29. Skr. om Argentinas tiltredelse av Svalbardtraktaten av 9 februar 1920 948
» 30. St.besl. um godkjenning av semja millom staten og A/S Svalbard Kulgruber um okkupasjonskravi til selskapet på Svalbard m. v. 429
Juli 1. Res. om at lov om arbeidstvister av 5 mai 1927 og midlertidig lov om tillegg til lov om arbeidstvister forsåvidt angår anvendelsen av tvungen voldgift av 5 mai 1927 skal gjelde for Svalbard 460
» 8. Kunngj. om tollavgifter og de midlertidige tollsatser og de midlertidige tolltillegg 512
§ 4 bl. a. ang. varer som innføres til eller overføres fra Svalbard . . . . . s. 517
» 19. Res. ang. forskrifter for Svalbard om innførsel, omsetning og utdeling av rusdrikk 599
Aug. 5. Res. om forbud mot utleggelse av gift til fangst av vilt på Svalbard 642

1927 Side
Aug. 26. Res. om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å støtte drift ved Kings Bay Kul Comp. A/S's gruber m. v. 656
Septbr. 17. Skr. ang. skatt av inntekt for en på Svalbard bosatt fastlønnet person 669
» 26. Res. om bemyndigelse for Justisdepartementet til bl. a. å gi forskrifter om kontroll med utlendinger som kommer fra Svalbard 672
Desbr. 20. Rundskr. nr. 1 angående fremmedloven 878

22. Forsvarsvesen.

a. Militærvesen i almindelighet.

1927
Janr. 28. Res. om bemyndigelse for Forsvarsdepartementet til å foreta visse tillempninger i reglene for ansettelse, forfremmelse m. v. av de fastlønte underofficerer 16
» 31. Skr. angående nye bestemmelser om forbudte sjøområder 21
Mars 4. Res. om valg av 2 kretsforstandere for Leksvik innrulleringskrets, en for Leksvik hovedsogn og en for Stranda annekssogn . . 113
Juni 14. Res. om forandringer i lønnsregulativet for arbeidere ved hærens og marinens fabrikker og etablissementer m. v. 380
» 23. Skr. om endringer i «Disciplinærreglement for hæren og flåten» . . 396
» 24. Lov nr. 3 om forandring i lov om militære rekvisisjoner i krigstilfelle av 27 juli 1896 398
» 28. Lov om innførsel, utførsel og salg av våben og ammunisjon samt deler derav 424
Juli 2. / Juli 4. St.besl. om ny forsvarsordning 501
» 19. Res. om at de ved kongelig resolusjon av 14 juni 1927 fastsatte forandringer av lønnsregulativet for arbeidere ved Hærens og Marinens fabrikker og etablissementer m. v. først gjøres gjeldende fra 1 august 1927 602

b. Hæren.

1927
Janr. 28. Res. om bemyndigelse for Forsvarsdepartementet til å foreta visse tillempninger i reglene for ansettelse, forfremmelse m. v. av de fastlønte underofficerer 16

c. Flåten.

1927
Janr. 31. Skr. angående nye bestemmelser om forbudte sjøområder 21
Mai 13. Res. om tillegg til reglementet for artium av 16 mai 1911 (om artium for kandidater som har bestått avgangseksamen ved Sjøkrigsskolens nederste avdeling 303

23. Finansvesen.

a. Statens eiendommer og rettigheter. Statsgjelden.

1927
Mai 18. St.besl. om innkjøp av legasjonshus i Kjøbenhavn 309
» 20. St.besl. om makeskifte av et areal av Kontraskjæret med en tomt ved Majorstuen 333
Juni 21. Res. om kjøp av eiendommen matr.nr. 674 til Kirkegaten i Lillehammer til embedsbolig for politimesteren i Gudbrandsdal . . 392
» 21. Res. om kjøp av eiendommen matr.nr. 49 og 50 i Namsos til embedsbolig for politimesteren i Namsos 392

b. Stiftelser. Legater m. v.

1927
Janr. 11. Stadf. på «Tomine H. Molands legat» (Søndeled) 3
» 11. Stadf. på «Rentenist Morten Aakranns legat» til myrsakens fremme 3

1927 Side
Janr. 12. Stadf. på «Godseier Carl Wedel-Jarlsbergs legat» til fremme av myrdyrkningen 3
» 12. Stadf. på «Hans Aslakson Skaardals legat for trengende i Holla» 3
Febr. 15. Stadf. på «Johan D. Behrens stipendiatfond» for norske sanginstruktører og komponister av korsanger 49
Mars 15. Stadf. på «Godseier Herman Wedel-Jarlsbergs legat» til myrsakens fremme 121
» 15. Stadf. på «Maskinmester Hans Hagbart Henriksens legat» til myrsakens fremme 121
April 8. Stadf. på «Laura og L. P. Steruds legat til Moss folkeskole» . . . 185
» 8. Stadf. på «John Nilsen og Marit Alfsdatter Krogstadsandens legat» til Horg gamlehjem 185
» 11. Stadf. på «Jensine og Joakim Haugs legat» til trengende i Jelsa herred 186
» 22. Stadf. på «Legatet av 1914» til videre utdannelse av evnerik arbeiderungdom, hjemmehørende i Moss 226
» 25. Stadf. på «Ingeniør S. Kopslands legat til Gransherad kommune» . 233
» 26. Stadf. på «Kirkesanger John Malvig og hustru Beret Malvigs legat», Steinkjer 234
» 26. Stadf. på «Apoteker Johan Lothes og hustrus fond for utgivelse av videnskabelige arbeider ved Bergens Museum eller Bergens Universitet» 234
Mai 5. Stadf. på «Martin S. Faadals legat» til drift av gamlehjem i Leinstrand 271
» 5. Stadf. på «Lærer O. A. Thorsens legat til beste for trengende i Hovin og Heli sogn i Spydeberg prestegjeld» 271
» 6. Stadf. på I. T. S. Greves og hustrus legat» til eldre trengende menn eller kvinner av handelstanden og embedsstanden i Stavanger 278
» 6. Stadf. på «Frøken Sofie Olsens fond for Fredensborg i Porsgrund» . 278
» 9. Stadf. på «Frøken Emma Otilie Ellefsens legat til «Foreningen til Selvhjelp for (Norges) Blinde» (efter 1909: «Norges Blindeforbund»)» 278
» 9. Stadf. på «Fondet til minne om de under verdenskrigen 1914—1918 forliste sjøfolk fra Kristiansund» 278
» 12. Stadf. på Randine Juvkams legat til innkjøp og utdeling av bibler til verdige trengende konfirmanter i Bagn og Reinlid sogn . 292
» 12. Stadf. på «Verftsdirektør Haakon Sommerfeldt Weidemanns legat for fattige og syke i Dovre prestegjeld» 292
» 12. Stadf. på «Hans P. Weedings legat til friplasser ved kysthospitalet på Tromsøen» 292
» 19. Stadf. på «Stud. filol Yngvar Sydnes's legat for en filologisk student ved Det kongelige Frederiks Universitet» 309
» 20. Stadf. på «Kristiansunds Riksmålskafes fond til Kristiansunds offentlige høiere almenskole» 333
» 20. Stadf. på «Samlagsfondet i Vaagan» til Vaagan private middelskole m. v. 333
Juni 1. Stadf. på «Peder Skjelfos og hustru Annas legat» til trengende i Ytterfjerdingen og på Tisbjørnrud skog i Hobøl prestegjeld . . . 349
» 3. Stadf. på «Frøken Gitta Legangers legat» til eldre, verdige trengende kvinner — gifte, ugifte eller enker — av embeds- og borgerstanden samt dermed likestillede klasser, vesentlig hjemmehørende i Oslo 360
» 3. Stadf. på «Marthe og Oluf Krabbes legat for gamle syke og verdig trengende innen Strandbygden» 361
» 7. Stadf. på «Johs. Christoffersen Haugens legat» til hjelp til innkjøp av arbeiderbruk i Lier samt til en del foreninger i Drammen 361
» 8. Stadf. på «Frøken Emilie Caroline Elise Gjessings legat» til Oslo Indremisjon 362
» 10. Res. om bemyndigelse for Kirke- og Undervisningsdepartementet til

Side

å treffe bestemmelser om størrelse og opkrevning m. v. av den avgift som efter lov nr. 2 av 14 mai 1926 skal utredes av offentlige stiftelser og legater 368
Juni 13. Stadf. på «Gedine Svestads legat til ungdomslaget «Ungskogen» i Stor-Elvdal» 378
» 18. Stadf. på «Doktor Paul Andreas Ebeltofts legat til beste for innvånere av Tromsø by» 389
» 21. Stadf. på «Det norske Pengelotteris Fond for Musikselskapet «Harmonien» i Bergen» 395
» 23. Stadf. på «Student Ragnvald Frøises legat» til en teologisk student ved menighetsfakultetet i Oslo» 396
» 23. Stadf. på «Verftsdirektør Haakon Sommerfeldt Weidemanns legat til myrsakens fremme i Norge» 396
» 23. Stadf. på «Læge Henrik Krenchel Jelstrups legat til fondet for vanføresaken i Norge» 396
» 25. Stadf. på legat til sykepleie i Nidarvold krets av Lade sogn . . . 423
» 28. Stadf. på «Knut K. Vamres legat» til verdige trengende i Rollag sogn» 429
Juli 4. Lov nr. 11 om stamhuset Rosendal og om forandring i arverettsreglene for stamhuset Jarlsberg 492
» 4. Res. om at tidspunktet for stamhuset Rosendals overgang til fri eiendom settes til 4 juli 1927 493
» 5. Stadf. på «Knut og Live Hejes legat» for verdige trengende i Flå . 506
» 5. Stadf. på «Lærer og klokker Ingebrigt Qvam og hustru Inger Annas legat» til stipendier til høiere utdannelse 507
» 6. Stadf. på et av oberstløitnant C. Gulbranson oprettet skoglegat for Hol herred 507
» 8. Skr. om adgangen til anbringelse av offentlige stiftelsers og legaters midler i kommuneobligasjoner 594
Aug. 24. Stadf. på «Magdalene og Finn Wilhelmsens legat for enslige damer» i Tønsberg 651
Septbr. 19. Stadf. på «B. K. Imenæs og hustru Gusta Imenæs's legat til misjonen i Landvik» 669
» 19. Stadf. på «Bærums Landbruksforenings fond» 669
» 19. Stadf. på «Verftsdirektør Haakon Sommerfeldt Weidemanns legat til skogsakens fremme i Norge» 669
» 22. Stadf. på «Ole Amdalsrød og hustru Berthas legat» til verdige trengende av Sauda sogn 670
» 23. Stadf. på «Christopher Nagell Fæster og hustru Elvine Alette født Bredals legat» til beste for Bergens handels- og sjømannsstand 670
» 28. Stadf. på «Gunnuld Gregersen Nordbøs legat til beste for Jødemisjonen» 674
» 30. Res. om godkjennelse av vilkår for Universitetets overtagelse av stamhuset Jarlsberg 674
Oktbr. 1. Stadf. på «Distriktslæge Oscar Carlsen og hustru Magda Carlsens legat» til fordel for lærere og elever ved Skiens gymnasium . 815
» 18. Stadf. på «Professor J. Liebleins orientalistfond» til fremme av orientalistiske studier 831
» 29. Stadf. på «Ingeborg Tuntlands legat» til verdige trengende, fortrinsvis skoleungdom i Hjelmeland sogn 842
» 31. Stadf. på «Lærer og kirkesanger Gulbrand Skøiens legat til fremme av mannssangen i Hønefoss» 842
» 31. Stadf. på «Doktor Hartvig Hansens legat til Evangeliets Forkyndelse» til fordel for Det Norske Misjonsselskap i Stavanger . 842
» 31. Stadf. på «Doktor Hartvig Hansens legat til Evangeliets Forkyndelse» til fordel for Det Norsk-Lutherske Kinamisjons Forbund . . 842
Novbr. 2. Stadf. på «Tor Klauvreids legat til beste for småkårsfolk i Skafså sokn» 843

1927 Side
Novbr. 8. Stadf. på «Direktør Carl Konow Angell Petersen og hustrus fond til fordel for tuberkuløse og kreftsyke» 844
» 10. Stadf. på «Einar Venjums legat til fordel for trengende på Hafslo» 845
» 10. Stadf. på «Jens Bærøes legat» til verdige trengende i Hobøl og Tomter 845
» 10. Stadf. på «Grosserer Severin Jacobsens legat til drift av et alderdomshjem for Oslo handelsstand» 845
» 15. Stadf. på «Skibsreder O. R. Føreids legat til Selskapet for Grimstad Bys Vel» 846
» 16. Stadf. på Ole Olsen Teigens legat» til verdige trengende innen Hol prestegjeld 846
» 22. Stadf. på «Johan Meningens legat» til verdige trengende i Åmot . 851
» 22. Stadf. på «Stefanus Carl Johan Larsens legat» til Korskirkens menighet i Bergen 851
» 24. Stadf. på «Knut H. Sletten og hustru Marens legat» for ubemidlede tæringssyke innen Kvikne sogn 855
» 24. Stadf. på «Kjøpmann G. Nottosens legat» til beste for eldre ugifte kvinner av handels- og tjenerstanden, Kristiansand 855
» 28. Stadf. på «Universitetets fond for norsk historisk forskning» . . . 862
Desbr. 1. Stadf. på «Ola Øisteinson Egges legat til Vestre Slidre indremisjon» 866
» 1. Stadf. på «Rasmus Hals og Hustrus legat» til beklædning av barn i Våle prestegjeld 866
» 1. Stadf. på «Johan Bruusgaards Minde» til Drammens Handelsstands stipendiefond 866
» 20. Stadf. på «Skibsreder A. F. Klaveness og Frues legat til fordel for et koncertorkester i Oslo» 878
» 21. Stadf. på «Ingeborg Tuntlands legat» til beste for sykepleierstanden og lærerinnestanden i Rogaland 914
» 22. Stadf. på «Nils, Kristine, Ole, Eli og Nils Fuglsengs legat» til oplysningsarbeide og forkyndelse i kristelig ånd i Ringsaker . . . 915
» 23. Stadf. på «Frøken Harriet Wedel-Jarlsbergs legat til Den norske Omstreifermisjon» 918
» 29. Stadf. på «Kaptein Gude-Smiths og frues legat» til utdannelse av sønner og døtre av aktede familier i Trondhjem 929
» 30. Stadf. på «Sorenskriver Bierings døtres legat» til fordel for trengende og verdige enker og ugifte døtre efter juridiske embedsmenn 929

c. Offentlige fond.

d. Sportelvesen.

1927
Febr. 5. Skr. om beregning av avskrivningsgebyr ved innbetaling av statsskatt 23
» 18. Lov nr. 3 om forandringer i sportellovgivningen 54
» 28. Skr. om at når begge parter i en prosess har fått benefisium, blir utskrifter av dommen å meddele begge parter uten betaling i henhold til sportellovens § 79 87
Mai 27. Res. om at saker angående fortolkning av sportelloven med tilleggslover skal høre under Justisdepartementet 342
» 28. Skr. angående beregning av gebyret for tinglesning av påtegning på tidligere tingleste skjøter og hjemmelsbrever, jfr. sportellovens § 51, siste punktum, og § 49 344
Juni 16. Res. om fastsettelse av vidnegodtgjørelse m. v. 385
» 21. Rundskr. nr. 12 om den nye rettergangsordning. (Vidnegodtgjørelse i straffesaker og civile saker) 393
» 24. Res. angående instruks for rettenes ansettelse av godtgjørelse for aktorer og offentlige forsvarere i straffesaker samt sakkyndige i straffesaker og civile saker ved andre domstoler enn Høiesterett 407
» 30. Rundskr. angående salærinstruks 429

1927 Side
Juli 1. Res. om forandret bestemmelse ang. regnskap for skyss- og kostgodtgjørelse samt avholdelsessalær til off. tjenestemenn m. v. 460
» 1. Res. ang. forskrifter om ansettelse av godtgjørelse til domsmenn og skjønnsmenn 461
» 1. Rundskr. nr. 15 ang. den nye rettergangsordning. (Om betaling til domsmenn, skjønnsmenn, rettsvidner og sakkyndige) 463
» 1. Rundskr. nr. 16 ang. den nye rettergangsordning. (Om regnskapshold for civile rettssaker ved herreds- og byrettene) 466
» 5. Skr. ang. forståelsen av sportellovens § 167 506
» 20. Skr. om at bestemmelsen i lov om inngåelse og opløsning av ekteskap av 31 mai 1918 § 30 — om at der for vigsel og vigselattest intet skal betales — fremdeles er gjeldende 606
Aug. 31. Skr. ang .gebyrberegningen når begjæring om midlertidig forføining efter tvangsfullbyrdelseslovens § 262 er blitt tilbakekalt . . 659
» 31. Skr. om hvorvidt gebyr skal beregnes efter sportellovens § 1 når saksøkeren i en vekselsak tilbakekaller søksmålet 660
» 31. Skr. ang. gebyrets beregning når en skjønnsbegjæring tilbakekalles 660
Septbr. 5. Skr. om at forliksmenn som medlemmer av vergemålsretten ikke tilkommer betaling efter sportellovens § 90 662
» 15. Skr. angående gebyrberegning ved begjæring om tvangsauksjon over faste eiendommer 667
» 21. Skr. om gebyr for forberedelse av tvangsauksjon over løsøre . . . 669
Oktbr. 1. Skr. om godtgjørelse samt skyss- og kostgodtgjørelse til skjønnsmenn 815
» 1. Skr. om beregningen av gebyr efter sportellovens § 53 815
» 4. Rundskr. om gebyr for forkynnelse av stevning med bilag 816
» 17. Skr. om gebyr av statskassen for tilsigelse av rettsvidner til civil sak, som behandles i rettsmøte utenfor de faste rettsdager . . 831
» 19. Skr. om gebyr for bevisoptagelse, hvor denne er begjært til bruk ved avgjørelse i henhold til fattiglovens § 45, annet ledd . . 832
» 21. Skr. angående beregning av gebyr ved tilbakekallelse av begjæring om tvangsauksjon over løsøre 839
» 27. Skr. om at der for skatteauksjon over skib ikke skal betales gebyr efter sportellovens § 47, siste ledd 840
» 27. Skr. angående tilbakekallelse av skrivelse av 23 juni 1917 vedrørende gebyr for tinglesning av utskrift av ekspropriasjonsforretninger 841
Novbr. 2. Skr. om beregning av gebyr efter sportellovens §§ 5 og 7 for odelstakst over flere eiendommer 843
» 3. Skr. om at gebyr ikke skal betales for en politimesters utstedelse av troverdighets-, vandels- og straffefrihetsattester, attester om kjøp av gift, sprit, sprengstoff m. v. 844
» 8. Rundskr. om at der ikke skal betales gebyr for vigsel 844
» 8. Skr. om at gebyr ikke antas å skulle beregnes for underretning efter tvangsfullbyrdelseslovens § 89, når det er namsretten som sender underretningen 845
Desbr. 27. Skr. angående beregning av gebyr for tinglysning av skjøte når en eiendom er solgt ved tvangsauksjon og derefter er overdratt til ny kjøper, til hvem auksjonsskjøte blir utstedt 928

e. Skattevesen.

1927
Janr. 21. Skr. om at der ikke er adgang til å pålegge en skatteyder å betale honorar til en revisor, som har eftersett hans bøker efter ligningsmyndighetenes bestemmelse i henhold til landskattelovens § 83 (byskattelovens § 79), 4de ledd. 13
» 25. Skr. om forståelsen av byskattelovens § 104 (landskattelovens § 112), siste ledd 13

1927 Side
Janr. 30. Telegr. om forståelsen av uttrykket «tjener» i landskattelovens § 31 (byskattelovens § 26), tredje ledd 21
Febr. 5. Skr. om beregning av avskrivningsgebyr ved innbetaling av statsskatt 23
» 12. Skr. om hvorvidt barselpenger, som utbetales av Riksforsikringsanstalten, er skattepliktig inntekt på mottagerens hånd . . . 49
» 15. Skr. angående spørsmål om adgang til å iligne en skogeier inntektsskatt for hans personlige arbeide med å øve opsyn med skogen og lede skogdriften 50
» 17. Telegr. om at utbytte, utbetalt av reguleringsfond, oprettet ved nedskrivning av aktiekapital i et selskap, antas å være skattefritt på aktionærenes hånd 53
» 22. Skr. om at Hypotekbankens lånekontorer antas å ha plikt til å besvare en forespørsel fra en ligningsnevnd om en rekke skattyderes lån i banken, jfr. landskattelovens § 66, byskattelovens § 58 70
» 25. Skr. om beskatning av utbytte av Bærumsbanen, jfr. landskattelovens § 22, byskattelovens § 27 87
Mars 3. Skr. om forståelsen av uttrykket «selvstendig skognæring» i landskattelovens § 58 102
April 8. Lov nr. 2 om adgang for kommunene til å utligne en tilleggsskatt på større inntekter for budgettåret 1927—1928 176
» 21. Skr. om at der ikke vil være adgang til å utlegge skatteliste for kommuneskatteligningen særskilt 187
Mai 3. Skr. angående forståelsen av bestemmelsen i landskattelovens § 89, første ledd, om tap av klageretten 248
» 27. Kunngj. om formues- og inntektsskatt til statskassen for budgetterminen 1 juli 1927 til 30 juni 1928 334
» 27. Kunngj. om ekstraordinær skatt til staten av formue for budgetterm. 1927—28 338
» 27. Kunngj. om formues- og inntektsskatt til Svalbard for budgetterm. 1927—28 339
» 27. Kunngj. om skatt til statskassen av motorvogner og lystfartøier samt av inngangspenger til forestillinger og fremvisninger m. v. for budgetterm. 1927—28 341
Juni 1. Skr. om hvorvidt livsarvinger efter en avdød skattyder bør nektes oplysninger om innholdet av hans selvangivelse 349
» 3. Lov nr. 3 om forandringer i skatteloven for landet av 18 august 1911 med senere tilleggslover 351
» 3. Lov nr. 4 om forandringer i skatteloven for byene av 18 august 1911 med senere tilleggslover 353
» 3. Res. om skattetakstvedtekter for Skien 360
» 21. Lov nr. 1 om forandring i lov av 13 juli 1921, inneholdende midlertidige bestemmelser om utligning av skatt til staten på inntekt og formue 389
» 24. Kunngj. om skatt til statskassen av fortæring på bevertningssteder for budgetterminen 1 juli 1927—30 juni 1928 . . . 402
Juli 4. Rundskr. om kunngjøring av utpantningsvarsel for skatter og lignende almindelige avgifter til stat og kommune 501
» 7. Lov nr. 4 om forandringer i skatteloven for landet av 18 august 1911 med senere tilleggslover 510
» 7. Lov nr. 5 om forandringer i skatteloven for byene av 18 august 1911 med senere tilleggslover 510
» 9. Skr. om foreldelsesfristen for den ekstraordinære formuesskatt m. v. 595
» 19. Res. om forandringer i skattetakstvedtektene for Drammen . . . 601
Aug. 18. Skr. om at bestemmelsene i landskattelovens § 31, 3. ledd ikke antas å ha anvendelse på arbeidere som er beskjeftiget med ferdige veiers vedlikehold 648

1927 Side

Aug. 27. Skr. om at bankinnskudd og renter derav, som tilhører bondeungdomslag, loger o. l. foreninger, ikke i almindelighet antas å kunne medtas ved formues- og inntektsansettelsen (byskattelovens § 21 k, tilleggslov 3 juni 1927) 659
Septbr. 17. Skr. ang. skatt av inntekt for en på Svalbard bosatt fastlønnet person 669
Oktbr. 21. Res. om tillegg til skattetakstvedtekten for Oslo 839
» 21. Skr. om at skogforvalterbolig, skogvokterboliger og skogstuer ikke blir å medregne ved formuesbeskatning av statens og oplysningsvesenets fonds skoger 839
Novbr. 8. Skr. angående spørsmålet om gjennemsnittsligning, når en skattyder driver næringsdrift, knyttet til fast eiendom eller anlegg i utlandet (landskattelovens § 22, byskattelovens § 17) 845
» 21. Skr. om at bidrag fra kretssykekasse på grunn av sykdom med derav følgende arbeidsudyktighet er skattepliktig inntekt på mottagerens hånd, jfr. landskattelovens § 42 850
» 30. Rundskr. nr. 81 vedkommende skattelovene 862
Desbr. 2. Res. om endring i skattetakstvedtektene for Kongsberg 868
» 10. Skr. om at medlem av særskilt klagenevnd, som skal befare en skog, må ha krav på skyssgodtgjørelse til det sted hvor nevnden tar kvarter under befaringen 873
» 19. Skr. angående plikt til å innsende regnskapsbøker og næringsopgaver til ligningsmyndighetene 877
Skattelov for landet av 18 august 1911, således som den lyder efter de ved lover av 28 juni 1912, 17 august 1915, 14 desember 1917, 3 mai og 9 august 1918, 22 februar og 30 juni 1921, 21 juli 1922, 11 august 1924, 16 juli 1926, 3 juni og 7 juli 1927 foretatte forandringer 676
Skattelov for byene av 18 august 1911, således som den lyder efter de ved lover av 28 juni 1912, 17 august 1915, 14 desember 1917, 3 mai og 9 august 1918, 22 februar og 30 juni 1921, 21 juli 1922, 11 august 1924, 16 juli 1926, 3 juni og 7 juli 1927 foretatte forandringer 750

f. Matrikuleringsvesen.

1927
Novbr. 3. Res. om at behandlingen av saker som efter lov nr. 4 av 14 august 1918 § 8 innbringes for vedkommende departement skal høre under Finansdepartementet, når vedkommende avgjørelse er truffet i henhold til lovgivningen om skylddeling 843

g. Stempelvesen.

1927
Febr. 15. Rundskr. om fastsettelse av kurser fra 1 mars 1927 for beregning av stempelavgiften av veksler, som lyder på utenlandsk myntsort 49
» 25. Kunngj. om stempelavgift til statskassen fra 1 juli 1927 av visse tobakksvarer 82
April 22. Kunngj. om stempelavgift av dokumenter og av spillekort for budgetterminen 1 juli 1927—30 juni 1928 216
Aug. 4. Rundskr. om fastsettelse av kurser fra 1 september d. å. for beregning av stempelavgiften av veksler som lyder på utenlandsk myntsort 641
Desbr. 16. Skr. om forandring i instruksen for forhandlere av stempelpapir og merker av 28 oktober 1885 877

1927 Side

h. Arveavgift.

1927
Mars 18. Skr. angående spørsmål om arveavgiftsberegningen 123
April 29. Kunngj. om arveavgift til statskassen for budgettåret 1 juli 1927 til 30 juni 1928 243
Juli 9. Skr. om utpantning for arveavgift m v. 595
Oktbr. 29. Skr. om hvorvidt skattebeslutningen om arveavgift § 2 a kommer til anvendelse ved arv som er tilfalt et pleiebarns barn 842

i. Brennevins-, etyleter- og ølavgift.
Se under nr. 14 j.

j. Avgifter av utskjenking og salg av brennevin, vin, øl m. v.
Se under nr. 14 j.

k. Konsulatavgift.
Se under nr. 1 a.

l. Særlige avgifter.

1927
Janr. 6. Skr. om plikten til å betale hundeavgift, jfr. lov av 26 juni 1925 § 2 2
» 14. Res. om forvaltningsavgiften ved Oslo overformynderi for året 1926 m. v. 5
Febr. 17. Skr. om nærmere regler for opkrevning og regnskapsførsel m. v. vedkommende veiavgift og kontrollavgift av motorvogner 50
» 18. Res. om endring i avgiften for censurering av kinematografbilleder 68
» 25. Kunngj. om omsetningsavgift til statskassen av kullsyreholdige, alkoholfrie drikkevarer 84
» 25. Kunngj. om avgift til statskassen av jord, som i budgetterminen fra 1 juli 1927 til 30 juni 1928 anvendes til dyrkning av tobakk 84
» 25. Kunngj. om avgift til statskassen fra 1 juli 1927 1) av sirup, som anvendes til tilvirkning av drops, og 2) av mais og innenlands tilvirket maisstivelse, som anvendes til tilvirkning av stivelsesukker eller stivelsesirup 85
» 25. Res. om takstregulativ for benyttelse av dampskibskaien på Rundø molo, Herøy herred, Nordland fylke 85
» 25. St.besl. om nedsettelse av Statsbanenes takster 86
Mars 18. Kunngj. om omsetningsavgift til statskassen fra 1 juli 1927 av sjokolade- og sukkervarer 122
April 2. St.besl. om ny gebyrtariff for skibskontrollens besiktigelser 133
» 22. Kunngj. om avgift av apotekenes omsetning 215
Mai 2. St.besl. angående avgifter for immatrikulering ved Universitetet, for anmeldelser til dets eksamener og for adgang til å studere ved dets institutter og laboratorier 245
» 3. St.besl. angående forhøielse av semesteravgiften ved Norges tekniske høiskole 247
» 6. Res. om gebyr for leie av postbokser 277
» 20. Res. om salærtariff for skibskontrollens besiktelsesmenn i bierhvervsstilling m. v. 329
Juni 3. Lov nr. 2 om forhøielse av den i havnelovens § 29, 1ste passus nr. 1 omhandlede avgift 350
» 3. Kunngj. om avgift til statskassen av kull, som utføres fra Svalbard 355
» 3. Kunngj. om fraktutjevningsavgift av kornvarer innført fra utlandet 356
» 10. Res. om bemyndigelse for Kirke- og Undervisningsdepartementet til å treffe bestemmelser om størrelse og opkrevning m. v. av den avgift som efter lov nr. 2 av 14 mai 1926 skal utredes av offentlige stiftelser og legater 368

1927 Side
Juni 21. Lov nr. 2 om midlertidig forhøielse av losbetalingen 390
» 21. Res. om bemyndigelse for Forsvarsdepartementet til å treffe de nødvendige forføininger i anledning av forannevnte lov av 21 juni 1927 nr. 2 391
» 24. Lov nr. 4 om forandring i og forlenget gyldighet av lovgivningen om medisinalavgift til Nordland og Troms fylkeskommuner . . . 400
» 24. Res. om at de ved kongelig resolusjon av 3 desember 1915 utferdigede bestemmelser om meldeplikt og opkrevning av medisinalavgift til Nordland og Troms fylkeskommuner fremdeles inntil videre blir gjeldende 401
» 24. Lov nr. 5 om forandring i og forlenget gyldighet av lovgivningen om medisinalavgift i Finnmark 401
Juli 1. Lov nr. 3 om veddemål ved totalisator 451
» 1. Res. om forandringer i takstene for Nordsjø—Skienskanalen og Bandak—Nordsjøkanalen m. v. 462
Novbr. 11. Res. om forhøielse av den Ålesund børs tilkommende årlige avgift av hver kjøpmann og hver megler på stedet 846
Novbr. 1.–Novbr. 22. Kapiteltakster for året 1927 851
Desbr. 23. Res. om nedsettelse av avgiften av formel og avfaldsmel ved Bandak—Nordsjøkanalen og av avgiften for benyttelsen av Nordsjø—Skienskanalens brygger 917
Lov av 18 mai 1860 om medisinalavgift i Finnmark, således som den lyder efter senere endringer, jfr. lover av 3 desember 1868, 4 juli 1884, 11 juni 1903, 9 juni 1905, 27 mai 1910, 4 juni 1915, 29 juni 1920, 30 juni 1921, 13 juni 1924 og 24 juni 1927 440
Lov av 12 mai 1866 angående medisinalavgift til Nordland og Troms fylkeskommuner, således som den lyder efter senere endringer ved lover av 4 juli 1884, 27 mai 1910, 30 juni 1915, 13 juli 1917, 29 juni 1920, 13 juni 1924 og 24 juni 1927 443

m. Tollvesen.

1927
Janr. 5. Res. om nedleggelse av Sogndal tollsted og tollsteddistriktets henleggelse under Egersund tollsteddistrikt 2
Mars 18. Res. om bemyndigelse for Finans- og Tolldepartementet til å tilstå tollfri innførsel av kjemmet kunstsilke 122
April 27. Noteveksling angående fortolling i Tyskland av norske sardiner m. m. 948
Mai 13. Kunngj. om tollavgifter 299
» 27. Kunngj. om tollavgifter 342
Juni 22. Skr. om at Sogndal tollsted nedlegges og at Sogndal tollsteddistrikt henlegges under Egersund tollsteddistrikt 396
» 28. Lov om innførsel, utførsel og salg av våben og ammunisjon samt deler derav 424
» 30. Kunngj. om tilleggene til tolltariffen fra 1 juli 1927 . . . 429
Juli 8. Kunngj. om tollavgifter og de midlertidige tollsatser og de midlertidige tolltillegg 512
Aug. 23.–Septbr. 30. Noteveksling mellem Norge og Finnland om tollfrihet for konsulatrekvisita 948

n. Regnskaps- og oppebørselsvesen.

1927
Febr. 17. Skr. om nærmere regler for opkrevning og regnskapsførsel m. v. vedkommende veieavgift og kontrollavgift av motorvogner . . . 50
Mai 10. Rundskr. om politiets utferdigelse av og regnskapsavleggelse for handelspass 279
Juni 16. Res. om ophevelse av direktoratet for Provianteringsdepartementets penge- og regnskapsvesen 388

1927 Side
Juni 27. Rundskr. ang. anvisning av regninger på skyss- og kostgodtgjørelse til geistligheten av statskassen 423
Juli 1. Res. om forandret bestemmelse ang. regnskap for skyss- og kostgodtgjørelse samt avholdelsessalær til off. tjenestemenn m. v. 460
» 1. Rundskr. nr. 16 ang. den nye rettergangsordning. (Regnskapshold for civile rettssaker ved herreds- og byrettene) 466
» 9. Skr. om utpantning for arveavgift m. v. 595
» 10. Rundskr. ang. regnskapsførsel og kontroll med innkrevning m. v. av skatt til statskassen av fortæring på bevertningssteder . . 596
Oktbr. 7. Skr. om hvorvidt skattetrekk i lønn kan pålegges for en skatteyder som ikke oppebærer annen lønn enn drikkepenger 820

o. Statsregnskapet og statsrevisjonen.

1927
Juni 8. St.besl. om anvendelse av nettoutbyttet av Vinmonopolets brennevinsomsetning m. v. 361

C. PRIVATRETT

1. Eiendomsrett og bruksrett.

1927
Mars 18. Lov om forlenget gyldighet av midlertidig lov av 21 mars 1919 om erhvervelse av fast eiendom i fiskeridistriktene 121
Mai 20. Lov nr. 1 om ektefellers formuesforhold 310

2. Hittegods og vrakgods.

3. Pant.

1927
Febr. 18. Lov nr. 2 om forandring i lov av 8 juni 1895 om forandringer i lovgivningen om pant 54
» 18. Res. om pantebokførselen m. v. på Svalbard 67
Mai 20. Lov nr. 2 om ikrafttredelsen av lov om ektefellers formuesforhold 319
IV. Om visse tilfelle av pantsettelse fra en ektefelle til den annen . . . . . s. 322
» 27. Skr. om at påtegning på pantedokument, hvorved panthaver i skib gir samtykke til at dettes navn forandres, ikke antas å være gjenstand for særskilt registrering 343
Juni 21. Lov nr. 3 om forandring i pantelovgivningen 391
Juli 1. Lov nr. 1 om registrering av elektriske kraftledninger 447
Aug. 26. Provisor. anordn. om enkelte bestemmelser angående kommuners gjeldsforhold 651

4. Grunnbyrder.

5. Kontraktsforhold.

1927
Mai 5. Lov nr. 1 om arbeidstvister 248
Første kapitel. Innledning . . . . . s. 248
» 20. Res. om forandringer i vedtektene for A/S Holmestrand—Vittingfossbanen 329
Juli 21. Skr. om ikrafttredelse av de ved kgl. res. av 11 mars 1927 bifalte forskrifter om bortsettelse av leveranser og arbeider for statens regning 607
Desbr. 9. Res. om overføring til Justisdepartementet av den Kongen hjemlede myndighet til å meddele et aktieselskaps eller et skibsaktieselskaps styre bevilling til å utstede preklusivt proklama 871

6. Jordleie og husleie.

1927
Febr. 11. Res. om ophevelse av vedtekten for boligformidling i Kristiansand S. 47
» 25. Lov om forandringer i lovene om den nye rettergangsordning . . 76
Lovens post VI . . . . . s. 79
Mars 31. Res. om husleiereguleringens avvikling i Ålesund 132

7. Gjeldsforpliktelser.

1927
Febr. 11. Res. om nedsettelse av rentefoten med ½ pct. for visse lån i Den norske Stats Fiskeribank 47
» 15. Rundskr. om fastsettelse av kurser fra 1 mars 1927 for beregning av stempelavgiften av veksler, som lyder på utenlandsk myntsort 49
Febr. 25. Lov om forandringer i lovene om den nye rettergangsordning . . 76
Lovens post VI . . . . . s. 79
» 25. Res. om fastsettelse av renten for ikke fortrinsberettigede lån av Småbrukerbanken 86
Mai 20. Lov nr. 1 om ektefellers formuesforhold 310
5te kapitel. Gjeldsansvar . . . . . s. 314
Juli 1. Lov nr. 2 om forandringer i lov av 7 desember 1923 nr. 3 om kommuner som misligholder sine gjeldsforpliktelser 451
» 4. Lov nr. 10 om forandring i lov om fortrinsrett for visse fordringer av 31 mai 1912 492
» 9. Skr. om foreldelsesfristen for den ekstraordinære formuesskatt m. v. 595
Aug. 26. Provisor. anordn. om enkelte bestemmelser angående kommuners gjeldsforhold 651
Oktbr. 28. Res. om foreldelse av erstatningskrav mot postvesenet for innbetalte innenrikske postanvisningsbeløp 842

8. Forløfte.

1927
Juli 21. Skr. om ikrafttredelse av de ved kgl. res. av 11 mars 1927 bifalte forskrifter om bortsettelse av leveranser og arbeider for statens regning 607

9. Tjenesteforhold.

1927
Janr. 4. Skr. um stengjingsfyresegner for Askøy herad, Hordaland fylke . . 1
» 6. Skr. om tillegg til lukningsvedtekter for Vang herred, Hedmark fylke 2
» 7. Res. om at underlægen (reservelægen) og annenlærer og underjordmødre ved Kvinneklinikken i Bergen og de sykepleiersker (søstre) som av søsterhjemmet Betania i Bergen anbringes i tjeneste ved statens medisinale anstalter ikke skal regnes for offentlige tjenestemenn 3
» 12. Skr. om forandring i lukningsvedtektene for Levanger 3
» 13. Skr. um stengjingsfyresegner for Lavik herad, Sogn og Fjordane fylke 4
» 19. Skr. om forandringer i lukningsvedtekten for Tolga herred, Hedmark fylke 9
» 21. Skr. om endring i lukningsvedtekten for Lørenskog herred, Akershus fylke 13
Febr. 12. Skr. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Herad herred, Vest-Agder fylke 49
» 22. Skr. om lukningsvedtekt for Kjøpsnes og Kjøpsvik i Tysfjord herred, Nordland fylke 70

1927 Side
Mars 11. Res. om at reservelæger ved statens medisinale anstalter ikke blir å regne som offentlige tjenestemenn 120
April 2. Skr. om endringer i lukningsvedtekten for Svolvær 143
» 8. Skr. om lukningsvedtekt for barber- og frisørforretninger på Rjukan 185
» 22. Lov nr. 4 om utlendingers adgang til riket 208
Fjerde kapitel. Forskjellige bestemmelser . . . . . s. 213
Mai 2. Skr. om nye lukningsvedtekter for utsalgssteder i Aker 247
» 5. Lov nr. 1 om arbeidstvister 248
» 5. Midlertidig lov nr. 2 til lov om arbeidstvister forsåvidt angår anvendelse av tvungen voldgift 267
» 5. Res. om anvendelse av tvungen voldgift i en del arbeidstvister . . 269
» 6. Res. ang. forbud mot iverksettelse av arbeidsstenging eller arbeidsnedleggelse i anledning av en del tvister som er undergitt voldgift 271
» 6. Skr. om forandring i lukningsvedtekten for Oslo 277
» 10. Skr. om forandring i lukningsvedtekten for Skjerstad herred, Nordland fylke 279
» 13. Skr. om forandringer i lukningsvedtekten for Bergen 304
» 18. Skr. om forandringer i lukningsvedtekten for Hamar 309
» 31. Skr. om forandring i lukningsvedtekten for Ålesund 348
Juni 14. Res. om anvendelse av tvungen voldgift i 22 arbeidstvister . . . 378
Juli 1. Res. om anvendelse av tvungen voldgift i 2 arbeidstvister 460
» 11. Res. om tvungen voldgift i en del arbeidstviste: 597
» 29. Skr. om lukningsvedtekt for Skien 635
Aug. 3. Rundskr. nr. 1 om politiloven 637
» 3. Skr. om forandring i lukningsvedtekten for Grue herred, Hedmark fylke 640
» 12. Res. om tvungen voldgift i et par arbeidstvister 645
» 19. Res. om anvendelse av tvungen voldgift i en del arbeidstvister . . 648
» 26. Res. om anvendelse av tvungen voldgift i en del arbeidstvister . . 651
» 29. Res. om anvendelse av tvungen voldgift i en del arbeidstvister . . 659
Septbr. 6. Res. om anvendelse av tvungen voldgift i en arbeidstvist 662
» 9. Res. om anvendelse av tvungen voldgift i en arbeidstvist 666
Oktbr. 1. Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Harstad 816
» 10. Skr. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Lesja herred, Opland fylke 820
» 11. Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Ålesund 825
» 14. Skr. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Skiptvet herred, Østfold fylke 831
» 15. Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Ørskog herred, Møre fylke 831
» 22. Skr. om lukningsvedtekt for utsalgssteder på Talvik kirkested i Talvik herred, Finnmark fylke 840
Novbr. 8. Skr. om forandring i lukningsvedtekten for Haugesund 845
» 17. Skr. om forandring i lukningsvedtekten for barber- og frisørforretninger i Haugesund 847
» 18. Res. om anvendelse av tvungen voldgift i 20 arbeidstvister m. v. 847
» 22. Skr. om forandring i lukningsvedtekten for Arendal 855
Desbr. 3. Skr. angående lukningsvedtekt for utsalgssteder i Nes herred, Vest-Agder fylke 870
» 20. Rundskr. nr. 8 angående fremmedloven. (Arbeidsformidlings- og festekontorers, samt kretssykekassers plikt til å gi melding om utlendinger m. v.) 913

10. Skadeserstatning.

1927
Mai 5. Lov nr. 1 om arbeidstvister 248
Første kapitel. Innledning . . . . . s. 248
Juni 24. Lov nr. 3 om forandring i lov om militære rekvisisjoner i krigstilfelle av 27 juli 1896 398

1927 Side
Juli 8. Skr. bl. a. om ansvar for skade som forårsakes ved at maskindrevne fartøier ikke avpasser sin fart under gang i Oslofjorden på strekningene Filtvet fyr—Spro og Ildjernsflu—Oslo havnedistrikt . 594

11. Sjørett.

Se under B. nr. 15 a.

12. Personnavn.

13. Ektefeller.

1927
Mars 11. Res. om rett for tilsynsmannen for Den norske evangelisk-lutherske frikirkes Kinamisjon til å stifte ekteskap efter norsk lov, samt om godkjennelse av vielsesritual m. v. 118
Mai 13. Res. om godkjennelse av formular for vigsel i Larvik frie Misjonsmenighet 301
» 20. Lov nr. 1 om ektefellers formuesforhold 310
» 20. Lov nr. 2 om ikrafttredelsen av lov om ektefellers formuesforhold . 319
Juli 4. Lov nr. 4 om uskiftet bo 480
» 20. Skr. om bestemmelsen i lov om inngåelse og opløsning av ekteskap av 31 mai 1918 § 30 — om at der for vigsel og vigselattest intet skal betales — fremdeles er gjeldende 606
Septbr. 9. Res. angående godkjennelse av formular for vigsel i «Menigheten i Filadelfia» 663
» 26. Res. om register over tinglyste ektepakter m. v. 671
Oktbr. 20. Rundskr. om register over tinglyste ektepakter m. v. 831
Novbr. 8. Rundskr. om at der ikke skal betales gebyr for vigsel 844

14. Foreldre og barn.

1927
Janr. 28. Res. om anvendelse av pleiebarnslovens §§ 1—9 for Vang herred, Opland fylke 15
Mai 20. Lov nr. 2 om ikrafttredelsen av lov om ektefellers formuesforhold 319
Juni 16. Res. om anvendelse av pleiebarnslovens § 2 for Vang herred, Opland fylke 386
Juli 19. Res. om anvendelse av pleiebarnslovens § 2 for Vestre Slidre herred, Opland fylke 600

15. Umyndige og verger.

1927
Janr. 14. Res. om forvaltningsavgiften ved Oslo overformynderi for året 1926 m. v. 5
April 22. Lov nr. 3 om vergemål for umyndige 188
Mai 20. Lov nr. 2 om ikrafttredelsen av lov om ektefellers formuesforhold 319
Juni 24. Res. om bemyndigelse for Justisdepartementet til å fastsette de nærmere forskrifter og bestemmelser, som nødvendiggjøres ved ikrafttredelsen av lov om vergemål for umyndige av 22 april 1927 409
» 30. Rundskr. angående lov om vergemål for umyndige av 22 april 1927 431
Juli 4. Lov nr. 4 om uskiftet bo 480
Septbr. 5. Skr. om at forliksmenn som medlemmer av vergemålsretten ikke tilkommer betaling efter sportellovens § 90 662
» 16. Rundskr. vedr. § 100 i lov nr. 3 av 22 april 1927 om vergemål for umyndige, jfr. § 98 ,første ledd, i lov av 1 juli 1887 om rettergangsmåten i straffesaker 668
Oktbr. 12. Rundskr. om at de i vergemålslovens annet kapitel inneholdte bestemmelser om verger må antas i fornøden utstrekning å ha avpasset anvendelse også i straffesaker mot umyndige 825

1927 Side

1927 **16. Arv.**

Mai 20. Lov nr. 2 om ikrafttredelsen av lov om ektefellers formuesforhold 319
Juli 4. Lov nr. 11 om stamhuset Rosendal og om forandring i arveretts-reglene for stamhuset Jarlsberg 492
Septbr. 30. Res. om godkjennelse av vilkår for Universitetets overtagelse av stamhuset Jarlsberg 674

1927 **17. Odelsrett og åsetesrett.**

Mai 20. Lov nr. 2 om ikrafttredelsen av lov om ektefellers formuesforhold 319

18. Forsvunne og fraværende personer.

1927 **19. Tinglysning. Registrering.**

Mai 20. Lov nr. 1 om ektefellers formuesforhold 310
8de kapitel. Formene for ektepakt. Ektepaktregistret s. 317
» 20. Lov nr. 2 om ikrafttredelsen av lov om ektefellers formuesforhold 319
Lovens post VI. Overgangsbestemmelser . . . . . s. 324
» 27. Skr. om at påtegning på pantedokument, hvorved panthaver i skib gir samtykke til at dettes navn forandres, ikke antas å være gjenstand for særskilt registrering 343
Juli 1. Lov nr. 1 om registrering av elektriske kraftledninger 447
Septbr. 9. Telegram om at efter de nye rettergangslover er tinglysning av utpantningsforretning ingen betingelse for tvangsauksjon . . 666
» 26. Res. om register over tinglyste ektepakter m. v. 671
Oktbr. 20. Rundskr. om register over tinglyste ektepakter m. v. 831
Desbr. 2. Res. om bemyndigelse for Justisdepartementet til å avgjøre spørsmål om stadfestelse av vedtekter for folkeregistre 867
» 20. Rundskr. nr. 6 angående fremmedloven. (Registrering av utlendinger m. v.) 904

20. Industriell rettsbeskyttelse.

21. Forfatterrett, kunstnerrett og fotografiers beskyttelse.

D. STRAFFERETT OG STRAFFEFULLBYRDELSE

1927 **1. Strafferett.**

April 5. Lov om innførsel og omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl 147
Kap. 4. Straffe- og påtalebestemmelser . . . . . s. 160
» 5. Res. om at forannevnte lov av 5 april 1927 settes i kraft straks 166
» 22. Midlertidig lov nr. 5 om foreldelse av påtale i saker, som behandles ved Riksrett 214
Mai 5. Lov nr. 1 om arbeidstvister 248
4de kapitel. Straffebestemmelser . . . . . s. 264
» 5. Midlertidig lov nr. 2 om tillegg til lov om arbeidstvister forsåvidt angår anvendelse av tvungen voldgift 267
Juni 11. Rundskr. angående straffansvar ved overtredelse av forbudet mot annonser fra utenlandske lotterier 373
Juli 4. Lov nr. 2 om forandring i lov om løsgjengeri, betleri og drukkenskap 479
» 4. Lov nr. 9 om forandringer i den almindelige borgerlige straffelov av 22 mai 1902 487

2. Fengselsvesen og straffefullbyrdelse.

1927
Mars 4. Skr. om regler for straffangers innsettelse i de forskjellige fengsler . 113
April 23. Brev angående de bidrag til tvangsarbeidshusenes drift som er pålagt hjemstavnskommunene i henhold til fengselsloven av 12 desember 1903 § 59, jfr. lov av 24 mars 1922 232
Mai 2. Skr. angående transport av fanger og tvangsarbeidere 246
Juli 16. Skr. om innsettelse av personer i Opstad tvangsarbeidshus 598
Oktbr. 20. Cirk. om skyssgodtgjørelse ved fangeføring 834
Novbr. 21. Cirk. om regler for benyttelse av de til krets- og hjelpefengslene hørende rettslokaler 849

E. PROSESS

1. Forliksvesen.

1927
Febr. 25. Lov om forandringer i lovene om den nye rettergangsordning . . 76
Mai 13. Res. om bestemmelser vedkommende forliksrådene under den nye rettergangsordning 299
» 14. Rundskr. angående regler for innkallelse som utferdiges før 1 juli 1927 til et møte i forliksrådet efter nevnte datum 305
» 14. Rundskr. nr. 8 om den nye rettergangsordning. (Forliksrådene) . 305

2. Civilprosess.

1927
Febr. 11. Rundskr. om den nye rettergangsordning. (Domssogn for herreds- og byrettene. Tinglag. Faste tingdager. Loddtrekningskretser for domsmenn m. v.) 30
» 23. Rundskr. om den nye rettergangsordning. (Rettssteder og rettslokaler for herreds- og byrettene. Berammelse av faste tingdager m. v.) 70
» 25. Lov om forandringer i lovene om den nye rettergangsordning . . 76
Mars 3. Rundskr. om den nye rettergangsordning. (Valg av forliks-, lagrette-, doms- og skjønnsmenn og rettsvidner 1927) 87
» 25. Res. om særskilte utvalg i Oslo av domsmenn med særlig kyndighet, jfr. lover av 13 august 1915 § 72 og 17 juli 1925 nr. 6 . . . 126
April 5. Res. om do. i en rekke andre kommuner 167
» 8. Rundskr. nr. 5 om den nye rettergangsordning. (Valg av fagkyndige domsmenn ved herreds- og byrettene våren 1927). 183
» 22. Lov nr. 3 om vergemål for umyndige 188
Lovens § 103 om forandringer i lov av 13 august 1915 om rettergangsmåten for tvistemål . . . . . s. 207
» 22. Res. om overgangsbestemmelser i anledning av gjennemførelsen av den nye rettergangsordning 223
» 23. Rundskr. om behandlingen av tvistemål som før 1 juli 1927 påstevnes uten berammelse og iretteføres efter dette tidspunkt . 226
» 23. Rundskr. nr. 6 om den nye rettergangsordning. (Overgangsbestemmelser om saker som er begynt før 1 juli 1927). 228
Mai 5. Lov nr. 1 om arbeidstvister 248
» 5. Midlertidig lov nr. 2 om tillegg til lov om arbeidstvister forsåvidt angår anvendelse av tvungen voldgift 267
» 6. Res. ang. bestemmelse i henhold til domstollovens § 20 om domstolorganisasjonen og i henhold til tvangsfullbyrdelseslovens § 18 om organisasjonen av namsmyndighetene 271
» 11. Rundskr. nr. 7 angående den nye rettergangsordning. (Bestemmelser om domstolordningen og om organisasjonen av namsmyndighetene) 281
Juni 10. Res. om dommerforsikring efter domstollovens § 60 366
» 13. Rundskr. nr. 11 om den nye rettergangsordning. (Ed og forsikring) 374
» 16. Res. om fastsettelse av vidnegodtgjørelse m. v. 385

1927 Side
Juni 16. Res. ang. bestemmelse om rettsbøker m. v. i henhold til tvistemålslovens § 136 386
» 21. Rundskr. nr. 12 om den nye rettergangsordning. (Vidnegodtgjørelse i straffesaker og civile saker) 393
» 24. Res. ang. forskrifter om stevnevidners og polititjenestemenns utførelse av forkynnelser 403
» 24. Res. ang. instruks for rettenes ansettelse av godtgjørelse for aktorer og offentlige forsvarere i straffesaker, samt sakkyndige i straffesaker og civile saker ved andre domstoler enn Høiesterett . . 407
» 24. Rundskr. nr. 13 ang. den nye rettergangsordning (Rettsbøker og prosessdokumenter m. v.) 411
» 25. Rundskr. nr. 14 ang. den nye rettergangsordning. (Forskrifter for stevnevidner) 422
» 30. Rundskr. ang. salærinstruks 429
Juli 1. Res. ang. forskrifter om ansettelse av godtgjørelse til domsmenn og skjønnsmenn 460
» 1. Rundskr. nr. 15 ang. den nye rettergangsordning. (Betaling til domsmenn, skjønnsmenn, rettsvidner og sakkyndige) 463
» 1. Rundskr. nr. 16 ang. den nye rettergangsordning. (Regnskapshold for civile rettssaker ved herreds- og byrettene) 466
» 2. Skr. ang. instruks for rettenes ansettelse av godtgjørelse for aktorer og offentlige forsvarere i straffesaker, samt sakkyndige i straffesaker og civile saker ved andre domstoler enn Høiesterett . . 476
» 19. Rundskr. nr. 17 om den nye rettergangsordning. (Dommerfullmektiger (edsvorne fullmektiger)) 602
Aug. 13. Skr. om at stevning med vedheftet innkallelse til personlig møte under saksforberedelse blir å anse som ett dokument ved beregning av gebyr for forkynnelse 647
Oktbr. 1. Skr. om godtgjørelse samt skyss- og kostgodtgjørelse til skjønnsmenn 815
» 1. Skr. om hvorvidt betaling skal erlegges for en dommers (rettsskrivers) bevidnelse om at flere innleverte dokumenter er likelydende, når loven pålegger retten å la forkynnelsen utføre . 815
Novbr. 29. Skr. angående domsboken for tvistemål 862

3. Straffeprosess.

1927
Janr. 28. Rundskr. ang. samarbeide mellem politimestrene og de teknisk utdannede brandchefer ved brandefterforskning 17
» 28. Rundskr. om utførelsen av brandefterforskninger m. v. 18
Febr. 11. Rundskr. om den nye rettergangsordning. (Domssogn for herreds- og byrettene. Tinglag. Faste tingdager. Loddtrekningskretser for domsmenn m. v.) 30
» 18. Lov nr. 1 inneholdende forandringer i reglement for Rikeretten av 18 september 1815 53
» 25. Lov om forandringer i lovene om den nye rettergangsordning . . 76
Lovens post V . . . . . s. 79
April 5. Lov om innførsel og omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl 147
Kap. 4. Straffe- og påtalebestemmelser . . . . . s. 160
» 5. Res. om at forannevnte lov av 5 april 1927 settes i kraft straks . 166
Juni 21. Rundskr. nr. 12 om den nye rettergangsordning. (Vidnegodtgjørelse i straffesaker og civile saker) 393
» 24. Res. ang. instruks for rettenes ansettelse av godtgjørelse for aktorer og offentlige forsvarere i straffesaker, samt sakkyndige i straffesaker og civile saker ved andre domstoler enn Høiesterett . . 407
Juli 2. Skr. ang. instruks for rettenes ansettelse av godtgjørelse for aktorer og offentlige forsvarere i straffesaker, samt sakkyndige i straffesaker og civile saker ved andre domstoler enn Høiesterett . . 476

1927 Side
Juli 4. Lov nr. 1 om forandring i lov om rettergangsmåten i straffesaker av 1 juli 1887 477
Aug. 19. Rundskr. ang. lov nr. 1 av 4 juli 1927 om forandring i straffeprosessloven 649
Septbr. 16. Rundskr. vedr. § 100 i lov nr. 3 av 22 april 1927 om vergemål for umyndige, jfr. § 98, første ledd, i lov av 1 juli 1887 om rettergangsmåten i straffesaker 668
Oktbr. 12. Rundskr. om at de i vergemålslovens annet kapitel inneholdte bestemmelser om verger må antas i fornøden utstrekning å ha avpasset anvendelse også i straffesaker mot umyndige . . . 825
» 12. Rundskr. om behandling av tyvlytterspørsmålet ved kringkasting . 828
Desbr. 16. Rundskr. om at meddelelser om straffesaker som er under behandling ved meddomsretter eller forhørsretter, ikke skal sendes pressen utenfor de tilfelle hvor offentlig gjengivelse av rettsforhandlinger er tillatt, jfr. domstollovens § 131 875

4. Tvangsfullbyrdelse.

1927
Febr. 25. Lov om forandringer i lovene om den nye rettergangsordning . . 76
Mai 6. Res. ang. bestemmelse i henhold til domstollovens § 20 om domstolorganisasjonen og i henhold til tvangsfullbyrdelseslovens § 18 om organisasjonen av namsmyndighetene 271
» 11. Rundskr. om overgangsbestemmelser m. v. i henhold til de nye rettergangslover. (Forskrifter angående behandlingen av en tvist for namsretten) 280
» 11. Rundskr. nr. 7 ang. den nye rettergangsordning. (Bestemmelser om domstolordningen og om organisasjonen av namsmyndighetene) 281
» 20. Lov nr. 2 om ikrafttredelsen av lov om ektefellers formuesforhold 319
» 31. Rundskr. nr. 10 om den nye rettergangsordning. (Tvangsfullbyrdelse, offentlige auksjoner og skjønn) 344
Juli 1. Lov nr. 2 om forandringer i lov av 7 desember 1923 nr. 3 om kommuner som misligholder sine gjeldsforpliktelser 451
» 9. Skr. om utpantning for arveavgift m. v. 595
Aug. 27. Skr. om hvorvidt en lensmann og hans betjent er ugild til å styre tvangsauksjoner som er begjært av lensmannen som kommisjonær for Hypotekbanken, Boligbanken eller en sparebank . 658
Septbr. 9. Telegram om at efter de nye rettergangslover er tinglysning av utpantningsforretning ingen betingelse for tvangsauksjon . . . 666
» 24. Skr. om protokollasjonen ved utpantningsforretninger 670
» 24. Telegram om at tvangsauksjon over en eiendom ikke hindres ved den omstendighet at skyldneren mangler tinglyst hjemmel . . 671
Novbr. 24. Skr. om at der formentlig ikke er adgang til å ta utlegg for skatter eller annen uvedkommende gjeld i tilstått statsbidrag til jorddyrkning, bureisning eller gjødselopsamling 856
Desbr. 8. Skr. om godtgjørelse til saksøkeren for påkrav efter tvangsfullbyrdelseslovens § 13 871

5. Skifte- og arvebehandling, konkurs- og akkordforhandling. Administrasjon.

1927
Febr. 25. Lov om forandringer i lovene om den nye rettergangsordning . . 76
Lovens post VI . . . . . s. 79
Mai 11. Rundskr. nr. 7 angående den nye rettergangsordning. (Bestemmelser om domstolordningen og om organisasjonen av namsmyndighetene) 281
» 13. Res. vedrørende skifteforvalterforretningene og notarialforretningene i Haugesund 304
» 20. Lov nr. 2 om ikrafttredelsen av lov om ektefellers formuesforhold 319
Juli 4. Lov nr. 4 om uskiftet bo 480
Aug. 26. Provisor. anordn. om enkelte bestemmelser angående kommuners gjeldsforhold 651

1927 Side

6. Sakførere og advokater.

1927
Juni 24. Res. angående instruks for rettenes ansettelse av godtgjørelse bl. a. for aktorer og offentlige forsvarere i straffesaker 407
» 30. Rundskr. angående salærinstruks 429
Oktbr. 21. Res. om at statstjenestemenn, som har fått sakførerbevilling og som går inn under bestemmelsen i domstollovens § 222, siste ledd, ikke kan utøve sakførervirksomhet uten særskilt tillatelse av Kongen 837

7. Translatører.

8. Ting.

1927
Febr. 11. Rundskr. om den nye rettergangsordning. (Tinglag. Tingdager og tinglysningsting m. v.) 30
» 23. Rundskr. om den nye rettergangsordning. (Berammelse av faste tingdager og tinglysningsting m. v.) 70
Mai 20. Res. om avholdelse av månedsting for Nordhordland sorenskriveri i juni 1927 328

KRONOLOGISK FORTEGNELSE OVER LOVER

1927
Febr. 18. Lov nr. 1 inneholdende forandringer i reglement for Riksretten av 18 september 1815 53
» 18. Lov nr. 2 om forandring i lov av 8 juni 1895 om forandringer i lovgivningen om pant 54
» 18. Lov nr. 3 om forandringer i sportellovgivningen 54
» 25. Lov om forandringer i lovene om den nye rettergangsordning . . 76
Mars 18. Lov om forlenget gyldighet av midlertidig lov av 21 mars 1919 om erhvervelse av fast eiendom i fiskeridistriktene 121
» 25. Lov inneholdende tillegg til lov om forsikring av norske fartøier mot krigsfare av 16 juli 1915 (med tilleggslover av 26 mai 1916, 14 mai 1917 og 12 juli 1918) 124
April 5. Lov om innførsel og omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl 147
» 8. Lov nr. 1 om forandring av § 32, 1ste ledd, og § 36 i lov av 9 oktober 1905 med senere forandringer om det kongelige Frederiks Universitet 176
» 8. Lov nr. 2 om adgang for kommunene til å utligne en tilleggsskatt på større inntekter for budgettåret 1927—1928 176
» 8. Lov nr. 3 om forandringer i lov av 13 juli 1905 om fredning og bevaring av fortidslevninger 177
» 22. Lov nr. 1 om forandring i lov om godtgjørelse til stortingsmenn av 11 august 1924, nr. 1 187
» 22. Lov nr. 2 om tillegg til § 12 i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896 med tilleggslover 188
» 22. Lov nr. 3 om vergemål for umyndige 188
» 22. Lov nr. 4 om utlendingers adgang til riket 208
» 22. Midlertidig lov nr. 5 om foreldelse av påtale i saker, som behandles ved Riksrett 214
» 29. Lov nr. 1 om lægers rettigheter og plikter 234
» 29. Lov nr. 2 om tannlægers rettigheter og plikter 239
» 29. Lov nr. 3 om forandring i lov om utførelse av de offentlige lægeforretninger av 26 juli 1912, jfr. lov nr. 5 av 16 juli 1920 . . 242
» 29. Lov nr. 4 om forandring av kvaksalverlovgivningen av 29 april 1871 med tilleggslov av 6 juni 1889 242

1927			Side
Mai	5.	Lov nr. 1 om arbeidstvister	248
»	5.	Midlertidig lov nr. 2 om tillegg til lov om arbeidstvister forsåvidt angår anvendelse av tvungen voldgift	267
»	13.	Lov nr. 1 om forandringer i lov om folkeskolen på landet av 26 juni 1889	292
»	13.	Lov nr. 2 inneholdende forandring i lov om folkeskolen i kjøpstædene av 26 juni 1889	297
»	20.	Lov nr. 1 om ektefellers formuesforhold	310
»	20.	Lov nr. 2 om ikrafttredelsen av lov om ektefellers formuesforhold	319
»	20.	Lov nr. 3 om forandring i lov av 6 juni 1896 med senere tilleggslover om behandling av forsømte barn	325
»	20.	Midlertidig lov nr. 4 inneholdende tillegg til lov om laks- og sjøørretfiskeriene m. v. av 8 april 1905	325
Juni	3.	Lov nr. 1 om endringer i lov om sykeforsikring av 6 august 1915 med tilleggslover	350
»	3.	Lov nr. 2 om forhøielse av den i havnelovens § 29, 1ste passus nr. 1 omhandlede avgift	350
»	3.	Lov nr. 3 om forandringer i skatteloven for landet av 18 august 1911 med senere tilleggslover	351
»	3.	Lov nr. 4 om forandringer i skatteloven for byene av 18 august 1911 med senere tilleggslover	353
»	10.	Lov om politiet	362
»	16.	Lov nr. 1 om forbud mot salg av usløiet torsk i Lofoten og Vesterålen	380
»	16.	Lov nr. 2 om fredning av sildyngel	380
»	16.	Lov nr. 3 om forandring i lov om skibsmannskapers mønstring m. v. av 29 juni 1888 med tilleggslover av 28 mai 1892 og 26 juni 1925	381
»	16.	Lov nr. 4 om fastsettelse av Oslo havnedistrikts grense i Akerselven	381
»	21.	Lov nr. 1 om forandring i lov av 13 juli 1921, inneholdende midlertidige bestemmelser om utligning av skatt til staten på inntekt og formue	389
»	21.	Lov nr. 2 om midlertidig forhøielse av losbetalingen	390
»	21.	Lov nr. 3 om forandring i pantelovgivningen	391
»	24.	Lov nr. 1 om forandringer i og tillegg til lov om statskontroll med skibes sjødyktighet	396
»	24.	Lov nr. 2 om forandring i lov om fredning av kreps m. v. av 19 mai 1916	397
»	24.	Lov nr. 3 om forandring i lov om militære rekvisisjoner i krigstilfelle av 27 juli 1896	398
»	24.	Lov nr. 4 om forandring i og forlenget gyldighet av lovgivningen om medisinalavgift til Nordland og Troms fylkeskommuner	400
»	24.	Lov nr. 5 om forandring i og forlenget gyldighet av lovgivningen om medisinalavgift i Finnmark	401
»	28.	Lov om innførsel, utførsel og salg av våben og ammunisjon samt deler derav	424
Juli	1.	Lov nr. 1 om registrering av elektriske kraftledninger	447
»	1.	Lov nr. 2 om forandringer i lov av 7 desember 1923 nr. 3 om kommuner, som misligholder sine gjeldsforpliktelser	451
»	1.	Lov nr. 3 om veddemål ved totalisator	451
»	1.	Lov nr. 4 om tillegg til § 22 b i lov av 26 juni 1914 om forandring i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896	452
»	1.	Lov nr. 5 om forandringer i lov om folkeskolen på landet av 26 juni 1889	452
»	1.	Lov nr. 6 om forandring i lov om folkeskolen i kjøpstædene av 26 juni 1889	454
»	4.	Lov nr. 1 om forandring i lov om rettergangsmåten i straffesaker av 1 juli 1887	477

1927 Side
Juli 4. Lov nr. 2 om forandring i lov om løsgjengeri, betleri og drukkenskap av 31 mai 1900 479
» 4. Lov nr. 3 um namnebyte for byen Fredrikshald 480
» 4. Lov nr. 4 om uskiftet bo 480
» 4. Lov nr. 5 inneholdende forandring i lov om jordmødre av 19 desember 1898, jfr. lov av 22 juni 1917 og lov av 23 juli 1920 484
» 4. Lov nr. 6 om endring i lov av 29 april 1899 om enerett for staten til befordring av meddelelser ved hjelp av telegraflinjer og lignende anlegg, med tilleggslover av 18 august 1914, 6 juli 1923 og 1 juli 1926 484
» 4. Lov nr. 7 inneholdende tillegg til og endring i midlertidig lov om forbud mot visse personers adgang til fjøs og stall m. v. av 8 mai 1925 485
» 4. Lov nr. 8 inneholdende endringer i lov om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer av 14 juli 1894 (med senere tilleggslover) 486
» 4. Lov nr. 9 om forandringer i den almindelige borgerlige straffelov av 22 mai 1902 487
» 4. Lov nr. 10 om forandring i lov om fortrinsrett for visse fordringer av 31 mai 1912 492
» 4. Lov nr. 11 om stamhuset Rosendal og om forandring i arverettsreglene for stamhuset Jarlsberg 492
» 4. Lov nr. 12 om forandringer i lov om ulykkesforsikring for sjømenn av 18 august 1911 med tilleggslover 493
» 4. Lov nr. 13 um brigde i lov um ulukketrygding for fiskarar frå 10 desember 1920 med tilleggslov frå 17 juli 1925 494
» 4. Lov nr. 14 om forandringer i lov om metrisk mål og vekt av 14 juli 1922 med forandringer av 26 juni 1925 og 16 juli 1926 . . . 495
» 7. Lov nr. 1 om forandring i den geistlige lønningslov av 14 juli 1897 med tilleggslov av 25 februar 1921 507
» 7. Midlertidig lov nr. 2 om innskrenkning i jakttiden for småvilt samt jakt på bever og rådyr 508
» 7. Midlertidig lov nr. 3 om tillegg til lov av 18 januar 1902 om lærerskoler og prøver for lærere og lærerinner i folkeskolen 509
» 7. Lov nr. 4 om forandringer i skatteloven for landet av 18 august 1911 med senere tilleggslover 510
» 7. Lov nr. 5 om forandringer i skatteloven for byene av 18 august 1911 med senere tilleggslover 510
Lov av 18 mai 1860 om medisinalavgift i Finnmark, således som den lyder efter senere endringer, jfr. lover av 3 desember 1868, 4 juli 1884, 11 juni 1903, 9 juni 1905, 27 mai 1910, 4 juni 1915, 29 juni 1920, 30 juni 1921, 13 juni 1924 og 24 juni 1927 . . . 440
Lov av 12 mai 1866 angående medisinalavgift til Nordland og Troms fylkeskommuner, således som den lyder efter senere endringer ved lover av 4 juli 1884, 27 mai 1910, 30 juni 1915, 13 juli 1917, 29 juni 1920, 13 juni 1924 og 24 juni 1927 . . . 443
Kvaksalverloven av 29 april 1871, således som den lyder efter de ved lover av 6 juni 1889 nr. 2 og 29 april 1927 nr. 4 foretatte forandringer 435
Skattelov for landet av 18 august 1911, således som den lyder efter de ved lover av 28 juni 1912, 17 august 1915, 14 desember 1917, 3 mai og 9 august 1918, 22 februar og 30 juni 1921, 21 juli 1922, 11 august 1924, 16 juli 1926, 3 juni og 7 juli 1927 foretatte forandringer 676
Skattelov for byene av 18 august 1911, således som den lyder efter de ved lover av 28 juni 1912, 17 august 1915, 14 desember 1917, 3 mai og 9 august 1918, 22 februar og 30 juni 1921, 21 juli

Side

1922, 11 august 1924, 16 juli 1926, 3 juni og 7 juli 1927 foretatte forandringer 750

Lov av 26 juli 1912 om utførelse av de offentlige lægeforretninger, således som den lyder efter de ved lover av 16 juli 1920 nr. 5 og 29 april 1927 nr. 3 foretatte forandringer 436

Oversettelse til landsmål av lov av 12 mars 1920 om utnyttelse av rettigheter til beite, fiske, jakt og fangst m. v. i statens almenninger 930

Depotbiblioteket
h050 34 385

Norsk
Lovtidende

1927
2 Avdeling